

- Beboerkomité eller gruppe i fuld aktivitet
- Beboerkomité eller gruppe i nedlagt aktivitet
- Initiativgruppe i fuld og nedlagt aktivitet
- Initiativgruppemedlem i fuld aktivitet
- Initiativgruppemedlem i nedlagt aktivitet
- Medlemsstiftelse
- Relation
- Bladomtalelse til hele Røde Rose

- ⊕ Begrænset blad- eller løbeseddeludtalelse
- Møde
- Eksternt møde
- Ansøgning afsendt
- Projekt afsendt
- Ansøgning godkendt
- Projekt godkendt
- Ansøgning eller projekt afslået

- ⊕ Projektgrundlag borttrøvet
- ⊕ Gårdsmedlemsret
- ⊕ Gårdsanering eller institutionsbygning med midlertidig indretning
- ⊕ Møde med borgrepræsentationsudvalg
- ⊕ Institutionsgruppe finder husrum eller får bindende tilsagn
- ⊕ Borgrepræsentationen nægter at tage stilling eller afslår

591764055

101 KØBENHAVNS KOMMUNES BIBLIOTEKER

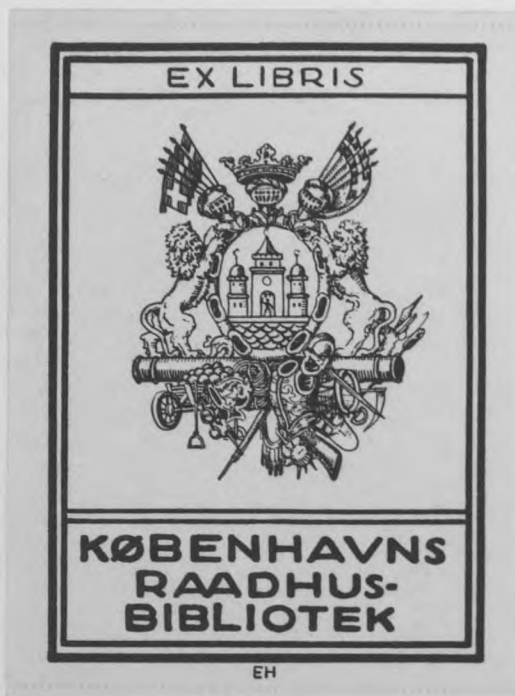

Røde Rose Bogen
En hilsen til naboer,
venner og fjender
fra beboergrupper i
kvarteret

Indhold

09.3395 Rø

ex. 3

- 2 Forord
- 5 KAPITEL I SÅDAN BEGYNDTE DET I RØDE ROSE
- 47 KAPITEL II VORES ARBEJDE, GLÆDER, SORGER OG RESULTATER!
- 49 Baldersgårdrydningen
- 57 Historien om Odinsgård
- 73 Gårdrydnings sagen i Vølundsgade
- 89 Vores første institution Røde Rose I
- 121 Fenrisgadesagen - historien om hvordan vi reddede vores hus fra nedrivning
- 133 Kampen for Røde Rose II - en børnehaven til kvarteret
- 185 Lidt om Rosenbladet - kvarterets avis
- 189 Røde Rose III - frugt af vores slid og kommunens forkærlighed for spekulanter og lejemål
- 207 Masser af plads - til spekulanter og nøglebørn?
- 267 Tomten i Allersgade - lidt om et åndehul i en karre
- 275 Babysitterordningen - et forsøg på hjælp til selvhjælp
- 279 En gade forening er go' at ha'
- 285 Kampen om en byplanvedtægt
- 295 Dispositionsplanen for Dagmarsgadeområdet - et strålende eksempel
- 321 KAPITEL III HVAD MED FREMTIDEN?
- 347 KAPITEL IV BILAG, VEJLEDNING OG STATISTIK - TIL FRI AFBENYTTELSE
- 349 Bilag, skriveeksempler og andet godt
- 491 Hvordan får man ryddet sin gård?
- 503 Fritidsloven
- 507 Hvordan får man en institution til sit kvarter?
- 525 Pengemangel?
- 529 Lidt statistik

Røde Rose Bogen

En hilsen til naboer, venner og fjender fra beboergrupper i kvarteret.

Den er ikke til boghylden - giv den videre!

Forord

Formålet med bogen

Røde Rose er et boligkvarter på Ydre Nørrebro i København. Det ligger mellem Nørrebrogade - Jagtvej - Tagensvej og Godsbanen. Kvarteret er $\frac{1}{2}$ km² stort. Nu - 1975 - er vi godt 13.000 indbyggere. Siden november 1970 er flere og flere af os, der bor her, gået sammen om at forbedre forholdene. Vores kvarter er på en gang forsømt, overset, mishandlet og udbyttet - men sammenholdet vokser, og vores årelange bestræbelser for at forbedre forholdene begynder at bære frugt.

Vi overgiver denne bog til beboere i kvarterer og kommuner i by og på land - til alle, som er gået eller vil gå i gang med selv at forbedre forholdene. Vi håber, at bogen - trods sit ringe oplag - får mange læsere og brugere, så de erfaringer, vi gør rede for, kan komme mange flere til gode, direkte eller indirekte.

Vi har arbejdet for at skabe børneinstitutioner, legepladser, friarealer, forbedrede opholdsmuligheder i gårdene, ordentlig planlægning, sanering osv. Vi har prøvet på at skaffe os lidt indflydelse på, hvad der skal ske i vores kvarter. Noget har vi opnået: forældre i kvarteret står bag oprettelsen og driften af tre børneinstitutioner. Desuden er der dannet adskillige beboersammenslutninger omkring karreer, gårde, gader og huse. - Det har kostet slid, men det har været sliddet værd. For - foruden de konkrete resultater - har arbejdet medført, at vi er mange, der har lært hinanden at kende, at vi har haft mange glæder og stort udbytte ved at udføre fælles opgaver og at vi kan hjælpe hinanden også med andre ting i det daglige.

Disse resultater må vi stadig kæmpe for at bibeholde, da vi hele tiden trues med at blive splittet. En nødvendig forudsætning for at vi kan bestå eller endog fremover skaffe os yderligere reel indflydelse på vores forhold i kvarteret og byen, er det derfor, at beboere i by og på land samles i kvarterer om tilsvarende arbejde, så vi kan støtte hinanden. Vi håber, at bogen må støtte andre, så de og vi opnår flere resultater og får mere indflydelse.

Bogens tilblivelse

I forbindelse med et forskningsprojekt om den kommunale beslutningsproces og borgerdeltagelse i planlægningen var Statens Byggeforskningsinstituts byplanafdeling interesseret i at få tilvejebragt et materiale om beboergrupperes arbejde. I sammenhæng hermed tilbød de os i efteråret 1972 en begrænset støtte til udgivelse af en redegørelse for vore erfaringer med at forbedre forholdene her i kvarteret. Aftalen blev, at redegørelsen skulle udgives af os med støtte fra deres side.

Efter møder i grupperne i juni 1973 vedtoges det næsten overalt, at man ville deltage i udarbejdelsen og man udpegede medlemmerne til en fælles redaktionsgruppe.

Efter adskillige møder og udkast blev historierne afleveret til redaktionsgruppen på 28 medlemmer, der kun rettede for meningsforstyrrende oplysninger og

grovere sproglige fejl, hvorfor historierne da også er forskellige i form, indhold og længde.

Vores hovedopgave i redaktionsgruppen var at tilrettelægge og gennemføre bogens produktion og udgivelse, fremskaffe tilbud og penge samt træffe de endelige aftaler med trykkeriet.

Den oprindelige bevilling fra SBI blev utilstrækkelig, fordi arbejdet svulmede op og tog længere tid end beregnet. Priserne tredobledes i mellemtiden.

Vi prøvede forskellige muligheder for at skaffe det manglende beløb. Statens Samfundsvidenskabelige forskningsråd ville ikke støtte, selv om medlemmer af deres udvalg vedrørende byplan- og byfornyelsesforskning anbefalede vores ansøgning. Boligministeriet fandt, at det snarere var en opgave for Miljøministeriet end for dem at støtte os. Miljøministeriet fandt materialet af interesse, men havde ikke flere penge i indeværende finansår. Medens ministerierne overvejede deres stilling, næmede trykketidspunktet sig stærkt. For at trykningen kunne iværksættes inden for trykketilbudets tidsramme har SBI's byplanafdeling ydet yderligere en sum, uden hvilken bogens udgivelse ikke ville have været mulig.

se evt. bilag
nr. 1 s. 350

se evt. bilag
nr. 2 og 3
s. 350

Indhold i korte træk

Bogen er blevet meget større end tilsigtet. Det har taget lang tid, og de enkelte historier i bogen er afsluttet på ret forskellige tidspunkter. Det har desværre ikke været muligt at a-jour-føre dem. Der sker hele tiden noget nyt og det er ikke nemt at sidde og skrive om fortiden, når nutiden presser på med fortsatte krav. Det er ikke nødvendigt at læse bogen fra ende til anden. De enkelte historier kan læses for sig.

Bogen består af tre kapitler. I første kapitel beskrives, hvorledes arbejdet begyndte for 5 år siden, hvilke forestillinger der lå bag, og hvordan det forløb.

Andet kapitel består af de forskellige gruppers beskrivelse af deres arbejde og resultater. I løbet af de 5 år er der, inspireret af den første gruppes, initiativgruppens indsats sprunget forskellige grupper hver med sin opgave og arbejdsforløb frem i kvarteret. På den grafiske oversigt på bagsiden af bogen er alle initiativerne fremstillet således som de er kommet frem, godt 30 ialt, og af disse har altså 14 grupper udarbejdet hver sin beretning.

Kapitel 3 er udarbejdet af en del af redaktionsgruppen. Vi har som de første i kvarteret fået et samlet overblik over arbejdet i grupperne, og vi har opdaget en række fælles problemer og fundet en række fælles vilkår, der er af betydning for vores arbejde. Dem gør vi rede for på grundlag af erfaringerne fra de enkelte beretninger. Endvidere fortæller vi, hvad vi mener, der skal ske i fremtiden.

Kapitel 4 består af bilag, til de enkelte historier, noget statistisk materiale samt nogle sammenfatninger af vore erfaringer angående institutionsoprettelser, gårdrydninger, fritidslovgivning og økonomi til støtte for andres arbejde hos sig selv. Disse vejledninger er trykt på det blå papir.

Vi takker

For økonomisk og praktisk støtte. Specielt Lillian Lykke Andersen, Anne Lise Schulze, Jens Schjerup Hansen og Svend Jensen fra SBI's byplanafdeling.
 - Det Ny Notat for lån af voksemaskine og Finn Rinds for lån af fotoatelier.
 - Peter Bredsdorffs tegnestue for indsamling af oplysninger om administrative grænser og fotos. - Stadsinspektørens direktorat for tilladelse til gengivelse af grundkort. - Ex-Skolen for langmodighed med os. - Samt stat og kommune, hvis ringeagt for uformuende borgeres tarv har været os en stadig kilde til inspiration.

Røde Rose d. 3. februar 1975.

Jørgen Amdi	Marion Wej Hanssen	Mogens Madsen
John Blauenfeldt Andersen	L. Jacobsen	Camilla Overgaard Nielsen
Inga Axelsen	Lars Jansson	Helle Nielsen
Carita Björklund-Lassen	Lisbeth Jansson	Randi Nørrebro
Jens Erik Björklund Lassen	Anna Jensen	Jens Pedersen
Lisa Brøgger Jensen	Benny Jensen	Tove Petersen
Lillian Brøgger Jensen	Birgit Jensen	Nina Quistgaard
Niels Brøgger Jensen	Erik Jensen	Trine Ring
Hjørdis Brønholm	Inga Jensen	Erik Schmidt
Verner Brønholm	Karl Jensen	MarieAnne Schmidt
Hanne Bækgaard	Poul Jensen	John Schultz
Rune Cederstrand	Peter Jessen	Marianne Schultz
Edith Christensen	Anni Adsbøl Johansen	Hans Jacob Sigurdsson
Merete Vester Christensen	Laila Johansen	A. Sørensen
Ib Børge Christiansen	Magda Jørgensen	Jens Tange
Harald Graves	Dalegar Kwietzkowski	Anders Thomsen
Ingeborg Haagenen	Hanne Larsen	Emma Thomsen
Gerda Hansen	Majken Larsen	Frederik Vest-Hansen
Ingrid Hansen	Thorkil Ljørring	Bent Øhle
Jens Oliver Hansen	Herbert Luggin	Laura Øhle
Robert Hansen	Bente Madsen	
Kjeld Hansen	Keld Madsen	

Tony Andersen

Tony Andersen

Sri Sai Das

Sri Sai Das

Ebbe Gudmand-Høyer

Ebbe Gudmand-Høyer

Annalise Larsen

Annalise Larsen

Vibeke Møller

Vibeke Møller

Sven Hartmann Nielsen

Sven Hartmann Nielsen

Flemming Rinds

Flemming Rinds

Jens Brøgger Jensen

Jens Brøgger Jensen

Kirsten Gamst-Nielsen

Kirsten Gamst-Nielsen

Jens Haagerup

Jens Haagerup

Randi Luggin

Randi Luggin

Henrik Nielsen

Henrik Nielsen

Helge Kastrup Olsen

Helge Kastrup Olsen

Else Roos

Else Roos

Kapitel 1.

Sådan begyndte det i Røde Rose.

Sådan begyndte det i Røde Rose.

- 8 STARTEN - AT VI MØDTE
- 8 Februar 1970
- 8 Vi ser os om - og bliver færre
- 9 Er henvist til at støtte os på egne kræfter
- 9 Vi synes vi bør. Og vil
- 10 BEGREBERNE KLARES - OG VI OPDAGER RØDE ROSE
- 10 Røde Rose
- 11 Kvarterets forhold
- 13 Mange interessefæller - men hvordan skulle vi samles?
- 13 VI LAVER DELMÅL, VÆLGER MIDLER OG METODER - LAVER ARBEJDSPROGRAM
- 14 Bladene
- 15 Bladenes omdeling
- 17 Plancheudstillingerne
- 19 Møderne
- 20 Et kontor
- 20 Arbejdsplanen
- 22 VI HOPPER UD, ARBEJDET ER KOLOSSALT - MEN VI BLIVER FLERE
- 22 Oktober 1970
- 27 Overvældende tilslutning - men vi kan ikke overkomme lige meget
- 28 Flere udvidelser
- 29 Arbejdsplanen bør revideres - men bliver det ikke
- 30 At løfte sig selv ved hårene - går nok. Man skal bare være flere og hjælpes ad
- 36 IKKE EEN GRUPPE MERE - MEN MANGE
- 36 Status sommeren 1971
- 37 Sagsrettet virksomhed - kun én side af sagerne
- 37 Initiativgruppen - et godt forbillede, men ikke til ubetinget efterfølgelse
- 38 Solidarisk samarbejde mellem grupperne - en nødvendighed
- 38 INITIATIVGRUPPEN ER DØD - RØDE ROSE LÆNGE LEVE!
- 39 Status - sommer og vinter 1971
- 39 Vores koordineringsmøder
- 40 Vores økonomi
- 41 Foråret og sommeren 1972
- 45 Efteråret 1972

STARTEN - AT VI MØDTES

Når man kikker rigtigt efter, er det ofte svært at sige hvornår noget begynder. Således også med vores andel i Røde Roses tilblivelse. Vi kunne godt begynde med Adam og Eva, og fortælle om hvordan historiens udvikling - og især kapitalismens fremturen - har tvunget os til at gøre som vi har. Men vi kan også regne med at I, der læser dette, kender den ligeså godt som os, og derfor nøjes med at fortælle historien mere ligeud ad landevejen. Vi har valgt det sidste.

Februar 1970

Det hele begynder derfor med, at vi mødtes. Vi var en blandet forsamling, men fælles for os var, at vi var mellem et par og tyve og først i trediverne - og allesammen interesserede i sociale forhold. Vi traf hinanden fordi vi havde fulgt en nu nedlagt børneværnsforenings opfordring om at komme til et møde, om hvordan man selv kunne gøre noget for at få flere børneinstitutioner.

Mødet blev holdt i Folkets Hus på Jagtvej i februar 1970, og samlede beboere fra både Indre by, Nørrebro og Østerbro bl.a. gennem annoncering i lokalbladene. Der blev vi anbragt ved borde efter hvor vi boede. Ideen hermed var, at det ville bringe folk med lokalkendskab sammen, så man bedre kunne tale sammen om hvilke muligheder der var for at lave en børneinstitution, hvor man boede - efter at man havde fået at vide, hvordan man kunne gøre det, samt hvornår kommunen og staten havde pligt til at hjælpe en med det. Det siger loven de har, når der er behov for institutionerne - og det var vi, der var med til mødet, jo et levende eksempel på, at der var, hvor vi kom fra.

se evt. s.507
se evt. bilag
nr.6, s.432

Det var en god idé at anbringe os i grupper om det emne, for det fik mundlæderet igang, og bragte os sammen. Det blev ellers lidt forkludret af, at folkene fra Østerbro syntes de var for få, og sluttede sig til vores - Ydre Nørrebros - bord. Det gjorde det vanskeligere for os at snakke om bestemte grunde og lokaler, der var egnede til at lave institutionerne på. Det forekom os imidlertid, at der måtte være en mængde, og da vi allesammen var ivrige efter at skaffe en vuggestueplads til de børn, vi enten havde eller ventede os, så aftalte vi at mødes igen. Inden da skulle vi hver for sig have set os om i nogle distrikter som vi lavede omkring de steder, hvor vi hver for sig boede.

Vi ser os om - og bliver færre

Da vi mødtes igen var det med en meget forandret opfattelse af, hvordan der var der, hvor vi hver for sig boede. Vi havde nok set tingene før, men aldrig på den måde. Prøv selv at gå rundt i det kvarter hvor du bor, og se efter hvordan det egentlig er at være i. Det kommer til at tage sig helt anderledes ud. Sådan gik det i alt fald for os. Vi gik ud for at se efter nogle gode steder at lave noget på, som vi havde brug for til børnene. Men det vi fandt var, at de havde trange vilkår: pigtråd, små gårde, manglende legepladser, ingen træer at se på eller kravle i, og fortovene var mestendels optaget af biler. Altsammen noget man godt ved, men når man så pludselig kommer til at se det! Vi havde fundet et og andet sted, som vi skulle hen at se på sammen, men det var ikke

så lidt af mødet, der gik med at snakke om børnenes side af sagen, og den måde at se tingene på, har præget meget af hvad vi siden har gjort og stået for.

Allerede på dette møde var der en del af Østerbrofolkene der ikke kom, og på en undtagelse nær faldt resten fra hen igennem den række af møder, vi havde i løbet af dette forår. Grunden står os ikke klart, men en følge blev, at det område vi havde interesse i at få institutioner på, begrænsedes til Ydre Nørrebro. I takt med at vores muligheder for at overkomme flere institutionspladser således indsnævredes, forøgedes vores indsigt i hvor meget brug der var for dem, og hvor svært det var for os at finde nogle steder, der var velegnede til at lave dem på.

Hen mod sommeren 1970 var vi kun 7 tilbage i gruppen. 3 par, der boede forskellige steder i det kvarter, der senere skulle komme til at hedde Røde Rose, og 1 der boede nær ved, men på den anden side af en postgrænse - på Østerbro. Vi var desillusionerede. Gennem de undersøgelser vi havde foretaget af loven og den måde den bliver administreret på, samt af vores muligheder for at skaffe os og børnene et godt sted, var det blevet tydeligere og tydeligere for os, hvilket kæmpe arbejde det ville blive for os at klare det i vores fritid, som kommunen skal ifølge loven, men som den endnu ikke vil af sig selv. Samtidig var det blevet klart, at selv om det skulle lykkes os at få oprettet en vuggestue, var det hverken sandsynligt at børnene ville kunne få plads i nogen af de andre institutioner, efterhånden som de blev ældre, eller sandsynligt at vi skulle kunne skaffe dem compensation, for nogle af alle de andre mangler, som byen og vores kvarter var så rig på, og som der tilsyneladende var så få politikere, der havde tænkt sig, der skulle gøres noget ved. Vi måtte enten opgive, eller finde nogen at alliere os med.

Er henvist til at støtte os på egne kræfter

Sensommerens diskussioner gjorde det klart for os, at vi ikke kunne krybe uden om. Der var ingen, der ville gøre tingene for os. Hverken kommunen, de politiske partier, eller andre organisationer. Arbejdets omfang havde forskrækket os. Hvis ikke der var et par af os, der havde fundet på at afskrive et par båndoptagelser af diskussionerne fra de sidste møder inden sommeren, havde vi nok ikke fundet sammen igen. De omdelte dem som oplæg til et møde om, hvad vi skulle stille op med det vi havde fundet ud af igennem forårets undersøgelser og diskussioner. Det fik os sammen. Møderne viste, at det ikke var ligegyldighed, men skrækken over arbejdets omfang og tvivl til egen tilstrækkelighed, der havde holdt os tilbage. Tilliden til at vi kunne overkomme arbejdet og burde gå igang, kom med erkendelsen af, at det eneste fornuftige vi kunne foretage os, var at støtte os til hinanden.

Vi synes vi bør. Og vil.

Nu var det vi stod sammen om, ikke kun at vi manglede en vuggestue, men også om, at vi, som forældre, skulle have indflydelse på hvad der skulle ske med børnene der. Vuggestuen skulle ikke være isoleret - nok i sig selv. Den skulle samarbejde med distriktets sundhedsplejerske - med børnehaven, og gennem den med skolen og fritidshjemmet, klubben osv. Det skulle også være slut med det helt tilfældige i, hvor i byen ungerne skulle i institution - det skulle være

et sted, hvor dem, de gik der med, også skulle være deres kammerater, når de kom i skole osv. Institutionerne skulle være et naturligt supplement til hjemmene.

Nu stod vi også sammen om etableringen af andre miljømæssige forbedringer, som der i almindelighed bliver talt om som en menneskeret, såsom ryddelige gårde, legepladser til de mindre og større børn, forbedringer til de ældre, ordentlige og grønne opholdsarealer, lokale dagcentre, hjemmehjælpersker, flere pensionistboliger og andre gode lokale alderdomsinstitutioner.

Vi var forargede over tingenes tilstand, og enige om at overvinde de sociale og politiske mekanismer, der stod mellem os og vuggestuen - vores hidtidige mål - og som syntes at sikre, at tingenes tilstand enten skulle opretholdes, eller om muligt forværres. Det var jo hvad der skete om ørerne på os. Kommunen - den der, når alt kommer til alt, er vores og skal varetage vores interesser - overlod hele initiativet til de private grundejere og spekulanter - og konfirmerede tilsyneladende alt hvad der kom fra dem. Kommunen tillod ting i et omfang der er forbudt for resten af Danmark - med det til følge, at vi får nye tætbyggede slumboliger, hvor vi f.eks. skal have ordentlige familieboliger eller ordentlige arealer.

BEGREBERNE KLARES - OG VI OPDAGER RØDE ROSE

Med den mundfuld ser det ud som om vi var bindegale. Hvordan skulle 7 kunne få bragt orden i alt det roderi? Sådan ser det imidlertid kun ud på papiret. I virkeligheden kommer tingene jo ikke hver for sig, de hænger sammen - som vores vrede over tingenes tilstand, og forestillingen om hvad vi kunne og skulle gøre ved dem.

Det var gået op for os, at en af grundene til, at roderiet så ud til at kunne fortsætte i det uendelige var, at kommunen nægtede at se en forbindelse mellem noget som helst. Den synes f.eks. det er en strålende fordel for os, når den laver en børneinstitution i den anden ende af byen. Dermed ser den helt bort fra, om vi skal rejse en time med børnene før og efter arbejdet - morgen og aften, samt bort fra om børnene kommer til at gå sammen med nogen, der bliver deres kammerater i længere tid. Den nægtede således at se det nødvendige i at få lavet sig nogle normer for, hvor mange institutioner det er rimeligt at have for hvor mange lejligheder og børn. På samme måde ser den bort fra, om der er så langt til en legeplads at børnene ikke har en levende chance for at komme der, og altså få glæde af at den er der. Den nægtede at se det nødvendige i at få lavet normer for hvor meget plads, der skal sættes af til vores ophold og børnenes leg for hvor mange hjem og børn.

Røde Rose

Samtidig gik det op for os, at vi ikke var alene. Vi havde masser af interessefæller - de 6/7 af os boede så de hele tiden havde haft interessefællesskab med langt de fleste af dem, der boede mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og Godsbanen. De boede i et kvarter. Et område af byen der er kraftigt afgrænset fra resten, ved så voldsomt trafikerede gader, at man sjældent handler på den anden side af dem.

Hvad de udendørs udfoldelsesmuligheder angik viste de sig at være en del anderledes end vi havde ventet:

Lejlighederne fordelte sig på ca. 45 beboelseskarrere. Til dem kan du så tro at der hørte et ligeså stort antal gårde som vi og de mindre børn i alt fald kunne bruge - men nej, der var ca. 300 småindhegninger, godt fyldt med småskure, skarnkasser, og desto mindre indhegningerne blev, desto større blev skiltene selvfølgelig om, hvad vi og børnene ikke måtte der.

Udenfor karreerne, var de fleste fortove optaget af biler, så der havde børnene heller ikke plads til at lege ordentlig. Det var dengang staten endnu ikke havde taget de 70 mill. kr. tilbage, som den havde stillet til kommunens rådighed for bl.a. gårdrydninger, fordi kommunen ikke brugte af dem.

Af legepladser havde vi kun een til vores 3.126 børn og unge. Den blev fortrinsvis brugt af de nærmestboende: Afstanden til den, og det at børnene skal krydse flere veje for at komme derhen sikrede, at den ikke blev brugt af andre, hvis de ikke blev fulgt. Derfor bliver den også udnyttet af et par af den slags børnehaver, som nogle velmenende synes er gode nok til vores børn - og som er lavet uden legeplads. Beregnet efter landsbyggeloven og de normer, der ellers regnes med, skulle vores større børn have mindst 6 store legepladser, medens de mindre skulle have mindst 1 større legeplads for hver karré.

Hvad et grønt område angår, hvor vi og de ældre kan opholde os, og hvor de mindre også kan have godt af at være undertiden, så findes det ikke. Mulighederne for at komme til et foreligger kun for de større børn, da der enten er langt derhen (Fælledparken), eller flere stærkt trafikerede gader, der skal passeres for at komme til nogle mindre, men mere overfyldte (Hans Tausens Park, Nørrebroparken og Lersøparken).

Vores traditionelle udfoldelsesmuligheder var således yderst begrænsede. Der var ikke mere at råbe hurra for med hensyn til kvarterets forsyning med børne- og ungdomsinstitutioner - børnenes nødvendige erstatning for kvarterets mangler, hjemmenes nødvendige støtte:

Vi havde to menighedsvuggestuer med tilsammen 51 pladser. Den offentlige norm for hvor mange børn, der skulle være plads til, var dengang som nu, at der skal være plads til hvert 2. barn. Hos os var der imidlertid 764 børn i vuggestuealderen, og således kun plads til hver 15.

Vi havde 2 menighedsbørnehaver med tilsammen 121 pladser, samt 60 pladser i den ene af menighedernes 2 udflytterbørnehaver, ialt 181 pladser. Den offentlige norm, for hvor mange børn der skulle være plads til, var dengang som nu, at der skulle være plads til et sted mellem hvert eller hvert 2. barn. Hos os var der imidlertid 745 børn i børnehvealderen, og således kun plads til hvert 4. barn.

Vi havde 1 fritidshjem og 1 fritidsklub med plads til henholdsvis 72 og 100 børn. Den offentlige norm for hvor mange børn, der skulle være plads til var dengang som nu, at der skulle være en plads til hvert 3. barn. Hos os var der imidlertid 1151 børn i 7-14 års alderen, og således kun plads til hvert 7. barn.

Vi havde en ungdomsklub med plads til max. 150 børn. Her var og er der stadigvæk ingen fast norm for hvor mange der skal være plads til, men det er almindeligt anerkendt, at hvert 3. er passende. Hos os var der ca. 600 unge og således kun plads til hvert 4. barn.

se evt. bilag
nr.8, s.434

Alt i alt, ikke noget opløftende billede. Fra kommunalt hold har det været hævdet, at beskrivelsen ikke er korrekt. Det er naturligvis ikke tilfældet, hvad skulle vi så med tallene? Det der har ligget i angrebene, er ønsket om at forhindre at der kommer orden i tingene, at der bliver truffet bestemmelse om hvor mange institutionspladser, legepladser og grønne opholdsarealer, der skal være for hvor mange husstande, og hvor langt der må være til dem. Man har da også siden måtte æde det igen, da kommunens eget statistiske kontor kom til at bekræfte rigtigheden.

Mange interessefæller - men hvordan skulle vi samles?

Set i forhold til det meget ambitiøse mål vi havde sat os, kan man ikke sige det var svært for os at enes om, hvordan vi skulle gribe sagen an. Det skulle siden vise sig, at det ikke var lige åbenbart for os allesammen, hvor omfattende det arbejde var, som vi påtog os. Men gennem hele den planlægningsperiode vi gennemlevede det efterår, var det klart for os, at vi skulle være meget fornuftige med os selv, hvis vi skulle have nogen mulighed for at gennemføre vores forehavende. Det medførte, at vi brugte megen tid på at planlægge og kompromisere. Der var mange hensyn at tage. Vores mål var stort syntes vi, men vi var få, og den tid vi hver for sig rådede over, var ligeså begrænset som vores økonomiske muligheder.

Spørgsmålet om hvordan vi bedst skulle gribe det hele an tog tid. Der var jo mange muligheder. Skulle vi f.eks. sætte en annonce i den lokale avis, og indbyde til stort møde for alle kvarterets indbyggere - eller var det f.eks. bedre at ringe på hos naboen, for at høre hvad han eller hun mente om det hele? Disse diskussioner skal vi ikke bruge tid på nu. Her skal det blot nævnes, at vi ikke ville føre os selv bag lyset med lette løsninger. Vi ville ikke spilde kræfterne og dermed vores mulighed for at finde sammen med resten af kvarteret, vores eneste mulighed for at få styr på tingene og ordnede forhold. Det væsentlige er, hvad vi endte med at vedtage som den bedste arbejdsplan for os, under de daværende forhold.

VI LAVER DELMÅL, VÆLGER MIDLER OG METODER - LAVER ARBEJDSPROGRAM

Vi gjorde os ingen illusion om, at vi kunne samles allesammen, selv om vi havde mange fællesinteresser. Hvorfor skulle vi kunne det hos os, som hverken var lykkedes for andre tværpolitiske bevægelser eller politiske partier. Men vi ville være mange, og regnede med at det kunne lykkes for os at samles i kvarteret, hvis vi begyndte med at samles i grupper om fællesinteresser. De ting vi stod for ville være til glæde for alle i kvarteret. Hvis vi begyndte med at samles om dem, og samarbejdede på tværs af dem i den udstrækning vi kunne hjælpe hinanden, så mente vi at tingene nok skulle komme til at hænge sammen - forbedre alle forholdene hos os, og smitte af så andre kom igang med at gøre det samme eller noget lignende hos sig, i resten af kommunens kvarterer.

Vi skulle altså begynde med at definere os og vores kvarter i forhold til de andre kvarterer i København. Vi måtte have et navn. Der gik en rum tid, inden vi fandt på det - og da det skete var det nærmest ved en tilfældighed. Vi var

enige om, at det skulle have noget med de roder at gøre, som vi altid skulle have fat i, når vi skulle have tal på os. Roder kommer af et ord, der betyder bryde, og bruges både når der er tale om soldater, der står i rækker tæt bag hinanden, og om de distrikter større byer er opdelt i af hensyn til skatteopkrævning og statistik. Men et navn som "Roderne 149-157" syntes vi ikke om, uanset hvor meget det svarede til kvarteret. Vi ønskede det skulle sige noget mere direkte om sammenhold og om at vi kun var ét af byens kvarterer. Derfor måtte et navn som "Røde Roder" også afvises, uanset hvor godt vi syntes om det. Vi skulle samarbejde på et tværpolitisk grundlag i kvarteret. Vi vidste ikke, hvad vi skulle, før en veninde til én af os efter at have hørt det, slog hænderne sammen i begejstring, og sagde "Gud, Røde Rose - hvor skønt!" - ja så tog vi det til vores hjerter, med alt hvad det bragte med sig af billeder og dufte.

Så var vi klar til at gå igang. Vi ville samle kvarteret og danne grupperne gennem fremstilling og omdeling af en række blade. Hvert blad skulle omhandle ét emne, f.eks. om hvordan vi kunne skaffe os legepladser og ordnede forhold i vores gårde, eller institutioner som f.eks. vuggestuer. Hvert af bladene skulle indbyde til to møder, hvor vi skulle have nemt ved at gå sammen i grupper. Bladene skulle støttes af plancheudstillinger med løbeseddeluddelinger. De skulle huske én på bladene og møderne, skulle sørge for at man kunne se hvem vi var, og hjælpe os til at snakke sammen. Alt med udgangspunkt fra et fast mødested, kontor og værksted.

Bladene

Bladene skulle uddeles til alle 7.300 husstande i kvarteret. De skulle udkomme med jævne mellemrum, hvert behandle ét emne og måtte ikke være større end 12 trykte sider. De skulle være vores vigtigste redskab og det de andre initiaiver skulle bygges op om.

Derfor skulle de henvende sig til alle i kvarteret, men samtidig være så konkrete, at de fik dem af os, der havde problem- og interessefællesskab til at komme til et af de to møder, som bladene altid skulle indbyde til. Vort synspunkt var, at et blad om et emne, der ikke var grund til at mødes om, ville være at betragte som præk, og lige så u hensigtsmæssigt som et blad, der behandlede alt og sigtede på at få alle med til det samme møde. For hvad ville man kunne foretage sig på det? Vore blade skulle sigte på at føre de af os sammen, der havde de samme problemer, så man kunne komme til at træffe hinanden og snakke sammen, under betingelser der gav os gode muligheder for at enes om at gå sammen og få gjort noget ved det, der pressede på.

Når vi kom til kundskab om konkrete overgreb i kvarteret, skulle vi dog bestræbe os på at få plads til også at tale om dem, for også at blæse til samling på kvartersplan derom. Men her på en sådan måde, at det fremgik, at vi ikke ville sætte os i bevægelse for at gøre noget ved dem uden initiativ fra anden side. Hvordan skulle vi ellers få vores tid til at slå til?

Med hensyn til indsamlingen og formuleringen af de enkelte blades stof, skulle vi dele arbejdet mellem os. Ideen hermed var, at vi skulle udnytte princippet om at flere ser bedre end få, og høste fordelene heraf, sådan at det vi skrev blev rigtigt, og at vi nåede til enighed om de principielle standpunkter,

så vi kunne fremstille tingene klarest muligt, og kom til at vide lige meget om dem.

Bladenes indhold skulle hver gang begrænses til ét emne. Selvom vi syntes at tingene hang sammen, ville vi behandle f.eks. børneinstitutionerne hver for sig, og ligeså atomiseret som de bliver det i samfundet og loven. Vi skulle jo skaffe os tingene på loven om børne- og ungdomsforsorgens betingelser, og måtte derfor formere os i grupper, der svarede til loven, for at udnytte den. Hvad farerne ved opsplittningen angik, satte vi dels vores lid til emnernes sammenhæng fra blad til blad, dels lid til at grupperne nok skulle komme til den samme opfattelse som vi - at tingene hang sammen og skulle laves så de både kom til at supplere hinanden og kom kvarteret til gode - når de havde arbejdet lidt med tingene. Var vi ikke selv startet med at ville løse et vuggestueproblem?

I hvert blad skulle emnet behandles ud fra dets sociale og historiske forudsætninger, så man kunne se hvad det var man havde for sig. På samme måde skulle kvarterets fordele og mangler belyses i forhold til både lovgivningen og byen som helhed. Herudover skulle det eksemplificeres hvordan forældre havde løst problemet andre steder, hvis det var os muligt at finde frem til noget sådant. Endelig skulle det indeholde et praktisk forslag til hvordan vi skulle løse vores problem i fællesskab.

Teksten skulle være kort, men ikke så det udelukkede vigtige oplysninger. Vores ønske om at vi skulle være solidariske i kvarteret, skulle udtrykkes ved at vi skulle tale om os i kvarteret med et "vi" og et "du" der var mening i. Det skulle understøttes af at bladene kom til at dække et emneområde, der sandsynliggjorde, at vi kom til at supplere hinanden i stedet for at konkurrere, og i at forbedringerne blev sammenhængende og reelle.

Bladets omslag - dets ansigt - skulle være det samme fra gang til gang. Det skulle kunne genkendes, og medvirke til en udbredelse af erkendelsen af, at vi både bor og hører sammen i kvarteret. Det fandt vi på at anskueliggøre med et kort over Røde Rose. Da vi opdagede, det gav os mulighed for at fremhæve de steds placering vi talte om, samt meget bedre mulighed for at snakke sammen om stederne, så valgte vi det som vores motiv.

Masseproduktionen skulle klares på den måde, at vi ude i byen fik trykt omslagene i én farve og i dobbeltoplag, med en ny farve for hvert oplag for variationens skyld. Af økonomiske grunde skulle vi trykke teksten selv på en duplikator, som en af os kunne låne sig frem til. Bladenes foldning, hæftning og renskæring skulle også ske ude i byen. Det mente vi hverken at kunne klare pænt nok selv, eller overkomme tidsmæssigt.

Bladenes omdeling

Bladene skulle ud til alle kvarterets husstande. Det var mange og vi diskuterede derfor om vi skulle springe over hvor gærdet var lavest, ved at "betale os fra det" eller ved at "tage sliddet selv", eller om vi skulle "tage anledningen i en nødvendighed". Vi valgte det sidste: på den ene side ville det blive dyrt for os at betale os fra det, på den anden side var der ikke så få fordele ved at omdele bladene selv. Vi kunne gøre omdelingen til en festlig begivenhed og derved skabe opmærksomhed om hvad det var, der skete og dermed interesse for bladene. Samtidig kunne vi give os selv et stadigt fornyet og mere indgående kendskab til kvarteret. Ved at omdele dem selv håbede vi således på

at blive mere læst, ved at appellere til nysgerrigheden, samt give lejlighed til snak om os og vores forehavende. Vi ville gerne, at man ikke ventede sig en reklametryksag, når der blev puslet ved brevsprækken.

Frengangsmåden. Ruten blev lagt sådan, at vi kunne begynde i den ene ende af kvarteret - ved nedenfor omtalte kontor, værksted og møderum - og slutte samme sted efter at have været overalt i kvarteret. Ruten blev optegnet med angivelse af samtlige opgange og husnumre, så vi kunne afkrydse efterhånden som de blev taget. Bladenes vægt var for stor til at de kunne bæres rundt, og vi turde ikke tage chancen for at der blev glemt nogle bunker, hvis de skulle omdeles af enkelte der havde dem liggende til omdeling, når de havde tid og lyst. Den skulle altid foregå samlet og ad én gang.

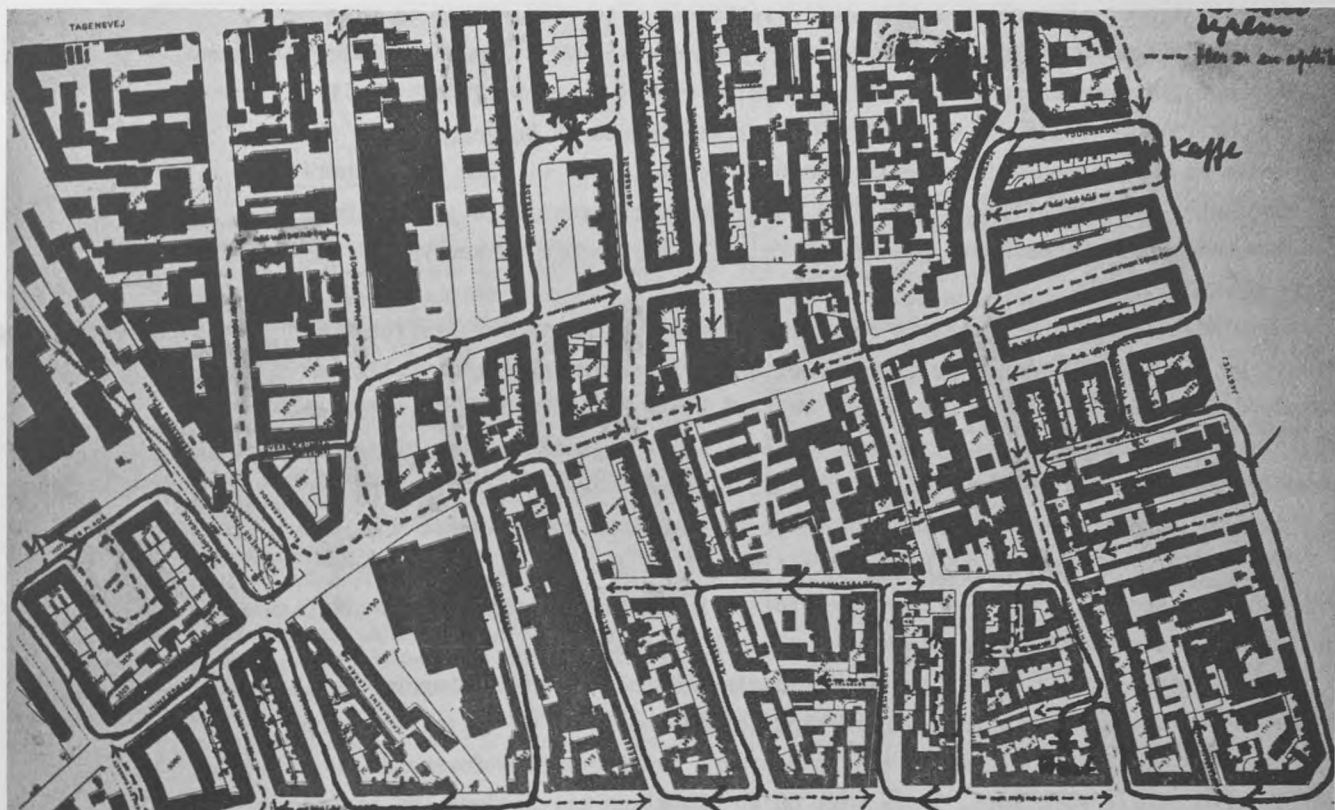
Vores transportmiddel blev en ladcykel. Den var tilpas langsom og manøvre-dygtig, samt tilpas rummelig uden derfor at være umulig i trafikken. Den skulle rumme vore bladbunker, en kasse drikke, diverse overflødig tøj og musik.

Musikken fandtes på et bånd, som vi havde indspillet med noget vi kunne lide, og som vi mente kvarterets øvrige beboere også ville synes om. Mestendels noget skøn lirekassemusik. Båndoptagerens batterier blev støttet af en akkumulator og et par modstande.

Som læ for læsset, tjente én af nedennævnte plancheudstillinger. Deres mål var bestemt af cyklen, og her skulle den fortælle om hvad det var vi havde på vognen - og på programmet.

Omdelingen blev organiseret på den måde, at "kødmotorens" job var et hvilejob, der gik på skift, mens "kaptajns" gjaldt hele tiden. Han/hun skulle sørge for udlevering af blade til "omdelerne", afkrydsning af husnumre, så ingen blev glemt, afpasse farten og informere omdelerne om den nærmeste rute, så ingen blev tabt. På den måde skulle vi kunne være mange om jobbet, uden at miste hverken overblikket over situationen eller humøret. Hvad "mandskabet" angik ville vi altid lægge krop til selv, men sørge for at få så mange af vore naboer til at hjælpe os som muligt. Med hensyn til pauser fik vi 3 faste: et ølhjørne, en plads midtvejs til frokosten, og en grillbar til kaffen.

Vores bladomdelingsrute

Plancheudstillingerne

Udstillingerne skulle tjene fire formål. De skulle erindre så mange som muligt af dem, der havde læst bladene om møderne, de skulle oplyse så mange som muligt af dem, der ikke havde læst bladene om hvad de havde handlet om, og om at de kunne komme til at snakke om tingene på møderne. Udstillingerne skulle formidle kontakt mellem så mange som muligt af kvarterets øvrige beboere og os, så vi kunne komme til at snakke sammen, og endelig give så mange som muligt, af dem vi ikke selv kom til at snakke med, anledning til snak om tingene.

Fremgangsmåden. Disse hensyn medførte at vi indså det formålsløse i at søge ud til kvarterets meget befærdede periferi. Der ville vi komme til at kontakte alt for mange af jer, der ikke er fra kvarteret, og det var jo ikke jer, vi skulle have kontakt med. Tværtimod. Det ville bare forkludre tingene for os allesammen, om nogen af jer fik lyst til at komme med til de møder vi indbød til. Der skulle vi jo helst ikke være andre end dem af os fra kvarteret, der havde et så umiddelbart interessefællesskab, at det ville være nemt for os at gå sammen. Det vi skulle var at finde frem til de mest befærdede steder i kvarteret. Det gjorde vi på den måde, at vi udvalgte de 12 steder i kvarteret, hvor vi gættede på, der kom flest af os på den ugedag, og i det tidsrum vi mente var bedst og som lå bedst for os. Derfor delte vi os og talte hvor mange, der faktisk kom der på de pågældende tidspunkter. På grundlag af resultaterne udvalgte vi de 6 pladser, hvor der kom flest. Da vi ikke kunne bemande mere end 3 udstillinger, ville vi tage den halvdel, der lå i den ene ende af kvarteret i ugen inden det første af de 2 møder bladene indbød til, og den anden halvdel i ugen inden det sidste.

Fremstillingen. Planchernes mål skulle rette sig efter ladcyclens og være firesidede af hensyn til den konstruktion vi valgte. De skulle kunne adskilles af hensyn til transporterne, og benhøjden skulle kunne varieres af hensyn til forholdene. Nogle steder var det nødvendigt at stille dem så benene stod på hver side af kantstenen mellem cykelstien og fortovet, hvis vi ikke ville spærre fortovene - og det ville vi ikke. Det var ikke vores hensigt at genere. Herudover skulle plancherne kunne udskiftes. Vi ville bevare dem af hensyn til møderne og andet.

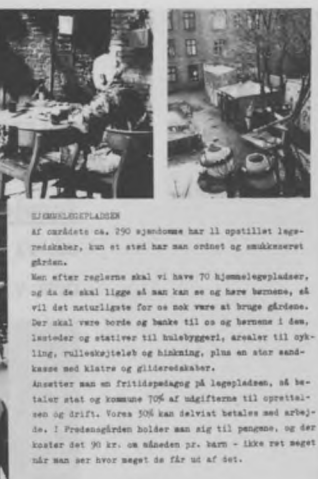
Hver udstilling skulle omfatte en stor udgave af det kort over kvarteret vi brugte på bladene, for genkendelighedens og snakkens skyld, samt en tydelig mødeindbydelse. Desuden skulle der lægges vægt på store billeder af hensyn til blikfanget. I udvælgelsen af motiverne ville vi lægge vægt på at vise miljøets enkeltdeles betydning for os, som bestemmende faktorer. Teksten skulle være let læselig og begrænses til korte, konkrete og praktiske oplysninger.

Vi skulle være mindst 3 på hver udstilling. To på den side af vejen, hvor udstillingen stod og én på den modsatte, for at kunne give alle gående og evt. cyklende en løbeseddel, og samtidig have tid til at sludre.

Løbesedlerne skulle kun bruges i forbindelse med plancheudstillingerne, og tjene to formål. De skulle give den forbigående nogle af de væsentligste oplysninger, samt give os anledning til at kontakte ham i egentlig forstand.

Teksten skulle være kort, lægge vægt på forbindelsen til bladene, på konkrete oplysninger og argumenterne for det nødvendige i at komme til mødet, der selvfølgelig skulle være nævnt med tid og sted.

se evt. bilag nr.3, s.356

LEGEPLADSEN
 Af ca. 750 børn har 11 opstillet legepladser, kun et sted har man ordnet og smykket gården.
 Men efter reglerne skal vi have 70 hjemmelegepladser, og de skal ligge så man kan se og høre børnene, så vil det naturlige for os nok være at bruge gården. Der skal være borde og bænke til os og børnene i dem, læstoler og stativer til kulebyggeri, arealer til cykling, rullekøretøj og hækning, plus en stor sandkasse med klatre og glideredskaber.
 Ansætter man en fritidsopdrager på legepladsen, så betaler stat og kommune 70% af udgifterne til oprettelse og drift. Vores 50% kan delvist betales med arbejde. I Proteusgården holder man sig til pengene, og der koster det 90 kr. om udsæen pr. barn - ikke ret meget når man ser hvor meget de får ud af det.

NYVANTAGTE BEBOERE
 Der er 1000 børn om vores største offentlige legeplads. Den giver dem få legepladser, og er derfor uendelig - hvorfor den så også kun tiltrækker børn der bor i nærheden. Hvis hjemmelegepladsen den så bliver.
 Men skal loven og byggebestemmelserne om børns legepladser opfyldes, så skal vi have 75 større legepladser i området.
 Iver af den skal have borde og bænke, læstoler og stativer og plads til hækning og stille lege, som salling osv. Der skal være en stor sandkasse, evt. opdelt i flere afskæringer med plastre og byggestof, samt f.eks. rullebåndene. Men også et større klatre- og byggearrangement til de store, evt. i forbindelse med en mindre byggelegeplads. Hertil kommer pladser til klatring, gruppelege, cykel- og rullekøretøj, en mindre boldbane der skal bruges som skøjtebane og vinterskøjte - samt byggearrangementer og vandkørlinje.
 På kvarterlegepladserne, som på hjemmestederne giver loven ramning for ansettelse af fritidsopdrager - og mængdetilfælde dermed muligheden for stedernes anvendelighed.
 Hertil skal der være en større byggelegeplads samt en række boldbaner i området.
 Loven giver os mulighed for at tage initiativ til oprettelse af legepladserne, og det skal vi så kommunen ikke gør det af sig selv.

Leven
 ...

10000 MENNESKER I 7000 HUSBANDE
 INDBYDES TIL
2 MØDER
 PÅ RÅDMANDSGADES SKOLE
 MANDAGEN D. 9 & 23. NOV.
 KL. 19.30

RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE

-----Tagensvej-----
 NY BØRNEHAVER - HER ?
 -----Hørrebrogade-----

Vi mangler 500 pladser - hvis vi regner lavt. Der er kun plads til 181 af de 680 børn i vores område, der skal have børnehavesteder - hvis reglen om, at der mindst skal være plads til 70% af børnene skal tages alvorligt.

En børnehave skal mindst have plads til 20 børn, Regner vi med at kunne lave dem til 35 børn skal der skaffes 14 børnehaver!

Det ser galt ud - og det er galt, for staten har lagt ansvaret for at tingene bliver ordnet over på kommunerne, uden at fastsætte hvad de skal gøre. Det har betydet, at det kun er de færreste der har gjort noget effektivt ved det, og dem hører Københavns kommune ikke til. De manglende institutioner beviser at kommunen ikke har gjort noget, og den manglende planlægning viser at den heller ikke har tænkt sig at lave om på det i fremtiden.

Leven giver os ret til at tage initiativet selv. Kom med til mødet d. 18. januar kl. 19.30 på Rådmandsgades skole, for at vi der kan bestemme os for hvordan vi skal gøre det. KNIPER DET MED AT KOMME HJEMMEFRA PÅ GRUND AF BØRNEPASNINGEN, SÅ ER DER NOGEN BØRNEHAVE MENNESKER DER GERNE VIL HJÆLPE TIL. RING MANDAG D 18 MELLEM KL 16 OG 18 PÅ VORES TELEFON, EG 11 400 OG LAV EN AFTALE MED NIKOLAJ.

RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE

RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE

Børnehaverne skal mindst have plads til 20 børn. Derfor skal de lokaler vi skal se efter være mindst 70m² store. Der må helst ikke være mindre end 2,5 m til loftet, og de større rum skal have store vinduer - godt med lys. Forudover forlanges det, at den udendørs legeplads skal være så stor, at der skal være mindst 10m² til alle børnene i institutionen. Det er en god regel, men det er sjældent den bliver overholdt.

Til oprettelsen af en privat børnehave betaler Stat og Kommune så meget, at det private bidrag ved en nybygning kun er på 1,8% af byggoudgifterne, medens man skal betale 30% når det drejer sig om etableringsudgiften i noget lejet - men der har man den mulighed at interessere ejeren for lejemålet, så han ombygger efter vores anvisning, hvorefter vi og det offentlige så lejer det hele af ham. I så fald kan man nøjes med at betale de 30% af indretningen med det "leso" inventar.

 KOM MED TIL MØDET, SÅ VI KAN SNAKKE SAMMEN OM HVORDAN VI KAN HJÆLPE AD MED AT FÅ GJORT NOGET VED DET HER HOS OS.

 RÅDMANDSGADES SKOLE, MANDAG D 18. JANUAR KL 19.30!!!!!!

 KNIPER DET MAD AT KOMME HJEMMEFRA PÅ GRUND AF BØRNEPASNINGEN, SÅ ER DER NOGEN BØRNEHAVEPÆDAGOGER DER GERNE VIL HJÆLPE TIL. RING OG LAV EN AFTALE MED NIKOLAJ OM DET PÅ VORES TELEFON EG 11 400, MANDAG D 18. MELLEM KL 16 OG 18.

 Er I forhindrede af andre årsager, kan I koble jer på, ved at ringe eller komme til os: Thoragade 7 o.g. eller EG11400

Sedlerne skulle duplikeres, og helst ikke være større end et A5-format. Det er billigst, og et meget bedre format at uddele end A4 i f.eks. regn eller blæsevej. De skulle trykkes på hver side. Det kan foregå på den måde, at man skriver de to tekstsider ved siden af hinanden på én stencil, og så duplikerer man på almindeligt A4-papir. Når halvdelen af oplaget så er kørt, vendes papirbunken. Derved kan man få både for- og bagsider til at stå rigtigt i forhold til hinanden. Bagefter skæres papiret midtover.

Møderne

De møder bladene indbød til skulle altid holdes på kvarterets skole. Den var kendt af alle. Da vi aldrig kunne vide, hvor mange der kom til møderne, ville vi helst ikke binde os for et meget stort lokale, men gerne disponere over noget, der både kunne bruges til fællesdiskussion og gruppedrøftelser. Et klasseværelse med mulighed for at udvide til flere var ideelt. Derfor ansøgte vi skolen og skolens direktorat om leje af et mindre antal klasser til hvert af møderne.

Mødernes forløb skulle være næsten som dengang vi traf hinanden. Efter en kort indledning i den samlede forsamling, skulle forsamlingen opdeles i grupper efter nabofællesskab, så man kom til at sidde sammen med nogen fra ens egen karré eller dens nærmeste omegn og mindst én af os, så man både kunne lære hinanden at kende og få en fornuftig snak om forholdene og deres muligheder. Under gruppedrøftelserne skulle man nå at udveksle navne og adresser, så man bagefter kunne finde hinanden igen. Efter gruppedrøftelserne skulle man tilbage til plenum for at høre hvad de andre havde fundet ud af, og for at få lejlighed til at snakke om evt. problemer.

Et "kontor"

Vi skulle have orden i vores ting, samt have et sted at lave dem og holde de møder i, der ikke skulle holdes på skolen. Vi skulle også have et sted, hvor man kunne finde os. Derfor måtte vi have et fællesrum, og da ingen af vores lejligheder kunne anvendes, måtte vi finde noget andet. Det blev til at vi overtog et mindre lokale på en 1. sal i et af kvarterets baghuse, med part i en telefon. Det lå med indgang igennem porten Thorsgade 7 og vil ligge der endnu en kort tid. Vi overtog lokalet efter den forening, der havde indbudt os til det møde, hvor vi traf hinanden. De andre grupper, der blev dannet dengang, havde fulgt andre veje end os. Var gået i forhandling med forskellige myndigheder om dit og dat, havde ikke fået noget ud af det og havde ikke kunnet holde sammen. På samme måde med foreningens bestyrelse. Den havde forandret sig i mellemtiden, opgav og ville derfor gerne overlade lokalet til os.

Det var billigt - 100 kr. månedligt, - men vi var ved at komme derhen, at det ville knibe for os at overkomme de udgifter, de forskellige initiativer ville medføre. Vi skønnede imidlertid, at det hele ville kunne holdes indenfor et beløb, der svarede til 100 kr. mdl. fra hver af os - 700 kr. mdl. - og indstillede os på at spænde livremmen ind for en tid. Vi tænkte "kommer tid, kommer råd" - der ville nok vise sig et eller andet, og mon ikke der var nogen af dem, der skulle komme til, der ville være med til at skyde noget i det?

Arbejdsplanen

En af de ting, der afgjorde, at vi valgte de midler vi gjorde var, at vi vidste, vi havde meget mod os. De fleste af de blade vi fordelte mente vi f.eks. ville blive smidt direkte i skraldespanden. Man ville enten tro, det var en almindelig reklametryksag, eller politisk præk. Derfor lagde vi stor vægt på, at

vores henvendelser blev gentaget, og at henvendelserne kom i en jævn strøm. Når vi blot sørgede for at overholde det, og - naturligvis - sørgede for at det vi skrev var rigtigt, og ordentligt lavet, så mente vi også at vi ville "få held med os", vække nysgerrigheden, trænge igennem fordommene, blive mange der stod sammen og opnå både sammenhæng og samtidighed. Skulle vi være mange, skulle der altså ikke kun være mening i det vi sagde og brug for det vi foreslog, men det skulle også fremgå, at vi havde orden i vores ting - og skulle vi have det, skulle vi have en arbejdsplan. En plan, hvori alle de ting vi havde aftalt var samlet til ét hele, og hvor der var sat tider på dem. Vores plan kom til at se sådan ud:

Dage	Studiekr. Torsd.	BLADE	Dead Line: manusk. + tryk	Omdeling, Lørd.	PLANCHER	Personer	SKOLE MØDE (mand)
		Emner			Opstillet (lørd., fred.)	Placeringer	Emner, Foren., Pers.
15/10	X		(15)				
22/10	X		(22)				
29/10	X		(24-25)				
31/10		Gårdrydn. & Legesteder		31/10	31/10		
5/11	X				(6/11)		
9/11							9/11/70
12/11	X		(12)				
19/11	X		(19)		(20/11)		
23/11			(21-22)				23/11/70
26/11	X						
28/11		Vuggestuer		28/11	28/11		
3/12	X				(4/12)		
7/12							7/12/70
10/12	X		(10)				
17/12	X		(17)		(18/12)		
24/12	?		(19-20)				
26/12		Børnehaver & -klasser		26/12	26/12		
31/12	?				(1/1)		
4/1							4/1/71
7/1	X						
14/1	X		(14)		(15/1)		
18/1							18/1/71
21/1	X		(21)				
28/1	X		(23-24)				
30/1		Fritidsbørn & -klubber		30/1	30/1		
4/2	X				(5/2)		
8/2							8/2/71
11/2	X		(11)				
18/2	X		(18)		(15/2)		
22/2							22/2/71
25/2	X		(20-21)				
27/2		Fællesinstitutioner		27/2	27/2		
4/3	X				(5/3)		
8/3							8/3/71
11/3	X		(11)				
18/3	X		(18)		(19/3)		
22/3			(20-21)				22/3/71
25/3	X						
27/3		Nær- og Micromiljø		27/3	27/3		
1/4	X				(2/4)		
5/4							5/4/71
8/4	X		(8)				
15/4	X		(15)		(16/4)		
19/4			(17-18)				19/4/71
22/4	X						
24/4		Micro- & Macromiljø		24/4	24/4		
29/4	X						
6/5	X				7/5		
10/5							10/5/71
13/5	X						

Fast kontortid: *18⁰⁰/10⁰⁰* Thorsgade 11, over gården. EG 11400. Røde Rose.
 (Datoer med (), er individuelle datoer, og ikke medtaget under "dage" undt. hvor disse fandtes i forvejen. At planchen også benyttes på ombæringsdagene, skal forstås som et forslag gående ud på, at man bringer den med rundt, f.eks på den trækvogn som vi benytter til at bære hæfterne på.)

Oktober 1970

Det var skønt at komme igang. Vi holdt os til planen og den så ud til at være god - tingene fungerede. Efter disponeringen af gårdrydningsnummeret var vi gået hjem med hver vores opgaver, havde skrevet vores artikler, byttede dem indbyrdes så vores fejl kunne blive rettet, og var samledes igen til sammen-skrivningen. Her løb vi ind i et problem, som vi blev bedre til at håndtere gennem gentagelserne, men som vi aldrig har løst.

Ingen af os var hverken stødige eller så følelsesmæssigt engagerede i at tingene skulle siges på en bestemt måde, at der opstod nogen videre vanskeligheder af de grunde, og dem der var forsvandt efterhånden som vi blev bedre og bedre til at tale om tingene på en saglig måde. Men det var og blev et problem for os at klare diskussionerne om, hvad der var rigtigt - sandt - og altså af væsentlig betydning i teksten. Vi kom til den overbevisning, at problemet var uløseligt, og var således indstillet på at skulle løbe ind i det ved hvert nyt blad. Men det at diskussionerne var så tidskrævende, kunne få os til at tabe fatningen, når det blev ud på de små timer. Det kan undre, at vi så lod være med at forandre vores arbejdsmetode, og at den endda er blevet videreført i grupperne i Røde Rose, når vi har skullet lave skrivearbejde der. Grunden her-til er, at diskussionerne er nødvendige. De opstår der hvor én ser en uklarhed eller modsigelse i teksten. Hvis vedkommende så ikke afvises er reglen, at det viser sig, at det var med god grund der blev gjort opmærksom på den. Diskussionen plejer at føre til en afsløring af en manglende forståelse som er katastrofal, samt til en afklaring af hvori problemet består. Situationen forekommer os derfor som uundgåelig, når vi beskæftiger os med viderebringelse af oplysninger, der er os enten helt eller delvis ukendte. Princippet har kostet os mange timers nattesøvn og sommetider både sved og tårer, men vi har holdt fast ved det, fordi det har frelst os fra mange fejltagelser og gjort os klogere, samt bibragt os en fælles opfattelse af de ting vi beskæftiger os med.

Trykningen skulle jo klares af os selv på en duplikator. Den blev lånt og bragt til "kontoret", der også blev indrettet så man kunne arbejde der. Duplikeringsmetoden betød at renskrivningen skulle ske på stencils. Da disse imidlertid ikke kunne holde til mere end 3.000 tryk, mens vores oplag skulle svare til 7.500 færdige blade og således til ca. 8.000 tryk incl. fejltrykkene, så medførte det, at vi måtte skrive stencilene 3 gange. Havde vi haft råd eller kendt nogen, kunne vi have fået dem elektrokopieret, men det hverken havde eller gjorde vi dengang. Nu, da vi er blevet mange ser sagen anderledes ud, men dengang var både renskrivningen og trykningsarbejdet stort. Der var imidlertid også meget sjov i det.

Timerne ved duplikatoren hørte til nogle af vores bedste. Der havde vi tiden for os. Var ikke tvunget til kun at holde os til sagen. Selvfølgelig talte vi i virkeligheden ikke om ret meget andet end den. Det blev jo efterhånden den vi tænkte på og arbejdede med tidligt og silde, i al vores fritid. Arbejdets karakter gav os tid til at pjatte og tage os af hinandens problemer, mens vi arbejdede. Alt efter om bladet skulle være på 3 eller 4 ark, 6 eller 8 tryksider, kunne arbejdstiden svinge med $\frac{1}{2}$ døgn, men sædvanen var, at vi kunne klare tryk-

ningen på 1½ døgn. Fra tidlig lørdag morgen til sent lørdag nat, og så igen fra tidlig søndag morgen til lidt ud på eftermiddagen - hvor vi allesammen, glade og spændte på, hvad der skulle komme ud af det hele, kunne pakke det sidste ned og få oprydningen til side. Det var mange tryk. Et sted mellem 47-62.000, fejltrykkene medregnet.

Vi hentede forsiderne hos trykkeren, samt et sted mellem 17-24.500 stk. duplikatorpapir hos papirhandleren. Trykningen organiserede vi sådan, at der hele tiden var mindst én ved maskinen, og mindst 2, der sad og sorterede, tog blanke eller forkert trykte sider ud af bunkerne fra duplikatoren. De lagde enten de fejlfri tryk i bunke til duplikering på den anden side, eller sørgede for at lægge de sorterede bunker, der var trykt på begge sider, retvendt i kasser til hæftning og skæring. Bladene skulle være ordentlige. Vi ville hverken ud med nogle blade, hvor noget af teksten vendte på hovedet, eller hvor der manglede nogle sider.

Dagen efter - mandag morgen - kørte et par af os så kasserne ud til en bogbinder, som efter aftale skulle have dem klar til afhentning den følgende fredag. Vi gjorde os mange krumspring for at undgå denne udgift, men måtte se i øjnene, at vi hverken kunne overkomme arbejdet med foldningen, hæftningen og renskæringen selv, eller gøre det tilstrækkeligt pænt - i hånden. I de mellem-liggende dages fritid skulle plancheudstillingerne produceres, og lørdagens bladomdeling organiseres. Løbesedlerne kunne vente til ugen efter omdelingen.

se evt. bilag
nr.1, s.352

Da vores plancheudstillinger til hvert blad var ens, og da én af os kendte en fotograf, der ville tage billeder for os, og en anden et firma, der ville hjælpe os med opfotograferingen til store fotostater, kunne vi forenkle fremstillingen. Vi kunne nøjes med at klæbe fotografier op og skrive på et lille format, for efter opfotograferingen at klæbe dem på hårde masonitplader og beskytte dem med et overtræk af klar plastic. Det var nemt og blev pænt.

Som de fleste af de ting vi måtte - og stadig må foretage os i Røde Rose, fik bladomdelingerne deres eget særpræg og kom til at bestå af lige dele knofedt, sjov og alvor. Der kom en særlig glans over bladomdelingerne. Man har det sjovt, får rørt sig, er del af en stor flok, der er alle steder. Man løber til og fra ladcyklen, flokkes om den, får sig en bunke og nogle opgange, en sludder og en smøg måske, inden man snupper sine næste husnumre, trapper og brevsprækker. Selv på 5. salen er de andre der stadig. Lirekassemusikken smyger sig ind, og de andre ved man, myldrer ud og ind af deres døre. Man ser dem i det nu det varer, før man er henne ved ens næste dør og trappe. Sådan er det blevet efterhånden. Sådan er det nu hvor vi er mange.

Hin solbeskinnede lørdag morgen, da bladet skulle ud første gang, stod vi, som aftalt, hos den lokale skrotsamler kl. 7.45 for at hente den 3-hjulede. Han var kommet på hospitalet et par dage før, fik vi at vide - og nu var hans cykel stjålet. Op til petroleumsmanden. Han var der ikke - men marskandiserens ladcykel stod foran kælderen med telefonnummer på siden. Han boede skråt overfor og ville leje os den for 25 kr. Vi fik nøglen og kørte glade til vores baghus. Vi skulle gøre os vores første erfaringer om plancheudstillingens montering. Om hvordan bladbunkerne skulle lasses, så vognen f.eks. ikke tippede efter hullet i portgulvet, og fik den ellers så stolte chauffør til at svæve under loftet. Om hvilke poler på akkumulatoren, der skulle sluttes til hvilke huller i båndoptageren, så man undgik, at den kom til at ryge altfor meget under brugen, osv.

Vi var allesammen der til tiden, og kunne sætte musikken til og drage ud på den første rundtur kl. 9. Med os var nogle venner og bekendte. Somme var meget kry og tog den ene opgang hurtigere end den anden, men blev klogere. En af os var i 8. måned og tog sig af "kaptajnsjobbet", førte regnskab med og uddelte opgangene. Der blev rift om "chaufførjobbet" den dag. Vi blev trætte. Talte meget om fordelene ved metoden, men så også på trappeopgangene med respekt, da vi en rum tid efter, men kun få gader henne, havde fundet os en plet i solen og lavet os et ølsted. Men det skulle blive bedre. Da vi nåede til vores spisested Balders Plads, næsten midtvejs på ruten, tog vi os vist temmelige sindige ud, og havde talt meget om, hvor mange gange vejstrækningen og energiforbruget skulle fordobles pr. km, når man skulle op og ned af alle opgangene og de var 5 og 6 etages. Efter frokosten, hvor vi havde styrket os med bl.a. friskbagt leverpostej fra et nærliggende hjemms ovn, og håndbajer fra et senere nedlagt øludsalg, - da var det svært at få benene i gang igen. Siden skulle der eksperimenteres med hvordan man kunne åbne brevkasser, uden at skulle bruge de fingre, der var blevet for ømme, og med hvordan man f.eks. kunne spare det ene ben for overbelastning, ved at vente med at fodre brevsprækkerne til nedturen. Ved 7-8 tiden om aftenen kom cyklen til at stå alene en rum tid. Der manglede vi endnu godt 1000 døre ud af de 7.300, og sad rundt omkring i opgangene og kunne ikke mere - havde krampe i læggene, og var mere end møre. Da vi endelig samledes om cyklen

igen, var vi mildt sagt vrisne og udsatte resten til om søndagen under skænderier om, hvem der havde den største andel i, at vi havde kastet os ud i noget så tosset.

Den følgende fredag skulle vi ud med plancheudstillingerne, før det første af de møder bladene indbød til om legepladser og gårdrydninger. Det var annonceret til den følgende mandag. Handsken var kastet. I løbet af ugen skulle vi nå at have de sidste plancher lavet færdig, løbesedlerne skulle skrives og trykkes, vi skulle have møde med en støttegruppe vi havde samlet - en slags supergruppe, bestående af interesserede læger, pædagoger og arkitekter. Det var meningen de skulle hjælpe os med at løse problemerne om, hvordan tingene skulle være for at være rigtig gode. Herudover skulle vi nå at have disponeret det næste blad om vuggestuerne, og have fordelt arbejdet med de forskellige artikler og undersøgelser mellem os. Det skulle ske torsdag aften, dagen før plancheudstillingerne. Den havde vi gjort til fast mødedag, og anmeldt som studie-kreds under fritidsloven.

Vores økonomiske kalkulationer holdt ikke. Vi havde været nødt til at forhøje vort månedlige bidrag til 250 kr., og forsøgte nu at undgå en yderligere udvidelse. Studiekredsen blev godkendt som tilskudsberettiget og var os til stor hjælp, fordi lærerhonorarets overskud tilfaldt vores fælleskasse. Derudover blev studiekredsen til stor gavn som et led i forberedelserne af bladene.

Fredagen var blevet valgt både fordi det var den aften, vi mente der var flest på gaden, og fordi det var den eftermiddag flest af os kunne tage fri.

Vi skulle mødes på "kontoret" kl. 15 for at fordele de 3 plancheudstillingspladser mellem os, og for at snakke om planchernes indhold med dem, der havde lovet at hjælpe os med udstillingerne. Kl. 16 havde vi anbragt udstillingerne på de aftalte pladser, og gik igang med at dele løbesedler ud til de forbipasserende. Alt efter hvordan færdselen var på de forskellige steder, brød vi udstillingerne og vendte hjem med dem ved 18-19 tiden. Der kunne vi så få tid til at snakke sammen, og sammenligne de indtryk vi havde samlet ved udstillingerne. Mens vi var derude, var det ikke meningen, at vi skulle snakke med hinanden - men med dem, der kom eller var på vej forbi. Udstillingerne fungerede stort set som vi havde forestillet os.

En af de ting vi ikke havde tænkt på, da vi talte om deres funktion og vedtog at de skulle laves var, at det ville blive så dejligt at være der. Et udtryk herfor var, at vi helst ville ud til de steder, hvor vi tilfældigt var kommet den 1. fredag. Vi betragtede næsten de forskellige steder som den enes eller andens. Og det var ikke mærkeligt. Hver på vores facon var vi faldet til der, havde fået et forhold til dem, der handlede og boede der. Var kommet på hils, og kunne måske kikke ind eller ned for at få en snak og lidt varme, hvis det var koldt eller vådt. "Hvad er det nu I har på programmet?" eller "Nå, der er I igen - hvad så?" blev almindelige hilsener pø om pø, og af de samtaler der fulgte derpå, og af de mere knappe ordvekslinger med dem, der havde travlt, fremgik hvordan bladene var blevet modtaget, og hvordan man stillede sig til de aktuelle problemer. En anden ting, der viste sig var, at udstillingernes konstruktion var hensigtsmæssig. De stod godt og vi fik megen glæde af at planchesiderne kunne bevares og bruges til andet. Mindre godt var, at de var for svære at samle og skille ad på gaden.

Reglen blev, at vi fik udleveret et sted mellem 500 og 1000 sedler pr. gang. Vi har prøvet lørdag formiddag i stedet, men holdt fast ved fredagene som de bedste. Den første fredag fik vi uddelt omkring 750 løbesedler. Flere af dem vi talte med havde læst bladet og syntes at det var fornuftig snak, så vi troede det var blevet godt modtaget - men havde ikke fået nogen fornemmelse af hvor mange, der ville komme med til møderne.

Vi havde fået godkendt vores aftale med skolen og kommunens skoledirektorat om leje af klasseværelser til hele møderækken. Det var gået nogenlunde gnidningsfrit, fordi vi havde været smidige. Da skolens lokaler ikke måtte anvendes "i agitationsøjemed" havde vi været nødt til at fremstille møderne som en slags foredragsaftener. Der måtte hverken ryges eller drikkes i klasserne. Derfor havde vi måttet tinge os til en aftale med pedellen om selv at tage askebægre med, om fjernelse af asken fra skolens grund og om at måtte medbringe et mindre antal sodavand til møderne. Vi var kede af at være afhængige af hans velvilje på denne måde, og det blev da også brugt mod os, når vi anmodede om at måtte blive der en halv time længere. Iflg. skoledirektionens cirkulære skulle vi nemlig være ude kl. 22, hvis der ikke blev truffet en anden aftale med pedellen.

Overvældende tilslutning - men vi kan ikke overkomme lige meget

Om mandagen hentede et par af os nogle blade og løbesedler, plancherne, askebægerene, kridt, skrivepapir og sodavand på kontoret, og bragte det til skolen. Her samledes de med resten kl. 18.30. Efter at have fordelt tingene i de klasser vi havde reserveret, brugte vi tiden til mødet skulle løbe af stabelen, med at repetere de aftaler, vi havde lavet og træffe de sidste.

Vi blev mange på gårdrydningsmøderne. Udover os selv, 32 på det første og 21 på det næste - fra 13 karreer, et sted mellem 1/3 og 1/4 af alle kvarterets karreer. Vi var glade og blev det i endnu højere grad, da det viste sig at holde stik, at dem, der var kommet til mødet var så enige, at vi kunne holde os til sagen og springe direkte ud i diskussionen, om hvordan vi kunne skaffe os tingene, så de blev både gode og kom hurtigt.

Det blev et problem for os at skilles igen. Det er ikke nemt, når man nu er kommet i en stor forsamling der er enig om, hvad der skal gøres, at skilles igen, for at skulle hjem til sin egen karré, og selv til at finde frem til ligetænkende - selv til at sætte tingene igang. Men der var ingen vej udenom. Det var den gamle historie om igen. Blev vi sammen kunne vi kun tage os af karreerne pø om pø - tingene vil tage meget længere tid, og hvor skulle vi starte - og vigtigere, hvordan skulle vi da sikre at det blev de mennesker, der boede i de forskellige karreer, der selv bestemte, hvordan forholdene skulle være hos dem.

Ret beset var der kun ét at gøre, at gå hjem og se til at der kom skred i tingene. Hvad angik støtte til lovlæseriet, løbeseddelskriverier og duplikeringen, stod vi selv, kontorets duplikator osv. til de andres disposition. Inden vi skiltes aftaltes, at mødernes navne - og adresselister skulle sammenskrives og afleveres, så de der havde været med til møderne, og som boede i de samme karreer, kunne finde hinanden igen.

Vi havde grund til at være glade. Mødet havde vist, at der var stor interesse for at få gjort noget ved de nære omgivelser, ens egen gård og dens muligheder for de voksnes samkvem og de mindres leg. Nu skulle kommunens og statens gårdrydnings- og saneringsbestemmelser udnyttes, og vi få det bedre.

se evt. s.49,
s.57 og s.73

Havde mødet dokumenteret vores interesse i at få ryddet op i karreernes gårde, var det samtidig blevet klart at den manglende lovgivning for de større børns ret til kvarterslegepladser, gjorde det så temmelig udsigtsløst for os at prøve på at skaffe os dem. Kun 2 af de fremmødte havde mod på at kaste sig ud i det.

Var vores glæde over mødernes tilslutning udelt, så var vores følelser for det, de implicerede, det ikke. Det var åbenbart at kravet om både at skulle finde frem til ukendte sympatisører i ens egen karré, og om at man siden skulle samle dens beboere om at tiltvinge sig en gårdsanering, var næsten uoverkommeligt for dem, der var alene. Det samme ville være tilfældet med os selv, om vi ikke havde nogen at støtte os til. Derfor var vi nødt til at indstille os på at skulle hjælpe dem, dersom rydningerne skulle have en chance for at komme i gang der. Kravet om merarbejdet fik to af os til at råbe vagt i gevær. Det ville blive for meget for dem. Supergruppen kunne vi ikke regne med. Det skulle senere vise sig, at enkelte grupper ville få god hjælp af 2 af dem og deres faglige kunnen, men dengang fungerede ingen. Vi havde ikke brug for deres argumenter, dem kendte vi bedre selv, og de stod rådløse, når det gjaldt løsninger. Vi havde kun os selv. En af os havde allerede trukket sig meget ud af arbejdet. Det var for stort. Hvis yderligere 2 af os trak sig tilbage nu, ville det være katastrofalt.

Mellem gårdrydningsmøderne havde vi nået at producere blad nr. 2 om vuggestuerne. Det skete efter de samme retningslinier som sidst, og blev trykt lørdag og søndag, op til det andet gårdrydningsmøde. Bladet lå nu hos bogbinderen og skulle omdeles førstkomende lørdag. Planchestillingerne hertil var i produktion og løbesedlerne skulle kun trykkes. Vi kunne hverken se nogen mulighed for at slække på kravet til os selv om at ville støtte gårdrydningsinitiativerne aktivt, eller lave om på vores arbejdsplan. Hvis vi gjorde det første måtte vi tage hele vores arbejdsgrundlag op til revision, og gjorde vi det sidste, skulle det være for at udsætte det til en periode på 2 år, og dermed ville vor vores idé om sammenhæng og samtidighed falde.

Vi kunne kun se én udvej, at slække på vores krav til hinanden om ligelig fordeling af arbejdet. De af os, der kunne det, skulle skaffe sig tid og påtage sig merarbejdet. Vi var nødt til at acceptere arbejdsopdeling i gruppen, og forsøge at undgå det skidt det plejer at medføre, hvis vi ville holde sammen og realisere planerne. Kan det mon undre nogen, at vi accepterede og blev i hinandens arme?

Flere udvidelser

Det kunne allerede mærkes, at vi var blevet flere om tingene under bladomdelingerne af Røde Rose 2, om vuggestuerne. Der kom 7-8 stykker for at være med allerede inden kl. 9, hvor vi kørte ud ad baggården med det nye læs til fanfaren fra Københavnermarchen udsat for tremands-lirekasse. Det blev noget

andet end knokleriet sidst. Andre fra gårdrydningsmøderne kom til gennem formiddagen. Hjælpen fra vores nye venner var noget der battede. Balders Plads, og med den frokosten, blev nået meget tidligere, og det var med kræfterne i behold, at vi, nu 15-20 stykker, kunne flokkes om frokostgryderne. Denne gang stod den på varme frikadeller til brødet, og hos ølmanden forsynede man sig selv. Han havde åbent endnu. Denne gang blev vi ikke kun færdige med omdelingen, men blev det også før sidst. Det var med ømme lægge, men højt humør vi kørte ind til vores baghus igen allerede kl. 17.30 - ligesom senere, da gruppen samledes hos en af os, til en - syntes vi - velfortjent middag.

Plancherne om vuggestuerne skulle ud om fredagen. Vi var kommet ind i julemåneden og troede ikke vi kunne få nogen til at komme til møder, når vi kom længere ind i den. Derfor havde vi kun indbudt til ét møde om vuggestuerne. Men vi havde også svært ved at nå det hele selv. Det kneb med at få tilrettelagt produktionen af vores næste blad, nr. 3 om børnehaverne, så det kunne komme ud med indbydelserne og møderne holdes i januar (1971). Hvis det ikke lykkedes for os, ville vi komme til at rende ind i alle problemerne med sommerferierne i den anden ende af planen. Efter vuggestue-plancheudstillingerne tog vi derfor et ekstra redaktionsmøde om blad 3, hvor vi måtte se i øjnene, at vi hverken kunne nå at skrive bladet, så vi kunne trykke det inden jul, eller samles for at trykke det mellem jul og nytår. De forsømte familieliv begyndte at kræve deres. Resultatet blev, at vi ville forsøge at betale os fra trykningen denne gang. En af os skulle undersøge, hvad vi kunne få ham, der trykte farven på vores forsider til at lave det for..

Der kom 11 nye til på vuggestuemødet om mandagen. Som på gårdrydningsmøderne var vi også så enige her, at vi ønskede at blive sammen, og til forskel fra dengang skulle vi ikke skilles efter dette møde. Vi talte ganske vist om, at vi var lige mange nok til én gruppe. Dengang troede vi ikke, at vi behøvede at være så mange om det foreløbige arbejde. I forhold til kvarterets behov for institutioner, forekom det os nærmest at være en luksus. Vi blev dog sammen. En af os skulle gå ind i gruppen som fast medlem. Resten af os skulle bare være til disposition i påkommende tilfælde. Vuggestuegruppe I var en realitet.

se evt. s.89

Da det imidlertid både lykkedes for dem at finde nogle velegnede lokaler under en rundtur i kvarteret den følgende weekend, og få truffet aftale om lejemål til en 23 børns vuggestue med den pågældende ejendoms ejer inden julen, så bestemte gruppen sig til at tage initiativ til et møde nr. 2.

Den lånte vuggestueplancherne, brugte kontoret til løbeseddelfremstillingen, fik os til at hjælpe sig med lån af klasseværelse, stillede plancher op og delte bl.a. løbesedlerne om i de mest børnerige karreer, med indbydelse til et nyt Røde Rose møde på skolen d. 11. januar. Til det kom der 14 nye. Der dannedes vuggestuegruppe nr. II, med en anden af os som fast gruppemedlem.

se evt. s.189

Arbejdsplanen bør revideres - men bliver det ikke

Arbejdspresset var nu blevet så stort, at initiativgruppen ikke længere fungerede efter planen. Vi gjorde hvad vi kunne for at holde den, men havde ikke kræfter til det. Derfor burde vi revidere den, men kunne ikke.

Artiklerne til børnehavebladet var ikke færdigskrevne da én af os reviderede og sammenskrev dem i jule- og nytårsdagene. Han nåede at blive færdig og få det afleveret til 1. nytårsdag, men måtte så i seng med influenza og overlade renskrivningsarbejdet til resten af gruppen. Af den var der kun to, der kunne påtage sig arbejdet. De fik imidlertid udkastet forkortet og renskrevet så det kom til at passe til bladets sideantal, og nåede det så betids, at det kun blev med én dags forsinkelse vi kunne give det til den trykker, vi i mellemtiden havde fået en aftale med om prisen og leveringen.

Børnehavemøderne var forsinkede, men de kunne afholdes i januar. Plancherne var kun så langt, at det kun var dem, der skulle bruges til ly på ladcyklen, der var klar til omdelingsdagen - d. 9. januar - to dage inden det Røde Rose møde på skolen, hvor vuggestuegruppe nr. 2 blev dannet. I karreerne var man ved at finde sympatisører, og de forberedende møder var ved at tage form. Baldersgade-karreeren skal, som den første, have karrémøde om gårdrydning den 20. januar.

Omdelingen af blad nr. 3, om børnehaverne, gik som en leg d. 9.1. med den støtte, vi fik fra grupperne. Vi havde god tid og hyggede os ved de nu obligatoriske ø1-, frokost- og kaffesteder. Alligevel var vi færdige kl. 16.00. Lyspunkterne var mange, men der var også brug for dem. De resterende børnehavepancher skulle færdiggøres og løbesedlerne laves. De skulle bruges den 16.1. Vuggestuegruppe nr. 1's problemer med hvordan kommunen og ejerne bedst skulle gribes an, skulle gennemdrøftes. Rigtige løsninger var en nødvendighed på grund af deres betydning for kvarteret og de øvrige gruppers fremtidige virksomhed, og gruppen skulle hjælpes med mødet på skolen d. 11.1.

Hen gennem december og januar, blev det tydeligere og tydeligere, at arbejdsdelingen i initiativgruppen medførte alle de ulemper, vi havde frygtet, men håbet vi kunne undgå. Værst var, at den halvdel, der lavede mest også var kommet til at sidde med alle de vigtigste oplysninger, og at monopolet var ubrydeligt, fordi det ville tage al tiden på vores - efterhånden færre og færre - fællesmøder, hvis der skulle berettes om alt, og således ikke handles på de mest brændende områder.

Som tiden gik blev situationen uudholdelig for de to af os, der dårligst kunne påtage sig noget arbejde mellem møderne. Resultatet blev at de ønskede at begrænse deres virksomhed til økonomisk støtte. Det var et hårdt slag, og en stor skuffelse for os alle. Vi søgte - men fandt ingen midler til at forandre situationen med. Toget var i drift, og vi kunne ikke øjne nogen skiftespor der. Skilsmissen var en realitet. Den betød, at vi fik enorme arbejdsressourceproblemer, men den økonomiske støtte gav os fri husleje og et kammeratligt skub i ryggen til at gå videre.

At løfte sig selv ved hårene - går nok. Man skal bare være flere og hjælpes ad

Børnehavepancherne kom ud, møderne blev holdt, og 2 nye grupper kom til. På det første af møderne blev der dannet en gruppe på 14. Den lagde ud med at gennemvandre kvarteret den følgende weekend, kastede sig derefter ud i arbejdet, og fik som de to vuggestuegrupper, én af os som fast gruppemedlem.

På det andet møde kom der 4 nye. De ville også igang, men syntes det var liemeget med, om børnehaven kom til at ligge i Røde Rose eller udenfor. En havde lagt mærke til et mindre tomt hus i et nabokvarter, og vidste at kommunen ejede det. Vi kunne fortælle, at det skulle indrettes til sleep-in. Det syntes vi

var en meget god idé, men mente også at det - alt andet lige - var bedre anvendt som f.eks. børnehave. Det skulle imidlertid være for det pågældende kvarters børn, og ikke vores. Vi ville ikke støtte et sådant initiativ. De institutioner vi ville være med til at bruge kræfter på, skulle afhjælpe institutionsmangel hos os i Røde Rose, og skulle derfor ligge i kvarteret. Skulle huset bruges til børneinstitution, skulle det selvfølgelig være for nabokvarterets børn. At sammenblende børnene her og derfra, ville være at gøre den samme bommert som kommunen f.eks. var ved at gøre hos os på den tid. Den var ved at projektere nogle børneinstitutioner i Baldersgade, men det var for børn fra Ryesgade. Hvis gruppen ville arbejde på at få en institution til vores børn udenfor kvarteret, ville vi gerne hjælpe den med den viden vi havde, men ikke med arbejdet. Aftalen blev, at de ville finde ud af hvordan det lå med huset, og så enten fortsætte med det, eller kontakte os så vi kunne finde ud af at lave noget sammen. Vi kom aldrig til at samarbejde, men har undertiden sludret, når vi har mødtes på gaden. Her fremgik at gruppen havde fulgt samme politik, som de grupper der blev dannet samtidig med os selv i sin tid. De henvendte sig også til kommunen med en anmodning om hjælp, og blev sprængt.

Nu forekommer det os nærmest fantastisk, at det dengang lykkedes os - initiativgruppens rester - både at holde sammen på os selv, og tage nye initiativer. Det gjorde det ikke dengang, der var det blot et stadigt tilbagevendende problem at få tilrettelagt vores tid, så vi kunne mødes. Når vi magtede at gøre det, var det på grund af den varme, vi mødte i Røde Rose, og fordi det var nødvendigt.

Gruppernes opdagelser og overvejelser skulle kommunikerer rundt. Vi stod usikre overfor mange af problemerne og var nødt til at diskutere dem sammen. Samtidig var det klart for os, at vi var nødt til at realisere mere af vores oprindelige arbejdsprogram, hvis samtidigheden og sammenhængen i tingene skulle sikres. I grupperne havde vi rigeligt at gøre med at sætte os ind i og klare arbejdet hver især.

Skulle der tages nye fællesinitiativer, måtte vi satse på egne kræfter. Dem fik vi først tillid til at have et overskud af, da der var 4 nye, der ville lægge deres til vores. To der ville være med til at sætte sig ind i stoffet og skrive bladet om fritidshjemmene og -klubberne, samt gå ind i de nye grupper, ligesom vi var gået ind i de gamle. En der ville hjælpe os med at skrive, renskrive, trykke osv. Og endelig, én der dels ville hjælpe os med at løse nogle af vuggestuens regnskabsmæssige problemer, dels med nogle undersøgelser vedrørende vores muligheder for at udnytte de selvejende institutioners muligheder i loven.

Den ene af dem, der gik ind i gruppen, var fritidspædagog. Det fik os til at tro, at det ikke ville blive noget stort arbejde at skrive bladet, og gav os en mægtig tillid til at den gruppe han kom i nok skulle komme til at klare sig godt.

Vi var glade. Vores svaghed havde måske kun været forbigående. Det 4. blad kunne udkomme. I forhold til den oprindelige plan ville omdelingen blive forsinket med 1 måned, og møderne med lidt mere - men det ville komme. Den hjælp vi havde fået gav os samtidig kræfter til at lave en arbejdsplan for 2 sideløbende initiativer.

Det første initiativ skulle hjælpe os til større lighed i grupperne. Vi var kede af, at det var så svært for os at undgå en slags ekspertstatus og ville gøre et forsøg på at fortælle alle i institutionsgruppen alt, hvad vi vidste om reglerne for hvordan vi skulle få institutionerne, så vi kunne blive "lige kloge", og vi nogle mindre vigtige personer. Institutionsproceduren - som vi kom til at kalde den - skulle være færdig en lille måned efter blad 4's, fritidshjems og -klubs bladets omdeling.

Det andet initiativ var lidt mere langsigtet og skulle dels hjælpe os til et bredere sammenhold i kvarteret, dels til et jævnt samarbejde grupperne imellem. Vores deltagelse i de forskellige grupper, havde bragt os til erkendelse af vores svaghed - vores styrkes, de mange gruppers sagsrettede virksomheders bagside - vores desorganisering, og den dermed forbundne mangel på regelmæssig og tværgående kommunikation. Det var en mangel vi selv kunne afbøde de værste følger af, gennem vores deltagelse i de mange grupper. Vi gjorde også vort bedste for at overkomme det, men indså at vi ikke kunne det i længden - og ville det heller ikke. Det ville være i åbenlys modstrid med vores ønske om lighed blandt os i kvarteret, såvel med hensyn til indsigt i hvad der skete - som i indflydelse på, hvad der skal gøres. Dette så vi en mulighed for at råde bod på gennem vedtagelse om jævnlige møder mellem repræsentanter for de forskellige grupper i kvarteret. En vedtagelse heraf var imidlertid betænkelig af to grunde. Den ene var, at den sagsrettede virksomhed i grupperne slugte så megen tid, at det ville være svært for de fleste at påtage sig repræsentationen på det tidspunkt. Selvom mangelen var aktuel, kunne den således ikke afhjælpes lige med det samme. Den anden grund var hensynet til den del af os i kvarteret, der ikke var aktive i de grupper vi var i forbindelse med, men som eksisterede og varetog interesser, som det var uundgåeligt at en sådan fælles forsamling ville komme til at berøre. Ordningen skulle derfor omfatte flere grupper end dem, der allerede kendte hinanden, og flere end vores aktuelle og begrænsede interesser, hvis vi skulle undgå unødvendige og u hensigtsmæssige stridigheder i kvarteret.

Vi så en mulighed for at forene de forskellige hensyn ved at foreslå oprettelsen af en selvejende institution i kvarteret, hvis bestyrelse skulle udgøres af repræsentanter fra de forskellige interessegrupperinger i kvarteret, og hvis formål skulle være tvedelt. Institutionen skulle dels sørge for, at der tilflød kvarteret pengemidler, og for at få dem fordelt til hele Røde Roses bedste, dels formidle kontakten mellem interessegrupperne, og når det var hensigtsmæssigt, kontakten mellem os og omverdenen. Den nye, der var kommet til i vores gruppe, skulle undersøge kvarterets muligheder for at udnytte reglerne om selvejende institutioner gennem en fornuftig organisering og komme med et oplæg. Det ville vi så bearbejde og fremlægge til diskussion senere på året.

Bladet om fritidshjemmene og klubberne blev omdelt den dag det skulle, men det blev med hiv og sving. Det skulle laves på samme måde som bladene blev det, da initiativgruppen var hel. Det var jo mere nødvendigt nu hvor vi både var "nye og gamle", der skulle vide lige meget og mene det samme. De forberedende møder gik som de skulle, troede vi. Da vi en tidlig lørdag morgen samledes til den endelige sammen- og renskrivning, viste det sig, at vi havde talt forbi hinanden. Fritidspædagogen vidste kun noget om den daglige drift af fritidshjemmene og fritidsklubberne. Hverken noget om det mere overordnede, eller om hvad samfundets mening med disse institutioner for de skolesøgende børn egentlig var.

se evt. bilag
nr.4, s.358

Hvad skulle de have ud af at komme der? Kunne det være rigtigt, at klubberne skulle ernære sig af loppemarkeder? Grundlaget for vores udkast var for skrøbeligt. Det eneste materiale vi ikke behøvede at lave om, var en artikel om et forrygende spekulationsbyggeri, som vi havde fået at vide, at kommunen havde givet grønt lys for til opførelsen af i kvarteret.

Vi var tvunget til at begynde forfra - og trykkeren, som vi atter var nødt til at bruge, skulle have de resterende sider om mandagen. Hvis vi udsatte produktionen, ville det blive umuligt for os at nå de sidste blade inden sommerferien. Vi sprang ud i det. Ringede til folk, læste og skrev udkast. Vanskelighederne tårnede sig op. Da vi var klar til at skrive rent, stod der onsdag på kalenderen. Bladet var blevet skrevet "i et stræk". Vi var stort set blevet, hvor vi samledes for at skrive om lørdagen. Havde skrevet og passet børn på skift, bragt dem til og fra vuggestue eller babysitter. Meldt sygdom til arbejdspladserne, men været nødt til at gå til et par gårdrydningsmøder ind imellem skriverierne - alt kun afbrudt af, at vi på skift fik et par timers søvn hist og her i krogene. Vi havde meget skæg ind imellem, som det er sjovt at mindes nu, og arbejdet har medført, at vi er blevet mange, der har fundet sammen i Røde Rose, men det var ikke bare grin at komme så vidt. Trykkeren og bogbinderen var imidlertid nogle kammerater - nåede deres til tiden trods forsinkelsen, og omdelingen af bladet gik hurtigere end sidst, samt under lige så dejlige omstændigheder.

Efter plancheudstillingerne, hvor vi mødte en overvældende interesse, kom møderne som en stor skuffelse. På grund af den interesse vi havde mødt, havde vi gjort os mange spekulationer om hvordan vi skulle gennemføre møderne, og om hvordan vi skulle klare os med kun 3 klasseværelser. Det havde vi ikke behøvet. Der kom kun to af vore naboer - én på hvert af møderne. Det var ikke nok til at vi kunne overkomme arbejdet, og vi besluttede os til at se tiden an. Vi kunne ikke forstå forholdet, men regnede med at det lille fremmøde skyldtes et sammentræf af uheldige tilfældigheder, samt en udbredt opfattelse af, at de 7 til 14 årige børn godt kan klare sig med en nøgle til hjemmet og de muligheder kvarteret giver dem. Den sidste antagelse støttedes af, at der kun var to, der havde været interesserede i disse problemer på gårdrydningsmøderne.

Skuffelsen var stor, men til at bære. Vi troede på, at vi ville finde på råd. Havde mere end nok at gøre i vores grupper, og havde fået et umiddelbart bevis for bladets berettigelse, da møderne fandt sted. Artiklen om spekulationsbyggeriet var blevet læst af nogle af dem, der ville blive berørt af det i første række, beboerne i Fenrisgade, og førte til at de opsøgte os for at få at vide, hvor meget vi vidste. De havde hørt rygter om nedrivningsplaner i længere tid, men havde ikke kunnet få noget bestemt at vide. Deres lejligheder var relativt store, de var blevet moderniseret på en fornuftig måde for nyligt og var billige. Vores drøftelser medførte et samarbejde mellem os, og senere med de tilstedende karreers beboere. Det blev et stort arbejde, et dejligt samarbejde og "endte" lykkeligt.

se evt. s.121

Efter fritidshjemsmøderne diskuterede vi, hvad vi ville lade det ringe fremmøde betyde, og da arbejdet med "institutionsproceduren" var ved at være færdig sidst i marts, var vi blevet klar over, at vi kun kunne nå at lave 1 blad mere inden sommeren, og havde besluttet, at det skulle være til de unge i kvarteret, men også berøre problemerne for fritidshjems- og klubsbørnene.

Det betød, at vi ikke kunne nå at lave to af de blade vi havde planlagt. Dermed måtte vi lægge de emner, der især drejede sig om vores, de voksnes, og de ældres muligheder på hylden indtil videre. Vi ville hverken nå at komme ind på fællesinstitutionerne - det der nu bliver talt om som aldersintegrerede institutioner - eller de ældres dagcentre og vores mulighed for at få flere pensionistboliger i kvarteret. Vi ville heller ikke nå sammenhængen mellem boligen, friarealerne og institutionerne. Ikke nå de grønne områder, trafikken og vores muligheder for at hjælpe hinanden med husleje problemerne. Vi satte imidlertid vores lid til, at vi enten kunne overkomme at lave dem selv efter sommerferien, eller at vi kunne komme til at lave dem sammen med grupperne, efterhånden som vi begyndte at se resultater der.

Da vi havde fået institutionsproceduren færdig og omdelt, kastede vi os derfor over blad nr. 5. Det skulle være til de unge i kvarteret, der var store nok til at sørge for ting til sig selv - børnene i 14 - 18 årsalderen. Deri skulle fortælles om, hvad de havde ret til af økonomiske tilskud i deres fritid med eks. på hvordan unge havde udnyttet mulighederne andre steder. Det skulle uddeles til de unge selv, men siden omdes til alle kvarterets husstande, så det ikke skulle hedde sig, at vi gik bag om forældrene. Dem ville vi anbefale at støtte de unge, der ville gøre noget ved deres situation, og bede dem om at gå aktivt ind i arbejdet med at skaffe bedre forhold til de 7-14 årige, der endnu ikke var store nok til selv at gøre noget ved deres behov for legepladser, fritidshjem og -klubber. Bladet skulle først indbyde de unge til møde, siden indbyde de voksne til ét. Bladomdelingen til hele kvarteret skulle finde sted inden de unges møde, så deres forældre var ordentligt informeret. Problemet med først at skulle sige ét til de unge, og siden udvide det med noget til forældrene, blev løst ved at vi trykte de ting, der skulle siges til forældrene på et farvet stykke papir, som vi lod bogbinderen indsætte midt i den del af oplaget, der skulle omdes til de voksne.

Bladet skulle være ude så møderne kunne holdes inden eksamenslæsningen begyndte. Da vi havde svært ved at nå det, kompromissede vi os frem til et møde på skolen sidst i maj, og håbede at børnene ville komme der selvom de havde læseferie, når de blot nåede at få bladet inden. Det fik flertallet af de større skolebørn ikke. Vores skrivning og trykning var gået som smurt, men læseferierne var netop begyndt, da vi traf aftale med skoleinspektøren om uddeling på skolen gennem elevrådet. Han var venligt indstillet, men "kunne og ville ikke henstille til aktiv støtte fra lærerne, kun gøre dem opmærksom på bladet, som han iøvrigt anså for at være strålende". Eleverrådsformanden påtog sig fordelingsopgaven, men stod så svagt i organisatorisk henseende, at opgaven med at nå helt ud med classesættene var for stor. Derfor uddelte vi også bladet som løbesedler på gaderne, dels til de børn, vi troede var over 12 år, og som gik på andre kvarterers skoler, dels til de unge vi kunne træffe på kvarterets gader om aftenen.

En anmodning til lederen af kvarterets eneste ungdomsklub, en af politiets ungdomsklubber (PUK) om at omdele bladet der og evt. lade det diskutere på et møde, blev afvist. Han syntes både "ideen og initiativet var alletiders" - men ville hverken uddele dem selv eller have at vi gjorde det, af pædagogiske grun-

de. Han sagde at "hans unger ikke havde godt af, at man viste dem for megen opmærksomhed".

Ingen af møderne blev nogen succes. Til et møde vi havde improviseret med de unge, der gik på kvarterets skole kom der ca. 20, fortrinsvis 10-14 årige. De ville gerne have sådan nogle ting, som bladet talte om, men de var kede af ikke at være flere på mødet, og syntes ikke, at de kunne klare det selv. Nogle lærere havde talt om bladet i klasserne, havde syntes det var godt og anbefalet at man gik med til mødet, men havde ikke sat en distribution igang til de store. På trods af, at tilfældet ville, at vi stod med nogle velegnede lokaler på hånden, som børnehavegruppen havde opgivet, blev resultatet at de måtte snakke med deres forældre om at hjælpe sig, og så - hvis der var nogen der ville det - snakke sammen om det på skolen, og skikke bud efter os, hvis de syntes at der var noget vi kunne hjælpe til med. Også hvis det drejede sig om at få fat på de unge, der var skrevet om i bladet, som gerne ville fortælle om, hvordan der var hos dem, og om hvordan de gjorde. Vi havde ikke kræfter tilovers til selv at stille os i spidsen for arbejdet.

Til det efterfølgende aftenmøde for de unge fra kvarteret som helhed, kom der kun én voksen - og 14 dage efter, på mødet for forældrene, kom der kun 3. Nu kunne der ikke længere være tale om tilfældigheder. Ønsket om selv at gøre noget aktivt for at forbedre kvarterets betingelser for de 7-14 årige var - til trods for den interesse vi atter havde mødt ved plancheudstillingerne - lav. Hvad skulle vi gøre?

På den ene side havde vi nok om ørerne med at holde orden på kontoret, at hjælpe gårdrydningsaktiviteterne i karreerne, med at støtte vuggestuegruppe nr. I, der nu var i fuld gang med forhandlingerne om og indretningen af vores første vuggestue, samt hjælp til beboerne i Fenrisgade med det afsluttende ræs. Institutionsproceduren havde nok hjulpet os til større lighed i grupperne, men hverken gjort os eller vores indsats mere overflødig. Arbejdet med at finde plads blev ikke mindre af, at vi vidste mere om vores ret til dem, og om hvad vi skulle stille op med dem, når vi havde fået fat i noget. Vores arbejdsressourcer var ikke store. Den 4. af den oprindelige initiativgruppe stod for at trække sig tilbage, men kunne give en aften om ugen til kontoret. Én af de tre tilbageværende var - sammen med én af de nytilkomne - helt begravet i vuggestuegruppe nr. I's arbejde. Tilbage var to af den oprindelige gruppe, der havde tiden fuldt besat, samt fritidspædagogen, der kunne sætte en del tid af, og én der stadig ville hjælpe med skrivning osv.

På den anden side havde vi nu arbejdet så meget med fritidshjems og -klubsproblematikken, at vi mere end nogensinde syntes det var nødvendigt at få gjort noget ved dem. Hvis vi ikke fik noget op at stå for de 7-12 årige, måtte vi se i øjnene at vores vuggestue- og børnehavebørn ville få det meget skrælt, når de blev 7 år. Herudover ville sammenhængen mellem institutionerne og mellem institutionerne og kvarteret komme i fare for at blive så mangelfuld, at den kæmpepræstation, der var under udvikling i kvarteret, kunne få mén af det, så institutionerne ikke kom til at fungere som et supplement til hjemmene og som et levende substitut for kvarterets mangler, men som opbevarings- og parkeringspladser for kvarterets mindreårige. Vi nødtes til at gå igang.

Et resultat af mødet for forældrene om legepladser, fritidshjem og -klubber blev, at vi dannede en gruppe. De ny og fritidspædagogen ville gå helt ind i arbejdet. De 2 gamle ville gå så meget ind i det som de kunne, men supplere hinanden - og skulle så iøvrigt lægge ud med at finde frem til en mødedag, hvor de der havde interesseret sig for disse problemer på de tidligere møder også kunne komme. Det blev til d. 15. juni 1971, hvor en oprømt forsamling på 10 endelig dannede legeplads- og frittergruppen.

se evt. s.207

En anden følge af mødet var, at dets beslutninger blev det fnug, der gjorde læsset for tungt for os i initiativgruppen.

IKKE EEN GRUPPE MERE - MEN MANGE

Status - sommeren 1971

Det havde i sin tid taget os de obligatoriske 9 måneder, at nedkomme med vores arbejdsplan i initiativgruppen. Nu - 9 måneder senere - juni 1971, var vi ikke længere 7 mennesker i én gruppe, men mange i mange grupper, der lagde kræfterne sammen for at give Røde Rose en bedre krop.

Der var god brug for initiativgruppen. Men dens arbejdsressourcer var så godt som opbrugt. Vi var blevet spredt, nogen var faldet helt eller delvis fra, resten er begravet i det daglige og saglige arbejde i grupperne. Men vi var ikke længere kun 7, der kendte hinanden i kvarteret. Nu var vi omkring 450, og ikke kun 7, der samarbejdede i én gruppe, men små 100 meget aktive i flere grupper.

Hen gennem vinteren, foråret og forsommeren var der blevet snakket om tingene i 8 af de 15 karreer, hvorfra der var kommet beboere til gårdrydningsmøderne. Tre af dem havde gennemført beboermøder og dannet beboerkomiteer. De var gået den rigtige vej. Stod nu sammen i karreerne, og én af dem har indsendt et fællesforslag til en gårdindretning, som det ser ud til de er nær ved at komme igennem med. Resten arbejder sig mere eller mindre støt fremad på det samme grundlag. Undtagelsen er en gruppe i en fjerde karré. Den har handlet i bund og grund usolidarisk. Har udarbejdet et gårdrydningsforslag på egen hånd, og indsendt det. Det skulle den have ladet være med. Nu kunne kommunen afvise forslaget uden risiko, og gjorde det ved at henlægge det som noget den kunne bruge til egne formål. På det grundlag kunne gruppen hverken regne med deres naboers opbakning, eller få sig selv til at bede om den. De havde tjent fællesskabet dårligt, havde udmanipuleret sig selv, og medvirket til at "det frie spil" om karreen kunne fortsætte sit styrtiløb uhindret. At det også er sket, kan enhver læse sig til, som har lyst til at se lidt om hvad de to følgende år bragte til karreen, ved at kigge i Røde Rose nr. 7, og se efter hvad der står deri om karreen mellem Ægirsgade og Gormsgade.

se evt. bilag nr.4, s.463

Sideløbende hermed er arbejdet med en løsning af vores børneinstitutionsproblemer blevet igangsat. Vi er blevet organiseret i 5 arbejdsgrupper. To der arbejder for vuggestuer, hvoraf den ene står foran indvielsen, mens den anden endnu står på bar bund, to der arbejder for børnehaver, hvoraf den ene ik-

ke kan finde jord at stå på, mens den anden er gravet ned, samt én netop etableret legeplads- og frittergruppe, der vil tage sig af de større børns problemer. Herudover ser det ud til, at vi gennem princippet om gensidig støtte er ved at have fået væltet planen om at nedrive en af kvarterets gode udlejnings-ejendomme og om at jage nogen af os ud af kvarteret og ind i noget dyrt til fordel for et spekulationsbyggeri.

Sagsrettet virksomhed - kun én side af sagerne

Vi var lykkelige over medgangen, men overbelastede fordi initiativgruppen var blevet formindsket og delt, men stadig var nødt til at tage sig af kommunikationen mellem grupperne osv.. Den styrke kvarterets bevægelse var ved at opnå, var jo både betinget i positiv og negativ retning af vores mange-gruppethed, og kunne kun fastholdes og videreudvikles gennem kommunikation og sagsbestemt eller periodisk samarbejde. Vi var stærke fordi vi var mange og mange grupper, men svage, hvis vi ikke koordinerede virksomheden. Det var både nødvendigt for os, at vi ikke kom til at spænde ben for hinanden ved f.eks. at komme til at konkurrere i forhandlinger om lejemål, køb eller tilladelser, og nødvendigt at vi lærte af hinandens erfaringer om, hvordan man bedst skulle gribe det ene eller det andet an i grupperne. For at kunne det, var det nødvendigt vi var organiserede, sådan at vi - grupperne - faktisk mødtes jævnligt. Men vi var ikke organiseret sådan. Gruppernes sagsorienterede virksomhed var forbundet med så store praktiske vanskeligheder, at det forhindrede dem i at være det. Det ensidigt målrettede arbejde optog al den tid grupperne havde - og hyppigt mere. Derfor blev arbejdet med den side af sagerne, der vedrørte kommunikationen mellem os, samt udnyttelsen af de fordele vores mangegruppethed gav, helt overladt til os - initiativgruppens rester.

At overkomme begge arbejdsopgaverne var imidlertid for meget for os alene. Når vi derfor søgte at holde sammen på os selv for at få virkeliggjort de dele af vores arbejdsprogram, det endnu ikke var lykkedes os at realisere, så var det hovedløst. Den tid, det lykkedes os at skrabe sammen til fællesmøder, blev da heller ikke brugt til at tale om vores egne formål i - og rakte knapt nok til at komme ind på de mere almene af vores fællesproblemer. Tiden gik med den mest påtrængende del af det grupperne ikke kunne nå - med udveksling af oplysninger om hvad der var sket siden sidst, og til diskussionen om, hvad der skulle gøres i den anledning - samt til at finde ud af hvordan vi skulle få løst de mest påtrængende af vores egne forpligtigelser.

Initiativgruppen - et godt forbillede, men ikke til ubetinget efterfølgelse

Vores forpligtigelse var både en forpligtigelse til at ordne det vi havde påtaget os af praktiske opgaver, samt en forpligtigelse til at sørge for at alt det blev gjort, som enhver i fællesskabet skulle gøre for fællesskabets, det gnidningsløse samarbejdes og resultaternes skyld. Den sidste del kunne vi ikke administrere. Vi påtog os mere end vi kunne magte, og gjorde det til en dyd, at vi ikke sagde til. Dermed monopoliserede vi en væsentlig del af vores viden, og opførte os altså ligeså uhensigtsmæssigt som asocialt, og - på trods af vores hensigter - usolidarisk.

Meningen var god nok, men forståelsen var det ikke og resultatet blev derefter. I stedet for at tale om de problemer vi havde med at holde orden i sagerne, prøvede vi bare på at få "det mest presserende" til en side, og regnede med at det nok ikke ville tage lang tid, før resten af kvarterets aktive af sig selv kom til at se på fællesaktiviteterne og deres nødvendighed som os. Og hvorfor spille tid på præk?

Solidarisk samarbejde mellem grupperne - en nødvendighed

Vores historie, initiativgruppens såvel som de øvriges, og altså hele historien om, hvordan Røde Rose blev til, kan også ses som eksempel på, at vi - almindelige mennesker - er nødt til at deles solidarisk om fællesopgavernes arbejdsbyrder, hvis vi skal have kraft til at overvinde de forhold i samfundet, der med så forbløffende standhaftighed og vedvarende præcision altid medfører at det er de ting vi kommer efter, der bliver udpeget som det der tilfældigvis ikke kan lade sig gøre.

I den lille bid af vores samlede historie, vi har fortalt, er der allerede utallige eksempler på, hvad solidariteten betyder for en gruppe.

Til eksempel på hvad manglende solidaritet i gruppen medfører af elendighed, behøver vi vist kun at erindre om, hvad det kom til at betyde for ligheden i gruppen, at vi blev nødt til at lave skæv arbejdsfordeling, samt til hvad denne siden kom til at betyde for afgang fra gruppen, for den manglende fuldførelse af arbejdsprogrammet og derigennem for gruppernes arbejde i kvarteret, samt deres muligheder for at kunne koordinere virksomheden.

Blandt eksemplerne på hvad solidaritet i gruppen medfører af goder, kan nævnes, at vi hver især ydede så meget af det vi kunne, at vi aldrig behøvede at være i tvivl om at det blev gjort. Det medførte, at vi aldrig behøvede at tvivle på rigtigheden af og rimeligheden i det, når nogen af os ikke kunne klare det ene eller det andet. Det betød, at vi fik en tryghed i udførelsen af vores arbejder, der medførte at de blev udført langt hen ad vejen og at skilsmisserne ikke medførte skænderier, men støtte til arbejdets videreførelse, så nye kunne komme til og vi blive så mange som vi er blevet.

Når det derimod drejer sig om eksempler på, hvad solidariteten mellem grupper betyder, for hvad vi kan opnå i og med dem, er vi endnu ikke kommet så langt med vores historie, at der er noget videre at pege på. Da både vores og de følgende historier imidlertid vil blive rige på beviser for, at solidariteten mellem grupperne er ligeså nødvendig for os, som den er for os i grupperne, så er der ingen grund til at trække noget frem her - men til at komme videre.

"INITIATIVGRUPPEN ER DØD - RØDE ROSE LÆNGE LEVE!"

I forhold til den foregående del af historien kan den følgende blive kort af to grunde. Den ene er, at gruppens reelle død er nært forestående. Den anden er, at vores - de tilbageværende, men af arbejdet adskilte tidligere initiativgruppemedlemmers - fortsatte virksomhed, i stedse højere grad bliver

den samme som de forskellige gruppers, og fordi deres historier bliver fortalt i næste kapitel. Der er derfor ikke nogen god grund til at foregribe dem. Derfor holder vi os til det, der kun vedrører vores selvstændige virksomhed og de sammenhænge, der er i tingene, op til det tidspunkt hvor andre kender dem ligeså godt som vi, og hvor vi derfor bør skrive om dem sammen.

Status - sommer og vinter 1971

Hen gennem perioden til nytårsskiftet, blev det stedse vanskeligere for os at mødes. Gruppernes problem med at opnå nogen resultater var enorme, og optog alles tid. Den fritidspædagog vi havde tillagt overnaturlige evner, havde det ikke og kunne ikke hjælpe frittergruppen med dens problemer. Han trak sig lidt tilbage, hjalp derefter en tid med at være på kontoret, når det var åbent, men holdt efterhånden også op med det. Initiativgruppen eksisterede stadigvæk i kraft af, at 3 mødtes og talte sammen. Vi udvekslede informationer om hvordan det gik med dette og hint, diskuterede hvordan det ene og det andet kunne løses, og bragte resultaterne rundt til grupperne. Men vi var ikke i stand til at tage selvstændige initiativer, endsige til at nå så vidt som til at tale om dem. Kontoret hang vi stadigvæk på, og økonomien skulle være i orden, så der var varme, papir og trykfarve.

Hen gennem perioden sker der iøvrigt det, at nogle aktive i én karré taber modet, mens én ny karré er kommet til. En har indsendt planer, en anden har indsendt anmodning om forsanering, medens en tredje arbejder ihærdigt med planlægningen - og vi har tabt kontakten med resten af de karreer, der var repræsenteret på gårdrydningsmøderne. Vuggestuegruppe nr. 1 åbner vores første institution. Den anden vuggestuegruppe er blevet tvunget til at opgive sit første projekt. Børnehavegruppen leder med lys og lygte efter noget at stå på sideløbende med at den interesserer sig kraftigt for udflytterbørnehavens muligheder. Frittergruppen har det slemt fordi den er blevet sjoflet af kommunen, har svært ved at finde andet i kvarteret og koncentrerer sig midlertidigt om at hjælpe nogle af Allersgades og Thorsgades beboere med at bevare et åndehul efter en tidligere lav værkstedsbebyggelse, så de kan slippe for et nyt 6 etages byggeri, med små lejligheder - for mere mørke i baggårdene og nok en parkeringsplads. Fenrisgades beboere venter stadig i usikkerhed. Tilgangen af aktive er omkring 15, mens bekendtskabskredsen er udvidet med omkring 100, og aktiviteten har medført, at kvarteret har fået sin første gedeforening Triv-selv.

Vores koordineringsmøder

Resultaterne af vores virksomhed fra hele denne periode skriver sig ene og alene af det, at vi mødtes og diskuterede tingene. Værdien heraf bliver åbenbar, når det - udover det allerede nævnte - afsløres, at det kun var møderne der satte os i stand til f.eks. at finde frem til mennesker, der kunne hjælpe os med det ene og det andet - f.eks. en jurist fra en gårdrydningskarré, en arkitekt, en regnskabskyndig, en trykker osv.. Bare det, der satte os i stand til at have styr på, hvordan sol og måne stod det sted i kommunen, hvor nogen skulle forhandle, have styr på hvilke grunde, der blev arbejdet med af os, eller spekuleret i af andre. Bare dette der satte os i stand til at formidle kontakter fra den ene gruppe til den anden - bare det der satte os i stand til

at klare opgaverne med kontoret og økonomien gennem arbejdsdeling.

Vores økonomi

Det siger sig selv, at vi havde haft mange problemer med fællesøkonomien siden vi startede. Budgettet var blevet sprængt ikke så få gange, fortrinsvist og alvorligst, når tidspresset forhindrede os i at trykke bladene selv. Set på denne baggrund, og af hvad udgiftssiden på vores årsopgørelse for 1970-71 viste sig at være svulmet op til, havde vores problemer med at skaffe pengene imidlertid ikke været alvorlige. Regnskabet så sådan ud efter godt et år:

RØDE ROSE
Thorsgade 7 o.e.
2200 Kbh. N
EG 11.400

R E G N S K A B 1970-1971

Indtægter:

Udlæg fra enkeltpersoner:

Tony Andersen.....	2976,11	
Inga Axelsen.....	2642,94	
Jørgen Bay.....	806,00	
Gerd Berlev.....	510,00	
Lise Bech.....	780,00	
Morten Bang Christensen.....	1727,48	
Flemming Rinds.....	2917,83	
Anné RosenberG.....	99,00	
Nina Quistgaard.....	20,00	
Hans-Jørn Jensen.....	187,45	
	-----	12666,81
Foredrag, studiekredse, honorarer.....	3137,59	
Legater, fonds, gaver.....	1740,00	
Støtteabonnementer.....	1625,00	
Salg af "Procedure"+).....	320,00	
Overskud af sodavandsalg ved møder.....	29,99	
Duplikering for beboergrupper.....	280,00	
Renter af girokonto.....	2,25	
	-----	19801,64
		19801,64

Udgifter:

Tilbage til enkeltpersoner:

Tony Andersen.....	1000,00	
Inga Axelsen.....	200,00	
	-----	1200,00
Fremstilling af bladet "Røde Rose" 1-5.....	9769,07	
Omdeling af bladet.....	170,00	
Fremstilling af 50 meter plancher.....	2117,35	
Fremstilling af 6 løbesedler.....	311,08	
Leje af lokale til offentlige møder.....	310,50	
Fremstilling af "Procedure"+).....	762,37	
Udgifter til lokale (husleje, varme m.v.).....	1244,40	
Kontorudgifter (duplikering, forsendelser m.v.)..	2612,61	
	-----	18497,38
		18497,38
Kassebeholdning 31/12 1971.....		1304,26

+) "Procedure" = "En redegørelse for hvad der kan og skal gøres, naar man vil skaffe kvarterets børn og unge institutionstilbud".

Det havde været vanskeligt for os at afse de penge, der var nødvendige fra os hver især - men det var lykkedes som det ses på indtægtssiden, og lykkedes at få godt og vel 1/3 af det samlede beløb ind fra anden side. Vi ville ikke under nogen omstændigheder have, at vi blev afhængige af pengetilførsler udefra, men var nødt til at tage hvad vi kunne få af støtte i starten. Derfor havde vi søgt et par kommunale fonds, der skulle kunne give os noget efter deres hensigt, samt Munk-Plum-Fonden. Vi fik afslag fra kommunen, men 1000 kr. fra Munk-Plum-Fonden. De er opført under legater og fonds. Resten er gaver fra venner og bekendte.

Indtægterne under foredrag og studiekredse stammer fra to kilder. Af de 3.137,50 kr. erhvervede vi os 2.458,- kr. ved at lave en del af det forberedende arbejde under "aftenskoleloven" med én af os selv som lærer, der så lod sit honorar overflytte til os minus skatten. Resten, 679,- kr. erhvervede vi os ved foredrag. Til en begyndelse var det mest akademiets arkitektstuderende, der var interesserede i at høre, hvad det egentlig var der var ved at ske i Røde Rose. Siden blev det fortrinsvis seminarister. Når nogen ville have os ud sagde vi ja, hvis en eller helst to af os kunne påtage sig det, men forlangte at man enten skulle betale os for det som foredragsholdere eller gæstelærere. De penge vi fik for det, overførte vi så enten direkte eller indirekte til vores fælles girokonto minus skatten. Denne ordning har vi haft megen glæde af hen ad vejen, og det mener vi også de studerende har.

Støtteabonnements-ordningen opstod nærmest som en tilfældighed, men er også en ordning vi har haft glæde af og holdt fast ved. Under fremstillingen af det første blad, var der en aften en af os, der var til et møde ude i byen, og fik den idé, at der måske var nogen, der var så interesserede i, hvad der skete og i at dette skete hos os, at de ville støtte os. Hun spurgte så og fik ja. De ville gå med til at betale 20,- kr. mod at få et blad. Vi satte ordningen i system på den måde, at alle der var interesserede i at støtte os kunne gøre det ved at give os 20,- kr. for et blad. Det ville så blive sendt til dem, og det ville det følgende også. Hvis de derefter sendte os 20,- kr. ville ordningen fortsætte. Gjorde de det ikke, ville der hverken blive sendt dem et nyt blad eller noget tiggerbrev.

"Proceduren" er, som det fremgår af noten på afbildningen, den redegørelse vi lavede om loven til grupperne. Vi havde lavet så mange, at vi kunne sælge den til folk udenfor Røde Rose, og regnede med at vi på den måde kunne få udgifterne ved at lave den ind igen. Det blev efterhånden til et overskud.

"Duplikering for beboergrupper" betyder penge til os for brug af duplikator, papir, farve osv. på kontoret. Man kunne enten komme der på nogle bestemte tider, hvor der var åbent, eller få en nøgle. Når man var færdig skulle man skrive hvor meget man havde brugt til hvad på et opslag ved maskinen. På et eller andet tidspunkt kunne man så indsætte et eller andet passende beløb på girokontoen.

Resten af regnskabets poster giver sig vist af sig selv.

Foråret og sommeren 1972

Trækket fra nytår og hen gennem foråret var fyldt med begivenheder. "Initiativgruppens" møder blev stadig holdt, men der var kommet langt imellem. Ikke fordi vi mente, de var blevet unyttige, men fordi vi ikke kunne overkomme det.

Røde Rose - kun en lille del af byen

Vi var kun to tilbage, og grupperne havde endnu ikke fået tid fra til at deltage. Kontakten mellem os opretholdtes oftest gennem sene telefonomøder, eller gennem snak over en øl efter et møde. En ting vi formidlede i denne periode, var hjælp fra juristen til børnehavegruppen og frittergruppen. En anden ting var et møde mellem os fra Røde Rose og folk fra Vesterbro. Vi skulle fortælle Settlementets personale og den lokale befolkning om vores erfaringer. Der var ikke mange andre end personalet fra det og Nørrebro-afdelingen tilstede, og vi ved ikke hvad mødet har medført der. Men det var første gang vi, i de forskellige grupper, fik fortalt hinanden om, hvad det var for nogle problemer vi hver for sig gik og sloges med - sådan i al offentlighed.

Perioden var præget af meget arbejde og små glæder, men i det væsentlige af, at selv om vi arbejdede os hen mod målene, så kom vi dem øjensynlig ikke nærmere. Undtagelserne er Fenrisgade, der vinder deres hus, og vuggestuegruppe I, der havde åbnet sin - og vores første - institution forlængst. Vuggestuegruppe II's forhandlinger brød hele tiden sammen i den sidste ende. Børnehavegruppen fik en slags lovning på et lejemål for en udflytterbørnehave i en skov, men turde ikke tro på det, stod ellers i en regn af afslag. Frittergruppen hjælper Allers- og Thorsgades beboere med at lave beboerkomité. Deres arbejde med at fremskaffe ordnede forhold i karreen ser - efter et stort arbejde - ud til at ligge tungt.

I Triv-selv har man lavet gårdsmukkesering, og har nedsat nogle gårdrydningsgrupper. Tilgangen af aktive er ca. 25, mens bekendtskabskredsen er udvidet med godt 1000. Godt 1 år efter at vi løb rundt med de første blade, havde 1/10 af os i Røde Rose, således en hel del mere glæde af hinanden.

1½ år efter de første møder på skolen, er det endnu ikke lykkedes nogen af karreerne at få deres gårdrydningsprojekter godkendt, og der er ikke noget, der tyder på, at vi kan få arbejdet startet med det første. En mere har valgt at smukkesere i stedet. Vuggestuegruppe nr. I arbejder med at få institutionen til at køre godt. Børnehavegruppen har anket over byudviklingsudvalgets administration til boligministeriet, og knokler ellers videre som vuggestuegruppe nr. II og frittergruppen. Vi står midt mellem mismod og arrigskab i grupperne. Kan vanskeligt øjne resultaterne, og en del fra grupperne er flyttet fra kvarteret.

"Initiativgruppen" mødes kun nødtørftigt, har hverken formået at få bearbejdet sit forslag om den selvejende fællesinstitution for Røde Rose, eller modtaget nogen økonomisk hjælp fra grupperne til kontoret, men omdeler nu et forslag til grupperne om at lave et nyt Røde Rose blad sammen. Heri skulle vi fortælle om, hvordan sagerne stod og prøve på at blive flere og stærkere på det efterfølgende møde. Det besluttedes, og vi gik igang med at lave vores bidrag rundt om i grupperne. På grund af den økonomiske situation begrænsedes initiativgruppens bidrag til at blæse til samling om den fælles ting vi allerede havde - til at bede om økonomiske bidrag og et par timer i ny og næ til kontorets opretholdelse og drift.

Under udarbejdelsen af bladet begyndte resultaterne af det store slid pludselig at vise sig. Børnehavegruppen havde hjulpet beboerne i Fenrisgade med at skaffe sig oplysning om deres andel i den ny bebyggelses friareal hos arkitekten. Her var de blevet opmærksomme på en mulighed for at lave en institution, der var blot ikke udeareal nok til en børnehave. De gav oplysningerne til vuggestuegruppe nr. II, som fandt at den var udmærket egnet til dem. Næsten samtidig hermed havde børnehavegruppen fået anvisning på nogle grunde i Herstederne, samt

se evt. bilag
nr.7, s.363

en forsikring fra borgmester Børge H. Jensen om, at han havde sat direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner igang med at finde egnede lokaler til den. Herudover havde de fået god grund til at tro, at det var alvorligt ment og ville blive til noget med huset i skoven. Frittergruppen står bare med et gammelt afslag fra kommunen, om ikke at måtte anvende en stor tom grund, men har gravet i det og tror de er på ret vej. Dermed var situationen så forandret, at det største problem forekom os at være, hvordan vi skulle nå at udnytte mulighederne.

Efter de møder blad 6 indbød til, stod alle grupperne styrkede med nye medlemmer og mod på at tage fat. Og der var kommet to nye grupper til. En pensionistgruppe, samt en der koncentrerede sig om at få styr på en spekulationsmodernisering, så det ikke blev lejerne, der skulle betale gildet. Herudover var enkelte begyndt at interesse sig for en gårdsammenlægning i den karré hvor vores største frie areal var, og hvor der blev spekuleret med henblik på en opdeling i to dele og en høj udnyttelse (det senere TOP-HOUSE). Tilgangen af aktive var ca. 20 nye og bekendtskabskredsen udvidedes med mindst 45. På trods af, at vi havde bedt om hjælp til kontorets drift i bladet, lå det stadig tungt med den.

se evt. s.285
og s.207

Efteråret 1972

Ingen af karreerne har endnu fået godkendt deres projekter. Deres arbejdsituation er som tidligere, bortset fra at to nye er kommet igang i Trivselv. Der er ved at blive dannet en ny beboerforening, og det ser ud som om vi skal til at have vores egen avis i kvarteret.

Røde Rose I, vores første institution fungerer godt, forsøger at få et samarbejde istand med kvarterets øvrige institutioner, og hjælper til med at starte en babysitterordning. Vuggestuegruppe nr. II er kommet på benene igen, efter at have fået hjælp fra børnehavegruppen og har formået at supplere sig selv på et nyt møde mellem kvarterets grupper og offentligheden. Den er nu godt igang med en aldersintegreret institution for 0-8 årige børn, i de lokaler den havde fået og taget navn efter, til Heimdalsgadegruppen. Børnehavegruppen er i fuld gang med sin skovudflytterbørnehave, kæmper for at trylle en god base frem i kvarteret, og regner med at åbne i maj 73. Frittergruppen har kunnet frigøre sig fra sit arbejde med Allersgade og Thorsgade. Har fået lov til at udnytte en stor ryddet kommunalt ejet grund for en længere årrække, og arbejder med projekteringen af en stor aldersintegreret institution for kvarterets 0-12 årige børn, kombineret med en klub for de 7-18 årige, og regner med at åbne inden sommeren 1973.

Initiativgruppens "to gamle medlemmer" er ved at have udført deres sidste "enkeltmandspræstationer". Koordineringsarbejdet er blevet for stort for dem alene. De har ikke overkommet at få formuleret forslaget om den selvejende institution, og endnu ikke fået nogen positiv respons fra nogen af grupperne på, at de anser koordineringen for noget der er så nødvendigt, at man behøver at træffe særlige aftaler i den anledning. De "to gamle" tror koordineringen er nødvendig men kan ikke bevare overblikket i betryggende grad, og vil ikke lade som om de kan det. De holder op med at mødes alene og initiativgruppen er død.

2½ år efter at de - sammen med den daværende initiativgruppe - kunne konstatere at Røde Rose havde mange lavt udnyttede og billige grunde, har de og gruppernes andre medlemmer gang på gang måtte konstatere, at der blev ansøgt om og givet byggetilladelse til det ene efter det andet spekulationsbyggeri i kvarterets åndehuller.

Kommunen satte nu toppen på kransekagen med fremsættelsen af et længe ventet dispositionsplanforslag. Det omfattede kun halvdelen af kvarteret, indebar at de sidste åndehuller skulle udbygges med små lejligheder i mange lag, og så fuldstændig bort fra alle andre af vores trafikale behov, end retten til en parkeringsplads.

De "to gamle" kunne opfange planen inden navlestrengen var blevet tør - og gjorde det. Forargedes. Viste den frem - og glædede sig, da andre så det var en narresut og indkaldte til møde i Røde Rose. De kom til mødet, og kastede sig sammen i den ny gruppes arme.

se evt. s.295

Kapitel 2.

Om vores arbejde, glæder, sorger og resultater.

- 49 BALDERSGÅRDRYDNING
- 57 HISTORIEN OM ODINGSGÅRD
- 73 GÅRDRYDNINGSSAGEN I VØLUNDSGADE
- 89 VORES FØRSTE INSTITUTION RØDE ROSE I
- 121 FENRISGADESAGEN - HISTORIEN OM HVORDAN VI REDDEDE VORES HUS FRA NEDRIVNING
- 133 KAMPEN FOR RØDE ROSE II - EN BØRNEHAVE TIL KVARTERET
- 185 LIDT OM ROSENBLADET - KVARTERETS AVIS
- 189 RØDE ROSE III - EN FRUGT AF VORES SLID OG KOMMUNENS FORKÆRLIGHED FOR SPEKULANTER OG LEJEMÅL
- 207 MASSER AF PLADS - TIL SPEKULANTER OG NØGLEBØRN?
- 267 TOMTEN I ALLERSGADE, LIDT OM ET ÅNDEHUL I EN KARRE
- 275 BABYSITTERORDNINGEN - ET FORSØG PÅ HJÆLP TIL SELVHJÆLP
- 279 EN GADEFØRENING ER GO' AT HA'
- 285 KAMPEN OM EN BYPLANVEDTÆGT
- 295 DISPOSITIONSPANEN FOR DAGMARSGADEOMRÅDET - ET STRÅLENDE EKSEMPEL

Baldersgårdrydningen

Den 15. januar 1942 blev Baldersgårdrydningen oprettet som en del af den nye kommunale indretning i København. Rydningen omfattede et område på ca. 100 hektar, der tidligere havde været en del af den gamle Baldersgård. Rydningen blev oprettet som en del af den nye kommunale indretning i København, og den blev oprettet som en del af den nye kommunale indretning i København.

Den 15. januar 1942 blev Baldersgårdrydningen oprettet som en del af den nye kommunale indretning i København. Rydningen omfattede et område på ca. 100 hektar, der tidligere havde været en del af den gamle Baldersgård. Rydningen blev oprettet som en del af den nye kommunale indretning i København, og den blev oprettet som en del af den nye kommunale indretning i København.

I november 1970 udkom det første Røde Rose-blad, som hovedsagelig handlede om gårdrydninger. I bladet var en opfordring til at komme til et møde om samme emne den 9.11. på Rådmandsgades Skole. Heri deltog bl.a. en af beboerne i vores karré, og da han nok syntes, at vores gård kunne trænge til en kraftig "ansigtsløftning", snakkede han om det med nogle af de folk han kendte i karreen. De blev enige om at invitere alle de øvrige beboere til møde for at se, om der var stemning for en gårdsanering. Invitationen blev omdelt den 6. januar 1971 og sammenkomsten fandt sted 14 dage senere hos én af beboerne.

se evt. bilag
nr.1, s.372

Til dette møde kom der 22 og alle var positivt stemt overfor en kommende gårdrydning - ingen var kommet for at protestere mod planerne og alle deltog ivrigt i diskussionen omkring vores gårds indretning. Som det ligger nu består den midterste del af gården af en have med græsplæne, små gange, blomsterbede, træer og et lille lysthus. Denne have hører til én af ejendommene, nemlig Baggerlauget's Stiftelses ejendom, som kun beboes af ældre mennesker. Rundt om haven og langs med de andre ejendomme ligger så de øvrige gårde, der er delt op ved plankeværker. Desværre er det et faktum, at Stiftelsens have næsten ikke benyttes af beboerne, og det er jo synd. Det er nu ikke på nogen måde vores mening at "tage noget" fra de ældre, tværtimod mener vi, at de osse nok gerne vil ha' lidt mere kontakt med deres naboer og vi mener at det, at de faktisk ikke benytter haven ret meget, er et udtryk for, at der ikke sker nok. Vi foreslog derfor at beholde haven som et beskyttet, fælles areal og derudenom lægge alle de mere voldsomme og praktiske aktiviteter såsom legepladser og boldbane, tørrestativer, skure og skraldespande. - Det blev på mødet besluttet at kontakte magistratens 4. afdeling for der at indhente nærmere oplysninger. Der blev osse nedsat et arbejdsudvalg på 8 beboere, som skulle prøve at udarbejde et forslag om gårdens indretning efter de retningslinier, vi havde talt om. Dette forslag skulle så mangfoldiggøres i en pjece og senere bruges ved en underskriftindsamling blandt beboerne, når en ansøgning om gårdrydning skulle sendes ind til kommunen.

Som aftalt ved mødet henvendte vi os så, i slutningen af januar 1971, til ingeniør Kirkeby, Magistratens 4. afdeling for at søge oplysning om kommunens syn på en eventuel gårdrydning i vores karré. Kirkeby præciserede straks, at kommunen kun var i stand til at gennemføre få gårdrydninger om året og at man favoriserede karreer med dårlige forhold og et højt børnetal. Af den grund ville han ikke love noget, men han gav os ret i at en gårdrydning i vor karré ville være en stor forbedring for beboerne. Vi var jo i forvejen klar over, at kommunens teknikere ikke kunne give os noget bindende tilsagn, men vi opnåede at Kirkeby lovede os at undersøge børnetallet i karreen (det ville for ham være det vigtigste argument). Vi fik løfte om et kort i stor målestok (1:250) til brug for vores arbejde med at fremstille det skitseforslag, vi så ville benytte ved underskriftindsamlingen. En fuldstændig gårdrydning og indretning af lege- og opholdsarealerne ville efter ingeniørens skøn koste hver lejlighed mellem 5 og 10 kr. pr. måned (kommunen udfører arbejdet og sørger for vedligeholdelse, omkostningerne opkræves så gennem en årrække hos husejerne, der lægger dem på huslejerne).

Vort hovedindtryk af mødet var, at kommunen i stigende grad ville være lydhør overfor beboerønsker om gårdrydning, og ing. Kirkeby mente, at bevillingerne ville blive forøgede. En henvendelse til magistratens 4. afd. med underskrifter fra en stor del af beboerne, helst fra alle ejendommene, ville være et tungt

vejende argument overfor de politiske myndigheder (vi er jo osse vælgere). Vi havde altså al mulig grund til at arbejde videre med sagen.

I midten af marts 1971 havde arbejdsudvalget møde med en arkitekt og en fritidspædagog, der begge vederlagsfrit havde stillet deres viden og arbejdskraft til rådighed. Vi fik en masse nyttige oplysninger - om det så var hvor og hvor mange timer, der var sol i gården, fik vi det at vide! Derefter snakkede vi vores forestillinger igennem, fandt ud af hvad der skulle være i gården og hvor meget af hver, og hvilke muligheder der var for at placere de forskellige funktioner. Blandt andet blev vi enige om ikke at jævne hele gården ud (altså gøre den ensartet flad over det hele), sådan som kommunen ellers plejer at gøre - både af hensyn til den eksisterende have, men osse fordi alle de små terræn-spring, der er mellem gårdene, vil kunne adskille de forskellige aktiviteter på en naturlig måde.

Efter et par møder, hvor man snakkede om detaljer i indretningen af gården, arbejdede vores arkitekt videre med skitsen, medens vi flere gange telefonisk kontaktede ing. Kirkeby, som bekræftede at kommunen så med velvilje på vore bestræbelser. Kirkeby var osse ude og se på gårdene og det blev osse her konstateret, at arealet ville være meget velegnet for en gårdrydning - ingen bygninger skulle fjernes, og grunden skulle ikke jævnes ud.

Den 3. april var arkitekten færdig med skitse-tegningen. Den var udformet som en folder og viste alle enkeltheder i gårdens indretning (legeredskaber, hyggekroge med borde og bænke, tørrestativer, skraldespande, cykelskure osv.) Vi i arbejdsudvalget syntes, det var en ganske præsentabel skitse og vi blev enige om at lade folderen trykke. Da dette var sket, uddeltes den i maj måned til alle husstande i karreen. Folderen indeholdt osse, foruden tegninger og forklaringer, en invitation til et beboermøde, hvor alle kunne diskutere skitsen og komme med eventuelle indsigelser.

se evt. bilag
nr.4, s.373

Til mødet, d. 18. maj, kom der omkring 15 beboere, som diskuterede folderens indhold, men der var ikke mange indsigelser. Dog mente viceværtten fra Bagerlaugets Stiftelse (som har den midterste og absolut bedste del af gården), at stiftelsen kun ville gå med til en gårdrydning, hvis de fik en klækkelig erstatning. På mødet blev det vedtaget, at man skulle indsende et andragende til kommunen med anmodning om at få sat en gårdrydning i stand. Brevet skulle følges af underskrifter fra beboerne, og vi udarbejdede derfor en skrivelse for hver opgang og fordelte opgangene alt efter, hvor vi boede, således at det ikke ville være helt ukendte mennesker, der opsøgte beboerne. Vi samlede osse penge ind blandt de fremmødte til at dække udgifterne ved trykningen af folderen.

Kort tid efter opsøgte et af medlemmerne fra arbejdsudvalget Oldermænden for Bagerlaugets Stiftelse for at søge at arrangere et møde mellem stiftelsen og repræsentanter for beboerne. Oldermænden mente ikke der var grund til noget møde og oplyste, at man i stiftelsen havde studeret planen og ikke var interesseret - man henviste iøvrigt til, at børnene kunne lege på legepladsen i Baldersgade. Vores indtryk og vurdering af stiftelsen var, at de først og fremmest ser økonomisk på spørgsmålet.

I juni gik vi så igang med underskrift-indsamlingen, og vi brugte en del aftener til at gå rundt og stemme dørklokker og snakke med folk. Desværre var der enkelte af beboerne som vi ikke, trods gentagne forsøg, traf hjemme (måske på grund af sommerferier), nogle få ønskede ikke at skrive under, men ellers var de øvrige beboere meget positivt indstillede overfor en gårdsanering og gav gerne deres underskrift som støtte for vores henvendelse til kommunen.

I hele karreen var der kun problemer med 2 af ejendommene, nemlig stiftelsen og en privatejet ejendom. Da vi i stiftelsens ejendom kun havde haft kontakt med viceværtten, besluttede vi nu at opsøge beboerne selv (de er alle ældre mennesker). Det første sted, vi ringede på, var vi ikke særlig velkomne - næste sted ville konen faktisk gerne skrive under, men manden var imod det. De fortalte os, at beboerne i det store hele ikke havde noget imod gårdrydningen, men de boede husfrit (uden at betale husleje) og havde intet at sige om ejendommen iøvrigt - det lå i luften, at de var bange for at deres navne skulle komme frem og at de så skulle blive sagt op. Derefter opgav vi stiftelsen for ikke at komme til at presse nogen til noget, de eventuelt ville kunne få ubehageligheder af.

I den anden ejendom, vi ikke havde haft kontakt med før, startede vi hos dens ejer, der boede i ejendommen og som flere år før selv havde snakket om at

få gårdene ryddet. Han var sur og gav det udseende af, at såfremt vi fra starten havde forhandlet med ham som ejer af en ejendom, havde han været positiv, men dengang havde vi ikke haft brug for ham og derfor følte han ingen grund til at støtte os nu. Han sagde, at vi kunne bare forsøge hos hans lejere, men han vidste at alle ville sige nej - hvorfor vi ikke forsøgte flere. Det skal lige nævnes, at der ingen børn var i hans ejendom, og dette kan måske være grunden til holdningen hos beboerne.

Bortset herfra var der blandt beboerne iøvrigt stor tilfredshed med folde-rens beskrivelse af en fremtidig gårdindretning. Planerne har naturligvis først og fremmest interesseret familier med børn, det er klart, men vi har osse satset meget på at få de ældre beboere til at forstå, at etablering af et fællesareal vil kunne give gode muligheder for frisk luft, sol og samvær med alle aldersklasser.

Resultatet af underskrift-indsamlingen var at ca. 70% af samtlige beboere i 4 af de 6 ejendomme i karreen var med, og en optælling af børnene under 14 år blev ialt 60 børn, hvor kommunen i deres materiale kun kunne finde 40 børn, hvilket viser at deres tal må være af ældre dato.

se evt. bilag
nr.3, s.372

Den 16. juni 1971 (et hålvrt år efter at vi startede) blev andragendet om gårdrydning indsendt til kommunen sammen med underskrifterne, og i de følgende 3-4 måneder telefonerede vi et utal af gange til ing. Kirkeby for at høre, om der var taget stilling til projektet. Efter tilsidst at erfare, at det kun var et tidsspørgsmål, hvornår gårdrydningen skulle iværksættes, holdt arbejdsudvalget et møde den 1. november 1971. Man udarbejdede her et brev til kommunen med anmodning om et møde (Nørrebro Avisen var osse inviteret med til mødet, da de gerne ville skrive en artikel om vores projekt - den fremkom på bladets forsidede få dage senere og var en god og reel oplysning om sagen).

Den 6. november fik vi så endelig et møde med ing. Kirkeby - men noget resultat fik vi ikke. Kirkeby var meget venlig men kunne ikke sige noget om tidsfrister, da hans afdeling var både overbelastet og underbemandet. Vi måtte vente.

Nørrebro Avisen bringer et par læserbreve, der handler om vores gårdrydning. Det ene var en protest fra en mand, der aldrig havde været med til nogle af vores møder. Han henviste til de omkringliggende parker - uden tanke for den trafik, små børn sendes ud i (hans egne børn var voksne). Han påstod osse, at vi ville fratage de ældre deres åndehul for at give det til vildtskrigende børn - og henviste iøvrigt til børnetilskud, der gør det muligt at flytte ud til børnevenlige miljøer i omegnen - og endelig at der er andre steder, der trænger mere end her. Arbejdsudvalget svarer og redegør for sine hensigter i et læserbrev i Nørrebro Avisen, hvorefter protestskriveren igen skriver og trækker lidt i land. - Det andet var heldigvis et glædeligt læserbrev, nemlig en tak fra en af de ældre og enlige i stiftelsen. Navnet var af hensyn til beboerens forhold til stiftelsens bestyrelse ikke oplyst, men vedkommende glæder sig til at få kontakt med andre. Den ældre vil meget gerne være babysitter i gården og lignende.

April 1972. - Vi har rykket ing. Kirkeby mange gange pr. telefon uden noget svar - men pludselig i påsken kommer han på besøg og kigger på gården. Han erklærer endnu engang, at den uden større besvær vil kunne indrettes til fællesareal. Men ellers får vi ikke rigtig noget at vide.

I den kommende tid rykker vi gang på gang kommunen for svar på vores andragende af 16. juni 1971. I august bliver Kirkeby syg, så sagen forsinkes en del,

da han åbenbart er den eneste, der har med den at gøre. Vi får dog at vide, at han af og til er på sit kontor - og i september får vi, efter mange ihærdige og besværlige forsøg telefonisk fat i Kirkeby, der meddeler, at han nok skal sætte skub i tingene. Han undskylder og beklager den manglende arbejdskraft. Iøvrigt henviser han os til i fremtiden at kontakte ing. Thale, som har fået sagen overdraget.

I efteråret 1972 var kommunens teknikere ude for at opmåle gården. Og endelig den 30. november fik vi brev fra kommunen ved ing. Kirkeby, som skriver at kommunen har haft forhandling med stiftelsen, der var meget afvisende. Videre skriver han, at vores sag er sendt til Stadsgartnerens kontor til evt. omarbejdelse og at den derefter vil komme til fornyet forhandling i stiftelsen. Om nødvendigt vil sagen så blive indstillet til magistraten til afgørelse af det principielle spørgsmål, om almennyttige foretagender, som stiftelser og lignende, ikke osse skal kunne pålægges pligt til at yde deres til byens almindelige forbedring.

I februar 1973 er der ikke sket noget som helst, så vi kimer til ing. Thale, der mener at der er store muligheder for projektet, hvis man foreslår stiftelsen, at de beholder deres midterareal (i så fald skal de naturligvis selv vedligeholde arealet, da det jo forbliver deres, men hvis det ønskes kan de så senere evt. afstå det og så få betalt vedligeholdelsen). Thale henviser osse til Stadsgartnerens kontor, som vi snakker med. De mener derinde at være færdige med rettelser til vore tegninger (mindre detaljer vedr. legeredskaber) i midten af marts måned, og at sagen så vil gå retur til ing. Thale. I begyndelsen af april kontakter vi Thale, som fortæller at tegningerne, efter en del omrokeringer, er blevet returneret og at han vil foranledige et nyt møde med stiftelsen. Han mener dog ikke, der er store chancer for at projektet kan komme igang i år.

Den 11. maj 1973 skriver arbejdsudvalget til byplankontoret og rykker for en udtalelse. Der gøres kommunen opmærksom på, at sagen nu er henved 2 år gammel.

Vi får brev fra ing. Thale d. 7. august. Han skriver, at han har sendt brev til stiftelsen med tegning samt opgørelse over antallet af personer i karreen over 62 år (pr. 1.1.1973). Dette antal er for hele karreen 81 personer, hvoraf kun 23 bor i stiftelsen. Thale har bedt stiftelsen om en kommentar til vores plan og foreslår, at et møde bliver arrangeret. I brevet til os siger han, at det er Stadsingeniørens Direktorats hensigt at søge spørgsmålet afklaret ved indstilling til magistraten i løbet af efteråret og bemærker, at anlægsstoppet har medført at arbejdet ikke har kunnet iværksættes indeværende sommer.

Vi bliver igen optimistiske og holder et møde i arbejdsudvalget. Vi diskuterer brevet og bliver enige om at udsende det til samtlige beboere i karreen samtidig med en invitation til et nyt stort beboermøde.

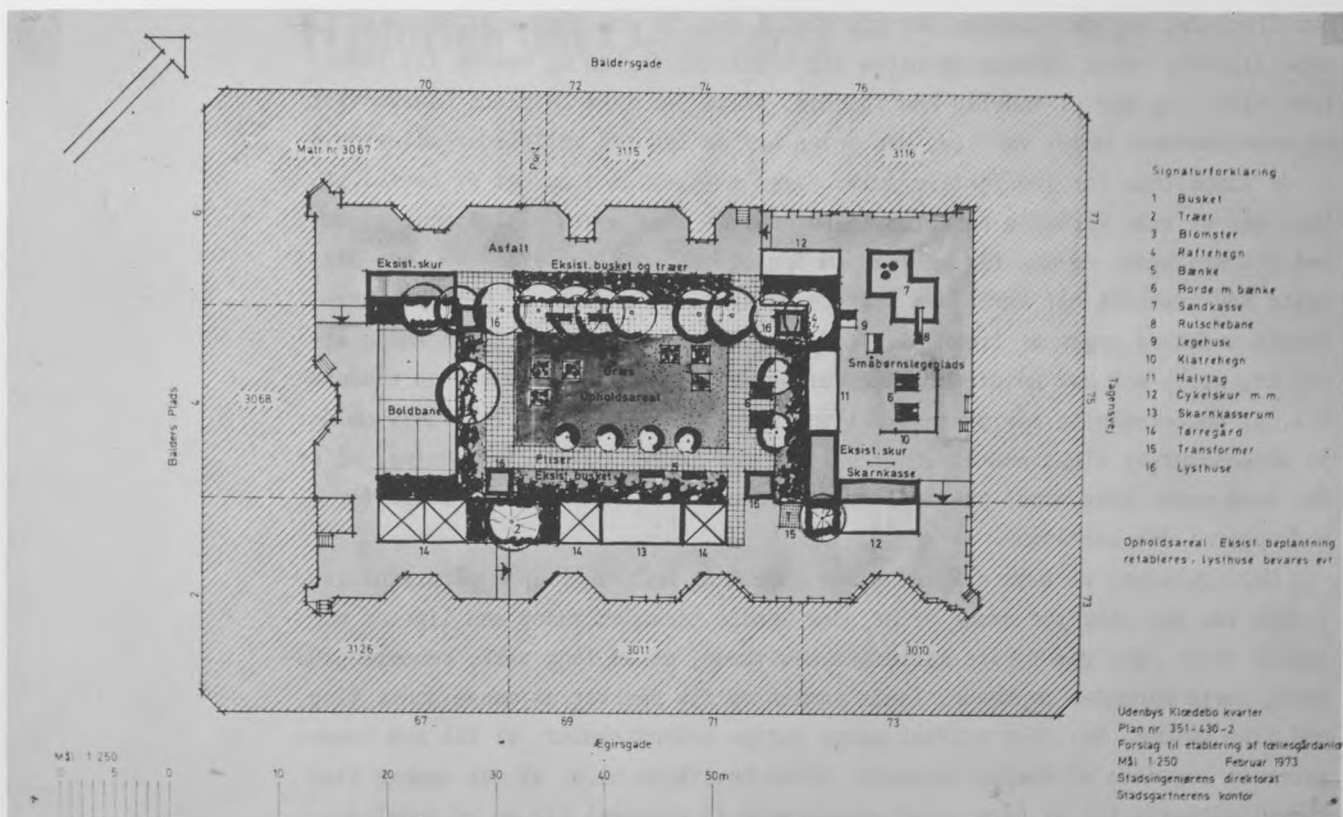
Beboermødet finder sted d. 20. september 1973. Der kommer 24 mennesker (flere er nogle, vi ikke har været i kontakt med før). Der er en livlig snak og alle er stadig meget interesserede i at få gårdrydningen gennemført. Vi snakker en del om det forlængede byggestop og er enige om, at så let skal man ikke få has på os. Arbejdsudvalget bliver udvidet og består nu af 11 beboere.

Seneste nyt - fra januar 1974 - er faktisk intet nyt. Ing. Thale fortæller, at efter deres sidste brev til os blev byggestoppet jo forlænget et år, derfor kan de ikke gøre mere ved sagen foreløbig. Han fortæller osse, at man har søgt

se evt. bilag
nr.2, s.372

se evt. bilag
nr.5, s.374

se evt. bilag
nr.6, s.374

om dispensation for en række gårdrydninger men med negativt resultat. Vi taler om mulighederne for at få sat projektet igang til vinter (altså vinteren 74/75) og Thale mener dels, at der er gode muligheder, hvis ellers vejret flasker sig, og dels advarer han os mod at være for optimistiske - der er jo mange andre folk, der gerne vil ha' lavet gårdrydninger, køen er lang, og der er kun begrænsede midler og arbejdskraft til det. Han nævner osse, at man må tage i betragtning, at projektet jo nu vil blive dyrere end de beløb, vi oprindeligt regnede med - der er jo i årenes løb røget nogle prisstigninger på! Iøvrigt mener Thale at vi må snakke sammen igen om et par måneder, til maj, for sammen at få de forhandlinger igang, der skal være gjort med ejerne af de forskellige ejendomme samt med Bagerlaugets Stiftelse, inden sagen kan fremlægges i Bygningskommissionen.

Så her står vi altså - med håret ned ad nakken og et byggestop på halsen - 3 år efter at vi startede arbejdet med at få vores gård gjort til et brugbart sted!

Måske er det klogt at gøre sig en slags konklusion over, hvad der egentlig er sket af gode og dårlige ting undervejs. - Vi har altid haft et godt fremmøde til de større fællesmøder for hele karreen. Den faste kerne har svinget fra omkring 10 til 12 beboere, de øvrige deltagere har været nye fra gang til gang - og der har aldrig været nogle, der var imod gårdrydningen. De forskellige arbejdsudvalgsmøder har næsten alle medlemmerne deltaget i og snakken har gået godt - dog må vi nok erkende, at arbejdsfordelingen hen ad vejen er blevet lidt skæv. Man skal nok være opmærksom på, at det store "slæv" ikke læsses over på kun nogle få personer, selv om disse er nok så villige til at gøre en indsats. I vores tilfælde var f.eks. initiativtageren til det hele meget aktiv, men da

han flyttede, var det ligesom der gik fisk i det. På det tidspunkt havde vi osse allerede været igennem en masse uigennemtrængelighed og venten fra kommunens side - og når vi endelig kom igennem, skete der ikke en pind. Ganske vist er embedsmændene meget venlige, men enten har de for små muligheder eller osse er de simpelthen for ineffektive selv. Sagen trækkes ud - og det er bevisligt, kun, når vi selv virkelig har presset, at der er sket noget - så kommer sagen ned fra sin hylde og man får en snak om den og om, hvad der skal ske, men alt dette tov-trækkeri har været den største årsag til, at nogle af beboerne har mistet modet og noget af troen på, at de selv kunne gøre noget. - En anden årsag er, at vi nok har holdt for få møder om det hele. Der har været en tendens til, at nogle enkelte har syntes, det var nemmere at klare sagerne. Selv om der jo så absolut er flest beboere, der går ind for tanken om en gårdrydning, så er der osse nogle (dog meget passive) modstandere, folk, som måske er bange for ændringer i det bestående.

Heldigvis har vi osse erfaret mange gode ting undervejs. Før gårdrydnings-tanken var der ikke ret mange af os, der kendte hinanden andet end lige af udseende måske, men det første karrémøde bevirkede, at en lang række beboere pludselig lærte hinanden at kende, fandt sammen og fik snakket om mange andre ting end lige gården. Der blev stiftet mange varige bekendtskaber, vi fik nye kammerater og begyndte at hjælpe hinanden. Dette bevirkede bl.a. at der senere blev taget initiativ til at lave en af ejendommene (3 opgange) til en ny andelsforening.

Så vi har skam nået noget - og vi er stadig de stædige optimister med hensyn til vores gårdrydning!

Historien om Odinsgård

- 58 HVORLEDES VI FANDT SAMMEN
- 58 Hvordan vi kom videre
- 60 VENTETIDEN
- 61 NU KAN DET VÆRE NOK!
- 64 SÅ VENTER VI IGEN
- 68 Hvad har samarbejdet medført iøvrigt
- 69 HVAD VORES HISTORIE BETYDER FOR OS

HVORLEDES VI FANDT SAMMEN

Det hele begyndte med, at vi i begyndelsen af november 1970 fik et lille blad, Røde Rose 1, ind gennem brevsprækken. Dette blad, der handlede om, hvorledes vi selv kan skaffe børnene og os selv bedre forhold i gårdene, indeholdt en invitation til at komme til to møder om emnet på den lokale skole.

Vi ved ikke hvor mange af os, der læste bladet; men til hvert af møderne kom een beboer her fra karreen - uafhængigt af hinanden.

Gennem møderne kom disse to hver for sig i kontakt med dem, som havde taget initiativet til møderne samt til det lille blad. Da de to fra karreen ikke på forhånd kendte hinanden og ej heller kom i kontakt ved møderne, skete der intet hos os på daværende tidspunkt. Dette skyldes sikkert, at det er næsten uoverkommeligt for en enkelt person, at komme med et udspil af denne karakter over for de øvrige beboere i karreen.

På dette tidspunkt var der sikkert heller ikke mange i karreen, som kendte hinanden, man hilste høfligt på beboerne i den opgang, hvor man tilfældigvis boede, måske udvekslede man et par enkelte bemærkninger, men man talte ikke sammen, og da slet ikke om mulighederne for selv at søge at forbedre forholdene med hensyn til de udendørs opholdsmuligheder.

Først i maj 1971, da en fra initiativgruppen kom på besøg og tilbød sin hjælp, begyndte der at ske noget. Men så begyndte det også at gå stærkt. I løbet af 14 dage fandt man yderligere en fra karreen, som ville være med i arbejdet, fik reserveret lokale på skolen, og videre fik man inviteret de øvrige beboere i karreen til at komme sammen og tale om mulighederne for en gærdrydning. Som grundlag for udformningen af denne invitation brugte man en invitation som tidligere havde været benyttet af en anden gærdrydningsgruppe i kvarteret.

I vores karré var der på daværende tidspunkt ca. 50 børn og 230 voksne fordelt på 113 husstande i 13 opgange. Ved vores første karrémøde, som blev afholdt på skolen d. 1.6.1971, mødte der 13 personer, som repræsenterede 9 husstande fra 6 opgange ud af de 13.

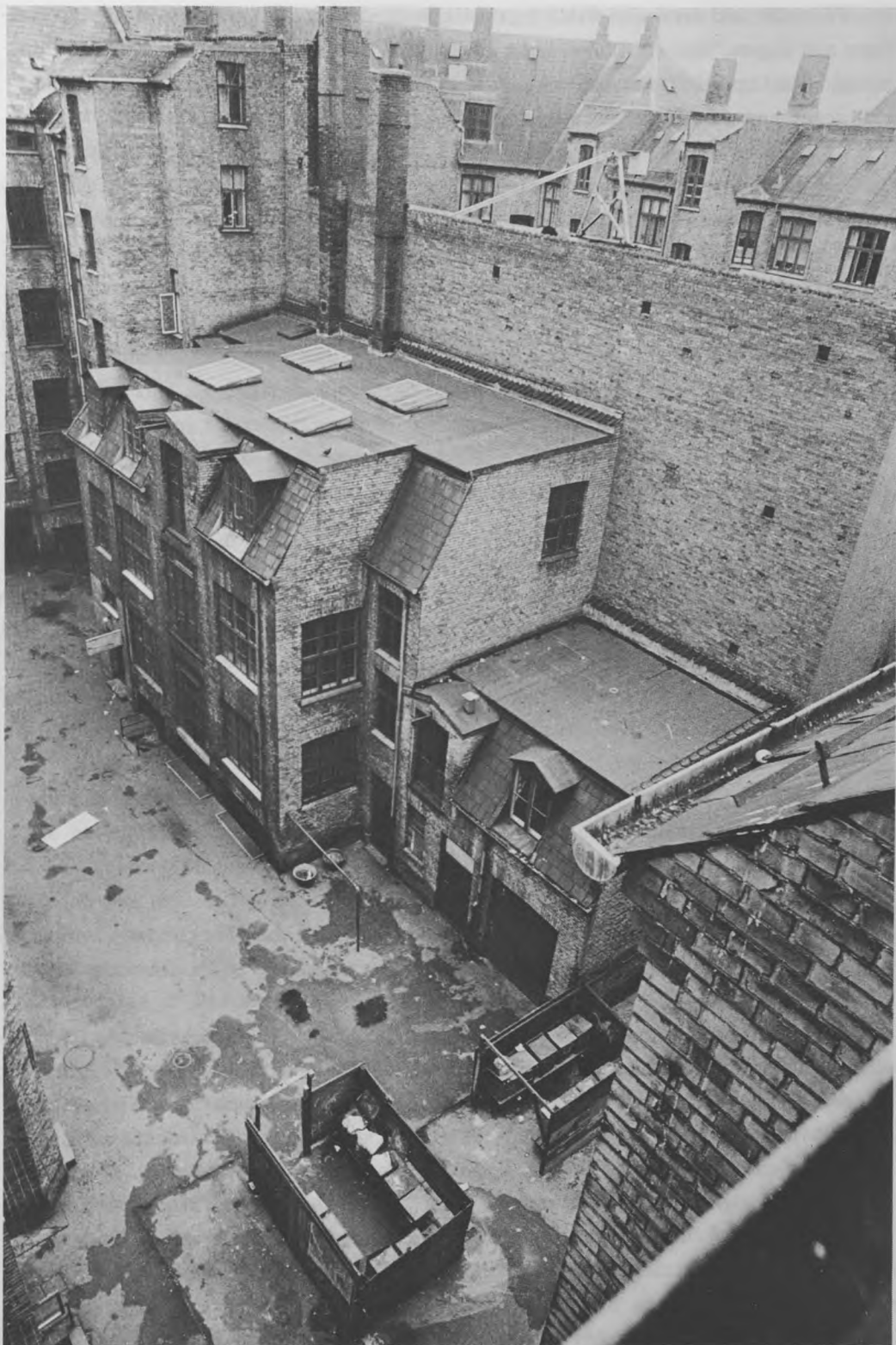
Hvordan vi kom videre

På mødet blev vi hurtigt enige om, at der er mange fordele ved at få en god gård, og der blev fremsat mange forslag og ideer med hensyn til, hvad der burde være i gården. Vi drønte om at kunne drikke morgenkaffen og aftenbajeren sammen i gården, medens børnene kunne lege i gode legeredskaber - om frisk luft og mere lys - om større kontakt beboerne imellem, med deraf større muligheder for gensidig støtte.

Vi må nok her fortælle, at vores karré er opdelt i 4 gårde, med en stor fabriksbygning på henholdsvis 2 og 3 etager med midt gennem gårdene. To af gårdene er som følge heraf meget mørke og fugtige; og een af gårdene, ovenikøbet den mørkeste, er uhyre lille.

Der var enighed om, at vi måtte være endnu flere til at klare opgaven. Derfor besluttede vi at fordele de 13 opgange imellem os, således at vi kunne få et sikkert overblik over det nøjagtige antal børn i karreen, samt over hvorledes alle de beboere, som ikke havde været med til mødet, stillede sig til tanken om

se evt. bilag
nr.1, s.372
og nr.1,s.376

se evt. bilag
nr.2, s.376

en stor og lys fælles gård, uden fabriksbygninger og plankeværker, men med legeplads for børnene og bedre opholdsmuligheder for de voksne. Vi besluttede også at indbyde samtlige beboere til et nyt møde ca. 14 dage senere for at få skrevet en ansøgning til kommunen om gårdrydning. Samtidig besluttede vi, at nogle af os skulle tage ind til kommunens byplankontor for under hånden at undersøge mulighederne for at få fabriksbygningerne revet ned, samt for at få indrettet en god fælles gård med legeplads og opholdsmuligheder, omgivet af grønne planter.

På mødet med kommunen fik vi grundig besked samt tilskyndelse til at gå videre med sagen. Men fordi det hele var så nyt og overvældende for os, var der mange af de oplysninger, som vi fik; som på daværende tidspunkt ikke sagde os ret meget, og som vi derfor glemte igen.

Vi havde fordelt opgangene således, at hver skulle besøge beboerne i 1 eller 2 opgange hvilket igen vil sige mellem 10 og 20 husstande hver. For de fleste af os var det nok lidt af en overvindelse at skulle ringe på hos helt fremmede mennesker og forelægge sagen på en fornuftig måde.

Vi erfarede dog, at det var vældigt rart at få snakket med vore naboer. Men det var meget tidskrævende, da det viste sig, at der var meget at snakke om, også udover emnet. På grund af sygdom skete der det kedelige, at 2 af opgangene ikke blev besøgt, og dette har sidenhen forfulgt os, idet det har vist sig, at kun meget få fra disse opgange har deltaget i arbejdet. Resultatet af rundspørgen viste dog, at langt den overvejende del af beboerne var med på ideen.

Ved vores næste møde var vi mange flere, ca. 30 personer fordelt på 16 husstande, hvoraf igen mindst 9 var nye. På dette møde besluttede vi at ansøge kommunen, om at få bygningerne revet ned. Og vi besluttede, at en af os skulle stå som kontaktled til kommunen, og så indkalde os andre til nyt møde, når svaret fra kommunen indløb. I vor naivitet regnede vi med, at det ville ske i løbet af højst et par måneder, dvs. omkring 1.9.1971. Men vi blev meget klogere.

se evt. bilag
nr.3, s.376

VENTETIDEN

Da vi ikke havde fået svar i begyndelsen af september besluttede vores kontakt-dame at ringe til kommunen for at høre, om vi snart kunne forvente at få svar.

Der skulle mange opringninger til, for i ferietravlheden var sagen forsvundet. Efter godt en uges forsøg fik vi dog oplyst, at vi kunne vente svar i slutningen af måneden, og at fabriksbygningen efter alt at dømmes skulle rives ned. Kontakt-damen besluttede derfor, at alle, som var med til det første møde på skolen, skulle samles for at planlægge et nyt karrémøde, således at vi kunne have en grundigt gennemarbejdet plan over gårdens indretning klar, når kommunens svar forelå. Der kom 6 til dette møde og vi fik snakket om mangt og meget, men ville ikke fastsætte en dato for karrémødet, før vi havde hørt fra kommunen.

Der kom imidlertid intet svar. Efter en måneds forløb fik vi gennem en af initiativgruppens medlemmer at vide, at kommunens folk havde været ude for at se på gården, og at der nok ville blive tale om ekspropriation af fabriksbygningen.

Vi var stadig ikke klogere, end at vi troede, at nu hastede det med at få arrangeret et nyt karrémøde. Derfor indkaldte vores kontakt-dame igen arbejdsgruppen til møde, men da dagen kom, og vi intet nyt havde hørt, blev mødet aflyst.

I slutningen af november 1971 fortalte vores kontakt i initiativgruppen, at han havde talt med kommunen, og at sagen var sendt videre til et andet kon-

tor derinde. Han fortalte desuden, at kommunen havde vurderet fabriksbygningen til kr. 600.000,-, og at vores gårdrydning måske skulle behandles som en sanerings-sag. Denne oplysning sagde os på daværende tidspunkt heller ikke noget, men den fik os til endnu en gang at indkalde til arbejdsgruppemøde.

Vores kontakt i initiativgruppen deltog i dette møde og fortalte om udviklingen, og fortalte samtidig at man i kommunen havde sagt, at vi kunne regne med svar 1. uge i december 1971. Vi besluttede endnu en gang at vente.

Nu var der gået over et halvt år, fra vores ansøgning var blevet afsendt, uden at der tilsyneladende var sket noget fremskridt med sagens behandling i kommunens afdelinger.

Midt i december 1971 kom så endelig kommunens brev til vores kontakt. I brevet stod blot, at sagen var sendt til saneringskontoret, fordi der skulle laves en saneringsplan. Forståeligt nok sagde brevet ikke vores kontakt noget; og i juletravlheden, glemte hun helt at orientere os andre om brevet. I begyndelsen af januar 1972 fik vores kontakt brev fra saneringskontoret med oplysning om, at sagen var sendt til boligkommissionen (atter et komplet intetsigende brev fra kommunen).

se evt. bilag
nr.4, s.377

NU KAN DET VÆRE NOK

I begyndelsen af maj 1972 begyndte vi atter at blive utålmodige og ringede igen til kommunen. Vi fik at vide, at boligministeriet havde sagt ja til at betale halvdelen af udgifterne i forbindelse med sanering af fabriksbygningen, og vi fik lovning på brev midt i maj 1972, idet man forventede, at kommunen havde truffet sin beslutning på dette tidspunkt. Der kom "til en forandring" ikke noget brev, men nu var vi trætte af at vente og derfor omdelte vi en duplikeret orientering til alle i karreen, og arbejdsgruppen indkaldtes med henblik på forberedelse af karrémøde.

Vi mødtes, lavede dagsorden og fordelte arbejdsopgaverne. Den 1. juni 1972 omdelte vi en meget optimistisk mødeindkaldelse til samtlige naboer. Mødet blev afholdt en uge senere. 21 husstande var repræsenteret, og heraf var 10 nye. På mødet sad vi i mindre grupper og drøftede, hvilke ting vi gerne ville have i vores gård, og hvor de skulle placeres. På sådanne møder sker der mange morsomme ting. F.eks. kan man komme til at sidde i gruppe med folk, som man har boet i opgang med i flere måneder, uden at have lagt mærke til dem.

På mødet blev nedsat 2 arbejdsudvalg til at samarbejde alle forslagene. Det ene udvalg skulle arbejde med et projekt som gik ud på at bevare kælderen under fabriksbygningen, det andet arbejdede med en plan der gik ud på at fjerne hele bygningen. Årsagen til at mange gerne ville beholde kælderen i overdækket stand var, at vi har stort behov for fællesrum til møder, fester, børnefødselsdage, hobbyrum osv. Arbejdsgrupperne fik så besked på at indkalde os alle, når de var færdige med opgaverne.

Udvalgene arbejdede i sommermånederne 1972 og mødtes i slutningen af august, hvor man opnåede enighed om et fælles forslag, der gik ud på at halvdelen af kælderen blev bevaret med overdækning til brug som cykelkælder og hobbyrum.

Næsten samtidig fik vi brev fra kommunen, hvoraf det fremgik, at kommunens 4. afdeling havde overtaget sagen fra overborgmesterens kontor og havde bedt

et af direktoraterne om at lave en indstilling til bygningskommissionen om rydning af vores gård.

De forenede arbejdsudvalg omdelte forslaget til gårdens indretning til samtlige beboere i karreen med indbydelse til møde om samme.

Den dag mødet skulle finde sted, ringede vi til kommunen for at få friske nyheder, og nu meddelte man os, at grunden, til at det havde taget så lang tid, var, at forskellige magistratsafdelinger havde brugt et halvt år til at finde ud af, hvem der skulle behandle sagen (IH HVOR ER DET KOMMUNALT!). Vi fik også at vide, at kommunen havde forhandlet med den ene af ejerne af fabriksbygningen, samt at bygningskommissionen måske kunne nå at behandle sagen på sit møde i oktober 1972. Men til gengæld meddelte man også, at vi ikke skulle regne med at få besked foreløbig.

Vi holdt vores møde - 14 husstande var repræsenteret, heraf en ny. Vi diskuterede arbejdsudvalgets forslag, og enedes om at vedtage det. Mødet nedsatte nu et nyt arbejdsudvalg, som fik til opgave at skrive det brev til kommunen, som vi ville sende sammen med vores tegning. Vi havde en heftig diskussion om, hvorvidt brevet skulle omdeles i karreen, inden vi gik ud og samlede underskrifter ind, men vi enedes til slut om at pålægge arbejdsudvalget at sørge for omdeling.

Vi har flere gange haft den slags diskussioner om, hvordan vi skal forholde os til dem, der ikke er kommet til et møde, som skal tage stilling til et eller andet spørgsmål. Argumenterne for ikke at orientere dem er som regel, at folk kunne jo bare være kommet, at de ikke er interesserede osv. Argumenterne for at gøre det - og det er hidtil dem, der har sejret - er, at man kan være forhindret af mange gode grunde, at det både styrker indadtil og udadtil at så mange som muligt står sammen om sagen - og det opnår vi kun ved hele tiden at give alle mulighed for at vide, hvad der sker og give sig til kende.

Den 20. oktober 1972 ringede vi igen til kommunen for at høre, hvorledes det gik, og vi fik den besked, at der var givet påbud om nedrivning, og at man nu skulle forhandle med den anden ejer.

Arbejdsgruppen skyndte sig derfor med at få delt brevet til kommunen ud til alle beboere i karreen sammen med et referat af det seneste karrémøde, samt med en annoncering af underskriftsindsamlingen et par dage senere.

Vi var 84 personer, som stod for afsendelsen af brevet med tegningen til kommunen. På dette tidspunkt havde godt 60 af vore 113 husstande på en eller anden måde deltaget i udarbejdelsen. Fra at være 3 husstande i foråret 1971 var vi nu i efteråret 1972 vokset til 60.

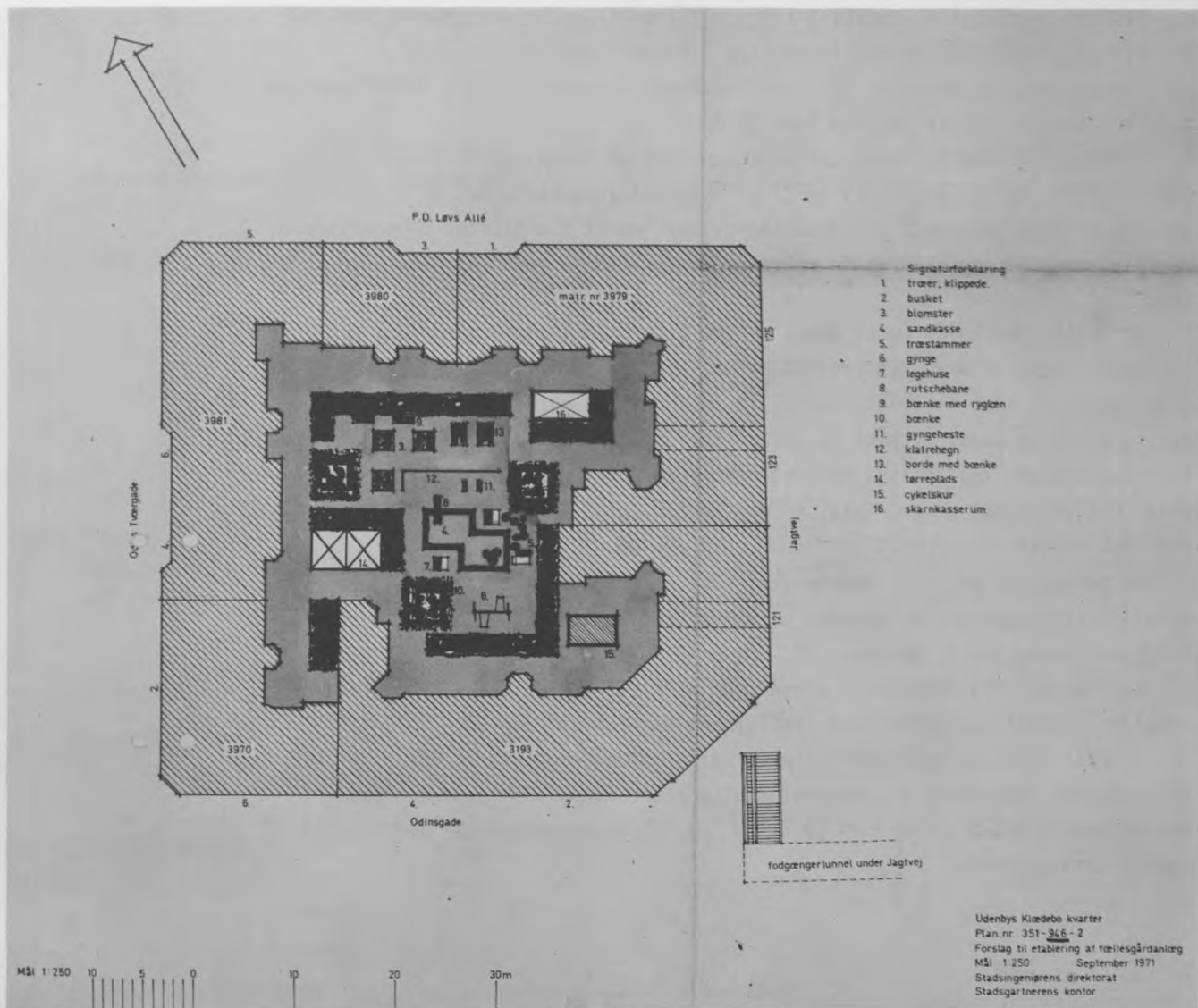
Efterhånden er vi altså mange, der kender hinanden. Det medfører bl.a. at vi er en lille flok, der mødes hos hinanden, hos købmanden på hjørnet lige før lukketid, på gaden eller på vores lokale værtshus. Der går meget tid med at sludre. Før så vi sikkert også hinanden, men vi lagde bare ikke mærke til hinanden. "Folk bliver til mennesker" som én har udtrykt det.

Nu havde vi langt om længe fundet ud af, at det var nødvendigt at følge sagen op med korte mellemrum i kommunen. Vi ringede derfor en god uges tid senere og fik nu at vide, at man regnede med at komme til enighed med den anden ejer, således at kommunen kunne overtage hele fabriksbygningen i januar 1973. Samtidig fik vi aftalt et møde om vores tegning knap en måned senere.

Vi var 4 som havde mulighed for at gå med til mødet. Vicestadsgartneren kritiserede vores indretning af gården. Han sagde bl.a. "Den mangler helhed og klar disponering, så de enkelte funktioner kan opretholdes", men vi holdt på

se evt. bilag
nr.5, s.377

se evt. bilag
nr.6, s.377

vores, og til gengæld synes vi, at stadsgartnerens forslag er helt umuligt. Vi fik også at vide, at det ville blive meget dyrt at bevare den halve kælder, og at det var uhyre tvivlsomt om ejerne ville gå med til det, især når kommunen ikke ville tvinge dem til det.

Efter dette møde mente vi, at vi burde orientere alle, som havde været med i de forskellige arbejdsgrupper (ialt 30 personer). Vi mødtes lige før jul 1972, og vi blev enige om at omarbejde planen, således at vi fjernede kælderen helt. I stedet planlagde vi så en fodboldbane, forsænket i ca. 1 meters dybde og med net udenom, idet vi mente, at vi ved forsækningen ville dæmpe evt. støj fra de boldspillende børn en hel del.

Samme aften besluttede vi, at nu måtte vi have en beboerforening. Ideen havde været drøftet flere gange i de forløbne 1½ år, ja faktisk lige siden det allerførste karrémøde.

I løbet af januar 1973 arbejdede vi så dels med revidering af tegningen, dels med udarbejdelse af vedtægter til beboerforeningen.

Vi havde megen diskussion om, hvorvidt vedtægterne skulle give foreningen en traditionel bestyrelse eller blot en slags overordnende organ. De ældre - med erfaring fra fagbevægelsen - holdt på en bestyrelse, en del af de yngre holdt på det andet forslag. Resultatet blev, at vi besluttede os for bestyrelsen.

se evt. bilag
nr.7, s.378

Den nye tegning blev omdelt i karreen til samtlige beboere sammen med indkaldelse til stiftende generalforsamling i beboerforeningen.

Resultatet blev at vi d. 14.2.1973 stiftede beboerforeningen "ODIN" samt at vi fik godkendt den nye tegning over gården.

Desværre var kun 12 husstande repræsenteret på mødet, så vi besluttede, at omdele et referat af mødet til samtlige husstande, samtidig med at vi forsøgte at hverve flere medlemmer til foreningen. Selv om vi fik stiftet beboerforeningen, lykkedes det os ikke at få valgt en bestyrelse på grund af det ringe fremmøde.

De af os, der havde været meget aktive i forbindelse med gårdrydningen ønskede ikke også at være bestyrelse. Men vi kom faktisk til at fungere som en sådan; men da vi ikke er valgt, har vi jo kun en slags moralsk ansvar, og da de fleste af os er meget optaget af andet arbejde i Røde Rose, blev der ikke rigtigt taget noget initiativ i beboerforeningen. Vi har altså erfaret, at det ansvar, der er pålagt gennem valg, er nødvendigt, hvis ikke foreningens aktiviteter skal svigtes til fordel for andre opgaver.

Nu ventede vi på, at kommunen skulle få afsluttet forhandlingerne med ejerne af fabriksbygningerne, således at erhvervslejemålene kunne opsiges pr. 1.4.73 til fraflytning den 1. oktober 1973.

Ved kontakt til kommunen i slutningen af marts måned fik vi bekræftet, at samtlige lejemål var opsagt til fraflytning den 1.10.1973.

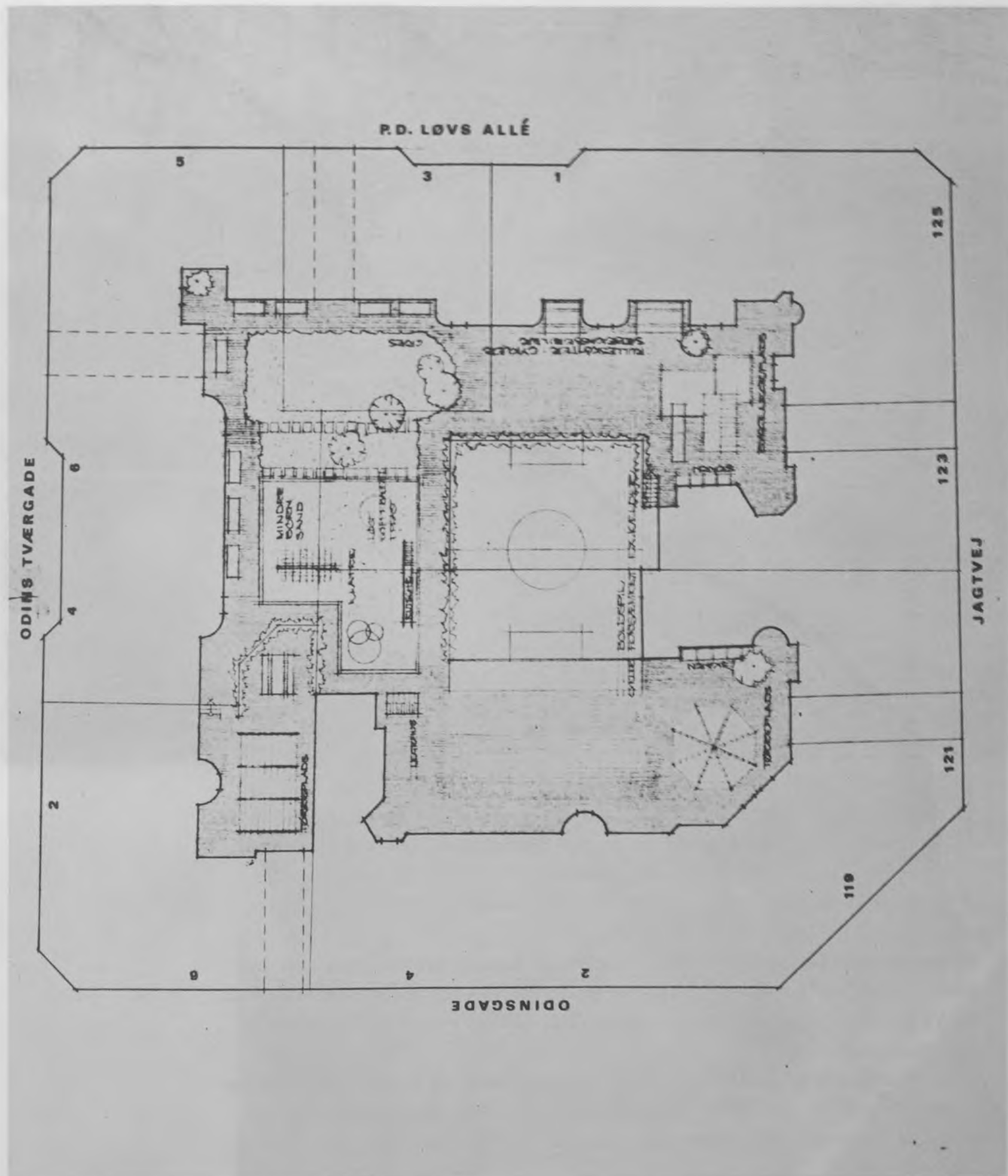
I april 1973 løb beboerforeningens første arrangement af stablen, det var et bankospil, som måske på grund af dårlig avertering, kun var svagt besøgt, men økonomisk holdt vi skindet på næsen, og fik mange erfaringer med henblik på senere arrangementer.

SÅ VENTER VI IGEN

For at ventetiden ikke skulle føles for lang, og føre til den helt store opløsning, besluttede en del af foreningens medlemmer at tage initiativ til et møde om udførelse af og pris på de borde og bænke samt legeredskaber etc., som vi havde planlagt at placere i gården. Mødet blev holdt i begyndelsen af juni, ca. 2 år efter det første karrémøde; der mødte kun ti op, men vi havde desværre også overset at der var en fodboldlandskamp i fjernsynet, så sidenhen har vi altid så vidt muligt taget fjernsynsprogrammet med på råd ved fastsættelse af mødetidspunkterne. Men vi holdt trods alt mødet oppe, og besluttede os for at lave en gårdfest i august, samt at tage endnu en forhandling med kommunens byplankontor.

Midt i juni 1973 gik 4 af os ind og snakkede med en på byplankontoret. Vi fik da at vide, at byggestoppet ved en fejltagelse var kommet til at omfatte gårdrydninger, men at boligministeriet havde lovet kommunen en generel dispensation, sådan at det ikke burde kunne ramme os. Byplankontoret foreslog os at tage et møde med stadsgartnerens kontor om vores tegning. Mødet gav os desuden en mængde oplysninger, som vi kunne bringe med hjem til vore naboer i Røde Rose. I karreen ved siden af vores betød det, at de nu selv er i gang med en gårdrydning.

I begyndelsen af juli fik vi derfor arrangeret møde med stadsgartnerens af-

deling, og her godkendte man stort set vores tegning; man lovede at fremstille en tegning påført de ændringer, som vi af hensyn til sundhedsmyndigheder, brandvæsen osv. måtte acceptere. Den eneste væsentlige ændring var, at man kun ville forsænke boldbanen en smule, da det ville blive urimeligt dyrt at bevare hullet. Men med den lille fordybning kan den dog stadig bruges som skøjtebane om vinteren. Vi fik desuden arrangeret, at stadsgartneren ville sende et par mand ud og se på gården, således at vi på stedet kunne drøfte eventuelle problemer ved planen.

I begyndelsen af august 1973 fik vi oplysning om, at borgmesteren ikke ville bruge ministeriets tilbud om dispensation for byggestoppet, hvilket igen betød, at nedrivningen først ville kunne påbegyndes pr. 1.11.1973. Så kom det næste byggestop, og vi begyndte at frygte at vores gårdsanering ville blive udsat i det uvisse.

I begyndelsen af oktober kontaktede vi atter byplankontoret, og vi fik her at vide, at det var kommunens plan, at bygningerne skulle være væk senest 31.12.1973. Vi var før blevet skuffet, så denne ellers glædelige nyhed tog vi med et vist forbehold.

Så i slutningen af oktober begyndte "mystiske mænd" at vandre rundt i gårde og måle op. Det viste sig at være entreprenører, som skulle give tilbud på nedrivningen. De bekræftede kommunens ord om at bygningerne ville være væk i indeværende år.

Og så den 15.11.1973 rykkede håndværkerne ind med deres betonbor osv., så nu ca. 3 år efter det første gårdrydningsmøde i kvarteret er vores gårdsanering som den første i Røde Rose igang.

Dog er der stadig det store minus, at selv om der er givet grønt lys for nedrivningen, så er selve indretningen af gården med legeplads, grønne planter, borde og bænke osv. ramt af bygge- og anlægsstoppet, men fra byplankontoret siger man dog, at der er søgt dispensation, og at man forventer at den går igennem. Først i begyndelsen af februar 1974 var hele bygningen nede - og alle glæder sig over lyset, som kan mærkes helt ind i krogene.

Lige efter sommerferien afholdt beboerforeningen en stor gårdfest, med dans og musik, salg af øl og vand samt pølser ristet på hjemmelavet grill, børneunderholdning samt plancheudstilling over nyeste tegninger over gården samt fotografier fra andre gårdrydninger uden for Røde Rose.

Festen blev stor succes med flere deltagere end beboere i karreen, pænt overskud og sidst men ikke mindst flere medlemmer i beboerforeningen samt meget større kontakt de forskellige beboere imellem.
En af de ældre (82 år) i karreen som på grund af gangbesvær måtte holde sig

i sin lejlighed, var alligevel med til festen, idet han hele aftenen overværede vores andres mørskab fra sit vindue. Og da hans børn, som på trods af at de bor uden for karreen, også var tilstede, kikkede op til ham hen imod midnatstid, og spurgte om ikke de skulle lukke vinduet for ham, fik de det svar, "Skrup I ud og hent en rød Tuborg til mig og se så og kom ned og mor jer videre, det er jo første gang i de over 40 år jeg har boet her, at der har været en sådan fest og glæde i vor karré".

Derudover havde vi det held, at købmanden, som bor i karreen, har en kommis, der kom helt fra Kalundborg for at deltage i vores fest, og han kunne give os adgang til ølkælderen, da bajerne slap op.

Hvad har samarbejdet medført iøvrigt:

Den stadig større kontakt beboerne imellem har blandt andet medført, at vi har kunnet hjælpe hinanden med børnepasning og med at låne hos hinanden. En del af os ses også hos hinanden ud over arbejds møderne, f.eks. var der en overgang nogle, der skiftedes til at spise hos hinanden hver tirsdag.

To par med små børn har fået installeret samtaleanlæg over børnenes senge, således at de kan høre efter hinandens børn, når den anden part er i byen.

I sommeren 1973 fandt nogle af os på at tage gård festen på forskud, idet vi slæbte vaskeborde og bænke ned fra loftet, vi konstruerede interimistiske griller ved hjælp af vaskekedler fra vaskelofterne fyldt halvt op med sand og så en rist hen over. Ved en af disse små komsammen'er i gården kom en af de ældre hen og sludrede, og vi fik en hyggelig snak over en kasse øl, som han lod hente, om gamle dage i kvarteret.

HVAD VORES HISTORIE BETYDER FOR OS

Selv om vi ved, at ialt 62% af alle husstande i vores karré har haft med gårdrydningen og vores beboerforening at gøre, og altså har taget del og ydet deres bidrag til sagens fremme, så synes vi alligevel, at vi burde have været flere om arbejdet hen ad vejen.

Derfor har vi drøftet, hvad grunden er, og hvad der er at sige til det.

En af årsagerne mener vi, ligger i den måde forvaltningen virker på. For det første er sagen behandlet meget langsomt: I et halvt år - fra vi sendte vores ansøgning midt i juni 1971 til vi fik svar fra kommunen midt i december 1971 - blev sagen behandlet som en gårdrydningssag i magistratens 4. afd. Derefter blev det en saneringssag, som overborgmesterens afdeling skulle tage sig af; det varede også godt et halvt år. Boligministeriet var inddraget, fordi staten skulle betale halvdelen af saneringsudgiften. Først over et år efter, at vi ansøgte, fik vi en slags svar, nemlig at sagen nu igen skulle behandles som gårdrydningssag i 4. afdeling, og at man nu skulle til at arbejde med at lave en indstilling til bygningskommissionen. Først på dette tidspunkt kunne kommunen begynde at forhandle med ejerne af fabriksbygningen.

Siden tog det så 3-4 måneder at få sagen gennem bygningskommissionen, bl.a. fordi den kun har møde en gang om måneden. Og endnu længere at forhandle sig frem til en pris med ejerne. At erhvervslejemålene har et halvt års opsigelse, hvilket kun er rimeligt, forøger også ventetiden.

Noget betyder det måske også, at den enkelte embedsmand ikke har nogen egen interesse i at sagen ordnes hurtigt - han bor her ikke, repræsenterer ikke nogen, han er ikke nødvendigvis vores ven - selv om kommunen er vores.

For det andet er selve sagsbehandlingen mørkelagt område for os. Da vi endelig fik brev fra kommunen, kunne vi ikke af det se, hvad det faktisk betød for os, at sagen var blevet en saneringssag, hverken med hensyn til tidsforbrug, videre behandling, eller vores muligheder for at få taget hensyn til vores behov.

Vi kender heller ikke de forskellige trin i sagsbehandlingen. Dvs. at vi ikke ved, hvilke kontorer, der skal behandle sagen i hvilken rækkefølge, og ikke, hvilke følger det enkelte kontors afgørelse kan få for os.

Endelig er embedsmændenes sprog vildledende - mest det skrevne, men også det talte - det sidste nok mest på grund af vores ukendskab til trinfølgen i sagsbehandlingen.

Hvorfor kan vi f.eks. ikke udforme vores ansøgning således:

Og hvorfor kan kommunen ikke give os svaret:

Kære Kommune!

Vi vil gerne have en gårdrydning.

Kærlig hilsen

Beboerne i karré xxx

Kære Beboere i karré xxx,

Det er i orden med Jeres gårdrydning, ring til NN og aftal nærmere.

Kærlig hilsen

KOMMUNEN

Disse forhold førte i arbejdsgruppens første levetid til, at vi samledes til hastemøder flere gange i den tro, at nu skulle vi skynde os. I forhold til vores naboer i karreen betød det, at når vi oplyste, at "nu sker det", med jubel og flag, så gik der alligevel langt over et år uden synlige resultater. Derfor sidder mange med den opfattelse, at "det sker ikke i vores levetid" - og så er der jo ikke så megen grund til at beskæftige sig med det. Det er nok en af årsagerne til, at deltagelsen efter afsendelsen af tegningen i oktober 1972 har været dalende, og til at vi trods alt kun er en trediedel af husstandene repræsenteret i beboerforeningen.

Noget andet, der gør sig gældende, er de betingelser vi har for kontakt med myndighederne. Forhandlinger kan kun foregå i arbejdstiden, dvs. mellem 9 og 15, evt. 16. Det betyder, at kun hjemmearbejdende, studerende, bedre placerede funktionærer, pensionister og evt. også skifteholdsarbejdende kan gå, fordi det ellers koster en hel eller halv dagløn eller en fridag. Hos os har det betydet, at det kun er nogle af os, der har kunnet tage sig af den side af sagen.

Det samme gør sig gældende når det drejer sig om telefonopringninger. Man kan kun ringe mellem 9 og 15. Og man kan kun ringe, hvis man enten går hjemme og har telefon, eller hvis man har et arbejde, hvor man kan tillade sig at holde en pause for at ringe, og også har mulighed for at komme til en telefon. Det er nemlig ikke let at føre forhandlinger fra en telefonboks! Det betyder også, at hvis man arbejder på fabrik, kan man ikke tage sig af den slags. - Hos os har det betydet, at igen kun få af os har stået for telefonopringningerne. Og dem kan vi ikke være foruden - de er helt nødvendige.

Ydermere skal man helst kunne bruge en telefon. Dvs. man skal helst i forvejen vide, hvem man skal tale med, og kende alternative personer, hvis vedkommende "lige er gået til frokost", "sidder i møde", er "på ferie" eller "er syg". Og man skal helst kende sagsbehandlingens gang og en hel masse paragraffer - ellers får man ingen ting at vide eller lader sig afvise med det samme. Det har vi til fulde erfaret.

Vi har talt om, at det ville være bedst, at så mange som muligt af os kunne fungere som kontakter til kommunen. Både fordi man lærer noget af det, og fordi vi muligvis får mere at vide, fordi vi så er flere til at udtænke spørgsmålene i den enkelte samtalsituation. Endelig også fordi der altid er risiko for, at den, der er kontakt, bliver for indforstået i længden. Vi synes, vi har fået mest ud af de mundtlige ansigt til ansigt-forhandlinger. Dels er vi så på en gang mange om at spørge, notere svar og reaktioner, vi har bedre muligheder for at lave en fælles vurdering af forhandlingen bagefter, og endelig er det i sådanne forhandlinger, vi har fået de fleste oplysninger samlet.

Derfor mener vi, at der er nogle ting, der skal laves om: enten skal vi alle i vores ansættelsesforhold have det sådan, at vi kan gå til møder eller telefonere, uden at det koster os vores løn - eller også skal møder og opringninger kunne foretages i vores fritid, og embedsmændene skal kunne komme til os i stedet.

Vi har mange gange her i karreen snakket om, at det er urimeligt at den husleje-forhøjelse, som ejerne kan vælte over på os, når de sætter penge i en gårdrydning, gælder til evig tid - altså ud over de ti år, der går inden investeringen er kommet hjem igen. Det har betydet, at mange har ment, at så skulle vi ikke have en gårdrydning alligevel, for det var simpelthen for urimeligt. - Men trods alt er det her noget, som kan blive, sådan som vi har brug for det -

vi får for en gangs skyld noget for pengene. Det er heller ikke rimeligt, at der skal gå så lang tid med at forhandle med ejerne om køb. Tænk hvor meget lettere, hvis kommunen ejede jorden og bygningerne; så kunne vi bare sige, at nu gik vi igang selv med at ordne vores gård; og så havde vi heller ikke problemet med den vedvarende lejeforhøjelse.

Selv om det er sådan, at vores omgivelser sætter betingelserne for, hvordan vi kan få skaffet os bedre forhold, så betyder det også noget, hvordan vi ordner tingene os selv imellem; for jo bedre vi ordner dem, jo bedre kan vi komme om ved de betingelser, som omgivelserne stiller.

På det første karrémøde kunne vi ikke beslutte os til at nedsætte noget arbejdsudvalg. Vi kunne kun træffe beslutning om, hvornår det næste karrémøde skulle være, og om hvem, der skulle gøre hvad inden da. På det andet karrémøde lavede vi ikke engang en deltagerliste, men nøjedes med at udpege en til at være kontakt til kommunen. Det betød, at det var overladt til kontakten at finde ud af, hvem og hvordan der skulle indkaldes, når der kom svar fra kommunen, og at vi ikke tog den situation i betragtning, at det trak ud med svaret. Nu gik det sådan nogenlunde alligevel, men det betød, at arbejdsgruppen ikke havde nogen rigtig ansvarsfordeling. Til gengæld har dens medlemmer været skiftende og dens størrelse ligeså, selv om der har været en fast kerne, som hele tiden har været med. Hvis vi havde organiseret os lidt bedre fra starten, havde vi måske været i stand til at få sagen ekspederet hurtigere.

Somme tider har vi syntes, der var alt for meget papir i vores arbejde. Men hvordan skal vi holde hinanden orienteret, når vi er rigtig mange, hvis ikke vi kan anvende papir? Vi har ikke altid sørget for, at alle, der var inviteret til et møde, fik referat af det bagefter. Det gælder f.eks. både det andet og det tredje karrémøde. Det kan have medvirket til, at vi ikke var så mange til det fjerde karrémøde. - Det er heller ikke altid så nemt at få tingene sagt på papir. I virkeligheden skulle vi nok have haft lidt mindre travlt i starten, så de af os, der stemte dørklokker dengang, havde været bedre i stand til at svare på spørgsmål om betaling og muligheder og fremgangsmåde, og sådan at vi havde været flere om det, eller havde haft mere tid til det. For vi har også erfaret, at tidspunktet på dagen skal vælges med omhu - bedst mellem 18.30 og 19.30. Og hver snak tager lang tid, så det er meget begrænset, hvor mange besøg man kan nå på en aften.

Vi har forsøgt at klare nogle af informationsproblemerne ved hjælp af opslagstavler i opgangene. Men for det første er det afhængigt af værtens vilje, om vi må sætte en op (vi har i hvert fald en, der siger nej), og for det andet kan de kun bruges til påmindelser og mindre vigtige beskeder.

I det hele taget har vi manglet en fast kontaktadresse blandt os, som alle kunne have haft fra starten, sådan at interesserede, som ikke var med i begyndelsen, havde mulighed for at hoppe på imellem karrémøderne. Først med beboerforeningen er det blevet muligt. Vi har nu planer om, at foreningen skal lave en velkomstfolder til nyindflyttede med oplysninger om, hvad vi har lavet og kan lave sammen.

Med foreningen har vi også kunnet tænke på at leje et lokale i karreen. De store møder har vi holdt på skolen eller i kirken. De mindre i hjemmene. Men nogle er nok lidt betænkelige ved at komme til et fremmed hjem - så er et foreningslokale mere neutralt. Hidtil har vi bare ikke haft råd til at anskaffe os et sådant.

Vi har nævnt nogle gange, at betingelserne for at løse nogle af de opgaver, der er forbundet med en gårdrydning, er sådan, at kun nogle af os kunne tage sig af dem. Men selv om det har været tilfældet, har vi selv bestemt, hvornår vi skulle holde møder, dvs. vi har kunnet vælge et tidspunkt, hvor de fleste har kunnet komme. Derfor har vi kunnet bruge arbejdsgruppemøder og karrémøder til at træffe beslutning om de retningslinier, arbejdet skulle følge. Vi har fundet, at vigtige og afgørende beslutninger skal tages på karrémøder, mens det løbende arbejde kan varetages af en mindre gruppe med fastlagte opgaver.

Når vi skal vurdere, hvordan de mest aktive i arbejdet fordeler sig med hensyn til alder, køn og arbejde, må vi først gøre rede for, hvordan sammensætningen er for hele vores karré.

Aldersmæssigt er det sådan, at en ret stor del af os er pensionister (det svarer til brokvartererne i København som sådan), vi er ikke så mange midaldrende, men til gengæld er vi efterhånden en hel del yngre, med og uden børn.

I arbejdsgruppen har vi fortrinsvis været yngre, men har dog en enkelt pensionist og nogle midaldrende også. Det hænger nok sammen med, at yngre mennesker har flere kræfter, og mindre børn - og derfor et mere påtrængende behov for et sikkert og godt opholdssted for børnene. Vi ældre har lært at affinde os, hvis vi da ikke er så heldige at have en kolonihave eller en campingvogn.

I gruppen har vi allesammen udearbejde, og vi er nogenlunde lige mange af hvert køn. Vi har mange forskellige slags arbejde - og det er en fordel, fordi vi så har mange muligheder for at hjælpe hinanden: tilsammen kan vi næsten alt det, der er brug for: En ved noget om paragraffer, én har adgang til en fotokopimaskine, én er god til maskinskrivning, én kan snedkerere, én ved noget om regnskab osv. osv.

Gårdrydnings sagen i Vølundsgade

- 74 HVORDAN DET STARTEDE
- 74 1. møde
- 75 HVORDAN ARBEJDET SKRED FREM
- 76 Reaktionen sætter ind
- 78 VORES SITUATION NU - HVORDAN KOMMER VI VIDERE?
- 78 Hvad var vores mål
- 79 Arbejdet med at oplyse om gårdsanering og diskutere gårdsaneringsproblemer med resten af beboerne
- 79 1. Beboerfællesmøder - Vi holder fællesmøder i Medborgerhuset i Baldersgade (i Røde Rose)
- 80 2. Planchestilling
- 80 3. Løbesedler
- 81 4. Spørgeskemaundersøgelse
- 82 5. Læserbreve i Nørrebro Avis (lokal-avisen)
- 82 Direkte demokratisk beslutningsproces - en nødvendigvis langsom proces
- 83 Afstemningerne
- 83 Argumenterne mod gårdsanering
- 85 Den måde vi har arbejdet på i gruppen (internt)
- 86 Ledelsesformen i gruppen - uformel ledelse
- 86 Uformel beslutningsform
- 87 Formel ledelse / arbejdsform
- 87 Arbejdsformen i gruppen (internt)
- 88 Vi fortsætter arbejdet for gårdsanering

HVORDAN DET STARTEDE

I februar 1972 blev det på et Triv-selv-møde foreslået, at der skulle ned-sættes en gruppe, hvis opgave skulle være at finde ud af, hvordan stemningen var for gårdsanering.

Forslaget faldt i god jord, og vi fastsatte en dato for et møde for alle interesserede.

Triv-selv påtog sig at annoncere mødet for at sikre så stort et fremmøde som muligt. Foldere blev sendt rundt til alle husstande i gaden, og samtlige opgange blev forsynet med et opslag.

1. møde

Den 27. februar holdt vi så det første møde med gårdrydning som emne. Frem-mødet var desværre minimalt (ca. 20), men til gengæld var alle fremmødte ind-stillet på at gå aktivt ind i arbejdet for at få nogle acceptable gårde. Man blev enige om at dele sig i tre grupper, da der var tale om tre forskellige gårde, som efter størrelse blev kaldt mini-, midi- og maxigården. Gårdgrupperne blev sammensat af folk fra egne gårde.

Den følgende beskrivelse af en gårdsaneringsprocedure er fra maxigården, der afgrænses af Vølundsgade, Nannasgade, Ægirsgade og Tagensvej. Denne gård er meget lang og smal ca. 180 m lang og med en bredde varierende mellem 8 og 18 me-ter (trappehusene rager ud). Der er 368 husstande med 91 børn under 7 år, 42 mellem 7 og 16 og derudover bor der 191 mellem 17 og 30 år, 246 mellem 31 og 65 år og 85 over 66 år.

Mini- og midigrupperne stødte ret hurtigt ind i store vanskeligheder, idet det i disse gårde ville være nødvendigt at ekspropriere erhvervsjendomme for at kunne lave en gårdsanering. Man besluttede derfor at droppe sagerne formelt, og i stedet opfordrede man til, at man i fællesskab gjorde noget for at forbedre forholdene f.eks. i form af maling af husene op til 1. sal, blomsterkasser, afskærmning af skraldespandene og lignende.

Det kan nævnes, at et par af disse gårde i dag fremtræder som små, idylliske gårdhaver.

HVORDAN ARBEJDET SKRED FREM

Marts måned gik for maxigruppen med at lægge strategi m.h.t. de forestående møder med kommunen. Vi diskuterede meget, hvordan problemerne skulle fremlægges, og hvem, der skulle gøre det.

Første møde fandt sted 5. april med ingeniør Kirkeby, Byplankontoret. Formålet med mødet var at skaffe oplysninger om muligheden for en gårdsanering. Gruppens repræsentanter forhørte sig om kommunen ville foranstalte en gårdsanering, som tilgodeså beboernes ønsker. Hertil svarede Kirkeby, at man var lydhør for beboerønsker, hvis disse vel at mærke havde en stor opbakning bag sig, Men ofte måtte man forkaste beboernes skitseforslag af økonomiske grunde, og i stedet gribe til standard-modellen. I øvrigt mente han, at en sanering af vores gård ville blive meget vanskelig - og særdeles bekostelig - p.g.a. niveauforskellene. Dertil kunne vi kun svare, at man jo ikke behøvede at udjævne, men blot tage den mulighed op, der lå i disse forskelle. Enden på samtalen blev, at vi skulle snakkes ved, når vi havde resultatet af den planlagte opinionsundersøgelse for og imod gårdsanering. Jo flere beboere der var for, jo større interesse ville der blive vist vores sag. Med det for øje gik gruppen nu i gang med at agitere for en ny gård: Vi sendte løbesedler ud og holdt fællesmøder.

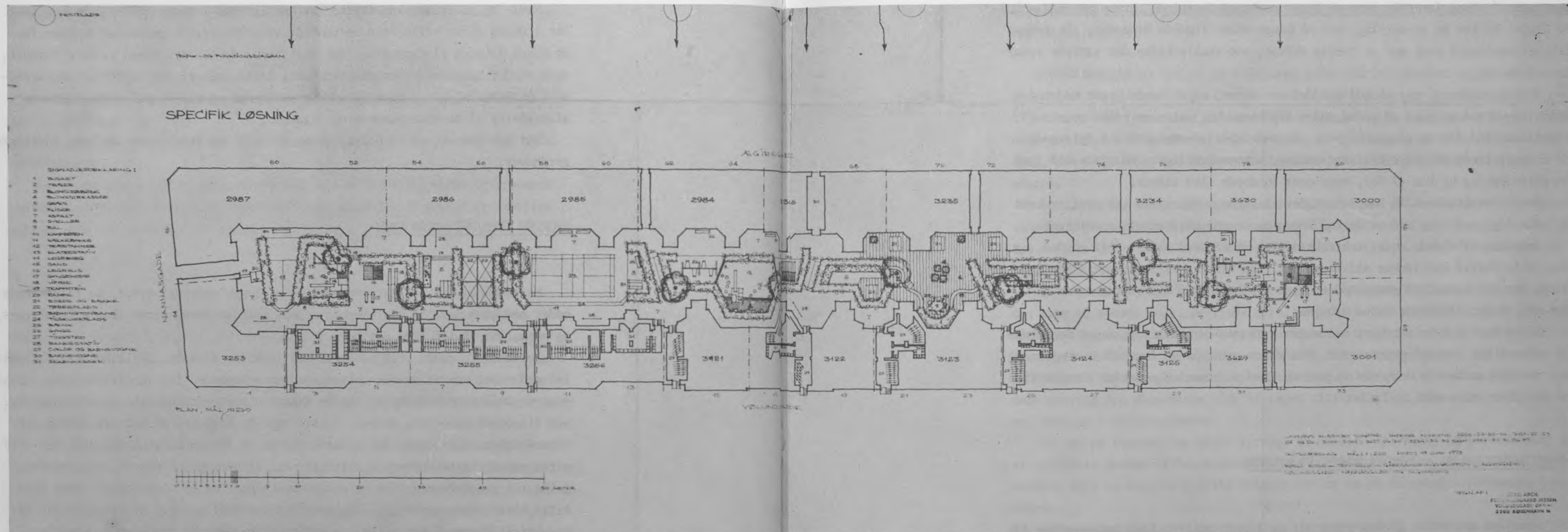
Fra et spørgeskema brugt af Trivselv i Vølundsgade nov. 1971, vidste vi, at denne side af gården var positivt indstillet over for en gårdsanering (resultatet var dengang 155 for og 10 imod).

Problemet blev nu at få de andre tre sider med. Beboerne her var ikke forvænt med gadehygge, som vi er det i Vølundsgade, især fordi vi har et fællesskab i gadeforeningen (Trivselv), men også fordi Vølundsgade ikke er nær så trafikeret som f.eks. Ægirsgade, som ikke just indbyder til, at man springer af cyklen for et pludseligt vink for at få en sludder med naboen - ej heller til en hyggesnak i ny og næ på fortovet.

Beboerne omkring gården var således ikke særlig godt rystet sammen, så vi så det som vores opgave at samle beboerne omkring gårdsanering.

Vi besluttede at starte med en plancheudstilling i håb om, at den ville kunne samle en masse mennesker, som så samtidig ville få lejlighed til at snakke sammen og udveksle synspunkter med hinanden og med os.

Forberedelserne var store og mange. Vi tog billeder af vores gård for at vise hvor uhumsk og dårlig en gård, vi rent faktisk har - vanen får jo én til at affinde sig med meget, og for at overbevise beboerne om, at vores gård godt kunne blive hyggelig på trods af sin tossede facon, skaffede vi billeder af nogle sanerede gårde, som i form og størrelse mindede meget om vores.

Den 2. december kl. 10 stod vi så på Balders Plads (lige ved siden af gården - ud til Ægirsgade) i let regn foran nogle meget flotte og sigende plancher (syntes vi selv). Formiddagen gik og det var kun et fåtal, som standsede op for at få et kig på billederne og tilkendegive deres mening. Kl. 15 havde udstillingen været besøgt af ca. 11 beboere, hvoraf de tre havde givet udtryk for, at de gik kraftigt imod en sanering. Trætte og godt skuffede gik vi hjem med vores plancher.

Over en kop the fandt vi ud af, at det ikke nyttede at slikke sår for længe, men blot se at komme videre. Det måtte kunne lykkes. Så derfor fortsatte vi i den næste tid med jævnlige sende foldere rundt, hvori vi argumenterede for goderne ved en ny gård, samt opfordrede flere til at melde sig ind i gruppen.

Reaktionen sætter ind

En dag i februar 1973 kom et anonymt brev dumpende ind gennem brevsprækken: "Sig nej til gårdsanering - og undgå lejeforhøjelse".

Vi mente nu, at det var på tide at lave et fællesmøde, hvor vi kunne diskutere problemer omkring gårdsanering, og hvor vi i gruppen kunne forklare, hvad gårdsanering vil sige.

D. 7. marts indkaldte vi til møde i Medborgerhuset i Baldersgade. I mødeindkaldelsen tog vi til genmæle over for den anonyme skrivelse og opfordrede afsenderen til at komme ud af busken og diskutere sagen på et sagligt grundlag. På mødet viste vi lysbilleder om emnet, og vi besvarede tvivlsspørgsmål i forbin-

se evt. bilag
nr.1, s.380

delse med den omdiskuterede lejeforhøjelse.

Fremmødet var kun på 20, men mødet fungerede godt, så vi følte os oplagte til det fortsatte arbejde.

Vi lavede herefter en beboeranalyse via spørgeskema-interviews, som viste, at 208 husstande ud af 318 adspurgte gik ind for en gårdsanering

Målet var nået - troede vi. Det skulle senere langtfra vise sig at være tilfældet.

D. 26. marts holdt vi det første konstruktive beboermøde i Medborgerhuset (65 fremmødte). Det blev vedtaget, at man formelt skulle henvende sig til kommunen om sagen, samt at man i fællesskab skulle udforme liste med beboernes ønsker til et gårdsaneringsprojekt.

D. 9. april 1973 afsendte gruppen et andragende til kommunen, som vedtaget på beboermødet.

D. 30. april afholdtes det andet konstruktive beboermøde (30 fremmødte), hvor vi i fællesskab udarbejdede den første skitse til gården. Der kom mange festlige forslag såsom grill, tingsted og lysthus. Og der blev ofte sagt festplads, borde og bænke, hvilket vel nok fortæller en del om behovet/ønsket om at have lidt mere glæde af hinanden.

Da den endelige ønskeseddel lå på bordet, gik et af gruppens medlemmer, som var arkitekt, i gang med at lave pap-brikker af legepladser, festpladser, træer og alle de andre ønsker, der var kommet frem på fællesmødet.

Og på næste gruppemøde sad vi så og legede med brikker. Vi havde delt os i to grupper med hver en tegning af gården, således at vi alle kunne være med til

se evt. bilag
nr.2, s.380

se evt. bilag
nr.4, s.381

at finde ud af og foreslå, hvor vi kunne tænke os festplads, græsplæne osv. skulle ligge. Ud fra de to forslag, der på mange måder lignede hinanden, gik vores arkitekt-medlem i gang med en tredje skitse, som skulle blive det samlede resultat af de to.

I mellemtiden (i maj måned) umiddelbart efter, at vi havde sendt mødeindkaldelse ud med en kopi af andragendet til kommunen, satte en række negative reaktioner ind fra en gruppe beboere fra andelsboligforeningerne i Ægirsgade. De foranstaltede en underskriftindsamling, som mærkværdigvis nu viste 210 imod en gårdsanering og kun 47 for, mens over hundrede ikke stemte.

Dette resultat sendte andelsboligforeningerne i Ægirsgade til magistratens 4. afdeling, samtidig med at de bad kommunen droppe gårdsaneringsprojektet.

Samtidig arbejdede vores arkitekt-medlem videre med skitsen til gården, og den 19.6. forelå det første skitseprojekt, som var en koordination af de forslag, der var kommet på gruppemødet. Også resultatet af afstemningen var nu kommet, så der standsede vores arbejde.

Siden har vi ikke arbejdet med sagen i gruppen - vi blev jo noget modfaldne og matte i det oven på protesterne. Men vi er opsat på at fortsætte arbejdet og har snakket en del om det, når vi har truffet på hinanden - det må kunne lykkes på én eller anden måde.

VORES SITUATION NU - HVORDAN KOMMER VI VIDERE?

Arbejdet med vores gårdsanering har nu ligget stille siden det negative afstemningsresultat kom frem sidst i maj. Vi har holdt en ekstra lang sommerferie fra arbejdet og har haft tid til at tænke os grundigt om.

Vores første reaktion på beboernes nej var spørgsmålet, om vi skulle opgive at slå for den gårdsanering. Men lysten til at fortsætte vendte tilbage, og nu drejer vores overvejelser sig om, hvordan vi skal og kan fortsætte. Dette spørgsmål må ses i sammenhæng med de mål, vi har stillet os, og de problemer, vi har haft:

1. hvad er årsagen til de fejl, vi har begået? og
2. hvad er indholdet i de argumenter, der har været imod gårdsanering?

Når det er undersøgt, kan vi finde løsningen på, hvordan arbejdet skal fortsætte.

Hvad var vores mål?

Det var fra starten vores mål ikke bare

1. at gennemføre en gårdsanering, men også
2. at gårdsaneringen skulle gennemføres som resultat af beboernes beslutning i en direkte demokratisk beslutningsproces dvs. at beslutningen skulle træffes på fællesmøder efter princippet en beboer - en stemme.

En forklaring på, hvorfor vores arbejde mod disse mål er endt i den nuværende situation, er at finde dels i

- I selve vores arbejde med at oplyse om gårdsanering og diskutere gårdsaneringsproblemer med resten af beboerne og dels i
- II den måde, vi har arbejdet på i gruppen (internt).

Arbejdet med at oplyse om gårdsanering og diskutere gårdsaneringsproblemer med resten af beboerne

Vores muligheder for på et tidspunkt inden for en overskuelig fremtid at få gennemført en gårdsanering efter de oprindelige principper (om direkte demokrati) afhænger af vores evne til at rette op på de fejl, vi gjorde i kommunikationen med resten af beboerne, dvs. de fejl, vi gjorde ved at lede sagens udvikling, som vi gjorde, med hensyn til oplysningarbejde, diskussioner og beslutninger.

Årsagen til, at et flertal af beboerne endte med at stemme nej til en gårdsanering, er nok især kommunikationsvanskeligheder: at vi har været for dårlige til at gøre det forståeligt for resten af beboerne, hvad en gårdsanering overhovedet er for noget.

De argumenter, der tilsyneladende ledte et flertal til et nej, viser noget om, hvor vi gjorde fejl. De viser dels, at vi ikke har formået at give alle en forestilling om, hvordan gården vil se ud efter en gårdsanering, hvordan den vil komme til at fungere til dagligt med hensyn til vedligeholdelse, og hvordan vi kan lave de ordensregler, vi har brug for, og dels, at vi ikke har gjort forholdene omkring den økonomiske side af sagen tilstrækkeligt klart: lejestigningerne, gevinst i ejernes lommer?

Vi har på forskellige måder forsøgt at udbrede oplysning om gårdsanering og at informere resten af beboerne om sagens udvikling. Det er derfor naturligt at vurdere fejl og mangler i dette arbejde ved at se på de enkelte kommunikationsmåder:

1. beboermøder (fællesmøder)
2. plancheudstillinger
3. løbesedler
4. spørgeskema-undersøgelse
5. læserbreve i lokal-avisen (Nørrebro Avis)

1. Beboer-fællesmøder - Vi holder fællesmøder i Medborgerhuset i Baldersgade (i Røde Rose)

Fællesmøder har været vores direkte kontakt til beboerne, hvor diskussionen om gårdsanering har kunnet foregå i en større forsamling, hvor vi har kunnet forklare, hvad en gårdsanering er for noget, og hvor alle har kunnet stille spørgsmål og få direkte svar.

Generelt har spørgsmålene og kritikken på møderne givet os en god fornemmelse af, hvad der manglede eller var uforståeligt i løbesedlerne, og hvad vi skulle gøre særlig meget ud af at forklare næste gang, vi henvendte os til samtlige beboere (i de næste løbesedler).

En erfaring fra fællesmøderne er, at vi har været for dårlige til at støtte hinanden. Den eller de, der har fået ansvaret for at fremlægge noget på mødet, har også fået lov til at være alene om det - selv om det mange gange ville have hjulpet til at gøre det forståeligt, om der var kommet nogen uddybende bemærkninger fra de andre i gruppen. Her har gruppen imidlertid været i lidt af en konflikt, fordi nogen i gruppen mente, at det rummer en fare for, at gruppen vil blive opfattet som uenig, og arbejdet vil blive hæmmet, hvis beboerne opfatter gårdsaneringsgruppen som splittet/uarbejdsdygtig.

Vores erfaringer med fællesmøder er desuden, at man skal være omhyggelig med ikke at indkalde til møde, før der er tilstrækkeligt væsentligt stof at fremlægge og diskutere. Ellers taber man mødet på gulvet, beboerne gider ikke komme igen, og ved deres kontakt til andre beboere rækker effekten måske videre og afholder endnu flere fra at møde op.

Det er vores hensigt at få så mange som muligt til at gå til fællesmøderne for at udnytte de fordele, den direkte kontakt giver, til at udvikle arbejdet, og for at få så mange som muligt med i diskussioner og beslutninger, der tages på fællesmøderne. Men beboernes deltagelse i fællesmøderne afhænger jo bare også af forhold, som vi ikke har nogen indflydelse på, nemlig folks materielle muligheder for at deltage. Folk på skiftehold/aftenarbejde kan ikke komme til møde kl. 19.30, og fra familier med børn kan kun den ene komme - og det under forudsætning af, at den anden kan og vil passe børnene. Enlige med børn har endnu ringere muligheder for at deltage.

For alligevel at give de mennesker mulighed for at deltage i sagen på en mere direkte måde skal vi måske forsøge at udbygge en anden kommunikations-form: plancheudstilling.

2. Plancheudstilling

Denne kommunikationsform har vi kun nået at benytte os af en enkelt gang (nummer 2 blev aflyst, da afstemningen gav et nej til gårdsanering). Den gennemførte plancheudstilling blev ingen succes, men det er meget sandsynligt, at det vil vise sig at være en god måde at holde kontakten med resten af beboerne i gang på, fordi den kan være en opfordring til og mulighed for at diskutere problemerne med andre beboere. På den måde kan de fra gruppen, der står ved plancherne også besvare spørgsmål og tage mod kritik af vores arbejde og forslag til, hvad der skal gøres ved problemerne. Hvis de fra gruppen, som står ved plancherne opsamlere, hvad der kommer af kommentarer og forslag på plancheudstillingen, og tager det med på fællesmødet, kan der så diskuteres og evt. træffes beslutninger bl.a. på baggrund af det, der kom frem på plancheudstillingen. Det vigtigste formål med en sådan plancheudstilling er med andre ord ikke så meget at vise flotte plancher som at etablere et diskussionssted, hvor gårdsanerings-spørgsmålet kan komme op at vende.

3. Løbesedler

Vi har brugt at skrive løbesedler til karreen som et middel til at viderebringe vores begrundelse for gårdsanering til alle beboerne, og til at holde alle underrettet om sagens gang, så at folk kunne have bedre forudsætninger for at tage beslutninger på fællesmøderne. Den skriftlige kontakt har bestået i:

- a. løbesedler, hvor vi fortæller, hvad en gårdsanering er for noget, og hvad en gårdsanering kommer til at betyde for vores gård.
- b. indkaldelser til fællesmøder med referat af diskussioner og beslutninger fra sidste fællesmøde, referat af hvad der ellers er sket siden sidst (f.eks. møde med kommunen) og med en dagsorden for det nye møde.
- c. løbesedler med vores svar på de skrivelser mod gårdsanering, som andre beboere har delt rundt.

Den skriftlige kontakt-form indeholder flere problemer:

se evt. bilag
nr.3, s.380

Et problem for os har været at skrive på et sprog (dansk), der er letlæseligt, klart og forståeligt for alle og undgå indforståede udtryk (diverse slang-ord) og fremmedord. Det er jo vores ønske, at folk læser og forstår det, vi sender ud, og derfor må det, vi skriver, ikke være fremmed for dem, der skal læse det.

Det har også været et problem for os at finde en balance mellem at forklare alle aspekter af et spørgsmål uddybende, og at undgå at skrivelserne bliver så omfattende, at folk ikke gider at give sig i kast med at læse det.

En lille detalje, som dog ikke er uden betydning, er, at man kan gøre en løbeseddel overskuelig og lettere at læse ved f.eks. at sørge for at sætte teksten op med god linieafstand mellem afsnittene og ved at lave mange og korte afsnit. Det er en simpel teknisk regel, som vi imidlertid ikke konsekvent har taget hensyn til, når vi har delt noget ud.

Det er umuligt at bedømme om det er et uforståeligt sprog, overfladiske og mangelfulde forklaringer på problemerne eller for lange og uoverskuelige løbesedler, der er hovedårsagen til, at folk enten ikke har læst eller ikke har forstået, hvad vi har skrevet. Men det er en kendsgerning, at vi på fællesmøderne har måttet sige de samme ting igen og igen, selv om de allerede havde været omtalt en eller flere gange i vores løbesedler. Fællesmøderne har klart fungeret som kontrol på, hvordan de løbesedler, vi har delt rundt, er blevet forstået eller misforstået, og om de overhovedet er blevet læst.

Alle de gentagelser og uddybninger, det har været nødvendigt for os at komme med (at de var nødvendige, er altså til dels vores egen fejl), har gjort, at udviklingen i sagen blev meget langsommelig. Langsommeligheden kan måske i sig selv være årsagen til, at beboerne ikke har læst vores løbesedler. De har hurtigt fået den følelse, at der ikke rigtig skete noget, og mistede interessen?

Der er en kontakt-mulighed, som vi næsten ikke har gjort brug af (ikke systematisk), og det er at snakke med naboer og genboere - hvor man nu møder dem: på gaden, i opgangen, hos bageren, i gården. Vi har i stedet brugt vores kræfter på at skrive løbesedler, som bare ikke er blevet læst af alle, bl.a. fordi det er et stykke arbejde at læse. Det er nok meget vigtigt, at man får snakket alle de problemer igennem, der kan være ved gårdsanering, og det er altså noget, vi må se at få rådet bod på i vores videre arbejde, så vi kan få en bedre indsigt i, hvilke problemer der er i forbindelse med gårdsanering i vores gård.

4. Spørgeskema-undersøgelse

Vi lavede en spørgeskema-undersøgelse, da vi ville undersøge, om der var stemning for en gårdsanering. Selv om det var praktisk umuligt at gennemføre den som andet end en husstands-undersøgelse gav den dog et rigtigere billede af stemningen hos beboerne end en fællesmøde-beslutning taget af et forholdsvis lille antal fremmødte.

Forud for undersøgelsen havde vi gjort et ret omfattende oplysningsarbejde, så at beboerne ikke skulle stå på helt bar bund, når vi kom med vores spørge-skemaer, men her blev det igen vores erfaring, at mange slet ikke anede, hvad en gårdsanering var, og derfor enten afviste gårdsanering eller ikke ville tage stilling for eller imod.

5. Læserbreve i Nørrebro Avis (lokal-avisen)

Da diskussionen for og imod rigtigt begyndte at blusse op, brugte både modstandere og tilhængere lokal-avisen til læserbreve om gårdsanering. Sådan kom problematikken lidt ud over vores egen gård, men debatten blev alligevel ved at have et lokalt præg med lokale modsætningsforhold af til tider personlig karakter. Den førte ikke til en god principiel debat med deltagelse af folk fra andre gårde i bydelen.

Et medlem af gruppen opfordrede da Nørrebro Avis til at arrangere en rundbords-diskussion mellem gårdsaneringsgruppen og de aktive modstandere, en diskussion, som kunne gøre det klarere, hvor uenigheden egentlig lå. Nørrebro Avis ville gerne bringe en sådan rundbords-diskussion i sine spalter, men modstanderne ville ikke være med, og ideen måtte droppes. Herefter blev læerspalterne så lukket for gårdsanerings-diskussionen.

Direkte demokratisk beslutningsproces - en nødvendigvis langsom proces ...

Som følge af, at vi måtte satse størstedelen af vores kræfter på oplysningsarbejde om gårdsanering og på at holde udviklingen i sagen så offentlig som muligt, så at alle beboere vidste nogenlunde, hvad vi vidste, og på grund af de mange gentagelser, der viste sig nødvendige, blev det en langsommelig og tung proces. Det havde ikke nogen god indflydelse på vores arbejdslyst, vi var for utålmodige, blev trætte og havde fornemmelsen af ikke at komme ud af stedet. Vi har nu erkendt, at denne langsommelighed er et nødvendigt onde, hvis man vil gennemføre en gårdsanering ved direkte demokratisk beslutningsproces. Mange af årsagerne til at et flertal sagde nej ved den sidste afstemning ligger altså i kommunikations-fejl, dvs. forhold som er stærkt afhængige af vores indsats. Men der er et par forhold, som måske har været medvirkende, og som først kan ændres ved en samfundsændring. Det ene knytter sig til, at det er første gang beboerne deltager i en egentlig demokratisk proces. Det er nok fristende for mange at sige nej alene som en reaktion på, at vi som borgere aldrig er blevet spurgt om noget, og at tingene bare vedtages hen over hovedet på os ...

I denne sag fastslår vi altså, at alle har del i magten (den magt der kan blive tale om, dvs. magt til at beslutte, at vi gerne vil have en gårdsanering, og magt til at beslutte, hvordan vi ønsker gården skal se ud - om vi så får det afgør kommunen). Det - for en gangs skyld at have noget at skulle have sagt - giver vel mange lyst til at markere deres indflydelse så kraftigt som muligt, og det gøres ved at stemme imod initiativet til gårdsanering?

Vores anstrengelser for at få beboerne inddraget i gårdsaneringsspørgsmålet må dog siges at være lykkedes, for der opstod en debat i karreen via løbesedler, læserbreve og snak på gaden. I denne forbindelse har det nok stor betydning, at gårdsanering er en sag, der har så direkte betydning for alles hverdag.

Afstemningerne

Begge afstemninger var husstandsafstemninger og dermed ikke så demokratiske, som de burde være, men for gårdsanerings-gruppen var en rundspørge efter princippet 1 beboer - 1 stemme praktisk uigennemførlig.

Da der er tale om husstands-afstemninger, er det sandsynligt, at det i et vist omfang er forskellige medlemmer af husstandene, der har svaret i de to afstemninger.

Et andet forhold, der sandsynliggør 2 forskellige afstemningsresultater, uden at stemningen kan siges at være vendt, er, at vi i vores spørgeskema-undersøgelse stod direkte ansigt til ansigt med de beboere, vi udspurgte, og at vi præsenterede os som medlemmer af gårdsanerings-gruppen (altså som tilhængere). Det har jo nok i sig selv haft effekt som pression på tvivlerne og på nogen af modstanderne (?) og er måske årsag til nogen af de ja-stemmer, vi kunne tælle. Modsat var modstandernes skriftlige afstemning også pression over for tvivlerne og nogle af tilhængerne, alene fordi stemmesedlerne skulle sendes til modstanderne med underskrift og adresse, (spørgeskema-undersøgelsen var anonym). Denne pression udmønter sig i, at mange tilhængere og tvivlere undlader at stemme eller stemmer anonymt. 104 ud af 368 stemte ikke, selv om der var gratis frimærke og svarkuvert, og selv om der ikke var længere til modstandernes dør end til postkassen. Kun 4 var anonyme (uoplyst om de stemte for eller imod). Men især skal grunden til det store antal nej-stemmer nok findes i den omstændighed, at vi ikke på det tidspunkt, da modstandernes propaganda satte ind, havde magtet at forklare, hvad en gårdsanering går ud på. Beboerne stemte tilsyneladende nej med for en stor del følelsesladede begrundelser.

Kommunikationsproblemerne er allerede beskrevet, men den argumentation mod gårdsanering der via løbesedler, læserbreve i Nørrebro Avis og personlige kontakter kom til vores kendskab, må også bedømmes, før det er muligt at vurdere, hvad der er den egentlige grund til de mange nej-stemmer.

Argumenterne mod gårdsanering

1. Det økonomiske argument

Udgiften for en gårdsanering, ca. 15 kr. pr. husstand pr. måned, vil være en økonomisk belastning for lave indkomster. Dette argument er det for os at se vægtigste argument mod gårdsanering. Det er et reelt problem, som den enkelte husstand må afgøre, om den har en løsning på. Vores spørgeskema-undersøgelse viste imidlertid at 208 ud af 230, der var interesserede i gårdsanering, også var villige til at betale et beløb af denne størrelsesorden.

2. Ejer/lejer-forholdet

Vi, der har startet gårdsanerings-arbejdet, hører ikke til dem, der har de fleste erfaringer med husejernes fiks-fakserier og smarte metoder til at presse penge ud af lejerne - eller til huslejestigninger, der går lige ned i ejernes lommer - uden at lejerne får en smule for pengene. Den gevinst, som her er lovlig, ligger i den stigning i ejendomsværdien, som er følgen af en gårdsanering. Denne gevinst må lejerne betale for, når ejeren skal til at betale større ejendomsskat som følge af ejendomsværdistigningen. Ejerne har også ret til, (selv efter at lånet er tilbagebetalt), at opkræve det beløb, som før gik til afdrag

på lånet. Hvis vi skal tro kommunen, vil inflationen imidlertid i løbet af de 10 år, som lånet skal afdrages over, indhente værdien af de 15 kr., så at de svarer til udgiften ved drift og vedligeholdelse af gården (som jo fortsat skal betales), i det tilfælde bliver lejerne altså ikke snydt.

Vores grund til stadig at mene, at vi skal have en gårdsanering, er, at vi som lejere for en gangs skyld får noget for vores penge, i modsætning til de lejeforhøjelser, der fulgte og følger efter 1966-forliget for eksempel (sidste stigning i marts 74). Vi mener ikke, at vi skal bekæmpe ejernes uretmæssige ret ved til daglig at finde os i gråt og råddent slum; det må ske ad mere virkningsfulde kanaler som f.eks. gennem lejerforeninger og politiske organisationer og partier. Her kan der tages bedre fat om ondets rod som bl.a. er den private ejendomsret og bolig- og lejelovgivningen, som vi ikke ændrer ved at boykotte en gårdsanering i vores gård. Ud over at vi får en bedre gård, dvs. bedre udearealer, får vi også større glæde af hinanden, når vi sammen arbejder for en gårdsanering.

3. Mistillid til kommunen

Det er kommet frem som et argument mod gårdsanering, at man ikke kan have tillid til, at kommunens pris på en gårdsanering - 15 kr. pr. husstand pr. måned - holder stik. Det er et argument, som vi kun kan tilbagevise ved at fortælle, at kommunen har fået sine tal på baggrund af ca. 20 gårdsaneringer.

Dette argument må måske også ses som et påskud for at sige nej, fordi man måske godt kunne acceptere 15 kr., men stadig vil holde fast ved sit nej?

4. Mistillid til os (gårdsaneringsgruppen)

Den første protest-løbeseddel, der blev delt ud i december 1972 (anonym) gik foruden på de økonomiske omstændigheder på problemer af praktisk art - hvordan kunne en stor fælles gård etableres, uden at der kommer nogle praktiske problemer? Disse praktiske spørgsmål prøvede vi at tage stilling til i en løbeseddel og på beboermøderne.

Imod gårdsanering

Mandag den 30. april kl. 19,30 var der indkaldt til møde i Baldersgade 3, og undertegnede kom der kl. 19,30. Der var én person foruden mig! Kl. 19,45 blev mødet åbnet, og så var der 20 mennesker. De tre første talere var imod gårdsanering, og en dame fra Vælundsgade mødte med 20 underskrifter fra to opgange, mens en hr. Christensen repræsenterede fire opgange, der også var imod. Jeg var opfordret til at møde for en del beboere i Vælundsgade, som alle er imod.

Vi fik oplyst, at for halvandet år siden ville det have kostet 600.000 kr. med gårdsaneringen, og det var blevet 1.800-2.000 kr. til hver lejer at betale over 10 år med 15 kr. om måneden - og efter de 10 år stadig at betale lidt mindre til vedligeholdelse.

Skal huslejerne slet ikke have udgifter til pasning af fællesgården - de må da lønne deres viceværter for at passe gårdene. Det opgivne beløb slår sikkert ikke til, for det plejer løse overslag aldrig at gøre, og man ser ofte, at det løber op til det dobbelte. Vi er 350 lejere, og hvis 2/5 stemmer imod gårdsanering, bliver det hele kuldkastet. Det vil sige 140 modstemmer.

Vi ældre må finde sammen. Vi har altid været tilfredse med vore nuværende gårdforhold, og derfor må vi skrive os på en liste, der siger nej. Vi kommer til Deres dør! De unge vil indføre nye skikke og gør nar af os ældre, som vil passe os selv. Lad os sige stop!

Møller Petersen,
Vælundsgade 27.

For gårdsanering

Agirsgade, Tagensvej, Vælundsgade og Nannasgade - slum, lokum på trappen, petroleumsovne, intet varmt vand, små mørke gårde (der er hele 20!).

Ja, så er de fleste klar over, at det drejer sig om en ganske almindelig ejendom på Nørrebro. Hvad kan der ifølge loven laves for en billig penge? Svaret bliver: Vores gård! Ifølge saneringsloven af 1969.

De fleste voksne ser kun deres gårde, når de er nede med skraldespanden eller hænger tøj til tørre. Men hvorfor ikke få en gård, hvor man kan opholde sig? Hvor der er græs, bænke, borde og legeredskaber til børnene samt ordnede cykelskurforhold osv. Alt dette kan lade sig gøre for ganske små penge for den enkelte lejer i kraft af den nye saneringslov. Dette er de fleste beboere her da også blevet klar over, men der er nogle gasser, der med næb og klør stritter imod en sådan sanering.

Til dem vil vi gerne sige: Tænk jer om. Prøv at se bort fra jeres egoistiske og snæversynede synspunkter. Selv om I har fået nye cykelskure, en plasticgyngestue eller et dejligt sommerhus, så er vi nogle, der hele året må være her.

Giv vore børn en chance for at se lidt græs, for at lege i en gård, hvor der er legemuligheder. Kort sagt: Giv dem en chance for at vokse op i et miljø, der er menneskeverdigt.

Folk i dag stiller mange krav, og de bliver gamle en dag og skal have folkepenstion. Det skal vore børn betale. Giv dem chancen for at opfylde dette krav. Sig ja til gårdsanering. Når vores gård en dag er færdig, kommer der mennesker i vores gård og møder andre mennesker. De snakker sammen og finder ud af, at vi alle kommer hinanden ved. Så er målet nået. Sig ja.

Jette Nielsen og
Jesper Holm,
Ægirsgade 74, 1.

I den fortsatte debat som den ses i Nørrebro Avis og i løbesedler blev de praktiske (funktionelle) problemer derefter ikke længere brugt som argument mod gårdsanering. I stedet blev den økonomiske side af sagen brugt imod gårdsanering og desuden noget, som ikke er et argument mod gårdsanering, men snarere et argument mod os, som var aktive i gårdsaneringsarbejdet. I indlæg fra modstandere af gårdsanering blev det bl.a. mistænkeliggjort, at vi er unge: "De unge vil indføre nye skikke og gør nar af os ældre, som vil passe os selv". I en løbeseddel omtales vi som "aktivister", hvilket nok ikke skal forstås som positivt. Det er også blevet antydnet, at vi (og Røde Rose) drager økonomisk og beskæftigelsesmæssig fordel af vores indsats.

se evt. bilag
nr.5, s.381

se evt. bilag
nr.6, s.381

se evt. bilag
nr.7, s.381

Endelig er det blevet sagt, at vi var studerende (godt halvdelen af gruppen er studerende) og at modstanden vist mest kom fra arbejdere, sådan at forholdet mellem arbejdere og studerende blev sat op som et modsætningsforhold, selv om begge har samme interesse i at få forbedret sine gårde og dermed boligforhold uden større huslejeforhøjelser.

Det tager sig grotesk ud, at det er hos beboerne omkring denne gård, at man skal finde modstand mod gårdsanering, når man tænker på, hvilke vanskeligheder, der tilsyneladende venter os i det videre arbejde for gårdsanering - i konfrontationen med kommunen.

se s.57

Det er i denne forbindelse trist at bemærke, at de ihærdigste modstandere er formændene for andelsboligforeningerne, og at man samtidig kan bemærke, at to af de tre andelsboligforeninger selv har fikset deres egne små gårde op med maling, nye skure, borde og bænke, legeredskaber m.m. (de har altså allerede ofret penge på forbedringer) og at det synes at være deres egentlige motiv til at gå så voldsomt imod gårdsanering?

Den måde vi har arbejdet på i gruppen (internt)

Det kræver ikke alene rigtige arbejdsmetoder i gruppen, men også en vis mængde kræfter at gøre sådan et stykke arbejde, som skal til for at få saneret en gård på den måde, vi ønsker (direkte demokratisk proces). De kræfter, vi rådede over, og måden vi brugte dem, skal bedømmes ud fra antallet af aktive medlemmer, og den indsats, de er i stand til at yde.

Vi har trods udskiftninger hele tiden været ca. 15 mere eller mindre aktive personer i gruppen, og de fleste af os er mellem 20 og 30. De enkeltes aktivitet hænger stærkt sammen med de materielle muligheder, de har for at deltage i arbejdet. Det er meget tydeligt, at de medlemmer, der er studerende (nu 8 af de 15) lettere kan tage sig tid end de, der har erhvervsarbejde. Desuden havde ingen af de studerende børn i denne periode, mens 5 ud af 7 af de ikke-studerende medlemmer havde små børn, og derfor var de studerendes muligheder for at gøre et stykke arbejde igen bedre end de andres, og det var derfor dem, der var de mest aktive.

Arbejdsindsatsen fordelte sig til en vis grad skævt på erhvervsarbejdende/studerende, men en større skævhed ligger i det forhold, at 2-3 medlemmer i gruppen har udført langt størsteparten af arbejdet og ledet udviklingen. Denne skævhed bunder i gruppens struktur, dvs. ledelses- og arbejdsform.

Det er vores erfaring, at den måde gruppen har været ledet på, har været meget afgørende for, hvor godt vi har kunnet udnytte de kræfter, som vi faktisk rådede over.

Ledelsesformen i gruppen - uformel ledelse

Ledelsesstrukturen har hele tiden været - og er indtil videre stadig uformel, dvs. at lederne er opstået af sig selv som naturlige ledere. Det kan måske lyde ganske kønt, men vi har gjort dårlige erfaringer med denne ledelsesform. I det meget vigtige spørgsmål om, hvordan vi skal forholde os til modstanderne, var flertallet af gruppen f.eks. stærkt uenig med den "uformelle" leder. Alligevel kunne han gennemtvinge sine ønsker.

Uformel beslutningsform

Det kunne ske, dels fordi vores beslutninger altid blev taget helt uformelt - altså uden afstemninger, og dels på grund af vores usikkerhed i forhold til dette uformelle lederskab. Det uformelle lederskab er nemlig i sig selv vanskeligt at få præcist hold om, da der jo ikke er nogen valgt ledelse, men kun en reel ledelse og derfor ikke eksisterer noget der kan afsættes - selv om det skulle vise sig nødvendigt.

På flere områder har den uformelle leder i gruppen tvunget egne ønsker igennem på trods af gruppen, og det har bl.a. betydet, at gårdsanerings-processen i lang tid er blevet ledet forkert, hvilket har virket negativt på både arbejdslyst og ansvarsfølelse i gruppen og er en af forklaringerne på den skæve aktivitetsfordeling i gruppen.

Den forkerte linie var bl.a., at den demokratiske proces blev presset igennem hurtigere, end det var rimeligt - dvs. før oplysningsarbejdet og diskussionen om gårdsaneringsproblemerne var tilendebragt, og at de løbesedler, som vi udsendte med oplysning om gårdsanering, blev for dårligt gennemarbejdet. Årsagen til den forkerte fremgangsmåde var ligegyldighed overfor den demokratiske proces og oplysningsarbejdet samt utålmodighed efter gårdsanering. Utålmodigheden prægede dog os alle.

En anden ulempe ved det uformelle lederskab er, at det ikke sikrer, at alle gruppens medlemmer kan tage del i arbejdet. Den uformelle ledelse i vores gruppe har ikke fundet nogen værdi i at uddelegere arbejdet, så at alle kunne få lejlighed til at holde deres ansvarsfølelse ved lige ved jævne mellemrum at gøre et stykke ansvarsfuldt arbejde for sagen, men har i stedet været så aktiv selv, at den har monopoliseret næsten alt arbejde, alt initiativ og al diskussion - og dermed altså udviklingen af gårdsaneringssagen.

Den uformelle struktur kan altså komme til at betyde, at de enkelte gruppe-medlemmers ansvarsfølelse overfor gårdsaneringsarbejdet bliver overset som følge af centralisering af arbejdet. Følgen af, at gruppens medlemmer får følelsen af, at ingen har brug for deres ansvarsbevidsthed og deltagelse, er, at man fralægger sig al ansvarsfølelse og forholder sig passive. Derudover har nogen af gruppens medlemmer antydnet, at årsagen til, at de har holdt sig tilbage, er mindreværdsfølelse og følelse af uvidenhed i forhold til de andre i gruppen (sådanne fornemmelser modvirkes ikke just af centraliseringen - tværtimod).

Formel ledelse/arbejdsform

Centraliseringen kan undgås ved formelle afgrænsninger af et formelt valgt lederskabs arbejdsområde og en række beslutninger om gruppens arbejdsform (f.eks. en beslutning om, at arbejdet skal organiseres sådan, at alle medlemmer kan deltage i et ansvarsfuldt arbejde og i fællesskab træffe afgørelser om, hvordan sagen skal skride frem (beboermøder, løbesedler m.m.)).

Et sidste argument for en formel ledelses- og arbejdsform drejer sig om placeringen af ansvar. Som eksempel på situationer, hvor en placering af ansvar er påkrævet, kan nævnes de gange, hvor beboere har omdelt nej-løbesedler i karreen. Især i tilfældet, hvor der lå en stemmeseddel og en frankeret svarkuvert sammen med en nej-løbeseddel, var det påkrævet med en hurtig reaktion fra vores side, hvis vi skulle nå at tilbagevise urigtige påstande og gentage (og udbygge) vores argumenter for en gårdsanering, inden stemmesedlerne var sendt afsted. Her medførte den uformelle ledelses- og arbejdsform usikkerhed med hensyn til ansvar: hvem sørgede for, at der meget hurtigt blev arrangeret et gruppemøde, hvor vi kunne bestemme, hvad vi skulle gøre? sådan kunne vi spørge os selv og samtidig være i en pinagtig situation i en blanding af forventning og usikkerhed, om den uformelle ledelse ville gøre det, der skulle til. Det kunne de ansvarsbevidste gruppemedlemmer godt nok hurtigt få svar på ved at stikke indenfor hos "lederen" men situationen er pinagtig og det netop fordi ansvaret ikke er placeret hos nogen (formelt).

Sådanne situationer kunne nemt undgås ved at placere ansvaret hos én i gruppen. Et ansvarsområde kunne f.eks. være at indkalde gruppen til møde til daglig og i akutte situationer som den ovennævnte.

Det er nok usandsynligt, at ret mange andre vil være så uheldige med de uformelle strukturer i hvert fald helt nede på det plan, der hedder gruppearbejde. Men det er svært på forhånd at vide, om det falder heldigt ud, og de formelle strukturer vil derfor være praktiske som sikkerhedsnet, uden at det behøver at betyde, at arbejdsformen bliver højtidelig og formel i overført betydning.

Arbejdsformen i gruppen (internt)

Vi har aldrig i al vores uformelhed brugt at skrive referater af vores gruppemøder, så at medlemmer, der har været forhindret i at deltage, som en selvfølge har fået mulighed for at følge med i, hvad der skete på mødet. Her er den interne kommunikation svigtet. Når udviklingen i arbejdet bliver vanskelig at følge p.g.a. manglende referater fra møderne, forsvinder noget af ansvarsfølelsen hos dem, det går ud over og dermed også lysten til at gøre en aktiv indsats for sagen. Grunden til dette brist i kommunikationen hænger noget sammen med vores manglende evne til at inddrage alle i arbejdet.

Når man i stedet for en centraliseret og uformel arbejdsform, hvor 2-3 af 15 er aktive i arbejdet, vil inddrage alle i arbejdet, må man opdele dette i klart afgrænsede opgaver og sikre sig, at alle med jævne mellemrum har ansvaret for en opgave. I denne forbindelse har vi gjort en erfaring, som i al sin enkelhed går ud på, at arbejdet ikke bliver gjort, hvis man glemmer at beslutte, hvem der skal gøre det (ansvarsplacering igen), og det glemte (?) vi mange gange, hvorfor arbejdet først kom i gang, når det på næste gruppemøde blev afgjort hvem der skulle gøre det.

En lignende fejl, vi begik, er, at vi mange gange glemte at afslutte vores diskussioner med en beslutning af en slags og f.eks. tage beslutning om, hvad der skulle gøres ved et problem (at vi glemte det, hænger vist sammen med de uformelle strukturer i vores arbejde). Resultatet var, at vi i diskussionen til trods var lige vidt.

Den arbejdskraft, vi har haft til at udføre arbejdet med, hænger med andre ord stærkt sammen med den måde, vi har brugt og udviklet de kræfter, vi havde i gruppen. Vi har ikke sørget for at fordele arbejdet, så at alle, som gerne ville deltage (pr. definition gruppens medlemmer), har kunnet deltage aktivt, og det er nok en del af årsagen til den situation, vi nu befinder os i. Arbejdet er hovedsageligt resultatet af et par enkelte menneskers indsats. Det ville have sikret os bedre mod fejltagelser, om arbejdet i stedet var blevet udviklet på et bredere grundlag, dvs. om det var blevet til som følge af de vurderinger og den kritik, som alle gruppens medlemmer kunne fremkomme med, hvis de havde deltaget mere i arbejdet.

Vi fortsætter arbejdet for gårdsanering

Vi (gårdsaneringsgruppen) er altså blevet nogle erfaringer klogere og forbereder på det grundlag at omstrukturere gruppen og vores arbejdsmåde efter nogle af de principper, som er nævnt. Vi vil satse på fortsat oplysning om og diskussion af gårdsanering, og derudover vil vi arbejde videre med forslag til gårdens udformning. Det skal ske på beboermøder og plancheudstillinger og forhåbentlig lykkes det os også at udbygge den personlige kontakt i karreen - at få snakket med folk om problemerne - i stedet for den ensidige skriftlige kontakt (løbesedlerne), som vi hidtil har benyttet os meget af.

Vores første institution, Røde Rose I

- 90 STARTEN OG FORHOLDET TIL EJEREN
- 91 TEGNING OG INDRETNING
- 94 DET FASTE INVENTAR
- 96 BYGGEMØDER
- 97 DET LØSE INVENTAR
- 100 FORHOLDET TIL DE FORSKELLIGE OFFENTLIGE MYNDIGHEDER, DER VAR INDBLANDET
I OPRETTELSEN AF VORES VUGGESTUE
- 102 FINANCIERING AF ETABLERINGSBELØBET
- 104 PÆDAGOGPROBLEMET
- 105 FRA ÅBNINGEN, AUGUST 1971 OG FREMOVER TIL BLOKADEN, FEBRUAR 1973
- 105 Spredte kommentarer til, hvad der egentlig skete og sker
- 108 Arbejdsgruppernes funktion
- 108 Fællesmødets funktion
- 109 BLOKADEN
- 110 Vuggestuen i drift
- 111 Fællesmøder
- 112 Stuemøder
- 112 Personalemøder
- 113 Økonomigruppen
- 113 Vedligeholdelsesgruppen
- 114 Pædagogisk gruppe
- 115 Kommunikationsgruppen
- 115 Vuggestuebladet
- 116 Lægen
- 116 Forældrekontakt
- 117 Hvordan vi løste tøjvaskeproblemet
- 118 Et nyt forældrepar beretter

STARTEN OG FORHOLDET TIL EJEREN

Den gruppe på 7 medlemmer, der kom til at stå for oprettelsen af vuggestuen Røde Rose I, mødtes første gang på et møde i Rådmandsgades skole. Mødet var der indkaldt til i Røde Rose bladet nr. 2, der handlede om problemer med børn i vuggestuealderen, institutionspladser, udfoldelsesmuligheder m.v.

I gruppen havde vi det til fælles, at vi manglede institutionspladser til vores børn, eller de børn, der var i vente.

Søndagen efter det første møde, mødtes vi igen - og - gik en tur i vores kvarter Røde Rose. Vi fandt nogle lokaler, der så ud til at kunne bruges til vores formål.

Der lå et endnu ikke færdigbygget hus på Jagtvejen. Huset var på 6 etager og indeholdt 1 og 1½ værelses lejligheder samt en stor butik i stueetagen. 1. salen bestod af 5 1-værelses lejligheder med direkte adgang til en stor terrasse og det var her vi forestillede os at man kunne lave en vuggestue med legeplads på terrassen.

Gennem tingbogsoplysninger fandt vi frem til ejeren af lokalerne, som også var arkitekt på bygningen. Vi kontaktede ham telefonisk, fik et møde i stand, hvor han blev overtalt til at lave en vuggestue på 1. salen, med legeplads på terrassen. Det blev gjort ham klart fra starten, at vuggestuen skulle laves i samarbejde med os forældre - og - efter vores ideer. For ham var det en stor fordel at have en institution i bygningen, da huslejen betales af staten, og er sikret mange år frem i tiden.

Vi diskuterede de forskellige måder et sådant institutionsbyggeri finansieres på, og fandt en måde, der passede begge parter bedst. Løsningen blev at ombygge hele 1. salen, efter vores anvisninger, og at leje det ud til os med fast inventar.

Nogle måneder senere, da vi på vores vej igennem de forskellige instanser der skulle godkende vuggestuen, kom til kommunens byggesagsafdeling ville man ikke godkende det beløb ejeren havde beregnet sig af ombygningen. Beløbet var kommet op på 156.000,00 kr., disse penge ville han have afskrevet over huslejen, med en fast forhøjelse til evig tid. Så måtte vi til at forhandle om dette beløb - hvad der var meget besværligt, men omsider blev vi enige om, at de 156.000 kr. skulle afdrages over 15 år, ved en forhøjelse af huslejen i den tid.

se evt. bilag
nr.2, s.384

Samarbejdet med ejeren forløb ellers i det store og hele på meget fornuftig vis. Vi lærte meget undervejs, som fx at vi aldrig skulle lade ham forhandle alene med de forskellige kontorer i socialstyrelsen eller kommunen. Dette bevirkede nemlig ofte, at han fik kolde fødder eller forkerte informationer; når vi var med var der dog nogle fordele:

1. Vi blev ordentlig informeret om, hvad der blev aftalt.
2. Ingen aftaler gik imod vore ønsker.
3. Vores entusiasme virkede meget smittende og stærk.

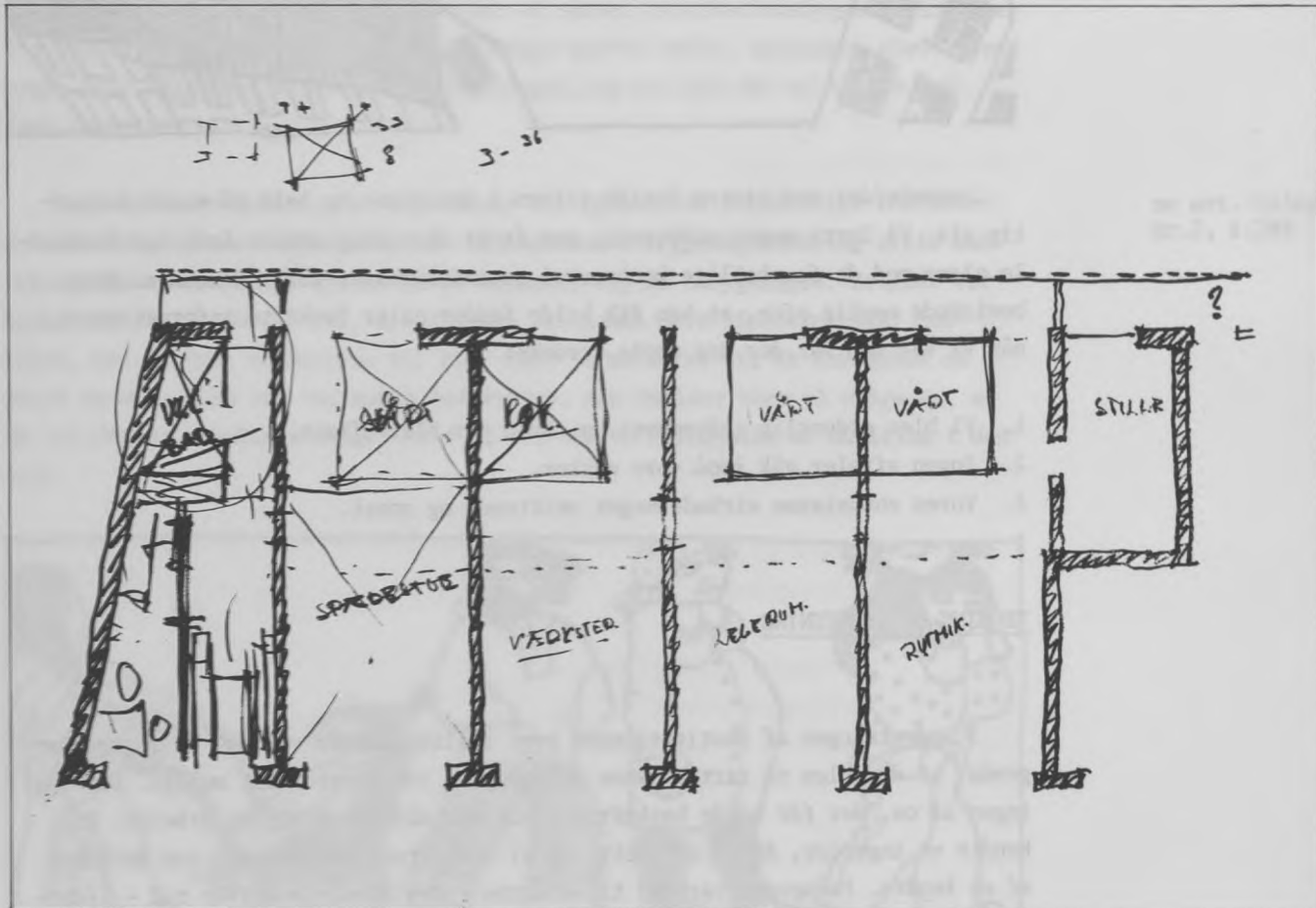
TEGNING OG INDRETNING

I indretningen af institutionens rent fysiske rammer var det os magtpåliggende, at der blev så rart at være og arbejde, som overhovedet muligt. Der var ingen af os, der før havde beskæftiget sig med sådant et stykke arbejde. En kendte en ingeniør, én en arkitekt, og vi kontaktede en pædagog, som én anden af os kendte. Pædagogen var med til møderne i den første hektiske tid - i dette tidsrum besøgte vi også mange forskellige institutioner.

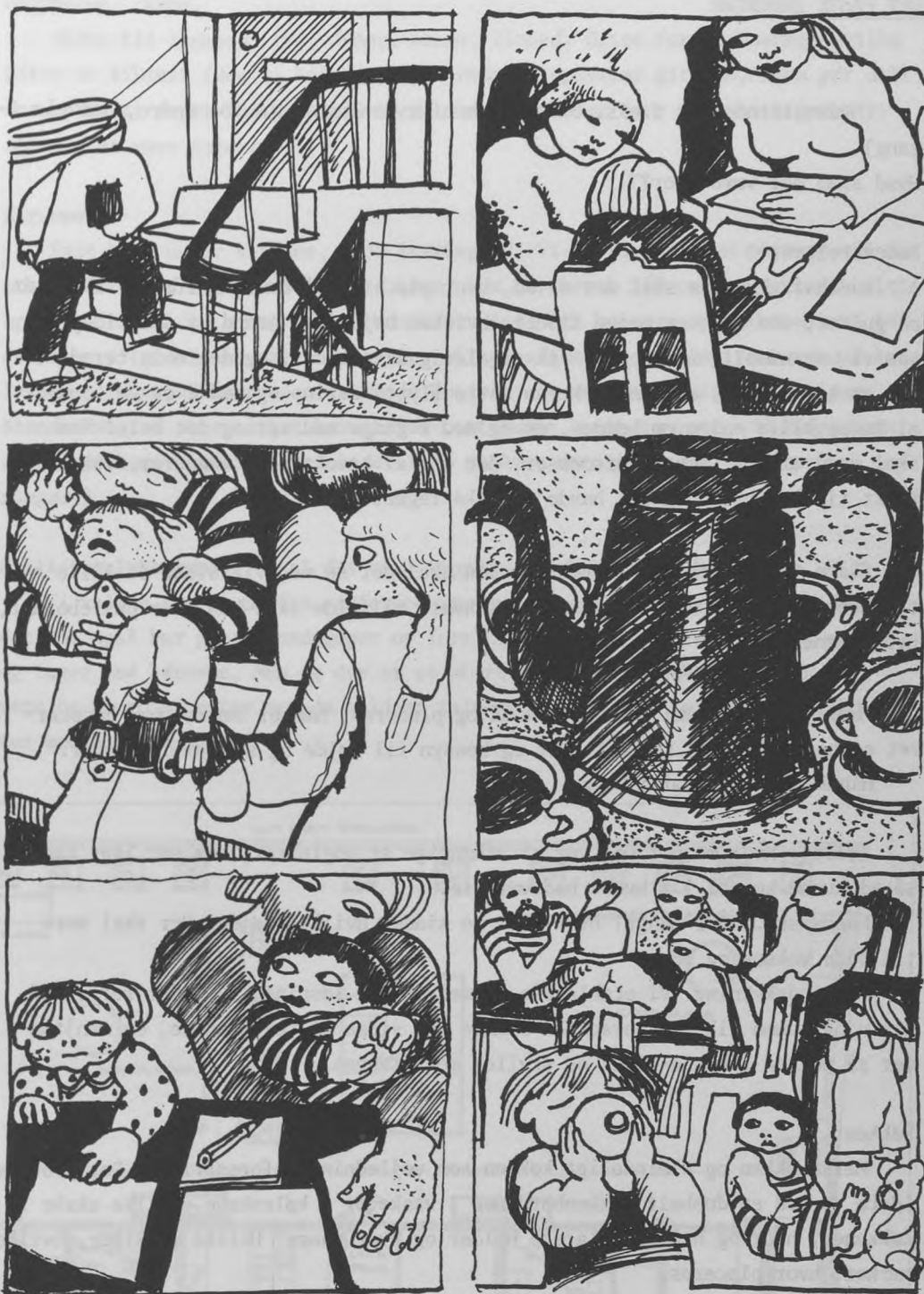
Fra starten var vi enige om at få fat i de pædagoger, der senere skulle arbejde i institutionen, så hurtigt som overhovedet muligt. Noget af det første vi gjorde, var at lave nogle skønne plakater, som vi satte op på de nærmeste seminarier. - Det gav hurtigt resultat. Inden der var gået en måned meldte Susanne sig, og hun arbejder stadig i vuggestuen. De øvrige pædagoger kom til i løbet af de følgende 4 mdr. - og var alle med til at lave institutionen. Ca. 1 måned efter havde vi udfærdiget det første skitseforslag. Vi snakkede og snakkede og tegnede og tegnede os frem til dette forslag, som skulle forelægges til de forskellige myndigheders godkendelse. Vi havde i den tid 18 møder, der alle foregik i hjemmene hos hinanden.

Med skitserne i hånden gik vi så på besøg hos de forskellige instanser, der skal godkende en institution: Arbejdstilsyn - sundhedsmyndigheder, socialstyrelsen og kommunens byggesagsafdeling. Vi fik deres foreløbige mundtlige kommentarer til vores skitser, og disse forsøgte vi så at flette ind på vores tegninger. Derefter gik vi så i gang sammen med ejeren, med den endelige udformning. Han gik i gang med ombygningen, og vi sendte tegninger i 7 ex. til socialstyrelsen.

Efter afleveringen af de 7 eksemplarer af vores skitser gik vi i gang med en detailplanlægning der var helt fantastisk - inden institutionen åbnede, skulle nedennævnte mange mange ting være på plads. Vi har opdelt dem i 2 grupper nemlig:

Vores første skitse

1. det faste inventar

Dvs. alle de ting der skal være på plads, når vi overtager lejemålet og som ejeren skal anskaffe og betale. Det gælder selvfølgelig om at så meget som muligt kommer på den konto. (se listen nedenfor)

2. det løse inventar

Det løse inventar er det som vores gruppe skulle anskaffe og betale en del af nemlig 30%, mens stat og kommune skulle dække 70%. Etableringsbeløbet som vi kaldte det beløb, var for vores vedkommende 20.000 kr. (se senere, hvordan vi skaffede de penge).

DET FASTE INVENTAR

(Nedenstående kan f.eks. bruges som afkrydsningsliste for andre, der går i gang).

Hvad skal der være hvor??:

Badeværelset:

Badekar. Hvordan skal det se ud, hvor placeres, i hvert tilfælde ikke midt på gulvet, som man ser mange steder. Hvilken højde? På grund af det tidspres, som vi ustandselig led under, fik vi aldrig aftalt det, og det resulterede i den groteske ting, at håndværkerne måtte flytte det op og ned 2 gange, inden vi kunne blive enige om højden, op og ned 2 gange med rør og det hele! Man skal også tænke i arbejdsprocesser, det ene af badekarrene fungerer f.eks. bedst til kejthåndede, det havde vi ikke regnet med!

Skabe til tøj og pusleting. Hvordan skal det se ud, vi lavede et lille rum til hvert barns tøj. Hvor placeres? I hvert tilfælde ikke hen over puslebordet, hvor børnene ramler ind i det.

Puslebord. Hvordan det skal se ud og placeres, hænger sammen med badekarret og her gælder de samme regler og hensyn til højde og arbejdsprocesser.

Håndklæde- og kludeophæng.

Toilet. Hvor mange? Der var vi afhængige af nogle rør, som var lagt fast, så vi kunne kun få 1 i hvert badeværelse.

Håndvaske. Hvor mange? hvor skal de sidde, hvilken højde. Der skal være til både voksne og børn.

Potteudskylning. Vi etablerede os med en god løsning, i stedet for en udskylningskumme fik vi anbragt en slange ved siden af toiletterne, og man tømmer så potten i børne-WC'et og skyller med slangen.

Køkken:

Mælkekøkken og almindeligt køkken som vejledningen foreskriver. Det problem løste vi med et dobbelt køkkenbord med 2 vaske og 2 køleskabe. Hvilke skabe i køkkenet, hvor og hvordan placere hylder og hvor mange? Hvilke maskiner, hvilke mærker, hvor placeres.

Komfur, røremaskine, opvaskemaskine, køleskabe, el-udsugning. Nogen må finde ud af hvordan maskinerne fungerer!

Børnegarderobe:

Hvordan organisere ophængt af børnenes tøj? Hensynet til tøjtørring. Børnene skal kunne sidde og tage tøjet på selv. Bord i forældrenes højde til de små børn.

Stillerum:

Reoler, skabe til madrasser til krybberne på terrassen, skabe til stort legetøj, hvordan skal de se ud, hvilke mål?

Grupperum. Skabe:

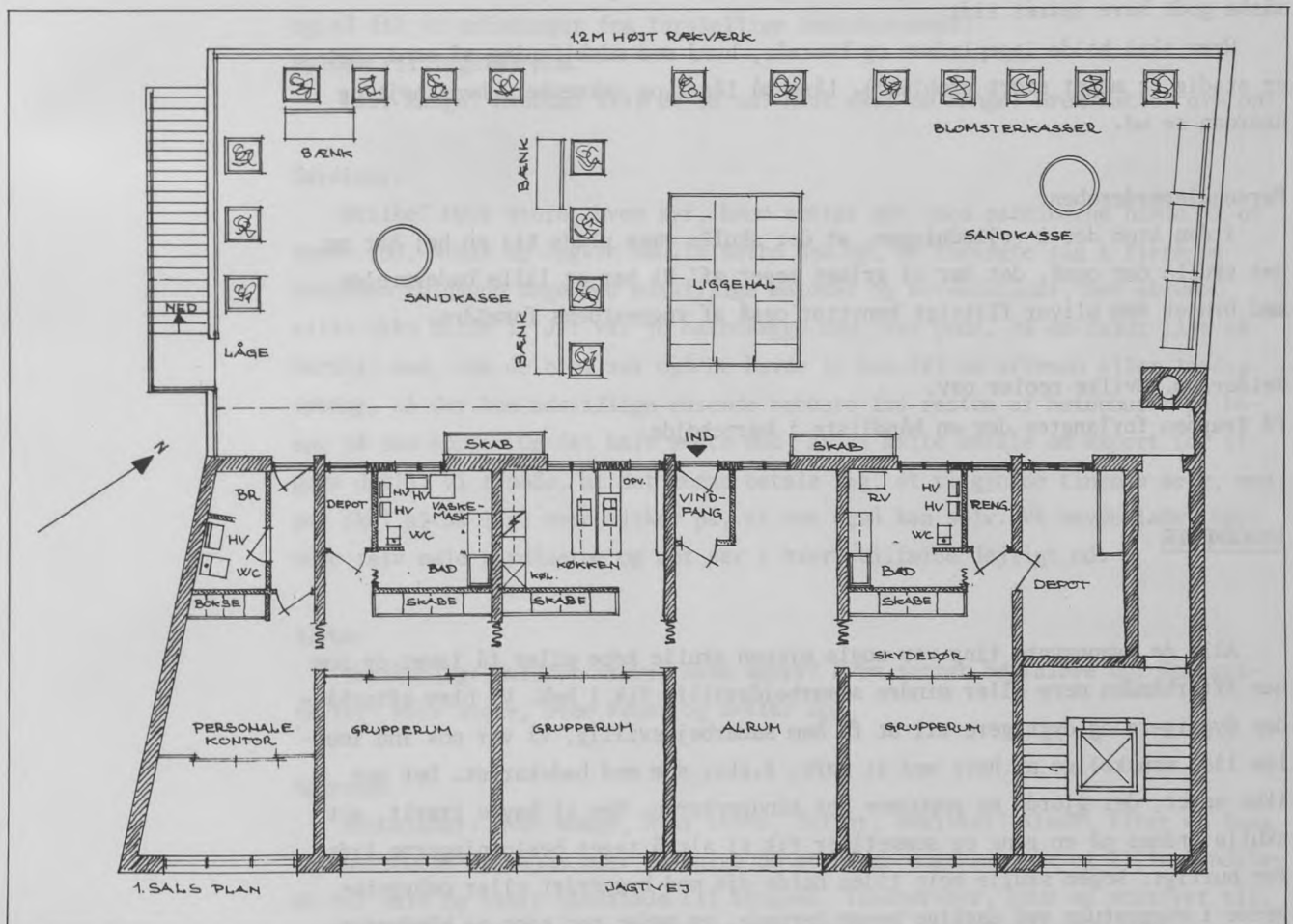
Skabe til legetøj, tøj, dyner, bleer, linned. Gitre for vinduerne. Hvilke gitre er sikrest (dem vi har er gode). Hvordan opsættes gitrene, hvem gør det? Der havde vi meget knas, indtil en af fædrene til et barn i institutionen viste sig at være expert.

Alrummet:

Fast bord under vinduet, stor kravlegård. Vi lavede selv en tegning til en stor kravlegård med plads til 2-3 børn, som var hævet 120 cm over gulvet, altså oppe i vindues- og øjenhøjde, nedenunder plads til hulerum og dukketeater, (en detalje: vi glemte at sætte nøjagtige mål på afstanden mellem tremmerne på kravlegården; da snedkeren så afleverede den - stolt var han - viste det sig at afstanden var så stor, at et barnehoved nemt kunne komme igennem - tilbage igen og nye stænger sættes i. Det viser lidt om hvor detaljeret man skal være i tegninger!)

Hvilken gulvbelægning? Skal det være tæpper, linoleum eller hvad?

Vi valgte tæpper ud fra en formodning om, at det ville hygge meget, hvad det nok også har gjort, pædagoger og forældre sidder også ofte nede på gulvet og leger med børnene, MEN og der er et stort men - de er ikke til at holde rene og nu to år efter ser de mildest talt herrens ud og skal allerede udskiftes med noget andet.

Vores endelige tegning

Døre mellem rummene:

Vi har valgt skydedøre af plastik mellem de forskellige enheder og skydedøre af træ med glasrude og tavler på indersiden i de andre rumadskillelser, skydedørene af træ fungerer bedst, de kan også låses af.

Hvor skal børnene sove?

Vi mente, at så mange børn som muligt skulle have mulighed for at sove udendørs, derfor så få senge som muligt indendørs, vi valgte Tutti Lutgens senge til at trække ud med plads til 3 børn i, der er sådan en på hver stue + en kravleseng og en ophængt vugge. Til udendørs valgte vi Hoco Krybber.

Krybberummet, hvordan skal det se ud og hvor placeres.

Ejeren lavede i samarbejde med én af os tegningen til den, og der er vist for koldt om vinteren og for varmt om sommeren!

Barnevognsrum:

Hvor osv. Vi har fået lov til at bruge et sikringsrum i kælderen, det fungerer ikke så godt, der er en elevator, men den dur aldrig!

Legepladsen. Sandkasse:

Hvordan skal den se ud og hvor skal den stå. Vi lavede en tegning til den også og har en sandkasse med mange hjørner og små "rum", den er god, men som snedkeren sagde, det er garanteret Danmarks dyreste sandkasse! Der kunne vi måske godt have sparet lidt.

Hvem skal holde legepladsen og hvornår, hvad med udskiftning af sand (det er stadig et meget stort problem!). Låse på låger og rækværket, hvor højt og hvordan se ud.

Personalegarderoben:

I den stod der i vejledningen, at der skulle være plads til en høj hat og det skulle der også, det har vi grinet meget af! Vi har et lille badeværelse med bruser som bliver flittigt benyttet også af vuggestuens forældre.

Kælderrum. Hvilke reoler osv.

På trappen forlangtes der en håndliste i børnehøjde.

BYGGEMØDER

Alle de ovennævnte ting var nogle ejeren skulle købe eller få lavet og som han efterhånden mere eller mindre samarbejdsvillig fik i hak. Vi blev efterhånden dygtigere og dygtigere til at få ham samarbejdsvillig, vi var nok ind imellem lidt vanskelige at have med at gøre, f.eks. som med badekarret. Det var ikke noget, der gjorde os populære hos håndværkerne. Men vi havde travlt, alt skulle ordnes på en gang og sommetider fik vi altså taget beslutningerne lidt for hurtigt. Nogen skulle hele tiden holde øje med byggeriet eller ombygningerne i vuggestuen ved daglige besøg dernede, og møder med ejer og håndværkere, og da Nina boede i nærheden blev det hendes job. Det var f.eks. hende, der

opdagede at en mur i badeværelset, som vi havde tegnet på, ville tage alt for meget lys og skygge voldsomt, hun nåede at få den pillet ned umiddelbart inden mureren nåede loftet! Det var også en hed dag.

Beslutningerne om det faste inventar fik vi stort set afsluttet først og så kom:

DET LØSE INVENTAR

Alle de pædagogiske - praktiske - økonomiske - debatter vi måtte føre om næsten hver ting, der skulle anskaffes, førte til at vi snakkede og snakkede i det uendelige - vi holdt i perioder mindst 1 møde + adskillige telefonmøder daglig. Og det førte naturligvis til, at vi ind imellem brød sammen og bare besluttede uden at få tingene ordentligt diskuteret igennem.

Nedenstående er igen et forsøg på en rekonstruktion af nogle af de overvejelser vi gjorde os undervejs:

Grupperummene:

Borde og stole, skal der være borde og stole i voksenalder? Vi valgte at anskaffe 1 stol i voksenalder, hvis der nu var nogen, der skulle amme. Hvordan skal borde og stole til børnene være? Højde, gedigenhed, vaskbarhed, udseende. (Vi indhentede nogle forskellige tests, Bo Bedre havde bl.a. lavet en og så fik vi erfaringer fra forskellige institutioner).

Hylde til legetøj m.m.

Hvor mange? Hvordan skal de se ud? Hvor skal de hænge? Hvem sætter dem op?

Gardiner:

Hvilke? Hvor store, hvem syr, hvem sætter op? (med gardinerne havde vi et værre rod, Niels og Jøgvæn skulle sætte dem op, de forsøgte sig i flere på hinanden følgende dage med adskillige metoder og boremaskiner, men skidt ville ikke holde i, det var jo betonvægge med løst puds, så de faldt lige så hurtigt ned, som de blev sat op! De havde jo kun fri om aftenen eller lørdags-søndag, så der kom adskillige rasende beboere fra resten af betonhuset på besøg på den konto. Og det hele endte med, at vi måtte betale en ekspert for at gøre det!). Vi troede, at det kunne betale sig, at vi gjorde tingene selv, men man skal altså lige være sikker på, at man også kan selv. Vi havde ladet børnene selv male gardinerne og det ser i hvert tilfælde dejligt ud.

Alrum:

Musikanlæg: Hvilket mærke, hvem køber? Hvem sætter højttalere op? Opslagstavler: Hvor store, hvem køber og sætter op?

Baderum:

Håndklæder: Hvor mange, hvor store, farver, kvalitet? Klude: Efter en lang diskussion om hygiejne blev vi enige om at bruge engangsklude og lille håndklæde til hale og stort håndklæde til kroppen. Tandbørster, krus og stativer til. Bleer, engangsbleer og snipper og dem skal der også laves plads til. Pusle-ting, sæbe, creme osv. Hvilke mærker? Hvor skal de ligge m.m. Potter, spejle,

vasketøjskurve, affaldskurve. Madras til at lægge på puslebordet. Hvordan se ud? Hvem syr? Vi valgte en skumgummimadras med et vinylbetræk vi selv syede.

Tøj:

Kvalitet, kvantitet, størrelser, afmærkning. Hvem køber? Og hvem mærker tøjet? Der skal forholdsvis meget mere tøj til end vi havde regnet med. Især bukser har en tendens til at forsvinde. I det hele taget forsvinder meget tøj, så man kan godt spare lidt på kvaliteten, hvis man da ikke ser det som sin opgave at forsyne forældrekredsen med godt børnetøj. Vi havde købt for lidt og det krøb også mere end vi havde regnet med.

Seler:

Kajakposeseler er de eneste sikre, de er dyre, men gode.

Dyner, dynebetræk, lagner, madrasmadræk:

Her betaler det sig at købe kvalitet, det skal jo også være nemt at få af og på. Det kan sikkert betale sig at sy selv, vi havde ikke tid. Viskestykker, klude osv. Vinylduge vaskbare til bordene. Hagesmække gerne store og selvfølgelig vaskbare.

Køkkengrej:

Gryder, potter, pander, arbejdsredskaber af alle mulige slags. Anna som står for køkkenet købte den slags. Tallerkener, krus og kopper skal kunne tåle noget og gå i opvaskemaskine. (Man skal også være opmærksom på blyet i det farvede porcelæn).

Legetøj:

Alle former. Vi ønskede at tage højde for at børnenes udvikling kunne tilgodeses fysisk, psykisk, socialt og intellektuelt, og forsøgte at debattere dette også over anskaffelsen af legetøjet - men det må retfærdigvis siges, at vi ikke blev enige, vi kom på en måde til at dele os i 2 grupper, en forældregruppe og en pædagoggruppe netop på det spørgsmål. Og det er vor opfattelse, at tidnøden er en af hovedårsagerne til, at vi faktisk aldrig rigtig fik klarhed overfor hinanden omkring dette spørgsmål. Enden på historien blev et halvdårligt kompromis, vi delte legetøjspuljen i 2 dele og pædagogerne købte ind for sig og forældrene for sig, de ting vi ikke kunne blive enige om i fællesskab.

Personalestue:

Indretningen af kontor og personalestue blev der sparet alt for meget på i indkøbene. Det var en fælles beslutning, at det var da et sted, der kunne spares og vi gik i "Brugte kontormøbler" i Ryesgade en dag og købte et kæmpebord, et skrivebord, nogle stole og en lille reel.

Men ærlig talt, skrivebordets skuffer har aldrig rigtig fungeret - kan kun åbnes ved et ganske bestemt kneb (som desværre hurtigt er blevet kendt af diverse indbrudstyve) og stolene brugte vi timer på at få gjort i stand ligesom bordet. Det ville have været rigtigere at købe nye møbler. Det øvrige kontorinventar købte vi ind sammen med vores forretningsfører, som vidste hvad der skulle til af den slags.

Dagbøger, bogholderibøger og hvad der ellers skal til findes der en god fortegnelse over i bladet "vore daginstitutioner".

Organisation af indkøbene:

På grund af tidnød - den evigt tilbagevendende sætning i vores projekt, husk vi havde kun 7 mdr. fra vi mødtes og til vuggestuen åbnede - men altså tidnøden var også skyld i, at vi aldrig nåede at skaffe os det fulde overblik over, hvad der skulle købes og få det ordentligt organiseret, alle var stort set med til at købe alt ind. En adresseliste over de steder vi købte ind findes i vuggestuen.

FORHOLDET TIL DE FORSKELLIGE OFFENTLIGE MYNDIGHEDER, DER VAR INDBLANDET I OP- RETTELSEN AF VORES VUGGESTUE

Alt imens vi arbejdede med at få de praktiske ting vedrørende indretningen af institutionen til at fungere - havde vi løbende kontakt med forskellige offentlige instanser bl.a. angående godkendelser og finansiering.

På grund af de offentlige kontorers åbningstid var der nogen i gruppen - dem med flexibel arbejdstid eller slet ingen arbejdstid - der måtte påtage sig den store arbejdsbyrde at gå til møderne med de forskellige myndigheder. Det betød:

1. At nogle fik mere information end andre og p.g.a. tidspresset fik vi aldrig skrevet ordentlige referater.
2. Det betød, at de også kom til at føle større ansvar for gruppens arbejde.
3. Ofte nemmere og hurtigere kunne gøre nogle ting og gjorde det selv.
4. De andre slog sig somme tider til tåls med dette og tænkte at de ordner det nok og klarer også dette og hint.

Det første møde med de offentlige myndigheder var magistratens 4. afd. herunder stadsgartneren, hvor vi sammen med ejeren var inde for at få tilladelse til at nedlægge de 5 lejligheder og få oplysninger om vi kunne udnytte den udendørs terrasse. Efter lang tids søgen efter personer, der kunne og turde sige noget om disse ting, var det ikke så svært at få fornemmelse af, at bare tingene var ordentligt og sagligt udformede på tegningerne, var det næsten ligemeget om der var nogen reference til praksis.

Møderne i kommunens 3. afd., byggesagsafdelingen gav os flere gange et meget negativt indtryk, f.eks. blev vi på et af de første møder med dem næsten overrumplet af dem.

De mødte op 5 mand høj, førte os til et fint lokale, cigaretter på bordet, fint tøj osv. og forsøgte med forskellige højtravende spørgsmål at gennenhulle vores argumentation og sætte spørgsmålstegn ved vores evner til at drive en institution. Vi følte os meget trængte og beklemt og kun ved vedholdende at argumentere for at vi ville drive den vuggestue selv, lykkedes det for os.

Hvis vi sammenholder disse ting med at det er kommunens pligt at oprette de nødvendige institutioner og når de så ikke gør det og vi så er nød til at gå igang selv, så må vi kræve at de i hvert tilfælde er positive og giver os den hjælp i form af den ekspertise, som de må forventes at sidde inde med.

I modsætning til kommunen stod socialstyrelsen meget positiv over for os og vores projekt og de var meget interesserede i at hjælpe os. Vi havde stor glæde af den personlige kontakt og fik stor menneskelig støtte. De hjalp os endvidere meget reelt i tvivlsspørgsmål, med hensyn til at få en god normering af vuggestuen og de henviste os også, da vi skulle købe ind, til en god procedure.

Stadslægen virkede meget famlende på os og var derfor ikke til særlig støtte eller hjælp, men var på den anden side ingen direkte gene, når der skulle dispenseres fra forskellige ting.

I arbejdstilsynet mødte vi en noget teknokratisk holdning. De så meget på hvad der var til gene for de voksne, medens hensynet til børnene kom i anden række, f.eks. skulle der være plads til en blød hat i garderobeskabet til personalet og vores første skitse, hvor vi ville forlænge eller udvide institutionens areal med godt 1 m hele vejen hen, ud til en svalegang, blev forkastet totalt, fordi der skulle være vindue ud til det fri i køkkenet og dette måtte ikke være gennemgangsrum, heller ikke kun i den ene ende. (Der er eludsugning i køkkenet).

FINANCIERING AF ETABLERINGSBELØBET

De 20.000 kr. som var vores andel af etableringsbeløbet skaffede vi os ved at tage et lån i den lokale sparekasse for København og Sjælland.

Vi gik ind og talte med dem om vores problemer - havde flere møder med dem bl.a. angående hvem der skulle kautionere og hvordan afdragsordningen skulle arrangeres og lånet forrentes.

På et tidspunkt var socialstyrelsen blandet ind i sagen som evt. kautionist - én eller anden var kommet til at love banken og os for meget - det blev lavet om, "staten kan ikke kautionere for private lån", og én eller anden fik en næse, men vi fik vores lån på betingelser vi er tilfredse med.

se evt. bilag
nr.1, s.384

Lånet afbetales med 13 kr. pr. barn pr. måned, forældrene betaler det samtidig med det almindelige kontingent og dem med friplads betaler blot afdraget. Alle forældre i institutionen hæfter solidarisk for lånet.

se evt. bilag
nr.3, s.384

Vi forsøgte at skaffe de 20.000 kr. på anden måde først - bl.a. skrev vi mange ansøgninger til forskellige firmaer, legatbeholdninger og private, bl.a. udlandsdanskeren Arne Bybjerg, fordi han i maj 1971, altså samtidig med at vi var allermest igang, gav en forældregruppe på Christianshavn 100.000 kr. til fuldførelse af deres legepladsprojekt; samtidig med den gave lovede han via formiddagsbladet BT, at lignende pengegaver ville tilflyde andre forældre, der gjorde lignende for andre børn og unge. Bybjerg ville give ialt 1.000.000 kr. (1 million).

se evt. bilag
nr.5h, s.389

Stor flot artikel i BT, fine billeder, "spisesedler" allevegne og glade forældre på Christianshavn.

En af os blev opmærksom på dette og vi mente os i den samme situation som forældrene på Christianshavn, vi var jo en gruppe af forældre, der lavede noget for børn. Nogen tog ind til BT, jo det var sikkert nok. "Skriv os lige en redegørelse for jeres arbejde" - som sagt så gjort - vi skrev en redegørelse og sendte den hurtigt. Spændte var vi selvfølgelig; vi havde netop på dette

tidspunkt fået afslag fra de mange ansøgninger, vi havde sendt ind til forskellige fonds og selskaber og vi skulle bruge 20.000 kr. til at dække vores andel af etableringsomkostningerne.

Lang tid gik og vi hørte ikke en lyd hverken fra Bybjerg eller BT, vi rykkede forsigtigt, men BT kendte ikke noget til noget; efter flere gange rykninger kontaktede vi Bybjergs sagfører i Danmark og han kunne fortælle os, at Bybjerg var blevet sur over alle de henvendelser og alt det "tiggeri" han havde været udsat for p.g.a. den sag og at han havde trukket sin million tilbage.

Der stod vi og var tabere i den sag, Bybjerg havde fået den reklame han ville have, og vores henvendelse til BT om falsk reklame m.v. bevirkede en nedgørende artikel i bladet om emsige forældres manglende takt! Der kom dog nogen røre om sagen frem i andre dagblade.

Det lykkedes aldrig for os at modtage penge fra nogen fonds el. lign. Det hænger måske sammen med, at vi var de første, der søgte fra Røde Rose til en institution - vi har måske været med til at bane vejen for de andre grupper, der har modtaget lidt hist og her fra.

AKTUELT

Opretter egen vuggestue - trætte af at vente

■ — Vi er trætte af at vente på, at Københavns kommune opretter vuggestuer. Der mangler 700 vuggestuepladser i vores kvarter. Og kommunen gør ikke noget ved det. Derfor må vi gøre kommunens arbejde. Men de 23 pladser, vi opretter, er jo som en dråbe i havet. Derfor må andre forældre også gå i gang med at oprette deres egne vuggestuer. Og dermed tvinge stat og kommune til at betale.

Sådan siger Nina Quistgård, der sammen med fem andre forældre opretter deres egen vuggestue på Nørrebro. Den skal afhjælpe lidt af behovet for vuggestuepladser i kvarteret mellem Tagensvej og Jagtvej.

— Det er ikke nogen økonomisk uoverkommelig opgave at lave en vuggestue, siger Nina Quistgård. Loven siger, at private daginstitutioner skal have tilskud fra stat og kommune. Hele huslejen og 70 pct. af driftsomkostningerne dækkes ind af det offentlige. Resten betales gennem normalt forældrebidrag.

Røde Rose

»Røde Rose nr. 1« hedder vuggestuen, der åbner 1. august. Den er et bevis på, at det kan lade sig gøre at få vuggestuepladser. Bare forældre

selv tager initiativet til at oprette dem.

Det var fælles problemer med børnepasning, der førte forældregruppen bag »Røde Rose nr. 1« sammen. De kendte ikke hinanden før. Men nu vil de fortsætte samarbejdet og etablere en børnehave med tilknytning til vuggestuen.

— Helst en udflytterbørnehave, så vores børn kan komme uden for byens støj og snavs nogle timer hver dag.

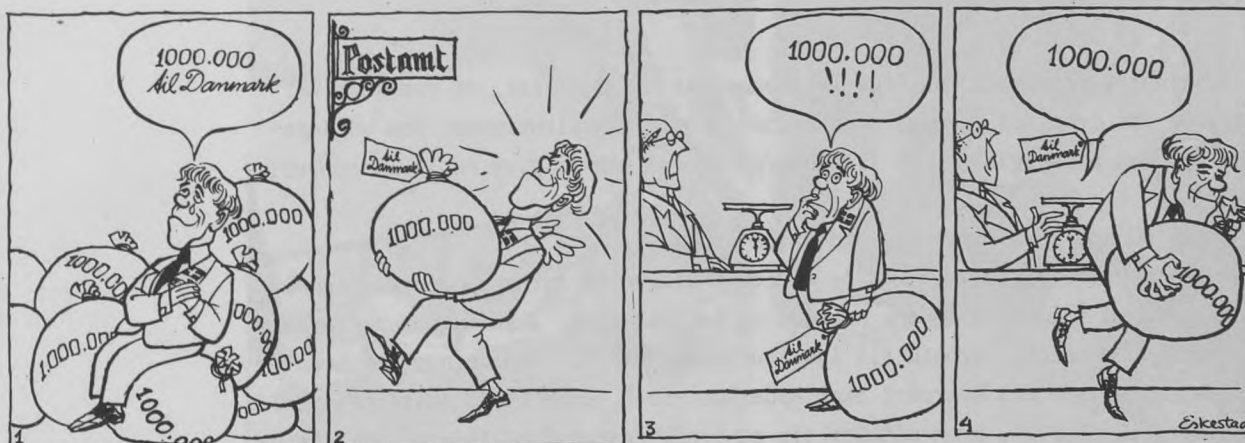
Bredt udsnit

Det bliver ikke kun børn af enlige

mødre og studerende, der får plads i »Røde Rose nr. 1«.

— Vi vil have et bredt udsnit fra alle miljøer. Og vi vil blande aldersgrupperne, så børnene så tidligt som muligt lærer, at der er andre at tage hensyn til, siger Susanne Halland, der er ansat i vuggestuen. Sammen med fire andre uddannede pædagoger og nogle forpraktikanter og medhjælpere skal hun lede vuggestuen.

— Vi vil have kollektiv ledelse. Alle skal være med til at træffe beslutninger. Lige som alle har været med til at bestemme, hvordan »Røde Rose nr. 1« skal indrettes. —bh.

■ Udenlandsdanskere Arne Bybjerg, der fra sit skatteksil lod meddele, at han ville forære Danmark en af sine mange millioner til velgørende formål, har nu ved nærmere eftertanke besluttet at lade det blive ved den smukke tanke.

PÆDAGOGPROBLEMET.

Det var helt fra starten af magtpåliggende for os, så tidligt som muligt at komme i kontakt med de pædagoger, der senere skulle arbejde i vuggestuen bl.a. af følgende grunde:

1. fordi vi synes, det er vigtigt, at pædagogerne fra starten får indflydelse på den institution, de skal arbejde i, både med hensyn til de fysiske og de sociale rammer
2. fordi vi i udarbejdelsen havde brug for deres erfaringer
3. fordi det, at nogle forældre selv går igang med at lave en institution, kan ses som et udtryk for utilfredshed med de bestående institutioner, og en væsentlig del af det vi er utilfredse med er bl.a. pædagog/forældresamarbejdet. Man er 2 forskellige grupper med 2 forskellige interesseområder.

Hvor vi nok syntes, at man nok er 2 forskellige grupper, men med et meget fælles udgangspunkt nemlig institutionen og børnene.

Pædagog/forældresamarbejdet i de traditionelle institutioner begrænser sig til selve institutionen. Hvor det er vor opfattelse, at netop den begrænsning er en væsentlig stopklods for at pædagogerne kan beskæftige sig med barnets totalsituation. Den totalsituation som dog må være pædagogernes udgangspunkt i det pædagogiske arbejde med det enkelte barn og hele institutionen. Groft sagt - hvad hjælper det barnet, at det bliver beskæftiget med trylledej 5-8 timer daglig i institutionen, hvis det bliver kørt over af en bil på vejen hjem eller bliver trampet på af overarbejdede forældre. Vi må kunne forvente af pædagoger, at de beskæftiger sig med barnet både i institutionen, men også i dets hjemmemiljø - via forældrene - det er pædagogerne, der med deres viden om pædagogik - socialmedicin - socialpolitik - socialkundskab kan hjælpe og støtte forældrene i en kamp om at få ændret totalmiljøet (trafik - bolig eller arbejdsmiljø).

Ovenstående diskussion forsøgte vi at tage op flere gange, men det må igen retfærdigvis siges, at tidspresset var meget stort og at den diskussion stadig står med mange løse ender.

Arbejdet i institutionen i de forløbne 2 år har dog vist, at vor snak var vigtig og der arbejdes idag på ovenstående model i institutionen. Som udgangspunkt for den pædagogiske snak forældre/pædagoger kan vi give nogle eksempler,

Nogle punkter fra vores dagsorden fra dengang:

Børns sociale udvikling. Mål og midler. Muligheder for gruppelege. Lægen. Hvor meget med i institutionens arbejde og beslutninger. Institutionens forhold til området. Områdets forhold til institutionen. Babysitterordning, for hvem? Hvem passer hvis barn? Hvornår? Skal Røde Rose-folk kunne bruge institutionen? Forholdet til pressen, hvem udtaler sig om hvad. Ansvarsfordelingen. Kollektivledelse: Hvilke medarbejdere skal deltage i kollektivet? Hvordan skal beslutningsprocesser være? Hvordan med de administrative forhold? Bestyrelse, hvem, hvad, hvordan omgå dette. Vedtægter. m.m.m.m.m.

Spredte kommentarer til hvad, der egentlig skete og sker

Vi åbnede vuggestuen d. 15. august 1971 og startede med meget få børn, vore egne + få fremmede.

Problemet med optagelse af børn havde vi fået gennemdiskuteret, vi ville have et meget blandet klientel, blandet med hensyn til alder, køn, social baggrund og selvfølgelig kun børn fra Røde Rose.

Vi havde i Nørrebro Bladet fortalt, at institutionen åbnede, vi havde efter lange forhandlinger og tovtækkerier selv fået lov til at skrive artiklen (journalisten gad ikke komme ned i vuggestuen og tale med et udvalg af forældre og pædagoger, han ville "bare" tale med én af os i telefonen og det kunne vi selvfølgelig ikke gå med til). I artiklen stod der om os og om vuggestuen, at den nu åbnede og at folk kunne komme ned og skrive sig op i Thorsgade på et nærmere fastsat tidspunkt. Der kom mange og det var nogle svære, men alligevel dejlige eftermiddage, hvor vi fik fortalt mange om, hvad vi var og hvad vi havde lavet.

Vi tog kun få nye børn ind ad gangen, der manglede stadigvæk mange ting og for børnene og pædagogerne er det en fordel med så få nye børn som muligt, vi opfordrede alle forældre til at være i institutionen sammen med deres børn indtil de var faldet lidt til, iøvrigt blev og bliver forældrene opfordret til at være i institutionen så meget de kan. De kan tage bad, de kan bade deres børn der, og lege med dem, og mange benytter sig af det.

Vi, dvs. os der havde lavet vuggestuen, og pædagogerne fungerede i starten som en slags bestyrelse, myndighederne krævede og forventede, at der var en bestyrelse på mindst 5 medlemmer og derfor kom vi i starten til at virke som sådan officielt, og da vi indadtil mente, at den eneste måde alle synspunkter kunne komme til udtryk på var ved at så mange som muligt af forældre og pædagoger deltog i beslutningsprocesserne, ønskede vi kun at være og optrådte også kun som en foreløbig arbejdsgruppe.

Fra indvielsen - vi malede krybberum

Vi holdt mindst 1 ugentligt møde mellem pædagoger og forældre i den tid, hvor alle beslutninger og problemer, der skulle tages stilling til, blev gennemdiskuteret og forsøgt løst; f.eks. gik mange lørdage eftermiddage i den tid. Vi fik hurtigt ansat en forretningsfører, der ordnede alt med løn - føring af diverse bøger og skrifter, og det er gruppens faste overbevisning idag, at uden ham var alt gået i fisk for os, det er simpelthen nødvendigt med et menneske, der har forstand på bogholderi til at holde orden i alle de forskellige bøger og udskrifter, og det var der ingen i vores gruppe, der havde og der var heller ingen, der havde den fornødne tid til at forsøge sig med at sætte sig ind i det. Vi var glade for at vi havde Eric.

I perioden fra midt i august til midt i april holdt vi som sagt også mange møder om administrationen og hvad der skulle laves, men der blev også holdt fester, en fin indvielsesfest, en fest for forældrene, og der blev holdt orienterende møder for alle nye forældre; det viste sig dog senere, at disse store møder med alle forældrene ikke fungerede så effektivt, som vi kunne ønske og det orienterende blev på et noget senere tidspunkt lavet om af kommunikationsgruppen derhen at kommunikationsgruppen skulle invitere alle nye forældre til et af deres møder og på det orientere dem om hvad vuggestuen stod og står for enkeltvis i stedet for.

På et møde i december, et møde hvor fremmødet af forældre var meget stort orienterede vi om situationen og om vores tanker omkring driften af vuggestuen som vi ønskede at så mange som muligt skulle deltage i. Vi skulle have lavet nogle vedtægter som institutionen skulle fungere efter, og havde i forvejen omdelt nogle problemlister som der skulle tages stilling til, inden man kunne lave de endelige vedtægter. Der skulle også tages stilling til, hvem der skulle lave de vedtægter.

Problemlisten så sådan ud:

1. Skal der kun optages børn fra Røde Rose. Optagelseskriterier iøvrigt.
2. Åbningstider
3. Antallet af børn
4. Hvordan skal beslutningsprocesserne tilrettelægges?
Hvem skal beslutte om:
 - a. Økonomiske dispositioner, herunder løbende udgifter, budget
 - b. Nyanskaffelser, legepladsetablering (det var én af de ting vi aldrig nåede, at få gjort noget ved legepladsen)
 - c. Vedligeholdelse, småreparationer
 - d. Personale, nyansættelser, kostpolitik, læge og andre socialarbejdere, beføjelser evt. andre pædagogiske retningslinier, fagpolitik
 - e. Kommunikation. Personale - forældre - arbejdsgrupper - Røde Rose, forældre-møder, studiekredse, blad
5. Mulighed for indgåelse i samarbejde med andre institutioner i Røde Rose
6. Skal der evt. indgå en fælles repræsentant for Røde Rose aktiviteter i beslutningssystemet
7. Eventuelt, udadrettet aktivitet

På mødet blev der nedsat grupper, forældrene i 4 grupper og pædagogerne, som skulle udarbejde deres eget forslag, i 1 gruppe. Alle grupperne gennemdis-

se evt. bilag
nr.4, s.385

kuterede forslaget og skrev et referat (endelig nogen, der fik skrevet referat, det nåede vi, den oprindelige gruppe sgu aldrig, hvilket er en stor skam).

Der blev på mødet nedsat en arbejdsgruppe, der skulle arbejde videre bl.a. med at få sammenkøbt alle 4 referater fra forældregrupperne, pædagogerne lave deres egen arbejdsgruppe. Vores arbejdsgruppe, der bestod af 7 forældre arbejdede videre i de næste måneder, holdt mange møder, hjemme hos hinanden, fik talt om en fantastisk bunke ting, og er nok dem der stadig ved mest om, hvad det er der foregår i den vuggestue og efter hvilke systemer det foregår. Selvom de fik skrevet referater, gælder det alligevel, at det er umuligt at referere flere afteners diskussion og argumentation. Det man kan referere er resultatet vi kom frem til og de beslutninger, der blev taget, men ikke hvorfor de blev taget. Det har vi selvfølgelig forsøgt at fortælle videre, men det kan aldrig blive det samme.

Vi indbød også de andre arbejdsgrupper i Røde Rose til at være med til at udarbejde vedtægter for institutionen, desværre kom vi alt for sent i tanke om den værdi et sådant samarbejde ville have og det kom aldrig rigtigt til at fungere. Det var vores hensigt, som vi også skrev i indbydelsen, at det vedtægtsarbejde helst skulle have karakter af, at det kunne komme os alle til gode, både på den måde at vedtægterne senere skulle kunne bruges af andre, men også ved at vedtægterne skulle give mulighed for at Røde Rose institutioner efterhånden som de dukker op, skal kunne arbejde snævert sammen (eks. fællesadministration - udarbejdelse af fælles pædagogiske retningslinier - kost - udflugter etc.).

Af særlige problemer vi stødte på undervejs kan vi nævne 2:

1. Skal de ansatte på institutionen have medansvar for økonomien? Efter loven må de ikke, men da vi iøvrigt ønsker en høj grad af kollektivitet i ledelsen vil det måske være naturligt at få spredt ansvaret, vi er dog ikke sikre.
2. Hvordan skal forbindelserne Røde Rose institutionerne imellem være? Vi talte om at få en Røde Rose kontrollant på hver institution, men hvordan skal en sådan opstå? Skal det være institutionsgrupperne, der hver især eller tilsammen udpeger en repræsentant eller hvad? Funktionen skulle være at sikre en vis grad af overensstemmelse i drift eller hvad man nu kan blive enige om institutionerne imellem.

Efter udarbejdelsen af de forskellige forslag, hovedsagelig børnehavegruppens, forældrenes og pædagogernes forslag, holdt vi en række møder, hvor vi forsøgte at samarbejde de forskellige forslag.

Vi nåede at få et forslag, selvom der var visse uoverensstemmelser, og vi igen p.g.a. tidnød var nødt til at afskære os fra en tilbundsående diskussion.

I principperne var forældrene på institutionen og pædagogerne dog enige om at: så mange som muligt skulle deltage i beslutningsprocesserne, det være sig både forældre og pædagoger og det også skulle være i samarbejde beslutningerne skulle tages.

Det betød så, at vi ikke kunne have en bestyrelse, det ville være for få der kom til at vide noget og derved kom til at bestemme.

Afstemninger kunne ikke komme på tale, man skulle og skal tale sig til rette, det skulle forhindre at flertallet kommer til at undertrykke et mindretal med et ellers fornuftigt synspunkt.

se evt. bilag
nr.4, s.385

På generalforsamlingen d. 18. april 1972 blev vedtægterne vedtaget med kun ganske få ændringer og på den generalforsamling var punkt 3 på dagsordenen nedsettelse af arbejdsgrupper. Der kom god tilslutning til alle 4 arbejdsgrupper, og nu skulle det så vise sig om alle vore teorier svarede til virkeligheden, men forældrene var i hvert tilfælde indstillede på, at nu skulle det til at være nogle andre, der tog en tørn med for at få vores vuggestue til at køre og at det skulle være så mange som muligt.

Arbejdsgruppernes funktion

Forældrene valgte sig som sagt på i de enkelte arbejdsgrupper, og på de først aftalte møder fik de fordelt arbejdsopgaverne og sat system i den måde, man ville arbejde på. Vi havde og har et opslagssystem med tavle, hvorpå de enkelte gruppers mødedag og mødested står (møderne foregik oftest på skift i de enkelte hjem). Der stod også en dagsorden for mødets forløb. Alle møderne var åbne for deltagere fra andre arbejdsgrupper eller andre, der havde lyst til at høre, hvad der diskuteredes. Kommunikationsgruppen holdt møde ca. 1 gang om ugen, de lavede bl.a. et mægtig godt blad. De andre grupper holdt møde mindst 1 gang om måneden eller efter behov. Alle grupper lavede sig en mappe, der altid skulle stå på kontoret og i den sættes en kopi af gruppernes referater (de skulle nemlig lave referat af deres møder!). Hver gruppe lavede punkter til dagsordenen til fællesmødet, som blev afleveret til kommunikationsgruppen, der skulle indkalde til fællesmødet og udsende indkaldelse.

se evt. bilag
nr.5, s.387

Fællesmødets funktion

Der skulle holdes et fællesmøde en gang i hvert kvartal, og som sagt skulle grupperne indsende forslag til punkter på dagsordenen, hvis der var noget de ville have taget op. På mødet forelagde den gruppe, der havde sat punktet på dagsordenen, så deres problem, men det blev meget hurtigt uoverskueligt med alenlange dagsordener med punkter, man ikke kunne nå at sætte sig ind i, og det betød så, at de der havde sat et problem til debat selv kom til at tage stilling til det, fordi vi andre ikke kunne nå at sætte os ind i så meget på så kort tid. Den procedure blev så lavet om sådan, at man samtidig med at punktet kom på dagsordenen skulle lave en redegørelse for problemet, så forældrene inden mødet kunne nå at sætte sig ind i hvad sagerne drejede sig om og evt. diskutere det indbyrdes. På fællesmødet samledes man så om de enkelte punkter og gik i små grupper med dem for at få sagerne ordentligt drøftet igennem.

Der har altid været stor tilslutning til fællesmøderne, stort set altid, men man nåede aldrig at komme rigtig igang, så kom den store blokade, en aktion som pædagogernes fagforening iværksatte d. 1. februar 1973 for at forbedre pædagogernes arbejdsvilkår. Pædagogerne måtte under blokaden ikke beskæftige sig med bl.a. forældrearbejde.

Den blokade tog næsten livet af vores vedtægter og vores institutions liv!

BLOKADEN

Pædagogerne på daginstitutionerne landet over, var gennem deres fagforening blevet enige om, at det var for utilfredsstillende at have så mange andre opgaver i den tid, hvor de faktisk kun burde beskæftige sig med børnene. De krævede derfor 36 timers arbejde med børnene og derefter de øvrige 6 timer til administration, møder, forældrearbejde etc.

Som led i kampen for disse krav opsigde alle fagforeningens medlemmer kollektivt deres stillinger med virkning fra 1.7.1973, og nægtede samtidig at udføre arbejde uden for den normale arbejdstid.

For vuggestuen var blokaden meget streng, især fordi vi havde baseret ledelsen på tæt samarbejde pædagoger og forældre imellem. Da mange grupper og fællesaktiviteter hørte op var der ingen møder overhovedet. Det må nok siges at det kunne mærkes, der var ingen muligheder for at tage problemer op nogen steder.

Om morgenen, når man afleverer sit barn og om aftenen, når man henter det er der ikke tid til at snakke - og da slet ikke sammen, i hvert tilfælde ikke så der kan tages beslutninger.

På et tidspunkt måtte vi simpelthen snakke sammen, der var også nogle praktiske ting, der skulle ordnes. Derfor fandt vi ud af at holde et fællesmøde i ARBEJDSTIDEN. Det kunne kun blive en lørdag - med børn, fra kl. 9 til kl. 14. Det blev gjort, og vi fik diskuteret og snakket om en masse ting og løst nogle af de værste problemer.

Vores fælles ledelsesform med pædagoger og forældre skabte et helt andet problem, på et tidspunkt blev der nemlig talt om, hvad man skulle gøre, hvis pædagogernes kollektive opsigelse efter fagforbundets beslutning, trådte i kraft. Der var forslag om at køre institutionen videre med forældrenes hjælp, andre synes, at det var usolidarisk mod pædagogerne, for hvis blokaden samt opsigelsen skulle have nogen virkning måtte alle stå sammen.

Blokaden viste hvordan en vuggestue ikke skal køres. At en vuggestue er mere end et opbevaringssted for børn! at samarbejdet mellem pædagogerne og forældre er meget vigtigt og nødvendigt for at børnenes behov kan tilgodeses både i institutionen og hjemme. I den kaotiske situation vuggestuen var i, i blokadeperioden nåede man aldrig til andet end at få løst de nødvendigeste administrative problemer af selve institutionen.

Som sagt gik de sædvanlige aktiviteter i stå i blokadeperioden og nedestående er derfor fra tiden efter blokaden.

Vi startede på en frisk med de forskellige arbejdsgrupper, studiekredse osv. Med oprettelsen af en vuggestue er arbejdet ikke slut, i hvert tilfælde ikke i en som vores, dagligdagen kræver til stadighed pædagogers og forældres beslutninger om, hvad børnene har brug for og skal have. Vi har jo ingen bestyrelse eller pædagogisk leder til at bestemme for os. Fællesmødet har besluttet, hvordan vedtægterne skal se ud og efter dem fordeles ansvaret på alle forældre og pædagoger, der er tilknyttet vuggestuen. Vedtægterne er endnu ikke godkendt af kommunen.

Vi har mange forskellige aktiviteter, der kræver forældres og pædagogers samvirke:

Fællesmøder, stuemøder, økonomigruppe, pædagogisk gruppe, vedligeholdelses-

gruppe, kommunikationsgruppe, vuggestuens blad, udflugter, loppemarked, børnes legetøj, kostplan m.v.

Det er ingen hemmelighed at tilslutningen til de forskellige aktiviteter ikke var særlig stor efter blokaden. Dem af os, der var i kommunikationsgruppen havde derfor en stor opgave med at vise de forældre, der havde opgivet at deltage i driften, efter at de havde fået plads til deres barn i vuggestuen, at det er nødvendigt at være med, at det er sjovt, lærerigt og dejligt at have indflydelse på, hvad ens barn udsættes for af tilbud af forskellig art, mens det er i institutionen.

Vuggestuen i drift

Barnet skal skrives op på ventelisten for at komme i vuggestuen. Når der er plads til et barn, vælger den pædagogiske gruppe fra denne liste. Barnets alder, køn og forældres erhvervsstatus er afgørende for valget. Der er ikke tale om diskrimination, tværtimod, vedtægterne kræver en jævn fordeling af børnene, med hensyn til køn, alder og socialgruppe, netop for at give bedre muligheder for børnene for at lære af hinanden.

En vuggestue eller en børnehave for børn fra kun én socialgruppe, indvirker på en dårligere måde, på deres udvikling, og hæmmer deres senere stillingtagen til samfundet.

"Skomager blev ved din læst", er stadig en udbredt foreteelse.

Det kan også være en ulempe at tage børn ind på den måde, hvis man ikke fra starten får forklaret forældrene fremgangsmåden meget tydeligt.

Et forældrepar kan føle sig meget snydt, hvis det hører, at et barn der er skrevet senere op end deres, er kommet ind før. Derfor er det meget vigtigt at forklare fremgangsmåden meget tydeligt, allerede når barnet bliver skrevet op.

Fællesmøder

Fællesmøder skal holdes hver 3. måned. Men de var efterhånden kørt så langt ud, at vi på et fællesmøde ikke engang var så mange repræsenteret, at vi var beslutningsdygtige. Derefter prøvede vi gennem vuggestuebladet, at provokere de resterende forældre til at komme til det næste fællesmøde. Dette gav da også bedre resultat, men dog mindre end ønskeligt.

Grundene til den ringe tilslutning kan være mange. Dels kan oplægget til mødet virke for kedeligt, og dels kan forældrene være uvant med at gå til møder, og derfor ikke vise den fornødne interesse herfor.

En anden årsag kan være, at hvis en ny forældre ikke er kommet til møderne for ventelisteforældre, og så for første gang kommer til et fællesmøde, kan det sprog der tales, måske virke uforståeligt for en der er ny. Vi snakker ganske vist hverdagsdansk og ikke noget andet sprog, men hvis man ikke i forvejen er vant til at ytre sine meninger i en forsamling, får man ikke sagt en smule, og har ikke forstået noget af det de andre har sagt.

Det kan godt afskrække nogen fra at komme næste gang.

Efter ovennævnte uheldige fællesmøde, prøvede vi næste gang at gå i grupper stuevis, og drøfte punkterne på dagsordenen der. Vi mente, at når der var færre mennesker, og tillige nogle man i forvejen kendte fra sin stue, (hvor man jo i hvert tilfælde kender hinanden af udseende) måtte det være nemmere at få sagt sine meninger. Men vi må tilføje med det samme, at stuemøder ikke er beslutningsdygtige ifølge vores vedtægter, men stuemøderne baner vejen for indgående diskussioner om alle problemer og resultatet af stuemøderne bliver lagt frem på fællesmødet til vedtagelse der.

Forsøget med at gå i grupper stuevis, virkede meget tilfredsstillende og da vi bagefter mødtes i alrummet for at drøfte, hvad vi havde fundet ud af, kun-

ne alle følge med, og det var ikke kun dem, der altid siger noget, der var kommet med deres meninger.

Vi kan som et eksempel nævne, at vi på et tidligt tidspunkt besluttede at starte studiekredse. Det var på baggrund af et oplæg fra den pædagogiske gruppe og studiekredsene skulle handle om børn, deres behov, deres reaktioner, deres udvikling og deres omgivelser. Det er så tanken, at det arbejde skal danne grundlag for de pædagogiske retningslinier, der skal gælde for vuggestuen.

Stuemøder

For at få alle, der bruger og arbejder i vuggestuen, til at komme frem med deres meninger, og at få så stor tilslutning som muligt, til en beslutning der binder alle, indførte vi stuemøder.

Der diskuteres børnenes behov, pædagogernes redegørelse for deres stue, forældrenes mening om børnenes kostplan, slik, forældrekontakt, børnenes skiftetøj osv.

Der er kommet meget ud af denne kontakt mellem forældre og pædagoger!

For eksempel kan nævnes, at pædagogerne ikke må ryge på stuerne, hvor børnene opholder sig. Hjemmebesøg af pædagogerne, for at give dem bedre kendskab til barnets omgivelser! Skriftlige rapportudvekslinger om barnets lege, spisning osv.

Personalemøder

Personalet holder møde hver tirsdag aften. Det varer fra 2 til 4 timer, hvor der gennemdrøftes alt, hvad der kan være sket af vigtigt i ugens løb.

Hele personalet deltager, pædagoger og elever samt økonomaen.

Der er ophængt et stykke papir, på hvilket personalet skriver de punkter op, som de mener skal drøftes, og det bliver samlet op en gang om ugen, og lagt frem til mødet.

Her lægger man også en plan, der gælder for den kommende uge, såsom arbejdsfordeling, udflugter med børnene, problemer med børnene osv. Dette er i sig selv en nødvendighed, men set fra et forældresynspunkt var det ønskeligt, om disse møder var åbne for forældrene også.

Har personalet et problem, bliver det gennemdrøftet på personalemødet, og man når til en enighed. Kommer problemet derefter på fællesmødet, er det meget svært for forældrene, som i forvejen har svært ved at finde sammen, at komme igennem med andre ideer end dem personalet har fundet ud af. Det vil derfor altid ende med, eller vi må hellere sige som regel, at personalets løsning bliver godkendt, uden at der er blevet drøftet andre muligheder.

Var personalemødet derimod åbent, og forældrene havde en repræsentant med, var der en mulighed også for forældrene, at kalde sammen til møde, og på denne måde, måske finde en løsning, som man så kunne fremlægge på fællesmødet sammen med personalets. Så ville forældre og personale have lige store muligheder for at finde en passende løsning på problemet. Det vil sige at alle havde lige meget indflydelse på vuggestuen.

I øjeblikket er det sådan, at personalet har tavshedspligt, med hensyn til, hvad der foregår på mødet. Personalet er villig til at fortælle hver enkelt forældre om, hvad de har fundet ud af, med hensyn til dennes barn.

Til varetagelsen af det daglige arbejde i institutionen var der som tidligere nævnt nedsat nogle arbejdsgrupper som er:

Økonomigruppen

Økonomigruppen er vel nok den gruppe, som har de mest begrænsede muligheder for at udfolde sig. Budgettet skal holdes og helst skal der også spares, hvor det er muligt, da vi jo hele tiden skal tænke på forældreandelen på 30% af de samlede udgifter.

I økonomigruppen er selvfølgelig vuggestuens forretningsfører medlem, men ivotrigt fungerer gruppen som de andre grupper. Den er ansvarlig overfor fællesmødet, fx laver de hvert år et forslag til budget, som gennemdiskuteres på stuemøder og så godkendes på et fællesmøde, og derefter sendes til kommunen.

Skulle der hos en af de andre grupper opstå et ønske om anskaffelse af nogle ting, henvender man sig til økonomigruppen og de tager så stilling til, om der er penge til det. Det kan ske, at spørgsmålet ikke kan afgøres af gruppen, det tages så op på det førstkomende fællesmøde, hvor man så tager stilling samlet. Som eksempel kan nævnes anskaffelse af en vaskemaskine, som var så stor en investering, at den ville betyde forhøjelse af kontingentet, vi besluttede at afholde et loppemarked i stedet for. Det er nemlig også gruppens opgave at finde ud af om der kan skaffes penge andre steder fra, hvis man mener, at vuggestuens budget ikke vil kunne bære en udgift.

Vedligeholdelsesgruppen

Som de andre grupper består den af både forældre og ansatte og de beskæftiger sig med mange ting eksempelvis, om der trænger til at blive malet eller repareret legesager.

Det kan være nogle har fået gode ideer til legetøj til legepladsen og vi må så have økonomigruppen til at se på den økonomiske side af sagen.

Det er klart, at når der er mange ting, der skal ordnes er det meget hyggeligere hvis man også er mange om at lave det, og vi har gjort det, at vi har samlet forældre, børn og pædagoger fx en lørdag, hvor vi starter med morgenmad og derefter i fællesskab går igang med de ting, der skal laves.

Det har fungeret godt, og giver mulighed for forældre at lave noget for deres børn sammen med dem. Alle har virkelig syntes det var alle tiders som fx

dengang vi malede krybberum og bar sand til sandkassen. Samtidig giver det mulighed for god kontakt mellem alle og tid til at snakke på en anden måde end til daglig.

Det sidste vi har lavet er, malet alrummet, syet dukketøj og gået legetøjet grundigt efter.

Pædagogisk gruppe

Af denne gruppe er læge og økonoma fast medlem, udover forældre og pædagoger. Gruppen har en lang række af veldefinerede opgaver, de skal lave kostplaner, der jævnfør vedtægterne skal dække børnenes dagsbehov. De skal ansætte samtlige personaler dvs. annoncere og samtale med ansøgere, og derefter indstille til fællesmødet, hvor man skal bestemme, hvis der er flere kvalificerede ansøgere at vælge imellem. De skal nægle i tilfælde af uoverensstemmelser mellem personale og forældre, eller mellem forældre og personaler. I særlig grove tilfælde kan gruppen suspendere en ansat. De skal følge med i de ansattes arbejdsforhold og forholdet til deres fagforening. De skal optage nye børn fra venteliste, og holde kontakt til andre børneinstitutioner i Røde Rose. Kontakten til andre sociale instanser varetages af denne gruppe fx kontakt til sundhedsplejerske.

Det er også denne gruppe, der skal sørge for at der bliver udarbejdet pædagogiske retningslinier for institutionen på baggrund af det studiekreds materiale, som studiekredsene har lavet. Også denne gruppes forslag og ideer skal godkendes på fællesmødet.

8

FORSLAG TIL STUDIEKREDS OM PÆDAGOGISKE RETNINGSLINIER

De 3 studiekredse kører som studiemøder. Senest 1. juni skal der forelægge en rapport fra grupperne.

Derefter foreslår vi, at vi tager på en arbejdsweekend, hvor vi udarbejder forslag til målætning og arbejdsprogram for vuggestuens drift ud fra de 3 rapporter.

STUDIEKREDS 1.

Vi skal finde ud af hvilket behov børn har fra 0 til 3 år. Hvordan de behov opstår og hvordan de ytre sig. Hvad sker der hvis behovene ikke bliver tilfredsstillt?

BEHOV

ro, trykthed, regelmæssighed, fysiske miljø f.eks.: temperatur, fugtighed og luftskifte, fede: ernæringshygiejne (bl.a. søde sager), støttebehov og fysisk kontakt: få eller mange og hvor meget person kontakt?
rytme, regler og grænser.
sovn, skrigning (stiller krav om visuelle stimuli.)
bevægelser: blive bevæget, bevæge sig, omgivelsernes bevægelser.
føle, se, høre, lugte, smage.
renlighed,
undersøge, eksperimenterer,
samarbejde med voksne,
vejledning,
børns kontakt til andre børn, vold f.eks. skubbe, bide, slå o.s.v.
lege ved siden af hinanden leg,
gruppelæg,
påkledning,
seksuelle behov.

STUDIEKREDS 2.

Hvilke former for beskæftigelse kan vi bruge - dels til at opfylde børnenes behov, dels til at lære dem ting vi ønsker (og hvad ønsker vi?).

BESKÆFTIGELSE

Forberedte lege: f. eks. puslespil-puttekasse-lego o.s.v.
Gruppeløse lege ved siden af hinanden lege.
Børn-voksen lege: f. eks. læsning-kropsmer kontakt, personlig kontakt- give alip.
holde fast lege- borte, tit til lege- viduallege.
Undersøgende lege: f. eks. mad (epistationen)-vand-sand-ler-forskellige materia-
ler-tandbørsting-e.o.-seksuel lege.
Passiv beskæftigelse: f. eks. fjernsyn-billeder-farver-bevægelse.
Skabende lege: f. eks. maling-ler-musik-rytmik.
Frie lege: f. eks. køre-klatre-hoppe-kravle-lebe.

STUDIEKREDS 3.

Hvilken rolle kan institutionen spille i forhold til de vilkår som vi lever under, i kvarteret, i hjemmet og på arbejdspladsen.

Hvad kan vi gøre for at få den til at spille den rigtige rolle og hvad er den?

INSTITUTION

Børnenes aktivitetsmuligheder.
Pladsforhold-ude-inds-andre miljøer.
Indretning.
alløjets klima - syge børn,
hvornæget skal barnet regere (bestemmer tit mere i institutionen end hjemme).
Kontakt udadtil gennem institutionen.
Læge og andre socialarbejdere.
Kontakt til pædagogernes fagorganisationer,
pædagogernes forhold - forældrenes leveforhold i kvarteret,
kontakt til andre institutioner,
forhold til hjemmet: besøgsskema for børn og voksne,
forhold til arbejdspladsen: besøgsskema for børnene,
kontakt til enkelte fagorganisationer,
generel hjælp til hinanden eks. problemer i hjemmet.
Kontakt til andre arbejdsgrupper i RØDE ROSE.

Den pædagogiske gruppe

9

Fornøjelse: vi har brugt 3000,00 kr og der er afsat 5000,00 kr.

KIBØRNE.

FÆLLESMØDER

September.

Dagsorden

Terrertubler
Vaakemaskine
Tæpper.

Vi har anset om tilkøbt til terrertubler og vaakemaskine.

Siden mødet blev afholdt, har vi fået at vide, at statens tilskud er bevilget, og at kommunen blot mangler at sætte sin underskrift.

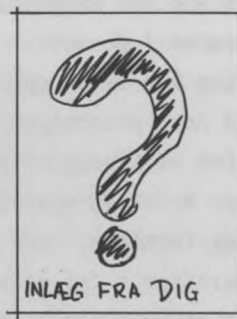
Tingene skulle være os i hænde i februar - marts måned.

Tæpper

Kirsten ville gøre noget ved sagen. Kontakte Irgens.

Der var ikke særlig stort fremmede, men var trætte af at snakke om terrertubler og vaakemaskine og tæpper hver gang. Men blev enige om, at lave en udførlig dagsorden, så det blev lidt mere spændende at komme til mødet.

SUSANNE.

ØKONOMIGRUPPENS 4. 19.12.72.

Budgetkontrol.

Vikar posten går smaglig godt lige for tiden, men der skal selvfølgelig stadig passes på.

Fødevarer:

der må kun købes fødevarer på denne konto. Edith må hver måned gå ned og købe alt, hvad der skal bruges til rengøring.

Øl, vand og lign. til forældrearbejde og andet, skal betales med det samme på obok.

Legsbladspengene SKAL bruges inden den 1-4-75.

Der skal snakkes med økonomigruppen om køb af nye ting ang. vedligeholdelse.

Administrationsudgifter er OK.

Perikolonudgifter er overkrædet, vi anser om mere til næste år.

Beskæftigelse og legesøj: der er 6000,00 kr. tilbage. Der bliver foreløbig 1000,00 kr. til hver stus.

Medicin-sygpleje er overkrædet, men det betyder intet.

Kommunikationsgruppen

Denne gruppes vigtigste arbejde er at indkalde til fællesmøder, samt at udarbejde dagsorden på baggrund af forslag fra grupperne, og sørge for udsendelse af denne. På fællesmøderne har gruppen ansvar for optagelse og udsendelse af referat, hvilket i praksis sker gennem vort blad. Gruppen har nemlig også ansvar for vort blad, som vi bestræber os på at udsende 1 gang om måneden. I dette blad vil vi skabe kontakt alle grupper imellem og opfordrer alle til at skrive til hinanden, vi har gruppereferater, nyheder, mødeindkaldelser, beklagelser, boganmeldelser, en enkelt madopskrift, hittegods og bytteregister alt som regel garneret med børnenes fine tegninger.

Gruppen sørger også for at vuggestuens bibliotek er i orden, hvilket gælder faglitteratur samt at alle referatmapper er i orden og tilstede. Vi skal holde kontakt med grupper og aktiviteter, der har med børn at gøre, og med andre grupper i Røde Rose.

2 gange om året samler vi alle forældre på venteliste ved at indkalde dem til et møde i vuggestuen. Vi orienterer dem om vuggestuen, hvordan det går, hvor lang ventelisten er og udvælgessystemet. Noget vi gør meget ud af på de møder er at orientere dem om hvordan denne vuggestue er blevet til, og opfordrer dem til at løse deres vuggestuepladsproblem ved selv at gå igang med at lave én.

Vuggestuebladet

MÅNEDSSBLAD FOR VUGGESTUEN RØDE ROSE I

Udgivet af vuggestuens bladet-gruppe i Julevej 145, 2000 Frederiksberg C Telefon 7349 75

Redaktion og Udgiv: Kommunikationsgruppen
 Bladet har bestanden med 20 i hver måned, og det skal være rettidigt i hænde senest 10 dage før tryk.

Støt og bidrag til bladet ved hjælp af økonomi.
 ARBEJDSGRUPPENS KONTAKTNAVNE (ANSATTE)
 KOMMUNIKATIONSGRUPPEN: Gregerie Paréus
 (Gruppen har møde hver torsdag kl. 16-18 i vuggestuen)
 ØKONOMIGRUPPEN: Kirsten Inshøj
 VEDLØGSHOLDELSGRUPPEN: Edith Jensen, Michael Johansen
 DEN PÆDAGOGISKE GRUPPE: Hanna Raphael, Susanne Holund

Fællesmødet

Vuggestuen holdt fællesmøde kl. 19.30.

- Til tilfældigt valgte Gregerie.
- REFERAT FRA GRUPPERNE: ØKONOMIGRUPPEN: VIKARER: Vi skal spare, og så derfor have færre vikarer. ARBEJDSGRUPPEN: Dette blev et ikke brugt ordere. FOTOKAFER: Susanne har et ekstra fotoapparat og vil låne det i lige færd i vuggestuen til fri arbejdsbrug. PÆDAGOGER: Vi må indhente og økonomigruppen må høre om råd til disse. KOLONI: Interesserede skal den 1. juli. Alle der vil med sødes inden, for at finde ud af, om vi kan have ekstra evt. med. KOLONIEN senere på dagen/hvis kl. 12.00. VALK AF TAV: Vi vil ansøge kommunen om tilskud til en væksekamline.
 - DEN PÆDAGOGISKE GRUPPE: KONTAKT MED ANDRE INSTITUTIONER I RØDE ROSE: Gruppen er i til institutioner og socialforretningsspejler. Tony fortalte om de forskellige områder man udvalgte to, som man så vil tale med igen.
 - ANSGRINDING OM PENGE TIL LEØG-PLADS: Man har kontakt med en kontorchef, der vil ringe en Fortsættes næste side, spalte 2.

NUMMER 2 * JULI 1972 * 1. ARGANG
Månedssblad for vuggestuen RØDE ROSE I

...have, som flere børn er blevet op i, har fortæret...
 2. Vi vil indkalde Klædal til...
 3. Efter møde med de forskel...
 4. De pædagogiske retningeli...
 5. Klædal, fortæller til mødet...
 6. Oplæg til mødet med Bal...
 7. Service for forældrene.
 8. Børn og tid.
 Susanne

MØDE NØDE: den 11. juli kl. 20
 kl. 60 60 03, transport arr.
DAGSORDEN
 1. Gennemgang sidste referat...
 2. Specialannonce (til brug...
 3. Dødsfaldsmøde (oplag: Ju...
 4. De pædagogiske retningeli...
 5. Klædal, fortæller til mødet...
 6. Oplæg til mødet med Bal...
 7. Service for forældrene.
 8. Børn og tid.
 Susanne

Kontakt mellem forældre og personale indbyrdes, og mellem vuggestuen og de andre grupper i Røde Rose, er kommunikationsgruppens opgave. Så det var naturligt at kommunikationsgruppen prøvede at finde den bedste måde at kommunikere mellem de forskellige på. Det blev til vuggestuebladets fødsel.

Det skulle bruges til at give alle arbejdsgrupper og forældre referater af de gruppemøder, der bliver holdt i vuggestuen, og resten af bladet skulle fyldes ud med billeder af børnene, eventuelt også med annoncer fra forældre til forældre. Opskrifter og indlæg fra forældrene plus hvad der ellers kunne komme af stof.

Det kniber med indlæg fra forældrene. Faktisk kom der aldrig et eneste, kun ganske få fra de ansatte. Dette medførte, at kommunikationsgruppen, der har ansvaret for bladet, selv måtte fylde bladet ud, og dette kan være ret farligt. På den måde kan bladet jo nemt blive ensidigt. Redaktionen er dog ikke helt slået ud, men håber stadig at de øvrige forældre kommer med deres synspunkter.

Bladet udkommer en gang om måneden, og omdeles til forældre og ansatte i vuggestuen. Ligeledes får alle grupper i Røde Rose et eksemplar, og iøvrigt kan alle andre, der er interesseret, få tilsendt et eksemplar.

Lægen

Efter meget lang tid, hvor der ikke har været knyttet en fast læge til vuggestuen, har vi langt om længe fundet en. Det er iøvrigt ret vanskeligt, da vi jo gerne ser, at det er en der kender lidt til, eller i hvert fald er interesseret i de ting, der sker i Røde Rose, og at han har god tid til at undersøge børnene, og kan tilkaldes i situationer, hvor det er nødvendigt. Det er rart og betryggende med en læge i vuggestuen, men det kan desværre betyde, at forældrene nogle gange glemmer, at de selv har en læge, og det er jo meget tit ikke den samme som institutionens. Det er derfor ikke altid nemt for den praktiserende læge, da barnet jo aldrig har været der, og selvfølgelig heller ikke har noget som helst forhold til ham, når de ikke mere kan undersøges i vuggestuen.

Den første læge i vuggestuen var medlem af den pædagogiske gruppe, og deltog af og til i fællesmøderne. En anden god ting var, at han i en periode var med til at lægge en god og sund madplan, så kosten blev så varieret og vitaminrig som muligt. Vi håber, at vores nye læge, får tid til den slags opgaver også.

Forældrekontakt

Der er selvfølgelig mange ting, der kan forbedres hele tiden i en institution som vores; f.eks. har vi fundet ud af, at når nye børn skal optages, er det en mægtig god idé, at det er en forældre, der kontakter de nye og fortæller lidt om vuggestuen, om måden den kører på, og eventuelt om de forskellige arbejdsgrupper. Vi mener, at det kunne være en god start, at de nye ligesom kendte i hvert fald en forældre, især når man skal til møder i vuggestuen. Det viste sig, at der var meget stor tilslutning til den opgave. Da vores møder jo netop kan virke lidt afskrækkende de første gange, har den kontakt vist sig at hjælpe de nye forældre til at deltage i mødet og komme frem med deres synspunkter.

På budgettet er der afsat et vist beløb til forældrekontakt. En del af dette beløb har vi flere gange brugt til at forældre, børn og pædagoger samlet tager på weekendophold. Vi lejer os ind på en kursusejendom, og transporten frem og tilbage foregår i en lejet bus. Det er virkelig en god idé. Vi lærer hinanden at kende under helt andre former, end vi er vant til. Og der er virkelig god mulighed for at få drøftet ting, som vi normalt ikke når, når vi er i vuggestuen i den korte tid, hvor vi afleverer eller henter børn. Det er en fortsættelse af den første kontakt som nævnt ovenfor. Man lærer hinanden bedre at kende. Man skulle ikke tro det - men mange af forældrene kender ikke hinanden mere, end det nok vi giver hinanden, når vi tilfældigt mødes.

Efter sådan et koloniophold, er det derimod som om, at de forældre, der ikke før var så aktive, bliver mere klar over deres ansvar og over værdien af deres indsats, som er meget vigtig for at vuggestuen kan fungere godt. Og kender man først hinanden, er det jo meget nemmere at gå ind i et frugtbart samarbejde.

Man lærer også pædagogerne bedre at kende, og dette er meget væsentligt, da der endnu findes mange forældre, der tror, at pædagogerne er sådan nogle, der blot sætter 10 børn på potte på bestemte klokkeslet og ellers bare går rundt og ser stive og utilnærmelige ud. Denne opfattelse er jo forkert, og det går da også op for de fleste ret hurtigt.

Det kan være svært at skrive fyldestgørende nok om vore fester i vuggestuen - der kan nævnes julefesten hvor pædagoger, forældre og børn samledes fra morgenstunden ved et skønt morgenbord, og senere lavede mange forskellige ting. Hele institutionen blev mildt sagt julepyntet. Der var vist ingen, der ikke havde det skønt.

Der er også andre forældre-fester til at ryste folk sammen (nye og gamle). Det kan virkelig være en succes med en masse sjov, men det kan også være svært at trække folk med, især til forberedelserne, og til det, der skal ske bagefter. Det er lige som vi mangler at lære endnu, at institutionen er vores, og at det er vores ansvar at den virker.

Den anden form for pædagog/forældrekontakt er meget speciel for vores vuggestue: hjemmebesøg. Hjemmebesøget er ikke lavet for at pædagogerne kan komme hjem og snuse hos forældrene, men simpelthen for at få en endnu bedre kontakt med forældrene. Det er da helt sikkert, at det er nemmere at komme frem med en kritik på tomandshånd, end i en eventuelt forvirret situation, når man henter og bringer sine børn. Der kommer også masser af andre ting ud af sådanne hjemmebesøg - man kan få en masse ting at vide om, hvordan ens barn er i forskellige situationer, som man måske aldrig selv har oplevet. Der kan være problemer, hvor det er meget rart at sidde og snakke med nogen, som man virkelig føler vil hjælpe en. Alt i alt er hjemmebesøgene en stor succes.

Hvordan vi løste tøjvaskeproblemet

Vuggestuens tøjvaskeproblem var efterhånden blevet så stort, at ønsket om at få en egen vaskemaskine og tørretumbler meldte sig. Dels var det for dyrt at sende tøjet ud, dels krævede det jo dobbelt så meget tøj, fordi der gik flere dage, før tøjet kom tilbage fra vaskeriet.

Skulle vi have en maskine selv, måtte vi altså skaffe pengene et eller andet sted. Vi forsøgte at få ejeren af ejendommen til at betale, men det kiksede

desværre. Altså måtte vi ad anden vej skaffe de penge, vi skulle bruge. Kommunikationsgruppen fik herefter til opgave at finde en løsning. Løsningen blev, at vi skulle afholde et loppemarked. Der blev derefter delt løbesedler ud i de fleste gader i Røde Rose, hvor vi opfordrede alle, der havde noget de ikke brugte, til at ringe til vuggestuen eller selv komme med tingene. Der kom mange ting af alle mulige slags. Der var møbler, tøj, gryder, potter, pander, ure, radio og mange andre sjove ting.

Loppemarkedet skulle holdes ude på legepladsen en lørdag kl. 13. Vi havde stillet alle tingene derud. Nogle af de store ting, skulle der holdes auktion over kl. 14, mens resten skulle sælges til dem, der ville købe. Succesen var enorm. Allerede en time før vi skulle starte, begyndte de første at komme og kigge, og da vi startede salget kl. 13, summede det af mennesker, der ville købe. Da vi mente, det ville være godt at have mange mennesker til at byde, når vi skulle holde auktion, blev der lavet nogle store plakater af den slags, man hænger på maven og ryggen af mennesker, og derefter var der en pædagog og en forældre, der tog hver sit vaskebrædt, som også var kommet til loppemarkedet. De gik derefter op og ned ad Jagtvej og nogle af de små gader, alt imens de spillede med en grydeske på vaskebrættet. Dette trak også en del mennesker til. Vi har senere fået at vide, at der var nogle, der var kørt forbi med bussen på Jagtvej, og at de var stået af bussen og kom op i vuggestuen, da de havde hørt og set de to, der gik der og spillede.

Auktionen gik lystigt, og også der kom der en del penge ind. Under hele loppemarkedet blev der solgt kaffe, kager, øl og sodavand fra køkkenet, og det gav både stemning og et mindre overskud.

Alt i alt var det en mægtig god og indbringende dag. Overskuddet, når alle udgifter var trukket fra, blev godt 1500 kr. og når vi lagde de 500 kr. til, som kom ind ved det første loppemarked, vi holdt (dette var dog kun for forældrene fra vuggestuen), kunne vi købe vores vaskemaskine og tørretumbler uden nogen ekstra udgift for forældrene.

Der var selvfølgelig nogle ting, vi ikke fik solgt. Vi ringede derfor til "Christiania", og de kom og hentede de overskydende ting uden nogen udgift for os. De ville så bruge disse ting til deres eget loppemarked.

Inden vi runder historien af, lader vi en ny familie fortælle om, hvordan de oplever vuggestuen. Vi "gamle" bliver jo hurtigt "blinde" for mange ting.

Et nyt forældrepar beretter:

Er der nogen, der er født med erfaringer? - For alle er alt nyt, indtil man prøver det. Sådan er det også med os.

Når man er på vej til en familieførundersøgelse, især når begge forældre er udearbejdende, begynder man at tænke på vuggestueplads til barnet - og skulle det kikke, så i hvert fald et dagplejehjem til den kommende lille. Dagplejemødre har en række annoncer i aviserne og lover allesammen den sødeste og kæreste dagpleje. Men hvem ved, hvordan det er, og hvordan de behandler børn? Vi kender mange med dårlige erfaringer - en dagplejemor, der havde 7 børn i pleje, løj over for en forældre med, at hun kun havde et barn i pleje, og kunne tilbyde den kærligste pleje. En anden var bange for alt og fik nervesammenbrud, hver gang et barn græd eller råbte for højt, osv.

Vi var en af de heldige forældre, der undslap den "kærligste" pleje, som vi-
ste sig at være den mest elendige. De andre, der boede i samme gård, var nødt
til at henvende sig til socialkontoret for at hjælpe hendes 7 "forkælede børn".

Man kan godt være heldig og få en god dagpleje til barnet. Men man kan sto-
le meget mere på en vuggestue - kommunal eller privat - hvor der som regel fin-
des uddannede pædagoger og medhjælpere. Vi var heldige at få en plads til vores
lille i sidste øjeblik.

Røde Rose vuggestuen har sin egen specielle måde at vælge fra ventelisten.
- Forældre fra ventelisten inviteres til møder en gang imellem, og de bliver
ført ind i det daglige liv i vuggestuen - det blev vi i hvert fald. Man hører
om de forskellige aktivitetsgrupper, studiegrupper, Røde Rose-bladet osv. Vor-
dende forældre er velkomne i de arbejdsgrupper, de har interesse for. Man får
et indtryk af vuggestuen, de aktiviteter, der er, de mennesker man senere kom-
mer i kontakt med osv. (Det er umuligt i en kommunal vuggestue, og i de fleste
private. Man skal ringe en gang om måneden i en ubegrænset periode til kontoret
for at høre om, hvor man står på ventelisten, og hvornår man kan håbe på en
vuggestueplads).

Så snart der er en ledig plads, vælges barnet fra ventelisten - og der bli-
ver ringet til den nye forældre. Vi fik besøg af en "gammel" forældre, der kom
med alle de nødvendige oplysninger, en kopi af vuggestuens vedtægter, og bød os
velkommen. - Vi fik at vide, at vuggestuen tager sig af alt, vi skal bare afle-
vere barnet om morgenen og afhente det om aftenen. (Da vores var et spædbarn,
hentede vi hende til middag). Vi fik at vide, at vuggestuen har mange forskel-
lige aktiviteter, og at vi kunne melde os i den gruppe, vi var interesseret i.
Vi fik oplysning om den måde, vuggestuen fungerer på, og om forældrenes ansvar.

Med vores barn kom vi i vuggestuen, og lidt efter lidt fandt vi os til ret-
te. Vi begyndte at kende pædagogerne, andre børn fra vores stue og deres for-
ældre (i begyndelsen sagde vi kun "davs" til hinanden).

Så var der stuemøde i vores stue, hvor alle fra vores stue var indkaldt sam-
men med pædagoger og medhjælpere. Vi snakkede og snakkede om mange ting - ikke
om børn alene - men om alt, man kan tænke sig. Alle havde chance for at komme
frem med deres synspunkter. Man kan godt tage barnet med, hvis man ikke får ba-
bysitter. Barnet kan sove i fred og ro i et af de andre lokaler. Der er nogle,
der føler sig fremmede, når de kommer for første gang til et møde i vuggestuen.
Men det er jo ens egen skyld, hvis man ikke kommer til andre møder, som f.eks.
ventelistemøder.

På det første møde snakkede vi om børn, om hvad forældrene syntes om forhold-
det mellem barn og pædagog, om pædagog/forældrekontakt, og mad (kostplan), ka-
ger, slik, rygning (pædagogerne er næsten helt holdt op med at ryge på stuer-
ne, når børnene er der), børnenes udelege osv. Der var ikke så meget på dagsor-
denen. Der var mange konkrete forslag, som nu er sat i værk - f.eks. pædagoger-
nes besøg hos forældrene (hjemmebesøg), skriftlig kontakt mellem pædagog og
forældre om barnets dag i vuggestuen, og om hvordan barnet var hjemme hos sig
selv (pædagogerne skriver en seddel og hænger den op, så forældrene kan læse om
hvordan deres barn har været i vuggestuen den dag, hvad barnet har spist, så
man kan give det noget andet derhjemme), og endelig et forslag om forbud mod
rygning på stuen m.m. - Fra den dag kender vi de andre forældre i vores stue -
bedre end det høflige "davs"-kendskab.

Så er der nogle, der synes det er sjovt at komme med i arbejdsgrupper og udvide sit kendskab til vuggestuen og sin vennekreds på den måde.

Man får en kopi af vedtægterne den dag, barnet er optaget i vuggestuen. Men der er nok ikke mange, der læser dem igennem - for enten er man så glad for at have fået en vuggestueplads til sit barn, at man regner med, at alt går godt, eller også har man ikke haft tid til det. Der står vigtige ting i vedtægterne. Bl.a. står der, at forældrene i vuggestuen er ansvarlige for alt, hvad der foregår - og at de derfor skal vide, hvad der foregår, at der ikke er nogen bestyrelse, der kan gøres ansvarlig, hvis noget skulle gå galt. Skønt der findes arbejdsgrupper, der tager sig af forskellige opgaver, har de ingen bemyndigelse til at foretage sig noget som helst, uden at det er godkendt af forældrene (os selv!:) på et fællesmøde, der skal indkaldes hver 3. måned. Der står også, at fællesmødet ikke kan træffe beslutninger, hvis for få forældre er repræsenteret. Hvis det er tilfældet, skal der indkaldes til et nyt møde, og alle problemer udsættes til det. Kommunikationsgruppen, der har ansvaret for mødet, kobler det f.eks. med julesammenkomst, koloni eller med noget andet interessant.

De fællesmøder og stuemøder, vi har været til, er rigtige hygge-aftener med servering af kaffe, kager, ostemad og drinks. Sidste gang der var fællesmøde, kobledede vi det med alrum-maling og andre opgaver. Vi var for få i begyndelsen, men efter at vi ringede til 3-4 forældre blev vi beslutningsdygtige.

Der bliver vedtaget mange af de forslag, der er lagt frem af arbejdsgrupperne. Men fordi forældrene er meget tilbageholdende med aktiv indsats, eller fordi de ikke har tid, er de fleste af grupperne stærkt domineret af pædagogerne. Så de forslag, der lægges frem, er næsten altid deres ønsker. Det betyder ikke, at vi er skeptiske over for forslagene, eller at vi ikke tror på pædagogerne. Men hvis forældrene kommer frem og møder op i arbejdsgrupperne, bliver det ansvar der er pålagt os, virksomt på det rigtige tidspunkt.

Vi som nye forældre i vuggestuen er meget tilfredse med den måde den fungerer på.

Fenrisgadesagen - historien om hvordan vi reddede vores hus fra nedrivning

- 122 LIDT OM OS SELV OG VORES HUS
 122 Uforståelige ting sker
- 123 VI BEGYNDER SÅ SMÅT AT FORSTÅ
 123 Vi tager det første skridt
 124 Har vores kommune fælles interesser med byggespekulanter?
- 125 VI SLUTTER OS SAMMEN
 125 Hvem ville så støtte os?
 126 Støtte fra pressen?
 126 Venner og ikke-venner
- 127 BORGERREPRÆSENTATIONENS UNDVIGELSESMANØVRER
 128 'Der er jo ingen sag mere'
- 128 VI TÆNKER OS OM EN TID
- 129 VI HANDLER IGEN
- 130 HVORDAN BORGERREPRÆSENTANTERNE BRUGTE DERES 2. CHANCE
- 131 NY KAMP

LIDT OM OS SELV OG VORES HUS

Huset er bygget i 1933, har 5 etager og to opgange med hver 12 lejligheder, forholdsvis store (3-5 værelser). Det blev sat i stand, dvs. fik indlagt badeværelser og varme i 1967. Huset tjente oprindeligt som bolig for ansatte på brødfabrikken lige overfor; og mange af os i huset er enten arbejdere på fabrikken, pensionerede arbejdere eller enker efter arbejdere.

Huset ligger på hjørnet af en temmelig stor karré. Resten af karreen var indtil for nogle år siden bebygget med 1 og 2 etagers garager, værksteder o.l. I karreen syd for os ligger et 5½ etagers hus med tre opgange på hjørnet; og i det fjernere hjørne et 5-etagers hus med en opgang. - Der var godt med lys og luft omkring os.

Uforståelige ting sker

I slutningen af 60'erne blev café Svendborg ved siden af vores hus revet ned. Senere blev der lagt kranmateriel ind på grunden bag ved huset. Bunken af kraner voksede - og det bekymrede os en del. I løbet af 1970 groede græsset op over den.

Det går hårdt til, når der bliver "ryddet op"

Men så i marts 1971 begyndte nogen at rejse kranerne og rive de andre huse ned. Ville nogen pludselig løfte taget af huset over hovedet på os? Når det blæste, svajede kranerne - og mange af de ældre damer her i huset havde svært ved at sove af skræk for, at kranerne skulle vælte ned over os.

Ingen vidste rigtig hvad kranerne betød. Men viceværtten mente, at vores hus skulle rives ned; først vidste han ikke hvornår, siden sagde han noget om inden for et år.

De løse rygter fik omkring halvdelen af os til at melde os ind i en lokal lejerforening, fordi vi troede, at vi så kunne få bedre besked. Det fik vi ikke noget ud af. Vi fik at vide, at der ikke var noget lejerforeningen kunne gøre, når der var givet tilladelse til nedrivning - men at vi bare kunne komme igen, hvis vi fik problemer!

En af os deltog i socialdemokratiets boligpolitiske gruppes løbende møder på Christiansborg og bad en lokal socialdemokratisk folketingsmand og lokalrådsformand - nu forhenværende boligminister - om hjælp.

VI BEGYNDER SÅ SMÅT AT FORSTÅ

I begyndelsen af marts 1971 fik vi alle sammen et lille blad, Røde Rose 4, ind ad døren. Nogle troede, det var reklame, og smed det i skraldespanden. Andre - bl.a. en af de ældre, enlige damer, læste det og fandt en artikel, der handlede om vores hus.

Der stod, at en grundejer ville lave et stort byggeri i hele karreen med en masse kontorer i et 7-etages hus i den modsatte ende af karreen og et 11-etages i vores ende, samt lidt boliger i et 5-etages langs hver af de to andre sider.

Tidligere var det sådan, at de yngste af os - som kun havde boet i huset i otte år - ikke havde så meget med de ældre at gøre; vi var mest på hilsen med hinanden. Men nu gik den ældre dame alligevel ned til de yngre og spurgte, om de havde læst artiklen. Næh, det havde de ikke - faktisk måtte de ud og pille bladet op af skraldespanden.

Det blev til, at vi gik rundt og snakkede med nogle flere, og et par dage efter gik tre af os hen til Thorsgade for at høre, hvor meget de, der havde læst bladet, egentlig vidste. Det blev til en aftale om et møde to dage senere.

Røde Rose-menneskerne havde hørt om byggeplanerne gennem en bekendt, der havde hørt om dem på et værtshus. Noget så løst turde de selvfølgelig ikke skrive om; så en af dem var gået op i boligministeriet, hvor rygtet sagde, at sagen lå, og havde bedt om at se projektet. Det var derfra deres oplysninger i bladet stammede. De havde ikke hørt noget om, at vores hus skulle rives ned.

Vi tager det første skridt

Til det aftalte møde kom vi 10-15 stykker fra huset, og udfaldet blev, at vi besluttede, at højhuset og de mange biler, som et sådant kontor- og forretningsbyggeri trækker til, var noget der også angik dem på den anden side af gaden - også dem på den anden side af gaden i karreens modsatte ende. Vi besluttede derfor at invitere alle i huset og naboejendommene til et møde på skolen, hvor vi så kunne lave et protestbrev og siden samle underskrifter på det.

Et par dage efter fik vi mødeinvitationen lavet og omdelt som aftalt. Viceværten, der var funktionær, turde ikke være med af hensyn til sin stilling. Og bagermesteren i den anden ende af karreen ville ikke være med, fordi det nye projekt ville skaffe ham flere kunder. Og på den anden side af gaden boede en ældre dame, der ejede den ejendom, hun boede i. Hun ville først godt være med, men fik så at vide af sin søn, der administrerede for hende, at det kunne hun ikke, for hun var også grundejer med interesse i frit at kunne disponere.

Har vores kommune fælles interesser med byggespekulanter?

I mellemtiden skaffede vores nye venner flere oplysninger. Det viste sig nu at spekulanten i 1967 - på et tidspunkt, hvor han ikke ejede en eneste grund i karreen - under hånden havde spurgt kommunen, om han kunne få lov til at bygge kontorhuse med butikker i hele karreen. Og kommunen havde svaret, at man i princippet intet havde imod det.

På det tidspunkt havde den daværende ejer af vores hus fået tilladelse til at modernisere huset og fuldførte som allerede nævnt moderniseringen samme år.

I de første udgaver af spekulantens planer forekom to 11-etages tværbygninger, men heller ikke dem havde man "i princippet" noget imod i kommunen. Da det projekt, som der var realitetsforhandlet om, og som var det, vi langt senere fik kendskab til, forelå i december 1967, oplyste spekulanten, at nok lå den 10-etages for tæt på vores køkkenvinduer, men han ville købe huset og så rive det ned om 10-15 år. (Han købte det først over et år senere).

Det fik kommunen til at bestemme, at han først måtte bygge den del af den 10-etages, der skulle ligge foran vores køkkener, når vores hus var revet ned. Og det er lige så godt som at sige, at man syntes han skulle rive vores hus ned med det samme.

I slutningen af 1968, hvor spekulanten ejede én af de fem grunde i karreen, søgte han om lov til at begynde at bygge på tre af dem. Heldigvis for os forlangte kommunen, at ejeren af den ene af de andre grunde skulle lade nogle bestemte betingelser tinglyse på sin grund.

Men de betingelser, kommunen stillede, betød, at den pågældende grund i realiteten ikke kunne udnyttes, medmindre den indgik i vor spekulants projekt. Ejeren - en enke - var, heldigvis for os, både stædig og klog. Og selv om spekulanten forhandlede med hende gennem lang tid, ville hun hverken lade deklarationen lyse eller sælge grunden. Tingene trak altså i langdrag, og spekulanten var længere om at komme i gang, end han havde beregnet.

Men allerede i slutningen af 1969 fik spekulanten, som nu i mellemtiden var blevet ejer af vores hus, altså lov til at rive det ned, selv om det var nymoderniseret - bl.a. på betingelse af, at han skaffede os andre passende boliger. Vi fik bare ingenting at vide - heller ikke at vi havde ret til et andet sted at bo, og at vi ikke skulle godtage hvad som helst.

Trods nedrivningstilladelsen fik spekulanten i 1970 lov til at opdele huset i ejerlejligheder, som han straks begyndte at sælge af!

Det viste sig siden, at spekulanten, samme dag som vi besluttede at invitere naboerne til møde i marts 1971, havde ændret sine planer og bedt kommunen om at få lov til at bygge sit 10-etages (som nu igen blev til 11-etages) med det samme og tømme vores hus senest 9 måneder senere, bare fordi han bedre kunne

skaffe penge til byggeriet på den måde. - Vi var virkelig ude i sidste sekund - og tænk, hvor tilfældigt at vi overhovedet kom det!

VI SLUTTER OS SAMMEN

På mødet var vi repræsentanter fra de fleste af lejlighederne i vores hus og fra husene på den anden side af gaden. Flere havde medbragt udkast til, hvad der skulle stå i det brev, som vi havde planlagt, at mødet skulle resultere i. Iøvrigt snakkede vi meget om, hvem der skulle have brevet - altså hvem der kunne hjælpe os. Vi endte med, at det skulle være politikerne, både de lokale parti- og vælgerforeninger, grupperne i borgerrepræsentationen ved deres formænd, og endelig folketingsmedlemmer der var valgt hos os.

Efter megen snak frem og tilbage nedsatte vi et skriveudvalg på fem fra vores hus samt to af vores nye venner. Udvalget gik hjem til en af os efter mødet og arbejdede til hen ad kl. to om morgenen. Vi havde også fået til opgave at sørge for, at forslaget blev omdelt til alle til underskrift, inden det kunne afsendes.

Et par dage senere fik vi det gjort færdigt og duplikeret, så vi kunne dele det rundt til alle i vores hus og i nabohusene. Et par dage efter var vi nogle stykker, der gik rundt og samlede underskrifter på brevet, efter at alle havde haft tid til at tage stilling til, om det nu også var sådan, som vi var blevet enige om på mødet.

Der var nogen, som ikke ville være med; en fordi han havde hørt, at vi ville blive genhuset i Holte, hvor han havde arbejde - en anden, fordi hun ikke havde noget imod at flytte. En lejlighed stod tom, viceværten turde ikke - og endelig var de, som havde købt ejerlejlighed ikke interesseret, fordi de regnede med en god salgssum. Ellers var vi med allesammen - også en del af naboerne.

Men dermed var arbejdet ikke slut. For at brevet skulle være så personligt som muligt, blev det skrevet på maskine personligt til hver enkelt modtager, dvs. 19 ialt. Det var et langt brev, så det tog lang tid. Heldigvis kendte vi én, der var sekretær på et hospital, hvor vi lånte skrivemaskinerne om natten, og en masse mennesker, som vi heldigvis også kendte, skrev breve i treholdsskift hele natten.

Vi havde haft noget besvær med at finde ud af, hvem der var opstillet til folketinget i vores kreds - selv partierne havde svært ved det. Men det lykkedes da. For at give vores henvendelse så megen støtte som muligt, sendte vi pressen en kopi af brevet, dvs. alle bladene i København.

Hvem ville så støtte os?

I korte træk kan vi sige, at vi bad brevmodtageren om at læse brevet, sætte sig ind i sagen, tage stilling til den - og besvare nogle spørgsmål. Der var kun to af folketingsmedlemmerne, der svarede - de svarede hurtigt. Den ene foreslog os at henvende os til boligudvalget, hvor hun så ville tage sagen op. Den anden - vores socialdemokratiske lokalrådsformand - oplyste, at han havde henvendt sig til magistratens 4. afdeling og ville forsøge at hindre nedrivning "så længe som muligt".

I løbet af den næste måneds tid fik vi svar fra ialt 8 af de 19 modtagere. Kun to - nemlig SF's og VS's gruppe i borgerrepræsentationen, samt den lokale SF- og VS-partiforening foretog sig noget konstruktivt for os.

SF'erne kom med en af deres borgerrepræsentanter, forargedes - og borgerrepræsentanten skrev derefter til boligministeren og bad om, at sagen indtil videre måtte blive udsat, samt til borgmester Wassard - chef for 4. afdeling, som gav alle tilladelserne - og bad om begrundelse for, at man havde tilladt nedrivning.

VS'eren i borgerrepræsentationen bad om at få spørgsmålet om nedlæggelse af forbud mod hele byggeriet sat på borgerrepræsentationens dagsorden, og sendte senere sit forslag også til boligministeren. Den lokale VS-afdeling lavede et møde med os, hvor de havde skaffet nogle folk med lovindsigt til veje, som lovede at hjælpe os med at lave en henvendelse til henholdsvis kommunen og boligministeriet om udlevering af kopier af de breve, som bygherre, kommune og ministerium havde skrevet til hinanden i sagen.

Støtte fra pressen?

Aviserne i almindelighed var længe om at tage sig sammen til at beskæftige sig med vores problem. Men i begyndelsen gjorde vi heller ikke selv noget for at få dem til at skrive - bortset altså fra at sende dem hele historien. Den lokale avis tog sagen op med det samme og skrev hver uge om sagen og dens udvikling.

Først efter en måneds forløb, da vi begyndte at ringe rundt til redaktionerne og skære tingene ud i pap, fik vi nogle flere blade til at beskæftige sig med sagen. De beskæftigede sig hovedsagelig med os - og meget lidt med det almene i sagen, som vi havde lagt megen vægt på i vores brev.

Vi havde taget spørgsmålet om, hvordan byen skal fornyes, op, idet vi påpegede, at det ene kontor i magistratens 4. afdeling havde tilladt et byggeri, der medfører overbelastning af gadenet og offentlige servicefunktioner, uden at rådføre sig med det kontor, i samme afdeling, som arbejdede med en dispositionsplan for hele området. Vi sagde, at hvis der ikke bliver lagt bedre retningslinier for fremtiden, så bliver mange flere beboere i byen ramt af uordenen. For når kommunen handlede sådan mis med os, var det ikke bare, fordi vi var særligt foragtede, men udtryk for en overvejet beslutning om, hvis interesser der skal tilgodeses.

Vi havde også henvendt os til radioen og prøvede at få "familiespejlet"'s redaktion til at tage sagen op, hvilket da også lykkedes efter en del ringen frem og tilbage.

Venner og ikke-venner

Mens aviserne beskæftigede sig med sagen, kom der mange ting frem i deres interviews med borgmester, embedsmænd og politikere. Den konservative borgmester hvis afdeling gav nedrivningstilladelsen, sagde f.eks., at projektet indgik i en fornuftig plan. Det blev aldrig helt klart, om han sigtede til den dispositionsplan, som hans generalplandirektorat sad og puslede med på det tidspunkt, eller om der var tale om en byplan - eller slet ingen plan. VS-repræsentanten i borgerrepræsentationen bad skriftligt formanden om at sørge for, at den om-

talte plan blev forelagt BR, som den slags skal - men han fik vist aldrig svar.

Den socialdemokratiske folketingsmand og lokalrådsformand sagde nu, at han alligevel ikke kunne gøre noget, når borgmesteren mente, som han gjorde. Og den socialdemokratiske formand for borgerrepræsentationens byplan- og trafikudvalg udtalte, at han da heller ikke havde noget imod byggeprojektet! - Det var meget nedslående.

I slutningen af maj måned - kort før borgerrepræsentationen skulle tage stilling til, om man ville pålægge magistraten at bede boligministeriet om et §9-forbud mod byggeriet, sådan som venstresocialisten havde foreslået - fik vi igen støtte fra en af SF'erne og fra VS'eren i borgerrepræsentationen. (Et §9-forbud er et et-årigt forbud mod et byggeprojekt. Får kommunen udarbejdet en byplanvedtægt for det pågældende område inden for denne frist, kan byggeprojektet kun godkendes, hvis det er i overensstemmelse med byplanvedtægtens krav. Hensigten med at nedlægge forbuddet er - i hvert fald på papiret - at kommunen og staten, og ikke en tilfældig byherre, skal bestemme, hvordan den pågældende bydel/karré/grund skal indrettes).

Fra SF'eren fik vi kopier af borgmester Wassards svar på hans spørgsmål om begrundelsen for nedrivningstilladelsen. Den lokale VS-afdeling lavede en løbeseddel om sagen og den kommende borgerrepræsentationsbehandling, som de og nogle af os delte ud på befærdede strøg i kvarteret. Selv om de var unge og langhårede, gjorde de et stort stykke arbejde - og det forbavsede vist mange af os.

se evt. bilag
nr.3, s.393

Op til mødet lavede vi en oversigt over hvad hvem havde svaret eller gjort med vores brev, og delte det ud til alle i huset og omegn samt til pressen.

Denne gang sørgede vi for at ringe til alle aviserne lige efter for at sikre, at de nu også skrev om sagen på selve dagen for behandlingen. Der var nu kun to, der gjorde det - vores lokalavis, som udkommer om torsdagen, hvor borgerrepræsentationen holder sine møder, var den ene.

BORGERREPRÆSENTATIONENS UNDVIGELSESMANØVRER

Vi var mange derinde fra huset - for de fleste af os var det første gang. Det virkede som en stor børnehave, fordi de allesammen travede rundt og snakkede, mens der blev talt. Men da vi tillod os at ytre glæde over et indlæg, bankede formanden i bordet og bad om ro.

Mødet kom til at forløbe anderledes end de fleste havde ventet. Borgmester Wassard kundgjorde nemlig i slutningen af sin lange tale, at nu havde byherren ændret projektet, så huset kunne blive stående.

VS'eren havde allerede stillet forslag om, at sagen kom i udvalg af hensyn til det almene i sagen. Han stillede derfor forslag om, at byggeprojekter, der omfatter en karré eller mere, eller forudsætter samlet planlægning af en karré eller mere, i fremtiden skal forelægges borgerrepræsentationen eller dens udvalg som en byplan eller saneringsplan.

Der fulgte en lang debat om, hvorvidt borgerrepræsentationen skulle sikre sig kontrol med byens udbygning. Stemningen var mest for at fralægge sig ethvert ansvar - flere udtrykte frimodigt, at magistratens administrative beslutninger ville blive til politiske beslutninger, hvis embedsmændene skulle sidde og afgøre, om en sag skulle forelægges borgerrepræsentationen eller ej. Det er

da hul i hovedet, når de beslutninger magistraten træffer hver dag - og også havde truffet i vores tilfælde - faktisk er politiske, fordi deres følger er så store og lægger så mange forhindringer for en samlet planlægning til borgernes tarv. - Men forslaget blev dog sendt i udvalg.

se evt. bilag
nr.4, s.395

"Der er jo ingen sag mere!"

Dagen efter havde vi stort besvær med at få pressen til at beskæftige sig med, hvad der var sket - "for nu var der jo ingen sag mere". Tænk, at de er så kortsynede. Vi havde jo ingen svar fået på vores spørgsmål og ingen egentlig forsikring om, at huset faktisk ville blive stående. Og det almene var der ikke taget stilling til.

Radioen havde været med inde til mødet og lavet en optagelse af debatten, og nogle dage senere lavede vi nogle bånd hjemme hos en af os til en udsendelse. Men desværre kunne den pågældende reporter ikke finde ud af, hvad hun skulle gøre med stoffet - så der fik vi heller ingen hjælp.

Først midt i juni - efter borgerrepræsentationens møde - fik vi endelig kopierne af magistratens brevveksling med byherren. Og den viden, det gav os, havde vi - som situationen var - svært ved at se, hvordan vi kunne bruge.

Det blev sommerferie, og borgerrepræsentationen holdt fri, og også dens udvalg, der skulle tage stilling til det almene i vores tilfælde, nemlig byplan- og trafikudvalget.

VI TÆNKER OS OM EN TID

Først hen i september begyndte der igen at ske noget. Udvalget skulle have møde, og VS'eren stillede udvalget en række spørgsmål, som han orienterede os om, idet vi fik et eksemplar hver. Der var ingen, der vidste, hvor længe udvalget ville være om at behandle sagen og afgive indstilling til borgerrepræsentationen. Så vi vidste heller ikke, hvornår vi skulle fyre op under radioen igen, og heller ikke, om vi selv skulle henvende os til udvalget eller hvad vi skulle gøre for at sikre, at huset virkelig blev stående, og at andre ikke kom i samme situation.

Vi vidste jo, at vi skulle overvinde den modstand, der bestod i, at en del af udvalgsmedlemmerne ikke ville erkende det almene i sagen og derfor ikke syntes, der var nogen sag mere.

Fra slutningen af september og igennem oktober måned var vi dog et lille udvalg, der drøftede, hvad vi skulle gøre. Vi kunne kun henvende os til byplan- og trafikudvalget. Men hvad skulle vi sige? Vi lavede nogle udkast til breve og indkaldte så de andre til et møde, hvor vi skulle prøve at gøre brevet færdig, så vi kunne få det duplikeret og omdelt til underskriftindsamling.

Midt i november var vi samlede, de fleste af os fra huset, hvor vi blev enige om, hvad der skulle stå, og at vi altså skulle skrive til udvalget. Vi snakkede osse om at prøve at sætte radioen i gang inden så længe - udsendelsen var jo aldrig blevet til noget. - Og så snakkede vi meget om, at hvis det virkelig lykkedes for os at klare skærene, skulle vi holde en fest for os alle sammen.

I brevet spurgte vi udvalget, om kommunen havde fået sikkerhed for, at huset skulle blive stående, hvad karreen kommer til at bestå af, i hvilke trin byggeriet skal ske, om spekulanten havde fået en aftale i stand med "den genstridige enke", om vi måtte se den del af brevvekslingen mellem kommunen og boligministeriet, som vi ikke fik i første omgang, om kommunen ville lave en plan for karreen, og om vi måtte se de nuværende planer for karreen og den dispositionsplan, der var under udarbejdelse.

Med disse spørgsmål håbede vi, dels at vi kunne få udvalget til at beskæftige sig med sagen, sådan at det også måtte tage stilling til det almene, og dels at vi selv fik noget mere at vide. Vi havde jo faktisk ikke fået svar på et eneste af de spørgsmål, vi tidligere stillede, og måtte altså stille dem igen. Men vi var efterhånden godt trætte af hele tiden at skulle gentage os selv og finde på nye måder at sige det samme på, for at få tvunget vores folkevalgte til at tage stilling og handle derefter. Derfor var stemningen i huset efterhånden også noget mat og opgivende. Og derfor fik vi først duplikeret brevet i begyndelsen af december, og fik ikke omdelt det med det samme.

Et par dage efter, at det var duplikeret, fik vi at vide, at udvalget allerede havde haft møde, at det måske ville komme ud og kigge på vores karré, og at sagen ville blive gjort færdig i januar. Så ville vi vente med at omdele brevet til underskrift og med at sende det.

Vi prøvede derimod straks endnu en gang at få radioen til at tage sagen op. I begyndelsen af januar lavede vi så endnu en optagelse med nogle af os.

En uges tid senere begyndte vi at tænke på at få samlet underskrifter på brevet til byplan- og trafikudvalget. Vi kontaktede VS-repræsentanten i udvalget, der fortalte, at han havde et udkast til betænkning til udtalelse og skulle give besked dagen efter om, hvad han syntes. Dagen efter ringede han til os og fortalte, at han ikke var tilfreds med indholdet og ville skrive mindretalsudtalelse.

Vi spekulerede over, om det nu var for sent at sende brevet - udvalget var jo færdigt med sit arbejde - og vi vidste ikke rigtig, om så muligheden for at få et andet resultat i den store forsamling, borgerrepræsentationen, var udelukket. Det eneste, vi kunne få ud af at sende brevet af sted, var at grupperne ville være nødt til at tage stilling til vores spørgsmål i fuld offentlighed og vise, hvor de stod i en afstemning. På den måde kunne vi også have kontrol med, hvad der var, og hvad der ikke var taget stilling til. - Troede vi - og så sendte vi brevet afsted.

Radioen havde nu fundet ud af at lave en udsendelse om vores sag, og de fortalte, at den ville komme den 27. januar 1972.

VI HANDLER IGEN

se evt. bilag
nr.5, s.395

Vi fik travlt med at få omdelt brevet i huset og i nabohusene og få samlet underskrifter. Igen var vi mange om at sende brevet af sted. Samtidig sørgede vi for at få en kopi af brevet ud til pressen og henledte dens opmærksomhed på radioudsendelsen samtidig.

Udsendelsen gik i luften torsdag d. 27.1.1972., hvor borgerrepræsentationen skulle have behandlet sagen, som i mellemtiden var blevet udsat til d. 10.2. Ra-

dioen havde sørget for en fyldig pressemeddelelse om udsendelsen, og en masse aviser over hele landet skrev om, at den skulle komme og noget om selve sagen - men de fleste nøjedes nu med at klippe i pressemeddelelsen.

Men vi var nødt til at sørge for, at mange andre beskæftigede sig med sagen - mest personer, der kunne støtte vores henvendelse ved at snakke med borgerrepræsentanterne og deres partifæller. Igen afsendte vi mindst 19 individuelle breve - i vidt omfang til de samme som sidst, men med hovedvægt på dem, der havde givet os en eller anden form for svar.

Vi brugte megen tid i telefonen også. Vi skulle sikre os, at aviserne skrev, og at brevmodtagerne tog stilling og handlede. I tiden op til 10.2. måtte vi så igen forsøge at få aviserne til at skrive om sagen, når den kom op, og til at få "nøglepolitikere" i borgerrepræsentationen til at støtte os.

HVORDAN BORGERREPRÆSENTANTERNE BRUGTE DERES 2. CHANCE

Så kom endelig d. 10.2.1972, hvor slaget skulle slås i borgerrepræsentationen. Vi slog os sammen i nogle biler og kørte ind til rådhuset for anden gang. På vejen ind fandt vi ud af, at vi hellere måtte koge de mange spørgsmål i det brev, vi havde sendt, ned til de tre væsentligste for at sikre os, at de blev opfattet og besvaret.

Vi regnede med, at vi kunne få lov at stille spørgsmålene fra talerstolen. Men den slags kan man ikke efter forretningsordenen. Tænk, vi fandt ud af, at ingen borgere i København har nogen mulighed for at stille kommunalbestyrelsen spørgsmål.

Vi kan godt sende et eksemplar af et brev til alle 55 borgerrepræsentanter, men det hele bliver lagt frem i en bunke, sådan at de, der tilfældigvis gider tage et stykke papir, kan gøre det - men vi har ikke krav på svar. Kun hvis en borgerrepræsentant eller borgmester stiller spørgsmålene for os, kan vi måske få forsamlingen til at beskæftige sig med sagen.

Vi blev temmelig desperate, da vi fandt ud af, hvordan det fungerede derinde. For os var spørgsmålet om vores hus endelig skæbne og alle andre lejerers stilling faktisk en alvorlig sag. Til sidst blev det den flinke sekretariatsledelse for meget, og vi fik lov at låne en sekretær med skrivemaskine, så vi kunne stille spørgsmålene skriftligt og få dem overrakt til borgerrepræsentationens formand under mødet. Men fra ham blev papiret vist videre - og spørgsmålene blev slet ikke stillet.

Vi spurgte om, hvor længe huset bliver stående (om tilladelsen til at rive det ned var trukket tilbage), om hvilke regler der sikrer, at lejerne får besked om deres rettigheder i den slags tilfælde, og endelig, om vi dog ikke kunne få lov til at tale til forsamlingen. - Vi var nok lidt naive.

Byplan- og trafikudvalgets betænkning med indstillinger til borgerrepræsentationen var resultatet af de overvejelser, som udvalget havde gjort sig om det forslag, som VS-repræsentanten stillede sommeren før i forbindelse med vores sag. - Flertallet var i overensstemmelse med den debat, der blev ført allerede forrige sommer, som gik ud på, at man ville nøjes med at henstille til magistraten at forelægge større byggeprojekter, når den selv fandt anledning til det.

Borgerrepræsentationens debat blev således lidet indholdsrig, og vi kunne

se evt. bilag
nr.6, s.396

konstatere, at vi ikke fik svar på vores spørgsmål, og at flertallet ikke ønskede at sikre en byfornyelse, der hviler på hensynet til byens borgere.

Vi var meget skuffede. Men da vi engang i januar havde opdaget, at en lejlighed, der længe havde stået tom i vores hus, nu igen var beboet, og da vi yderligere havde fået at vide, at udvalgsbetænkningen indeholdt en bemærkning om, at vores hus blev stående, så havde vi fundet ud af, at det nok passede, og havde derfor besluttet, at nu skulle vi holde den fest, vi så længe havde drømt om.

Lørdagen efter borgerrepræsentationsmødet var der fest i Fenrisgadehuset. Vi inviterede vores venner fra den anden side af gaden, den borgerrepræsentant, der havde hjulpet os mest, samt hans kone, pigen, der lavede radioudsendelsen, og de "Røde Rose"-mennesker, der havde støttet os. Efter adskillige nattemøder, og renden på trapper og telefoneren i næsten et år, trængte vi til at muntre os på anden vis. Der var lys i vinduerne og guirlander i loftet. Vi var ca. 20, der deltog i festen. Det begyndte oppe på 4. sal, vi spiste middag på 3. sal, drak kaffe et tredje sted og endte siden igen på 4. sal. Vi holdt taler og gav gaver og var enige om, at vi havde fået et godt sammenhold ud af at gå alt det her igennem, og vi ville blive ved med at ses, også når vi ikke var truet.

Vase til ankermanden

NY KAMP

Men vi stod jo stadig tilbage med en række ubesvarede spørgsmål. En måneds tid efter fik vi brev fra magistratens 4. afdeling med en slags svar på nogle af vores spørgsmål. Lidt flabet konstaterede den pågældende embedsmand (på vores spørgsmål om hvilken sikkerhed vi har for, at huset bliver stående), at det jo så ud til, at det blev stående. Foruden andre bemærkninger var der også en om, at man tænker på at lave en byplanvedtægt for karreen. (Det er sådan en, hvor kommunen bestemmer, hvordan der skal se ud i karreen) - fint, når de allerede havde godkendt tegningerne til udbygning af hele karreen administrativt ! -

Endnu en god måneds tid senere fik vi svar fra boligministeriet, som havde "henstillet" til kommunen at lave en byplanvedtægt. De fortalte også, at enhver husejer til enhver tid kan rive sit hus ned, selv om der bor andre i det. Og når private husejere river beboelseshuse ned (altså når der er tale om nedrivninger, der ikke betales over saneringsloven), så har beboerne ikke krav på at få et andet sted at bo! Men i praksis - sagde ministeriet - bliver det altid gjort til en betingelse for tilladelse til nedrivning, at ejeren skaffer lejerne en anden lejlighed, der er "passende". Hverken staten eller kommunen har noget tilsyn med, om det faktisk sker, ej heller med, om beboerne får oplysning herom.

Siden da er byggeriet langsomt groet op om os - men dog kun til 5. sals højde. De nye huse skal have deres "gård" på 1. sal. En stor betonfirkant på søjler med bilparkering nedenunder. Den kan vi så se op på - eller ned på - og vi kan se ind til bilerne.

Men hvad med vores gård - den er ikke stor og den kommer til at ligge i parkeringskælderens skygge. Det er vi ikke så glade for. Situationen er med andre ord ikke blevet bedre. Vi må stadig stå sammen for at forsvare vores boligvilkår.

se evt. bilag
nr.7, s.396

se evt. bilag
nr.8, s.396

Sådan kom friarealet til at ligge

Så i sommeren 1973 skrev vi til byherren og bad om at få adgang til den nye "gård", f.eks. ved hjælp af en trappe. Samtidig skrev vi til kommunen og bad om at vi måtte få fællesskab med den nye "gård", sådan at det, de tidligere har sagt om fællesanlæg, kan blive virkeliggjort. I oktober havde vi ikke fået svar fra nogen af dem, og så sendte vi en rykker til kommunen.

Et par dage efter blev vi ringet op af en sekretær, som ikke kunne finde vores første brev. Heldigvis havde vi mange kopier ligende, så vi sendte straks en af sted.

Da der igen var gået en måned uden svar, ringede vi igen til kommunen. Tænk - de kunne ikke finde sagen! Den af os, der ringede, stod ude i byen i en telefonboks, og det er ikke let at holde en lang samtale i gang derfra. Men han havde efterhånden så megen erfaring i, hvordan man "ordner" en person i den offentlige administration, så han gav ikke op.

Først skulle han opgive husets matrikelnummer, for at den pågældende ville finde ud af, hvad de havde gjort med vores brev - men det er jo ikke noget, man går og husker på til daglig. Han gav dog ikke op, og lod sig stille om fra den ene til den anden - stadig uden resultat. Til sidst foreslog han, at man kiggede i journalen under spekulantens navn - og sandelig, der lå vores brev - ubehandlet og ubesvaret.

Nu er der gået en måned mere uden svar. Det kræver temmelig meget gå-på-mod at blive ved med at slås på den her måde. Hus- og grundejere og spekulanter har det ulige nemmere; de har loven på deres side.

På samme måde, som det ser ud til at kommunens administration ikke varetager vores, beboernes, interesser i synderlig grad, ser det efter vores erfaring ud til, at de folkevalgte heller ikke gør det. De gider i vidt omfang ikke en gang så meget som bekræfte, at de har modtaget en henvendelse. Det pæneste vi kan sige om det er, at det ikke er særligt høfligt af dem! De eneste, der faktisk gjorde noget for os var VS og SF - det samme gælder for de lokale partiforeninger.

se evt. bilag
nr.9, s.397

se evt. bilag
nr.10, s.397

Kampen for Røde Rose II-en børnehave til kvarteret

- 134 VI MØDER HINANDEN OG SER OS OM
 134 Plads nok i kvarteret - men også til os?
- 135 VI MÅ SNO OS
 135 Et eksempel på "kammeratlig velvilje"
 137 Byggespekulantens madding - et andet eksempel
 140 Er vi tvunget til at tage på landet?
 140 Masser af mulige samlings- og mødesteder - men...
 141 Penge - en nødvendighed
 142 Samarbejde med andre
 146 Pædagoger skal der også til
- 146 I OMEGNSKOMMUNERNE ER DER DA PLADS TIL OS!
 146 Dragør
 147 Birkerød
 148 Solrød
 149 Værløse
 149 Herstederne
 150 Brøndbyerne
 151 Ledøje-Smørum
 152 Appel til byudviklingsudvalget
- 154 ANKEN TIL BOLIGMINISTERIET
 154 Lovgiverne
 155 Statsadministrationen
 156 Boligministeriets Landsplan- og Køgebugtudvalg
 156 Københavns kommune
 157 Pressen
 157 Omegnskommunerne
 158 Boligministeriet
- 158 TRÅDENE SAMLER SIG
 162 - og ender i boligministeriet
- 163 KAMPEN OM LERBAKKEHUS
 163 November 1972 - planmæssig start
 166 De første forsinkelser rammer os
 168 Tullestedet
 169 Vi samler kræfterne
 170 - Og spreder kræfterne igen
 172 Økonomien - vor evige bekymring
 174 I strid modvind
 177 Mon det lysner?
 180 Surt og sødt

VI MØDER HINANDEN OG SER OS OM

Børnehavegruppen blev dannet d. 18.1.1971 på et møde på Rådmandsgade skole, hvortil der var indbudt gennem Røde Rose nr. 3. Heri fortaltes om, hvad der hidtil var sket i Røde Rose, og lidt om børnehaveideens historie. Der blev også redegjort for vores muligheder for at få godkendt en institution til kvarteret og for vores behov set i forhold til København som helhed. Dengang havde vi krav på omkring 500 pladser. Herudover blev der redegjort for, hvad loven sagde og for, hvad vi så skulle gøre, når institutionen skulle godkendes. Bladet sluttede med en fortælling om, hvordan forældrene i Strøby Egede havde båret sig ad med at få deres kommune til at forære dem to grunde til en børnehave - og dermed give det økonomiske grundlag for at oprette den. De skulle jo bygge en ny institution på dem, og de 3%, man selv skal yde der til, kunne mageligt skaffes gennem belåning af grundene.

Da vi talte om det på mødet, troede vi ikke, at vi kunne få Københavns kommune til at være så rundhåndet. Men vi var optimistiske, og mente hverken, at det ville blive et stort problem at skaffe os de midler, der skulle til til udbetalingen på en grund eller til den 30% store forældreandel, der dels skulle fremskaffes til ombygning af noget, som vi lejede os ind i, dels til den påfølgende indretning af institutionen. Vi håbede dog på, at vi kunne finde frem til noget, hvor ejeren var villig til selv at udføre ombygningen. Han kunne da afskrive investeringen over huslejen, og det ville ikke komme til at belaste institutionen, fordi huslejen 100% dækkes af stat og kommune.

Samtidig var vi godt klar over, at det nok ville være forbundet med noget arbejde at få institutionen. Det påtog vi os imidlertid gerne, eftersom vi ikke troede, at det ville hjælpe os, hvis vi gik til kommunen og bad dem om at lave en børnehave til kvarteret. Ellers ville de jo have lavet nogle forlængst. Selv om det gennem pres skulle lykkes os at få kommunen til det, ville vi som i alle andre kommunale institutioner ikke få anden indflydelse på driften, end den, forældrerådet levner forældrene - og den syntes vi ikke var eftertragtellesværdig.

Enden på mødet blev, at 11 af os kastede os ud i arbejdet. Resten af deltagerne ville også gerne være med, men kunne ikke både bruge en aften om ugen til møder og få tid fra ind imellem til at ringe osv. Aftalen blev, at vi bare skulle sige til til dem, når der skulle laves noget praktisk i forbindelse med indretningen - så ville de være med igen.

Plads nok i kvarteret - men også til os?

Den følgende week-end gav vi os derfor på vores første kvartersvandring. Gade op og gade ned - ind på byggepladser og i baggårde på udkig efter velegnede grunde, tomme huse eller steder, hvor der så ud til at være noget til leje med tilstrækkelig plads til en udendørs legeplads. Der skulle ikke slækkes på kravene til den udvendige eller indvendige del af den børnehave, vi skulle lave. Det skete tit nok i forvejen.

Da vi bagefter sad på et værtshus og drøftede indtrykkene, kunne vi konstatere, at udsigterne ikke var for lyse. Næsten ingen af de steder, vi havde set, var der plads til en legeplads. Men vi havde noteret os nogle steder, som vi

fandt det værd at undersøge nærmere. I første omgang måtte vi finde frem til ejendommens/grundens ejer eller administrator.

Der var masser af lavt udnyttede grunde i kvarteret, men kun få som det så ud til, at vi kunne få tag i, og endnu færre der var velegnede. Til eksempel på hvor langt vi gik, kan vi nævne, at vi henvendte os til en administrator for at leje nogle allerede udlejede lokaler. Det var en kaffebar, der var i drift - men den var velegnet, og vi syntes, at den så ud til at gå dårligt. Da vi efter et par måneder fik svar, viste det sig, at kaffebarindehaveren ikke syntes, hans forretning gik så dårligt, og at ejeren iøvrigt ikke ønskede børn i ejendommen.

VI MÅ SNO OS

Vi fortsatte dog trøstigt med at lede. Samtidig måtte vi tænke på, at vi skulle have både penge og pædagoger klar, når vi fandt stedet. Igennem hele vores tid har vi derfor arbejdet på flere fronter samtidig - somme tider med skiftende vægt. Det er jo svært at overkomme alt. Vi har oplevet så meget, at vi ikke kan fortælle det hele. Men vi vil gerne give nogle eksempler på nogle af de problemer, vi er rendt ind i undervejs - og hvordan vi prøvede at løse dem.

Et eksempel på "kammeratlig velvilje"

Næsten samtidig med, at vi henvendte os til kaffebarsejendommens administrator, var vi begyndt at undersøge, hvem der ejede to grunde i Rådmandsgade - en ryddet grund på hjørnet ved Mimersgade, og en med lav bebyggelse ved Dagmarsgade. De havde ligge ubenyttet hen i flere år, og var mere end velegnede til en børnehave med legeplads.

De viste sig at være ejet af et kollegieselskab, Bronzestøberkollegierne. Det havde købt grundene i slutningen af 60'erne med statsstøtte. Selskabet er en aflægger af det almennyttige boligselskab, De Unges Boligaktionsfond. Selskabet bestod endnu kun af en bestyrelse, som var sammensat af unge venstreorienterede socialdemokrater. Dem mente vi, vi kunne regne med. En af os havde engang arbejdet for De Unges Boligaktion, og hun fik en aftale med en derfra om at komme og snakke med os om vores muligheder på de to grunde. Da han aldrig kom, forsøgte vi at få kontakt med lederen af DUB. Han sagde, at vi hellere måtte snakke med formanden for kollegieselskabets bestyrelse. Da vi endelig fik fat i ham, var han temmelig afvisende, men lovede at tale med sin bestyrelse om det og vende tilbage. Da han ikke gjorde det, og var umulig at komme i forbindelse med, besluttede vi at skrive et brev til bestyrelsen, idet vi håbede på, at bestyrelsesmedlemmerne så ville sætte skub i tingene. Det var i slutningen af april 1971. DUB var jo oprettet af unge studerende - og bestyrelsen repræsenterede jo også DUB, så vi kunne vente, at de ville være solidariske med os. Hjælpe os, så vi kunne udnytte grundene, til de skulle bruges, og evt. sætte plads af til en institution i et af projekterne, udlægge grundene til midlertidig legeplads - og siden, når kollegiet blev bygget, åbne det for naboerne - alt sammen noget, vi foreslog dem i brevet.

Den næste måneds tid gik uden svar. Vi forsøgte flere gange at træffe formanden over telefonen. I begyndelsen af juni tabte vi tålmodigheden og sendte

et rykkerbrev til bestyrelsen. Vi fulgte det op med telefoniske rykkere - stadig uden resultat. Midt i oktober kunne vi så pludselig læse i Nørrebro Avis, at Samuelskirkens fritidshjem havde lånt den ryddede grund til byggelejeplads.

Vi prøvede nu igen at komme i kontakt med DUBs leder, og han henviste igen til bestyrelsesformanden. Han fastholdt, at han ikke selv kunne snakke med os af hensyn til bestyrelsesformanden. Han måtte ikke gå ham i bedene, men han ville formidle kontakten. - Herefter fik vi en aftale med bestyrelsesformanden om, at han skulle undersøge, hvordan det lå med hans forretningsførers forhandlinger med kommunen om den grund, der endnu ikke var ryddet. Han skulle give os skriftlig besked inden en måned.

Der gik to måneder uden svar. Så læste vi i avisen, at DUB havde skiftet formand, og samtidig fandt vi en reklame fra DUB, der bl.a. beskrev deres planer for bronzestøbergrundene. Nu var vi kommet så langt som slutningen af januar 1972. Vi prøvede flere gange forgæves at komme igennem til bestyrelsesformanden, men han var ikke at træffe. Midt i februar fik vi via en af de andre grupper at vide, at man i kommunens generalplandirektorat mente, at DUBs byggeri var udsat på ubestemt tid, fordi de manglede penge - og fordi de gerne ville erhverve to mellemliggende grunde, der ligger mellem deres hjørner. Vi fik ligeledes at vide, at direktoratet for børne- og ungdomsforsorg havde forhandlet med selskabets formand om hjørnegrunden ved Dagmarsgade, og at man ville prøve at overtale ham til at lade os overtage forhandlingerne. En uges tid efter fik vi at vide, at vi

Byggelejepladsen på den lånte grund

Ruinen på den anden hjørnegrund

kunne sige til bestyrelsesformanden, at kommunen ikke var interesseret i den pågældende grund, fordi den eksisterende bebyggelse var for dårlig.

Så prøvede vi igen at få fat i bestyrelsesformanden. Uden held. Et par måneder efter forsøgte vi så i stedet at finde ud af, hvilke aftaler Samuelskirkens fritidshjem havde med kollegieselskabet. Lederen oplyste, at de regnede med at kunne bruge grunden i 2 - 5 år. Og da vi siden talte med formanden for Samuelsgården var han velvilligt interesseret, men kunne ikke være med til at åbne legepladsen for kvarterets børn. De havde selv så meget brug for pladsen. Hvad den anden grund angik var deres bevægelsesfrihed begrænset af samarbejdet med DUB. Men vi kunne komme med et udspil, så måtte vi se. Siden har vi ikke foretaget os noget for at få en børnehave på en af disse grunde. Hvad skulle vi gøre? De journalister, vi talte med om sagen var heller ikke interesseret.

Nu - i juni 1974 - er situationen tilsyneladende uforandret. Menighedsinstitutionen har stadig deres legeplads på det ene hjørne, mens det andet ligger forfaldent hen med knuste ruder og lidt græs omgivet af gennembrudt pigtråd.

Byggespekulantens madding - et andet eksempel

Kort efter at vores gruppe blev dannet, fandt vi ud af, at snedkermester O. J. Nielsen havde fået en betinget tilladelse af kommunen til at bygge to fem-etages blokke langs henholdsvis Dagmarsgade og Thyrasgade. Det var en skuffelse,

for det var et af de steder, hvor vi havde håbet på at kunne få vores børnehave anbragt. Dengang bestod bebyggelsen af lave garager og værksteder. Men nu var der altså ved at blive projekteret et nybyggeri, og det måtte vi se, hvordan vi kunne udnytte. Hvis vi kunne komme i kontakt med ejeren og arkitekten, før byggeriet var færdigprojekteret, kunne vi måske få indrettet en del af byggeriet til et lejemål for os.

Derfor henvendte vi os til den arkitekt, der stod for byggeriet, og spurgte, om vi kunne leje stueetagen i blokken mod Thyrasgade, når den altså engang kom op. Thyrasgade var en lille smal blindgade mellem Gormsgade og Ægirsgade. Den skulle nu føres igennem i forbindelse med nybyggeriet, som var tegnet for højt i forhold til de gamle huse, der skulle blive liggende i gaden. Det kunne vi selvfølgelig ikke lide, men hvad skulle vi gøre ved det? Vi var tvunget til at forhandle med ejeren om et lejemål. Det bedste, vi kunne komme på, var at foreslå ham, at Thyrasgade skulle blive ved med at være lukket. Vi ville gerne leje stueetagen, og legepladsen kunne så blive lagt, hvor han ellers havde tænkt sig, at der skulle være vej. Blev den del vi ikke skulle bruge udlagt med blomster, træer og græs, kunne det blive til et plaster på såret for karreens beboere til glæde for mange flere end os.

Arkitekten var med på ideen. Efter projektet skulle lejlighederne i huset have adgang fra gården. Hvis vi så fik egen indgang fra gaden, ville vi ikke genere de øvrige beboere - og det ville også være muligt at isolere vores rum fra starten, så støjen fra børnene blev bragt ned til et minimum; dermed ville vi ikke komme i et modsætningsforhold til de øvrige lejere. Arkitekten lovede, at han ville undersøge mulighederne og vende tilbage til os om 14 dage. Efter de 14 dage rykkede vi for svar, og fik at vide, at man nu kun ventede på en godkendelse fra brandvæsenet. Derefter ville den samlede godkendelse komme - og så kunne vi snakke sammen om detaljerne.

Vi ventede så i knapt to måneder, inden vi ringede igen. Vi havde meget andet at se til og tog det med ro, fordi den slags jo kan trække ud. Denne gang ventede arkitekten den endelige godkendelse i løbet af en uge, og derefter ville vi få besked. Endelig lidt over en måned senere ringede han op. Om vi ikke ville give ham medhold i, at boligministeriets rådgiver i byplansager var galt afmarcheret, når han ville have, at lejlighederne ikke kun skulle have spisested i stuen, men skulle have regulære køkkener og være så store, at de kun kunne lejes ud som familieboliger? Når vi nu manglede så mange institutionspladser, var vi da bedre tjent med små lejligheder til pensionister og andre samt med en børneinstitution i byggeriet! Om vi ikke kunne hjælpe ham med et brev til boligministeriet?

Vi lovede at sende ham et stykke papir - men spekulationsbyggeriet ville vi ikke støtte, lige meget hvad vi så kunne forhandle os frem til derigennem. Hvordan hang det hele egentlig sammen? Vi prøvede først at ringe til kommunens socialdirektorat. Om de kendte noget til den sag? De havde ikke noget med den at gøre, men henviste os til kontoret for pensionistboliger. Derfra blev vi henvist til direktoratet for kommunens beboelsesejendomme - som heller ikke havde nogen kommentarer. Så ringede vi i stedet til boligministeriet, hvor vi fik at vide, at de havde fået en forespørgsel fra Københavns kommune om dispensation fra en hel del almindelige bygningsbestemmelser på huset. Der skulle forhandles om sagen. Kommunen støttede bygherren, men boligministeriet var imod. Projektet gik nemlig ud på, at lejlighederne hovedsagelig skulle være 1-værelses med køkken-

skranke, og yderligere havde kommunen bedt om tilladelse til, at de måtte bebos af to personer.

se evt. bilag
nr.2, s.400

På baggrund af de oplysninger fandt vi, at vi var bedst tjent med at sende arkitekten nogle oplysninger om de fysiske forhold i kvarteret. Dem havde vi samlet i forbindelse med vores arbejde med at udforme en legat-ansøgning, og de talte klart om vores behov for flere institutionspladser, og imod flere små lejligheder. Vi skrev det pænt - var jo nødt til at takkes ham. Gav ham ikke det brev, han gerne ville sidde og vifte med under forhandlingerne, men et der sagde noget om, hvad det var han var ifærd med at lave - med de venligste hilsener og håb om at høre godt nyt hurtigt.

Vi hørte intet det næste halve år. Men kort efter vores et-års fødselsdag, januar 1972, søgte vi at genoptage kontakten med ham igen. Han fortalte - hvad der jo ikke var helt nyt for os - at boligministeriet og kommunen ikke kunne enes. Ministeriet ville have store lejligheder, mens kommunen syntes, de små var gode nok. Arkitekten skulle snart til møde med dem begge og ville så vende tilbage til os. Han ville gerne have os ind i byggeriet, eller evt. tage os ind på en tom grund på den modsatte side af Thyrasgade, som også tilhører snedkermesteren.

Fjorten dage senere kunne arkitekten berette, at snedkermester-byggespekulanten og kommunen havde vundet slaget. Vi kunne ringe igen om et par dage og få noget mere at vide. Det gjorde vi, og så fortalte han, at snedkermesteren var ble-

Spekulationsbyggeriets gårdareal

vet vanskelig - han ville ikke have os ind i byggeriet, men måske nok lade os få plads på tomten. En måned senere fik vi at vide, at byggetilladelsen var kommet, og at snedkermesteren ikke ville have nogetsomhelst med os at gøre - heller ikke på tomten, som han nu havde givet en mekaniker forhåndstilsagn om at leje til tankstation. - Men arkitekten skulle nok give os et praj, når han faldt over andre muligheder i Røde Rose

Er vi tvunget til at tage på landet?

Alt medens vi støvede kvarteret igennem, kiggede på steder, læste annoncer og arbejdede med ovenstående, var vi begyndt at snakke om mulighederne i udflytterbørnehaverne. Den, der foreslog det, talte varmt for det gode for børnene ved at få frisk luft hver dag. Andre holdt fast ved, at institutionen skulle ligge i kvarteret. Det var rigtig nok, at børnene manglede både solen og det grønne, men de skulle ikke køres langt både morgen og aften for at få det. Dertil kom, at børnene så altid ville være nødt til at være derude hele dagen.

Efterhånden som den ene mulighed efter den anden for at lave noget i kvarteret svandt, gav vi os alligevel til at arbejde på at finde et sted i omegnen. Vi ville udnytte tiden, til vi fandt det rigtige i kvarteret, til at få noget i en fart og opnå fordelene ved en sammenlægning, når vi også fik institutionen i kvarteret op at stå. Vi betragtede udflytterbørnehaven som en nødløsning, og ville sikre os, at vores blev så god som mulig. Det var almindeligt, at man fik dispensation for alt muligt til den slags, men det skulle vi ikke have noget af. Skulle børnene bringes langt væk om dagen, skulle de ikke osse spises af dårligere forhold derude. Desuden skulle vi også have et godt samlingssted i kvarteret: børnene skulle kunne blive hjemme, tage på udflugter i byen derfra, og der skulle være plads til at rumme pædagog- og forældremøder m.m.

Masser af mulige samlings- og mødesteder - men

Jagten på samlingsstedet - udflytterinstitutionens "base", - kunne iværksættes med det samme. Der var masser af mindre nedlagte butikker, men de første par måneder fandt vi ikke nogen, der duede. De var både for små og for dyre. Først i slutningen af maj 1971 fandt vi et sted, der både var mægtig godt og billigt. Det kan tjene til eksempel på et af vores stadigt tilbagevendende dilemmaer. Vi var henne og kigge på stedet nogle gange; og søgte til sidst kontakt med ejeren. Denne, en dame, var imødekommende og ville gerne leje ud til os. Men da vi kontaktede kommunen, forlangte den, at vi skulle have en godkendt udflytterbørnehave, før de ville tage stilling til samlingsstedet. Ellers hævdede den, at basen skulle udnyttes til f.eks. en halvdagsbørnehave eller et legested, indtil udflytterbørnehaven blev taget i brug - og fortsætte med at være det derefter. Det ville vi ikke, for en base var jo netop for lille til alt muligt andet end samlingssted, og har ikke nogen legeplads.

Ejeren lovede imidlertid at vente på os, hvis vi arbejdede for at skaffe et udflyttersted hurtigt. Vi havde jo allerede været godt i gang nogle måneder og regnede ikke med, at det kunne tage lang tid, før vi fik resultater. For ligesom at sikre os, at det kom til at holde stik, bad vi derfor også direktoratet for børne- og ungdomsforsorg om at hjælpe os med et udflyttersted til den base, vi havde på hånden. Kommunen havde købt jord og gårde op rundt om i omegnen, vidste

vi. De var velvillige, men henholdende - lovede at undersøge mulighederne. Derfor forsøgte vi at holde dem fast på det, medens vi samtidig holdt dampen oppe med vores eget. Det eneste, vi fik ud af dem, var imidlertid, at de kun ville godkende basen, hvis vi oprettede et legested der.

Det tyggede vi lidt på. Vi fandt, at "vores" sted i Odinsgade var god til base, men uegnet til legested, fordi der slet ikke var mulighed for udendørs leg. Alligevel gav vi os til at undersøge, hvad legesteder egentlig var for noget, og hvad der krævedes til deres oprettelse og drift osv.

I løbet af den følgende måned besøgte vi derfor forskellige steder, hvor der var indrettet legesteder. De lignede nærmest børneparkeringer. Et sted, hvor der var nogle pædagoger ansat, sagde de, at der ikke var mulighed for pædagogisk virksomhed, og at det f.eks. var umuligt at rydde op, fordi børnene hele tiden kom og gik. Flere steder havde man derfor søgt om at blive lavet om til halvdagsbørnehave på trods af, at de ikke havde spor udendørs plads.

Ind imellem snakkede vi med damen om problemerne. Hun holdt stadig basen ledig til os, men ville ikke kunne blive ved med det, og i oktober 1971 måtte vi opgive stedet. Vi var ellers begyndt at fable om, hvordan vi selv kunne skaffe pengene til lejen af basen, så vi kunne slippe for at lave et legested eller noget andet juks. Vi tænkte på at tjene pengene ved at vaske trapper, og ved at lave koncerter o.l. i medborgerhuset. Men vi opgav det, fordi der skulle tjenes så meget, at vi ikke kunne overkomme det ved siden af vores daglige gøremål.

Penge - en nødvendighed

Vi var helt klar over fra starten, at pengene ville blive et problem, og at vi måtte finde en løsning på det. I første omgang blev det et tilfælde, der satte os i gang. Vuggestuegruppe I havde læst noget i BT om, at Arne Bybjerg - ham med Carmen Curlers - havde stillet 1.000.000 kr. til rådighed for børneforsørgsformål. Man skulle bare henvende sig til BT, så skulle de nok hjælpe. Ifølge rygtet havde en forældregruppe på Christianshavn allerede fået 100.000 kr. til en legeplads. Vi ville godt være med til at bruge noget af den million også - og var derfor med til at sende en ansøgning til BT i marts 1971 på vuggestuegruppe I's initiativ.

Tre måneder senere viste det sig, at millionen bare var et reklamenummer. Den var der slet ikke. Det syntes vi var for skrap, og fabrikerede en pressemeddelelse om sagen. Der var imidlertid ingen, der interesserede sig for problemet. Det eneste blad, der bragte noget om den, var BT selv, og de havde klippet i den og forsynet den med en redaktionel bortforklaring.

Forargelsen og skuffelsen gjorde det klart for os, at vi måtte se at komme i gang. Jo før, jo bedre. Det kunne jo ikke vare længe, inden noget lykkedes for os - nu havde vi jo været i gang i godt fem måneder. Men hvordan skulle vi skaffe os penge, når vi ikke kunne ansøge om noget konkret? Var der mon nogen, der ville støtte os på forventet efterbevilling?

Vi så efter i legathåndbogen, som vi lånte på biblioteket. I juni arbejdede vi meget med udformning af en ansøgning - lavede to udkast, som så blev drøftet på gruppemøderne i flere omgange. En del af arbejdet bestod i at samle dokumentation for institutionsbehovet i kvarteret. Vi talte børn i de forskellige aldersklasser og talte institutionspladser; fik rede på lejlighedernes størrelse, friarealer osv. Men da der var så meget andet, lå arbejdet med at gøre ansøgnin-

se evt. bilag
nr.3, s.401

se evt. bilag
nr.4, s.401

gen færdig stille i nogle måneder til slutningen af oktober 1971, hvor vi fik teksten gjort færdig.

I løbet af de næste fem måneder sendte vi 20 ansøgninger afsted og fik fire afslag samt et positivt svar. Så var ansøgningsfristerne på de legater, vi havde udvalgt, udløbne, og derfor holdt vi op med at søge i den omgang og kunne koncentrere os om arbejdet med at finde et sted at være, mens afslagene indløb.

se evt. bilag
nr.5, s.401

Hen i oktober 1972 genoptog vi ansøgningsvirksomheden. På det tidspunkt mente vi, at vi stod bedre, fordi vi havde været i gang før. Ud over erfaringerne med udformningen af ansøgningen troede vi også, vi kunne få fordel af at være "gamle bekendte" - og altså kunne dokumentere, at vi ikke bare var nogle døgnfluer. Den gamle ansøgning blev videreudviklet til tre varianter. En til ny legater, en til dem, der havde hjulpet os, og en til dem, der havde givet os afslag af den ene eller anden grund.

se evt. bilag
nr.31, s.413

Samtidig med at vi begyndte at kigge i legathåndbogen, snakkede vi osse om de andre finansieringsmuligheder. Folk, der har jord og bygninger, kan jo låne penge på dem. Nogen i kommunen havde ganske vist sagt, at det ikke kunne lade sig gøre med pavillonbyggeri. Men det ville vi ikke uden videre godkende. Derfor henvendte vi os til en kreditforening, hvor vi fik at vide, at hvis vi ejede en grund og lavede en tilskudsberettiget børnehave på den, kunne vi få lån til mindst 90% til finansieringen til 10% i rente - bare der var tale om et pavillonbyggeri på fast sokkel. Derfor kunne vi tale med så meget mere vægt, når vi bad ejendoms-mæglere om at finde grunde til os.

Samarbejde med andre

Da vi havde været i gang et års tid, bad vuggestuegruppen og de andre forældre i Røde Rose os om at være med til at bestemme, hvordan deres vedtægter skulle være. Det sagde vi ja til, for vores vedtægter skulle jo ikke gerne adskille sig for meget fra deres til sin tid. Det var faktisk helt oplivende at tale om vores fugl på taget, som om vi allerede stod med den i hånden - noget konkret havde vi jo endnu ikke opnået. Ind imellem vores fællesmøder brugte vi en del af vores gruppemøde til at arbejde med problemerne. Det gav en del vanskeligheder, at de var i fuld gang og stod i de konkrete problemer med at få institutionen til at fungere, mens vi endnu kunne tillade os at se på tingene på et idealistisk grundlag og således holde fast ved de ideelle fordringer. Selv om det gav gnidninger, var det dejligt at være sammen, og synspunkterne udjævnedes da også delvis, så det var faktisk godt, vi satte os sammen om det.

Røde Rose I tog også et initiativ som vi sluttede op om, da den daværende socialminister Eva Gredal planlagde sine nedskæringer på børne- og ungdomsinstitutionsområdet. Dengang indbød de til et fællesmøde som medførte, at vi udformede en protestskrivelse, som mange i kvarteret blev medunderskrivere af.

Vi har også lavet et blad sammen med de andre grupper. Det skete i foråret 1972. Vi havde lavet en mægtig klagesag på det tidspunkt og var godt nedkørte. To af os skulle flytte fra kvarteret. De andre grupper trængte også til nye kræfter. Derfor blev vi enige om at lave et blad i fællesskab. Det skulle handle om, hvordan situationen var, og om at der måtte nye kræfter til, hvis vi skul-

se evt. bilag
nr.7, s.363

le kunne overkomme arbejdet - samt endelig skulle det indbyde til et fællesmøde.

Vi skrev bl.a. "vi har arbejdet i over et år og har fået en masse kontakter som næsten alle vil hjælpe os med at få fat på det rigtige. Vi vil helst lave institutionen her i kvarteret, men det har hidtil været umuligt at få fat i nogle lokaler, der kunne bruges. Vi arbejder stadigvæk på det, men har også brugt en masse tid på at lave en udflytterbørnehave. Den troede vi, vi kunne lave i en håndevending. Det kunne vi ikke. Hovedsageligt fordi omegnskommunerne har været vrangvillige, men også fordi by- og landzonelovgivningen gør det let for dem at være det. Hidtil er det kun blevet til afslag, men vi har nogle muligheder på hånden, en ved Ganløse, og en i Solrød - samt en spinkel mulighed i forbindelse med noget nybyggeri her i kvarteret." I bladet, som vi trykte i løbet af 3-4 dage og omdelte til hele kvarteret sammen med de andre grupper, indbød vi alle naboer til et møde på skolen. Mellem uddelingen og mødet var vi ude med plancheudstillinger og løbesedler for at minde om bladet og mødet. Det var en hel anden slags arbejde.

På mødet i maj 1972 havde vi delt klasseværelserne imellem os, så de, der ville vide mere om børnehaver og måske gå ind i gruppen, kunne komme til os. Da vi mødtes i gruppen 3 dage senere, kunne vi konstatere, at vi var blevet tre mere - og ugen efter kom yderligere fire. Det var en tiltrængt saltvandsindsprøjtning - men gav også vanskeligheder i arbejdet, fordi der nu var nogen af os, der kendte hinanden meget godt, og nogen som slet ikke kendte hinanden. Det gik dog nogenlunde. De fleste af os blev sammen, men der var et par stykker, der forlod os allerede efter en uge. De syntes arbejdet var for overvældende.

Vi har prøvet at lave alliancer flere gange og er blevet bedre og bedre til det. Eksempelvis snakkede en af os en gang med nogen fra Fenrisgade-huset. De spurgte, hvorfor vi ikke forsøgte at komme ind i nybyggeriet, når det nu var der. Det var i slutningen af april 1972. Hvis vi gav os i lag med byggeriets arkitekt, kunne vi samtidig få tegningerne at se - og således fortælle dem, hvad der var tiltænkt dem af del i friarealet. På det tidspunkt var de naturligt nok ved at blive bekymrede over at få et betondæk lige uden for vinduerne i 1. sals højde.

Der gik lidt over en måned, inden vi fik fat i bygherren og fik spurgt om muligheden for at lave en institution i Heimdalsgade. Han var positiv - vi kunne bare snakke med hans arkitekt. Da vi siden fik et møde med ham, fik vi både de tegninger, der var af betydning for os, og de oplysninger, de havde brug for i Fenrisgade. Der var en del muligheder for at komme ind i huset, men den eneste der gav børnene acceptable udendørs forhold, medførte en indskrænkning i beboernes meget beskedne opholdsareal. Det syntes vi ville være uanstændigt. Da de indendørs muligheder på den anden side var gode, var vi også kede af det, hvis muligheden skulle forspildes.

Derfor henvendte vi os til vuggestuegruppe II med resultaterne. De skulle jo ikke bruge nær så meget friareal til deres vuggestuebørn, som vi til vores børnehavebørn, og de stod på det tidspunkt på lige så bar bund som os, vidste vi. Det faldt så heldigt, at vi kunne nå at give dem oplysningerne inden det møde, som vi havde indbudt til i fællesskab i Røde Rose 6. Med oplysningerne i hånden kunne de komme til at snakke om deres planer på en meget bedre og mere konkret måde på mødet.

Da vi kort tid derefter mødtes for at tale mere detaljeret om mulighederne, var der to pædagoger med. De ville både være med til at udarbejde planerne, og

var, som vi ønskede det, indstillet på at arbejde i institutionen, når den kom op. Vi havde en ide om, at vi skulle udnytte husets muligheder sådan, at de brugte første sal til vuggestue, men vi skulle bruge en del af stueetagen til base for en udflytterbørnehave. Dermed ville de dels få direkte adgang til karreens friareal, dels have mulighed for at udnytte vores base når den var tom om dagen, dels have mulighed for at få nogle ture med et par af deres børn til vores "landsted". Selv ville vi herigennem få mulighed for at afhjælpe en af udflytterbørnehavens store mangler - at børnene ikke havde mulighed for kun at være der den halve dag, når forældrene undtagelsesvis havde en halv fridag til at være sammen med dem. Da pædagogerne, og vuggestuegruppen med dem, syntes at det blev for indviklet, mundede diskussionen ud i, at børnehavegruppen slet ikke burde leje sig ind for at få en base der, men hjælpe vuggestuegruppen med indretningen af deres institution. Vi skulle repræsentere børnehavebørnenes interesser i den aldersintegrerede institution, som vuggestuegruppen nu var enedes om. Det ville vi også gerne, men da vi havde fået gennemført diverse møder med byherren og hans arkitekt på dette fælles grundlag og således fået opbygget en god kontakt mellem de andre og støttet dem i arbejdet med projektet i nogle måneder ved at sende to repræsentanter til møderne, trak vi os ud af arbejdet, fordi vores eget arbejde med at få noget på benene da var blevet så stort, at vi ikke længere kunne klare begge dele. Det skete i bedste forståelse, og da vi siden stod i bekneb for at få hjælp fra en ingeniør, fik vi uvurderlig støtte af en af dem.

Vi har også ønsket at samarbejde med frittergruppen, men det blev ikke rigtig til noget. Vi kunne ikke overkomme det. Det var i efteråret 1972, hvor frittergruppen havde fået lovning på, at de skulle stå for opførelsen af en aldersintegreret institution på Bardings gamle grund i Rådmandsgade - den der ligger lige over for kollegieselskabets grund. De syntes, det var en alt for stor opgave og spurgte, om vi ville være med. Da vi ikke kunne det, ville de prøve om de kunne overkomme arbejdet alene. En af grundene til at de var kommet så vidt, var iøvrigt et resultat af vores store klagesag. Den medførte en diskussion i borgerrepræsentationen, hvor bl.a. borgmester Børge H. Jensen sagde, at de ville hjælpe os. Borgmesteren sagde også, at kommunen havde gjort, hvad den kunne for at hjælpe os gennem direktoratet for børne- og ungdomsforsorg, men vores projekt ville blive dobbelt så dyrt som den dyreste institution.

Det var noget sludder, for på det tidspunkt havde de ikke set skyggen af et projekt fra os. Vi havde jo netop ikke noget sted, vi kunne lave en institution på! Men sådan kan man altså have glæde af hinandens initiativer. På et sent tidspunkt i 1973 skulle vi dog komme til at mødes med frittergruppen igen, men det var op til og under nogle meget kedelige forhandlinger med kommunen, hvor embedsmændene prøvede at spille os ud mod hinanden - mere om det siden.

I september 1972 kom der et udkast til en dispositionsplan for en del af Røde Rose frem. Vi besluttede at anskaffe den til hele gruppen. Nørrebro Avis ringede og spurgte, hvad vi syntes om den. Vi fik ikke svaret umiddelbart - det var jo ikke sådan lige at gå til. En uges tid senere indbød en af gårdrydningsgrupperne os til et møde om en kritik af planen. Nogle af os gik til mødet, og to af os gik også ind i den arbejdsgruppe, der senere blev til dispositionsplangruppen. Vi var med til at afsende anmodningen om, at kommunen skulle lave planen om og udvide den til at omfatte hele Røde Rose, men derudover kunne vi ikke

overkomme arbejdet med den sag. Dog var vi selvfølgelig med, da dispositionsplangruppens Røde Rose nr. 7 skulle omdeles i april 1973, og med til mødet osv.

Blandt de mere løse forhold kan vi nævne, at vi har prøvet at få de andre institutionsgrupper sat i gang med at skaffe sig penge ved at give dem en redegørelse for vores legatansøgningsvirksomhed. Ideen med Rosenbladet kom fra en af vores nye gruppemedlemmer og blev støttet af os, og kernen i redaktionen har bestået af børnehavegruppemedlemmer i en lang periode. En del af os har arbejdet med at få den børnepasningsordning, som vuggestuen tog initiativ til, op at stå. Herudover har vi søgt at få et samarbejde i gang med børnehaverne i kvarteret. Vi søgte kontakt med dem for at snakke om samarbejde om ventelisterne. Samtlige menighedsinstitutioner afviste os, men vi fik et udmærket samarbejde med en netop tilkommen kommunal børnehave i kvarteret.

Hvad de udenkvarters kontakter angår, har vi haft siger og skriver tre. Første gang var i efteråret 1971, da vi blev forvekslet med en gruppe forældre fra Vesterbro i vores forhandlinger med Værløse kommune. Dem tog vi kontakt med. Det viste sig at være en gruppe ventelisteforældre, der var blevet utålmodige og havde slået sig sammen om at ville lave en børnehave selv. Vi blev enige om at mødes for at drøfte fælles problemer. Der fik vi bl.a. at vide, at de havde fået 1000 kr. fra et legat. Det gav os blod på tanden og satte os i gang med ansøgningsvirksomheden igen i slutningen af oktober 1971. Det kom der med tiden overordentligt gode resultater ud af.

Den anden gang blev vi indbudt til at komme ud til et fællesmøde for de såkaldte Settlementer for at fortælle dem om, hvad det egentlig var for noget, vi gik og lavede, og om hvad vi fik ud af det. Vi sagde også ja, og i februar 1972 mødtes vi for første gang med nogen fra de andre grupper i Røde Rose om en fælles opgave - at finde ud af, hvordan vi skulle fremlægge vores erfaringer og hvad vi skulle lægge vægt på at få sagt. Vi forberedte os derefter grundigt i gruppen og syntes, at mødet blev helt godt, men var kede af, at der næsten kun var settlementsmedarbejdere - og altså næsten ingen almindelige forældre som os - med til mødet.

Tredje gang var i efteråret 1972, hvor vi fik tilbud om at lave en "låneraften" på biblioteket i et nabokvarter. Det sagde vi ja til, og der var en del mennesker, som vi kunne fortælle om, hvad vi fik ud af tingene. Ellers har vi ikke haft megen forbindelse med forældrekredse uden for kvarteret. Efter en artikel om os, har vi sendt noget materiale frem om institutionsoprettelse, når nogen har henvendt sig, men det er ikke blevet fulgt op.

På dette grundlag er vi nogle gange blevet kontaktet fra uddannelsesstederne, og vi har flere gange været på børnehaveseminarier og fortalt om kvarteret og det, vi laver. En enkelt gang har vi haft besøg af en klasse. - Når vi har brugt tid på den slags kontakter, er grunden, at det som regel giver et honorar, der kan gå i den fælles kasse, samt, at vi måske på den måde kan være med til at gøre de pædagogstuderende mere opmærksomme på disse ting - og måske derved tilskynde dem til at få ændret deres uddannelse sådan, at de lærer mere om lovene, om problemerne vedrørende institutionsoprettelse, om betydningen af vekselvirkningen mellem institutionen og børnenes daglige miljø, om deres og vores virksomhed osv.

Pædagoger skal der også til

Hvad angår de pædagoger, der skulle arbejde i institutionen, var vi fra begyndelsen indstillet på, at vi skulle have fat på dem hurtigt, så de kunne deltage i arbejdet med at få institutionen. Vi mente, at det var den bedste måde at lægge en god grund for det samarbejde, vi skulle have efter åbningen. Diskussionerne om indretningen af institutionen og om udformningen af vedtægterne ville have betydning og sikre os en god drift i det daglige.

I årenes løb har vi erfaret, at det ikke er let at komme i kontakt med pædagogernes seminarier. Desuden lærer pædagoger så godt som intet om institutionsoprettelser. Deres forestillinger om, hvordan vi kan indrette os er derfor ofte urealistiske.

I tidens løb har vi dog i kortere og længere perioder haft pædagoger med i gruppen. Undertiden har vi været helt pædagogløse. Vi havde et fast forsæt om at lægge en god grund for forældre- pædagog-samarbejdet i vores børnehave. Men det viste sig næsten umuligt at opnå det. En af grundene er, at pædagogerne er nødt til at lade deres deltagelse i opbygningen af institutionen være fritidsarbejde. Det er vanskeligt for dem at være lige meget engagerede i to ting, og når det er så usikkert, hvornår en institution bliver til noget, som det viste sig at være hos os, er det svært for dem at gå ind i arbejdet. Det har givet os mange vanskeligheder. Det er jo f.eks. nærmest håbløst at nå til enighed om de pædagogiske retningslinier, når pædagogerne skifter undervejs frem til åbningen. Da får man så travlt med praktiske ting, at man ikke kan overkomme også at snakke om principper. Når det var os så magtpåliggende, var det ikke mindst fordi det ofte er svært for pædagogerne at forstå vores ønske om institutionens sammenhæng med kvarteret - dens betydning for kvarteret som en del af dets fysiske miljø. At vi ikke lod os slå ud af det vil fremgå af det følgende.

I OMEGNSKOMMUNERNE ER DER DA PLADS TIL OS!

Selv om vi fandt, at en spejderhytte ikke var sagen, når vi skulle finde os et udflyttersted, gik vi alligevel i gang med at skrive til en række spejderledere, om de havde noget til salg eller leje. Det kom der ikke noget ud af - og vi gjorde heller ikke noget for at følge sagen op. Spejderhytten ville være en dårlig løsning. Man kan jo ikke indrette sig ordentligt, når man skal pakke sammen hver fredag.

Derfor gik vi i stedet i gang med at lede i omegnskommunerne. Nu er det jo sådan, at det er hjemkommunen (for os altså København), der betaler til institutionen, selv om den ligger i en anden kommune. Når omegnskommunen ikke ville blive belastet økonomisk af vores institution, skulle det vel ikke være så svært at komme igennem. Den plads, vi har så lidt af i byen, havde de jo masser af derude.

Dragør

Allerede to måneder efter vores gruppes start - lige efter at alle spejderhytterne var blevet til ingenting - fandt vi på at kontakte Gabriel Jensens fe-

rieuflugter for at høre, om de havde noget, vi kunne bruge. De var interesserede, og foreslog at vi skulle drøfte mulighederne i en feriehytte, som de havde ved Dragør sydstrand.

Vi tog ud og så på stedet et par dage efter. Det lå meget dejligt lige ved vandet. Selv om vi ikke måtte sætte hegn op, for at forhindre børnene i at falde i vandet, og selv om der ville være en del stank fra vandet, mente vores pædagog, at det nok kunne gå.

Vi tyggede lidt på det. Snakkede en del om, hvordan vi kunne indrette stedet, og fortsatte vores søgen andre steder. Et stykke tid hældede vi mest til et bedre sted, men da det et par måneder senere forekom os tvivlsomt, at vi kunne få det, faldt vi tilbage til mulighederne i Dragør.

Vi havde fået at vide, at Gabriel Jensen kun havde tilladelse til at bruge huset om sommeren. Men vi skulle jo bruge huset hele året, og måtte derfor søge om en udvidelse af tilladelsen i Dragør kommune. Vi var fortsat uenige om, hvorvidt det nu også var et godt sted - men ville nu se, om kommunen ville udvide tilladelsen.

I Dragørs tekniske forvaltning fik vi at vide, at teknisk udvalg skulle have møde en uges tid senere - og der ville de så tage stilling til, om vi måtte bruge feriehuset til udflytterbørnehave. Da vi ringede efter mødet, kunne vi kun få at vide, at ifølge mødereferatet var vores anmodning ikke blevet imødekommet. Den mand, vi havde talt med, var først at træffe om nogle dage. Så tænkte vi, at vi måske kunne lægge pres på udvalget ved at sende en egentlig ansøgning - og det gjorde vi så. Svaret kom hurtigt - huset lå i et fredet område, hvor kommunen ikke engang selv må lave institutioner til sine egne indbyggere.

Derefter lå sagen stille til kort efter vores 1-års fødselsdag, hvor vi skrev til kommunen og bad dem fortælle os, hvor dens byplanvedtægter ellers kunne give os mulighed for at lave en udflytterinstitution. Fjorten dage senere svarede de, at kommunen var så udbygget, at de ikke kunne anvise os nogen steder, selv om de gerne ville det.

Birkerød

Mens vi kviede os på grund af det manglende hegn og det stinkende vand i Dragør, sendte vi bl.a. 23 forskellige ejendomsmæglere breve om køb eller leje af hus eller grund til udflytterbørnehave. For nu måtte der åbenbart en kraftig indsats til. Der var endnu ikke kommet noget ud af det, da een af os så en annonce om et hus i Birkerød.

Vi for af sted for at se på det. Huset var ideelt og lå også skønt. Der løb ganske vist en jernbane på den anden side af grunden, men den var højt hævet på en skrænt, og grunden var både stor og havde mange træer og en spændende krat-skov. Derfor skrev vi straks en ansøgning til Birkerød kommune om tilladelse til at lave udflytter der.

Vi var meget opsatte på at komme i gang, og havde lært, at det fremmede ekspeditionen, når man skyndte sig at rykke for svar pr. telefon. Derfor ringede vi allerede efter et par dage for at høre, hvordan det gik. De lovede svar i løbet af fjorten dage, men fortalte samtidig, at en Montessoribørnehave søgte om det samme hus. Da vi ringede igen efter de fjorten dage, mente man, at de andre nok fik lov, men vi kunne jo da ringe igen. Det gjorde vi så allerede dagen efter,

hvor vi fik at vide, at kommunalbestyrelsen ville behandle begge ansøgningerne på et møde fire dage senere.

Det blev et nej til os. Det faldt et par dage før Dragørs; og begrundelsen var, at man ville sikre ejendommen til børnehavemål for kommunens egne beboere ved hjælp af en byplan. Det var jo rimeligt nok, at en kommune først ville sørge for sine egne - men alligevel! Vi trøstede os med, at det måske var en følge af vores initiativ, at Birkerød så fik noget der.

Vi opgav Birkerød, til vi godt $\frac{1}{2}$ år senere gik i gang på en ny måde - som omtalt under Dragør. Vi bad dem sige, hvor deres byplanvedtægter tillod os at lave en institution. Vi var jo blevet ved med at løbe ind i de samme problemer, hver gang vi ansøgte om et hus, vi havde fundet. Systemet blev siden udviklet til, at vi søgte oplysningerne, inden vi tog ud at se på husene. Birkerød var lidt længere om at svare end Dragør, men svaret var nogenlunde det samme: de havde ikke plads til os.

Solrød

I juni 1971 fandt vi en anden annonce, der lød godt. Denne gang drejede det sig om en tidligere gård i Solrød. Vi tog imidlertid ikke straks ud og så på ejendommen. Vi var blevet trætte af at få en masse forventninger, gode ideer og af at lave en masse forgæves arbejde. Nu ringede vi til kommunen og spurgte efter bestemmelserne straks, inden vi tog derud, men så sagde de, at de ville have en skriftlig ansøgning.

Vi tog derfor alligevel ud og kiggede. Da det så viste sig at være et pragtfuldt sted med adgang til stranden, skrev vi ansøgningen. Vi gik og glædede os, og tog et ekstra tag for at løse base-problemet. Men inden tre uger kom svaret fra Solrød: et nej igen. Byplanvedtægten for det område, huset lå i, gav kun mulighed for institutioner til kommunens egne børn.

Vi ringede for at høre, om der slet ikke var nogen muligheder, og fik at vide, at der var lagt plan for al den jord, der kunne blive tale om i kommunen - men vi kunne da prøve i Greve. Det gjorde vi så, men der sagde de, at vi skulle ud i "et grønt område, der var så stort, at vi kunne forsvinde i det". Den slags havde de ganske vist ikke noget af selv, men Københavns kommune havde nogle fredede arealer langs kysten, og der kunne vi måske komme ind

Så gik vi løs på Solrød kommune igen, men ændrede taktik og spurgte dem nu i stedet, om de havde velegnede byggemodne eller bebyggede grunde, som vi kunne få lov at være på, og om de i givet fald ville anvise os, hvor de havde nogle. Efter knap en måned, i begyndelsen af september 1971, rykkede vi for svar. Da det kom, var det et nej igen. De sagde, at arbejdet med at besvare vores spørgsmål ville være for stort til, at de kunne bruge tid på det. Men de lovede at undersøge muligheden for at lægge en udflytter i deres landzone, og om muligt at vende tilbage med et forslag om en konkret ejendom.

Det var den eneste kommune, der hidtil havde vist sig forstående over for vores problemer med byplanerne. Det var vi dem overvældende taknemlige for og sendte dem en masse oplysninger om os selv og vores vilkår, sådan at det kunne blive nemmere for dem at finde ud af noget til os og nemmere for dem at argumentere for et arrangement, hvis de skulle spørge nogen.

se evt. bilag
nr.6, s.402

se evt. bilag
nr.7, s.403

se evt. bilag
nr.8, s.403

se evt. bilag
nr.9, s.403

Værløse

Lige efter afslaget på huset i Solrød, begyndte vi at rykke de mange ejendomsrådgivere. En af dem havde en tidligere lilleskole, Værløsegård, med masser af udenomsplads på hånden. Kløge af skade henvendte vi os med det samme til kommunens byplan- og byggesagsudvalg; derfra blev vi henvist til den administrative leder, men han var der ikke. En anden fortalte dog lidt om huset og udtalte, at kommunen helst så, at naboerne skulle være indforstået, hvis de skulle give tilladelse til en udflytter i huset. Derfor begyndte vi at lægge slagplan for, hvordan vi skulle ordne os med naboerne. Men da vi havde snakket med ejendomsrådgiveren om økonomien og havde været på tinglysningskontoret og set, hvordan huset var belånt, blev vi noget betænkelige. Vi sendte kommunen en ansøgning og tog så ud og kiggede på stedet. Det var et meget fint hus, der havde været udflugtssted for Frederik VII og grevinde Danner - og nu var det et falitbo.

Fjorten dage efter besigtigelsen rykkede vi kommunen - vi fik at vide, at vi nogle dage senere skulle kontakte lederen af byplanforvaltningen og give ham alle vores oplysninger, sådan at han kunne tage dem med til kommunalbestyrelsesmødet, hvor de skulle behandle vores ansøgning.

Midt i september 1971 fik vi mundtligt afslag. Den drøm varede nøjagtig en måned. Men da vi havde sundet os lidt, bad vi kommunen om et skriftligt svar. Det kom i slutningen af oktober og begrundelsen for afslaget var, at huset lå i et område, der var udlagt til "lav åben boligbebyggelse". Det skulle ikke blive sidste gang, vi fik det svar.

Med vanligt gåpåmod bad vi så også Værløse kommune fortælle os, hvor der ellers var plads til os i kommunen. Og lillejuleaften fik vi svaret: ingen plads, fordi der ikke blev taget hensyn til udflyttere i planerne. Så opgav vi Værløse.

Herstederne

Da vi i slutningen af september 1971 var på vej hjem fra besigtigelsen af et senere omtalt hus i Smørummedre, så vi efter, om der var nogle velegnede huse i Herstedernes kommune. Vores ide hermed var, at der måske kunne laves noget godt for Københavnerbørnene i forbindelse med planlægningen af Vestskoven etc. Vi vidste, at kommunen arbejdede med planerne, og vi ville udpege nogle velegnede steder for planlæggerne, i håb om at de så ville arbejde med problemet, og hjælpe os.

Da vi afleverede vores anvisninger, tog man venligt imod os og fortalte, at der ville gå nogle måneder inden planerne var færdige, og til den tid måtte vi så se, hvad de havde kunnet gøre ved problemerne.

I slutningen af april 1972 mente vi, at nu måtte planlægningsarbejdet være kommet så vidt, at der måske var noget at hente. Derfor skrev vi til kommunen og anmodede den om at fortælle os, hvor dens byplanvedtægter og landzonebestemmelser kunne tillade os at lave en udflytterbørnehave.

Vi fik hurtigt en skriftlig anerkendelse af modtagelsen af vores brev samt løfte om besked, når sagen var behandlet af teknisk udvalg. Fjorten dage sene-

re blev vi ringet op af en journalist ved Nørrebro Avis, der gjorde os opmærksom på, at der dagen før var blevet vedtaget en udvalgsindstilling til Herstedernes kommunalbestyrelse, der tillod os at lave en udflytterbørnehave på flere grunde. Vi skyndte os at ringe til kommunen for at få bekræftet den glade nyhed. Dagen efter aflagde vi kommunekontoret et besøg, fik nogle kort og fik at vide, at det drejede sig om tre grunde, og at vi først ville kunne få rigtig lov, når først kommunalbestyrelsen og siden boligministeriet havde godkendt den plan, der bl.a. tillod os at komme ind.

Et par dage senere tog en del af os ud og så på grundene. Det var i slutningen af maj, kirsebærtræerne blomstrede, og solen var ved at gå ned. Det var dejligt. Grundene var ikke dem, vi havde peget på, men lå i en slags landsby og var endnu i privat eje. Men de lå der altså med store frugthaver, krat og pæne haver. Vi turde ikke gå for tæt på husene. Ejerne kendte formodentlig endnu ikke noget til byplanvedtægten, og hvis de gjorde det, var de nok ikke særligt glade. Men vi glædede os. Især over en af grundene, et nuværende gartneri, der lå helt skjult af et blomstrende kirsebærhegn.

En god måneds tid senere fik vi - efter at have rykket en enkelt gang pr. telefon - et brev, hvori kommunen anviste os grundene og bekræftede de oplysninger, vi allerede havde fået mundtligt. Byplanforslaget var indsendt til boligministeriet til godkendelse. Det ville nok ikke vare så længe, inden der kom svar derfra. Glade og optimistiske henvendte vi os igen en fjorten dage senere for at spørge til sagen. Men nu ville der nok først komme svar fra boligministeriet til august. Derfor besluttede vi at sylte sagen til efter sommerferien.

I slutningen af august tog vi tråden op igen. Da var det imidlertid stadig uvist, hvornår kommunen skulle forhandle med boligministeriet. Vi prøvede på at få et referat af kommunalbestyrelsens møde fra den dag i maj, da de besluttede at afsætte plads til os. Det kunne jo være, at vi kunne fremme sagen med en henvendelse til boligministeriet. Men vi kunne ikke få referatet - møderne blev optaget på bånd. Midt i september forhørte vi os igen - stadig ikke noget nyt.

På det tidspunkt var vi også optaget af mange andre ting: Vi hjalp vuggestuegruppe II med nogle af problemerne med oprettelsen af en aldersintegreret institution. Skulle til en række udflytterbørnehaver for at få styr på, hvordan de skulle indrettes for at være gode. Vi var så småt begyndt at tegne på en skitse til en, som vi troede, at vi måske ville få, søgte efter pædagoger, efter en god base osv. På et gruppemøde i begyndelsen af november 1972 var arbejdspresset så stort, at vi indså, at vi ikke kunne overkomme at tage os af de tre grunde på det tidspunkt. Som det vil fremgå af den videre historie har vi heller ikke nået det siden. Derfor regner vi med, at der nok ligger noget i Herstederne og venter på at blive fulgt op, når vi får kræfter tilovers til det igen.

Brøndbyerne

I slutningen af november 1971 var vi langt nede. Så langt at vi ringede til Brøndbyernes kommune. På det tidspunkt gik der mange rygter om tomme institutioner i den vestlige omegn, og vi havde derfor fået den tanke, at hvis vi ikke

kunne købe eller leje grunde nogen steder, så kunne vi måske få en tom institution.

Vi var fuldstændig klar over, hvor skæv ideen var. Hvad skulle vores børn i et helt andet boligkvarter og så langt væk? - og hvad med de børn derude, der ville komme og få brug for institutionerne? Men hvad skulle vi gøre? Vi kom ikke ud af stedet med at finde plads i kvarteret, og i omegnskommunerne fik vi ikke andet end afslag. Selv om dette ville blive en smutter til, så var det måske en bedre måde at komme i snak med en omegnskommune på. Og hvem vidste? Brøndbyerne var jo også repræsenteret rundt omkring og ville måske snakke vores sag.

Vi havde såmænd også snakket med et par arkitekter, der var ved at opføre en villaby i Ishøj, om køb af en institution der. Der ræsonerede vi som så, at børnene i villabyen ville have det godt i forvejen - og så kunne vi lige så godt overtage deres institution. Nåh, det var ikke så alvorligt ment, det var mest fordi vi ville høre, hvor meget det modulsystem, de havde anvendt, kostede - men alligevel!

I Brøndbyerne sagde socialudvalget til os, at de ingen ledige institutioner havde i kommunen. Men fire dage senere var der ikke desto mindre en avis, der omtalte nogle ledige institutioner derude. Gennem den frie sociale højskole fik vi næsten samtidig at vide, at der måske var noget at få, bl.a. i Brøndbyerne, men at man skulle snakke med Københavns amt om det.

Da vi ringede dertil, fik vi imidlertid at vide, at amtet ikke havde noget at gøre med det i første omgang - de var kun ankemyndighed. Næh, vi skulle gå gennem kommunen eller gennem byudviklingsudvalget.

For at sikre os, at de oplysninger var rigtige, ringede vi til Køgebugtudvalget, hvor de bekræftede amtets udtalelse, og fortalte at der var plads til udflyttere i Herstedernes kommunes planlægning. Byudviklingsudvalget var vi allerede i kontakt med på grund af et senere omtalt initiativ i Ledøje-Smørum kommune. Så gav vi os til at lave et brev til borgmesteren i Brøndbyerne om de tomme institutioner.

Først hen omkring vores et-års fødselsdag fik vi sendt henvendelsen af sted til borgmesteren. Deri bad vi dels om at få mulighed for at anvende en af de tomme institutioner, dels om at få oplysning om, hvor deres byplanvedtægter og dispositionsplaner tillod os at lave en udflytter. Borgmesteren reagerede prompte. Ti dage senere bekræftede han modtagelsen af vores brev, og fortalte at han havde overgivet henvendelsen til socialudvalget. Halvanden måned efter - midt i vores arbejde med en senere omtalt anke over byudviklingsudvalget - kom svaret. Igen et nej. De kunne sagtens selv udnytte de endnu tomme institutioner, og havde hverken bebyggelse eller byggemodnede ejendomme, der kunne anvendes til udflyttere.

Ledøje-Smørum

En måned efter, at vi var blevet opmærksomme på Værløsegårds eksistens, fandt vi en annonce om en nedlagt landbrugsejendom i Smørumnedre. Den lå i noget, man kaldte "landzonen". Både i Greve og i Solrød var det blevet sagt, at

vi skulle prøve i landzonen, for der var ikke nogen planer. Derfor mente vi, at nu måtte der være bid.

Vi kunne først få tid til at tage derud en god uges tid senere. Men da vi var sikre på, at denne gang ville det gå, så skrev vi straks en ansøgning til kommunen, før vi havde talt med ejeren, endsige set ejendommen. Den viste sig at være stor og med rigelig plads til at tumle sig udendørs for børnene. Der var tilstrækkelig langt til naboerne, hvis nogen af dem kunne tænkes at føle sig generet af børnenes tilstedeværelse. Og prisen kunne man nok snakke sig til rette om.

se evt. bilag
nr.11, s.404

Endnu en uge senere ringede vi til kommunen for at høre, hvordan det gik, og fik at vide, at der skulle være udvalgs møde den følgende dag. De bestemte sig med det samme: til et nej, som vi fik mundtligt. Men de anbefalede os at henvende os til byudviklingsudvalget for Københavnseggen. Dem ringede vi så til - men de mente ikke, de kunne hjælpe os. Derfor bad vi kommunen om at forklare os, hvad der egentlig var grunden til, at vi ikke kunne få lov. Svaret lå der fjorten dage senere i form af et skriftligt afslag, hvori begrundelsen var, at huset lå i et område, der var udlagt som landzone samt udlagt til "åben lav boligbebyggelse" i kommunens dispositionsplan!

se evt. bilag
nr.12, s.404

Appel til byudviklingsudvalget

Sammen med afslaget fulgte en oplysning om, at vi kunne gå til byudviklingsudvalget, hvis vi ville anke. Vi overvejede frem og tilbage, for vi forudså et meget stort arbejde hermed. Men da vi syntes, at nu var det alligevel blevet for urimelige vilkår, som byplanerne bød os, så så vi ingen anden udvej end at benytte os af ankemuligheden.

Først ringede vi. Der fik vi at vide, at de ikke plejede at gå imod en kommune, når den afslog noget, men at det heller ikke var hændt, at de havde godkendt planer som vore, hvis en kommune havde givet lov. Samtidig fik vi at vide, at vores venner i Solrød kommune havde spurgt dem om deres principielle stilling til udflytterbørnehaver i landzone, jfr. Solrøds løfte til os. Udvalget ville svare Solrød, at de ville stille sig positivt, hvis der var tale om et sted i nærheden af rekreative områder. Det sidste var med, men var jo foreløbig kun snak, og vi kunne ikke forstå, hvorfor vi ikke kunne få lov til at lave vores børnehaver i Ledøje-Smørum. Hvem kunne det skade? Derfor skrev vi til udvalget og bad dem om at give os en dispensation fra by- og landzonelovens bestemmelser (det var dem, kommunen havde henholdt sig til), så vi kunne få lov til at lave vores udflytterbørnehaver i Gl. Damgård, som stedet hed, eller fortælle os, hvor vi skulle lede for at kunne lave noget ordentligt, eller forklare os, hvor i loven det stod, at det var forbudt. Nu ville vi ikke være til grin længere.

se evt. bilag
nr.13, s.404

Vi orienterede gårdens ejer om sagens stilling og lovede at give lyd, så snart byudviklingsudvalget havde svaret - ligesom vi orienterede Ledøje-Smørum kommune om vores skridt. Vi var nu i slutningen af oktober 1971 og stod med en række afslag i hånden, men samtidig med nogle åbne muligheder som følge af, at vi hele tiden havde sørget for at lægge line på line ud, hvor vi kunne det.

I den følgende tid holdt vi os orienteret hos byudviklingsudvalget og kommunen med jævnlige telefonopringninger. Udvalget sagde, at de ventede på en ud-

talelse fra kommunen, som de havde sendt en kopi af vores brev. I kommunen sagde de, at udvalget for faste ejendomme skulle behandle byudviklingsudvalgets henvendelse en af de nærmeste dage, og hvis det ikke tog endelig stilling, skulle sagen for på et byrådsmøde lige før jul. Da vi ringede for at høre, hvad udvalget for faste ejendomme så havde ment, fik vi at vide, at de fastholdt, at vi ikke måtte bruge Gl. Damgård, og at byrådet nok ville være enig med dem.

Vi klagede vores nød til byudviklingsudvalget over telefonen - og fik endnu engang at vide, at man var nødt til at sige som kommunen, hvis den afslog, men også at de måske ville følge kommunen, hvis vi fik ja.

Mens vi ventede på kommunalbestyrelsesmødet fik gruppen sit første barn, dvs. det første i gruppen historie. Den lykkelige moder tilbragte tiden på klinikken med at læse aviser. Der så hun tilfældigvis en annonce om en landejendom, der var til salg - og den lignede til forveksling beskrivelsen af "vores" gård.

Vi kom ud af hullerne i en fart - tænk, hvis den nu blev solgt, mens vi kæmpede for at skabe forudsætningerne for, at vi kunne købe den. - Det var ganske rigtigt vores gård. Men ejendomsmægleren var en anden, end ham der havde indrykket den første annonce. Ejeren havde af en eller anden grund sat to forskellige ejendomsmæglere på sagen. Og nu ringede han pludselig til os og sagde, at når vi også forhandlede med ejendomsmægler nr. 2, ville han ikke sælge til os. - Men vi fik da en aftale med ham om, at han ville vente på os, til byrådsmødet var overstået den følgende uge. Dagen efter mødet ringede vi for at høre nyt: stadig nej. Men de havde tænkt på en anden mulighed, og ville give os besked, hvis det blev aktuelt.

Gårdejereren ville gerne sælge snart, alt det her gik ham og hans kone på nerverne. Vi aftalte, at han kunne forhandle til anden side, men give os et praj, hvis han fandt en køber, så vi måske kunne nå at komme først. I byudviklingsudvalget mente de stadig, at de ville følge kommunen.

I løbet af januar 1972 ringede gårdejereren nogle gange for at høre, hvordan det gik - han havde stadig ikke solgt, og vi forsøgte at holde ham hen, mens vi skyndede på byudviklingsudvalget. Når vi rykkede dem for en dato, ville de hellere snakke om mulighederne i Solrød. I Solrød sagde de, at de havde rykket byudviklingsudvalget mange gange, og havde indtryk af, at det var positivt stemt, men de havde endnu ikke fundet et bestemt sted til os. Endelig fik vi at vide, at byudviklingsudvalget skulle have møde i begyndelsen af februar, og at det nok ville give Ledøje-Smørum medhold, selv om man godt kunne se, at vi havde brug for stedet, og at vores 30 børn ikke ville komme til at larme nær så meget som de 50 grise, eller den maskinstation, som nok ville komme der i stedet for os.

Da vi rykkede for svar midt i februar havde udvalget alligevel ikke behandlet sagen endnu - men vi kunne ringe igen om fjorten dage. I begyndelsen af marts - godt fire måneder efter at vi havde bedt dem hjælpe os - forelå deres svar. Deri sagde de, at de mente som Ledøje-Smørum, at vi ikke måtte lave en børnehave der, og hvad vores spørgsmål angik, så man sig ikke i stand til at besvare dem. Men vi kunne klage til boligministeriet inden fire uger. Dagen før havde vi fået afslag fra både Birkerød kommune og fra O. J. Nielsen, byggespekulanten i Thyrasgade. Det var for meget!

ANKEN TIL BOLIGMINISTERIET

Hvad var det byudviklingsudvalg egentlig for noget? Og hvad lå der i det med at vi kunne anke til boligministeriet? Det så ikke ud til, at almindelige fornuftige spørgsmål betød noget. Hvilke rettigheder kunne vi henvise til? Heldigvis kunne vi få hjælp fra en jurist fra en af gårdrydningskarreerne, og efter en del løberi de næste uger, fik vi samlet de nødvendige oplysninger sammen, og forsøgte at føle os frem i boligministeriet, for om muligt at finde ud af, hvordan de ville behandle sagen, og hvordan vi skulle udforme anken mest hensigtsmæssigt.

Under vores søgen var vi igen i forbindelse med Ledøje-Smørum kommune. Vi fik ikke, hvad vi søgte, men fik til gengæld at vide, at gården vist var solgt til anden side. Så ringede vi til ejeren, der sagde, at det var rigtigt, men salget blev måske ikke til noget, fordi kommunen ikke ville sige, hvor længe gården måtte bruges til andet end beboelse. I byudviklingsudvalget havde de ikke hørt noget. Da vi ringede retur til kommunen, fik vi at vide, at ejeren netop havde tilbudt kommunen gården. Den anden køber ville ikke have gården, når han kun måtte bruge den til erhverv i tre år.

Det tog fire fulde dages arbejde at lave brevet til boligministeriet, samt det meste af en dag og en nat at duplikere og forsende det. Vi ville nemlig ikke længere nøjes med at sende det til boligministeriet. Vi havde fundet så usikre og tvetydige momenter i sagen, at vi syntes, at der også var mange andre, der skulle gøres opmærksomme på forholdene, og anmodes om at gøre noget ved den del af sagen, der lå inden for deres sagsområder. Det gjaldt både folketingsudvalg, udvalg i Københavns kommune, borgmestre, ministerier, magistratsafdelinger og mange andre, bl.a. de omegnskommuner, vi havde været i kontakt med og som vi omtalte i anken, og som nu blev bedt om at gøre en indsats med anledning i vores sag og redegørelse. Pressen sørgede vi selvfølgelig også for at forsyne med stof.

se evt. bilag
nr.15, s.405

Den følgende tid blev ikke mindre hektisk. Nu, da vi havde sendt signaler ud i så mange forskellige retninger, gjaldt det om at følge dem op. Det betød mange timer i telefonen med at snakke med modtagerne, få dem til at finde sagen frem (nogle steder havde de ikke set den - eller de havde forlagt den), få dem til at tage stilling, få dem til at henvende sig til andre myndigheder (som ved vores hjælp allerede havde fået sagen - og måske yderligere fik henvendelser fra igen andre myndigheder). Vi arbejdede efter princippet om, at de mange impulser til sidst måtte fremkalde nogle reaktioner.

Det blev en lærerig tid. Reaktionen var forskellige, nogle kom hurtigt, andre trak ud, andre igen måtte fremkaldes med underforståede trusler, kun få var af betydning for os og dem, der må komme efter os.

Lovgiverne

Undervejs var vi blevet klar over, at uden lovgivning - bedre og nye regler - gik det ikke. Selv om der var lovgrundlag for det, sætter vores kommune

jo f.eks. ikke jord af til at lave de institutioner på, der er brug for, ligesom der heller ikke bliver taget højde for at der så skal være plads til dem som udflytterbørnehaver i omegnskommunerne. Der bliver lavet udflytterbørnehaver alligevel, men når det sker, betyder den manglende lovgivning som regel, at de ikke bliver lavet godt. Derfor syntes vi, at udflytterbørnehaverne enten skulle forbydes helt, eller belægges med bestemmelser, der kun gjorde det muligt at lave dem godt. Derfor sendte vi et eksemplar af anken til folketingets socialudvalg og til det udvalg, der netop var nedsat til at behandle et lovforslag om regionplanlægning i hovedstadsområdet og bad dem tage de fornødne skridt. Fjorten dage senere kontrollerede vi så i folketingets sekretariat, om de nu havde ekspederet vores brev. Jo, det var journaliseret, og ville vist blive behandlet i den følgende uge, men man ville ikke kopiere og omdele det til udvalgsmedlemmerne. Da vi hverken kunne forstå, hvordan man kunne tage stilling til en sag gennem en udvalgsformands eller sekretærs vurdering og fremlæggelse, eller havde tillid til at det var en god fremgangsmåde, så syntes vi, at vi måtte foretage os noget selv - og så er man jo lykkelig for, at man har en duplikator! Vi producerede skyndsomst 60 kopier til socialudvalget, samt 40 til udvalget vedr. lovforslag om regionalplanlægning af hovedstadsområdet, og fik dem afleveret inden deres førstkommende møder. Siden har vi intet hørt fra dem. Og det er lige så lidt at se på den færdige lov om regionplanlægning, om "vores" problem overhovedet har været på bordet, som det er til at se, om det har været behandlet i forbindelse med den nuværende administration af loven om børne- og ungdomsinstitutioner.

Statsadministrationen

Socialministeriet og socialstyrelsen fik også en anmodning om at gøre noget ved manglerne. Efter en fjorten dages tid begyndte vi at rykke ministeriet. Det tog mange opringninger, inden vi fandt en, der ville finde ud af, hvor vores henvendelse var havnet. Efter fornyede opringninger lykkedes det os at få at vide, at sagen var sendt til socialstyrelsen, og at den iøvrigt var i gang med at overveje hele udflytterproblemet for tiden. Senere kom samme oplysning på tryk i et brev til os - man ville vende tilbage, når socialstyrelsen havde udtalt sig. Det er nu over to år siden, og svaret er ikke kommet endnu.

I socialstyrelsen var det ikke muligt at finde frem til nogen, der kunne finde vores henvendelse. Den var ikke blevet journaliseret, men een ville da prøve at finde ud af, hvor den var blevet af. Det varede længe. Da vi endelig havnede hos ham, der skulle have modtaget vores brev, ville han først ikke være ved, at han havde modtaget det, siden hverken være ved, at han ikke kunne finde brevet eller havde modtaget et nyt fra os. Helt tosset blev forholdet, da vi havde fået at vide, at socialministeriet havde overgivet sagen til socialstyrelsen. Da vi foreholdt ham det forsikrede han os om, at han nok skulle finde ud af det hele og vende tilbage til sagen. Vi har intet hørt om det, hverken fra ham eller andre siden. Men da de senere, i foråret 1973, blev inddraget i forhandlingerne om en godkendelse af vores udflytterbørnehave, var det netop ham vi skulle sidde til bords med. Da han ikke selv tog den tabte tråd op, havde vi - af en eller anden grund - heller ikke lyst til at minde ham om den.

se evt. bilag
nr.16 og 17,
s.408

se evt. bilag
nr.18, s.408

Boligministeriets Landsplan- og Køgebugtudvalg

Også landsplanudvalget blev rykket efter en fjorten dages forløb. Men der påstod de, at sagen var konkret - og de tog sig ikke af konkrete sager. Vi argumenterede godt for sagens principielle sider - men de havde så meget at lave i forvejen osv. osv. Det tyggede vi lidt på, og sendte dem så et nyt brev, hvor vi fortalte dem, hvad de i hvert fald burde tage stilling til og hvorfor. I slutningen af maj fik vi brev fra boligministeren, som oplyste, at han ville vende tilbage, såsnart landsplanudvalget havde udtalt sig om vores spørgsmål. Det er nu to år siden, og heller ikke herfra har vi fået noget svar.

se evt. bilag
nr.19, s.408

I Køgebugtudvalgets sekretariat var vores brev forsvundet - derfor fik de omgående et nyt. Derefter nægtede sekretæren at omdele det til udvalgets medlemmer. Så skrev vi til udvalgets formand, Åge Hastrup, og bad ham sørge for, at udvalget tog stilling til den del af de problemer, vi havde taget op i anken, og som sorterede under deres område. Siden har vi "naturligvis" hverken modtaget nogen bekræftelse på, at de har modtaget vores henvendelse, endsige givet os besked på, hvad de ville gøre eller har gjort med den.

se evt. bilag
nr.20, s.409

Københavns kommune

Borgmesteren for magistratens 3. afdeling (socialvæsnet), Direktoratet for børne- og ungdomsforsorgen, og Borgerrepræsentationens udvalg for daginstitutioner blev selvfølgelig også præsenteret for problemerne; blev bedt om at tage stilling til dem - og om at gøre noget ved dem.

se evt. bilag
nr.21, s.409

Efter at have kontaktet Borgerrepræsentationens sekretariat, som vi havde bedt om at give udvalget vores henvendelse, fik vi et brev med løfte om, at henvendelsen ville blive omdelt til alle institutions-udvalgets medlemmer, og at borgmesteren også ville få en kopi. I de følgende dage forsøgte vi så at komme i telefonisk kontakt med socialdemokraternes og SFs medlemmer i daginstitutionsudvalget for at få dem til at tage spørgsmålet alvorligt i udvalget og få dem til at tage det op i borgerrepræsentationen. Det lykkedes nogenlunde.

se evt. bilag
nr.22, s.409

På borgerrepræsentationsmødet d. 20.4.72 sagde udvalgsformanden, socialdemokraten Carl Einer Jørgensen, der både er cand.psyk. og rektor for et børne- og fritidspædagogseminarium, at daginstitutionsudvalget ville tage spørgsmålet op. SFeren var også velvillig. Det samme var borgmesteren, der fortalte, at både han og den samlede magistrat var overordentligt interesserede i de problemer, vi berørte, samt interesserede i, at de blev behandlet grundigt i udvalget. Vi var kede af, at tingene blev sendt ud i mørket, men var glade for, at de nu ville blive drøftet og forhåbentlig få følger. Det ville nok ikke umiddelbart hjælpe os, men nok alle byens borgere til mere ordnede forhold i fremtiden.

Nu et par år efter, i februar 1974, har udvalget barslet med en betænkning, som nok kommer ind på vore anliggender, men roder vores henvendelse sammen med en senere henvendelse fra frittergruppen om nogle andre problemer, og som helt undlader at behandle de problemer, vi henvendte os med. I stedet bruger de os til at diskutere, hvordan børneinstitutionsproblemerne bør gribes an i en spa-retid.

se evt. s.239
og bilag nr.
4, s.431

Efter borgerrepræsentationsmødet lavede radioen en lille udsendelse om vores henvendelse og bad os fortælle om sagen. I forlængelse heraf bad man borgmesteren om at lade sig interviewe. Det accepterede han, og i udsendelsen sagde han bl.a., at han gerne ville være os og børnene behjælpelig, "det er et initiativ, som bør støttes, og som også bør give resultater på en eller anden måde - når jeg siger på en eller anden måde, så skyldes det simpelt hen, at vi ikke har kunnet finde egnede steder, for jeg tror nok resultatet må blive udflytterbørnehave, der stilles jo ganske bestemte krav, og dem kan man vel diskutere, om de er for store, men der findes ganske bestemte krav til børneinstitutioner, derfor har vores bestræbelser koncentreret sig om en udflytterbørnehave - og når det ikke er lykkedes endnu, så hænger det sammen med at vi ikke har fundet stedet. Men vi bliver ved - og vi håber også - at vi finder det ..."

Siden fik vi et brev fra ham, hvori han sagde, at han havde sat direktoratet i gang med at finde et sted til en udflytter til os, og at daginstitutionsudvalget tænker over tingene.

se evt. bilag
nr.23, s.409

se evt. bilag
nr.24, s.410

Vi havde også betænkt kommunens generalplandirektorat med en anmodning. Når vi syntes, at udflytterbørnehaver var nødløsninger, var det jo fordi vi syntes, at børnehaven skal ligge i kvartererne nær hjemmet, og så skal der jo skaffes plads til dem, bl.a. gennem dette direktorats arbejde. Da vi rykkede dem for oplysning om, hvad de havde gjort ved vores henvendelse, var den forsvundet. Et held, at vi havde duplikeret så rigeligt, at de nemt kunne få et nyt! Fire måneder senere fik vi en lakonisk meddelelse om, at sagen var sendt til magistratens fjerde afdeling, som generalplandirektoratet er en del af, og i december 1972 fik vi et brev fra generalplanchefen, som nu fortalte os, at vi skulle gå til magistratens 3. afdeling (den med børne- og ungdomsforsorgen) med den slags, samtidig med, at han henviste os til at kigge nærmere på det dispositionsplanforslag, de da havde lavet for Dagsmarsgadeområdet, og som var til behandling i borgerrepræsentationen! Det havde vi på det tidspunkt meddelt både ham og borgerrepræsentationen, at de burde lave om, bl.a. fordi den ikke sikrede os de nye institutioner, den sagde vi havde brug for.

se evt. bilag
nr.25, s.410

Pressen

Pressen kan være en støtte. Den, der skal tage stilling i en sag, der er "skabt offentlig interesse om", handler anderledes, når pressens søgelys er rettet mod ham eller hende. Men pressen var os ingen stor støtte. Kun Minavisen, Politiken og Nørrebro Avis bragte nogle småartikler. Vi brugte ellers megen tid på at ringe til journalisterne og forklare dem sagen. Radioens nytte var mere direkte. Det var dens udsendelse, der foranledigede borgmester Børge H. Jensens før nævnte sympatitilkendegivelse, og sørgede for, at den blev almindeligt kendt.

Omegnskommunerne

Alle de kommuner, vi havde været i forbindelse med, fik en henvendelse hver. Vi skyldte dem det, fordi de var nævnt i vores anke, men vi var også interesserede i, at de blev opmærksomme på de problemer, der var med udflytterne og planlægningen af dem. De kunne måske tage hensyn til de problemer, vi københavnere

havde. Kun to svarede os. De gjorde det inden for 1½ måned: Dragør gentog sit svar om, at kommunen var fuldt udbygget - Birkerød meddelte blot, at den ikke så nogen grund til at foretage sig andet end den allerede havde gjort tidligere.

Vi kontaktede selv Ledøje-Smørum på et senere tidspunkt. Vi gjorde det, fordi vi havde fået at vide, at boligministeriet tænkte på at lade hele vores anke over byudviklingsudvalget falde, fordi Gl. Damgård "var blevet solgt til anden side". Det syntes vi var skammeligt, fordi det jo ikke havde noget med vores indvendinger mod byudviklingsudvalgets fremgangsmåde at gøre, om det, der var den konkrete årsag til vores henvendelse til udvalget, blev ejet af den ene eller den anden. Det var i et forsøg på at få noget frem, der kunne afværge denne udvikling, at vi henvendte os til kommunen, der imellemtiden havde købt gården. Vi ønskede at få at vide, hvad de anvendte den til. De brugte den til garage for deres maskinpark! De var os iøvrigt venligt stemt, nævnte at de var ved at prøve på at få udlagt noget andet jord, som også lå i landzonen, til bl.a. plejehjem, og der kunne vi måske komme ind. De forhandlede pt. med boligministeriet om at få det i orden. Vi skulle høre nærmere om det, når det kom i orden. Siden har hverken de eller vi taget initiativ til kontakt med hinanden.

Boligministeriet

Boligministeriets første reaktion på vores anke var at sende den til udtalelse i Byudviklingsudvalget for Københavnseggen. Det fik vi besked om ret hurtigt - og man ville vende tilbage, når byudviklingsudvalget havde talt. Der gik godt et halvt år, før vi hørte mere. - Men herom senere.

TRÅDENE SAMLER SIG

Da vi fik afslaget fra Solrød og det mundtlige afslag fra Værløse - nogenlunde samtidig med, at vi var begyndt at arbejde med gården i Ledøje-Smørum - henvendte vi os bl.a. også til Statsskovvæsnet, eller rettere til skovrideren for Københavns distrikt. Vi tænkte, at skovvæsnet måtte kunne hjælpe os, og spurgte skovrideren, om han kunne hjælpe os med at skaffe et hus. Han sagde, at der allerede var et af de nedlagte skovløberhuse i hans distrikt, der blev brugt til udflytterbørnehave, og at der blev spekuleret en del i et andet. Han kunne således ikke selv hjælpe os, men syntes, at vi skulle forsøge hos statsskovrideren for Farum distrikt - måske der endnu var plads hos ham.

Skovrideren der var meget venlig, men havde ikke noget, og kunne heller ikke love noget. Han ville dog huske på os og bad om et brev med nogle flere oplysninger til erindring. Vi skyndte os at sende de ønskede oplysninger, og fjorten dage efter fik vi svar. De ejendomme, der lå i skoven, mente skovrideren var for små til os, og naturfredningsbestemmelserne ville forhindre tilbygninger, ligesom de heller ikke ville tillade opsætning af skurvogne på friarealerne. Han regnede imidlertid med, at antallet af skovarbejdere skulle skæres ned, og så blev der måske huse ledige, og selv om de formentlig var for små, ville han huske på os, når der blev et ledigt.

I slutningen af november, da vi havde fået afslaget fra Ledøje-Smørum kommune og var begyndt at spekulere i Brøndbyerne, tog vi atter mulighederne i Farum

se evt. bilag
nr.26, s.411

se evt. bilag
nr.19, s.408

se evt. bilag
nr.27, s.411

skovdistrikt op til grundigt eftersyn. Hvad lå der mon egentlig i det tilsagn, vi havde fået? Havde vi overhovedet nogen muligheder efter de naturfredningsbestemmelser, der blev henvist til?

I stedet for at sætte os til at bladre i diverse love, greb vi det praktisk an og satte os til at ringe rundt til de forskellige myndigheder for at høre, hvordan de ville stille sig til et anliggende som vores. Først prøvede vi amtet - dem havde vi lige snakket med om Brøndbyerne, så dem "kendte" vi. De sagde, at det var fredningsnævnet, der skulle bestemme - og at det tog stilling fra sag til sag. (Altså var det ikke på forhånd udelukket, at vi ville få lov). Men i øvrigt skulle vi snakke med Frederiksborg amt. Der fik vi at vide, at sagen ville høre under byudviklingsudvalget, under direktoratet for statsskovvæsnet, under den pågældende kommune, samt under fredningsnævnet i det amt, hvor ejendommen lå.

Nu var det jo et problem, at vi hverken vidste, hvordan Farum skovdistrikt lå i forhold til amtsgrænserne, eller noget om i hvilken del af distriktet det hus lå, som vi måske ville få.

Vi gættede, og ringede til fredningsplanudvalget for at finde ud af, hvilket fredningsnævn, vi skulle snakke med. Det fik vi at vide, ligesom formandens navn. Derefter ringede vi til ham. Han fortalte, at det ikke var til at vide, hvad de ville sige. I virkeligheden bestemte de ingenting selv, men skulle spørge både statsskovvæsnet, naturfredningsforeningen m.fl., inden de skulle udtale sig, og så kunne man jo tænke sig til, hvor frit de kunne udtale sig. Vægtskålen gik undertiden op, undertiden ned. Han forstod udmærket problemerne, men kunne ikke hjælpe os.

Da vi fik tid til at arbejde videre med sagen, små fjorten dage senere, henvendte vi os atter til fredningsplanudvalget - fik atter at vide, at de kun kan tage stilling til noget konkret, men fik navnet på en i deres sekretariat, der vidste noget mere. Ham fik vi fat i dagen efter og fik at vide, at den egentlige myndighed var landbrugsministeriet, og at statsskovvæsnet hørte under det. Han mente, at vi ikke havde mulighed for at få tilladelse til nybyggeri; men at vi måske kunne få lov til at bruge noget eksisterende, hvis vi kunne bevise, at vores problemer var særlige, og at den pågældende bygning var velegnet til formålet. Særstillingen skulle vi jo nok kunne tale for med de vilkår, vi havde og stod i, men bygningen vidste vi jo ikke noget om endnu.

I Danmarks Naturfredningsforening var de meget imødekomende. Vi talte med deres informationschef, og han mente, de ville se velvilligt på vores ansøgning. Vi skulle bare sende dem et brev, så han kunne huske os. Han tilbød i øvrigt at tale med skovrideren for Københavns distrikt, for han mente, at de havde nogle huse i vestegnen, der stod foran nedrivning. Det siger sig selv, at vi skyndte os at sende en masse oplysninger.

Efter nytår kunne vi gøre status - næsten alle, der til sin tid skulle spørges, var spurgt, og havde ikke været negative. Det så slet ikke så sort ud med mulighederne for at lave noget i skoven. Så nu kunne vi igen gå til skovrideren i Farum. Han var glad for oplysningerne på vores vegne, men kunne stadig ikke

sige, om vi kunne få et hus, og altså heller ikke noget om, i hvilken kommune huset ville ligge. Der kunne gå helt op til to år, før noget blev ledigt. Men han ville huske os, og anbefalede os samtidig at bede direktoratet for statsskovvæsnet om at holde øje med huse til os andre steder.

Inden vi skrev til dem, ville vi lige finde ud af, om naturfredningsforeningen havde snakket med den anden skovrider. Det havde den ikke endnu. Den lå i flytterod, men kunne fortælle, at statsskovbruget var ved at købe jord op rundt om i omegnen af København. I slutningen af januar 1972 skrev vi så til direktoratet og bad dem finde et sted til os.

se evt. bilag
nr.28, s.412

Direktoratet reagerede i februar. De var positivt indstillet. Havde hørt om os gennem Poul Petersen, statsskovrideren i Farum, men kunne ikke forstå, hvorfor henvendelsen ikke kom fra Københavns kommune. Den havde jo allerede fået to udflyttere. Vi fik også at vide, at byudviklingsudvalgets mand i Vestskovsudvalget havde modsat sig, at et hus i Vestskoven blev anvendt til udflytter for mere end en kort årrække. Vi ringede igen dagen efter, fordi vi var bange for, at de havde misforstået noget. De syntes, vi var lige hurtige nok, men lovede da at arbejde videre med sagen, selv om de ikke kunne stille os positive resultater i udsigt. De sagde også, at de havde bedt om kommentarer fra Poul Petersen.

I marts ringede vi til naturfredningsforeningen for at minde om vores eksistens. Vi kontaktede også direktoratet igen - de blev lidt knotne. De syntes, vi ringede for tit - og syntes stadig, at Københavns kommune burde tage sig af problemet. Vi kunne prøve at ringe til skovrideren for Københavns distrikt - han vidste noget om Petersborggård, som var stillet til rådighed for Københavns kommune i Vestskoven. Da vi fik fat i skovrideren den følgende dag, fortalte han, at Københavns kommune var ved at lave et byggeprogram for nogle daginstitutioner i Petersborggård, og gav os navnet på den mand i kommunens børne- og ungdomsforborgsdirektorat, der havde med sagen at gøre. Ham havde vi allerede talt med, men nu prøvede vi igen. Han fortalte os, at der ikke var plads til os - hele projektet var øremærket til børn fra syd-vestkvarteret, og iøvrigt blev det måske slet ikke til noget på grund af økonomien.

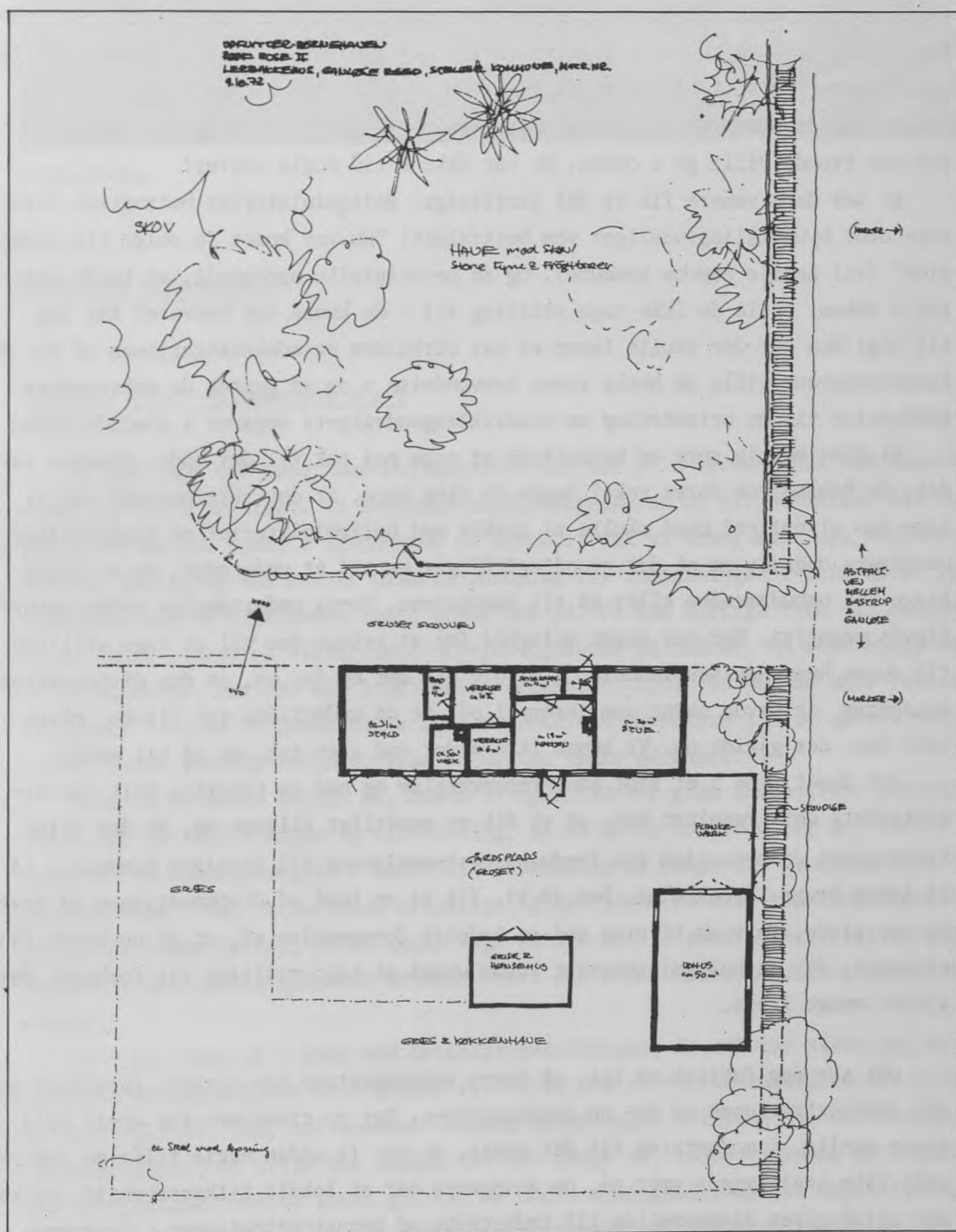
Som følge af, at vi også sendte vores anke over byudviklingsudvalget som en redegørelse for vores situation til alle vores kontakter i skovvæsnet og naturfredningsforeningen, fik vi lejlighed til at snakke med dem igen i løbet af april. Skovrideren i Farum skrev et pænt brev, beklagede situationen og inviterede os til at kigge ind hvis vi kom forbi, selv om hus-situationen var uændret. I direktoratet fortalte de, at begge skovridere arbejdede med sagen, og vi fik lidt nyt om Petersborggård.

Et par dage efter kom det officielle svar fra direktoratet på vores redegørelse. De kunne ikke hjælpe os - men, hurra! Poul Petersen havde meddelt dem, at han havde et "meget lille og dårligt hus" i Ganløse Egede, som der kunne "disponeres over ved evt. ledighed" - og direktoratet var indforstået med, at vi tog ud og så på huset sammen med skovrideren. - Endelig et lys i mørket. Men da vi takkede, bad vi samtidig om, at de alligevel ville betragte vores anmodning om at få tilbudt en ejendom som opretholdt. Det kunne jo være en nitte lige som alle de andre.

se evt. bilag
nr.29, s.412

I slutningen af maj 1972 fik vi en aftale med vores skovrider om, at vi kunne komme ud og se på huset. Der boede stadig nogen i det, så vi måtte gå lidt diskret. Der var ingen grund til at gøre dem, der boede der nervøse. Det hed Lerbakkehus, var stråttækt og havde have med både stikkelsbær, æbler, jordbær, hyld, rønnebær, fyrretræer, og lå i skoven med et større og et mindre udhus. Vi fik en gammel tegning med hjem, men turde ikke tro på det som noget bestemt, før vi vidste noget mere, og arbejdede derfor trøstigt videre med alt, hvad vi i øvrigt havde af ender. Efter sommerferien var vi igen derude. Vi skulle atter i gang med at søge legater, og vi ville have et fotografi med af huset. Sammen med redegørelsen for, hvordan tingene i øvrigt stod, skulle det vises frem som en slags dokumentation for, at nu var tingene ved at tage form.

Alt imens vi stod med hænderne i alt muligt andet, ringede skovrideren i be-

Vores egen oversigtstegning over hus og grund

gyndelsen af oktober og sagde, at nu blev huset ledigt. Han havde allerede søgt kommunen om tilladelse til, at vi måtte bruge huset - og Stenløse kommune havde bedt byudviklingsudvalget for Københavnseggen om dispensation for fredningsbestemmelserne! - Skovrideren var virkelig en ven, og vi besluttede da også, at han skulle have et kilo røde roser, når huset blev til en realitet.

Nu fik vi travlt med at kigge på tegningerne, snakke økonomi og sætte os grundigt ind i detaljerne i loven om oprettelse af børneinstitutioner. Huset blev dog først helt tomt til november, så før kunne vi ikke begynde at måle op. I mellemtiden kom vi i forbindelse med den arkitekt, der havde hjulpet karreen ved Balders Plads med at få tegnet deres gård. Han ville også hjælpe os.

- Og ender i boligministeriet

I oktober 1972 blev vi ringet op af en fra boligministeriet. Han var også sekretær for byudviklingsudvalget for Københavnseggen. Han ringede til os i anledning af vores anke til boligministeriet, og inviterede os til et møde fjorten dage senere. De ville gerne fortælle os om byudviklingsudvalgets opgaver. Han nævnte, at de havde en dispensationsansøgning liggende fra Stenløse kommune, som han troede ville gå i orden. De var ikke altid nogle uhyrer!

Et par dage senere fik vi det skriftligt. Boligministeriet betragtede vores anke over byudviklingsudvalget som bortfaldet! "Nu var huset jo solgt til anden side" (til Ledøje-Smørum kommune). Og de principielle spørgsmål, vi havde stillet i anken, ville de ikke tage stilling til - de kunne kun besvares fra sag til sag! Men når der skulle laves et nyt cirkulære om administrationen af by- og landzonenloven, ville de huske vores henvendelse - og så gentog de sekretærens indbydelse til en orientering om byudviklingsudvalgets opgaver i almindelighed.

Vi blev mægtig sure og besluttede at sige nej tak til det møde. Hvordan var det, de behandlede vores anke? Sagde de ikke bare, at det ikke passede dem at tage den alvorligt? Hvad skulle vi snakke med boligministeriet om byudviklingsudvalgets opgaver om på det grundlag? Vi gav os til at undersøge, om vi kunne klage til ombudsmanden eller gå til domstolene. Vores undersøgelse endte naturligvis negativt. Der var ingen mulighed for at tvinge dem til at tage stilling til vores henvendelses indhold. Samtidig gik det op for os, at den dispensationsansøgning, de havde nævnt som eksempel på, at de undertiden var flinke, måtte være den, der gjaldt os. Vi kunne ikke andet end sige tak, og gå til mødet.

Det fandt sted i et fint konferenceværelse og med en tre-fire folk fra ministeriet. Dets resultat var, at vi fik et mundtligt tilsagn om, at der ville blive givet dispensation fra fredningsbestemmelserne til Stenløse kommune - så vi kunne bruge Lerbakkehus. Den 28.11. fik vi en kopi af dispensationen på tryk, og var glade, selv om vi stod med en kedelig fornemmelse af, at vi nu havde fået noget, for at boligministeriet kunne undgå at tage stilling til forhold, der gjaldt mange flere.

Det ser dog faktisk ud til, at vores argumentation har virket, for såvidt angår administrationen af by- og landzonenloven. Det ny cirkulære fra april 1973 siger nemlig, i modsætning til det gamle, at der (i sådan nogle tilfælde som vores) ikke skal lægges vægt på, om ansøgeren har et lokalt tilhørsforhold. Nu kan der altså gives dispensation til indretning af børneinstitutioner i landzonen også selv om institutionen skal bruges til "fremmede børn".

se evt. bilag
nr.30, s.412

Lerbakkehus

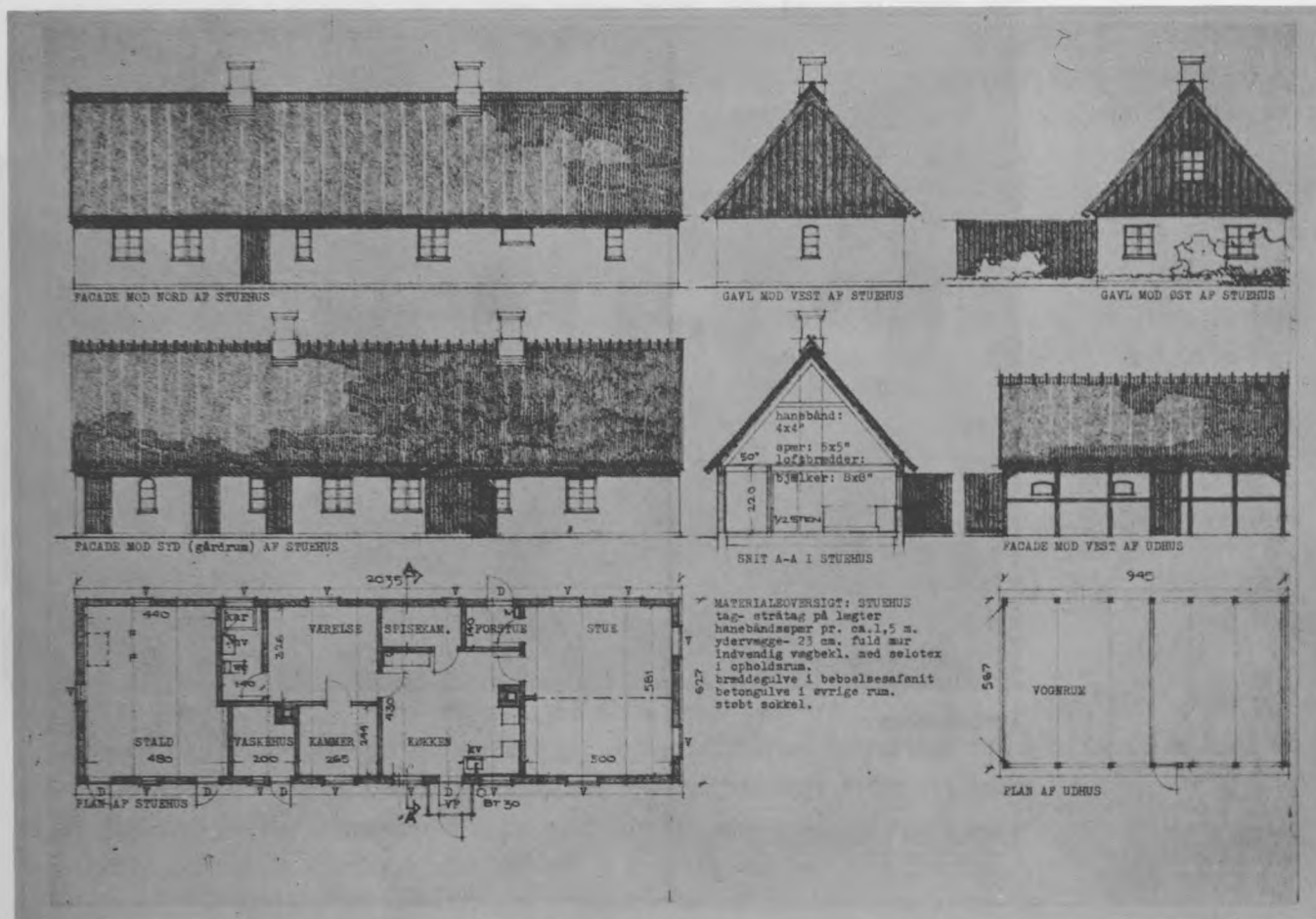
KAMPEN OM LERBAKKEHUS

November 1972 - planmæssig start

Et par dage før mødet med boligministeriet var vi i Lerbakkehus med skovrideren og vores arkitekt. Vi drøftede lejebetingerne og fik et udkast til lejekontrakten med hjem. I slutningen af november fik vi huset målt op. Arkitekten var hurtig og kom med et diskussionsoplæg til indretningen i form af et skitseudkast, som vi allesammen kunne tegne med på. Vi kom hurtigt frem til enighed om de store linier og fik fordelt arbejdsopgaverne mellem os. En stor hjælp var, at en ingeniør, der var med i Heimdalsgadegruppen, hjalp os med de mere tekniske spørgsmål - og da vi gerne ville have de lokale håndværkere til at udføre ombygningen kunne Poul Petersen forsyne os med en række adresser.

Selv om vi måtte knokle på, havde vi også tid til grin indimellem. Således vandt det da også almindelig tilslutning, da en af os foreslog, at der skulle indmures en kæmpesparegris i huset til indsamling af penge til "bestyrelsens 10-års jubilæum". Men vi var osse alvorlige og arbejdede os støt hen imod snarest muligt at komme dertil, at vi kunne tage på den første rundtur til alle de myndigheder, der skulle godkende det ene eller det andet i forbindelse med etableringen.

Vi ville ikke gå i gang med detailprojekteringen, før vi var sikre på, at de forskellige godkendende myndigheder var enige med os om retningslinierne. Hvis vi først gik til dem, når kommunen engang havde taget stilling til det økonomiske og pædagogiske, så ville det trække alt for længe ud, inden vi kunne gå i gang med ombygningen. Når vi først gik til de andre myndigheder og fik deres tilsagn, kunne vi sige til kommunen, at deres indstillinger var sådan og sådan, og så mente vi, at sagen kunne glide let. Vi var færdige og tog af sted midt i decem-

Opmåling af Lerbakkehus

ber. Først til bygningsinspektøren i Stenløse kommune, hvor Lerbakkehus ligger. Så til brandinspektøren samme steds. Derefter et smut til skovrideren i Farum, til kredslægen i Frederikssund, og endelig til arbejdstilsynet i Roskilde. Det tog en dag, men den var godt brugt. Det eneste, der kunne blive et problem var vandet, som kredslægen skulle sige god for. Det kunne måske blive svært, fordi vandet kom fra en brønd. Vi fik fremskaffet et kort over forholdene fra Poul Petersen, og gav det til vores ingeniør. Han kunne se problemerne, men mente, at vi kunne lave det, så vanskelighederne med det rene vand fra brønden og det snavsede fra huset blev ordnet til alles tilfredshed. Det formelle med prøver af vandet ville Stenløse kommune tage sig af.

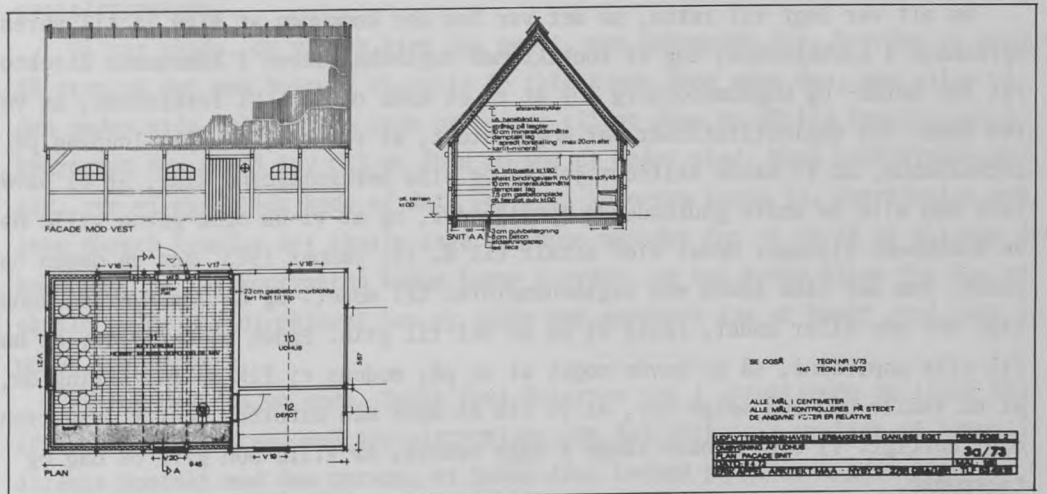
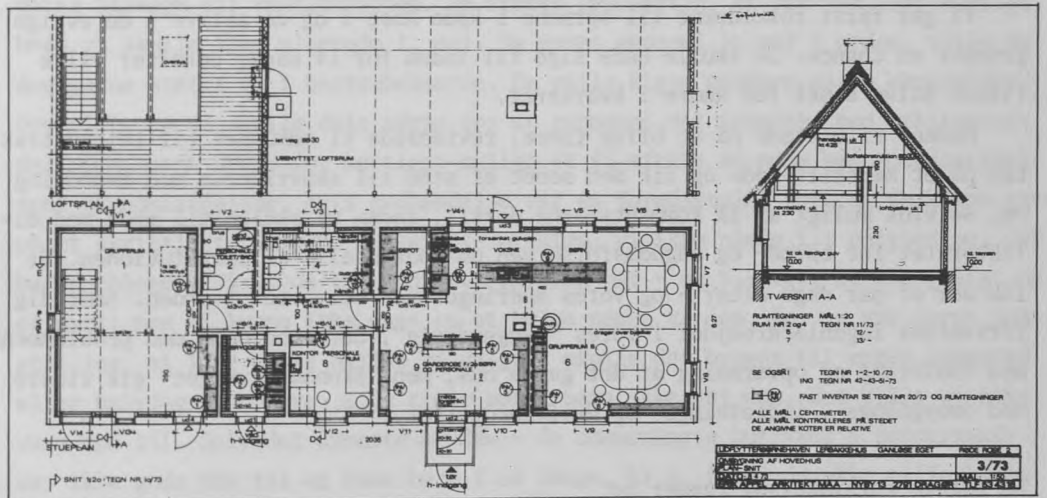
Lige før jul kunne vi mødes med socialstyrelsen for at drøfte de pædagogiske sider af Lerbakkehus' indretning. De var glade for projektet og kom med gode forslag til mange forbedringer, som vi så gik i gang med at samarbejde med. Bemærkningerne fra de øvrige instanser i dagene mellem jul og nytår.

Sideløbende med projekteringsarbejdet var vi gået på jagt efter et samlings- og mødested igen. Selv om vi som rasende havde arbejdet på at skaffe en base gennem hele den forløbne tid, stod vi på bar bund - de muligheder, vi havde haft, var borte. Mens en butik i Thorsgade blev lejet ud til anden side for næsen af os, så det derimod ud til, at der var god mulighed for at slå to nedlagte butikker sammen i Baldersgade. De lå i en ejendom, vi vidste noget om på grund af den spekulationsmodernisering, der var gennemført der, men det var vanskeligt at komme i kontakt med ejeren. Vi ville så i stedet skrive til ham, men det kneb med at få brevet af sted, fordi ejeren var på Canarieøerne, og hans "vikar" ikke

kunne finde ud af det. Da vi endelig havde fået brevet af sted, var ejeren lige så længe om at svare. Da telefonkontakten stadig mislykkedes, rykkede vi skriftligt. Endelig omkring nytår 72-73 kom der gang i forhandlingerne, men da det så ud til, at ejeren ville forlange for meget i leje, gik vi i gang med at kigge på nogle andre muligheder samtidig. I løbet af januar fandt vi frem til to alternative steder, som vi målte op og lavede økonomiske overslag på.

Mellem jul og nytår arbejdede gruppens byggeudvalg bestående af arkitekten, ingeniøren og to ordinære gruppemedlemmer. De nåede at få bragt skitsen i overensstemmelse med samtlige bemærkninger, og kunne glæde sig over, at direktoratet for statsskovbruget godkendte den uden kommentarer - mindre over at de samtidig meddelte at de ville have forandret lejekontraktens bestemmelser om opsigelse, og om betaling af ejendomsskatter. Inden nytår nåede vi også at få afsendt ansøgning om byggetilladelse til ombygningen, en ansøgning om dispensation for 10 manglende centimeter loftshøjde til direktoratet for arbejdstilsynet, samt en orientering til arbejdstilsynets afdeling i Roskilde. De ville jo alligevel blive spurgt, og når de allerede fik tegningerne på dette tidspunkt, kunne de lynhurtigt svare direktoratet, når det til sin tid spurgte.

Da vi mødtes lige efter nytår, gjorde vi status over vores økonomiske situation. Vi var rige. Vores arbejde med legatskriverierne havde på daværende tidspunkt givet os sikkerhed for 50.000 kr. + lønning på op til 25.000 mere.

Da vi i slutningen af oktober 1972 havde sendt de mange legatansøgninger af sted, som gav os de mange penge, havde vi også redegjort for de forventede omkostninger og vores egne andele af dem. Vi havde skønnet, at Lerbakkehus kunne ombygges for ca. 100.000 kr., hvoraf vi selv skulle dække de 30.000, at basen kunne ombygges for ca. 20.000 kr., hvoraf vi selv skulle skaffe de 6.000 kr.; at indretningen af Lerbakkehus ville koste ca. 40.000 kr., hvoraf vi skulle betale de 12.000; og at inventar til basen ville beløbe sig til ca. 12.500, hvoraf vi skulle skaffe 3.750 kr. Vi skulle således selv skaffe mellem 45.000 og 51.000 kr. ud af det samlede beløb på godt 172.000 kr., og det var dem, vi havde bedt om hjælp til.

se evt. bilag
nr.31, s.413

Det viste sig hurtigt, at de krav myndighederne stillede, sammenlagt med de enorme prisstigninger på bl.a. træ, efter at vi kom i EF, medførte, at vores budget væltede - og det gjorde det adskillige gange siden. Allerede i februar 1973 nødte det os til at skrive til legaterne, at kravene og prisstigningerne havde bragt vores ombygnings- og indretningsudgifter op på 312.000 kr. En stigning på ca. 150.000, der betød, at vi nu skulle skaffe ca. 93.000 kr.

se evt. bilag
nr.32, s.415

I januar 1973 var vi kommet så langt, at vi havde hold på tingene og skulle i forbindelse med de andre forældre, der ville have deres børn i Lerbakkehus, hvis de skulle være med til at bestemme hvordan den skulle være - og det syntes vi de skulle. For at komme i forbindelse med dem gik vi i gang med at lave en optagelses- og venteliste.

Vi gav først forældrene til børnene i Røde Rose I og de aktive i de øvrige grupper en chance. De skulle bare sige til inden for 14 dage, derefter ville listen blive åbnet for andre i kvarteret.

se evt. bilag
nr.33, s.416

Medens vi ventede på at blive flere, reviderede vi udkastet til lejekontrakten på et særskilt møde og fik den sendt af sted til skovrideren med anmodning om, så vidt muligt at få kommentarerne dertil, inden vi skulle til møde med direktoratet for børne- og ungdomsforsorgen om godkendelse af institutionen. Vi fik dem et par dage efter - og vores ændringer var stort set i orden. Samtidig fortsattes ingeniørarbejdet i vores "byggeudvalg", der arbejdede med problemerne med isolering og opvarmning af det gamle hus, men "økonomiudvalget" gik videre med ombygnings-, indretnings- og driftsbudgettet.

De første forsinkelser rammer os

Da alt var lagt til rette, så det var let for kommunen at sige ja til vores børnehave i Lerbakkehus, tog vi kontakt med sagsbehandleren i kommunens direktorat for børne- og ungdomsforsorg for at få et møde om det. Vi forklarede, at vores behov for daginstitutioner var meget stort, at vi nu havde fået lovning på Lerbakkehus, at vi havde skitseprojektet og alle beregningerne klar, at vi havde talt med alle de andre godkendende myndigheder, og at vi nu også gerne ville have kommunens tilsagn. Mødet blev aftalt til d. 12. januar 1973, men da dagen oprandt, kom der ikke andre end sagsbehandleren til mødet. Og da hun hverken kunne sige det ene eller andet, følte vi os en del til grin. Enden på det blev, at hun fik alle papirerne, så de havde noget at se på, medens vi fik en forsikring om, at nu skulle hun nok sørge for, at vi fik et møde med direktør Henrik Jespersen o.a. hurtigt. Vi skulle bare ringe 8 dage senere, så ville hun give os dag og tidspunkt.

se evt. bilag
nr.34, s.416

Vi brugte ugen til opsamling af diverse løse ender. Fik formuleret et brev, hvori vi tilbød kvarterets børn i børnehavealderen plads i Lerbakkehus. Vi fik orienteret Poul Petersen om, hvordan det var gået i direktoratet, så han forstod, at det ikke var sjusk fra vores side, når vi ikke havde kommunens tilsagn endnu, og sendte ham den reviderede lejekontrakt i renskrevet tilstand. Vi løb rundt og kiggede efter baser og fandt en nedlagt forretning på Balders Plads, der så ud til at kunne blive god. Vi prøvede at få fat i ejeren. Fik Nørrebro avis til at skrive om Lerbakkehus med stort billede af huset.

Så oprandt dagen, hvor vi skulle ringe til direktoratet for at få at vide, hvornår mødet skulle være. Da vi hverken kunne få besked på det ene eller det andet, protesterede vi så kraftigt, at vi til sidst fik at vide, at alle "spidserne" var til møde på Hotel Hvide Hus. Så ringede vi dertil, kom igennem til en kontorchef og aftalte, at han skulle give os endelig besked om datoen 4 dage senere. Han holdt sit ord og mødet blev fastsat til den 29. januar.

se evt. bilag
nr.35, s.417

Det blev en god dag. Få timer før vi skulle til mødet, fik vi besked fra Københavns Rundskuedag om, at de havde bevilget os 50.000 kr. Vores økonomi var reddet! Og da vi siden kom til mødet, var alle de med, der betød noget: direktøren, økonomimanden, lederen af byggeafdelingen, den pædagogiske konsulent, arkitektafdelingens leder og sagsbehandleren. Snakken blev god, og resultatet sagligt. Vores behov for daginstitutioner var åbenbart, og da de syntes, at Lerbakkehus var sagen, og at vores forslag til udnyttelsen var godt arbejde, fik vi deres tilsagn til institutionen. De syntes imidlertid, at det var lidt hurtigt, hvis vi skulle åbne allerede 1. maj. Da vores økonomi jo var i orden, ville de dog gerne støtte os i bestræbelserne. De ville kigge nærmere på de økonomiske overslag, og vi skulle dels sørge for at gennemgå det tekniske med arkitektafdelingen, samt sørge for hurtigst muligt at få aftalt et møde med socialstyrelsens økonomiafdeling, hvis godkendelse var en forudsætning for, at de kunne give os et skriftligt tilsagn. Det eneste problem, vi ikke nåede til enighed om, var baseproblemet. Vi havde tre konkrete forslag med - et billigt, et antageligt og et dyrt; men vi kunne ikke enes om at vælge nogen af dem, for nu var deres indstilling, at lige meget hvilke vi valgte, skulle det bruges til enten legested eller halvdagsbørnehave, i de timer vores børn ikke var der. Det ville vi ikke være med til. Selv det dyreste af dem - de sammenlagte butikker i Baldersgade - var ikke gode nok til at have børn i så længe, bl.a. fordi de ikke ville komme uden for en dør, medens de var der. Problemets løsning udsattes til mødet med socialstyrelsen.

Vi var glade, da vi gik hjem fra mødet, men bekymrede for, hvordan vi skulle få styr på det med basen - vi ville jo ikke kunne åbne uden den, men ville på den anden side heller ikke lade os tvinge til at åbne en dårlig institution i kvarteret for at få lov til at åbne en god et andet sted. Hvad Lerbakkehus angik, var vi også lidt kede af det. For Poul Petersen kunne jo, forståeligt nok, ikke forstå hvorfor det skulle tage så mange måneder for os at få et tilsagn fra kommunen, så lejekontrakten kunne komme i orden, og han kunne blive fri for at skulle holde sit direktorat hen og sidde med ansvaret for at huset stod tomt og udsat for hærværk.

Vi tog det fra en ende. Satte Poul Petersen ind i situationen og ilede med at få et møde i stand med socialstyrelsen. Da det viste sig umuligt at komme i direkte kontakt med den person, vi havde fået besked på at arrangere mødet

med, tog vi til sidst mod hans sekretærs tilbud om at tage sig af arrangementet. Men det var med bange anelser på grund af vores erfaringer med andre lignende aftaler. Dem gjorde hun heldigvis delvis til skamme ved at ringe op allerede den følgende dag. Det hun havde at sige, var imidlertid alt andet end rart: de ville ikke arrangere mødet og kun mødes med os, hvis kommunen var indbyder! Vi følte, at vi var ved at blive udmanipuleret, og blev vrede over behandlingen - men kunne ikke finde nogen at lade vreden gå ud over.

Efter at have diskuteret sagen, gik vi frem på den måde, at vi lavede en aftale med kommunens arkitektafdeling om at fremskynde arbejdet. De forstod vores problemer og accepterede forslaget, men forlangte at få vores tegninger og beregninger tilsendt ad kommandovejen - gennem vores sagsbehandler. Vores arkitekt lovede at få dem af sted og fik det to dage senere, og lovede at klø på med de påfølgende drøftelser med arkitektafdelingen. Sideløbende hermed traf vi aftale med sagsbehandlerens foresatte, byggeafdelingens leder, om at de skulle indkalde til mødet, og fandt frem til en foreløbig dato for det. På grund af diverse ferier og sygdomme kunne det tidligst blive efter godt fjorten dage. Disse oplysninger viderebragte vi til sagsbehandleren, der så lovede at sørge for, at alle de mennesker, der skulle træffe afgørelser i sagen, ville blive orienteret om datoen i så god tid, at de kunne komme med til mødet, og mødet blive beslutningsdygtigt: Hun lovede desuden at sørge for, at tegningerne og beskrivelserne blev bragt til arkitektafdelingen, så snart hun fik dem. Tiden gik jo, og skulle der levnes os en chance for at åbne institutionen til tiden, så kunne vi ikke tåle flere udsættelser.

Tullestedet

Hvad det med basen angik, lå det tungt. Kommunens krav betød jo reelt, at vi skulle lave to institutioner, og at den, der skulle laves i basen, ikke kunne blive andet end makværk. Men en base skulle vi lave, og skulle der nogle af "vores" børn ind i den om dagen, så skulle de have det godt. Derfor kunne der ikke være tvivl om, at vi måtte koncentrere os om den bedste, men også dyreste af dem, vi havde på hånden. Det var de to nedlagte forretninger i spekulantens ejendom på Baldersgade. Lokalerne kunne blive gode, hvis der blev gjort en del ved dem, men der var ingen muligheder for at børnene kunne opholde sig udenfor - og hvad var der så ved det hele? En af os fik imidlertid et genialt indfald, som vi straks tog til os. Vi skulle lave et "tullested". "Tullestedet" skulle være et sted, hvor dagplejemødrene i kvarteret kunne mødes med "deres" børn under tre år, og hvor kvarterets hjemmearbejdende kunne komme med deres småbørn. Der skulle være en fast pædagog, der skulle stå for tullestedet. På den måde kunne kvarterets småbørn komme til at være sammen med andre. Det kunne de ellers kun om sommeren, når de blev taget hen til sandkassen på kvarterets eneste legeplads. Samtidigt kunne de voksne både få glæde af at være sammen, og sammen med pædagogen, samt at lære noget af at se deres børn sammen med andre børn. Dagplejemødrene ville herudover få et sted, hvor de kunne mødes med og lave studiekredsarbejde med deres leder. Dennes assistent kunne sammen med pædagogen tage sig af børnene imedens.

Det ville have mange fordele: dagplejebørnene ville få mulighed for styrket udvikling gennem den stimulering, der ligger i omgangen med andre børn; de ville komme til at kende de pædagoger, som de evt. senere skulle have, når de kom i

børnehaven; børnehavens forbindelse med kvarteret ville blive styrket. Endelig kunne stedet udbedre en af ulemperne ved udflytterbørnehaven: at børnene ikke kan hentes midt på dagen. Når det var nødvendigt, kunne barnet være i Tullestedet, osv., osv.

Tullestedet skulle ikke være en børneparkering, selv om dagplejemødre kunne få de raske passet der, når de f.eks. selv skulle til læge med et sygt barn. I henseende til offentlige tilskud skulle stedet være et legested. Det betyder, at kommunen og staten skulle betale 3/4 af driftsudgifterne (pædagogløn og materialer) og at brugere kunne nøjes med at betale 1-2 kr. i timen for opholdet. Det kunne løbe rundt, hvis der 2x3 timer daglig kom 15-20 børn.

Vi havde fundet et kompromis, som vi troede på; et som vi syntes vi kunne være bekendt, og som vi arbejdede videre med, og ville søge at få rettet til, så det kunne blive godkendt i princippet når vi mødtes med socialstyrelsen.

Alle, der hørte om tullestedstanken sagde, det var en prægtfuld ide, og at de gerne ville give deres støtte til det. På denne måde modtog vi i starten værdifuld hjælp fra mange sider, heriblandt socialstyrelsen og Rødovre kommune, og især fra mere privat side f.eks. fra pædagogerne i "vores" vuggestue, Røde Rose I. De sidstnævntes hjælp indebar også, at de fik gjort os opmærksomme på nogle praktiske problemer ved gennemførelsen, som vi efter mange overvejelser med bl.a. dagplejemødrenes forstanderinde i København siden fik løst ved, at Lerbakkehuspædagogerne skulle afspadsere i Tullestedet.

Der var nu gået en uge, uden at vi havde fået nogen bekræftelse fra sagsbehandleren på, at den foreløbigt ansatte dato for mødet med socialstyrelsen holdt. Derfor ville vi checke, hvordan det lå hos vores sagsbehandler. Det tog et par dage at få fat på hende, og da det lykkedes, havde hun intet gjort ved sagen. Vi blev meget vrede - det hastede jo med at få mødet i stand af hensyn til igangsætningen af håndværkerne. Det lod til, at vi selv måtte tage affære over for socialstyrelsen. Vi fik fastsat mødet til 23.2. og havde megen besvær med at få fat i vores sagsbehandler igen. Men det lykkedes da, og hun kunne bekræfte aftalen. Dermed skulle alle, der skulle sige god for institutionerne, have reserveret dagen, og derfor kunne vi samle kræfterne om at blive flere om arbejdet.

Vi samler kræfterne

Midt i februar var vi gennem vores brev til Røde Rose I, div. ventelister og en omtale i Nørrebro Avis blevet 30 familier mere, og ville have et møde mellem os, inden mødet med socialstyrelsen. Det skulle være godt. Alle de væsentlige informationer skulle gives til de ny, og mødets resultat skulle helst være, at vi kunne gå til socialstyrelsen med klare retningslinier, og en bevidsthed om, at vi blev mange om den sidste del af arbejdet. Mødet blev fastsat til den 22. februar - dagen inden mødet med socialstyrelsen og kommunen, og indbydelsen blev lavet, duplikeret og afsendt.

se evt. bilag
nr.36, s.417

"Ventetiden" kom ikke til at falde os lang. Af hensyn til mødet i socialstyrelsen og de ting, der skulle forhandles der, skulle alle de væsentlige problemer vedrørende Tullestedet og dets forbindelse med Lerbakkehus samt deres indbyrdes afhængige budgetter og timefordelingsplaner bringes så vidt, at vores

fællesmøde kunne træffe principafgørelse om dem, så vi kunne fremlægge dem på mødet med socialstyrelsen.

Det lykkedes og vores fællesmøde kom til at forløbe godt, selv om dagsordenen mod vores vilje blev temmelig tætpakket. Og en af de nye fra den gang siger da også nu, at det var lidt svært at holde den store mængde oplysninger sammen i hovedet, men også at de vigtigste blev hængende - og at mødet efterlod et indtryk af næsten uovervindelige vanskeligheder. Vi gamle foreslog, at der blev dannet arbejdsgrupper, som vi og de nye skulle fordele os i, da vi ikke ville fungere som en "bestyrelse". Det fremtidige arbejde skulle laves i udvalgene, mens beslutningerne skulle træffes på fællesmøder. Resultatet blev, at mødet vedtog to orienteringsmøder mere. Et om ombygningerne osv., og et om den mere pædagogiske side. Efter disse møder skulle vi så fordele os i et økonomi- og baseudvalg, et byggeudvalg og et pædagogisk udvalg, og glædede os så iøvrigt til at åbne 1.5.73, - på trods af at vi d. 19.2. havde fået besked om, at socialstyrelsesmødet var blevet flyttet fra den 23. til d. 27.2.

Da mødet med socialstyrelsen og kommunen løb af stabelen, var det "fuldtaligt". Begge myndigheder var repræsenteret med alle de personer, der var nødvendige for, at mødet var beslutningsdygtigt. Desto mere stoppet lokalet blev, desto mere forundrede blev indbyderne, og desto gladere blev vi. Der var to hovedpunkter på programmet: Lerbakkehus og baseproblemet / tullestedet, og da tiden dertil var inde, lagde vi glat ud med Lerbakkehus. Det resulterede i et tilsagn, men på betingelse af, at vi accepterede, at ombygningssagen skulle behandles som en nybygningssag! Vi var betænkelige ved at acceptere det - kunne ikke rigtig overskue konsekvenserne af kravet. Vi accepterede, da vi var blevet overbevist om, at det kun betød, at det ville blive billigere for os. Det vidste vi allerede - men vi kunne ikke forstå den interesse de havde for det. Først en måned senere gik det op for os, at den lå deri at kommunen samtidig sparede sin udbetaling. De troede måske, at vi var i stand til at skaffe pengene som lån uden kommunal garanti - og det troede vi vist sådan set også selv.

Hvad baseproblemet's løsning angik, var der bred enighed om, at tullestedsideen var løsningen, men man ville ikke give os en godkendelse, før der forelå flere oplysninger om, hvad indretningen og driften af det ville koste. Mere kunne vi ikke forlange - for de oplysninger havde vi jo netop ikke kunnet fremskaffe, før vi havde principgodkendelsen - og det var hvad vi troede vi fik der.

- Og spreder kræfterne igen

På det følgende ventelisteforældremøde d. 1.3., hvor vi skulle behandle ombygningen, erkendte vi, at vi ikke længere kunne nå at åbne d. 1.5., men måtte udsætte det til d. 1.7. Mødet forløb ikke helt så godt som det første. Arkitekten kom for sent, det hele blev lidt rodet. Vi oplevede vanskelighederne ved, at en masse mennesker, som ikke kender hinanden i forvejen skal arbejde sammen og træffe beslutning om noget meget hurtigt. Vi forfaldt til detaildiskussioner, hvor alle kunne være med - men det forhindrede en ordentlig behandling af det der hastede mest. F.eks. havde vi en lang diskussion om farverne på noget interiør og det var jo ikke det mest presserende på det tidspunkt. Vi gjorde ellers hvad vi kunne for at bøde på problemerne. Så f.eks. mange lysbilleder fra huset,

så alle, der ikke kendte det, fik en fornemmelse af det og således bedre kunne være med i gennemgangen og diskussionerne om arkitektens tegninger osv.

Det tredje fællesmøde fulgte allerede i samme uge, og her fik vi nedsat de planlagte udvalg, lavet aftale om fællesmøder (bl.a. skulle håndværkerarbejdet jo samordnes) og besluttet, at hver gruppe skulle sende referater af deres arbejder til de andre mellem fællesmøderne. Dermed var vi splittet op. Den gang troede vi, at ordningen var hensigtsmæssig i alle måder - men efterhånden viste det sig at medføre, at overblikket - og dermed initiativet - blev på "de gamles" hænder, uden samtidig at multiciplere vores arbejdsressourcer. Nu ved vi, at organisationsformen var forkert, fordi vi endnu ikke var kommet ud af forhandlingssituationen og ind i den mere konkrete arbejdsfase - som vi dengang troede, vi netop stod foran.

Alle kastede sig imidlertid ud i arbejdet. Base- og økonomiudvalget knoklede på med tullestedet straks med det samme - nu hastede det jo med at få det godkendt. Midt i marts havde vi møde med kommunens pædagogiske konsulent, som også syntes godt om forslaget til den konkrete udformning.

Tullestedshuset

Økonomien - vor evige bekymring

Da vi ringede til socialstyrelsen for at drøfte økonomien, fik vi besked på, at det ikke var deres afdeling mere. Nu skulle vi kun snakke med kommunen, selv om de gamle aftaler stadig gjaldt. - Men vores sagsbehandler i kommunen kunne vi ikke få fat på. Det lykkedes først dagen efter, og hun bekræftede, hvad vi havde fået at vide i socialstyrelsen.

Byggeudvalget arbejdede også videre. Arkitekten lavede et nyt overslag over håndværkerudgifterne efter at have gennemgået omkostningerne i detaljer med stadsarkitekten og sendte det til direktoratet.

På vores næste fællesmøde d. 19.3. fortalte byggeudvalget om sine problemer med håndværkere etc.; pædagogisk udvalg om sine ideer om indretningen - og base- og økonomiudvalget redegjorde bl.a. for situationen. Det fremgik, at der skulle skaffes kaution. Timeplanen så uløselig ud. Både ombygningen og driften ville blive dyrere, end vi havde regnet med, på grund af prisstigningerne. Base- og økonomiudvalget måtte lave møde med kommunen om driftsbudgettet snarest. Det fandt sted d. 21.3. De oplysninger som kommunens mand lagde frem, var helt umådeholdne - hans tal var ganske enkelt ubrugelige. Byggesagsmanden sagde, at vi måske kunne få et sted uden for kvarteret til base. Men det ville vi ikke godtage. Med deres arkitekter drøftede vi ombygningsudgifterne i tullestedet, og endelig snakkede vi med sagsbehandlerens vikar, som skulle gennemgå lejekontrakten. Nu var statsskovbruget begyndt at presse på for en afgørelse; huset havde nu stået tomt i fire måneder, og det havde det ikke godt af. Det blev bl.a. udsat for hærværk (knuste ruder). Og der var mange andre, der spurgte på det.

I denne periode var vi til møder så godt som hver dag. Alle udvalg holdt møder med sig selv og hinanden med nogle enorme dagsordener.

Da vi - af hensyn til lånet - skulle have fat i vuggestuens forbindelse i Sparekassen, kunne vi ikke få fat i ham. Han var forflyttet. Så gik vi til en næsten lokal sparekasse, der i mellemtiden var blevet oprettet. Bestyreren der var noget forbeholden, men lovede dog at undersøge vores muligheder for at låne de 200.000 - 300.000 kr., som socialstyrelsens krav om nybygningsfinansiering tvang os til at skaffe, mod at forældrene i børnehaven kautionerede. Det skulle ske hurtigt (inden fjorten dage) af hensyn til byggeterminerne.

Samtidig hermed ledte vi efter andre lånemuligheder. Arbejdernes Landsbank havde oprettet en afdeling i kvarteret for ikke så længe siden, og havde skrevet til Triv Selv, at de bare kunne komme hen i banken, hvis de fik brug for penge. Triv Selv havde ikke brugt tilbuddet, men fortalt os om det. Det var lige i den periode, hvor der var overenskomststrejker, så banken kunne naturligvis ikke låne os noget på det tidspunkt. Men vi kunne komme igen senere.

Samme dag fik vi et møde med kontorchefen i sparekassens udlånsafdeling - vi var træt af at vente på den lokale bestyrers forhandlinger med hovedafdelingen. Kontorchefen sagde, at vi kunne få et lån - hvis vi kunne skaffe en kommunegaranti. Det troede vi, ville blive svært, så vi spurgte for en sikkerheds skyld, om han i nødsfald kunne nøjes med en kautionforsikring. Og det sagde han ja til. Så prøvede udvalget straks at undersøge muligheden for at tegne en hos Dansk Kautionforsikring, som har monopol på den slags. Men selskabet var noget betænkelig ved den solidariske forpligtelse, som var vores eneste mulige forslag.

Midt i april lavede vi en skriftlig ansøgning til kautionforsikringsselskabet - og aftalte med vores mand i Sparekassen, at vi ventede med at søge ham,

til vi fik svar. Afslaget kom fjorten dage senere, d. 27.4.73, uden nogen begrundelse. Vi var rådvilde. Hvem skulle så hjælpe os? Vi satte nogle bekendte i et par forsikringsselskaber i gang med at undersøge mulighederne hos dem. Det gav heller ikke resultat - det ene selskab ville have pant i huset, og det kunne ikke lade sig gøre, fordi det er statsejendom. Det andet kunne ikke få den generforsikring, som var nødvendig, selv om de havde prøvet både i London og i Schweiz. I stedet foreslog de os at søge kommunegaranti.

Vi har senere fået oplyst, at motiveringen for kautionsforsikringsselskabets afslag var, at man kun ville have en kautionist for hele beløbet.

De sidste dage i marts gik bl.a. med at lave en ansøgning om etablering af sivebrønd, få taget vandprøve fra brønden, tilmelde elmåler - og en dejlig udflugt til Lerbakkehus med børn, forældre, pædagoger. Det var første gang mange af os så huset. Solen skinnede, vi gik tur i skoven og nød solen og frokosten i gården.

På vores fjerde fællesmøde den 2. april var der tilløb til panik. Driftsudgifterne så ud til at ville blive forfærdeligt høje. Og pædagogernes timeplan ville give dem en alt for streng arbejdstid. Vi vedtog, at forældrebidraget ikke måtte overstige 350 kr. om måneden. Vi kunne ikke klare mere. Budgetudvalget måtte finde ud af, hvordan vi kunne skære ned. - Spørgsmålet om vedtægterne for institutionen skulle pædagogisk udvalg arbejde med.

Kort efter fik vi kommunens godkendelse af lejekontrakten. De syntes, at det var en skrap kontrakt og ville aldrig have godkendt den, hvis ejeren ikke havde været en statsinstitution. - Men hjemme var den.

Også det pædagogiske udvalg gik i gang med at finde ud af, hvor der kunne skæres ned. Vi ville gerne sørge for, at børnene fik varm mad hver dag, men det betød, at vi skulle have en økonoma - og hendes løn kunne vi spare, hvis vi i stedet nøjedes med kold mad. - Nu, da Lerbakkehus er åbnet, har vi ingen økonoma. Men pædagogerne synes, at ungerne har godt af at lære madlavning, så de laver tit varm mad sammen med dem.

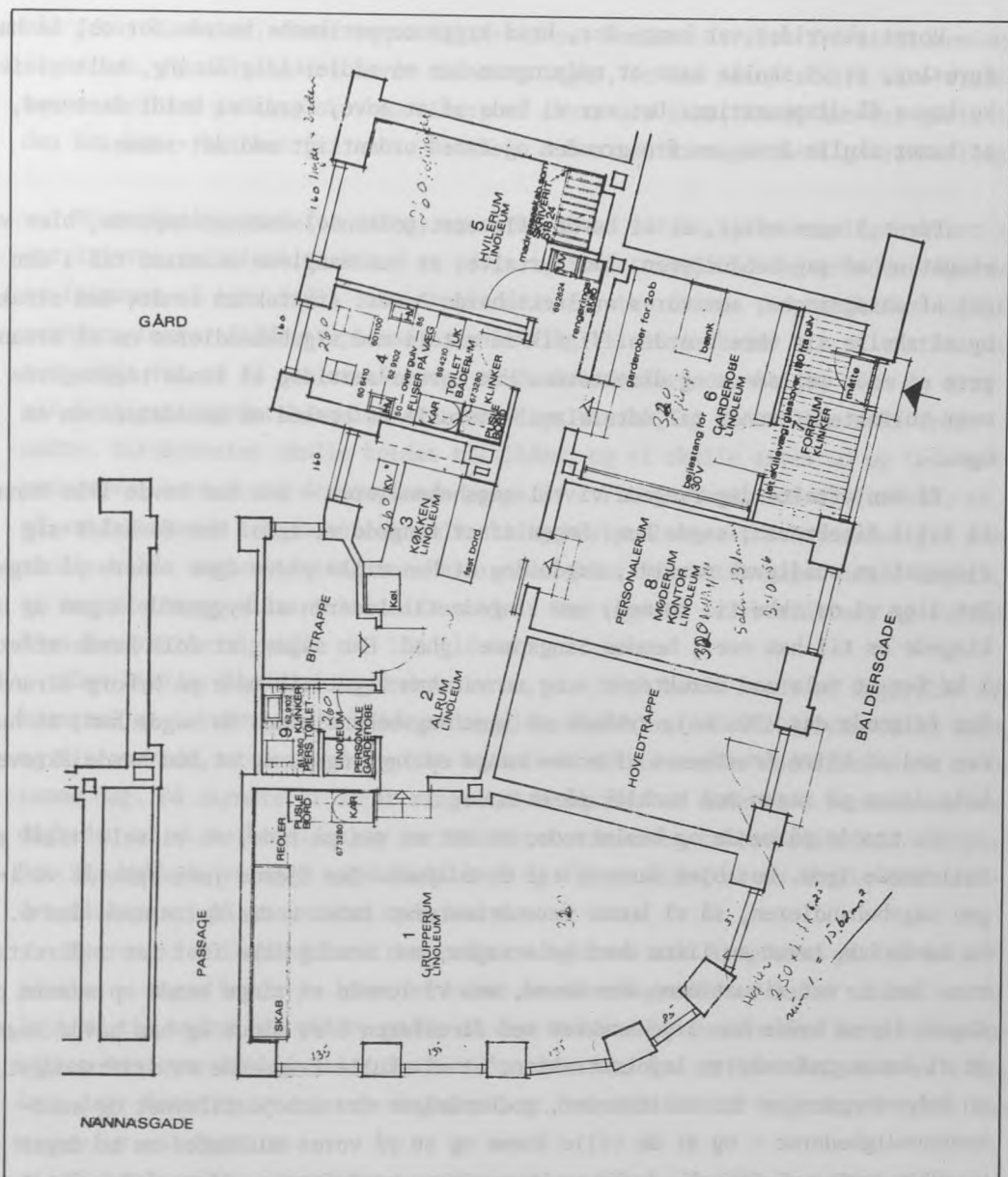
I begyndelsen af april fik vi det reviderede overslag over ombygningsøkonomien fra basens ingeniør, og sendte det videre til kommunen. Dens arkitekt var tilfreds, men ville godt have noget mere detaljeret senere.

I strid modvind

Så kom det første byggestop - og nu blev vi virkeligt panikslagne. Priserne var steget så meget, at vi var omfattet af stoppet. Nu skulle vi også til at søge dispensation, og kunne måske ikke engang komme i gang med ombygningen før til november. Det var ikke til at bære. Og dispensationen kunne vi ikke søge, så længe institutionen ikke var godkendt.

Vi havde planlagt fællesmøde nogle dage senere. Problemerne havde nu hobet sig op i sådan en grad, at mange begyndte at tabe modet og vores store gruppe begyndte at gå i opløsning - eksempelvis fik vi for første gang i flere år ikke lavet referat af mødet og vedtagelserne. Der var udbredt mismod i rækkerne. Vi snakkede om, hvorvidt vi havde mulighed for at omgå bestemmelserne, men kunne ikke rigtig tage stilling til noget, fordi vi ikke vidste, hvordan det hele ville blive administreret.

Byggeudvalget satte gang i fremstillingen af håndværkerbeskrivelser til både Lerbakkehus og Tullested. Det tog flere af os mere end en uge at skrive og duplikere dem - som heldagsarbejde - andre tog sig af andre ting, som at hjælpe med omdelingen af dispositionsplangruppens blad til hele kvarteret, eller arbejdede med økonomien. For selv om det lå tungt med at skaffe kationen, var der jo ikke andet at gøre end at fortsætte arbejdet. Det samme gjaldt drøftelserne med forstanderinden for dagplejemødre om tullestedet. Efter færdigprojekteringen var hun glad for resultatet, og ville bakke det op alt det hun kunne. Til formålet aftaltes at vi skulle sende hende information, kopier osv. af hvad der videre skete i kommunens instanser. Tegningerne blev naturligvis også godkendt/kommenteret på en ny rundtur til arbejdstilsynet og brandtilsynet. Alt imedens udformedes den endelige ansøgning om godkendelse af tullestedet og Lerbakkehus's ombygning og d. 24.4.73 kunne de fleste af os endelig mødes for at underskrive ansøgningen, mens de øvrige trykte håndværkerbeskrivelsen færdig. Humøret fik et par grader op igen - og vi fandt frem til et godt argument for, at vi ikke skulle være omfattet af byggestoppet: det beroede på en tilfældighed, at vi ikke

Opmåling af Tullestedet

forlængst havde fået godkendelsen. Vi havde i hvert fald gjort hvad der stod i vores magt for det, men var blevet stoppet og stoppet i direktoratet og socialstyrelsen - syntes vi - men desværre var der ikke mange der troede vi ville komme langt med argumentet. Institutionens godkendelse var jo forudsætningen for en ansøgning om dispensation for byggestopet. Der var ikke andet at gøre end kaste os ud i løsningen af de evige pris-, åbningstids- og startstidsproblemer, samt timeplanerne nok en gang. Den 2. maj afleverede vi den samlede ansøgning om godkendelse af både Lerbakkehus og tullestedet.

Hvis nu bare kommunen ville behandle sagen lidt kvikt, kunne vi måske finde en udvej for at skaffe penge og få lov til at sætte håndværkerne i gang. Det hastede - der var allerede en del, der havde været nødt til at løse deres børnehaveproblem på anden måde og opgivet Lerbakkehus. Derfor var udvalgene også stærkt affolket, men fortsatte; der blev indhentet tilbud fra busselskaber, der skulle køre børnene frem og tilbage; vi holdt ingeniøren for tullestedet løbende orienteret og lovede at gøre, hvad vi kunne, for at fremskynde godkendelse og dispensation.

Vores skovrider var bange for, hvad byggestoppet kunne betyde for os, så han foreslog, at vi skulle lave et nødprogram for en midlertidig åbning, hvis vi ikke kunne få dispensation. Det var vi kede af at love, fordi vi holdt fast ved, at huset skulle laves om fra grunden og laves ordentligt med det samme.

Først 3 uger efter, at vi havde afleveret godkendelsesansøgningerne, blev vi ringet op af sagsbehandleren, som fortalte, at hun manglede en masse tal i den del af ansøgningen, som vores arkitekt havde lavet. Arkitekten sendte dem straks, og så skulle alt være i orden. Vi fik en aftale med sagsbehandleren om at arrangere et møde mellem os og direktøren. Hun lovede samtidig at sende tegningerne over tullestedet rundt til udtalelse. Vi skulle få besked om mødedatoen om en uge.

På den aftalte dag ringede vi til sagsbehandleren - men hun havde ikke kunnet få fat i direktøren, sagde hun. Dagen efter ringede vi igen. Hun forholdt sig øjensynligt stadigvæk passivt, sagde dog at hun ville prøve igen senere på dagen. Det slog vi os ikke til ro med, men ringede til lederen af byggeafdelingen og beklagede os til ham over, hendes langsommelighed. Han sagde, at folk havde stået i kø for at tale med direktøren - og nu var han taget til møde på Nyborg Strand. Den følgende dag, 30. maj, rykkede vi igen sagsbehandleren. Nu sagde hun, at hun var ved at blive frustreret af vores mange opringninger, og at hun havde skrevet hele dagen på sagen med henblik på et møde.

Vi troede på hende og besluttede, at det nu var på tide, at vi selv holdt et fællesmøde igen. Det blev fastsat til d. 6. juni. Den fjerde juni rykkede vi igen sagsbehandleren, så vi kunne være orienteret inden vores fællesmøde den 6. Nu havde hun lavet en liste over hele sagen, men stadig ikke fået fat i direktøren. Den 6. var situationen den samme, men vi lovede at ringe hende op senere på dagen. Og nu havde hun lige snakket med direktøren i et minut og han havde sagt, at vi kunne underskrive lejekontrakten, at vi skulle fremsende et driftsbudget, en behovsopgørelse for tullestedet, godkendelser fra arbejdstilsynet og sundhedsmyndighederne - og at de ville komme og se på vores tullested om to dage.

Det syntes vi jo nok, de kunne have gjort noget før, men det så da ud til at gå fremad, og vi var glade. Selv om vi havde en dagsorden fuld af alvorlige problemer, kom vi igennem fællesmødet med beslutning om, hvordan vi ville stille os til prisstigningerne, som bare fortsatte, forhandlinger med håndværkere, problemet at tre af vores pædagoger havde sagt fra, fordi det trak ud, osv. osv.

I byggeudvalget havde vi drøftet meget, om vi kunne komme uden om byggestoppet. Skulle vi tilbagedatere aftaler med håndværkerne? Nej, det turde vi ikke. Skulle vi sige, at den murermester, vi havde aftale med, ville gå fallit, hvis ikke han fik lov at gå i gang. Hvornår kunne vi få dispensationsansøgning af sted?

Ved syningen af tullestedet den 8.6. deltog kommunens pædagogiske konsulent, som syntes stedet var så godt, at det burde bruges til heldagsbørnehave. Det var vi ikke enige i - der var jo bl.a. ingen udendørs legepladsmuligheder. Desuden deltog sagsbehandleren og ekspeditionssekretæren, som nu pludselig kun ville give godkendelserne på udflytterstedet, når tullestedet lå klart. Tidligere havde han sagt, at de kun kunne gives hver for sig. Og derfor havde der allerede længe ligget en godkendelsesskrivelse for Lerbakkehus til underskrift på hans bord. Det var et urimeligt tidspunkt at sige, at basen var for dyr, især når han selv havde foretrukket de lokaler frem for de to andre, vi havde lagt frem på mødet

med først kommunen, derefter socialstyrelsen. Han kom direkte fra et økonomimøde, sagde han. Og selv om det havde været meningen, at han netop skulle bese stedet sammen med den pædagogiske konsulent, så skete det ikke, fordi hun var gået, inden han kom - han kom for sent. Det hele endte med en meget heftig ordveksling.

Sommerferien stod for døren, og situationen var nu igen temmelig usikker - vor interne organisation var i en sørgelig forfatning, både på grund af førnævnte og følgerne af egne fejl, samt manglende referater fra de sidste fælles- og gruppemøder. Derfor fandt et par af os anledning til at indkalde til et ekstraordinært møde for at få samlet så mange af de løse ender som muligt, uden at det gik helt galt. Mødet blev indkaldt med dags varsel, og vi var kun seks fremmødte. Direktoratet skulle holdes til ilden, og vi skulle atter ud og lede efter pædagoger, have fat i de manglende penge osv. Vi blev enige om at foreslå, at vi på et fællesmøde fik nedsat en midlertidig bestyrelse - et arbejdsudvalg - der skulle holde sammen på tingene. Fællesmødet blev først til noget hen i august, og der var meget at se til i mellemtiden. Det tog den selvbestaltede og foreløbige bestyrelse sig af.

Den 16.6. rykkede vi sagsbehandleren, som lige havde sendt en opgørelse over børnetallet i kvarteret til den pædagogiske konsulent. Den 20. rykkede vi igen, og fik at vide, at den pædagogiske konsulent skulle snakke med direktøren om os samme dag. Så skyndte vi os at ringe til hende for at undervise hende i nødvendigheden af en helhedsløsning for kvarteret - samt om tullestedets nødvendighed. Den 22. rykkede vi igen sagsbehandleren og fik at vide, at nu skulle tullestedet diskuteres på et internt møde hos dem.

Ejeren af tullestedshuset begyndte nu også så småt at presse på for en afgørelse - sagen havde jo løbet et halvt år. Han begyndte at lufte tanken om at leje ud til andre. Vi vidste godt, at det var en skinmanøvre fra hans side. Butikken var svær at leje ud - den var for dyr. Men for at føre krigen over i fjendens lejr foreslog vi ejerens ingeniør, at han selv skulle begynde at rykke kommunen for en afgørelse.

Vi holdt stadig skovrideren orienteret og fik også udvekslet ferieadresser, så vi om nødvendigt kunne komme i forbindelse med hinanden.

Mon det lysner?

Under samtalen d. 22.6. fortalte sagsbehandleren også, at vi havde fået godkendelse på Lerbakkehus, men at de manglede et driftsoverslag. Det havde hun bedt om allerede 6.6 - men i forvirringen havde vi ikke fået sendt det. Men selv om vi havde talt med hende fire gang i mellemtiden, havde hun imidlertid ikke sagt noget om det. Hun sagde også, at tullestedet var godkendt, men at de manglede målskema, godkendesskema og driftsoverslag. - Vi kunne nu sætte basens ingeniør i gang med at skaffe måloplysninger, og selv holde møde i base- og økonomiudvalget. I en flygtig bemærkning sagde sagsbehandleren desuden noget om, at basen skulle være legested for 3-7 årige. Det kunne vi ikke forstå. Havde de nu pludselig ændret planer uden at give os besked. Derfor ringede vi d. 5.7. til direktøren for at høre, hvad meningen var. Han sagde, at han ikke havde underskrevet godkendelsen på tullestedet endnu, men foreslog et møde d. 17. juli.

Midt i alle problemerne fik vi dog et lille lyspunkt, idet Stenløse kommune skrev, at de havde indstillet til miljøstyrelsen, at vi fik dispensation for så-

vidt angik afløbsforholdene. Dem havde vi arbejdet med lige siden jul for at få en økologisk set god løsning på - og nu var Stenløse kommune i hvert fald tilfreds med den. - Det var godt, for det var en forudsætning for at få kredslægens godkendelse, som ville være den sidste vi manglede.

Sagsbehandleren lovede at rykke for de formelle godkendelser fra henholdsvis arbejdstilsyn og sundhedsmyndigheder. Vi forberedte os godt til mødet med direktøren og forsøgte at få en fra frittergruppen til at gå med til mødet for at have et vidne, hvis de skulle prøve at lægge sagen op til, at enten vi eller frittergruppen, men ikke begge, kunne få en godkendelse. Vi rykkede sagsbehandlerens vikar for at høre, hvornår godkendelserne ville blive i orden.

Og så blev vi udsat for et nyt angreb fra husejeren. Nu ville han have husleje fra 1. august. Vi nøjedes foreløbig med at orientere hans ingeniør om forløbet af vores møde med direktøren. Det var gået forholdsvis godt. Vi havde fået godkendelse af tullestedet for en forsøgsperiode af 2 år - men det var uden dagplejemødre. Direktoratets folk sagde, at de ikke kunne få lov til det af socialstyrelsen. Socialstyrelsen ville kræve, at det ikke blev for børn under 3 år, men for børn under den skolepligtige alder. På den baggrund var vi enedes med dem om, at det ikke nødvendigvis betød en jævn aldersfordeling, og at det skulle formuleres: for børn under den skolepligtige alder, dog fortrinsvis i den "blepligtige" alder. Vi havde desuden måttet love at lave ny budgetter og driftsregnskaber ud fra de nye vilkår. - En uge efter havde vi målskemaet til tullestedet klar, og gik så i gang med dets driftsbudget.

I begyndelsen af august prøvede husejeren igen at lægge pres på - nu ville han i hvert fald have husleje betalt fra 1.9. - Kun 3 uger efter, at vi havde fået besked på at lave det, afsendte vi det ny driftsbudget.

Efter en uges forløb rykkede vi igen for underskriften på den skriftlige godkendelse. - Nu sagde sagsbehandleren, at hun ikke kunne komme længere med sagen, før een i driftsafdelingen, som vi aldrig havde hørt om, havde sagt sin mening. Vi ringede selvfølgelig til ham for at sætte skub i sagen. Han kendte den slet ikke! Så skældte vi lidt ud igen. - Der skal gode nerver til at lave børnehaver i Københavns kommune! - Et par dage efter ringede vi igen, og nu sagde han, at han slet ikke skulle ind i sagen endnu! Vi ringede tilbage til sagsbehandleren - og nu kunne hun ikke forstå, at han ikke skulle se på sagen - men hun kunne heller ikke forstå, at han ikke lige så godt kunne gøre det, når han nu havde fået den!

Ved fornyede opringninger til budgetmanden fik vi at vide, at han nu havde set på budgettet for tullestedet - men manglede nogle oplysninger fra sagsbehandleren. Så ringede vi selv til hende, og hun lovede at sætte sig i forbindelse med ham. Han fortalte samtidig, at nu var godkendelsen af Lerbakkehus på vej. Den lå hos direktøren til underskrift. For to måneder siden havde hun sagt det samme. Så hvad skulle vi tro? Og ville de nu igen godkende udflytterstedet uden at godkende basen, - det holdt de jo fast på sidst, at de ikke ville. De havde undskyldt forsinkelsen med godkendelsen af Lerbakkehus med, at det trak ud med basen (tullestedet).

Dagen efter havde vi fællesmøde. Vi var helt på røven. Reelt var økonomien endnu uafklaret, og priserne steg og steg. Gruppen var faktisk brudt sammen. Vi havde ledige pladser på både optagelses- og venteliste, kommunen trak sagen ud,

vi manglede pædagoger, - og hvordan skulle vi selv komme rigtig på benene igen? Vi kom ikke igennem dagsordenen og måtte lægge et nyt møde ugen efter.

Den 22.8. ringede vores skovrider og fortalte, at nu havde han fået kopi af godkendelsen på Lerbakkehus, så nu kunne vi endelig sende lejekontrakten til ham, så han kunne indføre noget om betalingssted.

Vi fandt ud af, at vores ombygning ville blive dyrere end de nybygninger, der kunne gives dispensation til i forbindelse med byggestoppet. Det var ikke så godt, men til 1.11., når byggestoppet udløb, kunne vi vel så gå i gang. Det indrettede vi os efter.

se evt. bilag
nr.37, s.417

Vi fik også selv tilsendt den skriftlige godkendelse på Lerbakkehus. Heri var det gjort til en betingelse, at ombygningsøkonomien skulle være godkendt, før vi begyndte at lave aftaler med håndværkerne. Med godkendelsen i hånden kunne vi endelig returnere det uløselige kautionssproblemet tilbage til kommunen. Vi ville kræve en kommunegaranti for lånet, og forlange at ombygningssagen blev betragtet som en ombygning. Vi var bange for at det ville blive svært at få garantien. Der kræves nemlig, at det tages ud af et båndlagt beløb i kommunens budget. Kommunerne må ikke kunstigt forbedre deres budgetter på slig vis. Derfor var vi for en sikkerheds skyld en tur i sparekassen. - Men nu kunne de ikke engang låne os penge mod kaution mere, på grund af låneloftet. Vi kunne dog regne med et sted mellem 225.000 og 250.000 kr., hvis vi kunne skaffe kommunegaranti. Der var ikke noget at ræfle om - vi skulle have den kommunegaranti.

se evt. bilag
nr.38, s.417

Dagen efter kom det næste byggestop, der løb til 1.10.74. Det blev os venligt meddelt af kommunen. En af de få meddelelser, de gav os, uden at vi selv skulle rykke for den! Hvis de ikke havde smølet så meget, havde vi i det mindste haft aftaler med håndværkerne, så vi var faldet uden for bestemmelserne denne gang. Vi måtte atter søge om dispensation på ny. Nu kunne vi se, at hvis vi overhovedet skulle overleve dette slag, måtte vi bøj os, og nøjes med det næstbedste - en midlertidig ombygning. Arkitekten lovede at skaffe bevis fra håndværkerne på, at de havde brug for arbejdet - dem ville vi lægge ved ansøgningen.

Sagsbehandleren, som vi ikke havde snakket med i 14 dage, siden hun lovede at give driftsafdelingen de manglende oplysninger, ringede nu pludselig og sagde, at hun manglede oplysninger på budgettet for tullestedet, som hun havde haft liggende i næsten en måned.

Hvis vi havde haft grund til at bryde sammen i foråret, så havde vi det endnu mere nu. Det gik simpelthen ud over vores indsats. Der kom lidt uorden også hos os. Men vi sad dog ikke og fik løn for at behandle sager. - Vi prøvede stadig at få lidt facon på tingene igen, samle de løse ender op og fordele arbejdsopgaverne mellem os.

Vi fortsatte forsøgene med at få et nyt møde med direktøren om problemerne med huslejebetalingen, byggestoppene, kommunegaranti for lån etc. Det lykkedes til slut. Hans sekretær lovede at give besked inden tre dage. Vi fik i mellemtiden afsendt endnu et driftsbudget for såvel Lerbakkehus som tullestedet. Da hun bad om supplerende oplysninger vedrørende tullestedet, spurgte vi hende, om hun ikke manglede noget på Lerbakkehus - jo det gjorde hun - men selv tage initiativ til at spørge - nej!

Direktørens sekretær ringede ikke som lovet, og da vi havde ventet pænt i tre dage mere, lykkedes det i stedet at komme igennem til kontorchefen i byggeafdelingen. Han regnede med, at det havde lange udsigter med et møde med direktøren - ville vi ikke nøjes med ham? Den af os, der ringede bad om betænkningstid, så vi lige kunne få drøftet, om vi kunne regne med et beslutningsdygtigt møde på det grundlag. Vi tog chancen, fordi vi var så pressede. Men et par dage senere ringede kontorchefen og sagde, at han havde snakket med direktøren, og at de ville mødes med os enten d. 26. eller 27.9. - og at frittergruppen ville blive indbudt samtidig! Så måtte vi have et fællesmøde for at finde ud af, hvordan den nød skulle knækkes.

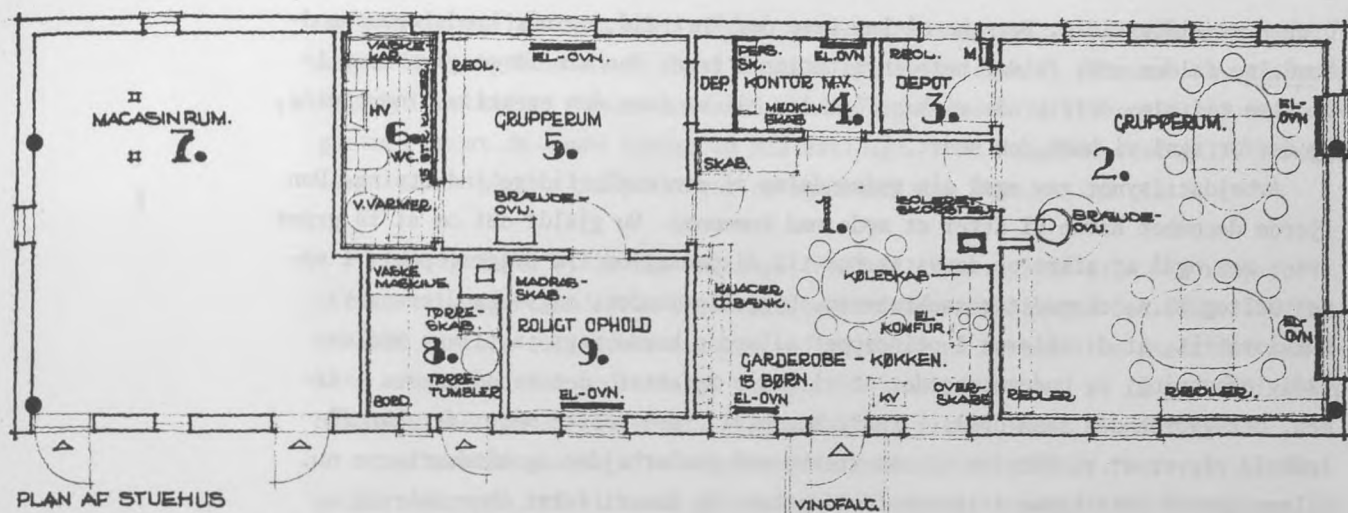
Vi holdt fortsat skovrideren orienteret - for selv om lejemålet nu var sikret, og statsskovbruget ville få huslejen med tilbagevirkende kraft fra 1.4.73, så stod huset jo fortsat tomt og forfaldt. For at berolige ham og værne om huset havde vi bl.a. sat skodder op deroppe.

Surt og Sødt

Mødet med kommunen faldt skidt ud - hvor vi tidligere havde fået mundtlig godkendelse på tullestedet for en forsøgsperiode af to år fra kommunen (17.7), fik vi nu at vide, at socialstyrelsen havde krævet, at børnene ubetinget skulle være over den "blepligtige" alder. De viste os en skrivelse, hvoraf det fremgik, at der ikke måtte være noget puslearrangement. Så havde vi ikke mulighed for at være med til at forbedre dagplejeordningen og give den en sammenhæng med kvartere. Og dermed var der ikke mere tullested tilbage - alle forhandlinger, tegninger, budgetteringer, og vores holden husejeren hen i 3/4 år havde været forgæves. - Som base alene var lokalerne for dyre. Vi måtte opgive dem - og starte forfra med at finde en base. Nu havde vi jo Lerbakkehus, selv om det lå lidt tungt med at komme i gang med at bruge det. Kautionsforpligtelserne var de indforstået med at påtage sig. På det samme møde blev frittergruppens projekt slagtet. Da vi gik fra mødet, var vi både glade og kede af det på en gang.

Nogle af os gik igen i gang med de praktiske opgaver - men det kneb med at klare det hele, og med at holde de sørgelige rester af hele den store gruppe orienteret. Det vi selv kaldte for "juntaen" opstod, og selv om det kneb med at få referater frem om vores aftaler, kom den efterhånden til at fungere helt godt. Den havde det i hvert fald godt med sig selv, og dens medlemmer havde allesammen et nogenlunde overblik over situationen. Men for få det var vi.

I løbet af de 14 dage, der fulgte efter mødet med kommunen, løftede vi os op ved håret igen. Vi begyndte at regne på et nyt budget til en midlertidig start og indretning af huset, indtil byggestoppet blev ophævet. Midt i oktober havde vi et nyt møde med kommunen, hvor vi definitivt meddelte, at vi opgav tullestedet, at vi ville have en kommunegaranti, at vi kun ville bruge vores base som base. Direktøren gav sin principielle tilslutning til, at vi startede med en midlertidig indretning, men var nu forbeholden over for tanken om kommunegarantien, og begyndte at snakke om at betragte sagen som en ombygning. Derved ville kommunegarantien blive overflødig. Vi skulle så skaffe 35% af omkostningerne. Kommunefolkene lovede, at de ville henvende sig til socialstyrelsen om spørgsmålet.

PLAN AF STUEHUS

Midlertidig indretning af Lerbakkehus

Det møde bad de om at måtte holde uden os. For, som de sagde, "vi kender hinanden ret godt og ved, hvordan det skal gøres"! Da de bad om priser på ny baser, kunne vi trække nogle af dem frem, som de i sin tid havde forkastet. Hvis der skulle komme noget i vejen, talte de om muligheden for en base i Balders Hospital. Det ligger midt i kvarteret, og ville formentlig blive overtaget af dem til april 1974. Så kunne vi gå hjem og fortsætte arbejdet med det 117. budgetudkast.

I begyndelsen af november fik vi luftet spørgsmålet om pris på basen endnu en gang - og byggesagsmanden mente ikke, at 10.000 kr. om året lød for dyrt, men vi skulle huske deres tommelfingerregel om, at husleje for udflytter + base samt bus skal koste nogenlunde det samme pr. barn, som en fastliggende børnehavegør! Den 18.11.73 - ca. en måned efter seneste møde med kommunen - kunne vi sende dem et overslag over udgifterne ved en midlertidig ombygning af Lerbakkehus. Vi sendte desuden en detaljeret plan for samme. Vores arkitekter fik kontakt med en murer, som var klar til at gå i gang, og som hurtigt gav tilbud på de nødvendige ombygninger, de indvendige og udvendige afløbsarbejder osv.

Nu sigtede vi på at åbne d. 1.2.74. Meget manglede. Med den midlertidige ombygning kunne vi ikke komme op på de 20 børn, vi havde regnet med, men var nødt til at starte med højst 15. Så nu skulle der pukles mere end nogen sinde. Vi havde 2 pædagoger, men manglede børn, penge m.m. Det lyder selvfølgelig underligt, at vi manglede penge - vi havde jo ikke brugt af legatmidlerne endnu. Og vi var jo rige - havde fået 123.000 kr. til oprettelsen. Men det forholdt sig jo sådan, at vi ikke havde fået ret mange af dem udbetalt - de var bare bevilget. Og i løbet af de 8-9 måneder, der var gået, siden det sidste store beløb blev lovet os, havde vi glemt at orientere dem - bare tænkt at de penge var sikre - men dog husket at sige pænt tak. Og derfor var der flere af dem, der troede, at det ikke var lykkedes for os at gennemføre projektet, og at vi ikke ville få brug for pengene. Nu, hvor vi så stod og havde hårdt brug for dem til ombygningen var det meget svært at få pengene udbetalt. Det krævede megen snilde og forhandling. Men det lykkedes.

I slutningen af november gav kredslægen sin tilladelse til den midlertidige indretning af Lerbakkehus, men tilladelsen er netop givet på betingelse af, at

brugen er midlertidig. Børnene må kun være der kort tid, og når kredslægens godkendelse falder væk, falder hele institutionen igen. Han kan først give os tilladelse til alm. drift, når vi har fået lov til at lave den egentlige indretning, og derfor skal vi have den snart.

Arbejdstilsynet gav også sin godkendelse af den midlertidige indretning. Den fjerde december havde vi atter et møde med kommunen. Nu gjaldt det om at få grønt lys - men også at sikre os deres støtte til dispensation fra byggestoppet. I mødet deltog bl.a. ekspeditionssekretæren, byggesagsmanden, sagsbehandleren. Vi henviste til, at direktøren i princippet allerede havde sagt ja til en midlertidig ombygning, og understregede, at vi havde opfattet, det betød noget. - Jamen, det gjorde det skam også. - "Nå", sagde vi, "den eneste måde, det kan få indhold på, er at vi får lov til at starte med jordarbejdet og håndværkerne nu. Ellers kan vi ikke komme i jorden før frosten. Og kan vi først åbne omkring juli-august 1974, så er der kun 2-3 måneder, til det ny byggestop udløber - og så er der ikke meget tilbage af det "midlertidige"." - Næh, det var jo rigtig nok. Altså fik vi lov at gå i gang med kloakarbejdet. - Det var heldigt, for mureren var allerede i sving! De sagde at vi kun skulle betale 30% af den midlertidige indretning. Vi havde ellers regnet med at skulle lægge hele beløbet ud selv. Vi fik nogle kommentarer til indretningsforslaget og lovede at fremsende reviderede tegninger og budget.

Resten af december gik med at forsøge at skaffe penge, holde byggemøder, skaffe børn, holde nyt ventelisteforældremøde, snakke indretning, bestille møbler osv.

Da vi i slutningen af januar 1974 rykkede indenrigsministeriet for svar på vores ansøgning om dispensation fra byggestoppet, fik vi at vide, at ekspeditionssekretæren i direktoratet, Holst Larsen, havde været i kontakt med ministeriet for længst og sagt, at nu lavede vi et billigere projekt, og at vi derfor ikke var interesseret i dispensation længere! Det havde Holst Larsen gjort allerede før vores møde med ham den 4. december - men os havde han ikke sagt noget til. Dagen efter fik vi et brev fra indenrigsministeriet med afslag - uden begrundelse.

se evt. bilag
nr.40, s.418

I indenrigsministeriet fik vi samtidig at vide, hvorledes byggestoppet fortolkedes. Byggerier under 200.000 kr. var tilladt, men man måtte ikke lave to ombygninger lige efter hinanden, hvert på et mindre beløb. Men man måtte tilsyneladende godt lave een, selv om den var del af en større entreprise. Vi kunne altså, måske, godt have presset en bedre midlertidig ombygning igennem.

I løbet af januar fik vi telefon, byggeriet var i fuld gang - og vi regnede med selv at kunne gå i gang med at male tre uger inde i måneden. Nu skulle det hele gå lidt mere glat. Men vores "venner" i kommunen lagde endnu nogle pinde i vejen for os. Da et par af os skulle ind i driftsafdelingen med nogle papirer, blev vi bedt om et nyt driftsbudget. Vi havde indsendt det - men det var forsvundet hos sagsbehandleren. De forsøgte også at gøre det til vores fejl, at hele sagen ikke var blevet sendt til socialstyrelsen endnu. Den skulle være der senest 3 måneder før åbningen. Når det ikke var sket, kunne man ikke regne med at kunne åbne

Vi havde imidlertid medbragt en kommenteret udgave af børne- og ungdomsfor-

sorgsloven og læste nu højt af den, om kommunens pligt til at orientere - for en meget flov sagsbehandler. Vi ville ikke opgive at åbne 1. februar - nu ville vi i gang. Men midt i januar havde vi stadig ingen base. Vi fik en aftale med vuggestuen om at de kunne hjælpe os midlertidigt. - Vi manglede stadig 1/2 pædagog, samt børn - på det tidspunkt var optagelseslisten svundet ind til 8.

Endelig fandt vi en tom butik på 40 m² til den rigtige pris. Vi ringede straks til sagsbehandleren og forlangte et møde om butikken. Det fik vi. Efter en kort samtale tog mødedeltagerne med ud og så på lokalet. De fandt det udmærket, men kunne ikke godkende på stedet. Vi kunne regne med at få godkendt ombygningsudgifter på 12-13.000 kr. - Rent faktisk fik vi 5.000 - under pres.

Imellemtiden havde alle travlt med at male i Lerbakkehus. Der var ikke meget lys deroppe, så vi havde vanskeligheder med vintermørket. Opvarmningsmulighederne var heller ikke for gode. Vi fyrede med brænde i en ovn, der ikke var beregnet til det - men vi havde det skam ellers hyggeligt.

I slutningen af januar kunne vi holde fællesmøde med god tilslutning. Vi fik snakket om flere vigtige ting, og fik nedsat et hurtigt arbejdende udvalg til at købe legetøj.

Den 1. februar var vi klar - kl. 8 kørte bussen fra vuggestuen med 6 børn, fire forældre og 1 pædagog. Vi begyndte med morgenmad i Lerbakkehus, legede med det ny legetøj, lavede dej, gik en times tur i skoven, spiste frokost, bagte brød, lagde de små til at sove, mens de store legede, drak cacao med hjemmebagt brød - kørte hjem og var tilbage i Røde Rose kl. 16.

Nu har ungerne det godt - vi er blevet flere siden åbningen, men har været længe om at komme over den opløsning, som den megen modgang skabte. Vi har siden arbejde med vedtægter - og fået dem vedtaget på et fællesmøde. Vi har taget basen i brug, selv om den ikke er helt færdigindrettet. Og nu er vi ved at organisere os igen, lave arbejdsdeling og få samlet de løse ender op: den manglende dispensation fra byggestoppet, kommunegarantien til den endelige ombygning etc.

se evt. bilag
nr.41, s.418

Lerbakkehus åbnet

Det er dejligt at lege

- Vi slutter historien her i maj 1974, men inden denne bog er blevet trykt, skal det såmænd nok vise sig, at vi har fået endnu et par gode historier til samlingen.

2. årgang

**rosen-
bladet**

NR. 13 MARTS 1974

En månedlig oversigt af beboeraktiviteter i kvarteret Røde Rose.

adr. : *De...*
 navn :
 abonnement udløbet (x)

INDHOLD:

Kongsgaarden og Top-House	3
Fest og kvarter	4
Børnehavegruppen	6
.....	6

I slutningen af 1972 besluttede jeg, en af kvarterets beboere, at forsøge mig som redaktør af en abonnementsavis, "Rosenbladet".

Min baggrund var den, at jeg efter at have boet her et år modtog bladet "Røde Rose nr. 6", hvilket fik mig til at gå aktivt ind i børnehavegruppen fra sommeren 1972. Jeg følte i starten en del besvær med at tilpasse mig gruppen, som på det tidspunkt var gammel og godt sammenarbejdet. Jeg måtte bruge en hel del tid på at sætte mig ind i forhistorien og den aktuelle situation ved hjælp af det arkiverede papirmateriale og de interne mødereferater.

Det store overblik og kontakten med de andre grupper i kvarteret, følte jeg dengang, var forbeholdt nogle få særligt aktive personer, som havde deltaget i flere gruppers arbejde gennem længere tid.

Jeg tænkte, at mange andre måtte have haft de samme problemer, og at et blad med bl.a. en lettere tilgængelig månedlig oversigt over tingenes forløb, kunne hjælpe mange af os med at overskue vores situation og dermed styrke sammenholdet på tværs af grupperne.

Nogle højtflyvende planer om senere at udvide redaktionen til en egentlig "kvarters-kommunikationsgruppe" har jeg ikke kunnet virkeliggøre. Det var ellers min tanke, at vi så også kunne påtage os andre opgaver, som f.eks. den faste vagtordning på kontoret, og eventuelt skabe et endnu bedre mødested, en kvarterscafé eller noget lignende. Et stiftende møde, med henblik på at føre dette ud i livet, fik imidlertid ikke tilstrækkelig med tilslutning, men førte dog til at vi er blevet lidt flere om selve redaktionsarbejdet.

Rosenbladet har endnu ikke haft tid til at finde nogen fast form, så jeg skal nøjes med kort at redegøre for nogle praktiske forhold i forbindelse med den hidtidige drift, og i øvrigt henvise til det bilagte bladeksempel.

se evt. bilag
nr.1, s.422

Postgirokonto til abonnementsindbetalinger: blanket til oprettelsen fås på posthuset. Da kontoen ikke er personlig, kræves der dokumentation. Det klarede jeg ved at aftale en dato efter det første nummers planlagte udgivelse, inden

hvilken postgirokontoret skulle have modtaget et eksemplar af bladet. I modsat fald ville kontoen blive lukket igen.

Abonnementerne. - Jeg lod straks fremstille giroindbetalingskort med påtrykt gironummer, bladets navn og adresse. Disse blev sammen med et duplikeret oplæg, hvori jeg redegjorde for mine bladplaner, fordelt i alle de aktive grupper. Som resultat heraf kunne jeg en måned efter, i begyndelsen af februar 1973, udsende det første Rosenblad i 60 eksemplarer.

Siden er vi som nævnt blevet flere om arbejdet, og vi har på forskellig måde forsøgt at udbrede kendskabet til bladets eksistens. F.eks. ved hjælp af små plakater og annoncering i Røde Roses andre blade. Bedst resultat har det dog givet at uddele restoplag som prøvenumre.

Oplaget er nu steget til ca. 180. Abonnementerne fordeler sig nogenlunde jævnt over hele kvarteret, dog flest hvor der har været eller er lokale aktiviteter igang (Fenrisgade, Vølundsgade, ...). Abonnentkartoteket omfatter endnu langt fra alle gruppernes medlemmer, men til gengæld en del ikke-aktive, som herved viser deres interesse eller sympati - og måske får lyst til at være med selv. Mere end en fjerdedel er udenkvarters, heraf dog mange fraflyttede.

Ved at benytte abonnementsordningen har vi fået udvalgt en læserskare bestående af i forvejen aktive eller interesserede mennesker. Rosenbladet har altså fået karakter af et internt meddelelsesblad, snarere end en beboeravis. En avis til 7300 husstande ville have haft et helt andet indhold, og de problemer, jeg omtalte i indledningen, ville ikke blive løst. Den ville blive temmelig uoverkommelig at lave og fordele hver måned, og vi ville være tvunget til at modtage kommerciel annoncering, med deraf følgende afhængighed.

Økonomi. - Abonnementsindtægterne (til dato ca. 2300 kr.) har vist sig tilstrækkelige til at kunne dække bladets udgifter. Da alt arbejde, også det rent praktiske (trykning m.v.) bliver gjort af os selv, og da vi har et hold af frivillige bladuddelere fordelt ud over hele kvarteret, har vi kunnet holde prisen for en årgang (10-12 numre) nede på 10 kr., hvilket ikke skulle kunne afskrække nogen. Abonnementerne udenfor kvarteret får tilsendt bladet som tryksag for dobbelt pris.

De største udgiftsposter er papir, stencils, konvolutter og frimærker. Herudover er der en del løbende udgifter af varierende art, samt nogle engangsanskaffelser. Det er dog muligt at klare sig med meget få midler, når man har adgang til en duplikator.

Redaktionen består nu af 3 personer, som hver tager sig af en bestemt trediedel af de aktuelle emner.

Derudover har vi forsøgt at udnævne faste korrespondenter i alle de aktive grupper. Det var så meningen, at disse hver måned inden bladets deadline automatisk skulle sende os rapporter om tingenes forløb. I virkeligheden består en meget stor del af vores arbejde dog stadig i at rykke grupperne for oplysninger, hver gang vi skal have et nyt nummer ud.

Vi vil helst have, at så mange som muligt skriver på skift, og vi vil meget nøddigt selv omtale ting, som vi ikke har deltaget aktivt i. Indtil nu har mere end 30 forskellige beboere skrevet kortere eller længere indlæg eller tegnet illustrationer til Rosenbladet.

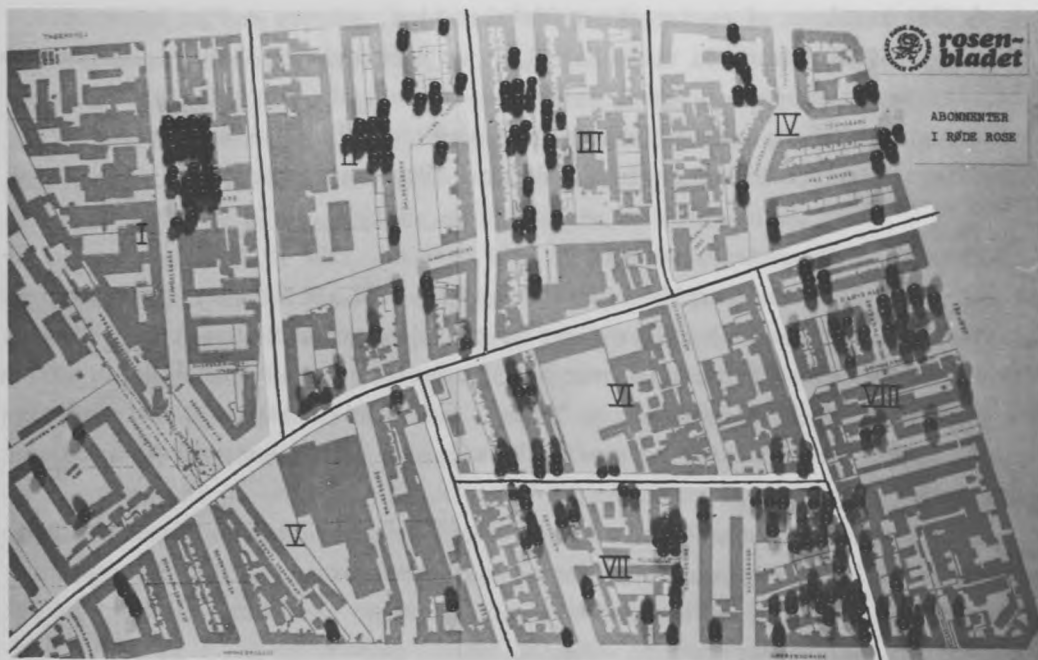
En uges tid efter deadline mødes vi, medbringende hver vores stof renskrevet i spalter. Vi sætter siderne op med overskrifter og illustrationer og laver en forside med indholdsoversigt og blikfang.

Trykning. - I starten duplikerede vi med almindelige maskinskrevne stencils men nu får vi de fleste sider varmekopieret på thermostencils, hvilket giver os mulighed for også at medtage stregtegninger, avisudklip, m.v. Vi har også indimellem fået fremstillet elektrostencils eller offset-trykt enkelte ark, når det var nødvendigt af hensyn til kvaliteten, gengivelsen af fotos f.eks.

Forsiden har vi fået offset-trykt i et større oplag med et hoved og et kvarterkort i rødt på gult duplikatorpapir. Kun den midterste del af siden kan vi variere fra gang til gang.

Når alt er klart, mødes vi igen for at duplikere, samle, hæfte og adressere, og bladene bringes ud til viderefordeling.

Distribution. - En del abonnenter har på opfordring meldt sig til at fordele blade i deres nabolag. Vi har delt kvarteret op i 8 distrikter, og inden for hvert af disse sørger een bestemt for viderefordelingen, eventuelt med hjælp af andre frivillige. Bladet skulle normalt være ud inden midten af måneden.

Rosenbladet kræver altså hver måned en kortvarig arbejdsindsats med mange involverede. Indtil nu er der udkommet 12 numre med et A4-sidetal på mellem 6 og 18. Med enkelte undtagelser er alle de vigtigste aktiviteter forløb blevet fulgt. Vi følger, at resultatet har været sliddet værd, og at bladet er blevet et vigtigt supplement til gruppernes arbejde.

Hvis du selv - efter at have læst denne bog om Røde Rose - har fået lyst til at følge med i hvad der sker her, så er prisen p.t. 10 kr. for dem der bor i Røde Rose, og 20 kr. for dem der bor uden for kvarteret, for de næste 10 månedlige numre. Beløbet kan indbetales på giro 4 21 85 58, Rosenbladet, Mimersgade 15, 4. th., 2200 København N.

Røde Rose III - frugt af vores slid og kommunens forkærlighed for spekulanter og lejemål

- 190 FIX
- 192 Finsen, Thorsgade
- 194 MEN HVAD VAR DET RENT FAKTISK VI GIK I GANG MED?
- 194 Hvilken institution regner vi med at få - og hvilken vil vi have?
- 195 Men det var en lang vej at komme så vidt
- 195 DEN STORE FORVIRRING GRIBER ALLE
- 196 VI PRØVER AT FÅ STYR PÅ TINGENE
- 197 Så måtte vi på med vanten igen
- 199 HVAD SKETE SÅ?
- 201 HEIMDALSGADEGRUPPENS 'ERFARINGSBRIKKER'
- 201 Hvem er vi
- 201 Hvem holder op og hvorfor
- 202 Pædagogerne
- 202 Gruppens arbejde
- 203 Ventelisteforældre
- 203 Vort forhold til offentlige myndigheder
- 204 Hvordan er de, der bygger for os
- 205 Har det betydet noget, at der er mange grupper i Røde Rose
- 205 Økonomi
- 206 Hvad kan vi råde andre til

D. 11. januar 1971 inviterede vuggestuegruppe I, via en plancheudstilling og nogle løbesedler i Gormsgade og Rådmandsgade, beboere i Røde Rose området til et møde på Rådmandsgade skole. Vuggestuegruppe I havde haft held til at finde egnede lokaler til en vuggestue kort efter deres start, og de ville nu give bolden videre til nye mennesker, der var interesserede i at gøre et stykke arbejde selv for at oprette en vuggestue. Der mødte mange op og de fleste var også interesserede, vi aftalte i hvert fald at mødes den efterfølgende søndag for ligesom gruppe I at starte med en tur rundt i kvarteret.

Vi startede fra Thorsgade 7, derefter gik vi ad Nørrebrogade, hvor vi kiggede ind i alle baggårde for om muligt at finde noget egnet. Så fortsatte vi ad Jagtvej og kiggede bl.a. på Bænckes fabrik som stod tom, derefter gik vi igen til Thorsgade og kiggede på et plejehjem, som havde en dejlig udbygning i gården. Vi kiggede på forbundsgrunden (der hvor Top-house ligger nu) og til sidst var vi ved skotøjsfabrikken på hjørnet af Heimdalsgade og Mimersgade. Vi fik masser af frisk luft, så masser af tomme lokaler og måtte nu til at finde ud af, hvem der ejede hvad. Vi ville så kontakte dem for om muligt at leje deres lokaler og evt. få dem til at bygge om for os.

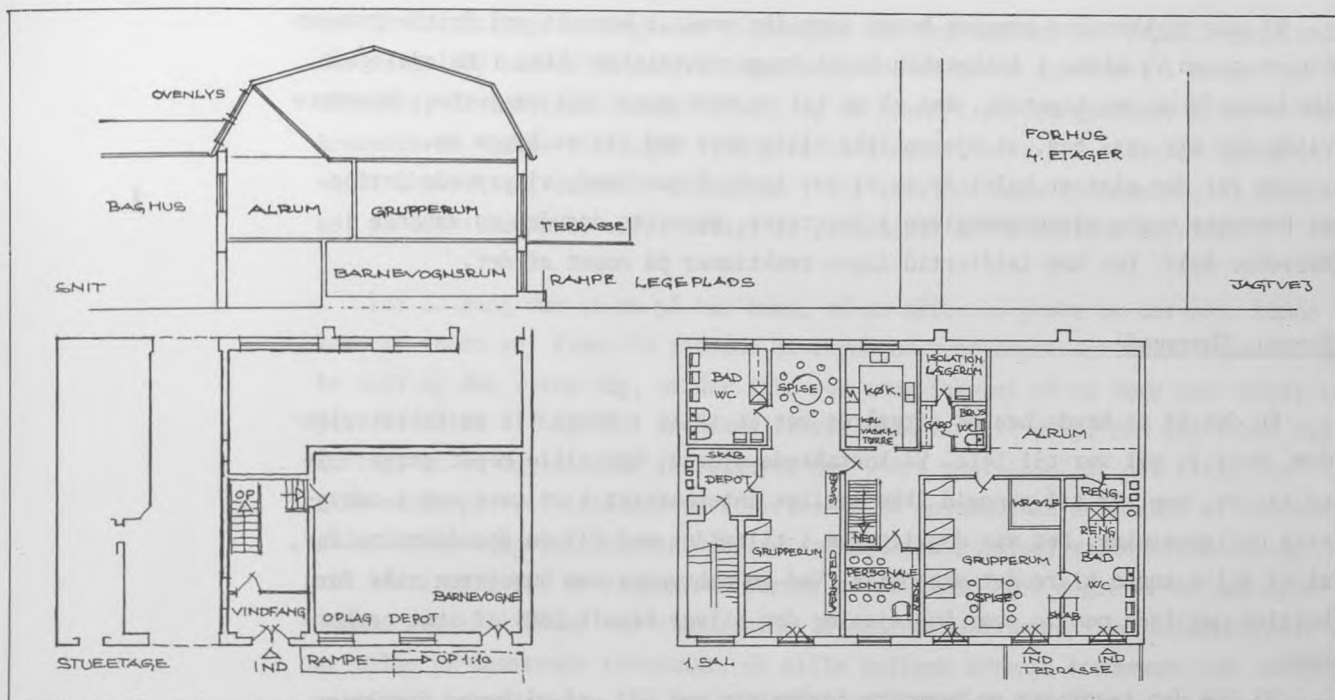
FIX

Inden vi nåede så langt så en fra gruppen en annonce i Politiken med nogle lokaler til leje på Jagtvej. Vi ringede firmaet op og fik aftalt et møde. Direktøren var meget positiv og vi fik udleveret tegninger så vi kunne lave et skitseforslag. Lokalerne var på det tidspunkt udlejet til en chokoladefabrik, som skulle flytte. De lå i et baghus og var meget anvendelige, da der var en god gård foran. Ejendommen ejedes af FIX soigneringsanstalt og det var deres direktør vi forhandlede med.

Så gik vi ellers i gang med arbejdet. Først af alt måtte vi i Socialstyrelsen for at få vejledningen til indretning af daginstitutioner. Et par uger efter havde vi, efter 2 møder og 2 opmålingsture, fået tegnet en skitse op. Via initiativgruppen fik vi fat i en arkitekt som hjalp os med at tegne færdig. Samtidig begyndte vi at snakke om hvilke myndigheder vi skulle i forbindelse med, og hvordan vi ellers skulle forholde os. Vi fik en af deltagerne i vuggestuegruppe I til at deltage i vores møder og gå med til myndighederne, da de jo havde det i frisk erindring. I løbet af et par måneder fik vi lavet et færdigt skitseforslag, og vi forelagde det straks for direktøren. Han havde ikke noget at indvende udover at firmaets egen arkitekt skulle se på det og lave et overslag over udgifterne.

I mellemtiden begyndte vi så at henvende os til myndighederne, som skulle godkende institutionen. Socialstyrelsen, der skulle se på fordelingen af de enkelte rum, samt hvor mange børn og ansatte, der skulle være, havde kun den indsigelse, at der skulle være et isolationsrum. Arbejdstilsynet, som skulle se på de ansattes arbejdsforhold havde kun en bemærkning om en branddør. Sundhedsvæsenet, der skulle godkende de hygiejniske forhold havde ingen bemærkninger.

Møderne med myndighederne var vi nødt til at holde om dagen, da de jo ikke har åbent om aftenen. Det resulterede da også i, at vi ikke kunne møde så talstærkt op, som vi gerne ville. Vores aftenmøder gik så med at snakke om, hvad der var sket om dagen, således at alle kunne følge med. Det var nødvendigt for at vi allesammen kunne deltage i snakken om, hvordan vi skulle løse de proble-

Vores skitseforslag til vuggestuen hos FIX

mer vi stødte på, men betød også, at det tit tog lang tid at få taget en beslutning alle var enige om.

Undervejs med de forskellige myndigheder sørgede vi for at holde direktøren åjour med hvor langt vi var kommet og samtidig rykkede vi for at hans arkitekt skulle gennemgå projektet.

se evt. bilag
nr.1, s.426

Det var derfor med stor overraskelse, at vi den 11. maj modtog et brev fra FIX, hvori de meddelte os, at vores projekt desværre ikke kunne godkendes hos bestyrelsen af nævnte 3 årsager:

1. Den tidligere lejer ønskede at forlænge lejemålet (dette var imidlertid løgn, eftersom vi gennem en telefonsamtale fik at vide, at de skulle flytte som planlagt)
2. Arkitekten havde set på vores tegninger og udregnet en pris, som FIX's bestyrelse mente blev for kostbar (dette var imidlertid en sag udelukkende mellem kommunen og os i gruppen).
3. De nævnte endvidere at de ledige lokaler fortrinsvis skulle lejes ud til lejere, som relativt hurtigt kunne opsiges, hvis de selv fik behov for lokalerne. (Dette syntes vi jo nok de kunne have sagt tidligere, så vi kunne have sparet flere måneders intensivt arbejde).

Efter at vi havde modtaget dette nedslående brev undersøgte vi i aktieselskabsregisteret, hvem der sad i bestyrelsen. Nogle stykker af os opsøgte dem, men de var selvfølgelig vanskelige at komme i kontakt med. De påstod, at de ikke kendte noget til sagen, og ikke ville udtale sig, før de havde talt med de andre bestyrelsesmedlemmer. Vi skrev så et brev til dem, hvori vi gjorde dem opmærksom på den ringe holdbarhed i det brev de sendte os den 11. maj. En måneds tid efter modtog vi et meget kort brev, hvori de blot henviste til det tidligere brev. Vi svarede herpå, at vi fandt deres svar usagligt, og har ikke senere hørt noget i sagen.

se evt. bilag
nr.2, s.426

se evt. bilag
nr.3, s.426

se evt. bilag
nr.4, s.427

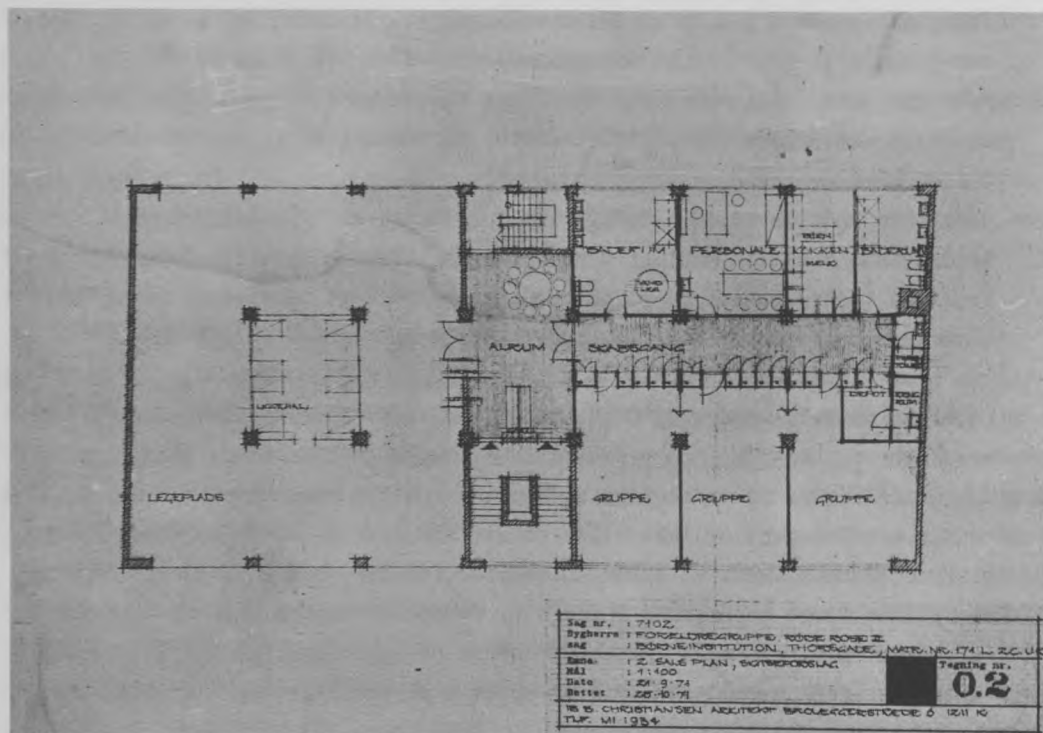
Et par stykker fra gruppen havde samtidig været i kontakt med frittergruppen for at se om vi måske i fællesskab kunne bruge skotøjsfabrikken i Heimdalsgade, den havde bl.a. en tagetage, der så ud til at være egnet til vuggestue. Desværre viste det sig også her, at ejeren ikke ville være med til at bygge om.

Nu var der gået et halvt år og vi var igen på bar bund, vi prøvede derfor at kontakte nogle ejendomsmæglere i kvarteret, og satte desuden en annonce i Nørrebro Avis. Der kom imidlertid ingen reaktioner på noget af det.

Finsen, Thorsgade

En del af os havde hen på efteråret set et skilt i døren til en fabriksejendom, hvor 2. sal var til leje. Vi kontaktede ejeren, han ville meget gerne leje ud til os, men var til gengæld ikke særligt interesseret i at være med i ombygning og indretning. Det var dog ligesom i tilfældet med FIX en forudsætning for, at vi ville kunne klare det økonomisk. Ved en ombygning som husejeren står for, betales udgiften nemlig over huslejen og den bliver betalt 100% af stat og kommune.

Vi fik dog tegninger og begyndte forfra som med FIX, så vi kunne fremlægge en skitse. Ejeren var meget i tvivl, om han kunne låne penge til ombygning og ville gerne have garanti for at kommunen ville overtage vuggestuen, hvis vi, som han sagde, skulle blive træt af at drive institutionen. Det selv om socialstyrelse og kommune altid forlanger en 10-årig uopsigelig huslejekontrakt for at kunne godkende en vuggestue, og at vi jo som forældre ikke ville være interesserede i at nedlægge institutionen lige med det samme. Under det videre arbejde med myndighederne sørgede vi da også for i et pengeinstitut at få et tilsagn om, at ejeren godt kunne låne til ombygningen, desuden fik vi på et møde med kommunen besked på, at han nok godt i borgerrepræsentationen ville kunne få et tilsagn om kommunens evt. overtagelse, men det ville forsinke sagen yderligere nogle måneder.

De forskellige myndigheder vi besøgte med tegningerne var meget begejstrede for vores idé med en indendørs legeplads, som vi havde foreslået i mangel på en udendørs, da lokalerne lå på 2. sal, og de kunne i øvrigt godkende planerne uden kommentarer. Dette forelagde vi ejeren på 3 møder, hvor han i øvrigt optrådte meget ubeslutsom, derefter gik sagen i sig selv, da hans ejendomsræglers meddelte os, at det ikke havde været muligt at gennemføre de skitserede forslag.

For 3. gang var vi nu på bar bund, så nu måtte vi prøve om der evt. kunne være en anden vej frem. Vi prøvede at regne ud hvor meget det ville koste at købe selv og det viste sig, at der ikke var stor forskel på at være ejer eller lejer. Vi faldt tilbage til Baenckes fabrik, som var til salg, men det viste sig hurtigt at en del lokaler var udlejet med 5 års opsigelse, og det ville vi ikke vente på. Det lykkedes os derefter at få opsnuset at det meste af Rådmandsgade, i den dispositionsplan, der var under udarbejdelse, ville blive udlagt til institutioner, så vi prøvede derfor om vi kunne købe nogle af de små ejendomme, som lå i enden ved Dagmarsgade. Ejerne var desværre ikke interesserede i at sælge på daværende tidspunkt, de ville hellere afvente kommunens evt. ekspropriation, hvor de mente at kunne få mere ud af det. De stillede sig i øvrigt meget tvivlende til det med en institution.

Efterhånden som tiden var gået tyndede det kraftigt ud i vores rækker. Nogle flyttede fra kvarteret, og andre syntes ikke de kunne overkomme arbejdet, så vi var efterhånden kun et par stykker tilbage. Sammen med de andre Røde Rosegrupper begyndte vi derfor at skrive et blad til kvarteret om vores "resultater" og indkaldte samtidig til et møde på Rådmandsgade skole d. 29.5.1972, hvor vi så håbede på forstærkning til fornyet indsats.

HEIMDALSGADEGRUPPEN - EN FORTSÆTTELSE AF VUGGESTUEGRUPPE II

Efter vuggestuegruppe II's mismod på grund af alle de negative resultater, var mødet på Rådmandsgade Skole i slutningen af maj 1972 en saltvandsindsprøjtning for gruppen.

Mødet gav nye medlemmer til gruppen og hvad der vel nok betød mest, et tilbud fra børnehavegruppen: Det nybyggeri, opmærksomheden i Fenrisgadegruppen var henvendt imod, viste sig at være redningen, hvor mærkeligt det end lyder.

Børnehavegruppen havde henvendt sig til bygherren og hans arkitektfirma under påskud af at være interesseret i lokaler til en børnehave. De gjorde det for at hjælpe beboerne i Fenrisgade til at få oplysninger om, hvordan deres opholdsareal ville blive indrettet. Bygherren var meget positiv over for tanken om en institution i byggeriet, og det resulterede netop i et lokaletilbud. Børnehavegruppen mente imidlertid på daværende tidspunkt ikke selv at kunne benytte tilbudet, og overgav det derfor til vuggestuegruppen, med mulighed for, at de evt. kunne lave en base til en udflytterbørnehave. Af samme grund kom et par stykker fra børnehavegruppen med i vores arbejde.

Samtidig var der gennem en pædagog i vuggestuen "Røde Rose I" skaffet kontakt med en gruppe pædagoger - hovedsagelig nyuddannede fra Teglgårdsstræde Seminarium - så vores gruppes arbejdsmuligheder skulle være de bedste.

MEN HVAD VAR DET RENT FAKTISK VI GIK IGANG MED?

Byggeriet, der ville være færdigt i december 1973, var et typisk spekulationsbyggeri med korridorlejligheder dvs. ensidige etværelses lejligheder på hver side af en gang midt i huset.

Hele gårdarealet bliver forbeholdt bilers kørsel og parkering.

De kommende beboeres opholdsareal bliver på en terrasse (dæk over parkeringsgården) i 1. sals højde med kun en trediedel af gårdens areal.

Hertil får vi adgang og må bruge næsten halvdelen til legeplads!

Hvilken institution regner vi med at få - og hvilken ville vi have?

Den institution vi regner med at få, kommer til at ligge på 1. sal med direkte udgang til ovennævnte opholdsareal. Det bliver en integreret institution med plads til 38 (40) børn i alderen fra 0-8 år, fordelt i 3 grupper. En med 8 børn i alderen fra 0-2 år og 2 med hver 15 (16) børn fra 2-8 år. Hver gruppe får sine grupperum mod sydvest, vendt mod legepladsen.

Af rum til andre aktiviteter bliver der:

Et rigtigt værksted med bl.a. høvlebænk og filebord. Et "vådt værksted" - pjaskerum med bl.a. et soppebassin. Et alrum til fælles pladskrævende aktiviteter. Et personalerum vi ikke alene vil bruge til "gemmest" for stresset personale, men nærmere til institutionens "pæne stue", der skal indrettes som en stue i et almindeligt hjem. Her skal bl.a. være tæppe på gulvet, TV, bløde stole osv., således at børnene i institutionen har noget de skal behandle/færdes i som hjemme.

De øvrige rum, der skal være, har vi forsøgt at lægge på de dårligste steder. For dem er der nok af, netop på grund af, at det er et spekulationsbyggeri vi er kommet ind i. Korridorsystemet, med de etværelses lejligheder, betyder, at husdybden bliver meget stor. Det giver nogle kedelige mørke arealer midt i huset. Endvidere kunne de bærende konstruktioner kun ændres således, at der kun kunne laves døre ganske bestemte steder. Dette har betydet, at de bygningsmæssige rammer i høj grad har været medbestemmende for institutionens endelige udseende. Køkken, garderobe, toiletter og rengøringsrum m.m. er henvist til mindre gode placeringer i midten af huset.

Med hensyn til legepladsen er vi som nævnt i den situation, at vi må tage noget af beboernes i forvejen meget sparsomme opholdsareal. Vi har derfor gjort meget ud af den og har bl.a. valgt en blid afgrænsning med blomsterkasser samt placeret et klatrestativ, så det også kan benyttes af andre end institutionens børn, og holder i øvrigt legepladsen åben, når vi ikke selv er der. Vi tror det bliver til alles tilfredshed, - især da bygherren nok ikke selv vil gøre noget ved beboernes opholdsareal.

Vores halvdel har vi indrettet så de små og store har mulighed for at være hver for sig. Flere steder har vi prøvet at lave hyggekrege med "spændende" hjørner, samtidig med, at der også bliver plads nok til at cykle osv.

Men det var en lang vej at komme så vidt

Bygherren prøvede først at give os 4. salen med legeplads på taget, dernæst stueetagen (der var svær at leje ud) med legeplads i gården.

Det endte med, at vi fik hele 1. sals-etagen til rådighed.

Det var enormt med plads, alt for meget til én vuggestue.

I fællesskab med et par repræsentanter fra børnehavegruppen og de interesserede pædagoger kom vi derfor - over ideen om både en vuggestue og en børnehave - ind på tanken om en integreret institution.

DEN STORE FORVIRRING GRIBER ALLE

Den integrerede institutionsform var på det tidspunkt et meget tåget begreb ikke alene for os, men også for alle dem vi henvendte os til for at få noget at vide.

Dette, og at vi ikke havde gjort os klart, hvad vi ville med institutionen andet end at skaffe vuggestue- og børnehavepladser, betød, at vi fægtede os frem i blinde.

Vi prøvede at tegne - indrette efter gældende pladsnormeringer og nogle foreløbige cirkulærer, da der endnu ikke fandtes noget bestemt om integrerede institutioner.

Den megen plads ville betyde en institution på omkring 70 børn! Der ville godt nok blive mulighed for at opnå alle de tilbud vi ønskede, at børnene skulle have, men størrelsen ville blive uoverskuelig for alle og enhver.

Vi besøgte institutioner der skulle være integrerede men blev ikke meget klogere.

I Socialstyrelsen mente de ikke, vi kunne lave en integreret institution i den slags byggeri, i hvert fald skulle vi have noget mere konkret at gå ud fra, hvis de skulle hjælpe os. Hjælp kunne vi i øvrigt nok ikke regne med i fremtiden da Socialstyrelsens opgave i denne sammenhæng overdrages kommunen i følge den fungerende, men på indeværende tidspunkt (feb. 1974) endnu ikke ikrafttrådte Bistandslov.

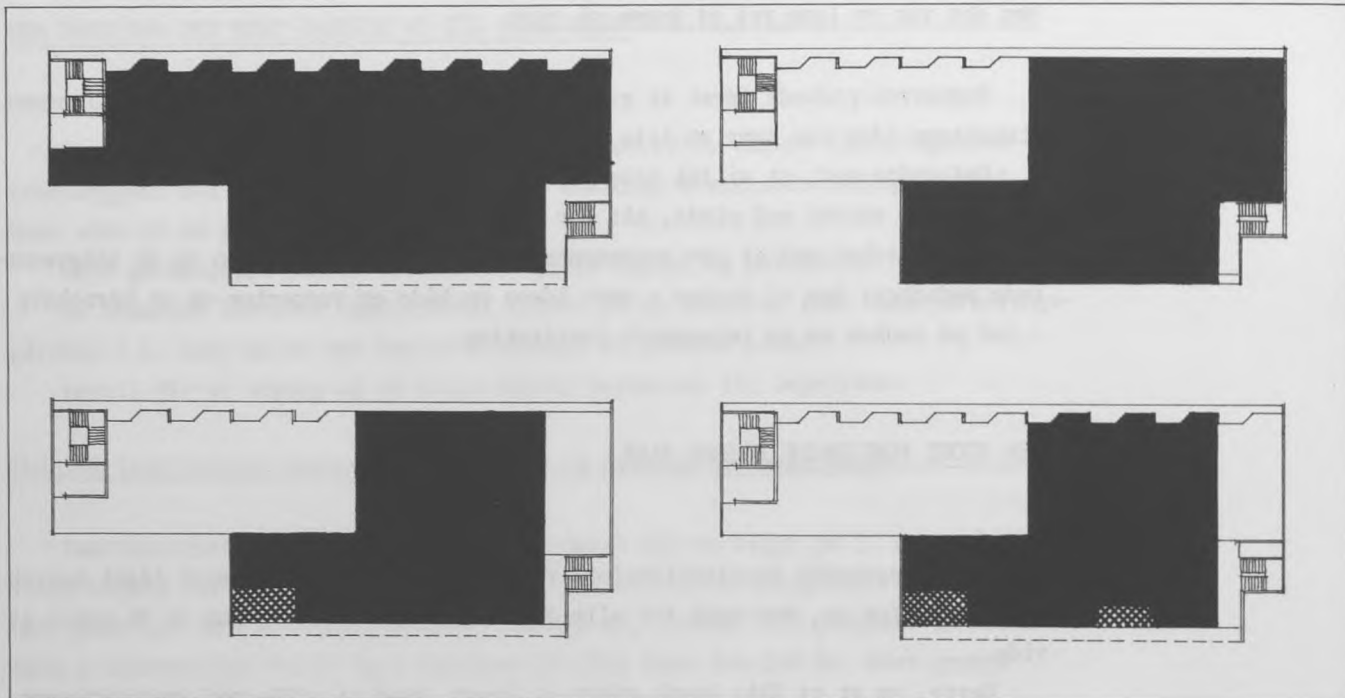
Bygherrens arkitekt pressede os dels for forhandlinger med kommunen om en godkendelse og en økonomisk garanti, dels for et indretningsforslag herunder en stillingtagen til åbningerne i væggene, da de ikke kunne laves senere. Om muligt skulle byggeriet standses for at den bærende konstruktion kunne ændres.

Vi lavede 4 forskellige indretningsforslag og arkitekten l - alle kasserede vi igen.

Pædagogerne havde ikke i forvejen beskæftiget sig meget med den integrerede institutionsform, så på dette område brugte vi megen tid på at tale forbi hinanden. Derfor blev det først på et meget sent tidspunkt klart at nogle af pædagogerne kun ønskede at beskæftige sig med en institution uden de helt små børn.

Midt i det hele fik vi at vide at byggeriet ikke kunne standses og de bærende konstruktioner ikke laves om. Der ville kun blive afsat de huller i væggene, som arkitekten tidligere havde vist os i sit indretningsforslag.

Efter 4-5 måneder med alt dette kunne vi ikke blive ved på samme måde.

VI PRØVER AT FÅ STYR PÅ TINGENE

Det var november 1972.

Både pædagoger og forældre lavede hver for sig et oplæg om, hvordan vi mente, at institutionen skulle indrettes og fungere.

Efter et møde mellem pædagogerne, hvor de snakkede tingene igennem, fandt de frem til, at de ikke mente at kunne magte en integreret institution med mange børn under de betingelser, der stilles fra myndighedernes side. Derfor mente de, at en institution med 30 børn mellem 2 og 8 år i én afdeling for sig og evt. 0-2 årige for sig, ville være det eneste acceptable på daværende tidspunkt.

Forældrenes oplæg byggede dels herpå og dels på en samtale med nogle pædagoger fra vuggestuen Røde Rose I.

Alt i alt nåede vi alle frem til hovedtrækkene for det nuværende projekt med hensyn til børnegrupper, rumopdeling i grupperum og fællesrum.

På baggrund af det nu fastlagte børneantal måtte vi nedskære det oprindelige etageareal til en størrelse vi mente kunne "gå igennem" og som vi var tilfredse med.

Og så var vi hos:

Arkitekten, der ellers troede vi havde opgivet men i øvrigt ikke havde nogle indsigelser.

Arbejdstilsynet, der var meget positivt indstillet.

Socialstyrelsen, hvor vi fik forskellige nyttige oplysninger.

Samtidig måtte vi finde ud af personalenormering og fast inventar o.l.. Det hele så ud til at være "lige om hjørnet".

Men nej; ned fra oven kom, i april 1973, et nyt cirkulære fra Socialministeriet, der ikke alene nedsatte det største antal m^2 pr. barn til 7 (vi havde tidligere fået at vide at vi kunne regne med $8 m^2$), men også medførte, at alle sager overgik til udelukkende at blive behandlet af kommunen efter dens for-

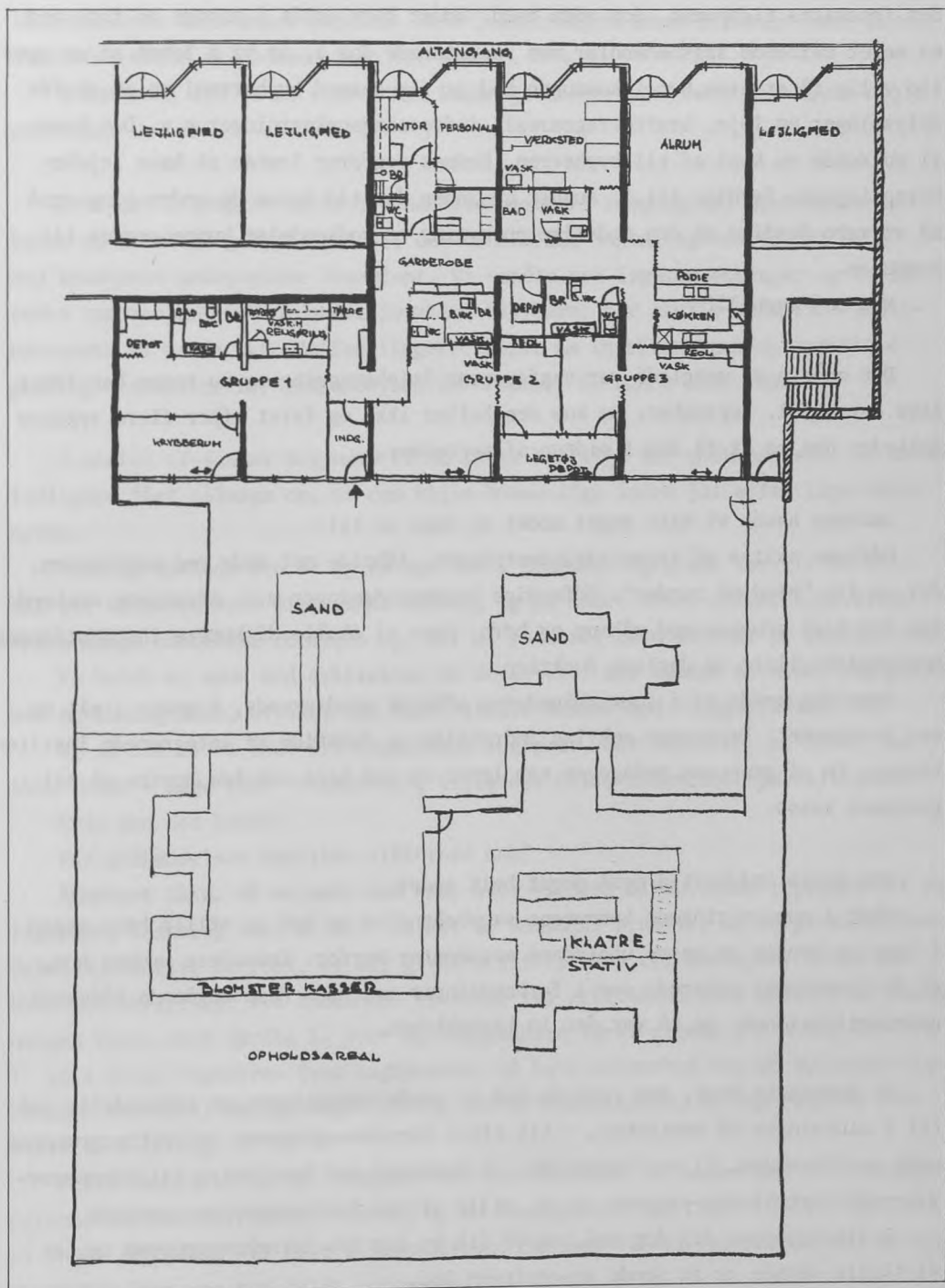
godtbefindende. En forespørgsel til Socialstyrelsen bekræftede dette. Samtidig fik vi at vide, at vi ikke skulle regne med at få nedsat børneantallet, på trods af, at vi på grund af byggeriets art og dybde, blev nødt til at placere nogle ganske uanvendelige gange.

Så måtte vi på med vanten igen

Nye nedskæringer og totalændringer i de hidtidige planer.

Nye forsøg på at tilpasse indretningen til det eksisterende byggeris muligheder.

Så havde vi endelig et skitseforslag, der trods mangler, kunne "accepteres" af os alle, når vi ønskede den institution.

Der var nu gået nøjagtig et år, siden gruppen var begyndt på denne livslinie og vi kunne nu sende et brev til kommunen. Heri fortalte vi, hvem vi var, og hvad vi arbejdede med, samt at vi ønskede at få en tilkendegivelse om at institutionen kunne godkendes. Samtidig fik vi aftalt et møde med kommunen, hvor nogle "overordnede" ville være til stede. Kommunen ville ikke forhandle på mødet, men kun have sagen til orientering, så derfor sendte vi brevet tids nok til, at de kunne nå at sætte sig ind i sagen.

Alt dette, ikke alene for at gøre opmærksom på, at vi nu ville have sagen igang og behandlet, men også fordi arkitekten nu ville have dokumentation for at det hele kunne blive til noget.

Kommunens sagsbehandler aflyste mødet, men vi fik dem til at give os et andet tidspunkt for et nyt møde. Dette forsøgte man også at aflyse 2 timer før det fastsatte tidspunkt, dog uden held. Mødet blev holdt i midten af juni med en meget uvidende sagsbehandler, men resulterede dog i, at vi i løbet af en uges tid ville få et brev, hvori kommunen bad os (og dermed bygherren) om at skaffe oplysninger om leje, bruttoetageareal, indretningsomkostninger m.v. Det kunne vi nu sende en kopi af til bygherren. Dennes sagfører lovede at have legeberegningerne færdige til 1. august og inden den tid kunne de andre ting også nå at være færdige så den endelige ansøgning om godkendelse kunne sendes til kommunen.

Men nej igen!!!!

Det eneste vi manglede var sagførers legeberegning og nu kunne han først lave den til 1. september. Da kom den heller ikke og først efter flere rykkes lykkedes det os at få den i midten af september.

Imedens havde vi haft meget andet at tage os til:

Udforme skitse af legepladsindretningen. Afholde nyt møde med arkitekten, der nu fik "blod på tanden". Udfærdige legatansøgninger m.v. Arrangere weekendtur for hele gruppen med påhæng og børn, hvor vi skulle diskutere institutionens pædagogiske linie og daglige funktion.

Samtidig havde vi i sommermånederne afholdt studiekreds, 8 gange i alt og med hovedemnet: Problemer omkring indretning og funktion af integrerede institutioner. En af gruppens pædagoger var lærer og lod hele sin løn herfor gå til gruppens kasse.

se evt. s.503

Der skete imidlertid også noget helt andet.

Midt i august ringede kommunens sagsbehandler og bad os stille hele sagen i bero og brugte en masse uholdbare argumenter herfor. Endvidere nævnte hun, at de (kommunen) allerede var i forhandlinger med Røde Rose angående Rådmandsgadeinstitutionen, og så var der jo Lerbakkehus.

se evt. s.232
og s. 177

Vi fortsatte bare, men ventede med at sende ansøgningen om godkendelse ind til i slutningen af september, - til efter Børnehavegruppens og Frittergruppens møde med kommunen. Vi var bange for, at kommunen med henvisning til børnehavegruppens Lerbakkehus-projekt og os, ville afvise Frittergruppens projekt.

Frittergruppen fik dog nej, og vi fik et tip fra børnehavegruppen om, at vi skulle skynde os at sende ansøgningen ind.

HVAD SKETE SÅ?

De første næsten 2 måneder skete der - intet, trods utallige telefonopringninger til kommunen for at få sagen til at glide.

Vi prøvede at få et møde istand - aftalte en dato og fik at vide, at vi ville få nærmere besked i god tid. - Vi fik aldrig besked, mødet blev aflyst.

Sagen fik ny sagsbehandler og overgik til at være almindelig byggesag. Vi ville få et brev med forklaring herpå - det kom aldrig.

Først i sidste halvdel af november kom vores sag op af skuffen og blev sendt til de myndigheder, der skulle behandle den.

Og nu var arkitekten igen blevet utålmodig. Huset skulle lukkes inden vinteren, og han ville ikke gå i gang med at lave de specielle facadeelementer til institutionen uden nogen garanti. Hele indretningen kunne i øvrigt være færdig 3 måneder efter at godkendelsen var kommet.

I kommunen fik vi at vide: "Han kunne jo bare ringe, hvis han havde nogle problemer".

Arbejdet i gruppen kørte i denne tid næsten i tomgang. Vi kontaktede løbende de forskellige myndigheder, der behandlede sagen, og var til et møde med kommunens pædagogiske konsulent. Vi sendte nye legatansøgninger og forbedrede samarbejdet med de andre forældre til børn, der skulle optages i institutionen. Vi turde ikke "offentliggøre" noget om institutionen og oprette egentlig venteliste før godkendelsen var kommet. Vi kunne bare vente.

I midten af januar begyndte vi at rykke kraftigt for godkendelsen. Vi havde tidligere fået tilsagn om, at den ville komme lige inden jul eller lige efter nytår.

Endelig dukkede den så op en uge ind i februar. Og glade var vi. En artikel til Nørrebro Avis blev sendt afsted, og på mødet efter offentliggørelsen mødte mange håbefulde forældre op, for at få deres børn skrevet på ventelisten.

Vi holdt et møde med arkitekten om detaljer i det videre arbejde, legepladsen og åbningsdato, hvilket han først skulle snakke med "byggepladsen" om.

Og så fik vi et brev fra bygherrens sagfører, der meddelte, at havde han ikke inden 8 dage fået "sikkerhed", ville der blive indrettet ejerlejligheder!

Hvad mon det betød?

Var godkendelsen ham ikke sikkerhed nok?

Åbenbart ikke. På et møde med ham, hvor vi også diskuterede lejekontrakt og lignende, fastslog han, at selv om det er kommunal praksis, at en given godkendelse automatisk betyder, at der gives driftstilskud til huslejen, ville han have det skriftligt fra kommunen. Vi havde fra arkitekten fået oplyst, at indretningen kunne være færdig 1. juli og legepladsen først engang til næste år. Fra 1. juli ville bygherren (ved sagføreren) så have sikkerhed for at huslejen blev betalt. Men var i øvrigt meget villig til en nedsættelse, da legepladsen ikke ville være færdig.

Dette skulle vi nu til kommunen med og forhandle om sammen med driftsbudget personalenormering, børnenormering og en åbningsform der tager hensyn til, at vi ingen legeplads vil have i begyndelsen. Således vil vi gerne åbne med et mindre antal børn men med fuldt personale.

Mødet med kommunen blev meget positivt, bortset fra at sagsbehandleren havde glemt, at vi skulle komme, og således ikke havde sørget for at indkalde dem, der efter aftale, skulle have været med. Men vi kunne få det så godt som vi vil - der var ingen problemer. Af hensyn til bygherren aftaltes, at vi skulle skrive et brev til kommunen om, hvornår vi ville starte med institutionen og hvordan. Dette ville de så give os en skriftlig bekræftelse på og denne kunne vi så give sagføreren en kopi af.

se evt. bilag
nr.6, s.427

Da vi rykkede for brevet 14 dage efter, var sagsbehandleren ikke tilbøjelig til at sende os noget brev lige med det samme. Hun skulle først undersøge om der var dækning for nogle enkelte beløb og så skulle hun holde ferie resten af ugen (det var tirsdag). I øvrigt mente hun, at det var noget hysteri, at bygherren blæste det så højt op.

Mon dog! To dage efter modtog vi et brev fra sagføreren, som fortalte, at nu ville bygherren ikke vente længere og derfor havde han opgivet planerne med at leje ud til institutionen!!!!!!

se evt. bilag
nr.7, s.427

Hvad nu? Det hele så ud til at bryde sammen.

Næste morgen tog derfor nogle af os op på kommunens kontor med det fortsat at blive der indtil vi havde fået det tidligere omtalte brev. Først ville de ikke rigtig gøre noget ved det, da sagsbehandleren var på ferie, men vi fik dem dog til at spørge deres kontorchef. Og selvfølgelig skulle vi have det brev, sagde han (var det samvittigheden fra frittersagen der spøjte?) De var herefter 7 om at skrive brevet, og i mellemtiden fik vi os - på egen regning, til kommunale priser - en kop kaffe og en smørkage i kantinen.

se evt. bilag
nr.8, s.428

Da vi havde fået det værdifulde dokument tog vi hen til sagføreren med en kopi, og da han ikke var der, tog vi også ud til bygherren for at sikre os at alt nu kunne gå rigtigt til. Det var heldigt. De havde været klar til at gå i gang med at indrette ejerlejligheder samme eftermiddag.

Det var godt et halvt år siden vi havde sendt vores godkendelsesansøgning til kommunen.

Alt ser således ud til, bedre sent end aldrig, at falde på plads.

Der er vi kommet til nu (marts/april 74) godt 3 måneder før den planlagte åbningsdato. Vi har masser at lave endnu. Ventelisteforældrene er indkaldt, og vi håber på at en del af dem vil hjælpe os med det videre arbejde i de forskellige arbejdsgrupper vi har delt os i. Men selv om vi bliver mange flere, må vi jo nok se i øjnene at det kommer til at blive en meget travl og forvirret tid her op til og lige efter åbningen.

Og det bliver åbningen af Røde Rose 3. En kollektivt ledet institution. Selvejende og styret efter de samme principper som Vuggestuen Røde Rose 1.

HEIMDALSGADEGRUPPENS "ERFARINGSBRIKKER"Hvem er vi

Arbejdet i vores gruppe og de erfaringer vi har fået heraf, adskiller sig næppe meget fra det, der er oplevet i andre grupper. Vi er for tiden 5 forældre og 5 pædagoger fast tilknyttet gruppen. Kun 1 forældre kommer fra Vuggestuegruppe II, og 2 forældre og 1 pædagog har været med fra starten i Heimdalsgade. I alt har 31 mennesker stået på medlemslisten i kortere eller længere tid. Denne store udskiftning af medlemmer har flere årsager.

Tilgangen af nye forældre har været ret tilfældig, men har hovedsagelig været forårsaget af en akut mangel på institutionsplads. Tidspunkterne har i de fleste tilfælde været bestemt af fælles Røde Rose-aktiviteter. Som tidligere nævnt betød Røde Rose blad nr. 6 og det deraf følgende møde på Rådmandsgade skole, nye medlemmer og den egentlige start på Heimdalsgadeprojektet. Biblioteksmødet samme efterår gav også nye medlemmer, og det samme gjorde arbejdet med radioudsendelserne om Røde Rose vinteren 72/73. Og så var der selvfølgelig "jungletrommerne". Det at man rundt om i de forskellige grupper har kendskab til vores arbejde, har medført kontakt med forældre, vi alene aldrig ville have nået.

De pædagoger, der har været med (13 ialt), var i starten hovedsagelig en nyuddannet gruppe (fra samme seminarium). Senere kom en pædagog fra Vuggestuen Røde Rose I samt en del andre, både erfarne og nyuddannede. Vi har aldrig direkte averteret efter pædagoger - nogle er blevet henvist til os, når de har søgt arbejde i de andre Røde Rose-institutioner, andre har kendt nogen i gruppen, og atter andre har lyttet til jungletrommerne. Der har hele tiden været mellem 3 og 6 pædagoger tilknyttet gruppen, men som sagt har kun 1 været med fra starten.

Hvem holder op og hvorfor

De fleste af Vuggestuegruppe II's medlemmer holdt ret tidligt op - måske var de kørt trætte efter de mange skuffelser de havde oplevet; men iøvrigt gjorde en række ydre årsager sig gældende, ligesom for de andre mange, der i tidens løb har forladt gruppen.

For at nævne de almindeligste:

Flytning fra kvarteret - Røde Rose er i nogen grad et "gennemtrækskvarter" - mange flytter til noget bedre så snart de får råd til det (de fleste af lejlighederne er reelt for små til at have børn i).

Forventningerne om en institutionsplads opfyldtes ikke lige med det samme - efter en tid dukkede der noget andet op, og så var der ingen grund til at være med mere.

For pædagogernes vedkommende betød det meget at en del af dem ikke kunne vente så længe på at få arbejde, eller at de blev så glade for det sted, hvor de midlertidigt havde taget arbejde, at de ikke ville holde op der.

Gruppens størrelse har varieret meget. Maksimalt har ca. 20 stået på medlemslisten samtidig.

se evt. bilag
nr.7, s.363

se evt. s.143
og s.145

Antallet af "aktive" har derimod været nogenlunde fast (10-12), men med skiftende sammensætning, især for pædagogernes vedkommende.

For alle gælder det, at mange praktiske problemer, udover interessen, har betydning for den enkeltes indsats. Tidnød - arbejde, familie, studier, eksaminer skal passes. Børnepasning - de helt små kan tages med til møderne (som vi holder i vuggestuen), men med de lidt større går det ikke (og så er spørgsmålet om ægtefællen eller en anden gider at være barnevagt hver eneste mandag).

Noget af det vigtigste, når der kommer et nyt gruppe-medlem, er at vedkommende bliver sat ordentlig ind i arbejdet fra starten - både i de øjeblikkelige opgaver og det der er gået forud. Her har vi nok svigtet i en del tilfælde. Det tager lang tid at fortælle rigtigt om, hvad der er foregået. Arbejdet og diskussionen er igang, og må nødvendigvis fortsætte uden alt for mange afbrydelser. Dette har nok måske medført at en del har forholdt sig passive p.g.a. vanskelighederne med at skaffe sig overblik. Efter en tid har de så forladt gruppen under et eller andet påskud, uden nogen sinde at være kommet rigtigt ind i den.

Pædagogerne

Som nævnt har der været stor udskiftning af pædagoger i tidens løb. Det er vores opfattelse, at lige så nødvendige pædagogerne er i det daglige arbejde i en institution, lige så nødvendige er de ved oprettelsen af deres egen fremtidige arbejdsplads. Ikke kun hvad det praktiske angår, men også hvad angår de retningslinier - styringsmæssige som pædagogiske - der skal være gældende.

Vi regnede med at hente stor hjælp hos pædagogerne, da vi startede. Vi troede at de, der kom lige fra skolebænken, kendte noget til institutionsoprettelse. Det gjorde de for så vidt også - men det var deres egen idealinstitution. Dette ideal lå temmelig langt fra de normer og retningslinier som myndighederne stiller - og som må overholdes hvis prisen for en institutionsplads ikke skal blive svimlende meget højere end den allerede er.

Et andet problem var at hverken forældre eller pædagoger vidste meget om integrerede institutioner. Pædagogerne, der alle var uddannede som traditionelle børnehavepædagoger, var naturligt usikre overfor det at skulle have spædbørn med i grupperne. Som tidligere omtalt, nåede vi frem til et resultat der giver alle mulighed for at lære hen ad vejen.

Konklusionen må altså blive, at pædagogernes uddannelse på dette punkt er for dårlig. Selv om de kom som "eksperter" viste det sig, at vi måtte lære det meste sammen. Vi mener dog, at vi er kommet til et acceptabelt resultat.

Gruppens arbejde

Gruppearbejdet var i starten præget af de meget forskellige forventninger og forudsætninger folk havde. Selve projektet blev vel nok grebet galt an, idet vi begyndte på detailplanlægningen inden vi havde gjort os klart, hvad vi egentlig ville have.

Årsagerne hertil var dels at vi af byherren og hans arkitekt og ingeniør blev presset til hurtigt at tage stilling til praktiske problemer, dels en manglende fornemmelse af, at en principdiskussion var nødvendig. Det var først hen ad vejen det gik op for os, at der var omtrent lige så mange forskellige meninger om projektet som der var gruppe-medlemmer.

Arbejdsmetoden har til tider været diskutabel. Det kræver en stor indsats hele tiden at beholde overblikket over det der sker og skal ske, og dette førte i visse perioder til at kun 2-3 personer havde dette overblik - og som følge heraf hang på alle opgaverne. Hvis disse så ikke kom til et møde, så var der i grunden heller intet at holde møde om. I andre perioder gik det bedre. Selv om det nok stadigvæk kun var nogle få, der beholdt det store overblik, så var opgaverne i det mindste delt ud, så alle havde et medansvar. Det betyder meget for klimaet i gruppen, at ingen føler sig overflødig - rent bortset fra at arbejdspresset bliver mere ligeligt fordelt.

Ventelisteforældre

Vi har hele tiden været af den opfattelse, at så snart vi kunne sige noget nogenlunde sikkert om institutionens åbning, skulle vi have flere forældre med i arbejdet. Da vi modtog godkendelsen fra kommunen skrev vi en artikel i Nørrebro Avis. Heri opgav vi en kontaktadresse, så folk kunne skrive sig på venteliste. Denne blev hurtigt overtegnet. Forældrene til de børn som skal optages først, blev indkaldt til et møde - hvor vi fortalte om institutionen og opfordrede dem til at deltage i arbejdet. De opgaver der genstår, er først og fremmest indretning og indkøb af inventar. Desuden skal der laves vedtægter for institutionen.

Der er flere grunde til at vi gerne ville have de nye forældre med. For det første er det arbejde som genstår rigeligt for 10 mennesker. For det andet (ikke mindst vigtigt) synes vi at samtlige forældre skal være med til at præge den institution hvor deres børn skal være. Det er meningen at alle forældre skal deltage aktivt i driften, og da er det også nødvendigt, at de er med til at bestemme om indretning og vedtægter (og pædagogiske retningslinier - de kommer dog først efter at vi har åbnet).

Vi skal også undgå, at den "gamle" gruppe går hen og bliver en uofficiel bestyrelse.

Vort forhold til offentlige myndigheder

Her må vores oplevelser siges at have været en blandet fornøjelse. For at tage de positive erfaringer først, så har vi mødt stor imødekommenhed i Socialstyrelsen, hvor vi har fået god konsulenthjælp til praktiske problemer. Hos Arbejdstilsynet, har vi ligeledes været velkomne og fået sagen behandlet på rekordtid (6 dage). Med de kommunale myndigheder stiller det sig noget anderledes. Vi er sådan set blevet venligt modtaget. Men alting går utroligt langsomt og tungt. Ansøgninger skal indsendes i 7 eksemplarer. Derefter skal man ringe i dagevis før man får kontakt med sin sagsbehandler. Breve bliver liggende på hylderne i månedsvis. Løfter bliver brudt, møder bliver aflyst med timers varsel, og vi bliver holdt hen med snak. Gang på gang har vi fået løfte om svar eller resultater til bestemte tidspunkter, hvorefter vi først har fået dem med lang forsinkelse og efter energisk indsats fra vores side.

Vi har således meget nemt kunnet få den opfattelse at alt, hvad der bliver sagt af gode ting er et spil for galleriet, og at sagsbehandlerne nærmest fungerer som stopklodser.

Nu ligger hele ansvaret selvfølgelig ikke hos vores sagsbehandler. Med henblik på en hurtigere behandling af godkendelsesansøgningen, var vi til et møde med kommunens pædagogiske konsulent. (Vi regnede med, at når vi først havde hendes accept, kunne bygherren nok gå igang). Det blev til et godt og positivt møde der resulterede i, at konsulenten "nu straks kunne gå ind og skrive den udtalelse"; 1½ måned senere rykkede vi for godkendelsen. Da lå alle udtalelser på sagsbehandlerens skrivebord - undtagen den fra den pædagogiske konsulent!

Selvfølgelig har kommunale embedsmænd meget andet at tage sig af end lige vores sag. Alligevel føler vi os til tider dårligt behandlet. Trods alt sidder vi jo i vores fritid og gør det arbejde som kommunen ifølge loven har pligt til. Vi leverer et fuldt færdigt projekt, og vi tager fri fra arbejde for at komme til at diskutere det med dem. Alligevel bliver vi behandlet som besværlige og krævende, og må finde os i at gå i uvished i månedsvis. (Når vores sag på det seneste overhovedet blev behandlet så tilpas velvilligt som den blev, skyldes det nok til dels den dårlige behandling, Frittergruppen var udsat for).

Hvordan er de, der bygger for os

Forholdet til bygherren og hans arkitekt har stort set været godt. Bygherren havde i forvejen kendskab til Vuggestuen Røde Rose I (som jo også ligger i spekulationsbyggeri), og han vidste at en tilskudsberettiget institution er en god lejer p.g.a. 15 års gensidig uopsigelighed. Idet vi kom med i byggeriet fra starten, har de forskellige ændringer kunnet ordnes forholdsvis nemt og inden for det normale byggeregnskab. (Således får man ikke en dyr ombygning på halsen).

Bortset fra visse bygningsmæssige hensyn - bl.a. de tværgående vægge, hvor der kun kunne laves dørhuller på ganske bestemte steder - er det overraskende, at vi har kunnet få så godt som alt, hvad vi har ønsket. (Dog har arkitekten nok i nogle tilfælde lovet mere end bygherren ville stå for - "han har overhovedet ikke sans for penge"). I den forbindelse har det været af stor værdi, at der i gruppen er både en arkitekt og en bygningsingeniør, der har kunnet tale og forstå det "sprog" der bruges, samt kunnet lave de nødvendige tegninger på rigtig måde.

Til tider har vi dog alligevel mærket, at det ikke var os, der bestemte det hele. Byggeriets arbejdsgang må der selvsagt ikke komme kludder i. Desuden var arkitekten meget usikker m.h.t. at lave noget som helst uden kommunens garanti. (Der skulle stå sort på hvidt, at kommunen betalte huslejen fra en bestemt dato, selv om vi prøvede at forklare, at det var underforstået i de breve vi allerede havde modtaget). Disse ting har ført til at vi flere gange har stået som den berømte lus mellem to negle - hvis der ikke inden den og den dag var sket noget, ville bygherren ikke være med mere - og vi ventede bare på kommunen.

Tidligere er fortalt om vore genvordigheder, som endte med at vi måtte bruge en hel dag til at køre byen rundt og snakke med først kommunen og siden bygherren, fordi bygherrens sagfører ikke havde modtaget et brev fra os på minutet 8 dage efter at han havde skrevet til os. Den samme sagførers sendrægtighed var skyld i at indsendelsen af godkendelsesansøgningen blev forsinket 1½ måned - men alligevel giver bygherren udtryk for at det er os der er skyld i at byggeriet er blevet nogle måneder forsinket.

Nu ser det endda ud til, at byggeriet ikke bliver færdigt til den dato (1.7. 74) fra hvilken bygherren forlangte garanti for offentlige tilskud. Dette er ret så kedeligt for os, idet pædagogerne jo har sagt op andre steder til denne dato (en af dem har allerede forladt gruppen p.g.a. forsinkelsen), og flere af forældrene er også i alvorlig bekneb for en institutionsplads. Og oprindeligt var det hele lovet færdigt til december 1973

Har det betydet noget, at der er mange grupper i Røde Rose?

se evt. s. 143

Som tidligere nævnt var det børnehavegruppen der "skaffede" projektet. Det var ligeledes et par medlemmer herfra der hjalp os i begyndelsen, da der måske også var mulighed for en base til deres udflytterbørnehave. Dette blev opgivet da det så ud til, at basen ikke kunne nå at blive færdig til børnehavens åbning!

Noget af det der dog har betydet mest er, at nogle af gruppens medlemmer også har arbejdet i andre grupper, og således har trukket erfaringer og oplysninger herfra ind i gruppens arbejde.

Som tidligere nævnt, har de andre grupper også haft betydning for vores medlemstilgang. Jungletrommerne og Rosenbladet har bragt information om vores arbejde og givet kontakt med interesserede forældre og pædagoger.

Rent praktisk har vi haft nytte af Vuggestuen Røde Rose I, som vi har brugt til vores møder, og af Røde Rose-kontoret, hvor vi har gjort flittig brug af duplikator og andre faciliteter.

Økonomi

Når man opretter en institution på denne måde, skal man selv skaffe en del af pengene til det løse inventar. Det drejer sig for vores vedkommende om knap 30.000 kr.

Inspireret af børnehavegruppens gode erfaringer med at søge legater, sendte vi et hav af ansøgninger. Vi har fået en del svar - men desværre flest negative. (Den ene var fra et fond, der gav børnehavegruppen 50.000 kr. - "fundatsen hjemlede ikke denne anvendelse"). Positivt svar har vi kun fået fra et par stykker med et resultat på tilsammen 4.000 kr. Til dem, der ikke har svaret, har vi sendt yderligere oplysninger. Vi vil også begynde at rykke telefonisk. Hvis vi ikke når de 30.000 kr. må vi ud og optage lån på samme måde som Vuggestuen Røde Rose I. Dette betyder at forældrebidraget (som bliver højt nok i forvejen) yderligere bliver belastet med afdrag og renter på dette lån. Vi håber derfor at vi slipper for at optage lån - og har desuden planer om at søge yderligere legater til delvis dækning af driftsomkostningerne, så forældrebidraget ikke bliver så højt.

Selve gruppearbejdet har ikke været gratis - papir, stencils, frimærker, tegninger m.m. koster mange penge. I starten klarede vi det med bidrag fra gruppe-medlemmerne. Sidste sommer fik vi dog en velkommen "saltvandsindsprøjtning" på næsten 1.000 kr. Vi havde afholdt en studiekreds under aftenskoleloven med emnet: "Problemer omkring indretning og funktion af integrerede institutioner". En af gruppens pædagoger var lærer, og hun lod et beløb svarende til sit honorar gå til gruppens videre arbejde.

Hvad kan vi råde andre til?

I forholdet til offentlige myndigheder:

Få kontakt med een bestemt person I kan henvende Jer til hver gang I ringer. Går sagen videre, få da vedkommende til at oplyse navnet på den, der har fået den. Bliv ved med at ringe indtil "det lovede" er opnået - man er glemt lige så snart røret er lagt på. Hvis de siger der er problemer - kræve et møde. Tag altid notat eller referat af telefonsamtaler, behold altid en kopi af de breve I sender - man kan ikke huske, hvad der blev sagt eller skrevet, når der er gået 14 dage.

Mød så mange som muligt op til møder, både med offentlige myndigheder og andre - dels ser alle i gruppen, hvordan tingene foregår og kommer med i beslutningsprocesserne, dels ser "de andre" at I er mange.

I forholdet til arkitekt, ingeniør, sagfører, bygherre eller andre der laver noget for Jer:

Hold dem i ørerne - og hold fast - de fleste tænker meget firkantet og vil gerne gennemføre deres egne ideer.

Hold godt øje med at byggeri og indretning bliver som I har bedt om (og at evt. fejl i jeres tegninger rettes inden de får alvorlige følger) - det er meget svært at få noget lavet om, når det først står der.

Hvad selve arbejdet i gruppen angår:

Hav arbejdsgrundlaget klart fra starten - hvilke forventninger og forudsætninger har de forskellige i gruppen - kan I i det hele taget blive enige om et fælles mål?

Uddel opgaver, så ingen føler sig overflødig og ingen sidder alene med ansvaret for at det hele kører.

Sørg for at nye medlemmer bliver ordentlig introduceret i arbejdet. Dette sker bedst ved direkte oplysninger (på tomandshånd), og ikke ved at alle snakker i munden på hinanden. Det kan måske være en fordel at udpege en af de mindst aktive i gruppen til at sørge for dette - det tvinger nemlig samtidig vedkommende til selv at sætte sig ind i tingene.

Hav en mappe eller protokol til alle papirer, der vedrører sagen. Skriv referat af alle møder - det er umuligt at huske hvornår, og hvordan tingene skete.

Og så til sidst: Vores erfaringer lyder måske deprimerende - og vi har da også været ret langt nede i perioder. Men nu er resultatet da trods alt lige om hjørnet, så det kan altså nytte - bare man er villig til at ofre blod, sved og tårer og oceaner af tid.

Masser af plads - til spekulanter og nøglebørn?

208	GRUPPENS FORHISTORIE
209	Gruppens formål
209	PÅ UDKIG
209	Lædervarefabrikken "Heimdal"
211	Tomten i Allersgade
214	INSTITUTION I SIGTE!
214	Forbundstomten
222	Bardings-tomten
231	Afbørstningen
232	HVAD FANDEN SKER DER PÅ RÅDHUSET?
232	På vej til borgerrepræsentationen
241	Borgerrepræsentationen
266	EFTERSKRIFT

Det 4. Røde Rose blad, der beskæftigede sig med fritidshjem og fritidsklubber, indbød til møder på Rådmandsgade skole den 15. og 29 marts 1971.

se evt. bilag
nr.4, s.358

Møderne havde til formål at danne en gruppe, der kunne organisere fritidshjem og fritidsklubber til børnene i skolealderen.

Der kom meget få til disse møder, faktisk kun én til hvert.

Det næste Røde Rose blad handlede om:

- hvordan de større skolebørn kunne skaffe lokaliteter til sig selv,
- det ringe fremmøde ved de sidste arrangementer,
- at vi burde støtte de større børn og etablere noget for de mindre, der ikke selv kunne.

Det første af de møder, dette blad indbød til, fandt sted den 24.5.1971, og henvendte sig til de større børn. Der kom imidlertid ingen store børn - kun én voksen.

Det næste af møderne, den 7.6., var for voksne. Her kom der fire, som endes om at sætte noget i sving. Det blev besluttet, at de to der var mødt op til de foregående møder samt to fra gårdrydningsmøderne, der interesserede sig for legepladser til kvarterets børn, skulle indbydes til et nyt møde en uge senere.

Røde Rose har bare en legeplads - til alle sin børn

Dette møde, den 15.6.71, betragter vi som gruppens første etablering - vor fødselsdag. Mødet mønstrede alle på nær en enkelt, der var flyttet i mellemtiden - ialt 10 personer.

Af denne oprindelige gruppe resterer kun to. Den ene er Tove, der har været med fra mødet for de større børn. Tove har ikke selv børn, men læser nu til fritidspædagog. Den anden er Flemming, der har været med fra det første Røde Rose blad. Flemmings børn er ikke hjemmeboende. De øvrige fra den oprindelige gruppe har enten opgivet p.g.a. den lange tid, som alting viste sig at tage, eller er flyttet fra kvarteret.

Nye medlemmer er kommet til, efterhånden som projekterne er skredet frem eller har krævet særlig bistand, som det vil fremgå af historien.

Gruppens formål

Den gruppe, der dannedes på mødet den 15.6., fik p.g.a. sin sammensætning ikke alene til formål at etablere et fritidshjem og måske en fritidsklub, men også at skaffe kvarterets børn bedre legemuligheder. Dette gav gruppen dens første navn: "Legeplads- og fritidshjemsgruppen".

Denne dobbelthed i gruppens formål bekymrede os ikke i starten. Med den begrænsede gruppestørrelse følte vi, at vi kun i fællesskab kunne sætte tilstrækkeligt skub i tingene. Vi enedes derfor om at arbejde sideløbende med begge aktiviteter. Dette viste sig dog med tiden at give os en del problemer.

PÅ UDKIG

Vi begyndte nu at søge i kvarteret efter egnede muligheder, d.v.s. enten ubebyggede grunde, der kunne indrettes til legepladsformål eller ledige lejligheder, butikker og bygninger med tilstrækkelige friarealer til, at de kunne anvendes til fritidshjem med en rimelig legeplads.

Vi lagde vægt på, at disse muligheder skulle være tilstrækkelig realistiske til at vi enten kunne formå kommunen til at erhverve dem med henblik på indretningen af de pågældende faciliteter eller selv erhverve dem ved hjælp af midler fra fonds og legater.

Dette arbejde førte tidligt til udvælgelsen af tre ejendomme, som vi anså for tilstrækkelig realistiske til, at vi gjorde dem til genstand for det fortsatte arbejde.

Det bør i denne forbindelse fremhæves, at vi indtil idag - tre år efter - ikke har fundet andre egnede muligheder i kvarteret.

Lædervarefabrikken "Heimdal"

Dette legepladsinitiativ var et sammensurium af kompromis'er. På den ene side lå fabrikken ligefrem og kaldte på at blive udnyttet til noget. Den lå ubenyttet hen og havde gjort det så længe, at vi kunne regne med at ejerne var møre nok til at ville leje ud til os; og den havde en stueetage og en førstesal, der kunne indrettes til et skønt legelandskab for relativt små midler. På

Legeplads på et frimærke i 1. sals højde

den anden side passede huset hverken til "legeplads-" eller "fritidshjems-folkene" ønsker. "Legepladsfolkene" syntes det var for dårligt, at der ikke var mere friareal end det, der var strengt nødvendigt til nogle skraldebøtter samt lidt tagareal oven på en udbygning. "Fritidshjemsfolkene" var enige i indvendingerne mod det manglende friareal og kun mådeligt interesserede, fordi der kun kunne indrettes et legested i huset, hvilket ikke ville give børnene de fordele, som fritidshjemmet giver.

Når vi alligevel interesserede os for huset var det fordi kvarterets legepladsbetingelser var og er så ringe; fordi vi ikke kunne opspore noget, der var enten bedre eller mere sikkert; fordi indretningsmulighederne udfordrede os - og, sidst men ikke mindst, fordi vi gerne ville stå med et supplerende forslag, når vi skulle forhandle med kommunen om at få nogle ganske almindelige, men gode legepladser - og til det var huset velegnet. Man kan sige, at vores mening med huset var at bruge det som løftestang for noget bedre i forhandlingerne med kommunen - og om nødvendigt acceptere huset som et institutionsekperiment i kvarteret. Vi kunne regne med at have det på hånden gennem længere tid - det kunne formentlig lejes - det kunne indrettes og drives for et forholdsvis rimeligt beløb - men driften ville være mere kostbar end de almindelige legepladser, der jo var vores egentlige mål.

Da vi havde fået kontakt med fabrikkens sagfører og ejendomsmægler viste det sig, at de spekulerede i kommunen som køber.

De hævdede, at grunden til at de hverken havde kunnet få huset lejet ud eller solgt var, at det lå på et areal, som var involveret i en kommende motorvej, "godsbaneringen". De lovede at vende tilbage til sagen, hvis det ikke blev til noget med kommunen.

Vi henvendte os imidlertid selv til kommunen og fandt ud af, at sagen lå i ejendomsdirektoratet, der viste sig at være interesseret i huset.

På den baggrund ville sagføreren gerne tale med os, og vi fik tegningerne over huset og en aftale om et eventuelt lejemål. På dette grundlag lavede vi et skitseforslag til husets anvendelse og tog dette med til et møde med kommunens direktorat for børne- og ungdomsinstitutioner. Efter skitsen skulle der indrettes en slags klub og indendørs legeplads for 300 børn mellem 0-14 år. Direktoratet fandt det spændende. De var dog betænkelige over børneantallet og udgifterne, men sagde at hvis husejerne ville finansiere ombygningen, kunne det måske blive til noget.

Da vi forelagde sagføreren forhandlingsresultatet, sagde han nu, at selv om det hidtil havde været bestyrelsens ønske at sælge ejendommen, så kunne den måske bevæges til at ombygge ejendommen og leje den ud, hvis vi kunne hjælpe dem med at skaffe likviditet. Da dette lykkedes, betingede bestyrelsen sig yderligere en skriftlig kommunal garanti for lejen!

Disse øgede vanskeligheder med Heimdal bragte gruppens andet formål: legepladser i forgrunden. Det havde ikke været muligt at finde andre egnede steder end det senere omtalte store ryddede areal. Derfor koncentrerede vi os henimod slutningen af 1971 i stedet om at forsøge at få indrettet en legeplads på tomten i Allersgade, som omtalt i det følgende afsnit. Vi havde arbejdet med projektet sideløbende, men havde forsømt det.

I løbet af 1972 gik arbejdet med dette projekt imidlertid over på andre hænder og i denne situation genoptog vi kontakten med lædervarefabrikken, der nu var ved at skifte ejer.

Den nye ejer ville udstykke ejendommen i kontor-ejer-andele, men mente, at der også var plads til os. Hvad de videre forhandlinger angik henviste han os til sin arkitekt.

Vi var imidlertid stadigvæk kede af at skulle arbejde alvorligt med etableringen af en institution i dette hus. Resultatet ville kunne blive brugt imod os: "Når vi nu havde fået, så måtte vi sandelig osv. - " - ville en institution på dette sted blive så god, at den var prisen værd?

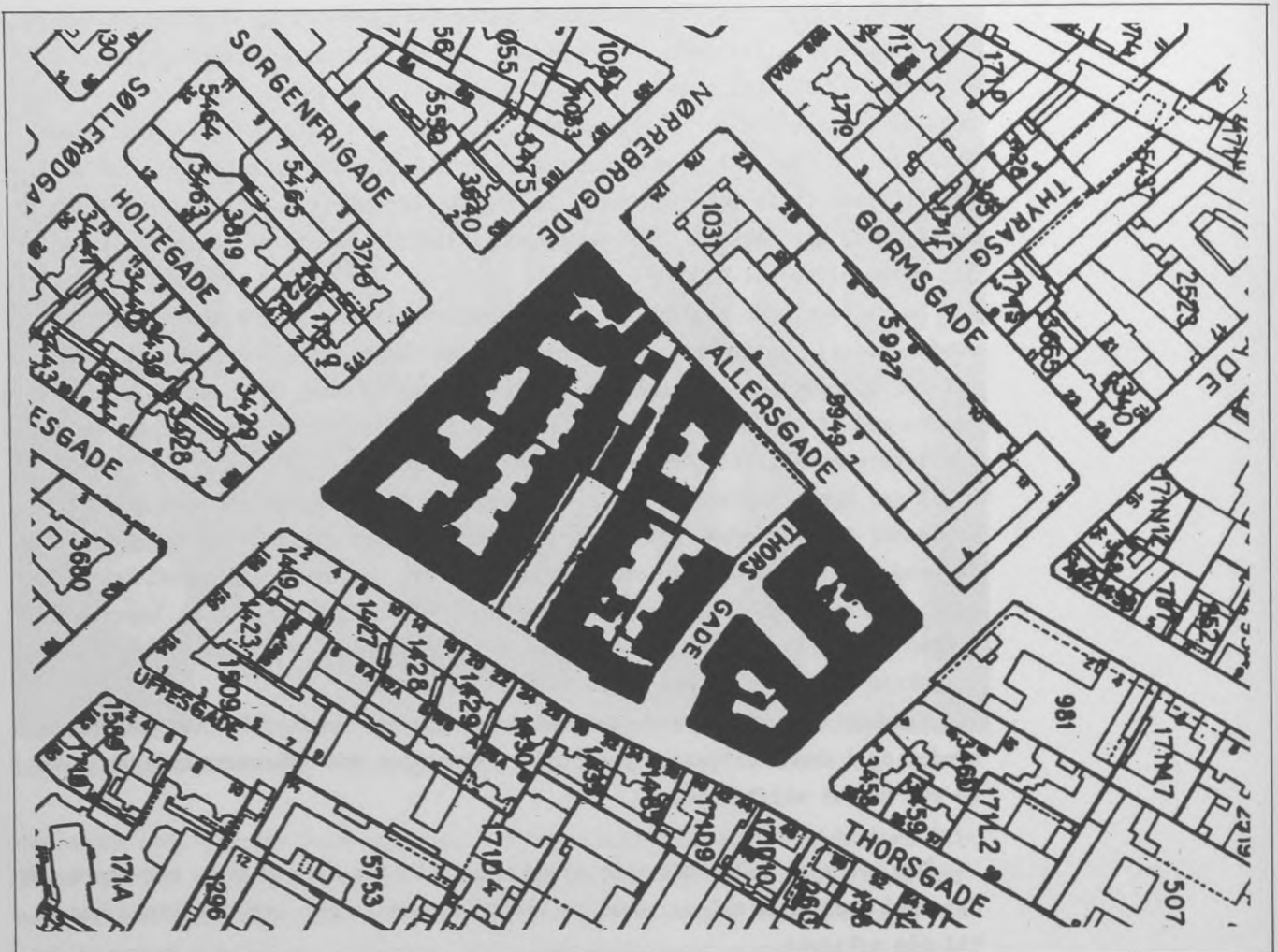
Inden vi havde fået afgjort, hvad vi på denne baggrund skulle beslutte os for med fabrikken, fik vi noget der lignede et OK til at gå igang med projekteringen af den omtalte, aldersintegrerede institution et andet sted i kvarteret. Det afgjorde sagen for os.

Selv om lædervarefabrikken stadig ligger ubrugt hen, har vi ikke talt med arkitekten endnu. Grunden til at vi ikke kan bekvemme os til at krybe til koret, er det med friarealerne. Det hævdes ganske vist, at "godsbaneringen", den engang projekterede motorvej, er definitivt droppet, men de gamle planer, der også omfatter det til fabrikken tilstødende gamle baneterræn og en nedlagt remise, er ikke blevet ændret, og dermed er vores mulighed for at få lagt friareal til huset ikke blevet bedre.

Tomten i Allersgade

"Legepladsfolkene" boede allesammen i karreen mellem Allersgade, Thorsgade, Nørrebrogade og Dagmarsgade. Da det er den karré, hvori "kontoret" ligger, og hvor vi holdt møder, kendte vi den allesammen.

"Legepladsfolkene" havde i et par år set på den tomt, der lå i karreen, og

I Allersgade ligger der en tom grund - byggeplads eller legeplads?

de var godt trøtte af at se dette areal ligge hen som losseplads. Tidligere havde der været nogle lave værkstedsbygninger og en hel del grønt på grunden.

Vi undersøgte hvad planerne for grunden var på tinglysningskontoret og i kommunen. Det viste sig at grunden var solgt for at give plads til et nyt spekulationsbyggeri med små lejligheder, der kun fik lys og luft fra én side - 5 etager mod gaden og 6 mod gården. Vi syntes, det var galt nok, at kommunen ville tillade den slags. Bygningsmyndighederne havde fornyet tilladelsen til at bygge hvert år, siden grunden blev ryddet, hvilket vil sige mindst 3 gange på det tidspunkt i 1971, hvor vi begyndte at interessere os for grunden. Vi syntes også det var for dårligt, at kommunen overhovedet ville tillade byggeri på det sted. Et sådant byggeri ville skygge for de tilstødende gårde og baghuse. Vi syntes endvidere, at det var for skrap, at tomten bare fik lov at ligge hen, når karreens beboere - både voksne og børn - havde god brug for et sted, hvor der var plads til dem udendørs.

Efter nedrivningen af værkstedsbygningerne blev der rejst et højt plankeværk rundt om tomten og murbrokkerne. Når plankeværket af og til væltede, blev det rejst igen. Børnene kravlede derind for at lege, men fik ofte revet tøjet i stykker på pigtråden. Efterhånden som tiden gik blev tomten mere og mere uhumsk, fordi folk brugte stedet som losseplads. Det så farligt ud og ingen gjorde noget ved det, - heller ikke efter at vi havde fået lokalavisen til at skrive om det. Udenfor var der kun gaderne.

Et kig ind på Allersgade-tomten

Hen mod november 1971, så det ikke lyst ud med de andre ting, vi havde fået sat igang, og vi besluttede os derfor til at satse på at få noget ud af tomten i Allersgade. Som karreens forhold var, mente vi at grunden, der ikke var mere end 780 m² stor, kun burde anvendes til leg og ophold for børn og voksne. Det stod imidlertid klart, at det kunne blive vanskeligt at erhverve rådighedsretten over grunden uden at købe den selv. Vor slagplan så derfor således ud:

- først ville vi fremskaffe de tilgængelige oplysninger om grunden
- derefter ville vi undersøge hvordan vi bedst kunne få gjort noget ved roderiet
- de indsamlede oplysninger skulle omdeles til karreens øvrige husstande, med indbydelse til et møde.

Efter at have indsamlet oplysningerne, bestemte vi os til at foreslå, at vi først og fremmest skulle bearbejde kommunen og saneringsselskabet, for at få dem til at erhverve grunden og stille den til vor disposition indtil der forelå acceptable planer for tomten. I modsat fald ville vi forsøge at erhverve grunden selv. De økonomiske problemer, der ville være forbundet hermed, skulle løses gennem en andelsordning, hvor karreens beboere skulle kunne købe andele, således at grunden blev fællesjendom.

Da det ikke lykkedes at finde frem til en måde at organisere købet på, mistede vi tilliden til at grunden kunne blive tilgængelig uden videre for alle. I stedet enedes vi om at søge at oprette et offentligt legested på grunden. I det tilfælde, at vi blev tvunget til at købe den selv, ville den nødvendige kapital begrænse sig til højst kr. 40.000,-. Disse penge fordelte sig således: 3% af omkostningerne til erhvervelse af grunden og etableringen af en bygning til legestedet - ialt kr. ca. 20.000,-. Hertil kommer max. kr. 20.000,- til indretningen. Dette samlede beløb kr. 40.000,- var noget, vi både kunne overkomme selv og søge om hjælp til. Legestedet ville vi så foreslå indrettet således, at børnene og de voksne kunne bruge både grunden og huset. Ulempen var, at vi ikke ville kunne komme udenom en eller anden form for kontingent, og altså en eller anden form for skel mellem folk. Endelig besluttede vi, at hvis vi stødte på vanskeligheder, der berettigede til det, ville vi foreslå, at vi skulle vælte plankeværkerne, besætte grunden og således samle opmærksomhed om urimelighederne og derigennem få en så bred sympati for vor sag, at der kunne skabes politisk baggrund for en fornuftig udnyttelse af grunden.

Som planlagt henvendte vi os til beboerne med en lille pjece, der blev omdelt til alle involverede husstande, ialt 1200, og indbød til et møde på skolen den 8.2.1972. Der kom 22 til mødet. Vi organiserede os som en foreløbig beboerkomité.

se evt. bilag
nr.1, s.440

Siden dannedes en egentlig beboerkomité, og da den andetsteds har fortalt, hvad der kom ud af dette arbejde, skal det her kun nævnes, at vi - $\frac{1}{2}$ år senere - trak os ud af dette arbejde igen. Det skete på et møde d. 6.9.1972. Beboerkomiteens fremmøde var beskedent, men blandt deltagerne var en af de "gamle legepladsfolk", der var blevet aktiv i beboerkomiteen. Han havde den 23.8. været med til at danne en beboerforening i den del af karreen, hvor han boede, og der havde der været almindelig opbakning bag et forslag om at gøre noget for en fornuftig udnyttelse af tomten.

se evt. s.267

Da beboerkomiteen således kunne regne med aktiv støtte derfra, og da vi samme dag havde fået tilsagn om at måtte stå for etableringen af den nedenfor omtalte aldersintegrerede institution faldt det naturligt at dele arbejdet op. Sagen blev overdraget til beboerkomiteen og beboerforeningen, Samtidig blev det aftalt, at vi skulle fortælle beboerforeningens medlemmer om sagens detaljer på deres førstkommende møde. Herefter trak vi, der interesserede os mest for institutioner, os ud af arbejdet for at koncentrere os om det nye projekt.

INSTITUTION I SIGTE!

Forbundstomten

I løbet af sommeren 1971 engagerede vi os for det tredje i at etablere et fritidshjem på en bestemt grund. Denne grund lå næsten midt i kvarteret, ud mod Dagmarsgade, mellem Ægirsgade og Rådmandsgade. Den var ryddet og så stor, at den var velegnet som "rådhusplads" for kvarteret (matr.nr. 5744).

Med sine 7000 m² var der både god plads til en større institution med et passende friareal, samt til et hus for Røde Rose's beboere, en ny kvarterslege-

God plads midt i et tæt bebygget område - den gang

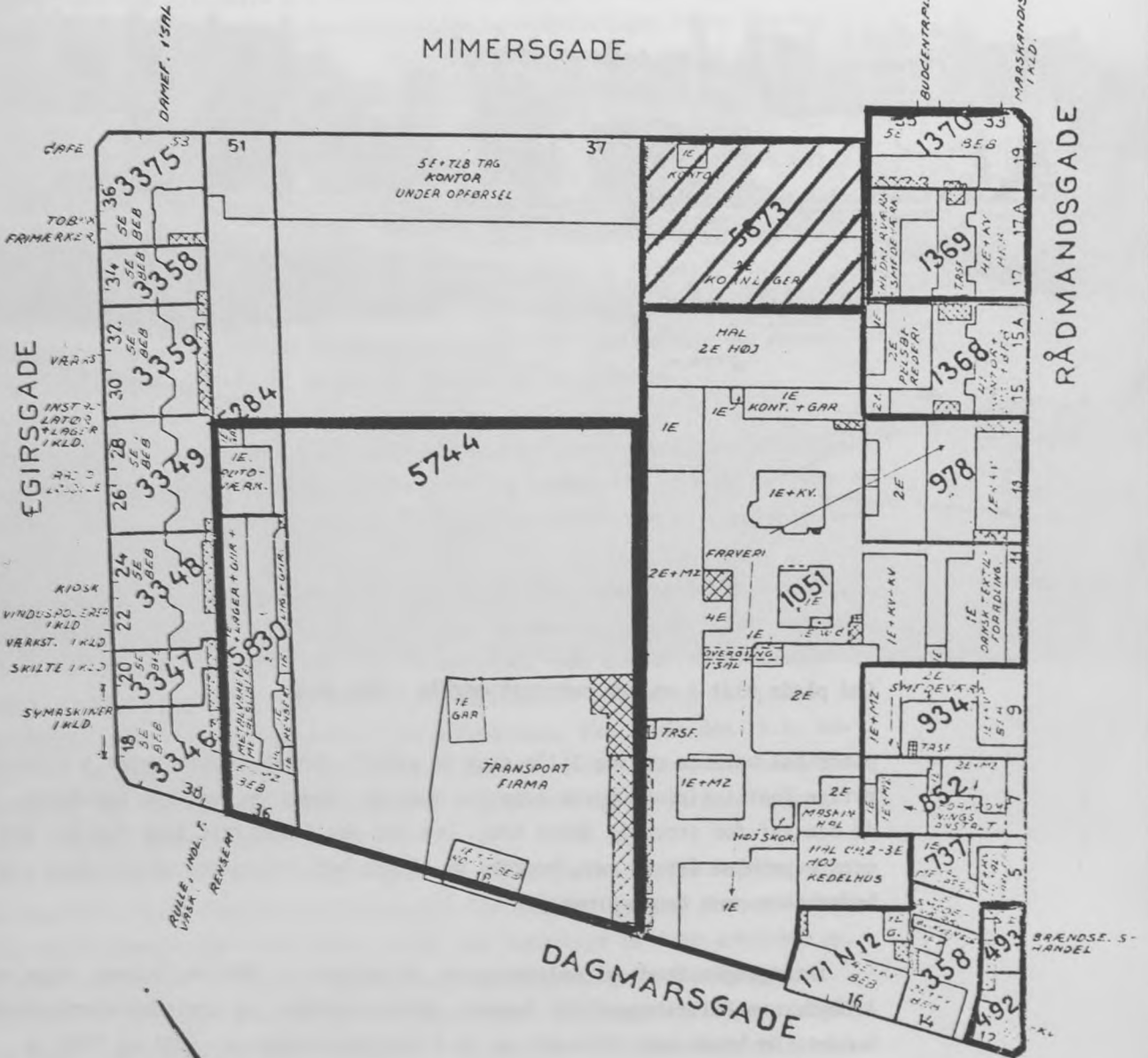
plads til børnene og "en lille skov af grønt". Grunden havde været i alle de øvrige institutionsgruppers søgelys, men var blevet opgivet som uopnåelig, fordi den var for stor til deres brug. Det var den imidlertid ikke for os. Det eneste problem for os var, hvordan vi skulle bære os ad med at erhverve rådighedsretten over denne grund.

I tingbogen fandt vi oplysning om, at grunden i 1968 var blevet solgt af Arbejdernes Fællesbageri til Tømmer- murer- snedker- og træindustriarbejderforbundet. De havde købt både den og to tilstødende matr.nr. 5284 og 5830 og var rykket ind i deres ny forbundshus, der vender ud mod Mimersgade. De havde givet 4 mill. kroner for grunden. Selv om vi ingen penge havde, mente vi, at vi nok kunne finde en løsning, hvis vi blot fik en aftale om at overtage den del af grunden, som forbundene ikke selv skulle anvende. En sådan aftale skulle danne grundlag for det videre arbejde med at fremskaffe de nødvendige midler. Vi var optimistiske, fordi forbundene var ejere, og fordi vi regnede med at de ville være os venligt stemt. Vore henvendelser til dem gav intet resultat, da vi ikke kunne finde frem til nogen, der vidste noget om grunden. Men ved en tilfældighed fik vi oplysninger ad anden vej.

Et par stykker af os var en eftermiddag henne på grunden for at tage nogle mål, der skulle indgå i vore overvejelser om hvordan grunden kunne udnyttes. En gammel kone, der boede i nærheden, troede at vi kom fra et byggefirma, og hun spurgte os om, hvad der skulle "klaskes op" der.

FOTOKOPI
DIREKTORATET FOR
STADENS FASTE EIENDOMME

MIMERSGADE

011111

~~STADSBYGNINGENS DIREKTORAT
BYPLANKONTOR~~

TEGN. NR. ~~U 107~~

REG. NR. D. 17-6-70

AF: L. G.

Kort over karreen med matrikelnumre

Det blev til en både lang og god snak, og da hun fortalte os, at forbundene havde overdraget Arbejderbo at administrere både deres byggeri og tomten, fik vi herved at vide, hvem vi skulle henvende os til.

Efter et par telefoniske henvendelser, hvor vi blev meget venligt modtaget, blev aftalen, at vi skulle sende en skriftlig henvendelse, således at selskabets bestyrelse kunne overveje mulighederne for at sælge eller udleje grunden. Dette brev blev afsendt d. 3.8.1971, og vi havde allerede svar d. 19.8. Heri oplystes, at forbundene i øjeblikket forhandlede til anden side, men at de ville vende tilbage til os, hvis forhandlingerne ikke gav resultat.

se evt. bilag
nr.1, s.430

se evt. bilag
nr.2, s.430

Så stod vi der igen. Efter en tids snuseri fandt vi imidlertid ud af, at "anden side" var kommunen, og at denne bl.a. ventede en udtalelse fra direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner. Det gav os håb! Vi tog kontakt med direktoratet og fik løfte om et møde d. 8.10. om formiddagen, forudsat at de modtog en skriftlig henvendelse fra os senest d. 6.10. Den 5.10.1971 skrev vi til direktoratet om at støtte os, så vi fik overdraget brugs- eller købsretten.

se evt. bilag
nr.3, s.430

Vi tog fri fra arbejde og kom til mødet med forventning om, at de havde tænkt over tingene og havde noget konkret at sige, men det havde de ikke. Den sagsbehandler vi talte med, Bente Mørch-Lassen, sagde i stedet at hun ville tage referat af vort møde og indstille os til godkendelse. Referatet og kopi af vort brev ville hun aflevere til bl.a. borgmesterens sekretariatschef Hee, og til ekspeditionssekretær i direktoratet, Holst-Larsen. Herefter kunne vi regne med, at det ville blive behandlet inden for 14 dage, hvilket vi var glade for.

En måned efter havde vi stadig ikke hørt noget og forsøgte derfor d. 11.11. at finde ud af, hvordan sagerne stod. Først ringede vi til sekretariatschef Hee. Han kendte hverken noget til vort brev eller mødereferatet, men kunne fortælle, at der foregik mageskifteforhandlinger (:bytteforhandling) med ejeren af nabogrunden, og at disse nok ville blive godkendt af borgerrepræsentationen inden jul. Han anbefalede os derfor at overveje, om vi ikke hellere skulle arbejde med mulighederne på nogle grunde, der lå på den anden side af Rådmandsgade. Det skulle hjælpe fedt! Disse grunde, som vi kaldte broncestøbergrundene, havde børnehavegruppen allerede længe arbejdet med uden resultat.

Derefter ringede vi til ekspeditionssekretær Holst-Larsen i direktoratet. Han havde heller ikke set papirerne, ville om muligt finde dem frem, henviste iøvrigt til en ny sagsbehandler, som han stillede os om til. Den nye hed Frederiksen. Han fortalte, at han havde prøvet at få fat i os, men spurgte ikke desto mindre om, hvad vi ville vide. Efter at vi havde henvist til brevet sagde han, at direktoratet, iflg. kontorchef Korsgaard, ikke kunne disponere over grunden inden mageskiftet, og at de iøvrigt havde en forestilling om at ville oprette nogle mobile institutioner på grunden, og at det forhindrede dem i at støtte os. Da vi ikke følte os overbeviste om, at vor henvendelse havde været drøftet på en ordentlig måde, foreslog vi, at der blev aftalt et møde mellem direktoratet og os om det. Da vi en uge senere rykkede, oplyste han, at de havde overvejet sagen og ikke fandt grundlag for et nyt møde. Det ville vi ikke acceptere! Vi forlangte et skriftligt svar, hvilket han lovede os inden for en uge. 3 uger senere fik vi følgende brev:

DIREKTORATET FOR KØBENHAVNS KOMMUNES
 BØRNE- OG UNGDOMSINSTITUTIONER
 NJALSGADE 13 - 2300 KØBENHAVN S
 TEL. (01) ASTA 7201' LOKAL NR. 554 H-OF/GW

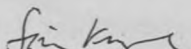
Den 7. december 1971
 J.nr.B.P. 252

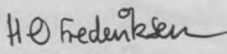
Røde Rose,
 Thorsgade 7 o/gården,
 2200 N.

Under henvisning til bestyrelsens skrivelse af 5. oktober 1971 samt møde i direktoratet den 8. oktober 1971 skal man herved meddele, at direktoratet ikke kan være Dem behjælpelig med etablering af en børneinstitution på arealet Dagmarsgade 18, idet arealet ikke tilhører Københavns kommune. Arealet indgår i øjeblikket i mæglerforhandlinger, som direktoratet for stadens faste ejendomme fører. Når disse forhandlinger er afsluttet, har direktoratet planer om opførelse af en række mobil-institutioner på arealet.

Da der eventuelt kun kan indgås et meget kortfristet lejemål, kan tilskud til etablerings- og driftsudgifterne efter § 74 i lov om børne- og ungdomsforsorg ikke forventes ydet, idet der ikke kan opnås en uopsigelsesperiode på mindst 10 år, som er gældende praksis i socialstyrelsen, børne- og ungdomsforsorgen.

P.d.v.

 Søren Korsgaard
 kt.chef

/
 H-O Frederiksen
 ass.

Et afslag altså. Til trods for, at dette ikke var ganske uventet, var vi skuffede. Det var jo det eneste sted i kvarteret, vi havde haft forventninger til. Vi fandt ikke afslaget særlig overbevisende. Det var i modstrid med vor opfattelse af tingenes rette sammenhæng. Vi besluttede derfor at undersøge sagen og prøve at få juridisk assistance. Det lykkedes. I løbet af foråret faldt brikkerne på plads - hvor havde vi været naive! Det havde aldrig været kommunens hensigt at oprette institutioner på forbundstomten, og de svar vi fik, da vi rykkede for en besvarelse, viste sig at være lige så vildledende som de begrundelser, vi fik i deres afslag af den 7.12.1971:

Heri sagde direktoratet for det første, at de ikke ejede grundene, hvilket er noget af en tilsnigelse; allerede et halvt år tidligere, den 1.5.1971, hav-

de overborgmesterens afdeling udarbejdet et skøde fra forbundene til kommunen, som gav kommunen forkøbsret til tomten, samt bestemt at tomten skulle byttes med nabogrunden (Bardings renserier), således at dens nuværende ejer fik det meste af tomten i bytte.

Den 14.6.1971 anbefalede kommunens magistrat (borgmesterforsamlingen) borgerrepræsentationen at tilslutte sig både købet og bytteaftalen. Denne skulle medføre, at både Bardings renserier og de tilstødende grunde mellem Mimersgade og Dagsmarsgade ville blive brugt til offentlige formål (efter indstilling af 24.11.1970 fra direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner: omsorgsseminarium og daginstitutioner). Den 16.9.1971 havde borgerrepræsentationen givet sin tilslutning til begge dele.

For det andet sagde direktoratet til os, at de selv havde planer om at lave nogle mobile institutioner på grunden, når forhandlingerne var afsluttede. Det hverken var eller er siden sandsynliggjort; dels viser ovenstående, at forhandlingerne var afsluttede længe inden de svarede os; dels indeholdt deres egen redegørelse af 20.4.1972 (se nedenfor) vedrørende deres planer om institutioner i det kommende år, lige så lidt om disse institutioner som de redegørelser og anmodninger om penge, de siden har givet borgerrepræsentationen.

Som tredie argument fortæller direktoratet os, at de kun kan give os tilladelse til at leje grunden i kortere tid end 10 år.

I referatet af magistratens forhandlinger den 14.6.1971 om bytteaftalen, hedder det - i modsætning til hvad der står i afslaget til os - at man efter nedrivningen af den eksisterende bebyggelse "tænker sig at opføre midlertidige institutioner af længere varighed end normalt - 10 år."

Som det fjerde og sidste i afslaget siger direktoratet, at det tidsbegrænsede lejemål ville forhindre socialstyrelsen i at give os den del af tilskuddet til institutionens oprettelse og drift, som staten yder. Dette er også ukorrekt. Magistraten ville jo netop oprette midlertidige institutioner af længere varighed end 10 år!

Medens vi var beskæftiget med at finde ud af, hvordan vi skulle komme videre fik vi i marts 1972 fra børnehvegruppen oplyst, at Holst-Larsen havde sagt til dem, "at vi ikke skulle tage det så tungt med afslaget. Vi skulle bare sige til, så kunne vi få et møde med dem om mulighederne".

Det vidste vi ikke, i første omgang, hvordan vi skulle forholde os til. Men i april kom der nyt både fra juristerne, om byttehandelen, og fra børnehvegruppen: De havde klaget til boligministeriet over den behandling, de havde fået af et udvalg. Klagen var også overgivet til borgerrepræsentanterne. Klagen blev den 20.4.1972 inddraget i Borgerrepræsentationens behandling af direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioners redegørelse for deres planer om daginstitutioner i København nr. 621-11. Under forhandlingerne sagde formanden for Institutionsudvalget Carl Ejner Jørgensen (S) blandt andet: "det er væsentligt, at den lokale befolkning og for den sags skyld også pædagogerne inddrages i planlægning og etablering af institutionerne", og "at man hermed ville få nogle eksperimenter med små enheder". Han var glad for børnehvegruppens henvendelse og erklærede, at udvalget måtte gennemgå den. Dette fulgtes op af SF, VS og DKP og fik direktoratets borgmester Børge H. Jensen (S) til bl.a. at sige: "De ting, der her er rejst, er magistraten meget interesseret i at drøfte igennem i udvalget. For mit vedkommende har vi faktisk prøvet alt,

hvad vi overhovedet kunne, men den løsning man foreløbig har kunnet pege på som en mulighed, vil blive dobbelt så dyr som den dyreste institution, vi overhovedet har - men, allright - jeg vil meget gerne hjælpe, for jeg synes det er en positiv kreds, der står bag det. Til hr. Carl Ejner Jørgensen vil jeg også gerne sige, at vi er meget interesseret i at samarbejde med både den lokale befolkning og pædagogerne. Jeg håber, vi kan få noget fornuftigt ud af det i fællesskab". Sagen henvises til Daginstitutionsudvalget.

Borgmesterens udtalelse om institutionens pris, "dobbelt så dyr som den dyreste" var lige så uforståelig for børnehavegruppen som for os. Ingen af os havde på det tidspunkt talt med dem om nogen konkret institution og følgelig heller ikke nogle beløb.

Borgerrepræsentationens drøftelse interesserede Radioen. Den 24. april 1972 interview'es Børge H. Jensen af Jens Winther; i interviewet blev bl.a. sagt:

BHJ: "Vi vil være beboerne i Røde Rose behjælpelige og er meget positive - mener det bør støttes og give resultater. Når det ikke er sket, er det fordi vi endnu ikke har kunnet finde egnede steder".

JW: "De vil altså mødes med beboerne?"

BHJ: "Meget gerne".

JW: " - og De vil støtte bestræbelserne?"

BHJ: "Absolut".

Det var skønt at høre, og gav grund til at forvente, at et fremtidigt møde med direktoratet, ville give konkrete resultater.

Det kom imidlertid til at trække ud med initiativer til det nye møde. Der var meget at gøre med tomten i Allersgade, og vi var også med til at lave et 6. nummer af Røde Rose-bladet. Heri skrev vi, hvad vi havde fundet ud af om byttehandlerne og om hvorledes det stod til med vor institution. Idet vi håbede, at der var nogle der ville hjælpe os, indbød vi til et møde d. 29.5. På mødet kom der mange for at høre mere, og tre ønskede at være med i gruppen. Den ene kom dog ikke så tit og holdt efterhånden helt op. De to andre var Else og Birgit. Else er assistent, enlig med 2 drenge, én i børnehave og én med nogle. Birgit er hjemmegående, er gift og har en dreng og en pige.

Efter sommerferien fik vi at vide, at en fra vuggestuegruppe II havde talt med borgmesterens sekretariatschef Hee, og fået at vide, at han også var ked af, at vi havde opfattet afslaget, som vi gjorde, og han syntes, at vi skulle sørge for at få et møde med direktoratet igen.

Nu var vi ikke længere i tvivl. Midt i august besluttede vi, at det gamle brev om forbundstomten lige så godt kunne gælde nabogrunden, (Bardings tidligere), som nu var blevet kommunens ejendom. De gamle fabriksbygninger var ved at blive ryddet væk, og når vi skulle tale med direktoratet om noget, så måtte det være om denne grund. Derfor begyndte vi at forberede et forhandlingsgrundlag til mødet og tog kontakt med direktoratet for at finde frem til en mødedag. Da vi gerne ville have, at det skulle være helt klart, hvad det var der skulle forhandles om på mødet, skrev vi vort forhandlingsgrundlag ned. Med udgangspunkt i Røde Rose's mangel på institutioner - fremdrog vi de væsentligste argumenter fra vort gamle brev, nu for at få lov til at lave institutionerne på Barding-grunden. Den bad vi om enten at låne, leje eller købe. Samtidig gennemgik og tilbageviste vi de argumenter, som direktoratet havde brugt i deres

se evt. bilag
nr.4, s.431

se evt. bilag
nr.7, s.363

afslag om forbundstomten, ligesom vi har gjort det ovenfor. Direktoratet modtog vort forslag om et møde om grunden venligt, og efter et par dages forløb kom vi frem til en aftale om et møde med Holst-Larsen. Det blev den 6. september 1972 kl. 15.30, fordi vi så ikke behøvede at tage fri fra arbejde så lang tid.

Aftenen før mødet rygtedes det, at der var blevet offentliggjort en dispositionsplan for en del af Røde Rose. Indholdet af denne kunne være af altafgørende betydning for vore forhandlinger med direktoratet. Det var derfor vigtigt, at vi vidste, hvad kommunen skrev om "vor grund". Inden mødet rendte vi derfor rundt mellem en masse kontorer. Da det omsider lykkedes os at finde frem til det kontor, der havde planen - så var der nogle, der blev glade! Ifølge planen var der skitseret nogle børneinstitutioner på "Bardings-tomten", og det stod at læse, at kommunen nu ikke bare erkendte, at der var hårdt brug for institutioner hos os, men også at der skulle laves mindst 2 vuggestuer hver til 30 børn, 4-5 børnehaver, hver til 52 børn, 2 fritidshjem, hver til 60 børn og 1 ungdomsklub til 200 unge. Herudover skrev de, at de regnede med at presseset på institutionerne ville blive større i fremtiden og at de derfor også syntes, at Døgmargadeområdet skulle være selvforsynende med institutioner - og, som det bedste af det hele, at der ikke bare skulle laves en legeplads og institutioner samt en uddannelsesinstitution på "vor grund" engang, men at der så

Bardinggrunden i januar 1975 - husene mod Rådmandsgade falder

snart fabriksbygningerne var væk skulle laves en midlertidig legeplads og midlertidige institutioner for både vuggestue-, børnehave- og fritidshjemsbørn. Det var derfor med store forventninger, vi tog til mødet i direktoratet på Amager!

Bardings-tomten

Vort første møde.

Det blev et mægtigt godt møde. Foruden os var der desværre kun Holst-Larsen og en ny sagsbehandler, Benedicte Berner, men vi fik noget godt ud af det. Efter at være blevet enige om at glemme "misforståelserne" fra afslaget, redogjorde vi for vort formål med at ville låne, leje eller købe grunden: at oprette et fritidshjem for kvarterets børn, med rigelig udendørs legeareal.

Som begrundelse fremførte vi:

- den fatale mangel på børneinstitutioner i kvarteret
- at institutionen kunne laves med det samme og af forældrene selv
- at tomten lå centralt
- og endelig, at arrangementet ville aflaste kommunen både arbejdsmæssigt og økonomisk.

På mødet blev det fastslået:

- at vores behov for institutioner i kvarteret var så stort, at vi skulle have dem hurtigst muligt
- at Bardings-tomten var det eneste sted, der kunne være tale om, når det var noget, der skulle laves hurtigt
- at det - ikke mindst på baggrund af det, der var blevet sagt i Borgerrepræsentationen - var en god idé, at vi stod for etableringen
- og endelig, at vi skulle acceptere, at institutionen både skulle være vuggestue, børnehave og fritidshjem - en midlertidig aldersintegreret institution.

Midlertidig, fordi der jo senere skulle laves blivende institutioner, og fordi det var mest praktisk at kommunen stod for dem. Det accepterede vi - naturligvis.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvordan vi skulle arrangere det med grunden mest hensigtsmæssigt, besluttedes det, at vi skulle leje den af kommunen. Et lån var uigennemførligt af hensyn til institutionens driftsøkonomi, p.g.a. tilskudsordningerne, og et salg hen i vejret, når kommunen selv skulle bruge grunden efter en årrække. Hvad den endelige bekræftelse af aftalerne angik, så måtte vi have tålmodighed en lille uges tid. Der var ikke nok af de store herrer med til mødet. Benedicte Berner og Holst-Larsen skulle lige have et OK på det med lejeaftalen fra afdelingens direktør Henrik Jespersen og måske fra borgmesteren, Børge H. Jensen. Det var ordentlig snak.

Da ugen var omme, forhørte vi os i direktoratet om hvordan det gik. Det kneb med at få sagen forelagt, og det blev det ved med måneden ud. Da vi til sidst begyndte at synes det var påfaldende, så svært det var, fik vi af Benedicte Berner at vide, at nogle sager jo gik nemmere end andre, og at det aldrig skadede med initiativer udefra, men at hun helst ville forelægge sagen selv og så sætte sig i forbindelse med os. Da vi havde brugt den følgende må-

ned til at vente på, at det skulle ske, begyndte vi at blive alvorligt bange for, at der var et par stykker, der syntes, det var morsomt at holde os hen, men vi var i tvivl om, hvad vi skulle gøre ved det. Til slut enedes vi imidlertid om at gå direkte til direktør Henrik Jespersen og borgmester Børge H. Jensen, hvis der ikke skete noget meget snart.

Til et møde med dem ville vi ikke komme tomhændede. Det sidste møde, dets beslutninger og vi skulle tages alvorligt. Vi ville finde en konkret løsning på, hvordan grunden kunne anvendes til den institution, vi var enedes om på mødet, samt på hvordan institutionen burde udformes. Disse løsninger ville vi bringe med til mødet. Aldersintegrerede institutioner var imidlertid noget meget nyt dengang. Noget mange talte om, men som kun få kendte noget til. Derfor bestemte vi os, fornuftigvis, til at sætte os nøjere ind i problematikken, inden vi gav os til at udtale os om, hvordan sådanne institutioner, og i særdeleshed vor, skulle være - og måtte så se i øjnene, at vi først kunne blive færdige til et møde i januar 1973.

Omkring dette tidspunkt fik gruppen flere medlemmer. Anni kom med den 4.12.72 efter at have hørt om den institution, vi arbejdede med, gennem gårdrydningsmøderne i Frejasgade/Mimersgade-karreen. Hun er lægesekretær og alene med 1 dreng og 1 pige. Susanne kom til den 7.2.1973. Hun var gift, havde 1 dreng og blev opmærksom på os efter kontakt med børnehavegruppen.

Arbejdet med institutionen på Bardings-tomten.

Udformningen af institutionen kom til at tage meget længere tid end vi havde regnet med. Det viste sig, at være en farlig redelighed, vi skulle have styr på, da vi fik kigget nærmere på det. Vi havde været forberedt på at løbe ind i mange besværligheder. Dels fordi institutionen nu måtte blive meget større, end vi mente var godt. Dels fordi den samtidig med at blive så stor også skulle være for de meget mindre børn, i både vuggestue- og børnehavaldere. Først kunne vi slet ikke finde nogle bestemmelser for, hvad der krævedes af den slags institutioner. Siden fandt vi nogle, men det var i et udkast til noget, der først var ved at blive forhandlet om. Vi forstod at pædagogernes fagforbund og socialministeriet ikke kun var meget uenige om indholdet, men at man også var meget uenige om institutionsformens berettigelse. Hertil kom, at det var os umuligt at finde frem til en eneste institution af slagsen. Hjælpen kom fra en af pædagogerne i Røde Rose I, der fortalte, at der skulle være en konference om disse problemer på en af de institutioner, der kom de aldersintegrerede nærmest, og hun sørgede for, at vi blev tilmeldt.

Der fik vi ikke blot mere styr over problematikken, men også kontakt med 4 pædagoger, der både var så interesserede i at komme til at arbejde med problemerne, at de ville gå ind i vores gruppe samt villige til at arbejde i institutionen, når den blev færdig. Det regnede vi på daværende tidspunkt med, at den kunne være hen på efteråret 1973. En af dem blev det aldrig til noget med, en anden kunne ikke holde ved, da vi et par måneder længere henne var nødt til at udskyde tidspunktet. I stedet søgte hun over til børnehavegruppen, der så ud til at være længere fremme. De sidste to pædagoger, Kirstine og Anna-Lise har holdt ved i vores gruppe siden.

Det blev en lang fødsel. Når vi, efter mange møder og meget arbejde, troede at nu var den der, så viste det sig, af den ene eller anden grund, at være en smutter. Det lykkedes os ellers ret hurtigt at komme frem til de retningslinier, der blev bærende i det færdige resultat. Når det alligevel gik galt den ene gang efter den anden, var det på grund af de modsætninger, der var indeholdt i bestemmelserne for aldersintegrerede institutioner.

Ved udformningen af den aldersintegrerede institution skal både vuggestuebørnene, børnehavebørnene og fritidshjemsbørnene have de samme rum, som kræves i de almindelige institutioner, på et areal der højst må være det samme som i disse institutioner. Men aldersintegrationen, dvs. samværet af børn i forskellige aldre, forudsætter, at der er plads til både støjende aktiviteter og mere stille, hvor de mindre kan blive puslet og de større kan få den nære kontakt. Da disse funktioner dårligt kan foregå sammen, leder dette til en opdeling mellem de egentlige aktivitetsrum og de mere stille familiegrupperum. Men på grund af arealbegrænsningen er det faktisk en uløselig opgave at få plads til de rum, der er nødvendige for at børnene kan fungere i institutionen.

Det samme problem gør sig gældende med hensyn til pædagognormeringen. I bestemmelserne for aldersintegrerede institutioner er antallet af pædagogtimer fremkommet som et gennemsnit af de pædagogtimer, der er normeret til børnene i de forskellige aldersgrupper i traditionelle institutioner. Men p.g.a. aktivitetsspredningen i den aldersintegrerede institution mellem værksteder og familiegrupperum får børnene det ringere, idet pædagogerne faktisk både skal tage sig af en bredt sammensat børnegruppe i et familierum, samtidig med at de skal tage sig af den del af børnegrupperne, der er i aktivitetsrummene!

Intet under, at vi havde svært ved at få det til at gå op, når der samtidig skulle være godt at være - men tragikomisk er det, at det skal være så svært at lave en børneinstitution.

Vi søgte derfor mere faglig bistand. Vi fik to pædagoger mere - Tinne og Hanne gennem annoncering - og en arkitekt - Ib Børge, der havde hjulpet flere grupper i Røde Rose, knyttet til gruppen.

Aftalen med direktoratet var, at der skulle laves en midlertidig aldersintegreret institution på grunden, og at kommunen bagefter skulle lave nogle blivende børneinstitutioner, en legeplads og en uddannelsesinstitution. Dispositionsplanforslaget fortalte derudover, at kommunen mente det var bedst, at det var uddannelsesinstitutionen, der kom til at ligge op mod den befærdede Mimergade, således at legepladsen og børneinstitutionerne fik den mere sikre og rolige placering mod de to kommende gågader, Dagmarsgade og Rådmandsgade, og at der skulle indrettes en midlertidig legeplads.

Det var noget vi altsammen var enige med kommunen i, og som vi fandt det var rigtigt at indarbejde i vort forslag. Herudover skulle der tages hensyn til nogle vejbestemmelser. Disse fik vi oplysning om fra dispositionsplangruppen, der gjorde os opmærksom på, at der fandtes en bemærkning derom i dispositionsplanforslaget.

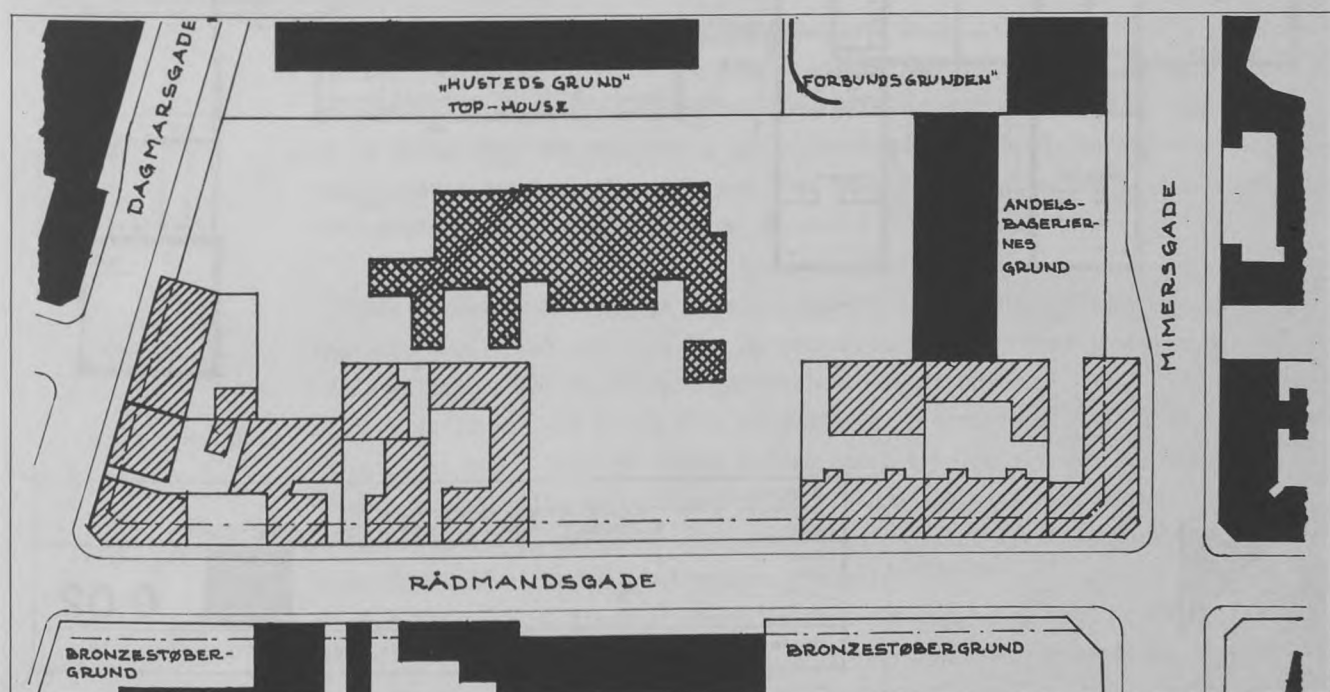
Den 22.3. glædede vi os iøvrigt over et saneringsplanforslag, som borgerrepræsentationen behandlede den dag. Heri stod der nemlig, at både vor tomt og de grunde, der lå ved siden af i Rådmandsgade, blev stillet til rådighed for

magistratens 3. afdeling, som vi forhandlede med. Der stod endvidere i saneringsplanforslaget, at grundene først skulle bruges til midlertidige institutioner af længere varighed end normalt, derefter til blivende legepladser, børneinstitutioner og et uddannelsescenter, som det var sagt i dispositionsplanen.

Vi så helst, at institutionen skulle være mindre end til 60 børn. Pædagerne havde givet os masser af eksempler på, at man ikke havde meget andet end dårlige erfaringer med større institutioner. Samtidig ønskede vi, at den offentlige legeplads blev så stor som mulig.

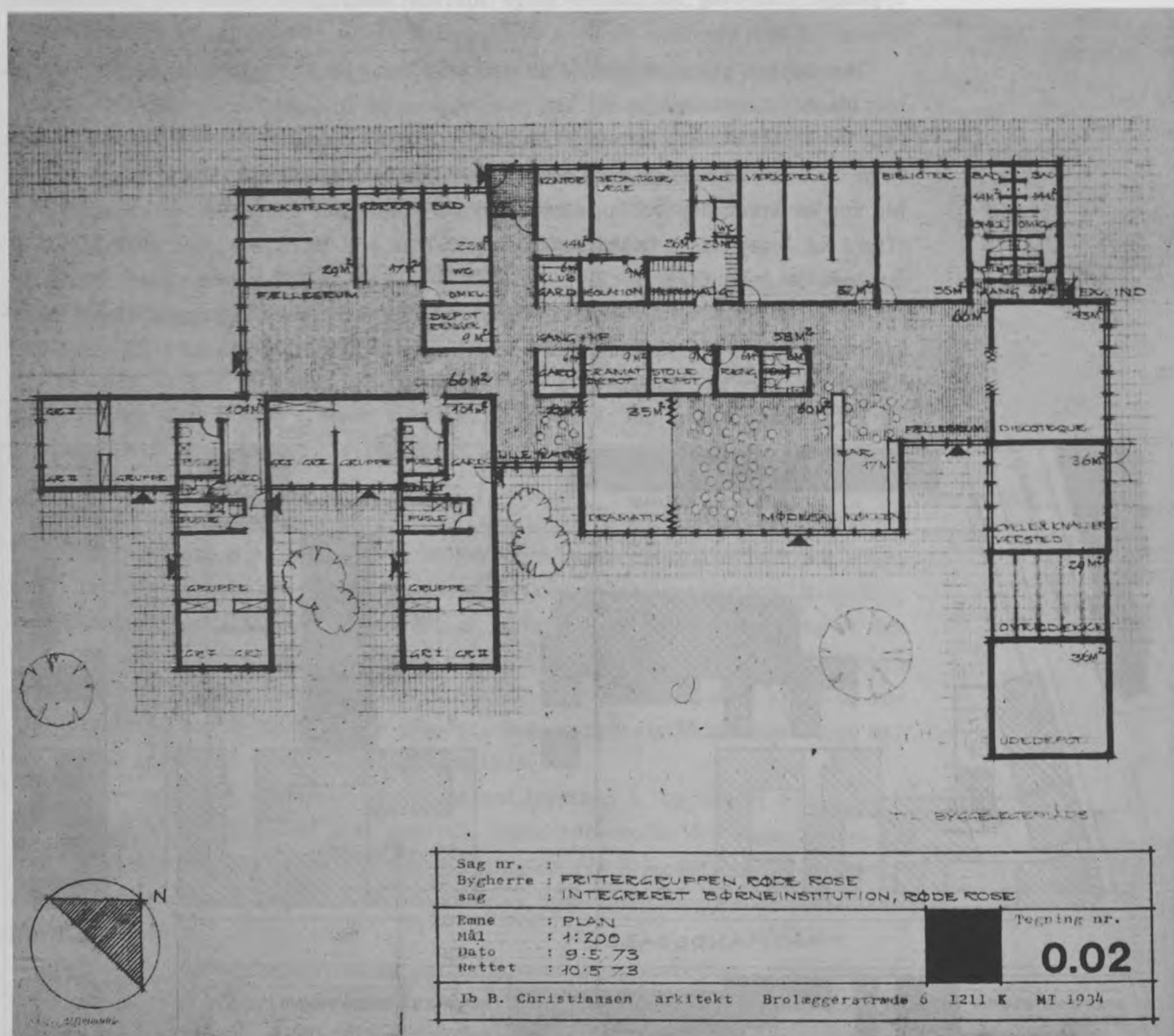
Midt i april var vi kommet så langt med arbejdet, at vi havde fået et klart overblik over grundenes muligheder, fået besluttet os for den af dem, vi fandt rigtigst, fundet den bedste balance mellem grundens og institutionens størrelse og endelig fundet frem til, hvad der så måtte være det rigtige forhold mellem arealfordelingen i husets enkelte afsnit. Vi var nået dertil efter utallige diskussioner og institutionsbesøg, efter forespørgsler forskellige steder i kommunen og socialstyrelsen, efter paragrafrytterier, regnestykker, skitseberegninger og konsultationer hos forskellige af de entreprenører, der laver bygninger til brug for midlertidige institutioner.

Huset blev placeret sådan, at det ikke kom til at ligge i vejen for de midlertidige tilkørselsveje til det nye byggeri på forbundstomten (nu TOP-HOUSE). Selv om institutionen nu var blevet så stor, at kommunen ville finde den passende til grundens størrelse, så ville huset hverken komme til at ligge i vejen for et fremtidigt uddannelsescenter i Mimersgade eller for en fremtidig offentlig legeplads i Dagmarsgade. Den del af vor legeplads, der skal ligge der, skulle bare flyttes til to af de nye tomter ud mod Rådmandsgade. Samtidig fik vi en legeplads, der kunne bruges af hele kvarteret. Tegningen viser institutionens placering på matr. 1051 (Bardings-tomten) og de endnu ikke sanerede huse.

Efter at være kommet så langt, begyndte det at haste. Ikke mindst under indtryk af, at det efter dispositionsplangrupperens oplysninger i Røde Rose-blad nr. 7, hastede med at få nogle fornuftige og bindende beslutninger frem om grundene, mente vi, at vi godt kunne nå at blive færdige med forslaget, så vi kunne sigte på at få et møde med Børge H. Jensen i den sidste uge af maj. Det viste sig dog hurtigt, at det ikke lod sig gøre. Der var for mange problemer tilbage. På den ene side viste det sig, på trods af den fornuftige opdeling af institutionen, næsten umuligt at få plads til de lovbestemte faciliteter, som svarede til det antal børn, der skulle være i institutionen ifølge reglerne om legepladsers størrelse. På den anden side var det lige så umuligt for os at få tingene placeret sådan i institutionen, at det blev praktisk muligt for pædagogerne, at bevare overblikket og sørge for ordnede og gode forhold for børnene. Der ville blive for få pædagoger i forhold til antallet af børn, rum etc. Det blev til en på utallige møder gentagen kamp om, hvorledes antallet af m² kunne reduceres med mindst ulempe til følge. Huset kom til at se sådan ud:

se evt. bilag
nr.4, s.463

Sag nr. :	FRITERGRUPPEN RØDE ROSE		Tegning nr.
Bygherre :	FRITERGRUPPEN RØDE ROSE		0.02
sag :	INTEGRERET BØRNEINSTITUTION, RØDE ROSE		
Emne :	PLAN		
Mål :	1:200		
Dato :	9.5.73		
Nettet :	40.5.73		
Ib B. Christiansen arkitekt Broleggerstræde 6 1211 K MI 1934			

Til venstre på tegningen ses den aldersintegrerede institution. De fire afsnit, der ligger fornedet i den, er hjemmegrupperum for de fire "familier" af børn fra 0-12 års-alderen, som institutionen består af. Hvert af disse afsnit er til 16 børn, og institutionen således til 64 børn. Det var det mindste antal, vi kunne regne med, at kommunen ville godkende, og det største antal børn vi kunne acceptere, når de skulle være på institutionen hele dagen.

Institutionen var for lille til, at vi kunne regne med, at kommunen ville godkende den som den eneste på grunden. Vi kunne heller ikke regne med, at kommunen ville godkende, at den resterende del af grunden efter fradrag af det areal, der er normeret til en 64-børnsinstitution, blev udlagt til legeplads til kvarterets børn.

Desuden havde vi brug for flere institutionspladser i kvarteret, og hvor og hvornår kunne vi regne med at få flere, hvis vi ikke fik dem på denne grund? Disse og lignende overvejelser førte til, at vi besluttede os for at kombinere den aldersintegrerede institution med den del, der ses til højre på tegningen. Den er indrettet således, at den om formiddagen kan bruges til klub for 20 børn under skolealderen og om eftermiddagen af 110 børn i skolealderen. Den er desuden tegnet således, at den efter et par års forløb, når børnene har vænnet sig til institutionen og lært at passe på den, kan tages i brug i aften-timerne som ungdomsklub for en del af Røde Rose's 12-18 årige unge.

Med dette arrangement imødekom vi både kommunens forventning om en stor institution og skolebørnenes behov for flere kammerater, samtidig med at vi kom vort ønske om flere legepladser i Røde Rose nærmere. Mange af de børn, der ikke gik i den aldersintegrerede del, ville herved få både en god legeplads og et sted at samles indendøre, når sommeren var ovre. Det, som det ikke stod i vor magt at skaffe børnene gennem dette arrangement, var en gratis legeplads. De der kom på legepladsen og i klubafdelingen, skulle være medlem af klubben og derfor betale et mindre månedligt beløb for det. Udover de allerede nævnte fordele, ved foreningen af de to slags institutioner, fik vi også to andre og ikke mindre væsentlige fordele. Børnene i den aldersintegrerede del opnåede betydeligt bedre pladsforhold, end de ellers ville have fået, samtidig med at de fik nogen erstatning for det meget knapt afmålte personale gennem klubbens mulighed for at bruge deltidsansat, timelønnet personale. Omvendt fik de børn, der gik i klubafdelingen også nogle fordele gennem tilstedeværelsen af de pædagoger, som ansattes i den aldersintegrerede del. De to institutioners samarbejde sikredes ved, at de rum, der er midt i institutionen er til deling mellem afdelingernes personale og børnene i de to institutioner.

For at være sikre på, at institutionen ikke bare blev betragtet som en pæn tegning, skulle der tal til. Fra en entreprenør (Dansk Pavillonbyggeri A/S) havde vi tilbud på, hvad bygningen ville koste at opføre.

For at få tid til at få skik på budgetterne isolerede vi os i St. Bededagsferien i et hus i Sverige. Trods koncentreret arbejde gik der kludder i klub-budgettet. Det ville blive for dyrt for børnene og vi manglede oplysninger. Da vi kom hjem og fik disse blev resultatet en opdeling i en miniklub (for mindre børn) og en maxiklub (for skolesøgende børn).

Der kom skik på tingene gennem møder i slutningen af maj, og først i juni var vi så langt, at vi kunne ansøge om at få et møde, hvor vi kunne få endeligt tilsagn om at lave institutionen. Brevet til Børge H. Jensen så sådan ud:

Røde Rose / Thorsgade 7 over gården, 2200 N
 Bestyrelsen for legeplads- & fritidshjemsgruppe nr. 1

Borgmester
 Berge H. Jensen,
 Rådhuset,
 1599 København V.

Den 8.6.73.

Vedr. Ansøgning om 1) møde med Dem, evt. med repræsentanter fra Direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner, om muligt i ugen mellem d. 17-25.6.73, med henblik på 2) tilfaldelse til etablering af en evt. midlertidig børne- & ungdomsinstitution på tomten Rådmandsgade 11-13, matr. nr. 1051 UK, for vort kvarters børn og unge.

Der har været forhandlet om denne grund længe, og det er tanken at bruge den til offentlige formål, herunder børneinstitutioner, og det har været nævnt, at man tænkte på midlertidige institutioner som en foreløbig løsning.

Vi har haft møde med bl.a. ekspeditionssekretær Holst Larsen fra Direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner om sagen d. 6.9.72, efter samtale med bl.a. sekretariatschef Edward Ise og kontorchef Søren Korsgård. På dette tidspunkt havde ejendomsretten til grunden været kommunes og direktoratets en rum tid.

På mødet var der enighed om, at behovet talte for en øjeblikkelig etablering, og om at det var en god ide at vi påtog os etableringen, hvis der var tale om en integreret institution for børn i vuggestue-, børnehave- og fritidshjemsskolen, da vi kunne påtage os den med det samme. Artalen blev, at man ville gå videre med sagen, og at vi skulle sætte os i forbindelse med søgebehandleren, Benedicte Berner en uge senere. På dette tidspunkt ville man kunne fortælle os, hvad direktør Henrik Jespersen og evt. De mente om sagen.

I den mellemliggende tid har vi først rykket med jævne mellemrum, siden har vi nyjedes med at forhøre os lejlighedsvis, sideløbende med skitseprojekteringen. Denne er afsluttet nu, og omfatter en

/2

2

bygning, hvis ene halvdel rummer 1 integreret institution for 64 børn i 0-12 års alderen, og hvis anden halvdel rummer 1 miniklub for 20 børn, samt 1 fritidsklub med tilhørende byggelegeplads for 110 børn, udformet med henblik på etablering af 1 ungdomsklub, på et senere tidspunkt.

De har ved flere lejligheder udtalt Dem offentligt om, at både De, Magistraten og Direktoratet ser med så meget sympati på vores bestræbelser, at man vil støtte os, så vort arbejde kan realiseres - når muligheden gives. Muligheden foreligger nu - grunden har været ryddet i 1 år, Direktoratet har haft 1 år til sine overvejelser, vi har vort skitseprojekt færdigt, samt forslaginger fra de pædagoger der har været med til at udforme projektet med os, om at de vil arbejde der.

Derfor mener vi, at tiden er inde til, at Magistraten og Direktoratet giver sine gode hensigter synlige konsekvenser.

Det er på denne baggrund, og af hensyn til Deres udtalelser om at De vil hjælpe og mødes med os, at vi henvender os til Dem, med ansøgning om at hjælpe os og Direktoratet på vej, på et møde hvor vi kan aflevere vores etableringsansøgning, samt præsentere og diskutere vores skitseprojekt og økonomiske overslag med Dem.

Idet vi udtrykker håbet om, at De vil modtage vores ansøgning til Dem i den samme positive ånd, som vi har udformet skitseprojektet og denne henvendelse i, beder vi Dem om, om muligt, at give os et tidspunkt hvor det er Dem bejligt at modtage os, i ugen mellem d. 17-25.6.73.

Med venlige hilsener,
 P.K.V.

<i>Ebbe Roos</i>	<i>Boya Rasmussen</i>
<i>H. Rind</i>	<i>Skandl Skottkjær Olsen</i>
<i>Anne Arvid Johansen</i>	<i>Kenneth Pedersen</i>
<i>Birgit Jensen</i>	<i>Tinne Sporsen</i>
<i>Lone Feharson</i>	<i>Tor Lohm</i>
	<i>Baron Hansen</i>

Tilsendt Direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner til orientering i kopi.

Der var imidlertid mange småting, der skulle files til endnu.

Under arbejdet hermed var vi stødt på historien om Ægirsgade-Rådmandsgade-karreen i Røde Rose-blad nr. 7. Her havde vi studset over, at der var en plads der var angivet i dispositionsplanen, som var blevet væk i et byplanvedtægtsforslag, samt over at formanden for borgerrepræsentationen, Weidekamp, ville have en vej til at svinge ned over de kommunale grunde, som vi havde med at gøre. Pladsen måtte være vores legeplads og vejen en, der måske skulle hen i vores hus! Vi havde fået fat i både byplanforslaget og en kopi af det brev, hvori vejen blev beskrevet, og behandlede det på et møde den 13.6. Det så ikke så godt ud. Det var rigtigt, at legepladsen ikke blev nævnt i byplanforslaget, men der stod heller ikke noget om, at den ikke skulle være der. Værre var, at en af de grunde, som uddannelsesinstitutionen skulle ligge på, slet ikke skulle bruges til sociale formål efter byplanforslagets opfattelse, men til udvikelse af Forbundshuset i Mimergade. Ligeledes var det galt, at Weidekamp syntes det var en god idé, at der blev taget endnu mere af den jord, som uddannelsescenteret skulle ligge på, til en vej. Det ville betyde, at der ikke blev plads til uddannelsescenteret - og hvad så med vor børneinstitution og legepladsen ned mod Døgmarsgade. Hvorfor stemte byplanforslaget ikke overens med dispositionsplanen?

se evt. bilag nr.1, s.454
 se evt. s.285

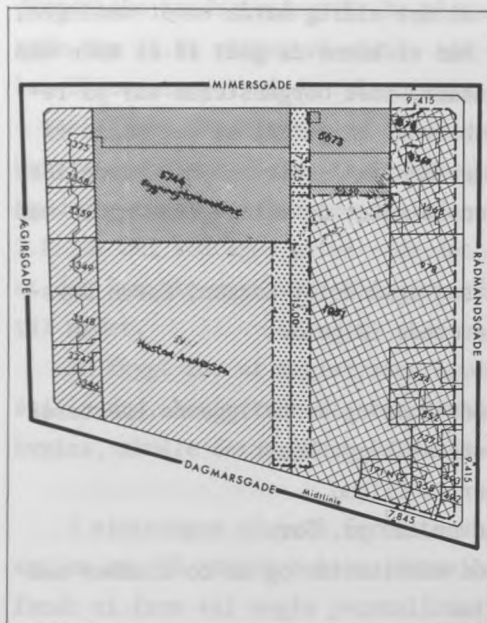
se evt. bilag nr.5, s.431

Efter dispositionsplanens tegninger skal de grunde, som vi beskæftiger os med, anvendes således:

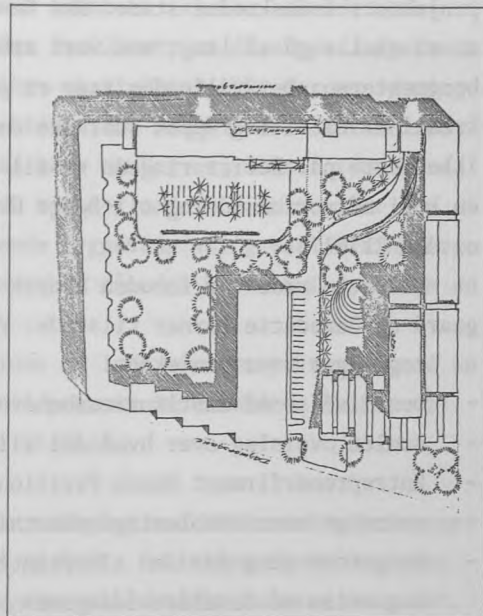

Efter byplanforslaget og bilaget til det brev, hvori Weidekamp foreslår, at vejen flyttes, skulle grundene imidlertid anvendes sådan:

Fra byplanvedtægten:

Fra Weidekamps bilag:

Vi var forfærdede. Var ikke alene bange for, at vores arbejde stod i fare for at være spildt, men også for at der måske var ved at ske en fejltagelse inde i kommunen, således at de ting, der var planlagt på grundene og som vi i kvarteret skulle have glæde af, slet ikke kunne være der. Vi håbede på, at opklare misforståelserne ved at gøre opmærksom på dem. Derfor sendte vi den 16.6. en indsigelse til byplanudvalget. Samtidig sendte vi et brev med kopi af indsigelsen til 4. magistratsafdeling, som havde lavet planerne og samt en orientering med kopi af indsigelsen til borgmesteren for 3. magistratsafdeling, Børge H. Jensen. Det kom til at se sådan ud:

Rede Rose/Thoragade 7 o.g., 2200 København N
 Bestyrelsen for legeplads- og fritidshjemsgruppe nr. 1

Til Byplan- og trafikudvalget
 v/ hr. K. H. Lundberg
 Borgerrepræsentationens sekretariat
 Rådhuset
 1599 København V

Nørrebro den 16.6.73

Indsigelse mod Byplanvedtægtsforslaget for karrsen
 Sct. Agnorsgade, Mimersgade, Radmandsgade og Dagmarsgade

Vi forhandler med 3. magistratsafdelings Direktorat for børne- og ungdoms-
 institutioner om etablering af en midlertidig institution for vore og kvar-
 terets andre børn på matr. nr. 1051 UK. Under arbejdet med fremstilling af
 skitseprojekt, er det med stor tilfredshed vi har konstateret, at kommu-
 nen har udlagt alle matr. mellem Radmandsgade og matr. nr. 5957 og 5744 UK
 til sociale og rekreative formål.

Det er derfor med stor forundring, vi nu erfarer, at byplanforslaget for-
 ringer dette, også for dispositionsplanen, uhyre værdifulde element. Hvis
 byplanvedtægtsforslaget, om at matr. nr. 5673 UK skal udlægges til bolig-
 og forretningsområde, vedtages, vil det have til konsekvens, at den rest-
 værende del af arealets udnyttelsesværdi forringes urimeligt. En anden konse-
 kvens af dette forslags vedtagelse vil være, at de institutioner og rekrea-
 tive arealer, som dispositionsplanen forudsætter, ikke kan etableres.

Til forbundens henstilling til udvalget, om at pålægge kommunen en meget
 arealkrævende vejbyrde, ved anlægning af den i byplanvedtægten foreslåede
 vejføring til matr. nr. 5957 fra Mimersgade, skal det bemærkes, at dette,
 ud over at belaste kommunen med en vejbyrde der ikke er dens, vil forhin-
 dre bebyggelse af arealet mellem Radmandsgade og den foreslåede vej.

På denne baggrund hånder vi byplan- og trafikudvalget om, at indstille
 vedtægtsforslaget til godkendelse i borgerrepræsentationen, med ændring af
 matr. nr. 5673 udnytelse, så denne kommer i overensstemmelse med disposi-
 tionsplanen, som sikrer at de sociale og offentlige funktioner kan løses på
 en så hensigtsmæssig måde, at der bliver tale om en samlet, og bebyggelses-
 mæssigt sat god løsning af de rekreative og sociale funktioner i området.

Med venlig hilsen
 Børge H. Jensen
 Borgerrepræsentationens sekretariat
 Rådhuset
 1599 København V

Tilsendt 3. og 4. magistratsafdeling i kopi.

Rede Rose/Thoragade 7 over gården, 2200 N.
 Bestyrelsen for legeplads- & fritidshjemsgruppe nr. 1.

Borgmester Børge H. Jensen
 Københavns Magistrats 3. afd.
 Rådhuset
 1599 V.

Den 16.6.1973
 Vedl. Byplanvedtægtsforslag for karrsen Agnorsgade, Mimers-
 gade, Radmandsgade, Dagmarsgade.

Byplanvedtægtsforslaget forringer i høj grad magistratens muli-
 ghed for at realisere de opgaver, der er den pålagt iflg.
 dispositionsplanen for Dagmarsgadeområdet, Ydre Nørrebro.

Vedlagte indsigelse tilsendes Dem til orientering, med opfor-
 dring om at være opmærksom på de begrænsninger, der stilles i
 forslaget, samt træffe de nødvendige forholdsregler.

Med venlige hilsener
 Børge H. Jensen

Vedlagt kopi af indsigelse tilsendt Borgerrepræsentationens
 byplan- og trafikudvalg d.d.

På dette tidspunkt havde vi endnu ikke fået nogen reaktion fra Børge H. Jensen på vor anmodning om et møde. Derfor besluttede vi at rykke. Herved erfarede vi at vort brev på mystisk vis var bortkommet. Først efter nogle dage, da vi talte med sekretariatschef Hee, dukkede brevet op. Hee var bestyrtet over projektets fremskredne stade. Han hævdede, at det aldrig havde været meningen, at vi skulle gå så langt med vort arbejde. Men vi kunne da godt få et møde med borgmesteren. Det ville dog tage et par måneder, idet borgmesteren var på re-creation. Da vi i gruppen snakkede om det, blev vi enige om, at det kunne vi ikke vente på. Derfor ringede vi til direktør Henrik Jespersen. Han havde fået en kopi af vor anmodning til Børge H. Jensen om mødet og ville gerne mødes med os den 21.6.73.

På dette møde var foruden Henrik Jespersen også Holst-Larsen, Søren Korsgaard og Benedicte Berner tilstede. Vi afleverede følgende:

- tegninger over projektet
- beskrivelse af institutionsbehovet i Røde Rose og de omliggende kvarterer
- samlet overslag over hvad det ville koste at bygge huset
- Entreprenørfirmaet Dansk Pavillon Byggeri's tilbud
- oversigt over etableringsomkostningerne pr. m² pr. barn
- budgetoverslag for den aldersintegrerede institution og de to klubber med angivelse af forældrebidragenes størrelse
- beregning over hvad indretningen af huset ville koste
- redegørelse for hvilke beløb vi selv skulle skaffe.

Alle var enige om:

- at behovet for institutionen var indiskutabelt, idet der er en ringere dækning af institutioner i Røde Rose end alle andre steder i København, og det blev igen fastslået, at det i henhold til loven betød, at institutionen skulle op - og op nu!
- at projektet, efter gennemgangen af tegningerne, var både fornuftigt og spændende: Det var udfra pædagogiske synspunkter tiltalende, prisen var der heller ikke noget at sige på, - etableringsomkostningerne pr. m² pr. barn var mindre end i de institutioner, der var under opførelse
- at børnetallet syntes at stemme med m²-antallet
- at pædagognormeringen syntes at svare til børneantallet
- at grundens anvendelse og husets placering svarede til kommunens planer med grundene.

Det aftaltes herefter:

- at kommunen til vort næste møde skulle gennemgå projektet og dets økonomi nærmere
- at kommunen skulle afgøre hvorledes lejevilkårene skulle være
- at vi skulle undersøge, om vi kunne få dispensation fra at lave sikringsrum, således at prisen herfor ikke skulle medtages i omkostningerne - og endelig
- at vort næste møde skulle være den 2.8.1973 kl. 10.00.

En lille uges tid efter fik vi et brev fra Børge H. Jensen's stedfortræder, rådmand Kai Brank. Det var skrevet så tidligt som den 22.6. - dagen efter vort møde i direktoratet - men brevet var blevet forsinket på vort kontor i Thorsgade. Rådmand Kai Brank, er ikke i tvivl om at "vore ønsker og forslag er blevet modtaget meget positivt". Han vil "meget gerne selv hjælpe", men man har

se evt. bilag
nr.6, s.431

se evt. bilag
nr.7, s.434

"været nødt til at indstille sig på en neddæmpning af aktiviteten". "Den økonomiske situation sætter meget snævre grænser for forøgelse af de kommunale udgifter". Hovedproblemet er at "få pengene til at række til de i forvejen planlagte opgaver". På denne baggrund må også Røde Rose "indrette sig efter de økonomiske kendsgerninger". Da rådmand Brank åbenbart ikke er bekendt med vort møde den 21.6. ringer vi straks til ham. Han forklarer, at direktør Jespersen kan blive stoppet af den økonomiske afdeling, og at Brank ikke ser en løsning i øjeblikket. Resultatet af denne samtale bliver, at Brank lover at tale med Henrik Jespersen, dels for at høre om, hvad hans tanker er, dels for at høre, hvad der eventuelt kan gøres, inden vi skal til det møde i direktoratet den 2.8.73. Det vedtages at vi - da det daværende byggestop alligevel forhindrer, at der kan ske noget før tidligst efter november måned - blot skal se tiden an til mødet.

Af frygt for at magistraten havde i sinde at lade vort projekt afgå ved en stille død, besluttede vi at henvende os til pressen inden mødet. Skulle vi kvæles, skulle det i hvert fald ikke ske i stilhed.

I slutningen af juli fordelte vi derfor arbejdet med at kontakte aviserne mellem os. På Nørrebro Avis, Aktuelt, Land og Folk, Politiken og Information fandt vi frem til nogle journalister, der gerne ville tænke nærmere over det. De kunne godt se det alvorlige i sagen og de fleste mente, at det nok ville være bedst at skrive om det den dag, mødet skulle finde sted. Det gav os problemer fordi vi, sent på eftermiddagen dagen inden mødet, blev ringet op af Benedicte Berner, som meddelte at vort møde var aflyst, og at hun hverken kunne give os nogen begrundelse eller en ny mødedato. Der stod vi! Arbejdet med at finde en ny mødedato blev en slem oplevelse i bureaukratiets afbørstningsmaskine. Måske var det avisernes skriverier, der hjalp os til endelig at få mødet i stand tre uger senere, d. 20.8.

Direktoratet var i hvert fald ikke særlig glad for den artikel, Information bragte den samme dag.

Afbørstningen

Det blev et dårligt møde. Det offentliges repræsentanter mødte påfaldende uforberedte. Vi redegjorde for, hvordan det var gået med sikringsrummene. Vi havde fået forsikringer fra Husted-Andersen om, at han ville stille sine sikringsrum i TOP HOUSE til rådighed for os, hvis problemet kunne løses ad denne vej. Civilforsvarstyrelsen havde stillet sig meget velvillige, da vi talte med dem inden ferien, men foreslog, at vi satte spørgsmålet i bero, idet der var udsigt til en ændring i bestemmelserne indenfor den nærmeste fremtid - hvilket ville være til vores fordel.

Det eneste direktoratet havde foretaget sig var at få statistisk kontor til at beregne Røde Rose og Ydre Nørrebros behov for institutioner. Disse bekræftede nok en gang, at vore institutionsbehov er større end andre københavnske kvarterers. Desuden viser statistikken, at der også i fremtiden vil være et stigende behov i forhold til befolkningsprognoserne. Det forsøgte Henrik Jespersen uden held at fortolke omvendt. Hvad angik det materiale vi havde afleveret samt spørgsmålet om lejeaftalen, havde de endnu ikke fået kigget på det men ville have det klar til næste møde, som fastsattes til den 11. september.

Også dette møde blev aflyst. Nyt møde fastlagdes til den 17.9.

Endnu en gang blev vi ringet op om aftenen før mødet af direktoratet med beskeden: mødet aflyst.

Før hvert møde havde vi forberedt os grundigt, vi bad os fri fra arbejde for at kunne møde op, og kan kun betragte aflysningerne som sjuskeri.

Den 27.9. blev det imidlertid endelig til noget. Til stede var: Henrik Jespersen, hans sekretær Holst-Larsen, Korsgaard, Benedicte Berner, kontorchef Kristensen samt en fra arkitektafdelingen. For en gangs skyld var de ikke uforberedte. De havde inviteret børnehvegruppen til det samme møde, og arrangementet syntes at have til formål at afvise os under henvisning til at børnehvegruppen nu havde fået deres bevilling til "Lerbakkehus" igennem.

Når snakken og spillet skæres bort var udbyttet af mødet en formodning om, "at nu var der ikke længere plads til institutionen", samt en forsikring om "at de gerne ville hjælpe os et andet sted". De kunne ikke fortælle os hvor, men kunne godt se, at der ikke så ud til at være noget, der var lige så godt. Men måske en af pavillonerne til Balders Hopsital, når de blev ryddet og der blev truffet bestemmelse om deres anvendelse. Endelig blev det aftalt, at de ville se på forholdene ude i Røde Rose sammen med os, den 17.10.1973 om eftermiddagen.

Det så for os ud til, at de svinestregere, vi var begyndt at frygte kommunen var ved at lave med grundene, skulle blive en realitet. Vi gjorde, hvad vi kunne for at få dem til at fortælle os, hvad det var der fik dem til at tvivle på, at der nu, trods alle beslutninger, ikke længere var plads til institutionerne. Hver gang vi prøvede, fik vi en sludder for en sladder til svar, men ikke en lyd om årsagen.

Da vi havde sundet os, begyndte vi at forberede "Røde Rose-vandringen" ved at samle alle de oplysninger vi kunne støve op om grundene i området.

Besigtigelsen fandt sted som aftalt. Både Henrik Jespersen, hans sekretær, en arkitekt Vilién, Holst-Larsen og Korsgaard kom. Vejret var godt. Vi fik en masse hyggelig sludder, mens vi gik rundt og kiggede på kvarteret. Det fik vi også under den efterfølgende kaffedrikning på kontoret. Da vi syntes, det blev for meget spurgte vi igen, om det dog ikke var muligt at få noget konkret at vide om, hvad årsagen til deres "formodninger" var. Men nej - "nu sad vi jo lige og havde det så hyggeligt".....

HVAD FANDEN SKER DER PÅ RÅDHUSET

På vej til borgerrepræsentationen

Skulle vi have noget at vide, måtte vi altså selv finde frem til oplysningerne. Af alle de mange oplysninger vi fandt frem, der omfattede beslutninger om grunden, var der ikke en eneste, der sagde, at institutionerne ikke skulle være der. Tværtimod: Alle de beslutninger, der er truffet i borgerrepræsentationen om disse grunde, siger, at institutionerne skal være der. Og det er mange beslutninger. Borgerrepræsentationen har faktisk efterhånden investeret

mindst 7½ (syv og en halv) mill. kroner i erhvervelsen af området med henblik herpå. Hver gang, der er bevilget et beløb, er det sket for at skabe plads for et uddannelsescenter, børneinstitutioner og et torv i forbindelse med de kommende gågader.

Efterhånden som oplysningerne blev samlet kunne vi begynde at skimte, hvad der var galt. Det kom klarest til udtryk i den måde, hvorpå magistratens 4. afdeling gennem bygnings- og byplanmæssige dispositioner systematisk havde forringet områdets værdi, tilsidesat borgerrepræsentationens beslutninger og svindlet med skatteborgernes penge:

Medens borgerrepræsentationen har investeret 7½ million kroner i at frigøre det areal, hvorpå et uddannelsescenter, nogle børneinstitutioner og et torv skal ligge, har magistratens 4. afdeling gjort følgende:

1. accepteret at Husted-Andersen havde støbt grunden til TOP HOUSE, således at afstandsbestemmelserne blev overskredet og givet ham en byggetilladelse med en dispensation, der betyder at der skal bygges tilsvarende mindre på kommunens grund for at bestemmelserne kan overholdes.
2. afdelingen har, på trods af, at det er dem selv, der har udarbejdet dispositionsplanen, lavet et byplanforslag, der er i strid med dispositionsplanen. I denne byplanvedtægt har de fjernet grundareal svarende til bebyggelsesmulighed på 1/7 af det samlede etageareal. Dette grundareal var i dispositionsplanen udlagt til de institutioner, som har været den eneste hensigt med kommunens investeringer af de 7½ mill. kr. Dette til trods for, at jord svarende til denne syvendedel kun koster en nittendedel (1/19) af, hvad der foreløbig er anvendt pr. køby m². Og ikke nok med det. I samme "åndedrag" siger byplanvedtægtforslaget, at forbundene, dersom de ønsker det, kan erhverve yderligere 400 m² af kommunens helt nødvendige og surt erhvervede jord.
3. anbefalet det borgerrepræsentationsudvalg, som behandler byplanforslaget herudover at forære forbundene den jord, som de iflg. 4. afdelings byplanforslag skal anlægge en vej på. Dette skal ske ved at man snupper endnu en ordentlig bid af kommunens jord - den jord, som vi ikke kan undvære en eneste bid af, når vi skal realisere formålet med de investerede 7½ mill. kr. Denne nye vejføring skal ske til trods for, at den i byplanforslaget planlagte vej ikke ville være til gene for forbundene, idet 4. magistratsafdeling selv har tilladt portgennemkørsel i forbundenes eventuelle byggeri!
4. 4. afdeling har på opfordring fra byplan- og trafikudvalget forhandlet med ejerne af TOP HOUSE for at opnå et legeareal, der kunne benyttes af alle. Forhandlingerne resulterede i at dette kunne realiseres mod at kommunen betalte en erstatning på 20.-40.000 kr. Imidlertid fik byplan- og trafikudvalget det svar fra 4. afdeling, at erstatningsbeløbet skulle være omkring kr. 250.000 (1/4 mill.!). For en ordens skyld skal det lige nævnes, at legearealet aldrig er blevet til noget.

Ingen af os havde drømt om, at noget sådant kunne ske. Det er imidlertid ikke det eneste man undres og forarges over. Der er også meget andet uforståeligt i de oplysninger, som det lykkedes os at finde frem til. Hvordan kan det f.eks. gå til, at beslutningerne om "syvendedelen" (alias "bagerigrunden", matr.nr. 5673) kan komme til at foreligge på de tidspunkter, i de sammenhænge

og altså i den rækkefølge, som de gør?

Her er den del af handlingsforløbet, som vi fik kendskab til:

- 1927-1937 Kommunen køber 4 ejendomme mellem Døgmarsgade og Mimergade ud mod Rådmandsgade (matr.nr. 492, 493, 1369 og 1370 UK) til en nuværende ejendomsværdi af godt 600.000 kr.
- 1968 1.7.68 Forbundene køber matr.nr. 5744 mellem Døgmarsgade og Mimergade af Fællesbageriet, og træffer samtidig en aftale om ret til eventuelt senere at købe matr.nr. 5673 ("Bagerigrunden").
- 1.10.68 Forbundene køber ligeledes matr. nr. 5284 og 5830 (dele af den senere "forbunds-tomt").
- 1969 16.8.69 Husted-Andersen og Bøje Nielsen får foreløbigt skøde på Barding-grunden.
- 16.9.69 Nørrebro Avis offentliggør "Husted's" byggeplaner: 11-etages højhus med 260 små lejligheder på Barding-grunden.
- ? .9.69 Efter at have læst det spørger borgerrepræsentant Erik Sigsgaard (VS) 4. magistrat, om det kan være rimeligt.
- 9.10.69 Magistratens 4. afd. besvarer Erik Sigsgaards spørgsmål i borgerrepræsentationen, og siger, at de vil overveje at lave en undersøgelse af kvarterets institutionsbehov.
- 17.11.69 Husted's arkitekt søger om byggetilladelse og beder om paragraf 9-forbud, hvis 4. magistratsafdeling ikke vil godkende planerne, som de er. Et paragraf 9-forbud betyder, at staten kan stoppe sagen i indtil et år, for at give kommunen mulighed for at udarbejde et andet forslag til områdets anvendelse. Foreligger en sådan plan ikke inden et år, vil kun den almindelige byplan- og bygningslovgivning - som forud - være gældende for bygherren.
- 1970 6.1.70 Husted skriver og minder magistraten om, at han har bedt om et eventuelt paragraf 9-forbud.
- 6.2.70 Overborgmesterens afdeling forhandler med Generalplandirektoratet om at lægge et omsorgsseminarium på Husted-Andersens grund (Barding-grunden).
- 12.2.70 4. magistratsafdeling beder boligministeriet om at nedlægge et paragraf 9-forbud på grunden med henvisning til deres ønske om at lave en byplan for karreen og de undersøgelser, de er ved at lave om institutionsbehovet.
- 23.2.70 Boligministeriet bevilliger paragraf 9-forbudet og gør opmærksom på, at byplanen skal være færdig inden et år.
- 17.11.70 Husted-Andersen og Bøje Nielsen betaler resten af købesummen og får endeligt skøde på Barding-grunden.
- 24.11.70 3. magistratsafdeling skriver til 4. magistratsafdeling at de ønsker børneinstitutioner og et uddannelsescenter i karreen.

- 1971 23.2.71 Byplanen burde foreligge.
- 3.3.71 Generalplandirektoratet udfærdiger et notat om sine forhandlinger med de forskellige magistratsafdelinger om karreen og dispositionsplanen for Ydre Nørrebro.
- 1.5.71 Skæringsdag for kommunens overtagelse af forbundstomten og for dens bytte af forbundstomten med Husted's Bardinggrund.
- 14.6.71 Magistraten foreslår borgerrepræsentationen at vedtage købet og byttehandelen med henvisning til, at der vil blive lavet en byplan for karreen samt til, at arealet mellem forbundsgrundene og Rådmandsgade, Dagmarsgade og Mimersgade skal bruges til offentlige formål.
- 18.6.71 4. magistratsafdeling svarer boligministeriet i Fenrisgade-sagen og påstår, at der "er udarbejdet et byplanforslag for karreen mellem Dagmarsgade, Ægirsgade, Mimersgade og Rådmandsgade".
- 24.6.71 Borgerrepræsentationen behandler magistratens forslag af 14.6.71 for lukkede døre.
- 16.9.71 Borgerrepræsentationen vedtager at købe forbunds-tomten for ca. 3.000.000 kr. og at bytte den med Barding-tomten for at bruge grundene i overensstemmelse med, hvad den endnu uafsluttede undersøgelse af institutionsbehovet vil kræve. Det fremgår af papirerne, at forbundene har en aftale med fællesbagerierne om at købe bagerigrunden, hvis de ønsker at forlænge deres bygning, og at forbunds-tomten skal bruges til boligbyggeri, som vil blive indrettet efter den kommende byplans bestemmelser.
- 5.10.71 Vi beder direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner (3. magistratsafdeling) om enten at få overdraget brugs- eller købsretten til forbunds-tomten.
- 7.12.71 Direktoratet fortæller os, at de ikke kan hjælpe os, fordi bytteaftalerne ikke er færdige. Det er de imidlertid. Det eneste der ikke er sket med dem endnu er, at de ikke er tinglyst.
- 1972 21.2.72 Husted indsender sine byggeplaner til kommunen ikke til bygningsmyndighederne, men generalplandirektoratet, der er den afdeling der laver planerne for byens udvikling.
- 13.3.72 Overborgmesteren foreslår borgerrepræsentationen at godkende en tids- og investeringsplan for saneringen i København, hvori bl.a. afsættes ca. 2.000.000 kr. til totalsanering af grundene mellem Mimersgade og Dagmarsgade mod Rådmandsgade, med henvisning til magistratsafdelingernes ønsker om gadereguleringer, legepladser, grønne arealer og børneinstitutioner m.v.
- 23.3.72 Vi får for første gang at vide, at direktoratets afslag af 7.12.1971 ikke var så slemt ment.
- 20.4.72 Carl Ejner Jørgensen og Børge H. Jensen udtaler deres i interesse for os og de problemer, der er blevet taget op

i borgerrepræsentationen på initiativ fra børnehavegruppen og de siger, at både de og magistraten glæder sig til at arbejde med tingene i udvalget og finde ud af hvordan de kan hjælpe os.

- 24.4.72 Børge H. Jensen uddyber sine forsikringer til Røde Rose i eftermiddags-radioen.
- 22.6.72 Borgerrepræsentationen vedtager tids- og investeringsplanen for saneringen af 13.3.72 uden ændringer.
- 16.8.72 Husted beder 4. magistratsafdeling om lov til at udgrave og støbe en del af sin grund.
- 4.9.72 4. magistratsafdeling offentliggør sit dispositionsplanforslag, der nu mod forventning ikke omfatter Ydre Nørrebro men kun Dagmarsgade-området. Heri fastslås institutionsbehovet og meddeles, at 3. magistratsafdeling først vil lave nogle midlertidige børneinstitutioner og én legeplads, derefter nogle blivende børneinstitutioner, et uddannelsescenter og en legeplads på samtlige grunde mellem Mimersgade og Dagmarsgade mod Rådmandsgade, og altså også bagerigrunden. Det fremgår, at det skal være et væsentligt element i miljøet, og at det er en af planens hoved-hjørnestene, i kombination med Dagmarsgades og Rådmandsgades forandring til gågader:
- 6.9.72 Vi laver en foreløbig aftale med direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner (3. magistratsafdeling) om, at vi skal lave en midlertidig, aldersintegreret børneinstitution på Barding-tomten.
- 29.9.72 Kommunen forpligtiger sig til at respektere forbundenes forkøbsret til bagerigrunden.
- 5.10.72 Borgerrepræsentationen overgiver dispositionsplanforslaget til et udvalgs undersøgelser og overvejelser efter en interessant diskussion.
Husted-Andersen og Bøje Nielsen begynder at grave deres grund ud.
- 13.11.72 4. magistratsafdeling konstaterer, at Husted både har startet sit byggeri og overskredet afstandsbestemmelserne, giver ham den manglende byggetilladelse og pålægger kommunen at bære byrden af hans overskridelser i dens kommende byggeri. Samtidig pålægger de ham dog at lave et forslag til en legeplads, evt. i samarbejde med stadsarkitekten.
- 25.11.72 4. magistratsafdeling giver Husted lov til at bygge det, han allerede er i fuld gang med.

- 1973 15.1.73 4. magistratsafdeling anbefaler borgerrepræsentationen at vedtage sit forslag til en byplan for karreen Agirsgade, Mimersgade, Rådmandsgade og Dagmarsgade. Det passer ikke til dispositionsplanen. Det omfatter ikke bagerigrunden og ikke andre af de bestemmelser, der er lavet både i boligministeriet og borgerrepræsentationen, end

- den, at de andre grunde ud mod Rådmandsgade skal være til offentlige formål - og siger ikke ét ord om at byggeriet på forbunds-tomten er i fuld gang. Endelig foreslås det, at forbundene skal have lov til at købe 400 m² af kommunens jord, hvis de vil købe bagerigrunden.
- 18.1.73 Borgerrepræsentationen behandler 4. magistratsafdelings, nu 2 år forsinkede, byplanforslag for første gang og sender det i udvalg.
- 26.2.73 Ægirsgade-beboerne afsender deres første protest mod byplanforslaget.
- Borgerrepræsentationens formand, Weidekamp, skriver til formanden for det udvalg, som behandler byplanforslaget at forbundene er pikerede over, at der skal føres en vej ind gennem det hus, som de måske vil bygge, når Dagmarsgade skal være gågade og man derfor skal kunne køre fra Mimersgade til TOP HOUSE. Det synes Weidekamp også er synd, og foreslår udvalget, at det skal følge forbundenes idé og i stedet tage en ordentlig luns af kommunens jord ud til formålet, under henvisning til, at det nok alligevel ikke bliver aktuelt før om 15 år (alt til trods for, at vejen ikke kan blive til gene for forbundene, da byplanforslagets paragraf 4 tillader portgennemkørsel).
- 7.3.73 Vi træffer aftale med Dansk Pavillon Byggeri om konsulent-bistand.
- 22.3.73 Borgerrepræsentationen sender et forslag af 12.3.73 fra overborgmesteren, om sanering af husene mellem Dagmarsgade og Mimersgade mod Rådmandsgade, til overvejelse i et udvalg. Heri regnes der med et saneringstab på 1.375.000 kr. og at saneringsudgiften på 2.900.000 kr. kan fås som statslån. Han regner med at nedrivningen vil kunne iværksættes i sommeren 73 og gennemføres på 4-6 måneder. Det anbefales til vedtagelse med henvisning til, at samtlige tomter vil blive stillet til rådighed for 3. magistratsafdeling, og at de først vil lave midlertidige børneinstitutioner af længere varighed end normalt og bagefter permanente institutioner, som angivet i dispositionsplanen, til offentligt opholdsareal, blivende børneinstitutioner og et uddannelsescenter.
- 23.5.73 Vores projekteringsarbejde er færdigt.
- 8.6.73 Vi er så langt fremme, at vi kan skrive til Børge H. Jensen og anmode ham om et møde samt om tilladelse til at bygge.
- 13.6.73 Ægirsgade-beboerne skriver til byplanudvalget og tilbageviser 4. magistratsafdelings urigtige oplysninger til udvalget, om lejlighedernes størrelse, antal osv. i Hustedes byggeri.
- 16.6.73 Vi bliver opmærksomme på byplanforslagets betydning og skriver til udvalget, at det skal inddrage bagerigrunden

i det offentlige areal og lade være med at flytte den kommende tilkørselsvej til Hustedes byggeri, da det ellers kan blive umuligt at lave det, som det er meningen, der skal være på grundene.

21.6.73

Vi mødes med direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner om tilladelse til at bygge den midlertidige institution og afleverer vores projekt, kalkulationer osv. Det aftaltes, at vi inden næste møde skulle fremskaffe oplysning om vore muligheder for at få hel eller delvis dispensation for etablering af sikringsrum, medens direktoratet skulle gennemgå projektet og dets økonomi nærmere, samt afgøre hvordan lejearrangementet om jorden skal ordnes.

se evt. s.230
og s.231

21.6.73

Ægirsgade-beboerne skriver til byplanudvalget og beder dem om at lave byplanen sådan, at deres gårde og Hustedes kan blive slået sammen.

22.6.73

Rådmand Kai Brank reagerer på vores henvendelse til Børge H. Jensen ved at skrive til os, at han sympatiserer med- og vil støtte os samt orienterer os om kommunens aktuelle økonomi og om, at de pågældende arealer er tænkt anvendt af kommunen selv.

Det udvalg, som den 22.3.73 blev sat til at overveje om det syntes, at borgerrepræsentationen skal godkende overborgmesterens saneringsplan, sender sin betænkning til borgerrepræsentationen og anbefaler at den vedtages, uforandret, selv om byplanforslaget endnu ikke er behandlet.

26.6.73

Vi modtager Kai Branks brev og får en telefonsamtale med ham, hvoraf det fremgår at han ikke er bekendt med vore forhandlinger med direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner. Efter en orientering om kvarterets institutionsbehov og sagens stilling i direktoratet aftaltes det, at han skulle tale med direktoratet om dets forestillinger og vores muligheder, inden vort næste møde med det.

28.6.73

Borgerrepræsentationen, overborgmesteren og saneringsudvalget vedtager saneringsplanen uforandret.

2.7.73

Byplanudvalget spørger 4. magistratsafdeling om, hvorfor den ikke har stillet Husted nogle betingelser om sammenlægning af gårdene i karréen og om afdelingen ikke kan sørge for at der bliver plads til et legeareal.

20.8.73

Vi mødes igen med bl.a. Henrik Jespersen, Søren Korsgaard og Børge Holst-Larsen. Kommunen bekræfter at vores institutionsbehov er større end i kommunen som helhed og vil være det på både kort og langt sigt. Hvad lejeaftalen angår, er der endnu ingen endelig afgørelse. Man regner med at have den klar til næste møde.

14.9.73

4. magistratsafdeling svarer byplanudvalget på de spørgsmål, som udvalget har stillet den i anledning af henvend-

delserne fra bl.a. os. Heri siger de bl.a. at de ikke synes, at bagerigrunden bør inddrages i det offentlige areal nu, men at det måske nok er en god idé at gøre det, hvis forbundene finder ud af, at de ikke vil bygge på grunden, og opgiver deres nu erhvervede forkøbsret. Dette til trods for at kommunens investeringer nu udgør mindst 7.286.000 kr. (syv millioner to hundrede otteti seks tusinde), og omfatter 11/12 (elleve tolvtedele) af det i dispositionsplanen udlagte areal, samt til trods for, at de ting man har købt grundene for at bygge der, ikke kan bygges på de 11/12 af arealet, fordi bagerigrunden trods sin lidenhed (1/12) bærer 1/7 af det samlede grundareals udnyttelsesmuligheder, og det er en utrolig ødsel anbefaling, fordi denne ene syvendedel (1/7) kan erhverves for en nittendedel (1/19) af den samlede investering i jord (grundens ejendomsværdi er 400.000 kr.).

- 27.9.73 Vi mødes atter med direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner ved bl.a. Henrik Jespersen, Søren Korsgaard, Poul Kristensen, Henrik Vilién og Børge Holst-Larsen. Her meddeles det os, at etableringsmuligheden for en midlertidig og senere blivende børneinstitution i karréen ikke længere er sikker. Til begrundelse herfor kan kun oplyses, at der måske ikke længere kan blive plads til den. Det aftales at gå en tur sammen i Røde Rose for at se efter andre etableringsmuligheder.
- 27.9.73 4. magistratsafdeling forhandler med Husted om noget plads til et legeareal. Husted indvilliger i at stille 400 m² af sit grundareal til rådighed, mod en erstatning på mellem 20. og 40.000 kr., svarende til et af ham forventet modkrav fra de 20 der havde lejet lejligheder af ham på det tidspunkt.
- 3.10.73 4. magistratsafdeling svarer byplanudvalget at Husted ikke er særlig villig at forhandle med og, at det vil koste omkring 250.000 kr. at få legearealet.
- 17.10.73 "Røde Rose-vandringen" finder sted. Herunder konstateres det bl.a. at der ikke findes nogen etableringsmuligheder, der tåler sammenligning med mulighederne på matr.nr. 1051. Det aftales, at vi må se tiden an.

Da vi var kommet så langt havde vi ikke anden udvej end at bede borgerrepræsentationen om at tage sig af sagen. Vi havde svært ved at sammenfatte det hele i få ord, men gjorde det så godt vi kunne, da vi den 11.11.73 sendte borgerrepræsentanterne, overborgmesteren og de andre borgmestre en redegørelse om tingenes tilstand med anmodning om at der blev sat ordentlig skub i tingene.

Vi bad dem om at sørge for at det ikke kunne ske igen, at borgerrepræsentationens beslutninger blev umuliggjort af administrationen. Vi bad dem om at behandle sagen på et åbent borgerrepræsentationsmøde, så alle kunne overvære drøftelserne. Samtidig bad vi dem om at sørge for at drøftelserne mandede ud i at byplanforslaget blev bragt i overensstemmelse med alle de beslutninger som

borgerrepræsentationen og borgmesterforsamlingen havde taget gennem tiden og således bringe byplanen i overensstemmelse med dispositionsplanen. Desuden henstillede vi, at de midlertidige børneinstitutioner og den midlertidige legeplads, såvel som den blivende legeplads, de blivende børneinstitutioner og uddannelsescenteret blev realiseret.

Med undtagelse af Nørrebro Avis svigtede pressen totalt, og vi hørte ikke så meget som en lyd fra en eneste af borgerrepræsentanterne før midt i januar, nemlig fra Peder Boas Jensen (VS), der den 18.1.74 stillede følgende forslag til beslutning i borgerrepræsentationen: "Det besluttes, at arbejdet med etablering af en børneinstitution på matr. nr. 1051 Udenbys Klædebo kvarter, Rådmandsgade, således som skitseret i projekt fra Røde Rose, snarest muligt genoptages, således at institutionen kan tages i brug i løbet af sommeren 1975". Det var udmærket, men sagde kun noget om den midlertidige institution.

Der skulle være valg i begyndelsen af foråret. Vi var begyndt at blive bange for at vor henvendelse var ved at blive glemt. Vi fik kontakt med nogle forældre, der havde børn i den eneste kommunale børnehave i Røde Rose. De havde ikke udsigt til at kunne få pladser til deres børn i noget lokalt fritidshjem. Sammen med dem henvendte vi os derfor i et brev til borgerrepræsentanterne og borgmesterforsamlingen den 10.2.74 med over 300 underskrifter. Vi fik valgkampsvær på brevet fra Bodil Boserup (SF) og Erik Hansen (DKP), men aldrig noget konkret udspil. Den 10.3.74 kunne vi sende dette ud til alle dem, der havde været med til at underskrive henvendelsen til borgerrepræsentationen:

se evt. bilag
nr.10, s.437

Røde Rose / Frittergruppen

Den 10.3.74.

v/ Else Roos, Balders Plads 6, 2200 N.

Spørgsmålet om vi får vores børneinstitution på Rådmandsgade, bliver afgjort i Borgerrepræsentationen på Torsdag (d. 14.3.74) om aftenen!

KOM MED DERHED!

Borgerrepræsentationens møde er offentligt, og afholdes i borgerrepræsentationens mødesal på Rådhuset. Spørg om vej til lokalet hos Rådhusbetjenten ved hovedindgangen til Rådhuset - den ud mod Rådhuspladsen.

MØDET BEGYNDER KL. 18.30!

Vores sag skal først behandles som nr. 28 - men da de foranstående sager allesammen er nogen "som det ikke forventes at der er nogen der har noget at sige noget til", så regner man med at vores sag kan komme for, så tidligt som kl. 19.00. Kom derfor hellere ved 18.30-tiden.

TVIVLSOMT HVAD DET KAN BLIVE TIL!

Grunden til at vores sag kommer op er, at VS'eren Peder Boas Jensen har reageret. Han har stillet forslag til Borgerrepræsentationen om, at "Det besluttes at arbejdet med etablering af en børneinstitution på matr. nr. 1051 Udenbys Klædebo kvarter, Rådmandsgade, således som skitseret i projekt

fra Røde Rose, snarest muligt genoptages, således at institutionen kan tages i brug i løbet af sommeren 1975."

Heroverfor står en udtalelse fra Magistratens 3. afdeling, hvori de kommer med en masse udenomsnak og urigtige oplysninger om vores aftaler, og hvori de undlader at komme ind på det mest centrale i sagen - "at de ikke længere tror der kan blive plads til institutionen", den grund de gav os da de undlod at give os den endelige godkendelse til at gå igang. Denne udtalelse vil være fremlagt sammen med papirerne til de andre sager, ved indgangen til mødesalen. Der kan man bare tage den med ind.

Vi håber Borgerrepræsentanterne vil behandle sagen ordentligt, men det tyder ikke godt at de tager den op nu - lige inden mange af dem skal udskiftes, som følge af det nys overståede valg. Vi hade håbet, og har arbejdet på at få Borgerrepræsentationen til at behandle sagen inden valget, og altså for en rum tid siden. Det er grunden til at vi ikke har fremsendt vedlagte kopi af vores fælles skrivelse til dig/jer før.

Kærlige hilsener, p.g.v. *Eve Roos.*

Borgerrepræsentationen

I Borgerrepræsentationen gik det, efter deres eget referat sådan:

473/73. 14. marts 1974

- Der forelå følgende forslag til beslutning:

»Det besluttet, at arbejdet med etablering af en børneinstitution på matr.-nr. 1051, Udenbys Klædebo kvarter, Rådmandsgade, således som skitseret i projekt fra Røde Rose, snarest muligt genoptages, således at institutionen kan tages i brug i løbet af sommeren 1975« (stillet af Peder Boas Jensen).

Forslaget var af borgerrepræsentationens formand under henvisning til § 1, stk. 4, i lov nr. 75 af 18. marts 1938 om forandringer i og tillæg til loven om bestyrelsen af Københavns kommunes anliggender oversendt magistraten, der derefter i skrivelse af 4. marts 1974 havde afgivet følgende udtalelse:

»Ved skrivelse af 18. januar 1974 til borgerrepræsentationens formand har venstresocialisternes gruppe stillet følgende forslag til beslutning i borgerrepræsentationen:

»Det besluttet, at arbejdet med etablering af en børneinstitution på matr.-nr. 1051 Udenbys Klædebo kvarter, Rådmandsgade, således som skitseret i projekt fra Røde Rose, snarest muligt genoptages, således at institutionen kan tages i brug i løbet af sommeren 1975.«

Borgerrepræsentationen har ved skrivelse af 23. januar 1974 udbedt sig magistratens eventuelle bemærkning.

Magistraten skal i denne anledning udtale følgende:

Magistratens 3. afdelings særlige interesser i karreen Dagmarsgade/Rådmandsgade/Mimersgade/Ægirs-gade, hvor matr.-nr. 1051 ligger, kan føres tilbage til 1968, da Forbundet for Offentligt Ansatte (DKA) og magistratens 3. afdeling samarbejdede om etablering af en skole for plejepersonale. Man fandt herved frem til denne karre, som lå usædvanlig gunstigt for en lang række praktiksteder. Byggegrund kunne fås, fordi byggefagenes forbund af Arbejdernes Fællesbageri havde købt dettes oprindelige grund mellem Mimersgade og Dagmarsgade (matr.-nr. 5744 Udenbys Klæ-

debo kvarter) men selv kun havde brug for den halvdel, der vender mod Mimersgade.

Skitseprojekt til et seminarium (med kollegieværelser samt børne- og ungdomsinstitutioner) blev udarbejdet af arkitekt Ole Buhl for kommunalarbejderforbundets regning.

Bestræbelserne strandede, fordi man ikke fra staten kunne få tilsagn om, at denne ville påtage sig uddannelsesudgifterne for dette personale efter lignende principper som for fysioterapeuter, ergoterapeuter og laboranter, og fordi kommunen ikke mentes selv at have økonomiske muligheder for at sikre seminariets eksistens.

Overborgmesteren var imidlertid enig med magistratens 3. afdeling i, at kommunen burde købe det pågældende areal og reservere det til et sådant seminarium med henblik på fremtiden - dog således at der eventuelt kunne blive tale om mageskifte inden for nabolaget, hvis dette byplanmæssigt var ønskeligt.

Samtidigt foregik der overvejelser dels angående anvendelsen af en af nabogrundene, som havde tilhørt Bardings Farverier (matr.-nr. 1051) og som var blevet købt af advokat Husted Andersen og direktør Boje Nielsen med henblik på boligbebyggelse, dels angående en byplanvedtægt for karreen. Resultatet af overvejelserne blev bl. a. at borgerrepræsentationen vedtog at købe det til seminarium udsete areal af byggefagenes forbund og at mageskifte det med farverigrunden (matr.-nr. 1051). Advokat Husted Andersen og direktør Boje Nielsen har herefter på den ved dette mageskifte erhvervede del af den oprindelige bagerigrund (matr.-nr. 5744) opført boligbebyggelsen »Top House«.

Efter dette mageskifte og efter det byplanforslag, der for øjeblikket er til behandling i borgerrepræsentationen, reserveres matr.-nr. 1051 og ca. en halv snes grunde langs Rådmandsgade til offentlige formål (det drejer sig om følgende matr.-nr.e: 171 N 12, 358, 492,

493, 737, 852, 934, 978, 1368, 1369 og 1370). I dispositionsplanforslaget for Dagmarsgadekvarteret anføres, at arealet er beregnet til »børne- og ungdomsinstitutioner og social uddannelsesinstitution«.

Magistratens 3. afdeling har orienteret direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne og socialdirektoratet om byplanforslaget og dispositionsplanforslaget men med tilkendegivelse af, at der ikke kunne disponeres før borgerrepræsentationen havde taget endelig stilling til forslagene.

Baggrunden for magistratens 3. afdelings ønsker er, at plejehjemssektoren som bekendt har et meget alvorligt personaleproblem. Ved den i 1966 foretagne landsomfattende tælling blev det konstateret, at halvdelen af personalet på landets plejehjem var uddannet arbejdskraft, og selvom Københavns kommune i denne henseende var bedre stillet end resten af landet, har man også i København svære personaleproblemer, der må forventes at stige i takt med det stigende antal ældre, der i Københavns kommune navnlig vil give sig udslag i en kraftig stigning i de ældste – og det vil sige de mest omsorgskrævende – aldersgrupper.

Resultatet af de foretagne undersøgelser og prognoser var en konstatering af, at der med de dengang gældende normer (det vil sige uden indkalkulering af nogen standardforbedring) ville være behov for

2 seminarier for omsorgspersonale i København
+ Frederiksberg

2 i hvert af de 3-4 største amter

1 i hvert af de øvrige amter.

Under hensyn hertil må det for magistratens 3. afdelings være overordentlig væsentligt, at arealet friholdes til opførelse af et seminarium for det personale, der dels skal beskæftiges på plejehjem, dels skal kunne gøre fyldest ved pleje og andre omsorgsaktiviteter i pensionisters eget hjem, idet det er vigtigt, at arealet er til disposition, når uddannelsessystemerne og disses finansiering er afklaret.

Så længe uddannelsessystemerne og finansieringsproblemerne er uafklarede, er det imidlertid ikke nødvendigt at tage stilling til spørgsmålet om, hvem der til sin tid skal være bygherre og hvorledes driftsformen skal være og ej heller til bebyggelsesformen. Det bemærkes dog, at den endelige bebyggelse af arealet bør udformes som en helhed, hvori permanente børneinstitutioner indgår. Den i dispositionsplanforslaget angivne deling på to bygningsenheder markerer alene de 2 funktioner og ikke nogen bebyggelsesplan. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at foregribe en fremtidig bebyggelsesplan ved allerede nu at placere permanent bebyggelse på en del af arealet.

Der bør derfor på arealet kun opføres mobile børne- og ungdomsinstitutioner, som kommunen selv ejer og driver.

Med hensyn til forholdet til magistratens 4. afdeling bemærkes, at det i skrivelse af 11. november 1973 fra »Røde Rose«, (bestyrelsen for legeplads- og fritidshjemsgruppe nr. 1) til kommunalbestyrelsen m. fl., antydes, at magistratens 4. afdeling ved sine forslag til byplanlægning synes at modarbejde magistratens 3. afdelings interesser vedrørende det omhandlede område. Således er skrivelsen da også opfattet af borgerrepræsentant Peder Boas Jensen, der i sit ovennævnte brev af 18. januar 1974 til borgerrepræsentationens formand bl. a. anfører følgende: »Når Røde Roses forslag ikke desto mindre er lagt på is – stadig ifølge brevet af 11. november – skyldes det, at magistratens

4. afdeling ved sin byplanlægning undergraver 3. afdelings arbejde.«

Formodningen om et sådant modsætningsforhold er klart i strid med kendsgerningerne, idet magistratens 4. afdelings dispositioner i forbindelse med omtalte areal bl. a. tager sigte på at bane vej for gennemførelsen af magistratens 3. afdelings planer for området. Magistratens 4. afdeling har tværtimod haft nært samarbejde med magistratens 3. afdeling såvel ved forhandlinger om den oprindelige tanke om opførelse af et seminarium m. v. på en del af matr.-nr. 5744, som ved senere forhandlinger om arealreservering.

For så vidt angår forholdet til Røde Rose skal oplyses følgende:

Betegnelsen »Røde Rose« refererer til det kvarter på Nørrebro, der geografisk afgrænses af Tagensvej-Jagtvej-Nørrebrogade og Jernbaneterrænet ved Nørrebro station. I dette område har en kreds af forældre og beboere gennem de senere år arbejdet med etablering af daginstitutioner med tanke på integration af institutionerne i kvarterets miljø. Arbejdet er fordelt på forskellige projektgrupper.

Direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne har samarbejdet med Røde Rose om etablering af en vuggestue til 23 børn, Jagtvej 141 (1971).

en udflytterbørnehave til 15 børn i Ganløse Eget (taget i brug i 1. kvartal 1974).

en integreret institution til 38 børn i Heimdalsgade (skitseprojekt foreligger).

I oktober 1971 henvendte »legeplads- og fritidshjemsgruppe nr. 1« sig til direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne med anmodning om tilladelse til at erhverve – subsidiært leje – matr.-nr. 5744 Udenbys Klædebo kvarter (del af bagerigrunden) med henblik på etablering af et fritidshjem på arealet.

Børneinstitutionsdirektoratet afslog ansøgningen om at måtte benytte arealet med henvisning til, at der pågik forhandlinger om et mageskifte med naboejendommen (matr.-nr. 1051 U.K.). I september 1972 rejste Røde Rose herefter spørgsmålet om at få stillet den nu mageskiftede grund (matr.-nr. 1051 U.K.) til disposition til opførelse af et fritidshjem.

Direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne mener tydeligt at have forklaret Røde Rose, at der på denne grund måtte blive tale om kommunale, mobile institutioner. Redegørelse med orientering i overensstemmelse hermed blev i øvrigt også givet borgerrepræsentationens daginstitutionsudvalg som svar på udvalgets spørgsmål af 30. juni 1972 (punkt 4). Fra direktoratets side har man endvidere tilkendegivet, at det bedste ville være, om Røde Rose kunne finde ledige butikslokaler, idet direktoratet i så fald ville være positivt indstillet over for støtteansøgning fra Røde Rose (i denne forbindelse blev også nævnt, at det ville være vanskeligt for private kredse at finansiere mobile institutioner). Direktoratet har søgt at være Røde Rose behjælpelig med alternativer på andre arealer eller i ledige lokaler på lejebasis. Røde Rose har imidlertid afvist de tilbud, der er fremkommet.

Ved skrivelse af 8. juni 1973 rettede fritidshjemsgruppen ikke desto mindre henvendelse til socialborgmesteren om et færdigt skitseprojekt og anmodede borgmesteren om et møde. Ved skrivelse af 19. juni 1973 til Røde Rose meddelte den konstituerede borgmester, rådmand Kai Brank dels hvorledes den økonomiske situation tegnede sig, dels at arealet i Rådmandsgade måtte påregnes anvendt af kommunen

selv, såvel på kort som på lang sigt. Røde Rose blev desuden mundtligt informeret – bl. a. om at sagen ikke burde være kommet så langt som til et skitseprojekt. Desuagtet henvendte gruppen sig den 21. juni påny i børneinstitutionsdirektoratet med det fuldt udarbejdede skitseprojekt til en institution på Rådmandsgadetomten. Projektet omfatter en integreret institution til 64 børn i alderen 0–14 år, en miniklub til 20 børn i alderen 3–7 år, en fritidsklub til 110 børn i alderen 7–14 år samt planer om senere etablering af en ungdomsklub i forbindelse med fritidsklubben. Etableringsomkostningerne blev anslået til omkring 1,4 mill. kr. excl. moms, omkostninger og inventar. (Det bemærkes, at institutionen i forslaget betegnes som mobil men at den projekterede institution ikke kan betegnes som mobil i egentlig forstand, det vil sige let flytbar, men blot som en permanent institution af en let elementkonstruktion).

Det skal oplyses, at der efter magistratens 3. afdelings opfattelse er behov for flere institutionspladser i kvarteret, men at der netop med henblik herpå i 3. afdelings perspektivplan for etablering af daginstitutioner i dette kvarter regnes med etablering af

- 1 integreret kommunal mobil institution til 64 børn i Rådmandsgade
- B) 1 kommunal vuggestue til 30 børn i Stefansgade
- 1 kommunalt fritidshjem til 40 børn i en af Balders Hospitals pavilloner
- de 2 tidligere nævnte Røde Rose-institutioner (udflytterbørnehaver og integreret institution)
- C) 2 udflytterbørnehaver til 40 børn hver (selvejende institutioner).

Dertil kommer, at der hidtil har været regnet med etablering af et fritidshjem på den tilbageværende del af »Atlas-grunden« i Baldersgade, men dette projekt er stillet i bero under hensyn til overvejelserne dels angående den af Røde Rose ønskede institution, dels angående anvendelsen af den før nævnte pavillon ved Balders Hospital.

Til orientering vedlægges en skrivelse af 4. februar 1974 fra Nørrebro Lokalforsamling, hvori dette udtaler,

- at de påtænkte institutioner på matr.-nr. 1051 Rådmandsgade bør gøres mobile, således at etableringen kan fremskyndes mest muligt,
- at lokalrådet finder det principielt forkert, hvis disse institutioner skal drives som selvejende institutioner.

For en ordens skyld skal det fremhæves, at magistratens 3. afdeling ikke har ment at kunne tage skridt til projektering m. v. vedrørende institutioner på matr.-nr. 1051 U.K. så længe byplanforslaget vedrørende den pågældende karre ikke er vedtaget af borgerrepræsentationen.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvornår planerne kan realiseres, bemærkes, at magistratens 3. afdeling er indstillet på at projektere og etablere mobile institutioner på området

- når det byplanforslag, hvorved matr.-nr. 1051 m. fl. U.K. reserveres til offentlige formål, er vedtaget af borgerrepræsentationen,
- når arealet derefter er frilagt i overensstemmelse med saneringsplanen,
- når borgerrepræsentationen har givet bevilling primært til flytning af allerede etablerede mobile institutioner subsidiært til anskaffelse af nye institutioner, hvis flytning fra andet areal ikke bliver aktuel på et passende tidspunkt.

Efter det anførte er det magistratens opfattelse

at det gentagne gange og allerede på et tidligt stadium er blevet forklaret Røde Rose, hvorfor magistraten ikke kan imødekomme anmodningen om at Røde Rose får tilladelse til at etablere en institution på matr.-nr. 1051 U.K.

at magistraten ved flere lejligheder har vist en positiv indstilling over for Røde Rose med hensyn til initiativer, der kan medvirke til at afhjælpe manglen på institutionspladser i kvarteret,

at magistratens 4. afdelings dispositioner er sket med fuld hensyntagen til magistratens 3. afdelings interesser.

Under hensyn hertil kan magistraten ikke anbefale, at der træffes en beslutning på grundlag af det af hr. Peder Boas Jensen formulerede forslag.

Sagen har den 4. februar 1974 været forelagt den samlede magistrat, der har tiltrådt foranstående.

Ved sagens behandling var rådmændene Ove Petersen og Richard Friedberg fraværende.«

Peder Boas Jensen: I november 1973 – sidste år – modtog borgerrepræsentationen og magistraten et længere brev fra Røde Rose. Det brev kan man dårligt læse på anden måde, end at magistratens 3. afdeling – altså socialborgmesterens afdeling – gennem meget lang tid har støttet Røde Roses projekt, dels i møder og samtaler med dem, dels i brevveksling med dem. Samtidig får man også det indtryk, at 4. afdeling – altså byplanafdelingen – ved sin byggesagsadministration i stadig højere grad har begrænset byggemulighederne på kommunens ejendom, således at der ikke længere er plads til 3. afdelings institutioner, og at den af Røde Rose foreslåede institution derefter bliver lagt på is.

Dette er i al korthed begrundelsen for, at vi stiller dette forslag. Vi ønsker selvfølgelig primært, at der snarest bliver opført en børneinstitution i området –

A) Bemærk at "d.19.juni" burde have heddet d. 22. juni, og at det ikke er nogen trykfejl, fordi der er en tilsvarende forvriddning i fremstillingen af sagen. Sammenlign evt. med side 238 og 230.

C) De to udflytterbørnehaver er menighedsbørnehaver, og har eksisteret i mange år. De har gennem de sidste 3-4 år forsøgt at få egne bygninger, for at blive fri for at bruge de spejderhytter de hidtil har anvendt.

B) Stefansgade ligger ikke i Røde Rose.

der er jo ikke fra nogen side rejst tvivl om behovet – og vi ønsker sekundært, at der nu bliver skabt fuld klarhed over forhistorien. Men desværre må jeg sige, at 3. afdelings skriftlige udtalelse til vores forslag ikke på noget af disse punkter er tilfredsstillende. Jeg begynder bagfra.

Magistratens 3. afdeling bemærker side 8 nederst, at man gerne tager skridt til etablering af en børneinstitution, når det byplanforslag, hvorefter området reserveres til offentlige formål, er vedtaget af borgerrepræsentationen, når arealet derefter er frilagt i overensstemmelse med saneringsplanen, og når borgerrepræsentationen har givet de fornødne bevillinger.

Hertil vil jeg sige, at byplanen efter al sandsynlighed bliver forelagt til 2. behandling her i forsamlingen i et af de førstkommande møder. Hvis byplanudvalgets formand var til stede, tror jeg, han kunne bekræfte denne påstand, ellers kan byplanudvalgets øvrige medlemmer det. Må jeg dernæst sige, at den saneringsplan, man taler om, er 1 år gammel, at arealerne delvis er ryddet og skulle være totalt frilagt i juni 1974, og endelig at borgerrepræsentationen, hvis forsamlingen vedtager vores forslag, da selvfølgelig også vil stille de fornødne bevillinger til rådighed, ellers var det dog en mærkværdig forsamling.

Den tidsfrist, vi har sat – sommeren 1975 – er altså, så vidt jeg kan se, meget realistisk. Det, det kommer an på, er, om 3. afdeling selv vil.

Både magistraten og lokalrådet har hæftet sig ved, at institutionen skal være mobil og kommunal. Dertil kan jeg bare sige: Det er vi mægtigt med på, det er jo vores politik. Det var os, der i sin tid foreslog de mobile institutioner, som nu er i drift i byen, og som fungerer til alles tilfredshed, og vi har også her fra talerstolen ved adskillige lejligheder vendt os imod det, som jeg har kaldt »privatiseringen af de offentlige institutioner«. På det punkt er vi altså helt enige, og man skulle tro, at det så bare var et spørgsmål om at komme i gang.

Røde Rose forklarer i sit brev af november 1973 meget detaljeret, hvordan kommunen gennem adskillige år har arbejdet med og investeret mange penge i et institutionsområde i Rådmandsgade, men at 4. afdeling åbenbart har trådt i spinaten.

For det første har man givet tilladelse til et privat byggeri, nemlig Top-House, som overskrider højdegrænseplanerne mod kommunens ejendomme. Man har så givet sin tilladelse under den forudsætning, at kommunen tilsvarende indskrænker sine byggemuligheder.

For det andet – men det er nu nok ikke 4. afdeling, man kan også beskyldte dem for for meget – bøjer man sig for et krav fra bygningsforbundene om, at den planlagte vej inde i karreen ensidigt pålægges kommunens ejendom, naturligvis også med det til følge, at man må indskrænke kommunens byggemuligheder.

Endelig for det tredje har man frafaldet, at en ejendom, nemlig matr.-nr. 5673, indgår i det offentlige institutionsområde, uanset at ejendommen, selv om grundarealet er beskedent, efter bebyggelsesplanen repræsenterer et stort etageareal. Altså igen en indskrænkning af kommunens byggemuligheder.

Røde Rose gør i brevet regnestykket således op, at kommunen foreløbig har investeret godt 7 mill. kr. ved køb af $\frac{11}{12}$ af arealet, men at kommunen altså giver afkald på den sidste tolvtedel, selv om den bærer $\frac{1}{7}$ af områdets byggemuligheder og kan erhverves for

$\frac{1}{10}$ af de samlede investeringer. Og så spørger de meget fornuftigt, om dette kan være fornuftig økonomi, og om det måske skulle være pladmangel, som er årsag til, at børneinstitutionen nu er lagt på is. Men herom har vi ikke i magistratens udtalelse fået noget som helst at vide.

Magistraten gør i sin udtalelse et stort nummer ud af at forklare, at man altid og bestandigt har forklaret Røde Rose, at de ikke kunne få indpas på matr.-nr. 1051. Dertil kan jeg kun sige, at det stemmer ikke med Røde Roses meget detaljerede oplysninger i brevet, så der må være nogen, der tager fejl. Af brevet fremgår nemlig, at borgmesteren, hr. Carl-Einar Jørgensen og hr. Brørup i april 1972 udtaler stor sympati for Røde Rose og henviser dem til en forhandling med direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne, og for at slå hovedet på sømmet går borgmesteren i radioen for at bevidne sin interesse for sagen.

I september 1972 er der så et møde i direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne om institutionen på matr.-nr. 1051. Her konstaterer man behovet, og aftalen bliver, at Røde Rose kan få tilladelse, hvis det bliver en midlertidig aldersintegreret institution, og hvis bl. a. borgmesteren kan støtte aftalen. Nu ved vi jo herinde, at borgmesteren dengang – ligesom i aften – var sygemeldt, og det er jo en ærlig sag. Men det spørgsmål, som melder sig, må være: Hvorfor skulle borgmesteren ikke kunne støtte aftalen? Jeg håber, den konstituerede borgmester trods alt kan give svar på det spørgsmål.

Jeg gør endnu en gang opmærksom på, at det ikke for os er et spørgsmål om, hvorvidt institutionen skal være mobil og kommunal. På det punkt er vi helt på bølgelængde.

Til slut vil jeg sige, at en sag som denne efter min mening rettelig burde behandles enten før kommunevalget, hvor forsamlingen under ansvar over for vælgerne færdiggør sit arbejde, eller også efter 1. april, hvor en nyvalgt forsamling arbejder under samme ansvar. Her mellem valget og 1. april må vi jo karakteriseres os selv som en slags »forretningsministerium«.

Kst. borgmester **Kai Brank**: Der foreligger efter min mening en meget fyldig udtalelse fra magistratens 3. afdeling om denne sag, og den drejer sig om to problemer, som er af betydning for sagen, nemlig dels baggrunden for 3. afdelings ønske om, at arealet langs Rådmandsgade reserveres til offentlige formål, dels forløbet af forhandlingerne med Røde Rose.

Om det første vil jeg blot sige, at alle bevillinger i folketinget og kommunalbestyrelserne til sociale institutioner er spildt, hvis man ikke vil gøre en indsats for at få det personale, der skal betjene institutionerne. Med de perspektiver for befolkningsudviklingen i Københavns kommune, som vi kender, vil vi en dag få meget travlt med at uddanne personale til at bistå vore gamle, og det ganske uanset om de er på institution eller i eget hjem. Jeg vil i den forbindelse minde om, at indsatsen i eget hjem er mere uddannelseskrævende end indsatsen på institution; på et plejehjem vil der altid være flere medarbejdere samtidig, og der vil i hvert fald altid være mulighed for at søge bistand, hvis man er i tvivl om, hvorledes en situation skal bedømmes, bl. a. vil man i reglen kunne rådføre sig med en fuldt uddannet sygeplejerske. Den, der står med pleje- og omsorgsproblemer i en pensionists private hjem, står derimod alene og har ikke nogen at rådføre sig med i en akut situation eller ved vurderingen af en mistænkelig udvikling.

Når man ikke allerede dengang, da vi sammen med kommunalarbejderforbundet fremlagde ønsker herom, ville tage konsekvenserne og etablere et seminarium for plejepersonale, så må det i hvert fald være vigtigt, at kommunen sørger for at reservere arealet til et sådant seminarium og vel at mærke på en sådan måde, at arealet kan frigøres, når der er brug for det. I parentes bemærket ligger denne grund ikke alene trafikalt gunstigt, men den ligger også således, at der inden for en afstand af 2 km fra denne grund findes en halv snes plejehjem og 5-6 hospitaler, hvilket frembyder visse praktiske fordele.

Dette fører mig naturligt over til Røde Rose. I magistratens 3. afdeling - og jeg ved, at det samme gælder magistratens 4. afdeling - har vi altid følt, at det var fornuftige folk at tale med, og vi har da anerkendt, at de lægger et stykke alvorligt arbejde i deres argumentation og også i det materiale, de fremlægger. Derfor er det noget skuffende for os at konstatere, at de ikke alene er uimodtagelige for argumenter og meget ensidigt efter vor opfattelse optaget af deres egne problemer, men også har en vis evne til at overhøre det, der ikke passer helt i deres kram. Og det har bl. a. åbenbart ikke gjort indtryk på dem at høre om vore seminarieplaner og om de ældres problemer. Vi har støttet Røde Rose med flere projekter, og vi er parat til yderligere samarbejde, men forudsætningen har været og må fremdeles være, at gruppen ikke overdimensionerer sine projekter eller, for at bruge en moderne vending, ikke har et højere ambitionsniveau, end den kan stå model til.

Vi synes, at samarbejdet er forløbet godt på mange punkter, når det gælder de institutioner, der hidtil er etableret, og vi har derfor også hen ad vejen regnet med, at det måtte være muligt at få et fornuftigt samarbejde om den institution, der er tale om her i aften.

Vi har forklaret Røde Roses repræsentanter, at der er behov for daginstitutioner i kvarteret, og at vi er indstillet på at dække behovet bl. a. ved at etablere først mobile institutioner, senere permanente institutioner i Rådmandsgadebebyggelsen. Men det må være kommunale institutioner og mobile institutioner af hensyn til fremtidsplanerne. Herved må også tages i betragtning, at vi i alt har 7-8 projekter vedrørende dette kvarter under planlægning.

Vi kan i 3. afdeling ikke gå med til, at der investeres penge i et millionprojekt af den foreslåede art, når arealet inden for en forhåbentlig overskuelig tid skal ryddes til fordel for en endelig bebyggelse. Og jeg går da ud fra, at man her i salen meget vel kan forestille sig, at det vil være svært at få en hvilken som helst privat kreds til at acceptere nedlæggelse af en solid institution, hvis værdi til den tid nok svarer til et par millioner kroner, selv om den erstattes af institutioner, der indbygges i den endelige bebyggelse.

Jeg mener, at vi har gjort alt for at forklare problemet, og når jeg læser Røde Roses fremstilling, kan jeg ikke frigøre mig for en fornemmelse af, at man her har manipuleret med 3. afdelings udtalelser. Det er givet, at Røde Rose fra allerførste færd har fået at vide, at man nok ville hjælpe dem til en institution, men ikke på dette sted.

Til slut vil jeg da gerne for god ordens skyld understrege det, som også er sagt i den udtalelse, der

følger med dagsordenen: noget modsætningsforhold til 4. afdeling foreligger ikke i denne sag. Vi har tværtimod et udmærket samarbejde med 4. afdeling, og vi håber da i 3. afdeling, at det snart lykkes at få vedtaget det byplanforslag, som er under udvalgsbehandling.

Jeg har i aften fået at vide, at sagen blev færdigbehandlet af byplanudvalget i går, og at magistratens 4. afdeling agter at forelægge sagen til beslutning for BR inden denne samlings udløb.

Og for at der nu ikke skal være nogen tvivl i hr. Peder Boas Jensens sind, vil jeg gerne tilføje, at han ikke behøver at lægge så forfærdelig meget vægt på »Røde Roses meget detaljerede oplysninger«. Jeg føler mig meget overbevist om, at magistraten er uden skyld i de forståelsesvanskeligheder som Røde Rose åbenbart har. Der er virkelig ofret megen tid på at forklare Røde Rose tingenes sammenhæng, netop fordi vi havde indtryk af, at det var folk, der virkelig var ræsonable. Jeg har personlig haft en lang samtale med en repræsentant fra Røde Rose og det, som jeg sagde i den samtale, sammenholdt med det, som man kunne læse sig til af et brev, jeg sendte den 19. juni 1973 under en konstitutionsperiode, burde have gjort situationen helt klar for gruppen.

At der i april 1972 blev udtalt sympati for Røde Roses planer, betyder jo ikke nødvendigvis, at gruppen dermed har fået tilsagn om at kunne disponere over den bestemte grund, talen er om i Rådmandsgade, og desuden var situationen jo også i økonomisk henseende anderledes, end den er nu. Det forekommer mig, at Røde Rose hæfter sig for lidt ved de økonomiske perspektiver, siden gruppen går i gang med at projekttere på grundlag af nogle rent orienterende samtaler.

I øvrigt forstår jeg hr. Boas Jensen således, at han er helt på bølgelængde med 3. afdeling i spørgsmålet om, at institutionen skal være mobil og kommunal. Så er vi jo enige, men det er altså ikke en sådan institution, Røde Rose har ønsket. Hele denne sag er alene opstået, fordi Røde Rose har insisteret på, at denne gruppe vil lave en selvejende institution på denne grund og med en bygning, som nok er let i konstruktion, men ikke mobil, medens man ikke vil acceptere en kommunal institution med virkelig mobile bygninger.

Hvis hr. Boas Jensen er enig med mig heri, kan det da kun glæde mig.

Jeg finder det ikke urimeligt, at vi i magistratens 3. afdeling venter med at fremkomme med konkret forslag, indtil byplanforslaget er vedtaget af borgerrepræsentationen.

Vi har et fuldt udarbejdet projekt til en mobil institution til 64 børn - det er den model, der blev lavet til beredskabsarealet på Vestre Kirkegård.

Dette projekt, der er udarbejdet af stadsarkitektens direktorat, tilgodeser de krav, der med rimelighed kan stilles til en sådan institution, og anskaffelsessummen ligger væsentligt under, hvad der i dag må regnes med ved almindeligt byggeri. Det er 3. afdelings hensigt at udnytte de udarbejdede planer også til opstilling på Rådmandsgadetomten, når den er ryddet. Hr. Boas Jensen mener, at den er ryddet til juni 1974.

Efter de oplysninger, vi har, kan vi først regne med frilagt grund ved næste vinters begyndelse, men sker det tidligere, er det kun godt.

Der foreligger altså et færdigt projekt, og vi venter kun på byplanen som er undervejs, og på de resterende nedrivninger. Hvis det går, som hr. Boas Jensen forestiller sig det, og hvis et forslag fra magistratens 3. afdelings side til en institution på dette areal bliver velvilligt og hurtigt behandlet her i salen, og hvis restriktionerne på byggeområdet ikke fortsætter, skulle denne institution nok kunne tages i brug, som det er ønsket af hr. Boas Jensen, inden sommeren 1975.

Carl-Einar Jørgensen: Jeg vil godt gøre nogle få bemærkninger til institutionssiden, og jeg forstår nu efter at have hørt hr. Boas Jensen, at alle, der har forbindelse med det sociale område, må finde det meget væsentligt, at der bliver oprettet en sådan institution. Samtidig vil jeg også sige, at det principielt for den socialdemokratiske gruppe er meget vigtigt, at en sådan uddannelsesinstitution, som vi anser for en samfundsopgave, virkelig løses af det offentlige. Men da det ligger således, at hele finansieringsproblemet på nuværende tidspunkt ikke er afklaret, vil det være vanskeligt at gå i gang med denne uddannelsesinstitution nu. Samtidig skal de omtalte børneinstitutioner integreres i hele dette projekt, hvilket i øvrigt må være af stor interesse for enhver, der beskæftiger sig med socialpædagogiske spørgsmål.

Jeg forstår, at det er sådan set ikke det, vi er uenige om, og da der også nu i virkeligheden kommer en mobil institution, og den er kommunal, er det heller ikke det, man er uenige om, for det må være naturligt, når det drejer sig om en mobil institution, der skal kunne flyttes til forskellige steder i byen, hvor man hurtigt får brug for den, at det er kommunen, der har fat i den side af sagen.

Jeg skal ikke på nuværende tidspunkt gå dybere ind i de byplanmæssige forhold, fordi der åbenbart kommer en byplan for hele dette område i løbet af ganske kort tid, men jeg vil godt beskæftige mig et øjeblik med spørgsmålet om Røde Roses henvendelse. Det blev nævnt heroppefra af hr. Boas Jensen, at både borgmesteren, jeg og andre i salen var positivt indstillet over for den, og jeg vil da godt henvise til den betænkning fra daginstitutionsudvalget, der kom den 21. februar, hvori der på side 8, hvis ikke jeg husker helt forkert, står ca. 1½ spalte om, at vi i daginstitutionsudvalget har beskæftiget os indgående med denne side af sagen.

Det var den 21. februar og altså nogen tid, før kommunevalget skulle afholdes, og samtidig nævnedes jeg i min ordførertale på det tidspunkt i relation til denne betænkning, at der på den plan, der ville komme over institutioner til snarlig opførelse, ville være institutioner i forbindelse med den nye oversigt, som plejer at komme i april måned. Dermed skulle hele sagen med hensyn til det spørgsmål være på plads.

Vi er enige om, at der er brug for institutioner i området, og man er sådan set, forstår jeg også nu på magistraten, parat til at rykke ud, i samme øjeblik man kan komme til. Det er givet, at når man ikke ved, hvordan det forholder sig med selve grunden, er det naturligt, at man ikke opbygger store institutioner, men det er vi jo heller ikke uenige om, og samtidig vil der som nævnt af mig være forskellige andre institutioner i Nørrebroområdet på plads i den oversigt, der kommer i april 1974, således at man kan få løst institutionsproblemet derude.

Da der således, så vidt jeg kan forstå, er skabt sikkerhed for, at der bliver etableret en institution i overensstemmelse med forslaget, venter jeg selvfølgelig, at hr. Boas Jensen trækker beslutningsforslaget tilbage. I modsat fald vil jeg på den socialdemokratiske gruppes vegne sige, at vi må følge magistraten i den indstilling, de har.

Axel Clausen: Efter at vi har hørt den fungerende borgmester for 3. afdeling, yderligere suppleret af formanden for daginstitutionsudvalget, redegøre for sagen her, synes jeg ikke, der er ret meget mere at tale om, og jeg kan derfor gøre mit indlæg temmelig kort.

Jeg er helt enig i det, som hr. Carl-Einar Jørgensen sluttede med, og slutter op bag dette forslag om at opfordre hr. Boas Jensen til at trække sit forslag tilbage. I modsat fald vil vi stemme imod det.

Således som det ligger efter den redegørelse, der ligger på borgerrepræsentanternes bord, og efter de ord, der er sagt af talere før mig, kan vi fra den konservative gruppes side fastslå, at det, der er påstået om, at 4. afdeling skulle have modarbejdet projekterne i forbindelse med denne børneinstitution, er manet i jorden. Vi har yderligere fået at vide, at der om få dage vil foreligge et endeligt udarbejdet forslag til en byplan til 2. behandling her i forsamlingen, at det derefter snart kan forventes, at grunden derude er ryddet, og at man så fra 3. afdelings side vil fremføre ønsket her i salen om, at der bliver opført en mobil institution. Da det er en grund, vi kun har til rådighed midlertidigt, har man ikke kunnet godtage det projekt, som kom fra Røde Rose.

Vi ser overhovedet ikke, at der i dag kan være nogen særlig grund til at imødekomme hr. Boas Jensen ved at stemme for det forslag, han her har fremsat. Jeg synes, det er gjort helt klart, at denne sag går sin ganske naturlige og rolige vej igennem magistraten her til salen og så vil finde sin rolige løsning.

Børge Oløe: Allerede i byplanudvalgets møde for nogle måneder siden rejste jeg et ganske tilsvarende spørgsmål over for borgmesteren for 4. afdeling, idet vi da allerede på daværende tidspunkt havde fået nogle henvendelser fra Røde Rose om, at man nu fik lagt det til rette på en sådan måde, at de planlagte institutioner kunne blive på det område, som oprindeligt havde været fastlagt til dem.

Det forekommer mig derfor en smule mærkeligt, når den fungerende borgmester for magistratens 3. afdeling nu advarer imod, at vi kaster penge bort til nogle institutioner, som måske ikke kommer til at stå ret længe, når vi ved, hvor mange penge der allerede er givet ud på forberedende arbejde til en social institution i området.

Vi ved også fra byplanarbejdet, i hvor høj grad der er mangel på den slags institutioner, og vi ved, at det netop i dette område ville være meget praktisk, hvis der kunne blive plads til en uddannelsesinstitution ved siden af den sociale institution. Når det nu er sådan, at der er givet forkøbsret til en grund og derefter også givet ret til en særlig vejindføring, der begrænser kommunens muligheder for at stille grund til rådighed for institutioner, mener jeg, at der er sket noget forkert, og det er klart, at der kommer en udvalgsbetænkning fra byplanudvalget, der omtaler disse ting. Det er også klart, at jeg vil tage mine standpunkter i denne sag, men jeg synes allerede nu, jeg vil give til kende, at jeg støtter hr. Boas Jensens forslag om, at man ikke lader alle disse penge være givet ud forgyves.

Jørgen Tved: Kunststykket med at blæse og have

mel i munden samtidig bliver ofte forsøgt med lidet held. Når vi her hører, at såvel magistraten som den socialdemokratiske ordfører efterfulgt af de konservative kommer og forklarer, at de forstår behovet for institutioner i området, men når det kommer til stykket alligevel vil stemme imod, er det vel bare et nyt bevis på, at man kan ikke både blæse og have mel i munden.

Jeg mener, at i de udtalelser, der er kommet fra såvel magistraten som de ordførere, vi har hørt, ligger der noget sympati, som bør efterprøves, og idet jeg giver udtryk for, at jeg absolut støtter det forslag, der er stillet af hr. Peder Boas Jensen, vil jeg godt opfordre til, at denne sag kommer til behandling i et udvalg, således at vi kan prøve at få samarbejdet nogle af de meget positive tanker, der her er givet udtryk for.

Niels Andersen: Jeg skal søge at klarlægge nogle af de byplanmæssige forhold omkring dette område og sige noget om, hvem det er, der begrænser det areal, der kan blive tale om at opføre institutioner på, og jeg kan begynde med at afsløre for Røde Rose, at det er hr. Oløe, hr. Boas Jensen, det daværende kommunistiske medlem af borgerrepræsentationen, hr. Ludvig Hansen, og den øvrige borgerrepræsentation, der ved et magelæg i 1971 reelt har forpligtet sig moralsk til at gøre det, som byplanudvalget vil gøre ifølge den betænkning, der kommer fra byplanudvalget om en byplanvedtægt for det pågældende område.

Det, der skete, var, at man ved et magelæg med bygningsforbundene afkøbte dem et areal ud mod Dagmarsgade, et areal, som de i givet fald kunne have benyttet til en udvidelse af deres forbundsbygning, at de i samme sammenhæng gjorde opmærksom på, at de havde en forkøbsret til den nævnte matr.-nr. 5673, der er nabomatrikel til den matrikel, hvor de i øjeblikket har bygget, og at man gav dem en forkøbsret til en del af matr.-nr. 1051, som i byplanvedtægten er udlagt til offentlige formål. Man har altså købt et areal af dem, som rummede nogle udvidelsesmuligheder, og man har i forbindelse med magelægget accepteret deres udvidelsesmuligheder ad anden vej.

Det, der derefter er sket, er, at der er kommet et forslag til byplanvedtægt med et vejanlæg, der gik igennem det område, de havde forkøbsret til, og hvor de efter magelægsforhandlingerne måtte have berettiget forventning om at kunne udvide deres forbundsbygning. De har protesteret, og man har bøjet sig for deres protester og sagt: det er muligt, vi juridisk har ret til at føre den vej igennem, men vi finder ikke, det vil være rimeligt 2 år efter gennemførelsen af dette magelæg at fratage dem de rettigheder, vi har respekteret som led i magelægget.

Jeg vil derfor sige, at det som tidligere nævnt er hr. Boas Jensen, hr. Oløe og det daværende kommunistiske medlem, hr. Ludvig Hansen, og os andre, der har indføjet den begrænsning i det til offentligt formål udlagte areal, og i hvert fald nogle af os føler os forpligtet til at stå ved, hvad vi har vedtaget for 2 år siden i forbindelse med et magelæg med fagforbundene.

Børge Oløe: Med hensyn til det af hr. Niels Andersen lige nævnte, synes jeg, der også er grund til at gøre opmærksom på, at på samme tid, som det blev ført frem, at kommunen havde en eller anden moralsk forpligtelse, bestred jeg i byplanudvalget denne moralske forpligtelses rækkevidde og gjorde opmærksom på, at her havde vi en chance for at udlægge det til offentligt formål på en sådan måde, at vejen blev

tvunget igennem. Der står nemlig ingen steder, at de har ret til at få lagt denne vej om, og det var denne ret, jeg bestred. De har ikke denne ret, og at man har været mere velvillig over for en grundejer end over for en social institution synes jeg er bemærkelsesværdigt.

Niels Andersen: Når jeg understregede, at der var tale om en moralsk forpligtelse, er det, fordi hr. Oløe har ret i, at der ikke er tale om nogen juridisk forpligtelse for kommunen til ikke at genere dem ved at udlægge området til offentligt areal eller noget andet, men det ville dog være mærkværdigt, hvis man først frakøber dem det areal, der rummede en udvidelsesmulighed, på en tid hvor de har en rimelig forventning om at kunne udvide ad anden vej og derefter fratager dem denne udvidelsesmulighed.

Det ville være en efter min mening meget tvivlsom måde at anvende de muligheder på, lovnungen i øvrigt giver kommunen, når der findes en rimelig anden løsning på problemet.

I. næstformand (Alsing Andersen): Hr. Oløe til denne del af debatten.

Børge Oløe: Det er alt sammen til denne del af debatten.

Der skete det, at kommunen skitserede en mulighed for en vejføring, der i nogen grad kunne imødekomme Røde Roses forventninger, ikke helt, men dog i nogen grad. Denne vejføring kunne have været ført igennem, og den kunne have været ført igennem uden væsentlig gene for grundejeren.

Han påstår herefter, at der er en gene ved det. Jeg gør opmærksom på, at denne grundejer ikke er en privat grundspekulant, det er en forbundsbygning, det er fagforeninger, og man skulle tro, at fagforeninger i hvert fald havde så megen social forståelse, at de ville bøje sig for argumenter af den art, som der her kunne føres frem om, at der var mere behov for sociale institutioner end for en sådan håndhævelse af en moralsk ret.

Niels Andersen: Men det ændrer dog ikke det forhold, at forbundet med god ret ville kunne føle sig snydt, hvis kommunen havde anvendt sin juridiske ret.

Peder Boas Jensen: Først til hr. Niels Andersen. Han har selvfølgelig ret i, at jeg såvel som hr. Oløe, hr. Ludvig Hansen og resten af forsamlingens medlemmer i 1971 stemte for denne magelægsordning, og det er jeg på nuværende tidspunkt meget ked af, at jeg gjorde, men jeg kan ikke se, at det gør sagen så forfærdelig meget bedre.

I øvrigt har jeg stadig væk ikke begrebet – men det kan godt være, at det skyldes, at jeg ikke var tilstrækkeligt opmærksom i 1971 – hvordan kommunen i en magelægsordning med bygningsforbundene kan være forpligtet til at skaffe bygningsforbundene en forkøbsret over en anden privat ejendom. Jeg kunne forstå, hvis det var en af kommunen ejet ejendom.

Må jeg så dernæst sige, at hr. Niels Andersen har faktisk været opmærksom på sagen i 1971. Jeg var som sagt ikke opmærksom på den. Jeg synes, det er undskyldeligt, at man ikke kan vide alt om alle de rævestreger, der bliver lavet på Rådhuset, men jeg synes, at hvis man dengang faktisk var opmærksom på sagen, havde man haft en pligt til allerede dengang at protestere her i salen, sådan at vi andre var blevet delagtiggjort i den viden, men det gjorde hr. Niels Andersen ikke.

Dernæst til den fungerende borgmester, hr. Brank, til hr. Carl-Einar Jørgensen og også til en vis grad til

hr. Axel Clausen. Jeg synes, det er nogle højst bemærkelsesværdige og mystiske svar, jeg får på mit forslag, for det, de siger, er: ja men vi er jo enige. Det er en mobil, kommunal institution, du står og taler om, vi er enige med dig, vi er enige i dit forslag. Træk det - siger man så. Jeg vil sige, at hvis d'herrer er enige i mit forslag, burde de hellere stemme for det.

Læser man mit forslag igennem, står der ikke noget som helst om, at det ikke skulle være en mobil institution, eller at det ikke skulle være en kommunal institution, og jeg har skrevet til lokalrådet, at det mener jeg i og for sig er udmærket. Jeg har set Røde Roses projekt. Det er en mobil institution, og det er oven i købet af magistraten blevet oplyst, at det er en særdeles billig institution.

Når så den fungerende borgmester siger, at det forekommer ham, at Røde Rose totalt misforstår alt, hvad magistraten mellem år og dag har sagt, så vil jeg bare sige, at det kan godt være, det kan jeg ikke vide noget om, men jeg kan i hvert fald se her i aften, at det er eklatant, at den fungerende borgmester og hr. Carl-Einar Jørgensen i hvert fald ikke har forstået mit forslag. Det har de misforstået. Det kunne være, at de måske også har misforstået nogle af deres forhandlinger med Røde Rose.

Carl-Einar Jørgensen: Jeg ved ikke, hvem der har misforstået hvem, men jeg ved, at der sidder et udvalg på 11 medlemmer, som til daglig følger institutionsudviklingen, efterhånden som tingene kommer frem fra magistraten, og man har netop den 21. marts fremlagt til efterretning det, man har drøftet dels omkring Røde Rose, dels hvordan man forestiller sig, at oversigtsplanerne skal føres ud i livet. Med hensyn til det første spørgsmål var det før kommunevalget. Det blev taget til efterretning uden indsigelser, og jeg trak specielt i min ordførertale Røde Rose frem ud fra det argument, der har været drøftet her gentagne gange, at det er væsentligt, at folk i området beskæftiger sig med de samme ting, som man f. eks. gør i daginstitutionsudvalget. Jeg sagde netop, at der på den nye oversigtsplan, der ville komme i april måned, ville være en mobil institution på det område, og at der i øvrigt i det samme område ville være plads til andre institutioner, dels udflytterbørnehaven, dels en integreret institution, som nu er Røde Roses, og endvidere to udflytterbørnehaver, begge selvejende institutioner. Dermed er ikke blot vist, at vi har været klar over, at der mangler institutioner i det område, men det er rent faktisk fastlagt, at der skal bygges nogle institutioner.

Endelig har den konstituerede borgmester på magistratens 3. afdelings vegne nu sagt, at lige så snart man har ryddet grunden, kommer der en kommunal mobil institution, der tilfredsstiller det krav, der er. På det tidspunkt, hvor der skal bygges både uddannelsesinstitution og integrerende former for børneinstitutioner, har man klarhed over de byplanproblemer, der på nuværende tidspunkt i alle tilfælde ikke er endeligt afklaret.

Med hensyn til min positivitet set i relation til daginstitutionsudvalget mener jeg, den både er bekræftet og må være relativt bekendt. Jeg er bekendt med, at det af Røde Rose stillede forslag ikke er en mobil institution i den forstand, vi forstår det, og det vil nok være mere hensigtsmæssigt, at kommunen har de almindeligt anvendte institutioner, således at vi med henblik på en koordinering af bestræbelserne er i stand til at flytte denne institution på den økonomisk mest hensigtsmæssige måde for borgerne.

Jeg mener i øvrigt, at når man gav tilslutning til oversigten, er det i hvert tilfælde gjort for alle de partier, der har været med i udvalget, og ud fra de betragtninger mener jeg, at man på nuværende tidspunkt må afvise det forslag, der ikke drejer sig om den kommunale mobile institution. I alle tilfælde vil den socialdemokratiske gruppe følge magistratens indstilling. Jeg ved ikke, hvor misforståelserne er, men der er ingen grund til at piske dem op af jorden. Det, der må være væsentligt i en børneinstitutionssag, er, at der er nogle pladser til nogle børn, det er det, der er det afgørende, og hvis de kan komme op at stå, som det så smukt hedder for tiden, så lad dem dog komme op at stå så hurtigt som muligt; det er jo allerede skitseret i det nævnte udvalg.

Jørgen Tved: Det var hr. Carl-Einar Jørgensen, der bragte mig lidt i tvivl. Jeg har måske ikke udtrykt mig klart nok. Jeg anmodede om, at denne sag blev gjort til genstand for udvalgsbehandling, og det vil jeg gerne fastholde.

Carl-Einar Jørgensen: Jeg må jo sige, at denne sag rent faktisk, ved at der er taget en betænkning af 21. marts til efterretning, er udvalgsbehandlet, og ud fra de betragtninger synes jeg ikke, det er rimeligt at lave nogen udvalgsbehandling om denne sag. Jeg vil gerne fastholde, at det er et forslag, der er til afstemning.

Niels Andersen: Må jeg først sige, at det er lidt mærkværdigt, at man skal opleve private samtaler refereret som led i en debat heroppefra.

Jeg vil da godt vedgå, at jeg i 1971 havde betænkeligheder ved dette magelæg, men at jeg lod mig overbevise om det fornuftige i det. Jeg har i og for sig ikke fortrudt det, vi har gjort, og jeg er villig til at stå ved det. Men jeg må sige, at jeg har aldrig opfattet min rolle herinde, som at jeg skulle være barnepige for hverken VS, SF eller kommunisterne i den givne sag. Jeg har haft en ubetinget tillid til, at de nok selv kunne finde ud af, hvad de skulle gøre i de forskellige sager, og jeg har troet, at når hr. Boas Jensen tiltrådte dette magelæg, var det, fordi han mente det, han gjorde. Men jeg vil da godt, da hr. Boas Jensen åbenbart ikke ved, hvad han har tiltrådt, optræde som barnepige og forklare, hvad sagen drejer sig om, og hvordan kommunen har noget at gøre med den forkøbsret, som forbundene har til matr.-nr. 5673. I og for sig har kommunen nemlig ikke noget med den at gøre. Sælgerne har i forbindelse med magelægget gjort opmærksom på deres forkøbsret til matr.-nr. 5673 og sagt, at såfremt de skulle have en rimelig udvidelsesmulighed til matr.-nr. 5673 i samme højde og samme husdybde som den nuværende bygning, måtte de have forkøbsret til en del af det areal, kommunen erhvervede på matr.-nr. 1051. Det har man givet dem, og dermed har man givet dem en meget stærkt begrundet forventning om, at de kunne udvide den vej, hvorfor de roligt kunne afstå deres grund til kommunen. Det er altså det, hr. Boas Jensen nu i hvert fald må være klar over, at han tiltrådte i 1971.

Peder Boas Jensen: Jeg må tilstå, jeg synes stadig, der er et problem i det med forkøbsretten. En sådan forkøbsret kan da i hvert fald ikke være evig, og det vil sige, at det sådan set var en naturlig ting, om kommunen i en situation som denne søgte afklaret, hvorvidt og hvornår bygningsforbundene vil have deres forkøbsret gældende.

Dernæst til hr. Carl-Einar Jørgensen. Jeg glemte en ting i min replik før. Når hr. Carl-Einar Jørgensen omtaler betænkningen fra daginstitutionsudvalget, som

han siger, vi behandlede her i forsamlingen – det ved jeg godt – den 21. februar, altså før valget, så må jeg have lov til at gøre opmærksom på, at mit forslag blev stillet den 8. januar, altså også før valget, og jeg ville sådan set mene, det var meget rimeligt, om udvalget i samråd med magistraten blev orienteret om et sådant forslag til beslutning stillet af en borgerrepræsentant i borgerrepræsentationen. Og hvis man nu havde været orienteret om mit forslag, ville jeg egentlig også mene, at det ville have været meget fornuftigt, om man havde taget mit forslag op til behandling samtidig med den betænkning, der forelå fra daginstitutionsudvalget, men jeg kan forstå, at man ikke i daginstitutionsudvalget har fået den orientering fra borgmesteren, og det er jo på den måde, at mange misforståelser opstår.

Niels Andersen: Jeg skal forsøge at uddybe, dels hvad det er, hr. Boas Jensen tiltrådte i 1971, dels hvad det er, vi har diskuteret i byplanudvalget i går, idet der på byplanudvalgets møde lå et foreløbigt udkast til en udvalgsbetænkning for byplanvedtægten for det område, vi taler om nu. Der står i byplanvedtægten om de vejanlæg, vi taler om, at magistraten over for udvalget har oplyst, at den efter omstændighederne kan acceptere den af grundejerne foreslåede ændrede

placering af parkerings- og adgangsarealet, dog således at byplanforslagets placering realiseres, såfremt forbundet på tidspunktet for adgangsarealets anlæg måtte afstå fra sin forkøbsret o. s. v. Der vil altså blive optaget forhandling om forkøbsrettens gyldighed.

Hvad det andet spørgsmål angår: hvornår og i hvor lang tid forkøbsretten gælder, står der i magelægsbetingelserne, at forkøbsretten principielt tidsmæssigt er ubegrænset, og det har hr. Boas Jensen altså tiltrådt i 1971. Jeg håber ikke, det skal være nødvendigt at klargøre på flere punkter, hvad der skete i 1971, ellers kan hr. Boas Jensen låne dette eksemplar af forhandlingerne, jeg står med, det er nok nemmere.

Det af Jørgen Tved fremsatte forslag om sagens henvisning til daginstitutionsudvalget blev *forkastet* med 32 stemmer mod 7. I henhold til forretningsordenens § 10, stk. 2, tilførtes det forhandlingsprotokollen, at Åge Amstrup, Knud Brørup, Johan Lassen og Børge Oløe undlod at stemme.

Det af venstresocialisternes gruppe fremsatte forslag til beslutning *forkastedes* herefter med 33 stemmer mod 6.

Vi var meget spændte på hvad det var der havde stået i Daginstitutionsudvalgets beslutningsreferat om os. Da vi fik fat i det, stod der at der først skal være midlertidige kommunale institutioner på grundene, siden blivende som beregnet i Dispositionsplanforslaget. Samtidigt sagde man "at Magistraten ville imidlertid søge at hjælpe gruppen (os!) til etablering af en institution et andet sted, eventuelt i forbindelse med frigjorte forretningslokaler eller lignende, måske også i form af en karréinstitution".

Det var, og er vi stadigvæk taknemlige for, men vi var også spændte på hvad der ville komme ud af det, når byplanforslaget blev behandlet. Det skulle også ske i perioden mellem valget og den nyvalgte kommunalbestyrelses tiltræden, og behandlingen blev slået sammen med dispositionsplanforslagets behandling. Det skete den 28. marts, og gik, efter Borgerrepræsentationens eget referat, sådan:

238/72 og 452/72.

– Følgende 2 udvalgsbetænkninger fra byplan- og trafikudvalget forhandlede derefter under ét:

238/72.

1) *Dispositionsplanforslaget for Dagmarsgade-kvarteret*. Betænkningen var sålydende:

»Med skrivelse af 4. september 1972 har magistraten fremsendt forslag til *dispositionsplan for del af Ydre Nørrebro, begrænset af Mimersgade, Jagtvej og Nørrebrogade* (Dagmarsgade-kvarteret).

I borgerrepræsentationens møde den 5. oktober 1972 (B. F. 1972-73, s. 614-17) blev sagen henvist til byplan- og trafikudvalget, der med K. B. Lundberg som formand og ordfører den 20. marts 1974 har afgivet nærværende betænkning.

I udvalgets behandling af denne sag er indgået et betydeligt materiale, især en skrivelse af 27. februar 1973 fra Nørrebro lokalråd samt en række henvendelser fra »Røde Rose/den foreløbige kvartersforsamling«. Efter henstilling fra sidstnævnte har byplan- og trafikudvalget bl. a. afventet fremkomsten af det sagen vedlagte supplement til dispositionsforslaget, dateret den 11. maj 1973, som er udarbejdet af Røde Rose i samarbejde med arkitekt Peter Bredsdorffs tegnestue.

Repræsentanter for lokalrådet og Røde Rose har endvidere haft foretræde for udvalget og herunder haft lejlighed til at redegøre for deres synspunkter.

På baggrund af de i udvalget stedfundne forhandlinger samt det ude fra modtagne materiale har udvalget stillet magistraten en række spørgsmål. De væsentligste vil blive omtalt i det følgende.

Udvalget har forespurgt, om Dagmarsgade-kvarteret er et naturligt afgrænset område, eller om det ikke havde været mere hensigtsmæssigt at lade planen omfatte et større sammenhængende område af Ydre Nørrebro.

Magistraten har hertil bemærket, at dispositionsplanforslaget for Dagmarsgade-kvarteret er et eksempel på en dispositionsplan, fremkommet i anledning af aktuelle ændringer og byggeønsker koncentreret i området, som man gennem en dispositionsplan har ønsket at åbne stærkere styringsmuligheder over for. Det er endvidere magistratens opfattelse, at med den gennemgang af hele Ydre Nørrebro, der er givet i det indledende afsnit, og som danner forudsætning for dispositionsplanen, er der opnået sikkerhed for, at de omdannelser inden for Dagmarsgade-kvarteret, som dispositionsplanforslaget anviser, ikke går på tværs af eventuel senere planlægning i denne del af byen.

Magistraten har dernæst understreget, at årsagen til, at magistraten har begrænset sig til en dispositionsplan for Dagmarsgade-kvarteret, bl. a. er, at magistratens 4. afdeling fra forskellig side har været anmodet om at tilvejebringe det fornødne grundlag for udarbejdelsen af partielle byplaner inden for dette område (bl. a. med henblik på kommende saneringer, idet forslag til saneringsplaner skal være ledsaget af byplanvedtægtsforslag). Udarbejdelsen af en dispositionsplan for et større område ville have krævet mere tid, og afdelingen har været interesseret i, at arbejdet med enkeltstående dispositionsplaner ikke unødigt skulle forsinke tilvejebringelsen af en revideret generalplan for København.

Det er udvalgets opfattelse, at en disponering af området er vanskeliggjort dels af dispositionsplanområdets begrænsede udstrækning, dels af den i området allerede besluttede og igangværende bebyggelse, - forhold, som i væsentligt omfang indskrænker mulighederne for en fuldt tilfredsstillende planlægning.

Det er imidlertid også udvalgets opfattelse, at vedtagelsen af en dispositionsplan som grundlag for kommende byplanvedtægter og administrative afgørelser er nødvendig for under de givne forudsætninger at sikre den bedst mulige fremtidige disponering af området.

Udvalget lægger tillige megen vægt på, at en generalplan for hele byen fremmes mest muligt.

Udvalgets flertal finder det derfor ikke forsvarligt at foreslå fornyede, tidskrævende overvejelser, som ville forsinke såvel vedtagelsen af påkrævede retningslinier for dispositioner i dette område som generalplanen.

Udvalget, der er enig med magistraten i den med dispositionsplanforslaget tilsigtede nedsættelse af den nuværende gennemsnitlige udnyttelsesgrad på 1,6, har over for magistraten fremhævet, at såvel det inden for dispositionsplanområdet i det sidste 10-år fuldførte byggeri, som det under opførelse værende boligbyggeri, har været præget af en høj udnyttelsesgrad. Dispositionsplanens målsætning med hensyn til udnyttelsesgraden vil derfor ikke kunne realiseres inden for en meget betydelig årrække, såfremt de nuværende lavt udnyttede arealer benyttes til bebyggelser med høje udnyttelsesgrader. Udvalget har specielt henvist til, at igangværende boligbyggeri ved Dagmarsgade har en væsentlig højere udnyttelsesgrad (næmlig 2,0 og 1,4) end den foreslåede, samt til, at bestemmelsen om, at den maksimale udnyttelsesgrad ved fremtidige byggesager forudsættes ikke at måtte overstige 1,25, dog med mulighed for et tillæg på 30 pct., hvor magistraten skønner det rimeligt, ikke indeholder fornøden garanti for, at udnyttelsesgraden som altovervejende hovedregel bliver fastholdt på 1,25.

Magistraten har hertil bemærket, at Dagmarsgade-kvarteret er beliggende i 2. grundkreds, hvori bygge-loven hjemler ret til en udnyttelsesgrad på 2,0. Såfremt en grundejer derfor ønsker at henholde sig til bygge-loven og ikke til dispositionsplanens forslag om en udnyttelsesgrad på 1,25 (idet dispositionsplanen ikke er bindende for grundejeren), vil det være nødvendigt at fastlægge udnyttelsesgraden ved en byplanvedtægt.

I den udstrækning, fornyelsen af boligområderne tilrettelægges gennem partielle byplanvedtægter, vil udnyttelsen kunne begrænses ved indsættelse af bestemmelser om en udnyttelsesgrad på 1,25 dog med mulighed for en forøgelse. Magistraten er enig i, at en forøgelse med indtil 30 pct. kun bør gives, når den miljømæssige kvalitet ikke derved forringes.

Magistraten har i øvrigt fremhævet, at ønsket om at modvirke, at de nuværende lavt udnyttede arealer benyttes til opførelse af boliger med væsentlig højere udnyttelsesgrader, i betydelig udstrækning er tilgode-set i dispositionsplanforslaget.

Udvalget er betænkelig ved, at der - under hensyn til det allerede tilladte byggeri og til, at der ved nybyggeri på hidtil extensivt udnyttede arealer og først på et senere tidspunkt en udtynding ved nedrivning af eksisterende boligbebyggelse - i en betydelig årrække vil være udsigt til en uønsket høj udnyttelsesgrad.

Udvalget er derfor af den opfattelse, at dispositionsplanen i stærkere grad end foreslået bør modvirke denne tendens.

Udvalget er bl. a. også af den grund enig i, at der snarest bør udarbejdes byplanvedtægter for de enkelte områder.

Udvalget skal derfor foreslå, at punkt 4 under afsnittet »sammenfatning«, side 38, erstattes af følgende:

4. Der udarbejdes byplanvedtægter for dispositionsplanområdets delområder.

5. Der tilsigtes en nedsættelse af den nuværende gennemsnitlige udnyttelsesgrad på 1,6 (den tilladte udnyttelsesgrad ifølge bygge-loven er 2,0). Den maksimale udnyttelsesgrad for dispositionsplanområdet, i byplanvedtægter og ved fremtidige byggesager fastsættes til 1,25. Tillæg på indtil 30 pct. kan kun meddeles i ganske særlige tilfælde, hvor afgørende forudsætninger måtte begrunde dette. I sådanne tilfælde skal sagen forelægges borgerrepræsentationen.

I dispositionsplanforslaget er der regnet med en maksimal bygningshøjde på 5 etager ved nybyggeri, hvilken stort set svarer til den maksimale bygningshøjde i den nuværende bebyggelse.

På spørgsmålet om, hvorvidt denne bestemmelse om bygningshøjde vil gøre det nødvendigt for magistraten at tillade, at udnyttelsesgraden på 1,25 øges med 30 pct. op til den nuværende gennemsnitlige udnyttelsesgrad på 1,6 ved ethvert byggeri, har magistraten anført, at de 5 etager, der er nævnt som en maksimal bygningshøjde i dispositionsplanforslaget, ikke er en bygningshøjde, der skal nås ved ethvert byggeri, men en øvre grænse, som må overholdes, uanset om afstandsforholdene giver mulighed for større bygningshøjde.

Vedrørende begrundelsen for, at der ikke i dispositionsplanen er fastsat en højeste grænse for husdybden, er det under samrådet oplyst, at magistraten ikke har skønnet det hensigtsmæssigt at optage en sådan generel begrænsning i dispositionsplanen, idet der fremover i området vil komme så mange forskelligartede bebyggelser, f. eks. institutioner, erhverv og p-huse, som stiller andre krav til husdybden end f. eks. boligbebyggelse. Hvor det skønnes nødvendigt at fastlægge en maksimumshusdybde, kan dette om fornødent til enhver tid sikres gennem en byplanvedtægt.

Vedrørende begrundelsen for, at fornyelsen af bebyggelsen inden for dispositionsplanområdet overvejende af magistraten er forudsat baseret på den nuværende karréstruktur, har magistraten henvist til, at Dagmarsgade-kvarteret generelt er bygget efter karréprincippet med lukkede gade- og gårdrum. En omdannelse efter dette princip vil kunne foregå successivt, og der vil til stadighed være mulighed for at indpasse ny bebyggelse i den eksisterende.

Ydermere er der i karréformen muligheder for at arbejde med lukkede gade- og pladsrum som kommunikationslinier i byen og med varierede lukkede gård-

rum som rolige private opholds- og legearealer.

Også økonomiske hensyn taler for det valgte byfornyelsesprincip, idet det ikke kræver omlægninger af ledningssystemet.

Dispositionsplanens illustrationsskitse kan dog ikke opfattes som bindende for den fremtidige bebyggelsesudformning i de enkelte karreer.

Udvalget konstaterer på baggrund af det således oplyste, at bygningshøjden ikke er fastsat til 5 etager, men at dette er en maksimal højde for ethvert nybyggeri, – at en generel grænse for husdybden af de nævnte grunde ikke skønnes hensigtsmæssig, idet udvalget i den forbindelse forudsætter, at maksimale husdybder fastsættes ved byplanvedtægter – samt at nybyggeri overvejende baseres på en nuværende karréstruktur, uden at dette udelukker anden bebyggelsesudformning.

Udvalget lægger tillige megen vægt på, at der ved boligbyggeri sikres en tilfredsstillende boligstandard, og skal derfor *henstille*, at der i størst mulig udstrækning ved bebyggelsesplaner og ved magistratens administration af byggelovens bestemmelser i det hele tilvejebringes de bedst mulige boliger, herunder også disses lysforhold. Idet udvalget i denne forbindelse bemærker, at fastsættelse af dataillerede bestemmelser herfor falder uden for den her foreliggende overordnede planlægning, som udvalget skal tage stilling til, ønsker udvalget dog at give udtryk for den opfattelse, at ensidige lejligheder ikke bør tillades, og opfordrer magistraten til ved administrationen af sine beføjelser i medfør af byggelovens § 55, stk. 2, at være opmærksom herpå.

Der har dernæst i udvalget været rejst spørgsmål om mulighederne for at indpasse større fælles friarealer i området, end dispositionsplanforslaget anviser. Magistraten har her over for påpeget, at der i dispositionsplanforslaget er en række bilfri pladser og gader, som i nogen grad imødekommer dette behov. Balders hospitalsanlæg er i forslaget tænkt gjort offentligt tilgængeligt. Skolerne og institutionerne vil i et vist omfang kunne blive et tilskud til de fælles opholds- og legearealer.

Mulighederne for herudover at skaffe offentligt tilgængelige friarealer er kun til stede enten gennem ændret anvendelse af de nuværende og kommende institutionsarealer, d. v. s. en lavere institutionsdækning eller gennem kommunens erhvervelse, eventuelt ved ekspropriation til offentlige formål, af private grunde udover de allerede foreslåede.

Herudover er der mulighed for – eventuelt gennem derpå sigtende bestemmelser i byplanvedtægter – i forbindelse med opførelse af ny boligbebyggelse i karreer med eksisterende boligbebyggelse at sikre fælles gårdanlæg samt for gennemførelse af gårdrydninger i henhold til byggelovens § 50 a, hvilket i et vist omfang kan tilføre den ældre bebyggelse nærrekreative muligheder.

Magistraten har endelig peget på, at det i dispositionsplanen indeholdte net af bilfri strøg bl. a. vil give Dagmarsgade-kvarteret gang- og cykelforbindelse – uden niveauekrydsning af Nørrebrogade – med den ca. 500 m fra Dagmarsgade beliggende Nørrebropark.

I den nævnte sammenhæng har udvalget bl. a. drøftet, hvorvidt der kunne anvises realistiske alternativer til den foreslåede placering af en ny skole på remisegrunden. På grundlag af magistratens oplysninger er det udvalgsflertallets opfattelse, at dette ikke er gjort.

Som nævnt i dispositionsplanforslaget har magistratens 1. afdeling fremført ønske om, at Nørrebro remise areal reserveres til skoleformål. Nørrebro lokalråd har givet tilslutning til denne placering. Også byplan- og trafikudvalgets flertal kan i princippet – jfr. også kommunens investeringsplan – tilslutte sig dette.

Udvalget har videre med megen tilfredshed bemærket sig den midlertidige udnyttelse af de eksisterende remisebygninger til lokale formål, som er realiseret.

Udvalgets flertal skal på baggrund heraf *foreslå*, at remisearealet – i det omfang anden nuværende udnyttelse bringes til ophør – udlægges til friarealer og rekreative formål for bydelen, indtil det påtænkte skolebyggeri realiseres.

I forbindelse med dispositionsplanforslagets omtale af Dagmarsgade-kvarterets institutionsforsyning har udvalget forespurgt, om der kan opstilles kriterier for dækningsgrader og gangafstande i kvarteret til børneinstitutioner, legepladser og friarealer.

Magistraten har herom udtalt, at den med hensyn til dækningsgrader for børneinstitutioner har anvendt magistratens 3. afdelings ønsker. Angående dækningsgrader for legepladser og friarealer er oplyst, at der ikke af magistraten er udarbejdet generelle normer vedrørende private friarealer, men det er magistratens opfattelse, at den foreslåede karrébebyggelse kombineret med den nedsættelse af udnyttelsesgraden, som forslaget tilsigter, vil give mulighed for passende private lege- og opholdsarealer.

Ej heller vedrørende offentlige rekreative arealer foreligger generelle normer for dækningsgrader, som det er tilfældet med børneinstitutioner.

Magistraten var ikke i stand til på nuværende tidspunkt at opstille generelle normer for rekreative og legefaciliteter. En arbejdsgruppe i generalplandirektoratet undersøger for øjeblikket disse forhold i forbindelse med revision af generalplanen, men gruppen har endnu ikke afsluttet sit arbejde.

Vedrørende begrundelsen for den foreslåede uddannelsesinstitution i karreen mellem Jagtvej, Nørrebrogade, Thorsgade og Odinsgade har magistraten henvist til, at flere af gymnasierne i de indre byområder gennem de senere år er blevet nedlagt og erstattet af nye i yderdistrikterne. For at modvirke denne udflytningstendens, og fordi presset fra de uddannelsessøgende inden for 10.–12. skoleår forventes at ville stige i de kommende år, har man fundet det rimeligt, når forholdene tillader det, at søge imødekommet disse behov i de indre tætte byområder.

Udpegningen af karreen mellem Jagtvej, Nørrebrogade, Thorsgade og Odinsgade er begrundet af karreens form, dens beliggenhed og dens ekstensive udnyttelse.

I overvejelserne over dette område er tillige indgået fremsatte ønsker – som udvalget deler – om bibeholdelse af visse lokalt orienterede arbejdspladser, der uden at forurene eller støje giver beskæftigelse for bl. a. mange enlige mødre hjemmehørende på Nørrebro.

Udvalget er med hensyn til dispositionsplanens forslag om reservering af areal til imødegåelse af behov for eventuelle fremtidige uddannelsesinstitutioner af den opfattelse, at tankerne om de nævnte fremtidige uddannelsesinstitutioner er af så langsigtet karakter, at udvalget skal *foreslå*, at planlægning om en ændret anvendelse af dette areal ikke for nærværende sker.

Udvalget har dernæst beskæftiget sig med den i dispositionsplanen foreslåede udretning af Ægirsgade, hvorved denne bringes i forbindelse med Hillerødgade,

idet det fra udvalgets side har været gjort gældende, at man herved opmuntrer uvedkommende biltrafik til at benytte den tæt befolkede Ægirsgade som gennemkørselsåre (distriktsgade), medens det efter dispositionsplanens hensigt var meningen, at den skulle fungere som kvartergade.

Magistraten er af den opfattelse, at den foreslåede tilslutning mellem Ægirsgade og Hillerødgade næppe vil medføre øgede trafikmængder i Ægirsgade i forhold til situationen nu. Tilslutningen har til hensigt at forbedre trafikforholdene på den del af Nørrebrogade, der udgør forbindelsen mellem Ægirsgade og Hillerødgade. Magistraten har endvidere understreget, at der i øvrigt ikke er aktuelle planer om at etablere den pågældende forbindelse. Dispositionsplanens forslag må derfor blot tages som udtryk for, at man ved eventuelle nybygninger skal søge at forbeholde en sådan mulighed.

Udvalgets flertal er meget tilfreds med den foreslåede trafikdifferentiering, således det påtænkte net af bilfri strøg i området og de i forbindelse hermed foreslåede tunneler.

Udvalget, der ligeledes kan acceptere den foreslåede biladgang til dispositionsplanområdet, er imidlertid af den opfattelse, at den påtænkte tilslutning mellem Ægirsgade og Hillerødgade på en uønsket måde vil fremme uvedkommende gennemkørende biltrafik i Ægirsgade. Udvalget skal derfor foreslå, at det påtænkte gadegennembrud på hjørnet af Ægirsgade og Nørrebrogade ikke gennemføres.

Udvalget har med de i nærværende betænkning indeholdte ændringsforslag taget stilling også til en række ønsker og forslag, som er fremsat over for udvalget vedrørende forslaget til dispositionsplan – idet bemærkes, at der herudover er fremsat en række betragtninger om forhold, der efter flertallets opfattelse falder uden for den overordnede planlægning, som dispositionsplanen skal indeholde – således om primærgadenettet, sanering og gårdrydninger, byggesagsbehandling, busføring m. v. – og som udvalget derfor vel forudsætningsvis har beskæftiget sig med, men som udvalgsflertallet ikke har taget stilling til.

Udvalgets flertal skal herefter indstille, at dispositionsplanforslaget – med de af udvalget i nærværende betænkning foreslåede ændringer – tiltrædes af borgerrepræsentationen.

Et mindretal (Peder Boas Jensen og Jørgen Tved) finder, at magistratens forslag først bør færdigbehandles efter 1. april af den nyvalgte borgerrepræsentation. Mindretallet skal derfor primært foreslå, at sagen henvises til fornyet behandling i byplan- og trafikudvalget. Hvis sagen færdigbehandles inden 1. april, foreslår mindretallet, at dispositionsplanforslaget tiltrædes med følgende yderligere bemærkninger:

1. Der udarbejdes et supplement, som også omfatter området mellem Tagensvej og Mimergade. Dispositionsplanforslaget, som det foreligger, er i høj grad en sammentegning af faktisk foreliggende eller gennemførte byggeprojekter. Beboernes behov for grønne områder m. m. må derfor tilgodeses ved udlæg i nabo-områderne. Dertil kommer, at en vurdering af trafiksystemer m. m. bør ske på grundlag af plan for et større, naturligt afgrænset område.

2. Magistraten fremkommer med forslag til sådanne ændringer i byggeoven, byplanloven eller andetsteds, som er nødvendige, hvis kommunen i fremtiden i sin planlægning skal sikre et alsidigt udbud af lejlighedsstørrelser i den private del af nybyggeriet. Det

må herefter være borgerrepræsentationens afgørelse, om der skal rettes henvendelse til lovgivningsmagten.

3. Der udarbejdes foreløbige kriterier for dækningsgrader og gangafstande i kvarteret til børneinstitutioner, legepladser og friarealer. Sådanne kriterier indgår i adskillige foreliggende dispositionsplaner, blandt andet i dispositionsplanen for Vestamager. De bliver (som i øvrigt resten af dispositionsplanforslaget) foreløbige, idet de muligvis bør revideres på grundlag af den kommende generalplan.

4. Den nuværende anvendelse af remisegrunden bibeholdes, idet arealet, hvis de nuværende funktioner nedlægges, benyttes til tilsvarende formål. Rådmandsgades skole udvides ved nybyggeri på nabogrundene, der om fornødent eksproprieres.

5. Trafiksystemet bør formentlig indrettes således, at den gennemkørende trafik alene henvises til Nordre Fasanvej – Lygten, Tagensvej, Jagtvej og Ågade. Resten af gadenettet bør forbeholdes busstrafikken, lokal biltrafik og fodgængere og cyklister og være afvisende over for hurtig, gennemkørende biltrafik.

6. Der udarbejdes en oversigt over dispositionsplanforslagets økonomiske følgevirkninger nogenlunde af samme karakter som det økonomiske afsnit i dispositionsplanen for Vestamager. En sådan økonomisk oversigt er nødvendig til vurdering af, om dispositionsplanforslaget er gennemførligt inden for et rimeligt kort åremål.

Det tilføjes, at mindretallet er enig med udvalget, for så vidt angår udvalgets bemærkninger og forslag vedrørende udnyttelsesgrader, bygningshøjder og husdybder, principperne for den fremtidige bebyggelsesudformning (herunder at énsidige lejligheder ikke bør tillades), anvendelsen af remisearealet og karreen mellem Jagtvej, Nørrebrogade, Thorsgade og Odinsgade, og om, at man frafalder gadegennembruddet på hjørnet af Ægirsgade og Nørrebrogade. Der er klar uenighed om mindretallets punkt 1, medens punkterne 2-5 er et supplement til ovennævnte bemærkninger og forslag.

Et andet mindretal (Børge Oløe) vil ikke modsætte sig flertallets indstilling, men foreslår følgende tilføjelse:

»Det henstilles til magistraten at udarbejde supplerende dispositionsplan, ved hvilken der kan tages hensyn til områdets naturlige afgrænsning med hensyn til forsyningen med uddannelsesinstitutioner, sociale institutioner og grønne områder«.

Et tredje mindretal (Helge v. Rosen) tager forbehold.

452/72.

– 2) Betænkningen angående *byplanvedtægtsforslaget for karreen mellem Rådmandsgade, Dagmarsgade, Ægirsgade og Mimergade* var sålydende:

»Angående magistratens skrivelse af 15. januar 1973, hvorved fremsendes forslag til *byplanvedtægt for karreen*, begrænset af *Rådmandsgade, Dagmarsgade, Ægirsgade og Mimergade*, der i borgerrepræsentationens møde den 25. januar 1973 (jfr. B. F. 1973-74, s. 960-61) blev henvist til byplan- og trafikudvalget, har nævnte udvalg med K. B. Lundberg som formand og ordfører den 20. marts 1974 afgivet nærværende betænkning*.

Denne sag er i udvalget blevet behandlet sammen med det til udvalget i borgerrepræsentationens møde den 5. oktober 1972 henviste forslag til dispositionsplan for del af Ydre Nørrebro (Dagmarsgade-kvarteret).

I udvalgets drøftelser af forslaget er indgået

forskellige imod byplanvedtægtsforslaget fremsatte forhåndsindsigelser,

en gennem formanden for borgerrepræsentationen fremsendt henvendelse fra ejerne af matr.-nr. 5744, Udenbys Klædebo kvarter, Mimersgade 47, der tillige har forkøbsret til naboejendommen, matr.-nr. 5673, ibidem,

et af magistraten over for udvalget fremsat ændringsforslag til vedtægtsforslaget, samt

en indsigelse imod sidstnævnte ændringsforslag.

Udvalget har forhandlet sagen under samråd med magistraten, hvorunder også repræsentanter for Nørrebros lokalråd og forsamlingen Røde Rose har haft foretræde.

1. *Skrivelse af 22. februar 1973 fra Georg Gottschalk og Michael Varming (bilag 1).*

Indsigelsen vedrører den gennemsnitlige udnyttelsesgrad. Det gøres fra indsigernes side gældende, at de foreliggende vedtægtsforslag tillader en udnyttelsesgrad på 1,25 + eventuelt 30 pct. i et område, der i øjeblikket er lavt udnyttet. Det anføres, at hvis samme bestemmelse om udnyttelsesgrad fastsættes i andre lavt udnyttede områder, vil den gennemsnitlige udnyttelsesgrad for dispositionsplanområdet i de første mange år stige i stedet for at falde.

Udvalget har under sine overvejelser vedrørende dispositionsplanforslaget indgående drøftet dette generelle problem.

Udvalget har herunder udtrykt betænkelighed ved, at der – under hensyn til det allerede tilladte byggeri, til kommende nybyggeri på hidtil ekstensivt udnyttede arealer og til, at der først på et senere tidspunkt vil ske en udtynning ved nedrivning af eksisterende boligbebyggelse – i en betydelig årrække vil være udsigt til en uønsket høj udnyttelsesgrad.

Udvalget har derfor også i sin betænkning over dispositionsplanforslaget stillet ændringsforslag vedrørende udnyttelsesgraden og skal henvise til dette ændringsforslag og dertil knyttede bemærkninger i den nævnte betænkning.

I overensstemmelse hermed skal udvalgets flertal foreslå følgende ændringer i forslaget til byplanvedtægt:

Ny § 2: Den maksimale udnyttelsesgrad for området og fremtidige byggesager fastsættes til 1,25. Tillæg på indtil 30 pct. kan kun meddeles i ganske særlige tilfælde, hvor afgørende forudsætninger måtte begrunde dette. I sådanne tilfælde skal sagen forelægges borgerrepræsentationen.

Hele udvalget foreslår:

§§ 2–9 ændres til §§ 3–10.

I § 2 (ny § 3) erstattes ordene »udstrækning og udnyttelsesgrad m. v.« med ordene »og udstrækning m. v.«.

I § 3 (ny § 4) udgår sidste afsnit.

I § 4 (ny § 5) udgår sidste afsnit.

Forslaget til byplanvedtægt med de af udvalget foreslåede ændringer er optrykt som bilag til betænkningen.

Indsigerne har endvidere ønsket, at den del af vedtægtsområdet, der ikke er bebygget med boliger, udlægges til offentligt område (park) – eventuelt i første omgang ved hjælp af et § 9-forbud –, ligesom de for boligernes vedkommende inden for hele dispositionsplanområdet ønsker udarbejdet bevarende saneringsplaner.

Udvalget skal hertil bemærke, at indsigelsen vedrørende udvidelse af det til offentlige formål reserverede

areal især må referere sig til matr.-nr. 5957. Efter sagens henvisning til udvalget er opførelsen af en boligbebyggelse imidlertid påbegyndt i henhold til magistratens byggetilladelse af november 1972.

I det omfang indsigelsen tillige angår matr.-nr. 5673 henvises til bemærkningerne herom i det følgende.

For så vidt angår det til offentlige formål udlagte område, må udvalget lægge vægt på den påtænkte institutionsforsyning frem for det antydede udlæg til park.

En bestemmelse om saneringsformen hører efter udvalgets opfattelse ikke hjemme i et byplanvedtægtsforslag.

Indsigerne savner endelig en formålsparagraf til byplanvedtægtsforslaget. Udvalget finder, at formålet er fastlagt i vedtægtsens enkelte bestemmelser.

2. *Skrivelse af 26. februar 1973 fra Røde Rose (bilag 2).*

Indsigerne protesterer imod, at byplanvedtægten først foreligger på et tidspunkt, da tre fjerdedel af området faktisk er udbygget med nybygninger, samt imod, at disse nybygninger overhovedet ikke er nævnt i byplanvedtægten.

Magistraten har hertil bemærket, at spørgsmålet om gennemførelse af en byplan for området blev aktuelt i forbindelse med fremkomsten af projekt til nybebyggelse på ejendommene, matr.-nr. 978 og 1051, Udenbys Klædebo kvarter, der på daværende tidspunkt var i privat eje, idet der af boligministeriet den 23. februar 1970 efter magistratens anmodning blev nedlagt tidsbegrænset forbud i medfør af byplanlovens § 9 mod det pågældende projekt, som magistraten anså for utilfredsstillende.

Spørgsmålet om at gennemføre de private byggeplaner i karreen, men på et andet grundareal (matr.-nr. 5957), blev løst gennem en magelægsordning, der blev vedtaget af borgerrepræsentationen den 16. september 1971 (B. F. 1971–72, s. 508–10). Der blev herved skabt mulighed for gennemførelse af en efter magistratens skøn tilfredsstillende bebyggelse på matr.-nr. 5957, og da 1-års fristen for det nedlagte § 9-forbud i mellemtiden var udløbet, blev der i november 1972 givet tilladelse til byggeriets påbegyndelse.

Magistraten fandt det alligevel hensigtsmæssigt at udarbejde en byplan for området, udformet på grundlag af det under udarbejdelse værende forslag til dispositionsplan for kvarteret. Det ville bl. a. herved blive muligt at sikre arealer for offentlige formål, hvortil kom, at der i overborgmesterens afdeling blev arbejdet med forslag til sanering af bebyggelse i karreen.

For så vidt angår spørgsmålet om nybygningers omtale i forslaget til byplanen, blev det af magistraten oplyst, at nybygninger normalt ikke omtales særskilt, med mindre det har betydning for de i byplanvedtægten optagne bestemmelser. I det foreliggende tilfælde er der tale om to nybygninger, hvoraf den ene, forbundsbygningen på matr.-nr. 5744, Udenbys Klædebo kvarter – som er fuldført og taget i brug – er indtegnet på den til byplanvedtægten hørende plan. Den anden nybygning, nemlig boligbebyggelsen på matr.-nr. 5957, Udenbys Klædebo kvarter, var under opførelse og derfor ikke indtegnet på planen.

Vedrørende byplanvedtægtsforslagets § 1 gøres indsigelse imod, at den i dispositionsplanforslaget planlagte plads ud for uddannelsesinstitutionen ikke er anført.

Magistraten har over for udvalget udtalt, at det vel er rigtigt, at der i forslaget til dispositionsplanen (bl. a. på fig. 17 og 18) er angivet en pladsagtig udvidelse af Dagmarsgade ved hjørnet af Rådmandsgade, men at

der, som anført på figurerne, er talt om *eventuelle* fremtidige forhold, altså *én* vist mulighed blandt andre. Det er under disse omstændigheder ikke fundet hensigtsmæssigt at optage bestemmelse herom i forslaget til byplanen. Den nærmere fastlæggelse af en sådan eventuel plads bør efter magistratens opfattelse afvente en kommende detailprojektering dels af Dagmarsgades og Rådmandsgades omlægning til gågadeområder, dels af de institutioner, som forudsættes opført på de tilstødende grunde inden for karreen, og man kan ikke udelukke muligheden af, at en sådan detailprojektering kan medføre, at den pågældende plads enten udgår af planen, gøres større eller gives en anden form.

Vedrørende bestemmelsen i byplanvedtægtsforslagets § 2 gør indsigerne gældende, at der skal ske en skærpelse af magistratens forslag. Medens magistraten foreslår, at bestemmelser om bebyggelsens beliggenhed, udstrækning og udnyttelsesgrad m. v. om *forment* må fastsættes i en supplerende byplanvedtægt, ønsker indsigerne, at paragraffen udtrykkeligt skal fastslå, at sådanne bestemmelser *vil blive* fastsat i en supplerende byplanvedtægt. Endvidere ønskes som en ny bestemmelse i paragraffen optaget følgende: »Ubebyggede arealer vil blive indrettet til opholdsarealer, hvor parkering ikke må finde sted«.

Magistraten har herom anført, at den ikke finder det hensigtsmæssigt at ændre § 2 som foreslået, altså således at en supplerende byplanvedtægt under alle omstændigheder skal udarbejdes, og således at det på forhånd bestemmes, at parkering ikke må finde sted på terræn. Man finder det rimeligt at gå ud fra, at der ved kommunens foranstaltning eller under kommunens eventuelle medvirken vil kunne udarbejdes en tilfredsstillende bebyggelsesplan for området, når der til sin tid foreligger en programmering for de påtænkte institutioner.

I forbindelse med bestemmelsen i byplanvedtægtsforslagets § 3 om, at magistraten, når en bebyggelse opføres på grundlag af en godkendt bebyggelsesplan, eller når magistraten under hensyntagen til projektets karakter og den omgivende bebyggelse finder det rimeligt, kan godkende forøgelse af udnyttelsesgraden (1,25) med indtil 30 pct., har udvalget forespurgt, hvorvidt der burde være givet en sådan godkendelse med hensyn til forøgelse af udnyttelsesgraden for byggeriet på matr.-nr. 5957. Det anføres i indsigelsen, at tilladelserne ikke burde være givet, dels under hensyn til, at kontorbebyggelsen på matr.nr. 5744 har en udnyttelsesgrad på 1,8, dels under hensyn til, at de gamle ejendomme langs Ægirsgade har en udnyttelsesgrad på 2,0.

Vedrørende spørgsmålet om kriterier for anvendelsen af bestemmelserne om eventuel forøgelse af udnyttelsesgraden med indtil 30 pct. har magistraten henholdt sig til den i byplanvedtægten angivne formulering (»Når bebyggelse opføres på grundlag af en godkendt bebyggelsesplan, eller når magistraten under hensyntagen til projektets karakter og den omgivende bebyggelse finder det rimeligt, kan magistraten godkende forøgelse af udnyttelsesgraden med indtil 30 pct.«).

Magistraten har oplyst, at udnyttelsesgraden for kontorbygningen på matr.-nr. 5744, Udenbys Klædebo kvarter, ikke, som af indsigerne anført, er 1,8 men 1,36, at udnyttelsesgraden for den under opførelse værende boligbebyggelse på matr.-nr. 5957, Udenbys Klædebo kvarter, er 1,44, svarende til 1,25 + 15 pct., samt at denne sidstnævnte relativt lave udnyttelses-

grad er opnået ved forhandling med bygherren.

Magistraten har endvidere meddelt, at medens udnyttelsesgraden for den eksisterende ældre boligbebyggelse langs Ægirsgade udgør 1,95, er den gennemsnitlige udnyttelsesgrad for det omtalte nybyggeri på matr.-nr. 5744 og 5957, 1,41. På denne baggrund finder magistraten ikke, at der kan være anledning til på forhånd at fikser en ekstraordinær lav udnyttelsesgrad for det område, der fastlægges til sociale institutioner. Eksempelvis har magistraten anført, at dersom det sidstnævnte område bebygges med en udnyttelsesgrad på 1,25, bliver karreens gennemsnitlige udnyttelsesgrad ved fuld udbygning (herunder medregnet en eventuel ny kontorbygning på matr.-nr. 5673 med udnyttelsesgrad 2,0) 1,45, altså inden for den i dispositionsplanforslaget angivne ramme på 1,25-1,5.

Vedrørende bestemmelsen i § 4 om udnyttelsesgraden i den del af området, der er fastlagt som bolig- og forretningsområde, anføres det dernæst i indsigelsen, at udnyttelsesgraden på 2,0 (for forretningsbebyggelse) forekommer at være en urimelig udnyttelsesgrad i netop denne karré, ligesom det tætte, for størstedelen tilendebrogede kontorbyggeri står i direkte modstrid med dispositionsplanforslagets plan om, at kvarteret skal udlægges til boligkvarter.

Magistraten finder det imidlertid af hensyn til det af ejerne af matr.-nr. 5744, Udenbys Klædebo kvarter, tilkendegivne ønske om muligheder for en forlængelse af kontorbygningen på denne ejendom, henover matr.-nr. 5673, rimeligt, at byggelovens udnyttelsesgrad på 2,0 her kan komme i betragtning. Magistraten har yderligere fremhævet, at kontorbygningen på matr.-nr. 5744 er opført, forinden der var tale om at udarbejde en byplan med en begrænsning af udnyttelsesgrader i forhold til de i byggeoven fastlagte.

Udvalget skal vedrørende de nævnte udnyttelsesgrader henviser til de foran fremsatte ændringsforslag.

I tilslutning til den i nærværende afsnit omhandlede skrivelse af 26. februar 1973 har udvalget yderligere fra beboere i karreen Dagmarsgade-Ægirsgade-Mimersgade-Rådmandsgade modtaget et brev af 16. juni 1973, omhandlende dels spørgsmål, som er behandlet andetsteds i nærværende betænkning, dels spørgsmål om bl. a. lejlighedsfordelingen i boligbebyggelsen på matr.-nr. 5957.

Udvalget finder ikke denne bebyggelse tilfredsstillende, ej heller at den opfylder den henstilling om fremtidig tilvejebringelse af de bedst mulige boliger, som er indeholdt og kommenteret i udvalgets betænkning over forslag til dispositionsplan for området, men udvalget må konstatere, at bygherren som før nævnt i november 1972 fik byggetilladelse, hvorfor disse hensyn beklageligvis ikke kan tilgodeses ved den foreslåede byplanvedtægt.

3. Henvendelse fra ejerne af matr.-nr. 5744, Udenbys Klædebo kvarter, Mimersgade 47.

Ejerne fremsætter anmodning om en ændret udformning af byplanvedtægtsforslagets § 1, sidste stk., omhandlende det på planen med priksignatur angivne fælles parkerings- og adgangsareal.

Det er oplyst, at de fagforbund, som er ejere af matr.-nr. 5744, har forkøbsret til matr.-nr. 5673 med henblik på en tilbygning til den allerede opførte forbundsbygning.

Det er af fagforbundene anført, at den foreslåede adgangsvej vil blive til gene for en sådan tilbygning, og at dette ikke var forudsat ved fagforbundenes forhandlinger med kommunen, hvorfor denne gene ikke

bør påføres ejerne.

Disse v/arkitekt Ole Buhl har på baggrund heraf udarbejdet forslag om en forlægning af adgangsvejen.

Det er over for udvalget oplyst, at der forinden er hvervelsen af fagforbundenes ejendom er forhandlet på grundlag af et tidligere byplanforslag, der ikke forudsatte den nu påtænkte adgangsvej.

Udvalget har på den givne anledning anmodet magistraten om at optage forhandling, dels med de pågældende grundejere, dels med overborgmesterens afdeling, som har ført forhandlingerne med grundejerne vedrørende disses forkøbsret til matr.-nr. 5673. Som led i den af borgerrepræsentationen den 16. september 1971 godkendte magelægsoverenskomst fik forbundene mulighed for på et senere tidspunkt at forlænge den nuværende kontorbygning ind over matr.-nr. 5673. I byplanvedtægtsforslagets § 4 er med henblik herpå optaget bestemmelsen om, at overbygning af det fælles adgangsareal kan finde sted ved Mimersgade ved udførelse af en port med en fri bredde og højde på minimum 7,725 m og 4,20 m.

Ejerne af matr.-nr. 5744 har imidlertid anført, at tilkørsel over matr.-nr. 5673 af hensyn til en funktionsmæssig og arkitektonisk tilfredsstillende samlet løsning for den nuværende kontorbygning og den eventuel kommende udvidelse vil være særdeles uheldig, og at en sådan løsning aldrig har været nævnt under de stedfunde grundsalgsforhandlinger med kommunen. Grundejerne har derfor ønsket, at tilkørselsvejen forlægges fra matr.-nr. 5673 til matr.-nr. 1370, 1369, 1368 og 1051 (jfr. den i bilag 3 optrykte plan).

Magistraten har over for udvalget oplyst, at den efter omstændighederne kan acceptere den af grundejerne foreslåede ændrede placering af parkerings- og adgangsarealet, dog således at byplanforslagets placering realiseres, såfremt forbundene på tidspunktet for adgangsarealets anlæg måtte have afstået fra sin forkøbsret til matr.-nr. 5673 eller af anden årsag måtte kunne acceptere adgangsarealets etablering på denne ejendom. Magistratens 4. afdeling har endvidere meddelt, at overborgmesterens afdeling for sit vedkommende har givet tilslutning hertil.

Forslag til de fornødne ændringer i byplanvedtægtsforslaget er derefter tilstillet byplan- og trafikudvalget.

4. Magistratens skrivelse af 7. juni 1973 med ændringsforslag til byplanvedtægtsforslagets § 1, sidste stk., og § 4, stk. 2.

Ændringsforslaget er sålydende:

»I det af magistraten for borgerrepræsentationen forelagte forslag til byplanvedtægt foreslås herefter § 1, sidste stk., formuleret således:

»Der fastlægges et privat, fælles parkerings- og adgangsareal som vist på planen med priksignatur. Arealets forbindelse til Mimersgade udføres med en af de på planen viste to alternative linieføringer efter magistratens bestemmelse, afhængigt af bebyggelses- og ejerforholdene i den nordøstlige del af karreen ved tidspunktet for anlægget af parkerings- og adgangsarealets tilslutning til Mimersgade«.

På den givne foranledning foreslås endvidere en sproglig ændring af bestemmelsen i § 4, stk. 2, således at denne får følgende ordlyd:

»Overbygning af det fælles adgangsareal kan finde sted ved Mimersgade ved udførelse af en port med en fri bredde på 7,725 m og en højde på minimum 4,20 m«.

Byplanvedtægtsforslaget (med tilhørende ny plan

over karreen) i den således ændrede skikkelse er optrykt som bilag 3 til betænkningen.

Under hensyn til de mellem fagforbundene og magistraten i forbindelse med magelægsoverenskomsten stedfunde forhandlinger kan udvalgets flertal anbefale det af magistraten fremsatte forslag til ændring af byplanvedtægtsforslaget.

5. Skrivelse af 16. juni 1973 fra Røde Rose, bestyrelsen for legeplads- og fritidshjemsgruppe nr. 1 (bilag 4).

Der gøres heri indsigelse imod, at matr.-nr. 5673 i byplanforslaget udlægges til bolig- og forretningsbebyggelse, og indsigerne ønsker, at ejendommen i stedet indgår i området for offentlige formål.

Magistraten har hertil bemærket, at ejendommen, matr.-nr. 5673, Udenbys Klædebo kvarter, og en 3,50 m bred strimmel af matr.-nr. 1051, Udenbys Klædebo kvarter, der i ovennævnte forslag til dispositionsplan indgår i området for institutioner, i det heromhandlede forslag til byplanvedtægt foreslås indlemmet i bolig- og forretningsområdet under hensyn til, at ejerne af ejendommen, matr.-nr. 5744, Udenbys Klædebo kvarter, har forkøbsret til disse arealer til en eventuel forlængelse af den på matr.-nr. 5744 beliggende forbundsbygning.

Indsigerne fremsætter dernæst indvending imod den af magistraten nu foreslåede ændrede linieføring for det i byplanforslaget foreslåede private, fælles parkerings- og adgangsareal, hvorved tilkørselsarealet kommer til at forløbe over det areal, der i byplanforslaget fastlægges til offentlige formål.

Vedrørende dette spørgsmål har magistraten fremhævet, at der som tidligere omtalt for arealets forbindelse til Mimersgade fastlægges 2 alternative linieføringer, heraf den ene over det areal, der ifølge byplanforslaget fastlægges til offentlige formål (sociale institutioner). Det endelige valg af linieføringen skal ske efter magistratens bestemmelse, afhængigt af bebyggelses- og ejerforholdene i den pågældende del af karreen ved tidspunktet for anlægget af parkerings- og adgangsarealets tilslutning til Mimersgade.

Magistraten finder ikke at kunne anbefale, at den foreliggende indsigelse tages til følge.

Såfremt planerne om en udvidelse af forbundsbygningen på matr.-nr. 5744 hen over matr.-nr. 5673 måtte blive opgivet, vil magistraten imidlertid tage op til overvejelse, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at ændre byplanvedtægten, således at også matr.-nr. 5673 fastlægges til offentlige formål. Under samme omstændigheder (forbundenes afståelse fra sin forkøbsret til matr.-nr. 5673 og dermed opgivelse af forannævnte udvidelse af den eksisterende forbundsbygning) må parkerings- og adgangsarealets tilslutning til Mimersgade som anført foran under afsnit 4 påregnes at ville finde sted direkte til Mimersgade og altså uden generende indgreb i det areal, der fastlægges til offentlige formål.

Udvalget ser gerne, at også matr.-nr. 5673 fastlægges til offentlige formål, samt at adgangsvejen forløber som oprindeligt foreslået, men udvalgets flertal finder ikke at kunne tilsidesætte hensynet til den nævnte forkøbsret og de i forbindelse hermed førte forhandlinger, hvorfor udvalgets flertal som nævnt kan anbefale magistratens ændringsforslag og dertil knyttede bemærkninger.

6. Skrivelse af 21. juni 1973 fra beboere i karreen Dagmarsgade-Ægirsgade-Mimersgade-Rådmandsgade (bilag 5) m. v.

I forlængelse af den foran under afsnit 2 omhandlede henvendelse anføres det i denne indsigelse, at den af magistraten godkendte og nu opførte boligbebyggelse på matr.-nr. 5957, Udenbys Klædebo kvarter, ved Dagmarsgade ikke overholder den i henhold til bygge-lovens § 52, stk. 3, tilladelige bygningshøjde i forhold til matr.-nr. 1051, og der udtrykkes forundring over, at der ikke i forbindelse hermed er stillet betingelser om udarbejdelse af en plan for fælles gårdanlæg.

Magistraten har vedrørende det førstnævnte punkt bemærket, at magistraten i overensstemmelse med ganske normal praksis har godkendt en overskridelse i forhold til skellet mod matr.-nr. 1051, idet der er sikret foreskrevne bygningsafstand i forhold til fremtidig bebyggelse på sidstnævnte ejendom.

Udvalget har dernæst med magistraten drøftet mulighederne for etablering af fælles gårdareal for den omhandlede karré, hvori der på matr.-nr. 5957 er projekteret og tilladt legepladser, svømmebassin, tennisbane m. v.

I disse overvejelser er tillige indgået forskellige henvendelser fra Røde Rose til borgerrepræsentationen m. fl. Magistraten har vedrørende dette spørgsmål fastslået, at der ikke har været hjemmel til at kræve fælles gårdanlæg for matr.-nr. 5967 og dennes naboejendomme. Et fælles gårdanlæg for matr.-nr. 5957 og 1051 anses i øvrigt ej heller for ønskeligt, idet sidstnævnte ejendom indgår i det område, der i henhold til byplanforslaget for karreen udlægges til offentlige formål (sociale institutioner).

Derimod måtte et fælles gårdanlæg for matr.-nr. 5957 og de mod Ægirsgade liggende ejendomme, der har sparsomme ubebyggede arealer, anses for hensigtsmæssigt. Der er imidlertid ikke i bygningslovgivningen hjemmel til ved opførelse af bebyggelse på en grund, hvorpå foreskrevet opholdsareal anlægges, at stille krav om anlæg af ubebyggede arealer fælles med naboejendomme, hvorfor et sådant krav ikke er stillet i byggetilladelsen til bebyggelsen på matr.-nr. 5957.

Udvalget har dernæst med magistraten drøftet muligheden af gennem forhandling med bygherren at nå frem til en ordning vedrørende etablering af fælles gårdanlæg.

Magistraten har imidlertid af principielle grunde måttet holde for, at bygherren fra kommunens side har fået byggetilladelse til det foreliggende projekt. Kun såfremt der i forbindelse med byplanvedtægtsforslaget var søgt fastlagt en bindende fælles bebyggelsesplan, havde der eventuelt været juridisk mulighed for at kræve indretning af fælles opholdsarealer. Da magistraten ikke har tilvejebragt en bebyggelsesplan for området, må magistraten modsætte sig, at man efterfølgende gennem forhandling lægger pres på en byherre for at søge en lovlig meddelt byggetilladelse ændret.

Magistraten har imidlertid samtidigt oplyst, at man under møder med bygherren har påpeget, at der – såfremt bygherren selv var indstillet på at imødekomme ønsket – rent teknisk var mulighed for, at en løsning kunne tilvejebringes ved, at det ca. 400 m² store areal, der er beliggende i ejendommens nordvestlige hjørne, og hvorpå der ifølge bygherrens gårdplan er placeret en tennisbane, omdannes til legeplads til fælles benyttelse for børn i Dagmarsgade-bebyggelsen og i bebyggelsen på de 7 ejendomme langs Ægirsgade.

Udvalget må for sit vedkommende herefter konstatere, at magistraten over for udvalget har oplyst, at de projekterede anlæg (legepladser, svømmebassin og ten-

nisbane) etableres af den pågældende, nyopførte ejendoms ejer alene med henblik på dennes beboere, at der ikke i den herfor givne byggetilladelse er betinget anlæg af fællesgård med de tilstødende ejendomme, at der ikke i bygningslovgivningen er hjemmel til at stille sådanne krav om fællesarealer, hvor der som her anlægges det for ejendommen foreskrevne opholdsareal, samt at der ifølge magistraten ikke i byplanloven er hjemmel til nu ved byplanvedtægt at træffe bestemmelse om anlæg af fællesgård.

Udvalget beklager meget, at der af fornævnte grunde ikke nu ses at være hjemmel til pålæg om etablering af fællesareal.

Magistraten har imidlertid oplyst, at der fra bygherren nu til magistraten er indkommet et ændret forslag til udformning af gårdarealer m. v., som gør det muligt, at der vil kunne indrettes et fælles friareal for bebyggelsen på matr.-nr. 5957 og ejendommene mod Ægirsgade. Magistratsafdelingen vil give byplan- og trafikudvalget underretning om sagens videre forløb.

Udvalget skal endelig bemærke, at man fra forskellige interesserede, – bl. a. fra D.S.U. Nørrebro og Røde Rose – har modtaget henvendelser om dispositioner i området, således vedrørende påtænkte institutioner i det til offentlige formål udlagte område, – dispositioner, der ikke i byplanvedtægten skal tages stilling til.

På det foreliggende grundlag skal udvalgets flertal herefter indstille magistratens forslag til vedtagelse med de af udvalget foreslåede og anbefalede ændringer.

Et mindretal (Peder Boas Jensen og Jørgen Tved) foreslår, at magistratens forslag henvises til fornyet behandling i byplan- og trafikudvalget, med samme begrundelse som angivet af samme mindretal i udvalgets betænkning om dispositionsplanforslaget for Ydre Nørrebro (sag 238/72). Mindretallet skal i øvrigt udtale:

at der ikke ved bebyggelse af matr.-nr. 5957 burde være givet tilladelse til en overskridelse af højdegrænseplanerne, således at byggemulighederne på kommunens ejendom, matr.-nr. 1051, reduceres,

at der i lovgivning er klar hjemmel til udlæg af fælles friareal ved nybyggeri, men at magistraten har forspildt mulighederne herfor,

at der juridisk set intet er til hinder for, at matr.-nr. 5673 indgår i det offentlige område, og

at den oprindelige af magistraten skitserede adgangsvej ikke kan siges at være så generende for bygningsforbundene, at man derfor bør opgive en karreen mere hensigtsmæssigt linieføring.

Mindretallet skal endelig foreslå, at vedtægtens § 2 affattes således, at der bliver udarbejdet senere tillæg til byplanvedtægten for institutionsområdet. Det medfører, at bebyggelsesplanen for dette område automatisk bliver forelagt borgerrepræsentationen til beslutning.

Et andet mindretal (Børge Oløe) finder, at der burde være åbnet mulighed for, at de sociale institutioner kunne blive etableret efter de oprindelige planer.

Mindretallet kan derfor ikke tiltræde magistratens ændringsforslag om, at det af hensyn til den etablerede forkøbsret til matr.-nr. 5673 bestemmes, at adgangsvejen til karreens indre forlægges til matr.-nr. 1370, 1369, 1368 og 1051, og foreslår en henstilling til magistraten om eventuelt ved forhandlinger at formå ejerne af matr.-nr. 5744 til – eventuelt mod erstatning – at afstå fra deres krav.

Et tredje mindretal (Helge v. Rosen) tager forbehold.«

Ordføreren (K. B. Lundberg): Jeg skal hermed på byplan- og trafikudvalgets vegne forelægge de to betænkninger vedrørende Dagmarsgadekvarteret, dels dispositionsplanen, dels byplanvedtægten for en del af området.

Om dispositionsplanen skal jeg først gøre den bemærkning, at denne plan på ingen måde er nogen ideel plan. Det er den først og fremmest ikke, fordi vi ikke her som f. eks. på Vestamager har et jomfrueligt areal til rådighed, hvor vi kan få opfyldt vore bedste intentioner om en ny bydel. Vi har tværtimod en gammel bydel, hvor planlægningen må indrette sig efter bestående forhold, men tillige – det må jeg understrege – en bydel, hvor en række beslutninger om nybebyggelse allerede er truffet og realiseret, et forhold, som i væsentlig grad indskrænker mulighederne for en fuldt tilfredsstillende planlægning.

Det sidste kan beklages, og jeg ønsker at gøre det.

Jeg må imidlertid samtidig understrege udvalgets bemærkninger om, at vedtagelsen af en dispositionsplan som grundlag for kommende byplanvedtægter og administrative afgørelser er nødvendig for under de givne forudsætninger at sikre den bedst mulige fremtidige disponering af området.

Det alt overvejende flertal af udvalget må således være enig med magistraten i, at en dispositionsplan bør vedtages og vedtages nu. Sker det ikke, vil borgerrepræsentationen give afkald på de styringsmuligheder, som dispositionsplanen – og ganske særlig med de ændringer, som udvalget foreslår, og som vil blive vedtaget i aften – indeholder. Borgerrepræsentationen ville jo helt givet blive bebrejdet – og med god ret – hvis vi på baggrund af de omfattende og dybtgående overvejelser, der har fundet sted i udvalget, ikke nu sikrede os den styring, som er mulig.

Jeg har allerede dermed taget klart afstand fra hr. Boas Jensens mindretalsforslag om at henvise sagen til en fornyet behandling i et nyalgt byplanudvalg. Det ville helt enkelt være uforvarsligt at gøre det. Nørrebro har afgjort ikke brug for nye udsættelser, men for beslutninger.

Jeg skal i den forbindelse også gøre en bemærkning om dispositionsplanområdets udstrækning og her henvise dels til magistratens svar til udvalget, dels til udvalgets konklusioner.

Udvalget fastslår som sin opfattelse, at også områdets begrænsede udstrækning indskrænker mulighederne for en fuldt tilfredsstillende planlægning, men er også i denne relation og af de nævnte grunde af den opfattelse, at den foreliggende plan bør vedtages.

I forlængelse heraf foreligger imidlertid fra såvel hr. Boas Jensen som hr. Oløe mindretalsforslag om, at der udarbejdes supplerende dispositionsplan for de tilgrænsende områder.

Udvalgsflertallet har i dette spørgsmål været tilbageholdende, dels fordi der i magistratens forslag er indeholdt en gennemgang af hele Ydre Nørrebro, som efter magistratens opfattelse giver sikkerhed for en senere planlægning i denne del af byen, dels fordi flertallet lægger megen vægt på i denne sag som i andre, at fremlæggelse af forslag til en generalplan for hele byen fremmes mest muligt.

Imidlertid kan den socialdemokratiske gruppe ikke være uenig i, at der er behov for en fortsat planlægning for Ydre Nørrebro. Magistraten har allerede med sin redegørelse for forholdene i den øvrige del af om-

rådet gjort et betydeligt foreløbigt arbejde hermed, og vi kan derfor tilslutte os, at magistraten på dette allerede tilvejebragte grundlag udarbejder et supplerende dispositionsplanforslag, som kan give borgerrepræsentationen den sikkerhed, som også magistraten finder nødvendig.

Min gruppe kan derfor stemme for hr. Oløes bedst formulerede forslag herom, derimod ikke for hr. Boas Jensens formulering, som på en uønsket måde binder vore planlæggeres vurderinger, der ikke på forsvarlig vis er færdigbehandlet.

Spørgsmålet om udnyttelsesgraden i området er indgået i udvalgets overvejelser med en ganske særlig vægt, og lad mig her først konstatere, at der er fuld enighed mellem udvalget og magistraten om, at den nuværende gennemsnitlige udnyttelsesgrad bør nedsættes.

Lad mig dernæst præcisere, at det er nødvendigt at fastlægge en nedsat udnyttelsesgrad ved byplanvedtægter, fordi en grundejer ikke er bundet af dispositionsplanen og i stedet for vil kunne henholde sig til byggelovens bestemmelser. Jeg skal ikke ved denne lejlighed påbegynde en diskussion om byggeloven og byggelovens bestemmelser. Dette omfattende og komplicerede problemkompleks behandles af et særskilt udvalg, der er nedsat hertil, og der vil senere blive lejlighed til en forhandling herom.

Jeg vil derimod gerne som min personlige opfattelse fastslå, at der i dette område på Nørrebro er bygget for tæt, og jeg ønsker at beklage, at det er sket.

Dertil kommer en anden væsentlig konstatering, nemlig den, at den uddynding, som tilsigtes ved nedrivning af eksisterende boligbebyggelse, først vil kunne realiseres over en årrække. Den vil komme, og man kan have den opfattelse, at der med henblik på at nå en rimelig gennemsnitlig udnyttelsesgrad som enderesultat ikke bør skæres for hårdt i en overgangsperiode.

Udvalget har imidlertid fastholdt sin betænkelighed ved, at der i en betydelig årrække vil være udsigt til en uønsket høj udnyttelsesgrad, og jeg finder, at borgerrepræsentationen gør ret i at lægge afgørende vægt herpå og derfor vedtage udvalgets ændringsforslag i betænkningen, side 4 og 5, som for det første indeholder en bestemmelse om, at der ikke blot kan, men skal udarbejdes byplanvedtægter for delområderne. Det vil indebære, at grundejerne herefter vil blive forpligtet ud over byggelovens bestemmelser.

Ændringsforslaget indeholder dernæst en helt afgørende nedsættelse af udnyttelsesgraden derved, at det bestemmes, at den nedsættes til 1,25 for hele dispositionsplanområdet og tillige i hver enkelt byplanvedtægt og i hver enkelt byggesag, og at det tillige bestemmes, at der alene kan blive tale om at give et tillæg hertil på indtil 30 pct. i ganske særlige tilfælde, hvor afgørende forudsætninger måtte begrunde dette.

Ændringsforslaget indeholder endelig den meget håndfaste bestemmelse – så vidt jeg ved her for første gang – at et sådant tillæg ikke kan gives administrativt af magistraten, men skal forelægges borgerrepræsentationen til afgørelse.

Magistraten kan mene, at dette er meget vidtgående og meget håndfast, men jeg skal understrege, at dette er hensigten. Man er efter min opfattelse gået for langt i de givne byggetilladelser, og vi ønsker med disse bestemmelser på en håndfast måde at medvirke til et bedre Ydre Nørrebro for de mennesker, der skal leve deres tilværelse dér. Vi ønsker også at sikre, at borgerrepræsentationen har indseende med, at det sker.

Udvalget har dernæst beskæftiget sig med bygningshøjder, med husdybder og med karréstruktur, og jeg skal herom henviser til udvalgets konklusioner på side 6 og konstatere, at også i relation hertil har udvalget ønsket at hindre en uønsket nybebyggelse.

Det samme gælder bemærkningerne om at sikre en tilfredsstillende boligstandard, idet udvalget herom henstiller til magistraten ved bebyggelsesplaner og ved administration af byggelovens bestemmelser at tilvejebringe de bedst mulige boliger, herunder også hvad angår lysforhold, idet magistraten opfordres til at være opmærksom på, at udvalget finder, at ensidige lejligheder ikke bør tillades.

Også spørgsmålet om større friarealer har været genstand for en omhyggelig vurdering. Jeg beder om, at man bemærker sig betænkningens indhold, og konstaterer også i denne forbindelse, at de eksisterende forhold sætter grænser for de ønsker, man kan have. Specielt ønsker jeg at pege på bemærkningerne om gårdrydninger og om, at der i forbindelse med ny boligbebyggelse kan sikres fælles gårdanlæg. Jeg må også i den forbindelse henvise til betænkningen vedrørende byplanvedtægten og de bemærkninger, der heri er gjort om dette meget specielle og lidet tiltalende forhold, at det i øvrigt i enhver henseende utiltalende Top-House, som er opført, har fået tilladelse til indretning af legepladser, svømmebassin og tennisbane, som er forbeholdt beboerne i dette ejendoms-kompleks til forståelig irritation for andre, som er udelukket fra sådanne glæder.

Udvalget har beklaget, at der ikke nu ses at være hjemmel til pålæg om fællesareal på dette sted, og udvalget har – jeg henviser til denne betænkningens side 15 – konstateret årsagerne hertil. Jeg beklager, at de muligheder, som har været herfor, er forspildt.

Om remisearealet og den påtænkte skole her skal jeg notere, at udvalgsflertallet stiller forslag om, at arealet, i det omfang anden nuværende udnyttelse bringes til ophør, udlægges til friarealer og rekreative formål for bydelen, indtil skolebyggeriet realiseres.

Jeg skal herom blot tilføje, at Nørrebros lokalråd i denne som i udvalgets øvrige konklusioner er enig, og at udvalget som andre har glædet sig over den midlertidige udnyttelse af de eksisterende remisebygninger til lokale formål.

Udvalgsflertallet må derfor også anbefale at stemme imod det af hr. Boas Jensen stillede mindretalsforslag herom.

Det samme gælder samme mindretals forslag om at lade udarbejde kriterier for dækningsgrader og gangafstande, som mindretallet selv er klar over både bliver foreløbige kriterier og kriterier, som må revideres med den kommende generalplan.

Mindretallets forslag er ikke tilstrækkeligt sagligt funderet, hvilket fremgår af betænkningen.

Jeg skal videre fremhæve udvalgets ændringsforslag om, at karreen imellem Jagtvej, Nørrebrogade, Thorsgade og Odinsgade ikke som foreslået udlægges til eventuelle fremtidige uddannelsesinstitutioner.

Udvalget finder, at tankerne herom er for langsigtede til at indgå i planen, og som det er nævnt, er også indgået ønsket om bibeholdelse af visse lokaltorienterede arbejdspladser.

Udvalget foreslår endelig, at det påtænkte gadegenembrud på hjørnet af Ægirsgade og Nørrebrogade ikke gennemføres. Ønsket hermed er at sikre imod en uvedkommende gennemkørende biltrafik i Ægirsgade.

Jeg skal endelig vedrørende de øvrige af hr. Boas Jensen stillede mindretalsforslag anbefale at stemme

imod disse.

Forslag til ændringer af byggeloven og byplanloven m. v. bør ikke vedtages. Som nævnt arbejder et særligt udvalg med spørgsmålet om byggeloven, og både det og spørgsmålet om byplanloven er på vej til en drøftelse.

Forslaget om trafiksystemet bør forkastes af den enkle grund, at det er et dårligt forslag, som, for så vidt angår Nørrebrogade, tidligere er afvist af borgerrepræsentationen. Ej heller mindretalsforslaget om, at der udarbejdes en særskilt oversigt over dispositionsplanforslagets økonomiske følger, bør nyde fremme. Dette er ikke et forslag af omfang som Vestamager, og det turde være en selvfølge, at de økonomiske følger indgår i overborgmesterens budgetlægning. Når det ligefrem anføres, at en sådan særskilt oversigt er nødvendig til vurdering af, om dispositionsplanen er gennemførlig, så ligger tillige heri en udsættelse af denne vurdering. En sådan udsættelse har jeg allerede taget afstand fra, og jeg er overbevist om, at den ville vise sig at være til skade for Ydre Nørrebro.

Jeg skal til slut om dispositionsplanen pege på, at de stillede ændringsforslag og de kritiske bemærkninger, der ledsager dem, ikke ændrer den grundopfattelse, som jeg tidligere har givet udtryk for, at planen indeholder værdifulde intentioner og derfor bør vedtages.

Jeg skal dernæst gøre nogle få bemærkninger specielt om betænkningen over forslaget til byplanvedtægt for en del af området i fortsættelse af det, jeg allerede har strejft.

Jeg skal da først gentage, at hr. Boas Jensens mindretalsforslag også i denne sag om at forsinke vedtagelsen ved en fornyet behandling må afvises.

Jeg skal dernæst henviser til de bemærkninger, jeg allerede har gjort om udnyttelsesgrader, og anbefale flertallets ændringsforslag herom.

Det afgørende indhold heraf er, at den maksimale udnyttelsesgrad efter ganske samme principper som foreslået i dispositionsplanen fastsættes til 1,25, og at overskridelser heraf skal forelægges for denne forsamling.

De øvrige foreslåede ændringer – det er betænkningens side 2 og 3 – er alene udtryk for, at dette gælder undtagelsesfrit for alle arter af byggeri, også en ganske afgørende stramning. Flertallet finder dette ændringsforslag dækkende og har ikke fundet anledning til at stille forslag om en ændring som af hr. Boas Jensen foreslået. Jeg tilføjer gerne, jfr. betænkningen, at finder magistraten tilstrækkeligt grundlag for at fremsætte forslag om det omtalte tillæg, vil ingen da have noget herimod, men at vedtage et pålæg herom kan ikke være rimeligt.

I denne forbindelse indgår problematikken om det foreslåede adgangsareal imellem forbundsbygningen og dennes naboejendom, som fagforbundene har forbeholdt til.

Man vil i betænkningen finde dette spørgsmål belyst, og jeg skal henviser til det af magistraten stillede ændringsforslag – betænkningen side 10 og 11 – som udvalgsflertallet anbefaler til vedtagelse.

Jeg skal understrege, at dette indeholder to alternativer, og at adgangsarealet herefter udføres afhængigt af bebyggelses- og ejerforholdene, når anlægget skal udføres.

Baggrunden for dette forslag er, at det ikke findes acceptabelt at tilsidesætte de rettigheder, som fagforbundene uden viden om den foreslåede adgangsvej

har erhvervet under de førte forhandlinger.

Den socialdemokratiske gruppe kan derfor heller ikke stemme for det af hr. Oløe stillede ændringsforslag.

Jeg skal afslutningsvis henvise til betænkningen, for så vidt angår andre spørgsmål, som er behandlet af udvalget, men vil tillige gerne udtrykke glæde over, at disse forslag hermed færdigbehandles. Jeg føler mig overbevist om, at vi hermed tilgodeser Ydre Nørrebro så langt, som det er forsvarligt og muligt, og tillige at vi med vedtagelsen af disse betænkninger har draget vigtige byplanmæssige konklusioner, som jeg tror vil blive vurderet som ganske skelsættende.

Jeg finder samtidig grund til at glæde mig over den modtagelse, som udvalgets betænkninger har fået på Nørrebro. Den tilfredshed, som finder udtryk i skrivelsen fra Nørrebros lokalråd til udvalget, som er omdelt til medlemmerne, og den tak for et godt samarbejde, som lokalrådet repræsenterende meget brede kredse af Nørrebros befolkning udtrykker, er ikke blot glædelig, men, synes jeg, løfterig for den nærmere kontakt imellem lokale kredse og denne forsamling, som alle tilstræber.

Børge Oløe: Det fremgår af de mindretalsudtalelser, som SF-gruppen har tilføjet disse udvalgsbetænkninger, at vi i princippet er enige i, at udvalgsbetænkningerne bør blive startskuddet til, at man nu gennemfører disse planlægninger. Derfor må det være sagt allerførst, at vi ikke kan gå med til, at man atter en gang udsætter sagerne. De har været til behandling her i borgerrepræsentationen siden 1972, og det er vel mest anstændigt, at vi nu gør dem færdig.

Det være ikke sagt som en undskyldning, for det forekommer mig, at der i flertallets indstillinger og i hele udvalget er gjort så konstruktivt et arbejde, som det sjældent har været tilfældet i nogen betænkning om et byplanforslag eller dispositionsplanforslag. Vi har naturligvis ikke kunnet nå det ideelle, fordi forudgående dispositioner fra den administrative del af kommunen har forhindret det og vanskeliggjort udvalgets arbejde. Der er et gammelt ord, der siger: det bedste er det godes fjende. Hvis man altid tilstræbte den allerbedste mulighed, fik man måske aldrig gennemført noget. Men her har vi mulighed for at komme meget vidt i spørgsmålet om at tilgodese de områder på Nørrebro, som det har været opgaven at planlægge for. Jeg er derfor enig i, at man ikke skal følge mindretallets forslag om at tilbagevise det til en ny behandling.

Men jeg er også enig i, at det nytter ikke bare at henvise til, at der kommer en eller anden generalplan. Den har jo været lovet et stykke tid, og det, at der kommer en generalplan, kan ikke undskyldes, at vi ikke gennemfører så vidt muligt en harmonisering af det område, vi har med at gøre.

Derfor er det klart, at området her ikke har den rigtige udformning. Det er sagt, måske med roser, af udvalget, men jeg har da ikke noget imod at skære det ud i lidt mere håndfast materiale.

Planen er fremlagt på et forkert grundlag, den er fremlagt for et for ringe område, og der er ikke taget hensyn til den harmonisering af de forskellige funktioner, der skulle finde sted. Det gælder skoler, det gælder institutioner, og det gælder grønne områder.

Vi er enige i udvalgets præcise kritik af de dispositioner, som har forhindret den rationelle planlægning. Det er en glædelig ting – og her har vi altså mulighed for at komme igen – at udvalget enstemmigt har krævet, at der nu skal laves byplanlægning i det på-

gældende område, sådan at man ikke blot forpligter kommunen over for staten og magistraten over for borgerrepræsentationen, men forpligter kommende bygherrer, så de ikke længere kan tillade sig dispositioner, som kan stå i vejen for vores fornuftige planlægning.

Specielt glæder det mig, at overskridelse af udnyttelsesgrader skal forelægges her i forsamlingen, så den politiske ledelse virkelig kan blive en ledelse af byens planlægning.

Hvor og hvorvidt der skal lægges en uddannelsesinstitution – det er de forslag, der har været stillet fra Røde Rose – skal jeg ikke tage stilling til her. Det er nemlig vanskeligt at gøre det inden for et så begrænset område, som dispositionsplanen omfatter.

Hvor og hvorvidt der skal anlægges grønne områder, skal jeg heller ikke tage stilling til. Det er med stor ret sagt fra de stedlige beboere, at specielt for de gamle beboere i området er det meget vanskeligt at finde rekreative områder. Det nærmeste er Assisstens Kirkegård, og dér kan de jo altid komme.

Jeg mener ikke, at det er stedet her at konkretisere dækningsgrader og gangafstande. Det kunne man nemlig gennemføre ved hver eneste enkelt dispositionsplan, ved hver eneste enkelt byplan her i kommunen. Man kunne hver eneste gang komme med nogle principielle – og principielt rigtige – betragtninger.

Jeg respekterer den gode hensigt, der ligger i hr. Boas Jensens forslag om disse ting, men jeg tror, det ville virke forsinkende, hvis man pressede sådan noget ind, hver eneste gang man havde et enkelt byplanforslag. Derfor kan SF-gruppen ikke stemme for hr. Boas Jensens forslag, og vi vil direkte stemme imod udsættelsen af forslagene til næste samling.

Som det fremgår af det brev, vi har fået lagt på vores bord fra Nørrebros lokalråd, takker Nørrebros befolkning os for planerne. (*Peder Boas Jensen: Lokalrådet.*) Lokalrådet repræsenterer så mange grupper i befolkningen, at man må gå ud fra, at det har i hvert fald en bred dækning i området.

Hvad jeg især med glæde har bemærket mig er, at en repræsentant for beboerkollegiet Røde Rose såvel på et møde forleden dag som i pressen har givet udtryk for, at disse planer her tilfredsstiller en lang række af de krav, som Røde Rose har stillet til byplanlægning i området. Den pågældende repræsentant har oven i købet over for et andet distrikt sagt, at her var noget, man kunne stræbe efter, så man kunne få gennemført de ting.

Jeg er sikker på, at de henvendelser, vi har fået fra beboerne i området, både fra lokalrådet og fra Røde Rose, som har udført et virkelig fortjenstfuldt arbejde, har gjort, at udvalgsbetænkningen er blevet væsentlig bedre, væsentlig mere gennearbejdet, end den ellers ville have været. Derfor tror jeg, at vi også kunne tage det til indtægt for dette: lad os nu få disse ting gennemført, og lad os så nå de manglende ting i dispositionsplanen, når vi får den tilføjelse, som dispositionsplanen kræver, nemlig området ud til Tagensvej.

Med hensyn til byplanforslaget har vi det præcis på samme måde som med dispositionsplanen. Der er også her helt konkrete dispositioner, som har forhindret, at byplanforslaget har fået den udformning, som det burde have haft.

Udvalget har foreslået så væsentlige forbedringer med hensyn til udnyttelsesgrader, at det kun kan vække glæde overalt i byen. Her har borgerrepræ-

sentationen vist, at det er denne politiske forsamling, der bestemmer, i hvor høj grad udnyttelse skal finde sted i området, og ikke tilfældige byggesager, som kan virke ødelæggende.

Jeg kan kun erklære mig fuldt ud enig med hr. Lundberg i spørgsmålet om bedømmelse af Top-House, en helt urimelig bebyggelse, som har ødelagt masser af de gode ting, som kunne have været gennemført ude i byplanområdet i Ægirsgade.

Men der er en anden ting, som jeg ikke er enig med udvalgets flertal i.

Der står på side 13, at udvalgets flertal anbefaler magistratens forslag om en alternativ løsning med hensyn til adgangsvejen ind i arealet efter magistratens skøn.

Jeg mener, at vi overlader for meget til magistratens skøn i dette tilfælde, når vi nu ved, at den ene af de to løsninger virker ødelæggende for de sociale institutioner og uddannelsesinstitutioner, der skulle have været på området. Jeg skal ikke komme nærmere ind på begrundelsen, da vi har haft en diskussion for ikke ret lang tid siden om netop dette spørgsmål, men jeg mener ikke, at jeg kan være med i en sådan anbefaling, og må her tage afstand fra flertalsforslaget.

Med hensyn til Top-House's disposition af gårdarealerne er der i byplanudvalget brugt det udtryk, at magistraten har trådt i det, og det er vel rigtigt. På den anden side set er der lavet økonomiske dispositioner, som det er meget svært at komme udenom her.

Derimod er jeg helt sikker på, at det med god vilje og med social forståelse er muligt at gennemføre, at den forkøbsret, som forbundsbygningen har fået til et tilstødende areal, nemt kan aflyses. Derfor er der stillet et mindretalsforslag fra SF, der går ud på, at man skal bede magistraten om at indlede forhandlinger herom.

Med hensyn til hr. Boas Jensens forslag er jeg ligesom ved dispositionsplanforslaget enig i hans gode hensigter.

Det første af forslagene fra hr. Boas Jensens side går ud på, at man udskyder beslutningen. Jeg kan ud fra de allerede fremførte betragtninger erklære, at det er vi ikke enige i, og det vil vi stemme imod.

Med hensyn til de næste 4 punkter i hr. Boas Jensens mindretalsudtalelse er det, som det fremgår af indstillingen, ikke forslag, men alene udtalelser, og vi kan vel alle sammen være enige i, at sådanne udtalelser sådan set kan være vældig hyggelige, og de giver en meget god belysning af nogle af de ting, der sker, men det er ikke noget, vi kan stemme om, og vi synes sådan set, at udtalelserne taler for sig selv.

Endelig med hensyn til det sidste af hr. Boas Jensens stillede forslag, om at der bliver udarbejdet senere tillæg til byplanvedtægten for institutionsområdet, er jeg enig med hr. Lundberg i, at det sikkert ikke er den rigtige måde at komme frem til det. Vi vil hellere gå direkte på, tage om nælden og sige, hvad det drejer sig om. Det drejer sig om at få afskaffet en forkøbsret, som forbundsbygningen har til naboarealet, og så snart den er afskaffet, kan 3. afdelings planer gennemføres, og så er der mulighed for, at man kan tilfredsstille områdets beboeres krav om de fornufte institutioner, som de har bedt om.

Ud fra disse betragtninger kan SF stemme for de forslag, der her er stillet, med de modifikationer, jeg har givet udtryk for.

Helge v. Rosen: Det er jo, som det er blevet sagt

af tidligere talere, en stor og indviklet sag, hvor byplan- og trafikudvalget faktisk ikke har sparet noget arbejde og magistraten ikke nogen anstrengelser for at sætte os ind i det. En særlig anerkendelse må man i denne sag give til de lokale kræfter. Det gælder lokalrådet, men hvad en stor faglig anstrengelse og også en stor økonomisk anstrengelse angår, må man særlig anerkende Røde Rose, der har fået hjælp af professor Bredsdorff.

Mens jeg er derved, er der en ting, jeg gerne vil sige. Der er gjort vældige anstrengelser fra lokal side, men jeg har en fornemmelse af, at den dialog, der har udviklet sig, og som lokalrådet er tilfreds med, og som jeg første gang for et øjeblik siden hørte, at Røde Rose også skulle være tilfreds med, har efter min mening ikke været tilfredsstillende, og derfor er dette forslag ikke behandlet, som det skulle. Vi kan tage dispositionsplanen, det er det vigtigste, men i og for sig også byplanen med i dette, og derfor er jeg enig med hr. Boas Jensen i, at denne sag bør behandles af den ny borgerrepræsentation. Den bør ikke færdigbehandles nu her.

Jeg vil nemlig håbe, at en ny borgerrepræsentation vil ændre reglerne for proceduren under udvalgsbehandlingen, således at f. eks. et udvalg, kan vi godt kalde det, som Røde Rose, der kommer op i borgerrepræsentationen med byplan- og trafikkyndige eksperter og forelægger hele deres materiale i foredragsform med tavler osv., ikke skal blive mødt, sådan som det er sket efter de regler, vi har fulgt, med manglende reaktion. Forholdet har været det – man kan dårligt forestille sig det, når man ikke har oplevet det – at de har stået i timevis og vist disse resultater, de er kommet med deres argumenter, det har været klart og storartet, men på væsentlige områder har det været i strid med, hvad vores egne eksperter har lagt frem, deres synspunkter om, hvordan det hele skulle være. De 10 mennesker sidder, som jeg før har sagt, i den ene side af lokalet og siger ikke et muk til dette. Jo, det gør de, men først når Røde Rose folkene er gået ud. Der kommer altså ikke nogen dialog imellem dem, og vi udvalgsmedlemmer har ingen muligheder haft for at fremkalde denne dialog, sådan at vi kunne sidde og lytte og afveje den vurdering, som kom mellem de to parter under en dialog. Det er yderst utilfredsstillende, og jeg må bestemt håbe, at en ny borgerrepræsentation vil ændre denne fremgangsmåde, sådan at også borgerrepræsentanterne kan spørge og svare på en helt anden måde, end de kan i dag.

Angående enkelte punkter mener jeg ligesom hr. Boas Jensen og hr. Tved, at vurderingen af trafikken bør ske for et større område. Jeg mener såmænd, det burde ske for et endnu større område end det, de herrer har angivet. Jeg mener i og for sig, at man har et stort problem i hele Godsbaneringsspørgsmålet. Det er nu meget nært ganske vist, men det er man stort set gået udenom. Jeg tror såmænd ikke engang, at ordet Godsbanering er nævnt nogen steder i disse betænkninger, og én har selvfølgelig ikke sagt noget om det, det er hr. Boas Jensen. Han skal nok nære sig, fordi han har averteret imod Godsbaneringen, men været dens ivrigste forkæmper og stemt for den i sin tid, og derfor skal den sådan ties ihjel, når det bliver aktuelt i en sag som denne, for han har faktisk intet standpunkt. Men Godsbaneringsspørgsmålet spiller en meget stor rolle, fordi selve afgrænsningen af den plan, vi sidder med her, er sket under hensyn til den lidt usikre linieføring for en kommende Godsbanering. Det er en af de afgørende ting, man burde ikke have

den afgrænsning.

Jeg har selv, hvad jeg ofte har sagt, været meget i tvivl i denne sag om det rigtige i for et sådant begrænset område, som vi her taler om, at skabe et, hvad skal vi sige, fuldstændigt eller så at sige ikke fuldstændigt stop for alt, hvad der hedder gennemkørselstrafik, som så bliver ført uden om området på en eller anden facon og dér på en eller anden måde skaber en øget trafikbelastning. Trafikken skal jo igennem et eller andet sted. Det ender jo med denne Godsbanering bl. a., for hvis vi alle steder vil stoppe, så får vi en Søring og en Godsbanering. Det indre Nørrebro, den sorte firkant, har det samme problem. Jeg skal ikke komme ind på denne problematik udover disse få bemærkninger. Jeg har ikke noget standpunkt, for det var ikke muligt at nå til en saglig diskussion om trafikprognoser osv. ud fra denne tvivl, som jeg har gengivet. Man sagde bare, det var i orden, hvis jeg skal gengive det lidt kort.

De herrer Boas Jensen og Tved er kommet med nogle bemærkninger om, at remisegrunden ikke indtil videre, men bestandigt forbeholdes til nuværende eller tilsvarende aktivitet, hvis det overhovedet er muligt at opretholde og finde noget tilsvarende. Der skal altså ikke være skole. Det er et standpunkt, jeg også har gjort mig til talsmand for under udvalgsbehandlingen, og derfor kan jeg naturligvis tilslutte mig de herrers udtalelser om dette spørgsmål.

Så skal jeg til sidst kun komme ind på et ganske enkelt spørgsmål, som har spillet en vis rolle, og det er forholdet til en bygherre, der – det var vist omkring 1970 – opførte dette store byggeri og var så fræk at indrette tennisbane og svømmebassin i ejendommens gård. Jeg er ikke særlig forarget over det. Jeg har prøvet at se, om der egentlig skule være noget forargeligt i det. Jeg er mere forarget over de bemærkninger, hr. Lundberg kom med i den forbindelse. Jeg deler det synspunkt, at der ikke skule have været bygget så meget, og at man har været lidt hurtig i vendingen måske eller mindre forudseende i magistraten, men det er en anden sag. Både denne bygherre og fagforbundene, der har en kontorbygning, er ejere, hvis rettigheder vi må respektere. Vi har fra kommunens side nogle retlige og nogle moralske forpligtelser. De moralske som naturlig følge af de forhandlinger, der har været imellem kommunens repræsentanter og de pågældende i tidens løb, og som man vel ikke har nedfældet på prent hver og én, men som man kunne fortolke sig frem til, eller som der måske findes notat om. Vi er forpligtede i et sådant forhold. Vi kan ikke gå ud som røvere og slå på panden og sige, at fordi folk har lavet et svømmebassin og en tennisplads og bygget med en højere udnyttelsesgrad end den, vi nu er nået til, så skal vi komme efter dem. Og sådan opfatter jeg hr. Lundberg. Jeg opfatter faktisk tingene sådan, at hr. Lundberg står her og mellem linierne truer, og det gør mig betænkelig. Det skal ikke være sådan, at fremtidige forhandlere fra privat side, når de går i lag med os herinde eller med magistraten, føler, at de skal indtage en underdanig, logrende holdning, fordi ellers kommer de f. eks. ikke med i kapløbet om en anden grund, eller de vil få andre besværligheder fra Københavns kommune. Jeg føler, at hvis de sidder opmærksomt og læser den tale, som f. eks. hr. Lundberg kom med før, må der være sådan noget med, at man kunne da i hvert fald hjælpe på tingene, så man en anden gang kommer med i kapløbet, hvis man nu laver et svømmebassin og en tennisbane, som er åben for naboerne. Der er noget, der er ubehageligt i denne sag. Det kan være, at hr. Lundberg

kan rette mig og gøre opmærksom på, at jeg faktisk har misforstået hans bemærkninger før. Der var lidt snak ved siden af, så jeg hørte måske ikke det hele i alle nuancer – jeg håber det.

Men som sagt, vi må tage forbehold i denne sag.

Peder Boas Jensen: Som man måske har opfattet det, går hr. Tveds og mit første primære forslag ud på, at man tilbageviser dispositionsplanen til fornyet behandling i byplan- og trafikudvalget. Og hvorfor gør vi det? Det gør vi, fordi det efter vores opfattelse er helt forkert, at man færdigbehandler så store og kontroversielle sager i en forsamling, som faktisk ikke står til ansvar over for vælgerne. Vi havde ønsket, at man havde færdigbehandlet dispositionsplanen enten før valget eller også efter 1. april. Lig p. t. mellem valget og 1. april er vi, som jeg sagde under en sag sidste gang, en slags forretningsministerium, som sådan set ikke står til ansvar nogen steder. Det er baggrunden for vores forslag.

Når så hr. Lundberg og hr. Oløe kommer og siger, at vi er bare ude på at forsinke sagen, og at vi hele tiden bare har været ude på at forsinke sagen, så synes jeg nok, vi må have lov at gøre opmærksom på, at det dog vist er mere end 1 år siden, at sagen blev henvist til behandling i byplan- og trafikudvalget, at vi har stillet vores spørgsmål til magistraten allerede sidste forår, at alle de forslag og spørgsmål, som skule behandles af folk udefra, har været indsendt til behandling i byplan- og trafikudvalget inden juni måned sidste år. Fra juni sidste år og til nu må vi altså sige, at det er magistraten og udvalgets flertal, der er ansvarlige for forsinkelsen.

Jeg må så med det samme sige, at når vi tilsvarende foreslår, at byplanen for Rådmandsgade også skal tilbagevises til fornyet behandling i byplan- og trafikudvalget, er det selvfølgelig, fordi der er en sammenhæng imellem de to sager. Hvis vi nu går ud fra – det kan godt være, det er helt urealistisk – at forsamlingen kunne tilslutte sig vort forslag om tilbagevisning af dispositionsplanen, så er den naturlige konsekvens, at man tilsvarende tilbageviser byplanen.

Hvis vores forslag ikke går igennem – og det er måske nok det mest realistiske – så mener jeg i og for sig, at også vores forslag om tilbagevisning af byplanen dermed bortfalder.

Vi foreslår yderligere, for så vidt angår dispositionsplanen, at forslaget tiltrædes med følgende yderligere bemærkninger, som vi har formuleret i 6 punkter, og som jeg nu hurtigt og nogenlunde groft skal gennemgå:

Det første punkt er nogenlunde identisk med SF's forslag. Det går ud på, at man skule udarbejde et supplement til dispositionsplanen, et supplement, som omfatter et større område, nemlig det mellem Tagensvej og Mimergade, for sagen er jo den, at hele det område, som vi her taler om, er faktisk på nuværende tidspunkt bebygget med nyt byggeri. Så kan man sige, at det er da vældig glædeligt, at man nu kommer med et forslag om sænkning af udnyttelsesgraden til 1,25, man kan sige, det er da vældig glædeligt, at borgerrepræsentationen i fremtiden skal have forelagt alle sager, hvor man overskrider udnyttelsesgraden. Men det har alt sammen ikke ret meget betydning for dette område, for nybyggeriet er rent faktisk gennemført.

Så kan man sige som hr. Lundberg: Vi må stærkt beklage, at man har bygget så højt og så tæt og så dårligt ude i dette område, men det er da ikke nok blot at beklage. Hvis man skal optræde som ansvarlig socialdemokratisk politiker, kan man vel ikke holde

sig til beklagelserne, så må man vel også se på, hvad man kan gøre for at rette op på disse uheldige ting. En af de ting, man kunne gøre, var at udarbejde et sådant supplement, så får vi fat i nogle områder udenom, hvor der ligger ret store, tyndt udnyttede arealer, hvor man bl. a. kunne tilgodese beboernes behov for grønne områder m. m.

Dertil kommer, som jeg har sagt i mindretallet, at man først på grundlag af en sådan større plan rigtigt får mulighed for at vurdere trafiksystemet. Men jeg er for så vidt helt enig med hr. v. Rosen i, at en grundlæggende vurdering kræver sådan set, at man tager spørgsmålet op på Københavnsplan.

Hr. v. Rosen siger, at vi ikke har nævnt Godsbaneringen, og det er også rigtigt. Jeg må tilstå, at jeg betragter Godsbaneringen som bortfaldet, og jeg vil også nu sige: gud ske lov og tak.

Vort andet forslag går ud på, at magistraten her i salen skulle fremkomme med sådanne ændringer i lovgivningen, som er nødvendige, hvis vi i fremtiden skal undgå et udbud inden for den private boligmasse af små, ensidige lejligheder osv. Her igen synes vi ikke, det er nok, som hr. Lundberg og som det ansvarlige socialdemokrati gør, bare at sige: det, der er sket, er dårligt, og vi beklager, at det er sket. Vi siger, at hvis man beklager, at det er sket, må man også drage omsorg for, at det ikke sker igen. Det er dog i og for sig en ejendommelig situation, at man her i aften står op og beklager, hvad der er sket med hensyn til Top-House, og der så samtidig verserer en sag på Islands Plads, hvor man, så vidt jeg kan se, er ude på at bygge nøjagtig det samme. Altså siger vi: hvis man vil beklage, så gå dog skridtet videre, så lad os få at vide, med hvilke midler man vil undgå, at den slags sker i fremtiden.

Vort tredje punkt – og det har også været omtalt i debatten – går ud på, at man skal udarbejde kriterier for dækningsgrader og gangafstande i kvarteret til børneinstitutioner, legepladser og friarealer. Det, vi gør opmærksom på, er, at sådanne kriterier kan man faktisk finde rundt omkring i en masse byplaner vedtaget uden for Københavns kommune eller vedtaget her i Københavns kommune, således også f. eks. i dispositionsplanen for Vestamager. Så siger vi: hvorfor ikke bruge de kriterier? Det kan da godt være, at det er foreløbige kriterier, det kan da godt være, at man på basis af generalplanen til sin tid kunne have ønske om at ændre disse kriterier. Men hvad så? Det kan jo være, at man på baggrund af generalplanen har ønske om at ændre hele dispositionsplanen, som for så vidt er lige så foreløbig som de kriterier, vi ønsker.

Hr. Lundberg siger, at vores synspunkter på dette område ikke er sagligt begrundet, og at det fremgår af betænkningen. Jeg vil svare: vores synspunkt er særdeles sagligt begrundet, og det fremgår også af betænkningen.

I vort forslag 4 taler vi om skolen i Rådmandsgade og remisegrunden, og vi ønsker altså, at man udbygger Rådmandsgades Skole, dér hvor den ligger, ved et nybyggeri på nabogrunden, som om fornødent kan eksproprieres.

Her vil jeg godt gøre en bemærkning, som ikke fremgår af mindretallet, nemlig om den uddannelsesinstitution eller det gymnasium, som man hidtil har ment skulle ligge i karreen Jagtvej-Nørrebrogade-Thorsgade-Odinsgade.

Herom siger man nemlig i betænkningen – og vi er enige i det, der står i betænkningen – at det gymnasium bliver nok ikke bygget inden for en overskuelig

periode, og derfor foreslår man, at det simpelt hen tages ud af planen. Jeg er så senere blevet opmærksom på, at vi måske nok ikke har været helt præcise i formuleringen her. Vi bør sådan set gøre opmærksom på, hvad området i så fald skal anvendes til. Skal det være boliger eller erhverv?

Jeg vil også sige, at beboerne sådan et sted udmærket kan komme i samme situation som den, vi har diskuteret vedrørende Nansensgade, hvor vi siger: det kan være, at der kommer en uddannelsesinstitution om 5–10–15 år, det kan også være, der ikke kommer det. Hvem har så ønske om i et sådant område at investere i moderniseringer og lette saneringer, og hvad man nu ellers kan tænke sig.

Derfor ville jeg godt på det punkt, selv om vi som sagt er enige, eller netop fordi vi er enige, efterlyse en klar udtalelse dels fra udvalgsformanden, dels fra borgmester Børge Schmidt, som er skoleborgmester, sådan at vi helt klart kunne få at vide: hvad kan man, og hvad må man i det område og hvor længe? Det ville være rart.

Vort femte forslag, der handler om trafiksystemet, siger man er naivt, urealistisk og meget andet. Det kan jeg bare stadig væk ikke se. Det er et forslag, vi har stillet ved andre lejligheder, men det bliver det da ikke ringere af. Vi siger, at trafikken skal ud på de omliggende store veje: Ndr. Fasanvej, Lygten, Tagensvej, Jagtvej og Ågade, og så siger vi, at resten af gadenettet i området bør forbeholdes bustrafikken, lokal biltrafik, fodgængere og cyklister.

Så kommer til sidst vedrørende dispositionsplanen vort sjette forslag til tilføjelse, nemlig at der udarbejdes en oversigt over dispositionsplanforslagets økonomiske virkninger. Jeg mener, det var en god skik, at man ved udarbejdelse af dispositionsplan for Vestamager fik indført sådanne økonomiske overvejelser. Det betyder bl. a., at når man ved en dispositionsplan kommer og siger: her skal være 117 børnehaver og vuggestuer, og hvad ved jeg, spredt passende rundt omkring i kvarteret, så kan man bagefter i den økonomiske oversigt slå op og se: hvornår bliver det hele mon til noget? Det er en af fordelene ved en sådan tilføjelse om en økonomisk planlægning.

Jeg vil så i øvrigt om dispositionsplanen sige, at jeg da naturligvis er mægtig enig i mange af de betragtninger og beklagelser osv., som udvalgets flertal kommer med, men jeg synes ikke, at det for en ansvarlig politiker og heller ikke for en ansvarlig socialdemokratisk politiker skulle være nok blot at beklage sig på beboernes vegne.

Jeg er også mægtig enig i det forslag, der er stillet om udnyttelsesgrad 1,25, og om at overskridelse skal forelægges for borgerrepræsentationen. Som sagt, det får ikke den store betydning i nissehueområdet, men man kunne ønske sig, at det dannede præcedens andre steder. Og når jeg er så glad for det forslag, er det, fordi det er et forslag, jeg stillede i 1967, da vi behandlede dispositionsplanen for Indre By, men dengang var der ikke andre, som rigtigt kunne tilslutte sig det.

Må jeg så gøre nogle korte bemærkninger om byplanen, og det kan blive meget, meget kort, fordi vi jo allerede til en vis grad har debatteret den eller i hvert fald haft problemerne på bordet, da vi debatterede den integrerede institution i Rådmandsgade i sidste møde. Men vi udtaler her, som hr. Oløe var inde på, at man ikke, da man gav tilladelse til Top-House, burde have givet tilladelse til en overskridelse af højdegrænseplanerne, der reelt betyder, at man reducerer byggemulighederne på det offentlige ejendom, som

skal anvendes til institutionsområde.

Vi udtaler, at der i lovgivningen, så vidt vi kan se, er klar hjemmel for udlæg af fælles friareal ved nybyggeri, men at magistraten har forspildt mulighederne herfor. Jeg vil i den forbindelse blot sige, at jeg kørte ud omkring i området i dag, og det fremgår af udvalgsbetænkningen, at bygherren skulle være fremkommet med et forslag, hvorefter en mindre del faktisk udlægges som fælles friareal for hele karreen. Det ser altså ikke sådan ud, når man går ind i gården, men jeg håber, at det er et af de problemer, vi vil blive holdt orienteret om i byplanudvalget. Det står der da i hvert fald i betænkningen.

Dernæst udtaler vi, at der ikke, så vidt vi kan se, juridisk er noget til hinder for, at matr.-nr. 5673 indgår i det offentlige område – det var vi alt sammen inde på sidste gang. Desuden at den vej, som magistraten skitserede i det indre af karreen, ikke, så vidt vi kan se, kan siges at være så generende for fagforbundenes udbygningsplaner, at man derfor bør opgave en for karreen mere hensigtsmæssig linieføring.

Vi foreslår, at § 2 affattes således, at det bliver pålagt magistraten at udarbejde tillæg til byplanvedtægten, for så vidt angår institutionsområdet i Rådmandsgade. Det betyder, at den bebyggelsesplan, som under alle omstændigheder skal laves for området, hvis vort forslag bliver vedtaget, automatisk bliver forelagt til godkendelse her i borgerrepræsentationen, og det skulle man i grunden synes var et forslag, som var helt på linie med de forslag, udvalget stiller med hensyn til udnyttelsesgrader og præmiering.

Borgmester A. Wassard: Jeg kan på magistratens vegne erklære mig tilfreds med, at udvalget nu endelig er blevet færdig med disse to betænkninger om dispositionsplanen og om byplanen. Det er næsten 2 år siden vi forelagde dispositionsplanen her for forsamlingen.

Jeg skal ikke komme med nogen store bebrejdelser over for udvalget, fordi det har taget den tid, selv om vi har været meget utålmodige i magistraten efter at se resultatet, for jeg må jo erkende, at vi i de 4 år, der nu er ved at løbe ud for denne forsamling, har forelagt mange store forslag fra magistratens 4. afdeling om forskellige kvarterer i byen, hvoraf flere har fået en grundig behandling i udvalget, og hvoraf nogle endnu ikke er gjort færdige. Dem venter vi naturligvis med megen tålmodighed på at få, og jeg skal, så snart der er lejlighed til det i den nye forsamling, henstille, at man får rask gang i det arbejde, for det kan jo ikke nægtes, at en masse af de konkrete sager, vi står overfor gang på gang, hvor der kan være tvivl om, hvorledes der skal forholdes, skyldes, at vi ikke ved, hvor vi står, at vi ikke, selv i tilfælde hvor vi har forelagt dispositionsplaner, har fået at vide af borgerrepræsentationen, om den er enig med os i det, vi har foreslået, om vi med andre ord kan handle på grundlag af de forslag, vi har fremsat.

Jeg henstiller altså, næste gang der er lejlighed til det, til den ny forsamling at få gang i det arbejde.

Jeg skal i øvrigt ikke gå ind på alle de forslag, der er stillet. Hvad der bliver vedtaget i aften, vil 4. afdeling naturligvis rettet sig efter, det er klart.

Jeg skal heller ikke gå ind på de fleste af de betragtninger, der er fremført her i aften, men der er et par enkelte punkter, jeg mener, det er min pligt at gøre borgerrepræsentationen opmærksom på i sammenhæng med disse to betænkninger.

Det første er det, der står i dispositionsplanen om ensidige lejligheder.

På side 7 foroven i betænkningen har udvalget ønsket at give udtryk for den opfattelse, at ensidige lejligheder ikke bør tillades og i konsekvens heraf opfordret magistraten til ved administrationen af sine beføjelser i medfør af byggelovens § 55, stk. 2, at være opmærksom herpå.

Denne opfordring modtager magistraten gerne, og efter en vedtagelse af udvalgsbetænkningen i dag vil jeg give byggesagsadministrationen besked på, at der ikke må udstedes byggetilladelser for bebyggelser med ensidige lejligheder, uden at sagen i hvert enkelt tilfælde er forelagt mig som bygningsmyndighed.

Der er dog grund til at gøre opmærksom på, at der er forskel på de ensidige lejligheder – så godt som altid kun étværelseslejligheder – som i dag godkendes i medfør af byggeloven, og så de gamle brandfarlige korridorejendomme med ensidige lejligheder, som vi kender alt for godt i vort kondemnerings- og saneringsvirke.

Helt undgå ensidige lejligheder i fremtiden kan vi næppe.

Jeg tænker her ikke mindst på kollegiebyggeri, som oftest opføres efter korridorsystemet, fordi dette er en billig måde at bygge på i de tilfælde, hvor der kun stilles krav om et begrænset antal etagemeter til hver enkelt beboer.

Når vi i de senere år i større omfang end ventet har fået andragender om ensidige lejligheder fremsendt, hænger dette selvfølgelig sammen med de økonomiske vilkår, der gælder for dagens nybyggeri. Økonomiens hårde lov tvinger ofte bygherrer til at opføre og boligtagere til at affinde sig med mindre lejligheder end ønskeligt ud fra samfundsmæssige hensyn.

Når man vurderer magistratens indsats eller ansvar på dette område, må man ikke glemme, at byggeloven og bygningslovgivningen i øvrigt ikke giver bygningsmyndigheden adgang til at foreskrive en bestemt lejlighedsstørrelse eller lejlighedsdifferentiering i det private byggeri, på samme måde som det er tilfældet for det almennyttige byggeri.

Ingen i denne sal ønsker en forslumring af bolig-hygien, og de små ensidige lejligheder kan vel kun være en acceptabel løsning for unge eller ældre enlige, der gerne vil have en bolig, hvor de kan være sig selv, til en overkommelig pris.

Ved magistratens fremtidige behandling af disse sager vil vi derfor være opmærksomme på den henstilling, borgerrepræsentationen har rettet til os, og vi vil i særlig grad lægge vægt på, om der i byggeforetagender med mindre, ensidige lejligheder på anden måde er tilvejebragt fælles goder, som i nogen grad kan afbøde ulemperne ved det indskrænkede pladsareal.

Så har jeg en bemærkning til betænkningen vedrørende byplanen, og den drejer sig om udvalgets forslag til ændringer i bestemmelserne om udnyttelsesgraden.

Fra magistratens side er vi principielt enige i, at denne karré ikke bør have en højere udnyttelsesgrad end 1,25, og vi har da også loyalt accepteret udvalgets »håndfæstning«, hvorefter anvendelsen af tillægget på de 30 pct. kun kan ske i ganske særlige tilfælde og med borgerrepræsentationens samtykke.

Den formulering, som udnyttelsesgradbestemmelserne har fået i udvalgsforslaget, rejser imidlertid nogle problemer, som mine jurister finder, jeg har pligt til at gøre opmærksom på.

Efter denne formulering skal den maksimale udnyttelsesgrad for området ved fremtidige byggesager – og det blev stærkt understreget af udvalgsformanden i

aften – fastsættes til 1,25. Hvis vi er så heldige, at forbundsbygningens udvidelse, som der har været talt så meget om, ikke bliver til noget, vil en sådan bestemmelse formentlig ikke give anledning til større problemer.

Men hvis det viser sig, at en udvidelse af forbundsbygningen bliver nødvendig – og det er jo noget, vi i magistratens 4. afdeling fra andre afdelinger i kommunen og fra udvalgsflertallet har hørt, at vi skulle regne med – og hvis tilbygningen opføres i samme højde og bredde som det nuværende forbundshus, hvilket kræver en udnyttelsesgrad på 2,0, vil der opstå problemer. Et sådant andragende vil, hvis borgerrepræsentationen ønsker at imødekomme det – hvad jeg har grund til at tro vil være tilfældet – nødvendiggøre en ændring af byplanvedtægten. Dette er i sig selv en besværlig og langsommelig fremgangsmåde ved behandling af en byggesag, men lad det nu være. En konsekvens af, at forbundet eventuelt får lov til at opføre tilbygningen med udnyttelsesgraden på 2,0, vil blive, at der på hele det areal, der i vedtægten er udlagt til offentlige formål, kun bliver plads til så mange etagemeter, som svarer til en udnyttelsesgrad på 0,73. Dette er konsekvensen af den ændring, udvalget har foretaget i det forslag, magistraten fremsatte.

Jeg ved ikke, hvilke tanker man gør sig i 3. afdeling om omfanget af det institutionsbyggeri, der skal finde sted i dette område, men jeg synes, at jeg allerede på nuværende tidspunkt må gøre opmærksom på, at alt tyder på, at udnyttelsesgraden bliver på omkring de 0,7, hvis man opretholder udvalgets forslag til formulering af udnyttelsesgradsbestemmelserne, hvis tilbygningen til forbundsbygningen bliver en realitet, og denne tilbygning, hvad forbundene har grund til at regne med, som nybygning betragtet får en udnyttelsesgrad på 2,0.

Fra magistratens side gjorde vi opmærksom på disse komplikationer allerede i byplan- og trafikudvalget, men da dette ikke fremgår af udvalgsbetænkningen, har jeg fundet det rigtigst at gentage magistratens reservationer over for disse bestemmelser i vedtægten.

Havde man tilsluttet sig magistratens oprindelige formulering af disse bestemmelser, ville man i hele karreen maksimalt være kommet til en gennemsnitlig udnyttelsesgrad på 1,45 selv i de tilfælde, hvor institutionsbyggeriet mod Rådmandsgade fik en udnyttelsesgrad på 1,25 og den eventuelle nye kontorbygning en udnyttelsesgrad på 2,0. Dette er der redegjort for i slutningen af næstsidsste afsnit på side 7 i udvalgsbetænkningen, hvoraf det også fremgår, at den ældre boligkarré mod Ægirsgade har en udnyttelsesgrad på 1,95, det eksisterende forbundshus mod Mimergade en udnyttelsesgrad på 1,36 og nybyggeriet mod Dagmarsgade – det såkaldte Top-House – en udnyttelsesgrad på 1,44.

Magistraten vil selvsagt efterleve borgerrepræsentationens direktiver, og måske bliver de vanskeligheder, jeg har peget på, ikke aktuelle. Jeg har blot ment, at jeg måtte gøre opmærksom på dem i tide. Så er det ikke min skyld, hvis man til sin tid kommer og gør vrøvl over, at man vedtog noget forkert.

Børge Oløe: Med forbundens tilladelse bliver det to korte bemærkninger, for der er gået lang tid, siden jeg bad om ordet.

Den ene er til hr. v. Rosen.

Jeg vil gerne hjælpe på hr. v. Rosens hukommelse. Det er ikke rigtigt, at repræsentanterne for Røde Rose blot kom ind og fik lov til at fremlægge, hvad de ville, og derefter gik igen. Det er ikke rigtigt, at der ikke er

rettet spørgsmål til dem under udvalgsbehandlingen. Det er ikke rigtigt, at vi ikke har taget hensyn til deres ønsker i vores forhandling. Hr. v. Rosen må huske forkert. Der er ingen befolkningsgruppe, intet lokalråd, ingen beboerkomité, der nogen sinde har udført så stort et arbejde og er blevet modtaget så positivt som Røde Rose.

Den anden korte bemærkning er til borgmester Wassard.

Det ligger sådan, at det er korrekt, hvad borgmesteren siger her, at vi kan komme i vanskeligheder med hensyn til forbundsbygningen. Vi kan komme i vanskeligheder, fordi man ikke på forhånd har sagt, at man tilslutter sig SF's mindretalsforslag. Hvis man tilslutter sig SF's mindretalsforslag, går vi i forhandling for at få dette forbund til at opgive sin forkøbsret, og derved er problemet løst. Så det er altså en anbefaling fra borgmester Wassards side om at støtte SF's forslag.

Formanden: Jeg beder om, at man nu holder sig til begrebet korte bemærkninger, for det er kun korrigerende bemærkninger og ikke indlæg.

Borgmester **A. Wassard:** Jeg gentager, at det ikke er magistratens 4. afdeling, der har været meget ivrig i spørgsmålet om forbundsbygningen og omlægningen af vejen. Det er efter ønske fra udvalget, som retter sig efter et ønske fra en anden magistratsafdeling.

Helge v. Rosen: Det, hr. Oløe lagde mig i munden, det, han sagde, at jeg havde sagt, og som ikke var rigtigt og ikke var rigtigt og ikke rigtigt – det var noget nonsens, som han selv fandt på. (Munterhed). Det er fri fantasi. Jeg har overhovedet ikke sagt noget om det. Jeg har talt om en dialog. Jeg har overhovedet ikke sagt noget om de punkter, som hr. Oløe nævnte. Det kan ses af referatet bagefter. Gammel taktik: går den, så går den! (Munterhed).

Niels Andersen: Hr. Oløe synes at have glemt, hvad hans mindretalsforslag går ud på. Det fremgår af mindretalsforslaget, at SF foreslår, man optager forhandling med grundejerne, dvs. med forbundene, og så er problemet løst, såfremt forbundene bøjer sig i denne forhandling. Såfremt forbundene ikke bøjer sig, står man med præcis det samme problem.

Formanden: Så har vi vist overstået de korte bemærkninger, for det står der rent faktisk.

Niels Andersen: Ja, der står »ved forhandlinger at formå ejerne... eventuelt mod erstatning«, og forhandling betyder, at der er en mulighed for et resultat, som ikke vil passe hr. Oløe.

Formanden: Så forlader vi de korte bemærkninger.

K. B. Lundberg: Jeg mener ikke, der er så vældig mange bemærkninger at gøre til det sagte.

Det, hr. Boas Jensen fremstillede her fra talerstolen, var jo, hvad han i forvejen har nedfældet i sin betænkning. Jeg mener at have besvaret de spørgsmål i mit første indlæg, og derfor er der vel ingen grund til at gentage dem.

Hr. Boas Jensen var i den mærkelige situation, synes jeg nok, at han på den ene side gang på gang kaldte mig som ansvarlig socialdemokratisk politiker og samtidig mente, at jeg som en eller anden fungerende i et forretningsministerium absolut ikke måtte fremsætte forslag om at få vedtaget disse planer.

Det er vel nok noget symptomatisk, der er den afgørende uenighed imellem hr. Boas Jensen og mig, idet jeg mener, at disse planer skal vedtages for ikke at forskærte muligheder, vi får med vedtagelsen af disse planer. Hr. Boas Jensen mener, at man skal prøve på at gøre dem endnu bedre, men han overser, at

han derved ikke varetager de interesser, som han taler for, og de interesser, som vi er enige i bør varetages. Han overser, at han med sine forslag udskyder, sinker og forhindrer, at vi dog får nogle regler bragt på plads, som vi i øvrigt er enige om bør være der. Det er nok den afgørende uenighed. De andre ting er det mindre væsentligt at fordybe sig i. Lad mig derfor blot endnu en gang fastslå, hvad jeg har sagt før, at det er nødvendigt at få vedtaget disse planer. Vi kan ikke sinke dem mere, slet ikke når hr. Boas Jensen også bliver enig med hr. v. Rosen om, at det i virkeligheden drejer sig om en planlægning for hele København, altså en generalplan. Det kan næppe være alvorligt ment, i hvert fald kan vi ikke være med dertil.

Hr. Boas Jensen spurgte mere præcist om en enkelt ting, nemlig hvad resultatet, sådan som betænkningen er udformet, vil blive med vedtagelsen af forslaget om, at planlægningen for området ved Jagtvején for de eventuelle fremtidige uddannelsesinstitutioner ikke sker.

Sådan som det er formuleret, bliver situationen helt klart den, at der ikke sker nogen planlægning, og det vil sige, at situationen herefter er uforandret for dette område. Om det kan give anledning til, at man vil overveje, om det fortsat skal være så, skal jeg overlade til den kommende tid, men det er klart, at sådan er resultatet heraf.

Jeg må måske gøre en enkelt bemærkning mere til hr. Boas Jensen specielt med hensyn til hr. Boas Jensens forslag om et tillæg til byplanens § 2. Han siger: hvorfor kan vi ikke gøre det? og spørger mig, hvorfor jeg ikke kan være enig deri, da det dog falder udmærket i tråd med de øvrige ting, som jeg har sagt og foreslået. Jeg skal blot sige til hr. Boas Jensen, at der er i betænkningen en udmærket argumentation herfor. Jeg foreslår, at han gennemgår side 6 i betænkningen; dér har vi netop taget denne side af sagen op til vurdering.

Må jeg så til sidst sige til hr. Boas Jensen, at jeg kan naturligvis ikke blive principielt uenig på nogen måde med hr. Boas Jensen, når han taler om den økonomiske oversigt, og om, at det er tilstræbelseværdigt og ønskværdigt så langt som overhovedet muligt at sikre en koordinering af den fysiske og den økonomiske planlægning. Det bliver vi aldrig uenige om, men jeg er uenig i, at vi skal udsætte denne sag under hensyn til det, der kan blive resultatet af sådanne overvejelser, som jeg mener kan ske på normal måde.

Så ville jeg godt foranlediget af en bemærkning af hr. Oløe vedrørende adgangsvejen og også foranlediget af borgmesterens sidste bemærkning præcisere, at det naturligvis er rigtigt – det fremgår også af betænkningen – at det ændringsforslag, som magistraten har stillet vedrørende adgangsvejen, er ikke tanker, som er født i magistratens 4. afdeling, men er fremkaldt af os andre, og magistratens 4. afdeling og borgmester Wassard har så imødekommet det. Herom bør der ikke være tvivl.

Hr. v. Rosen er som sædvanlig vanskeligere at give nogen fornuftig besvarelse. Det kan måske hænge sammen med karakteren af det, hr. v. Rosen siger.

Når hr. v. Rosen siger, at disse to sager ikke er behandlet, som de bør, og at han derfor er enig – tror han nok senere – i en tilbagevisning, så må jeg sige: det er ganske enkelt groft, hr. v. Rosen, det er ganske enkelt groft. Ganske som det er groft, at hr. v. Rosen fra denne talerstol i øvrigt gør en lang række bemærkninger – løst og fast om udsendelserne som han

har for vane – uden at tage noget standpunkt.

Hr. v. Rosen har deltaget i udvalgsarbejdet om disse sager, og borgmesteren har understreget, at det har været længe. Det har været en ganske rum tid, og alligevel er hr. v. Rosens konklusion af alt det, der står i disse betænkninger, som han har haft til gennemsyn, forinden de er blevet færdiggjort, alene den, at han tager forbehold. Det var alt, hvad hr. v. Rosen kunne ofre på disse sager, da der skulle skrives betænkning, så jeg tror ikke, at hr. v. Rosen skal gå i rette med os andre.

Jeg bemærkede mig også, at han konstaterede, at han ikke havde nogen stilling, men så føjede han til: fordi der ikke var forelagt tilstrækkelige oplysninger. Så har hr. v. Rosen enten ikke været til stede eller ikke læst materialet, hvis han kan komme til den konklusion, for det er ganske enkelt ikke rigtigt. Det skal ikke stå uimodsagt, at man her fra talerstolen mener at kunne klare sig igennem manglende standpunkter ved at beklage sig over manglende ordentlig behandling og manglende oplysninger. Jeg skal bekendtgøre for forsamlingen, at det ganske enkelt er noget sludder.

Hr. v. Rosen gjorde yderligere et par bemærkninger, som han også har for vane, om Godsbaneringen og Søringen. Der er jo ikke det trafikale problem, hr. v. Rosen ikke kan få med i en hvilken som helst sammenhæng. Lad mig blot erindre om, at den sag, der har været til behandling, er forslag til en dispositionsplan, som slutter dér, hvor Godsbaneringen var projekteret. Det er, hvad der er taget stilling til og intet andet, og derfor er der naturligvis ikke nævnt det fjerneste om en eller anden Godsbanering, som ligger uden for det område, man har taget stilling til.

Men jeg vil gerne føje til for måske at svare hr. v. Rosen, at det er ikke blot begrundelsen for, at man er nået frem til de konklusioner. Hvis hr. v. Rosen ellers har været til stede, vil han erindre, at vi i udvalget omhyggeligt har gennemgået alternative trafikføringer i området, bl. a. derved, at vi har gennemgået det af forsamlingen Røde Rose fremsatte forslag, og vi har konstateret, at det ikke var tilfredsstillende. Vi har konstateret, at vi ikke kunne anbefale noget sådant. Så også i den henseende er der gjort, hvad der skal gøres i denne sag.

En sidste bemærkning til hr. v. Rosen.

Hr. v. Rosen nævnte, at han ikke er forarget over byggeriet Top-House på Nørrebro. Den mening skal hr. v. Rosen da naturligvis have lov til at have, og jeg noterer gerne, at hr. v. Rosen har den opfattelse. Jeg synes ikke om det, men det er en vurderingssag. Når hr. v. Rosen imidlertid derefter er forarget over mine bemærkninger, samtidig med at han i øvrigt føjer til, at han deler synspunktet om, at man har været for hurtig i vendingen, og slutter med at sige i denne forbindelse, at han har fået den opfattelse, at jeg her fra talerstolen truer, så vil jeg gerne sige: det er naturligvis ikke rigtigt, hr. v. Rosen. Det ville ej heller være rigtigt eller acceptabelt, om jeg gjorde det. Det fremgår også klart af betænkningen, hvad det er, jeg for mit vedkommende mener om dette, og der ligger ingen trusler heri, men der ligger en afstandtagen fra byggerier, byggeri og byggespekulation af den art. Det får hr. v. Rosen tillade mig at have som min opfattelse. Jeg synes ikke om sligt. Hr. v. Rosen synes om det. Det er der vel ikke mere at gøre ved.

Må jeg til slut gøre et par bemærkninger til borgmesteren.

Jeg takker for borgmesterens bemærkning vedrø-

rende de ensidige lejligheder og for borgmesterens tilsagn om, at der nu gives besked på, at herefter bliver sådanne ensidige lejligheder ikke tilladt, uden at sådanne sager forelægges for borgmesteren. Det finder jeg tilfredsstillende, og det vil jeg gerne takke for.

Det er rigtigt, at der er et problem omkring kollektivebyggeriet, sådan som borgmester Wassard nævnte det herfra, men jeg synes, at det er en ganske god udgang på dette problem for nærværende.

Den anden ting, jeg gerne vil sige til borgmesteren, drejer sig om spørgsmålet om udnyttelsesgraden på 1,25 og relationerne til forbundsbygningen, idet borgmesteren understreger, at såfremt denne byplanvedtægt vedtages i den her forelagte form, vil en udnyttelsesgrad for en tilbygning til forbundsbygningen på 2,0 ikke kunne imødekommes uden en ændring i byplanen, og borgmesteren gjorde i øvrigt opmærksom på, at det i så fald ville kunne have konsekvenser for de øvrige områder. Jeg skal blot hertil sige, at det er også hensigten fra min side, at der ikke skal kunne imødekommes en udnyttelsesgrad af den størrelse.

Jeg skal i øvrigt gøre opmærksom på, at udnyttelsesgraden for den eksisterende forbundsbygning efter magistratens oplysninger er 1,36. Jeg tror, det vil være muligt for fagforbundene på tilfredsstillende måde og i henhold til reglerne i denne byplan, når den er vedtaget, at videreføre byggeriet.

Den allersidste bemærkning skal også være til borgmester Wassard, som siger, at han vil henstille til den ny forsamling, at arbejdet i udvalget fremmes.

Jeg kan sige til borgmesteren, at det er ikke nødvendigt, at borgmesteren tager et sådant initiativ. Der vil nu komme friske kræfter til, og jeg skal for mit vedkommende blot takke for et samarbejde, som jeg, uanset at vi ikke altid har kunnet være enige, har værdsat højt, og det samme gælder naturligvis byplanudvalgets øvrige medlemmer.

Formanden: Uanset den smukke afslutning bliver jeg nødt til at påtale udtrykket sludder. Det kan allerhøjest accepteres i engelsk oversættelse.

Peder Boas Jensen: Jeg kan næsten klare mig med en rigtig kort bemærkning.

Det er klart, at når jeg i mit første indlæg har kaldt hr. Lundberg en ansvarlig politiker, bør det naturligvis på stedet berigtiges, at man kommer med den slags urigtige udtalelser, så meget desto mere som hr. Lundberg åbenbart ikke bryder sig om, at jeg kalder ham en ansvarlig politiker.

Jeg vil i øvrigt ikke fortsætte debatten. Sagen er jo belyst forfra og bagfra, og det er svært at finde på noget nyt at sige, men jeg var ikke helt tilfreds med det svar, jeg fik på spørgsmålet om, hvad der skal ske i karreen Jagtvej-Nørrebrogade-Thorsgade-Odinsgade. Det er ikke for at yppe kivi eller noget i den stil,

men det er, fordi jeg bagefter er kommet til at tænke på, om ikke den tekst, som vi har udformet i fællesskab, måske kan efterlade nogle problemer, for det, der står, er, at nu kommer der altså ikke denne uddannelsesinstitution, dvs. at den måske nok kommer på et eller andet tidspunkt, og så er det, at man kan sætte sig i de beboeres situation, der ønsker at modernisere deres ejendom, måske ønsker en let sanering, eller hvad ved jeg. Skal de gennemføre sådan noget, hvis så uddannelsesinstitutionen alligevel kommer om 5 år?

Det forekommer mig, at vi på en eller anden måde - det behøver måske ikke at være nu, men så senere i hvert fald - f.eks. i en byplanvedtægt må gøre dem klar over, hvor de står helt præcist i en sådan sag. Det var det, jeg var ude efter. Jeg ved ikke, om man kunne få et tilsagn om, at vi fik en byplan for området, hvor disse ting blev klargjort?

Det af mindretallet Peder Boas Jensen og Jørgen Tved i betænkningen om forslag til dispositionsplan stillede primære forslag om sagens henvisning til fornyet behandling i udvalget *forkastedes* med 44 stemmer mod 7. Samme mindretals sekundære forslag *forkastedes* herefter med 32 stemmer mod 2. I henhold til forretningsordenens § 10, stk. 2, tilførtes det forhandlingsprotokollen, at socialistisk folkepartis gruppe og den radikale gruppe undlod at stemme om det sekundære forslag.

Det andet mindretalsforslag (stillet af Børge Oløe) om en tilføjelse til betænkningen *forkastedes* med 11 stemmer mod 7. Herefter *vedtoges* flertallets indstilling med 40 stemmer mod 6. Ved denne afstemning tilførtes det forhandlingsprotokollen i henhold til forretningsordenens § 10, stk. 2, at socialistisk folkepartis gruppe undlod at stemme.

Vedrørende betænkningen om forslaget til byplanvedtægt for karreen, begrænset af Rådmandsgade, Dagmarsgade, Ægirsgade og Mimersgade, *frafaldt* et mindretal (Peder Boas Jensen og Jørgen Tved) sit forslag om sagens henvisning til fornyet udvalgsbehandling. Samme mindretals forslag om en ændring af vedtægtens § 2 blev *forkastet* med 39 stemmer mod 2; i henhold til forretningsordenens § 10, stk. 2, tilførtes det forhandlingsprotokollen, at socialistisk folkepartis gruppe undlod at stemme.

Det af et andet mindretal (Børge Oløe) fremsatte forslag om at forhandle med ejerne af matr.-nr. 5744 for at formå dem til at afstå fra deres krav *forkastedes* med 11 stemmer mod 7.

Herefter *vedtoges* flertallets indstilling med 40 stemmer mod 6. I henhold til forretningsordenens § 10, stk. 2, tilførtes det forhandlingsprotokollen, at socialistisk folkepartis gruppe undlod at stemme.

EFTERSKRIFT. Nu - i efteråret 74 - har Bardinggrunden ligget ryddet, tom og indhegnet med et meget højt og solidt hegn i ca. 2 år, og vi er ikke bekendt med, at direktoratet har søgt om penge til de midlertidige institutioner.

Vores virksomhed har imidlertid ikke været helt resultatløs: 3. magistratsafdeling vil komme til at lave både midlertidige institutioner og en blivende legeplads, samt blivende børneinstitutioner og et uddannelsescenter på grundene mellem Dagmarsgade og Mimersgade mod Rådmandsgade - og vi står med en ny vifte af forsikringer om, at man vil hjælpe os med at lave en institution for nogle af børnene i Røde Rose.

VORES MØDE

Allersgadegruppen blev dannet d. 8.2.1972 efter et møde på Rådmandsgade skole. Mødet blev til efter, at Frittergruppen havde udsendt en pjese til karreerne omkring Allersgade. Heri skrev de om en grund i Allersgade, der havde ligget tom hen i fire år, og hvorpå ejeren havde fået tilladelse til at opføre en 6-etages korridor ejendom med 1-værelses lejligheder. Fritterne indbød os beboere til mødet, for at vi i fællesskab skulle kunne få stoppet byggeriet og indrettet et opholdssted for os voksne, samt en legeplads til børnene.

se evt. bilag
nr.1, s.440

Der kom 20 beboere til mødet. Vi kom, fordi vi var interesserede i, hvad der skete i kvarteret; vi ønskede bedre forhold for området børn og voksne. Desuden var vi ærgerlige over at have set grunden ligge tom og ubenyttet hen så længe. Nogle kom måske for at finde ud af, hvad Røde Rose egentlig var.

Grunden til, at der ikke kom flere, var måske, at folk var bange for, at Røde Rose var en politisk (rød) gruppe. Man følte sig ikke i stand til at afse tid og energi på at få det offentlige til at indse manglerne i kvarteret. Dog, senere, da vi indsamlede underskrifter, var langt de fleste beboere i området velvilligt indstillede. Så det er nok et spørgsmål, om folk foretrækker at blive hjemme og vente på at se resultatet af andres arbejde, sammen med det, at mange måske ikke rigtigt troede på, at det kunne lade sig gøre.

VI TAGER FAT

På mødet blev det besluttet at afsende breve til ejeren, til kommunen og det saneringsselskab (Det Almennyttige Saneringsselskab), man i Frittergruppen havde fundet ud af ville lave sanering i karreen. Der blev nedsat et skriveudvalg, og vi aftalte at mødes 14 dage efter for at gennemgå forslagene til brevene. På dette møde blev vi enige om at danne beboerkomiteen, der kom til at bestå af 2 fra Frittergruppen og 5 af os fra karreen. Vi skulle så afsende brevene til ejeren med tilbud om at købe eller leje grunden, til kommunen om at standse byggetilladelsen og derefter stille grunden til rådighed til en legeplads, og endelig brevet til saneringsselskabet om at de skulle gøre deres indflydelse gældende for at standse ejeren og stille grunden til vores - beboernes - disposition.

se evt. bilag
nr.2, s.440
se evt. bilag
nr.3, s.440

se evt. bilag
nr.4, s.441

For at blive flere, og for at finde ud af, hvor mange beboere, der ville støtte vores initiativ, indsamlede vi underskrifter i de karreer, hvor vi havde omdelt mødeindbydelsen, og brugte samtidig lejligheden til at få optalt, hvor mange børn, der egentlig boede omkring Allersgade. Før underskriftindsamlingen havde vi duplikeret en orientering om sagen og kopier af brevene. Dette materiale blev delt ud til beboerne i området, og 2-3 dage senere kom vi så på et angivet tidspunkt og bad om underskrift.

Ca. halvdelen af vores omkring 1000 husstande (675 voksne) var med til at sende brevene, som så blev afsendt d. 23. marts. Der var tre af os, som underskrev hver sit brev med angivelse af deres telefonnummer, og som også havde påtaget sig at rykke modtagerne for svar, hvilket da også skulle vise sig at være nødvendigt.

VI VÆBNER OS MED TÅLMODIGHED

Sidst i april havde vi efter utallige opringninger fået nogle telefoniske svar. I kommunen var man meget interesseret i sagen, men havde imidlertid bare sendt den videre til saneringsselskabet. Det var jo ikke lige det, vi havde bedt om. Ejeren var imponeret over vort brev og de mange underskrifter og lovede at sende os et salgstilbud midt i maj. Saneringsselskabet ville gerne støtte os. De havde fået brev fra kommunen i sagen og vi ville få svar samtidig, hvilket ville sige midt i maj.

se evt. bilag
nr.5, s.441

Sidst i juni fik vi svar fra saneringsselskabet, hvor de oplyste, at de var interesseret i at købe grunden, og hvis det lykkedes, ville de optage forhandlinger med os om en midlertidig benyttelse af grunden. I august oplyste kommunen telefonisk, at man endnu ikke havde hørt fra saneringsselskabet.

Saneringsselskabet oplyste samtidig, at de ikke ville rykke ejeren mere, da man i saneringsselskabet var bange for, at ejeren ville forhøje salgsprisen, hvis saneringsselskabet for tydeligt viste, at man var interesseret i at købe grunden. Endelig d. 29. august fortalte ejeren, at han havde sendt saneringsselskabet sit salgstilbud, da han mente, at der nok var flere penge der, end hos os.

VI TABER TÅLMODIGHEDEN - OG OPGIVER

se evt. bilag
nr.6, s.441

Den 7. september 1972 holdt vi så vores sidste møde. Vi var kun fire, der var mødt op, heraf de to fra frittergruppen, selv om alle 20 fra møderne på Rådmandsgade skole var blevet indbudt.

Vi havde fået brev fra saneringsselskabet om, at de ikke havde fået ejerens salgstilbud, men at de da ville lade os det vide, hvis der skete noget i sagen.

Vi var modløse og blev enige om at opgive sagen, da resten af beboerne ikke viste større interesse, og besværlighederne tilsyneladende var så store som de var. Vi havde måske haft for store forventninger.

Måske skulle vi have prøvet at få møder i stand, selv om det med alle parters uvilje til at tage sig af sagen nok heller ikke havde hjulpet. Siden fandt vi nemlig ud af, at magistratens 4. afdeling d. 4. september 1972 endnu engang havde forlænget ejerens byggetilladelse - til trods for, at overborgmesterens afdeling i april havde sendt dem en kopi af et brev til saneringsselskabet vedlagt vores brev og en kopi af ejerens ansøgning om byggetilladelse fra 1967 samt af byggetilladelsen fra juni 1971. - Byggetilladelser skal nemlig forlænges en gang om året, hvis de ikke bliver udnyttet. Ejeren af tomten havde allerede fået sådanne forlængelser i 1969, 1970 og 1971. Sidst havde han søgt forlængelse d. 18.7.72. I fjerde afdeling sagde man bagefter, at det "var en smutter". Men det var nu en særdeles beklagelig smutter - det betød nemlig, at det ville blive meget dyrere for kommunen eller saneringsselskabet at købe grunden.

Noget som vi havde håbet på ville være med til at hjælpe til med at lægge pres på sagen, var pressen, som vi også sendte brevene til i marts. En af os fik da også to minutter i radioens "kvart-i-fire"-udsendelser, og Politiken skrev en artikel, medens Nørrebrobladet havde vores sag med i et par numre. Men der var ingen af dem, der fulgte sagen op, hvad der nok havde været nødvendigt.

VI HAR SÅET ET FRØ

Vores anstrengelser ser dog ikke ud til at have været helt forgæves. Der er nemlig i forbindelse med saneringsselskabets arbejde med vores karré opstået en ny beboerkomité i 1973. Denne har ved henvendelse til kommunens udvalg for trafik- og byplanlægning henvist til vores breve i et nyt forsøg på at få standset ejerens byggetilladelse, hvad der nu er lykkedes.

Endvidere har saneringsselskabet i slutningen af november 1973 udarbejdet en meget lempelig saneringsplan for vort område, hvor de kun river 5 opgange ned, og iøvrigt indretter gårdene til leg og ophold. Vi kan måske trøste os med at vores tidlige henvendelser til dem har været med til, at de har været lidt påpasselige med ikke at fare for voldsomt frem.

SUPPLEMENT

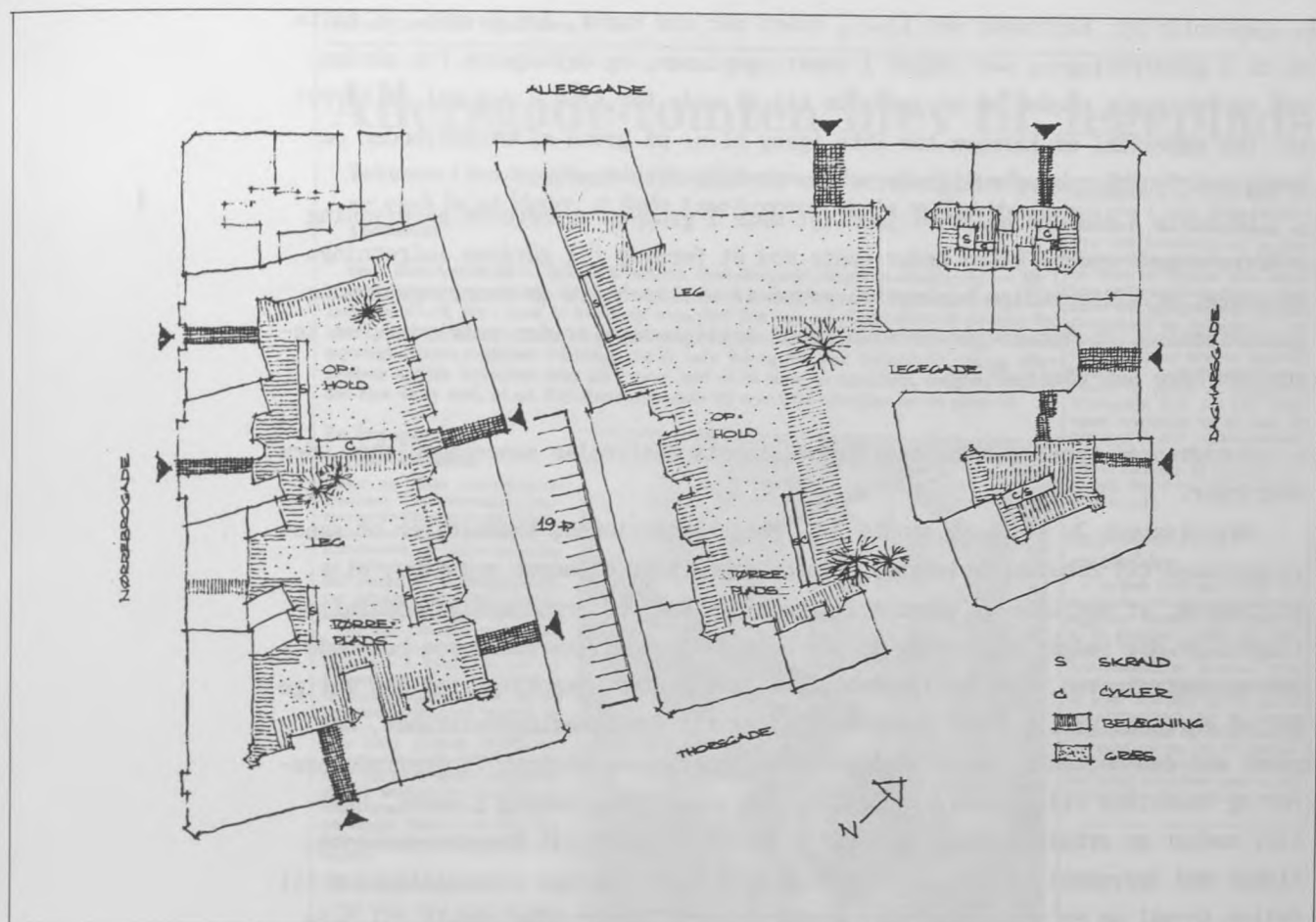
Hele kvarteret blev den 7.5.73 indbudt til møde om dispositionsplanen for Dagsmarsgadeområdet. Oplægget til mødet var Røde Rose nr. 7. Der deltog ca. 10 fra vores karré, og vi enedes om at mødes igen for at drøfte saneringen i vores karré.

På vort første møde den 7.6.73 i den nye beboerkomité startede vi indsamlingen af oplysninger om økonomi samt praksis om genhusning i forbindelse med sanering. I vores karré er vi tre slags beboere: lejere, andelshavere og ejerlejlighedsejere. Ved kontakt til saneringsejendomme på Vesterbro fik vi nogle tal vedrørende erstatninger i forbindelse med sanering af ejer- og andelslejligheder. Vi forsøgte også at få forhåndsuplysninger om planen hos saneringsselskabet. Ved skriftlig henvendelse bad vi samtidig Borgerrepræsentationens byplan- og trafikudvalg om at sørge for, at byggetilladelsen på tomten i Allersgade ikke forlænges, idet det vil være i strid med det dispositionsplanforslag, som dengang lå hos udvalget. Kopi til Wassard.

Der kom omgående svar fra Saneringsselskabet, som intet oplyste, og bad os vente til planen var offentliggjort. Først i juli spurgte byplan- og trafikudvalget magistraten om en kommentar til vores brev.

Vi fortsatte med indhentning af oplysninger, bl.a. var vi interesseret i boligkommissionens nye bedømmelse af lejlighedernes standard, men den fik vi ikke. Vi fik derimod fat på den nye ejendomsvurdering og sammenlignede med vurderingen fra 1969 i håbet om, at der ville være en sammenhæng mellem fald i ejendomsværdien og en kommende nedrivning.

se evt. bilag
nr.8, s.442

se evt. bilag
nr.7, s.441

En fornyet forespørgsel til Saneringselskabet i slutningen af august resulterede kun i et flabet svar uden oplysninger om den kommende saneringsplan, vi skulle fortsat vente.

I begyndelsen af oktober 1973 fik vi fingre i magistratens svar (Wassard) til byplanudvalget, hvori han lover om fornødent at forhindre en fornyelse af byggetilladelsen ved et forbud mod byggeriet på tomten i Allersgade. Den 29.10. skrev vi til 2. afdeling og bad om Boligkommissionens nye bedømmelse af karreens ejendomme. Siden har det vist sig, at samme dag har 4. afdeling anmodet miljøministeriet om at nedlægge forbud mod byggeriet, hvilket miljøministeriet gjorde den 6.11.73.

se evt. bilag
nr.9, s.442

Efter at Saneringselskabet var færdig med saneringsplanen for karreen, holdt Saneringselskabet den 30.11. møde med ejerne og udsendte derefter "det gule hæfte" til beboerne. I begyndelsen af december holdt Saneringselskabet tre orienteringsmøder for beboerne fra hver sin del af karreen.

se evt. bilag
nr.10, s.443

Beboerkomiteens sidste opgave i 1973 var udsendelse af en indbydelse til karremøde om indsigelser mod saneringsplanen. Mødet var den 9.1.74 og der deltog 24. Selv om planen var lempelig fandt vi grund til indsigelser. Vi sammensatte et brev til Saneringselskabet, hvori vi bad om, at kravene til moderniseringerne fastlægges nøje, at tomten sikres til offentlige formål, og at p-pladserne i passagen flyttes. Vi lovede at komme med vores eget forslag til indretning af friarealerne. På mødet vedtog vi at organisere en bytteordning, således at folk, der skal udsaneres kan få en lejlighed i karreen, hvis de ikke ønsker at flytte fra kvarteret. Det kan gøres fordi, at den der flytter i stedet, overtager den udsaneredes genhusningsrettigheder.

se evt. bilag
nr.11, s.444

Vi holdt nyt karremøde den 13.2., hvori der kun var 8, der deltog. Vi talte om de 2 gårdrydninger, som indgår i saneringsplanen, og deltagerne fra gården ved Nørrebrogade enedes om at indkalde til et møde for alle i den del af karreen. Den anden del af karreen kom ikke igang bl.a. på grund af usikkerheden omkring nedrivningerne og mulighederne for at råde over tomten.

De næste 3 måneder holdt vi jævnligt møde i gruppen vedrørende gårdrydning i Nørrebrogade-enden. Disse møder endte med et forslag til gårdens indretning. Forslaget er midlertidigt henlagt på grund af usikkerheden om saneringsplanens gennemførelse. Da der indgår nedrivning af lejligheder, er det tvivlsomt, om sagen kan køre som gårdrydning.

I midten af april vedtog Saneringsselskabets bestyrelse saneringsplanen uden ændringer.

Magistratens 2. afdeling sendte 7.5. Boligkommissionens kommentarer om saneringsplanen til Saneringsselskabet. Disse kommentarer er meget negative, bl.a. kritiseres, at der ikke er taget stilling til andet end brandmæssige moderniseringer, at der indgår nedrivning af den bedste ejendom i karreen, som har både bad og centralvarme, samt at lysforholdene ikke bedres væsentligt for den øvrige del af karreen. Vi fik fat i dette brev efter tip fra Saneringsselskabet, nok givet med den bagtanke, at vi skulle støtte Saneringsselskabet. Vi drøftede brevet og indkaldte til nyt karremøde 22.5. Der var 15, som deltog i mødet. Der blev nedsat en arbejdsgruppe, der skulle udforme et brev til Borgerrepræsentationen med spørgsmål om bl.a. inddragelse af enkelte fugtige stuelejligheder til fælles formål og en anmodning om en byplanvedtægt. Brevet blev omdelt til hele karreen. Vi holdt møde om brevet den 13.6. og enedes om at dele brevet i 2 dele - et til partierne og et til Boligkommissionen. Nye skrivegrupper blev nedsat, og det nye brev til partigrupperne blev omdelt i karreen til orientering inden underskrifterne indsamledes den 20.6. Vi fik ca. 200 underskrifter, som medsendtes til partigrupperne i Borgerrepræsentationen. Brevet og underskrifterne sendtes sammen med et følgebrev til Saneringsselskabet, Magistratens 4. afdeling, byplankontoret og overborgmesteren med diverse anmodninger.

I selve brevet beder vi om en byplanvedtægt med højeste udnyttelse på 1,25 og med tomten i Allersgade som grønt område. Ingen svarede skriftligt, men vi har ringet til alle gruppeformænd, og de fleste har givet mere eller mindre valne tilsagn om støtte. Kun VS lovede at lave et byplanforslag, men inden det blev færdigt, fik byplanudvalget et forslag fra magistraten. Forslaget falder meget i tråd med det, vi ønsker. Det grønne område er 4 gange så stort, som det område, vi ønskede. Fra magistratens side ønskede man at få forslaget hurtigt igennem i Borgerrepræsentationen uden yderligere udvalgsarbejde. Kun de Radikale havde indvendinger, men partiets repræsentanter kom ikke til det sidste udvalgsmøde. Forslaget blev derfor sendt til Borgerrepræsentationen, hvor det blev vedtaget den 24.10 med 33 for, 2 imod (Radikale) samt 2, der undlod at stemme (Fremskridts-partiet).

I begyndelsen af juli stillede vi Boligkommissionen en række spørgsmål.

Med 2 dages mellemrum modtog vi 2 breve fra overborgmesteren, der ville huske vores anmodning og spørgsmål til Borgerrepræsentationen og Boligkommissionen. Byplankontoret meddelte os, at vores brev til dem var blevet sendt til 4. afdeling.

se evt. bilag
nr.12, s.444

se evt. bilag
nr.13, s.445
se evt. bilag
nr.14, s.445
se evt. bilag
nr.16, s.446

se evt. bilag
nr.18, s.447

se evt. bilag
nr.15, s.446

Allersgade-tomten blev til legeplads

Beboerne i kvarteret har tabt tålmodigheden og har selv taget affære — også for at hindre, at Røde Rose-kvarteret får en ny Top House-skandale

Røde Rose-kvarteret — firkanten mellem Nørrebrogade—Jagtvej—Tagensvej — fik i week'enden en ny legeplads til nogle af kvarterets mange børn. Det er byggetomten Allersgade 8—10, der i flere år har ligge ubenyttet hen som en affaldsuld til ærrelse for kvarteret, hvis beboere gang på gang har krævet den sikret til noget fornuftigt — uden myndighedernes reaktion. I lørdags tog de selv fat og fik med bistand fra mange sider pladsen ryddet, hvorefter man gik i gang med at få lavet en legeplads, samtidig med at det blev slået fast, at en Top-House-skandale vil man ikke udsættes for en gang til.

En legeplads på en weekend

Det er Røde Rose/Beboer-komiteen i Allersgade-Dagmarsgade-Thorsgade-Nørrebrogade, der længe har lobet de kommunale og andre instanser på dørene for at få en byplan, der sikrer, at Allersgade-tomten udlægges til grønt område, som nu selv har taget affære.

Der var forinden omdelt 800 løbesedler med opfordring til beboerne i kvarteret om at komme ned og være med til at få lossepladsen ryddet og en legeplads stablet på benene, og i løbet af weekenden fik man ikke alene pladsen ryddet for de værste uhøjmskheder, men man fik også under oprydningen et vældigt læs brædder og andet byggemateriale, der kunne bygges huse af på den nye legeplads og opstilles borde og bænke.

Så må vi selv...

Det ville være synd at sige, at beboerne har handlet overilet ved nu selv at tage fat. Der findes i forvejen kun én legeplads i et kvarter med 2300 børn, og alene i Allersgade-karreen er der godt 400 husstande med ca. 100 børn, hvis lege- og opholdsmuligheder stort set er begrænset til gaderne.

Beboerne har kunnet glæde sig over gode tilførsler af bygningsmaterialer til kvarterets nye legeplads. På billedet er nogle småpurke i fuld sving med hammer og søm.

— Siden 1968 har grunden i Allersgade 8-10 ligget tom, siger man i Røde Rose-beboer-komiteen. Det er en plads på over 800 kvadratmeter, og den kunne blive et fint sted for både børn og voksne ikke alene fra Allersgade-karreen, men også fra ejendommen mellem Gormsgade og Allersgade — en lang asfaltarm, der blev opført i slutningen af 60'erne. Også de ældre i pensionistboligerne kunne få glæde af pladsen i Allersgade, hvis der blev lavet noget fornuftigt ud af den. Vi har prøvet alle reglementerede muligheder — uden resultat, og når vi ikke kan få rimelige vilkår på den måde, må vi skaffe os dem selv.

En sludder for en sludder

I foråret 1972 var vi ca. 700 mennesker fra vores og de omkringliggende karreer, der prøvede at få grunden udlagt til legeplads. Vi bad ejerne — kommanditselskabet Central Plan Vest — om at sælge grunden til os eller leje den ud til os. Vi bad kommunen om at stoppe byggeplanerne og stille den til rådighed for os. Og vi bad sneringssselskabet, der allerede den gang arbejdede med en sneringsplan for vores karre, om

Brevet til Boligkommissionen resulterede i et møde med dens arkitekter. Det aftaltes, at vi skrev referat af mødet og derefter sendte det til godkendelse. Referatet blev sendt 1.8.74, men blev først returneret 20.11. med en række kommentarer. Boligkommissionens arkitekter havde således ændret nogle af deres svar. Samtidig fik vi svar på vores spørgsmål om fugtige lejligheder, som pludselig er blevet tørre, i alt fald efter Boligkommissionens mening.

På spørgsmålet om forsanering af gården ved Nørrebrogade fik vi et uforståeligt svar fra 4. afdeling.

I slutningen af august besluttede vi at besætte tomten i Allersgade, hvilket skete 7.9. Vi sendte en opfordring til alle beboerne i karreen og de tilstødende ejendomme om at være med til at indrette tomten til legeplads for karreens børn.

Den 18.9. underrettede VS os om, at en byplanvedtægt var på vej, og den 25.9. fik vi tilsendt det trykte byplanforslag med magistratens indstilling, hvori der henvises til beboerkomiteens brev i juni til partigrupperne.

Den 3.10. sendte Wassard byplanforslaget til os uopfordret, og som tidligere nævnt, blev det siden vedtaget.

se evt. bilag nr.19, s.448

se evt. bilag nr.20, s.449

se evt. bilag nr.17, s.446

Beboerkomiteens arbejde gennem 3 år har endelig fået et positivt udfald, idet tomten, som ønsket, er blevet udlagt som grønt område, endog er området udvidet til det firedobbelte; men vi må dog være opmærksomme på, at en byplanvedtægt ikke er en handlingsplan, så der kan gå mange år, førend det grønne område bliver etableret. I begyndelsen af november fik vi fra Wassard en kopi af et brev til Saneringselskabet, hvori Wassard anmoder Saneringselskabet om at tage saneringsplanen op til ny behandling, idet man beder Saneringselskabet om at tage den nye byplanvedtægt i betragtning.

Ved en telefonsamtale til Saneringselskabet i slutningen af november fik vi oplyst, at saneringsplanen lå stille, og at den sikkert først ville blive taget op i begyndelsen af 1975, så vi har måske mulighed for at påvirke Saneringselskabet, hvis vi sender et saneringsforslag for karreen.

Handwritten notes and stamps on the right side of the page, including dates and possibly names or initials. The text is very faint and difficult to read.

Babysitterordningen - et forsøg på hjælp til selvhjælp

Denne bog er en del af en serie af bøger, der er udgivet af Forlaget Psykologi. Bøgerne er skrevet af psykologer og er rettet mod mennesker, der har brug for hjælp til at håndtere deres problemer. Bøgerne er skrevet på en let og forståelig måde, og de indeholder mange praktiske råd og øvelser. Bøgerne er tilgængelige på dansk og engelsk. Hvis du er interesseret i at læse mere om denne bog eller de andre bøger i serien, kan du kontakte Forlaget Psykologi på telefonnummeret 33 33 33 33 eller på deres hjemmeside www.psykologi.dk.

Denne bog er en del af en serie af bøger, der er udgivet af Forlaget Psykologi. Bøgerne er skrevet af psykologer og er rettet mod mennesker, der har brug for hjælp til at håndtere deres problemer. Bøgerne er skrevet på en let og forståelig måde, og de indeholder mange praktiske råd og øvelser. Bøgerne er tilgængelige på dansk og engelsk. Hvis du er interesseret i at læse mere om denne bog eller de andre bøger i serien, kan du kontakte Forlaget Psykologi på telefonnummeret 33 33 33 33 eller på deres hjemmeside www.psykologi.dk.

- 276 VORES UDGANGSPUNKT
- 276 VI GÅR I GANG
- 277 Vores erfaringer
- 278 Vores planer

VORES UD GANGSPUNKT

I vores kvarter er vi mange enlige mødre. Hvis vi skal gå om aftenen, til møde eller bare en tur i biografen, hvad skal vi så gøre med barnet/børnene? Det er for dyrt altid at skulle betale babysitter. Det er hverken godt for barnet eller en selv, hvis man er tvunget til at sidde hjemme hver aften - man blir let ensom og går lidt i stå. Og det er heller ikke altid godt at tage barnet med ud til vennerne - det er forstyrrende for barnet og distraherende for moderen (eller faderen).

Par har det lidt lettere - men har alligevel de samme problemer ind imellem. Somme tider vil man jo gerne gå ud sammen - og så må man betale en babysitter - og det er stadig dyrt. Man kan også skiftes til at gå til møde eller bare ud; men hvis man har mange aktiviteter ender det bare med, at man mødes i entredøren en gang imellem. Og ofte er det den samme part, der får lov til at sidde hjemme og kukkelure (som regel kvinden), og det skaber også problemer.

I vuggestuen snakkede vi tit om, at når sagerne stod sådan til, så måtte en børnepasningsordning for alle være løsningen. Men vi fik ikke rigtig gjort noget ved det. Efterhånden som der blev dannet mange grupper i kvarteret, fik mange mulighed for at snakke om, hvor besværligt det var med at få passet børn, når man skulle til møde.

VI GÅR IGANG

Til slut tog kommunikationsgruppen i vuggestuen endelig skridtet til at indbyde til møde mellem:

- 1) forældre til børn i vuggestuen
- 2) aktive i andre Røde Rose grupper
- 3) gamle elever fra vuggestuen, som kunne være interesserede i at passe børnene.

På mødet skulle man bl.a. snakke om, hvem der skulle være babysittere - forældre på skift eller gamle elever eller måske bare interesserede fra kvarteret.

Det var også et problem, hvor børnene skulle passes. Nu var vi så heldige at råde over vuggestuens lokaler; det var jo forældrenes vuggestue, og de stillede den til rådighed for ordningen. Men nogen syntes det var nemmere og hyggeligere at passe ungerne hjemme hos sig selv.

Hvis vi skulle have pædagoger og elever til at passe vores børn, ville der også komme et pengespørgsmål ind i billedet.

Og endelig en vigtig ting: hvem kunne få sine børn passet? Skulle det være for alle, der havde lyst, eller kun for de aktive i grupperne?

Der mødte kun 9 op til det første møde - kun piger - i november 1972. Der blev holdt endnu et møde i december, og der besluttede vi at starte fra januar 1973.

Vi blev enige om, at ordningen skulle omfatte børn af aktive i grupperne og vuggestuens børn. Det kunne også blive til 70 børn. Det skulle være en betingelse for at få sit barn passet, at man selv tog en børnepasningsvagt 1 gang om måneden. Pasningen kom altså hovedsageligt til at hvile på forældrene.

Vuggestuen blev valgt som pasningssted, dels fordi vuggestuens børn følte

sig hjemme der, dels fordi der var masser af plads, legetøj, badeværelse, senge osv. Og selv om den lå i yderkanten af Røde Rose kunne alle dog nå til den på overkommelig tid.

Der blev oprettet en girokonto 'Røde Roses børnepasning'. De, der ville bruge ordningen, skulle betale et indskud på 25 kr., og 10 kr. i slutningen af hver måned samt 1 kr. for hver gang, man havde fået sit barn passet.

Disse penge skulle gå til professionelle babysittere, hvis nogen skulle blive syge, eller hvis der var ekstra mange børn.

Den 2.1.1973 startede ordningen så med 5 par og tre enlige mødre, som skulle skiftes til at passe børnene. Det skulle ske tirsdag, onsdag og torsdag fra 18-24. Det betød en vagt til hver om måneden.

De næste måneder gik temmelig gnidningsløst. Det var forbavsende få, der benyttede ordningen, og det var sjældent der var over to børn på en aften. Pengene til professionelle babysittere fik vi slet ikke brug for, så for dem fyrede vi en mægtig 'lær hinanden at kende fest' af, oppe i vuggestuen. Gennem Rosenbladet blev alle, der var med i ordningen, både børn og voksne, plus eventuelle interesserede, indbudt. Det blev en mægtig succes, dels fordi vi nu blev så mange, at vi kunne udvide ordningen med mandag, dels fordi både børn og voksne blev mægtig godt rystet sammen. Desuden blev der skabt et sammenhold på tværs af de hidtil bestående grupper, fordi der mødte flere op fra hver gruppe.

Vores erfaringer

Vi holdt hver måned et status-møde, hvor vi lagde vagtliste for næste måned og snakkede om eventuelle problemer. Men det var egentlig overflødige møder - vi kunne lige så godt have tildelt hinanden en bestemt vagtdag i hver måned, og så nøjedes med at indkalde til møde, når der var virkelige problemer. De fleste der var med, havde jo også andre møder + 1 børnepasningsvagt om måneden, så det blev lidt for meget.

En stor ulempe var også, at det med at minde folk om, at de skulle have vagt, hang på én person. Det var meningen, at man skulle skrive sit barn på en liste dagen før, hvis man ønskede, at det skulle passes.

Den, der administrerede girokontoen, kom også i vuggestuen, kontrollerede børnelisten og ringede til vagten, hvis denne havde telefon. Hvis ikke, skulle vagten ringe til hende og høre, om der var børn at passe. Det var et besværligt system og meget bindende for den, det hang på. Det kunne nok have været nemmere, hvis vi stolede lidt mere på hinandens hukommelse og selv lod dem, som skulle passe børnene den pågældende aften, se efter på listen.

Vi nåede op på 25 aktive medlemmer (9 par og 7 enlige). Men i maj startede frafaldet. Først var der nogen, der flyttede; så var der enkelte par, som syntes, at det ikke kunne betale sig med ordningen; de kunne sagtens få barnet passet hos naboen eller lignende. Nu er det jo sådan i Røde Rose, at de fleste aktive kendte en hel del mennesker i deres egen karré; og derfor fik man ordnet børnepasningsproblemet på en meget nemmere måde, idet barnet blev passet hos de samme folk hver gang, ofte hele natten. Dette var meget tryggere for barnet. Desuden var gangafstanden så heller ikke så stor.

Babysitterordningens store fejl var nok, at der i virkeligheden var for mange mennesker med i den. Hvis man kun fik passet sit barn en eller to gange

om måneden, så nåede barnet aldrig rigtig at lære sine babysittere at kende. Så kunne det som regel ikke falde i søvn, inden det blev hentet kl. 24, og så var det umuligt hele næste dag.

De, som trods alt virkelig havde gavn af ordningen, var nok de enlige. For dem var det en stor hjælp, hvis de skulle til noget fast én gang om ugen, f.eks. aftenskole eller møde.

Lige så stille opløstes ordningen i løbet af sommerferien. Ingen kunne rigtig få den startet igen. Det var nu meget ærgerligt, måske især fordi det var en god måde at lære hinanden og børnene at kende på - og det var en god måde at hjælpe hinanden på.

Hvis vi skal forsøge igen, skal det måske være opgangsvis eller karrévis. Så er det lettere at aftale pasningen med hinanden efterhånden; børnene kender de steder, de bliver passet, og de kan eventuelt overnatte. Det ville ikke skabe den store administration af girokonto og telefonopringninger.

Men så er der bare problemet: hvordan kommer man i snak med hinanden i en opgang eller i en hel karré? Men det kommer måske af sig selv, hvis man har børn, og man ved, at andre steder i kvarteret har folk lign. ordninger.

Vores planer

Her i Røde Rose vil vi måske forsøge en børnepasningsordning igen i den nye integrerede institution i Heimdalsgade. Den bør så være for alle i kvarteret. Vi må nok indse, at det stadig er svært at lave noget karrévis eller opgangsvis; der er endnu mange steder, hvor folk slet ikke kender hinanden. Vi bør så prøve med nattepasning. Der er 3 institutioner i kvarteret nu, Lerbakkehus, Heimdalsgade og vuggestuen og der skulle være basis for at samle nogle flere forældre gennem dem. Nu da vi har erfaringerne ved vi, hvad vi skal passe på næste gang. Denne gang vil vi altså f.eks. også invitere dem i kvarteret, der ikke er aktive i grupperne, og forsøge at få ungerne passet natten over.

En gadeforening er go' at ha'

280

280 MAN KUNNE FOR EKSEMPEL LAVE EN GADEFØRENING

280 DET HELE BEGYNDTE VED ET TILFÆLDE

281 SÅ LAVEDE VI EN FØRENING

282 Hvad har vi opnået?

284 Vi har også gjort nogle erfaringer

TRIV-SELV - ET LEVENDE EKSEMPEL

Her i vores gade, en mindre, småtrist Nørrebro-gade omfattende 35 ejendomme, har vi lavet en gadeforening. Formålet med den er at skabe bedre forhold for os beboere, fordi vi har indset, at kun i fællesskab kan man realisere nogle af de gode ideer, som næsten alle har, men ingen alene kan udføre. Vores gadeforening, der har det sigende navn Triv-selv, eksisterer nu på 3. år og har i dette tidsrum nået flere håndgribelige resultater, fået iværksat mange forskellige aktiviteter og endelig, hvad der er det vigtigste, medført en rar stemning i gaden. Det uforpligtende nik-i-forbifarten til medbeboeren er blevet afløst af sludren om fælles problemer og interesser, man låner ting hos hinanden, passer hinandens børn m.m. Kort sagt, man er begyndt at komme hinanden lidt mere ved end tidligere.

DET HELE BEGYNDTE VED ET TILFÆLDE

En beboer i et hus med ejerlejligheder havde smækket sig ude, blev nødt til at bede om hjælp hos naboerne, og ved fælles hjælp klaredes problemet. Denne episode gav anledning til et opgangsfællesskab i form af månedlige fællesspisninger, indkøb af fælles vaskemaskine, indretning af fælles brusebad og mørkekammer på loftet, nymaling af hovedtrappen, 'fødselsdagsrundstykker' osv. Endvidere blev der af disse beboere arrangeret en mægtig fastelavnsfest for alle gadens børn.

Samme vinter reagerede flere af gadens beboere på opfordringen i et Røde Rose-blad om at komme til en række møder om ydre Nørrebro's miljø- og boligforhold. Så småt begyndte flere uafhængigt af hinanden at tænke på at etablere et beboerfællesskab, og med bageren, hvis butik er den eneste i gaden, som kontaktede fandt en mindre gruppe sammen. Det besluttedes, at man skulle arrangere en stor Sct. Hans-fest i gaden. Flere blev draget ind i arbejdet med at planlægge arrangementet, bl.a. ved hjælp af en duplikeret folder, som omdeltes til alle husstande. Efter adskillige hyggelige møder og forberedelser løb gadefesten af stabelen. Den afholdtes i 'anlægget', et indhak midt i gaden mellem to husblokke. Der deltog små 300 beboere og to orkestre spillede; fællesspisning, et væld af kulørte lamper, konkurrencer for børnene og asfaltbal var de vigtigste ingredienser i festen.

Bagefter understregede de efterfølgende passiarer rundt i gaden, at der var grobund for at videreføre beboersamvirket. Det næste skridt på vejen var tanken om at stifte en gadeforening. Denne beslutning byggede i høj grad på ting, som beboerne var begyndt at snakke med hinanden om, og som kun var gennemførlige, hvis der var mange, der stod bag. Vores gårde var umanerligt triste, husfacaderne gråsorte, parkeringsforholdene uoverskuelige, 'anlægget' ubrugeligt osv. Men også ting af mere selskabelig art havde interesse, eftersom det jo var en fest, der havde sat gang i det hele.

SÅ LAVEDE VI EN FORENING

Resultatet blev, at i oktober 1971 dannedes foreningen Triv-selv på en stiftende generalforsamling. Der valgtes en syv mand stor bestyrelse til varetagelse af foreningens opgaver efter et sæt vedtægter, som især udadtil skulle være foreningens fundament. Over halvdelen af gadens beboere indmeldte sig formedelst 10 kr. i foreningen. Som sin første opgave lod bestyrelsen udarbejde et spørgeskema, der blev omdelt til samtlige husstande. Et væld af gode ideer fremkom på denne måde, samtidig med at spørgeskemaet gav et førstehåndsindtryk af hvilke aktiviteter, man først og fremmest ønskede at få sat igang. Hermed havde man noget fast at gå ud fra, og i de følgende måneder var der stor mødeaktivitet på den lokale skole, hvor foreningen lejede sig ind.

På disse møder blev der bl.a. dannet hele 9 arbejdsgrupper, som gennemsnitligt bestod af 5-6 personer. Hver gruppe skulle tage sig af en bestemt opgave: gårdrydning, facademaling og ændring af anlægget, parkeringsforhold, skovture, andespil, film, teater, fest og loppemarked. For at sikre den fornødne kontakt grupperne imellem skulle bestyrelsen så vidt muligt være repræsenteret ved mindst et medlem i hver gruppe. De fleste grupper kom hurtigt i gang, mens enkelte ikke opnåede synderlige resultater.

Mangelen på egnede lokaler til de forskellige arrangementer var specielt i den første tid et problem for foreningen. Man måtte leje sig ind på skoler og i det lokale medborgerhus; og det kunne iagttages, at jo længere væk lokalet lå, des færre kom der. Kommunikationen grupperne og beboerne imellem sikredes dels via et udhængsskab, dels ved hjælp af en gadeavis, som med nogenlunde regelmæssige mellemrum omdeltes til alle husstande. Bestyrelsen udgjorde redaktionen, og alle, der havde noget på hjerte, kunne få optaget deres indlæg.

Foreningens økonomi har forunderligt nok aldrig været noget synderligt problem, til trods for at der medgår en del til leje af lokaler, afvikling af arrangementer, stencils, papir m.m. Pengene tilvejebringes fra kontingentet, fra løpemarkeder og fra de 4-5 årlige andespil. Ikke mindst den sidstnævnte aktivitet kan være givtig, udover at mange mennesker, der ikke deltager i foreningens øvrige arrangementer, her kan finde sammen.

Til trods for at det første foreningsår var såre hektisk blev det på den næste generalforsamling besluttet at ændre foreningens struktur radikalt. Hensigten hermed var at få bredt arbejdet mere ud til grupperne. Ændringerne i foreningens vedtægter gik især ud på at omdanne bestyrelsen til en lille tremandsgruppe, der skulle varetage kasseforretningerne, sikre kommunikationen til gadens beboere såvel som udadtil og indkalde til møder. Grupperne fik herefter rollen som foreningens fundament, og alle vigtige afgørelser skulle træffes på beboermøder. Lokalespørgsmålet blev endvidere løst ved at foreningen lejede et kælderlokale i gaden. Efter en mindre istandsættelse har det hovedsageligt været anvendt til gruppe- og beboermøder, samt tjent som fristed for gadens unge.

se evt. bilag
nr.2, s.452

Hvad har vi opnået?

Fra starten har det været hovedtanken at danne et større fællesskab i gaden, og dermed en bedre atmosfære, skabt på grundlag af de forskellige arbejdsgrupperes aktiviteter. Det er imidlertid vanskeligt at afgøre, hvor vidt intentionerne er blevet helt eller delvist indfriet, idet hver enkelt selvsagt opfatter tingene forskelligt. Men det kan konstateres, at hver gang der har været afholdt en foreningsaktivitet, har deltagelsen været betydelig. F.eks. har de indtil nu afholdt tre busture ud i det blå hver gang haft en tilslutning på et halvt hundrede deltagere, fordelt på alle aldersklasser. Små hundrede medlemmer møder troligt op til andespillene, og et par hundrede til den årlige Sct. Hans-fest.

Selvom der således er størst tilslutning til foreningens hyggearrangementer har der dog også været en bred opbakning inden for de øvrige aktiviteter af mere praktisk art. For eksempel er halvdelen af gadens facader blevet malet op til første sals højde i venlige, lyse farver. De pågældende ejendommens ejere har givet materialerne, og beboerne har leveret arbejdskraften. To mindre baggårde er af beboerne blevet gjort hyggelige med blomsterarrangementer, hyggekrege, borde og bænke m.m., således at man kan lide at være og komme der. Anlægget ud for gadens midte er ændret fra at være en pigtrådsindhegnet trist affære til et åbent fristed med flisegange, forhøjede blomsterbede, bænke og legekrog.

Derudover har der været foranstaltet to store loppemarkeder, hvor mange har tømt deres pulterkamre, båret effekterne ned, for så at købe noget andet og bære det op igen. Det er altid skægt at bytte gårde, og det skæpper i foreningskassen. Gadeforeningens blad udkommer til samtlige husstande nogenlunde regelmæssigt, dvs. når der er indløbet stof i tilstrækkelig mængde. Det er et fordringsløst duplikeret blad, som indeholder omtale af allehånde ting af lokal interesse - fra hundelorte på fortovet til store gårdsaneringsprojekter. Som et supplement til bladet har foreningen opstillet et udhængsskab i det tidligere omtalte anlæg. Det fungerer som en slags vægavis, hvor opråb, tilbud om børnepasning, tabte nøgler, fotografier og avisudklip slås om pladsen. Alle disse ting er blevet til på beboerinitiativ og ved beboernes arbejdsindsats, hvilket må siges at være helt afgørende for Trivselv's formål og virksomhed. Men et er alle disse kontante resultater, et andet er noget mere vigtigt og samtidig udefinerligt; der er simpelthen opstået en rar stemning i gaden, man kender hinanden tilpas meget, mange har fået nye venner. Flere har fundet ud af at passe hinandens børn, man låner ting hos hinanden osv. Og endelig har man fundet ud af, at de der er 30 år yngre eller ældre end en selv ikke nødvendigvis er helt håbløse individer.

Vi har også gjort nogle erfaringer

Det kan diskuteres, om vi har benyttet en tjenlig fremgangsmåde ved at lade en forening udgøre rammen for beboeraktiviteterne. Fordelen har været, at et stort flertal af gadens beboere (249 ud af gadens 350 husstande er nu medlemmer) har følt sig trygge ved at arbejdet var organiseret ud fra en traditionel foreningsopbygning. For mange har der nemlig været en vis ængstelse for, at det var skinbarlige 'aktivister' og 'slumstormere', der nu skulle ud og lege med røde flag. Ulempen har været, at ved at beboerfællesskabet har været opbygget som en traditionel forening med formand og bestyrelse har de 'menige' medlemmer i for høj grad ansvarliggjort bestyrelsen for alt det der skete og skulle ske. Derfor ændredes den 7 mand store bestyrelse til en tremandsgruppe (der senere er blevet udvidet til en firmandsgruppe), hvorved der skabtes et bedre grundlag for personlige initiativer. I kraft af tremandsgruppens lidenhed fik den en mere tilbagetrukket status. Enhver kunne se, at den ikke kunne overkomme mere end kasseforretninger, udsendelse af foldere og indkaldelser til beboermøder. Skulle der ske mere, måtte man selv danne grupper og sætte noget igang.

De første par års hektiske aktivitet er nu afløst af en mere afdæmpet periode. Flere af grupperne er opløste, enten fordi de har fuldført deres opgaver, eller fordi de pågældende medlemmer er fraflyttet. Denne afmatning har medført, at det nu overvejende er de samme mennesker, der trækker læsset, når nye aktiviteter skal iværksættes. Selv om dette mindretal af aktive personer har vidt forskellige forudsætninger med hensyn til miljø og uddannelse, er det dog karakteristisk, at de alle er mere eller mindre privilegerede med hensyn til tid, evne til at formulere sig, organisationstalant etc. Men takket være det etablerede fællesskab og de omstændelige, men demokratiske beslutningsprocedurer, er der en rimelig opbakning og deltagelse i de forskellige projekter.

Det har i praksis vist sig, at selvom beboermøderne skal konkurrere med tv, og den duplikerede gadeavis med supermarkedernes overdådigt udstyrede reklameblade, så kan det lade sig gøre at sætte en hel masse igang og skabe et fællesskab. Og når først dette er etableret i kraft af mindre projekter, hvor næsten alle er involveret, er grobunden for større visioner og aktiviteter til stede. Den modsatte vej, hvor en lille gruppe med store, uhåndterlige ideer uden forarbejde vil frelse sine naboer, forekommer mere tvivlsom. Uden at skabe den brede opbakning vil initiativtagerne højst sandsynligt ende som miljømartyrer.

Og det er en skam. For det kan lade sig gøre. Prøv selv.

Kampen om en byplanvedtægt

- 286 OPTAKTEN
- 286 INDBYDELSE TIL FØRSTE BEBOERMØDE
- 287 Byplanvedtægten
- 289 1. Beboermøde
- 289 VIDERE ARBEJDE
- 290 2. Beboermøde
- 290 3. Beboermøde
- 291 NEDERLAGET
- 292 Pressen
- 292 AFSLUTNINGEN
- 294 Gruppen

I maj 1972 fik vi i Ægirsgade bladet Røde Rose nr. 6 ind ad døren og læste her om Husted-Andersens byggeri i Dagmarsgade og studerede kortet over byggeplanerne. Det drejede sig om byggeri af hovedsagelig ensidige, eetværelses lejligheder uden selvstændigt køkken. Det skulle opføres på et af de sidste frie arealer udenfor vore køkkenvinduer.

Bladet indbød til møde følgende mandag på Rådmandsgade skole, og vi var en lille snes mennesker fra karreerne Ægirsgade-Rådmandsgade og Ægirsgade-Gormsgade hvor tilsvarende byggeri var projekteret, som mødte op og blev orienteret af erfarne gruppe-medlemmer om dette byggeri og mulighederne for gårdsammenlægning.

Vore navne blev noteret ned, et følgende møde blev besluttet, og vi fik navnelister tilsendt over deltagerne, og de første kontakter stiftedes gennem gaden.

Ved det følgende møde mødte vi op to fra vores karré og fortsatte samtalerne med et medlem fra initiativgruppen, og vi blev enige om at aflægge besøg på byplankontoret og forhøre os yderligere om det planlagte byggeri. Det blev et spændende besøg, som allerede her ved indledningen gav os indtryk af, hvor indeklemte embedsmændene står mellem det knirkende bureaukratiske maskineri og en åben interesse for byens problemer. Den af os, der havde mest fritid, fulgte opdagelsesrejsen op med besøg på generalplandirektoratet og direktoratet for Københavns bygningsvæsen, byggesagskontoret.

Selv om det var klart, at byggeriet var nært forestående, tog dog ingen af os initiativ til nogen aktion. Vi var for uerfarne og vel også for bange for at blive engageret i et stort projekt. Heller ikke i efteråret tog vi noget initiativ, ikke da træerne blev fældet på grunden i september efter at man havde revet fabrik og garager ned hele sommeren, og heller ikke da gravkøen gik i jorden d. 5.10., da dispositionsplanforslaget for ydre Nørrebro var til første behandling i Borgerrepræsentationen.

Dog mødte tre af os op, da det lige udkomne dispositionsplanforslag blev diskuteret ved nogle møder i vuggestuen, de møder som satte den senere dispositionsplangruppe i gang.

INDBYDELSE TIL FØRSTE BEBOERMØDE

Den 15.1.1973 ringer en journalist fra Politiken til et medlem af dispositionsplangruppen for at forhøre sig om hans mening om byplanvedtægten for karreen Rådmandsgade, Dagmarsgade, Ægirsgade, Mimersgade, som netop foreligger. Derved får vi for første gang kendskab til denne vedtægt. Stadig støttet af et erfarent medlem af dispositionsplangruppen tager de tre af os, der hele tiden har haft kontakt med hinanden, endelig affære, og den 22.2. sender vi en kopi af byplanvedtægten til alle vore naboer og genboer i karreen og indkalder til beboermøde i Medborgerhuset mandag den 26.2. kl. 19,30.

I indbydelsen peger vi først og fremmest på faren for, at kommunen skal udbygge den tidligere A/S Bardings grund fuldstændigt, og at Husted-Andersens byggeri skal lukke vores mulighed for gårdrydning og flere friarealer.

se evt. bilag
nr.7, s.363

se evt. bilag
nr.1, s.454

Byplanvedtægten

Byplanvedtægten fastslog gadelinier, angav en ny vejføring tværs gennem karréen til parkering, udlagde den nordvestlige del til boligbebyggelse, den nordøstlige til bolig- og forretningsområde, og det meste af den sydlige del (A/S Bardings tidligere grund) til offentlige formål (sociale institutioner). Udnyttelsesgraden for boligområdet må ifølge byplanvedtægten ikke overskride 1,25. Dvs.: at arealet må udbygges med 1 1/4 etage eller en fjerdedel af arealet med 5 etager. Dog anføres det, som det også gøres i dispositionsplanen, at denne udnyttelse må forøges med 30%, når magistraten finder det rimeligt. Det ville jo have været en idé i en så konkret situation som denne i byplanvedtægten at argumentere om dette tillæg var rimeligt eller ikke (på dette det sidste friareal i et tæt udbygget kvarter).

Noget sådant skal man dog ikke vente. Byplanvedtægten er blot en samling af de i forvejen gældende bestemmelser til brug for denne konkrete karré, og det er karakteristisk at den holdes i et så ukonkret og svævende sprog som muligt.

Selv om det store forbundsbyggeri langs Mimersgade var fuldt færdigt, nævner vedtægten overhovedet ikke dette byggeri men udtaler blot, at denne grund "fastlægges som bolig- (!) og forretningsområde". Alene på kortskitsen var dette byggeri angivet. Selv om Husted-Andersens byggeri allerede var grundstøbt og murene var ved at rejse sig, nævner vedtægten hverken i tekst eller kortskitse

Først kommer gravkøen og støberiet - siden kommer "planen"

dette byggeri, men udtaler at dette område "fastlægges som boligområde".

Anledningen til, at man udarbejder en byplanvedtægt for dette område, er det igangværende byggeri. Man har haft planer om at lave en byplanvedtægt længe før byggeriet kom i gang, men man har smølet sådan med det, at byplanvedtægten først udkommer, da der allerede på anden vis er planlagt for praktisk talt hele karreen. Den eneste del af karreen, som endnu lå fri og delvis ubebygget, var den sydlige, kommunens egen, om hvilken vedtægten alene angiver, at den skal udlægges til offentlige formål. "Om fornødent" hedder det, "kan yderligere bestemmelser fastlægges i en supplerende byplanvedtægt". Velsagtens når denne grund engang er blev udbygget, som den øvrige, så kan byplanvedtægten komme listende bagefter. Det er det man kalder planlægning! Iøvrigt angives der for denne resterende del af karreen, som er kommunens egen, ikke en eneste bestemmelse hverken om arten af de offentlige institutioner, der skal opføres, eller betingelser om udnyttelsesgrad og lignende. Kommunen ønsker at stå frit. Det er denne grund, som i denne bog optræder igen i forbindelse med frittergruppens arbejde, og der kan man læse videre om kommunal planlægning og kommunal interesse for det sociale.

Ikke et eneste relevant krav er tilgodeset i denne byplanvedtægt, f.eks. står der intet om gårdrydning og gårdfællesskab, og bortset fra udnyttelsesgraden, de 1,25 + 30% er der ikke stillet et eneste krav til bygherren. Hvorfor han da også har bygget en husblok med en husdybde på 19 m og ensidige lejlighe-

lejlighedsstørrelsen i det igangværende byggeri.

På dispositionsplangruppens foranledning (nogle af os er medlemmer af begge grupperne) tager vi nu arbejdet op igen. To af os går ind på byggesagskontoret og undersøger og aftegner planerne for nybyggeriets gård som foreligger, uden at de dog er endelig godkendt.

Vi er klar over at sagen haster meget.

Allerede den 13.5. har en af os i utålmodighed skrevet et brev til magistratens 4. afdeling og forespurgt om mulighed for gårdsammenlæg. Den 3.6. udsender vi indbydelse til beboermøde i medborgerhuset. Den er underskrevet af 4 af os, og en tegning over Husted-Andersens gårdplan er vedlagt.

se evt. bilag
nr.3, s.455

2. Beboermøde

Ved mødet den 13.6. i medborgerhuset mødte der 16 beboere op. Af disse 16 havde 10 deltaget i det første møde i februar. Vi diskuterede de forskellige muligheder for gårdsammenlægning og gårdens eventuelle udformning. Stemningen syntes lidt mere åben for gårdsammenlæg, og vi enedes om at nedsætte et arbejdsudvalg, som fik til opgave at forhøre sig om mulighederne for en gårdsammenlægning i byplankontoret og i tilfælde af positivt svar at udarbejde mulige planer og indkalde til nyt møde.

Vi fik lovbestemmelserne ang. gårdrydning gennemgået af en fra Odinsgadekarreen, og endelig gennemgik vi magistratens interne svar til vores tidligere brev og enedes om at udforme en kommentar. Denne redigerede vi de følgende dage og sendte den til byplan- og trafikudvalget d. 16.6. Vi gjorde her opmærksom på de fejlagtige oplysninger fra magistraten, meddelte udvalget de offentliggjorte priser på de nye lejligheder og forespurgte, hvordan det var muligt med de priser at udbyde dem til sygeplejersker, således som kommunalbestyrelsen oprindeligt havde betinget sig. Vi fastholdt vores anmodning om supplerende byplanvedtægt for hele karreen og ankede igen over, at byplanvedtægten først kom, da byggeriet var tilendebragt.

se evt. bilag
nr.4, s.456

3. Beboermøde

Arbejdsudvalget fulgte gårdsammenlægningen op. En af os forhørte sig i byplankontoret om mulighederne og fik positivt svar. Den 20.6 havde gruppen møde og sendte den 21.6. et brev til udvalget, hvor vi ankede over, at bygge-loven ikke var blevet overholdt m.h.t. afstanden mellem Husted Andersens byggeri og den tilliggende grund (kommunens egen) og anmodede i den forbindelse om at byplanvedtægtens §5 måtte udarbejdes, så den muliggjorde gårdsammenlægning. En kopi af dette brev sendte vi til borgmester Wassard, og forespurgte samtidig, hvorfor kommunen ikke havde sørget for en fælles planlægning af den nye og de gamle gårde.

se evt. bilag
nr.5, s.456

se evt. bilag
nr.6, s.456

Sommerferien standsede vores arbejde, men allerede den 2.8. og den 9.8. havde arbejdsgruppen møder om gårdrydning og indkaldte atter vore naboer i Ægirs-gade til møde i medborgerhuset den 21.8.

se evt. bilag
nr.7, s.457

Vi gjorde i indbydelsen rede for, hvad vi havde lavet, udtalte at kommunen havde stillet sig positivt overfor muligheden for en fælles gård og gav en række forskellige forslag til, hvordan denne fælles gård kunne udføres.

Til dette møde var vi kun 9. Vi indså, at vi ikke kunne tage beslutninger

på beboernes vegne. Men vi aflagde beretning om hvad vi hidtil havde gjort. Vi diskuterede gårdsammenlægning. Der var stadig modstand mod en sådan sammenlægning, men den var ikke så stærk som før. Vi blev enige om, at vi måtte lave nogle plantegninger over gården med de forskellige muligheder for gårdsammenlægning og i øvrigt forberede os på husbesøg og underskriftindsamling.

Vi kunne i øvrigt fortælle naboerne, at vi havde fundet ud af, at det i kladden til Husted-Andersens byggetilladelse var stillet som betingelse, at han skulle have fælles gårdanlæg med det gamle byggeri, men at denne betingelse på mystisk vis var forsvundet i den endelige tilladelse. Denne opdagelse varslede i øvrigt ikke godt. Men vi var naive.

NEDERLAGET

I de følgende uger indhentede vi i arbejdsudvalget som aftalt oplysninger om mulighederne for renovation sammen med det ny byggeri, vi beskæftigede os med muligheden for forbedret adgang for brandvæsenet ved gårdsammenlægning, vi opmålte hele gården og holdt os i kontakt med byplankontoret.

Spørgsmålet, om gårdsammenlægning ville være mulig, lå til udtalelse hos magistratens jurister.

Den 13.9. var vi endelig rede til at hejse de helt store sejl. Vi planlagde husbesøg i hele karreen, at sende ny invitation ud til møde i medborgerhuset og prøve at samle karreen om gårdrydning i løbet af de næste tre uger.

Sådan skulle det ikke gå.

Fire dage efter havde vi møde igen, og samme dag havde alt fuldstændig forandret sig. Vi havde samme dag konstateret, at gravkøen var gået i gang med at grave svømmebassin ud i Hustedes gård, fra byplankontoret fik vi at vide, at magistratens jurister administrativt havde givet Husted tilladelsen, og endelig havde vi fået brev fra Wassard med negativt svar på vores forespørgsel om gårdsammenlægning d. 13.6. Vi var slået ud og følte situationen helt desperat.

Midt under vores arbejde, mens forhandlingerne endnu foregik, før byplanvedtægt og dispositionsplanforslag var behandlet færdigt og uden at vi havde fået noget svar på vore indsigelser og forespørgsler i byplan- og trafikudvalget, havde magistraten administrativt og suverænt lukket alle åbne muligheder og låst sig og os fast på et fedt svømmebassinanlæg, som vi ikke er interesseret i, og som bliver alt for dyrt i drift.

Vi blev klar over, at vi måtte opgive hele gårdrydningsarbejdet. Hele tiden modarbejdet af kommunens embedsmænd gik det ikke.

I stedet måtte vi gøre indsigelse offentligt, vi skiftede kurs under mødet og enedes om en henvendelse i form af et åbent brev til borgerrepræsentationen. I dette skildrede vi denne byplanvedtægts paradiske forløb og stillede spørgsmålet; hvad man i borgerrepræsentationen vil gøre for hverken nu eller siden ustandselig af magistraten at få alle sine beslutninger bundet af fuldbyrdede kendsgerninger. For mens udvalgene diskuterer, handler magistraten.

Dette åbne brev sendte vi til pressen. Vi ringede allerede tidligt under mødet til Nørrebro Avis, for at høre, om de kunne bringe en omtale allerede i første nummer, og vi aftalte så hurtigt som muligt at kontakte SF's, VS's og DKP's repræsentanter i borgerrepræsentationen, - de eneste som i anden sammenhæng

havde vist lidt forståelse for vores arbejde og vilkår - for at høre om de kunne bringe brevet frem i diskussionen under de nærmeste BR møder.

Brevet blev den følgende dag duplikeret og sendt til alle borgerrepræsentanterne og medlemmerne af byplan- og trafikudvalget, og overfor pressen fulgte vi henvendelsen op med personlige samtaler med journalisterne.

Pressen

I nummeret den 20.9. bragte Nørrebro Avis en udførlig omtale af det påbegyndte svømmebassin og samtidig en leder, der pegede på det faktum, at det hyppigt ikke er kommunen der realiserer sine intentioner ved hjælp af private bygherrer men omvendt. Nørrebro Avis havde straks støttet os. Dette er overhovedet karakteristisk gennem hele vores arbejde. Allerede den 18.1. bringer Nørrebro Avis en redegørelse for byplanvedtægten og dens forhistorie. Artiklen udtaler forventning om snarlig beboerindsats imod vedtægten og giver god besked og klar kritik.

Allerede i næste nummer følges denne første kritik op af en vægtig leder, der anker over, at planlægningen først begynder på et tidspunkt, da byggeriet er i fuld gang, og endvidere kritiserer den manglende sammenhæng med dispositionsplanen. I forbindelse med vores indsigelser mod byplanvedtægten den 26.2. bringer Nørrebro Avis et præcist referat af vores brev og udtrykker spænding om, hvorvidt borgerrepræsentationen vil tage hensyn til protesten.

Også efter vores åbne brev til borgerrepræsentationen, d. 4.10. bringer Nørrebro Avis en lang omtale af "luksusbyggeriet" og en ny vægtig leder.

Disse artikler er i vid udstrækning blevet til ved et nært samarbejde mellem redaktionen og medlemmer af gruppen, de har givet god besked og viser værdien af det nære samarbejde mellem lokale organer og grupper der har interesser fælles.

Derimod fik vores henvendelse til pressen den 18.9. ikke større opbakning. Land og Folk bragte vores åbne brev til borgerrepræsentationen, og det var alt.

Dog fik vi nær kontakt med en journalist ved Politiken. Og den 4.10. bragte bladet beskrivelse af luksusbyggeriet og den næste dag en god orientering om forhistorien og omstændighederne deromkring.

AFSLUTNINGEN

Løbet var kørt. Kun nogle småopgaver stod tilbage. To af os gik midt i oktober ind på byplankontoret for at forsøge yderligere i forhandlingerne mellem bygherren og kommunen. Deraf fremgik, at bygherren havde udtrykt stærk modstand mod at give os i Ægirsgade adgang til hans gårdareal. På et møde den 27.9. var der dog blevet forhandlet om mulighed for fællesadgang til en del af gården mod en erstatning til de 20 mennesker, der allerede havde købt lejligheder i det ny byggeri. Dette tilbud synes senere at være blevet gentaget i et brev fra bygherren.

Efter det følgende møde i byplan- og trafikudvalget fik vi at vide, at man påtænkte at bryde en åbning gennem den høje mur der skiller vores byggeri fra

det nye for at give os adgang til dette fællesareal. Dette var den uheldigste løsning af alle. Den høje mur skulle bevares og vore smalle gårde blot blive en færdselsvej over til et lille utilstrækkeligt fællesareal. Vi fik atter travlt med at skrive, denne gang til grupperne i borgerrepræsentationen, da det var vores indtryk, at forhandlingerne i byplan- og trafikudvalget nærmest var slut og vedtægten skulle til endelig forhandling i borgerrepræsentationen. Vi ankede i vores brev over den sidste løsning og vedlagde en bedre, alternativ plan.

Iøvrigt er det vores indtryk, at hele affæren blot var en anledning for de implicerede til på faldrebet at vise deres gode vilje - på et tidspunkt da det var urealistisk at forestille sig nogen reel ændring. På et tidligt tidspunkt forsøgte i øvrigt Wassard gennem sin direktør Hørbye at fortie bygherrerens tilbud for byplan- og trafikudvalget.

se evt. bilag
nr.9, s.458

Vi besluttede nu at sende skriftlig redegørelse ud til alle beboerne i karreen om, hvad der var sket i sagen samt opfordre dem til at møde op, når vedtægten en dag skal behandles i borgerrepræsentationen.

se evt. s.249 ff:

Denne afsluttende behandling kom nemlig ikke så hurtigt som vi havde tænkt os. Takket være alle vore henvendelser er byplanvedtægten blevet et politisk spørgsmål. Vi har ikke fået noget resultat af vores arbejde, men hele det paradiske forløb af byplanvedtægten er blevet kortlagt, det ustandselige svigt som er sket, hvorved bygherrerne har fået deres interesser fremmet og kommunen formøblet alle muligheder for at udnytte karreen til beboernes fordel.

Udsigt fra Mimersgade mod Nørrebrogade 1975 - jfr foto s. 287 (1953)

Det siges at have voldt drabelige diskussioner i udvalget, og ingen kan misunde dem, som nu sidder og skal færdigudforme en planlægning af een i mindste detalje færdigudformet karré. Kun den del hvor frittergruppen ønsker socialinstitutioner, ligger stadig åben, og hvad den del angår, har frittergruppen sørget for, at udvalget også her er kommet i vanskeligheder.

Den dag byplanvedtægten kommer op i borgerrepræsentationen vil vi fra denne karré møde op så mange vi kan og med iver lytte til hvad vore vise repræsentanter har at sige om tragediens endeligt.

Gruppen

Vores indsats var inspireret fra de andre grupper og stadig bakket op af dem. Det var de prøvede kræfter, der stod bag vores første invitation til medborgermøde og også bag det andet, og en anden af de prøvede kræfter har deltaget i de fleste af vore møder, holdt kontakt med magistraten (byplankontoret) og været vores juridiske rådgiver.

De tre af os, som var med fra begyndelsen, har holdt troligt sammen. Efter beboermødet den 13.6. har vi været tre mennesker til som har deltaget trofast i møderne, og disse er på det sidste blevet suppleret med nok to.

Samfølelsen ved at arbejde med krævende og væsentlige opgaver og de perspektiver, som arbejdet rejser, har givet vort samvær en værdi, som vi har sat pris på.

Sådant arbejde kan gå i sig selv på kort tid, men det tager tid at opbygge. Og dog går det af sig selv, når man først tager fat.

Dispositionsplanen for Dagmarsgadeområdet - et strålende eksempel

- 296 VI STUDERER PLANEN
- 297 DISPOSITIONSPLANGRUPPEN GRUNDLÆGGES
- 298 Kvarterstanken
- 298 Vi sender vores første brev til borgerrepræsentationen
- 299 Første behandling i borgerrepræsentationen
- 301 HVILEPERIODEN
- 301 Vores møde på biblioteket
- 302 Radioudsendelsen
- 302 PÅ DEN IGEN
- 304 3. vuggestuemøde
- 304 Mødet på tegnestuen
- 304 Vores andet brev til kommunalbestyrelsen, rettet til byplan- og trafikudvalget
- 305 NEDERLAG
- 306 Nederlaget vendes
- 306 Mødet med udvalget
- 308 UDARBEJDELSE AF BLADET RØDE ROSE 7
- 310 SUPPLEMENTET, VORES TREDIE HENVENDELSE TIL KOMMUNALBESTYRELSEN
- 311 Supplementet følges op
- 311 Indirekte politisk arbejde
- 312 Fjerde skriftlige henvendelse til kommunen, henvendt til udvalget
- 312 VENTETIDEN
- 313 Nye arbejdsgrupper vokser frem
- 314 FREMTIDEN
- 314 Kommunalreform?
- 314 Medhold fra ministeriet
- 315 SAMMENFATTENDE OM VORE MULIGHEDER FOR STØTTE FRA ANDRE

Den 4.9.1972 offentliggjorde Københavns kommune sit forslag til dispositionsplan for Dagmarsgadekvarteret (ydre Nørrebro). Det skete ved, at den blev sendt til pressen. Kommunen har ingen pligt til at offentliggøre en dispositionsplan. Derfor er det overladt til tilfældighederne - pressens velvilje - om vi - de berørte - får kendskab til dens fremkomst. Planen var udarbejdet af direktoratet for Københavns generalplanlægning under magistratens 4. afdeling.

Planen fremkom, uden at der i forvejen forelå nogen form for generalplanlægning. Man havde i de umiddelbart forgående år pillet andre, tilsvarende isolerede områder ud og gjort dem til genstand for en såkaldt dispositionsplan.

På Nørrebro havde det oprindeligt været hensigten at lave en plan for hele området, men man endte alligevel med at begrænse sig til "Dagmarsgadekvarteret". Grunden til at man pillede dette område ud er ifølge indledningen til planen, at der netop her "foreligger en del aktuelle byggeønsker", nemlig en skole og "ønsker om opførelse af 2 boligbebyggelser i Dagmarsgade". Endvidere nævnes at "saneringsplan for 2 karreer er under forberedelse".

De 2 "ønskede" boligbebyggelser er store boligblokke med eet- og toværelseslejligheder uden selvstændigt køkken. De er nu - længe før dispositionsplanen er færdigbehandlet endsige vedtaget - færdigbygget i Dagmarsgade og Thyrasgade.

VI STUDERER PLANEN

Samme dag, planen udkom, ringede en journalist fra lokalavisen til et medlem af frittergruppen og fortalte, at den var offentliggjort og kunne fås på Rådhuset.

Allerede i februar var to medlemmer fra den oprindelige initiativgruppe under besøg i generalplandirektoratet blevet gjort bekendt med, at man var ved at planlægge for en del af det ydre Nørrebro, men man kunne ikke sige, hvornår resultatet forelå.

Da planen kunne rumme vigtige oplysninger for et møde, frittergruppen skulle have med kommunen, var man straks på stikkerne for at få den. På rådhuset henvistes til generalplandirektoratet, og der viste det sig, at de ikke kunne udlevere planen, fordi prisen ikke var fastsat. Efter en del diskussion og ved stort pres blev den dog udleveret trods store betænkeligheder for den foreløbige pris af 10 kr.

Dette første sammenstød mellem foretagsomhed og sendrægtighed skulle blive karakteristisk for alt senere arbejde med dispositionsplanen.

I den følgende tid havde man travlt i alle grupperne med at hente eksemplarer af planen og studere den og diskutere den ved gruppemøderne for at hitte ud af, hvad betydning den kunne få for ens eget arbejde.

Da et enkelt gruppemedlem den 14.9. hentede 25 eksemplarer, måtte man på generalplandirektoratet først spørge på højere sted, før den kunne udleveres, og der var atter diskussion om prisen.

Sådanne ubetydelige små træk gør indtryk på os, som står i arbejdet, og giver anledning til overvejelse over, hvor alvorligt man mener det, når man hævder at udgive en sådan plan for at orientere offentligheden.

Det var nødvendigt for gruppernes arbejde, at planen blev gransket nøje, men hvem skulle gøre det? I forvejen var man overbelastet med arbejde i grupperne.

I gårdrydningsgruppen i Odinsgade tog nogle deltagere opgaven op, den såkaldte "Nielsen-bande". Dette skete allerede den 8.9. og de fulgte det op med anskaffelse af nok en sending dispositionsplaner, gennemlæsning og fastsættelse af nyt møde den 13.9.

Heller ikke i Odinsgade havde man før læst en sådan dispositionsplan. De var dér kommet sammen om den fælles interesse i gårdrydning, og de havde ingen særlige forudsætninger. Men planen var jo da bestemt for byens borgere, almindelige mennesker. De fandt den dog umiddelbart svær at læse. Det var vanskeligt at blive klar over, hvad den betød, men den så imponerende ud med sine mange kort og lækre arkitekttegninger. Kom man derimod længere ind i den, syntes næsten alt det at mangle, som man i grupperne havde beskæftiget sig så intenst med i de sidste år. Trafik- og parkeringsproblemer optog halvdelen af bogen. Børnehaver, legepladser, fritidshjem, vuggestuer og friarealer var der lavet lidt statistik over, men det var umuligt at se, hvordan forfatterne havde tænkt sig at realisere de beskedne planer, der var.

Den langsomme vandring blev begyndt, som førte til den erkendelse, at dispositionsplaner er ren teori, fordi kommunen ikke vil gribe ind i grundejernes rettigheder.

Dispositionsplaner er reklame, som i virkeligheden sikrer grundejernes og kommunens interesser i yderligere udbygning, og det foregivne hensyn til beboerne har intet på sig.

Den tilfældige måde, området er udvalgt på, syntes allerede karakteristisk. Et kvarter var Dagmarsgadeområdet mindst af alt. Kun en tilfældig, meningsløs aflang trekant, der var taget ud af Københavnskortet på grund af "visse byggeønsker". "Nissehuen" blev en vittighed fra første dag.

I "Nielsen-banden's" lidt kluntede sprog blev deres konklusion allerede efter andet møde: "De foreliggende forslag er ikke en plan, men baserer sig udelukkende på gældende vedtagelser og hidtidig planlægning. Der gives ingen grund for de valg, der er foretaget ved forslaget udformning. Beboerne er ikke blevet spurgt, forslaget skulle være let tilgængeligt både sprogligt og fysisk for beboerne".

Denne kritik af planen sendte "Nielsen-banden" ud til de andre grupper med opfordring om at komme til møde i vuggestuen den 18.9. for at diskutere dispositionsplanen og eventuelt udfærdige et brev til Københavns borgerrepræsentation.

DISPOSITIONSPLANGRUPPEN GRUNDLÆGGES

På første vuggestuemøde mødte der deltagere op fra de fleste grupper. Vi var femten i alt. Alle havde studeret planen og fået en fornemmelse af, hvor utilstrækkelig den var. Vi kendte kvarterets behov og måtte sammen med kritikken stille krav om, at disse behov blev tilfredsstillet. Vore kriterier skulle være grundlag for bedømmelsen.

Der var imidlertid kun få af os, der havde overskud til at arbejde med dispositionsplanen. Vi blev enige om, at de få, der kunne, skulle gå sammen for at gennemgå planen, og lave et oplæg til de andre. I denne arbejdsgruppe blev dog alligevel de fleste af grupperne repræsenteret.

Arbejdsgruppen fik travlt. Allerede den 21.9. skulle planen have været til første behandling i borgerrepræsentationen. Selv om vi var kommet i gang med det samme, var det kun under meget stort arbejdspress, at vi ville kunne få gennemdiskuteret planen, lave udkast til kritik, duplikere og udsende det og gennemarbejde det i grupperne før den dato. For brevet skulle frem til borgerrepræsentationen før første behandling. Hvis borgerrepræsentationen - som det normalt er tilfældet - sendte planen i udvalg uden videre, ville det betyde, at dens generelle retningslinier allerede var godkendt, og netop på det generelle skulle vores kritik sætte ind.

Vores tidsfrist var helt uacceptabel. Er mon borgerrepræsentationens tilbud til borgerne om at forhåndsorientere sig blot en tom formsag, som det ikke er meningen, de skal reagere fornuftigt på?

Kvarterstanken

Under arbejdet med brevet blev vi nødt til at diskutere, under hvilke forudsætninger en ordentlig planlægning kan ske. Kvarterstanken begyndte at stå os klart. Vi forstod, at et afgrænset og veldefineret kvarter er en forudsætning for at lave en ordentlig planlægning og for at fastsætte bestemte kriterier for, hvor stor dækningen skal være af friarealer, socialinstitutioner og legepladser. I et velafgrænset og naturligt sammenhængende område kan man samles effektivt om fælles anliggender og behov. Et sådant kvarter skal være så rimeligt stort, at det kan være en administrativ helhed med krav på de almindelige fælles faciliteter, som f.eks. skoler, daginstitutioner og friarealer. I et sådant afgrænset kvarter kan administrationen gennem lokalaviser o.a. henvende sig direkte til beboerne om sager, der angår dem, og rådføre sig fornuftigt med dem.

Det område, hvor vore grupper i de sidste tre år er skudt op og vore blade uddelt, området mellem godsbanen og Jagtvej, Nørrebrogade og Tagensvej, Røde Rose kvarteret, er et sådant veldefineret kvarter. Det er "Nissehuen" ikke. Hele tilfældigheden i den kommunale planlægning stod os klart.

Det var disse tanker der optog os. Hvordan skulle vi udtrykke dem? Skulle vi blot påpege urimelighederne, så enhver kunne indse dem, eller skulle vi i brevet til borgerrepræsentationen udtrykke os, så vi tvang modtagerne til at tage stilling. Vi valgte det sidste og udformede en række krav, der direkte kunne sættes til afstemning.

Vi sender vores første brev til borgerrepræsentationen

Vores oplæg sendte vi ud til alle grupperne og indkaldte til andet vuggestuemøde d. 26.9. Behandlingen i borgerrepræsentationen var i mellemtiden (heldigvis) blevet udsat til d. 5.10.

Vi var lidt færre ved dette møde, men arbejdet blev tilendebragt. Vores oplæg blev gennemdrøftet og omredigeret, næste dag renskrev vi det, duplikerede det i over 100 eks. og omdelte det til grupperne. Gennem kontaktmænd blev underskrifterne indsamlet den følgende dag, torsdag, og efter en dirrende arbejdsnat blev brevet afleveret i 70 eks. på rådhuset fredag morgen d. 29.9. kl. 3, så det kunne nå at blive omdelt.

Vi var 106 ude omkring i grupperne, der underskrev.

Udover til borgerrepræsentationen sendte vi vores brev til de implicerede

se evt. bilag
nr.1, s.460

borgmestrene, ministre, gruppeformændene, partierne og vælgerforeningerne, lokalrådsformændene, fagfolk og pressen. De fleste af disse breve fulgte vi op med telefonopkald. Dette arbejde var resultatet af nøje overvejelser og tidligere erfaringer fra kvarteret: Pressen skal have direkte opfordring til at tage sagen op, for den skriver sjældent af sig selv. Den interviewer så borgerrepræsentanter og embedsmænd, hvorved disse kommer under pres og tvinges til at tage stilling. De er nemlig fortravlede og tager ikke stilling, uden de kommer under tvang.

Endvidere, skal parti- og vælgerforeningernes forbindelse med befolkningen være virkelig, må de informeres og vise sig lydhøre overfor befolkningens ønsker, være villige til at tage en principiel debat op og lægge pres på deres folk i kommunalbestyrelsen.

Fra partierne, vælgerforeningerne og lokalrådene modtog vi ikke een eneste reaktion. Fra fagfolk en enkelt.

Første behandling i borgerrepræsentationen

Ved mødet i borgerrepræsentationen d. 5.10. lå anden behandling af dispositionsplanforslaget for indre Nørrebro, Sorte Firkant, som første punkt på dagsordenen.

Derefter kom første behandling af dispositionsplanforslaget for ydre Nørrebro. Vi havde i et brev til borgerrepræsentationens formand anmodet om, at vores brev måtte blive inddraget allerede i forbindelse med første punkt, da vi mente, at vores principielle kritik også gjaldt planen for Sorte Firkant. Hvis denne plan blev vedtaget, havde, mente vi, borgerrepræsentationen i realiteten afvist vores principielle kritik.

Vi havde modtaget et kort brev fra formanden, som gjorde os opmærksom på forretningsgangen i borgerrepræsentationen: Kun hvis en sag indbringes gennem magistraten eller en af borgerrepræsentationens medlemmer, kan den komme til formel behandling. Men vores brev ville blive fremlagt. Vi var ca. 20 stykker fra grupperne, der overværede mødet. Det havde de fleste af os aldrig prøvet før. Med opmærksomhed iagttog vi den "fremmedgjorte" forestilling, hvor talerne kunne stå og tiltale personer, der ikke var til stede (de kunne så 14 dage senere i referatet læse, hvad der var blevet sagt til dem), hvor medlemmerne gik rundt og snakkede ugenert, mens der blev talt, og hvor først og fremmest debatten manglede alle de principielle perspektiver, som vi havde beskæftiget os med.

Vores brev til borgerrepræsentanterne var lagt frem, men vi kunne ikke regne med, at de hver for sig havde taget et eksemplar, endsige læst dem. Vi havde i vores naivitet troet, at hver havde fået et eksemplar udleveret på forhånd.

Der var ikke andre offentlige henvendelser om sagen end vores. Fra borgerrepræsentanten for VS, Peder Boas Jensen, forelå der en mindretalsudtalelse til planen for Sorte Firkant, der ankede over, at byplan og saneringsplan blev holdt adskilt, hvorved sanering med efterfølgende nybygning truede med at vælte hele planlægningen.

Da Peder Boas fik ordet, henviste han til fire punkter i vores brev og fremførte dem. De var på væsentlige områder i overensstemmelse med hans egen indvending. Derved blev principielle problemer ført frem allerede i forhandlingerne om Sorte Firkant, og vores henvendelse blev i hvert fald nævnt.

Peder Boas udtalte: "Hvis vi vedtager dette her (dispositionsplanen for Sor-

te Firkant) har vi samtidig afvist denne henvendelse (vores) uden nogen form for debat". Om disse ord udtalte ordføreren K.B. Lundberg, at det "er ikke nogen rimelig måde at fremstille det på overfor befolkningen, som med interesse følger dette planlægningsarbejde". Desværre mente vi, at det netop er en rimelig måde at fremstille det på overfor befolkningen, og ingen del af befolkningen har fulgt denne debat med større interesse end vi. K.B. Lundbergs ord er et karakteristisk udtryk for den måde, hvorpå man formelt skilter med sin interesse for befolkningens medleven, mens man kun har en grimasse til overs for enhver, der tager denne medleven alvorligt.

Efter Sorte Firkant kom første behandling af Ydre Nørrebro på bordet. Kom nu vores principielle debat?

Det helt afgørende, at det var konkrete byggeønsker, der havde givet anledning til dispositionsplanen, og at man ønskede at gøre kvarteret til hovedsagelig boligområde, blev slet ikke nævnt. Vi skulle senere forstå konsekvensen af dette, at kvarteret derved blev åbnet for yderligere grov udbygning. Overhovedet var debatten ganske kort. Hverken de borgerlige eller socialdemokraterne nævnte vores brev. Venstre-socialisten havde talt og talt vel. Kommunisten erklærede ikke at kunne forstå, hvad vi virkelig ville, undlod til gengæld selv fuldstændig at se perspektiver. SF'eren havde tidligere bare nævnt os.

Ordføreren benyttede vores henvendelse til lidt polstret tale om værdien af at lytte til den lokale befolkning! Borgmester Wassard, som er chef for 4. afd., kunne ikke forstå vores anke over, at der blev givet befolkningen for lidt tid. Vi havde da fået en måned, og i øvrigt var der nok 14 dage endnu, før dispositionsplanen skulle forhandles i udvalg! Borgmesteren udtalte, at han af det, vi havde skrevet, ikke kunne se, om vi overhovedet havde læst dispositionsplanforslaget. Hvis ikke, var vi velkomne til at henvende os i magistratens 4. afd. (generalplandirektoratet, kære hr. borgmester!) "og få et eksemplar eller flere".

Under henvisning til den fjorten dages frist udtaltes:

"Der er med andre ord rigelig tid for "Røde Rose" og alle andre til at studere dispositionsplanforslaget og komme med måske noget mere underbyggede betragtninger til udvalget end dem, der er sendt os på det stykke papir, vi indtil nu har fået".

Hermed sluttede forhandlingerne. Planen var behandlet og gik i udvalg.

Man forestille sig, hvordan vi, som sad på balkonen og kiggede ned i dybet til vore vise repræsentanter, reagerede på disse udsagn.

Der er tidspunkter, da galgenhumoren er vores eneste tilflugt.

Borgmesterens arrogance viste, hvad vi havde at slås med. Vi måtte på vores side spekulere på, om borgerrepræsentationen overhovedet har tid og er kompetent, om ikke dens modvilje mod nogensinde at tage stilling til principielle perspektiver simpelthen forhindrer den i at styre, og om ikke dens overlegenhed overfor den lokale befolkning er den væsentligste grund til dens uduelighed.

Vores brev havde taget det principielle frem, peget på betingelserne for at skabe realisabel planlægning og stillet krav om rimelig dækning med friarealer. Netop derfor blev det med een undtagelse ladet aldeles upåagtet, og borgmesteren har vist intuition, når han så omhyggeligt lagde kold luft mellem sig og os. Men alt, hvad vi siden har undersøgt og fremført, har vist os, at vi havde ret i disse første, foreløbige betragtninger, og vi har uddybet dem lige siden.

Vores brev fik i første runde ingen effekt, men det skulle siden vise sig, at det i hvert fald havde magt til at påføre udvalgsarbejdet en masse besvær-

ligheder og foreløbig udsætte hele arbejdet med dispositionsplanen på ubestemt tid.

Som et skilt for kommunalbestyrelsens "iver" for beboerindflydelse blev det under forhandlingerne flere gange nævnt, at vi ville kunne få foretræde for udvalget.

HVILEPERIODEN

Vi havde sat en masse ting i gang op til borgerrepræsentationsmødet, men var ikke i stand til at følge dem op. Grundene var mange. Dels var vi nok slået ud af, at borgerrepræsentationen slet ikke havde taget stilling til vores indvendinger. Dels følte medlemmerne af arbejdsgruppen sig ikke som en gruppe med et fremtidigt liv - vi var jo alle med i andre grupper, som vi følte os knyttet til, og som havde meget at lave.

Kort efter borgerrepræsentationsmødet arrangerede kommunen en udstilling om dispositionsplanforslaget i en nedlagt butik i kvarteret. Plancherne var som sædvanligt de lækre arkitekttegninger. En lille postkasse var hængt op; der kunne beboerne nedlægge kritik og forslag. Og håbe, Vorherre ville tage affære! Den sædvanlige imødekommelse af borgeren, der ser ud af noget og intet er. De beboere, der har anker, har ingen mulighed for at tale sammen og sammenligne, før protesten afleveres, ingen ved hvor protesterne ender; der er ikke opgivet navne på folk, man kan henvende sig til for at få at vide, hvad skæbne protesten får. Alt er venligt, fjernt og anonymt.

Nogle af os gik ned for at kigge på udstillingen, og det blev til en artikel i Nørrebro Avis, der advarede mod dispositionsplanen, påpegede manglerne omkring den og opfordrede folk til at gøre brug af deres ret til kritik.

Langsomt kom der andre initiativer i gang. Den sidste dag i måneden holdt lokalavisen møde på biblioteket om dispositionsplanforslaget. Til dette møde havde vi genoptrykt vores brev til borgerrepræsentationen og forsynet det med en forside med appel til naboerne i Nørrebros andre kvarterer om at bakke os op, fordi vores lod er fælles. Vi forsøgte at gøre deltagerne klart, hvor farlig dispositionsplanen er for kvarteret, og vi optrådte nok noget provokerende. Det var nødvendigt. Meningen med mødet var ganske klar, det var et sælgermøde. Man havde inviteret ledende folk fra generalplandirektoratet, bl.a. chefen Lemberg, som optrådte vennetsælt og rart og skulle overbevise forsamlingen om planens fortræffelighed. "Vore interesser lå i de allerbedste hænder". Det var et arrangeret møde, sluttende med kunstnerisk underholdning ("og nu vil fru NN underholde med sin yndige røst"). I en sådan situation må de vidende og engagerede blive provokerende.

Vi havde planlagt møde på biblioteket 14 dage senere og benyttede lejligheden til at indbyde de tilstedeværende til at komme. På det møde skulle der diskuteres.

Vores møde på biblioteket

Allerede først på sommeren havde det lokale bibliotek tilbudt grupperne at arrangere en låner-aften om vore aktiviteter i Røde Rose. Dette tilbud fulgte

vi op. Alle grupperne udfærdigede indlæg til den lokale avis om deres forehavender, og d. 9.11. havde Nørrebro Avis en artikel med omtale af vore grupper og hvad de foretog sig. Det positive resultat i Fenrisgade blev nævnt, og biblioteksmødet d. 15.11. blev annonceret.

Til mødet havde vi arrangeret det sådan, at beboerne fra hvert af Nørrebros fire kvarterer kom til at sidde sammen, så de kunne udveksle synspunkter og erfaringer og stifte kontakter hver indenfor deres eget kvarter.

Anledningen til mødet var dispositionsplanforslaget, og hensigten var at virke for beboerinitiativ til oprettelse af børneinstitutioner og igangsættelse af gårdrydning over hele Nørrebro. Efter indledning og orientering gik diskussionen livligt rundt omkring i grupperne.

Det er svært konkret at gøre op, hvad mødet medførte på langt sigt. Vi fik i hvert fald kontakt med en beboergruppe i nabokvarteret, som arbejdede med gårdrydning, og Heimdalsgade-gruppen fik værdifuld tilgang.

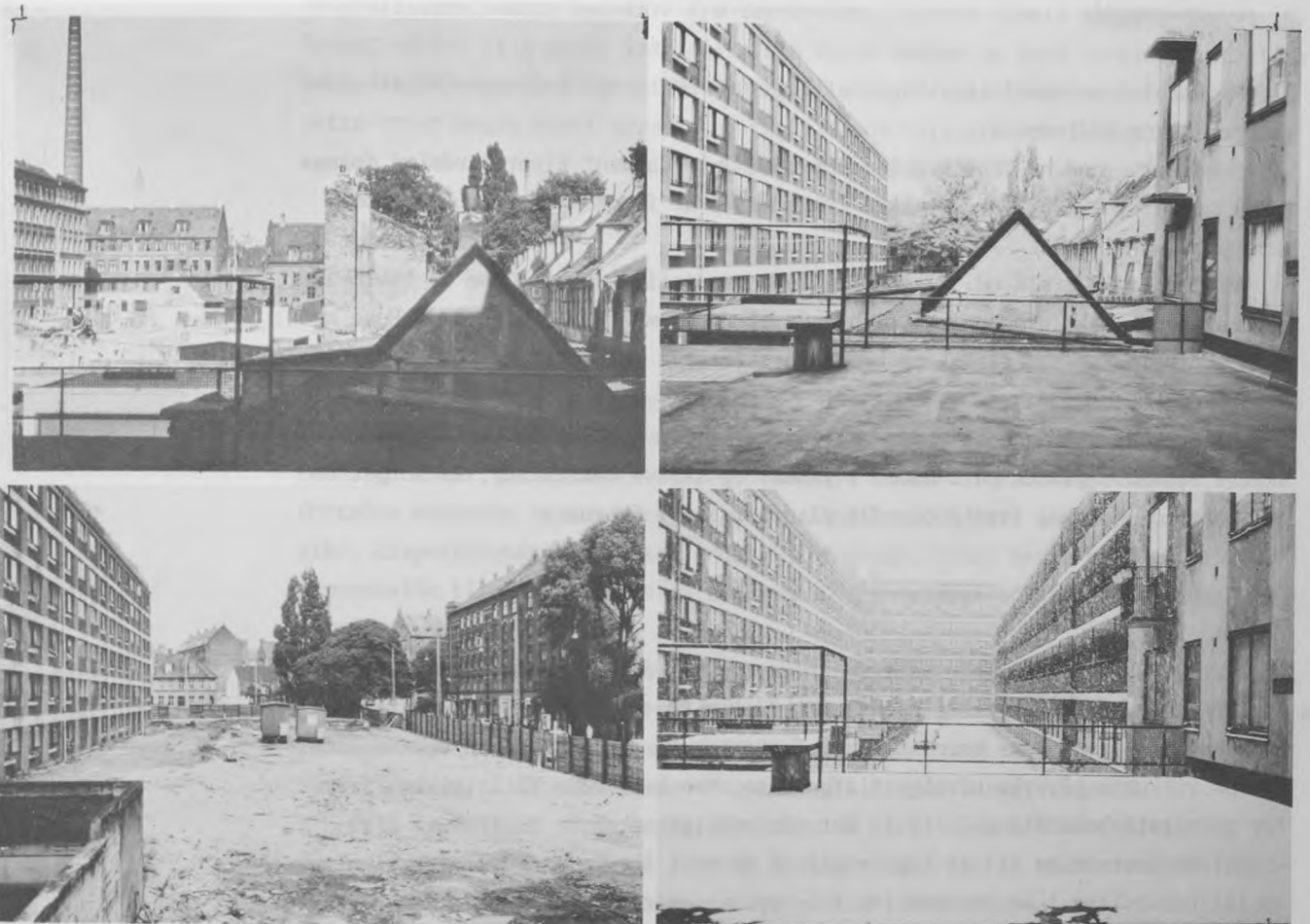
Radioudsendelsen

Vores brev til borgerrepræsentationen havde vi sendt til radioens kultur- og aktualitetsafdeling. I oktober var der flere forgæves forsøg på kontakt mellem os og radioen pr. telefon, og tilsidst lykkedes det. Radioen ville lave en udsendelse om kvarteret og alle aktiviteterne. Spørgsmålet blev taget op i grupperne, og i slutningen af november kunne en fra hver gruppe mødes med radioen for at drøfte indholdet af udsendelsen. Fra midt i december og især i hele januar arbejdede repræsentanter fra alle grupperne intenst med at få udsendelsen klar. Det blev til to udsendelser i familiespejlet, d. 19.2.: Et kvarter, hvor beboerne har taget skeen i den anden hånd, og d. 22.2.: Hverdagen, fællesskabet og arbejdet i et kvarter, hvor alle står sammen.

Da udsendelsen var et resultat af en samarbejdning af samtlige gruppers indsats, krævede den et meget stort slid og var meget tidsrøvende. Den tvang bidragsyderne fra hver gruppe til at kulegrave vedkommende gruppes historie, vanskeligheder, og indsats, og derved blev arbejdet større end man havde tænkt sig. Til sidst synes man, man synker til bunds i det, men udsendelsen gav god orientering, og fra mange reaktioner rundt omkring i omgangskredsen fik bidragsyderne indtryk af, at udsendelsen blev hørt af mange og hjalp til at sprede kendskabet til vores arbejde.

PÅ DEN IGEN

Vores første brev til borgerrepræsentationen havde vi bl.a. sendt til Peter Bredsdorffs arkitekttegnestue, der ligger i kvarteret. Vi havde anmodet om hjælp i form af en kronik. Dette brev blev der reageret på. Tegnestuen ligger for enden af en af de karreer, som er blevet grovest udbygget indenfor de senere år, og fra tegnestuen havde man med opmærksomhed fulgt denne udbygning. De havde dér fotografier af det gamle, lave og spredte byggeri og af det nye, tætte og høje, og desuden havde de forsket lidt i grundenes historie. Noget af dette stof ville de gerne stille til vores rådighed. Det blev til et møde d. 5.12., hvor Peter Bredsdorff gennemgik noget af dette materiale med os.

På tegnestuen tænkte de i byplanlæggerbaner og mente, at vi skulle lave en alternativ plan sammen med dem. De forstod ikke vores krav, at kvartererne skal betragtes som helheder, og forstod ikke, at alle efterfølgende planer, så gode de end måtte være, ville komme til at lide af den samme skavank - at være ren teori - hvis ikke de grundlæggende forhold blev ændret.

Under pres af de ulykker, vi så, dispositionsplanen ville medføre, enedes vi dog om at gå videre i fællesskab. Det var først og fremmest vigtigt at få oplysning frem om, hvornår byplan- og trafikudvalget ville behandle dispositionsplanen. Peder Boas, VS's borgerrepræsentant, havde nævnt vores henvendelse i borgerrepræsentationen under første behandling. Vi enedes derfor om at henvende os til ham og indbyde ham til møde.

Imens skulle tegnestuen overveje, hvad de kunne tilbyde m.h.t. en historisk redegørelse for kvarterets tilblivelse, og vi skulle ligeledes finde ud af, hvad vi ville, og hvor meget vi kunne overkomme.

Allerede næste dag var vi i sving. Peder Boas ville foreløbig finde ud af, hvornår det var tanken at behandle planen i udvalget. Vi sendte en redegørelse ud til "de 106", underskriverne af brevet d. 27.9., med redegørelse for hvordan sagen stod: Der var opgaver nok! Der skulle samarbejdes med så mange politikere som muligt, med lokalrådene, med andre beboergrupper og med partiernes lokale afdelinger for at få dem ud af buskene. Bortset fra Bredsdorffs tegnestue havde ingen af dem, vi havde henvendt os til, villet hjælpe. Vi havde kun os selv at støtte os til. Det inviterede vi til møde på og fastsatte dagen til d. 15.12.

3. vuggestuemøde

Mødet blev en skuffelse. Ingen af "de 106" mødte op. Kun nogle af arbejdsgruppens egne medlemmer.

Hvad var grunden? Travlhed i grupperne? Julemåneden? Eller havde vi formuleret brevet forkert? Var det ikke lykkedes os at få problemerne ned på det nære plan?

Vi lod os ikke slå ud. Vi forestillede os stadig, at vi kunne få hjælp fra partierne og måske pressen. Vi planlagde et nyt nummer af bladet Røde Rose med en beskrivelse af sanerings- og byggeprojekterne i kvarteret og planlagde tilsluttende beboermøde.

Peder Boas skaffede os viden om tidsfristerne: Byplan- og trafikudvalget skulle behandle planen på 2 møder i januar og skrive betænkning, så borgerrepræsentationen kunne færdigbehandle planen først i februar.

Mødet på tegnestuen

D. 20.12. holdt vi møde på tegnestuen, og her deltog Peder Boas fra VS. På hans foranledning besluttede vi at gå ind på en detaljeret kritik af dispositionsplanen, selv om dens præmisser var forkerte, fordi det var den eneste måde, hvorpå vi kunne påvirke udvalgets afgørelse. Men hvorledes få kritikken frem før udvalgets behandling d. 10.1. Det var umuligt at nå.

Vi besluttede os til at tage nogle af de mest åbenbare modsigelser i planen op til behandling i en henvendelse til byplan- og trafikudvalget i den hensigt at skaffe os udsættelse. Brevet skulle vise urimelighederne, så de ikke i udvalget kunne undgå at se dem. Vi ville anmode udvalget om foretræde og forklare dem, at denne henvendelse kun var foreløbig. Til april ville vi være færdige med et supplement til dispositionsplanforslaget.

Vores samarbejde med tegnestuen skulle antydes. Udvalget skulle forstå, at de ville få selve sagkundskaben på halsen, dersom de færdigbehandlede planen uden vores supplement.

Vores andet brev til kommunalbestyrelsen, rettet til byplan- og trafikudvalget

Først på dette tidspunkt begyndte de fleste medlemmer af den gamle arbejdsgruppe at fungere som en egentlig dispositionsplangruppe. Den fik et travlt nytår. I løbet af 5 møder, i samarbejde med tegnestuen og Peder Boas, fik vi gennem talrige udkast, forkastelser, rettelser og omskrivninger brevet færdigt frem til d. 10. januar, 73.

se evt. bilag
nr.2, s.461

Vi indledte brevet med at udtrykke vores anerkendelse af kommunens anstrengelser for at planlægge, vi omtalte vores samarbejde med tegnestuen og lovede at udarbejde supplementet til aflevering i april. Konkret kritiserede vi, at planen ville medføre yderligere udbygning af kvarteret og en forøgelse af tallet på de små lejligheder, at planen ikke medførte en forbedring af udbuddet af socialinstitutioner eller en forøgelse af friarealerne, som vi i forvejen er underforsynet med, samt at den betød en forøgelse af biltrafikken og en række stærkt udbyggede gader.

Vi påviste gentagne gange, at dispositionsplanen ikke angav konkrete midler til at virkeliggøre sine hensigter. Syv af os fra dispositionsplangruppen var

underskrivere sammen med fire fra tegnestuen. Ligesom sidste gang sendte vi brevet ud til alle andre instanser, som kunne tænkes at være interesseret eller kunne støtte os, og fulgte ligesom første gang brevene op med telefonopkald. Dette er et meget stort arbejde og tog 5 menneskers arbejde lørdag eftermiddag og den halve nat og for nogles vedkommende søndagen med.

NEDERLAG

Det var et stort program, vi lagde i disse uger. Skulle supplementet have nogen betydning, måtte det være et udtryk for mange flere beboeres holdning. Det stod klart, at vi måtte udarbejde et nyt nummer af Røde Rose-bladet, som fortalte naboerne om den udbygning, der fandt sted i hele kvarteret, og den risiko, dispositionsplanen betød i den forbindelse. Efter dette blad måtte vi sammenkalde til møder, og først her kunne vi forelægge udkast til og endeligt formulere supplementet.

En sen nat holdt vi møde i vuggestuen og planlagde slagene og beregnede en tidsplan. Det var nødvendigt at appellere til de andre grupper, de 106 og få hjælp fra dem. Vores arbejdspress var for stort, og dette kom alle grupperne ved. Vi skrev brev ud til kontaktmændene og indbød til møde i vuggestuen d. 9.2.

Også tegnestuen var optaget af tanken om at arbejde med kvarteret. Dog var der en forskel. Vi arbejdede i vores fritid af nød for at ændre vore betingelser. Vi havde erhvervet os megen viden gennem vores arbejde, men vi fastholdt beboersynspunkterne.

Arkitekterne var professionelle, de arbejdede for løn fra kl. 9-15, de nærmede sig oftest problemerne "teknisk", de havde ofte svært ved at forstå vore holdninger, og det faldt dem svært at deltage i vore møder udenfor arbejdstiden.

De var oprigtigt interesserede, men de kunne ikke helt se bort fra de hensyn, de måtte tage til deres firmanavn og dets prestige, såvel som andre fagpolitiske forhold. D. 31.1.73 sendte tegnestuen et brev med løfte om at stå os bi med viden og hjælp af professionel art. Samtidig udtrykte de ønsket om, at vi gensidigt skulle holde hinanden underrettet om alle begivenheder og forhandlinger. Samarbejdet blev ordnet ved, at to af arkitekterne blev attacheret os og fik deres arbejde betalt af tegnestuen.

Vi havde inviteret til møde i vuggestuen. Der mødte 6 medlemmer op fra dispositionsplangruppen - og ingen andre.

Ligesom to måneder før sendte ikke en eneste af grupperne en repræsentant. Men denne gang havde vi engageret os langt stærkere og lagt et langt mere krævende program. Hvad havde vi ikke planlagt af møder med partigrupperne, de lokale partiforeninger, pressen, lokalrådene? Det redaktionsarbejde der lå foran os, var uoverskueligt, og bag det lå løftet om supplementet.

Vi var langt nede. Tre dage senere skulle vi mødes med tegnestuen og lave en arbejdsdeling. Vi havde ikke noget at byde på. Vores mulighed for at lave et supplement med andre løsningsforslag var bortfaldet i og med, at man i arbejdsgrupperne ikke kunne overkomme mere end man allerede var i færd med. Det var på gruppernes erfaringer, vores supplement skulle baseres.

Vi stod alene og måtte køre mødet på vores afmagt.

Nederlaget vendes

I mødet på tegnestuen d. 13.2. deltog Peter Bredsdorff og fire andre arkitekter. Desuden havde man fra tegnestuen inviteret nogle studerende fra arkitektskolen. De havde arbejdet med byudvikling og dens økonomiske sider, og det var meningen, at noget af dette stof skulle kunne bruges i bladet.

Fra os deltog 7 og endvidere Peder Boas.

Vi fremlagde vores situation og gav udtryk for vores manglende mulighed for at yde et ordentligt arbejde. Tegnestuen var imidlertid allerede i gang med deres del af bladet, havde disponeret teksten og lavet nogle tegninger af udbygningen af deres karré. Peder Boas kunne meddele, at der var henvendelse undervejs til os med indbydelse til næste udvalgs møde, og vi indså, at det var af stor betydning, at vi mødte op. Endelig var vi alle enige om, at arbejdet for at ændre dispositionsplanen var af meget stor vigtighed. Alt dette styrkede vores selvtillid og vores erkendelse af nødvendigheden af det arbejde, vi var gået i gang med, og vi gik ind på at fortsætte trods manglende arbejdskraft og trods det, at vi udmærket godt vidste, at ødelæggelsen af vores kvarter allerede var en kendsgerning.

Vi ville forberede os til mødet med udvalget og lave blad nr. 7 og supplementet, koste hvad det ville.

Klokken var over midnat. "Tegnestuen" blev. Vi gik over i Thorsgade og fordelte vore opgaver. Tegnestuen ville levere den historiske redegørelse over kvarteret, de øvrige opgaver var vores. Vi måtte i videste omfang basere vores arbejde på den viden, vi allerede sad inde med takket være vores tidligere arbejde i de forskellige grupper. De vigtigste problemer var skoleproblemer, udbygningen af Fenrisgade, nybyggeriet i Dagmarsgade og Allersgade, planer om nybyggeri i Gormsgade, saneringsproblemer i Thorsgade og trafikproblemer.

Tegnestuens indsats i dette arbejde blev stadig mindre. Vi var engagerede og arbejdede energisk for at få resultater. De var velvilligt interesserede. Denne modsætning viste sig overalt, og vi måtte gennemrette deres bidrag for at kunne bruge dem til vores formål. Men i den akutte situation, da vi var længst nede, havde de styrket vores selvtillid og vores erkendelse af nødvendigheden af vores arbejde, og i en række konkrete situationer i den følgende tid trak vi på deres arbejdskraft ved udarbejdelsen af plancher, og i det følgende møde med udvalget var tegnestuens indsats værdifuld.

Mødet med udvalget

Dagen efter mødet i tegnestuen foreligger der et brev fra byplan- og trafikudvalgets sekretær Bent Dalgård om, at vi kan få foretræde for udvalget d. 27.2. Vi ønsker mødet på så sent et tidspunkt som muligt og får det lagt kl. 17. Dette er spændende! For første gang i løbet af vores arbejde skal vi direkte møde udvalget. Hidtil har det blot været et fjernt, utilnærmeligt fantasifoster.

Hvad er hensigten med denne henvendelse? Det blev ganske vist af borgmester Wassard ved borgerrepræsentationsmødet d. 5.10.72 sagt, at vi var velkomne til at komme i udvalget og fremføre vore tanker og ønsker. Det var dog nok tænkt ret uforpligtende. Nu kom invitationen. Er det angsten for Bredsdorffs navn, der har virket? Er det et udslag af, at de er begyndt at tage vores kritik alvorligt? Lige meget. Invitationen var en realitet.

Vi mødtes flere gange på tegnestuen til forberedelse, fik lagt planer, tegnet plancher med anskuelige oversigter over kvarteret og dets trafikproblemer og dets endnu uudnyttede grunde, vi fik valgt vore ordførere iblandt os og fordelt vore opgaver. Vi delte ansvaret med medarbejderne på tegnestuen.

Indbydelsen lød på, at vi kunne forelægge vores synspunkter for udvalget. Det betød, at de ville lytte til os og evt. stille os spørgsmål, men de var ikke selv forpligtet til svar. Det er proceduren. Nærdemokrati eller fjerdemokrati? Vi alene vide, og tavshed, det bedste våben!

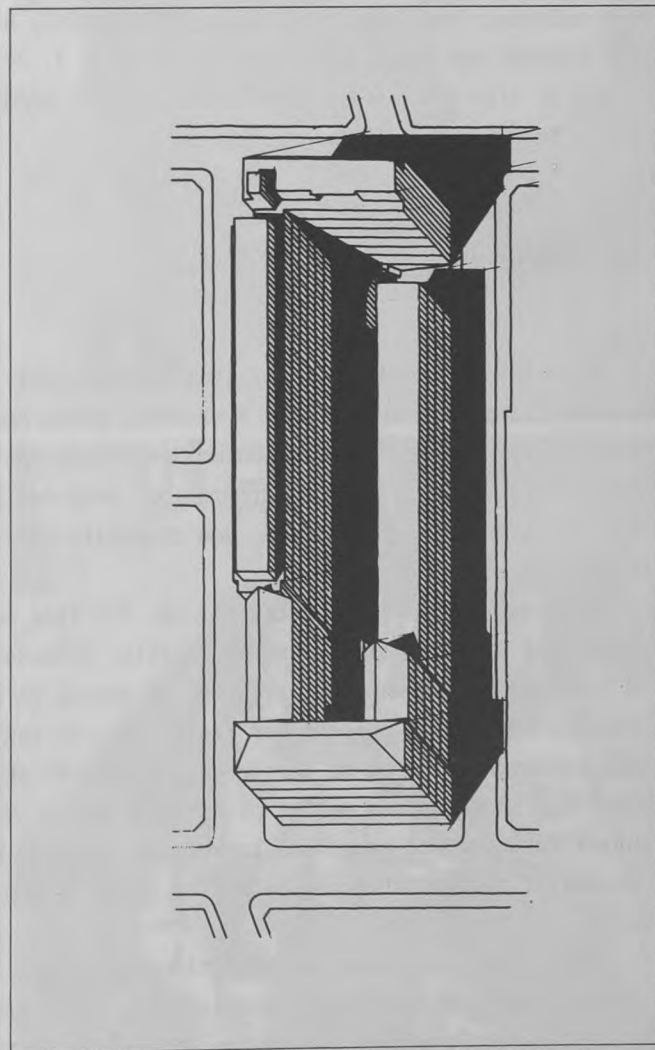
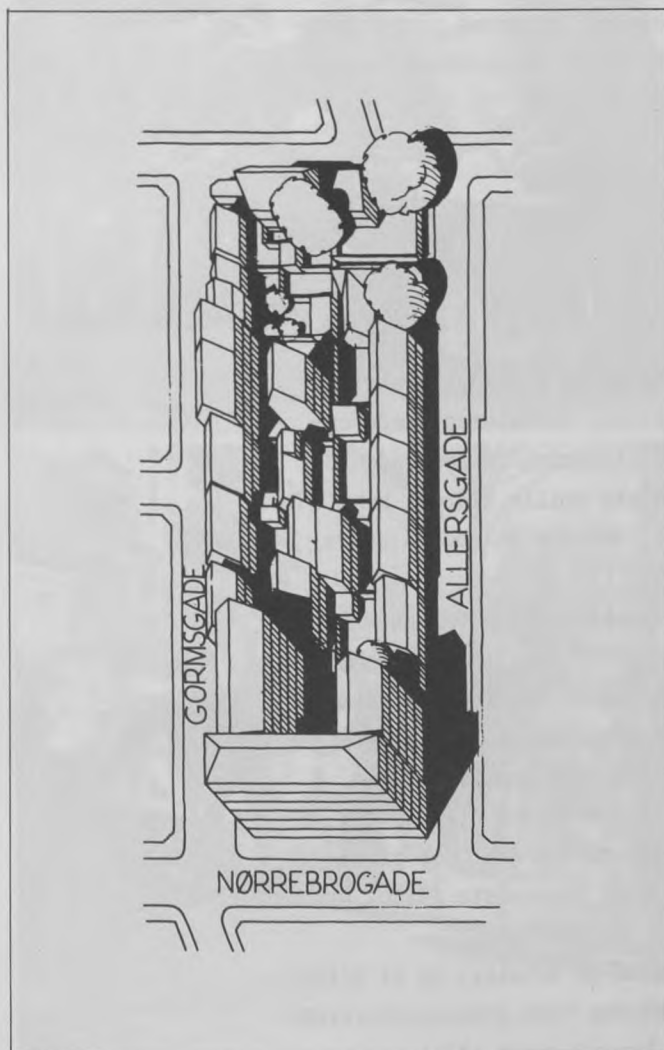
Vi udarbejdede et kort brev, hvor vi stillede en række konkrete spørgsmål til udvalget, som repræsenterede alternative og bedre løsninger end dispositionsplanens. Vi uddybede disse spørgsmål i en tillægsskrivelse, hvor vi anførte de kritiske betragtninger og anker, der lå bag hvert enkelt spørgsmål.

Spørgsmålene drejede sig om alternative muligheder for trafikken, parkeringshusene, bevarelse af ikke-forurenende arbejdspladser, udtynding af karreer, forhindring af udbygningen, karrebebyggelsen, planlægning for de lavt udnyttede arealer og skoleplanerne.

Til slut anmodede vi om, at udvalget ville vente med at færdigbehandle dispositionsplanforslaget til vores supplement forelå.

Vi, som deltog, vil sent glemme den dag. Een for een stod vi op og fremførte vores kritik og vore spørgsmål.

se evt. bilag
nr.3, s.462

Lys og luft i Allersgade-Gormsgade til -67

Karreer 1970 - byggespekulantens ønskedrøm

Plancher, der realistisk illustrerede forsteningen af kvarteret blev rullet op; som lærere med pegepind og visuelle undervisningsmidler fremførte vi vores argumenter. En træt forsamling blev pludselig lydhør og anspændt, og da vi gik ud, følte vi, at vi, uafhængig af hvad slutresultatet ville blive, dog havde vundet en foreløbig sejr.

Om eftermiddagen havde vi fra Bredsdorffs tegnestue under vores forberedelser set udvalget i bus på sightseeing i kvarteret standse op foran et nyt hus i Gormsgade. Havde de også været inde i baggårdene og målt lysstyrken i stueetagerne eller lydstyrken af opbremsningerne i Ægirsgade? Var de kompetente til alene at planlægge for vores kvarter?

Formanden for udvalget bad os under mødet om et bevis for samarbejdet mellem os og tegnestuen tilsendt inden en uge. Vi tog det som et løfte om, at de ville vente på vores supplement, og forhandlede i den følgende uge med tegnestuen om denne tilkendegivelse. Det var afgørende, at tegnestuen ikke fik den afgørende placering, som det åbenbart var udvalgsformandens hensigt at tillægge den. Skulle behandlingen af dispositionsplanforslaget udsættes, skulle det være af hensyn til beboerne, ikke af hensyn til en kendt tegnestue. Men på den anden side skulle det fastholdes, at nogle af dens medlemmer arbejdede sammen med os. Det blev nogle vanskelige forhandlinger med tegnestuen, som til slut forstod vores synspunkt.

Vi sendte et brev til udvalget og henviste til, hvad der måtte fremgå af vore underskrifter i brev til udvalget af 10.1., hvor arkitekternes signaturer stod blandet med vore, og til vores fremmøde d. 27.2., hvor tegnestuemedlemmer deltog på lige fod med os. Dertil vedlagde vi Bredsdorffs brev til os af d. 31.1., hvor han tilbød os assistance.

UDARBEJDELSE AF BLADET RØDE ROSE NR. 7

De følgende måneder var helliget bladarbejdet. Vi ville i bladet beskrive den udvikling, der er i gang i kvarteret, udfra konkrete, veldokumenterede enkelttilfælde. Dette er historien om den karré, dette historien om den gade, de numre. Vore naboer skulle informeres om, hvad der ganske stille skete i kvarteret. De ville så måske fordømme den dispositionsplan, der kun tilgodeså andre interesser end vores.

Arbejdet betød mange nætter med alt for lidt søvn, krumspring for at vriste stof ud af de offentlige kontorer, heftige diskussioner på sene redaktionsmøder om formålet med de enkelte artikler, og forsøg på at forstå og finde de rette formuleringer. - En episode bør fastholdes. En sen nat sad vi på gulvet og stablede tændstiksæsker op og beregnede, hvordan vi skulle lægge dem for at få plads til så mange som muligt på et lille areal. Vi fik et klart billede af, at karréstrukturen med mange små karreer er den mest effektive - den, der giver den størst mulige udbygning inden for lovens rammer - og de mindste gårde. Prøv selv!

Manglende tid gjorde sig hele tiden gældende i brud på aftaler, og vi måtte ustandselig udsætte afleveringsfristerne. Alle artiklerne blev gennemdiskuteret og de fleste skrevet om mindst tre gange. Sjældent, har vi været så pirrelige - flere gange brød nerverne gennem den tynde hud.

Penge ejede vi ikke og måtte derfor samtidig iværksætte en aktion i grupperne for at skaffe dem. Tegnestuen skulle sørge for aftale om trykningen, men det endte med, at vi måtte gøre det selv og indgå forhandlinger med trykker og bogbinder. Midt under arbejdet sivede det ud, at udvalget ville færdigbehandle dispositionsplanen d. 17.4., en måned før vi kunne blive færdige. Vi kunne ikke forandre vore planer og besluttede at ignorere oplysningen og fortsætte vores program.

Mandag og tirsdag d. 7. og 8. april holder vi redaktionsmøde fra kl. 10 formiddag til kl. 6 næste morgen og igen fra kl. 9 til midnat. En af os renskriver videre til næste dag kl. 10, andre fortsætter endnu et par døgn med oplæbning og færdigredaktion. Om onsdagen hentes arkene stykvis til trykning. D. 26.4. er bladet klar til færdiglevering fra bogbinderen, og d. 28.4. oplevede vi i kvarteret Røde Rose een af vore store dage. Bistået af arbejdshold fra grupperne, ca. 30 mennesker startede ca. kl. 9 lørdag morgen en overdækket ladcykel med

se evt. bilag
nr.4, s.463

opråb på sider og tag og lirekassemusik over højtaleren sin zig-zag fart efter nøje planlagt rute gennem kvarteret, mens ledsagerne pilede op og ned ad opgangene og uddelte blad nr. 7 til hver husstand og hver forretning i kvarteret. I sandkassen på Hothers Plads holdt vi bajer-hvil, og på Balders Plads havde vi fællesspisning med alt godt fra ovnen og fra grisen.

Solen strømmede ned over kvarteret, helt ned i baggården, hvor vi om eftermiddagen foran vores baggårdshus i Thorsgade fejrede begivenheden med festlig samvær.

SUPPLEMENTET, VORES TREDIE HENVENDELSE TIL KOMMUNALBESTYRELSEN

Den indsigt, der var nødvendig for udarbejdelse af supplementet, havde vi fået gennem udarbejdelsen af bladet. I løbet af den uge, der gik mellem bladuddelingen og kvartersmødet fik vi derfor udarbejdet udkastet til supplementet.

Med tilfredshed konstaterede vi under dette arbejde, at de principper vi havde fundet frem til forrige september var korrekte. De var konklusionerne på den konkrete kritik.

Vi foretog i supplementet en omhyggelig gennemgang af dispositionsplanen, sammenholdt den for hvert kapitels vedkommende med de faktiske forhold i kvarteret, kommenterede og kritiserede og fremkom for hvert enkelt punkts vedkommende med anmodning om en ændring af ordlyden, der skulle sikre, at planerne var i vores interesse og kunne realiseres.

Vi ønskede for hvert enkelt punkt i dispositionsplanen et alternativ, som man direkte kunne stemme om, dersom en borgerrepræsentant bragte det op.

Vi forestillede os, at man kunne sikre realiseringen gennem vedtagelse af omhyggelige byplanvedtægter for hver enkelt karrés vedkommende. Vores erfaringer med byplanvedtægten for Dagmarsgade, Ægirsgade, Mimersgade, Rådmandsgade, som omtales andetsteds, har dog ikke bekræftet os i denne anskuelse. Hvilket vi i øvrigt ikke undlod at gøre opmærksom på med eftertryk i supplementets afskeds-salut. Dog mener vi stadig at præcise byplanvedtægter er det eneste effektive middel, hvis man ville benytte dem.

Forslaget til supplementet skrev og duplikerede vi selv.

Fredag eftermiddag d. 4. og lørdag d. 5. maj udstillede vi standere med plancher i alt 6 forskellige steder i kvarteret.

se evt. bilag
nr.5, s.473

De viste fotografier af udbygningen, planerne for trafikføringen, kort, der demonstrerede udnyttelsesgraden. Samtidig delte vi løbesedler ud med invitation til mødet. Stemningen var ofte hyggelig. Folk kendte os, de kom hen og snakkede, skulle have dette og hint forklaret, ofte var det beboere, der allerede var aktive i grupperne og begyndte at fortælle erfaringer fra gårdrydninger etc. Kvarterets børn var ivrige uddelere af løbesedlerne.

se evt. bilag
nr.6, s.475

Så kom mandagen d. 7.5. med kvartermøde i medborgerhuset. Vi samledes et par timer før og fordelte de sidste opgaver og drøftede vore indlæg. Vores form er den afslappede. Dette er vores allesammens møde, og der er ikke nogen der skal sørge for nogen. I medborgerhuset skiftede vi i sidste øjeblik mødelokale, og vi var i færd med at arrangere borde og stole i fem grupper, mens folk ankom og selv gav en hånd med.

Fremmødet var overvældende. Op mod hundrede mennesker fyldte efterhånden

lokalet. De fleste var nye ansigter. De var klare over, hvad det drejede sig om. De havde læst bladet. Allerede under vores orienterende indledning groede samfølelsen frem. Vi sigtede ikke på teoretiske foredrag eller politiserende talen ved siden af. Det, det drejede sig om, var den ødelæggende forstening af vores kvarter, og sigtet var konkret. Supplementet blev straks omdelt, og snart sad vi rundt omkring i fem grupper og diskuterede problemerne i det 13 sider lange oplæg. Der blev rundt om ved alle bordene redigeret indvendinger, rettelser og forbedringer. Da vi, efter at vi i fællesskab havde fremlagt og taget stilling til disse, sluttede kl. halv tolv, havde det været en arbejdsaften med en indbyrdes forståelse og sammenhold, vi sjældent har oplevet.

Det er helt afgørende at få navnene på alle, der møder op. Lister blev sendt rundt, der var særligt kryds for deltagere, der ønskede at være kontaktfolk, og således havde vi mulighed for at fastholde forbindelsen med alle deltagerne. Vi fik travlt. Det ændrede supplement skulle omredigeres og renskrives tirsdag, blev trykt natten til onsdag som "fusk" af vores trykker, omdelt onsdag gennem kontaktfolkene til alle deltagere. Onsdag aften indsamledes underskrifterne (251) til kontoret, de renskrives, trykkes torsdag nat, hvorefter det hele samles og hæftes, og fredag formiddag d. 11.5. blev 35 eksemplarer afleveret på rådhuset, et eksemplar til hvert medlem af byplan- og trafikudvalget. Udvalgets møde var berammet den følgende tirsdag, og det var vores indtryk, at supplementet virkelig var imødeset med spænding. Man havde ventet på os.

se evt. bilag
nr.7, s.475

Supplementet følges op

Ligesom ved de andre henvendelser til borgerrepræsentationen fulgte vi supplementet op med breve til alle, der kunne tænkes at være interesseret og hjælpe os med deres indflydelse. Atter en travl dag og nat i Thorsgade.

En anden påtrængende opgave var det i den følgende tid at samle deltagere fra kvartermødet, der boede i de karreer, vi havde omtalt i bladet, omkring de opgaver som trængte sig på. Nye arbejdsgrupper, der skulle stiftes og støttes. Den saneringstruede karré Thorsgade, Nørrebrogade, Allersgade, Døgmarsgade fik stillet en beboerkomité på benene, og andetsteds kom to gårdrydningsgrupper op at stå.

Foruden supplementet sendte vi mange eksemplarer af blad nr. 7 ud, og senere på ugen kontaktede vi alle aviserne og sendte supplementet med følgeskrivelse til alle borgerrepræsentanter.

Indirekte politisk arbejde

Tirsdag d. 15.5. holdt byplan- og trafikudvalget møde. Om aftenen fik vi at vide, at udvalgets formand K.B. Lundberg havde givet udvalgsmedlemmerne en uges frist til at formulere spørgsmål til magistraten i anledning af det meget ekstramateriale, vores arbejde havde forsynet udvalget med.

Vi kontaktede i den forbindelse nogle af de borgerrepræsentanter, der sidder i udvalget, og som tidligere har reageret positivt på vore henvendelser. Det er karakteristisk, at det kun er venstrefløjens vi kan få forbindelse med. Vi er ikke partipolitiske, og vore problemer er konkrete. Men højrefløjens synes ikke interesseret i bymiljøet, og ingen af socialdemokraterne ville samarbejde med os "af frygt for deres gruppe". Så blev det da til, at vi i nært samarbejde med

de tre politikere på venstrefløjen udarbejdede spørgsmål til magistraten: Er det muligt at udarbejde en supplerende dispositionsplan, er det muligt at belægge alt større byggeri med byplanvedtægter, er det muligt at opstille krav om bestemte dækningsgrader for børneinstitutioner, legepladser og friarealer. Disse spørgsmål gik fra udvalget videre til magistraten.

Fjerde skriftlige henvendelse til kommunen, henvendt til udvalget

Vi har nu henvendt os een gang til borgerrepræsentationen og to gange til byplan- og trafikudvalget. Vi har arbejdet med dispositionsplanen siden september, og vi er nu i maj. I al den tid har vi ikke modtaget en eneste kommentar til eller reaktion på vore henvendelser bortset fra simple kvitteringer.

I begyndelsen af juni får vi imidlertid fingre i et internt svar fra magistraten til udvalget, til dets møde 15.5., som kommenterer vore indsigelser. Som alle sådanne funktionærbreve gentager det blot magistratens dårlige argumenter og stadfæster alene i ganske få tilfælde vores påvisning af uheldige forhold uden ringeste kommentar eller beklagelse endsige oplæg til en ændret indsats.

Kan således magistrat og borgerrepræsentation i olympisk foragt for borgere og vælgere knirke afsted i guddommelig ærværdighed, er vi til gengæld nødt til at handle og reagere. Da vi samtidig også får fat i magistratens svar af 7.6. på de seneste spørgsmål fra udvalget, foranlediget af vores supplement, sender vi hurtigt en omhyggelig imødegåelse ind til udvalget d. 17.6. Magistraten kan tillade sig at gentage tomme påstande, mens vi ustandselig må bruge kræfter på at fastholde problemstillingen: Det er vores, beboernes (kommunens) interesser og ikke grundejernes, der skal varetages.

se evt. bilag
nr.8, s.482

Samme dag mødes vi med Nansensgade beboerforening i Thorsgade og redigerer sammen en henvendelse til pressen, der skarpt tager til orde mod magistratens tankeløse udbygning af København. Byplan- og trafikudvalget holder møde d. 19.6. og der er stor mulighed for, at de da endeligt vil færdigbehandle dispositionsplanerne både for vores kvarter og Nansensgade og sende dem tilbage til borgerrepræsentationen til vedtagelse. Vi må mobilisere alle vore kræfter dels gennem pressen, dels gennem direkte henvendelser.

Den dag, vi afsender vores brev til byplan- og trafikudvalget, afgår der ligeledes breve fra gårdrydningsgruppen i Ægirsgade - Dagmarsgade, fra saneringskarreen Thorsgade - Allersgade og fra frittergruppen.

Stillet overfor sådanne bjerge af stof, og vel at mærke først og fremmest de bjerge af problemer, som de indebærer, giver udvalget op. På mødet d. 19.6. udsætter de afgørelsen til efter sommerferien.

Formanden for udvalget, K.B. Lundberg, sender os en tak for alle vore henvendelser - og frabeder sig yderligere korrespondance. Dette er nok!

VENTETIDEN

Igen og igen i løbet af efteråret forlød det, at nu skulle byplan- og trafikudvalget have afgørende møde om dispositionsplanforslaget (og byplanvedtægten). Vi holdt os stadig underrettet gennem udvalgets sekretær og de medlemmer af ud-

valget, der havde hjulpet os. Da vi hele tiden kunne vente, at begivenhederne ville indhente os, måtte vi stadig være tidlig på færde og planlægge alt i detaljer: Henvendelse til pressen, når resultaterne af udvalgets arbejde forelå, henvendelse til alle i Røde Rose, som havde været med til at sende vore breve til kommunalbestyrelsen (de 106 og de 251) med orientering om, hvordan forhandlingerne var gået, og opfordring til at møde op, så mange som muligt, som tilhørere, når de endelige forhandlinger i borgerrepræsentationen skulle foregå.

Vi havde endog planer om at forsøge at låne et udvalgsværelse på rådhuset og afholde pressemøde samme aften, når resultatet af forhandlingerne forelå.

Det forlød, at udvalget ville blive færdig d. 3.10., dernæst d. 23.10., dernæst i midten af december, dernæst efter jul etc.

Allerede d. 21.5. havde vi møde med de udvalgsmedlemmer, der havde forståelse for vore synspunkter (borgerrepræsentanter fra SF, VS og DKP) for at diskutere dispositionsplanens problemer og formulere centrale spørgsmål at fremføre i debatten. På samme vis havde vi d. 8.10. møde med SF'eren for at præcisere vore synspunkter før den endelige behandling i udvalget.

Grunden til at udvalget stadig udsatte den endelige behandling var, at problemerne var så store. Udvalgsformanden K.B. Lundberg (SD) ønskede en vedtagelse med så bred opbakning som muligt og havde sikkert sin politiske prestige med i spillet. Men planen er ineffektiv, åbner klart for yderligere udbygning og var latterlig fra begyndelsen af, fordi udbygningen var i fuld gang allerede da den kom frem. Vi havde peget på disse mangler, og vore synspunkter blev støttet især af venstrepartierne. Resultatet var, at hele arbejdet med dispositionsplanen syntes i færd med at strandе. Vi havde fra første færd krævet, at planen skulle sendes tilbage til generalplandirektoratet og laves om. Den skulle omfatte hele kvarteret, og der skulle stoppes for alt nybyggeri i kvarteret mens arbejdet stod på. Der var nu gået politik i sagen.

Der havde været god grund for Wassard til ikke at være helt så overlegen overfor os, da planen var til første behandling i borgerrepræsentationen.

Nye arbejdsgrupper vokser frem

Efter kvartersmødet d. 7.5., hvor supplementet blev færdigredigeret, groede der nye beboerkomiteer frem. Den ene var en gårdrydningsgruppe i Odins Tværgade, den anden var en beboerkomité i Thorsgade - Allersgade. I denne store karré Thorsgade - Nørrebrogade - Allersgade - Døgmarsgade skulle der ifølge dispositionsplanen foretages næsten total sanering, en opdeling af karreen i to og nybyggeri.

I december 1973 udsendte saneringsselskabet en lille pjece til alle karreens beboere med forslag til en partiel sanering og modernisering. Det er første gang det er sket, at saneringsselskabet har følt sig foranlediget til noget sådant, og vi tør håbe, at det er hensynet til en aktiv beboermasse, der har båret frugt.

I karreen Gormsgade - Nørrebrogade - Ægirsgade - Thyrasgade har kommunen tilladt en privat bygherre at nedrive nogle 100 år gamle små beboelsesejendomme for der at opføre et stort nybyggeri. I denne karré har vi kun kontakt med een beboer, som kom til kvartermødet i maj. På grund af tidspres har vi ikke kunnet tage nyt initiativ, og resultatet af vores arbejde er derfor foreløbig kun en orientering om kommunens støtte til den pågældende byggespekulant i Nør-

rebro Avis d. 20.12.1973.

Denne byggesag er karakteristisk. Mens der i borgerrepræsentationen smøles med dispositionsplanforslaget, bygges kvarteret stadig mere og mere ud med små bitte lejligheder og en urimelig høj grundudnyttelse, præcis som vi har forudsat det.

FREMTIDEN

For øjeblikket er det vores indtryk, at udvalgsformanden ønsker at sylte dispositionsplanarbejdet til efter kommunalvalgene i marts 1974 for så at gennemføre det hurtigt, mens de nuværende borgerrepræsentanter stadig sidder inde før d. 1. april. Planen er ligegyldig, dersom den ikke ændres radikalt, men sådan redder man ansigt og svigter kvarteret.

se evt. s. 249 ff.

På baggrund af vores erfaringer forekommer vores arbejde os stadig mere betydningsfuldt, og de tanker, vi har gjort os om beboerdemokrati får stadig mere konkret form gennem vores kamp med kommunalbestyrelsen.

Kommunalreform?

I oktober sendte Borger- og beboerforeningerne og Lokalrådenes Landsorganisation et brev til folketingets formand med anmodning om at få foretaget en undersøgelse af kommunalreformens virkninger og eventuel lovfæstelse af beboerindflydelse gennem valgte lokalråd.

Sekretæren for landsorganisationen bad os om bistand. Trængt af tidsnød var vi lige ved at afvise anmodningen, men kom så til at tænke på, hvor tit vi har henvendt os til andre med lignende anmodninger og selv er blevet afvist. Samtidig forekom sagen os af afgørende betydning.

D. 4.11. sendte vi da til Karl Skytte et åbent brev, som vi samtidig sendte til pressen over hele landet. Vi påpegede her, hvor utidssvarende det københavnske magistratsstyre er, hvor lille indflydelse befolkningen har på udviklingen, og hvor nødvendigt det er med en decentralisering gennem dannelse af lokale kvarterråd. Gennem dannelsen af storkommunerne og umyndiggørelsen af den lokale befolkning rundt omkring, mener vi, at denne problematik er blevet lige så aktuel for landet udenfor København.

se evt. bilag nr.9, s.483

Nogle få aviser nævnte vores brev, og fra Karl Skytte fik vi straks et svar der imidlertid var afvisende, for så vidt som formanden påpegede, at det var partiernes og de enkelte medlemmers opgave at tage initiativ til enhver politisk debat.

Vi havde "henvendt os til den forkerte", men problemet består.

Medhold fra ministeriet

I december 1973 udsendte boligministeriets kommitterede i byplansager for København en rapport over byudvikling, sanering og planlægning i bl.a. København og Frederiksberg kommune.

Denne rapport anlægger ganske samme kritik af Københavns kommunes boligpolitik, som vi har anlagt, og henviser et sted direkte til vores arbejde.

Forsteningen af Døgmarsgade er en realitet

SAMMENFATTENDE OM VORE MULIGHEDER FOR STØTTE FRA ANDRE

Det fremgår af beretningen om vores gruppes liv og gerninger, at vi har forsøgt at støtte hver henvendelse til hhv. borgerrepræsentation og byplan- og trafikudvalg med henvendelser til en masse andre institutioner og personer. Men det fremgår ikke helt klart, hvor meget disse henvendelser har sat i gang til fordel for os. En af grundene er, at vi i vidt omfang ikke har kunnet konstatere nogen virkninger.

Hvordan vores folkevalgte forsamling og dens udvalg reagerede, fremgår af historien. Det fremgår også, at partigrupperne i borgerrepræsentationen overfor os kun har givet sig til kende via enkeltpersoner. To af grupperne (VS og DKP) består kun af en mand, men vores tredje støtte (SF-gruppen) består af 5, og det er ikke altid nemt at gennemskue, om den, vi forhandler med, også dækker den samlede gruppes indstilling.

En ting, som spiller ind på den enkelte folkevalgtes mulighed for at støtte os - ud over hans politiske vilje og ditto indsigt - er de almindelige arbejdsbetingelser i borgerrepræsentationen. Vi har fornemmet, at det er uoverkommeligt for den enkelte at holde overblik over, hvad der sker i hele byen, tage stilling til det og tage initiativer - og følge dem op - når man samtidig skal passe sit erhvervsarbejde, - også et argument for decentralisering.

Vi har også henvendt os til nogle af de andre borgmestere - ud over byplanborgmesteren, bl.a. socialborgmesteren og skoleborgmesteren. - Ingen af dem har reageret, end ikke bekræftet modtagelsen af vore breve. Det er ikke særlig høfligt af dem. Og hvad værre er, vores deraf følgende uvidenhed om, hvorvidt disse borgmestere har anvendt vores henvendelser enten i den daglige administration

eller i deres partier, og den skuffelse, vi oplever derved, minder os fortsat om, at der er stor afstand fra os, borgerne, til dem vi - indirekte i dette tilfælde - har valgt til at varetage vores interesser; og at vi derfor har sværere ved at sikre os, at de faktisk varetager vores interesser. Der er meget, der tyder på, at de ikke gør det.

På samme måde med de politiske partiers grundorganisationer, partiforeningerne. Ikke engang de to, der har deres Nørrebro-afdelingers kontorer beliggende i Røde Rose, har reageret. I forbindelse med vores henvendelse til byplan- og trafikudvalget i januar 1972 opfordrede vi alle lokale partiforeninger til at mødes med os, for at vi sammen kunne gøre en indsats for at få ændret dispositionsplanen. Vi foreslog dato og tilbød at arrangere mødet, ingen reaktion alligevel. Når vi tænker på, hvor megen gavn vi kunne have af en gensidig støtte, undrer det os virkelig.

Vi har også forsøgt os hos lokalrådene, som jo påstår, at de varetager den lokale befolknings interesser. Vores første brev til kommunalbestyrelsen, da dispositionsplanforslaget skulle til førstebehandling, sendte vi til alle Københavns lokalrådsformænd. Vi vedlagde et følgebrev, hvor vi bad rådene om at sætte sig ind i sagen, tage stilling og evt. sætte initiativer i gang, der kunne støtte vores henvendelse.

Lokalrådene, 12 i København, er en yderst broget forsamling, hvori alle mulige organisationer har repræsentanter: De politiske partier, handelsstandsorganisationer, sportsforeninger, husmoderforeninger, spejdere etc. Lokalrådene er lige så lidt som Røde Rose grupperne repræsentative for den lokale befolkning, men de er de eneste lokalråd vi har, og vi håbede fra begyndelsen, at de var lige så interesserede i udviklingen af vores kvarter som vi, og også kunne se de uheldige virkninger dispositionsplanen kunne få for denne udvikling.

Dertil kommer, at det lige fra begyndelsen var vores sigte at gøre lokalrådene interesseret i kvarterstanken, vores ønske om at opdele byen i hensigtsmæssige, veldefinerede enheder, som er betingelsen for at fremme nærdemokrati og styre udviklingen i kvartererne gennem de lokale beboere i overensstemmelse med deres behov og interesser.

Efter at have afsendt brevet til samtlige formænd i Københavns lokalråd, kontaktede vi dem pr. telefon, men de hævdede alle som een, at dispositionsplanen kun havde interesse for Nørrebro. Nørrebro lokalråd lod til at ville behandle vores henvendelse og bad om flere eksemplarer af vores brev til borgerrepræsentationen.

D. 12.10. havde Nørrebro Avis et interview med vores lokalrådsformand om dispositionsplanen. Hans udtalelser var ganske intetsigende, han erklærede, at lokalrådet havde nedsat et underudvalg om dispositionsplanen (det lød fint, men vi har intet set til dets resultater), han henviste til den udstilling, kommunen havde arrangeret i Thorsgade om planen, og håbede, lokalrådet kunne afholde møde om planen, før den blev vedtaget.

Sidst på måneden afholdt som før omtalt Nørrebro Avis møde om dispositionsplanen på biblioteket. I dette møde deltog lokalrådsformanden og andre fra lokalrådet. Under mødet talte en af os med socialdemokratisk ungdoms repræsentant i lokalrådet. Han tilbød os samarbejde med rådet, men i en fart kom formanden til og fik det forpurret. Det skulle man ikke have noget af.

Samtalen under mødet fulgte vi op med brev d. 9.11. til lokalrådet, hvor vi udtrykte forundring over, at man ikke havde reageret på vores tidligere henvend-

Nørrebroere er ved at lave eget byplanforslag

Røde Rose er gået sammen med byplanfirmaet Peter Bredsdorffs tegnestue om kritisk supplement til kommunens dispositionsplan for Ydre Nørrebro

Der har som bekendt ikke været luttet begejstring for forslaget til en dispositionsplan for Ydre Nørrebro (»Nissehuene«). Inden længe holder Nørrebros lokalråd et borgermøde om planen, og en gruppe nørrebroere i området, der planlægges for: trekanten Jagtvej-Mimersgade, er gået i samarbejde med byplanlæggere fra arkitekt, professor Peter Bredsdorffs byplanfirma, Nørrebrogade 176, om et kritisk supplement til generalplandirektorets dispositionsplan.

Afgørende for kvarterets fremtid

Det er Røde Rosens foreløbige kvartersforsamling, der har taget dette initiativ. Ved mødet på biblioteket i Guldbergsgade om Ydre Nørrebro i efteråret blev de af generalplanchef Kai Lemberg opfordret til at komme med et forslag (skriftligt), og det er det man nu er i gang med. Man håber at have det færdigt til april og har anmodet borgerrepræsentationens trafik- og byplanudvalg om at afvente dette lokale forslag, inden der træffes beslutning.

Vi har selv arbejdet videre med dispositionsplanen, hedder det i en skrivelse af 10. januar til byplanudvalget, og har på det seneste fået bistand af byplanfirmaet Peter Bredsdorff A/S, som på eget initiativ var i gang med studie vedrørende den byplanmæssige udvikling gennem tidene for en del af området, de Allerske grunde. Vi er nu gået sammen og arbejder med et supplement til dispositionsplanen.

Det bliver ofte sagt, hedder det videre i henvendelsen til borgerrepræsentationen, at dispositionsplaner er midlertidige og vejledende og tit læder sig ændre. Vi deler dette ønske om en mere smidig planlægning men kender mange eksempler på dispositionsplaner, som det trods alt har været vanskeligt at få ændret. De bliver bl.a. benyttet som grundlag for den løbende byggesagsbehandling, og vi må derfor betragte det foreliggende forslag som et forslag, der i høj grad bliver

bestemmende for områdets fremtidige udvikling.

Hvor man vil sætte ind

Vi forstår godt, at det her som i mange andre planer er fristende især at se på trafikforholdene og lade andre nok så vigtige, men også mere besværlige emner f. eks. spørgsmålet om udnyttelsesgrader spille en underordnet rolle. Det er et af de problemer, vi ønsker at tage op.

Røde Rose nævner derefter nogle af de punkter, de vil beskæftige sig med, og man drager nogle foreløbige konklusioner. Om boliger og udnyttelsesgrader hedder det, at dispositionsplanen trods målsætning om nedsættelse af områdets udnyttelsesgrad i praksis synes at indebære en forøgelse.

Savner konkrete forslag

Om fællesanlæg, børneinstitutioner osv. hedder det bl. a., at planen kun har ét konkret forslag til en børne- og ungdomsinstitution, og der er her tale om en erstatning for den midlertidige institution i Baldersgade. Planen nævner kun én permanent legeplads — en legeplads i Odinsgade, og den mangler på oversigten over fremtidige anlæg. De eneste områder, der udpeges som rekreative, er meget smalle og afgrænset af næsten ubrudte rækker fem-etagers huse og derfor uegnede til rekreative formål. Om trafikforslagene hedder det, at man tilslutter sig ønsket om nedklassificering

af Nørrebrogade for at bedre forholdene for den kollektive trafik, man tilslutter sig også ønsket om særlige støjmassige hensyn langs primær- og distriktgaderne, men savner konkrete forslag. Planen tager ikke stilling til Mimersgades fremtid, og Ægirsgade skal tilsyneladende klassificeres op til gennemkørende trafik med deraf følgende ulemper for lokaltrafikken og støj og luftforurening for beboerne.

Det hedder til slut i henvendelsen til borgerrepræsentationens byplanudvalg, at man værdsætter dispositionsplanens gode hensigter, men frygter de praktiske følger: forøget udnyttelse af de lavt udnyttede arealer, voldsom stigning i antallet af små lejligheder, hurtigt forfald i den bestående boligmasse og fortsat utilfredsstillende forsyning med institutioner og rekreative områder. Derfor håber man, at byplanudvalget vil tage det supplement til dispositionsplanen, man er ved at lave, med i sine overvejelser.

Lokalrådet og Røde Rose

Også Nørrebro Lokalråd beskæftiger sig med forslaget til dispositionsplan for Ydre Nørrebro, og Røde Rose har søgt kontakt med lokalrådet.

— Vi bor jo selv i det område, der er lavet dispositionsplan for, siger Kirsten Gamst Nielsen, Odinsgade 6, til Lokalavisen, og det vil være rimeligt, synes vi, om vi fik lejlighed til at udveksle synspunkter om kommunens forslag til dispositionsplan med lokalrå-

Nørrebro Avis 1/2-73 Lokalrådet hjælper (Forside)

Nørrebros lokalråd holder åbent for henvendelser hver mandag kl. 18—20 i Medborgerhuset, Baldersgade 3, 1. sal. Her kan man altid træffe et af lokalrådets medlemmer, der gerne vejleder og rådgiver om diverse problemer vedrørende forhold i bydelen, boligproblemer m. m.

det. Vi sendte derfor allerede i september lokalrådet en kopi af vores skrivelse til borgerrepræsentationen, og lokalrådet stillede i udsigt, at vores henvendelse ville blive behandlet. En måned senere spurgte vi lokalrådets formand, om vi kunne få et møde med det underudvalg i lokalrådet, der beskæftigede sig med dispositionsplanen, men det afstog formanden. I november henvendte vi os så skriftligt til lokalrådet og til det omtalte underudvalg med anmodning om en drøftelse, idet vi henviste til, at det ville være en fordel, at lokalrådet var så godt orienteret som muligt om den lokale befolknings synspunkter, men lokalrådet har overhovedet ikke reageret. Det synes vi er lidt dårligt — og uforståeligt, hvis det ellers er nærdemokratiet, man vil fremme. I øvrigt har vi her i januar skrevet til samtlige medlemmer af de københavnske lokalråd for på baggrund af vores henvendelse til Nørrebros lokalråd at bede dem om at tage stilling til de mere principielle retningslinjer for kontakterne mellem lokalrådene og byens befolkning.

Borgermøde i februar

— Vil I ikke snakke med Røde Rose, har Lokalavisen spurgt formanden for Nørrebros lokalråd, Leif Daurup.

— Jo, det vil vi gerne. Vi har nu ikke noget underudvalg, der beskæftiger sig med dispositionsplanen, men lokalrådet har holdt to møder om den. Vi vil også godt drøfte planen med Røde Rose, hvis de vil komme med et konkret forslag. I øvrigt skal vi jo nu snart have et borgermøde om dispositionsplanen, hvor der bliver lejlighed til at diskutere sagen med kommunalpolitikkerne. Jeg vil tro, borgermødet bliver i første halvdel af februar.

—nen.

Vi lo grunt af Nørrebro Avis den dag!

delse og foreslog møde med det udvalg, der ifølge formandens udsagn var nedsat for at behandle dispositionsplanforslaget.

På denne henvendelse fik vi overhovedet ikke noget svar.

Vores brev d. 10.1.1973 til byplan- og trafikudvalget sendte vi også ud til lokalrådene med anmodning om assistance. Denne gang sendte vi til samtlige medlemmer af lokalrådene. Samtidig redegjorde vi for vores eget lokalråds negative reaktion på alle vore henvendelser. Vi gjorde dem opmærksom på det almene i sa-

gen - det vedkom også dem og deres bydel - og bad dem om at vedtage en procedure for behandling af henvendelser fra den lokale befolkning.

Vi sendte også dette brev til pressen, fordi vi mente, at pressen måtte være med til at rejse denne debat. To dagblade og Nørrebro Avis reagerede.

I slutningen af februar arrangerede lokalrådet så sit møde om dispositionsplanforslaget i det lokale medborgerhus. Mødet blev indledt med vattede taler af den sædvanlige slags af formanden og forskellige politikere. Disse taler, der skal være venlige, tilgodese alle, og som intet siger. Da tog VS'eren Peder Boas Jensen ordet, og dermed fik piben en anden lyd. Det blev stærkt og klart udtrykt, at det, det drejede sig om, var en stadig mere hårdhændet udbygning af de sidste åbne grunde i kvarteret, og at dispositionsplanforslaget aldeles ikke kunne hindre denne udvikling, men tværtimod ville fremme den. Dette kunne forsamlingen forstå, vi havde alle været vidne til netop den udvikling, og straks løstes taleevnen, og diskussionen blev pludselig relevant. Der blev talt om den bevidstgørelse af den enkelte borger, som er nødvendig i det moderne samfund, dersom ikke en miljøfjendtlig udvikling skal tromle os allesammen ned.

Ved dette møde bekræftede lokalrådsformanden, hvad han allerede havde vist ved tidligere intetsigende og omsvøbsfulde avisudsagn, at lokalrådet ikke interesserede sig en døjt for hele denne problematik. Forgæves havde Nørrebro Avis under påvirkning af vores nu fem måneder lange kamp mod dispositionsplanen annonceret lokalrådets møde som et kritisk møde: "Kritik for fuld udblæsning af planen for "Nissehuen". Lokalrådet indbyder til borgermøde!". Denne annonce var ønsketænkning. Mødet var indholdsløst og arrangørerne velpolstrede, indtil andre stemmer kom til.

Et par dage senere blev så både lokalrådet og vi - i den anførte rækkefølge - stedet ansigt til ansigt med det høje byplan- og trafikudvalg. Det er ikke vores indtryk, at lokalrådet havde meget at fremføre; deres besøg var kort. Men vores uoverensstemmelse med lokalrådet var kendt og beklaget hos nogle af borgerrepræsentanterne, og under vores foretræde blev manglen på samarbejde kommenteret.

Lokalrådet havde vægret sig ved at samarbejde med os om dispositionsplanforslaget, og deres egen indsats har været ret intetsigende. Efterhånden som vort arbejde skred frem, måtte de dog acceptere det. Da supplementet kom, ringede formanden til en af os og roste det - uden dog derfor at love nogen assistance - og i Nørrebro Avis udtalte han, at det var "et ekspertarbejde udefra". Så var bifaldet givet, og samtidig var vores arbejde gjort betydningsløst. Han klapper os med den ene hånd og dolker os med den anden.

Fra de andre lokalråd har vi ikke modtaget stort bedre reaktioner. På de allerfleste af vore henvendelser kom der overhovedet intet svar. Vi har senere gennem samtale med et medlem af Vesterbro lokalråd og Indre Bys lokalråd konstateret, at det første sted er i hvert fald vores første brev til borgerrepræsentationen aldrig bragt til lokalrådsmedlemmernes kundskab, og det sidste sted er medlemmerne aldrig blevet gjort bekendt med vores supplement.

Efter vores andet brev, brevet til byplan- og trafikudvalget, har en af os talt med et medlem af Vesterbro lokalråd og er blevet belært om, at lokalrådet ikke vil beskæftige sig med ting, der ligger udenfor deres geografiske områder.

Fra formanden for lokalrådet for Nord-Vest fik vi et langt og venligt brev. Hovedindholdet var dog også her, at problemet lå udenfor rådets interesseområde.

Østerbro Avis tog derimod vore henvendelse alvorligt og citerede vores an-

modning om at virke for styrkelse af forbindelsen mellem lokalråd og befolkning og vores ønske om, at man i højere grad anlagde almene end strengt geografiske kriterier for, hvad der var af betydning. Denne notits blev i det følgende nr. støttet af VS's repræsentant i Østerbro lokalråd, som berettede, at man i november havde behandlet vores henvendelse positivt, og at formanden for Østerbro lokalråd havde lovet at tage problemet om de sammenfaldende grænser og kvartersopdelingen op på et møde for samtlige Københavns lokalrådsformænd.

Dette skete. Forhandlingen var neutralt positiv, og man henstillede til formanden for Nørrebro lokalråd at tage problemet op i forbindelse med os. Derom har vi dog intet hørt.

Fra Amager lokalråd fik vi svar efter udsendelsen af vores supplement. Svaret var det sædvanlige, problemerne blev afvist som uvedkommende.

Gennem en notits i foråret i Berlingeren har vi erfaret, at Nørrebro lokalråd har henvendt sig til borgerrepræsentationen og anmodet om, at de må blive hørt i forbindelse med saneringsplaner, byplanvedtægter o.l.

Vores egen indsats for et forbedret lokaldemokrati er vores før omtalte brev til Karl Skytte d. 4.11., som kom i stand ved et samarbejde med sekretæren for Borger- og beboerforeninger og lokalrådenes landsorganisation. Her har vi samarbejdet med landsorganisationen om reformer, som i højeste grad er os magtpåliggende.

Desværre synes lokalrådene ikke at være interesseret i en sådan udbygning af lokaldemokratiet. Sagen diskuteres rundt omkring, og d. 3.5.1973 bragte Nørrebro Avis en omtale af et diskussionsmøde blandt socialdemokraterne, hvor borgerrepræsentationens formand Egon Weidekamp gik ind for en decentralisering af opgaverne ud til - politisk valgte - lokalråd. Formanden for Nørrebro lokalråd skyndte sig dog i samme avis at udtrykke sin manglende interesse i en sådan udvikling. Lokalrådene synes i deres ineffektivitet at være tilfreds med den herskende tingenes tilstand. Dog har i Nørrebro Avis d. 14.2.1974 formanden for Brønshøj-Husum lokalråd udtalt sig positivt om direkte valgte lokalråd med lokale beføjelser.

Andre beboergrupper. Efterhånden som tiden skred frem, og vi blev bekendt med tilløb i andre kvarterer i byen og ude omkring i landet til at slutte sig sammen for at sikre sine boligvilkår, forsøgte vi også at støtte os på disse grupper. Men vi måtte hurtigt erkende, at vores kammeraters stilling er lige så vanskelig som vores, og at de kræfter vi har til at støtte hinanden - og de muligheder vi i øvrigt har - ikke rækker meget videre end til gensidig oplysning om, hvad vi foretager os, og hvilke svar vi har fået i forhandlinger.

Vi har henvendt os til en række enkeltpersoner og institutioner i øvrigt bl.a. i det håb, at disse - som eksperter af en eller anden slags - ville hjælpe os, f.eks. ved at skrive kronikker i aviserne på de rigtige tidspunkter. Vi har beskrevet i historien, hvordan Bredsdorffs tegnestue har givet os en hånd - og denne bog er et andet eksempel på støtte. Men det er faktisk så godt som de eneste resultater, vi har kunnet konstatere.

Det fremgår også af historien at vi hele tiden har forsøgt at få pressen til at bakke vore initiativer op. At anstrengelserne ikke opvejes af resultaterne fremgår af det følgende.

Vores fire breve til kommunalbestyrelsen fulgtes af 49 skriftlige henvendelser til pressen og et par hundrede direkte henvendelser eller telefonopkald, idet vi, hver gang vi udsendte et brev, fulgte det op en af de følgende dage

med en personlig henvendelse rettet til den journalist, vi havde haft mest samarbejde med, ved det pågældende blad, eller den journalist, vi vidste, tog sig af det kommunalpolitiske stof.

Disse henvendelser har resulteret i ialt 17 avisnotitser. De fleste af disse notitser har været ret intetsigende, og det er karakteristisk at mange af dem er blevet lanceret under misvisende overskrifter uden interesse for, hvad notitsen rummede. De koncentrerede sig ofte om biting, var villet sensationelt forvrængende, fremhævede ofte navne på sagens bekostning eller gav direkte forkerte oplysninger. De korte notitser var hyppigt de ringeste, med mere spaltepads blev informationerne ofte mere tilfredsstillende. Af de 17 avisomtaler har vi fundet 5 som trods skønhedspletter var relativt tilfredsstillende. De fordeler sig på Politiken, Information, Aktuelt og Land og Folk.

Det er et stort slid at få aviserne til at skrive. Man skal som sagt helst kontakte journalisterne direkte, stoffet vi afleverer skal være kort, klart og forståeligt, og ofte vil journalisten foretrække et lille interview med alle de farer for fordrejelse det rummer. Nuancerede beskrivelser og praktiske anvisninger interesserer dem ikke.

Aviserne er interesseret i aktuelt stof. Derfor kan vi bruge dem til at presse borgerrepræsentationen i forbindelse med vigtige forhandlinger. Men det sker ofte, at de først bringer indlæggene efter forhandlingerne, når det er for sent.

Det må konkluderes, at dagbladene med landsdækning ikke normalt er interesseret i kommunestof, at det er et uforholdsmæssigt stort slid at få dem til at skrive, og at de oftere er interesseret i sensationer end i saglig oplysning.

En hel anden karakter har Nørrebro Avis's dækning af vore aktiviteter.

Allerede d. 6.7.1972 præsenterer Nørrebro Avis dispositionsplanforslaget i form af et interview med generalplanchef Kaj Lemberg, og dette interview følges op med notitser i de to følgende numre. Bortset fra at bladet kritiserer, at beboerne ikke tages med på råd, er bladets holdning til at begynde med ganske ukritisk.

Vores første brev til borgerrepræsentationen refererer bladet omhyggeligt men uden begejstring. Det var nok bladets indtryk, at vi var lidt for anmassende. Men allerede i november begynder holdningen at ændres. Det bliver stadig vanskeligere for bladet at acceptere lokalrådets sendrægtighed (selv om bladet kamouflerer den), og vi får omhyggeligere omtale.

I november lanceres en præsentation af vore grupper (på vores initiativ), vores biblioteksmøde refereres omhyggeligt, og fra julen 1972 og fremover gøres vore udspil, breve, foretagender og de problemer, der har foranlediget dem, til genstand for en omhyggelig behandling. I sammenligning med dagspressen falder det i øjnene, at problemerne stort set fremstilles sammenhængende og relevant.

Vigtigt i forbindelse med lokalavisen er det, at den utvivlsomt læses opmærksomt i kvarteret, og at dens værdi for beboerne stiger, jo mere engageret den bliver i de problemer, som alle i kvarteret føler, trænger sig på. Samarbejdet mellem os og Nørrebro Avis har således været til fordel for begge parter. Gennem denne avis er der ofte blevet orienteret om vore aktiviteter på en rimelig måde.

Kapitel 3. Hvad med fremtiden?

Hvad med fremtiden?

324	INDLEDNING
324	KORT OM VORES HISTORIE OG ARBEJDE
325	Kvarteret Røde Rose som vi ser det
327	HVILKE RETTIGHEDER GIVER LOVEN, STATEN OG KOMMUNEN OS FAKTISK?
329	JORD- OG KAPITALEJERNE, KOMMUNEN OG OS I RØDE ROSE
330	MAGISTRATENS OPDELING AF BYEN ER ET ROD!
337	RESULTATER
341	KONTINUITETEN I ARBEJDET, OPLØSNING OG VANSKELIGHEDER
343	PÅTRENGENDE OPGAVER
345	KVARTERSFORSAMLINGEN
346	NABOER I HELE LANDET, FOREN JER!

Indledning

Dette afsluttende kapitel 3 er skrevet af redaktionsgruppen. Vi begynder med et meget kort afsnit om vores egen historie og arbejde. Men ellers lægger vi vægten på at fortælle, hvad vi har lært af historierne i kapitel I og II. Dvs. vi fortæller om den måde, vi har arbejdet på i Røde Rose; de betingelser, vi har arbejdet under; og hvad vi har opnået. Dernæst prøver vi at gøre rede for de opgaver, som vi på det grundlag finder påtrængende. Til slut fortæller vi, hvad vi derfor finder det nødvendigt at gøre for at samarbejde såvel indtil som udadtil, samt at vi har brug for, at endnu flere går igang med at forbedre deres forhold andre steder.

KORT OM VORES HISTORIE OG ARBEJDE

Alle Røde Rose institutioner, - grupper, og - foreninger, der eksisterede i sommeren 1973 fik et forslag fra dispositionsplangruppen om hver at skrive en redegørelse for sit formål, erfaringer og resultater, samle alle indlæg i en bog, som folk i andre kvarterer og andre byer kunne bruge. I grupperne drøftede vi sagen, og alle vedtog at gå ind i opgaven, og udpegede en eller flere redaktører til en redaktionsgruppe.

Siden sommeren 1973 har vores gruppe været stedet, hvor informationer kunne udveksles, problemer tages op. Men da vores mandat - opgave - jo har været at sørge for, at bogen blev til noget, har vi ikke umiddelbart kunnet handle i andre fælles anliggender - og har heller ikke kunnet overkomme det. Men via arbejdet i redaktionen, som mest har bestået i at læse de enkelte historier igennem og sige til over for uforståelige afsnit, rette kommaer etc., har vi fået et vist overblik over arbejdet i de forskellige grupper.

Efterhånden som rapporterne fra grupperne er blevet udarbejdet, har vi opdaget en række fælles problemer og fundet forskellige fælles vilkår, der indvirker på vores arbejde. Disse erfaringer har vi ønsket at sammendrage, dels for at bekræfte og fastholde nogle af de resultater, vi har opnået, dels for at forsøge at styrke det videre arbejde i Røde Rose og udenfor.

Hver gruppe har hovedsagelig arbejdet med sin egen konkrete opgave ofte uden kontakt med de andre grupper. Der har ikke eksisteret en fælles, beslutende instans. Dette har været et karakteristisk træk ved arbejdet i Røde Rose. Det har været udført af de lokale grupper for at afhjælpe konkrete påtrængende behov, og forhandlingerne er foregået direkte mellem de pågældende grupper og de kommunale instanser. Udgangspunktet for arbejdet er lokalt og konkret, hvilket har gjort arbejdet uafviseligt for myndighederne, og har givet os selv forholdsvis mange resultater.

Grupperne virker inden for et veldefineret kvarter, Røde Rose. Denne afgrænsning er udtryk for nødvendigheden af at begynde i det, som kommer den lokale beboer ved. Ethvert engagement må begynde der, hvor man hører til. Dette kapitel vil imidlertid illustrere, at det er vores erfaring, at grupperne ikke kan arbejde isoleret. Der må være en fælles instans, der formidler initiativet og inspirationen grupperne imellem; ligesom heller ikke kvarteret Røde

at gruppen ikke stod alene, men at vi alle i kvarteret var underlagt samme urimelige vilkår.

Vilkårene er stort set de samme idag:

Over 50% af lejlighederne er på to værelser og derunder og alt for små til familier med børn, og det er ikke nemt at få noget større eller bedre at bo i.

Husejerne lader deres huse forfalde, laver fup-moderniseringer eller lader husene rive ned, hvis der er profit i det.

Saneringsplaner bliver mere eller mindre vedtaget hen over hovedet på os og skaber utryghed.

Der er ringe udendørs opholdsmuligheder: små, mørke gårde, tæt med biler i gaderne, gennemkørende trafik, støj, os, ingen nærlegepladser m.m.

Der er dårlig kollektiv trafik og lange transporttider til og fra vuggestue/børnehave og til og fra arbejdspladsen, der måske ligger i den anden ende af byen.

Der er simpelthen for få og dårlige institutioner af enhver art.

Der er forsømte skoler med for mange børn i hver klasse, vandreklasser m.m.

Rådmandsgade skole - kvarterets eneste

Endvidere er der dårlige muligheder for at være med til at bestemme, hvad vores børn skal lære i børneinstitution og skole.

Dette og meget andet er vores dagligdag i Røde Rose, selvom vores aktiviteter har bødet lidt på det. Forholdene er de samme mange andre steder i landet.

Umiddelbart syntes det svært at komme til at snakke med naboerne om at løse problemerne, og vi havde ingen naturlige interesseorganisationer, der samtidig havde en fornuftig geografisk afgrænsning, til at støtte os i kravet om rimeligere forhold i kvarteret.

Initiativgruppen fandt ud af, at skulle der gøres noget, og det var tvungende nødvendigt, måtte den gøre det selv, og den gik i gang med at undersøge lovgivningen og de rettigheder, vi har.

HVILKE RETTIGHEDER GIVER LOVEN, STATEN OG KOMMUNEN OS FAKTISK?

Anvendelsen af de nødvendige love viste sig hurtigt at byde på problemer. Dels er det svært at forstå juristsproget, og dels viser mange love sig at indeholde uklare og tvetydige bestemmelser, der ikke på nogen måde præciserer vores rettigheder som beboere. Meget har derfor vist sig at afhænge af lovens administration og dermed af hvilke økonomiske interesser, enkeltpersoner eller grupper, der er i stand til at udøve den nødvendige pression.

se evt. s.491

Loven siger om gårde: der skal "sikres opholdsareal for beboerne" (men ikke hvor meget). Ejerne kan få økonomisk støtte til gårdrydning (billige lån). Kommunen kan påbyde ejerne at lave gårdrydning.

I praksis viser det sig, at Københavns kommunes budgetter for årene 73/74, 74/75 og 75/76 er så små, at de knap tillader 18 gårdsaneringer blandt Københavns utallige karreer. Endvidere er mængden af teknisk administrativt personale på gårdrydningskontoret for lille. Siden bestemmelserne om gårdrydning trådte i kraft i 1969 er der udført omkring 10 gårdsaneringer. Over et halvt hundrede ansøgninger fra karré-komiteer og ejere står på ventelisten. Ialt 3 karreer i Røde Rose har fået godkendt deres egne projekter, men arbejdet er kun påbegyndt i Odinsgården og først efter tre års meget aktiv indsats af karreens beboere.

se evt. s.507

Loven siger om institutioner: "kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på daginstitutioner".

Institutionsgruppernes historier i kapitel II dokumenterer, at vi ikke har det tilstrækkelige antal pladser i Røde Rose. Kommunen dokumenterer det selv i dispositionsplanforslaget for Dagmarsgadeområdet, men der anvises ikke konkrete forslag og penge til nye institutioner. Ydermere vil kommende institutioner kunne bruges af alle i København, så vi stadig kan risikere at måtte rejse langt for at finde en plads.

Byplanloven gør det til en pligt for enhver kommune at udarbejde en byplan for samlede bebyggelser med mere end 1000 indbyggere - inden fem år efter lo-

vens ikrafttræden. Loven trådte i kraft i 1939. Loven siger også noget om, hvad der skal og kan bestemmes i en byplan.

Men trods tidsfrist (1944) og pligt til at lave byplan ligger det tungt med byplanlægningen. Dispositionsplangruppens, Fgirsgadegruppens og Fenrisgadehusets historier viser, at der ikke foretages nogen egentlig planlægning, men at der laves en simpel efterrationalisering af nogle dispositioner, som er udført i forvejen af private bygherrer og spekulanter. København har ikke den særstilling i henseende til byplanloven, som den har i henseende til bl.a. byggeloven, og som den altid bruger over for centraladministrationen til at hævde, at kun folketinget står over kommunen. Alligevel prøver den altid at slippe uden om bolig- (miljø-)ministeriets krav til dens planer.

Vores rettigheder i denne henseende er ikke mange. Vi har ikke nogen lovfæstet ret til at kræve byplan, men må slås for at få en hver gang. Når en byplan er vedtaget i borgerrepræsentationen skal den fremlægges i tre uger, og alle borgere har 6 uger til at komme med indsigelser og ret til at få indsigelser, der ikke tages til følge, sendt med til ministeriet. Det er en kort frist men kommunen lader os faktisk se forslag allerede, når de forelægges borgerrepræsentationen første gang, og åbner således mulighed for en politisk hensyntagen til eventuelle krav fra vores side. Når en byplan er godkendt i ministeriet, er det kun magistraten, der har ret til at skride ind i tilfælde af overtrædelser og vi har intet krav på, at den gør det. Vi må slås, hvis der sker overtrædelser.

Lejeloven siger om vedligeholdelse: ejerne har pligt til at foretage ydre vedligeholdelse af ejendommene.

I praksis er der ingen myndigheder, der kontrollerer det, og husejerne lader vores huse forfalde.

Saneringsloven giver os en indsigelsesmulighed ved saneringer inden for seks uger før planen vedtages i saneringsselskabets bestyrelse.

I praksis viste det sig ikke at fungere i Thorsgade/Allersgadekarreen. Dels holdt saneringsselskabet deres "oplysningsmøder" så sent, at det blev praktisk umuligt bagefter at lave en gennemarbejdet kritik af planen. Dels var der for få og upræcise oplysninger sendt ud til beboerne.

Disse eksempler dokumenterer, at vores berettigede krav dels er meget ubestemt og vagt formuleret som egentlige rettigheder i lovgivningen og dels er underlagt en administration, der er opbygget til at varetage bestemte økonomiske interesser.

Vi må altså selv slås for vores krav - selv når vi har ret ifølge lovens ord. Det bliver i mange tilfælde til en kamp mod de kommunale myndigheder.

Vores erfaringer fra forhandlinger med kommunen er, at dens struktur er meget lidt effektiv, når det gælder os. Hertil kommer, at vi ikke som f.eks. diverse byggespekulanter kan ansætte jurister til at klare den slags sager. Vi har selv måttet finde ud af krinkelkrogene, hvad der har været ved at koste mange grupper livet. Vi har set at:

- Det er utroligt vanskeligt at få fat i embedsmænd med beslutningskompetance (eller med vilje til at tage stilling - ofte vil de hellere trække os og afvise os ved at henvise os til andre).

- Arkivering af papirer, vi tilsender, er så dårlig, at vi ofte må sende samme sag flere gange.
- Sagsbehandlingen er urimelig langsom.
- Vi kan ikke blive informeret om, hvem der behandler en sag eller hvilken sagsgang, der er eller hvor langt den er nået.
- Hvis en sag skal sendes fra en afdeling til en anden, må vi rykke flere gange for at det sker.
- Møder kan kun ligge i den normale arbejdstid.
- Vi må selv kontakte uundværlige deltagere i et møde, hvis vi vil være sikre på, at de bliver indkaldt.
- Når vi møder frem til møder, er embedsmændene ofte uforberedte.
- Møder aflyses hyppigt samme dag, de skulle holdes.
- I tilfælde, hvor kommunen er forpligtet til at informere en gruppe om, hvorledes den skal forholde sig, undlades det ofte.

Institutionsgruppernes historier i kapitel II er fyldt med eksempler herpå. Gårdrydningsgrupperne er til stadighed stødt ind i den samme dyne af bureaukrati.

JORD- OG KAPITALEJERNE, KOMMUNEN OG OS I RØDE ROSE

Som omtalt i sidste afsnit er lovgivningen og det administrative apparat indrettet for jurister, arkitekter, ingeniører m.v. og de økonomiske interesser, som de repræsenterer.

Vi har set, at et såkaldt §9-forbud i byplanlovgivningen i Top-House-sagen er blevet benyttet af spekulanten mod kommunen, så han fik sine interesser tilgodeset. Dette til trods for, at forbud efter §9 netop skulle forhindre spekulationsbyggeri ved at udsætte behandlingen af byggeansøgninger i et år, mens der udarbejdes byplanvedtægt med retningslinier for udvikling af området til fordel for beboerne.

Vi har set, at spekulanter af magistraten hele tiden får urimelige dispensationer fra byggebestemmelserne. F.eks. har Top-House eensidige et-værelses korridorlejligheder som dem, der i øjeblikket saneres andre steder i byen. Der er blevet givet dispensation for højdegrænse-bestemmelser, fra bestemmelser om fælles gårdareal og så videre. Fenrisgadesagen viser det samme.

Vi har set, at de lufthuller, f.eks. lavt udnyttede grunde med garageanlæg og småværksteder, som før var almindelige, nu bliver ryddet og bebygget med store cementklodser. Og det sker vel at mærke før der foretages sanering og rydning i andre karreer i kvarteret med det resultat, at udnyttelsesgraden i kvarteret stiger.

Der er således masser af eksempler i denne bog på, hvordan lovgivningen og administrationen benyttes af spekulanter til at fremme egne profitinteresser, og vi beboere bliver hver gang de egentlige tabere.

Hvordan går det egentlig til? Lovene synes at give os nogle rettigheder, administrationen siger de gør, hvad de kan for at betjene borgerne, og politikerne lover os både det ene og det andet!

Nogle af grundene er nok, at vi som borgere ikke kan blive oplyst om vores rettigheder, at vi som naboer ingen steder har at mødes og at vi som beboere alt for tit bliver spillet ud mod hinanden, hvor vi egentlig har fælles interesser.

Et eksempel på denne opsplitning er kommunens forhandlinger med børnehavegruppen, frittergruppen og Heimdalsgadegruppen, hvor frittergruppen blev afvist til fordel for de andre. Men netop gennem vores aktive indsats i Røde Rose er vi nu i nogen grad blevet i stand til at trænge under overfladen på nogle af de vilkår, vi er underlagt. Kommunens administrative opdeling i magistrater og byens opdeling i distrikter har vist sig at være nogle af de faktorer, der gør det let at spille os ud mod hinanden.

se evt. s.180
s.198 og s.232

MAGISTRATENS OPDELING AF BYEN ER ET ROD!

Det er en kendt tophemmelighed i Københavns kommune, at en stor del af det administrative arbejde er vanskeliggjort og uigennemskueligt, fordi en lang række distrikter går på kryds og tværs af hinanden. Kik f.eks. på følgende "broderi" over Ydre Nørrebro:

Hvad dette rod praktisk betyder for os beboere har vi en række eksempler på. Når vi siger til kommunen, at vi mangler grønne områder, så siger den, at vi jo bare kan bruge Nørrebroparken eller Hans Tavsens park, for slet ikke at tale om Fælledparken. Men det siger den også til alle andre nørrebroere, og til østerbroerne med. Og rent bortset fra, at man i hvert fald ikke kan sende mindre børn og gamle mennesker derhen fra vores kvarter på grund af afstanden og de stærkt trafikerede gader, så kan de ca. 80.000 nørrebroere altså ikke nøjes med de par lufthuller.

Eller det betyder, at når vi kræver flere børneinstitutioner i kvarteret, så siger kommunen, at vi kan bruge de ledige pladser f.eks. i Valby eller på Østerbro. Det samme siger den til folk på Amager.

De manglende sammenfaldende grænser bevirker dels en dårlig administration på det enkelte kontor, og dels en dårlig koordinering af samarbejdet mellem forskellige kontorer, institutioner m.v. Hvordan kan der f.eks. komme et samarbejde igang mellem sundhedsplejerske, læge, børneværn, børneinstitution, socialkontor m.v. når disse har forskellige distrikter og kontorer tilfældigt spredt i byen. Der er f.eks. ca. 300 læger og 50 sundhedsplejersker i København. Hvis byen var inddelt i passende distrikter ville hver sundhedsplejerske have kontakt med ca. 6 læger. Nu er forholdene sådan, at hun kan have brug for at kontakte 20 læger!!

For den enkelte borger opleves det efterhånden som en selvfølgelig planløshed og forvirring, og vi er henvist til at spille megen tid med at rende på forskellige kontorer forskellige steder i byen. På den måde er vi delt op i forskellige befolkningsgrupper, der hele tiden har en forskellig sammensætning, og vi kan derfor dårligt samarbejde om andet end et enkelt problem ad gangen f.eks. at lave en gårdrydning eller en institution. Det betyder, at det bliver vanskeligt at tage stilling til mere sammensatte problemer som samordning af forskellige legepladstyper, institutionsformer, friarealer eller mere overordnede problemer som f.eks. byplanlægning, sanering, lejerspørgsmål, institutionspriser, socialpolitik, trafik m.m.

For at vise, at der ikke kun findes en tåbelig inddeling på Nørrebro, vil vi nu vise nogle forskellige kort over grænser i København. Det er meningen, at kortene tilsammen skal bruges som eksempler og redskaber i kampen for ordnede forhold: Undersøg hvordan forholdene er der hvor du bor!

Først kommer et kort over, hvordan sygesikrings- og socialkontordistrikterne deler byen op. Når man sammenligner det med de følgende kort, ser man tydeligt, at der ikke er megen sammenhæng, og at vi derfor altid må alliere os med skiftende grupper fra sag til sag, og altid må rende 117 forskellige steder hen, når vi skal opnå noget.

De mærkelige skoledistrikter, - puljer og - områder giver heller ikke grundlag for en samordning af de problemer, der berører os som beboere, med andre interesser end dem, der lige er snævert knyttet til vores børns skolegang. At kommunen så oven i købet også ved ny placering af skoler stadig vælger helt på tværs af alle eksisterende inddelinger, understreger kun problemet yderligere. - Jfr. skoleplanerne nær en måske kommende motorgade.

se evt. bilag
nr.7j, s.477

se evt. bilag
nr.3 s. 487

Kommunen er selv klar over, at den er gal. Københavns magistrats 3. afd. har udsendt en redegørelse: "Integrering. Redegørelse med forslag til opbygning af lokale socialcentre og en central social- og sundhedsforvaltning i Københavns kommune (dec. 1971). Heri påpeges gang på gang det u hensigtsmæssige i den eksisterende opdeling. Der foreslås derfor en integrering af de sociale organer og fastlæggelse af nye distriktsgrænser. De forhold, principper og kriterier, som 3. afd. ønsker taget hensyn til ses i vedlagte bilag og svarer til vores opfattelse af f.eks. Røde Rose som et passende kvarter. Generalplandirektoratet, under magistratens 4. afd. har så lavet nogle kort med forslag til nye socialkontordistrikter, men har åbenbart ikke taget hensyn til det, der faktisk står i redegørelsen. Der er blot lavet nogle nye tilfældige grænser, der måske løser nogle enkelte administrative problemer, men som er en dårlig løsning for os beboere både på kort og på langt sigt. Sammenlign nu forslaget nedenfor med foregående og efterfølgende kort:

Redegørelsen drejer sig først og fremmest om de sociale forhold, men det fremhæves dog: "Det må således betragtes som en betydningsfuld opgave - ikke mindst i forebyggende henseende - at etablere en meget nær kontakt mellem socialcentret og områdets daginstitutioner for børn og unge, skoler, skolepsykologer, praktiserende læger, rodekontor, politi og mange andre".

Dette er pæne ord, men prøv at sammenligne kortene. Nedenfor er vist børneværnsdistrikterne og statistikdistrikterne. Sidstnævnte bruges bl.a. til at opgøre behovet for institutionspladser, men læg mærke til, at København faktisk er ét distrikt dvs. man kan risikere at få sit barn i en kommunal institution i den anden ende af byen. Og de praktiserende læger kan etablere sig frit overalt i byen uden hensyn til det faktiske behov for læger i de enkelte bydele.

Der står endvidere i redegørelsen: "Socialcentret bør ofre megen tid og arbejdskraft på etableringen af et sådant samarbejde. I denne henseende ville en medvirken fra de lokale vælgerforeninger, lokalrådene eller andre sammenlutninger inden for lokalbefolkningen sikkert være formålstjenlig, bl.a. fordi samarbejdet mellem socialcentret og de lokale offentlige institutioner ville være af temmelig begrænset værdi, hvis ikke lokalbefolkningen var helt fortrolig med centrrets muligheder".

Her nævnes altså noget så vigtigt som vores lokale politiske indflydelse på lokale forhold. Vi har jo "demokrati" i Danmark, men vores faktiske muligheder for at være med til at bestemme er igen begrænsede bl.a. af opsplitningen mellem borgerne.

Vælgerforeningerne har tilfældige grænser, der ikke er ens fra parti til parti. Ved kommunevalg er København ét distrikt, hvor der vælges 55 mennesker til i deres fritid at styre de politiske afgørelser i så stor en by som København.

Deres arbejdsvilkår er helt urimelige, og de har ingen reelle muligheder for på rimelig måde at tilgodese lokale krav (en stor del af dem bor i øvrigt på Østerbro og er embedsmænd af profession).

Valgkredsene til folketingsvalget er vist nedenfor. Sammenlign igen med de andre kort. Hvorfor følger netop huslejenævnene de samme grænser?

Vi kunne nævne mange flere inddelinger: vores forsyning med biblioteker, posthuse, politistationer, nærlegepladser. Find selv flere!

Til slut vil vi hæfte os ved planlægningen eller rettere mangelen på samme. I kommunen har nogle planlæggere lavet et forslag til områder for indsamling af statistisk materiale, som skal være forudsætning for en senere plan-

lægning. Nedenfor viste kort tyder ikke på, at forholdene bliver bedre. Som det ses, er det blot endnu en opdeling, som intet forsøger at ændre ved den eksisterende distriktsforvirring.

De viste kort er fra efteråret 1973, og nogle grænser er ved at blive ændret. Kortene er dog ikke brugt som en kritik af den enkelte grænsedragning, men brugt for at vise, at man politisk ikke ønsker at lægge nogensomhelst samlet planlægning bag opdelingen. Vores demokratiske indflydelse er bl.a. derved gjort minimal.

Dette er noget, der fremgår af alle historierne i kapitel II og når man ser kortene, kan man godt forstå, at kommunen har svært ved at modtage breve fra og forhandle med beboergrupper, samt svært ved at udsende de nødvendige meddelelser til berørte beboere.

Anderledes er det med grundejerne. De skal informeres, når deres ejendomsrettigheder berøres, og kontaktes via deres matrikelnummer; som regel får de glat deres projekter godkendt. Kommunen efterrationaliserer oven i købet deres beslutninger med såkaldt planlægning jfr. dispositionsplanen og byplanvedtægten.

Kortene illustrerer altså nogle af de vilkår, vi har at arbejde under, når vi vil prøve at forbedre de urimelige forhold i vores kvarter. Derfor har vi i Røde Rose måttet afgrænse os udadtil for at kunne samles om nogle fælles problemer og for at modvirke en opsplnitning. Historierne viser også, at det på trods af vilkårene er lykkedes os at opnå en række resultater.

RESULTATER

Vi har opsummeret, hvilke forhold vi har i Røde Rose og hvilke vilkår vi må arbejde under, når vi vil forsvare vores boligforhold mod yderligere forringelser og slås for at forbedre dem.

Arbejdet er i vores interesse, men det har hårde vilkår. Vi støder ustandselig ind i forhindringer (som i sidste ende viser sig at være af politisk karakter): det utilgængelige kommunale administrative apparat, den rodede administrative opdeling af byen, lovgivningens vage formuleringer. Trods disse vanskeligheder har vi opnået en hel række resultater. Disse bekræfter nødvendigheden af, at vi selv går i gang med at slås for vores boligvilkår. De bekræfter, at vi med egne kræfter faktisk kan tilkæmpe os bedre forhold.

De væsentligste resultater af de 4 års samarbejde i Røde Rose er følgende:

- Vi har oprettet 3 selvejende børneinstitutioner for kvarteret: 1 vuggestue 1 integreret institution og 1 udflytterbørnehave. Vedtægterne for disse institutioner er også en sejr for os, men kun en halv sejr. De er nemlig ikke formelt godkendt af kommunen. Det betyder, at institutionerne godt nok i praksis fungerer efter disse vedtægter. Men det betyder samtidig at kommunen, når som helst kan slå ned, tage vedtægterne op til behandling og forkaste dem. Vedtægterne går nemlig ud over, hvad de gældende regler fastsætter: Vedtægterne bestemmer bl.a.: Institutionerne skal kun tage børn fra Røde Rose-kvarteret. De skal samarbejde indbyrdes og med kvarteret iøvrigt. De skal ledes kollektivt af forældre og pædagoger, der i fællesskab skal bestemme, hvordan institutionerne skal fungere med hensyn til indhold og pædagogik.

Frittergruppens kamp for at få lov til at bygge et fritidshjem på kommunens grund blev i sidste øjeblik afvist, og kommunen meddelte, at den selv ville bygge nogle midlertidige mobile institutioner. Bygningerne tages fra Hudegrunden på Vesterbro. Tilmed bliver der muligvis tale om bl.a. børnehaver, hvor det, vi især står og mangler, er fritidsinstitutioner til de større børn og unge.

Det forhold, at vedtægterne kun fungerer uformelt og på kommunens "nåde" er et eksempel på, at vi i dette arbejde ikke vinder endelige sejre, og at vi altid står i fare for at blive fravristet vores tilkæmpede resultater. Frittergruppens historie er også et eksempel på, at vi bliver udsat for forskellige angreb og forsøg på forringelse af vores forhold. De var længe i tilsyneladende realistiske forhandlinger med kommunen om deres projekt, men blev så overrumplet af et pludseligt "nej" fra kommunen.

- Endnu et resultat i forbindelse med institutionsgruppernes arbejde er, at kommunen har indrømmet, at vi har for dårlig institutionsdækning i Røde Rose-kvarteret, målt i forhold til byen som helhed. Kommunen accepterede reelt vores argument for oprettelse af institutioner, idet den gik ind på at betragte kvarteret som en enhed. Kommunens første reaktion var at betvivle rigtigheden af vores tal for institutionsdækningen. Den næste var at sætte den statistiske afdeling til at regne tallene efter. Her konkluderede man: "Det undersøgte område Røde Rose er i forhold til kommunen som helhed dårligt forsynet med samtlige institutionsarter. Dette vil ikke ændre sig ved etableringen af de planlagte institutioner eller ved befolkningsudviklingen frem til 1980".

se evt. bilag
nr. 8 s. 434

- I 3 karreer har beboerne fået godkendt deres gårdrydningsprojekter. Foreløbig er kun en enkelt af gårdrydningerne også sat i gang. Det er usikkert, hvornår de andre bliver sat i gang.

se evt. s.57

- Et resultat i den forbindelse er, at gårdrydningskontoret nu godkender projekter som er udarbejdet af de lokale beboere evt. med småændringer. Kommunens endelige forslag sendes endog tilbage til godkendelse og kommentarer hos beboerne i karreen. Således er de godkendte projekter i nær overensstemmelse med beboernes forslag. Ifølge loven har ejerne imidlertid forret, hvis det lykkes dem at komme med et fællesprojekt.

se evt. s.491

- I Fenrisgadesagen lykkedes det beboerne at forhindre, at huset blev revet ned. Imidlertid blev deres og kvarterets forhold alligevel forringet, idet nybyggeri ikke kunne forhindres og konsekvenserne af det blev, at nabogrunden blev bebygget i 5 etager. Her var før 1 etages garager, så kvarteret er nu blevet højere udnyttet. Der tiltrækkes dermed også mere trafik, det offentlige

se evt. s.121

se evt. bilag
nr. 1 s. 486

serviceniveau forringes. Og byggeriets parkeringsanlæg, der rager op til 1. etage, har betydet, at der nu er dårligere gårdforhold og lysforhold i lejligheder og gård. Denne forringelse er tilmed grundigt cementeret!! Fenrisgadehuset har dog gennem samarbejde med Røde Rose III i Heimdalsgade sørget for, at institutionens gårdanlæg bliver tilgængeligt for Fenrisgadehusets beboere via en trappe.

se evt. s.285

- I Top-House-sagen fik vi ikke gennemført, at der blev etableret fælles gårdanlæg med nybyggeriet, men vi fik en række erfaringer om, hvad kommunen er for en, hvad byggespekulanternes rettigheder er, og hvad planlægningen repræsenterer. Kommunen fraveg beboernes interesser og krav og lod den oprindelige betingelse for byggetilladelse bortfalde: nemlig fælles gårdanlæg. Dette var helt i overensstemmelse med spekulantens interesser og kommunen trådte således en gang for alle beboernes muligheder for ordentlige friarealforhold under fode. Vi fik gennem denne kamp den erfaring, at planlægningen faktisk ikke er virkelig planlægning, men en efterrationalisering af spekulanternes dispositioner og byggeønsker. Således blev byggetilladelsen givet af den kommunale administration førend der så meget som var udarbejdet en byplanvedtægt for karreen. Da den så blev udarbejdet, måtte den selvfølgelig "tage hensyn til" den allerede givne byggetilladelse og det påbegyndte byggeri! Denne sidstnævnte erfaring blev også gjort i Fenrisgadesagen.

Et resultat af arbejdet med Top-House-sagen er, at det lykkedes beboerne i karreen at afsløre disse forhold omkring kommunen og planlægningen overfor en bredere offentlighed via radio og presse. Det lykkedes i den grad, at ordet Top-House er gået ind i sproget som betegnelse for et spekulationsbyggeri - og dermed som et enkeltstående tilfælde - skønt det blot var et blandt mange typiske eksempler på planlægningens og kommunens funktion i (den private) byfornyelse.

se evt. s.295

- I dispositionsplansagen gjorde vi igen den erfaring, at kommunen iværksætter udarbejdelse af planer som en efterrationalisering af de private dispositioner i form af byggeønsker og administrativt givne byggetilladelser. Derudover var resultaterne af dispositionsplansagen det, at vi gennem vores arbejde og vores "kritiske supplement" fik skabt så meget røre om sagen, at den blev et åbentlyst politisk spørgsmål. Således blev den udskudt gang på gang (i 10 måneder) og først vedtaget i perioden efter kommunevalget i 1974 og inden indsættelsen af den nye borgerrepræsentation, da afgørelsen ikke længere kunne få indflydelse på valget. Konkret er vores resultater i forbindelse med dispositionsplanen, at dispensationer for udnyttelsesgraden ved nybyggeri med ekstra 30% nu kun kan gives af borgerrepræsentationen, hvor det var foreslået, at administrationen skulle kunne dispensere.

se evt. bilag
nr.7, s.475

Samtidig skal der nu ifølge dispositionsplanen udarbejdes byplanvedtægter for de enkelte delområder. Det giver os mulighed for at vi med den kan kræve byplanvedtægter, udarbejdet for en karré inden en spekulant får kig på den.

Disse bestemmelser i dispositionsplanen for Dagsmargade-området har desuden kunnet hjælpe beboerne på Christianshavn til en foreløbig sejr i deres kamp mod et spekulationsbyggeri.

Det lykkedes imidlertid ikke at få ændret dispositionsplan-forslaget til at omfatte hele Røde Rose. Eller at få iværksat arbejdet med en ændret administrativ opdeling af byen. Eller at få standset udbygningen. Eller at få fastsat normer for afstande til og størrelser på institutioner og friarealer. Eller

at få planens smukke ord om den ønskelige institutionsdækning i området fulgt op af en tilsvarende økonomisk plan. Eller

- I Allersgade-Thorsgade-karreen var resultatet af legepladsgruppens aktivitet og beboerkomiteens fortsatte arbejde, at der blev nedlagt §9-forbud på tomten, dvs. forbud mod byggeri i 1 år - og at kommunen faktisk har lavet en byplanvedtægt, der opfylder kravet om et grønt område. Desuden resulterede det i, at saneringselskabets plan var usædvanlig forsigtig: den foreslog punkt-saneringer og gårdrydninger, hvor man kunne have frygtet et totalsaneringsprojekt. I næste omgang har karrékommiteens arbejde med saneringsplanen resulteret i, at kommunen (Wassard) i sidste øjeblik inden §9-forbuddets udløb faktisk har udarbejdet en byplanvedtægt for karreen. Den bestemmer en udnyttelsesgrad på 1.25 i karreen, hvilket ifølge dispositionsplanen er det normalt maximale ved nybyggeri (denne bestemmelse er et resultat af vores kamp mod dispositionsplanen). Som følge af denne byplanvedtægt er der nu udsigt til et stort samlet grønt bælte som friareal for karreen - en gang ad åre. I dette bælte er privat byfornyelse derfor umulig. Imidlertid er saneringsplanen gået i stå p.g.a. beboernes indsigelser. Der eksisterer altså foreløbig hverken tidsplan eller økonomisk plan for anlæggets gennemførelse eller for husenes modernisering. Beboernes stilling er altså stadig lige uafklaret.

se evt. s.267

- Rosenbladet udsprang af et børnehavegruppemedlems behov for at skaffe sig overblik over aktiviteterne i kvarteret. Gennem det har aktive og andre interesserede mulighed for at fortælle, hvad der er sket i den forløbne måned, bringe andre oplysninger, gode ideer m.m. Bladet opfylder således for mange af os en stor del af vores behov for oplysning om, hvad der sker, der hvor vi ikke selv er med.

se evt. s. 185

- I Vølundsgade er dannet gadeforeningen Triv-selv, som foreløbig har taget initiativ til etablering af bedre trafikforhold i gaden via skilparkerer i stedet for dobbeltparkerer og desuden forbedring af gadens lille grønne anlæg, så det kan bruges af beboerne. Derudover er over halvdelen af gadens facader malet til 1. etages højde og nogle af de små gårde er blevet forbedret som opholdsarealer ved hjælp af borde, bænke, maling, blomsterkasser m.m. Initiativerne er kommet frem på foreningens møder, er blevet iværksat og udført af de beboere, der havde bedst tid og kræfter med støtte fra mange andre beboere i selve den praktiske udførelse af arbejdet. Gårdrydningen i Vølundsgade, som der også blev taget initiativ til gennem gadeforeningen er foreløbig gået i stå, ikke så meget p.g.a. konflikter med kommunen, som p.g.a. konflikter mellem lejerne i karreen og andelsboligforeningerne, hvoraf de sidstnævnte er gået kraftigt imod etablering af fællesgård. Derudover arrangerer foreningen andespil, loppemarked, fester, udflugter, filmforevisninger m.m. for gadens beboere.

se evt. s.279

- I Odinsgården har beboerne dannet en karréforening, som foruden at videreføre arbejdet med gårdsaneringen bl.a. er begyndt at tage fat på vedligeholdelsesproblemerne i ejendommen. Foreningen har også mere selskabelige aktiviteter.

se evt. s.57

- Som følge af børnehavegruppens anke er cirkulæret om administration af by- og landzonenloven blevet ændret, så det nu er muligt at etablere bl.a. udflytterbørnehaver i landzone.

se evt. s.133

- Det er lykkedes nogle af os ved deltagelse i et kursus at få indflydelse på udformningen af saneringslovens §9 a, således at bestemmelserne for saneringsplaner nu ligner dem, der gælder for byplanvedtægter. Følgen er, at for-

slaget skal uddeles til samtlige beboere, samt at der skal afholdes møder mellem beboere og saneringselskab.

- Gennem vores arbejde med dispositionsplanen har vi været med til at rejse sagen om den grove udnyttelse af lavt udnyttede arealer i brokvartererne, der bl.a. er taget op i miljøministeriets kommitteredes rapport om byfornyelse i København og Frederiksberg.

- Det er dog ikke alle grupper, det er lykkedes for:

Gruppen af pensionister, der fandt sammen efter blad nr. 6, kunne ikke klare arbejdsbyrden med at lave et dagscenter; grupper af lejere i forskellige tilfælde med dyre varmeregnskaber og fupmodernisering har alle måttet opgive fordi opgaven var for stor for en enkelt gruppe.

Vores resultater har selvfølgelig styrket og udbygget sammenholdet i kvarteret, men vi skulle gerne blive flere. På fire år er vi blevet omkring halv-andethundrede konstant aktive, mange flere har været med, men er måske flyttet og nye er kommet til. Vi har set, at i situationer, hvor meget står på spil kan vi hurtigt blive mange, f.eks. brevene fra 700 beboere omkring tomten i Allersgade.

Selv om nogle af de dannede grupper i kvarteret er gået i stykker, er der stadig knyttet flere kontakter. Nu står vi ikke mere enkeltvis i kvarteret; der er en hel masse mennesker i forskellige grupper at henvende sig til.

se evt. s.268
og bilag nr.2
s.440

KONTINUITETEN I ARBEJDET, OPLØSNING OG VANSKELIGHEDER

Initiativgruppens oprindelige plan gik ud på, at den skulle sørge for, at den forholdsvis hurtigt kunne gøre sig selv overflødig. Det skulle ske ved at tage initiativ til en samordning af de enkeltstående gruppers aktiviteter. Det gik imidlertid ikke så let - arbejdet blev for stort. Inden sin død nåede initiativgruppen dog at gøre følgende forsøg på at formidle den kontakt mellem grupperne, som er en nødvendig forudsætning for en samordning, bl.a. ved forslag til fælles opgaver:

I foråret 1972 gik de forskellige grupper i vores kvarter sammen om at lave et møde på Studentersettlementet Saxogården på Vesterbro. Her fortalte vi, hvad vi havde lavet og opnået indtil da. Senere samme forår lavede vi bladet Røde Rose nr. 6, som vi omdelte til hele kvarteret. Det gav de eksisterende grupper en tiltrængt saltvandsindsprøjtning i form af nye medlemmer og førte til dannelse af to nye grupper. I begge tilfælde opnåede vi at få mere kendskab til hinanden på tværs af grupperne.

I begyndelsen af efteråret samme år mødtes vi og snakkede om dispositionsplanforslaget for Dagmarsgadeområdet. Vi kunne ikke som grupper overkomme at forpligte os til at arbejde med sagen. Men en dispositionsplangruppe blev alligevel dannet - ved selvvalg ligesom de eksisterende grupper var. - Men den bestod til gengæld af folk, som var med i de allerede eksisterende grupper. Endelig samme efterår samledes vi fra forskellige grupper til en aften på det lokale bibliotek, hvor vi fortalte naboer fra de andre kvarterer på Nørrebro om vores arbejde; og samtidig udvidede vi vores kendskab til hinanden. Vi har også kunnet samles om at lave en radioudsendelse om Røde Rose, en børnepasningsordning, en kvartersfest og sidst men ikke mindst denne bog.

Det har derimod været svært at sikre tilgangen til eksisterende grupper samt at støtte dannelse af nye. Siden Røde Rose nr. 6 maj 1972 har grupperne ikke forsøgt at gå sammen om at skaffe sig nye kræfter, og dispositionsplangruppen var ikke rigtig i stand til at følge de nye mulige gruppedannelser efter blad nr. 7 op.

Når en gruppes opgaver er foreløbigt løst og de daglige krav til familie og privatliv måske tager energien fra gruppemedlemmerne, vil den opløse sig, medmindre den finder på en ny opgave. Hvis ikke bevægelsen i kvarteret skal svækkes afgørende, skal vi hele tiden kunne blive flere og hele tiden kunne tage nye initiativer.

Det arbejde, grupperne må foretage, er yderst krævende og udvikler med tiden en stor ophobning hos de mest aktive i retning af erfaring og kompetence. At finde rundt i magistratens labirinter, kende lovgivningen, vide hvilke knapper man skal trykke på, er vanskeligt og tidsrøvende. Vores betingelser gør, at nogle af medlemmerne i en gruppe bliver stadig dygtigere, mens andre føler deres manglende viden og falder fra. De, som har bedst tid, studerende, hjemmegående husmødre o.a. har her en fordel fremfor dem, der ikke kan gå til møde med magistraten om dagen på grund af fast arbejdstid. De samme har tit ikke adgang til telefon i dagtimerne, hvor de offentlige kontorer har åbent. Nogle kommer let til at slynge om sig med fine ord, magistrat, byplanvedtægter, 4. afdeling, ting som andre ikke umiddelbart forstår. Den stærke arbejdsdeling og specialisering i samfundet viser sig også hos os. Vi tvinges til mere eller mindre selv at specialisere os og dele arbejdet. Det svækker os til gengæld indadtil.

Disse forhold kender vi i alle grupperne. Det er vore vilkår hvad enten vi kan lide det eller ej. Med det er nødvendigt at modarbejde dem ved at ofre megen tid på ved møderne at gennemdiskutere og forklare forholdene, lave grundige referater af både gruppemøder og møder med andre, oplyse nye medlemmer, fordele arbejdsopgaverne og ansvaret omhyggeligt og trække på netop de evner og forudsætninger, som hvert enkelt gruppemedlem møder op med. Man må bevist undgå, at der i grupperne sker en monopolisering af viden og også fordele opgaverne til dem, der ikke før har prøvet, og så finde sig i, at processen foregår lidt langsommere, fremfor hver gang at lade den samme, den mest erfarne, tage sig af problemet. Gør man ikke det, risikerer man, at arbejdet mister i bredden hvad det måske for en tid vandt i effektiviteten. Det bliver desuden svært at fastholde resultaterne, fordi for få får indsigt i, hvordan og på hvilke betingelser, de er opnået.

Vanskelighederne for arbejdet i vores grupper skyldes bl.a. vore ydre betingelser. Det er her ikke indlysende at vi skal forhandle med kommunen på deres vilkår. Det er vores kvarter. Vi burde selv bestemme hvorledes vi ønsker det ændret og forbedret. Men foreløbig har vi kæmpet for at fastholde vores rettigheder og også her er ændringer i de ydre vilkår påtrængende:

- Møder med kommunen skal kunne lægges også uden for almindelig arbejdstid.
- Når det offentlige henvender sig til en gruppe om materiale, må henvendelserne komme i rimelig tid før en afleveringsfrist.
- Når lovene, f.eks. i forbindelse med byplanvedtægter, giver en frist for indsigelse skal denne være fra de implicerede er blevet informeret, og ikke fra den pågældende beslutning er vedtaget. Også disse frister skal være passende

lange. 6 uger er f.eks. urimelig kort tid for en gruppe mennesker, der måske ikke kender hinanden, til at gennemarbejde en byplanvedtægt.

- Det skal være en pligt for det offentlige at informere grupper, der henvender sig, om hvem de skal henvende sig til hvor, hvornår, om hvad.

Det fremgår af det foregående, at samordningen af gruppernes arbejde er et problem for os. Dispositionsplangruppens dannelse og sammensætning indeholdt kimen til den nødvendige samordning. Gruppen kaldte sig den foreløbige kvartersforsamling. Kvartersforsamling - fordi den hørte til i et kvarter. Foreløbig - fordi den, selv om medlemmerne kom fra de fleste af grupperne, var selvvalgt. Vi talte allerede den gang om fordelene ved en fælles organisation. Men arbejdet med dispositionsplanen krævede hele gruppens indsats, og initiativet til den endelige kvartersforsamling kunne den ikke tage.

Senest har vi i redaktionsgruppen stærkt følt manglen på en samlet organisation. Problemerne med økonomien og kontorets drift viser tydeligt vores organisatoriske opsplitning.

Kontoret i Thorsgade tjener som fælles mødelokale og arkiv for gruppernes materialer (breve, mødereferater etc.) og dermed til gensidig orientering og opsamling af erfaring til nye, der måtte ønske at gå igang selv. Det er et uundværligt produktionssted med duplikator og foto- og foldemaskine. Endvidere er det vores kontaktsted såvel indadtil som udadtil med telefon etc. Til at begynde med i initiativgruppens tid var der en fast vagtordning, men da initiativgruppen døde, skrumpede åbningstiden ind for til sidst at ophøre. Kontorets drift varetoges derefter i lang tid på tilfældig vis. Og det skyldtes enkelte personers ansvarsbevidsthed, at huslejen blev betalt, og petroleum, papir etc. indkøbt. På det seneste af en række møder, tværgruppemøder, har seks af deltagerne påtaget sig at passe kontoret og fordelt arbejdet imellem sig.

Også vores økonomi er tilfældig. Regnskabet har balanceret med ca. kr. 19.000 i 1970-71, kr. 7.000 i 1972, 12.000 i 1973. Indtægterne stammer først og fremmest fra gaver og personlige udlæg fra de personer, der selv har været aktive i arbejdet. Dette er især påfaldende det første år. Vi har forsøgt en slags kontingentordning i grupperne, men den fungerede kun det første halve år, vi arbejdede på denne bog. Andre penge er kommet ind gennem honorarer for studie-kredse, foredrag og diskussionsoplæg af medlemmer af grupperne. Lidt har vi fået ind gennem et legat. Stort set er pengene indkommet tilfældigt, efterhånden som der var brug for dem, og en virkelig organisering af finanserne har vi ikke.

Der ligger noget opmuntrende i, at et arbejde som det, der er foregået i Røde Rose kan finansieres af os selv. Men det er uholdbart i længden at lade finansieringen være tilfældig. Selv de mest ivriges pengepung kan løbe tom. Men hvad værre er, det er ikke muligt f.eks. at leje nye lokaler, overtage telefon o.l., fordi ingen enkeltperson kan påtage sig sådanne forpligtelser. Og det er faktisk hvad vi akut har brug for at få ordnet, da huset, hvor kontoret ligger, snart skal saneres.

PÅTRÆNGENDE OPGAVER

Vi har i kvarteret to slags påtrængende opgaver, som kun kan løses ved en eller anden form for kvartersorganisation. Ingen enkeltstående gruppe kan løse

dem. Dertil er de for omfattende. Hvis derfor ikke bevægelsen i Røde Rose skal gå under, må den styrkes gennem en samlet organisering af de fælles interesser, vi har som beboere. I redaktionsgruppen kan vi i hvert fald se følgende opgaver:

Dels må vi kæmpe for en række sager, der er sat i gang, men som ikke er fulgt op, og dels er det nødvendigt at tage en række nye initiativer angående problemer, som vi har erkendt, men som vi ikke har kunnet overkomme at gøre noget ved.

1. For så vidt angår dispositionsplanforslaget må vi sørge for at undersøge, hvornår miljøministeriet behandler planen, og om de tager hensyn til vores krav. Derefter må vi til stadighed kontrollere, om det, der kommer til at stå i den endelige plan, virkelig bliver overholdt, f.eks. at udnyttelsesgraden holdes under 1.25, at der udarbejdes byplanvedtægter m.v.

I Thorsgade/Allersgade karreen er der som omtalt mange problemer, der presser sig på: Først og fremmest må der kæmpes for at få en ordentlig saneringsplan. Der skal laves gårdrydninger m.v., og endelig skal disse ting samstemmes med den vedtagne byplan til vores fordel. Kommunen skal presses til at sætte de godkendte gårdrydningsprojekter i værk.

For de tre institutioners vedkommende gælder det om at få samstemt vedtægterne og om at få dem godkendt. Lerbakkehus skal færdiggøres, og for alle institutionerne gælder det om at få børn nok. Angående behovet for fritidshjemspladser for de 7-18 årige gælder det om at fastholde kommunen på de løfter, de gav under behandlingen af frittergruppens projekt.

se evt. s.241

2. I vores supplement til dispositionsplanen fremkom vi med en række krav, som det er nødvendigt at arbejde for, når vi vil modvirke yderligere forringelser og kæmpe for forbedringer i kvarteret: Der skal iværksættes arbejde for at opdele byen i passende kvarterer, så det utrolige grænseroderi ophører. Vi må kræve en planlægning, der tager hensyn til vores tarv. Nærmest for os ligger det at kræve en plan for resten af Røde Rose, så de endnu lavt udnyttede arealer bl.a. sikres til vores hårdt tiltrængte friarealer. Vi må også kræve en institutionsplanlægning, der anviser penge, steder og tidspunkter for udbygningen af de tiltrængte institutioner i modsætning til det, som kun loves os en gang ad åre.

Vi må altså kræve bestemte normer for deres antal, størrelse og for gangafstand mellem hjem og institution. Også forholdene i forbindelse med den eneste skole der ligger i kvarteret må tages op. Den har alt for dårlige forhold for børn og lærere. Den kan kun betjene en del af Røde Rose. Den trænger til at sættes i stand og til at udbygges. Den skole, som dispositionsplanen lægger på Remisegrunden, trænger vi også til, men nok ikke der, jvfr. dispositionsplangruppens historie. Endelig havde vi i vores supplement et eksempel på en bedre trafikløsning, som vi kan arbejde med. Trafikproblemerne i kvarteret trænger til en løsning.

se evt. bilag
nr. 7å, s.482

I Gormsgade/Thyrasgade er der planer om endnu et spekulationsbyggeri. Det vil betyde en uhyre forringelse af den del af kvarteret der i forvejen er hårdt plaget af spekulationsbyggerier, og det vil medføre, at en hel del mennesker må flytte - hvis det ikke bliver stoppet.

For institutionerne gælder det om på landsplan at modarbejde den politik, der for det første lader uuddannet personale arbejde i normerede stillinger, uden at disse behøver at blive slået op som ledige, der for det andet prøver at forringe normeringerne, og endelig gør institutionerne relativt dyrere, bl.a.

fordi fripladsgrænserne ikke er ændret, siden de for tre år siden blev forringet. Dette er medvirkende til, at mange børn må tages ud af institutionerne. De må så enten klare sig selv, blive sat i privat pleje, som langt fra altid kan give dem de nødvendige udviklingsmuligheder - eller blive passet af deres mødre, der så må opgive deres erhvervsarbejde.

På kommunalt plan må der kæmpes for, at selvejende institutioner i det mindste ikke bliver gjort dyrere end kommunale. På lokalt plan i Røde Rose må der sættes et samarbejde igang med de andre institutioner, de kommunale institutioner såvel som menighedsinstitutionerne. Dette er specielt aktuelt i forbindelse med anbringelse af nye mobile institutioner i Rådmandsgade: bliver det børnehaver, som vi lige nu har "nok" af? eller bliver det et fritidshjem, vi så hårdt trænger til?

Som omtalt er vi ind imellem stødt på særlige problemer for de ældre. De er ofte en overset gruppe, der desværre let trækker sig tilbage og opgiver at slås for berettigede krav. Der eksisterer sikkert mange pensionister med gode kræfter, der med lidt støtte kan og vil arbejde for at forbedre deres kår.

Lejerproblemerne har det indtil nu ikke været muligt at gøre noget effektivt ved, f.eks. i Fenrisgade sagen, ved fupmoderniseringen i Baldersgade og på Nørrebrogade, eller i forbindelse med en sag om varmeregnskab på Jagtvej. Vedligeholdelsesproblemerne har været et tilbagevendende samtaleemne i bl.a. gårdrydningsgrupperne, og der er nu holdt et møde om det i Odinsgården. Vi bliver derfor nødt til at finde en måde at organisere os på som lejere, der gør det muligt for os at skaffe den sagkundskab og de erfaringer, der gør det muligt at tage disse problemer op med bedre resultat. En organisering, hvor også andelsboligforeningerne kan hente støtte.

Der er sikkert mange flere problemer, som trænger til at tages op, og som der derfor vil være mange, der vil arbejde med. Også nye problemer er kommet til, f.eks. den store arbejdsløshed. Hvad med at kræve vedligeholdelsesarbejder og rimelige forbedringer sat i gang på vores huse?

- Eller den kunstige energikrise. Hvordan skal f.eks. pensionister kunne betale mere end dobbelte priser, endside stå i kø på det rigtige tidspunkt og bære de tunge dunke hjem?
- Eller miljøproblemer, trafikstøj, røg og møg. De seneste undersøgelser viser, at Nørrebro er byens mest forurenede bydel.
- Eller de øgede fødevarerpriser. Hvad med at lave en indkøbsforening? Og små andelsfrysehuse i hver karré? På den måde kan vi både købe sundere og billigere mad - og vi undgår det overflødige i, at hver familie køber sin fryseboks.

KVARTERSFORSAMLINGEN

Det har vist sig, at alle nu påtrængende opgaver i Røde Rose ikke kan løses af de enkeltstående grupper alene. Vi vil dog slå fast, at arbejdet skal foregå i de konkrete grupper, som har vanskelighederne inde på livet. Ingen overinstans skal kunne tage initiativer og beslutninger fra dem, en sag vedrører. Hvis det nemlig sker, vil vores bevægelse miste i styrke, måske endda visne og dø - og vi vil have gjort dårlig brug af vores tidligere erfaringer og resultater.

Men vi har brug for en organisation, der dels er et sted hvor den enkelte gruppe kan henvende sig for at få støtte i vanskelige sager og dels kan handle i fælles anliggender.

Vi har brug for en forsamling, der kan koordinere de opgaver, der er fælles for flere grupper samt tage sig af opgaver, der implicerer andre end Røde Rose grupper. F.eks. føre forhandlinger med kommunen eller samarbejde med beboergrupper andre steder i byen og på landet.

Vi har brug for en forsamling der kan tage en række nye initiativer, som dem, der er nævnt i foregående afsnit. Dertil kræves penge, og forsamlingen er en forudsætning for orden i vores økonomi, som den altså også skal tage sig af. Det er også vigtigt at vi får et nyt kontor, et produktionssted, hvor vores erfaringer fortsat kan samles, og hvor vi kan kontakte hinanden og blive kontaktet af andre.

Endelig har vi brug for en forsamling, der kan foretage en planlægning og en prioritering af kommende opgaver, så vi ikke fremover fortsat er nødt til at arbejde på de forudsætninger, som andre opstiller for os.

Selv vil vi i redaktionsgruppen sørge for, at vores overvejelser her bliver diskuteret i institutionerne, beboerkomiteerne, gade- og beboerforeningerne, i alle de grupper, der har været med til at skrive denne bog. Derefter kan vi forbåbentlig i fællesskab gå i gang med at finde en god måde at samordne og udvide vores aktiviteter på.

Foreløbig er der sket det, at et medlem af vores gruppe i efteråret 1974 tog initiativ til en række møder, hvoraf der nu har været holdt tre - de tidligere omtalte tværgruppemøder. Her har deltagerne - især fra institutionerne - diskuteret mulighederne for samarbejde og opkastet planer om en kontaktgruppe med den opgave at holde grupperne i indbyrdes kommunikation. På det seneste af møderne drøftede man muligheden for at gøre Rosenbladet til gruppernes og institutionernes fælles avis. Desuden snakkede man om udsendelse af nye Røde Rose blade.

NABOER I HELE LANDET, FOREN JER!

Ligesom de enkelte grupper i vores kvarter ikke kan stå alene, så kan kvarteret Røde Rose heller ikke.

Derfor må mange flere rundt omkring i landet gå sammen om at forbedre deres forhold. Vi har skrevet bogen for at medvirke til, at det sker. Lær om muligt af vores erfaringer, og brug i hvert fald håndbogsafsnittene i kapitel 4. Vores redegørelser for fremgangsmåder ved gårdrydning, institutionsoprettelse, brug af fritidslov osv. er skrevet på grundlag af vores konkrete erfaringer med anvendelse af de forskellige lovbestemmelser. - Men tro ikke, at det er nødvendigt at begynde med en kvartersorganisation, f.eks. en forening, bare fordi vi nu mener, at vi har brug for at blive organiseret nu. Vi mener selv, at vi har nået vores resultater, fordi vi begyndte som enkelte grupper med hver sin begrænsede opgave. Vi har gjort arbejdet selv, ingen har kunnet gøre det for os.

se evt. s.489

Tag denne bog - gå sammen - byg med den - brug den som redskab og våben - skab bedre leveforhold!

Kapitel 4. Bilag, Vejledninger og Statistik - til fri afbenyttelse

- 349 BILAG TIL FORORD
- 351 BILAG TIL KAPITEL I
- 371 BILAG TIL BALDERSGÅRDRYDNINGEN
- 375 BILAG TIL HISTORIEN OM ODINGÅRD
- 379 BILAG TIL GÅRDRYDNINGEN I VØLUNDSGADE
- 383 BILAG TIL VORES FØRSTE INSTITUTION RØDE ROSE I
- 391 BILAG TIL FENRISGADESAGEN
- 399 BILAG TIL KAMPEN FOR RØDE ROSE II
- 421 BILAG TIL ROSENBLADET
- 425 BILAG TIL RØDE ROSE III
- 429 BILAG TIL MASSER AF PLADS - TIL SPEKULANTER OG NØGLEBØRN?
- 439 BILAG TIL TOMTEN I ALLERSGADE
- 451 BILAG TIL GADEFØRENINGEN TRIVSELV
- 453 BILAG TIL KAMPEN OM EN BYPLANVEDTÆGT
- 459 BILAG TIL DISPOSITIONSPANEN FOR DAGMARSGADEOMRÅDET
- 485 BILAG TIL KAPITEL III
- 491 HVORDAN FÅR MAN RYDDET SIN GÅRD
- 503 FRITIDSLOVEN
- 507 HVORDAN FÅR MAN EN INSTITUTION TIL SIT KVARTER
- 525 PENGEMANCEL?
- 529 LIDT STATISTIK

Bilag til Forord

[Faded text in the top-left quadrant, likely the beginning of a preface or introduction.]

[Faded text in the top-right quadrant, likely the beginning of a preface or introduction.]

[Faded text in the bottom-left quadrant, likely the beginning of a preface or introduction.]

[Faded text in the bottom-right quadrant, likely the beginning of a preface or introduction.]

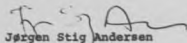
STATENS SAMFUNDSVIDENSKABELIGE FORSKNINGSRÅD
 NOLLENS KANAL 7 · 1000 KØBENHAVN K
 TLF. 80 11 42 00

J. nr. 514-3671
 dato 19. september 1974
 jsa/lj

Kvartaret Røde Rose
 v/ Fleming Rinde
 Thorsgade 7
 2200 København K.

I anledning af Deres ansøgning af 5. august 1974 om 30.201 kr. til dækning af trykning af afhandlingen: "En hilsen til dig, nabo - fra Røde Rose" skal man meddele Dem, at forskningsrådet ikke har set sig i stand til at imødekomme Deres ansøgning.

P.F.V.
 e.b.

 Jørgen Stig Andersen

BOLIGMINISTERIET
 TELEFON 80 11 42 01

SLOTSBOLMSGADE 12
 1216 KØBENHAVN K. 4. 17 OKT. 1974
 l.kt. j.nr. 570-29-1974

/eh

Røde Rose
 v/hr. Fleming Rinde
 Hildursgade 5
 2100 Kbhvn. Ø.

Under dags dato har man tilkrevet miljøministeriet, således:

" Fra organisationen "Røde Rose" har boligministeriet den 23. september 1974 modtaget en ansøgning om et statstilskud på 30.200 kr. til trykning og indbinding af en materialesamling, som organisationen har ladet udarbejde, og som skal belyse borgernes indflydelse på den kommunale planlægning. Der er i ansøgningen henvist til saneringslovens § 48, hvorefter der kan ydes tilskud til forekning, rådgivning og planlægning vedrørende sanering og byfornyelse.

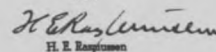
Det fremgår af sagen, at byplanafdelingen under Statens Byggeforskningsinstitut efter anbefaling fra instituttets byplanforskningsudvalg har bevilget et tilskud på 15.000 kr. til trykning af den omtalte materialesamling, og ud fra de byplanmæssige synspunkter, som er lagt til grund for ydelsen af tilskudet, kan byplanafdelingen anbefale yderligere tilskud.

Efter boligministeriets opfattelse må et eventuelt yderligere tilskud herefter ydes af midler, der er til rådighed for planlægningsformål og under henvisning til den under miljøministeriet hørende bevilgning vedrørende tilskud til forekning, oplysning og uddannelse inden for planlægningsrådet, oversender man herved ansøgningen fra "Røde Rose" til miljøministeriets videre foranstaltning.

Ansøgen er herfra underrettet om overveendelsen. "

Hvilket herved meddeles.

P. M. V.
 S.B.

 H. E. Rasmussen

1

2

BOLIGMINISTERIET
 TELEFON 80 11 42 01

SLOTSBOLMSGADE 12
 1216 KØBENHAVN K. 4. 17 OKT. 1974
 l.kt. j.nr. 570-29-1974

/eh

Røde Rose
 v/hr. Fleming Rinde
 Hildursgade 5
 2100 Kbhvn. Ø.

I skrivelse af 17. oktober 1974 orienterede boligministeriet Dem om, at den af organisationen "Røde Rose" indsendte ansøgning om et statstilskud på 30.200 kr. til trykning og indbinding af en materialesamling, var blevet overendt til miljøministeriet til videre foranstaltning, idet boligministeriet måtte være af den opfattelse, at et eventuelt tilskud måtte ydes af midler, der er til rådighed for planlægningsformål.

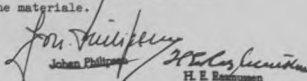
Miljøministeriet har i skrivelse af 18. november 1974 over for boligministeriet givet udtryk for, at det foreliggende manuskript, måske i en forkortet udgave, vil være af interesse for en større kreds, men at miljøministeriet ikke har bevillingsmæssig mulighed for at yde tilskud i indeværende finansår.

Boligministeriet må for sit vedkommende principielt fortsat være af den opfattelse, at statstilskud til f.eks. forskningsopgaver ikke bør kunne "stykkes sammen" af statstilskud fra flere slags statsmidler. I det foreliggende tilfælde har byplanafdelingen under statens byggeforskningsinstitut ydet et tilskud på 15.000 kr. efter anbefaling fra instituttets byplanforskningsudvalg, og boligministeriet finder derfor, at spørgsmålet om eventuelt yderligere tilskud henhører under miljøministeriets sagområde.

Man finder således ikke at kunne yde tilskud som ansøgt efter saneringslovens § 48.

Miljøministeriet er herfra underrettet om foranstående.

./. Man vedlægges det modtagne materiale.

 Johan Philip
 H. E. Rasmussen

3

Bilag til Sådan begyndte det i Røde Rose.

The main body of the page contains two columns of text, which are extremely faded and illegible. The text appears to be organized into paragraphs within each column, but the specific content cannot be discerned due to the low contrast and blurriness of the scan.

- 4 Vil ejerne ikke være med, kan man henvende sig til kommunen og få den til at påbyde ejerne at foretage en gårdrydning. Beboerne skal også i dette tilfælde betale en del af rydningen over huslejen, men ejerne kan få tilskud fra kommunen til fjernelsen af større bygninger som fx. værksteder, så den udgift skal ikke betales af beboerne. Det er altså en fordel at få kommunen med, dels fordi man kan tvinge ejerne, og dels fordi det bliver billigere for beboerne.

Det siges, at vi nu har "verdens allerbedste saneringslov", nu gælder det bare om at holde kommunen til liden, så den lever op til de store muligheder.

SÅDAN GJORDE DE I FLORSGADE

I skulle prøve at lægge en søndegstur om ad ejendommen i Florsgade nr. 1-5. Her gennemførtes Nørrebro's første frivillige gårdsanering i sommeren 1969. Før var der rådne plankeværker med pigtråd, frøede cykelskure, smuldreret asfalt og en labyrint af mørke sure smågårde. I dag er der en stor venlig og lys legeplads. Her vokser grønt, og karrens vokene kan have det rart sammen med hinanden og deres børn her.

Vi har haft en samtale med en af initiativtagerne til gårdsaneringen, fru kommunalrevisor Dagmar Henriksen:

idéer

Ja, det var vel egentlig det, at man godt kan lide at bo lidt ordentligt. Jeg stod tit i mit køkken og så ned i gården og så på, hvordan børnene legede omkring de overfyldte skraldebatter. Det eneste de havde var affaldet. Det var mig sådan imod. Og når man var nede på gaden, så sad de gamle her fra ejendommen på benke her udenfor, de havde heller ingen steder at være. Så tænkte man, at det ville jo være rart om man havde et sted, hvor vi alle kunne være.

- 5 kommunen

Nu vidste jeg gennem min tilknytning til kommunen, at der var afsat penge på budgettet til gårdsaneringer. Og der havde endda været nogle år, hvor de penge slet ikke var blevet brugt. Og så henvendte jeg mig til Stadsingeniørens direktorat og bad dem om at se på, om vi kunne få en gårdsanering her i ejendommen.

NU KUNNE MAN JO TÆNKE SIG, AT DET ER GÅET LETTERE FOR DEM? DE HAR JO DERES DAGLIGE GANG PÅ RÅDHUSET?

Nej, det tror jeg ikke. Det eneste, der har været en fordel, er jo at jeg har vidst, at mulighederne eksisterede. Jeg troede også, det ville være blevet meget sværere og havde ventet, at det blev mig der kom til at ordne det hele. Men det sagde man på kommunen, at det skulle man nok tage sig af.

Efter at de havde set på gården og godkendt den til sanering, så ordnede de alt det videre forud: Indkaldte til møde mellem ejerne, udarbejdede planer for hvordan det skulle se ud, fastlagde regler for finansiering og alt det praktiske.

Det er ikke spor svært. Jeg er overbevist om, at man bliver godt modtaget ved kommunen, og pengene er der.

Det ordnes sådan, at hver familie betaler ca. 3 kr. mere om måneden i husleje. Det er afdrag på lån, vi har fået af kommunen. De penge er da givet godt ud. En billig legemulighed for børnene, og et rart sted også for os andre.

Vi har heller ikke indtil nu betalt så meget som 5 øre til reparationer. Børnene passer vældig godt på det hele dernede i gården. Der er intet hærverk af nogen art.

modstand

Samarbejdet er gået fint. Vi har været enige om det meste næsten alle sammen. Her i ejendommen har vi holdt

- 6 beboermøde, og alle syntes det var en god idé.

Det er selvfølgelig i enhver ejendom nogle, der ikke kan lide børn. Det er måske nok de lidt ældre, der har svært ved at acceptere, at børnene også skal udfolde sig, men det har været få her, de fleste var med.

Der var fx. et læserbrev i Nørrebrobladet, hvor vi blev kaldt provoer, og den samme skrev, at gården ville blive et helvede, og at det ville udvikle sig til et støjhelvede. Der stod også: "Det bliver en hyggelig sommer vi går i møde, med hujen og skriken som i en zigøjnerlejr".

Det blev heldigvis hurtigt imedegået det læserbrev, og det er også undtagelsen. Langt de fleste synes, det er godt, vi har fået gården. Og det er ikke noget problem med støjen, det er såmænd ikke så slemt.

børnene

Børnene er jo himmelhenrykte for at være her. Om sommeren hinker, sjipper og gynger de. Selv de noget større børn kan godt lide at krybe lidt ind i legehusene og hygge sig der. De får deres frokost derned og sidder rigtig og nyder det.

Det er et dejligt syn at komme hjem fra arbejde og så se en 20 unger i alle mulige farver tøj lege dernede. Og jeg synes også de har ændret sig, siden vi fik gården, der er ikke noget særligt skænderi imellem dem. Alene det, at der nu er gode, lyse og venlige omgivelser og nogen besæftigelse, gir dem en slags harmoni, de er ikke så vilde.

de voksne

Det er især de yngre voksne, der udnytter gården. Det er helt fantastisk, tank bare hvordan man nu kan stille barnevognen ned i solen i sikkerhed. Det betyder meget. Og man kan stille en kravlegård op, så de små kan få lidt sol. Og så nyder de det vist også selv. Man kan tit se 6-7 unge mødre dernede sammen med deres

- 7 børn. Så har de liggestole og kaffe med ned i gården. Man kommer tættere på hinanden på den måde.

vedligeholdelse

Viceværtten ordner det i det daglige. Det var sådan, at da gården var lavet, var der ingen af ejendommens viceværter, der ville have noget med den at gøre. De var alle sammen bange for at få samtlige børn og voksne på nakken. Så nu har vi en mand udefra til at komme hver dag. Det er altså noget kommunen ordner.

Til sidst vil jeg sige, at det hele går så fint. Måske har det krævet, at vi pressede sagen lidt hos kommunen. Sådan noget tager noget tid. Men da de først begyndte, og bulldozeren kom rullende ind i gården - så skal jeg love for, der blev gjort noget ved sagen.

Jo, - folk fra Nørrebro er hjertelig velkommen til at komme hen og se vores gård nu. Bare kom ! Vi er faktisk ret stolte af det her.

"BARDINGS GRUND", RÅDMANDSGADE 11 - DAGMARGADE

I september sidste år kunne vi læse om nogle meget foruroligende byggeplaner i lokalbladene. Et spekulationsforetagende havde købt Bardings Rensersers areal for 3 millioner kroner, med den hensigt at bygge et 12 etagers højhus, med 121 2-værelsers og 141 1-værelse lejligheder.

Efter at sagen var blevet taget op et par gange i borgerrepræsentationen, gik magistraten med til at stoppe projektet, for at udfærdige en byplan for området: Rådmandsgade-Mimersgade-Baldersgade-Tagensvej.

Det seneste vi har hørt er, at Generalplandirektoratet stadigvæk arbejder på byplanen, og at meningen er, at det meste af området skal bruges til offentlige insti-

- 8 tutioner, bla. en skole, der er noget af det første, som skal bygges. En mindre del skal bruges til kommercielle formål.

Men de skal snart skynde sig med den plan, for efter byplanlovens § 9 kan man kun i eet år nedlægge forbud mod, at en grund bruges på en måde, der antages at være i strid med en plan der er på vej, og kun en gang uden byplannævnets samtykke. Til februar er det år gået, og er planen ikke færdig til den tid - og nægter byplannævnet at opretholde byggeforbuddet - SÅ FÅR VI ET HØJHUS MIDT PÅ NØRREBRO !

Sådan et højhus vil være til stor skade for alle andre end ejerne. Det vil skade os der allerede bor her, fordi området i forvejen er et af landets mest befolkede og mindst plejede - vi har praktisk taget ingen af de almindelige sociale goder, se efter institutionerne og kik på legemulighederne! Man taler om at tilføje et område der allerede er i pladsnød 500 nye beboere - det var rimeligere at opkøbe grunden for at råde bod på forsømmelserne. Det drejer sig om 262 lejligheder og dem er der brug for, men her vil de nye beboere være dårligt hjulpet. Hvor skulle de vide, hvor trangt her er, og med den sardindåse de tvinges ind i bliver det ikke bedre. Selv om hele ejendommens jordareal bliver parkeringsplads, så vil den ikke kunne rumme dem alle, og herligheden skal betales med det meste af lønnen.

Det må være i alles interesse at få stoppet dette højhus, og hører vi nyt i sagen, så bringer vi det her i Røde Ross.

HVAD KAN VI FÅ, OG HVORDAN: LEGESTEDER

Et legested er en børneinstitution, der har træk tilfælles med både børnehaver og fritidshjem, idet legestedet ledes af uddannede pædagoger og er åbent for børn både under og over den skolepligtige alder. Legesteder er

- 9 ikke heldagsinstitutioner, men kun beregnet til at modtage børnene nogle timer daglig, som regel på den måde, at børn under den skolepligtige alder kan bruge legestedet om formiddagen, medens de større børn er der efter skoletid.

For at kunne opnå støtte fra det offentlige skal legestedet opfylde forskellige krav med hensyn til rummernes og legepladsens indretning og størrelse, sanitære forhold osv. De enkelte krav er ret bredt formuleret, og der kan disSENSeres fra dem, så en opremning siger ikke meget om mulighederne i de enkelte tilfælde. Endvidere skal legestedet have en bestyrelse (fx. valgt blandt forældrene), en daglig leder og en vedtægt.

Til oprettelse af et legested betaler stat og kommune 70% af udgifterne til indskud, indretning af lokaler, og inventar, man skal altså skaffe 30% selv, og her er arbejdskraft lige så godt som kontanter.

Til driften betaler stat og kommune husleje og forsikringer fuldt ud: Til lønninger, materialer (ler, farver osv.) gives tilskud på 70-80%. De resterende 20-30% betales af forældrene, fx. betales der i fredensgårdens legested 90 kr. om måneden for hvert barn. Denne udgift kan man alt efter indtægts størrelse få helt eller delvis dækket hos kommunen.

EN GOD BEGYNDELSE - THORSGADE 3-13

Mærket på forsiden viser for hvert nummer af bladet, hvor de steder, vi beskæftiger os med, findes. Denne gang er der kun et mærke, nemlig ved andelsboligforeningen Thorsgade 3-13. Her er det lykkedes at forbedre gården så meget, at den nu er et sted, hvor vi har lyst til at være, når vejret ellers er godt.

Det første tilløb kom allerede i sommeren 1968, hvor vi havde fået valgt en energisk formand, der havde

- 10 tid til at tage sig af tingene. Dengang blev de værste små skure revet ned, skraldespandene blev flyttet fra tørrepladsen, der blev købt nogle borde og stole, og vi fik en lille hjemmelavet sandkasse - men stadigvæk var der ikke særlig hyggeligt at være.

Så i foråret blev der lavet en rundspørge til beboerne, om vi var interesseret i, at en mindre del af overskuddet fra andelsboligforeningen blev brugt til indkøb af legeredskaber, blomster og maling. Det blev meget positivt modtaget, så bestyrelsen købte ind, og nogle få beboere - de der havde tid til det - gik gang med at male og smedkerere.

Resultatet er først og fremmest blevet en gård, der er meget bedre at være i og lidt bedre at lege i. Som apropos til artiklen om legepladsar, skal det nævnes, at der var flere der legede her, da vi havde stillade på huset og mange løse brædder at lege med. Samtidig er gården blevet pæn at se på, og den flyder aldrig mere med affald.

Grunden til at det er blevet vellykket, er at beboerne selv har udført arbejdet, og alle var enige om, at børnene manglede et ordentligt sted at lege.

VI MÅGLER LEGEPLADSER

Der må være mange i kvarteret, der mangler et sted, hvor børnene kan lege. I alt er der nemlig kun 11 ejendomme, hvor der er opstillet legeredskaber og 1 offentlig legeplads. Samtidig er der ca. 1800 børn på 3-12 år, hvoraf der er plads til 121 i børnehaver og 69 på fritidshjem. Det vil altså sige, at hvis børnene virkelig legede på "legepladserne", skulle der være 134 børn på hver af dem, heraf ca. halvdelen under skolealderen. At "legepladserne" ikke er særlig gode, ses af følgende liste over, hvilke legeredskaber der findes på dem:

11 Jegtvej 109:	Sandkasse, klatrestativ, balancebom og karrusel.
Thorsgade 3-13:	Sandkasse, legehuse, tavler.
Thorsgade 91:	Gyngestativ og klatrestativ.
Rådmandegade 40:	Vippe, sandkasse, gynges og klatrestativ.
Rådmandegade 40:	Legehus, bord, heste, sandkasse og klatrestativ.
Mimersgade 1-19:	(Legehus, karrusel, kolbøttestativ
Mimersgade 2-18:	(og klatrestativ.
Ved Baldersplade: (offentlig)	Sandkasse, legehuse, gynges, balancebom, kolbøttestativ, vipper, klatrestativer, karrusel og boldplade.
Hæmletgade 20-22:	Gynges.
Hæmletgade 15-21:	Gynges, vipper, sandkasse, klatrestativ.
Ridgårdegade 5-7:	Gynges, sandkasse, balancebom og karrusel.
Borgm. vangen 10-14:	Gynges, sandkasse, balancebom og karrusel.

Disse ting er meget gode, så længe det drejer sig om at få rørt kroppen, men ikke særlig hensigtsmæssige, når børnene også gerne vil bruge hovederne.

2 Møder med folk, der arbejder med det til daglig: Kom til dem begge to, de hører sammen, men er ikke ens!

GÅRDRYDNINGER OG LEGESTEDER - HVORDAN ! - HVORFOR?

RÅDMANDSGADES SKOLE

MANDAG D. 9/11 & MANDAG D. 23/11 - KLOKKEN 19.30

Ansv. red. M.B. Christensen. Eget tryk.

DEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSE

Det ser overvældende ud. Men skulle tro at børnene kunne klare sig med mindre - nogen siger at andre har gjort det for dem - men det var under andre betingelser.

Vi tror at børnene vil klare sig bedre hvis vi ændrer deres betingelser, og derfor mener vi at de blir snydt med det de har nu - snydt for muligheden for at udvikle sig bedre.

Men det er noget vi tror - vi ved ikke nok om det. Men vi ved at det er vigtigt, og derfor mener vi der er god grund til at gå med til mødet på Rådmandsgades Skole, hvor vi kan få noget at vide om hvad vi kan vinde, ved at gøre noget ved det.

Det første af de to møder som handler om disse ting, holdes på mandag den 9/11 på Rådmandsgades Skole. Det starter kl. 19³⁰. Men læs det lille hefte fra sidste weekend.

DEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSE

RØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROS

.....TAGESENSVEJ.....
BANEEREN.....
 Dette områdes 1800 børn har 1 offentlig legeplads
 Der er ca 290 ejendomme.
 Der er opstillet legeredskaber på 11 af dem.
JAGTVEJ.....
NØRREBROGADE.....

HVORFOR IKKE UDNYTTE LOVEN OG GIVE BØRNE
 I DETTE OMRÅDE BEDRE BETINGELSER ?
 Læs de næste sider, og kom til mødet, der handler om hvorfor vi egentlig bør gøre noget ved det.

RØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROSERØDEROS

RØDE ROSE I KNOP

"RØDE ROSE I

KNOP"

RØDE ROSE I KNOP

Hjemmelegepladser

Hvad er der ved ejendommene?
 Blandt kvarterets 290 ejendomme er der kun opstillet legeredskaber ved de 11.

Hvad burde der være?
 Efter reglerne skal der være 70 gode hjemmelegepladser, og da de skal ligge så man kan se og høre børnene, så vil det naturligste for os nok være at bruge gårdene.

Der skal være borde og bænke til os og børnene i dem, læsteder og stativer til hulebyggeri, arealer til cykling, rullskojetelb og hinkring - plus en stor sandkasse med glide og klatrearrangementer.

Hvordan kan vi få dem?
 Det er et gammelt boligområde, men Landsbygge-loven og bygningsreglementet fastslår, at linder der ikke friarealer, så kan bygningsmyndigheden fremsætte krav om at de skal, og findes de kan man modsætte sig at de belygges eller benyttes til andet.

Det fastslås, at der i enhver ejendom med mere end 8 familier skal tilvejebringes et tilstrækkeligt stort friareal til børnene alene, og arealet skal være mindst så stort, som alle lejlighederne tilsammen.

Man kan ansætte en fritidspædagog på legepladsen. Der gives ca 70 % i tilskud til drift og oprettelse, selv skal man skaffe 30 %. Her er arbejdskraft dog lige så godt som kontanter. Til den daglige ledelse dækkes udgifterne med 70 - 80 %, resten skal forældrene betale. Denne udgift kan dog helt eller delvis dækkes af kommunen alt efter indtægts størrelse.

Kvarterlegepladser

Hvad er der i kvarteret?
 Der er 1800 børn i kvarteret, de har kun 1 kvarterlegeplads. Den er til gengæld så gammeldags, at den slet ikke giver børnene tidssvarende muligheder - og derfor bliver den da også kun brugt som hjemmelegeplads af de børn som bor i nærheden.

Hvad burde der være?
 Efter loven og byggebestemmelserne skulle der være 25 af slagsen. Hver af dem skulle have læbuse med toiletter og plads til bordtennis og stille lege som maling etc., der skulle være borde og bænke, en stor sandkasse som på hjemmelegepladsen, men også et større klatre og byggearrangement til de store, evt. i forbindelse med en mindre byggelegeplads. Dertil kommer pladser til hinkning, gruppelege og rullskojetelb, samt en mindre boldbane der skulle bruges som skøjtebane om vinteren - foruden gynge og vandarrangementer.

Hvordan kan vi få dem?
 Som for hjemmelegepladsen gælder det også her, at man med fordel kan ansætte pædagoger på stederne, samt at vi har mulighed for at skaffe os plads til dem. Hvis den standardvedtægt som boligministeriet udsendte marts 1967 skal følges, så kan kommunalbestyrelsen skaffe os friarealerne, både i form af gårdrydninger samt ved lukning for kørsel i nogle af gaderne.

Som det ses giver loven os mulighed for at tage initiativer til rydninger og oprettelse af legepladser og steder - og vi bør gøre det og tage initiativet - for Københavns kommune finder ikke ud af at gøre det selv.

Gård i Blomstråde, før og efter opfyndning - for 7 år, om måneden!

3a

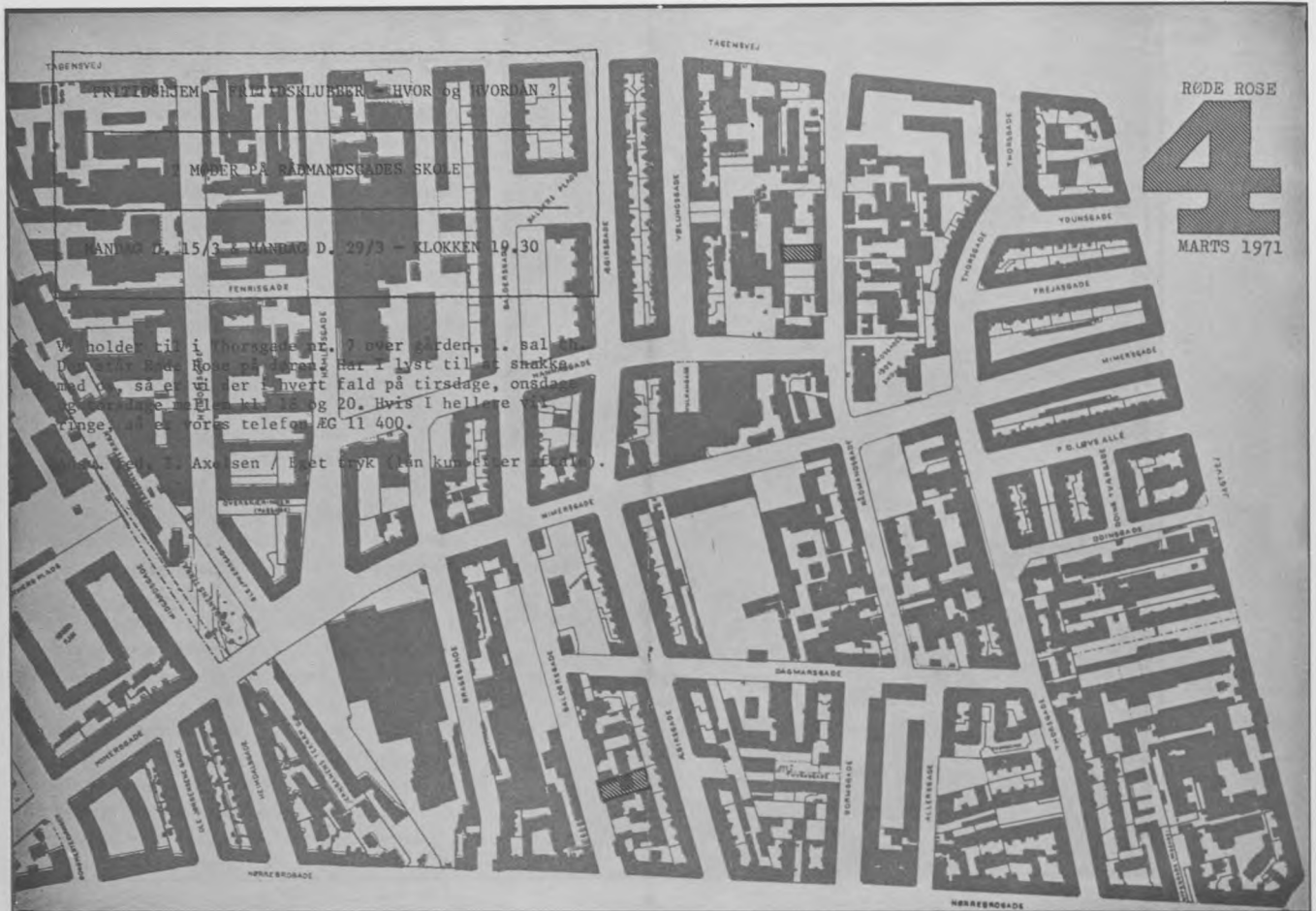
HJEMMELEGEPLADSEN

Af områdets ca. 290 ejendomme har 11 opstillet lege- redskaber, kun et sted har man ordnet og smukkeseret gården.

Men efter reglerne skal vi have 70 hjemmelegepladser, og da de skal ligge så man kan se og høre børnene, så vil det naturligste for os nok være at bruge gårdene. Der skal være borde og bænke til os og børnene i dem, læsteder og stativer til hulebyggeri, arealer til cyk- ling, rulleskøjteleb og hinkning, plus en stor sand- kasse med klatre og glideredskaber.

Ansætter man en fritidspædagog på legepladsen, så be- taler stat og kommune 70% af udgifterne til oprettel- sen og drift. Vores 30% kan delvist betales med arbej- de. I Fredensgården holder man sig til pengene, og der koster det 90 kr. om måneden pr. barn - ikke ret meget når man ser hvor meget de får ud af det.

3b

FRA FRISKOLEBØRNEASYL TIL FRITIDSHJEM OG FRITIDSKLUB

I slutningen af forrige århundrede - da Københavns hastigt voksende industri begyndte at suge landbobefolkningen til sig, dengang man grundlagde vores nuværende boligproblem ved at give grønt lys for spekulanternes grove udnyttelse af arbejderbefolkningens boligproblem - da var der en flok vælmenende mennesker, der så med bekymring på børnenes udviklingsmuligheder i de små lejligheder og mørke baggårde. Det eneste de imidlertid kunne finde på at gøre for at råde bod på det var, at arbejde for oprettelsen af de friskolebørneasyler, hvoraf det første blev oprettet på Nørrebro i 1874 under navnet Sct. Stephans Arbejdsstuer.

En af de ivrigste forkæmpere for friskolebørneasylerne, kammerherre Hennings, sagde engang i 1891: "Vil man nu søge at råde bod på de nuværende uheldige forhold, da må man have opmærksomheden henvendt på, at de børn, om hvilke her er tale, af hensyn til hele deres fremtidige bestemmelse, ikke overlæses med åndeligt arbejde udenfor skoletiden, men at man i denne henseende holder sig til hvad skolen yder. Den væsentligste opgave bør være.. at skærme barnet mod de farer der i moralsk henseende true det, og samtidig søge at udvikle.. drengene, så man kan se hvilket håndværk de egne sig for.. mens pigerne bør instrueres på en klar og let fattelig måde.. om hvad der vedrører en fornuftig tarvelig husholdning".

Han og hans venner holdt fanen højt, og gjorde hvad de fandt bedst. Der er grund til at mene, at de kunne have gjort sig til talsmænd for en noget mere fremsynet vurdering af, hvad børnene måtte være bedst tjent med, men tilbage står, at de dog var opmærksomme på problemet og prøvede at gøre noget ved det.

Så sandt som udviklingen ikke stopper, fordi vi giver den en forkert retning, så sandt er vores situation ikke den samme som deres var dengang, men den ligner den rigtignok meget, og ikke mindst når vi tænker på børnenes vilkår. Derfor er det nærliggende at spørge, om der er god grund til at mene, at vi løser vores problemer på en mere betænksom måde end de gjorde.

3 Dengang havde kommunen ikke pligt til at skulle medvirke til løsningen af dens 7-14 årige børns miljøbestemte problemer, og det var så et af Hennings' og hans venners arbejdsvilkår. På samme måde bliver det da vores problem at kommunen nu har pligt til det, uden derfor at efterleve den: medens det er almindeligt anerkendt at der skal være fritidshjemspladser til mindst hvert 3. af kommunens 7-14 årige børn, så har København kun plads til hvert 9. barn - og ingen planer for fremtiden. Dertil kommer så, at den måde som vi driver fritidshjemmene på, er sådan, at de lidt større børn ikke er gledere for dem, end at de ønsker at forlade dem, og som regel får det gennemtrumfet omkring 12-års alderen. Man formoder at de ønsker at gøre det, dels p.g.a. pligten til være på fritidshjemmet når de er indskrevne, dels p.g.a. de begrænsede muligheder som fritidshjemmet kan tilbyde.

Ingen kan være glade for det, men samfundet er træt og man har ikke fået gjort andet for at rette på forholdet end at indføre nok et institutionselement i bybilledet: fritidsklubberne. Dem er man endes om, at der skal være så mange af, at hvert 4. af kommunens 7-14 årige børn skal kunne blive medlem, men der er kun plads til ca. hvert 25. af dem.

Fritidsklubberne ligner fritidshjemmene, men de er åbne - børnene kan komme og gå som de har lyst når de er medlemmer - kontingentbetalingen er lille og pædagogerne få, samt ofte utilstrækkelig uddannede. En situation der ligner de tidligere friskolebørneasyler til forveksling.

Nu som dengang drejer det sig om et økonomisk og altså politisk problem. Men hvad skal vi lade det betyde -, forholdet er jo, at det ikke er muligt at etablere en politisk enighed om at vi skal ordne os, så København kan blive en børne- og menneskevenlig by. Er der andet at gøre, end at vi der bor her i Røde Rose samles - som andre vil kunne det i andre bydele - for at finde ud af, hvordan vi skal klare de mest aktuelle lokale problemer?

Nogle kommuner er længere fremme end andre. Det ser ud til, at man har et fornuftigt forslag til løsning af fritidshjems-klubs-problemet et sted i Gladsaxe - og dermed et forslag til en foreløbig løsning af et aktuelt boligproblem.

FRIT'TEREN PÅ HJALTEVEJ

Huset ligger på grænsen mellem et nyt og et gammelt boligområde. Foruden fritidshjemmet rummer det både en vuggestue og en børnehave. De er adskilt i sektioner, men forbundet med mellembygninger. Alle institutionerne er kommunale og placeret så deres fælles grund støder op til den næsten lige så nye skoles.

DET TEGNER GODT

Fritidshjemmet er ikke mere end nogle måneder gammelt, men er blevet nednormeret for også at skulle rumme en fritidsklub. Pædagogerne blev ansat tidligt for at kunne indrette fritidshjemmet, i så god tid, at de kunne imødekomme skolens pædagoger, da de bad dem hjælpe sig med udformningen af skolens legearealer. Samarbejdet blev så godt, at man besluttede sig til ikke at lave nogen adskillelse mellem skolens og institutionernes udearealer. Dermed skabtes muligheden for at de kunne udforme dem, så de kunne supplere hinanden, til gavn for både skolens, institutionernes og kvarterets børn.

ET DEJLIGT LEGESTED

Skolebørnene har fået alle tiders "skolegård", men også et meget større område at lege på. Det samme er tilfældet for de 3 institutioners børn, der nu kan lege både hos hinanden og på deres store fælles legeareal, hvor de har byggelegeplads, kælkebakke, redskabsskure, og en masse gode kroge, samt på "skolegrunden". Ordningen har vist sig at være så givende, at man også har kunnet åbne området for de børn, der ellers ville være henvist til kvarterets "parkeringspladser".

rangement, som man tænker på at udbygge med et hulearrangement, der har rebstiger ned til gulvet. I stueetagen - der har trappeforbindelse til alrummet - finder man det store rum som man bruger til at danse og vise film i, depotrummene og legerummene til f.eks. hulebyggere - 2 af dem er næsten fyldt med ølkasselabyrinter og huler - samt et rum til husets kæledyr, plads til legevogne o.s.v. - alt med direkte forbindelse til legepladsen.

Under det store fællesrum i bygningen mellem Frit'teren og børnehaven er der et stort rum, som de 2 institutioners pædagoger er enedes om at ville lade klubbørnene hjælpe med til indretningen af. Dermed er det sandsynliggjort, at de "nye børn" vil falde godt til, samtidig med at de "gamle børn" får et godt nyt sted at være - for både børnene og pædagogerne skal jo kunne komme, lege og arbejde overalt - ingen skal "høre til" bestemte steder i huset, men de enkelte rum og værkstederne på 1. sal har alligevel fået navn efter pædagoger, der har mest med dem at gøre.

Ninna's og Jørn's rum ligner hinanden meget - man kan lave det samme i dem - men da vi var der syede og læste, snakkede, vævede og klippede børnene hos Ninna, medens de lavede tæppehuler og togkørsel samt forskellige vævning og pandekagebagning, samt dukkeleg hos Jørn, samtidig med at man hørte musik.

Hos Inga laver man teater. Rummet er ikke stort, men der er plads til både en scene og en balkon, som er god til at lege skib på - samt et lille rum til sminke - og forklædningsværelse.

Anne har 2 rum, dels et værksted med maskiner til både træ og metal, dels et lerværksted med keramikovn og drejeskive.

Flemming's rum er indrettet til en slags stillerum (bibliotek, skakspil m.v.), men da der også er små stillerum hos Ninna og Jørn, så er det for tiden blevet til et hopperum, som børnene har fyldt med springmadrasser. Flemming får så tid til legepladsen.

5 MAN HJÆLPER HINANDEN

Mellembygningerne der forbinder institutionerne er fælles, så fritidshjemmet skal dele med børnehaven, og børnehaven med vuggestuen - men det er ikke pædagogernes mening, at de vil lade det blive ved det. De ønsker at bruge naboskabet til at skaffe sig flere fordele, og har allerede arrangeret sig så fritidshjemmet indrettede teaterrummet, medens børnehaven tog sig af fjernsynsstuen. Derved fik alle, både pædagoger og børn, mere plads og flere muligheder, samtidig med at de forskellige aldersgrupper har fået mere med hinanden at gøre.

FRA FRITIDSHJEM ET FRITIDSKLUB TIL FRIT'TER

Der er 7 pædagoger, en af dem er leder af navn, men gruppen fungerer kollektivt når der skal tages stilling til noget vigtigt. De venter sig meget af det fremtidige samarbejde, både med skolen, børnehaven og vuggestuen. De håber på fællesmøder med de andre institutioners pædagoger, på fælles studiekredse og nært pædagogisk samarbejde. Forhåbningerne med hensyn til kontakten mellem dem og børnenes forældre går i samme retning og de er da også velkomne til at komme når som helst de har tid og lyst.

Oprindeligt var Fritidshjemmet bygget til 69 børn, men pædagogerne har fået det ændret, så der ikke skal være mere end 60. Desuden har de fået det ordnet sådan, at Fritidshjemmet kan blive et mere åbent sted: de har fået ændret de 60 fritidshjemspladser til 40, mod at oprette en Fritidsklub for 20 børn i huset. Det betyder at man får en større aldersspredning, samtidig med at man giver nogen af de børn, som gerne vil komme der, en mulighed for at få lov til det, bl.a. på grund af klubbens lavere medlemskontingent.

FRIT'TERENS INDRETNING

Rummene fordeler sig på 2 etager. Fra gaden kommer man ind på 1. salen, hvor der er et stort midterrum med et pyramideformet vinduesarrangement i loftet. Her i "alrummet" har børnene deres ejendele i et ølkasse-skuffe-hyldearrangement langs væggene, der kun er afbrudt af dørene til de rum, som vi fortæller om nedenfor. Under "lysåbningen" i loftet er der plads til et gyng- og klatrear-

Tony og Eric tager sig først og fremmest af legepladserne. 7

FRITIDSKLUBBEN I FRITIDSHJEMMET

Ud over hvad der allerede er sagt, er det svært at sige, hvad klubben kan tilføre fritidshjemmet. Men sandheden er jo nok, at det vil veksle efter de muligheder og begrænsninger som de enkelte institutioners menneskelige, bygningsmæssige og økonomiske vilkår vil udgøre. For dog at antyde lidt om, hvad de kan bringe med sig, så kan vi fortælle, at der er klubber som - ud over de mere almindelige aktiviteter - lægger meget i enkelaktiviteter som læderarbejde, foto- eller filmvirksomhed, teatervirksomhed, musik og dans, optimistjollebygning o.s.v.

- OG HVAD KAN VI SÅ GØRE HER ?

Efter loven om børne- og ungdomsforsorg har kommunerne pligt til at oprette og drive alle de børne- og ungdomsinstitutioner der er brug for, hvis opgaverne ikke løses af anden vej - som f.eks. af forældregrupper som her i Røde Rose.

Der er ca. 1341 børn mellem 0 og 14 år her hos os. De skal deles om 172 pladser - Samuelsgården 72 Fritidshjemspladser og Frit'ens ca. 100 Fritidsklubspladser. Ser vi bort fra at klubbene er overfyldt, så er det så længe som alle andre klubber. Drøjer det sig derimod om Samuelsgården, så er den blevet i mere end sedvanlig forstand, for den tager kun med børn der bor i Samuël og på: Vornelbrogade, Tøgersvej, Rødmundsgade og Allersgade. Vi kan sørge for at det bliver anderledes, og vi kan lov til det. Medunfor skriver vi lidt om bekymringerne.

8 OPRETTELSEN

Ligesom vuggestuer og børnehaver opretter man også fritidshjem og fritidsklubber efter § 65 og 66 i loven om børne- og ungdomsforsorg.

Hvis man køber, opfører eller selv ombygger fast ejendom til en børneinstitution, skal man betale 2,4% af bygge- eller ombygningsudgiften. (Andelen bliver hævet fra 1,8% til april).

Lejer man sig derimod ind, og arrangerer det sådan, at ejeren ombygger det efter initiativtagernes anvisninger, så bliver man "fri for at skulle skaffe pengene", da de så bliver betalt helt af staten og kommunen over institutionens husleje.

I begge tilfælde skal man skaffe 30% af udgiften til den del af institutionens løse inventar, som er uundværligt for institutionen.

DRIFTEN

De offentlige tilskud til driften af Fritidshjem og Fritidsklubber er 80% efter samme lovs § 71 stk. 2. Det er dog muligt at det bliver lavet om for Fritidshjemmene. Den borgerlige regering har nemlig fremsat forslag om, at forældrebidraget til Fritidshjemmenes drift - der for øjeblikket er omkring 80 kr. om måneden - skal stige med 5% (fra 20-25%) fra 1. april.

Forældrebidraget i Fritidsklubberne er uforandret 20% - men med dem forholder det sig sådan, at de har en tendens til at repræsentere en lige så stor sum penge som i Fritidshjemmene - ca. 80 kr. - og det er jo ikke så mærkeligt, når man tænker på at det er det samme børnene får der. Forældrene synes imidlertid tit, at det er for meget i klubben, for "der passer man jo ikke på børnene, på samme måde som i Fritidshjemmet" - og det tvinger så klubberne ud i et dilemma. For hvad skal man så gøre - tilbyde børnene en ordentlig behandling, og se forældrene melde børnene ud - eller sætte kontingentet ned til f.eks. 10 kr. og halv betaling for materialerne, så børnene dog i det mindste kan få et sted at lege..? Man har mulighed for at søge "underskudsdekning" hos Socialstyrelsen (lovens § 71 stk. 4) - eller hos kommunen, men har ingen sikkerhed for at man får pengene.

FRTIDSHJEM ELLER FRTIDSKLUB ?

9

Spørgsmålet om hvad vi skal give børnene her i Røde Rose: Fritidshjem eller -klubber, eller begge dele - det afgør de forældre der går igang med at finde ud af hvad børnene vil være bedst tjent med, som supplement til hjemmenes og skolens, gårdenes og gadernes udfoldelsesmuligheder. Måske kan der være lidt vejledning i: at reglerne for hvor mange pædagoger der må være i forhold til antallet af børn, kun er formuleret præcist for Fritidshjemmene, ganske som det er tilfældet med egentlige krav til lokalerne. Fritidsklubberne er "åbne" institutioner i mere end een forstand: kravene til dem er meget vagt formuleret, når de overhovedet er der.

EN ORDENTLIG REDEGØRELSE

Vi er ved at være færdige med at udarbejde en oversigt over hvordan man skal gribe en institutionsoprettelse an på den mest hensigtsmæssige måde - samtidig med at vi redegør for hvilke love og paragraffer der har med sagen at gøre. Vi har kontrolleret og rettet oversigten, så den er i overensstemmelse med de praktiske erfaringer der er gjort af den af områdets grupper, som står lige for at have oprettet en Vuggestue.

Vi regner med at have oversigten færdig om kort tid, og betragter det som en selvfølge, at den skal stå til rådighed for alle der er interesseret i den. Får De den ikke i løbet af et stykke tid, kan De hente den i Thorsgade, tirsdag, onsdag eller torsdag mellem kl. 18-20.

10

FENRISGADE - NY BEBYGGELSE ?

Efterhånden som flere og flere samarbejder i området, får vi kendskab til flere planer om ny bebyggelse. Et af de sidste projekter vi har hørt om, er for karreen Tagensvej-Hamletsgade-Fenrisgade-Heimdalsgade.

Efter planen skal der laves kontorer på 18.000 m² og 200 boliger, hver på ca. 60 m². Erhvervslokalerne skal placeres i et 7-etagers hus langs Tagensvej, samt i et 11-etagers hus langs Fenrisgade, medens boligerne skal placeres i to 5-etagers blokke langs Hamletsgade og Heimdalsgade. Gården skal rumme 240 parkeringspladser. Disse skal overdækkes delvist, så der kan blive et friareal.

Bygherren kan imidlertid ikke komme til at udføre planen, for en ejer i karreen vil hverken sælge eller være med i projektet. Men han kan ansøge om at måtte udføre den delvist, og det er hvad han har gjort - selv om han både kommer for tæt på de ejendomme der bliver ved at være der, og tvinges til at droppe den overdækning der skulle udgøre friarealet.

Man kan forstå ham - hvis man synes det er smart at tjene på spekulation - men det er vanskeligt at forstå kommunen,

som ikke kan tillade sig at være ligeglad, når den godkender sådan en ansøgning. Den har imidlertid gjort det: Magistratens 4. afdeling har godkendt at han nøjes med at bygge langs Fenrisgade og Hamletsgade, samt halvdelen af Heimdalsgade.

Med den godkendelse har Københavns Magistrats 4. afdeling kun gavnnet en - bygherren. Hvem skulle det ellers gavnne - os der bor her og dem der skal flytte ind i det ny? Tænk på hvor mange vi er - på hvor få institutionspladser der allerede er - på trængslen i posthuset, i sygekassen o.s.v., o.s.v.

Vi synes ikke kommunen har klaret det godt: Bygherren har anmodet kommunens 4. afd. om godkendelse af det beskårne projekt, og den godkendelse har han fået. Men det kontor i magistratens 4. afd. som har givet tilladelsen, har ikke spurgt det kontor der skal tage sig af at ændre rodet - planlægge udviklingen så byen kan blive god at bo i - og som arbejder med det, også for det her område, som ansøgningen vedrører. Man har heller ikke spurgt Vejdirektoratet, Trafikministeriets afdeling for motorveje, som bl.a. arbejder med et motorvejsprojekt, der også omfatter godsbaneterrænet.

Det ser ikke ud til at de enkelte afdelinger i kommunen ser sig i stand til at løse de opgaver, som de er sat til at varetage. Man har ikke bare ladet være med at spørge hinanden, men man fortier også hvad man foretager sig - godkender projekter, laver færdige planer for byområder, placerer motorveje i tætbebyggede kvarterer - øjensynligt uden at bekymre sig om de konsekvenser, som deres beslutninger må få for de mennesker, som det egentlig drejer sig om - og uden forestilling om, at de måske også har en mening.

Det vil vise sig om vi kan finde ud af at gøre noget ved "Fenrisgade" (det er tænkt færdigt i 1973) - men en ting kan vi være temmelig sikre på, og det er at der ikke sker noget hvis vi ikke foretager os noget, for da vil tingene blive ved med at udvikle sig i en retning som ingen bryder sig om, men som alle kan se: flere biler, mere støj og snavs, samt længere og længere udsigter til, at vi kan komme til at leve i en menneskevenlig by.

- RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE -

-----Tagensvej-----

Her bor ca. 1340 børn i 7-14 års alderen

De har 172 FRITIDSHJEM- & FRITIDSKLUBpladser

De MANGLER MINDST 610 pladser

-----Nørrebrogade-----

Det er anerkendt, også af kommunen, at over halvde-
len af børnene bør have tilbud om plads på Fritids-
hjem eller Fritidsklubber.

Hvad de har nu er :

- skolen, der ikke giver dem andre tilbud end dem der knytter sig strengt til skolens åbningstid - ikke noget med at lege i skolegården efter skoletid o.s.v.
- gårdene, der endnu ikke er blevet herlige opholdssteder
- gaderne, som er fyldt op med biler
- deres egne og deres kammeraters hjem, men de kan ikke klare at skulle give børnene alt det, som mangler alle de andre steder - og det er vist lige meget hvor gode hjemmene er.

yend!

- RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE -

- RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE -

FRITIDSHJEM eller FRITIDSKLUBBER ?

I begge slags institutioner har ungerne mulighed for udfoldelse sammen med voksne og jævnaldrene. Begge steder kan indrettes en lang række af forskellige tilbud, f.eks. snedkeri - værksted med maskiner - teater - bordtennis - rum til gruppelege - rum til stilleaktiviteter.

HVAD SIGER LOVEN

Efter loven om børne- og ungdomsforsorg har vi selv ret til at oprette det nødvendige antal pladser - og vi kan gøre det bl.a. fordi den samme lov siger at staten og kommunen skal betale til godkendte institutioner.

SÅDAN KAN VI GØRE

Ved selv at oprette Fritidshjem eller Fritidsklubber er det os, der har indflydelsen på udformningen og driften, samtidig med at vi har indflydelse på, hvor store muligheder for udfoldelse børnene skal have.

FORUDSÆTNINGEN FOR AT KOMME I GANG ER, AT VI MØDES OG SAMMEN FINDER UD AF, HVORDAN VI SKAL GENNEMFØRE DET,

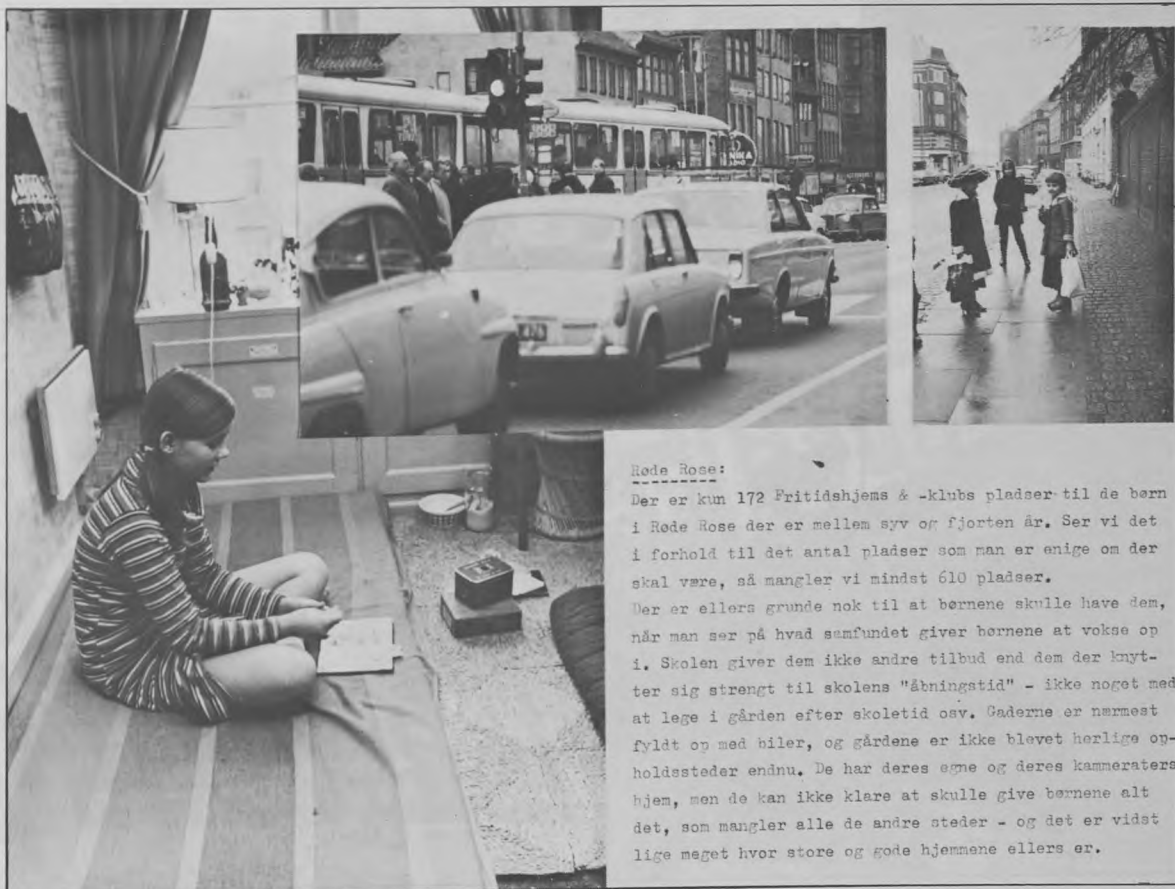
2 MØDER PÅ RÅDMANDSGADE SKOLE
MANDAG D. 15. og MANDAG D. 29. MARTS
KLOKKEN 19.30

Er I forhindrede i at komme, kan I koble jer på, ved at ringe eller komme til os: Thorsgade 7, over gården eller Ag 11400.

- RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE RØDE ROSE -

5a

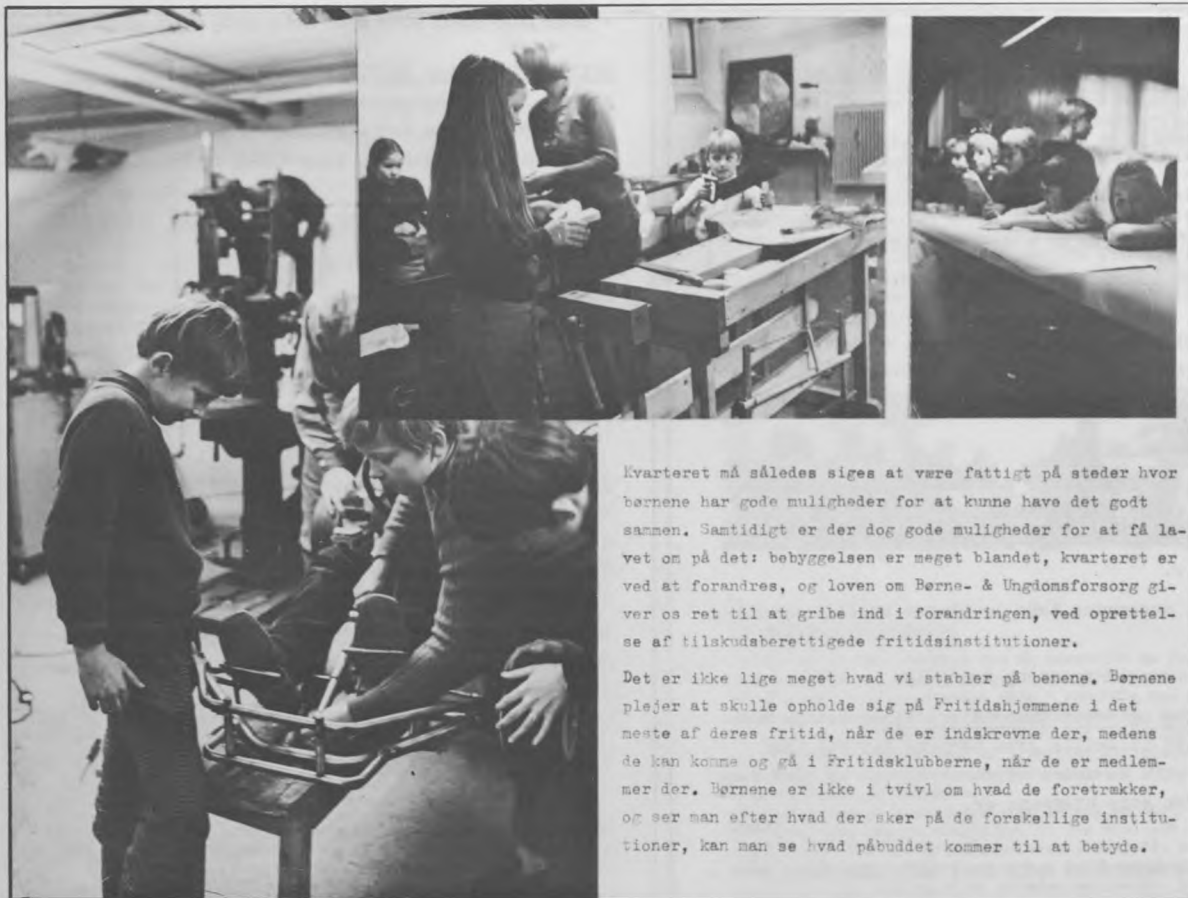
5b

Røde Rose:

Der er kun 172 Fritidshjems & -klubs pladser til de børn i Røde Rose der er mellem syv og fjorten år. Ser vi det i forhold til det antal pladser som man er enige om der skal være, så mangler vi mindst 610 pladser. Der er ellers grunde nok til at børnene skulle have dem, når man ser på hvad samfundet giver børnene at vokse op i. Skolen giver dem ikke andre tilbud end dem der knytter sig strengt til skolens "åbningstid" - ikke noget med at lege i gården efter skoletid osv. Gaderne er nærmest fyldt op med biler, og gårdene er ikke blevet herlige opholdssteder endnu. De har deres egne og deres kammeraters hjem, men de kan ikke klare at skulle give børnene alt det, som mangler alle de andre steder - og det er vist lige meget hvor store og gode hjemmene ellers er.

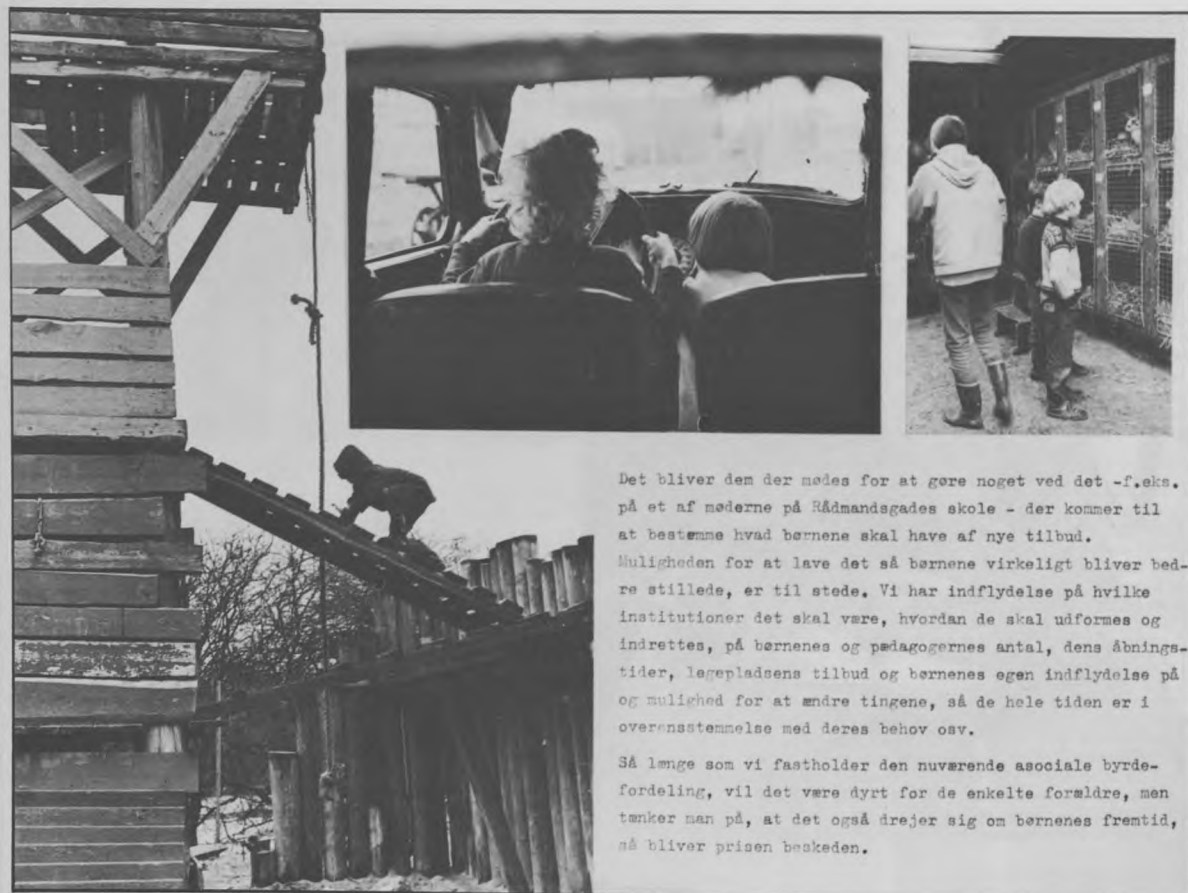
6a

Kvarteret må således siges at være fattigt på steder hvor børnene har gode muligheder for at kunne have det godt sammen. Samtidigt er der dog gode muligheder for at få lavet om på det: bebyggelsen er meget blandet, kvarteret er ved at forandres, og loven om Berne- & Ungdomsforsorg giver os ret til at gribe ind i forandringen, ved oprettelse af tilskudsberettigede fritidsinstitutioner.

Det er ikke lige meget hvad vi stabler på benene. Børnene plejer at skulle opholde sig på Fritidshjemmene i det meste af deres fritid, når de er indskrevne der, medens de kan komme og gå i Fritidsklubberne, når de er medlemmer der. Børnene er ikke i tvivl om hvad de foretrækker, og ser man efter hvad der sker på de forskellige institutioner, kan man se hvad påbuddet kommer til at betyde.

6b

Det bliver dem der medes for at gøre noget ved det -f.eks. på et af mederne på Rådmandsgades skole - der kommer til at bestemme hvad børnene skal have af nye tilbud. Muligheden for at lave det så børnene virkeligt bliver bedre stilled, er til stede. Vi har indflydelse på hvilke institutioner det skal være, hvordan de skal udformes og indrettes, på børnenes og pædagogernes antal, dens åbnings-tider, legepladsens tilbud og børnenes egen indflydelse på og mulighed for at ændre tingene, så de hele tiden er i overensstemmelse med deres behov osv.

Så længe som vi fastholder den nuværende asociale byrdefordeling, vil det være dyrt for de enkelte forældre, men tænker man på, at det også drejer sig om børnenes fremtid, så bliver prisen beskedent.

6c

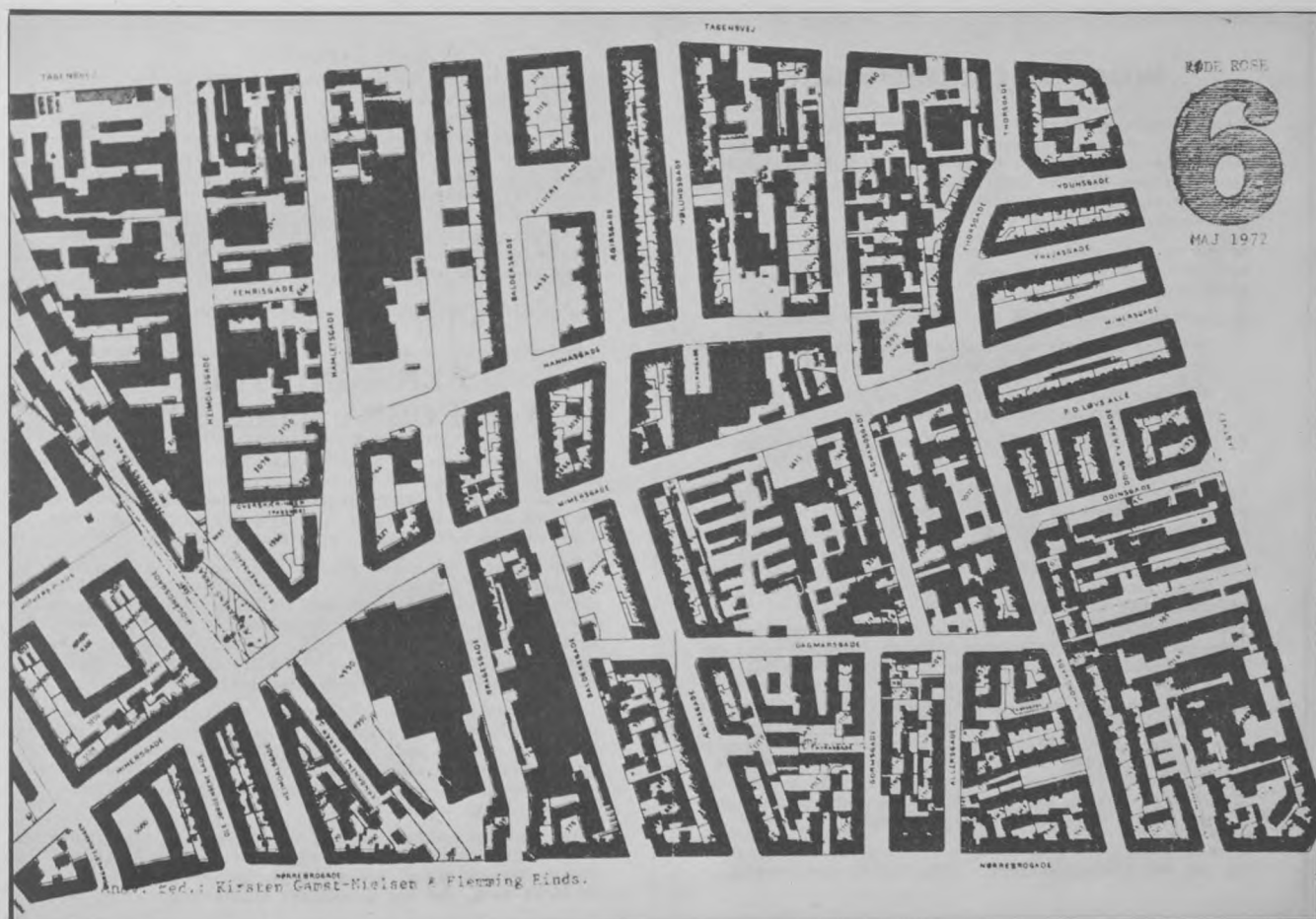

Fritidshjemmene koster sædvanligvis omkring 80 kr. om måneden, for de børn hvis forældre "tjener for meget". Fritidsklubbernes priser skifter mere, men man kan sige at prisen ligger omkring 15 kr. mdl. pluds halvdelen af prisen for de materialer børnene bruger.

Reglerne for forholdet mellem institutionernes størrelse og indretning, samt børnenes og pædagogerne antal, finder man i en Socialministeriel vejledning - men alle disse oplysninger har vi søgt at samle i en oversigt over hvordan man kan gribe en oprettelse an på den mest hensigtsmæssige måde. Vi regner med at have den færdig om kort tid, og det er meningen at den skal stå til rådighed for alle interesserede.

**2 MØDER OM
FRITIDSHJEM OG
FRITIDSKLUBBER
HVOR OG HVORDAN
Rådmandsgades skole
MANDAGENE d 19 & 29/3**

6d

(2)

VED I HVAD RØDE ROSE ER ? jeg-en beboer - fandt ud af det

Jeg gad vide, om I, der har læst andre af disse RØDE ROSE blade, har haft det som jeg og ikke anet, hvad de stod for, og hvorfor vi fik dem.

En dag, kort tid efter man var flyttet til Nørrebro - mødede der et blad ind af brevsprækken, og først troede vi, det var en reklame for en af kvarterets handlende, men det var det ikke, for der var ingen annoncer i; så slår den tanke ned i een, at det er et menighedsblad, og at alle gaderne på omslaget hører til sognet, men ved nærmere gennemsyn blev vi enige om, at det var det heller ikke.

Vi gik derfor ud fra, at RØDE ROSE nok var en forening, som de forrige lejere var medlem af.

Først senere, da en af vore unger blev meldt ind i vuggestuen RØDE ROSE I, fandt vi ud af, hvad RØDE ROSE egentlig er. Her gik det op for os, at vuggestuen var oprettet af forældre fra kvarteret.

RØDE ROSE er nemlig et kvarter på Nørrebro, der hvor du og vi bor, og det område, man ser på bladets omslag.

Her i RØDE ROSE synes nogle folk, at med de mange mennesker i kvarteret var der alt for få fristeder for beboerne, både uden- og indendørs; hvad enten det gælder unge eller ældre mangler der noget. Med bladene prøvede man at gøre andre interesserede i forholdene. På de annoncerede møder opstod de interessegrupper, som nu prøver at røde bod på det.

At det nytter at gå sammen, kan man se af, hvad den ene af vuggestuegrupperne har opnået. Smut ved lejlighed selv op og se den dejlige vuggestue på Jagtvej 141.

Men der er også andre grupper igang, og der kan opstå flere, hvis I har interesse for god trivsel i kvarteret.

Hvad de forskellige grupper har opnået og laver, kan I læse om her i bladet. Der er f.eks. FRITTERGRUPPEN, som vil lave fritidshjem og klub i kvarteret. Endvidere er beboerne i adskillige af kvarterets karreer gået sammen for at forbedre gårdene til dejlige fristeder for både de unge og gamle. Vuggestuegruppe II og børnehavegruppen har også ting at sige i bladet. Det samme med TRIV-SELV, gadeforeningen i Vølunds-

(3)

gade, som har fået lavet et godt beboermiljø. Foruden disse er der en legepladsgruppe, som nu arbejder for at få en legeplads i stedet for et nybyggeri på tomten i Allersgade.

Endelig er der juristgruppen, der hjælper os med juridiske spørgsmål, som f.eks. lejerforhold - og på mødet den 29. maj håber vi også, at pensionisterne finder sammen, så de også kan ordne deres forhold.

Som eksempel på, hvor meget man kan opnå, vil jeg til sidst fortælle, at beboerne i Fenrisgade reddede deres hus fra nedrivning ved at gå sammen.

At jeg selv synes, at de mennesker, der er interesseret i at gøre RØDE ROSE bedre, er hyggelige og rare, gjorde, at jeg fik lyst til at skrive dette.

Med venlig hilsen OLE

Hvis I har fået lyst til at snakke med en af grupperne, og måske gå ind i en af dem, så er lejligheden der mandag den 29. maj kl. 19.30 på Rådmandsgades skole.

Hvis I ikke kan komme, kan I henvende Jer i Thorsgade 7 over gården 1.sal. Der står Røde Rose på døren (tlf. RG 11400) tirsdag, onsdag og torsdag fra kl. 18 til 20. Der kan I få adresser og telefonnumre på folk i den/de gruppe(r), I ønsker kontakt med.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Ved I hvad Røde Rose er?	side 2
Indholdsfortegnelse	3
Noget om gårdrydninger	4
Pensionister - I skal også være med.....	5
Hjælp også os i frittergruppen	7
Triv-selv i Vølundsgade	12
Det er lykkedes for Røde Rose 1.	14
Det skal også lykkes for vuggestue 2.	15
Hvad med at lave en børnehav sammen med os?	18
Lejerproblemer	20
Hvad med fremtiden?	23

(4)

NOGET OM GÅRDRYDNINGER

I begyndelsen af november 1970 blev første nummer af bladet RØDE ROSE omdelt i hele kvarteret. Det handlede om gårdrydninger. Derefter blev der holdt to møder på Rådmandsgades skole for dem, der var interesserede. Det resulterede i, at folk i flere karreer begyndte at arbejde på, at få deres gårde ryddede.

Selvom en gårdrydning er noget lapperi på langt sigt (sanering udskydes) kan den på kort sigt afhjælpe nogle påtrængende mangler.

En gårdrydning kan ske på flere forskellige måder:

- 1) Beboerne kan bede kommunen om at give ejerne besked om, at de skal fjerne plankeværker og skure.
- 2) Beboerne kan bede kommunen om at påbyde nedrivning af mindre huse i gårdene mod erstatning til ejerne.
- 3) Beboerne kan bede kommunen om at ekspropriere større bebyggelser i gårdene.

Her følger en beretning om nogle af de karreer, som arbejder på gårdrydning. I karreen Baldersgade, Balders Plads, Ægirsgade, Tagensvej holdt man det første beboermøde i januar 1971. Man har lavet en plan over gårdens indretning og kommunen er nu ved at udarbejde arbejdsstegning efter beboernes plan. Der er ikke tale om nogen omfattende rydning, men til gengæld er der problemer med en stiftelse.

I karreen Frejagsgade, Thorsgade, Mimersgade, Jagtvej holdt beboerne det første møde i maj 1971. De har også lavet en plan for gårdens indretning, men kommunen er ikke helt så langt fremme med denne sags behandling. I karreen Odinsgade, Odins Tværgade, P.D. Løvs Alle, Jagtvej holdt beboerne det første møde i juni 1971. For at få en god gårdsanering der, er det nødvendigt at nedrive en stor værkstedsbygning, som ligger i gården. Den er vurderet højt og skal derfor eksproprieres. Først nu har beboergruppen fået at vide, at sagen sandsynligvis går i orden. Beboerne vil så hurtigst muligt lave en plan for gårdens indretning.

Hvis du synes, din gård trænger til at ryddes, og du ikke ved, hvordan du skal gribe sagen an, kan du komme til

(5)

møde på Rådmandsgades skole mandag d. 29. maj kl. 19.30. Folk fra de omtalte karreer vil være til stede og vil kunne fortælle mere om, hvordan man gør. Der er masser af gårde i Røde Rose, der kan blive bedre; men erfaringerne andre steder fra viser, at der først og fremmest bliver plads til småbørn og voksne, medens det kniber med at få plads til de større børns kraftigere udfoldelser. Derfor er der også brug for kvarterlegepladser, og derfor må vi begynde at snakke med hinanden rundt om i gårdene om, hvordan vi skal løse dette problem. Siden må vi så finde sammen om at gøre noget i fællesskab.

Venlig hilsen fra beboere i de tre karreer.

PENSIONISTER - VIL I OGSÅ VÆRE MED?

Som det er fremgået af de tidligere blade, fremgår det også af dette, at mange har sluttet sig sammen her i kvarteret RØDE ROSE. Når gårdrydningsgrupperne undtages, har det mest været om noget, der var af interesse for os med børn. Men sådan skal det ikke blive ved med at være.

I pensionister skal være med nu! Det er jo ikke kun os, der har ret og kræfter til at skaffe os indflydelse på og kontrol over det, der vedkommer os. I har det også, og vi opfordrer jer derfor til at komme med til mødet på Rådmandsgades skole, mandag den 29. maj kl. 19,30, hvor I kan møde hinanden og os; der kan vi så drøfte, hvad der bør gøres, og bestemme os for fremgangsmåden.

I den sidste kommunale oversigt kan man se, at kommunen har planer om at lave et dagcenter på Remisegrunden. Det er godt; men når man ved, hvor langsomt kommunen arbejder, og tænker på, at man ikke kommer til at bestemme noget om indretningen, brugen og ledelsen der, kan man lige så godt selv gå i gang med det samme.

Vores nuværende viden, om hvordan tingene kan tilrettelægges er ikke stor, men vi ved dog noget, og har fået fat i nogen, der ved meget, at trække på. Det drejer sig bl.a. om Palle Berg, der har gennemført etableringen af et dag-

(6)

center i Charlottenlund og ledet det i et par år. Desuden har vi gennem arbejdet med etableringen af børneinstitutioner lært en del om, hvordan tingene hænger sammen. Det kan komme os og jer til gode. På samme måde har vi lært noget om at skaffe de nødvendige penge - så det skal nok gå.

Vort forslag er, at vi hjælpes ad med at skaffe jer husrum til de aktiviteter, I helst vil have, og med at arrangere det sådan, at det bliver jer, der skal ansætte personalet og besætte bestyrelsesposterne. Det er ikke almindeligt endnu - men det er rimeligt, for det er jer, der ved, hvordan I vil have det. Muligheden for, at I kan slå jer sammen med en eller flere af børneinstitutionsgrupperne, om at skaffe husrum sammen, foreligger.

Man kan forestille sig en masse ting, som sådanne lokaler kunne være ramme om: sprogundervisning, korsang, orkesterspil, anden undervisning, hygge (kaffedrikning, kortspil, snak), forskellige former for beskæftigelse, film og teater (som udøver eller tilskuer), avislæsning, diskussioner, udflugter og rejser, legemespejle (gymnastik, vask, fodpleje) lægehjælp, socialrådgivning, hjemmehjælp, boligindretning, gensidige hjælpeordninger (f.eks. telefonkæder, besøg), og meget andet. - I denne sammenhæng kan vi tage udgangspunkt i omsorgslovens bestemmelser. Det er kommunen, der skal afgøre, om behovet er tilstrækkeligt, men da der er omkring 3000 i den pensionsberettigede alder i RØDE ROSE, kan det ikke diskuteres. Det er i hovedsagen omsorgsloven, kommunen skal bevillige os tilladelserne og tilskuddene efter - så det er den, vi skal have fat i til en begyndelse.

Hvis der er nogen af jer, der gerne vil med til mødet den 29. maj kl. 19,30, men er forhindret på grund af manglende transportmuligheder, kan I skrive eller ringe til Kirsten Gamst-Nielsen, Odinsgade 6, 5., 2200 N. telefon ÆGIR 9556 senest torsdag den 25. maj, hun vil så sørge for de fornødne arrangementer.

Med venlig hilsner

Kirsten, Flemming, Karen-Asta og Palle

(7)

HJÆLP OGSÅ OS I FRITTERGRUPPEN!

Vi arbejder på at skaffe os et godt fritidshjem og en god fritidsklub. Der er så god brug for dem her, at ingen i det offentlige har drømt om at benægte det - men de har forsøkt planerne og åbnet vore øjne for en masse roderi. Det, vi vil lave, er nogle steder, hvor børnene kan få noget af den plads, de ikke har andre steder. Nogle steder, der virkelig giver os forældre og pædagogerne indflydelse. Nogle steder, hvor børnene får del i de mange muligheder, som loven påbyder, og staten og kommunen stiller penge til rådighed for.

Vi har snart arbejdet med det et år. Vi har undersøgt meget, men ikke kunnet finde et hus eller en grund i kvarteret, der både var til salg eller leje, og gav os mulighed for at kunne lave det godt.

Men vi skal være flere om det, hvis planerne skal føres ud i livet. Sagen er, at der er et par af os, der starter, der er flyttet fra RØDE ROSE, og nogle andre af os, der koncentrerer sig om at få et længe savnet opholdsareal og legeplads på Allersgade, i stedet for et nyt 5-etagers beboelseshus, med 1-værelses lejligheder og så lidt opholdsareal, at alt bliver mere proppet og mindre solfyldt, hvis huset kommer op nu.

Vi har to muligheder nu. Det drejer sig dels om læderfabriken på hjørnet af Heimdalsgade og Mimersgade, dels om tomten Dagmarsgade 18 og dennes nabogrund ud mod Rådmandsgade, som er ved at blive ryddet.

Hvad læderfabriken angår, skal det kun nævnes her, at der er god indendørs plads, men næsten ingen udendørs plads til leg. Og hvis motorvejen bliver anlagt der, vil det blive ved med at være sådan, mens der vil være mulighed for at udvide den vej ind mod "remissen", hvis den ikke skal anlægges der. Vi har forhandlet med ejerne, og de vil investere i ombygningen, hvis vi kan få kommunen til at give dem noget sikkerhed. Om vi skal forsøge det, må vi tage op på mødet den 29. maj.

Den bedste mulighed er Dagmarsgade/Rådmandsgade grundene! Der er pladsen, og der vil det være lige til at gå til. Der-

(8)

udover har vi tilsagn fra en overordnet embedsmand i kommunens direktorat for børne- og ungdomsinstitutioner, hr. Holst Larsen, om, at de stiller sig meget positivt, og at vi bare skal sige til for at få et møde om det. Vi har også hans øverste foresatte, borgmester Børge H. Jensens forsikring til os, om at han gerne ser os til et møde med ham, fordi han er enig med os og ønsker at støtte os. Det sagde han, da han kommenterede nogle af børnehavegruppens medlemmers udtalelser til "kvart i fire" i radioen den 24/4-72.

Det lyder godt - men hvad ligger der i det? Meget tyder på, at vi skal stå fast og være mange bag kravet om, at vi vil have det, samt om, at vi vil have det nu, og ikke en eller anden gang ud i fremtiden. Sagen er nemlig, at alle de positive udtalelser, der er nævnt ovenfor, er fremsat efter det tidspunkt, hvor de og dermed kommunen afviste os på en sjofel måde.

Forhistorien er, at vi den 5/10 -71 afsendte et brev til kommunens direktorat for børne- og ungdomsinstitutioner. Deri anmodede vi direktoratet om at give os tilladelse til at lave en børne- og ungdomsinstitution her. Samtidig redegjorde vi for, at vi var bekendt med, at grunden indgik i nogle magelægsforhandlinger, som kommunen førte med ejeren af tidligere Bardings grund, og bad dem derfor indstille til de forhandlende myndigheder, at vi skulle have overladt brugs- eller køberetten til det, der var tilbage når forhandlingerne var afsluttede. De skulle gøre det imod, at vi forpligtede os til at lave institutionen efter loven, og gøre det hurtigt, samt fordi vi ville gøre det godt og sammen med dem, og fordi det ville være i vor (alle Røde Roses beboeres) og i alle andre af kommunens beboeres interesse, og dermed jo også i direktoratets egen!

Den 8/10 -71 var vi til møde med sekretæren i byggeafdelingen, til hvem brevet var overdraget. Hun forsikrede os, at hun ville lave en rapport over samtalen, hvori hun ville indstille os til at få, hvad vi bad om.

Den 7/12 -71 afsendte de deres svar. Det lød: "Under henvisning til bestyrelsens skrivelse af 5. oktober 1971 samt mødet den 8. oktober 1971 skal man herved meddele, at direktoratet ikke kan være Dem behjælpelig med etablering

(9)

af en børneinstitution på arealet Dagmarsgade 18, idet arealet indgår i øjeblikket i magelægsforhandlinger, som direktoratet for stadens faste ejendomme fører. Når disse forhandlinger er afsluttet, har direktoratet planer om opførelse af mobilinstitutioner på arealet. Da der eventuelt kun kan indgås et meget kortfristet lejemål, kan tilskud til etablerings- og driftsudgifter efter §74 i lov om børne- og ungdomsforsørg ikke ventes ydet, idet der ikke kan opnås en uopsigelighed på mindst 10 år, som er gældende praksis i socialstyrelsen, børne- og ungdomsforsørgen." (cit. slut).

Dermed prøvede de at afslå uden at svare! For det første har vi ikke anmodet dem om at lave institutionen. Dernæst har intet forhindret dem i at snakke med direktoratet for stadens faste ejendomme om det, og det har de da også - 1/2 år tidligere! Herudover er det en lodret løgn, at de har planer om opførelse af mobilinstitutioner på grunden. De har talt om at lave noget på nabogrunden, men det er løs snak, når de ikke søger bevilling til det, og det har de ikke gjort. Endelig er deres udtalelser om "10 års-reglen" bevidst vildledende. Intet forhindrede dem i, at give os en uopsigelighed på 10 år eller mere. På samme vis med snakken om socialstyrelsens rolle: sådan er det ikke mere, og sådan var det ikke den gang, for på det tidspunkt havde det allerede længe været direktoratets og ikke socialstyrelsens opgave at bestemme den slags.

Vi synes, det er en mærkelig måde direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner og dermed kommunen fortolker loven og vores fælles interesser på.

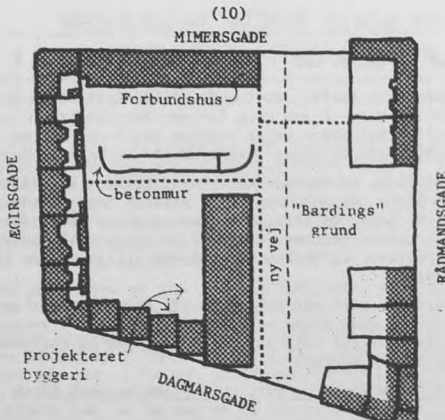
Vi håber også, at I bedre kan forstå vores tvivl nu, og vort ønske om at blive flere.

Beboerne i Egirsgade 18-36 og Rådmandsgade 1-19 bliver også berørt.

Under arbejdet med at finde ud af, hvad det faktisk er, der er ved at ske, fandt vi ud af meget og meget.

Det hele ser ud til at være startet så langt tilbage som i 1969, da Husted Andersen prøvede på at få godkendt et 11-etagers højhus på hans nyerhvervede grund på Rådmandsgade, det tidligere Bardings renseri.

Det mente et flertal i borgerrepræsentationen var for galt.

De mente, at udnyttelsen var for stor, og lejlighederne for små. Derfor fik de nedlagt et \$9-forbud på grunden. Dermed forpligtede de Husted til ikke at foretage sig noget i eet år, og kommunen til at lave en byplan for området inden for samme tidsrum. Den er endnu ikke lavet; men handlerne er blevet forelagt borgerrepræsentationen den 14/6 -71 med forslag om udarbejdelse af saneringsplan for grundene mod Rådmandsgade, som foresloges anvendt til offentligt formål, samt et forslag om, at tomten mod Dagmarsgade skulle bruges til boligbebyggelse.

Planen for det offentlige areal er et forsorgsseminarium og daginstitutioner. Planen for boligbyggeriet er fremsendt af Husted. Den er ikke godkendt endnu, men denne gang vil han bygge i fem etager og dobbelt dybde. En rigtig gammeldags korridor ejendom med gang i midten og små lejligheder i to længer, een langs Dagmarsgade og en op mod forbundsgrunden. Dermed bliver den nuværende karré delt i to - ikke dårligt i en tid, hvor man vil undgå baggårdsbebyggelse. Kommunen har tilladt det samme med mod Thyrasgade. Der

(11)

er det dog værre. Hos Husted bliver der lidt opholdsareal ind mod Ægirsgade; men da lejlighederne kun er for enlige, og da der ikke er taget initiativer til fjernelse af muren ind mod de små gårde ved Ægirsgade er det ikke nemt at se, hvem der skal få glæde af det. Hustedens plan er at lave 141 1/2 værelses lejligheder og 52 1-værelses lejligheder, der er næsten lige "store", samt 4 (fire) 3-værelses og 2 (to) 2-værelses - allesammen så smalle og dybe, at der umuligt kan komme noget lys hen til køkkenskrannerne bagest i "lejlighederne".

HVAD ER DER AT GØRE VED DET?

Eet er sikkert: hvis vi ikke går sammen om det, bliver der ikke noget fælles opholdsareal i midten af den nye karré. Hvorfor skulle de godkendende myndigheder lægge kursen om? De har godkendt restaurering af muren oppe i forbunds-enden, og givet dem lov til at opføre en næsten 3 meter høj betonmur ned mod den kommende beboelse!

På samme vis med de små og mørke lejligheder. Der har kommunen kæmpet for at boligministeriet skulle godkende byggeriet på den anden side af Dagmarsgade med mod Thyrasgade, hvor lejlighederne bliver af samme "høje" standard. Kommunen hævder ikke at have indflydelse på den slags, men de vandt! Lejlighederne bliver små, uden køkkener o.s.v.

Ligeså med institutionerne på det offentlige areal mod Rådmandsgade. Der siger de at have planer om institutioner, men da planerne blev forelagt for borgerrepræsentationen den 20/4 72, var der ingen anmodning om penge til noget for os her i RØDE ROSE i dem. Det skal nok gå med dette, som dengang man slog sig på brystet ved meddelelsen om, at nu kom der 3 børneinstitutioner og en skrammellegeplads samt et morderhus med gud-ved-hvad-i på Baldersgade. Flere år efter, kom der 2 midlertidige børneinstitutioner - for børnene i Ryesgade, samt et lokalrådshus med realskole, hvis lokaler dog lejes ud!

Vi kan gøre noget ved det. Alle der vil gøre noget for, at få ordentlige løsninger på disse forhold i RØDE ROSE, bør mødes og snakke om, hvad der skal gøres ved det mandag den 29. maj kl. 19.30 på Rådmandsgades skole.

Med venlige hilsner FRITTERGRUPPEN

(12)

"TRIV SELV" I VØLUNDSGADE

En af mulighederne for at skabe et bedre beboermiljø kan være at lave en gadeforening. I Vølundsgade har vi gjort forsøget, og selv om Triv-selv, som foreningen hedder, kun har eksisteret i et halvt års tid, har den allerede opnået en række resultater. Om dens 'historie', erfaringer mm. fortælles der nedenfor - måske til inspiration for andre gader/karréer i Røde Rose-området:

Det hele begyndte med, at en gruppe beboere, der boede i samme opgang, fandt på at arrangere en faste levnstest for børn og voksne i gaden. Dette arrangement fik vældig tilslutning og skabte grund for en række friluftsmøder, der til sidst mandede ud i en gevaldig Skt. Hans-fest.

Ca. 300 mennesker i alle aldre deltog i festen, som foregik ved et indhak, der ligger midt i gaden. Medbragt mad og drikke blev fortært ved opstillede borde omkransede af kulørte lamper, løv og blomster. Eggefter var der tovrækning, kageløb og asfaltbal, hvor såvel er harmonika-virtuos som et guitarorkester sørgede for musikker. Og så var der selvfølgelig et bål, en heks, en pølsebar og meget mere.

På baggrund af festen opstod der i gaden en vis fællesskabsfølelse - vi var pludselig på nik med hinanden, kunne låne ting af hinanden og kom i det hele taget hinanden mere ved. Og så var det oplagt at lave en forening, der kunne lave flere gode fester og i det hele taget iværksætte aktiviteter, der kunne fremme trivslen i gaden.

Den 11. oktober sidste år holdtes så stiftende generalforsamling med grundig diskussion af vedtægter o.lign. (det er nu ellers ikke noget, vi går så meget op i). Der blev også vist lysbilleder, dels fra Skt. Hans-festen, dels fra vores egne miserable baggårde og dels fra ryddede baggårde. Meningen med disse lysbilleder var, at de skulle illustrere Triv-selv's formålsparagraf: at vi kunne få det meget bedre alle sammen, hvis vi i fællesskab arbejdede på at få bedre forhold i gaden.

(13)

Den nyvalgte bestyrelses opgave blev altså at varetage alle trivselsfremmende aktiviteter. For at få et overblik over beboernes interesser og ønsker, blev der lavet en stor beboerundersøgelse herom. Dette blev så fundamentet for foreningens arbejde. Der har været afholdt adskillige beboermøder, hvor der vel at mærke har mødt folk op i alle aldersklasser. Disse møder i vinterens løb har resulteret i nedsættelse af 9 arbejdsgrupper. Grupperne beskæftiger sig med gærdrydning, facademaling, forbedring af parkeringsforholdene, andespil, gadefester, loppemarked, filmforevisning, teater og udflugter. Allerede nu har nogle af grupperne opnået konkrete resultater: lo opganges facader er blevet malet, indførsel af skræparkerer har bevirket en væsentlig forbedring af parkeringsforholdene, og der har været arrangeret 2 vellykkede andespil. De øvrige grupper har alle planlagt forskellige arrangementer. Men det største resultat er nok af en mindre konkret art: man har fået en meget bedre atmosfære i gaden.

Der udsendes med jævne mellemrum en lille folder til gadens beboere, i hvilken der skrives om gruppernes arbejde, mødeindkaldelser, arrangementer osv. Kommunikationen styrkes yderligere ved mødelejer på gadens opslagstavle.

Der lægges i foreningen stor vægt på, at gruppeaktiviteterne bidrager til sammenhold og fællesskab blandt beboerne. Dette kan naturligvis ikke dikteres fra en bestyrelse, men prøve at skabe ved arbejdet og sammenkomster i de enkelte grupper, ved gadefester, andespil, film og mange, mange flere ting. Det har da også vist sig, at samarbejde og samvær ikke alene findes inden for de enkelte arbejdsgrupper, men på tværs af årgangene. Foreningens navn TRIV-SELV er ikke ganske tilfældigt valgt. Navnet skulle udtrykke, at den enkelte beboer selv er med til at skabe trivsel.

Vi har masser af mere at fortælle, så hvis nogen er interesseret i at høre nærmere, er der lejlighed til det mandag, den 29. maj kl. 19.30 på Rådmandsgades Skole.

Hilsner og eventuelt på gensyn,

"TRIV-SELV"
gadeforeningen i Vølundsgade

(14)

DET ER LYKKEDES FOR røde rose 1.

På vuggestuemødet på Rådmandsgades skole, december 1970 gik otte forældre i gang med at etablere en vuggestue. Efter et ihærdigt arbejde med mange møder - tegninger - ansøgninger hos diverse myndigheder - hvor vi stort set blev mødt med velvilje - kunne man åbne vuggestuen RØDE ROSE 1 i en nybygget ejendom, Jagtvej 141, medio august 1971, hvilket bl.a. blev muligt, fordi implicerede forældre kom og gav en hjælpende hånd i de sidste forberedelser.

Børnene kom i vuggestuen lidt efter lidt, fordi vi ønskede at pædagoger, børn og forældre skulle have en chance for at lære hinanden at kende fra starten.

I løbet af efteråret har de ansatte og alle børnenes forældre holdt mange møder, hvor man har diskuteret vuggestuens daglige drift, såsom administration, pædagogik og udadvendt aktivitet. Man blev på disse møder enige om, at vuggestuen skal ledes af ansatte og forældre i kollektiv, hvilket medfører at alle har direkte indflydelse på vuggestuens daglige drift.

Dette har vi opnået ved nedsættelse af forskellige arbejdsgrupper, der skal bestå af mindst 1 ansat og 2 forældre. På fællesmøder, der afholdes mindst hver 3. måned, tages alle væsentlige beslutninger. Fællesmødet er beslutningsdygtigt, når halvdelen af børnene er repræsenteret, og fire ansatte er tilstede.

Foreløbig er nedsat 4 hovedgrupper:

Økonomigruppen, som bl. a. tager sig af overholdelse af budget.

Vedligeholdelse- og nyanskaffelsesgruppen tager sig bl.a. af legepladsen og nyanskaffelser.

Pædagogisk gruppe tager sig af udformningen af den pædagogiske linie, kostplan og ansættelsesforhold

Kommunikationsgruppen sørger bl.a. for alle meddelelser forældre og ansatte imellem, udadrettet aktivitet til personer og grupper i RØDE ROSE, til institutioner og organisationer som f.eks. "Bris".

Gruppen har bl.a. indkaldt alle vuggestuens venteliste forældre til møde som afholdtes torsdag den 4/5 72. En del af

(15)

forældrene var mødt op, og der blev bl.a. fortalt dem om vuggestuens daglige drift, hvorledes man aktiverede børnene og hvilket formål, man havde med børnene. Ligeledes blev der fortalt om RØDE ROSE, og om hvordan vi selv kan oprette de institutioner, vi har brug for. Iøvrigt mener vi, at vuggestuen i det daglige kører godt med bl.a. hensynet til børnenes trivsel, forholdet mellem ansatte, forældre og børn.

Vi har aldersmæssigt blandede grupper, og vuggestuen er for børnene ikke blot et opbevaringssted, men et sted, hvor de bl.a. bliver sat i gang med spændende aktiviteter, og hvor forældre, børn og ansatte hygger sig, og hvor man virkelig bruger hinandens erfaringer i omgangen med børn, ligesom forældre, der jo er mange, støtter pædagogernes aktioner, bl.a. for bedre arbejdsforhold.

Vi håber på, at der snart kommer flere RØDE ROSE institutioner. Det vil nemlig være af stor værdi, at der kan være samarbejde - udveksling og kontakt imellem de institutioner, som børnene skal overflyttes til efterhånden, som de bliver ældre. Ligeså er det indlysende at flere forskellige administrative forpligtelser kan centraliseres og laves fælles for flere institutioner.

Alle kan henvende sig i vuggestuen og evt. få tilsendt materiale, og enhver der bor i RØDE ROSE har på den måde også mulighed for at være med til vores fællesmøder.

DET SKAL OGSÅ LYKKE FOR VUGGESTUE 2

Den 11. januar 1971 indkaldte VUGGESTUEGRUPPE I til møde for at få større tilslutning til VUGGESTUEGRUPPE II, som var blevet dannet på et tidligere møde. Tilslutningen var stor.

Vi startede med at spadsere kvarteret igennem. På denne tur så vi på Bæhnes fabrik, plejehjemmet i Thorsgade, forbundsgrunden og skotøjsfabriken i Heimdalsgade.

Vi undersøgte ejerforhold (tinglysningskontoret) og skønnede deres egnethed.

(16)

Inden vi nåede videre, så vi en annonce i Politiken med et tilsyneladende meget egnet sted. Vi henvendte os til ejeren og fik aftalt et møde.

Det drejede sig om en gammel chokoladefabrik på Jagtvej. Lokalerne lå i en del af første bahus. Der var en stor gård og nogle forholdsvis gode lokaler.

Vi fik udleveret tegninger, og lavede et skitseforslag ved hjælp fra en arkitekt. Vi henvendte os atter til udlejeren, og forelagde ham tegningerne, han havde intet at indvende imod dem. Derefter henvendte vi os til myndighederne (socialstyrelsen), der foreslog mindre ændringer.

Vi havde nu kun at vente til udlejers arkitekt kunne give en pris på ombygningen. Vi modtog imidlertid et brev den 11. maj, hvori de meddelte os, at de desværre ikke kunne få projektet godkendt hos bestyrelsen og nævnte tre årsager:

- Den tidligere lejer ønskede, at forlænge lejemålet (dette var imidlertid ikke rigtigt, det undersøgte vi senere gennem en telefonsamtale med denne lejer).
- Arkitekten havde set på vores tegninger og udregnet en pris, bestyrelsen mente, det blev for kostbart. (Dette var imidlertid en sag udelukkende mellem kommunen og gruppen).

De nævnte endvidere, at de måske ville få brug for lokalerne efter en periode på ca. 5 år. (Dette kunne de iøvrigt have meddelt os på et langt tidligere tidspunkt).

Vi gik herefter i aktieselskabsregisteret og fandt bestyrelsesmedlemmerne, som vi opsøgte. De påstod, at de ikke kendte noget til sagen og ville iøvrigt ikke udtale sig før det havde været i kontakt med de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Vi skrev et brev til dem herefter, hvori vi gjorde dem opmærksom på, at deres punkter ikke var holdbare. Der gik godt en måned, før vi atter hørte fra dem. Det var et meget kort brev, hvor de blot henviste os til det tidligere brev. Som svar herpå meddelte vi dem, at vi fandt deres svar usagligt. Der skete ikke videre i denne sag.

Nu - hvor vi stod på bar bund - prøvede vi med at skrive nogle breve til ejendomsmedglere i Storkøbenhavn for at få dem til at anvise os egnede steder. Reaktionen var imidler-

(17)

tid negativ. En annonce i Nørrebro-bladet gav samme resultat.

En beboer gav os et tips om et skilt i vinduet i en værkstedsejendom i Thorsgade "2. sal til leje". Vi kontaktede ejeren, denne ville meget gerne leje det ud til os, men han var meget mistroisk med hensyn til indretningen og ombygningen af lokalerne. Vi forstod på ham, at han havde problemer med at skaffe penge, vi oplyste ham om, at vi havde mulighed for at skaffe ham et lån. Endvidere ville han have sikkerhed for, at kommunen ville overtage institutionen, hvis, som han sagde, vi skulle blive træt af den. Vi meddelte ham, at det ville kunne lade sig gøre, men at det ville forsinke sagen med 2-4 måneder.

Vi henvendte os nu til myndighederne og forelagde dem tegningerne, de var begejstrede for ideen med den indendørs legeplads, og kunne iøvrigt godkende den. Dette meddelte vi ejeren, hvorefter sagen gik i sig selv, da han påstod, at han ikke kunne vente længere med udlejning, hvilket kun kunne udlægges som en "dårlig undskyldning" for, at han i virkeligheden slet ikke ønskede os ind - lokalerne er stadig ledige.

Vi holdt møde og var helt på bar bund. Vi opgav indtil videre at forsøge med lejemål. I stedet begyndte vi at kigge efter køb og opføring af nye huse og tog samtidig gamle sager op.

Først Bæhnes fabrik, der var opslået til salg. Vi kontaktede ejeren, men han havde imidlertid udlejet lokalerne til forskellige små virksomheder med 5 års kontrakt. Det havde vi ikke tid at vente på. Derefter kontaktede vi ejere af nogle små ejendomme, som i dispositionsplanen ville blive udlagt til institutioner. Efter pr. telefon at have kontaktet ejerne af to ejendomme viste det sig, at disse ikke havde interesse i at sælge på nuværende tidspunkt.

Vi står således på bar bund med vore erfaringer, og da vi føler, vi er for få i gruppen, håber vi, at vi kan blive nogle flere ved at interesserede melder sig på mødet den 29. maj. Nu må vi nemlig til at systematisere vores anstrengelser for at få fat i endnu flere ejere der køber eller udlejning, da det stadigvæk er vores eneste mulighed for at få løst vores institutionsproblemer, så derfor - mød op og vær med!

(18)

HVAD MED AT LAVE EN BØRNEHAVE SAMMEN MED OS ?

Er du een af forældrene til et af vort kvarter RØDE ROSE's 700 børn i børnehavealderen?

Muligvis en af dem, der har mindre børn og måske været heldig at få plads i en af vuggestuerne, men ser frem til problemet med at skaffe sig en god børnehavaplads?

Eller er du en af dem med større børn - eller en, der ingen har, men alligevel vil være med til at lave noget godt?

Ja, så er du en af de mennesker, som vi gerne vil samarbejde med! Det er sjovt og "opbyggeligt" - men også et kæmpearbejde.

Vi er nogle af ovennævnte slags - men for få. Vi har været flere, men nogen er fraflyttet og andre har fået andet at se til i tiden, siden vi startede. Som landet ligger nu, er det blevet et problem for os at overkomme det arbejde, vi er i gang med.

Det skulle det ikke være efter loven, men det er et stort arbejde at finde frem til noget godt og få lov til at lave det. Men det vil lykkes.

Den børnehav, vi vil lave, skal helst være bedre end de normale. Det må den næsten blive, når det er os forældre, der laver den selv. Vi vil hverken slå af på kravene til lokalerne, de gode pædagoger, de uendørs udfoldelsesmuligheder, vores forældre-medbestemmelsesret o.s.v. o.s.v. Hvem skulle slå af på disse ting - det er vores børn, de drejer sig om!

Nu kan det måske lyde, som om vi faktisk har lokaler at gå i gang med, men det er desværre ikke tilfældet.

Vi har arbejdet i over et år og har fået en masse kontakter, som næsten alle vil hjælpe os med at få fat på det rigtige. Vi vil helst lave institutionen her i kvarteret, men det har hidtil været umuligt at få fat i nogle

(19)

lokaler, der kunne bruges. Vi arbejder stadigvæk på det, men har brugt en masse tid på at lave en udflytterbørnehav. Den troede vi, at vi kunne lave i en håndvending. Det kunne vi ikke. Hovedsageligt fordi omegnskommunerne har været vrangvillige, men også fordi by- og landzonelovgivning gør det let for dem at være det. Hidtil er det kun blevet til afslag, men vi har nogle muligheder på hånden, en ved Ganløse og en i Solrød - samt en spinkel mulighed her i kvarteret i forbindelse med noget nybyggeri.

Herudover er der så alle de kontakter, der arbejder for os - direktoratet for statskøvsænet, små 50 ejendomsmæglere, fredningsmyndighederne. Køgebugtvalget og et par velvillige omegnskommuner... Det er ikke tom snak, når vi siger, det vil blive til noget. Men vi må være flere om arbejdet, hvis det skal batte.

Hvad det økonomiske angår, ydes der fuld dækning for en stor del af driften, resten skal vi deles om i månedlige betalinger som andre steder. Det samme gælder etableringsudgifterne. Det er nogen at snakke og samarbejde med, vi behøver - nogen flere til at gøre det med! Forøvrigt har vi netop modtaget 1500 kr. fra en fond, der synes, vi skulle støttes. Så nu er vi fide af forventninger om, hvad der måske er på vej med posten næste gang!

Kom og vær med. Med vores lejligheders størrelser, og vores gårde og gaders nuværende udfoldelsesmuligheder, er det svært at give børnene den plads, der skal til, når de rigtigt skal kunne udfolde sig. Det er klart, at hjemmet kommer først, men det er godt med en god ting ved siden af. Vi tror, at børnene vil tage noget af det med hjem, så der bliver en god vekselvirkning. Og når det er os forældre, der står bag oprettelsen, kan vi gribe ind efterhånden. Sige til o.s.v..

Vær med til at gøre noget ved tingene her. Mød op den 29/5 kl. 19,30 på Rådmandsgades skole, og lad os snakke sammen om det.

Venlige hilsner fra

Bente, Keld, Birgit, Lilian, Flemming, Annalise.

(20)

LEJERPROBLEMER ?!!

Det kan være en god fidus for en husejer at modernisere huset. Hvem husker ikke Baldersgade og P.D.Løvs Allé-moderniseringerne? - På den anden side er det rart at bo i et velholdt hus med rimelige sanitære forhold.

Hvad kan vi lejere gøre for at undgå urimelige lejeforhøjelser efter urimelige moderniseringer? Og hvad kan vi gøre for at sikre en rimelig vedligeholdelse af huset ude og inde?

Vi kan først og fremmest prøve på at finde sammen - man er stærkere, når man er flere. Vi behøver ikke lave en egentlig lejerforening - men kan gå sammen i grupper med samme problemer, hvor vi kan hjælpe hinanden med at finde ud af, hvad vi har ret til, og med at forhandle med husejerne, og med at skrive breve osv.

OM MODERNISERING

Modernisering = forbedringer, der går ud over almindelig vedligeholdelse af ejendommen. Der er tre slags: dem, der gør ejendommen tidssvarende (det er de mest omfattende), de store, og de andre (det vil sige de små).

Ved forbedringer, der gør ejendommen tidssvarende (det vil sige, at lejlighedernes brugsværdi kommer på højde med nye lejligheder), må husejeren selv bestemme, hvort høj lejen skal være - uden at tage hensyn til den hidtidige leje og uden hensyn til omkostningerne ved moderniseringen. Lejen skal bare svare til brugsværdien i forhold til lejeniveauet i kommunen for nye lejligheder af samme slags og samme beliggenhed. Moderniseringsnævnet har en lille chance for at nedsætte lejen. Nemlig hvis den overstiger det beløb, som på det nævnte grundlag kan anses for rimeligt, når man betragter lejlighedens størrelse, indretning, udstyr og kvalitet. - Hvis ejendommen er gjort tidssvarende ved kun at forbedre nogle enkelte punkter, er der ikke tale om at anvende disse regler; så gælder i stedet regler om store eller små moderniseringer. - Det udvalg i folketinget, der behandlede loven, forudsatte, at boliganvisningsudvalgene skulle medvirke til, at lejere, der udsættes for sådanne omfattende moderniseringer, og som får svært ved at klare

(21)

huslejen (også selv om de får boligsikring), får andre lejligheder, der passer til familiens størrelse og pengepung.

En stor modernisering er et forbedring, hvor lejeforhøjelsen sammenlagt med forhøjelsen for forbedringer lavet efter 1/1 1967, overstiger 25% af hidtige leje. Lejeforhøjelsen gælder kun, hvis enten moderniseringsnævnet er blevet spurgt, før husejeren er begyndt på forbedringen, og det har ment, at det ikke kunne modsætte sig forbedringen - eller hvis 75% af de lejere, der får forbedringerne, er gået ind for forbedringen. Moderniseringsnævnet kan modsætte sig forbedringer (det skal spørge lejerne først), hvis forbedringerne er u hensigtsmæssige på grund af husets alder, beliggenhed og stand, eller hvis forbedringerne ikke vil give en passende forøgelse af husets brugsværdi. Hvis husejeren sender moderniseringsnævnet et fuldt gennearbejdet projektmateriale med opgørelse over de beregnede udgifter og den ønskede lejeforhøjelse, skal nævnet bestemme, hvor stor lejeforhøjelsen skal blive - endnu inden arbejdet er udført; det er en forudsætning, at tegninger og beskrivelser følges. Lejeforhøjelsen skal modsvare den øgede brugsværdi. Forhøjelsen kan først træde i kraft 6 måneder efter, at lejerne har fået besked.

Man har set boligspekulanter købe huse for at modernisere dem og leje ud til skyhøje priser. Derfor er det blevet bestemt, at hvis en husejer, der sender sine moderniseringsplaner til moderniseringsnævnet, ikke har haft ejendommen i mindst 3 år, kan nævnet udsætte forbedringen til der er gået 5 år efter overtagelsen. Men husejeren har ikke pligt til at fortælle, hvornår han har købt ejendommen, og nævnet har ikke pligt til at undersøge det. Og desuden kræves det, at mindst halvdelen af lejerne skriftligt beder om udsættelse. Det kan de gøre, selv om forbedringen både er rimelig og hensigtsmæssig. Moderniseringsnævnet må ikke træffe nogen afgørelse uden at have hørt såvel husejers som lejeres synspunkter.

Ved små moderniseringer kan husejeren forlange lejeforhøjelse - men det er huslejenævnet, der afgør størrelsen. Huslejenævnet skal også altid høre begge parter.

Husejeren kan låne penge i Grundejernes Investeringsfond til installation af centralvarme (eller anden forbedring

(22)

af varmeinstallationen), til varmeisolering, forbedring af sanitære forhold, forbedring af køkkener og andre forbedringer, der væsentligt forøger ejendommens brugsværdi - men kun hvis forbedringen og udgifterne er rimelige, og ejendommen bagefter vil være velegnet til benyttelse gennem længere tid.

Hvis husejeren får sådan et lån, skal der tages hensyn til rentesatsen, når huslejen (den forhøjede) fastsættes. Moderniseringsforhøjelser medregnes ikke, når der skal sættes penge af til den indvendige vedligeholdelse.

Af pladsmæssige grunde har vi ikke skrevet om indvendig og udvendig vedligeholdelse, om opsigelse eller andre af de problemer, der er af betydning for os lejere. - De, der synes, det er en god idé at slutte sig sammen for at løse dem, kan mødes i Thorsgade 7 o.g. onsdag den 7. juni kl. 20.00. Der skal vi drøfte, hvordan vi skal gøre det. Vi, som har skrevet dette indlæg, hjælper de nuværende grupper, når det er nødvendigt. Vi vil også være parat til at hjælpe lejergruppen med juridiske spørgsmål, når den behøver det.

Venlig hilsen fra juristgruppen

Husk!!! Møde den 29.5 kl. 19.30 på Rådmandsgades skole - (om vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, dagcentre, gadeforeninger og gårdrydninger).

Husk!!! Møde onsdag den 7. juni kl. 20.00 i Thorsgade 7 o.g. (om lejerproblemer).

(23)

HVAD MED FREMTIDEN?

Vi er henvist til hinandens hjælp, hvis vi vil have ordentlige forhold her i Røde Rose.

Staten og kommunerne skal varetage vores fælles interesser, men da vi lader dem gøre det på grundlag af loven om den private ejendomsrets ukrænlighed, kan de ikke gøre det godt endnu.

Derfor er vi henvist til at klare os med interesseorganisationer som de politiske partier, samt arbejder- og arbejds giverforeninger, lejer- og grundejerforeninger, osv. Men arbejderpartierne løber med tom snak for tiden, for de har ikke set sig i stand til at støtte os, når vi har hedd dem om det. På samme måde med de andre kamporganisationer.

Så længe man lader disse forhold bestå, er vi henvist til at klare os med den støtte, vi kan få af hinanden fra sag til sag. Derfor er vort problem, hvordan vi skal bære os ad med at give hinanden den.

Her i Røde Rose, som andre steder, kan vi kun komme til at hjælpe hinanden, hvis vi kan træffes og komme i forbindelse med andre. Derfor skal vi have et sted, hvor vi kan mødes, og et blad, vi kan nå frem til alle i kvarteret med.

Vi har begge dele. Stedet har vi i Thorsgade 7 over gården, og der er remedierne til bladet også. Det koster imidlertid ikke kun tid at få det hele til at køre, men også penge. Hidtil har vi været en del om det første, men færre om det sidste.

Det er ikke holdbart i længden.

Derfor beder vi dem, der vil hjælpe med tingene i rummet (regnskab, information, skrivning, trykning osv.) om enten at komme med til det møde, hvor vi skal snakke om lejerproblemer d. 7. juni kl. 20, eller komme op og snakke en af de dage, der er nogen på "kontoret" - medens vi beder dem, der vil hjælpe med økonomien (frimærker, husleje, varme, telefon, papir osv.) om at sætte lidt ind på den postkonto, vi har lavet til formålet: giro 177942 "Røde Rose", Thorsgade 7 over gården, 2200 N, - evt. hver måned. På samme måde som rummet og remedierne er det, er regnskabet åbent for alle Røde Roses beboere - hver tirsdag, onsdag, torsdag mellem kl. 18 og 20.

TAGENE VEJ

Her i RØDE ROSE

- er vi 14.500 mennesker - det er flere end i Hillerød, eller lige så mange som i Brøndbyernes kommune - og vi har
- af offentlige legepladser kun een, hvor der efter normerne skulle være 5.
 - af hjemmelegepladser og opholdsarealer næsten ingen, selvom der skal være i alle karreer.
 - af vuggestuer 3 + 1 kommunal, medens der skulle være 8 alene for vores kvarter.
 - af børnehaver 3 + 1 kommunal, medens der skulle være 10.
 - af fritidshjem og -klubber er der 1 + 1 der dækker hele ydre Nørrebro; hvor der skulle være 5.
 - af ungdomsklubber een for hele ydre Nørrebro medens der skulle være 3 alene her hos os.
- og intet dag- og aftencenter for ældre, selvom der bor mere end 3000 pensionister her i Røde Rose-kvarteret.

NØRREBROGADE

Vi der er gået i gang med at rette op på forholdene indbyder til møde på:

Rådmandsgades Skole
M A N D A G d. 29 MAJ
kl. 19.30

Hvor vi vil redegøre for vores hidtidige arbejde og opfordre til at slutte sig til grupperne.

Særligt møde om moderniserings- og lejerproblemer i: FÆLLESLOKALET for RØDE ROSE
ONSDAG d. 7. juni
kl. 20.00

thorsgade 7 o.g. tlf. ÅG 11.400
Åbent tirsdag, onsdag, torsdag 18-20

GODEBANEJ

JAGTVEJ

VUGGESTUER:

Den første vuggestue RØDE ROSE I er åbnet på Jagtvej 14; men da der stadig mangler mange vuggestuepladser, håber den anden vuggestuegruppe at fremsætte d. 29 bilver så stort at vi kan skærpe indsatsen med at finde egnede lokaler eller grunde.

BØRNEHAVER:

Sådan vi skrev i det Røde Rose blad som fik i lørdags, har der vist sig nye muligheder for os. Vi vil ha' undersøgt dem til d. 29. Der kan vi snakke om den og aftale hvad vi skal stille op. Jo flere vi er om at lave børnehaven - jo bedre vil den blive.

GÅRDRYDNINGER:

I adskillige karreer er beboerne gået i gang med at skaffe børn og voksne gode forhold i gårdene - på mødet d. 29 vil der være repræsentanter for 3 karreer. Vi vil fortælle om hvordan vi har gjort, om hvor godt vi får det og om hvad der mangler, især for de større børn, som gårdene er for små til.

Mød op på

Rådmandsgades Skole

M A N D A G d. 29 MAJ

kl. 19.30

GADEFORENINGER:

I Vølundsgade er der dannet en gadeforening. Baggrunden for foreningsdannelsen skal nok findes i en række møder til forberedelse af en Sect. Hans fest sidste år. Dette gav beboerne lyst til at fortsætte med andre Trivsel-fremmende aktiviteter, som der er så stort behov for. Vi håber d. 29. maj, at kunne viderebringe vore erfaringer til andre, der har lyst til lignende ting.

LØSSE FOR ALDRE:

Også pensionisterne kan skaffe sig de ting de har ret til, og arrangerer sig så selv bestemmer hvordan de skal bruges. Men vi må stå sammen for at få dem, og for at holde kontrollen med dem. På mødet d. 29/5 må vi snakke om mulighederne og aftale hvordan vi skal hjælpes ad med at føre dem ud i livet.

FRITIDERE:

De 7-14 årige har hidtil været svagt repræsenteret - Lav om på det! Vi har et par muligheder, men for at kunne overkomme dem, og lægge det fornødne pres på myndighederne må vi være mange. Så ingen kan undværes d. 29, og i arbejdet derefter.

THEORY OF THE CASE

The first part of the case is the statement of the facts. The facts are that the defendant was charged with the crime of murder. The evidence shows that the defendant was present at the scene of the crime and that he was the one who fired the shot which killed the victim. The defendant has a motive for the crime, and the evidence is circumstantial but strong. The defendant has no alibi, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge.

The second part of the case is the statement of the law. The law is that a person who kills another person with malice aforethought is guilty of murder. Malice aforethought is defined as the intent to kill or the intent to cause grievous bodily harm. The evidence in this case shows that the defendant had malice aforethought at the time he fired the shot. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge.

The third part of the case is the statement of the facts. The facts are that the defendant was charged with the crime of murder. The evidence shows that the defendant was present at the scene of the crime and that he was the one who fired the shot which killed the victim. The defendant has a motive for the crime, and the evidence is circumstantial but strong. The defendant has no alibi, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge.

The fourth part of the case is the statement of the law. The law is that a person who kills another person with malice aforethought is guilty of murder. Malice aforethought is defined as the intent to kill or the intent to cause grievous bodily harm. The evidence in this case shows that the defendant had malice aforethought at the time he fired the shot. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge. The defendant is a person of bad character, and the evidence is consistent with the charge.

Til beboerne i ejendomme TAGENSVEJ 73 - 77 6/1-1971
BALDERSGADE 70 - 76
BALDERS PLADS 2 - 6
ÆGIRSGADE 67 - 73

For et par måneder siden omdelttes i vor bydel en tryksag med oplysninger om fremgangsmåde ved gårdrydninger. Enkelte steder på Nørrebro (Kloregade 1-5 og Thorsgade 3 - 13) har beboerne gennemført sådanne ændringer, og som et resultat af 2 møder i november på Rådmandsgade Skole er beboerne i 6 forskellige ejendomskomplekser mellem Tagensvej og Nørrebrogade begyndt at arbejde for lignende forbedringer, der nu efter den nye saneringslov af 1969 kan gennemføres af kommunen. I vort område er det dog foreløbig en betingelse, at et større antal af en karrés beboere ansøger om det.

Undertegnede beboere i vor karré søger ved dette brev at komme i kontakt med folk, der ligesom vi finder, at gårdarealerne hos os burde udnyttes bedre.

Den tætte trafik på Tagensvej og Ægirsgade gør gaderne til et mere og mere farligt og ubehageligt opholdssted for såvel børn som voksne, og vi mener, at der ved en nedrivning af plankeværker og gamle skure kunne skabes et stort samlet areal, der kunne indrettes til alle beboeres tilfredshed. Vi har forbindelse med arkitekter og arkitektstuderende, der er rede til at give råd om, hvorledes gården kan indrettes, hvis tilstrækkelig mange viser interesse for det forberedende arbejde, vil vi arrangere et møde, hvor vi vil kunne diskutere udformningen af et skitseforslag.

Til de små børn vil der kunne indrettes et fredeligt, rent og solfyldt område. De større børn vil kunne få legeredskaber og legehus. De voksne vil kunne få fritidsareal med borde og bænke, hvor man vil have lyst til at opholde sig. Alle vil kunne få bedre betingelser, end vi har i dag. Kik ud af vinduet og se, hvordan det står til nu!!!

Kommunen skal inden 1. april tage stilling til, hvilke projekter der skal gennemføres i det kommende år. Vi skulle derfor gerne have en ansøgning med et stort antal underskrifter indsendt inden denne dato. Beboere, der har lyst til at deltage i det forberedende arbejde eller gerne vil høre mere om planerne, indbydes til en uformel sammenkomst hos KJELD FLENSBURG, ÆGIRSGADE 73, 5. SAL TH. ONSDAG DEN 20. JANUAR KL. 20.00.

Venlig hilsen

Torben og Karin Møller, Baldersgade 76, 1. sal
Jens O. Henriksen, Tagensvej 75, 5. sal
Else Marie Kjerkegaard og Kjeld Flensburg, Ægirsgade 73,5. sal

8. sept. 1973.

TIL BEBOERNE I KARRÉEN BEGRÆNSET AF
TAGENSVEJ, BALDERSGADE, BALDERS PLADS OG ÆGIRSGADE.

Efter en hel del fællesmøder indsendte beboere midt i 1971 et andragende til Stadsingeniørens Direktorat om gårdrydning for ovennævnte karré. Vedlagt andragendet fulgte en arkitekttegnet plan, udarbejdet af beboerne, samt underskrifter fra flertallet af familierne i karréen.

Efter en del brevveksling og møder med 2. byplankontor har vi nu modtaget omstrændt brev samt en tegning, der på grund af størrelsen desværre ikke kan fremsendes her. Tegningen, der vil kunne ses på nedennævnte møde, følger i store træk den oprindelige plan, som i høj grad tilgodeser også de ældre og børnene i karréen.

Vi vil dog gerne hermed indbyde til et møde, hvor vi alle kan drøfte projektet og eventuelt nå at ændre på det, således at alle kan blive tilfredse med det endelige resultat. Mødet vil blive torsdag den 20. sept. kl. 20,00 hos Else Roos Balders Plads 6, 1.sal.

Vi håber, at så mange som muligt møder op - alt tyder på, at projektet vil gå i gang i begyndelsen af 1974, og det er således sidste chance for at få indflydelse på, hvordan gården skal se ud i fremtiden.

Med venlig hilsen,
på Arbejdsudvalgets vegne,

Else Roos

1

16. juni 1971

Til Københavns Magistrat

4. adf.

Rådhuset

Vedlagt tillader en kreds af beboere i karréen. BK 430 sig at fremsende andragende om gårdrydning i vor karré.

Vi beder Dem venligst være opmærksom på, at børnetallet her i karréen er blevet væsentligt større i de seneste måneder. Underskriverne af andragendet har ialt 60 børn (under 14 år), og der findes vist et par børn mere. Et par husejere har henvist til lejemulighederne på Balders Plads, men vi beder Dem tage i betragtning, at kvarterets børneinstitutioner kun har denne ene offentlige legeplads til rådighed, kvarteret er børnerigt, og trafikken i de omliggende gader er sådan, at det er forbundet med stor risiko at lade de mindre børn færdes alene. En beskyttet gård med opholds- og legeområder i umiddelbar nærhed af beboerne vil være af uvurderlig betydning for børnenes trivsel.

Som det fremgår af underskrifterne står ca 70% af samtlige beboere i 4 af de 6 ejendomme bag henvendelsen. De resterende beboere i de 4 ejendomme har enten ikke været til at træffe eller har været uinteresserede, kun nogle enkelte har været totalt afvisende.

Fra de to ejendomme Baldersgade 72-74 og Ægirsgade 69-71 har det overhovedet ikke været muligt at få nogen underskrifter, og nedenstående vil vi tillade os at give nogle oplysninger, der måske kan forklare, at beboerne i disse to ejendomme har forholdt sig helt anderledes til tanken om gårdrydning.

Baldersgade 72-74 ejes af Københavns Bagerlaug og er indrettet som stiftelse for ældre medlemmer. Initiativtagerne til denne henvendelse til Magistraten var på forhånd klar over, at denne ejendom, som i modsætning til de øvrige ejendomme besidder et ret stort grønt område i gården, ville have mindst umiddelbar interesse i en ændring.

Ved undersøgelser blandt de ældre beboere erfarede vi, at de i kraft af den specielle baggrund for deres bosættelse her ikke fandt, at de var berettigede til at tage stilling til ændringer af forholdene.

Da vi havde udarbejdet og omdelt vort skitseforslag, fik vi kontakt med vicevært i ejendommen. Han mente, i og for sig, at ideen var udmærket, men henviste til, at bagerlauget kun ville lade arealet indgå i et fællesarrangement mod en klækkelig erstatning. Brochuren fremkaldte levrigt mange diskussioner i kvarteret, og vi har modtaget flere vidnesbyrd om, at adskillige beboere i stiftelsen ser positivt på planen om gårdrydning, men ingen ønsker (vover?) at underskrive andragendet.

2

Undertegnede, Kjeld Flensburg, Ægirsgade 73,5 th. (TA 8665) kontaktede efter beslutning på beboermøde 18.maj oldermændene for bagerlauget, herr Restrup Carstensen, for at søge arrangeret et møde, hvor repræsentanter for beboerne kunne drøfte spørgsmålet. Oldermændene mente imidlertid ikke, at der var nogen grund til at holde et sådant møde, da man i lauget havde set planen. "Vi er ikke interesserede", udtalte han og henviste til, at laugets ejendom havde det største areal i karréen 430 - han fandt iøvrigt, at børnene måtte kunne benytte legepladsen på Balders Plads.

Vor vurdering er, at lauget først og fremmest ser økonomisk på spørgsmålet. Vi har ikke hørt nogen argumenter om forringelse af vilkårene for de ældre beboere i stiftelsen, og der synes blandt de ældre at være en forståelse af, at en gårdrydning vil kunne medvirke til at bryde deres isolation.

Ægirsgade 69-71 ejes af brændselhandler L. P. Larsen, der bor i ejendommen. Efter beboermødet den 18. maj søgte vi kontakt med herr Larsen, der bebrøjedede os meget, at vi i det indledende arbejde ikke havde interesseret os for ejerens synspunkter. Han gav udsæende af, at såfremt vi fra starten havde forhandlet med ham, ville han have været positiv. Dengang havde vi ikke haft brug for ham, derfor så han ingen anledning til at støtte os.

Beboerne i herr Larsens ejendom har ingen børn. Det er ikke muligt for os at vurdere, om det er denne omstændighed eller ejerens holdning, der har bevirket, at beboerne uden undtagelse har afholdt sig fra at tage stilling til planerne, som har været drøftet i karréen i flere måneder.

Det er vort håb, at denne redegørelse for de lokale forhold vil kunne være af værdi for Magistratens behandling af vort andragende. Såfremt De skulle snakke det, vil repræsentanter for underskriverne meget gerne komme til stede ved et personligt møde, hvor skitsen kunne drøftes og yderligere oplysninger kunne gives.

med venlig hilsen
for underskriverne

Bilag: 4 originale
underskriftlister

3a

3b

ET FORSLAG TIL FORBEDRING AF GÅRDEN

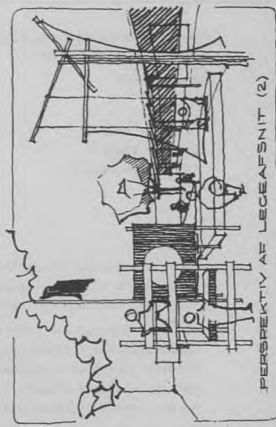
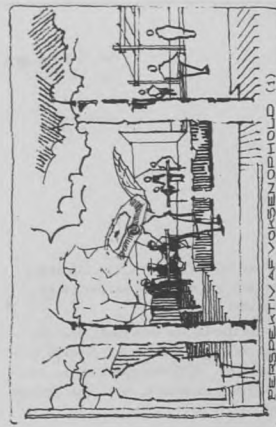
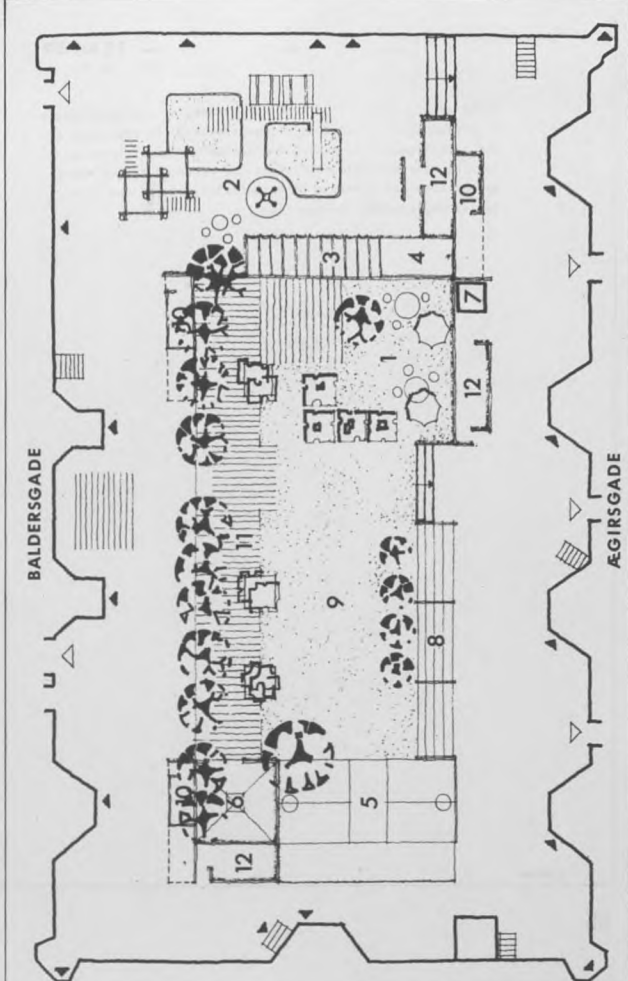
Ved en sammenkomst i januar besluttede de 20 beboere i vor kærre at arbejde for en gædtrydning.

Vi har nu flere gange haft samtaler med Ing. Kirkeby fra magistratens 4. afd. og fået en række praktiske oplysninger. Ingeniøren har også besøgt gården, og han finder forholdene meget dårlige. Han foreslår at fælles lege- og opholdsarealer for alle børnene midlertid er det vort indtryk, at gårdmændene hurtigt vil kunne besluttes og gennemføres, såfremt beboere i stort tal - helst fra alle magistrater, indsender et ændringskrav herom til magistraten.

For at give et indtryk af de muligheder en gårdrydning vil kunne bringe, har vi udarbejdet deltegerne i fællesskab med en arkitekt og en fritidspedagog ladet fremsætte omstændende skitser. Efter vore samtaler med Ing. Kirkeby kan vi blive udgifterne til en sådan indretning at blive meget små, og det er derfor et lejemål. Det er indgået i vore drøftelser, at den ejendom, der stiller det største areal til rådighed for fælles benyttelse, fritages for omkostninger.

Skitserne er tænkt som oplæg til diskussion på et beboermøde, der samtidig kan træffe beslutning om, hvilke undersørelser på henholdsvis delene til magistraten.

Under det forberedende arbejde har vi flere gange talt om de virkninger, som en sådan indretning kunne få. Flere artikler i Nørrebrobladet har omtalt, hvordan beboere, der er gået sammen om gårdrydning, har fået ideer til andre fælles aktiviteter. Vi tror noget lignende vil kunne ske her.

FORLÆRING TIL NUMBENE PÅ SKITSEN

1. område for voksen-ophold
belægning: græs og tegl
udstyr: beplantning, parasoller, borde og stole
2. område for småbørn
belægning: asfalt
udstyr: sandkasse, klittrastativ brusekumme, rutslebane, faste borde og bænke samt div. faste legeredskaber efter behov.
3. overdækket område for småbørn
belægning: asfalt
overdækning: glasfiber, evt. søjledug
udstyr: glasfiberborde og stole, faste legeredskaber
4. skur for legeredskaber m.m.
materiale: træbeklædning = evt. trædæst tag
belægning: asfalt
udstyr: boldvekke, afmærkning
5. fælles opholdsareal for div. beboerfamilier
belægning: græs
udstyr: beplantning i begrænset omfang
6. skurmet opholdsareal
belægning: tegl
udstyr: faste bænke
7. træformerkiosk
8. trærestativer
9. fælles opholdsareal for div. beboerfamilier
belægning: græs
udstyr: beplantning i begrænset omfang
10. pladser til cykler og barnevogne
overdækning: glasfiber, evt. trædæst tag
11. fællesbelagt gang- og opholdsareal
12. affaldrum
2 m høje skramvegge i træ (trykimp.-pigment)

Som det fremgår af skitsen er det mest solrige område tænkt anvendt til småbørnslegeplads (nr. 2). Den anden ende af gården skulle da benyttes til lege- og opholdsareal (nr. 6) for de større børn. Med en skærmning til begge legeområder indrettes det store midterareal (nr. 1, 9, 11) til de voksne. Her vil den gamle beplantning kunne skabe mulighed for hyggebrøge omkring plæmarealet. På skitsen er der ikke taget stilling til lysskærmning af området, men det vil være ønskeligt, at der her vil kunne anbringes borde og bænke i lune kroge evt. med kasser til blomster og grøn beplantning. Vi synes, at planen viser, at små og større børn vil kunne få langt bedre forhold end i dag. Samtidig vil de voksne - måske især de ældre - kunne nyde sig i de nye lege- og opholdsarealer i lange perioder med godt vejr uden at bevæge sig langt bort fra boligen. I forhold til andre gårdarealer på Nørrebro er vor gård temmelig solrig og lys, vi vil kunne skabe et beskyttet grønt område fri for trafiklam og benzinolie. Der bør være mulighed for at sælge kaffe, spille kort eller skak, vi vil kunne læse hinanden at kende. Måske kunne et sådant samvær medføre, at vi fandt ud af et løse andre problemer, som vi har fælles.

BEBOERMØDE: tirsdag d. 18. maj kl. 20
HOS
finn a. jacobsen balders plads nr. 2

STADSIINGENIØRENS DIREKTORAT
BYPLANKONTORET 2. BYPLANAFDELING
FARVERGADE 25
1463 KØBENHAVN K

Date 30 NOV. 1972
J. nr. BK 430.

TELEFON 15 38 00
Lokal 501, 502

Til hr. Kjeld Flensburg
Ægirsgade 73, 5. sal
2200 København N.

Vedrørende karreen begrænset af Baldersgade, Tagensvej, Ægirsgade og Balders Plads.

Under henvisning til tidligere telefoniske samtaler vedrørende ovennævnte karref, skal stadsingeniørens direktorat hermed oplyse følgende:

Direktoratet har haft en forhandling med repræsentanter for bagerlaugets stiftelse, der under forhandlingen oplyste, at ejendommen var købt netop på grund af denne ejendoms gode opholdsarealer, og at man i bestyrelsen først og fremmest fandt, at man havde pligt til at varetage stiftelsens interesser.

Bagerlaugets stiftelse kunne derfor ikke gå med til en ordning om fællesgård, således at stiftelsen ikke havde sit haveareal udelukkende til eget brug, men man var indstillet på at tage rimeligt hensyn til resten af karreens beboere, og såfremt det skulle vise sig nødvendigt for at opnå tilfredsstillende projekt for den øvrige del af karreen, var man indstillet på at afgive mindre areal for etablering af f.eks. tørrepladser m.v.

Spørgsmålet ville blive forelagt på et bestyrelsesmøde i bagerlauget, hvorefter der ville blive sendt stadsingeniørens direktorat et skriftligt svar, hvilket nu er modtaget.

Det under forhandlingen indtagne standpunkt er godkendt af bagerlaugets bestyrelse.

Under hensyn til at Deres legepladsprojekt i det væsentlige følger et af bagerlaugets krav, nemlig kravet om ikke at få legeplads ind på stiftelsens arealer, er sagen nu sendt til stadsgartnerens kontor til udtalelse og eventuel omarbejdelse af projektet.

5a

STADSIINGENIØRENS DIREKTORAT
BYPLANKONTORET 2. BYPLANAFDELING
FARVERGADE 25
1463 KØBENHAVN K

Date - 7 AUG. 1973
J. nr. BK 430.

TELEFON 15 38 00
Lokal 501, 502

Fr. Else Roos
Balders Plads 6
2200 København N.

Under henvisning til skrivelse af 8/2 1973 fra Kjeld Flensburg samt senere telefonisk samtale med Dem og Deres skrivelse af 11/5 1973 skal man oplyse følgende:

Til belysning af det principielle juridiske spørgsmål som den omhandlede karref frembyder, har stadsingeniørens direktorat tilskrevet ejeren af ejendommen matr.nr. 3115 Udenbys Klædebo kvarter som vedlagte genpart af stadsingeniørens direktorats skrivelse d.d. med tilhørende plan nr. 351-430-2.

Det er stadsingeniørens direktorats hensigt, at søge spørgsmålet afklaret ved indstilling til magistraten i løbet af efteråret, idet det bemærkes, at anlægstoppet har medført, at arbejdet ikke har kunnet iværksættes indeværende sommer.

P. a. v.
A. Thale
A. Thale.

6

STADSIINGENIØRENS DIREKTORAT

Side 2

Date 30 NOV. 1972
J. Nr. BK 430.

Herefter vil sagen efter fornyet forhandling med bagerlaugets stiftelse blive indstillet til magistraten til afgørelse af det principielle spørgsmål, for såvidt der ikke findes en løsning, der både kan tilfredsstillende karreens øvrige bebyggelses krav til rimelige opholdsarealer, og som kan tiltrædes af bagerlaugets bestyrelse.

P. a. v.

A. Kirkeby
A. Kirkeby.

T. 1537.300

5b

STADSIINGENIØRENS DIREKTORAT
BYPLANKONTORET 2. BYPLANAFDELING
FARVERGADE 25
1463 KØBENHAVN K

Date - 7 AUG. 1973
J. nr. BK 430.

TELEFON 15 38 00
Lokal 501, 502

Hr. landsretssagfører
J. Simonsen
Rådhuspladsen 77
1550 København V.

Vedr.: Bagerlaugets stiftelse Baldersgade 72 og 74.

Karreen begrænset af Ægirsgade, Balders Plads, Baldersgade og Tagensvej.

Under henvisning til tidligere forhandlinger i stadsingeniørens direktorat fremsendes til Deres orientering tegning nr. 351.430-2 visende et udkast til anlægget af pågældende karref's samlede friarealer, hvorved legeaktiviteterne placeres uden for Deres ejendom, medens midtarealerne anvendes som opholdsareal.

Til Deres orientering vedlægges en fotokopi af en opgørelse over antallet af personer på 62 år og derover pr. 1/1 1972 indenfor samtlige karreens ejendomme.

Stadsingeniørens direktorat skal anmode Dem om Deres kommentarer til den nævnte plan, idet det skal bemærkes, at planen alene må betragtes som en foreløbig skitse til belysning af de principielle synspunkter, De har fremdraget under forhandlingerne.

Såfremt De måtte ønske en forhandling i anledning af udkastet til fellesanlægget, vil aftale herom kunne træffes på telefon 15 38 00, lokal 470 (ingeniør Thale).

P. a. v.

A. Thale.

7

Til beboerne i ejendommene : Odinsgade 2-6
Odins Tværgade 2-6
P.D. Løvs alle 1-5
Jagtvej 119-125

Engang i vinter blev i vor bydel omdelt en tryksag med oplysninger om fremgangsmåden ved gårdrydninger. Enkelte steder på Nørrebro (Flørgsgade 1-5 og Thorsgade 3-13) har beboerne gennemført sådanne ændringer, og som et resultat af 2 møder i november på Rådmandsgades skole er beboerne i 6 forskellige ejendomskomplekser mellem Tagensvej og Nørrebrogade begyndt at arbejde for lignende forbedringer, som nu efter den nye saneringslov af 1969 kan gennemføres af kommunen. I vort område er det dog foreløbig en betingelse, at et større antal af en karrés beboere ansøger om det.

Undertegnede beboere i vor karré søger ved dette brev at komme i kontakt med andre beboere, der ligesom vi finder, at gårdarealerne hos os burde udnyttes bedre. Den tætte trafik i området gør gaderne til et mere og mere farligt og ubehageligt opholdssted for både børn og voksne, og vi mener at der ved en nedrivning af plankeværker, gamle skure og fabriksbygninger (ikke de beboede arealer) i de 2 store gårde vil kunne skabes et samlet areal, som kunne indrettes til alle beboeres tilfredshed. Vi har forbindelse med arkitekter og arkitektstuderende, som er rede til at give råd om, hvorledes gården kan indrettes. Hvis tilstrækkelig mange viser interesse for det forberedende arbejde, vil vi arrangere et møde, hvor vi vil kunne diskutere udformningen af et skitseforslag. Der vil kunne indrettes et legested for de små børn og et for de større, samtidig kan der indrettes en hyggeklub med borde og bænke til de voksne. Alle vil få bedre betingelser end vi har i dag.

For at alt dette kan blive til noget, skal vi indsende ansøgning til kommunen og helst med så mange underskrifter som muligt.

Beboere, der har lyst til at deltage i det forberedende arbejde eller gerne vil høre mere om planerne, indbydes til en uformel sammenkomst

Kurt Fless
P.D. Løvs alle 1³ tv

TIRSDAG D. 1. JUNI
KLOKKEN 19.30
PÅ RÅDMANDSGADES SKOLE

Lis Christoffersen
Odinsgade 6, 4.

MØDE I THORSGADE 7, over gården - ONSDAG D. 16. JUNI, KLOKKEN 19.00

OM GÅRDRYDNINGEN

I KARREEN ODINSGADE - ODINS TVÆRGADE - JAGTVEJ - P.D. LØVS ALLE

En gruppe beboere i karreen afholdt, efter at en mædeindbydelse var blevet omdelt, møde på Rådmandsgades skole d. 1.6.

På mødet talte vi bl.a. om problemerne i forbindelse med de store værkstedbygninger der ligger i gården. Vi blev enige om at kontakte kommunen for at få dens indstilling til at erhverve og nedrive disse bygninger.

Herudover talte vi om at vi selv ville begynde allerede nu i sommer med at indrette gårdene mod ODINS TVÆRGADE og P.D. LØVS ALLE således, at disse ville kunne indrettes til ophold og leg for voksne og børn. I denne forbindelse ville vi kontakte de enkelte ejere for at få deres tilladelse og eventuelle støtte til at indrette en fælles gård for de nærmeste ejendomme. Gården på hjørnet af Jagtvej og Odinsgade er indtil værkstedbygningerne er revet ned desværre afskåret fra at få kontakt til de andre gårde.

Samtidig med at vi drøftede de forskellige muligheder for at få gården ryddet, begyndte vi også at se på hvad det kunne være for nogle ting vi skulle se på, for at den nye gård skulle blive et godt sted at være for alle parter.

Og her er så nogle af de punkter vi fandt frem til på mødet:

Først skuldespændene som vi må se at få anbragt i et fælles aflukke, med pergola eller lign. over, så de ikke ses fra vinduerne. Dette vil dels betyde at de fylder mindre end nu og dels at støjen ved tømningen bliver mindre.

Et eller flere skure (halvtag) til cykler, barnovogne, legeredskaber m.v. Vi snakkede om et opholdssted for voksne med borde, bænke, blomster og nogle træer - evt. arrangeret i et lille anlæg.

En plads hvor børnene vil kunne lege - og at denne skulle være udstyret med sandkasse, gynges og klatrearrangementer, samt med nogle legohuse. Endvidere snakkede vi om evt. at indrette et eller flere hobbyrum, at få lukket portene mod Jagtvej og at få begyndt på at få malet (udsmykket) gårdsmurene.

26.6.1971.

Til magistratens fjerde afdeling.

Beboerne i karré nr 946, Jagtvej - Odinsgade - Odins Tværgade - P.D. Løvs Alle, anmoder herved magistraten om at indstille til bygningskommissionen, at der i medfør af lov nr. 148 af 29/3 1939, byggelov for staden København, som ændret ved lov nr 286 af 18/6 1969, § 50 a foretages en rydning af karréens gårde, således at den til ejendommene matr.nr. 3193 og 3979 U.K. hørende værkstedbygning nedrives, skure og plankeværker fjernes, og gårdrummet udlægges til opholdsareal for karréens beboere.

Denne anmodning er vedtaget på et beboermøde, hvori deltog repræsentanter for 18 husstande, d.16.6 1971. De ikke-repræsenterede husstande har på forespørgsel med et par undtagelser tilkendegivet deres tilslutning til anmodningen.

På beboernes vegne
Kirsten Gamst-Nielsen

Kontakt til:
Marion Hanssen,
Odins Tværgade 6, 1 tv
tlf. AG 11381

- 2 -

Efter mødet d. 1.6. tog vi den 4.6. ud for at snakke med ing. Kirkeby i Københavns magistrats 4. afd. om, hvordan han så på det at rive værkstedshusene i gården ned.

Han gav udtryk for at, hvis ikke der skulle vise sig helt ekstraordinære problemer, ville han kunne skaffe den nødvendige bevilling til okkupationen allerede i år - hvornår han så ville kunne starte nedrivningen ville afhænge af hvor lang opsigelsesfrist man kunne blive enige om de enkelte erhvervsvirksomheder skulle ha'. Men derefter ville man så påbegynde og færdiggøre gården indenfor et år.

Pengene til anlæg af gården lægges ud af kommunen og bliver derefter sammen med udgiftene til driften pålagt de enkelte ejendomme. Efter ing. Kirkeby ville den sum de enkelte lejere skulle betale for gårdrydningen højst blive 12 kr. om måneden. For at få bevillingen fik vi endvidere at vide at vi snarest skulle forfatte og indsænde en ansøgning til magistratens 4. afd. på Københavns Rådhus.

Vi indbyder så derfor nu alle beboere i karreen til møde onsdag d. 16. juni kl. 19.00, for at vi tilsammen, dels kan affatte ansøgningen, dels for at kunne udarbejde et forslag til gården, så vi kan få den som vi vil ha' det, og ikke bare som en tilfældig ingeniør inde i kommunen synes vi skal ha' det, og endelig for at finde ud af hvad vi evt. skal gå i gang med allerede nu i sommer.

Efter at vi har udarbejdet et forslag i fællesskab var det så tanken at vi skulle skrive under alle sammen, således at vi, i det øjeblik kommunen fortæller os, at den har bevilliget pengene, kan gå ind til ing. Kirkeby og vise ham forslaget, og så iøvrigt holde ham fast på de løfter han har givet os.

Mød venlig hilson og på gensyn
onsdag d. 16. juni, klokken 19.00

Mogens Vindelby
P.D. Løvs Alle 3 st.th.
Loif Pedersen
Odins Tværgade 6, 3.tv.
Jens Tange
Odins Tværgade 6, 1.
Ole Andersen
Odins Tværgade 6, 2.
Birgit og Jørgen Jørgensen
Odins Tværgade 2, st.tv.

Kirsten Gamst-Nielsen
Odinsgade 6, 5.
Kirsten og Willy Sørensen
Odins Tværgade 4, 4.
Lykke og Kurt Fless
P.D. Løvs Alle 1, 3.
Lis Christoffersen
Odinsgade 6, 4.
J. Hansson
Odins Tværgade 2

KØBENHAVNS MAGISTRAT
4th AFDELING, RÅDHUSET.

1599 København V. d. 15. december 1971

TELEFON 10 10 00
Hovednummer 10 10 00
A-afdeling 10 10 01
B-afdeling (byggesager) 10 10 02
C-afdeling 10 10 03
D-afdeling 10 10 04
E-afdeling 10 10 05
F-afdeling 10 10 06
G-afdeling 10 10 07
H-afdeling 10 10 08
I-afdeling 10 10 09
J-afdeling 10 10 10
K-afdeling 10 10 11
L-afdeling 10 10 12
M-afdeling 10 10 13
N-afdeling 10 10 14
O-afdeling 10 10 15
P-afdeling 10 10 16
Q-afdeling 10 10 17
R-afdeling 10 10 18
S-afdeling 10 10 19
T-afdeling 10 10 20
U-afdeling 10 10 21
V-afdeling 10 10 22
W-afdeling 10 10 23
X-afdeling 10 10 24
Y-afdeling 10 10 25
Z-afdeling 10 10 26
AA-afdeling 10 10 27
AB-afdeling 10 10 28
AC-afdeling 10 10 29
AD-afdeling 10 10 30
AE-afdeling 10 10 31
AF-afdeling 10 10 32
AG-afdeling 10 10 33
AH-afdeling 10 10 34
AI-afdeling 10 10 35
AJ-afdeling 10 10 36
AK-afdeling 10 10 37
AL-afdeling 10 10 38
AM-afdeling 10 10 39
AN-afdeling 10 10 40
AO-afdeling 10 10 41
AP-afdeling 10 10 42
AQ-afdeling 10 10 43
AR-afdeling 10 10 44
AS-afdeling 10 10 45
AT-afdeling 10 10 46
AU-afdeling 10 10 47
AV-afdeling 10 10 48
AW-afdeling 10 10 49
AX-afdeling 10 10 50
AY-afdeling 10 10 51
AZ-afdeling 10 10 52
BA-afdeling 10 10 53
BB-afdeling 10 10 54
BC-afdeling 10 10 55
BD-afdeling 10 10 56
BE-afdeling 10 10 57
BF-afdeling 10 10 58
BG-afdeling 10 10 59
BH-afdeling 10 10 60
BI-afdeling 10 10 61
BJ-afdeling 10 10 62
BK-afdeling 10 10 63
BL-afdeling 10 10 64
BM-afdeling 10 10 65
BN-afdeling 10 10 66
BO-afdeling 10 10 67
BP-afdeling 10 10 68
BQ-afdeling 10 10 69
BR-afdeling 10 10 70
BS-afdeling 10 10 71
BT-afdeling 10 10 72
BU-afdeling 10 10 73
BV-afdeling 10 10 74
BW-afdeling 10 10 75
BX-afdeling 10 10 76
BY-afdeling 10 10 77
BZ-afdeling 10 10 78
CA-afdeling 10 10 79
CB-afdeling 10 10 80
CC-afdeling 10 10 81
CD-afdeling 10 10 82
CE-afdeling 10 10 83
CF-afdeling 10 10 84
CG-afdeling 10 10 85
CH-afdeling 10 10 86
CI-afdeling 10 10 87
CJ-afdeling 10 10 88
CK-afdeling 10 10 89
CL-afdeling 10 10 90
CM-afdeling 10 10 91
CN-afdeling 10 10 92
CO-afdeling 10 10 93
CP-afdeling 10 10 94
CQ-afdeling 10 10 95
CR-afdeling 10 10 96
CS-afdeling 10 10 97
CT-afdeling 10 10 98
CU-afdeling 10 10 99
CV-afdeling 10 10 00
CW-afdeling 10 10 01
CX-afdeling 10 10 02
CY-afdeling 10 10 03
CZ-afdeling 10 10 04
DA-afdeling 10 10 05
DB-afdeling 10 10 06
DC-afdeling 10 10 07
DD-afdeling 10 10 08
DE-afdeling 10 10 09
DF-afdeling 10 10 10
DG-afdeling 10 10 11
DH-afdeling 10 10 12
DI-afdeling 10 10 13
DJ-afdeling 10 10 14
DK-afdeling 10 10 15
DL-afdeling 10 10 16
DM-afdeling 10 10 17
DN-afdeling 10 10 18
DO-afdeling 10 10 19
DP-afdeling 10 10 20
DQ-afdeling 10 10 21
DR-afdeling 10 10 22
DS-afdeling 10 10 23
DT-afdeling 10 10 24
DU-afdeling 10 10 25
DV-afdeling 10 10 26
DW-afdeling 10 10 27
DX-afdeling 10 10 28
DY-afdeling 10 10 29
DZ-afdeling 10 10 30
EA-afdeling 10 10 31
EB-afdeling 10 10 32
EC-afdeling 10 10 33
ED-afdeling 10 10 34
EE-afdeling 10 10 35
EF-afdeling 10 10 36
EG-afdeling 10 10 37
EH-afdeling 10 10 38
EI-afdeling 10 10 39
EJ-afdeling 10 10 40
EK-afdeling 10 10 41
EL-afdeling 10 10 42
EM-afdeling 10 10 43
EN-afdeling 10 10 44
EO-afdeling 10 10 45
EP-afdeling 10 10 46
EQ-afdeling 10 10 47
ER-afdeling 10 10 48
ES-afdeling 10 10 49
ET-afdeling 10 10 50
EU-afdeling 10 10 51
EV-afdeling 10 10 52
EW-afdeling 10 10 53
EX-afdeling 10 10 54
EY-afdeling 10 10 55
EZ-afdeling 10 10 56
FA-afdeling 10 10 57
FB-afdeling 10 10 58
FC-afdeling 10 10 59
FD-afdeling 10 10 60
FE-afdeling 10 10 61
FF-afdeling 10 10 62
FG-afdeling 10 10 63
FH-afdeling 10 10 64
FI-afdeling 10 10 65
FJ-afdeling 10 10 66
FK-afdeling 10 10 67
FL-afdeling 10 10 68
FM-afdeling 10 10 69
FN-afdeling 10 10 70
FO-afdeling 10 10 71
FP-afdeling 10 10 72
FQ-afdeling 10 10 73
FR-afdeling 10 10 74
FS-afdeling 10 10 75
FT-afdeling 10 10 76
FU-afdeling 10 10 77
FV-afdeling 10 10 78
FW-afdeling 10 10 79
FX-afdeling 10 10 80
FY-afdeling 10 10 81
FZ-afdeling 10 10 82
GA-afdeling 10 10 83
GB-afdeling 10 10 84
GC-afdeling 10 10 85
GD-afdeling 10 10 86
GE-afdeling 10 10 87
GF-afdeling 10 10 88
GG-afdeling 10 10 89
GH-afdeling 10 10 90
GI-afdeling 10 10 91
GJ-afdeling 10 10 92
GK-afdeling 10 10 93
GL-afdeling 10 10 94
GM-afdeling 10 10 95
GN-afdeling 10 10 96
GO-afdeling 10 10 97
GP-afdeling 10 10 98
GQ-afdeling 10 10 99
GR-afdeling 10 10 00
GS-afdeling 10 10 01
GT-afdeling 10 10 02
GU-afdeling 10 10 03
GV-afdeling 10 10 04
GW-afdeling 10 10 05
GX-afdeling 10 10 06
GY-afdeling 10 10 07
GZ-afdeling 10 10 08
HA-afdeling 10 10 09
HB-afdeling 10 10 10
HC-afdeling 10 10 11
HD-afdeling 10 10 12
HE-afdeling 10 10 13
HF-afdeling 10 10 14
HG-afdeling 10 10 15
HH-afdeling 10 10 16
HI-afdeling 10 10 17
HJ-afdeling 10 10 18
HK-afdeling 10 10 19
HL-afdeling 10 10 20
HM-afdeling 10 10 21
HN-afdeling 10 10 22
HO-afdeling 10 10 23
HP-afdeling 10 10 24
HQ-afdeling 10 10 25
HR-afdeling 10 10 26
HS-afdeling 10 10 27
HT-afdeling 10 10 28
HU-afdeling 10 10 29
HV-afdeling 10 10 30
HW-afdeling 10 10 31
HX-afdeling 10 10 32
HY-afdeling 10 10 33
HZ-afdeling 10 10 34
IA-afdeling 10 10 35
IB-afdeling 10 10 36
IC-afdeling 10 10 37
ID-afdeling 10 10 38
IE-afdeling 10 10 39
IF-afdeling 10 10 40
IG-afdeling 10 10 41
IH-afdeling 10 10 42
II-afdeling 10 10 43
IJ-afdeling 10 10 44
IK-afdeling 10 10 45
IL-afdeling 10 10 46
IM-afdeling 10 10 47
IN-afdeling 10 10 48
IO-afdeling 10 10 49
IP-afdeling 10 10 50
IQ-afdeling 10 10 51
IR-afdeling 10 10 52
IS-afdeling 10 10 53
IT-afdeling 10 10 54
IU-afdeling 10 10 55
IV-afdeling 10 10 56
IW-afdeling 10 10 57
IX-afdeling 10 10 58
IY-afdeling 10 10 59
IZ-afdeling 10 10 60
JA-afdeling 10 10 61
JB-afdeling 10 10 62
JC-afdeling 10 10 63
JD-afdeling 10 10 64
JE-afdeling 10 10 65
JF-afdeling 10 10 66
JG-afdeling 10 10 67
JH-afdeling 10 10 68
JI-afdeling 10 10 69
JJ-afdeling 10 10 70
JK-afdeling 10 10 71
JL-afdeling 10 10 72
JM-afdeling 10 10 73
JN-afdeling 10 10 74
JO-afdeling 10 10 75
JP-afdeling 10 10 76
JQ-afdeling 10 10 77
JR-afdeling 10 10 78
JS-afdeling 10 10 79
JT-afdeling 10 10 80
JU-afdeling 10 10 81
JV-afdeling 10 10 82
JW-afdeling 10 10 83
JX-afdeling 10 10 84
JY-afdeling 10 10 85
JZ-afdeling 10 10 86
KA-afdeling 10 10 87
KB-afdeling 10 10 88
KC-afdeling 10 10 89
KD-afdeling 10 10 90
KE-afdeling 10 10 91
KF-afdeling 10 10 92
KG-afdeling 10 10 93
KH-afdeling 10 10 94
KI-afdeling 10 10 95
KJ-afdeling 10 10 96
KK-afdeling 10 10 97
KL-afdeling 10 10 98
KM-afdeling 10 10 99
KN-afdeling 10 10 00
KO-afdeling 10 10 01
KP-afdeling 10 10 02
KQ-afdeling 10 10 03
KR-afdeling 10 10 04
KS-afdeling 10 10 05
KT-afdeling 10 10 06
KU-afdeling 10 10 07
KV-afdeling 10 10 08
KW-afdeling 10 10 09
KX-afdeling 10 10 10
KY-afdeling 10 10 11
KZ-afdeling 10 10 12
LA-afdeling 10 10 13
LB-afdeling 10 10 14
LC-afdeling 10 10 15
LD-afdeling 10 10 16
LE-afdeling 10 10 17
LF-afdeling 10 10 18
LG-afdeling 10 10 19
LH-afdeling 10 10 20
LI-afdeling 10 10 21
LJ-afdeling 10 10 22
LK-afdeling 10 10 23
LL-afdeling 10 10 24
LM-afdeling 10 10 25
LN-afdeling 10 10 26
LO-afdeling 10 10 27
LP-afdeling 10 10 28
LQ-afdeling 10 10 29
LR-afdeling 10 10 30
LS-afdeling 10 10 31
LT-afdeling 10 10 32
LU-afdeling 10 10 33
LV-afdeling 10 10 34
LW-afdeling 10 10 35
LX-afdeling 10 10 36
LY-afdeling 10 10 37
LZ-afdeling 10 10 38
MA-afdeling 10 10 39
MB-afdeling 10 10 40
MC-afdeling 10 10 41
MD-afdeling 10 10 42
ME-afdeling 10 10 43
MF-afdeling 10 10 44
MG-afdeling 10 10 45
MH-afdeling 10 10 46
MI-afdeling 10 10 47
MJ-afdeling 10 10 48
MK-afdeling 10 10 49
ML-afdeling 10 10 50
MM-afdeling 10 10 51
MN-afdeling 10 10 52
MO-afdeling 10 10 53
MP-afdeling 10 10 54
MQ-afdeling 10 10 55
MR-afdeling 10 10 56
MS-afdeling 10 10 57
MT-afdeling 10 10 58
MU-afdeling 10 10 59
MV-afdeling 10 10 60
MW-afdeling 10 10 61
MX-afdeling 10 10 62
MY-afdeling 10 10 63
MZ-afdeling 10 10 64
NA-afdeling 10 10 65
NB-afdeling 10 10 66
NC-afdeling 10 10 67
ND-afdeling 10 10 68
NE-afdeling 10 10 69
NF-afdeling 10 10 70
NG-afdeling 10 10 71
NH-afdeling 10 10 72
NI-afdeling 10 10 73
NJ-afdeling 10 10 74
NK-afdeling 10 10 75
NL-afdeling 10 10 76
NM-afdeling 10 10 77
NN-afdeling 10 10 78
NO-afdeling 10 10 79
NP-afdeling 10 10 80
NQ-afdeling 10 10 81
NR-afdeling 10 10 82
NS-afdeling 10 10 83
NT-afdeling 10 10 84
NU-afdeling 10 10 85
NV-afdeling 10 10 86
NW-afdeling 10 10 87
NX-afdeling 10 10 88
NY-afdeling 10 10 89
NZ-afdeling 10 10 90
OA-afdeling 10 10 91
OB-afdeling 10 10 92
OC-afdeling 10 10 93
OD-afdeling 10 10 94
OE-afdeling 10 10 95
OF-afdeling 10 10 96
OG-afdeling 10 10 97
OH-afdeling 10 10 98
OI-afdeling 10 10 99
OJ-afdeling 10 10 00
OK-afdeling 10 10 01
OL-afdeling 10 10 02
OM-afdeling 10 10 03
ON-afdeling 10 10 04
OO-afdeling 10 10 05
OP-afdeling 10 10 06
OQ-afdeling 10 10 07
OR-afdeling 10 10 08
OS-afdeling 10 10 09
OT-afdeling 10 10 10
OU-afdeling 10 10 11
OV-afdeling 10 10 12
OW-afdeling 10 10 13
OX-afdeling 10 10 14
OY-afdeling 10 10 15
OZ-afdeling 10 10 16
PA-afdeling 10 10 17
PB-afdeling 10 10 18
PC-afdeling 10 10 19
PD-afdeling 10 10 20
PE-afdeling 10 10 21
PF-afdeling 10 10 22
PG-afdeling 10 10 23
PH-afdeling 10 10 24
PI-afdeling 10 10 25
PJ-afdeling 10 10 26
PK-afdeling 10 10 27
PL-afdeling 10 10 28
PM-afdeling 10 10 29
PN-afdeling 10 10 30
PO-afdeling 10 10 31
PP-afdeling 10 10 32
PQ-afdeling 10 10 33
PR-afdeling 10 10 34
PS-afdeling 10 10 35
PT-afdeling 10 10 36
PU-afdeling 10 10 37
PV-afdeling 10 10 38
PW-afdeling 10 10 39
PX-afdeling 10 10 40
PY-afdeling 10 10 41
PZ-afdeling 10 10 42
QA-afdeling 10 10 43
QB-afdeling 10 10 44
QC-afdeling 10 10 45
QD-afdeling 10 10 46
QE-afdeling 10 10 47
QF-afdeling 10 10 48
QG-afdeling 10 10 49
QH-afdeling 10 10 50
QI-afdeling 10 10 51
QJ-afdeling 10 10 52
QK-afdeling 10 10 53
QL-afdeling 10 10 54
QM-afdeling 10 10 55
QN-afdeling 10 10 56
QO-afdeling 10 10 57
QP-afdeling 10 10 58
QQ-afdeling 10 10 59
QR-afdeling 10 10 60
QS-afdeling 10 10 61
QT-afdeling 10 10 62
QU-afdeling 10 10 63
QV-afdeling 10 10 64
QW-afdeling 10 10 65
QX-afdeling 10 10 66
QY-afdeling 10 10 67
QZ-afdeling 10 10 68
RA-afdeling 10 10 69
RB-afdeling 10 10 70
RC-afdeling 10 10 71
RD-afdeling 10 10 72
RE-afdeling 10 10 73
RF-afdeling 10 10 74
RG-afdeling 10 10 75
RH-afdeling 10 10 76
RI-afdeling 10 10 77
RJ-afdeling 10 10 78
RK-afdeling 10 10 79
RL-afdeling 10 10 80
RM-afdeling 10 10 81
RN-afdeling 10 10 82
RO-afdeling 10 10 83
RP-afdeling 10 10 84
RQ-afdeling 10 10 85
RR-afdeling 10 10 86
RS-afdeling 10 10 87
RT-afdeling 10 10 88
RU-afdeling 10 10 89
RV-afdeling 10 10 90
RW-afdeling 10 10 91
RX-afdeling 10 10 92
RY-afdeling 10 10 93
RZ-afdeling 10 10 94
SA-afdeling 10 10 95
SB-afdeling 10 10 96
SC-afdeling 10 10 97
SD-afdeling 10 10 98
SE-afdeling 10 10 99
SF-afdeling 10 10 00
SG-afdeling 10 10 01
SH-afdeling 10 10 02
SI-afdeling 10 10 03
SJ-afdeling 10 10 04
SK-afdeling 10 10 05
SL-afdeling 10 10 06
SM-afdeling 10 10 07
SN-afdeling 10 10 08
SO-afdeling 10 10 09
SP-afdeling 10 10 10
SQ-afdeling 10 10 11
SR-afdeling 10 10 12
SS-afdeling 10 10 13
ST-afdeling 10 10 14
SU-afdeling 10 10 15
SV-afdeling 10 10 16
SW-afdeling 10 10 17
SX-afdeling 10 10 18
SY-afdeling 10 10 19
SZ-afdeling 10 10 20
TA-afdeling 10 10 21
TB-afdeling 10 10 22
TC-afdeling 10 10 23
TD-afdeling 10 10 24
TE-afdeling 10 10 25
TF-afdeling 10 10 26
TG-afdeling 10 10 27
TH-afdeling 10 10 28
TI-afdeling 10 10 29
TJ-afdeling 10 10 30
TK-afdeling 10 10 31
TL-afdeling 10 10 32
TM-afdeling 10 10 33
TN-afdeling 10 10 34
TO-afdeling 10 10 35
TP-afdeling 10 10 36
TQ-afdeling 10 10 37
TR-afdeling 10 10 38
TS-afdeling 10 10 39
TT-afdeling 10 10 40
TU-afdeling 10 10 41
TV-afdeling 10 10 42
TW-afdeling 10 10 43
TX-afdeling 10 10 44
TY-afdeling 10 10 45
TZ-afdeling 10 10 46
UA-afdeling 10 10 47
UB-afdeling 10 10 48
UC-afdeling 10 10 49
UD-afdeling 10 10 50
UE-afdeling 10 10 51
UF-afdeling 10 10 52
UG-afdeling 10 10 53
UH-afdeling 10 10 54
UI-afdeling 10 10 55
UJ-afdeling 10 10 56
UK-afdeling 10 10 57
UL-afdeling 10 10 58
UM-afdeling 10 10 59
UN-afdeling 10 10 60
UO-afdeling 10 10 61
UP-afdeling 10 10 62
UQ-afdeling 10 10 63
UR-afdeling 10 10 64
US-afdeling 10 10 65
UT-afdeling 10 10 66
UU-afdeling 10 10 67
UV-afdeling 10 10 68
UW-afdeling 10 10 69
UX-afdeling 10 10 70
UY-afdeling 10 10 71
UZ-afdeling 10 10 72
VA-afdeling 10 10 73
VB-afdeling 10 10 74
VC-afdeling 10 10 75
VD-afdeling 10 10 76
VE-afdeling 10 10 77
VF-afdeling 10 10 78
VG-afdeling 10 10 79
VH-afdeling 10 10 80
VI-afdeling 10 10 81
VJ-afdeling 10 10 82
VK-afdeling 10 10 83
VL-afdeling 10 10 84
VM-afdeling 10 10 85
VN-afdeling 10 10 86
VO-afdeling 10 10 87
VP-afdeling 10 10 88
VQ-afdeling 10 10 89
VR-afdeling 10 10 90
VS-afdeling 10 10 91
VT-afdeling 10 10 92
VU-afdeling 10 10 93
VV-afdeling 10 10 94
VW-afdeling 10 10 95
VX-afdeling 10 10 96
VY-afdeling 10 10 97
VZ-afdeling 10 10 98
WA-afdeling 10 10 99
WB-afdeling 10 10 00
WC-afdeling 10 10 01
WD-afdeling 10 10 02
WE-afdeling 10 10 03
WF-afdeling 10 10 04
WG-afdeling 10 10 05
WH-afdeling 10 10 06
WI-afdeling 10 10 07
WJ-afdeling 10 10 08
WK-afdeling 10 10 09
WL-afdeling 10 10 10
WM-afdeling 10 10 11
WN-afdeling 10 10 12
WO-afdeling 10 10 13
WP-afdeling 10 10 14
WQ-afdeling 10 10 15
WR-afdeling 10 10 16
WS-afdeling 10 10 17
WT-afdeling 10 10 18
WU-afdeling 10 10 19
WV-afdeling 10 10 20
WW-afdeling 10 10 21
WX-afdeling 10 10 22
WY-afdeling 10 10 23
WZ-afdeling 10 10 24
XA-afdeling 10 10 25
XB-afdeling 10 10 26
XC-afdeling 10 10 27
XD-afdeling 10 10 28
XE-afdeling 10 10 29
XF-afdeling 10 10 30
XG-afdeling 10 10 31
XH-afdeling 10 10 32
XI-afdeling 10 10 33
XJ-afdeling 10 10 34
XK-afdeling 10 10 35
XL-afdeling 10 10 36
XM-afdeling 10 10 37
XN-afdeling 10 10 38
XO-afdeling 10 10 39
XP-afdeling 10 10 40
XQ-afdeling 10 10 41
XR-afdeling 10 10 42
XS-afdeling 10 10 43
XT-afdeling 10 10 44
XU-afdeling 10 10 45
XV-afdeling 10 10 46
XW-afdeling 10 10 47
XX-afdeling 10 10 48
XY-afdeling 10 10 49
XZ-afdeling 10 10 50
YA-afdeling 10 10 51
YB-afdeling 10 10 52
YC-afdeling 10 10 53
YD-afdeling 10 10 54
YE-afdeling 10 10 55
YF-afdeling 10 10 56
YG-afdeling 10 10 57
YH-afdeling 10 10 58
YI-afdeling 10 10 59
YJ-afdeling 10 10 60
YK-afdeling 10 10 61
YL-afdeling 10 10 62
YM-afdeling 10 10 63
YN-afdeling 10 10 64
YO-afdeling 10 10 65
YP-afdeling 10 10 66
YQ-afdeling 10 10 67
YR-afdeling 10 10 68
YS-afdeling 10 10 69
YT-afdeling 10 10 70
YU-afdeling 10 10 71
YV-afdeling 10 10 72
YW-afdeling 10 10 73
YX-afdeling 10 10 74
YY-afdeling 10 10 75
YZ-afdeling 10 10 76
ZA-afdeling 10 10 77
ZB-afdeling 10 10 78
ZC-afdeling 10 10 79
ZD-afdeling 10 10 80
ZE-afdeling 10 10 81
ZF-afdeling 10 10 82
ZG-afdeling 10 10 83
ZH-afdeling 10 10 84
ZI-afdeling 10 10 85
ZJ-afdeling 10 10 86
ZK-afdeling 10 10 87
ZL-afdeling 10 10 88
ZM-afdeling 10 10 89
ZN-afdeling 10 10 90
ZO-afdeling 10 10 91
ZP-afdeling 10 10 92
ZQ-afdeling 10 10 93
ZR-afdeling 10 10 94
ZS-afdeling 10 10 95
ZT-afdeling 10 10 96
ZU-afdeling 10 10 97
ZV-afdeling 10 10 98
ZW-afdeling 10 10 99
ZX-afdeling 10 10 00
ZY-afdeling 10 10 01
ZZ-afdeling 10 10 02

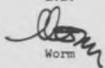
JOURNAL NR BK 946

Fru Marion Hansen
Odins Tværgade 6, I tv.
2200 København N.

I anledning af Deres skrivelse af 26. juni 1971 angående gennemførelse af en gårdrydning i henhold til Københavns bygge Lov i karreen begrænset af Jagtvej, P.D. Levs Alle, Odins Tværgade og Odinsgade, skal man meddele, at stadsingeniørens direktorat hertil har oplyst at udgifterne i forbindelse med fjernelse af 2 værkstedsbygninger vil udgøre ca. 600.000 kr. svarende til ca. 11 - 12 % af karreens samlede ejendomsverdi.

Da udgifterne er af en sådan størrelsesorden at magistraten vil finde det rimeligt at der udarbejdes en let saneringsplan med henblik på gennemførelsen af en gårdrydning, har man d.d. oversendt sagen til overborgmesterens afdeling.

F. B. V.
E.B.

Worm

23/10/72

Kære medbeboere,

På beboermødet den 14.9. endes vi om at godkende arbejdsgruppens forslag til, hvordan gården skal indrettes. Der blev nedsat en ny arbejdsgruppe, som skulle udarbejde brev til magistraten, og som skulle holde møde med embedsmændene omkring vores planer. Vi har nu lavet et brev. Bygningskommissionen har givet nedrivningspåbud. I øjeblikket forhandler kommunen med ejerne om prisen for huset i gården. Stadsgartneren har lavet et forslag til, hvordan gården skal se ud. Men vi har aftalt, at vi sender vores tegning til byplankontoret, så de har den, når de skal forhandle med ejerne. Derfor må vi også skynde os at få sendt brevet til magistraten. Vi kommer rundt og samler underskrifter onsdag den 25 og torsdag d.26 mellem kl. 19 og 20. Skulle nogen ikke kunne være hjemme da, kan de aflevere en underskrift hos Henrik Nielsen, P.D.Levs Alle 1 st. th. senest torsdag aften. Som vi fortalte sidste år - jævnfør med byplankontorets beregninger - skulle vores andel af udgifterne beløbe sig til $\frac{1}{12}$ kr pr. husstand pr måned. Stat og kommune deler udgifterne til selve købet og nedrivningen.

På beboermødet blev der også nævnt et fastudvalg bestående af Hjerdis og Verner Brønholm, Odinsgade 4, Kurt og Lykke Pless, P.D.Levs Alle 1, Erik Larsen, Jagtvej 119 og H.J. Sigurdsson, Jagtvej 121, og Willy Sørensen, Odins Tværgade 4. De undersøger muligheden for at lave beboerfæst i bygningen i gården. Fæsten skal lægges op til dannelse af en beboerforening.

Vi blev enige om, at det ville være rart med en opslægstavle i hver opgang. Vi har fået et antal forerret, og de vil blive sat op snarest, når viceværter/ejere har sagt ja. Arbejdsgruppen har sammen med de svrige grupper i Røde Rose været med til at skrive et brev til borgerrepræsentationen om dispositionsplanforslaget for Dagmargadeområdet. Den 31. laver lokalrådet et møde på biblioteket i Guldbergsgade om lokale forhold. Gå en tur i Thorsgade og kig på byplanudstillingen, og kom så med til mødet.

Henrik og Helle Nielsen, Camilla Overgård Miel-
P.D.Levs Alle 1 Odins Tværgade 6 sen, Odins Tværg. 4
Lars Thy, Odinsgade 4. Kirsten Gemst-Nielsen, Odinsgade 6.

4

5

VEDTÆGTER FOR BEBOERFORENINGEN ODIN.

§ 1. Navn og hjemsted.

Foreningens navn er beboerforeningen Odin af 1975. Dens hjemsted er karre 946, Hørrebros, København.

§ 2. Medlemmer

Enhver beboer i karreen Odinsgade - Odins Tværgade - F.B.Lavs Alle - Jagtvej, som kan tiltræde foreningens formål, kan være medlem.

§ 3. Formål.

Foreningens formål er at formidle kontakten mellem beboerne i karreen og derved gøre det lettere for dem at skaffe sig bedre forhold. Indadtil skal den være rammen om fælles opgaver af selskabelig såvel som praktisk art, f.eks. i forbindelse med indretning af fælles lokaler.

Udadtil skal den gøre det muligt for beboerne at støtte hinanden i varetagelse af fælles interesser som f.eks. forhandling med offentlige institutioner, husejere osv. Desuden skal den formidle og opretholde kontakten til andre beboergrupper i kvarteret.

§ 4. Generalforsamling.

Generalforsamlingen er foreningens øverste myndighed. Ordinær generalforsamling afholdes en gang årlig i slutningen af februar. Indkaldelse sker skriftligt med mindst 14 dages varsel og med angivelse af dagsorden, bilagt regnskab og indkomne forslag.

Dagsordenen skal mindst indeholde følgende punkter:

1. valg af dirigent
2. valg af referent
3. formandens beretning om foreningens virke i det forløbne år og godkendelse af beretningen.
4. regnskabsberetning og dennes godkendelse.
5. indkomne forslag
6. fastsættelse af kontingent for det kommende år
7. valg af bestyrelse og suppleant
8. valg af 2 revisorer og 1 suppleant
9. eventuelt

Forlag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal indgives skriftligt til bestyrelsen senest 8 dage før generalforsamlingen. Ekstraordinær generalforsamling skal indkaldes, når mindst 1/5 af medlemmerne anmoder om det med angivelse af dagsorden.

Afstemninger sker ved almindelig stemmefierhed. Hvert lejemål har en stemme. Vedtægtsændringer og kontingentfastsættelse kræver dog 2/3 flertal blandt de fremsatte stemmeafgivende.

Referat af generalforsamlingen opbevares i alle omgange snarest muligt efter generalforsamlingens afholdelse.

2.

§ 5. Bestyrelse.

Generalforsamlingen bestemmer antallet af bestyrelsesmedlemmer, dog mindst en repræsentant fra hver ejendom. Bestyrelsen konstituerer sig selv med formand, kasserer og sekretær. Bestyrelsen varetager foreningens kasseforretninger og virker som kontaktpunkt mellem eventuelle arbejdsgrupper og mellem foreningen og andre beboergrupper. Bestyrelsen vælges for to år, men således at formand og et medlem afgår i lige og kasserer og et medlem i ulige år.

§ 6. Regnskab.

Regnskabsåret er kalenderåret. Revisorerne vælges for to år ad gangen, men således at den ene afgår i lige og den anden i ulige år. Foreningens midler anbringes i bank eller sparekasse. Berettigede til at disponere over midlerne er kassereren og formanden i forening.

§ 7. Arbejdsgrupper.

Medlemmerne kan efter samråd med bestyrelsen danne arbejdsgrupper til varetagelse af bestemte opgaver, som f.eks. indretning af fælles lokaler eller arrangement af fester, ansespil o.l.

§ 8. Opløsning.

Opløsning af foreningen kan kun ske, såfremt det tiltrædes af 3/4 af foreningens medlemmer på en generalforsamling. Ved opløsning skal der træffes bestemmelse om anvendelse af foreningens midler. Denne afgørelse træffes ved simpel stemmefierhed.

Således vedtaget den 14. februar 1975.

7a

7b

Bilag til Gårdrydningssagen i Vølundsgade

december 72

SIG NEJ TIL GÅRDSANERING OG UNDGÅ LEJEFORHØJELSE!

Til beboerne i ejendommene Vølundsgade Tagensvej
Ægirgade & Nannasgade firkanten

Foruden ovennævnte grund er der mange gode grunde til at sige nej til at lade kommunen lave en gårdsanering. Beboerne skal betale de 200 kr. mere om året, mens ejeren af ejendommen kan glæde sig over at hans formue vokser med samme beløb. Lånet vi skal optage er ganske vist rentefrit. Men da hverken Urban Hansen eller Glistrup betaler renten, er det nok os selv der får den på skattebilletten.

Istedet vil vi anbefale at de enkelte ejendommers beboere selv pynter lidt op på gårdene efter hvor stort behov der er for dette, privat gårdsanering koster kun en brøkdel af hvad en kommunal koster. De eksisterende gårde, er for de helt små børn kæmpestore, og det er lettere at holde opsyn med børn i de eksisterende gårde end i en fællesgård for samtlige ejendomme, når børnene bliver større ser vi jo hvorledes de "planker den" over i de nærmeste gårde for at opdage en ny verden. Og da det er forbudt at klatre på plankeværket er det meget mere spændende end de fantasifulde kommunale legepladser.

En stor gård vil endvidere fremme dannelsen af børnebånd, ligesom en sådan gård vil tiltrække kriminelle på grund af de mange udgange. I en tid hvor politiet ikke kan beskæftige sig med småindbrud vækker det til eftertanke at vi hidtil har haft et fredeligt kvarter.

Når der er cementgårde overalt er det ikke lavet som en service for beboerne, men for at forhindre rotterne fra at grave sig op fra kloakerne. Buske og græs giver igen rotterne adgang.

I nogle ejendomme er det ikke tilladt at holde hund, gårdene til disse ejendomme er helt fri for hundeefterladenskaber. I en fælles gård vil der være hundelort overalt.

I en fællesgård hvor man vil have plads til buske og græs på så små arealer, vil det være nødvendigt at lave fælles skraldebetter for mange ejendomme og samlede legepladser. Stanken fra skraldebetterne vil koncentreres for nogle beboere støjforureningen vil tiltage for andre.

marts 73

SPØRGESKEMA I FORBINDELSE MED EN GÅRDSANERING

1. HVOR MANGE BOR I LEJLIGHEDEN?		
2. HVILKEN ALDER?	0 - 6 år	← Skriv antallet ←
	7 - 16 "	
	17 - 30 "	
	31 - 65 "	
	66 - "	
3. Bruger du cykelskurene?		J A N E J
4. Hvor tørrer du dit tøj?	a. i gården b. på loftet c. andet	
5. Hvor leger dine børn?	a. på gaden b. i gården c. andet	
6. Kunne du tænke dig:	a. plankeværkerne fjernet? b. nogle få gode tørrepladser? c. nogle få gode skraldespændstumper? d. beplantning i gården? e. sandkasser og legeredskaber? f. bænke og borde opstillet i gården?	J A N E J
7. Kort sagt - kunne du tænke dig en gårdsanering?		J A N E J
8. Vil du i givet fald være parat til at betale et mindre beløb månedligt (ca 20 kr.) for en pæn og hyggelig gård?		J A N E J
		SÅT KRYDS

1

2

Beboermøde ang. Gårddrydning Mandag d. 26-3 kl. 19.30

i Medborgerhuset Baldersgade 3

Hjertelig tak til alle (uanset indstilling), der var så venlige at tage imod os og besvare vore spørgeskemaer angående gårddrydning.

Vi er glade for at kunne meddele, at resultatet af vor undersøgelse stort set var positivt.

Gårddrydningsgruppen har derfor besluttet at indbyde til BEBOERMØDE, hvor vi glæder os til at drøfte følgende punkter med alle interesserede, vi håber det vil blive R A N G E.

DAGSORDEN

- 1) Fremleggelse af resultatet fra rundspørgen.
- 2) Kort orientering om den videre fremgangsskema ved gårddrydningen.
- 3) Diskussion af resultatet vedr. spørgeskemaernes.
- 4) Kaffe og wienerbrød. (frivillige bidrag modtages)
- 5) Forslag til fælles faciliteter i gården. (grovskitse)
- 6) Diskussion af 5.
- 7) Eventuelt
- 8) Forevisning af lysbilleder for interesserede.

Med venlig hilsen

På Gårddrydningsgruppens vegne

Derek Ægirgade 78 2th.

Fredrik Vølundsgade 23 3tv.

Jesper Ægirgade 74 1

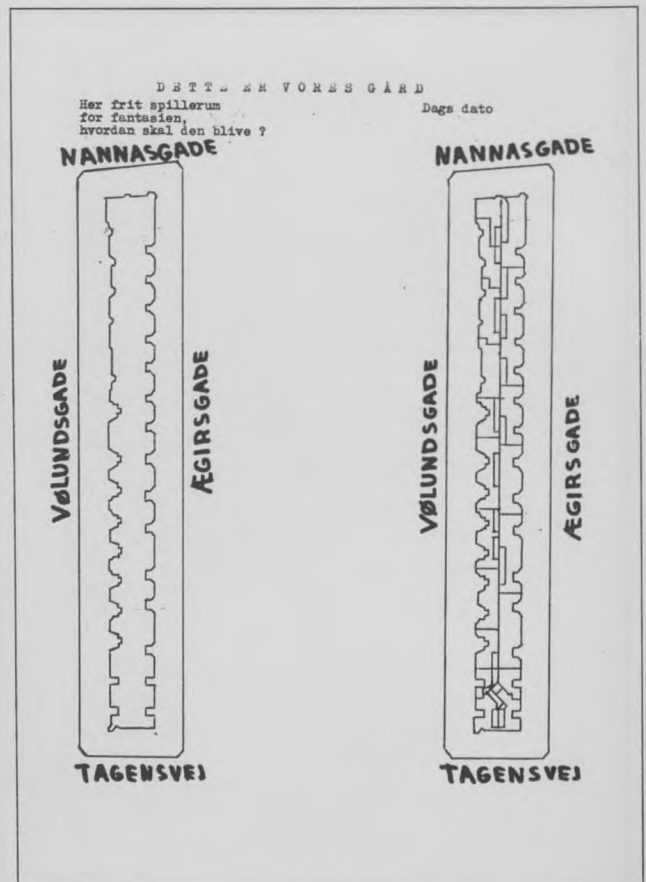
Jette Ægirgade 74 1

Poul Nannasgade 14 2th.

Rune Vølundsgade 15 4tv.

Gårddrydningsgruppen er en åben gruppe altid med glæde byder nye interesserede som medlemmer.

3a

3b

9.4.73.

PJ/VN

Gårdsaneringsgruppen,
Velundsgade, Ågirsgade, Nannasgade og Tagensvej,
kontaktperson: Peter Jesen,
Velundsgade 29, 2 th.
2200 Kbh. N.

Magistratens 4. afd.,
Direktoratet for staden Københavns
bygningvesen, 3. ekspeditionskontor,
Rådhuset, 1550 Kbh. V.

ANDRAGENDE.

Vedr. sanering af gården der afgrænses af Velundsgade, Ågirsgade,
Nannasgade og Tagensvej.

Herved vil vi på beboernes vegne tillade os at ansege om at få
gennemført en gårdsanering i karréen der afgrænses af Velundsgade,
Ågirsgade, Nannasgade og Tagensvej.

Gårdsaneringen tænkes i store træk omfattet følgende:

Rydning af skure og plankeværker samt i nødvendigt omfang
fjernelse af eksisterende terrændæk.
Etablering af fælles faciliteter, herunder i nødvendigt om-
fang regulering og reetablering af befæstede arealer samt af
hensyn til gårdens relative lille bredde etablering af fælles
skurkasser, cykel- og barnevognsrum i øjendommens udnyttede
de kældre, hvor der i mange tilfælde forefindes gennemsug.

Gårdsaneringsgruppen har i karréen foretaget en beboeranalyse via
spørgeskema-interviews, af hvilken det bl.a. fremgår, at 208 ud af
318 adspurgte husstande støtter gennemførelse af en gårdsanering.
På det sidst afholdte beboermøde d. 26.3.73 (65 fremmødte)
besluttede man følgende betingelse for gennemførelse af en gårds-
anering:

At detail- eller hovedprojekt bliver realiseret på baggrund
af et skitseprojekt udarbejdet i samarbejde med beboerne.

I den forbindelse skal vi oplyse, at beboerne rider over arkitekt-
faglig bistand.
Grovskitse vil af gårdsaneringsgruppen blive udarbejdet og fremsendt
senere.

Med venlig hilsen
Gårdsaneringsgruppen

Bilag: beboeranalyse

4

NEJ TIL GÅRDSANERING

Tidligere er der udsendt mange gode grunde til at sige "NEJ" til en gård-
sanering, men det var mest praktiske grunde. Er det i det hele taget en
økonomisk forsværlig plan?

Nej gårdsaneringen er en meget kostbar historie, det er astronomiske tal
der er tale om, f.eks. svarer beløbet til at hver lejlighed kunde få 3
fuldautomatiske vaskemaskiner.

Eller for de samme penge kunde man købe en mindre herregård, nemlig 175 td
land et af de kæreste steder i Danmark eller 7000 kvadrat alan til hver
lejer.

Eller i badeværelse til hver eneste lejer i samtlige øjendomme

Eller hvis man brugte de samme penge på at købe resten af de privatejede
øjendomme i karreen.

De 20 kroner pr. md. bliver til 1 million otte hundrede tusinde
eller med tal kr. 1.800.000,00.

For en arbejder, er det et temmeligt fantastisk tal og en alt for stor
penge at holde ned i en gård.

Når man tænker på den larm der var da malken steg sidst, så var det kun
småpenge i forhold til dette projekt.

De unge der trækker gårdsaneringsvognen, er garanteret idealister der har
gjort et stort arbejde der var en bedre sag værdig.
Men hvem er lukk ??? Ja umiddelbart tænker man på husejeren i Velundsgade
der står som kontaktperson for gruppen, men han hypper jo kun sine egne
interesser i at få lejerne til at forbedre hans øjendom.

Nej tænker en en anden "Røde rose"? Ja man ikke.

Men nu bliver det svært for "Røde rose" er det ikke en uskyldig forældre-
kreds af idealister??

Ja man lad os tænke tilbage på de møde vi har læst af bladet "Røde rose"
så får man en tydeligere og tydeligere fornemmelse af, at de første i
denne sammenslutning var børnehaverlærere arkitekter eller studerende
i disse fag (derfor kan de jo også godt være forældre) som sagte oprettet
børnehaver og altså dyrkede snævre egoistiske beskæftigelsesinteresser
da der på dette tidspunkt var et overladt af børnehaverlærere, lærer
og arkitekter.

Interessant er det da også at se, at man i brevet til kommunen har sikret
sig arkitekt honoraret for gårdsaneringen.

Hvor der er led flokkes Gribbene, og hvad rager det en Grib om der ryger
et par duer.

og hvem skal betale regningen, ja det skal aldersrentnydere, og hvem vil
ved, at præstationerne er udelukkende, det otium de kunde forvente efter
et langt livs arbejde, er dovneret, og at hver kronens udgift er en be-
lastning, på et under et kritik statsligt budget.

Arbejdere, hvis latterlige titelen er spist op af skatter og prisstigning-
er. De unge der trækker gårdsaneringen får bedre chancer, om få år er de
ude i eget hus efter at være etablerede nogen tid, og så er det os, arbej-
dere som samfundet ingen chancer har givet, der skal betale den regning.
Dertil kommer den nye grundskyld der virkelig vil belaste de gamle øjendoms-
ne, samt et nyt boligforlig, hvor man bedre vil udligne den gamle og nye
lejer. Lad øjerne betale den vedligeholdelse de skal støt nej til gårds-
anering. De unge der ikke kan lide de små gårde på nærrebro, lad dem flyt -
te til Ballerup. Vi andre er tilfredse med miljøet her.

Venlig hilsen Andersboligforeningen Ågirsgade 70-76

5

Den 17. maj 1973

Til beboerne i karreen
Velundsgade, Nannasgade, Ågirsgade og Tagensvej.

Med stigende undren iagttagelse man den gyndflod af materiale, plancher, kort og oprøb
i - som sidste skud på stammen - mødedokumenter, der venter igennem brevsprækken som
følge af, at nogle mennesker mener, vi skal afløse gårdens asfalt af uskyldige græs-
terv.

Lad mig med det samme bekendende mig til gårdsaneringstilbageværgens side, og det var min
mening at indtage dette standpunkt i fred og ro uden at glide blande sig i ballast.

Men - kære venner - nu må legen stoppe. Onsdag den 16. maj modtog jeg senest indlæg
i debatten, en støtteseddel samt argumenter for at forlindre gårdsaneringen, og med
dette materiale er anstændighedens grænse groft overtrådt.

Man indleder med at betegne tilhængerne af gårdsaneringen som unge aktivister - De
ved, de uhyggelige "røde", som arbejder på at styrte samfundet ud i kaos -.

Disse aktivister vil ikke iværksætte en gårdsanering, nej - de vil forhøje huslejen
med kr. 20,00 pr. måned, og med et strålende stykke hovedregningsarbejde rumes det
ud at være lig 1,8 million på 20 år. Herefter knæter man sig ud i formidable overve-
jelser, hvad sådan en man kan bruges til. Man ryger ud - nej venner gælt gettet, ik-
ke hvor meget gårdsanering man får for disse penge - men hvor mange fuldautomatiske
vaskemaskiner, hvor mange herregårde, hvor mange kvadrater alene, hvor mange i 11 bade-
værelser og hvor mange privatejede øjendomme, der kan erhverves for disse penge.

Lad mig skynde mig at slutte cirklens, men kan måske erhverve sig 3,9 millioner fløde-
boller eller et par millioner nørreknæk.

Jensens fortæller, mødet underne knærkarakteriseres som arbejdere, der desværre er så
krætte, når de vender hjem fra dagens dent, at de fattes kræfter til at nedgå den
opnåede pension, de er ude af til tilbage. På dette tidspunkt er tilhængerne og
må blevet til "studerende og andre i liberale eller kommunale erhverv, der ved fryk-
ten er mere opløst med energi.

Op en deling findes tilbage til udgangspunktet, de fæsser kr. 20,00. Man konstaterer,
at betalingen skal udredes af aldersrentnydere og forventede krettede arbejdere. Jeg
havde da egentlig også tænkt at betale kr. 20,00 selvom jeg kun er 24 år og rvisior.
Men mig og ligestillede blev der desværre ikke plads til i oprensningen af betrolende
lejere.

Man konstaterer til slut, at de unge, der efter nogle år flytter i eget hus, og der-
med også flytter fra fremtidige 20 kra.-betalinger er bedre stillot.

Man - forventede venner - begyndte jeg at grine. Hvis jeg f.eks. flyttede om et eller
to år, ville min interesse da dele kondeligt. Hvorfor skulle jeg så ønske at betale
for noget, jeg alligevel ingen glæde ville få af?

Jeg burde også, men nu svigter kræfterne, komme ind på beskyldningen, om at tilhæ-
gerne selv ønsker at udføre arkitektarbejdet og således indkræve honoraret derfor.

Årsk alutteligt, at materialet fra mødet underne side ikke indeholder et eneste ar-
gument for ikke at foretage gårdsanering udover de vidunderlige 20,00 hvor
tænker den, de kunne købe et hav af i badeværelser for.

Jeg burde egentlig slutte disse bemærkninger med at underskrive mig Andersboligfore-
ningen Ågirsgade 70-76, som mødet underne gør, men så fuld af legen er jeg ikke.

Med venlig hilsen
Claus Bahl,
bestyrelsesmedlem i
Andersboligforeningen Ågirsgade 70-76.

6

7

MEMORANDUM

TO : [Illegible]

FROM : [Illegible]

SUBJECT: [Illegible]

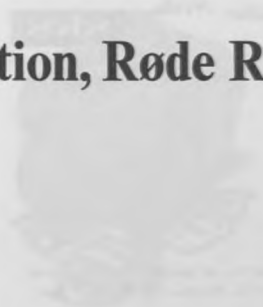
[Illegible text follows]

[Illegible text follows]

[Illegible text follows]

[Illegible text follows]

Bilag til Vores første institution, Røde Rose I

RØDE
ROSE
I

Omtiende forenings medlemmer, dvs. forældre der har børn i vuggestuen, hører som solidarisk forpligtede selvskyldnerkategorier. Denne solidariske forpligtelse kan ikke bortfalde, selvom et medlem hævder ikke at være gjort bekendt med gelden.

Månet forfalder til betaling, såfremt antallet af solidarisk forpligtede medlemmer falder til under 20, med mindre der bliver truffet anden aftale med Sparekassen. En udskrift af Sparekassens betingelser er bevilget for Sparekassens tilgodehavende.

Omkostninger ved varetægts af Sparekassens interesser (høje godbudsret betales af debitor).

Ved genvalg af debitor og kantonisterne pålægges at meddele Sparekassen retsrettede med varsel som til en retsskandemønde.

Såfremt Sparekassen ønsker det, kan sagen behandles ved udsættelse.

Foreningens vedtægter, hvoraf skal fremsendes den nævnte solidariske forpligtelse for nærværende lån, skal forevises Sparekassen senest d. 1/11 1971.

Omtiende selvskyldnerkategorier, som udgør bestyrelsen for vuggestuen Røde Rose kan ved udtredelse af nævnte bestyrelse, ligeledes udtreds af nærværende forpligtelse, på betingelse af, at denne overtages af et nyt bestyrelsesmedlem, som er godkendt af Sparekassen alene, således at der ikke her til kræves de svrige kantonisteres samtykke.

Som debitor:

Vuggestuen Røde Rose I

den
Som selvskyldnerkategorier:

Som månedspættetale:

Til videretgift:

Navn: _____
 Bølling: _____
 Bopæl: _____

Navn: _____
 Bølling: _____
 Bopæl: _____

3c

Et dagligt problem

Mon det ikke er på de fleste vuggestueforældres vegne, jeg kan sige, at det er irriterende, at elevatoren ned til barnevognskælderen altid er i uorden. De fleste har sikkert lige som jeg, kommet og hentet deres børn, og så har både vognen og dynen været våd.

Eller også har man kommet om morgenen og har mødt en af beboerne fra ejendommen, som har vasket og står der og skal hælde te på oven i 20 barnevogne, så forstår man godt, hvis man ikke er særlig populær, når man kommer med den 21. vogn.

Efter jeg er begyndt at køre med klapvogn, har jeg hver morgen og aften måtte bære vognen op og ned ad trapperne til kælderen, for jeg syntes ikke den skulle stå oppe og blive våd, hvis det sætte ind med regn, før jeg kom og hentede den.

Det er ret ubehageligt at skulle slæbe på vognen hver dag, da den er ret tung, men hvad så med dem, der kører med barnevogn - de kan jo ikke sådan komme op og ned ad trapperne, så de må altså lade den stå i al slags vejr.

Jeg har opfattelsen af, at ejeren af ejendommen gør, hvad han kan for at afhjælpe den slags ting, og jeg må da også indrømme, at elevatoren har virket de sidste par dage, men da en af vuggestuefødrene i går morgen vovede forsøget, så han fast i 5 minutter. Så tror jeg nu nok, at jeg hellere vil tage trapperne, når man alligevel dagen efter, den er repareret, har chancen for at sidde fast.

Jeg har fået at vide, at grunden til det hele skyldes, at der driver fugt ned langs siden af elevatoren, og det vil være svært at forhindre, så vi må altså se i øjnene, at det ikke bliver anderledes.

Så er det, jeg kunne tænke mig at spørge, om ikke der var en af grupperne, der på en eller anden måde kunne finde alletidens løsning for os.

Jeg kan godt se det næsten umulige i dette spørgsmål, men jeg syntes, det var et forsøg værd.

Laila

'Røde Rose' bladet forhindrer storbrand!

Lørdag d. 20. maj var bladdag, for på denne dag skulle alle beboere i kvarteret gerne have modtaget Røde Rose-bladet, i ved det med de mange gader på omslaget.

Nogle af forældrene i vuggestuen havde sammen med folk fra andre grupper i Røde Rose området været med ved redaktionsmøder og trykning i Thorsgade. Selv om vi på et vist tidspunkt, da kaffen var sluppet op, det blev der dog rådet bod på, blev nedt til at drikke varmt vand med sukker for at dulle de redaktionelle nerver, man havde startvanskeligheder med duplikatoren, og selvom det blev sent ud på natten for nogle stykker, så var det både hyggeligt og rart at være med til.

Der havde også været oplag ud af vuggestuen for at få forældre til at melde sig ved uddelingen af bladene, og selv om

KÆRE FORÆLDRE!

Vi har stadig et stort problem, som vi håber, I kan hjælpe os med. Vi mangler næsten 100 par af vores hvide frottetrukker og over 25 par sokker (frotte og Malmgrens fodformede). Vil I ikke nok hjælpe os og prøve at se jeres tøj igennem - det tager hårdt på budgettet, hvis vi skal blive ved med at købe nyt.

På forhånd tak! Få vuggestuens vegne Kirsten

4b

ARGANG . NUMMER 1 . JUNI 1972

Månedssblad for vuggestuen RØDE ROSE

VORT NYE BLAD

● Dette blad er Kommunikationsgruppens forsøg på at lave et blad for vor vuggestue. Det er iflg. vore vedtægter pålagt Kommunikationsgruppen at udsende referater af Fællesmøderne og de fire arbejdsgruppers arbejde. Men i stedet for at udsende disse efterhånden, som moderne afholdes, har vi valgt at samle referaterne og medindkaldeiserne og udsende dem én gang månedligt i bladform. Vi er naturligvis ikke blinde for, at aktualiteten kan på fløjtjen i visse tilfælde, når bladet kun udkommer én gang månedligt, men dels hænger arbejdsgrupperne løbende referater og indkaldelser op på opslagstavlen og dels vil vi i tilfælde, hvor det skønnes nødvendigt, udsende nogle såkaldte "flyveblade". Men med et blad mener vi at have fundet en sjovere og mere overskuelig måde at følge mødeaktiviteterne på.

Udover denne fastlagte funktion, er der med et blad åbnet mulighed for en ny form for kommunikation mellem ansatte, forældre, ventelisteledere og andre med tilknytning til Røde Rose arbejde.

Når Kommunikationsgruppen står som redaktører, betyder det ikke, at kun vi må skrive i bladet... I hvertfald! Dette første nummer har vi i Kommunikationsgruppen af nærliggende årsager naturligvis selv bedrevet. Men det er vort (store) håb, at bladet vil blive et forum for debat og diskussion. Vi har ganske vist bl.a. Fællesmøderne som en god mulighed herfor, men dels er det ikke alle, der har evnen til at udtrykke sig mundtligt i en større forsamling - nogen kan bedre hjemme i deres egen stue med mulighed for omskrivninger, og dels er det ikke alle, der har lige gode muligheder for at deltage i møderne, - også set ud fra denne synsvinkel håber vi bladet vil være en god løsning. På Kommunikationsgruppens vegne Ole H.

4a

Må kvarterets børn benytte legepladsen?

Spørgsmålet, der stilles herover, er ikke så ligetil at svare enten ja eller nej på. Da ejendommen, hvor vuggestuen har hjemme, byggedes, fratrik man kvarterets børn legepladsen i gården, ikke mindst HB var årsag hertil. Ud fra denne betragtning kan vi måske have et vist forpligtelse til at afhjælpe dette savn ved at give børnene lov til at benytte legepladsen i og/eller udenfor vuggestuens åbningsstid. Men der knytter sig desværre problemer til denne løsning, bl.a. er der jo sket skader på legepladsen, og der har været påsat ild i kryberrummet. Hvad mener du om spørgsmålet? Ole H.

man havde håbet på flere, var der dog nogle stykker deraf med ved uddelingen.

De som var med havde haft et par skæge timer - til bl.a. medbragt musik - til bl.a.

Der havde dog også været lidt dramatik med på vejen, da én havde opånet ildbrand i en lejlighed i Mimersgade, og fik alarmet brandvæsenet. Løden det fik udviklet sig til måske storbrand!

Ole W.

FILMANMELDELSE

Tirsdag den 23. maj vistest i vuggestuen Lise Roos's film om en fødsel.

Efter min mening en fantastisk god, oplysende saglig film som alle burde se inden de skal føde, så man ved, hvad det er, man SKAL igennem, eller også se efter en fødsel, så man kan se, hvad man HAR været igennem. Der var vist mange, der ikke vidste, at filmen var på - det var en skam.

Vores kommunikation i vuggestuen er ikke for god. Farverne med oplag virker ikke helt godt. Kommunikationsgruppen er gået i tænkeboks for at finde ud af, hvordan det kan gøres bedre.

Inga

FERIELISTE

- AHNE: 12. juni - 3. juli (vikar: Karin).
- MARIANNE: 10. juli - 17. august.
- ANNA: 10. juli - 24. juli.
- EDITH: 3. juli - 17. juli.
- GERGERS: 10. maj - 1. juni.
- PER: 23. juni - 30. juni.
- KIRSTEN: 23. juni - 30. juni + 1 uge i oktober.
- NICHAEL: 31. juli - 7. august.
- SUSANNE: 7. august - 21. august. (vikarer: Annette og Annette Madsen).
- HANNE: 7. august - 21. august, er vikar fra 15. juni - 1. juli, fra 1. juli assistent for HENNE.
- LENE: holder op 1. juli (elev fra seminarist).
- VIBERE: holder op 1. juni (den ekstrapraktikant vi har).

Hvad sandkassen gemmer ...

Ved I, at Susanne får hofeber af sandet i sandkassen - hun er overfølsom overfor katte !!!

Flere børn har dårlige maver, og flere af dem er lige netop i den alder, hvor sand smager allerbedst - men når det er fyldt med "kattespis" og hvad detligner herer", g'ir det desværre for ungerne dårlige maver!

Eliver det snart til noget med at forny sandet? Ellers vil vi foreslå, at man mødes en dag og hjælpes ad med at slæbe det snaveste sand ned i en forvejen bestilt container - og får bestilt noget nyt.

Oplag herom snarest.

Inga

4c

Hvad sker der i arbejdsgrupperne

Under denne rubrik bringer vi hver måned referaterne fra arbejdsgrupperne. Vi har denne gang "barberet" de referater, der har været sålet op i vuggestuen i længere tid, således at kun de besluttede punkter er med. Fremover vil vi foreslå grupperne selv laver et koncentrat af medarbejderen.

På kommunikationsgruppens vegne Ole H.

ØKONOMIGRUPPEN

Den 26. april var der møde i økonomigruppen. Deltagere: Erik Andersen og Nina Quistgård.

1. Tøppemaskine bevilget (ca. 300 kr.).
2. Grundet dyrtideregulering efterkommes Ediths ønske om lønforhøjelse på 100 kr. til ialt kr. 2.100,-.
3. Det vedtoges, at kommunikationsgruppen kan anvende 100 kr. månedlig til trykning af blad til udgivelse af al kommunikation. Der vil ikke være penge til udgivelser derudover.
4. Ansøgning om dekning af etablerede udgifter vedr. husleje skrevet og afsendt.
5. Draftet nedskæring af budget: a. nedskæring fra 5 uddannede til 4 - en besparelse på 20.000 kr. Iøvrigt henstille, at der udvises tilbageholdenhed med vikarer så vidt muligt. b. nedskære genanskaffelser, vedligeholdelse af inventar og beskæftigelsesmateriale (incl. legetøj) fra 21.000,- til 12.000,-, en besparelse på 9.000 kr.

6. c. posten "andre udgifter", opr. 24.000,-. Herunder hører vask, udevask annulleres, hvilket giver en besparelse på 5.000 kr. Dette giver ialt 34.000,- kr. i besparelser. Vi skal finde besparelser på 60.000,- kr. ialt, vi mangler altså 26.000 kr. Vi afventer næste kvartalsbudget (juli) og evt. strejke, før vi foretager yderligere besparelsesforslag.
7. Hver gruppe får 600,- kr. årlig (i tiden 1/4 - 31/3) til dekning af udgifter i forbindelse med deres møder m.v. Derudover henstår et beløb til dekning af fællesarrangementer (f.eks. indkaldelse af folk udefra, foredrag o.lign. ventelistearrangementer m.v.) Hver gruppe fører selv kontrol med beløbet og indberetter hver måned til økonomigruppen, hvad der er brugt. Vi henstiller til pæd. gruppe, at diskutere spørgsmålet om kontormedhjælp evt. indrykker annonce efter en sådan. Vi ønsker en regnskabskyndig. Arbejdsområde:
 1. daglig kasseklade.
 2. fripladser og forældreindbetalinger.
 3. betaling af kreditorer.
 4. lønubetalning (herunder ATP og Å-skat).
 5. budgetkontrol og budgetopstilling (sammen med økonomigruppen).
 6. rådgiverfunktion (meget vigtig!).
 Arbejdstid 10 timer ugentlig til 1000 kr. månedlig. Fering af hovedbog vil blive overdraget til revisor.

På økonomigruppens vegne Nina Quistgård

KOMMUNIKATIONSGRUPPEN

Den 24. april var der møde i Kommunikationsgruppen. Det besluttedes at lade de nye vedtægter fremtælle i 300 eks.

Tilrettelagde mødet den 4. april med ventelisteformidlere. Bladet vil koste 105 kr. mdl. for 75 eks. på 8 sider og inklusiv bogbinderarbejdet. Besluttede at have dead-line den 20. i hver måned. Arbejdsgrupperne skal lade deres referater fremstille i to eks. Et sættes på tavlen og et andet sættes i Kommunikationsgruppens mappe.

* Tirsdag den 23. maj havde vi et langt redaktionsmøde. Vi fik snakket meget om alt muligt andet også - bl.a.:

LØRDAGSLUKNINGEN, som det jo selvfølgelig sået ikke er, men åbning hvor pædagogerne af praktiske grunde gerne vil vide hvor mange børn, der kommer.

ARTIKLER OG VUGGESTUEN i pressen. Der var enighed om, at alle skal ha' lejlighed til at være med til en sådan sag også. Vi må ha' en fast procedure for hvordan vi skal forholde os ved henvendelser udefra.

Iøvrigt blev vi ikke færdige med at redigere, men fortsatte om torsdagen på vort faste møde, som er kl. 16.30 i vuggestuen hver torsdag. Ole Hols færdigheder bladet i weekend'en.

Inga

NYANSKAFFELSE OG VEDLIGEHOLDELSE GRUPPE

Den 26. april var der møde i Vedligeholdelsesgruppen. Blandt de emner, der blev taget op, var:

- Ågen (meddelt øjeren).
- Vaskemaskinen (øjeren vil gerne sætte en op i vuggestuen, men skal først afslutte regnskabet, for at se, hvor mange penge, der er tilbage.
- Sandkassen: presenning ordnes, kassen testes, nyt sand anskaffes.
- Bænke og borde anskaffes til u-

dendens brug for både voksne og børn.

Ideer og tegning over legepladsændring laves. 3.000 kr. søges hos Socialstyrelsen.

RADIOHEDEBELOB

Lokaler og legeplads 164 kr.	pr. barn	3700 kr. Årligt
Maler	500 kr.	Årligt
Tæpper og snedker	200 kr.	-
Gulve	800 kr.	-
Elektrikslager	100 kr.	-
El	400 kr.	-
Haverarbejde	500 kr.	-
Legeplads	1500 kr.	-

Løst inventar: Genanskaffelse, vedligeholdelse + beskeftigelse 1.200 kr. Årligt Internat behov: 600 kr. Årligt

DEN PÆDAGOGISKE GRUPPE

Der var møde i Den pædagogiske gruppe den 5. maj.

Besluttede at lave en kostplan til de næste 5 uger. Denne kostplan skulle dække barnets behov for vitaminer o.s.v. Vi besluttede at hæng en sædel op på opslagsstavlen til forslag til kostplan. Vi vil foreløbig lave en kostplan for en måned ad gangen.

Besluttede at lave en specielt udformet annonce til benyttelse ved søges efter en pædagog. Når en henvender sig vil vi afstale et møde og forberede h.m. eller hende på, hvad vi vil snakke om, bl.a.:

1. Uddannelsen.
2. Hvad har du selv lagt vægt på?
3. Hvorfor vil du på vuggestue?
4. Redegørelse for hvilke forestillinger du har om, hvad du vil foretage dig, når du kommer på vuggestuen.
5. Vi vil fortælle dig om vuggestuens pædagogiske linje.
6. Medbring skemaansøgninger.
7. Du har en såredt prævid. På møderne snakker vi om, hvad

vi laver, og her er vedtægterne det vigtigste. Vi mener de fleste af spørgsmålene vil komme frem i samtalen løb. Vi laver et referat til fællesmødet, som skal godkendes af vores anbefaling. Vi indkalder til fællesmøde ved ansettelse, hvis der ikke er noget møde umiddelbart. Besluttede at når der skal vælges et barn, så at tage den der ligger øverst i bunken efter den alder, man ønsker, mangler, derefter må man se på om kernet passer og tilsluttet socialgruppe. Vi kontrollerede, at fordelingen af sociale grupper var i orden nu. Børn af forældre, der har været med i oprettelsen, og som ikke kommer først efter den vedtagne procedure, forelægges fællesmødet. Vi besluttede, at vi ville have en bogholderuddannet som afløser for Erik, som rejser 15 august. Han skal være bundet til økonomigruppen, og må kunne udtrykke sig klart og have overblik over det. Vi ville bede Erik om at udforme en annonce til Bern og Unge, Information, Sendags-Politikken og Berlingseren. Annoncen bliver sålet op på opslagsstavlen i dag før afsendelsen til kritik.

Susanne

- * Den pædagogiske gruppe holdt møde d. 25. maj. Tilstedede: Susanne, Tony, Nina, Jørgen, Anna, Henriette, Merete, Ditte og Hanne.
- 1. Gennemgang af dagsorden.
- 2. Ediths arbejdsområde: Høre hensigtsmæssig planlægning i rækkefølgen af rengøring, opfyldning. Henvises til personalets møde tirsdag.
- 3. Lørdagslukning/Lukning: I2reglen om fredagen fastholdes. Glemmer forældre at skrive sig på om morgenen, kan de ringe i løbet af formiddagen og få en af de ansatte til at skrive sig på.
- 4. Sommerkvikarer: Det må tilstræbes at ikke flere end 2 faste pædagoger har ferie ad gangen. Anette Madsen vikar for Hanne

- ne og Susanne i 14 dage fra den 4. august.
5. Vi henstiller til Kommunikationsgruppen at forsøge at etablere en babysitterordning (evt. blandt seminarieeleverne, der har været/er tilknyttet vuggestuen).
 6. Forholdet til pressen: Det vedtoges, at henvendelser til ansatte og forældre fra pressen om vuggestuen, skal forelægges alle gennem oplag på tavlen med evt. indgået aftale.
 7. Nøgler: Udøver de fastansatte har Nina nøgle. Det vedtoges at én forældre skal have nøgle, således at der findes en i området, man kan gå til, når der bliver brug herfor. Denne forældre er p.t. Nina - hendes navn, adresse og tlf.nr. vil blive oplyst i vuggestuen samt nævnt i bladet.
 8. Elever: 4 mdr. forpraktikanter og et-årige barnplejersker skal afløses af 6 mdr. elever fra børneforærgeseminarerne. Seminarielever: Anmode seminarerne kun at sende ud til os i de lange praktikperioder.
 9. Forældreleder/afteener: Afteener med specialemer, for eksempel renlighedstræning, hvor vi går i grupper og diskuterer ud fra en "tænkt" situation.
 10. Madplan: fortsætter endnu en 5-agers periode. Det ny spædbarn via forældrene søges kontakt med hjemmets sundhedsplejerske, så ansatte/forældre/sundhedsplejerske ved besøg i vuggestuen kan tilrettelægge barnets kost.
 11. Vi henstiller til økonomigruppen at oplyse, hvor meget kaffe, mælk og the, mad m.v. personalet må fortere.
 12. Dagsorden til fællesmøde, foreløbig:
 1. Lørdagslukning, ordningen.
 2. Referat af mødet d. 3. juni.
 3. Presseproblemer.
 4. Nøgle, Nina til orientering.
 5. Optagelse af barn: Niels og Lillian og Ane Brøgger.
 6. Forældrerepresentationen i arb.grupperne for lille?

Ønskes: forslag til babysitterordningen!

13. Dagsorden til møde med:
 1. Valg af ordstyrer og ref.
 2. Gennemgang af sidste referat og af dagsorden.
 3. Referat fra personalemøde.
 4. Punkter til pædagogisk målsetting planlægges.
 5. Kontakt til andre børneinstitutioner. Kontakt til sociale organisationer i Røde Rose (Berneværn, f.m.v.e.).
 6. Susanne giver oplag til spædbørnemad-diskussion.
 7. Hvad med bukser, strømper?
 8. Vi synes, Hanne skal have en stue.
14. Der afholdtes møde lørdag d. 3. juni i vuggestuen, hvor specielt de problemer, der er bragt frem vedr. Per, blev taget op. Næste møde: Torsdag den 15. juni kl. 20 hos Anna, Langelandsplads 2, III, Gø 9845.

● Lørdag d. 3. juni afholdtes møde i vuggestuen. Tilstedede: Per, Susanne, Finn, Nina, Ditte, Anna, Tony. Vi diskuterede de uoverensstemmelser, der var kommet frem imellem på den ene side Per og på den anden Nina, Inga og Tony ang. dels forholdet til pressen og dels lørdagslukning, og blev enige om, at den heri liggende problematik skulle tages op på et fællesmøde. Nogle forældre har desuden ment, at der har været problemer med Per's holdning til forældre og børn. Dette blev også behandlet. Vi snedes om at få fastlagt en nøjere procedure for behandling af sådanne uoverensstemmelser. Vi drøftede herefter det principielle i problemstillingen.

4. Behandlede personalet når vedkommende ikke er tilstede: Der var enighed om, at møder, der omhandler problemer med personer, kun skal holdes, når den eller de personer, der kritiseres, er tilstede. Referatet skal på det punkt hvis det skønnes nødvendigt af bare en af de implicerede, gøres fuldtændigt. Hvis der er fuldtændigt enighed om det,

kun referatet nedskrives til kun at nævne pressen, samt til at nævne, hvad der vedtoges.

8. Man kan bede en person om at forelægge et problem for den pædagogiske gruppe, uanset om man selv har prøvet at løse det eller ej. Der må dog opfordres til at evt. problemer først søges løst af de implicerede parter selv. Hvis der ikke kan opnås enighed om et problem i den pædagogiske gruppe, skal det forelægges og fællesmødes.

VEDTÆGTSGRUPPEN

Gruppen blev nedsat på generalforsamlingen, og dens opgaver er at få de af forældrene godkendte vedtægter endeligt godkendt hos myndighederne d.v.s. i første omgang Socialstyrelsen, Berne- og ungdomsforsoerger. Vi tror ikke, vi bare kan sende dem ind, da det forslag jo ikke er i overensstemmelse med de standard vedtægter, der iøvrigt arbejdes med, idet vi dels ikke har nogen egentlig bestyrelse, dels har delt det pædagogiske og økonomiske ansvar ligeligt ud mellem forældre og pædagoger.

Gruppens medlemmer: Davidsen, Susanne, Hollund, Finn, Hollund, Ole Weisop, Anne Hols, Gregers Fanduro Knud, Jonassen, Tony, Andersen. Bestanden er en jurist, Kirsten Gønst, fra en anden RødeRose gruppe med. Vi er foreløbigt nået til, at det er 2. kontor i Socialstyrelsen, der skal behandle vores vedtægter og derefter indstille det endelige godkendelse i Socialministeriet.

Vi har talt med en sekretær Hanne-Sørensen i 2. kontor. Da han herte, at vort forslag ikke var i overensstemmelse med det forslag til standardvedtægter, som er under udarbejdelse, og som iøjeblikket ligger i Socialministeriet, henviste han os til kontorchefen for 2. kontor, Karla Hansen, samt til direktøren

for Berne- og ungdomsforsorgen, Horsens.

Da vi dog er meget bange for et nej på et tidligt tidspunkt, tør vi ikke rigtig gå direkte til de to nævnte personer, men har lejligheden tænkt at kontakte den mand i Socialministeriet, som sidder med standardvedtægten, fuldmægtig Per Hansen i 5. kontor især. Een af hans opgaver skulle være at høre, hvad forskellige grupper og organisationers indstilling til det nye forslag er, førend ministeriet beslutter sig endeligt. Derudover vil vi kontakte personaleforbundet for at gøre dem interesserede i de tanker, der er nedfældet i vore vedtægter, nemlig det at forældre og ansatte samlet indgår i en egentlig kollektiv ledelse, samt muligvis bruge deres avis "Bern og unge", samt dagpressen iøvrigt. Tony

VENTELISTEFORÆLDREMØDE

Den 4. maj havde Kommunikationsgruppen inviteret alle de forældre, der står på venteliste til møde.

Dagsordenen var:
Orientering om vuggestuen og dagligdagen dernede.

Hvordan man selv kan gå igang med at lave en institution, og evt. nedsettelse af arbejdsgrupper.

Røde Rose - og hvad der sker

Der mødte 15 forældre, og de havde selvfølgelig alle stor forventning om at få en plads til deres barn, men vi måtte skuffe dem. Der kom en god snak ud af det, og om hvordan man selv kan gå igang. Der var dog kun to forældrepar, der synes, de havde tid til at gøre et stykke arbejde for sagen.

Vi fortalte om de andre arbejdsgrupper i Røde Rose, og om hvad der sker rundt omkring. Især gårdrydningerne fik vi en lang snak om. Der blev dog ikke startet nogen ny gårdrydningsgruppe - desværre.

Vi fik en øl og kaffe og småkager. Alt i alt et godt møde. Inga

MÅNEDSBLAD FOR VUGGESTUEN RØDE ROSE I

Udgivet af vuggestuen Røde Rose I
Jagtvej 141, 2200 København N
Telefon TÅge 72

● Redaktionen og layout:
Kommunikationsgruppen

● Bladet har dead-line den 20. i hver måned, og alt stof skal være redaktionen i hænde senest denne dato.

● Bidrag til bladet lægges i boks-kassen i skurmet.

VEDTÆGTER FOR VUGGESTUEN RØDE ROSE I

4h

- § 1. Den selvejende institution vuggestuen "RØDE ROSE I", Jagtvej 141, 1., 2200 København N, beliggende i og oprettet af beboere i RØDE ROSE-området, der er begrænset af Tagensvej, Jagtvej, Nørrebrogade og Godsbanen, er anerkendt i medfør af lov om berne- og ungdomsforsorg § 65, stk. 1, hvoraf dens rettigheder og forpligtelser fremgår.

FORMÅL

- § 2. 1. Formålet er at skabe en institution, der skal fungere som et supplement til hjemmene, d.v.s. udvikle i fysisk, psykisk og intellektuel henseende, samt give vore børn mulighed for at udvide deres sociale bevidsthed.
2. Endvidere ønsker vi at sikre gennemførelsen af de regelmæssige helbredsundersøgelser, samt tilgodese at børnenes daglige ernæringsbehov dækkes.
3. Institutionen skal drives gennem et nært samarbejde mellem forældre og ansatte med henblik på at skabe en fælles holdning til gavn for børnene.
4. Der skal gennemføres et samarbejde med andre institutioner og interessegrupper indenfor området RØDE ROSE.

BØRNENE

- § 3. 1. Vuggestuen er normeret til 23 børn i alderen 0-3 år. Der kan kun optages børn med bopæl i RØDE ROSE, og forældrene skal påtage sig de solidariske forpligtelser, som institutionen har påtaget sig.
2. Ved optagelsen af et barn i vuggestuen skal forældrene have udleveret et eksemplar af vedtægterne og samtidig have oplysninger om, hvilke aktuelle forpligtelser vuggestuen har.

5b

5a

3. Der skal føres venteliste. Denne skal følges, men således at der opnås en jævn fordeling m.h.t. alder, køn og social samfundsgruppe. Fællesmødet kan dog dispensere herfra.
4. Undtaget fra stk. 3 er følgende:
- berne med søskende i vuggestuen, for så vidt disse bor i RØDE ROSE, da disse har fortrinsret ved optagelse.
 - ansatte ved RØDE ROSE-institutioners børn. Endvidere kan børn, hvis forældre fraflytter området, fortsætte i vuggestuen.
5. Betalingen for benyttelse af vuggestuen fastlægges i overensstemmelse med de af Socialministeriet fastsatte bestemmelser.

LEDELSEN

- § 4. 1. Vuggestuens øverste myndighed er Fællesmødet. Fællesmødets beslutninger træffes af forældre og ansatte. Taleret har kun beboere i RØDE ROSE og dertil knyttede institutioners personale.
2. Fællesmøder skal afholdes mindst 1 gang pr. kvartal. Indkaldelse med dagsorden skal udsendes af kommunikationsgruppen med mindst 8 dages varsel. Endvidere kan enhver af de ansatte, forældre og ventelisteforældre indkalde til fællesmøde gennem kommunikationsgruppen.
3. Mødet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af børnene og halvdelen af hjemmene er repræsenteret, og mindst 4 ansatte er tilstede. Ansatte med børn i institutionen tæller i beslutningsprocesser kun som ansatte.

5c

Hvis én af disse betingelser ikke er opfyldt, udsættes mødet og indkaldes igen med mindst 8 dages varsel og med samme dagsorden.

Dette møde er så beslutningsdygtigt uanset mededeltagelsen.

4. Hvis der er uenighed blandt de beslutningsdygtige, nedsættes et udvalg, hvori alle de forskellige meninger er repræsenteret. Dette udvalg skal så nå til enighed og forelægge resultatet til godkendelse på førstkommande fællesmøde.

DAGLIGE LEDELSE

- § 5. 1. Institutionens daglige ledelse varetages af arbejdsgrupper, hvis kompetance og arbejdsområde er fastlagt af nærværende vedtagter samt af Fællesmødet, der kan pålægge grupperne specielle opgaver og evt. supplere deres medlemstal til varetagelse af disse opgaver og samtidig give grupperne kompetance til at optræde uadtil på Fællesmødets vegne.
2. Arbejdsgrupperne dannes ved at forældre og ansatte melder sig på Fællesmødet. Hver gruppe skal bestå af mindst 2 forældre og 1 ansat.
 3. Man kan højst deltage i 2 arbejdsgrupper på samme tid, og en gruppes medlemmer binder sig til en arbejdsgruppe i mindst ½ år, idet Fællesmødet dog til enhver tid kan opløse og omdanne en arbejdsgruppes sammensætning.
 4. Alle arbejdsgruppemedler er åbne og skal annonceres 3 dage i forvejen med dagsorden. Arbejdsgrupperne forpligter sig til at føre referat og aflevere beslutningsreferat og evt. dagsordensforslag til kommunikationsgruppen mindst 1 uge før fællesmødeindkaldelser. Alle beslutningsreferater skal ophænges i vuggestuen.

5d

kort redegørelse, hvorefter denne forelægges Fællesmødet til endelig beslutning.

4. I tilfælde af særlig graverende opførsel hos én af de beskæftigede i vuggestuen, kan gruppen straks suspendere vedkommende, og gennemfører derefter den normale afskedigelsesprocedure.
5. Den pædagogiske gruppe forestår i overensstemmelse med § 2, stk. 1, udarbejdelsen af forslag angående de pædagogiske retningslinjer. Disse forelægges Fællesmødet til vedtagelse, hvorefter de ansatte har det daglige ansvar for det enkelte barn i overensstemmelse hermed. I tilfælde af uoverensstemmelser mellem forældre og ansatte må en løsning først søges opnået blandt de direkte implicerede. Sager af mere generel og principiel karakter kan forelægges den pædagogiske gruppe til afgørelse med ansvar overfor Fællesmødet.
6. Gruppen forestår den daglige behandling af spørgsmål vedr. forholdet til de ansattes fagforeninger, de ansattes arbejdsforhold iøvrigt, samt forholdet mellem de ansatte, forældre og lignende forhold.
7. Gruppen skal sørge for, at optagelse af børn sker i overensstemmelse med de i § 3, stk. 2 nævnte, samt de af Fællesmødet vedtagne retningslinjer.
8. Gruppen skal varetage forholdet til andre sociale instanser, samt forbindelsen til andre børneinstitutioner, specielt i RØDE ROSE.

NYANSKAFFELSER OG VEDLIGEHOLDELSE

- § 8. 1. Foruden de i § 5, stk. 2, nævnte medlemmer er vuggestuens rengøringshjælp medlem af denne gruppe.

5f

5. Nedennævnte arbejdsgrupper skal til enhver tid være fuldtallige og virksomme.

ØKONOMIGRUPPEN

- § 6. 1. Foruden de i § 5, stk. 2, nævnte medlemmer er vuggestuens forretningsfører medlem af økonomigruppen.
2. Økonomigruppen skal udarbejde forslag til budget. Gruppen skal indkalde de andre grupper til et forberedende møde, hvorefter budgetforslaget udarbejdes og forelægges Fællesmødet til vedtagelse senest 31.1. hvert år.
 3. Økonomigruppen har underskriftsret på Fællesmødets vegne, samtidig med at gruppen har ansvaret for, at budgettet bliver udnyttet og overholdt efter de af Fællesmødet vedtagne retningslinjer. Evt. budgetændringer skal forelægges Fællesmødet til godkendelse.
 4. Kautionsforpligtelser skal administreres af økonomigruppen.

PÆDAGOGISKE GRUPPE

- § 7. 1. Foruden de i § 5, stk. 2, nævnte medlemmer er vuggestuens læge og økonoma medlemmer af denne gruppe.
2. Den pædagogiske gruppe, herunder økonomaen, har ansvaret for vuggestuens nøjere udformede kostplan, i overensstemmelse med de af Fællesmødet vedtagne retningslinjer. Gruppen, herunder lægen, har ansvaret for vuggestuens sundhedspolitik på de områder, hvor lægen ikke er direkte ansvarlig overfor andre instanser.
 3. Gruppen skal i forbindelse med ansættelse og afskedigelse af pædagoger, rengøringshjælp, økonoma, læge og forretningsfører samtale med disse og udarbejde en

5e

2. Gruppen forestår udarbejdelsen af planer for vuggestuens politik med hensyn til vedligeholdelse af de eksisterende materialer og lokaler samt udarbejdelsen af forslag til nyanskaffelser på eget eller Fællesmødets initiativ. Dernæst har gruppen ansvar for udførelsen af de af Fællesmødet vedtagne retningslinjer på ovenfor nævnte områder.

KOMMUNIKATIONSGRUPPEN

- § 9. 1. Gruppen har ansvaret for optagelse af og udsendelse af referat af Fællesmøderne og udsendelse af referat af de 4 arbejdsgruppers arbejde.
2. Gruppen forestår desuden indkaldelse til og udsendelse af dagsorden for Fællesmødet, samt indkaldelse til evt. ekstra Fællesmøder og om nødvendigt materiale til belysning af punkter på dagsorden.
 3. Gruppen kan på eget initiativ eller på opfordring fra en af de andre arbejdsgrupper indkalde til fællesgruppemøde.
 4. Gruppen indkalder alle ventelisteforældre 2 gange årligt og orienterer dem om:-
 - a. vuggestuen
 - b. hvordan man selv opretter en vuggestue og virke behjælpelig hermed.
 - c. kontakt til andre grupper i RØDE ROSE.
 Interesserede ventelisteforældre kan blive indkaldt til Fællesmøder og få tilsendt materiale om vuggestuens drift.
 5. Andre interesserede personer og grupper, herunder RØDE ROSEs øvrige institutioner, kan få tilsendt materiale om vuggestuen.
 6. Gruppen skal holde kontakten med aktiviteter udenfor vuggestuen, der vedrører børn, såsom BRIS og lignende.

5g

7. Gruppen har ansvaret for al post vuggestuen modtager m.h.t. omdeling og arkivering m.v.

ÅBNINGSTIDER

- § 10 Vuggestuen er åben på hverdage kl. 6-18 og lørdage kl. 6-14.

Udover de sædvanlige helligdage holder vuggestuen lukket:

- påskelørdag; hele dagen
1. maj fra kl. 13
5. juni fra kl. 13
24. december hele dagen
31. december fra kl. 13.

ARBEJDSFORDELING

- § 11.1. Alle i institutionen ansatte udgør et kollektiv, der selv fastlægger sin arbejdsform med ansvar overfor Fællesrådet.
2. De ansatte afholder regelmæssige møder, hvorunder man tilrettelægger det daglige arbejde med børnene og diskuterer børnenes trivsel. Personalet er herunder omfattet af tavshedspligt.
3. Regnskabsføring påhviler vuggestuens forretningsfører. Regnskabsåret går fra 1/4 - 31/3. For regnskabsførelse og revision gælder de af Socialministeriet fastsatte regler.
4. Føring af dagbog, stamog og venteliste, modtagelse af indbetalinger og kontorarbejde især, påhviler de ansatte.

SÅLVINGSFORPLIGTELSE

- § 12.1. Alle forældre med børn i vuggestuen hæfter solidarisk for det i "SPAREKASSEN København Sjælland" optagne

lån på kr. 20.000,00, til dækning af forældrenes andel på 30% af etableringsomkostningerne. Såfremt antallet af forældre falder til under 20, forfalder lånet til betaling straks, med mindre der bliver truffet anden aftale med SKS. Den nævnte solidariske forpligtelse kan ikke bortfalde, selvom en af forældrene hævder ikke at have set vedtægterne.

2. Optagelse af nye lån og andre kontraktlige forpligtelser skal forelægges Fællesrådet, hvorefter forældrene skal hæfte solidarisk efter de i stk. 1 angivne retningslinjer.

NEDLÆGGELSE

- § 13. Ved institutionens nedlæggelse vil dens evt. formue være at anvende til et af Fællesrådet vedtaget andet børneforsørgsformål i området RØDE ROSE, som efter indstilling fra Socialstyrelsen godkendes af Socialministeriet.

REGLER FOR ÆNDRING AF VEDTÆGTER

- § 14. Ændringsforslag skal vedtages på 2 Fællesmøder med mindst 8 dages og højst 14 dages mellemrum, der begge skal være beslutningsdygtige. Ændringsforslag skal være trykt i dagsordenen som eneste punkt.

Ovenstående vedtægt er således vedtaget på generalforsamlingen den 18. april 1972.

5h

5i

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved.

The second part of the document outlines the specific procedures for recording transactions. It details the steps that should be followed to ensure that all information is captured accurately and consistently.

The third part of the document provides a detailed explanation of the various methods used to record transactions. It covers both traditional and modern techniques, highlighting the advantages and disadvantages of each.

The fourth part of the document discusses the importance of regular audits and reviews. It explains how these processes can help identify errors, prevent fraud, and ensure that the records are reliable and up-to-date.

The fifth part of the document provides a summary of the key points discussed throughout the document. It reiterates the importance of accurate record-keeping and the need for strict adherence to the established procedures.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved.

The second part of the document outlines the specific procedures for recording transactions. It details the steps that should be followed to ensure that all information is captured accurately and consistently.

The third part of the document provides a detailed explanation of the various methods used to record transactions. It covers both traditional and modern techniques, highlighting the advantages and disadvantages of each.

The fourth part of the document discusses the importance of regular audits and reviews. It explains how these processes can help identify errors, prevent fraud, and ensure that the records are reliable and up-to-date.

The fifth part of the document provides a summary of the key points discussed throughout the document. It reiterates the importance of accurate record-keeping and the need for strict adherence to the established procedures.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved.

The second part of the document outlines the specific procedures for recording transactions. It details the steps that should be followed to ensure that all information is captured accurately and consistently.

The third part of the document provides a detailed explanation of the various methods used to record transactions. It covers both traditional and modern techniques, highlighting the advantages and disadvantages of each.

The fourth part of the document discusses the importance of regular audits and reviews. It explains how these processes can help identify errors, prevent fraud, and ensure that the records are reliable and up-to-date.

The fifth part of the document provides a summary of the key points discussed throughout the document. It reiterates the importance of accurate record-keeping and the need for strict adherence to the established procedures.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved.

The second part of the document outlines the specific procedures for recording transactions. It details the steps that should be followed to ensure that all information is captured accurately and consistently.

The third part of the document provides a detailed explanation of the various methods used to record transactions. It covers both traditional and modern techniques, highlighting the advantages and disadvantages of each.

The fourth part of the document discusses the importance of regular audits and reviews. It explains how these processes can help identify errors, prevent fraud, and ensure that the records are reliable and up-to-date.

The fifth part of the document provides a summary of the key points discussed throughout the document. It reiterates the importance of accurate record-keeping and the need for strict adherence to the established procedures.

Bilag til Fenrisgadesagen - historien om hvordan vi reddede vores hus fra nedrivning

Faded text in the top-left quadrant of the page, likely the beginning of the article.

Faded text in the top-right quadrant of the page, continuing the article.

Faded text in the bottom-left quadrant of the page, continuing the article.

Faded text in the bottom-right quadrant of the page, concluding the article.

Til beboerne i
Fenrisgade 2, 4 og 6
Heimdalsgade 34
Tagensvej 91

Vi beboere i ejendommen Fenrisgade 1 og Heimdalsgade 40 er gennem bladet Føde Rose nr. 4 blevet gjort bekendt med de planer der er for vores karre.

Ved et møde i kontoret Thoragade 7 diskuterede vi disse planer yderligere, og blev enige om, at ikke blot medfører de at det hus vi bor i bliver revet ned, uden at vi foreløbigt er stillet den anden tilfredsstillende bolig i udsigt, men det medfører også at hele området heromkring bliver væsentligt forringet.

Hvis projektet - der bl.a. består af en 11-etages bygning langs Fenrisgade, samt en 5-etages lange Hamletagade - gennemføres, vil dels lysforholdene blive forringet, dels vil der gennem den forøgede trafik komme mere støj og flere parkeringsgener. Herudover beslaglægges et areal som der også kunne og burde have været anvendt til forbedring af hele området, f.eks. gennem udlæg af fællesarealer, institutioner m.v.

Det der er sket for os, ville også kunne være sket for Dem - for alle der bor til leje - og i hvert fald forringer det Deres forhold. Derfor er det vi henvender os til Dem for at få støtte i vores forslag på at gøre noget ved det.

Vi påtænker at afholde et møde på Rådmandsgade Skole, hvor det er tanken at vi alle skal være med til bl.a. at formulere en protestskrivelse til de borgerrepræsentationsmedlemmer, der er valgt her i området - af os - og vil derefter henvende os til Dem igen for at få Deres underskrift på skrivelsen.

Møde MANDAG D. 22.3., kl. 19⁰⁰ på RÅDMANDSGADE SKOLE

Med venlig hilsen Beboerne i ejendommen Fenrisgade 1 og
Heimdalsgade 40.

Beboerne i Fenrisgade 1, 2, 4 og 10, Heimdalsgade 34, og 40, og
Tagensvej 98 v/ Karl Jensen, Fenrisgade 1, 2200 København N.

Hr. Peter Boas Jensen, Venstresocialisternes,
Borgerrepræsentationens sekretariat
Rådhuset, Rådhuspladsen
1550 København V

Nørrebro d. 2/4-1971.

Vi henstiller til Dem, at De læser nedenstående, overvejer sagen og dens præmisser, tager stilling til den og de spørgsmål, som vi stiller Dem, besvarer spørgsmålene og fortæller os, hvad De mener om sagen i dens helhed og detaljer, samtidig med, at De fortæller os, hvad De agter at foretage Dem i denne anledning - hurtigst muligt.

Det drejer sig om et nybygningsprojekt, der er blevet udarbejdet for karreen Fenrisgade, Hamletagade, Tagensvej og Heimdalsgade.

Efter planen skal der laves kontoret på 18.000 m² og 200 boliger, hver på ca. 60 m² alt incl. Erhvervslokalerne skal placeres i et 7-etagers hus langs Tagensvej og i et 11-etagers hus langs Fenrisgade. Boligerne skal placeres i to 5-etagers huse langs Hamletagade og Heimdalsgade. Gården skal rumme 240 parkeringspladser. Disse skal overdækkes delvist, så der kan blive et "friareal".

Projektet kan imidlertid kun udføres delvist. Bygherren ejer kun en del af den pågældende grund, og han har hverken kunnet få ejeren af den resterende del til at gå med i projektet, eller til at sælge sig den. Men bygherren har kunnet ansøge om at udføre byggeriet delvist. Dethar han gjort, og magistratens 4. afd. har videregivet det til boligministeriet med indstilling til godkendelse. Disse har - så vidt vides - ikke taget endelig stilling endnu.

Ansejningen går ud på, at han nøjes med at bygge langs Fenrisgade og Hamletagade, samt halvdelen langs Heimdalsgade, selv om byggeriet (1) kommer for tæt til de ejendomme, der vil blive ved med at være der, og (2) selv om projektets indskrænkning kommer til at betyde, at parkerings-

1

2a

arealets indskrænkning betyder, at dens overdækning ikke kan udføres, hvorfor "friarealet" bortfalder, og (4) selv om projektets realisering betyder, at den ejendom, som en del af os bor i, skal nedrives.

Ejendommen ligger Fenrisgade 1 og Heimdalsgade 40. Bygningen er god. Den er opført i 1935, og den er godt vedligeholdt. Den sidste modernisering blev foretaget i 1968, hvor der blev installeret centralvarme og bad, samtidig med, at loftetagen blev inddraget til beboelse, medens kælderens blev ombygget, bl.a. til maskinvaskeri for beboerne. Ejendommen består af henholdsvis 3, 4 og 5 værelses lejligheder til en rimelig leje: mellem kr. 350,00 og kr. 490,00 månedligt incl. varme. Beboerne har ikke fået nogen meddelelse fra ejeren om sagen, men vi ved, at nedrivningen er tænkt påbegyndt i marts 1972, ligesom byggeriet tænkes påbegyndt i 1973.

Vi mener, at kommunens, eller magistratens 4. afd.'s godkendelse bør omstødes, og vi mener det er rimeligt at oven- og nedenstående grunde, fordi det ser ud til, at der ikke kan være mange andre end bygherren, der kan få fornyelse af denne nybygning, og det gælder både på kort og langt sigt. Hertil kommer, at magistraten har behandlet sagen som om det heller ikke er meningen: efter vor orientering har magistraten videregivet sin indstilling uden at spørge sit eget kontor for byfornyelse om deres stilling, noget der må undre af mange grunde, men ikke mindst af den, at det samme kontor er ved at udarbejde en dispositionsplan for det område, som dette kvarter er en del af.

Vi ønsker at vide, hvad De mener herom. Herefter Deres mening om kommunens fremgangsmåde, og Deres indstilling til projektet: Om det skal anses for et godt nybyggeri, der skal støttes med dispensationer, eller om det er et dårligt nybyggeri, der ikke skal støttes, men bekæmpes. Samtidig håber vi, at De vil meddele os, hvad De agter at foretage Dem i den samme anledning. Mener De således, at der er god grund til at tage godkendelsen op til ny overvejelse, så venter vi at høre, hvad De vil gøre for at den bliver det, samt hvornår De agter at gøre det, ligesom vi håber, at De vil meddele os Deres stilling til nedenstående. Mener De derimod ikke, der er grund til at tage sagen op på ny, så venter vi, at De vil forklare os, hvorfor De mener det, ligesom vi venter, at De vil tage stilling til nedenstående og meddele os den samtidigt.

Genhusningen.

- Vi bor godt. Vi er glade for at bo i dette kvarter, og vi ønsker ikke at flytte. Vi har spurgt husets administrator, hvordan han mente, at husejerne ville løse genhusningsproblemet, og vi forstod, at der ikke var talt om noget bestemt, men at der måske kunne blive tale om enten Herlev, Sydvest-kvarteret eller Vesterbro, Holte eller Birkerød. Vi har ikke lyst til at bo nogen af stederne. Mener De, det er rimeligt at forlange, vi skal flytte til disse områder - bare fordi det tilfældigvis er, hvad denne tilfældige husejer kan tilbyde os? Hvad kan De anbefale os at gøre - og hvad agter De at foretage Dem for at andre ikke skal komme i en lignende situation?
- Det hus der evt. skal rives ned er et godt hus, og vi har opsparret mange penge på kontiene til vore lejligheders indvendige vedligeholdelse. For nogle lejligheders vedkommende drejer det sig om beløb på omkring kr. 2.000,-. Vi forstår, at disse penge tidligere er blevet udbetalt til lejerne ved nedrivninger, f.eks. ved en sanering på Frederiksberg, men at der samtidig er faldet en dom, som tilkendte ejeren beløbene, at beløbene med andre ord ikke er vores (lejerne)s lovfastede ejendom, når vi tvinges til at fraflytte lejlighederne p.g.a. nedrivning. Synes De, at denne uorden er rimelig, og finder De det ikke urimeligt, om disse penge skal tilfalde ejeren? Hvad vil De anbefales os at gøre - og hvad agter De at foretage Dem for at ordne og ændre denne tingenes tilstand?
- Der påføres os en mængde forskellige udgifter, såsom flytteregninger, reetableringsudgifter som monteringsudgifterne, måske boligindskud, større husejer, større daglige transportudgifter etc. Af lejeloven forstår vi, at kommunerne skal hjælpe de saneringsramte. Men for det første mener vi ikke, at der kan være tale om almindelig sanering i dette foreliggende tilfælde, og at det både derfor og principielt bør være ejeren alene, der skal afholde disse udgifter - og for det andet finder vi det urimeligt, at vi - og alle andre der er eller kommer i den samme situation - bliver holdt skadesløse, fuldt ud. Hvad mener De er rimeligt i dette konkrete tilfælde - og hvad mener De om det principielle? Hvad vil De anbefale os at gøre - og hvad agter De at foretage Dem for os, så for at de, der kommer i lignende situationer fremover, skal være bedre stillede?

2b

2c

Bolig- og byfornyelse.

D. Som antyd det ovenfor, mener vi ikke, at denne bebyggelsesplan kan betragtes som god, hverken for dem, der i givet fald skal bo eller arbejde der, eller for de mennesker, der allerede bor i kvarteret eller bruger det på anden måde. De vil kunne overbevise Dem om det samme, hvis De ser på forholdene her, og sammenligner dem med det omtalte projekt.

Vi kan ikke forestå, hvordan kommunen kan godkende, at der skal flytte så mange ny mennesker ind i et område, der i forvejen er så underforøynet med alle former for offentlige institutioner, samtidig med, at man frafalder karvet om et ordentligt friareal til beboerne. På samme måde kan vi ikke forestå, hvordan man kan godkende den del af projektet, der er beregnet til erhverv, som godt anbragt, når man tænker på de bestående trafik- og parkeringsforhold. Videre undrer det os, at man mener at kunne forsvare hele byggeriet over for de mennesker, der bor her i forvejen. De kommer jo - i givet fald - til at leve under et foretaget pres, ikke kun det trafikale, men også på f.eks. rodekantoret, sygekaasen, posthuset og i de offentlige transportmidler. Hertil kommer den væsentlige forringelse af lysforholdene.

Den bestående mangel på børne- og ungdomsinstitutioner vil nok ikke blive meget foreget, da byggeriet må formodes kun at være beregnet på egentligt enlige mænd og kvinder - men den trøst er lille.

Vi synes ikke det ser lovende ud med dette projekt, og forstår ikke, at magistratens 4. afd. har kunnet udtale sig positivt om det, allermindst, når de har gjort det uden at rådføre sig med deres eget planlægningskontor, generalplankontoret.

Hvad mener De om dette? Hvad vil De anbefale os- og hvad vil De selv foretage Dem, dels i dette konkrete tilfælde, dels med henblik på, at det samme ikke skal kunne gentage sig i fremtiden?

Det må være umiddelbart forståeligt, at de der bor i huset er fortvivlede, medens de der bor i de tilstedende ejendomme er kede af det.

Alle kan imidlertid komme i den samme situation, og derfor mener vi, at alle og ikke mindst De bør beskæftige Dem med problemet. Det betyder ikke noget, at vi er få i den ejendom, der måske skal nedrives, for det berører mange flere, og bliver der ikke lagt andre og bedre retningslinier for fremtiden, så får det konsekvenser for alle der bor i byen.

Hvor skal man trække grænsen? Mon ikke det vil være passende at begynde her, hvor man ellers kun vil kunne fastslå, at der blev der brugt nok et areal - til det modsatte af en forbedring, for en bydels nuværende og kommende beboere.

I håbet om at høre fra Dem snarest, sender vi Dem de venligste hilsener

Robert Hansen	Alf Nielsen
Magda Jørgensen	Loniie Jacobsen
Ingeborg Haagesen	H. Jaclering
Ruth Lauersen	Knud O. Jacobsen
Inga Jensen	Lilly Thørdal Rasmussen
A. Birkholm	H.B. Hansen
Edith Christensen	J.O. Sigurtson
Ingrid Hansen	E. Svane Olsen
A. Kongsted Sørensen	V. Falkenhard
Lisa Larsen	P. Martinussen
Anna Jensen	V.J. Johannessen
Erik Jensen	Allan Rasmussen
Lisa d. Apuzzo	Inge Merrild
Harald Grave	Hans Merrild
Lis Poulsen	Helge Hansen
Sunva Hansen	Betty Hansen
Ellen Jensen	Rasmus Nielsen
Helge Jensen	
Rigmor Begeholt	
A. Pedersen	
T.H. Jørgensen	Karl Jensen

2d

2e

*meddel
at lejerne
& de andre
indflyttere.*

*1671
Kom med!*

NEDRIVINGS- OG OMFYNINGSSAGEN I FENRISGADE KOMMER PÅ DAGSORDENEN I BØRGERREPRESENTATIONEN PÅ TORSDAG DEN 3. JUNI 1971 KLOKKEN 18.30

Borgerrepræsentantmødet bliver holdt på Bådhuset, og er åbent for alle. Spørg om vej hos rådhusbetjenten ved hovedindgangen.

Vi mener at vores sag bliver behandlet kl. ca. 19.30, men kom hellere i god tid - der kommer måske mange og der er kun 200 pladser.

Der er 13 punkter der skal behandles ialt, hvert punkt er nr. 8. De punkter der kommer for vores, handler om:

1. Overborgmesterens forslag til Staten Københavns budget for 1972-73 samt af Københavns kommunes investeringsplan for 1972-73 til 1976-77 og finansplan for 1972-73.
2. Kapitalbevilling på 8.340.000 kr til 3. udbygning, 2. afsnit, af vandværket ved Rognemark samt bemyndigelse for magistraten til at erhverve de fornødne arealer, servitutter og brugsrettigheder til fremføring af ledningsanlæggene.
3. Godkendelse af det af Hovedstadskommunernes Samråds Arbejdsudvalg fremsatte forslag om fordeling af projekteringsudgifterne vedrørende indsamling af et område af Røge Bøgt til rekreativ anvendelse samt en kapitalbevilling på 680.000 kr til dækning af Københavns kommunes andel af udgifterne.
4. Tillægsbevilling på 706.500 kr. til budgettet for 1971-72, bilag 22. VIII., som Kobb. kommunes tilskud til den midlertidige kollegieby på Avedøre Holme.
5. Underretning om en Idretts-Program for København, udarbejdet af Kobb. Idrettspark i samarbejde med foreningerne for de københavnske idrætsforbund.
6. Overdrivelse til Kobb. Idrettspark af et areal af Hyltøjergskolens grund, matr.-nr. 3423, Vanlose, beliggende ved Lonstrupvej.
7. Forlængelse indtil videre - dog senest indtil 31. marts 1974 - af valgperioden for de af borgerrepræsentationen valgte medlemmer af Københavns kommunes rådgivende ungdomsråd.
8. Forslag til beslutning (afstalt af Peder Ross Jensen): "Det pålægges magistraten om formodent at begære nedlagt forbud efter byplanlovens § 9 mod de varierende byggeplaner i karreen Røgenvej, Heimdalsgade, Fenrisgade og Hæletsgade".

Herefter følger endnu 5 punkter.

Med venlig hilsen
Karl Jensen
Karl Jensen

3a

- 1 -

Beboerkomiteen for karreen Fenrisgade, Heimdalsgade, Røgenvej og Hæletsgade v/ Karl Jensen, Fenrisgade 1, 2200 København N.

HVORDAN STÅR DET TIL - NU HVOR SAGEN SKAL OP I BØRGERREPRESENTATIONEN PÅ TORSDAG?

Lad os prøve at regne det ud, ved at se på beoværelserne af vores breve fra d. 2/4 til de politiske partier, og det der er kommet frem i pressen:

DET RADIKALE VENSTERE:

Partiets 11 kreds, v. formanden Poul Mossa Hansen : Intet svar.

Partiets borgerrepræsentation, v. borgerrepræsentant Peter Poulsen : Intet svar.

Partiets folketingsgruppe, v. folketingsmedlem Else Merete Ross : Svar af 5/4,

hvor hun meddeler, at hun ikke kan tage stilling, uden at have set ejendomme og nybygningsprojektet. Hun mener dog, at Folketingets boligudvalg kan få sagen oplyst, hvis Boligministeriet ikke har taget stilling til Magistratens ansøgning, og hun anbefaler os, at sende en kopi af vores brev til Boligudvalget, hvor hun så vil rejse spørgsmålet om vores sags behandling, i forbindelse med udvalgets behandling af ændringer i sameringsloven, straks efter påske. Denne kopi sendte vi afsted til Boligudvalget med en følgeskrivelse d. 15/4, og har intet hert til sagen senere, så vidt vides, har Else Merete Ross ikke set på sagen endnu, og kan altså efter hendes eget udsagn at regne, ikke have taget stilling til det ene af vores spørgsmål endnu, som hun var så venlig at reagere på.

HOVEDSTADENS VENSTERE:

Formanden for Venstre i Hovedstaden, pastor Einer Larsen : Intet svar.

Deres borgerrepræsentant, provst Jens Velsbæk : Intet svar.

Partiets folketingsgruppe, sansynligvis folketingsmanden Per Møller : Intet svar.

KOMMUNISTERNE:

Partiets Nørrebrokreds, der har vidresendt brevet til partiets centrale ledelse,

der har behandlet det og svarer gennem distriktsformand Betty Frydenberg. Hun erklærer os partiets sympati og enighed, ikke kun med hensyn til vores vurdering af kommunens fremgangsmåde, men også hvad angår byfornyelsepolitikken, genbygningsproblematikken o.s.v. De beklager at vi stadigvæk lever i et kapitalistisk samfund, og forsikrer os om, at de vil følge sagen med opmærksomhed - samtidig med at de meddeler, at de har overdraget sagen til deres borgerrepræsentant Ludvig Hansen.

Han har vi kontakten over telefonen, for at høre om hvordan de har tænkt sig at hjælpe os. Han var flink og talte som vores ven, men havde ingen foresstillinger om hvordan han kunne hjælpe os, og på vores forslag om dels at gøre det ved at støtte forslaget om nedlæggelse af § 9 forbud, dels tage fat på nogle af de mere generelle aspekter, som det kniber med at på taget fat på, bad han os lidt betænkningstid. Vi kan ikke vide noget om det, men der er altså mulighed for, at vi har nogen kamerater her, der vil stå fast og - om nødvendigt - hjælpe med til så bringe kommunen en erstatningsag på halsen, for at freemvinge den nødvendige

3b

offentlige debat og politiske stillingtagen, til hvad der skal være den rette kommunale orden. Ser vi det ikke før, så viser det sig hvem Ludvig Hansen og Det Kommunistiske parti er, på Torshavn.

Partiets folketingsmedlem, Hanne Reintoft: Intet andet, end ovennævnte svar.

CONSERVATIVT FOLKEPARTI:

Partiets 11. kreds, v. formanden Søren Nielsen: Intet svar.

Partiets borgerræpræsentation, v. borgerræpræsentant Birthe Lerbæk: Intet svar.

Partiets folketingsgruppe, v. folketingsmedlem Hanne Bødtz: Intet svar.

SOCIALDEMOKRATIET:

Partiets 11. kreds, v. formanden Karl Mar Rasmussen: svar af 24/1, hvori han meddelte, at han er enig med os i det forfæstlige 1, at nedrivne gode familiebølgere til fordel for små luksevejsheder. Han har kontakten sine partifæller på rådhuset, og "de har sagt at tage sagen op". Hans private mening er, at det er forkæstligt, at boligpolitikken skal være underlagt privat spekulation - men når det drejer sig om at foretage sig mere i sagen, inkrænker han sit tilsvær til os, til "med interesse" .at. "Nielsen den videre udvikling i sagen".

Partiets borgerræpræsentation, v. Niels Andersen og Gurli Goldmann: svar af 14/4, som lyder: "Vi har modtaget Deres skrivelse og vil undersøge problemerne, hvorefter De vil høre nærmere fra os. Venlige hilsener..." Vi har ikke hørt fra dem siden.

Partiets folketingsgruppe, svar af 5/4 fra folketingsmedlem og lokalrådsformand Helge Nielsen, hvori han siger, at han (1) har "gennemgået sagen og anmodet 4. afdeling om en ny redegørelse om baggrunden for denne nedrivningstilladelse" - som han (2) "tidligere har drøftet med Erik Jensen, Heimdalsgade". Han erklærer sig (3) enig med os i vore betragtninger, og vil (4) "forsøge at hindre denne nedrivning", så længe det er muligt, og han skal (5) "vænde tilbage til sagen", for evt. at sødes mod nogen af os "for at onse om den fremgangs måde, vi skal anvende".

Hvis hans undersøgelse (1) ikke har bragt andet for dagen, end den eneste konkrete oplysning i hans brev til os, "at det er Wassard Jørgensen i 4. afdeling, der i samarbejde med tidligere borgmester Weikop i 1. afdeling har godkendt denne sag", så har hans undersøgelse ikke været særlig grundig. Han kunne gøre sig til det af vores brev. Det kunne tyde på, at undersøgelsen var lige så omhyggelig, som da han blev gjort opmærksom på den sidst - for knap 2 år siden - da han (2) viste sagen en så beskeden og politisk interesse, at det førte til at Erik Jensen så sig nedtaget til at trække sig ud af partiet i protest, skuffet efter et mangfoldigt samarbejdsforhold. Helge Nielsen erklærer sig (3) enig med os i vore betragtninger, men berører kun en af de ting vi har bedt ham tage stilling til, (4) nemlig, hvor han til gengæld erklærer, at han vil "forsøge at hindre denne nedrivning", så længe det er muligt". Det springende punkt bliver så, hvad han anser for muligt - hvor grænsen går, for hans solidaritet med os, og for hvad han vil tage af initiativer. Som lokalrådsformand står han bag en udtalelse af 14/4 til kommunen, som slutter med en henstilling til kommunen, om "at sageringen på Nørrebro fremmes, og at det bliver en sagering, der er sænskelig for de nuværende beboere". Som lokalrådsformand og folketingsmedlem udtaler han sig da 23/4 til Nørrebro-rislen, hvor han siger, at den kommunale godkendelse af nedrivningen i Færriagsade, efter hans mening "aldrig burde være gævet", hvorfor han har anmodet sin partifælle "overborgmester Urban Hansen om at tage sagen op, så man af politisk vej kan få omstødt beslutningen om nedrivningstilladelsen, og det har overborgmesteren lovet"... "så det ikke bliver nødvendigt at rive øjendommen ned".for..

3c

"det må under alle omstændigheder forhindres, og det er derfor jeg har henstillet til overborgmesteren om at tage sagen op". Han udtaler sig med den samme baggrund i Aktuellet d. 17/5, hvor han refererer en drøftelse mellem ham og Wassard Jørgensen (den ene af hovedsagende bag godkendelsen), hvori Wassard skal have sagt, at han synes at godkendelsen er god nok. Hvilket ifølge Aktuellet får Helge Nielsen til at erkende "at han trods protester ikke kan nå noget længere".

Man forstår drøringen i 'Kæiserens nye klæder': hvilken overraskelse - Helge Nielsen lader ikke til at bestå af andet end titler, ordgas og overtøj! Men han er flink mannequin, for ifølge samme artikel "smaker han", at sagen kan munde ud i en større politisk drøftelse, og at den kan få den virkning, at der fremover vises større påsænskelighed med nedrivningstilladelsen". Men skulle det Helge Nielsen var kløgere end så. Hvis han set en kommunalpolitisk praksis forandret af ønsketænkning? Vi har ikke - og Helge Nielsen har heller ikke. Hvad han har, er politisk ulighed for at gribe ind - for han er højt placeret i det Socialdemokratiske hierarki - men se til hvad han og hans partifæller drøftes magtfulde til!

Vi har (5) ikke hørt fra Helge Nielsen senere. Ifølge Nørrebroavisen d. 29/4 har den Socialdemokratiske gruppe overdraget sagen til borgerræpræsentant Jørgen Frederiksen, der udtalte til avisen, at "sagen som sagen ligger oplyst, er der ingen tvivl om, at nedrivningen må forhindres", hvorfor han afventer "resultatet af overborgmesterens undersøgelser". Vi har hverken hørt noget fra overborgmesteren eller mere til Jørgen Frederiksen siden. Men i Socialdemokratiets avis Aktuellet, kunne man d. 29/5 læse: at "Chancen for at redde karreen Færriagsade, Heimdalsgade, Færriagsade fra nedrivning og retablering som kontor-kompleks med få funktionsårigheder, må nu betragtes som udslettet".fordi. "Den samlede magistrat i en meddelelse til borgerræpræsentationen og B'eren P.B.J. erklærer, at kommunen ikke har i sinde at afslå grundejerens ønske om at opføre den projekterede bebyggelse. Lokalrådsformand Helge Nielsen (S) har forvejet forhandlet med byplansektionen og overborgmesteren (konservativ) og Peder Boas Jensen har søgt at få kommunen til at standse planerne ved anvendelse af byplanlovens § 9".o.s.v. Man gør hvad man kan - for at få det Socialdemokratiske parti til at gribe ind, til at se ud af noget - man under sig ikke omgang for at så Helge Nielsens ordgig i harkort med Peder Boas Jensens konkrete initiativer.

Det ser ikke så godt ud, og rygterne på rådhuset tyder da også på, at de vil afstå fra at blande sig - støtte os og deltage i en ordentlig politisk diskussion om, hvad der skal være ret og rimeligt. Meddelelsen om "at den samlede magistrat erklærer (...)" at kommunen ikke har i sinde at afslå grundejerens ønske" betyder kun, at blødt andet det Socialdemokratiske magistratsmedlem ikke har villet tage forbehold over for kommunens fremgangs måde, i magistratens behandling af sagen - inden den politiske behandling af samme, i Borgerræpræsentationen - kommunens højeste myndighed. Lad os se hvad de siger på Torshavn.

SOCIALISTISK FOLKEPARTI:

Partiets 11. kreds, v. formanden Bent Schou: svar af 5/5, hvori han meddelte, at vi kan se referatet af deres henvendelse til Bårdhuset, i minirapporten (S's avis) d. 4/4. Heri kan vi læse at rådhusgruppen med hensyn til borgerræpræsentant Johan Lassen "der har roget prompte, ved at rette henvendelse til boligminister Hastrup og borgmester Wassard Jørgensen", samt at udsæret som kort referat af vort brev til dem.

Partiets borgerræpræsentation, v. borgerræpræsentant Johan Lassen: svar af 21/4, hvori han foreslår os, at han kommer ud for "at ikke nærmere på forholdene". Han kom sammen med et lokalt partimedlem, Rene Petersen, d. 24/4. De gav begge to udtryk for, at de syntes det var både oplysende og sørgeligt med sådan et projekt som dette.

3d

Den 27.4. sender Johan Lassen dels et brev til boligminister Hastrup, hvori han "anmoder om, at sagens ekspedition i ministeriet må blive stillet i bero indtil videre" - dels et til Wassard Jørgensen, hvis han fortæller at "det må være rimeligt, at ejeren får mulighed for at bygge den del af grunden, der er dårligt udnyttet, men ... "øjendomsligt, at magistratens godkendelse af det foreliggende projekt" ... "4. afdeling burde have henvist sagen til et fremskredt med et projekt, der forudsætter, at den nuværende beboelsesjorden bevares og indpasses i helheden".

Bortset fra, at han ikke tænker på mere end en lille del af hele sagen, så lyder det lovende - men han fortsætter: "Forinden der fra vor side foretages videre i sagen, skal jeg bede oplyst, med hvilken motivering 4. afdeling har godkendt det omtalte projekt og givet nedrivningstilladelsen". Det lyder som om han og SF kan finde på at afstå fra et politisk initiativ, hvis magistratens motivering er formelt i overensstemmelse med gældende praksis - altså i virkeligheden den samme betænkelighed, som i udpræget grad gør sig gældende for Socialdemokraterne, og måske for Kommunisterne.

Den 28.5. sendte Johan Lassen et brev til os, hvori han vedlægger en kopi på svaret fra Borgerræpræsentationen i forbindelse med Peder Boas Jensens foreslag til nedlæggelse af § 9 forbud. Han og med ham Socialistisk Folkepartis gruppe, vil altså tilsvarende ikke tage initiativ i sagen for os, trods den kammeratlige snæk. Lad os håbe de har noget i ærmet på torshavn - for da skal det vise sig, hvad de er "mand" for.

Hvad angår Wassard Jørgensens skrivelse, meddelte han, at planerne er godkendt efter de gældende administrative regler, og at de har lagt vægt på, at der var tale om en god holdeplanlægning med bl.a. lige så mange store boliger som i den nuværende bebyggelse, foruden 148 stk. 1-, 1½-, 2- og 3-værelses lejligheder, samt at godkendelsen er fra d. 30.10.69. Han afslutter med nogle bemærkninger om at genhusningspligten vil blive overholdt.

Bortset fra det mærkelige 1, at der nu er tale om mange større lejligheder, kunne det være rart med lidt oplysning om hvordan man herofrer kan forsvare dispensationen, der medfører bortfald af hele det friareal, som man tidligere kunne forsvare manglen af, med henvisning til, at det "kun" var for ondlige funktionærer.

Partiets folketingsgruppe: Intet svar.

ENTRESOCIALISTERNE

Partiets Nørrebroafdeling, v. bestyrelsen: svarer d. 28.4., og meddelte beboerne

deres sympati og afstanden fra det kapitalistiske system, der ikke blot medfører denne, men mange forkerte dispositioner. Herudover får de deres forudsikringer op, ved at tilbyde deres arbejdskraft til forfølgende arbejde, samt med invitation til et møde i Medborgerhuset, hvortil de har indkaldt eksperter, så de ser sig i stand til at tilbyde os oplysning om vore juridiske rettigheder og konkrete handlemuligheder.

Partiets borgerræpræsentant, Peder Boas Jensen: svar d. 28.4., hvori han fortæller, at han har tænkt over hvad han kunne gøre, og er kommet til det resultat, at han "foretrak forbud mod byggeri", hvilket han finder "både politisk, særligt og juridisk på plads". Han gør opmærksom på, at det er et åbent spørgsmål, om der vil være flertal i borgerræpræsentationen for forslaget - men at det er ikke andet vil kunne give anledning til debat.

Han vedlægger skrivelse af d. 26.4. til borgerræpræsentationens formand, direktør Egon Weidemann, hvori han "anmoder om, at følgende forslag til beslutning, anset muligt kommer til behandling i borgerræpræsentationen: Det pålægges magistraten om forordnet at begære nedlagt forbud efter byplanlovens § 9, mod de

3e

nuværende byggeplaner i karreen Færriagsade, Heimdalsgade, Færriagsade og Heimdalsgade. (§ 9 forbud betyder 1 års stop for projektet - men som dannede sag har udviklet sig, også om mulighed for at surmerester Poul O. Jensen vil kunne anlægge ordstningsagssag mod kommunen).

Peder Boas Jensens argument hviler på den høje udnyttelse, konsekvenserne for kvartoret, den forøgede trafik, luft- og støjforurening, kvartarets nuværende manglende på fællesareal og institutioner - samt til, at projektet er typisk for den private byformvise i de ydre brokvarterer, og af denne grund, kun som fejltilpasning ud af mangel. Til hjørnet nævner han, at der i 1960 er blevet opført en baggårdsbebyggelse på kjoepet af Thoragade og Færriagsade, nojagtig som man gjorde i 1860.

Han slutter med at konstatere, "at da generalplankontoret er i færd med udarbejdelsen af en dispositionsplan for området" ... "er der allerede juridisk baggrund for at standse projektet, om forordnet ved forbud efter byplanlovens § 9.

D. 19.5. følger han sagen op med en ny skrivelse til Egon Weidemann. Her anmoder han om, at den plan som Wassard Jørgensen henviser til overfor pressen, "bliver offentliggjort og på behørig måde behandlet af borgerræpræsentationen, for den bestræbelse som gældende grundlag for byggesagsadministrationen".

Herudover gør han opmærksom på, at projektet for Færriagsade m.v. ligger inden for den notoriske interesseområde, der bliver knyttet godkendelsen eller ydre ring, hvis linjeføring overvejes i trafikministeriet - der benyttede sig af sin hjemmel i vejbestyrelseslovens § 42 til at standse sneringsprojekter på både Nørrebro og Vesterbro, da Forvaltningslinien var under overvejelse. Han hævder, at da vilkårene er de samme, så betingelserne også være det, hvorfor hverken "nedrivningstilladelsen eller byggetilladelsen for denne karré kan være juridisk holdbar på nuværende tidspunkt".

Når undtages, at Peder Boas Jensen lige som de øvrige partier, der har svaret os, kun har beskæftiget sig med set af vore spørgsmål, så må man sige, at han og hermed Venstresocialisterne har været os nogle gode venner indtil nu, og det tyder på at han/de nok også vil være det på torshavn.

Partiets folketingsgruppe, v. Erik Silsgaard: Intet svar.

Herudover har vi vores henvendelse af 19.5. til Boligministeriet, hvori vi dels anmoder om, i medfør af kapitel 2 i lov om offentlighed i forvaltningen, at få tilsendt de dokumenter som vi er berettigede til, dels om udsættelse af sagen indtil vi har haft adgang til at læse dem. Jf. offentlighedslovens § 11 stk. 1. Sent henvendelse af samme dato til magistratens 4. afdeling, hvori vi anmoder om det samme efter samme lov, ud over meddelelsen om, at vi evt. senere vil søge om yderligere udsættelse, for at komme med en udtalelse i sagen, jf. offentlighedslovens § 12 stk. 1. Begge skrivelser er ubesvarede.

For redegørelsen står: Fleming Rinds

1.6.71,

3f

(modtaget i karreen, og en annonce gives d. 3/6 eftermiddag)

Der' BOLIGNED !!!!!

(melodi: Jeg har al'ri; fået no'et)

Der' bolignet i landet her,
det kan jeg godt forstå
/ : - den er ikke af de små :/
Nu skal der vær' kontorhus der
hvor før min stue lå!
- det' faneme en fadsse, den er ikke af de små!

Der hvor jeg i sytten år har vasket
Gretes opvask ren
/ : - den er ikke af de små :/
ska' der sidd' en olledirektor
og gnave sine ben,
- det' faneme en fadsse, den er ikke af de små!

Der hvor Mons og Mads og Misse
ga de andre unger bank
/ : - de var ikke af de små :/
og sled hul på kms og såler,
skal der være olletank!
- det' faneme en fadsse, den er ikke af de små!

Før havde jeg et lokumsrum
med slip og osse træk
/ : - det var godtnok af de små :/
Nu skal der tjones penge på'et,
så nu skal det altså væk!
- det' faneme en fadsse, den er ikke af de små!

Prøv at se på pengemændenes fortjeneste,
som det går:
/ : - den er ikke af de små :/
Den er stor nok men den vokser faktisk
sterre år for år!
- det' faneme en fadsse, den er ikke af de små!

Beboerne i Penrigsgade 1, 2, 4 og 10, Heimdalsgade 34 og 40, samt Tagensvej 98
v/ Karl Jensen, Penrigsgade 1, 2200 København N.

Byplan- og Trafikudvalget,
Borgerrepræsentationens sekretariat,
Rådhuset,
København V.

Nørrebro d. 24/1/72.

Vedr. Penrigsgadessagen.

Idet vi henviser til vort brev af 2/4/71 (gengivet som bilag til Borgerrepræsentationens behandling af 64/71), samt Københavns kommunes bevarelse af vort brev til mag. 4. afd. af 19/5/71, om partsøffentlighed i sagen om Penrigsgade, og til forhandlingerne på mødet i Borgerrepræsentationen d. 3/6/71, anmoder vi Byplan- og Trafikudvalget bevare nedensstående. Hvis der forekommer spørgsmål der falder uden for udvalgets område, anmoder vi udvalget forelægge dem for de kompetente myndigheder, for siden at samle og overbringe os svarene efter deres behandling.

1: Har kommunen nu fået sikkerhed for, at ejendommen bliver stående?

Kan vi betragte spørgsmålet om ejendommens nedrivning for endelig afgjort, således at den nu bliver en del af en kommende karré?
Det fremgik af borgerrepræsentationens behandling, at ejeren påtænkte at forandre de hidtidige planer hertil, men der blev ikke givet udtryk for, at der forelå noget tilsagn. Vi tager det som udtryk for, at planerne har udviklet sig i denne for os gunstige retning, at der er blevet solgt et par lejligheder i ejendommen til ejerlejligheder, men da vi fremdeles ikke har modtaget nogen meddelelser der kan bekræfte formlodningerne, mener vi ikke vi har grund til at føle os trygge endnu.

2: Hvad kommer karreen til at bestå af?

Er lejlighedsfordelingen i det nuværende projekt i overensstemmelse med arkitekterne Bay & Manschers angivelser i deres brev til kommunen af 19/12/68 eller med Wassard-Jørgensens oplysninger til Borgerrepræsentationen d. 3/6/71?

Skal den resterende del af karreen bebygges af een gang - og hvis ikke, hvilke intervaller kalkulerer man da med, for de enkelte dele?

Som det fremgår af vort brev af 2/4/71, kan det få katastrofale konsekvenser for vores og de fremtidige beboeres udendørs opholdsareal, hvis det nuværende projekt som det tidligere, kalkulerer med et friareal der ikke kan etableres, fordi det omfatter udnyttelse af en matrikel som bygherren ikke har dispositionsret over.

4: Er der indgået aftale mellem bygherren og ejeren af matrikel nr. 1940?

Jvf. brev fra magistratens 4. afd. til advokat B. Thorberg af 12/3/69, skulle han sørge for at ejeren af matr. nr. 1940 underskrev en deklaration om fremtidig bebyggelse. Os bekendt er den ikke underskrevet. Er kravet fra-faldet - og ifald, da med hvilken begrundelse?

5: Kan vi komme til at se korrespondancen mellem Kommunen og Boligministeriet om denne sag?

Af det materiale vi har modtaget fra Boligministeriet, efter anmodning fra os af 19/5/71, om indsendelse i dete behandling af kommunens ansøgning om dispensation for højde- og afstandsbestemmelserne i §§ 52 stk. 2 og 53 i Byggeslov for staden København, kan vi se at ministeriet i et brev til mag. 4. afd. af 19/3/71, har udbedt sig supplerende oplysninger om projektet og kvarteret, men ikke hvad svaret indeholdt. Af det materiale vi har modtaget

4

- 2 -

fra kommunen, efter vor anmodning af 19/5/71, fremgår det hverken at man har modtaget denne henvendelse, eller hvad man har svaret derpå.

6: Agter kommunen - eller er den ved at udarbejde en partiel plan for karreen?

Efter den indsigt vi har erhvervet os, er det kommunens eneste mulighed for, at sikre en udnyttelse der er i overensstemmelse med kvarterets og altså byens borgeres interesser - hvortil vi anser fremgangsmåden for den eneste rimelige. Hertil kommer, at fremgangsmåden sikrer os og kvarterets øvrige beboere mulighed for, at tage stilling til den inden vedtagelsen. Skal planen laves, vil Udvalget da foranledige al, at det lige som for ejernes vedkommende bliver os personligt meddelt, når planen skal fremlægges?, og bl, at der samtidigt hermed etableres en på forhånd annonceret udstilling af den, her i kvarteret?, samt o) tage initiativ til, at der vedtages regler der sikrer en lignende fremgangsmåde, i forbindelse med lignende fremtidige sager?

7: Kan vi komme til at se de nuværende planer for karreen, og den dispositi-onsplan der er ved at blive udarbejdet for kvarteret?

Herudover anmoder vi udvalget bevare nogle af de spørgsmål i vort brev af 2/4/71, som der endnu ikke er nogen af de politikere vi stillede dem til, der har set sig i stand til at meddele os, deres og eller offentlighedens stilling til - samt et enkelt (B), der forekommer os uklart efter bevarelsen i Borgerrepræsentationen d. 3/6/71:

A: Har kommunen regler for - eller arbejder kommunen med planer om en ordning, der giver lejere mulighed for at blive i det kvarter hvor de bor, når de huse de bebor skal nedrives?

Hvis der ikke foreligger noget herom, vil Udvalget så tage et initiativ i denne retning, eller anbefale os en fremgangsmåde, så vi kan tage et initiativ?

B: Hvilken instans har indsendt med, at de påbud der gives om erstatningslejligheder mv. af mag. 1. afd. overholdes? - og hvilken praksis følger den?

Hvordan sikrer man sig, at påbud vedr. erstatningslejlighedernes kvaliteter og ejernes pligter overholdes? Hvilke oplysninger tilflyder lejerne hvornår? Og hvornår griber kommunen ind - kun efter henvendelser udefra, når misforståelserne m.a.o. har udviklet sig til sager (jvf. spørgsmål fra Johan Lassen til mag. 1. afd. og Berge Schmidt's svar i Borgerrepræsentationen d. 3/6/71)?

Hvis ovenstående er tilfældet, bliver der da arbejdet med en revision af reglerne, så lejere altid bliver informeret om deres rettigheder, når der bliver truffet beslutninger der angår dem - f.eks. i forbindelse med nedrivningsstilladelser afgivelse - så vi får meddelelserne nogenlunde samtidigt med ejerne? Foreligger der ikke noget herom, vil Udvalget så tage initiativ i denne retning, eller anbefale os en fremgangsmåde så vi kan tage et initiativ?

C: Bliver der arbejdet med spørgsmålet om, hvem ejendomsretten til de beleb der står på de indvendige vedligeholdelseskontier tilhører, når ejendomme nedrives?

Det kan dreje sig om betydelig beleb. Vi mener ikke der kan herske tvivl om ejendomsforholdet, når lejerne har rådighedsretten medens husejernes ret indskrænker sig til opbevaring og regnskabsføring - et arbejde de modtager renterne som løn for. At der ikke kommer nogen ny lejere efter lejlighedens nedrivning, kan hverken undre eller forandre ejerskabsforholdet - men efter vor orientering foreligger der modstridende afgørelser om spørgsmålet.

D: Bliver der arbejdet med en revision af lejeloven, så de der bliver ramt af den private byfornyelse, bliver sidestillet med dem der bliver berørt af den offentlige sanering?

Det fremgår at kommunen skal hjælpe saneringsramte, men der forlyder intet om, at ejerne skal dække de udgifter de påfører lejerne helt eller delvist

5b

5a

- 3 -

- det være sig flytteudgifter, foregede transportudgifter, boligindekud, større lejer, reetableringsudgifter etc.

E: Med hvilken motivering har Generalplanskontoret i mag. 4. afd., og den samme magistrat med dem, kunnet godkende de tidligere planer, og ansøge om dispensation fra højde- og afstandsbestemmelserne i Boligministeriet?

Idet vi udtrykker håbet om en positiv modtagelse og en hurtig behandling, sender vi Dem de venligste hilsener

A. Refstrup	Edith Horn
N. Falkenhard	H.B. Hansen
Inge Merrild	Manfred Jørgensen
Hans Merrild	A. Pedersen
P. Martinussen	Rigmor Begeholm
Helge Hansen	Gerd Hansen
O.E. Andersen	Lis Poulsen
Betty Hansen	Helge Jensen
H.N. Jacobsen	Lise d'Apuzzo
P.G. Jørgensen	Erik Jensen
Allan Rasmussen	Emma Thomsen
V.L. Johansen	Inga Jensen
Poull G. Pedersen	Ingrid Hansen
Robert Hansen	Ruth Laursen
Asta Kongsted Sørensen	Edith Christensen
Anna Birkholm	
Ingeborg Hågesen	Karl Jensen.

5c

Beboerne i Fenrisgade

Den 10. februar 1972.

Til 1. næstformand for borgerrepræsentationen,
hr. Alsing Andersen.

Efter at vores anmodning, om at få ordet for en mindre bemærkning, her i borgerrepræsentationen, er blevet afvist i henhold til forretningsordenen, anmoder vi herefter næstformanden overbringe forsamlingen følgende spørgsmål:

1) Huset bliver stående efter udtalelserne i pressen og byplan- og trafikudvalgets betænkning - men hvem har garanti for, at huset bliver stående, og hvor længe?

Er magistratens 1. og 4. afdelings tilladelse til nedrivning tilbagetrukket?

2) Man har snakket om, at lejerne burde have oplysning om, hvad der vedkom dem, som reglerne er for ejerne men hvilke regler sikrer, at disse "utopier" efterkommes for fremtiden?

3) I øvrigt opretholder vi vor anmodning om at komme til at tale under sagens behandling i dette borgerrepræsentations-møde.

For beboerne

Flemming Rinds

F. Rinds

Tony Andersen

T. Andersen

KØBENHAVNS MAGISTRAT

4. AFDELING. RÅDHUSET.

1599 København V, d. 8. marts 1972.

1972, 001 10 30 00
Hovedjournal 511
Afdeling 1 302
Afdeling 2 303
Afdeling 3 304
Afdeling 4 305
Afdeling 5 306
Afdeling 6 307
Afdeling 7 308
Afdeling 8 309
Afdeling 9 310
Afdeling 10 311

Hoved- JOURNAL NR. 511.

Til beboerne i Fenrisgade 1, 2, 4 og 10,
Heimdalsgade 34 og 40 samt Tagensvej 98,
v/hr. Karl Jensen,
Fenrisgade 1,
2200 København N.

Fra borgerrepræsentationens sekretariat har magistraten modtaget genpart af sekretariatets skrivelse af 26. januar 1972 til beboerne og tillige genpart af beboernes skrivelser af 24. januar 1972 til henholdsvis borgerrepræsentationens sekretariat og byplan- og trafikudvalget. Magistraten har dernæst fået en genpart af beboernes skrivelser af 10. februar 1972 til 1. næstformand for borgerrepræsentationen.

I denne anledning skal man oplyse:

- ad 1: Således som ejeren af naboejendommen har projekteret og påbegyndt en bebyggelse, der respekterer, at ejendommen bliver stående, synes dette at være tilfældet.
- ad 2: Mod Hamletsgade og en del af Heimdalsgade opføres en boligbebyggelse i 5 etager og mod Fenrisgade opføres ligeledes boligbebyggelse i 5 etager i tilslutning til den eksisterende ejendom. Derudover vil efter den til grund for tilladelsen til opførelse af nævnte bebyggelse liggende plan til sin tid blive opført randbebyggelse.
- ad 3: Som beboerne kan se, er bebyggelsen delvis igangsat. Magistraten har intet kendskab til, hvornår den resterende del af karreen vil blive bygget. De til den under opførelse værende bebyggelse hørende friarealer kræves tilvejebragt på de til bebyggelsen til rådighed værende matr.numre.
- ad 4: Det er ikke magistraten bekendt, hvorvidt der er indgået aftale mellem bygherren og ejeren af matr.nr. 1940.
- ad 5: Magistraten har modtaget boligministeriets skrivelse af 19. marts 1971. Magistraten har 18. juni 1971 givet ministeriet oplysninger om nabo-områder og øvrige byplanmæssige dispositioner på ydre Nørrebro, omfattende områder langs Nørrebrogade, langs Jagtvej og universitetsområdet ved Titangade. Man oplyste om, at der foretages undersøgelser

6

MAGISTRATENS 4. AFDELING.

-2-

Fortsættelse
J. nr. 511. D.

vedrørende området begrænset af kommunegrænsen mod Frederiksberg, Godsbanen, Tagensvej og Jagtvej. Endelig tilkendegav man, at det overfor magistraten er oplyst, at det i ministeriet beroende projekt vil blive ændret således, at beboelsesbygningen på hjørnet af Fenrisgade og Heimdalsgade kan bibeholdes. - 23. november 1971 har boligministeriet derefter givet den til projektet ansøgte dispensation. Ministeriet har dernæst udtalt sig vedrørende formen for fortsættelse engang i fremtiden af bebyggelsen.

- ad 6: Magistraten overvejer spørgsmålet om forslag til en partiel byplan for karreen, uset at dens bebyggelse fastlægges i henhold til Københavns bygge Lov og er underkastet dennes almindelige byggebestemmelser.
- ad 7: De nuværende planer for karreerne er beskrevet ovenfor. En dispositionsplan for kvarteret er ikke ved at blive udarbejdet, men karreen indgår i et område, der behandles som oplag til et under udarbejdelse værende forslag til dispositionsplan for et konkret, mindre område på det ydre Nørrebro. Med udarbejdelsen af det nævnte forslag er man endnu ikke nået så vidt, at det kan offentliggøres på nuværende tidspunkt.
- ad 8: Magistraten skal henvise til de i borgerrepræsentationen givne oplysninger - og til, at planerne er bortfaldet.
- ad 1) (skrivelse af 10. februar 1972): Medens nedrivningstilladelser fra april 1971 begrænses til 3 år, er tidligere udstedte ikke begrænsede. Med ejerens nu ændrede - og iværksatte - planer må beboelseshuset mod Fenrisgade anses for tilsikret en "normal levetid".
- ad 2) Ved loven om offentlighed i forvaltningen er fastlagt det princip, at oplysning om enkeltpersoners personlige og økonomiske forhold ikke kan oplyses, og i øvrigt er spørgsmålet så ubestemt formuleret, at magistraten kun kan henvise hertil. Man skal dog gerne tilføje, at det ikke er ualmindeligt, at en ejer får en byggetilladelse, der ikke benyttes, og som senere afløses af tilladelse til gennemførelse af et andet projekt. Årsagerne hertil kan være mangfoldige, men f.eks. kan nævnes ejerskifte.

Nuværende magistratsafdeling har sendt fotokopi af det fra borgerrepræsentationens sekretariat modtagne materiale til magistratens 1. afdeling, idet nærværende afdeling ikke kan udtale sig om de under A, B, C og D rejste spørgsmål.

A. Wassard

A. Wassard

Svein Hørring

11.004-66.1.100

7a

BOLIGMINISTEREN

København, den 20 APR. 1972
2.kt.B.j.nr. 33-52-1971
/br a

Hr. Karl Jensen
Fenrisgade 1
2200 København N

Jeg har modtaget Deres brev af 26. januar 1972, hvormed fulgte 2 kopier af skrivelser til henholdsvis pressen og byplan- og trafikudvalget i Københavns kommunes vedrørende den projekterede bebyggelse i karreen omfattet af Tagensvej - Hamletsgade - Fenrisgade og Heimdalsgade.

Da de fleste af de i sidstnævnte skrivelse stillede spørgsmål vedrører Københavns kommunes interne forvaltning, må min bevarerles indskrænke sig til de punkter, hvor boligministeriet har været eller kan blive impliceret.

I punkt 5 i henvendelsen til byplan- og trafikudvalget spørges, om man kan komme til at se korrespondancen mellem kommunen og ministeriet.

Siden ministeriet med skrivelse af 22. juni 1971 sendte Dem kopier af de indtil da foreliggende dokumenter, har man modtaget magistratens skrivelse af 18. juni 1971 og har i skrivelse af 23. november 1971 meddelt magistraten den ansøgte dispensation fra Københavns bygge Lov. Der vedlægges kopier af disse 2 skrivelser.

Som det fremgår af ministeriets skrivelse af 23. november 1971 har man henstillet til magistraten, at denne snarest lader udarbejde en byplan for den omhandlede karré.

7b

8a

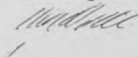
2

For så vidt angår spørgsmålet om indseende med fremskaffelse af erstatningslejligheder kan jeg oplyse, at det i lejelovgivningen er fastsat, at nedrivning og nedlæggelse af beboelseslejligheder kræver kommunalbestyrelsens samtykke. Det er ikke fastsat i lejelovgivningen, at tilladelserne skal betinges af, at der fremskaffes erstatningslejligheder til de nuværende beboere, men det er selvsagt en almindelig kommunal praksis. Da administrationen af denne bestemmelse er lagt ud i kommunerne, føres der ikke fra statens side tilsyn med, at de af kommunerne fastsatte vilkår for meddelelse af nedrivningstilladelser overholdes, idet det er overladt til kommunerne helt og holdent selv at administrere denne bestemmelse.

Med hensyn til ejendomsretten til de midler, der er hensat på konto for indvendig vedligeholdelse, kan jeg oplyse, at disse beløb i nedrivningstilfælde tilhører ejeren.

Der er ikke ved lejelovgivningen givet lejerne ejendomsret til disse midler; de har steds tilhørt ejeren kun med det bånd, at de skulle og ikke kunne bruges til andet end indvendig vedligeholdelse i overensstemmelse med lejelovgivningens regler. Dette bånd bortfalder, når den lejlighed, der skulle vedligeholdes for pengene, ikke længere eksisterer, og beløbet er herefter ejerens til fri disposition. Vedligeholdelseskontoen er således en målestok for, i hvilket omfang udlejerens overfor lejerne er forpligtet til at foretage vedligeholdelse af lejligheden, så længe den er udlejet.

Med venlig hilsen

Helge Nielsen

Røde Rose / Beboerne i ejendommen Fenrisgade 1 og Heimdalsgade 40.
v/ Karl Jensen, Fenrisgade 1, 2200 N.

Murermester
Poul O. Jensen,
Torveporten 2,
2500 Valby.

Den 26.6.73.

Vedr. nybyggeriet Heimdalsgade, Fenrisgade og Hamletsgade.

Vi har glædet os over, at der var så meget lys og luft omkring det hus vi bor i, medens det lå frit.

Derfor ventede vi kompensation herfor, i form af andel i et fælles opholdsareal for os og karrens ny beboere, da vi blev bekendt med Deres byggeplaner, der vil forandre forholdene hos os, fra et lavt og spredt bebygget areal til en karre med randbebyggelse og et lukket gårdrum.

Da dette imidlertid ikke syntes at være tilfældet, søgte vi adgang til kommunens tegninger, og fandt, at der kun er tiltænkt os adgang til nybygningens overdækkede parkeringsareal.

På denne baggrund anmoder vi Dem derfor om at revidere byggeplanerne, så vi får andel i - og direkte adgang til karrens fælles opholdsareal, med henvisning til kommunens almindelige praksis i lignende tilfælde.

Med venlige hilsener, samt ønsket om en positiv modtagelse og snarlig besvarelse

8b

9

Røde Rose / Beboerne i ejendommen Fenrisgade 1 og Heimdalsgade 40.
v/ Karl Jensen, Fenrisgade 1, 2200 N.

Københavns magistrats 4. afdeling,
Rådhuset,
1599 København V.

Den 9.7.73.

Vedr. nybyggeriet Heimdalsgade, Fenrisgade, Hamletsgade og Tagensvej.

Da vi endnu ikke har modtaget nogen positiv reaktion fra bygherren, murermester Poul O. Jensen, på vores anmodning til ham af 26.6.73 om andel i - og direkte adgang til et fælles opholdsareal for os og karrens kommende beboere, anmoder vi Dem om at foranledige, at der bliver etableret en god helhedsløsning, med fælles opholdsareal for os og karrens kommende beboere, så kommunens bemærkninger om bl.a. fællesanlæg i byggesagen, bliver håndhævet og virkeliggjort i forbindelse med byggeriet.

Med venlig hilsen
p.b.v.

Vedlagt: 1 kopi af brev til murermester Poul O. Jensen fra os af 26.6.73.

[Faint, illegible text in the top-left quadrant of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

[Faint, illegible text in the top-right quadrant of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

[Faint, illegible text in the bottom-left quadrant of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

[Faint, illegible text in the bottom-right quadrant of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

Bilag til Kampen for Røde Rose II-en børnehave til kvarteret

[Faded text in the top-left quadrant, likely the first page of an appendix.]

[Faded text in the top-right quadrant, likely the second page of an appendix.]

[Faded text in the bottom-left quadrant, likely the third page of an appendix.]

[Faded text in the bottom-right quadrant, likely the fourth page of an appendix.]

Kvarteret Røde Rosen bestyrelse for børnehavergruppe nr. 1
Thoragade 7 over gården, 2200 København N.

Til bestyrelsen for
DEN SELVSTYRENDE INSTITUTION BRONZESTEBERKOLLEGIERNES
ved formanden
Viceskoleinspektør Jens Carl Iversen
Rydbjerg Alle 86
2730 Herlev.

D. 20.4.71.
ang. forespørgsel om bestyrelsens stilling til oprettelse af børneinsti-
tutioner m.v. i forbindelse med kollegiebyggerierne på Rådmandsgade,
matr. nr. 2500 & 981 udenbys Klædebo kvarter.

Forespørgslen er foranlediget af vores erfaring af, at I - såvidt vi er
orienterede - ikke påtænker at oprette børneinstitutioner i forbindelse
med kollegiebyggerierne på Rådmandsgade, matr. 2500 & 981.
Da vores kilder imidlertid er usikre, smøder vi bestyrelsen om at med-
dele os sagens rette sammenhæng, samtidig med at den meddeler os sin
stilling til nedennævnte principielle og konkrete spørgsmål - hurtigt
muligt.

1: Forholder det sig sådan, at bestyrelsen ikke påtænker at oprette bør-
neinstitutioner samtidig og i forbindelse med kollegiebyggerierne på
matriklerne 2500 & 981?

Når vi undrer os er vores forbehold bl.a. bestemt af Bronzeste-
berkollegierne bestyrelsens forbindelse med Boligselskaberne
(tidligere DUB), som skulle sandsynliggøre at bestyrelsens kom-
missorium også omfattede en passus om, at den skal stræbe efter
etablering af børneinstitutioner i umiddelbar forbindelse med
byggerierne, fordi det efter sigende er et højt prioriteret poli-
tisk standpunkt hos Boligselskaberne.

Herudover er der grund til at fremhæve et par af de mere moralske
bestemte faktorer, der underlægger vores forbehold, fordi de
så klart taler for bestyrelsens pligt til at sørge for etabler-
ing af institutioner i forbindelse med byggerierne. Først den
åbenbare mangel på institutionstilbud af enhver art, i det kvar-
ter hvor kollegierne skal bygges - noget den ansvarlige bestyrel-
se ikke kan være ukendt med, lige som det må være bekendt, at
det må betegnes som en regel, at personalet på de etablerede in-

stitutioner har følt sig nedsat til at vurdere trangen hos den
studerende forældre for større end trangen hos den færdiggud-
nede eller gifte arbejder, hvilket har medført en forfordeling
af de sidstnævnte, som det ikke er helt urimeligt at opleve som
diskrimination. At Røde Rose må betragtes som et arbejderkvarter
kan ikke være undgået bestyrelsens opmærksomhed, lige som den på
ingen måde kan forventes at være i tvivl om det rimelige i, at
kalkulere med et børneopdragsproblem for de kommende kollegia-
nere - hvorfor den heller ikke kan være i tvivl om, at dens even-
tuelle beslutning om ikke at oprette institutioner i forbindelse
med byggerierne, både vil medføre at kollegianerne bliver påført
nogle problemer som ikke er nødvendige, lige som Røde Rosens nu-
værende og kommende beboere vil komme til at leve under et fore-
get tryk, som kun kan betegnes som meningsløst og til dels påført

2: Hvordan forholder bestyrelsen sig til tanken om at etablere insti-
tutioner og eller evt. andre sociale faciliteter i forbindelse med nævnte
kollegiebyggerier? - og hvordan stiller den sig til tanken om at etab-
lere institutionerne så de også er tilgængelige for kvarterets øvrige be-
boere?

Under hensyntagen til den uvilje der undertiden er kommet til orde
i forbindelse med kollegiebyggerier, må det anses for at være
et passende udspil, at vise sin solidaritet med den ikke stud.
lokale befolkning og de aktuelle studenterpolitiske solidaritets-
bestrebelse, ved at gøre det til en af sine opgaver at sørge både
for etablering af "åbne" børneinstitutioner og andre former
for kontaktmuligheder for "studenter og arbejdere" i forbindelse
med kollegiebyggerier i almindelighed og her.
Stablerer man sig med "lukkede" børneinstitutioner, så er det mu-
ligt at tolke det på en uheldig måde, men det vil kunne forsvares.
Det vil det ikke kunne hvis man undlader det helt. Bestyrel-
sen vil måske kunne bære det, men det vil ikke klæde den, og end-
nu mindre Boligselskaberne, da man da også må anses det for at være
deres politik at udbytte klyften mellem den stud. og arb. be-
folkning, lige som man da måtte anses det for deres praksis, at
støtte den mere eller mindre udbredte opfattelse, at kollegie-
byggerier er et socialt fænomen.

3: Hvis bestyrelsen ikke selv - eller kun vanskeligt - kan stå for etab-
leringen af institutionerne, hvordan stiller den sig så til at lade
de omkringboende forældre stå for oprettelsen?

Det vil fremtræde knapt så generet, som hvis "kollegianerne"
selv stod for det - men tilbuddet vil sikkert blive modtaget med
kyskhånd.

1a

1b

4: Hvordan vil bestyrelsen udnytte de fordele som den har opnået ved
elimineringen af bensinselskabet på matr. 2500? - Hvad mener bestyrel-
sen om at benytte sig af lejligheden til at oprette en institution?

Vi kan forstå at det skal udnyttes til fordel for kollegianerne,
både når det drejer sig om den indvundne plads og den forbedrede
økonomi. Hvad forhindrer at man kan komme til den slutning,
at man kan inddrage begge hensyn, ved enten at etablere en bør-
neinstitution eller en anden form for uadvendt socialt oriente-
ret facilitet.

5: Hvordan stiller bestyrelsen sig til etablering af en midlertidig in-
stitution, af samme type som evt. senere vil etablere i en af be-
byggelserne, eller - hvis det drejer sig om et kortere tidsrum - til
oprettelse af en midlertidig offentlig legeplads, på matr. nr. 981?

Vi forstår at man har svært ved at spå under de nuværende konjuk-
turforhold, men så sikkert som bestyrelsen sikkert disponerer ef-
ter en plan, så sikkert er det også at den er så fremadrettet, at
den kan udtale sig med meget stor sikkerhed om byggeriet bliver
påbegyndt i 1971 eller 1975.

Hvis det sidste er mere sandsynligt end det første, forekommer
det socialt, hvis bestyrelsen undlader at overveje sin stilling
da man for små midler men med stor fordel kan fjerne værksteds-
bygningen nu for enten at give plads for en offentlig legeplads
eller etablering af en midlertidig børnehaver på stedet, for det
mellemliggende tidsrum.

6: Forholder det sig sådan, at bebyggelserne både skal omfatte værelser
og lejligheder? og sådan, at de ikke kun skal udlejes til stud. der
endnu ikke har opnået embedseksamen? - og endelig, sådan at de kun skal
betjene stud. ved Rødbygaard seminarium?

I forventning om at høre fra Jer snarest, sender vi Jer de venligste
hilsener. For bestyrelsen

flemming rinds (hilduragade 5, 2100 s, 29 59 95)

RØDE ROSE / Thoragade 7 over gården / 2200 N / EG 11 400
Bestyrelsen for Børnehavergruppe nr. 1.

Arkitekt
Svend Fourmais
Lauretsvej 22
2880 Bagsværd

8/7/71.

Vedr. O.J.Nielsen, Dagmaragade-Thyragade.

Vedlagt følger to sider af et foreløbigt udkast til en ansøgningstekst
i fotokopi, indeholdende bl.a. en opremsning af de fysiske elementer,
der er af væsentlig betydning for dette kvarters unge, og som tilsam-
men kan siges at udgøre det meste af den fysiske baggrund for deres
opvækst - et bymiljø anno 1971, Røde Rose, det kvarter hvori De og
O.J.Nielsen skal opføre Deres ejendom.

Det er wort håb, at De kan få fornøjelse af oplysningerne, og at vi
herigennem kan medvirke til skabelsen af et mere hensigtsmæssigt, frem-
tidigt bymiljø.

Vi tror at kunne forstå den forlegenhed som den kommitteredes påtegning
sætter Dem i, ligesom vi mener at have en ide om Deres vanskeligheders
karakter, og vil benytte os af lejligheden til at udtrykke vores medfølel-
se, samt håbet om at de kommende forhandlinger må kunne overstås hurtigt.

Selv om vores oplysninger muligvis kan støtte Dem, vil der jo nok blive
tale om et kompromis. Det er faldet os ind, at De muligvis vil
kunne vinde noget, ved at bruge kompromiset som konkret forhandlings-
grundlag. Vi ved ikke hvad det evt. kan implicere, men ville De ikke
kunne vinde ved at forhandle om egentlig blandet bebyggelse? Lidt flere
større lejligheder altså, men så også islet af pensionistboliger -
små lejligheder!

Hvad angår fordelene ved de små lejligheder i dette kvarter: Det er gi-
vet at det vil kunne lette presset på børneinstitutionerne, men letter
det manglen på friarealer - og hvad sker der egentlig, når der
som alle ved der vil gøre, kommer børn ind i de ny små lejligheder?

Lad os lade det være hermed. Kan vi hjælpe Dem yderligere, står vi til
Deres disposition - og glæder os især til at høre fra Dem igen.

For bestyrelsen flemming rinds /hilduragade 5 /2100 Ø /299559.

1c

2

Høde Rose / Børnehavergruppe nr. 1's bestyrelse / Thoragade 7 o.g. / Åg 11 400

D. 10/6/71.

Til Pressen - med henstilling om enten at bruge nedenstående som det er, og/eller tage anledning heri til at interessere sig for sagen.

BT - I BAGLØMMEN PÅ EN VIFFENDE PIGERØV!

De husker nok reklamen, men vidste De at den skulle tages alvorligt? Det skal den. BT's Bo Dræbel gør ialtfald hvad hun kan, for at de kan leve op til dem lever ikke med at vende læsnerne ryggen når det kniber.

DE HUSKER NOK HISTORIEN - OM BYBJERGS MILLION?

Først lover Bybjerg en million kr. til sociale formål, der bygger på "hjælp til selvhjælp"-princippet. Det får han med god grund en masse rosende presse på. Ikke mindst i BT, der udbesvarer meddelelsen den 9/3. Samtidig udbræder de sig til formidlere af mønens gave og opfordrer læserne til at indsende ansøgninger til Bo Dræbel, der så nok skal tage sig af dem.

Det gør Bo Dræbel også. Hun videregiver dem til Bybjergs sagfører, hvorefter der ikke sker noget før et par måneder senere. Da kan vi læse, at det er lykkedes en ansøgersgruppe at få fat i Bybjergs sagfører. Han meddeler dem, at Bybjerg vil trække sin million tilbage - men kan ikke give dem nogen forklaring.

BYBJERG, BO DRÆBEL OG BT LUKKER UDENOM!

Den 2/6 bringer BT nyheden til torvs. På spisesælden siger de, at Bybjerg trækker sin million. I bladet bringer de et lille notat fra den undrende gruppe, der udbeder sig en forklaring. Det bliver placeret sammen med en lige så "beskedent" meddelelse fra Bybjergs betalte paragraffalkker, der åbenbart er blevet bedt om at formulere en forklaring. Det er det ikke blevet til. Det er hverken et svar fra Bybjerg, eller en blot nogenlunde antagelig forklaring. Det er advokatens private - indforstået bagtellesende, på akront skuffede og formåede - aldeles uoplysende kommentar.

Det er slemt at Bybjerg vil lukke sig fra sit løfte, noget andet om han kan det. Være at BT ser ud til at ville det samme - lukke fra sit ansvar over for læserne i almindelighed og ansøgere i særdeleshed. Ud over at have bragt de 2 nævnte meddelelser, som BT's redaktion supplerede med en kort meddelelse om noget helt andet - nogle penge til Christianshavnen, og en bemærkning om Bybjergs navn - den presse der hidtil har holdt gode mine til alet spil. Som Bybjerg og BT's fællesforetagende har udviklet sig, er det ikke længere kun en udfordring til offentligheden i almindelighed, men også til pressen - i særdeleshed.

BT siger sagen drejer sig om Bybjergs skuffelser - det drejer sig om løftebrud og vederhæftige journalistik. Land og Folk kan sige, at en gruppe er blevet holdt for nar - men spørgsmålet er, om mange kan blive det - om Bybjerg med andre ord kan trække sit millionløfte tilbage - om der er nogen grund til at have tillid til teksten i dansk presse.

HVOR BLIVER MILLIONEN AF?

Vi har ventet på en forklaring i godt en uge, og vi kan ikke være de eneste. Vi er særligt interesserede som ansøgere - men vi venter et offentligt svar. Vi venter at BT skal udvide sin redaktions uvekkende kommentar, med en ordentlig forklaring på sin stilling i sagen. Vi venter en redogørelse fra Bybjerg og Bo Dræbel om hvordan de har fordelt millionen.

Carsten og Susanne Kirkegård, Birgit Kovang, Annelise Larsen, Kjeld Madsen, Flemming Rinds, Anne Egede Rønne, Gitte Scheer, Grete og Liljan Tofteberg.

Bybjergs millionløfte

Først lover Bybjerg en million kr. til sociale formål, der bygger på "hjælp til selvhjælp"-princippet. Det får han med god grund en masse rosende presse på. Ikke mindst i BT, der udbesvarer meddelelsen den 9/3. Samtidig udbræder de sig til formidlere af mønens gave og opfordrer læserne til at indsende ansøgninger til Bo Dræbel, der så nok skal tage sig af dem. Det gør Bo Dræbel også. Hun videregiver dem til Bybjergs sagfører, hvorefter der ikke sker noget før et par måneder senere. Da kan vi læse, at det er lykkedes en ansøgersgruppe at få fat i Bybjergs sagfører. Han meddeler dem, at Bybjerg vil trække sin million tilbage, men kan ikke give dem nogen forklaring. Den 2/6 bringer BT nyheden til torvs. På spisesælden siger man, at Bybjerg trækker sin million tilbage. I bladet bringer de et lille notat fra den undrende gruppe, der udbeder sig en forklaring. Det bliver placeret sammen med en lige så "beskedent" meddelelse fra Bybjergs betalte paragraffalkker, der åbenbart er blevet bedt om at formulere en forklaring. Det er det ikke blevet til. Det er hverken et svar fra Bybjerg eller en blot nogenlunde antagelig forklaring. Det er advokatens private - indforstået bagtellesende, på akront skuffede og formåede - aldeles uoplysende kommentar. Det er slemt, at Bybjerg vil lukke fra sit løfte, noget andet om han kan det. Være, at BT ser ud til at ville det samme - lukke fra sit ansvar over for læserne i almindelighed og ansøgere i særdeleshed. Ud over at have bragt de 2 nævnte meddelelser, som BT's redaktion supplerede med en kort meddelelse om noget helt andet - nogle penge til Christianshavnen og en bemærkning om Bybjergs navn - har BT innet foretaget sig i sagen. BT's tilbageholdenhed klæder hverken BT, eller den presse, der hidtil har holdt gode mine til alet spil.

Som Bybjergs og BT's fællesforetagende har udviklet sig er det ikke længere kun en udfordring til offentligheden i almindelighed, men også til pressen - i særdeleshed.

BT siger, sagen drejer sig om Bybjergs skuffelser - det drejer sig om løftebrud og vederhæftig journalistik. Land og Folk kan sige, at en gruppe er blevet holdt for nar - men spørgsmålet er, om mange kan blive det - om Bybjerg med andre ord kan trække sit millionløfte tilbage - om der er nogen grund til at have tillid til teksten i dansk presse.

Vi har ventet på en forklaring i godt en uge, og vi kan ikke være de eneste. Vi er særligt interesserede som ansøgere - men vi venter et offentligt svar. Vi venter, at BT skal udvide sin redaktions uvekkende kommentar med en ordentlig forklaring på sin stilling i sagen. Vi venter en redogørelse fra Bybjerg og Bo Dræbel om, hvordan de har fordelt millionen.

Carsten og Susanne Kirkegård, Birgit Kovang, Annelise Larsen, Kjeld Madsen, Flemming Rinds, Anne Egede Rønne, Gitte Scheer, Grete og Liljan Tofteberg.

Børnehavergruppen havde vel ikke tænkt sig, at vi skulle holde det hemmeligt, når en mand tilbyder en million til sociale formål? Og den havde vel heller ikke tænkt sig, at BT skulle betale millionen, fordi Bybjerg har fået lovet fjæder? Der er ikke tale om noget Bybjergs og BT's fællesforetagende, men blot denne eller en anden million tilbudt, er vi fortsat til rådighed som nyhedens budbringer - eventuelt også som budbringer for selve millionen.

Og det er det eneste, vi har med den million at gøre.

Morten Pedersen,
ansv. redaktør

5

4

Røde Rose

Bestyrelsen for udflytterbørnehavn nr. 1.

Den Raben-Levetsauske Fond
Vimmelskafst 42 B, III,
1161 København K.

Nørrebro, den 28.10.1971.

Ansøgning om hjælp til etableringen af en godkendt og tilkudsberettiget selvejende udflytterbørnehavn, med base og opsynspost på Røde Rose på Nørrebro, enten i form af hel eller delvis økonomisk dækning af etableringens forudsættelser.

Vi bor i kvartæret mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagmøvej og Godsbanieringen, Røde Rose. Her er en stor del af børnene glet sammen, for i fællesskab at råde bo på kvartærets mangler. Vi repræsenterer den del af børnene, der søger at hjælpe børnene i 3-6 års alderen med etableringen af en udflytterbørnehavn.

Som dokumentation for vort initiativ og behovet i denne anmodning om hjælp, vedlægges vi en beskrivelse af de fysiske forhold, der er af væsentlig betydning som oplysningstingler for kvartærets børn og unge (bilag nr. 1).

Heraf fremgår, at kvartæret ikke kun mangler de mest elementære udfoldelsesmuligheder, men også et svært underforsynet med substitutter i form af institutionsudbud, og helt mangler de kommunale. Set i denne sammenhæng, kommer vores initiativ til at tage sig bevidst ud. Men nødvendigheden af problemets løsning bliver klar, og man vil forstå, at der er mange menneskers dagligt tilbagevendende, helt elementære problem med overhovedet at skaffe børnene et passende sikkert opholdssted der finder sin midlertidige løsning med institutionens oprettelse.

Det er imidlertid vor hensigt at etablere mere end en nedlønning. Vi vil placere og udforme dem, så den bliver et virkeligt supplement til det, vi og andre forældre kan tilbyde børnene her, med hensyn til såvel individuel og social som fysisk og psykisk udvikling, samt gøre dem til et samlingssted for os og børnene, hvor vi og pædagogerne gennem samarbejde kan skabe en virkelig positiv ramme og sammenhæng.

Derfor er vi - underskrevne - nedsat som midlertidig bestyrelse. Efter institutionens etablering skal bestyrelsen vælges ud af de forældres midler, der til enhver tid har børn i institutionen. Derved sikres, at denne institution altid skal drives af pædagogerne og forældrene i fællesskab, til gavn for børnene og udbytte for dem selv.

Når vi ikke anmoder om støtte til etablering af en almindelig børnehavn i kvartæret, er det fordi det hverken har været os muligt at finde passende tomme eller bebyggede parceller, endige lejemaal med mulighed for etablering af udendørs legeareal, der kunne etableres inden for en overskuelig fremtid. Derfor har vi valgt at lade dette arbejde hvile, til fordel for arbejdet med etableringen af en udflytterbørnehavn for kvartærets børn i København omegn, for at skaffe dem de fordele det indebærer i form af mere plads, friere omgivelser og friskere luft, nu.

Når vi heller ikke anmoder om støtte til etableringen af en konkret udflytterbørnehavn, men nødes til at anmode om hjælp til en foreslås mere ubestemt handel, er det fordi denne etableringsmulighed har vist sig svært bekræftet af Statens jordlove samt Kommunens byplanvedtægter og dispositionsplaner.

-2-

-2-

Når vort ansøgningsgrundlag alligevel ikke er spinkelt, er det fordi vi ligger i forhandlinger til flere sider, og kan regne med, at nå til en fordelagtig afspørgelse inden for en overskuelig fremtid - hvorindtil vi dog ikke vil opsætte denne anmodning om hjælp.

Som dokumentation herfor, vedlægges vi en oversigt over hvilke projekter vi har arbejdet med, hvoraf det både vil fremgå hvilke vi har måttet opgive, og hvorfor - samt hvilke vi fortsat arbejder med og forhandler om, og hvilke belejdrammer der enten har været - eller er aktuelle (bilag nr. 2).

Det, vi anmoder om hjælp til, er etableringen af en udflytterbørnehavn, der skal være tilkudsberettiget. For at blive godkendt skal børnehavnen stiftes som et overkommeligt institution efter § 2 og § 65, 66 m.v. i lov om Børne- og Ungdomsforbrug. Hvad angår den økonomiske byrdefordeling mellem de private initiativtagere, os, kommunen og staten, så bestemmes det af nævnte lovs § 74, samt den praksis som staten og de enkelte kommuner følger. Hvad dette har af betydning for os, redogør vi for i vedlagte bilag nr. 3.

Heraf fremgår, at vor andel kan forventes at komme til at udgøre et sted mellem kr. 25.300,- og kr. 30.300,-, snarere det sidste end det første. Og det er da også det beløb vi beder Dem hjælpe os helt eller delvist med.

Det er et beløb af en betragtelig størrelse, og da den del af kvartærets beboere der arbejder aktivt med dette forbedring, ikke omfatter alle 13.000 voksne, men mange økonomisk krevende initiativer, har vi ingen mulighed for at realisere vor del, ud af egne midler.

Det siger sig selv, at vi har arrangeret os, så vi har mulighed for at realisere initiativet, når muligheden for at gøre det foreligger. Det har vi sikret os gennem aftaler med en bank, der vil støtte os - men naturligvis på bankbetingelser. Tingene vil til benytte os af denne mulighed, betyder det, at linet skal forventes og afdrages over forældrebidragene til driften. Det vil være bekæmpeligt af mange grunde. Det kan få de mest trængende til at holde sig tilbage, og - det skal heller ikke overses, - vanskeliggøre deltagelsen urimeligt for andre.

Vi håber, De vil hjælpe os med et betragteligt beløb. Besluttes De Dem til at hjælpe, kan De inovert dokumentation for, at pengene vil blive brugt til formålet, samt vents et revideret regnskab, og tak.

Hjælper De os med institutionens etablering, hjælper De ikke kun vore og mange andres børn til bedre opvækstbetingelser. På længere sigt medvirker De herved til fremgangen af forholdene i et stort og gennem lang tid forment bykvarter, og dermed i forandringen af mange store og små menneskers sociale bevidsthed - hvilke heller ikke er noget dårligt motiv.

Med venlig hilsen, for en del af Røde Roses beboere

Birgit Kovang Kald Madsen
Flemming Rinds Annelise Larsen
Gitte Scheer Liljan Tofteberg

PS: Vi står selvfølgelig til Deres disposition med alle yderligere oplysninger, som De måtte ønske. Et eventuelt skriftligt svar bedes af praktiske grunde sendt til Annelise Larsen, Mimersgade 9, 2200 København N. Forventer De at kontakte os over telefonen, kan De træffe Annelise Larsen på tlf. TA 1496 og Flemming Rinds på tlf. 295995.

Vedlagt: 3 bilag.

5a

5b

RØDE ROSE

Bilag nr. 1.

BESKRIVELSE AF DE FYSISKE FORHOLD I RØDE ROSE, DER ER AF VÆSENTLIG BETYDNING SOM OPVÆKSTBETINGELSER FOR KVARTERETS BØRN OG UNGE.

Kvartaret beboes af ca. 17.000 mennesker. Heraf er knap 13.000 voksne, medens resten, godt og vel 4.000 er under 18 år.

Hjemmets udfoldelsesmuligheder er begrænsede. Løjhederne fordeler sig på ca. 7.000 husstande, hvoraf mere end halvdelen er 2 værelses lejligheder.

De udenlandske lejemuligheder er også begrænsede. Hver gårds ene og forældrene iførd med at forberede gårdrydning i 9 af kvarterets karreer. Det vil forbedre forholdene, men fortrinvis for de derboende mindre børn, der herigennem får hjemmellejplads. Resten af kvarterets mange gårde må betegnes som delvist uanvendelige opholdsarealer. Udenfor gårdsene er de fleste fortovs mest op taget af parkerede biler, hvorfor børnene heller ikke der kan søges at have nogen videre mulighed for udfoldelse.

Af offentlige legepladser findes der een (1). Den er nok tiltænkt kvarterslegepladsens funktion, men fungerer bl.a. på grund af sit middelmådige udtryk kun som hjemmellejplads for de nærmestboende. Beregnet efter landsbyloven og deres antal, skulle de herboende børn have godt tyve (20) kvarterslegepladser.

Et grønt område findes ikke. Muligheden for at komme til et, foreligger kun for de største børn, da man skal langt og passere flere stærkt trafikerede gader for at komme derhen (Nørrebroparken, Hans Tavens park og Fælledparken).

De traditionelle udfoldelsesmuligheder kan således kun betegnes som yderst begrænsede.

Deres substitut, Børne- & Ungdomsinstitutionernes tilbud må også betegnes som yderst beskedent.

Kvartaret har to (menigheds) vuggestuer, med tilsammen 51 pladser. Men der er ca. 730 i vuggestuealderen (0-3 år). Den offentlige norm er, at der skal være vuggestueplads til hvert andet barn. Hos os er der plads til hvert 14. barn. (Den gruppe forældre, der forsøger at være på arbejde en vuggestue med plads til 23 børn fra kvartaret, den 1. oktober).

Kvartaret har to (menigheds) børnehaver, med tilsammen 181 pladser. Der er imidlertid godt 900 børn i børnehaveralderen (3-6 år). Den offentlige norm er, at der skal være plads til mellem 70 og 80 % af børnene i denne aldersgruppe. Hos os er der plads til 20 % af børnene.

Kvartaret har een (pub) fritidsklub, med plads til ca. 100 børn, og eet (menigheds) fritidshjem med plads til 72 børn. Men der er ca. 1350 børn i denne aldersgruppe (7-14 år). Den offentlige norm for fritidsklubber er, at hvert 4. barn skal kunne få en plads, medens forholdet for fritidshjemmene er, at der skal være plads til hvert 3. barn. Hos os er der gennemsnitlig plads til hvert 8. barn. (Den beboergruppe, der arbejder med disse problemer, ligger i forhandlinger, men har ikke opnået konkrete resultater endnu).

Kvartaret har een (pub) ungdomsklub, med plads til max. 150 børn. Men der er godt 1000 børn i denne aldersgruppe (14-18 år). Offentligheden anerkender, at der skal være plads til hvert 3. barn. Hos os er der plads til hvert 7. barn. (Den beboergruppe, der forsøger at være på arbejde, kan heller ikke henvisne til konkrete resultater endnu).

Kvartarets institutionsudbud under Børne- & Ungdomsforsoeren, kan således - som dets traditionelle udfoldelsesmuligheder iøvrigt - kun beskrives som overordentligt beskedent.

Ovenstående er ikke samlet og fremstillet her for at forargre, men for at give en samlet fremstilling over kvarterets miljømæssige kvaliteter, i håb om, at De vil sammenholde dem med Deres viden om, hvad oplysningerne udtrykker, om kvartaret som opvækst- og hjemmellejplads for de mennesker, der bor her.

RØDE ROSE

Bilag nr. 2.

BESKRIVELSE AF HVILKE PROJEKTER VI ENTEN HAR ARBEJDET - ELLER FORTSAT ARBEJDER SERIØST MED OG FORHANDLER OM, MED OPPLYSNING OM HVORFOR DE FORLADTE HAR MÅTTET OPGIVES OG HVILKE BELØBSRAMMER DET ENTEN HAR DREJET ELLER FORTSAT DREJER SIG OM.

Projekter vi har arbejdet seriøst med, men som er opgivet:

Drager kommune: Gabriel Jensen Feriehytter, Drager Sydstrand. Løjesfalds. Ansøgning til kommunen d. 6.6.1971, svar d. 11.6.1971. Det led: Feriehytten er beliggende på et naturfredet område, som Drager kommune end ikke vil disponere over til egne børneinstitutioner.

Nørrebro kommune: Tornevangvej 13, bebygg. 250 m², grund 2.470 m². Pris kr. 510.000,-. Ansøgning til kommunen d. 19.5.1971, svar d. 9.6.1971. Det led: Kommunalbestyrelsen ser sig ikke i stand til at meddele tilladelsen, men oplyser at den overvejer at sikre ejendommen byplanmæssigt til børnehavens formål for kommunens egne beboere.

Aktuelle projekter:

Solrød kommune, Junngård Østerlidsvej, bebygg. 215 m², grund 2.103 m². Pris kr. 415.000,-. Ansøgning til kommunen d. 13.7.1971, svar d. 4.8.1971. Det led: Den partielle byplanvedtægt for området åbner kun mulighed for etablering af børnehaver for beboerne i det område der er omfattet af vedtægten. Kommunalbestyrelsen har imidlertid vist sig af imødekommende, at den har vedtaget at undersøge muligheden for at placere en udflytterbørnehaven i løjhedens, for at vende tilbage derefter, evt. med forslag om en konkret ejendom.

Varelose kommune, L.L. Værlosevej 77, bebygg. 260 m², grund 2.260 m². Pris kr. 450.000,-. Ansøgning til kommunen d. 20.8.1971, mundtligt svar d. 15.9.1971. Det led: Kommunen kan ikke imødekomme ansøgningen, da byplanvedtægten udlægger området til åben lav bebyggelse, men sagen kan evt. genoptages, evt. når naboerne har sanctioneret institutionsetableringen.

Løjtale-Smørum kommune, G.L. Damgårds-Smørum Nedre, bebygg. 200 m², grund 3 td. land. Pris kr. 600.000,-. Ansøgning til kommunen d. 14.9.1971, svar d. 21.10.1971. Det led: Kommunen kan hverken afslå eller anbefale anmodningen, da ejendommen ligger i landzone men en dispositionsplan der udlægger det til åben lav bebyggelse, men henviser til Byudviklingsudvalget for københavnsregionen, som vi derfor har indledt forhandlinger med, for herigennem at komme videre med sagen.

Direktoratet for Statskovbruget, Farum Distrikt. Ansøgning om køb eller evt. tidbestemt leje af skovareal til etablering af børnehaven i grundmurst mobilinstitution afsnodt d. 19.9.1971, svar d. 1.10.1971. Det led: Foredningsmyndighederne vil ikke tillade anvendelsen af fredskovsreguleringssal til formålet, på grund af de kønsvænske det kan få for Nordsjælland, hvor man kæmper for at holde skoven og 300 meste-baltet ri for bebyggelse af enhver art. Statskovdirektøren vil dog vende tilbage til sagen, når han som ventetlig får en skovarbejderbolig ledig.

Andre grunde: Vi har kontakt med 26 ejendomsagere i lønnekommunerne. Når der viser sig en velegnet mulighed, vil vi muligvis gribe til denne udvej, for i omegn med overensende at etablere os med en grundmurst mobilinstitution, som vi har sikret os Østfyns forsørgelige tilgang om at ville prioritere for etableringsomkostningerne til 40 børn, kr. 242.000,-, hvoraf grundrenten og udgiften til det løse inventar skal lægges.

Samlingsstedet i kvartaret skal etableres i en nedlagt butik med lejlighed i Odinsgade på 93 m² indt. at landareal. Her er der ikke tale om noget ledigt, men ombygningen er vurderet til ca. 20.000,- kr., og da ejeren ikke er interesseret i at sælge sig den, skal vi stå for ombygningen ligesom for etableringen med løst inventar som er anslået til ca. kr. 15.000,-, ialt omkring kr. 35.000,-, hvoraf vor andel vil udgøre kr. 10.500,- (jvf. pkt. 3 bilag nr. 3).

Andre aftaler: I forbindelse med detaljprojekteringen af et nybyggeri i Dagmarsgade/Thyrsgade har vi en aftale med ejeren om etablering af en alm. børnehaven (på lejebasis). Herudover ligger vi i uafsluttede forhandlinger om at medvirke til etableringen af en børnehaven der også skal være åben for kvarterets beboere, i et kommende kollegiebyggeri i Rådmandsgade.

5c

RØDE ROSE

Bilag nr. 3.

BESKRIVELSE AF VORE MULIGHEDER EFTER BYRDEFORDELINGSBESTEMMELSERNE I LOV OM BØRNE- & UNGDOMSFORSØRG, OG DERES BETYDNING FOR, HVAD VI SKAL UDREDE I FORBINDELSE MED INSTITUTIONENS ETABLERING - FORÆLDRE-ANDELENS STØRRELSE.

Reglerne for byrdefordelingen mellem initiativtagerne til etableringen af en selvvejende institution under Børne- & Ungdomsforsoeren og det offentlige er formuleret i loven om Børne- & Ungdomsforsoer § 74, men reglerne for fremgangsmåden retter sig efter den praksis, som staten og de enkelte kommuner følger.

Heretter har vi tre muligheder at vælge imellem:

1. Køber vi os ind eller bygger nyt, skal vi betale 2,7 % af købs- eller byggeudgiften. Resten af oprettelseskapitalen fordeler sig på prioritættalen og tilskud fra stat og kommune. Den 1. april 1974 skal andelen stige til 3 %. Den del af etableringsudgiften, der vedrører løst inventar dækkes af stat og kommune, så forældreandelen bliver 30 %. Den samlede udgift retter sig efter socialstyrelsens norm for, hvad der højst må stilles til rådighed pr. barn. (For vort vedkommende er normen for sje-blikket kr. 1.345,- pr. barn).
2. Lejer vi os ind i et hus eller i nogle lokaler, og får ejeren til at ombygge dem efter vore anvisninger, flyttes etableringsomkostningerne over på husejeren, hvorfor vi kun skal skaffe 50 % af et eventuelt indkud samt 30 % af udgiften til etableringen med løst inventar.
3. Lejer vi os ind i et hus eller nogle lokaler, som vi selv står for ombygningen af, skal vi både skaffe 50 % af ombygningen og det eventuelle indkud, samt 30 % af udgiften til det løse inventar.
4. Vi kan undgå at skaffe forældreandelen helt eller delvist i likvide midler, ved at overkomme arbejdsudfærelse helt eller delvist, efter overenskomst med staten og kommunen om den samlede ombygningens værdi.

Hvad basen angår er det teoretisk mulighed for at eksempel nr. 4 kan blive aktuelt, men tager vi f.eks. tidsfaktoren og den deraf følgende belastning i betragtning, er det lige så urealistisk at kalkulere med den her, som det ville være at regne med den i forbindelse med udflytterinstitutionens etablering. Efter vor erfaring er det mest realistisk at regne med mulighed nr. 3. Regner vi med det og tallene fra bilag nr. 2 om »Samlingsstedet«, viser det sig, at vor andel vil andrage kr. 10.500,-.

Hvad udflytterbørnehaven angår har vi ikke andre aktuelle projekter end dem, der inkluderer brugen af mulighed nr. 1. Regner vi med den på baggrund af oplysningerne fra bilag nr. 2, kommer vi frem til følgende:

Solrød er vort billigste tilbud. Det led på kr. 415.000,-, hvoraf vor andel vil være kr. 11.200,-. Hertil kommer etableringen med løst inventar til 35 børn, hvor vor andel vil være kr. 14.100,-, tilsammen kr. 25.300,-.

Løjtale - Smørum er vort dyreste tilbud. Det led på kr. 600.000,-, hvoraf vor andel vil udgøre kr. 16.200,-. Hertil kommer etableringen med løst inventar til 35 børn, hvor vor andel iflg. mulighed nr. 1 og 3 vil være kr. 14.100,-, tilsammen kr. 30.300,-.

I disse to eksempler er m² antallet næsten det samme, derfor regner vi med det samme antal børn.

Når vi lægger vores andele af henholdsvis basen og udflytterbørnehavens etableringsomkostninger sammen, viser det sig, at den billigste etableringsmulighed beløber sig til kr. 35.800,-, medens den dyreste beløber sig til kr. 40.800,-.

5d

Røde Rose, 2. Horegade 7, over gården. 2200 N. Ågir 11400.

1. Udflytterbørnehavens bestyrelse.

Solrød Kommunkontor.

Fejlsk Forvaltning

Solrød Byvej 2

4620 Haudrup.

Nørrebro d. 13.7.71.

Ansøgning om tilladelse til etablering af udflytterbørnehaven i

ejendommen Østerlidsvej, Solrød. matr.ccl.numrene Q 27 og Q 27.

Vi henviser til behagelig samtale med Hr. Kudsk d. 9. juli 1971

i ovennævnte sag.

Røde Rose, hvorfra der hermed ansøges om tilladelse til etablering af udflytterbørnehaven på Østerlidsvej, er et kvarter på Nørrebro, beliggende mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og Godebæringens. Området er underforørgnet med både friarealer og institutioner af enhver art, hvorfor mange forældre og beboere er gået sammen for at afhjælpe manglerne på forskellig måde.

Vi repræsenterer en forældregruppe, der vil etablere en udflytterbørnehaven og mener at ovennævnte ejendom vil være velegnet til formålet. Bygningerne vil kunne benyttes uden større forandringer, grunden er tilpas stor og arealskende, ligesom afstanden mellem børnehavens herværende samlingssted og Solrød ikke er større end acceptabel.

Børnehaven vil i givet fald blive etableret som selvvejende institution, godkendt som tilskudsberettiget af Københavns kommune og Socialstyrelsen, efter lov om Børne- & Ungdomsforsoeren, samt blive drevet af en bestyrelse bestående af forældre til de i børnehaven værende børn.

Driftsformen bliver den åbne institutionsform: ingen aldersgrupperopdelinger - og efter vort foreløbige skøn skal den rumme ca. 35 børn i alderen mellem 3 og 6 år, ca. 7 timer dagligt, alle ugens dage m.u.a. lørdag og søndag.

Idet vi håber på en positiv modtagelse af ansøgningen, fremstter vi anmodning om, at De vil undersøge sagen ved første lejlighed, så den kan blive færdighandlet så hurtigt som muligt.

Med venlig hilsen

for bestyrelsen

Annalise Larsen

Mimersgade 9

2200 København N

Taga 1496

P.S. Et eventuelt skriftligt svar bedes af praktiske grunde

venligst sendt til adressen Mimersgade 9.

5e

6

Rede Rose, Thorsgade 7, over gården. 2200 N OG 11 400.
1. Udflytterbernehaves bestyrelse.
Nørrebro d.13.8.71.

Solrød Kommune,
Parkvej 1,
4622 Havnrup.

Vedr: Udflytterbernehave.

Under henvisning til kommunens afslag til os af 4.8.71, jour.nr. 1310.00 på vor ansøgning om etablering af udflytterbernehave på Østerlidsvej, matr.nr. 27-0 & 27Q, samt samtale med hr. Erik Jørgensen d. 10.8.71, tillader vi os hermed at ansøge kommunen om, at oplyse os om hvor kommunens byplansvedtægt kan tillade os at etablere os med en udflytterbernehave som beskrevet i ovennævnte ansøgning, samt overveje om kommunen kan anvise eller tillade visse byggeplaner eller bebyggede grunde, til samme formål.

Idet vi udtrykker håbet om en venlig modtagelse og en hurtig besvarelse, sender vi de venligste hilsener

for bestyrelsen
Annalise Larsen,
Mimersgade 9,
2200 København N.
TA 1490.

SOLRØD KOMMUNE
Teknisk forvaltning

Kommunalbestyrelsen
OR/eg

ROSKILDEVEJ 20 - SOLRØD 4622 HAVNRUP - TEL. (03) 74 04 48 LOKAL - GRØDKONTO 9244
KONTORTID: Mandage 10-12 - torsdag klige 10-18 - lørdag lukket

DATO 4. august 1971
J. NR. 1310.00
DERES REF.

Rede Rose
v/Annalise Larsen
Mimersgade 9
2200 København N.

Vedr.: Udflytterbernehave.

I henhold til Deres andragende af 13. juli 1971 om tilladelse til etablering af udflytterbernehave på matr. nr. 27-0 og 27-q, Solrød by og sogn beliggende ved Østerlidsvej skal det herved meddeles, at kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme det ansøgte under henvisning til, at den partielle byplanvedtægt for området alene åbner mulighed for etablering af bernehaver til dækning af behovet indenfor området omfattet af den partielle byplanvedtægt.

P.k.v.
Ove Eriksen
stadsingeniør

FF 10.7.70

7

8

SOLRØD KOMMUNE
Teknisk forvaltning

Kommunalbestyrelsen
OR/eg

SOLRØD BYVEJ 20 - SOLRØD 4622 HAVNRUP - TEL. (03) 74 04 48 LOKAL - GRØDKONTO 9244
KONTORTID: Mandage 10-12 - torsdag klige 10-18 - lørdag lukket

DATO 16. september 1971
J. NR. 1310.00
DERES REF.

Rede Rose
v/Annalise Larsen
Mimersgade 9
2200 København N.

Vedr.: Udflytterbernehave.

I henhold til Deres skrivelse af 13. august 1971 vedrørende mulighederne for placering af en udflytterbernehave i kommunen skal det herved meddeles, at kommunalbestyrelsen ikke ser sig i stand til at anvise en grund til formålet bl.a. under henvisning til, at der for de områder hvor hvilke der foreligger partiel byplanvedtægt, hvilket gælder størstedelen af byzone kun tillades opført institutioner til områdets behov.

Kommunalbestyrelsen har imidlertid vedtaget at undersøge muligheden for placering af en udflytterbernehave i landszonen og vil vende tilbage til sagen, når der foreligger afklaring på dette spørgsmål.

P.k.v.
Ove Eriksen
stadsingeniør

FF 10.7.70

BRØNDBYERNES KOMMUNE

RADHUSET
Park Allé 160, Brøndbyvester
2800 Brøndby
TEL. (01) 96 35 55
Postnr: 8533

Rede Rose
v/fr. Birgit Kovang,
c/o J. Lund
Gormsgade 8, 6. sal, lejl. 56
2200 København N

Borgmesteren
Skrevet af kommunen, ikke til offentlig brug.

/le

Dato 27. JUL 1972 Deres j. nr. Vert j. nr. Brev nr. 7448 Lokal off. nr. DK. 842.7

Tak for Deres brev. Deres forslag om at benytte de ikke udnyttede berneinstitutioner ved Brøndby Strand har jeg oversendt til socialudvalget til udtalelse.

Der er dog ikke stor sandsynlighed for, at der kan blive noget ud af forslaget, da institutionspladserne naturligvis kan ventes fuldt udnyttet, når boligene bliver beboet.

Med venlig hilsen

Ejeld Rasmussen
Ejeld Rasmussen

Ekspedition: mandag til fredag kl. 10-14, torsdag klige kl. 16-18.30, lørdag lukket

9

10

Røde Rose, Thoragade 7, over gården. 2200 N. AG 11 400.
1. Udflytterbernehaves bestyrelse.

Teknisk Forvaltning,
Ledsje-Særum Kommunkontor,
Særum Bygade 35,
2760 Måløv.

Nørrebro den 14.9.1971.

Ansøgning om tilladelse til etablering af udflytterbernehaves, da vi påtænker at købe ejendommen "Gammel Damgård", Særum Nedrevej 19, Særum Nedre. Matr.celnr. 2 I.

Vi henviser til behagelig samtale med hr. P.Hvid den 14.9.71 i ovennævnte sag.

Røde Rose, hvorfra der hermed ansøges om tilladelse til etablering af udflytterbernehaves på Særum Nedrevej 19, er et kvarter på Nørrebro, beliggende mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og Udsbæningen. Området er underforsynet med friarealer og institutioner af enhver art, hvorfor mange forældre og beboere er gået sammen for at afhjælpe manglerne på forekkelig måde.

Vi repræsenterer en foreldregruppe, der vil etablere en udflytterbernehaves og mener at ovennævnte ejendom vil være velegnet til formålet. Syngningerne vil kunne benyttes uden større forandringer, grunden er tilpas stor, ligesom afstanden mellem bernehavens henværende samlingssted og Særum Nedre ikke er større end acceptabel.

Bernehaven vil i givet fald blive etableret som selvejende institution, godkendt som tilkudsberettiget af Københavns kommune og Socialstyrelsen, efter lov om Børn- og Ungdomsforsorgen, samt blive drevet af en bestyrelse bestående af forældre til de i bernehaven værende børn.

Driftsformen bliver den åbne institutions: ingen aldersgrupperdeling og efter efter vort forelsige skøn skal den rumme ca 35 børn i alderen mellem 3 og 6 år, ca. 7 timer daglig, alle ugens dage m.u.a. læring og søndag.

Idet vi håber på en positiv modtagelse af ansøgningen, fremsætter vi anmodning om, at De vil undersøge sagen ved første lejlighed, så den kan blive færdigbehandlet så hurtigt som muligt.

Med venlig hilsen for bestyrelsen
Annalise Larsen,
Mimersgade 9,
2200 København N.
TA 1496.

LEDSJE-SÆRUM KOMMUNE SÆRUMOVES 2760 MÅLØV - TEL. (01) 97 52 18 - GIRO 3418
UDVALGET FOR FASTE EJENDOMME
FR/DH

Fru Annalise Larsen
Mimersgade 9
2200 København N

Dato 19. oktober 1971 Jnr. nr. 24.1.-21 Smn.

Ved skrivelse af 14. september 1971 har De for Røde Rose, 1. udflytterbernehaves ansøgt om tilladelse til at etablere en udflytterbernehaves i den eksisterende bebyggelse på ejendommen matr. nr. 21 Særummedre.

Sagen har været forelagt udvalget for faste ejendomme, som i sit møde den 5. oktober 1971 har vedtaget at meddele, at man ikke kan imødekomme andragendet, under hensyn til at ejendommen er beliggende i landzone, og i et område, der i den af boligministeriet godkendte dispositionsplan er udlagt til åben, lav boligbebyggelse.

Det bemærkes, at Deres andragende eventuelt kan forelægges for byudviklingsudvalget for Københavns-egnen, der som zonemyndighed i givet fald skal tage stilling til muligheden for at dispensere for bestemmelserne i loven om by- og landzoner.
Kopi af nærværende skrivelse er tilstillet ejeren.

P. Storgaard
PETER STORGAARD
formand

11

12

Røde Rose / Thoragade 7 over gården / 2200 N.

Bestyrelsen for Udflytterbernehaves nr. 1.

Byudviklingsudvalget for københavns-egnen
Holbergsgade 23
1057 København N.

Nørrebro d. 26/10/71.
Vedr. anmodning om støtte til etablering af udflytterbernehaves på matr.nr. 2 i Særummedre, og til løsning af problemerne med deres etablering i by- og landzoner i almindelighed.

Idet vi tager anledning i en besvarelse til os af 19/10/71 fra Ledsje-Særum kommune, hvoraf det fremgår at kommunen hverken vil afslå eller anbefale vor anmodning af 14/9/71 om tilladelse til etablering af udflytterbernehaves i den eksisterende bebyggelse på ejendommen matr. nr. 2 i Særummedre, fordi ejendommen er beliggende i en landzone der er udlagt til åben lav bebyggelse, i en dispositionsplan der er godkendt af boligministeriet, og hvor det bemærkes at vort andragende eventuelt kan forelægges Dem, der som zonemyndighed i givet fald skal tage stilling til muligheden for at dispensere for bestemmelserne i lov om by- og landzoner, anmoder vi Dem herved om:

- 1) at give os Deres tilsegn om støtte til dispensation fra bestemmelserne i loven om by- og landzoner, så ejendommen matr.nr. 2 i Særummedre eventuelt kan frigives til etablering af en godkendt og tilkudsberettiget selvejende udflytterbernehaves, med base og opsamlingssted i kvarteret mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og Udsbæningen, Røde Rose, og
- 2) meddele os Deres mening om hvor udflytterbernehaver bør placeres, samt oplyse os om hvilke eksisterende bestemmelser der sandsynligvis at institutionerne vil blive etableret der, samt om muligt
- 3) komme med forslag til os om hvor det kan lade sig gøre, eller et praktisk forslag om hvilken fremgangsmåde vi skal benytte os af, for at finde frem til det samme.

Idet vi sender Dem de venligste hilsener, beder vi Dem behandle sagen hurtigst muligt.

For bestyrelsen
Flemming Rinds.

For det tilfælde at De skulle få brug for yderligere oplysninger - hvilket vi naturligvis står til Deres disposition med - beder vi Dem af praktiske grunde om at kontakte Flemming Rinds på hans tlf. 29 59 95, hvis De ønsker at få oplysningerne over telefonen.

Kopi af nærværende skrivelse er tilstillet ejeren og Ledsje-Særum kommune til orientering.

BYUDVIKLINGSUDVALGET FOR KØBENHAVNS-EGNEN
Holbergsgade 23, 1057 København K Mimers 6760

-/IN

- 3401972

J. nr. L-SM 197

Udflytterbernehaves

I skrivelse af 26. oktober 1971 har De ansøgt om tilladelse til at etablere en udflytterbernehaves i de eksisterende bygninger på ejendommen matr. nr. 2 i Særummedre by, Særum sogn.

Ejendommen er beliggende i landzone, jfr. lov nr. 315 af 18. juni 1968 om by- og landzoner.

Ledsje-Særum kommunalbestyrelse har i en over sagen indhentet udtalelse meddelt, at den ikke kan anbefale det ansøgte, idet området i kommunens dispositionsplan er udlagt til åben, lav boligbebyggelse.

Andragendet har været forelagt byudviklingsudvalgets underudvalg for nordvest-egnen på et møde den 8. februar 1972, hvor det vedtoges at udtale, at den til den ansøgte anvendelse i medfør af by- og landzonelovens § 9, jfr. § 8, fornødne tilladelse ikke kan bevilges.

Deres generelle spørgsmål om placering af udflytterbernehaver i Københavns-egnen ser byudviklingsudvalget sig ikke i stand til at besvare.

Opmærksomheden henledes på by- og landzonelovens § 11, stk. 1-4, hvoraf afskrift vedlægges som bilag.

F. U. V.

F. U. V.

J. E. Knudsen
J. E. Knudsen

"Røde Rose"
Bestyrelsen for udflytterbernehaves nr. 1
v/ hr. Flemming Rinds
Thoragade 7 over gården
2200 N.

13

14

Røde Rose, Thorsgade 7 o.g., 2200 N, tlf. 86 11400
Bestyrelsen for børnehavergruppe nr.1

Boligministeriet,
Slotsholmsgade 12,
1216 K.

Sag:

Klage over svar af 3/3 1972 fra byudviklingsudvalget for Københavns-egnen (j.nr. L-SM 197),
klage over utilstrækkeligt grundlag for besvarelsen,
klage over manglende reel begrundelse,
klage over manglende stillingtagen til særligt stillede spørgsmål,
anmodning om ministerielt initiativ til løsning af visse administrative problemer.

Sagsfremstilling:

Ved skrivelse af 14/9 1971 har bestyrelsen for børnehavergruppe nr. 1, Røde Rose, ansøgt Ledsje-Særum kommune om tilladelse til at etablere en udflytterbørnehave i ejendommen, matr.nr. 21 Særum-nedre, som bestyrelsen i givet fald kunne købe.

Ledsje-Særum kommune har ved skrivelse af 19/10 1971 (j.nr. 24.1. -21 Sæm) meddelt, at man ikke kan imødekomme anmodningen, med henvisning til, at ejendommen er beliggende i landzone og i et område, der ifølge dispositionsplanen er udlagt til åben, lav bebyggelse.

Ved skrivelse af 26/10 1971 har vi derefter indsendt dette svar til byudviklingsudvalget for Københavns-egnen. I skrivelserne bad vi udvalget:

- 1) dispensere fra bestemmelsen i by- og landzonelovens § 8,
- 2a) udtale sin mening om, hvor udflytterbørnehaver bør placeres, samt
- 2b) give oplysning om, hvilke bestemmelser, der sikrer, at de bliver etableret dér,
- 3) give os anvisning på, hvor det kunne lade sig gøre, eller give forelæg til en fremgangsmåde, hvorefter vi kunne opnå en evt. anden etableringstilladelse.

Ved skrivelse af 3/3 1972 (j.nr. L-SM 197) udtaler byudviklingsudvalget for Københavns-egnen, at det ikke kan anbefale det ansøgte, og at det ikke ser sig i stand til at bevare pkt. 2a,b og 3.

2.

Argumentation for, at tilladelse bør meddeles:

Det fremgår af bemærkningerne til § 8 i by- og landzoneloven (Pkt. 68-69 A 1569 ff), at byudviklingsudvalget skal vurdere, om den ændrede anvendelse og dens antagelige følger virkninger i relation til forholdene og udviklingstendenserne i det pågældende område er forenelig med lovens formål.

Det fremgår desuden, at der kun bør nægtes tilladelse, når den ansøgte anvendelse vil få en sådan karakter eller et sådant omfang, at virksomhedens udevelse det pågældende sted - også under hensyntagen til de antagelige konsekvenser deraf - er i afgrænsende strid med de hensyn, loven tilsigter at varotage.

Lovens formål er (by- og landzonelovens § 1), at sikre en planmæssig udvikling af bebyggelsen med henblik på en økonomisk hensigtsmæssig investering i bygge- og bymødning.

Det fremgår ikke af byudviklingsudvalgets svar, hvilke vurderinger det har lagt til grund herfor. Det hører vi for påfaldende, da det forekommer os helt klart, at udflytterbørnehavens etablering i den pågældende landbrugssejendoms bygninger ikke kan være i strid med lovens formål.

Hertil kommer, at en børneinstitution ikke er en indretning af den karakter, man ønskede at få kontrol med ved lovens gennemførelse. Det fremgår af betænkningen til by- og landzoneloven (Pkt. 68-69 B 2057 ff), at det man ønskede at undgå, især var erhvervsvirksomheder, som ved udsæende, støj, røg eller anden forurenende egenskab ville skamme området. I betænkningen citeres endvidere betænkning nr 401 af 7/10 1963 vedrørende citatets byudviklingsplan nr. 4 for Københavns-egnens byudviklingsområde (der også vedrører Ledsje-Særum). Heraf fremgår, at man ønsker at hindre, "at landbrugsarealer anvendes til oplag, og at landbrugsbygninger indrettes til håndværks- og industrivirksomheder, der ikke hører hjemme i de grønne områder, men i byområderne" (s.39 f.o.).

Som allerede anført fremgår det ikke af byudviklingsudvalgets svar, hvad det har lagt til grund for sin vurdering. Det citerer imidlertid kommunalbestyrelsens udtalelse om, at dens svar baserede sig på, at matriklen ligger i et område, der er udlagt til "åben, lav bebyggelse" ifølge dens dispositionsplan. Da der således kan være mulighed for, at dette synspunkt er indgået i udvalgets overvejelser, vil vi anføre følgende:

Dispositionsplaner er foreløbige byplaner, der angiver hovedlinjerne i den ønskede byudvikling. I reglen korrigeres de løbende, og der

15a

15b

3.

er intet, der taler for, at det kan være ønskeligt for Ledsje-Særum kommune at stræbe efter at blive en undtagelse fra denne regel. Ejendommen er beliggende i landzone i et område, der ifølge dispositionsplanen er udlagt til åben, lav bebyggelse, og som efter en eventuel fremtidig byplanvedtægts lysning skal overføres til byzone med åben lav bebyggelse. I standardbyplanvedtægten for sådanne bebyggelser åbnes mulighed for etablering af institutioner til betjening af beboerne i det område, de omfatter.

Tilstedeværelsen af en udflytterinstitution kan herefter ikke i sig selv være planlægningsmæssigt uhenigtsmæssigt, hverken nu eller på længere sigt.

På denne baggrund kan det fastslås, at kommunalbestyrelsens henvisning til en foreliggende dispositionsplan ikke er nogen begrundelse - dens hele karakter af tautologi ufortalt.

Dersom byudviklingsudvalget havde bedt os om en udtalelse som part i sagen, kunne vi have fået lejlighed til at oplyse det om:

- at vi er enige med det flertal af byplanlæggere og embedsmænd, der har udtalt, at det må anses for mest hensigtsmæssigt, at børne- og ungdomsinstitutioner placeres i umiddelbar nærhed af brugernes bopæl, og i støtte også må være hovedreglen i planlægningen. Som følge heraf kan vi heller ikke være uenige med den i vurderingen af, at udflytterbørnehaven er et substitut for den almindelige kvarterbørnehave. Men vi er helt uenige med den, når de slutter, at man derfor skal modarbejde etableringen af gode og eventuelt midlertidige udflytterbørnehaver fra de i enhver henseende utilstrækkeligt forsynede og p.t. fuldt udbyggede hovedstadsområder som f. ex. vort kvarter, Røde Rose.

- at en børneinstitution i den pågældende ejendoms bygninger ikke kan være til gene for de nuværende naboer på grund af den spredte bebyggelse og matriklens størrelse (godt 3 t.d.l.d.) - ligesom den heller ikke kan blive til gene for de kommende naboer, da vi over for kommunen har erklæret os villige til at indgå en overenskomst om en matrikulering, der sikrer mod eventuelle naboerlige problemer.

4.

Baggrunden for vort ønske om at få en boligministeriel afgørelse:

Når vi er kommet til Dem med en anke over et afslag på tilladelse til etablering af en udflytterbørnehave i en omegnskommune, er det som angivet ikke fordi vi finder udflytterbørnehaven mere tiltrækkende end en almindelig børnehave i kvarteret, men af nød.

Vi bor i kvarteret mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagenevej og godsbaneterrænet, Røde Rose.

Her er en stor del af beboerne gået sammen for i fællesskab at råde bod på kvarterets mangler. Vi repræsenterer dan del af beboerne, der søger at hjælpe børn i 3 - 6 års alderen med etableringen af en udflytterbørnehave.

Som dokumentation for vort initiativs nødvendighed og alvoren bag denne anmodning er hjælp vedlægger vi en beskrivelse af de fysiske forhold, der er af væsentlig betydning som opvækstbetingelser for vore børn og unge (bilag 1).

Heraf fremgår, at kvarteret ikke kan mangler de mest elementære udfoldelsesmuligheder, men også er så svært underforstået med substitutter i form af institutionsudbud, at det er påfaldende, at de to kommunale institutioner, der netop er etableret i kvarteret, fortrinsvis betjener børn fra andre kvarterer (Ryegade).

Efter lov om børne- og ungdomsforeng § 2 stk.2 påhviler det kommunen at oprette og drive de fornødne institutioner. Denne pligt opfylder kommunen ikke, og lovgiver har da tilsyneladende også forudset situationen, idet bestemmelsen i § 2 stk.2 slutter "såfremt opgaven ikke løses ad anden vej".

Det er på denne baggrund vi har taget vort initiativ. Men det har hverken været os muligt at finde passende tomme eller bebyggede parceller eller lejemål med mulighed for etablering af tilstrækkeligt udendørs areal i Røde Rose. Derfor tog vi også initiativ til etablering af en udflytterbørnehave for kvarterets børn i Københavns omegn idet vi mente, at vi på denne måde hurtigt kunne skaffe børnene de fornødne, det indebærer i form af mere plads, friere omgivelser og friskere luft. Desuden håbede vi på at finde frem til en ordning, der muliggjorde at den på et senere tidspunkt kunne supplere de kommende "hjeminstitutioner".

Som De vil forstå, er det vores hensigt at skabe mere end en nødsløsning. Vi vil etablere en selvvejende institution, der skal godkendes efter lov om børne- og ungdomsforeng §§ 2,65,66 m.fl. Den vil vi placere og udforme, så den bliver et virkeligt supplement til det, vi og andre forældre kan tilbyde børnene nu med hensyn til

15c

15d

såvel individuelle og sociale som fysiske og psykiske udviklingsmuligheder. Den skal være et samlingssted for os og børnene, hvor vi og pædagogerne gennem samarbejde kan skabe en virkelig positiv rumme og sammenhang.

Derfor er vi - undskrevne - også kun nedsat som midlertidig bestyrelse. Efter institutionens etablering skal bestyrelsen vælges ud af de forældre midte, der til enhver tid har børn i institutionen. Derved sikres, at denne altid drives af pædagogerne og forældrene i fællesskab til gavn for børnene og udbytte for os og dem.

Heraf følger, at vi ikke vil placere og indrette institutionen som det er almindeligt i Københavns kommune - med dispensation for udænders lege- og opholdsarealer, samt egot normering af børnenes antal, eller - hvad udflytterbørnehaver angår - med dispensation for hvedsonhelst.

Muligheden for at etablere udflytterbørnehaven har indtil nu vist sig svært begrænset på grund af omegnskommunernes kommunalbestyrelses mærkeligt asociale, men overensstemmende indstilling: vor henvendelse havde forkert adresse, og vort problem var Københavns kommunes anliggende. De havde tilstrækkeligt med egne problemer i forbindelse med etablering af lokale institutioner. Der henvises til byplanvedtægter, dispositionsplan og/eller by- og landzonelovens bestemmelser - undskyldninger, hvis sammenhang med vores anmodning, vi har svært ved at se.

I vedlagte bilag nr. 2 redegør vi for de reaktioner, vi har modtaget på vore henvendelser om etableringstilladelse dels i Røde Rose, dels i omegnskommunerne. Heri dokumenteres et sådant misforhold mellem planlægningslovgivningen og dens administration på den ene side, og loven om børne- og ungdomsforsørgelse påbud og vores og andre kommuners indstilling og praksis på den anden side, at det vækker til mere end forundring og eftertænke.

Der trænges initiativer til bedring af overensstemmelsen mellem lovenes intentioner og den måde, de administreres på. Af samme grund bør nye regler og administrative ændringer, der sandsynliggør, at lovens intentioner kan virkeliggøres på kort såvel som på lang sigt, formuleres og påbydes.

Eksempelvis kan vi henlede ministeriets opmærksomhed på, at dets cirkulære af 17/2 1971 om offentlig støtte til sociale og kulturelle institutioner hverken udelukker, at institutioner placeres i landzone eller afgør spørgsmålet om forholdet til en udflytterbør-

nehaves bopælskommune henholdsvis opholdskommune klart.

Det er boligministeriets opgave at påse, at der tages hensyn til institutionerne i planlægningen. Derfor må det også være ministeriets opgave at påse, at der er overensstemmelse mellem de love, der administreres af boligministeriet, og mellem disse og "tilgrænsende" love, administreret af andre ministerier. Boligministerens bemærkning til § 1 i det nye foreslåede forslag til lov om regionalplanlægning i hovedstadsområdet, at "Hovedformålet med enhver fysisk planlægningsvirksomhed bør være bedst muligt at tilfredstille menneskenes fysiske, psykiske og sociale behov på et realistisk økonomisk grundlag" er ministeriet - og forpligter det.

Vor anmodning:

- Vi skal herefter anmode ministeriet om:
 - 1a) at meddele os den ønskede dispensation fra by- og landzonelovens § 8, jfr. vor argumentation herfor s. 2-3 incl., eller
 - 1b) - hvis det skulle forholde sig således, at ejendommen matr.nr. 21 Sørummedre i nollentiden er blevet solgt til anden side, hvad vi har fået oplyst, at der er mulighed for, - da at udtale sig om, hvorledes det fortolker bestemmelserne i by- og landzonelovens § 8. (Hvilke indretninger kunne i dette konkrete tilfælde være anset for uforenelige med loven? Vil et småkøkkenet eller et legetøjralger eksempelvis kunne tillades? Hvor bindende er dispositionen; dvs hvilke kriterier afgør om ministeriet bifalder en påtænkt korrektion? Er en henvisning til dispositionsplanen i sig selv nok til at begrunde et afslag på en ansøgning som vor? Bor der i kvarterer med åben, lav bebyggelse placeres institutioner til brug for børnene? Hvorved adskiller en institution som vores sig fra disse? Hvad kan bevirke, at den eventuelt bedømmes som havende andre konsekvenser for kvarteret? Under hvilke vilkår kan den f. ex. vurderes som en hindring for en økonomisk bygge- og byudvikling? Indgår naboretlige overvejelser i fortolkningen af § 8? Hvis ja, da hvilke, og hvilken vægt tillægges de?
 - 2) at oplyse byudviklingsudvalget for Københavns-egnen om, at det ikke kan opfynde sin funktion som ankeinstans ved blot at høre den ene part i sagen; men at det selv skal indhente yderligere oplysninger om de faktiske forhold, og derudover høre den klagede part. - Dette har udvalget ikke gjort i denne sag.
 - 3) at meddele byudviklingsudvalget for Københavns-egnen, at dets afgørelser bør begrundes ordentligt, således at ansøgeren kan

- 4) at afgøre, hvorvidt byudviklingsudvalget skulle have svaret på pkt. 2a,b og 3 i vores skrivelse af 26/10 1971, og meddele udvalget dette,
- 5) at tage stilling til, om det skal være muligt at etablere gode udflytterbørnehaver for børn fra f.eks. Københavns kommune, og udstede de i denne forbindelse nødvendige cirkulærer,
- 6) at tage initiativ til, at de forskellige organer, der arbejder med planlægning, pålægges at tage denne side af institutionsproblemet i betragtning ved planernes udformning, jfr. vore bemærkninger s. 4 - 6,
- 7) at supplere bestemmelserne i cirkulære af 17/2 1971 om offentlig støtte til byggeri for sociale og kulturelle institutioner, især pkt. 50 jfr. pkt. 11, således at udflytterbørnehavers stilling iht. støttetilbud afklares.

Vi afventer med interesse Deres svar.
København d. 29/5 1972

Kirsten Gaust-Nielsen *Kirsten Gaust-Nielsen* Birgit Kovang *Birgit Kovang*
 Annalise Larsen *Annalise Larsen* Flemming Rindø *Flemming Rindø*
 Keld Madsen *Keld Madsen* Lillian Torfsberg *Lillian Torfsberg*

./.. vedlagt tre bilag.

Røde Rose / Boligministeren Bilag nr. 1
 BESKRIVELSE AF DE FYSISKE FORHOLD I RØSE ROSE, DER ER AF VÆSENTLIG BETYDNING SOM OPAVSTRETTELSE FOR KVARTERETS BØRN OG UNGE.

Kvarteret bebos af ca. 17.000 mennesker. Heraf er knapt 13.000 voksne, sedens resten, godt og vel 4.000 er under 16 år.
 Hjemmenes udfoldelsesmuligheder er begrænsede. Lejlighedernes fordeling sig på ca. 7.000 husestande, hvoraf mere end halvdelen er 2-værelses lejligheder.
 De udænders lejemuligheder er også begrænsede. Hvad gæderne angår, er forældrene i 12 af kvarterets karreer i færd med at forberede gennemførelsen af gårdrydninger eller forsamlingshuse hcs den. Det vil forberede forholdene i de pågældende karreer, men fortvivletvis for de derboende mindre børn, der herigennem får hjemmolegeplads. Resten af kvarterets mange gårde må betegnes som delvist uanvendelige opholdsarealer. Uden for gårdene er de fleste fortovet mest optaget af parkerede biler, hvorfor børnene heller ikke der kan siges at have nogen rimelig mulighed for udfoldelse.

Af offentlige legepladser findes der sen (1). Den er nok tiltænkt kvarteretslegepladsens funktion, men fungerer bl.a. p.g.a. sit middelmålige udstyr kun som hjemmolegeplads for de nærmestboende. Beregnet efter Landsbyggeoven og deres antal, skal de herboende børn have godt tyve (20) kvarterslegepladser - hjemmolegepladsernes antal uforholdt.

Ligeledes findes ikke. Muligheden for at komme til et, foresliger kun for de største børn, da man skal langt, og passere flere stærkt trafikerede gader, for at komme derhen (Herrebrosparke, Hans Tavens Park og Fælledparken).
 De traditionelle udfoldelsesmuligheder kan således kun betegnes som yderst begrænsede. Deres substitut, børne- & ungdomsinstitutionernes tilbud må også betegnes som yderst beskedent.

Kvarteret har tre, snart fire vuggestuer, med tilsammen 16 pladser, der indtil nu kun nedskrives til max. 66 børn i de 27 vuggestuene (Frelsens Havn og Københavns kommunes komende vuggestue) også optager børn fra andre kvarterer. Men der er ca. 730 børn i vuggestuealderen (0-3 år) i Røde Rose. Den offentlige norm er, at der skal være plads til hvert 2. barn i vuggestuealderen. Hos os er der plads til højst hvert 6. barn.

Kvarteret har tre børnehaver, med tilsammen 221 pladser, der indtil nu kun nedskrives til max. 221 børn i den ene børnehave (Københavns kommunes) også optager børn fra andre kvarterer. Men der er ca. 900 børn i børnehavealderen (3-6 år) i Røde Rose. Den offentlige norm er, at der skal være plads til mellem 70 og 80% af børnene i denne aldersgruppe. Hos os er der plads til ca. 22% af børnene.

Kvarteret har en fritidsklub, med plads til ca. 100 børn, og set fritidshjem, med plads til 72 børn. Men der er ca. 1350 børn i denne aldersgruppe (7-14 år) i Røde Rose. Den offentlige norm for fritidshjem er, at der skal være plads til hvert 4. barn, medens forholdet for fritidshjem er, at der skal være plads til hvert 5. barn. Hos os er der plads til hvert 8. barn, i gennemsnit.

Kvarteret har en ungdomsklub, med plads til max 150 børn. Men der er godt 1000 børn i denne aldersgruppe (14-18 år) i Røde Rose. Offentligheden anser derfor at der skal være institutionsmulighed for hvert 3. barn i denne aldersgruppe. Hos os er der kun mulighed for hvert 7. barn.

KVARTERETS INSTITUTIONSUDBUDD UNDER BØRNE- & UNGDOMSFORSØRGEN, KAN SÅLEDES - SOM DETS TRADITIONELLE UDFOLDERMULIGHEDER I SVRTOT - KUN BESKRIVES SOM OVERORDENTLIGT BESKEDENT.

Overstående er ikke sættet og fremsat her for at forargre, men for at give en samlet fremsstilling over kvarterets selvsensede kvaliteter, i håb om, at de vil sammenholde dem med Deres viden om, hvad oplysningerne udtrykker om kvarteret som opvækst- og hjemmiljø for de mennesker der bor her.

REDBERETTELSE FOR DE REAKTIONER VI HAR MODTAGET PÅ VORE HENVENDELSER OM ETABLERINGS- TILLADELSER, DELS I RØDE ROSE OG KØBENSHAVNS KOMMUNE, DELS I OMEGNSKOMMUNERNE.

1: Reaktionen på vore anmodninger om etableringstilladelse til en almindelig børnehave i Røde Rose. Der har ikke været vedtagne huse og eller grund til salg i kvartoret i det tidligere år, og de købstilbud vi har fremsat er blevet afvist. Derfor begrænser nedenstående sig væsentligst til projekterede nybyggerier, og foresår på køb eller lejemål af en sådan størrelse, at vi har samarbejdet med andre interessegrupper i kvartoret om dem.

Socialt boligbyggeri, Allergade. Anmodning af 23/3/71 om overtagelse af lejemål i forbindelse med Sygekassen Lyngens nedlæggelse. Svar af 2/3/71 hvori modtagelsen bekræftes, samtidig med at man forsikrer os om, at man vil vende tilbage til sagen når lokalerne er frigjorte til andet formål efter 1/4/73.

O.J. Nielsen, Dagmargade/Thyngsgade. Nybyggeri med 1. værelses lejligheder i 2 stoker, hvortil den ene etableres som dagdragsbyggeri. Aftale af 5/4/71 om lejemål når byggetilladelsen bevilges. Arrangementet har været inddraget i bygherrens forhandlinger med kommunen. Meddelelse af 2/5/72 om, at byggetilladelsen forelå, og om, at man ikke længere så sig i stand til at opretholde aftalen om et lejemål.

Boligselskabernes Rådmandsgade. To projekterede lejlighedsbyggerier. Anmodning af 5/4/71 om tidsbestemt lejemål, på den af grundene der skal bygges senere, til etablering af en mobilinstitution eller legehjule, samt evt. aftale om etablering af børnehaver i forbindelse med et af byggerierne. Ingen skriftlige svar trods rykter af 8/6/71, men mundtlig oplysning om, at man ikke havde i sinde etablere en selv, men ville overveje sagen... samt g. entagne holdende samtlige forskringer om god vilje.

Københavns kommune, Registrations 3. afdeling, Direktoratet for Børne- og Ungdomsinstitutioner, Dagmargade/Thyngsgade. Brev af 3/10/71 til Direktoratet, hvori vi, sammen med en anden af kvartorets interessegrupper, anmodede om at få overladt enten købs- eller brugeretten til det jordstykke der ville blive kommunens ejendom, når dens forhandlinger med Huset Andersen, om sagelig mollen Bardingens tidligere ejendom og Dagmargade 16, som kommunen havde erhvervet forkebrøtten til, var afsluttet. Vi forpligtede os til at etablere en selvejende institution under Børne- og Ungdomsforagen der, samt til at gøre det hurtigt. Det mente vi måtte være i hele kommunens interesse. Aftale af 7/12/71, hvori Direktoratet motiverede afslaget med irrelevante oplysninger.

2: Reaktionen på vore anmodninger om etableringstilladelse for en udflytterbørnehavn i omegnskommunerne og Københavns kommune, samt for beboers vedkommende i Røde Rose og Københavns kommune.

A: Udstedet, tilholdsstedet i omegnen. Herunder er kun medtaget den del, hvor forholdene var så acceptable, at vi var interesserede i at erhverve ejendommen.

Dragør, udflyttested. Anmodning af 21/5/71 til kommunen, om tilladelse til at etablere en udflytterbørnehavn i Gabriel Jensens udflyttested. Aftale af 11/6/71 med henvisning til, at ejendommen var beliggende i et naturfredet område, som end ikke kommunen ter disponere over "uanset dens vanskeligheder med at finde omgærd arealer til lokale institutioner."

Anmodning af 26/1/72 til kommunen om, at overveje dens muligheder for at anvise os etableringsmulighed andetsteds. Brev af 8/2/72 hvori meddeles, at kommunen "er fuldt udslyttet med undtagelse af et mindre boligareal, indomfor hvilket der kun er afsat plads til opførelse af en kommunal børnehave og vuggestue."

Birkørød, tidligere landejendom, nuværende beboelsejendom. Anmodning af 19/5/71 til kommunen, om tilladelse til at etablere en udflytterbørnehavn i ejendommen matr. nr. 16 i Kjøred. Ubegrundet afslag af 3/6/71, hvori man dog oplyser, at man i givet fald vil søge ejendommen byplanmæssigt sikret til børnehaverformål, til dækning af områdets behov. Det har man endnu ikke gjort.

...2

Anmodning af 24/1/72 til Birkørød kommune, om oplysning om hvor kommunens byplanvedtægt tillader os etableringsmulighed, samt om muligt, overveje dens muligheder for at anvise og eller tilbyde os konkrete etableringsmuligheder. Svar af 2/3/72 hvori meddeles, "at der vel er udlagt arealer til offentligt formål i eksisterende byplanvedtægt, hvor en udflytterbørnehavn vil kunne placeres, men at man ikke vil i stand til at stille arealerne til rådighed for formålet", og, at man "endvidere ikke ser sig i stand til at anvise grunde til formålet."

Københavns kommune, Direktoratet for Børne- og Ungdomsinstitutioner, Landbrugsejendoms. Sundtilføj tilslagn af 12/7/71 om, at Direktoratet vil overveje sine muligheder for, at tilbyde os en af Kommunens landejendomme. Det inddeser vi med forventning. Solrød, tidligere landejendom, nuværende beboelsejendom. Anmodning af 13/7/71 til kommunen, om tilladelse til at etablere en udflytterbørnehavn i ejendommen O 27 og Q 27 Solrød by og Sogn. Aftale af 4/8/71 med henvisning til, "at den partielle byplanvedtægt for området blone Åmner mulighd for etablering af børnehaver til dækning af behovet indenfor området, der er omfattet af den partielle byplanvedtægt."

Anmodning af 13/8/71 til kommunen, om oplysning om hvor kommunens byplanvedtægt tillader os etableringsmulighed, samt om muligt, overveje dens muligheder for at anvise og/eller tilbyde os konkrete etableringsmuligheder. Svar af 16/9/71 med oplysning om, "at kommunalbestyrelsen ikke ser sig i stand til at anvise os en grund til formålet, bl.a. under henvisning til, at der for de områder for hvilke der foreligger partielle byplanvedtægt, hvilket gælder størstedelen af byzonen, kun kan tildeles opført institutioner til områdets behov." Kommunalbestyrelsen oplyser isidler tilføjet samtidig, at den har "vedtaget at undersøge muligheden for placering af en udflytterbørnehavn i landzonen, og vil vende tilbage til sagen, når der foreligger en afklaring på dette spørgsmål." Dette inddeser vi med forventning og taknemlighed.

Varløse, tidligere skole. Anmodning af 20/8/71 til kommunen, om tilladelse til at etablere en udflytterbørnehavn i ejendommen matr. nr. 13 i Varløse sogn. Aftale af 25/10/71 med "henvisning til kommunens bygningsvedtægt, hvorefter den pågældende ejendom er beliggende i et område, udlagt til boligbyggeri." Anmodning af 18/11/71 til kommunen, om oplysning om hvor kommunens byplanvedtægt tillader os etableringsmulighed, samt om muligt, overveje dens muligheder for at anvise og eller tilbyde os konkrete etableringsmuligheder. Aftale af 23/12/71 hvori meddeles, "at man i kommunen ikke har udlagt egentlige områder, hvor udflytterbørnehaver kan placeres", samt, at den sidste del af vores spørgsmål "så bevarer betyngende."

Ledøje-Snorus, tidligere landbrugsejendom, nuværende beboelsejendom. Anmodning af 11/9/71 til kommunen, om tilladelse til at etablere en udflytterbørnehavn i matr. nr. 4 i Snorum sogn. Meddelelse af 19/10/71 om, "at man ikke kan indokomme andraget under henry til, at ejendommen er beliggende i landzonen, og i et område der i om af Boligministeriet godkendt dispositionplan er udlagt til åbn, lav boligbyggeri." Sammensteds ger man os opmærksom på, at vort andragende kan forelægges for Byudviklingsudvalget for Københavnsregionen, der som samsynlighed "skal tage stilling til" muligheden for at disponere for bestemmelse i loven om by- og landzoner." Brev af 27/10/71 til kommunen, hvori vi beklager meddelelsen, takker for oplysningen om mulighederne i byudviklingsudvalget, og vedlægger en kopi af vort brev til Byudviklingsudvalget af 26/10/71.

Byudviklingsudvalget for Københavnsregionen. Anmodning af 26/10/71 om disposition for bestemmelse i loven om by- og landzoner, på matr. nr. 2 i Snorum sogn, samt anmodning om a), at udtale sin mening om, hvor udflytterbørnehaver bør placeres, samt b) give os oplysning om hvilke bestemmelser der sikrer at de bliver etableret der, og c) give os oplysning på, hvor det kan lade sig gøre, eller foreslag til fremsættelse, hvorefter vi kan opnå en evt. anden etableringstilladelse. Meddelelse af 3/3/72 hvori siges, "at den til det ansøgte anvendelse i medfør af by- og landzonerlov § 9 jvf. § 8, forudsat tilladelse ikke kan bevilges." Sammensteds meddeles at vores "generelle spørgsmål om placering af udflytterbørnehaver i Københavnsregionen er udvalgt sig ikke i stand til at besvare". Lidt senere man os opmærksom på, at afgørelse der er truffet i medfør af §§ 6-9 i lov om by- og landzoner, kan ankes til Boligministeren.

...3

Gentløse skovene, Farum distrikt, Statskovrider Poul Petersen. Anmodning af 19/9/71 om etableringsmulighed for udflytterbørnehavn, enten i form af et jordstykke eller op til skov, med eller uden hus, til leje eller til køb. Svar af 1/10/71, hvori henvises til samtaler med Direktoratet ser statskovbrug og nabostrukturerne, hvorefter Naturfredningsmyndighederne skal være en uoverstigelig hindring ved etablering med mobilinstitution, medens der skal være visse muligheder ved etablering i en eksisterende bygning. Derfor stilles vi i udsigt, at hr. Poul Petersen vil have os i erindring, hvis der viser sig en mulighed i forbindelse med en evt. fremtidig reduktion af arbejdsstaben i distriktet. Det er vi taknemlig for.

Brandbyerne, Borgmester Vold Rasmussen. Brev af 17/1/72 hvori vi anmoder kommunen overveje a) et evt. samarbejde m.h.t. dens aktuelle institutionsovervåket, samt b) hvor kommunens byplaner evt. kan tillade os etableringsmulighed, eller deres muligheder for at anvise os andre konkrete etableringsmuligheder. Bekræftelse af 27/1/72 fra Borgmesteren, der meddeler, at han overvejer anmodningen til socialudvalget, men ikke tror på store muligheder. Svar fra kommunalbestyrelsen af 14/5/72, hvori de afslår med henvisning til a), "at kommunen selv fuldt ud kan udflytte samtlige opførelse og projekterede institutioner", samt b) "at kommunen ikke råder over bebbyggede eller byggeudnede ejendomme, som kan anvises til det anførte formål". Byud forete halvdel af bevarelsen angår, kan vi kun udtrykke vor ægte for kommunalbestyrelsesmedlemmernes og deres vurderinger, hvad anden halvdel angår, finder vi ikke spørgsmålet fyldestgørende besvaret.

Landbrugministeriet, Direktoratet for statskovbrug. Anmodning af 27/1/72, om tildeling af etableringsmulighed for udflytterbørnehavn(e), enten ved tilbud om et jordstykke i- eller op til skov, med eller uden hus, til leje eller til køb, i et af distrikterne i Københavns nærmere omegn, eller ved tilbud om leje af en af de ejendomme som Direktoratet enten ser ved at opkøbe, eller agter at opkøbe i den nærmere omegn. Bekræftelse af 10/2/72, hvor vi bliver oplyst om, at man har bedt hr. Poul Petersen om oplysning af hans overvejelser, samt om, at man undrer sig over reaktion, hvis der viser sig en mulighed. Det er vi taknemlig for.

Denmarks Naturfredningsforening. Anmodning af 9/12/71 om støtte i bestræbelserne for at opnå etableringsmulighed i Vestegnen/Vestskoven. Gennemgå telefonisk forklaringer om, at man først problemstillingen og har noteret sig anmodningen, samt taget visse initiativer bl.a. over for Københavns kommune, hvis holdning til spørgsmålet vækker forundring. Det er vi taknemlig for, og ventes os meget af.

Planlægningsudvalget for Køgebyområdet. Møde af 17/3/72, hvor vi spurgt udvalget om det kunne anvise os en grund eller ejendomme til en udflytterbørnehavn, eller om fremsættelse til fremskaffelse af det samme, alt under henvisning til, at udvalget skal udføre arbejde, eller bistå kommunerne med at udføre dispositioner for området, så byghererne kan blive alsidigt udbyggede og hensigtsmæssige i enhver henseende - også som led i Københavns udbygning. Det kunne det ikke.

Dr. Bøsen, samlingsstedet i kvartoret. Her tjener det ikke noget formål at redogøre for de enkelte initiativer. Bestræbelserne har været nyteløse p.g.a. to indbyrdes afværgende forholdsvis store udbud. Der fordeles sig på to kategorier, en med rimelig leje men unacceptable lokaler, og en med gode lokaleforhold men en for Københavns kommune unacceptable leje, dels den for os og de sjældne ejere, med de i alle henseender acceptable tilbud, helt urimelige kommunale vægring mod at give støtte til en bindende aftale mellem os og ham, for udflytterinstitutionen etableret.

FØLGENDE HAR MODTAGET DENNE SKRIVELSE TIL ORIENTERING:

1. Folketingets socialudvalg
2. Folketingets udvalget til behandling af lovforslag om regionplanlægning af hovedstadsområdet
3. Boligminister Helge Nielsen
4. Byudviklingsudvalget for Københavns-egnen
5. Planlægningsudvalget for Køge-byud området
6. Landsplannudvalget
7. Socialministeriet
8. Socialstyrelsen
9. Borgmester Børge H. Jensen, mag. 3. afl.
10. Direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner, mag. 3. afl.
11. Direktoratet for statskovbrug
12. Statskovrider Poul Petersen
13. Generallanddirektoratet
14. Borgerræpræsentationens udvalg vedrørende planlagte daginstitutioner.
15. Danmarks naturfredningsforening
16. Dragør kommune
17. Birkørød kommune
18. Solrød kommune
19. Varløse kommune
20. Ledøje-Snorus kommune
21. Brandbyernes kommune
22. Socialt boligbyggeri
23. Boligselskabene v/ form. for den selvejende institution Bronsøstoburkolligierne.
24. Tournerester O.J. Nielsen.
25. Hr. Villy Jensen
26. Pressen

Røde Rose / Thorsgade 7 O.G., 2200 N
Bestyrelsen for børnehavegruppe nr. 1

Norrebro 17/4/72

Til medlemmerne af folketingets socialudvalg,

Vedlagte kopi af klageskrivelse til boligministeriet med bilag blev fremsendt til udvalget o/fo folketingets sekretariat d. 30.3.72. Sekretariatet har journaliseret skrivelsen som bilag 52 til det kommende møde, torsdag, men har ikke sat sig i stand til at mangfoldiggøre skrivelsen til medlemmerne. Efter aftale d.d. med sekretær Arne Hansen fremsendes herefter 60 eksemplarer af skrivelsen til udvalgets medlemmer og suppleanter m.fl.

Når vi fremsender vores skrivelse til boligministeriet til Dem, skyldes det, at vi vil anmode Dem om at tage initiativ til, at der i fremtiden i lovgivningen gives regler, der sikrer, at administrationen af denne sker i overensstemmelse med lovens intentioner.

I skrivelsen har vi påpeget mangler i og uoverensstemmelser mellem lovgivningen om børne- og ungdomsinstitutioner og planlagningslovgivningen.

I sine bemærkninger til lovforslaget om regionsplanlægning i hovedstadsområdet har boligministeren anført, at "hovedformålet med enhver fysisk planlagningsvirksomhed må være bedst muligt at tilfredsstille menneskenes fysiske, psykiske og sociale behov på et realistisk økonomisk grundlag." Men hvis ikke folketinget, når det skal lovgive om planlægning, også er i stand til at angive, hvordan disse hensyn konkret kan tilgodeses - dvs. hvis ikke f.ex. også socialpolitiske hensyn indgår i konkretiseringen - vil muligheden for en administration af loven i overensstemmelse med dens intentioner forsvindes. - Derfor må De beaktige Dem med de spørgsmål, vi behandler i skrivelsen.

Med venlig hilsen

Kirsten Gamst-Nielsen
(EG 9556)

Birgit Kovang
(Ta 720)

Annalise Larsen
(Ta 1496)

Keld Madsen

Lillian Tofteberg
(Ta 903)

Flemming Rinds
(295995)

SOCIALMINISTERIET

Slotsholmsgade 6 - 1216 København K
Telefon (01) 12 25 17

København K, den 19. april 1972

5. k.j.nr. 6312/3-3.
(Oversendt i afsendelse
denne dag vedsendelse)

Under henvisning til bestyrelsens brev af 29. marts 1972 om etablering af en udflytterbørnehav skal man meddele, at socialministeriet i dag har videregivet brevet med bilag til socialstyrelsen, postboks 3, 1001 København K, til orientering og besvarelse.

E. H. V.
E. B.

V. Holm
V. HOLM

Bestyrelsen for børnehavegruppe nr. 1,
Røde Rose,
Thorsgade 7, O.G.,
N.

SB.

So 88-6

Røde Rose / Thorsgade 7 over gården / 2200 N.

Bestyrelsen for Børnehavegruppe nr. 1.

Til Folketingsudvalget til behandling af lovforslag om regionalplanlægning af hovedstadsrådets medlemmer.

Norrebro d. 17/4/72.

Vedlagte er tilsendt Den d. 30/3/72. Efter dorretretning fra Hr. Bang Jespersen on, at han ikke så sig i stand til at omdøle det til Dem med mindre vi fremsendte materialet i det nødvendige antal eksemplarer, gør vi det herved.

Når vi mener det skal foreligges Dem, vil årsagerne være indlysende. Når vi også mener det vil interessere Dem, er det p.g.a. den værdi det må tillægges, som dokumentation for hvordan loven om by- & landsoner administreres nu.

Da denne lov, dens fortolkning og administration vil være lige så bestemmende for hovedstadsrådets udvikling efter vedtagelsen af loven om hovedstadsrådets regionsplanlægning, som den er nu, anmoder vi Dem om at komme med initiativer, der sikre en bedre overensstemmelse mellem loven og dens administration, i den periode der må medgå til loven om regionsplanlægningen i hovedstadsområdet bliver virksom, samt om, at tage initiativer der sikre denne lov mod de samme vilkårligheder.

Begrundelsen for vor anmodning til Dem om at tage begge initiativer findes i- og vil være Dem klar, når De har gennemgået vor skrivelse og er enig med os og Boligministeren om, at "Hovedformålet med enhver fysisk planlagningsvirksomhed bør være bedst muligt at tilfredsstille menneskenes fysiske, psykiske og sociale behov på et realistisk økonomisk grundlag." så "lokale interesser eller andre særintereser ikke bliver eneafgørende".

Med venlig hilsen Kirsten Gamst-Nielsen
(EG 9556)

Birgit Kovang
(Ta 720)

Annalise Larsen
(Ta 1496)

Keld Madsen

Lillian Tofteberg
(Ta 903)

Flemming Rinds
(29 59 95)

Vedlagt var anke til Boligministeriet af 29/3/72.

BOLIGMINISTEREN

11 APR 1972

6.k.j.nr.61-101-1972

Kære Flemming Rinds.

I anledning af Deres brev af 29. marts 1972 vedrørende den påtænkte udflyttingsbørnehav i Ledsjæ-Smerum skal jeg oplyse, at klagen over den af byudviklingsudvalget truffene afgørelse er blevet forelagt udvalget med anmodning om en udtalelse. Når udvalgets svar foreligger, vil ministeriet vende tilbage til sagen.

Med venlig hilsen

Keld Madsen
Keld Madsen

Bestyrelsen for børnehavegruppe nr. 1
v/ Hr. Flemming Rinds
Thorsgade 7 O.G.
2200 - København N.

-/BN

Røde Rose/Thorsgade 7 o.g./2200 Kbh. N.
Bestyrelsen for Børnehøvegruppe nr. 1.

Formanden Aage Hastrup og
Planlægningsudvalget for Køge-bugt området,
Holbergsgade 23,
1057 København K.

Hørrebro den 24.4.72.

Vedr. den af os til udvalget fremsendte ankeskrivelse af 29.3.72,
over Byudviklingsudvalget til Boligministeriet.

Da vi efter samtale med udvalgets sekretær, Hr. Ark. Niels Bougård,
har erfarret, at han ikke var i stand til at se udvalgets umiddel-
bare interesse i vor ovennævnte og vedlagte skrivelse, selv om
han fandt det rimeligt at sende skrivelser til medlemmernes ori-
entering, tillader vi os hermed at anmode Dem om at foranledige,
at udvalget og dets medlemmer tager stilling til de dertil berørte
problemer, samt meddele dem til os og alle de institutioner og
instanser der er berørt af udvalgets indstilling.

Årsmødet finder for det første sin begrundelse i, at Udvalget
skal udarbejde, eller bistå kommunerne med at udarbejde disposi-
tions og tidsfølgeplaner for området, så byens beboere kan blive
alsidigt udbyggede og hensigtsmæssige i enhver henseende -
også som led i Københavns udbygning (Lærebalsudtalelse til Køge-
bugtloven, folketingsafdelingen 59/60 af d. B), hvorefter både in-
stitutionsproblematikken og kommunernes samarbejde på alle
de berørte områder udgør væsentlige dele af udvalgets ansvarsområde,
samt for det andet i, at Solrød kommunes forslag på at få udval-
get til at interessere sig for problematikken hidtil har været
forgiven, hvilket forbyr os, da vi mener Udvalgets flertal er
enige om det hovedhensyn som vi også deler, og det som udgør
vort tredie argument, at "Hovedformålet med enhver fysisk
planlægningsvirksomhed bør være bedst muligt at tilfredsstille
menneskenes fysiske, psykiske og sociale behov på et realistisk
økonomisk grundlag" så "lokale interesser eller andre særinteresser
ikke bliver eneafgørende" (Hovedstadsrådets regionplan-
lovforslag 172, Boligministeren).

Med venlig hilsen Annalise Larsen Flemming Rinds
(TA 1496) (295995)
Kirsten Gamst-Nielsen Keld Madsen
(AG 9556)
Birgit Kovang Lillian Torteberg
(TA 720) (TA 983)

vedlagt: anke til Boligministeriet m. 3 bilag.

Røde Rose, Thorsgade 7 o.g. 2200 N, tlf. AG 11400

Bestyrelsen for børnehøvegruppe nr. 1

29.3.72.

Kære Berge H. Jensen,

Hermed fremsender vi til orientering en kopi af vor klageskrivelse
til boligministeriet. Som det fremgår er vores hovedproblem manglen på
institutioner til vore børn - en mangel, der bundet i Københavns kom-
munes forsammelighed.

Derfor opfordrer vi Dem til en kraftig indsats for at få bragt disse
forhold i orden.

Med venlig hilsen

Birgit Kovang Lillian Torteberg
Annalise Larsen Flemming Rinds
Keld Madsen Kirsten Gamst-Nielsen

20

21

BORGERRREPRESENTATION
BORGERREPRESENTATION

Dokument 4 13. april 1972

Hr. Fl. Rinds,
Hildeuragade 5,
2100 København Ø

Kære hr. Fl. Rinds.

I vor telefonsamtale i dag kom jeg til at sige lidt
mere, end jeg kan stå ved, nemlig at Deres skrivelse af
29. marts d.å. allerede var udsendt til hele udvalget. Jeg
huskede forkert. Henvendelsen blev den 4. april tilsendt
udvalgets formand, seminarinspektør Carl-Einar Jørgensen,
Århus Plads 6, idet jeg så ventede at få besked fra ham om,
hvortid materialet med det samme skulle udsendes til udval-
gets øvrige medlemmer, eller om udsendelsen til det samlede
udvalg skulle afvente indkaldelsen til næstkommende udvalgs-
møde.

Jeg har imidlertid nu på egen hånd draget omsorg for,
at materialet bliver omdelt til det samlede udvalgs medlem-
mer i borgerrepræsentationens møde dags dato.

En kopi af materialet er endvidere tilstillet borg-
mesteren for magistratens 3. afdeling.

Med venlig hilsen

Bent Dalgaard

Den 26. april 1972.

Fr. Kirsten Gamst-Nielsen,
Thorsgade 7 o.g.,
2200 København N.

I fortsættelse af vor telefonsamtale forleden dag vil jeg gerne som
foreløbigt svar på gruppens brev af 29. marts oplyse, at jeg har bedt
direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne undersøge, om der
kan findes egnede lokaler til en udflytterbørnehøve med en forsvarlig
økonomi. Den mulighed, jeg senest er blevet præsenteret for med hen-
syn til udflytterbørnehøve, ville koste det dobbelte af, hvad man
normalt godkender, og det ville ikke være realistisk at tro på gen-
nemføreligheden af en sådan løsning. Derimod var vi for nogen tid si-
den så heldige at finde lokaler, som gav en god løsning på ét problem,
og vi kan da håbe på, at det sker engang til. Meget afhænger af, om
det er lokaler, der kan lejes, og som ikke kræver altfor store ombyg-
ninger.

Imidlertid er det ikke lige ud af landevejen at løse en sådan opgave -
bl.a. fordi vi har en lang række planer, der er så langt fremme, at de
kan realiseres inden for de nærmeste år, og nye projekter, der kommer
til, i reglen betyder forsinkelse af andre projekter. Hvis der er an-
dre projekter, som er forsinkede, således at man kan anvise dekning
på den kommunale investeringsplan, kan nye projekter skydes ind, hvis
de er ukomplicerede og kan løses hurtigt, men normalt må vi overholde
prioritetsfølgen - ikke mindst af hensyn til den samlede kommunale
økonomi.

De kan imidlertid følge Dem overbevist om, at vi vil hjælpe, hvis vi
kan, og hvis det kan ske på rimelige vilkår, og det må gruppens med-
lemmer da vist også ved tidligere samtale med medarbejdere i 3. afdeling
have fået indtryk af.

Iøvrigt kan jeg oplyse, at der i borgerrepræsentationens møde den 20.

22

23a

april ved behandlingen af magistratens 3. afdelings perspektivplan vedrørende daginstitutioner bygget fra flere sider blev givet udtryk for interesse for Røde Rose-gruppens henvendelse, og at den vil indgå i daginstitutionsudvalgets overvejelser.

Med venlig hilsen

Børge H. Jensen
Børge H. Jensen

Røde Rose / Thorsgade 7 over gården / 2200 N.

Bestyrelsen for Børnehavergruppe nr. 1.

Generalplanchef Kaj Lemberg, og
Generalplankontoret,
Magistratens 4. afdeling,
Østergade 26,
1100 K.

Nørrebro d. 24/4/72.

Efter orientering om, at vedlagte, der er tilsendt Dem d. 30/3/72, ikke er nået frem, gentager vi foresøgt med de bedste forhåbninger.

Når vi mener det skal forelægges - og vil interessere Dem - er det bl.a. p.g.a. den værdi det må tillægges som dokumentation for hvilke konsekvenser den nuværende administration af loven om børne- og ungdomsforsorg, samt loven om by- & landzoner har for København og dens borgere.

Opmærksomheden på hovedstadsområdet samarbejdsproblemer har for nylig fundet udtryk i Boligministerens lovforslag til dette regionsplanlægning. Heri anføres, at "Hovedformålet med enhver fysisk planlægningsvirksomhed bør være bedst muligt at tilfredsstille menneskenes fysiske, psykiske og sociale behov på et realistisk økonomisk grundlag" så "lokale interesser eller andre småinteresser ikke bliver eneafgørende". Det mener vi at vide, at De er enig med ham - og os - i.

På denne baggrund anmoder vi Dem om at overveje vedlagte med henblik på, at gøre Deres og afdelingens erfaring og indflydelse gældende på bedste måde, så disse love, deres fortolkning og administration sikres en bedre overensstemmelse med deres intentioner, også i den periode der må medgå til oven om regionsplanlægningen i hovedstadsområdet bliver virksom.

Med venlige hilsener	Kirsten Gamst-Nielsen (Åg 9556)	Keld Madsen
	Birgit Kovang	Lillian Tøftoberg (Ta 983)
	Annalise Larsen (Ta 1496)	Flemming Rinde (29 59 95)

Vedlagt: Anke til Boligministeriet af 29/3/72 med 3 bilag.

23b

DIREKTORATET FOR KØBENHAVNS KOMMUNES GENERALPLANLÆGNING

Bestyrelsen for børnehavergruppe I,
Røde Rose
Thorsgade 7
2200 N.

ØSTERGADE 26, 1100 KØBENHAVN K
TELEFON (01) 11 20 11

DATO -5. APR. 1972
J. NR. D-14

Vedr.: Brev af 24.4.1972 til generalplanchef Kai Lemberg og kopi af anke til boligministeriet af 29.3.1972.

I fortsættelse af brev herfra af 15.8.1972, hvori der meddeltes Dem, at Deres brev til generalplanchef Kai Lemberg af 24.4.1972 med bilag var oversendt til magistratens 4. afdeling, skal man efter at magistratens 4. afdeling har tilbagesendt sagen til generalplandirektoratet, bemærke følgende:

Ifølge Deres brev fremgår det, at De har fået afslag fra byudviklingsudvalget på en dispensationsansøgning vedrørende oprettelse af en udflytterbørnehave i Ledøje-Smørum kommune, og at De har anket dette afslag over for boligministeren.

Brevet indeholder ligeledes en opfordring til generalplanchefen og generalplandirektoratet om at gøre direktoratets: "..... erfaring og indflydelse gældende på bedste måde, så disse love (lov om børne- og ungdomsforsorg og lov om by- og landzoner), deres fortolkning og administration sikres en bedre overensstemmelse med deres intentioner".

Ønsket om overensstemmelse mellem intentioner og praksis i de nævnte love kan generalplandirektoratet tilslutte sig, men den aktuelle sag ligger dog uden for generalplandirektoratets kompetenceområde. Generalplandirektoratets muligheder for at give indflydelse omfatter udelukkende de byplanmæssige forhold inden for Københavns kommune, hvorimod institutioners økonomiske og administrative forhold sorterer under magistratens 3. afdeling.

Man skal derfor anbefale bestyrelsen for børnehavergruppe I at rette henvendelse til magistratens 3. afdeling, når det drejer sig om sociale in-

25a

24

Direktoratet for Københavns kommunes generalplanlægning
2.

stitutioner inden for Københavns kommune.

I forbindelse med de fremtidige institutionsmæssige forhold inden for Deres kvarter skal man henvise til dispositionsplanforslaget for Dagmarsgadekvarteret, der er under behandling i borgerrepræsentationen.

Kaj Lemberg
Kaj Lemberg

25b

TEKNISK FORVALTNING
RÅDHUSET, 2781 DRAGØR, TELF. 63 21 11, 10, 62-63 den 24. april 1972

Røde Rose,
Thorsgade 7, 0.G.
2200 Kbh. N.

Udvalget for fæste ejendomme i Dragør har modtaget den fremsendte rapport over Deres beviligeligheder med et fremskaffet egnat areal eller bygning til etablering af en udflytterbørnehave i Københavns egnen.

I følgekrivelsen giver De udtryk for håb om, at i dette tilfælde - Dragør kommune vil tage initiativet i sagen, men som allerede tidligere nævnt, er Dragør kommune fuldt udbygget, og desværre på en sådan måde at man skal være heldig for at få dækket byens eget børneinstitutionerbehov indenfor kommunens grænser, hvorfor man må gentage, at der beklageligvis ingen mulighed er for at kunne hjælpe Dem med en udflytterbørnehave.

Med venlig hilsen

Svend Karlsson
Svend Karlsson / Arne Stautz
borgmester

Røde Rose / Thorsgade 7 over gården / 2200 N.

Bestyrelsen for Børnehavergruppe nr. 1.

Direktoratet for Statskøvrugtet,
Farum distrikt,
v/ Skovridder Poul Petersen,
Farum Lillevang,
3540 Lyngby.

Nørrebro d. 19/9/71.

Idet vi henviser til telefonsamtale af 17/9/71, mellem Dem og Flemming Rinds, om vore muligheder for at etablere en udflytterbørnehave i Deres distrikt, tillader vi os hermed at sende Dem de oplysninger om os og vort ønske, som vi håber vil interessere Dem og tjene det formål, at hjælpe os og kvarterets 3 til 6 årige børn, til at få vores institution etableret under de bedste betingelser.

Vi bor i Røde Rose, kvarteret mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagnavej og Godsbanerengen. Her er en stor del af beboerne gået sammen, for i fællesskab at råde bod på kvarterets mangler. Vi repræsenterer den del af beboerne, der søger at hjælpe os selv og børnene i 3 til 6 års alderen, med etablering af en udflytterbørnehave.

For at give Dem en forestilling om baggrunden for og alvoren i vores bestræbelser, skal vi indledningsvis oplyse Dem om nogle af de materielle forhold, der er af væsentlig betydning for dette kvarter, som opvækststed.

Der er ca. 17.000 beboere i kvarteret. Heraf er knap 13.000 voksne, medens resten, godt og vel 4.000 er under 18 år.

Løjlighederne fordeler sig på ca. 7.000 lejemål, hvoraf mere end halvdelen er 2-værelses lejligheder. Muligheden for at udfolde sig i hjemmet er begrænset.

De udenlandske udfoldelsesmuligheder er også begrænsede:

De private opholdsarealer, aldersne, henligger stort set som ved århundredskiftet. (Beboerne er i færd med at forberede gårdrydning i 9 af kvarterets karreer. Det vil forbedre forholdene der, men fortrinvis for de mindste som hjemmolegeplads, og for de ældre som opholdsareal. Resten af kvarterets mange gårde vil kun kunne betragtes som delvist usædvanlige opholdsarealer, ud i en vis fremtid.)

Kvarterets offentlige opholdsareal, fortovene, er delvist optaget af parkerede biler, hvorfor børnene heller ikke der, har nogen videre mulighed for udfoldelse.

Kvarterets offentlige legepladser indskrænker sig til at omfatte 1 (een). Den må formodes at være tænkt som kvarteretslegeplads, men kan - dels p.g.a. dens placering, dels p.g.a. dens udstyr - kun fungere som hjemmolegeplads for de nærmestboende børn. Beregnet efter landsbyggeoven skulle de hervedværende børn disponere over godt 20 (tyve) kvarteretslegepladser.

Muligheder for at forlade kvarteret, for at komme til et grønt område, foreligger kun for de største børn, da man skal passere ind til flere stærkt trafikerede gader, for at nå derhen. Denne oplevelses- og udfoldelsesmulighed må således også siges at være begrænset.

26

27a

2.

(Der er en forældre- og beboergruppe der forsøger at skabe flere og bedre offentlige tilgængelige opholds- og legearealer, men den kan ikke henvises til konkrete resultater endnu.)

Børne- & Ungdomsforvaltningens institution udbyder opå beskeden:

Kvarteret har to menighedsvuggestuer, med tilsammen 51 pladser. Men der er ca. 730 børn i vuggestuealderen (0 - 3 år). Den offentlige norm er, at der skal være vuggestueplads til hvert 2. barn. Hos os er der plads til hvert 14. barn.

Kvarteret har to menighedsbørnehaver, med tilsammen 181 pladser. Men der er godt 900 børn i børnehaveralderen (3 - 6 år). Den offentlige norm er, at der skal være børnehaveplasser til mellem 70 & 80 % af børnene i denne aldersgruppe. Hos os er der plads til 20 % af børnene.

Kvarteret har en puk-fritidsklub, med plads til ca. 100 børn, og eet menigheds-fritidsklub, med plads til 72 børn. Men der er ca. 1350 børn i denne aldersgruppe (7 - 14 år). Den offentlige norm for fritidsklubber er, at hvert 4. barn skal kunne få plads, medens forholdet for fritidsklubber er, at der skal være plads til hvert 3. barn. Hos os er det gennemsnitlige forhold, at der er plads til hvert 8. barn.

Kvarteret har en puk-ungdomsklub, med plads til max. 150 børn. Men der er godt 1000 børn i aldersgruppen (14 - 18 år). Offentligheden anerkender, at der skal være plads til hvert 3. barn. Hos os er der plads til hvert 7. barn.

(Opå her er der forældre- og beboergrupper, der forsøger at tage sig af de forskellige kategorier. Den eneste, der endnu kan henvises til konkrete resultater, er en vuggestue-gruppe, der kan indvise en vuggestue til 23 børn, nu til den 1.10.)

Kvarteret må karakteriseres som et boligområde med hovedsagelig små lejligheder, der begrænser børnenes samlings- og udfoldelsesmuligheder - samtidig med at det hverken giver dem en rimelig mulighed for at kompensere ved udenlandske lege, endige mulighed for at modtage tilbud om et tilhørsforhold til et antageligt udbud af børne- & ungdomsinstitutioner.

Vor og denne anmodnings alvor begriber, når man sammenholder foranstående oplysninger om kvarterets fysiske kvaliteter, med den foreliggende viden om dets indflydelse på de børns psyke, hvis opvækststede er det.

Vi har - som omtalt i telefonen - søgt efter huse og/eller velegnede arealer, først her i kvarteret, siden - og sideløbende hermed - i Københavns omegn, i herved 3/4 år. Kvarterets muligheder begrænses især af vanskeligheden ved at skaffe tilstrækkeligt og velegnet udenlandske legearealer. Omegnskommuners muligheder begrænses især af disse byplanvedtægter, der i snævert forstand tilgodeser lokale interesser, samt de deribonede parcelhussejeres frygt for værdiforringelse, som følge af etablering af en børneinstitution i deres nærhed.

Når vi ser os nedadgået til at fortsætte med at lede her og i den nærmere omegn, frem for at søge ud i landkommuners, hænger det sammen med de hensyn vi må tage til den tid, der medgår til børnenes daglige ud- og hjemture, der helst skal være relativt korte.

Når vi derfor hermed anmoder Dem om at tilbyde os en mulighed for at etablere en udflytterbørnehave i Deres distrikt - det være sig i form af et jordstykke i eller op til skov, med eller uden hus, til leje (f.eks. 25 år) eller til købs - så er det af foranstående grunde, parret med ønsket om at tilbyde børnene og de pædagoger, der skal arbejde på institutionen, så gode, smukke og hensigtsmæssige betingelser, som det er muligt at fremskaffe.

Institutionen vil blive etableret og drevet, samt godkendt som tilkudsberettiget, selvejende institution efter reglerne i lov om Børne- & Ungdomsforvaltningens § 2 og 65, 66 m.v.

Den daglige drift vil blive tilrettelagt af pædagogerne og bestyrelsen i fællesskab. Pædagogerne skal være de pædagogiske ledere, men de og forældrene skal udvikle de pædagogiske normer i fællesskab. Institutionens bestyrelse kommer til at bestå af forældre til de på ethvert tidspunkt i institutionen værende børn, samt muligvis et medlem, der er udpeget af det sociale udvalg i København.

Institutionens base (samlingstødet), bliver etableret her i kvarteret, hvorfra og -til børnene vil blive transporteret i en bus.

Institutionen vil blive normeret til mellem 30 og 40 børn, med hjemsted i Røde Rose.

Bygningens grundareal retter sig efter børneantallet, og vil - alt efter forholdene - komme til at ligge et sted mellem 180 og 240 m².

Tilbyde De os en grund uden hus, vil det hus, vi etablerer, sandsynligvis blive leveret af Dansk Skurvognfabrik, som elementbyggeri på fast sokkel, med en beklædning, som De vil kunne acceptere. Eventuelle tilslutningsproblemer mener vi må kunne løses med moderne, evt. elektriske hjælpemidler.

Det udenlandske legeareals størrelse afhænger af de muligheder børnene og pædagogerne kan få for at færdes udenfor det. Kan de således gå og lege i skoven, behøver institutionens udenlandsareal ikke at være stort. Til orientering kan vi oplyse, at vi har forhandlet om parceler, der var mellem 2 og 3000 m², hvor der ikke var umiddelbar adgang til andre arealer end institutionens.

Hvadover skal oplysningen om, at institutionen skal benyttes ca. 7 timer dagligt, alle ugens dage m.u.a. lørdag og søndag, vist kun mangle. Har De imidlertid brug for andre eller supplerende oplysninger, giver vi dem gerne.

I håbet om en god modtagelse og et positivt resultat, beder vi Dem om at lade os høre nærmere så snart som muligt, samtidig med at vi sender Dem de venligste hilsener.

For bestyrelsen

Annelise Larsen
Mimersgade 9
2200 København N.
Tlf.: TA 1496.

PS: Et eventuelt skriftligt svar bedes af praktiske grunde venligst sendt til adressen Mimersgade 9. Foretrækker De at kontakte os over telefonen, kan De træffe mig på mit telefonnummer, eller Flemming Rinds telefon 29 59 95.

27b

27c

Rede Rose / Bestyrelsen for børnehavergruppe nr. 1.
 v/ Annalise Larsen, Mimersgade 9 st., 2200 N, Ta 1496.

Direktoratet for Statskovbruget,
 Strandvejen 863,
 2930 Klampenborg.

Nørrebro d. 27/4/72.

Vedr. Anmodning om tildeling af etableringsmulighed for Udflytterbørnehave.
 Med henvisning til samtaler og brevveksling med Statskovrider Poul Petersen, Farum distrikt, der så en mulighed for at hjælpe os, men først i forbindelse med en noget urvis fremtidig reduktion af arbejdsstyrken, samt samtaler med Naturfredningsforeningen, der kunne oplyse os om de muligheder der måske var for at vi kunne komme i betragtning i forbindelse med de opkøb som Direktoratet p.t. foretager i Strandvejskvartererne og andetsteds, anmoder vi Direktoratet undersøge de muligheder for at hjælpe os, så vi kan etablere en udflytterbørnehave, ved at tilbyde os 1) et jordstykke i - eller op til en skov, med eller uden hus, til leje eller til købs, i et af de distrikter der ligger i Københavns nærmere omegn, eller 2) leje af en af de ejendomme, som Direktoratet enten har - , er ved - eller agter at købe i Strandvejskvartererne eller andetsteds i Københavns nærmere omegn.

Vi - ansøgerne - er forældre og beboere i kvarteret Rede Rose, byområdet mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og Godsbanen. Her er en stor del af beboerne gået sammen, for i fællesskab at råde bod på kvarterets mangler. Vi repræsenterer den del af beboerne, der søger at hjælpe os selv og børnene i 3 til 6 års alderen, med etableringen af en udflytterbørnehave.

Når vi anmoder Dem om at hjælpe os, er det fordi vi mener, at det De vil kunne tilbyde os er velegnet, og fordi vi er blevet tvunget til det af flere omstændigheder. Først og fremmest af betingelserne i det kvarter, hvori vi bor, Rede Rose. Vi vedlægger en beskrivelse af det som bilag nr. 1. Heraf fremgår, at det ikke kun mangler de mest elementære udfoldelsesmuligheder, men også er så underforstået med substitutter i form af institutionsudbud, at behovet herfor ikke kan diskuteres.

Dermed har det vist sig umuligt at fremskaffe etableringsmuligheder i kvarteret, hvor muligheden for ordentlige forhold foreligger, inden for de første år. Efter det blev klart for os, har vi koncentreret os om de muligheder som omegnskommunerne kunne "tilbyde" os til etablering af en udflytterbørnehave i henved et år. Her har det vist sig, at deres byplanvedtægter i snævrere forstand tilgodeser lokale interesser, medens landsbyggeoven, landszonebestemmelserne og eksisterende eller projekterede dispositionsplaner på den anden side forhindrer os i at etablere os "på landet".

2

Vi er klar over, at det De kan tilbyde os, ikke kun kan være omfattet af de samme bestemmelser, men også kan være omfattet af fredningsbestemmelser. Vi har imidlertid grund til at tro, at vi kan have held med os, deraf De tilbyder os en mulighed. Kæmpelvis kan vi henvise til de institutioner der er under etablering i Statskovrider Laumann Jørgensens distrikt, og alle de fritidshytter der bliver brugt til de samme formål trods deres uegnet, samt til de positive udsagn vi har fået fra Fredningsplanudvalget, et par Fredningsnæv, Naturfredningsforeningen og - dog med noget forbehold - fra Københavns Byudviklingsudvalg.

Den institution vi anmoder Dem om at give os mulighed for at etablere, vil blive etableret og drevet, samt godkendt som tilkudsberettiget selvejende institution, efter reglerne i lov om Børne- & Ungdomsforørgens § 2 og 65, 66 §.v.

Den daglige drift vil blive tilrettelagt af pædagogerne og forældrene i fællesskab. Pædagogerne skal være de pædagogiske ledere, men de og forældrene vil udvikle de pædagogiske normer i fællesskab.

Institutionens base (samlingstedet) vil blive etableret her i kvarteret, og herfra og -til, vil børnene blive transporteret i bus.

Institutionen vil blive normeret til mellem 30 og 40 børn, med hjemsted i Rede Rose. Bygningernes grundareal retter sig efter børnetallet (eller omvendt), men vi regner med et areal på mellem 180 og 240 m². "I tilbyder De os en grund, vil det hus vi etablerer blive leveret af "Danak Skurvognsfabrik", som elementbyggeri med en beklædning de vil kunne acceptere. Eventuelle tilslutningsproblemer mener vi vil kunne løses med moderne, eventuelt elektriske hjælpemidler.

Det udenders legeareals størrelse vil afhænge af de muligheder børnene har for at kunne færdes uden for det. Til orientering kan vi oplyse, at vi har forhandlet om parceller, hvor der ikke var umiddelbar adgang til andet, der var mellem 2 og 3000 m² store.

Herudover skal oplysningen om, at institutionen skal benyttes ca. 7 timer dagligt m.u.a. lørdag og søndag, vist kun mangle. Har De imidlertid brug for andre eller supplerende oplysninger, giver vi dem gerne til Dem.

I håbet om en positiv modtagelse og et heldigt udfald, beder vi Dem om at lade os høre nærmere så snart som muligt, samtidig med at vi beder Dem modtage vore venligste hilsener.

For bestyrelsen

Annalise Larsen

Vedlagt 1 bilag om forholdene i Rede Rose.

28a

 DIREKTORATET
 FOR STATSKOVBRUGET
 STRANDVEJEN 863 - 2930 KLAMPENBORG
 TELEFON (0) 43 11 64

Til Rede Rose,
 Thorsgade 7 o.g.
 2200 København N.

Dato ud.	Dato afleveret	Vort Journalnr.	Dato
	29/3 72	Di. 773	19. april 1972

Udflytterbørnehaver.

I anledning af Deres henvendelse til direktoratet, herunder Deres skrivelse af 29. f. m., og under henvisning til førte telefonsamtaler, skal man oplyse, at direktoratet ikke mener, at der for tiden er boliger, der kan tilbydes Rede Rose til etablering af udflytterbørnehaver.

Direktoratet har i de senere år i Nordsjælland stillet ejendomme til disposition for forskellige sociale formål, herunder den tidligere restaurant Bøndernes Hegn og Petersborggård i Vestskoven til brug for udflytterbørnehaver for børn i Københavns kommune. Man har for tiden ikke yderligere ejendomme, der kan tilbydes og skal oplyse, at skovrideren for Københavns distrikt, der herfra er anmodet om en udtalelse, har oplyst, at Herstedernes kommune forlængst har anmodet distriktet om at måtte komme i betragtning ved kommende ledighed af bygninger, der egner sig for børnehaver for Herstedernes kommune.

Skovrideren for Farum distrikt har oplyst, at der evt. ved ledighed kan disponeres over et hus i Gånisse Eget. Dette hus, der er i en meget dårlig stand og kun har et gulvareal på ca. 130 m², vil imidlertid neppe være egnet til det ønskede formål, og da det er beliggende i landzone og på fredskovspligtig grund, kan der ikke forventes mulighed for at udvide og modernisere dette. Med bemærkning, at det pågældende hus endnu ikke er ledigt, skal man oplyse, at direktoratet er indforstået med, at Rede Rose foretager en besigtigelse af huset sammen med skovrideren for Farum distrikt, til hvem De også har rettet henvendelse direkte.

H. Frølund.

J. Vestergaard.

STATSKOVBRUGET 1980

29

BOLIGMINISTERIET

TELEFON (0) 11 02 01

SLOTSHOLMSGADE 11

1255 KØBENHAVN K. Øst 13

/AL

6.k.t.j.nr. 61-101-72

Rede Rose,
 Bestyrelsen for udflytterbørnehaver
 nr. 1,
 Thorsgade 7,
 2200 N.

I skrivelse af 29. marts 1972 har "Rede Rose", bestyrelsen for børnehavergruppe nr. 1, påklaget et af byudviklingsudvalget for Københavns-egnen i skrivelse af 3. marts 1972 meddelte afslag på ansøgning om etablering af en udflytterbørnehave i de eksisterende bygninger på ejendommen matr.nr. 2 1, Særummedre by, Særum sogn, idet bestyrelsen samtidig har rejst forskellige principielle spørgsmål om udflytterbørnehaver.

Ejendommen er i henhold til lov nr. 315 af 18. juni 1969 beliggende i landzone.

Af en over sagen fra byudviklingsudvalget indhentet udtalelse af 23. august 1972 fremgår det, at ejendommen er en afhændet til anden side, og at den konkrete sag herefter efter byudviklingsudvalgets opfattelse må anses for bortfaldet.

I denne anledning skal boligministeriet meddele, at man for så vidt angår den konkrete klagesag efter det i sagen nu oplyste betragter klagen som bortfaldet.

Under henvisning til de af bestyrelsen rejste principielle spørgsmål om bl.a. placering af udflytterbørnehaver, skal man meddele, at de rejste spørgsmål ikke kan besvares generelt, idet afgørelsen af, hvorvidt en udflytterbørnehave eller anden institution vil kunne tillades opført eller indrettet i landzonen, må afgøres helt konkret i hvert enkelt tilfælde.

Ministeriet vil imidlertid have bestyrelsens henvendelse i

28b

30a

2.

erindring ved de kommende overvejelser angående udsendelse af cirkulære om administration af zone-loven.

Til bestyrelsens orientering skal man meddele, at byudviklingsudvalgets sekretariat i anledning af de af bestyrelsen rejste generelle spørgsmål vil være villigt til at indbyde bestyrelsen til en orientering om udvalgets opgaver i almindelighed.

Det tilføjes, at boligministeriet, såfremt det ønskes, vil deltage i et sådant møde.

Man forventer herefter at modtage meddelelse om, hvorvidt bestyrelsen ønsker et møde.

P. M. V.
E.B.

Eil Sørensen

Røde Rose / Bestyrelsen for børnehavergruppe nr. 1.

v/ Annalise Larsen / Mimersgade 9 / 2200 N.

Statskovrider Poul Petersen for Farum distrikt, Direktoratet for statskovbruget og Stenlæse kommune har givet os tilladelse til, og ammodet Boligministeriet ved Byudviklingsudvalget for Københavnsgene om at tillade os, at etablere en udflytterbørnehave for dette kvarters, "Røde Rose's" børn i "Lerbakkehus", en tidligere funktionærbolig i skoven Ganløse Eged, Stenlæse kommune, matr. nr. 106 i Ganløse by & sogn - og Boligministeriet imødeser en hurtig afgørelse med et for os positivt udfald.

Nu er der altså tale om et konkret projekt, der vil blive etableret, sandsynligvis inden for et halvt år, og give de børn, som skal være der, og de pædagoger, som skal arbejde der, de bedst mulige betingelser (se bilag 2 og 3).

Vi er godt igang med skitseprojekteringen, men har ikke villet vente med at give Dem disse oplysninger, til dette arbejde er afsluttet og Københavnsgene samt Socialstyrelsen børne- & ungdomsforsørgens formelle godkendelser foreligger. Denne procedure kan trække ud, og vi mener oplysningerne er af væsentlig betydning, når De skal vurdere vores ansøgning.

Det siger sig selv, at vi vil tilsænde Dem projektet og det økonomiske overslag, når arbejdet er afsluttet, og godkendelserne, når de foreligger.

Her kan vi kun orientere Dem om: at der er mindre end 1/2 time buskørsel til ejendommen,

- at det indvendige opholdsareal fordeler sig på et stuehus og et udhus, og udgør ca. 150 m²,
- at det udendørs legeareal fordeler sig på et åbent areal og en skov-have med direkte adgang til skoven, og udgør ca. 1700 m²,
- at vor andel, jvf. vedlagte bilag nr. 4, vil udgøre ca. 50.000 kr., og, at dette er det beløb vi beder Dem hjælpe os helt eller delvist med,

30b

2

- at den støtte vi hidtil har modtaget, beløber sig til 500 kr. fra LK-NES-Fondet, til 1.000 kr. fra Hanna Adlers Børnesagelegat, og til 2.000 kr. fra Antikvar Carl Julius Petersens Hjælpefond, eller ialt 3.500 kr. Pengene er modtaget d. 9/2/72, d. 26/4/72 og d. 27/9/72, og står uberørt i Sparekassen.

- at vi forventer, at vi kan gennese ombygningerne og indretningerne, så institutionen kan tages i brug senest maj 1973.

Vi håber, De vil hjælpe os. Ger De det, kan De imødesee dokumentation for, at pengene bliver brugt til formålet, samt vente et revideret regnskab og tak.

Hvad supplerende oplysninger angår, står vi ganske til Deres disposition.

Med venlige hilsener, på en del af børnene i Røde Rose's vegne

<i>Leders Thomsen</i>	Orethe Haagerup	Laila Johansen
<i>Birgit Kovang</i>	Jørn Thomsen	Lillian Toftsborg
<i>Birgit Thomsen</i>	Keld Madsen	Jens Haagerup
<i>Flemming Rind</i>	Kirsten Ganet Nielsen	Annalise Larsen
<i>H. Rind</i>		ta. 1496

Vedlagt: eet revideret bilag nr. 1, samt bilagene nr. 2, 3 og 4.

31b

31a

Røde Rose / Bestyrelsen for børnehavergruppe nr. 1.

v/ Annalise Larsen / Mimersgade 9 / 2200 N.

Ansøgning om støtte, til dækning af foreldreandelen ved etableringen af en godkendt og tilskudsberettiget selvejende udflytterbørnehave, "Lerbakkehus" i Ganløse Eged, med base og samlingssted i kvarteret "Røde Rose" på Nørrebro.

Her i "Røde Rose", kvarteret mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og Godsbanen, er en stor del af os, beboerne, gået sammen om i fællesskab at råde bod på kvarterets mangler. Vi repræsenterer den del af beboerne, der søger at hjælpe børnene i børnehaveralderen.

Som dokumentation for dette initiativ nedvendighed og alvoren bag denne ansøgning om hjælp, vedlægger vi en beskrivelse af de fysiske forhold, der er af væsentlig betydning som opvækstbetingelser for dette kvarters børn og unge (se bilag nr. 1.)

Heraf fremgår, at "Røde Rose" ikke kun mangler de mest elementære udførelsesmuligheder, men også er så svært underforåret med substitutter i form af institutionstilbud, at behovet herfor ikke kan diskuteres.

I den sammenhæng ser vort initiativ beskedent ud, men man forstår, at etableringen løser mange menneskers dagligt tilbagevendende, helt elementære problem med overblikket at finde børnene et passende sikkert opholdssted, samt opfylder mange børns helt elementære krav på rimelige opvækstbetingelser.

Vi havde gerne ammodet Dem om støtte til etablering af en almindelig børnehave i kvarteret, men det har ikke været os muligt at finde en passende tom eller bygget parcel, endelig et lejemål med tilstrækkeligt udendørs legeareal.

Vi arbejder stadig på at realisere dette ønske, men har indset, at det kan få lange udsigter med at realisere det, og startede derfor også arbejdet med mulighederne i omegnsskummerne. Der har vi villet skaffe børnene de bedste, det kunne indebære i form af mere plads, friere og grønne omgivelser, samt friere luft. Alt dette er der de bedste betingelser for i "Lerbakkehus" (se bilag 2 og 3.)

"Lerbakkehus" har tidligere været bolig for en funktionær i Farum statskovsdistrikt. Ejendommen ligger i skoven Ganløse Eged mellem Ganløse og Bastrup, og giver med sine 150 m² indvendige opholdsareal, og sine 1700 m² udendørs tillige, med direkte adgang til skoven, de bedst mulige betingelser for de 25 børn, den herefter kan rumme, og for de pædagoger, som skal arbejde der.

31c

Vi er godt i gang med skitseprojekteringen, men vil ikke udsætte denne hen-

Sagen stiller sig i skrivende stund således, at ejendommen er ved at blive

Når dette svar fra Boligministeriet foreligger, regner vi med at have afslut-

Det siger sig selv, at De kan indeste modtagelsen af vort skitseprojekt og

Når kan vi kun anmode Dem om hjælp til etableringen af institutionen, og for-

Hvad den økonomiske byrdefordeling mellem de private initiativtagere (os),

Heraf fremgår, at vor andel vil udgøre ca. 50.000 kr., og det er denne sum vi

Foreldreandelen er af en så betragtelig størrelse, at vi ikke har nogen mulig-

Den støtte vi har modtaget hidtil, beløber sig til 500 kr. fra LK-NES-Fondet,

Vi håber, De vil hjælpe os. Ger De det, kan De indeste dokumentation for,

Det er sagt ovenfor, hvorfor vi ikke kan fortælle Dem om detaljerne i projek-

Derfor er vi - underkrevne - kun en midlertidig bestyrelse. Efter etablerin-

Hvad supplerende oplysninger angår, står vi ganske til Deres disposition.

Med venlige hilsener, på en del af beboerne i "Røde Rose"'s vegne

Grethe Hågerup
Jørn Thomsen
Keld Madsen
Kirsten Ganst Nielsen
H. Rind.

Grethe Hågerup
Jørn Thomsen
Keld Madsen
Kirsten Ganst Nielsen
H. Rind.

Laila Johansen
Milan Toftshøj
Jens Hågerup
Annaliese Larsen
Til: 1496

Vedlagt: 4 bilag.

BEKRIVELSE AF DE FYSISKE FORHOLD I RØDE ROSE, DER ER AF VÆSENTLIG BETYDNING

Kvarteret bebos af ca. 14.200 mennesker og er ca. 1 km² stort. Godt 11.600

Hjemmens udfoldelsesmuligheder. Kvarterets beboere fordeler sig på ca.

De udenlandske udfoldelsesmuligheder begrænses til gårdene, gaderne og

Uden for kvarteret er de fleste gaders fortove optaget af biler, hvorfor

Af offentlige legepladser findes der 1. Den er sikkert tiltenkt de større

Et fremt område findes ikke. Mulighederne for at komme til et foreligger

De traditionelle udfoldelsesmuligheder kan således kun beskrives som yderst

Kvarteret har fire vuggestue med tilsammen 106 pladser, der dog højst kan

Kvarteret har tre børnehaver med tilsammen 221 pladser, der dog højst kan

Kvarteret har en fritidsklub og et fritidshjem med plads til henholdsvis

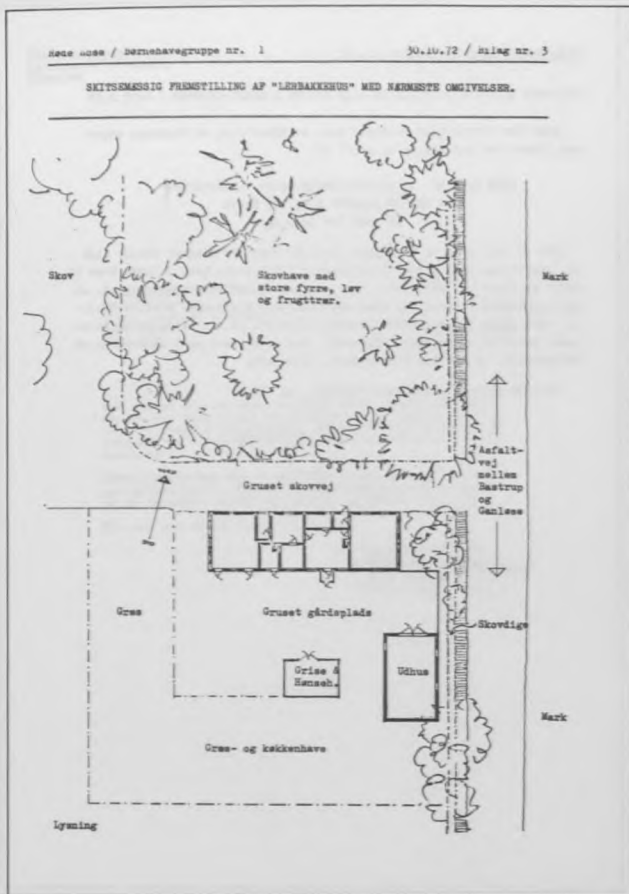
Kvarteret har en ungdomskole med plads til max. 150 børn. Her er det al-

HERAF FREMGAAR, AT DE ELEMENTARE UDFOLDERMULIGHEDER ER LIGE SÅ BEKRÆFT

Dette er ikke sætlet for at forarg, men fremstillet i håbet om, at De

"LERBAKKEN"

31h

REGULERING FOR FORLØBET AF ØKONOMISKE ANDELSTYRELSES EFTER UDFLYTTERTERMENHAVEN "LERBAKKEHUS".

Reglerne for den økonomiske byrdefordeling mellem indflytternes og det offentlige, ved oprettelsen af en selvstændig institution under børne- & ungdomsforvaltningen, retter sig især efter § 74 i Lov om børne- & ungdomsforvaltning, samt den praktiske statens og de enkelte kommuner følger.

Lovent inventar vil indgå i institutionsoprettelsen og drift. Disse hovedgrupper underdeles igen i undergrupper. Tilskuddene til institutionsoprettelsen opdeles således i tilskud til 1) køb og ombygning af en ejendom eller indskud i- og ombygning af lokaler, samt i tilskud til 2) institutions indretning med læst inventar.

De vi foreslår kan købe "Lerbakkehus" eller de lokaler, hvori samlingstedet skal indrettes, skal det blot nævnes til orientering, at reglerne her er, at indflytternes skal yde 2,7% af købs- eller bygge- og ombygningsudgifterne indtil 1. april 74, herefter de skal betale 5%. Hvad tilskudsreglerne til indretningen med læst inventar angår, retter de sig lige som nedskrevne efter antallet af de børn, som institutionsoprettelsen omfatter.

"Lerbakkehus" skal læses og ombygges fra beholdes med stald i stedet, samt garage og redskabsrum i udhuset, til en betegnelse med 25 børn, fordi dette antal svarer til de normer, som er fastlagt herfor. Ombygningen skønnes at beløbe sig til kr.: 100.000, og der er ikke tale om indskud.

Reglen er, at staten og kommunen deles om tilskuddene, så fordelingsandelen bliver 50%. Herefter bliver vor andel af dette kr.: 50.000. Hvis ejeren vil påtage sig ombygningen, skal vi ikke betale det, da denne del af etableringsomkostningerne så skal betales over besættelse og driftstilskuddene. Denne mulighed for at nedbringe etableringsudgifterne foreligger ikke her, da Direktoratet for statskontrollen ikke kan påtvinge sig opgaven.

Samlingsstedet skal også læses og ombygges fra forrensning til opbeholdsted for 25 børn i og til 4 timer dagligt og meddelte for deres formål og pædagogiske i institutionen. Der skal forhandles om det, om vi ønsker ombygningen kan læses for kr.: 20.000, og er af den opfattelse, at det vil blive godkendt. Her er der heller ikke tale om indskud.

Reglen er som ovenfor, at vor andel bliver 50%, herfor vores andel til dette bliver kr.: 10.000. De ejeren af denne ejendom påtvinger at stå for ombygningen, er der mulighed for, at vi ikke skal udråde dette beløb.

Vores andel af ombygningsudgifterne kommer herefter til at ligge et sted mellem kr.: 50.000 og kr.: 56.000.

"Lerbakkehus" skal herefter indrettes med læst inventar. Udgiften herfor er bestemt af den vil udgå til fastsatte normer for, hvad der lægges på stilling til udgifter pr. barn. Socialstyrelsens aktuelle norm for børnehavestrukturer med 25 børn er kr.: 1700,- pr. barn. "Lerbakkehus" skal rumme 25 børn, herfor denne norm skal sættes efter forholdene mellem os. Udgiften til denne del af oprettelsen foreslås derfor at blive ca. kr.: 40.000.

Her er reglen også, at vi skal bidrage med 50%. Derfor vil vores andel af denne del af oprettelsen beløbe sig til ca. kr.: 20.000.

Samlingsstedet skal også læses og ombygges med læst inventar. Denne udgift skal der også forhandles om, om vi ønsker at kunne gennemføre den for ca. kr.: 10.000, og er af den opfattelse, at det vil blive godkendt.

Dette skal vi også bidrage til, med 50%. Derfor bliver vores andel til denne del af etableringen ca. kr.: 5.000.

Vores andel af indretningsudgifterne kommer herefter til at ligge omkring kr.: 15.750.

HERAF FØRER, AT VOR ANDEL I OPRETTELSEN AF UDFLYTTERTERMENHAVEN "LERBAKKEHUS" - OG DET BELØB, VI BEMER OS PÅ DET TIL - ER ENDELIGT TIL AT LIGGE ET STED MELLEM KR.: 45.750 OG KR.: 51.750.

31i

v/ Anders Thomsen, Baldersgade 63, 2200 N.

Egmont H. Petersens Fond,
Legatudvalget,
Vognmagergade 7,
1120 København K.

Nørrebro den 16/2/73.

Vedr. vor anmodning om støtte til forløbsdelen ved etableringen af udflytterbørnehaven "Lerbakkehus" af 7.11.72 og Deres besvarelse af 9.11.72, samt vores skrivelse af 31.12.72.

Vi beklager, at det endnu ikke har været os muligt at få godkendt etableringen af udflytterbørnehaven endeligt. Nedenfor redegør vi for den aktuelle situation, og beder Dem om en mindre udsættelse af Deres endelige vurdering.

Københavns kommune har taget foreløbig stilling til etableringen. Det skete på et møde mellem Direktør Henrik Jespersen, Kontorchef Søren Korngård, Kommunens pædagogiske konsulent Balth Toft, Stadsarkitekt Agner Christoffersen og os. Udfaldet var positivt. Etableringen vil blive godkendt på betingelse af, at 1) udflytterbørnehaven bliver normeret til 25 børn, og altså ikke til 20 som Socialstyrelsens pædagogiske afdeling anbefalede, samt 2) at samlingsstedet i kvarteret bliver udnyttet til andet formål i dagtimerne, og endelig 3) at staten ved socialstyrelsens byggeafdeling godkender etableringen.

Disse betingelser har på den ene side betydet, at etableringen bliver mere belastende for os, end vi har skønnet i vores ansøgning til Dem. På den anden side har de medført en forsinkelse af godkendelsesproceduren derved at Socialstyrelsens byggeafdeling ikke har set sig i stand til at mødes med os, uden ved kommunens mellemkomst, og der har bl.a. Kontorchef Søren Korngårds midlertidige sygdom forårsaget en udsættelse af behandlingen.

Til foreløbig orientering om den del af etableringen der vedrører "Lerbakkehus" kan vi fortælle, at vores forventning om en enkel men forvarlig ombygning og indretning af bygningerne ikke har kunnet opfyldes for de i ansøgningen ang. 140.000,-kr. Som projektet er nu, efter forhandlingerne med alle andre instanser end den sidste,

Socialstyrelsens byggeafdeling, udgør omkostningerne (båndværker-entreprisen incl. moms og teknikerhonorarer, samt udgifter til læst inventar og udersere legeplads til 25 børn) ca. 312.000,-kr., hvoraf vores andel vil være ca. 33.600,-kr.

Tegningerne til dette projekt og målkriterier af de nuværende forhold vedlægges. Projektet er for øjeblikket til behandling hos Københavns stadsarkitekt. På grund af de玫瑰de begrænsninger det er blevet mødt med, og på grund af, at projektet nu opfylder alle de krav myndighedernes har stillet til det, sammenholdt med deres foreløbige vurdering af, at det overholder tidligere ombygningssejers kvadratmeterpriser pr. barn, er der god grund til at forvente, at godkendelsen ikke vil være betinget af større ændringer.

Hvad samlingsstedet i kvarteret angår, har vi set os nødsaget til at gå i forhandling med ejere af andre og mere kostbare lokaler, p.g.a. kravet om, at lokalerne også skal udnyttede af andre end "udflytterbørnene" i dagtimerne. Det er muligt, at vi kan få ejeren til at stå for omkostningerne i forbindelse med ombygningen. Hvis dette ikke lykkes, vil der blive tale om et væsentligt større bidrag fra os, end de i ansøgningen nævnte 20.000,-kr.

Hvad denne del af projektets indretning med læst inventar angår, skal det formentlig indrettes efter 20 børns ophold, eller for 34.000,-kr., hvoraf vor andel vil udgøre 10.200 kr. Hvad udgiften til legeplads angår, kan der herudover blive tale om at betragteligt beløb.

Hvad vores økonomiske situation angår, er det med glæde vi kan meddele Dem, at vi siden vores ansøgning til Dem, ud over Deres venlige svar, har modtaget 1000,-kr. fra Fabrikant Chas. Ottenss Fond og 500,-kr. fra Carl Schejler og Bastrop legat, samt lovning på 50.000,-kr. fra Københavns Rundskudsgade og 50.000,-kr. fra A.P. Møller og Bastur Chaastine Mc-Kinney Møllers fond til Almens formål, når myndighedernes godkendelse foreligger og det offentlige tilskud således er sikret.

Sammen med de 3.500,-kr. vi havde modtaget d. 7.11.72 har vi således modtaget midler - eller tilgange om støtte til etableringen af "Lerbakkehus" på til sammen 105.000,-kr. Heraf er brugt 760,-kr. til kopiering og annoncering efter pædagoger.

Da vi bad Dem om at hjælpe os helt eller delvist med en forældreandel på 50.000,-kr., var vi i god tro konfrontationen med de dagsaktuelle forhold og myndighedernes betingelser har bragt andelen op på ca. 104.000,-kr. + en eventuel ombygningsandel af ukendt størrelse til en institution for yderligere 20 børn ind i vort projekt til en udflytterbørnehaven.

32a

32b

Det er på denne baggrund vi håber det vil være Dem muligt at udsætte Deres endelige vurdering af vores ansøgning.

Den udsættelse vi anmoder Dem om, vil formentlig ikke blive stor. Kommunen har arrangeret et møde mellem sin og Socialstyrelsens økonomiske og pædagogiske afdelinger samt os til den 23.2.73. På dette vil retningslinierne for samlingsstedets økonomi blive så fastlagt, at vi kan gå i forhandling om lejemål, ombygning og drift m.v., og hvad "Lerbakkehus" angår, vil vi kunne iværksætte arbejdet med indhentning af tilbud fra håndværkerne, fordi detaljprojekteringen er iværksat.

ette betyder, at vi - om alt går vel - kan give Dem en ordentlig redegørelse for de ændrede betingelsernes økonomiske konsekvenser medio marts dette år.

Med de venligste hilsener
p.b.v

Flemming Rinde.

Vi beder Dem bemærke vores adresseforandring. Den skyldes, at Annalise Larsen har overdraget sin prokura til Anders Thomsen pr. 1.2.73 på grund af sin flytning fra kvarteret.

vedlagt: 1 målskitse og 1 tegning af projektet i lyskopi.

Rede Rose / Bernehavegruppe nr. 1. 5/1/73.

TIL RØDE ROSE 1's FORÆLDRE OG ALLE AKTIVE I ANDRE GRUPPER I RØDE ROSE

Skal det første kuld forældre have mulighed for, at bestemme noget med hensyn til indretning og drift af:

RØDE ROSE NR. 2, UDFLYTTERBERNEHAVEN "LERBAKKEHUS"
I SKOVEN GANLØSE EGED VED FARUM
så skal det være nu!

Der er kun to af os i gruppen, der har brug for pladser derude lige nu. Derfor kan Du/I enten få en plads til Dit/Jeres barn i "Røde Rose 2" eller en plads på ventelisten nu - men det er under forudsætning af, at Du/I henvender Dig/Jer til Annalise (Larsen), Mineregade 9 st.tv, tlf.: Ta 1496, inden førstkomende Torsdag aften kl. 19.00. Efter dette tidspunkt giver vi de ventelisteledere, der er skrevet op i bernehaven på Baldergade, og som bor i Røde Rose, tilbuddet.

Kærlige hilsener fra Bernehavegruppe nr. 1.

Rede Rose / Bernehavegruppe nr. 1. Den 12/1/73.

Kære Annalise

Vi henvender os til dig fordi vi har fået oplyst, at du venter på en bernehavemplads og bor samme sted som os, i kvarteret Røde Rose, gennem Annalise Larsen. Ud over til dig, henvender vi os hermed til Anders Thomsen, samt forældrene i de andre aktive grupper og institutioner i Røde Rose (kvarteret mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og Godsbanen).

Når vi gør det, er det for at fortælle at vi nu er så langt, at vi kun mangler en godkendelse før vi kan gå i gang med indretningen af en pragtfuld udflytterbernehavn til 20 børn fra vort kvarter, i en stråtekt idyl, "Lerbakkehus" i en skov ved siden af Farum, Ganløse Eget.

Her kan I ved at sige til nu, enten få jeres børn ind eller på venteliste. I vil blive skrevet op i den rækkefølge I siger til, men de enkelte børns optagelsestidspunkt vil også være bestemt af børnesammensætningen på listen, og altså også under hensyntagen til de enkelte børns køn og alder. Når I siger, at I gerne vil plads derude, enten med det samme eller på ventelisten, tager vi det for en given ting, at I så også vil være med til at gennemføre den sidste del af oprettelsen med os.

Kort fortalt er forhistorien, at vi, en kreds af forældre fra kvarteret havde brug for bernehavempladser, som vi ikke kunne fremskaffe, hvorfor vi gik sammen om, at skaffe os og andre i kvarteret en selv. Grundet forskellige omstændigheder viste det sig imidlertid meget svært at skaffe os en her i kvarteret, og lige så svært at lave en udflytterbernehavn for kvarterets børn. Tingene trak i langdrag, og i mellemtiden ændredes gruppen, idet nogle af os flyttede, medens andre opgav eller fandt andre løsninger. Først for nylig begyndte resultaterne af det store forarbejde at vise sig.

Hvad "Røde Rose 2, Lerbakkehus" angår, mangler vi som nævnt kun en godkendelse, før kvarteret har en nyoprettet, godkendt og tilskudsberettiget selvejende institution. Forskellen mellem denne og andre institutioner består i, at der som følge af vort initiativ ikke skal være andre som skal bestemme der, end forældrene til de børn der bruger den, og de pædagoger som skal arbejde der.

Det plejer også at være sådan, at man skal betale for en del af oprettelsen og indretningen over driften af institutionen, når der er tale om en selvejende institution for børn. Dette bliver imidlertid

ikke tilfældet her, fordi vi har skaffet os et sted mellem 55.000 og 80.000 kr fra forskellige fonds, og det vil efter alt at samme kunne dække de udgifter vi skal påtage os i forbindelse med ombygningen og indretningen af "Lerbakkehus" og basen her i kvarteret. Vi forudsætter altså, at vi ikke behøver at låne, og altså heller ikke belaste hverken vores eller de kommende forældres budgetter.

Vi regner med, at institutionen kan tages i brug til Maj dette år, og bortset fra det sidste godkendelsesår er der således kun det sjove tilbage. Dette vil bestå i, at træffe beslutning om hvordan institutionen skal indrettes og udstyres i detaljer, at få truffet bindende aftaler med håndværkerne, samt få styr på snakken med hinanden og pædagogerne om, hvordan det skal være at være i bernehaven.

Det er på denne baggrund, og i lys af den situation vi nu står i, hvor der kun er to af os i gruppen der har brug for en plads til vore børn lige nu, at vores tilbud til Jer om plads, samt vores opfordring til Jer om at være med til at bestemme skal ses.

Hvis Du gerne vil have en plads derude nu, eller en plads på dens venteliste, er t være med til at gennemføre den sidste del af arbejdet, skal Du hurtigst muligt henvende Dig til Annalise (se nedenfor). Hun kan også fortælle om, hvordan vi har tænkt os, at vi kan organisere den sidste del af arbejdet. Sævanen er, at vi holder møde en gang om ugen på skift hos hinanden, og så hjælpes om, at udføre beslutningerne derfra til næste møde.

Venlige hilsener fra os, i kvarteret Røde Roses bernehavegruppe.

Annalise Larsen

F.G.V.
Annalise Larsen,
Mineregade 9, st.tv.,
2200 N,
tlf.: Ta 1496.

P.S.: Den 2.januar er der startet en "babysitterordning", som bygger på at vi hjælper hinanden med børnepassningen i en af kvarterets institutioner, Vuggestuen Røde Rose 1 - som forældrene og pædagogerne har stillet til rådighed for formålet.

Denne ordning kan Du også få mere at vide om hos Annalise. Det kan jo være, at Du også kender til problemet med at ville være to steder på en gang.

KØBENHAVNS BUNDSKULDAG
 Gammel Strand 44 B. 122 København K
 NØRRA 15-6

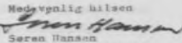
Den 5/2-1973

Bestyrelsen f. Institutionen
 "Røde Røde",
 v/frau Annalise Larsen,
 Mimersgade 9,
 2200 N.

Det glæder mig at kunne meddele "Røde Røde", at Bund-
 skuldagens bestyrelse har bevilget kr. 30.000,- fordelt
 over to rater à kr. 15.000,- på regnskabet for 1972 og
 følgende år til etablering af udflytterbørnehaven "Lerbakkehus".

Udbetalingen kan dog først finde sted, når der foreligger
 dokumentation for, at udflytterbørnehaven er sikret,
 og de fornødne offentlige midler tilgængelige.

Til den tid herer vi gerne fra Dem.

Med venlig hilsen

 Søren Hansen
 bestyrelsens formand.

Røde Rose / Børnehavegruppe nr. 1.

Den 13.2.73.

Kære

Det har trukket alt for langt ud med, at få arrangeret mødet mellem os - men nu bliver det altså til noget!

Da og alle de andre, der enten skal have plads nu, eller i tiden efter oprettelsen af Røde Rose 2, "Lerbakkehus", inviteres hermed til møde:

TORS DAG D. 22.2.73 KL. 20.00 I MEISBERGERHuset, BALLESGADE 7, DER VIL VÆRE EN PLAKAT VED INDGANGSDØRREN, OM HVOR I HUSET DET BLIVER. DET LIGGER VED NØRREBROGADE, VED SIEN AF DE MIDLERTIDIGE INSTITUTIONER.

Der er det meningen at vi skal lære hinanden lidt at kende, således I får noget ordentlig oplysning om hvordan tingene er blevet til, og om hvordan det ligger med fremtiden. Vi skal også have taget hul på snakken om, hvordan vi skal bestemme os for indretningen af "Lerbakkehus" og samlingsstedet, basen her, samt for hvordan tingene skal foregå når institutionen er kommet i gang - alt så det bliver bedst muligt.

Hvis Da af een eller anden grund er forhindret i, at komme til den aften, vil Da så ikke ringe besked til Annalise? Hun har fået nyt telefonnummer siden sidst. Nu er det 60 77 40.

Med venlige hilsener

P.G.V.

35

36

SOCIAL-OG SUNDHEDSFORVALTNINGEN I KØBENHAVN
 DIREKTORATET F BØRNE- OG UNGDOMSINSTITUTIONER
 NJALSGADE 13 BB/GW
 2300 S

Den 21. august 1973

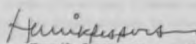
TEL: 3118721 LOKAL NR. 527

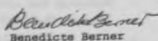
Bestyrelsen for Røde Rose 2,
 v/hr. Anders Thomsen,
 Baldersgade 63 st.th.,
 2200 - N.

Vedrørende indgåelse af lejemål af skovarbejdsstedet "Lerbakkehus",
 Gøllese Eget, Steenløse Kommune.

Under henvisning til førte forhandlinger vedrørende etablering af en udflytterbørnehaven til 20 børn i det tidligere skovarbejdssted "Lerbakkehus", Gøllese Eget, skal man herved meddele, at Børneinstitutionsdirektoratet for sit vedkommende kan godkende, at gruppen Røde Rose II indgår lejemål vedrørende nævnte ejendom med virkning fra 1. april 1973.

Man skal senere tillade sig at vende tilbage til spørgsmålet om endelig godkendelse af planer og finansieringsformer.

 Henrik Jespersen

 Benedicte Berner
 sekr.

SOCIAL-OG SUNDHEDSFORVALTNINGEN I KØBENHAVN
 DIREKTORATET F BØRNE- OG UNGDOMSINSTITUTIONER
 NJALSGADE 13
 2300 S

Den 4. september 1973
 J.nr.B.P. 647

TLP.: 35 7201, lok. 527

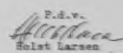
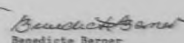
Bestyrelsen for Røde Rose 3
 v/Anders Thomsen
 Baldersgade 63
 2200 Kbh. N.

Vedrørende: Indretning af samlingssted for børnehaven "Lerbakkehus"
 samt etablering af legeplads, Baldersgade 50, 2200 N.

Under henvisning til boligministeriets bekendtgørelse af 23. august 1973 om udsættelse af visse bygge- og anlægsarbejder, der vedlægges i fotokopi, skal man henlede opmærksomheden på, at byggeriet ikke må iværksættes før 1. oktober 1974 med mindre der inden 23. august 1973 er indgået bindende aftale om igangsættelse før den 1. oktober 1974 eller der opnås dispensation i medfør af bekendtgørelsens § 4.

Såfremt aftale om igangsættelse skulle være indgået eller dispensation opnås, bedes dokumentation herfor fremsendt til nærværende direktorat.

Man forbeholder sig isvrigt ret til at vende tilbage til sagen, når der foreligger nærmere retningslinier fra boligministeriet vedrørende bygge- og anlægsstøttet.

P.d.v.

 Rolf Larsen
 eksp. sekr. |
 Benedicte Berner
 sekr.

37

38

*A. P. Møller og Hustru
Christine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal*

København, den 5. dec. 1973.
Kjæmpe, N. 1
T 1001 22 22 24
HR/EG

Rede Rose,
Udflytterbernehaven "Lerbakkehus"
v/ bestyrelsens formand, hr. Anders Thomsen,
Baldergade 63,
2200 - Kbh. N.

Deres brev af 29. f. m. har været forelagt fondens bestyrelse, og uanset de stedfunde væsentlige ændringer i forudsætningerne for bevillingen har bestyrelsen godkendt, at det bevilgede bidrag på kr. 50.000 udbetales.

Der vedlægges kopi af vort brev af d. d. til SEKS's Jagtvejsafdeling.

Vi beklager at meddele, at fonden ikke ser sig i stand til at imødekomme Deres ønske om yderligere støtte til projektet.

Med venlig hilsen
A. P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE MC-KINNEY MØLLERS
FOND TIL ALMENE FORMAAL

v/ *J. Holten-Rasmussen*

J. Holten-Rasmussen

Bilag.

INDENRIGSMINISTERIET

Christiansborg Slotsplads 1, 1218 K. - TEL. (01) 11 69 00 - Giro 12 55 00

København, den 5. dec. 1973

K. KT. J. nr. 1973/1296/0418-4.
(Indes indset ved bevrordet
for den sag)

I et hertil indkommet andragende har bestyrelsen for udflytterbernehaven Rede Rose ansøgt om dispensation fra bestemmelserne i boligministeriets bekendtgørelse nr. 482 af 23. august 1973 om udsættelse af visse bygge- og anlægsarbejder for så vidt angår ombygning i forbindelse med etablering af udflytterbernehaven "Lerbakkehus".

I denne anledning skal man meddele, at indenrigsministeriet på grundlag af de retningslinier, der er fastlagt af det af regeringen nedsatte ministerudvalg vedrørende dispensation fra bygge- og anlægsstoppet, ikke har ment at kunne imødekomme det ansøgte.

F. M. V.
E. B.

K. Holten-Rasmussen
K. Holten-Rasmussen

Bestyrelsen for udflytterbernehaven Rede Rose,
v/ hr. Anders Thomsen,
Baldergade 63, st. th.,
2200 N.

39

- § 1. Den selvvejende institution Rede Rose II er oprettet af beboere i kvarteret Rede Rose, der er beliggende af Tagensvej, Nørrebro, Jagtvej og Godsbanen, har opsamlingssted i Baldergade 65, som er beliggende i kvarteret, og har udflyttersted i Lerbakkehus, Lyngvej 97, Gentofte. Institutionen er anerkendt i udsøfor af lov om børne- og ungdomsomsorg § 65 stk. 1, hvoraf dens rettigheder og forpligtelser fremgår.

FORMÅL

- § 2. 1. Formålet er at skabe en institution, der skal fungere som et supplement til hjemmet, d. v. s. udvikle i fysisk, psykisk og intellektuel henseende, samt give vore børn mulighed for at udvide deres sociale bevidsthed.
2. Endvidere ønsker vi at sikre gennemførelsen af de regel- mæssige helbredsundersøgelser, samt tilstræbe en omsorgs- mæssig rigtig kost.
3. Institutionen skal derfor drives i nært samarbejde mellem forældre og ansatte med henblik på at skabe en fælles hold- ning til gavn for børnene.
4. Der skal med samme formål gennemføres et samarbejde med an- dre institutioner og interessegrupper indenfor området Rede Rose.

BØRNERE

- § 3. 1. Børnehaven er normeret til 20 børn i alderen 3 - 7 år. Der kan kun optages børn med bopæl i Rede Rose.
2. Ved optagelse på venteliste skal forældrene tilbydes et eksemplar af vedtægterne, og orienteres om børnehavens forhold. Ved barnets optagelse skal denne orientering udbygges med et hjemmebesøg af forældre til allerede optagne børn, der skal forklare en de aktuelle forhold og problemer, samt give oplysning om hvilke aktuelle forpligtelser børnehaven har jvf. § 7 stk. 6.

40

3. Der skal føres venteliste. Denne skal føres, men således at der oplys om jævn fordeling m.h.t. alder, køn og social samfundsgruppe.
4. Børn med ansøende i børnehaven, for så vidt disse bor i Rede Rose, har en fortrinnet ved optagelse.
5. Børn, hvis forældre fraflytter området, kan fortsætte i børne- haven.
6. Fællesrådet har i særlige situationer mulighed for at dis- pensere fra stk. 1, 3, 2' punkten og 4.
7. Betaling for benyttelse af børnehaven fastlægges i overens- stemmelse med de af Socialministeriet fastsatte bestemmelser, og forældrene skal påtage sig de solidariske forpligtelser, som institutionen har påtaget sig.
8. Betaling skal ske inden den 10. i måneden.
9. I tilfælde af restancer skal spørgsmålet forelægges økono- migruppen til optagelse på fællesrådet.
10. Udskoldelse skal ske med mindst 1 måneds varsel pr. den 1. eller den 15. i måneden.

LEDELSE

- § 4. 1. Børnehavens øverste myndighed er fællesrådet. Fællesrådets beslutninger træffes af forældre med 1 stemme pr. barn og af ansatte. Beboere i Rede Rose og dertil knyttede institutioners per- sonale har talerret.
2. I overensstemmelse med § 10 har 2 forældre (en fra økono- migruppen og en fra pædagogisk gruppe) udpeget af fælles- rådet underskrifteret på det vedte.
3. Fællesrådet afholdes mindst 1 gang hver 3. måned. Indkaldelse med dagsorden udsendes af økonomigruppen med mindst 8, dog højst 14 dages varsel. Endvidere kan enhver af de ansatte, forældre og venteliste- forældre indkalde til fællesrådet sammen økonomigruppen.
4. Mødet er beslutningsdygtigt når mindst 1/2 af det personale som arbejder med børn og 1/3 af hjemmene er tilstede.
5. Beslutninger er kun gyldige, hvis de er vedtaget af et fler- tal af de stemmeberettigede fremmødte, dog mindst 1/3 af alle stemmeberettigede.

41a

41b

DAGLIG LEDELSE

- § 5. 1. Institutionens daglige ledelse varettes af 2 arbejdsgrupper, hvis kompetence og arbejdsområder er fastlagt af den endelige vedtægt samt af fællesrådet. Dette kan pålægge gruppe særlige specielle opgaver og evt. supplere deres nedensentale til varetagelse af disse opgaver samt evt. give grupperne kompetence til at repræsentere fællesrådet, når opgaverne er veldefinerede og tidsbestemte.
2. Arbejdsgrupperne dannes ved at forældre og pædagoger samt fastansatte nøjagtigt sig på fællesrådet. Hver gruppe skal bestå af repræsentanter fra mindst 3 børn og mindst 1 pædagog eller fast ansat.
3. Iagen kan deltage i mere end en gruppe, og medlemmerne bindes sig for mindst et halvt år, idet fællesrådet dog til enhver tid kan opløse og ændre gruppernes sammensætning.
4. Arbejdsgrupperne skal føre protokol over deres møder og oplysning alle beslutningsforbereder i børnehavnens base.
5. Grupperne skal til enhver tid være fuldtallige og virksomme.

ØKONOMIGRUPPEN

- § 6. 1. Forenden de i § 5 stk. 2 nævnte medlemmer er børnehavnens forretningsfører nedlæs af økonomigruppen.
2. Økonomigruppen skal udarbejde forslag til budget. Gruppen skal indkaldes den pædagogiske gruppe til et forberedende møde, hvorefter budgetforslaget udarbejdes og forelægges fællesrådet til vedtagelse senest den 1. februar hvert år.
3. Økonomigruppen har ansvar for, at budgettet bliver udnyttet og overholdt efter de af fællesrådet vedtagne retningslinier. Gruppen foretager kvartalsopgørelser til fællesrådets godkendelse.
- Evt. budgetændringer skal forelægges fællesrådet til godkendelse.
4. Kautionsforpligtelser skal administreres af økonomigruppen.
5. Gruppen forestår jvf. § 4 stk. 3 indkaldelse til og udsendelse af dagsorden for fællesrådet, bilagt evt. ekstra materiale til belysning af punkter på dagsordenen.
- Indkaldelse sendes endvidere til de øvrige institutioner og interessegrupper i Røde Rose, Fællesrådet, ventelisteformidlere etc.
6. Gruppen har ansvar for optagelse og udsendelse af referat af fællesrådene, også til de i stk. 5 nævnte.

7. Gruppen forestår kontakten til myndighederne, undtagen de i § 7 stk. 8 nævnte.
8. Gruppen sørger for alle ansøgninger til lejnet og familje.
9. Gruppen sørger for forlængelse af lejekontrakt med passende mellemrum.

PÆDAGOGISK GRUPPE

- § 7. 1. Medlemmer er de i § 5 stk. 2 nævnte.
2. Gruppen skal i forbindelse med ansættelse og afskedigelse af pædagoger, reorganisering, sprogterapi, forretningsfører m.v. samtale med disse og udarbejde en kort dagordelse. Denne forelægges fællesrådet til endelig beslutning.
3. I tilfælde af særlig graverende opførsel hos en af de ansatte i børnehaven, kan gruppen straks suspendere vedkommende og gennemføre derefter den normale afskedigelsesprocedure i henhold til lønningeregulamentet o.s.v.
4. Den pædagogiske gruppe forestår i overensstemmelse med § 2 udarbejdelse af forslag angående de generelle pædagogiske retningslinier. Disse forelægges fællesrådet til godkendelse, hvorefter de ansatte har det daglige ansvar for det enkelte barn i overensstemmelse hermed.
- I tilfælde af overensstemmelser mellem forældre og ansatte på en løsning foretages opmærksomhed mellem de direkte implicerede. Spørgsmål af mere generel og principel karakter skal forelægges den pædagogiske gruppe, der udarbejder indstilling og indkalder til behandling på fællesrådet.
5. Gruppen skal forestå udarbejdelsen af planer for børnehavnens politik m.h.t. vedligeholdelse af det eksisterende materiale og lokaler samt udarbejdelse af forslag til nyanskaffelser på oplyst eller fællesrådets initiativ.
- Gruppen har ansvar for udførelse af de af fællesrådet vedtagne retningslinier på ovennævnte områder.
6. Gruppen forestår optagelse af nye børn i overensstemmelse med § 2 stk. 4 og § 3 stk. 2, 3 og 4.
7. Gruppen forestår den daglige behandling af spørgsmål vedr. forholdet til de ansattes fagforhold og arbejdsforhold i øvrigt, samt forholdet mellem de ansatte, forældre og børn.
8. Gruppen skal varetage forbindelsen til andre børneinstitutioner og interessegrupper specielt i Røde Rose til løsning af fællesproblemer samt andre aktiviteter uden for børnehaven, der vedrører børn.

41c

41d

Gruppen varetager i særlige situationer kontakten til myndighederne i pædagogiske spørgsmål.

ÅBNINGSTIDER

- § 8. Børnehaven har åbent hverdage kl. 6 - 18.
Lørdag lukket.
Ud over de sædvanlige helligdage holder børnehaven lukket:
1. maj fra kl. 13
5. juni do. kun ophold i basen
31. dec. do.
24. dec. hele dagen

ARBEJDSFORHOLD

- § 9. 1. De ansatte i institutionen fastlægger deres arbejdsform i overensstemmelse med § 7 stk. 4 med ansvar overfor fællesrådet.
2. De ansatte afholder regelmæssige møder, hvorunder man tilrettelægger det daglige arbejde med børnene og diskuterer børnenes trivsel, personalet og herunder omfattet af deres almindelige tavshedspligt, som dog skal administreres under hensyn til § 2 stk. 3.
3. Regnskabet påhviler børnehavnens forretningsfører. Regnskabsåret går fra den 1. april til den 31. marts. For regnskabsafregning og revision gælder de af socialministeriet fastsatte regler.
4. Føring af dagbog, stamog og venteliste, modtagelse og fordeling af post og indbetalinger og kontorarbejde i øvrigt, påhviler de ansatte med ansvar over for økonomigruppen og pædagogisk gruppe.

KAUTIONSFORPLIGTELSE

- § 10. Alle forældre med børn i børnehaven hæfter solidarisk for evt. optagne lån m.h.t. etableringsomkostninger og lign. Optagelse af lån og andre kontraktlige forpligtelser skal vedtages af fællesrådet efter samme regler som i § 12.

MEDLEGGELSE

- § 11. Ved institutionens nedlæggelse vil disse evt. kunne være et anvendt til det af fællesrådet vedtagne andet børneforarbejde i Røde Rose efter godkendelse af socialstyrelsen.

ÆNDRING AF VEDELETER

- § 12. Ændringsforslag skal vedtages på 2 fællesmøder med mindst 8 dages og højst 14 dages mellemrum. Begge fællesmøder skal være beslutningsdygtige.
- Ændringsforslag skal være trykt i dagsorden som eneste punkt. Økonomigruppen skal sørge for godkendelse fra myndighederne.

afledes vedtaget den 26. maj 1974

41e

41f

Social- og sundhedsforvaltningen i København,
direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne

Njalsgade 13, 2300 København S
Telefon Aata 7201* lokal nr. 404 HR/GW

Den 12. februar 1974
J. nr. B.P. 590

Bestyrelsen for Røde Rose II,
v/formanden Anders Thomsen,
Baldergade 63,
2200 København N.

Vedr.: midlertidig indretning af skovarbejderstedet "Lerbakkehus",

Ganløse Eget, til udflytterbørnehave-----

I anledning af, at bestyrelsen for Røde Rose II i samråd med nærværende direktorat indtil videre har opgivet planerne om en gennemgribende modernisering af det tidligere skovarbejdersted "Lerbakkehus" med henblik på etablering af en udflytterbørnehave til 20 børn, har bestyrelsen ved skrivelse af 20. november 1973 forelagt direktoratet et reduceret projekt vedrørende en midlertidig indretning af ejendommen.

Det er tanken at lade institutionen indrette til 15 børn, idet man ved denne foreløbige ombygning ikke påregner at udnytte arealet fuldt ud.

Ved skrivelse af 15. januar 1974 fra arkitekt Erik Appel oplyses, at udgifterne i forbindelse med ombygningen beløber sig til i alt 65.989 kr., heraf håndværkerudgifter 44.739 kr., idet bemærkes, at arbejder for 52.000 kr. kan indgå i den endelige ombygning af ejendommen.

Monteringsudgifterne andrager 30.768 kr.

Projektet har været forelagt Stadsarkitektens direktorat, der intet har haft at bemærke, ligesom kredslagen i Frederikssund ikke har haft principielle indvendinger mod projektet.

Disse myndigheder har dog lagt vægt på, at den midlertidige institution snarest muligt afløses af en institution, der er indrettet i overensstemmelse med det oprindelige projekt.

....

42a

Endelig har sagen været forelagt direktoratets pædagogiske konsulent, der har godkendt planerne med bemærkning om, at håndvask i børnenes badeværelse kan undværes, da der er vaskerende.

Da spørgsmålet om opsamlingssted endnu ikke er endeligt afklaret, kan man acceptere den af bestyrelsen foreslåede løsning, hvorefter institutionen skal have midlertidigt opsamlingssted i Røde Rose's vuggestue, Jagtvej 141.

Under henvisning til foranstående skal man meddele, at direktoratet kan godkende projektet på betingelse af, at de af arbejdstilsynet i Roskilde-kredsen fremførte bemærkninger efterkommes. Kopi af arbejdstilsynets skrivelse vil efter aftale med arkitekt Erik Appel blive fremsendt til nærværende direktorat.

Til omkostningerne i forbindelse med ombygningen vil man være sindet at yde støtte med 35% i henhold til § 74 i lov om børne- og ungdomsfororg, ligesom man vil yde støtte med 35% af udgifterne til montering i medfør af § 74 i samme lov.

Kopi af nærværende skrivelse er d.d. fremsendt til Socialstyrelsen.
P.d.v.

Søren Korsgaard
Søren Korsgaard
kontorchef

B. Holst-Larsen
B. Holst-Larsen
eksp.sekr.

42b

Bilag til Lidt om Rosenbladet-kvarterets avis

rosen-bladet

nr. 12 februar 74

En månedlig omtale af beboeraktiviteter i kvarteret Røde Rose.

RØDE ROSE beboer af knap 15.000 mennesker og dækker et område på 1/4 kvadratkilometer. Kvarteret er stærkt underforsynet med institutioner og rekreative områder.

Vi har - som beboerne i andre københavnske boligkvarterer - ingen valgte repræsentanter til at varetage vore lokale interesser.

ROSENBLADET omtaler nogle beboergrupper og træder på for forbedre og bøde bod på disse forhold.

1a

rosen-bladet

ABONNEMENT: 10 kr. for de næste 10 numre (pr. post udenfor Røde Rose: 20 kr.) indbetales på

GIRO NUMMER: 21 85 58

ADRESSE: Røde Rose, Rosenbladet, Mimersgade 15, 4.th., 2200 N.

TELEFON: 40 6644.

REDAKTION: Annalise Larsen, Lisa Brøgger, Sjang Haagerup.

DEAD-LINE: Stof, som skal med i martsnummeret, skal være os i hænde senest d. 1. marts.

ABONNEMENTSPORRHJÆLSE. - De første abonnemeter er nu udløbet. Der bliver lagt et girokort i dit blad, når det er din tur, men du kan især rigt ordne det når som helst.

P.g.a. stigende udgifter til papir m.m. er prisen blevet hævet lidt, således at 10 kr. nu dækker 10 numre (mod før 12) - eller X kroner for de næste X numre, vælg selv tallet X - (f.eks. 117 kr. for de næste 117 numre). Udenkvarter abonnemeter må dog stadig af med det dobbelte p.g.a. forsendelsesudgifterne.

FLERE UDPELERE. - Benyt lejligheden til at melde dig som uddeler af rosenbladet i dit nabolag. Vi har delt kvarteret op i 8 dele med hver sin "hoveduddeler", men vi kan godt bruge nogle hjælpere og reserver.

NY TEKNIK. - Det sidste blad blev desværre lidt ualmeligt. Vi beklager meget og håber, at dette nummer er faldet bedre ud. Det skyldes først og fremmest, at papiret var fugtigt fordi kontoret stod uopvarmet af mangel på petroleum.

Desuden eksperimenterer vi med en ny teknik - "thermostencil", hvorved vi kan duplikere strategier, trykte tekster m.m. (dog ikke fotos eller større sorte områder). Vi har også mulighed for at få offset trykt enkelte sider - se siderne om Røde Roses gadenavne i dette nummer - men vi må så have stoffet i god tid inden dead-line. red.

1b

Panel-diskussion

tirsdag d. 12.2.

Det Ny Samfund har arrangeret et møde mellem 5 fra Røde Rose og 5 fra Borgerrepræsentationen.

Mødet vil forme sig som en panel-diskussion, og vil blive annonceret i dagspresen under emnerne: "Københavns Kommunes politik og administration i dag, i morgen. - Hvad vil københavnerne må og kan i dag, og hvad vi skal have lov til efter den 5.3.74."

Deltagerne fra Røde Rose bliver: Virsten Gamst-Nielsen, Ebbe Gudmand-Høyer, Henrik Nielsen, Tony Andersen og Flemming Rinds.

Fra borgerrepræsentationen kommer: Niels Andersen (D), Børge Olse (SP), Jørgen Tved (DKP), Peder Boas Jensen (VS) og Peter Poulsen (Rad.).

Deltagerne fra vores kvarter vil lægge ud med synspunkter, der baserer sig på deres erfaringer som beboere i Røde Rose. Herefter vil resten af panelet få lejlighed til at komme med kommentarer og indlæg.

Herefter vil diskussionen blive givet fri, det samlede panels såvel som salens deltagere imellem.

Man håber, at aftenen ikke kun vil være berigende for salens deltagere, men også for samarbejdet i fremtiden mellem beboere og politikere.

Vi håber, at du har fået Rosenbladet inden mødet - eller på anden måde har fået det at vide, så du kan komme med

TIRSDAG D. 12.2. KL. 19.30
LAND OG POLKS SAL
DR. TVÆGADE 3

HURRA HURRA

Nu har Røde Rose åbnet sin anden institution, nemlig Lerbakkebus.

Denne skete som forudsagt i sidste nummer af rosenbladet den 1. feb.

Der har været megen travlhed inden starten (og det er der forsvådt endnu).

Jeg kan kort fortælle lidt om punkterne på vores gruppemøde i januar måned. Det har været ting som: Baseproblemet, børn på optagelse og ventelister, fadagørgernes ansættelse, Søgning efter morgendagens, lege, 1/2 pædagog, økonomi, løst inventar, legater og alle de praktiske ting angående: maling, købe legetøj, bestilling af telefon, overmeldelse af el, forsikringer, bestilling af busser, børn sættes op ved lbb., køb af rengøringsartikler, håndklæder, rekvirer skemaer til friplads, lave venteliste blanketter og meget mere.

Hvad angår vores baseproblem ser det ud til at lygne. Anders har fået kontakt med ejeren af en nedlagt tobaksbutik (pller) i Baldersgade 65. Vi har p.t. forhandlinger med kommunen om stedet, men indtil afgørelsen, har vi fået lov til bruge vuggestuen som nedlægnings.

Vi er ikke startet med alle børn på en gang. Vi trapper det langsomt op til de 15. Det vil give et undertryk på driftsbudgettet, - men det kan der gå søges tilskud til.

Prisen pr. barn er blevet 450,00 kr. Det er dyrt. Men det er svært at finde nogle steder på budgettet, hvor der kan skæres ned. Der er mulighed for at søge legater, og dette er vi da også gået igang med.

Jytte (pæd) kan først starte den 15.2, så nogle af forældrene tager med op og hjælper her i starten. Vores 1/2 dags pædagogprogram er nu løst på den måde, at vi vil prøve at få en

elev, der kan blive i et halvt år. Vi har en kontakt, så det er vist ikke noget problem mere.

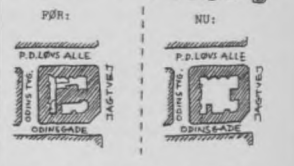
På grund af tidspresset blev der ikke den store åbningsfest den 1. feb., med flag, balloner, sodavand, si og hvad man nu ellers finder på, men vi forbereder det senere.

For fest skal vi have efter 3 års alid!!!

Annalise.

GÅRDRYDNINGEN ODINSGADE/ODINS TVÆGADE/P.D. LØVS ALLE/JAGTVEJ:

Kom og se en ryddet gård i Røde Rose!

Nu er fabrikken helt revet ned. Foreløbig har byplankontoret lovet at ordne gavlerne snarest muligt og lave beplantning til april, men vi kender dem jo! - og hvordan de forholder sig.

Foreløbig har vi indbudt til beboermøde den 20.2.74 hos John, hvor vi skal lave vores eget reglement for gården og snakke om, hvorvidt vi skal presse kommunen, så vi kan få nogle porte ud mod Jagtvej hurtigt o.s.v.

Endelig har vi fået nedsat en festkomite, som er igang med at planlægge en fastlavningsfest (især for børnene) den 24.2.74 kl. 14 i vores gård. Helle.

1d

FESTEN

Alle, jeg har talt med, synes at fest er sagen nu i Røde Rose, så selv om der ikke er kommet indlæg til Rosenbladet, regner jeg alligevel med at tænke arbejder.

Det står sig helt klart, at festen skal spredes ud over kvarteret. Hvis vi fester i f.eks. Vålundsgade, Odinsgade, Thorngade og på Balders Plads samtidig eller i en delvis af dage, kan vi sætte på forskellige ting de forskellige steder og drage fra sted til sted og opleve nyt.

Måske kan vi få sportsforeningerne til at lave fest i Nørrebrohallen samtidig.

Festen skal være for os selv og skyld, men samtidig vil den være en demonstration af vore initiativer og betydning. Vi skal se, om vi i de dage, festen varer, kan få en række gader spærret for trafik, så vi i festens tid får et bilfrit kvarter.

I Allersgade skal vi se, om vi ikke kan få lavet en midlertidig legeplads, så børnene kan boltre sig på tosten der.

I Odinsgade vil festdeltagerne samtidig have mulighed for at søge gårdrydning i funktion.

Det må være muligt at lave asfalterede flere steder samtidig, Thorngade, P.D. Løvs Alle, Balders Plads.

På Balders Grund kan vi måske få et sommerkiosk, "Cirkus Fritidshjem".

Skal vi have bænkepladser på Balders Plads, over allerede nu i vuggestuens og bopædsarealer. Den opgave må være løst for alle vore sønne-dagene.

Jeg tror ikke, tiden er moden til et samlet møde om festen, men det må være muligt at diskutere den ved gruppemøderne i hvilepauserne. Efterhånden som ideerne og planerne tager form, må vi mødes om til hinanden.

Vi diskuterede festen ved sidste møde i dispositionsplangruppen, og pludselig sprang en række ideer op. Fester med kulmineret lørdag eller søndag aften med et samlet arrangement med: musik, revue, causerier, og her til kunne vi invitere fjender og venner fra kommunalbestyrelse, præst, lokalråd etc.

Vi får brug for masser af musik, og jeg håber, enhver der kan håndtere tilsvarende hvilket instrument ikke vil hjælpe det for sin gruppe. Også enhver der kan synge og optræde.

Ron J kan et, er jeg ikke kommet meget længere end i sidste nummer. Jeg er klar over, at det snart er nødvendigt måske at kontakte myndigheder og i hvert fald finde ud af muligheder for at skaffe telt. Ellers tror jeg, at hvis vi ganske stille leder det voksne i vores bevidsthed og samtaler med hinanden, bliver det bedre.

Mød hamn til dato! Jeg tror ugen efter pine er bedst. Den uge der slutter med søndag d. 2. april og hvor grundlovsdag falder på onsdagen. Hvis nogle har alvorlige indvendinger mod at lægge festen den uge eller gode grunde til at vælge en anden uge, så I ønske kontaktskaber sig et snart som muligt.

Jeg har tænkt ud på, at vi starter festen med en søndagsfest i svømmehallen i Top-Komm. Mange serverer på stedet drinks i sølkrøgen. Både.

1c

RODE bogen.

SÅ SER DET UD TIL AT VÆRE VED AT LYKKE -

De enkelte gruppers bidrag til Røde Rose-bogen begynder at strømme ind - ud af 17 skrivende grupper har vi indtil nu modtaget og gennemgået 7 i redaktionsgruppen. Videre skulle der omkring midten den 8. feb komme endnu 3, og de sidste være færdige omkring 1.marts.

På mødet den 8. regner vi således med at kunne aftale hvordan JBI skal renskrive vores historier, sådan at de som aftalt kan komme igennem midt i februar.

Når vi i redaktionsgruppen så bare kan holde dampen oppe i februar og marts - med gennemgang af de sidste artikler, klargøring af illustrationer, bilag og statistiske materialer, samt kapitel III som skal indeholde vores samlede erfaringer med de konsekvenser vi kan drage heraf og vores forslag til en bedre orden på tingene - så skulle vi kunne overholde vores sidste aftalte plan med SBI, og bogen komme på bordet i maj måned.

Til den tid skal vi så ku' udarbejde en plan over hvordan og til hvem den skal sendes rundt til.

De foreløbige artikler tyder på at det bliver en så god bog - både til at vise hvordan vores vilkår er og som en redegørelse til at blive klog på hvad man kan gøre - og det at pressen og den politiske diskussion kan beskæftige sig med os og vore venner andre steder som isolerede eksempler på nogle ubehagelige omstændigheder, må kunne få en ende.

Vi kan prøve at gøre vores til at redegørelsen for nogle af de forhold som gælder os alle idag, og som gør at vi ikke kan komme længere, hele tiden bliver udgangspunkt for en formuigtigere debat og forslag til ændringer der stiller os bedre i fremtiden.

Tony.

PS: Det er såvidt jeg ved første gang at beboer selv på denne måde, samlet har kunnet gøre rede for hvordan vores vilkår er - så det må vist siges at være på tide at der bliver sagt nogle sandheder.

skal vi ha'en ny babysitter-ordning ?

Lajla og jeg sad forleden dag og prøvede at skrive babysitter-ordningens historie sammen. På den måde kom vi til at snakke om, hvad grunden til, at det hele stoppede kunne være. Vi tænkte, at det måske bl.a. kunne skyldes, at der ikke havde været nattepassning. Det var jo besværligt at skulle hente ungen klokken 24.00, og som regel havde den heller ikke fået sovet og var umulig næste dag.

Vi kunne forestille os en ny ordning, hvor man f.eks. brugte Heimdalsgade-Institutionen som center lige fra dens start. Hvad synes I om det, kære Heimdalsgadegrupper ?

Det skulle heller ikke hænge på en enkelt person at ringe til folk og minde dem om, at de skulle have vagt. Det måtte de selv finde ud af ved at kigge på listen, som skulle hænge på et centralt sted, f.eks. på kontoret eller i Heimdalsgade.

Vi ville være meget glade, hvis der var nogle, som gad skrive om, hvorfor de holdt op med at benytte babysitterordningen ? Og vi ville også meget gerne have nogle forslag til, hvordan det kunne blive bedre.

Helene.

BEBOERKOMITEEN for Allersgade - Thorsgade

Den 9.1.74 var der møde i Medborgerhuset angående saneringen i karreen. Mødet sluttede med udformning af følgende brev til saneringselskabet:

Vedr. i Saneringsplanforslaget Allersg. Dagmarsg. Thorsg. Hørrebrog.

Saneringsplanforslaget er godt fordi det tilgodeser vore ønsker om opholdsarealer, luft og lys, men betænkeligt, at der er lagt så stor vægt på at bevare de ringest udnyttede ejendomme uden samtidigt at komme med forslag til bestemmelser, der sikrer os mod vilkårlighed i tilslutning til saneringen. Derfor anmoder vi Dem om at forvaldtes:

- at bestemte moderniseringskravene for de enkelte ejendomme så investeringsomkostningerne og de deraf afledte huslejer kommer i et rimeligt forhold til ejendommens levetid, og sædvanlige omkostninger.
- at toften i Allersgade (matr. 171 m 12) belægges med bestemmelser, der sikrer, at dens udnyttelse bliver lav, og anvendt til et offentligt formål der både giver de unge og gamle i karreen samt pensionisternes i Dagmarsgården glæde af institutionen og dens friarealer.
- at de parkeringspladser der er foreløbet i passagen mellem Thorsgade og Allersgade, flyttes til den anden ende hvor der fortrinsvis er småindustri, og det som forslaget lover for Thorspassage, så den bliver helt lukket for andet end fodgængere bliver gennemført.

Herved anmoder vi Dem om at bemærke, at vi vil aflevere en plan, for hvordan vi ønsker de kommende friarealer skal anvendes, til juni; samt tage initiativ til at møde med Dem med henblik på en drøftelse af de praktiske muligheder for at anvende genhusningsbestemmelsernes muligheder for lejlighedsbygning, og de fordele de kan medføre.

budt til møde herom i Medborgerhuset den 13.2. kl. 19.30. Henrik.

PÅ KONTORET FINDES: Indbydelsen til mødet d.13.2. med referat af mødet d.21.1. Det sidste brev til saneringselskabet af d.13.1.

BALDERS-GRØDNINGEN har ikke noget konkret lige nu, men det forlyder at der sker noget afgørende her i løbet af foråret.

moderne slum !!

Politiken bragte den 17. jan en artikel med overskriften "Moderne slum i Bovedstaden". Den fortæller om en rapport som er udarbejdet hos statens kommitterede i byplansagen, Edmund Hansen. Rapporten retter en skarp kritik af den politik isen-bhavns borgerrepræsentation har ført. Det drejer sig især om det private byggeris store betonklodser, der skaber slumagtige tilstande for de i forvejen tætbegydede dele af isen-bhavns kommune. Vi her i Røde Rose tænker vel straks på bl.a. Husted Andersens nybyggeri i Dagmarsgade "Top House".

Dagen efter, den 18. jan, prøver Politiken at få en kommentar til rapporten fra Borgmester A. Wassard, men han ønsker ikke kommentere sagen. Men flere medlemmer af borgerrepræsentationen sig til Politiken, at der hurtigst vil blive indkaldt til møde om sagen, så nu må vi vente og se hvad der kommer ud af det sag!

Ann.

dispositionsplangruppen

I rosenbladet nr. 9 havde vi en overskrift til dispositionsplangruppens indlæg der lød: "Det trækker ud". Og det gør det stadig! I sidste nummer fortalte vi at udvalgsformanden havde sagt at sagen kom op i borgerrepræsentationen i januar. Men hvis vores kalender "viser rigtig" er vi altså nu i feb., så... Det ser ud som om sagen bliver "slyt" det derinde. Hvorfor som det (5. marts?). Dispositionsplangruppen har lovet at give lyd fra sig, når der sker noget.

Ann.

LINIE 7 AD MIMERSGADE. - Møde i sportsudvalget om en eventuel omlægning af linie 7's rute. Nørrebro Avis d.24.1.: "Hvad bliver det til med bus 7 ad Mimersgade?"

Ann.

Uddrag af den politiske debat for kommunevalget

CENTRUMDEMOKRATIET: ...STYRSELSEN - OG... RØSE ROSE - HAVN - FLERE - BORNE INDTYTONER, DER ER INGEN-TIVIL OM AT PRØVE GERER - UNDOVERNE TIL AL...

DE KONSERVATIVE: ...VI-FRA-VORES-SIDE GÅR-KLART-IND-FOR-AT BORGMESTRENE VÆLGE VED-DIREKTE-VALG...

MAGISTRATEN: ...VI-FRA-VORES-SIDE GÅR-KLART-IND-FOR-AT BORGMESTRENE VÆLGE VED-DIREKTE-VALG...

FØRHANDS-PARTIET: ...VI-SKAL-KUN-HAVE-ANSAT-EN-RÆKKE-KONTORPOLK TIL-KUN-AT-TALE-SIG-OP-RØSE-ROSES-PROBLEMER...

© COPYRIGHT ROSENBLADET NR 8 1974 HELLE KASTRUP OLSEN

FRITTERGRUPPEN

Vi har sendt brev til Borgerrepræsentationen, (Peter Ross, P.S. Vi fremlægge sagen i borgerr.) om at behandle vores projekt. Vi regner med at de behandler sagen ca. den 14 feb.

I mellemtiden har vi sat en underskriftindsamling i gang. Den dækker Røde Roses skole (Rådmandsgade), Hillerøsgades skole, diverse vuggestuer, børnehaver og fritidshjem i kvarteret, og sender så disse til Borgerrepræsentationen inden den 14 feb. Det har været et meget stort arbejde, og vi håber at så mange som muligt vil støtte os, og møde op den 14 feb i Borgerrepræsentationen. Sagen kan overføres af alle bare man ikke råber op eller kaster med W.O. ruller. Hå gensyn den 14 feb!

Kærlig hilsen Susanne

P.S. Vi ved ikke med sikkerhed om sagen kommer op den 14 feb, oplysninger kan fås hos frittergruppen ved Susanne, TA 1699.

DU KAN MÅSKE NÅ DET ENDMU ! - senest søndag den 10.2. - hvis du ikke allerede har skrevet under på brevet fra frittergruppen og forældrene ved Baldersgade-børnehaven, så skynd dig hen til Else Roos, Balders Plads 6, 1.tv. (tlf. TA 735).

PÅ KONTORET FINDES: Udsklip fra Nørrebro Avis d.10.1. 74: "Nu totalsanering i Rådmandsgade". Udsklip fra Nørrebro Avis d.31.1. 74: "Magistraten spørres om syttet børneinstitution". Kopi af brevet til kommunalbestyrelsen, samt underskriftslisten. Frittergruppens projekt er også nævnt i Politiken d.22.1.74: "Kamper forgæves mod beton-slum". Søndagsbladet skulle også efter sigende have skrevet noget. Hvem har det? - vi mangler det på kontoret.

TOP-HOUSE

en guldrandet investering

TOP-HOUSE. - I et læserbrev i Nørrebro Avis d.10.1.74 får "P.V.A. Egirsgade" svar på sit læserbrev om det "pæne" nybyggeri langs Dagmarsgade. (Se Rosenbladet nr.11) Det er i øvrigt påfaldende, at Fremskridtspartiets mand i 12.kreds hedder "P.V.Agesen", og det er et tilfælde, der ligner en tanke, at P.V.Agesen i telefonbogen har adressen Egirsgade 12 ! Ring til ham og spørg om hans mening om Top-House - AG #284. Sj.

GÅRDYNDINGSPEJCE. - Lokalrådet har sendt os nogle eksemplarer af deres gårdryndingspejce. Den er bl.a. udtalt i Nørrebro Avis og City-avisen d.24.1.: "En håndsrækning til gårdryndinger" og i Berlingske Tidende d.27.1.: "Krav om flere gårdryndinger".

Man kan undre sig over, at Lokalrådet ikke under udarbejdelsen af pejcen har fundet det nødvendigt at kontakte gårdryndingsgrupperne her i Røde Rose. Måske vil en eller anden anmelder i næste rosenblad. Den ligger på kontorets tidsskriftshyde.

FESTIVITETEN MIMER - tænker på at arrangere busudflugter.

Der er i øvrigt igen ved at blive taget initiativ - fra nogle beboere i P.D.Løvs Alle - til gårdrynding i karreen Mimersgade/P.D.Løvs Alle.

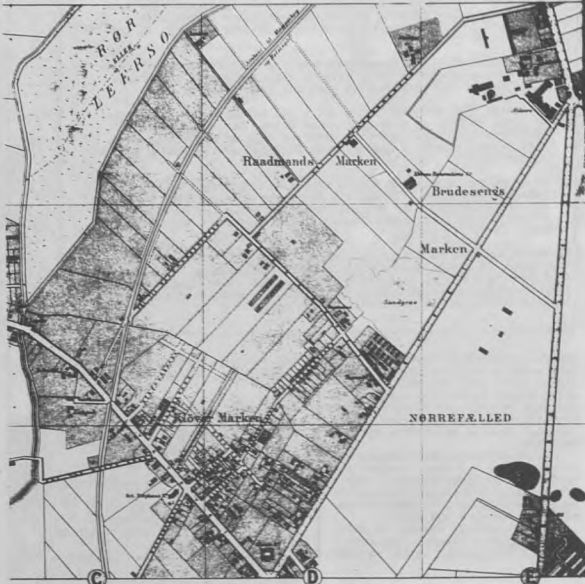
RØSE ROSE I KOSTBART MAHOGNI. - På byplankontorets modelmarkedet er man for tiden i gang med en træmodel af Mimersgade-kvarteret. (Måske var beton et mere naturligt materiale). Nørrebro Avis d.17.1.: "Man smitter København ud i kostbart mahogni". Hvis nogen har undret sig over, hvad det fotograferede udsnit af modellen forestiller, så kan jeg oplyse, at det ikke, som angivet, er Mimersgade i midten, men Baldersgade, hvor den munder ud i Nørrebrogade. At billedet tilmeldt er spejlvendt, gør det jo heller ikke lettere.

KVARTERETS GADENAVNE OG DERES HISTORIE (fortsat) II:

RØDE ROSES GRÆNSER

Kortet nedenfor er fra "Trap: Kongeriget Danmark", trykt 1879. Det viser de første gader og den første bebyggelse på det ydre Nørrebro, der oprindeligt bestod af landlige lokaliteter, benævnt "Kløvermarken", "Rådmandsmarken", "Brudesengemarken", "Bispeengen", "Havremarken", m.fl.

"Hønbys Kløvede Kvarter" strakte sig helt op til Lyngbyvejen, og det nuværende Røde Rose kvarter udgør den sydligste del heraf (Kløvermarken). Allerede dengang var vort kvarters grænser tydeligt markerede på kortet ved Lygtevej (nu Nørrebrogade), Jagtvej, Tagensvej og Leersøen (nu godsbaneterræet).

1i

KVARTERETS GADENAVNE OG DERES HISTORIE ...

Nørrebrogade. - Begrebet Nørrebro omfattede oprindeligt kun selve denne gade, efter at den gamle "Nørre Landevej" blev brolagt. Dette er formentlig sket efter at anlæggelsen af Assistent Kirkegård i 1700 havde skabt stor trafik også af andet end bøndevogne.

Røde Rose's del af Nørrebrogade omfatter de lige numre fra 180 og opetter, og det fremgår af kortet at denne yderste del af gaden oprindeligt kaldtes "Lygtevej". Jernbanen fra København til Hellerup havde her overskæring med bølge og en særlig overgang for fodgængere. Banen, der havde station, hvor Nørrebroparken nu ligger, blev definitivt nedlagt i 1930.

Hvor den nuværende Nørrebros godsbane, S-banen og Slangerupbanens endestation ligger mellem Lygten og Borgmestervangen, lå oprindeligt en mose "Rør eller Leersøen", hvis afløb "Lygteåen" blev overdækket i århundredets begyndelse. Et lille stykke af den ses dog stadig nede ved Nordre Fasanvej. Den synes først at have fået sit navn efter Lygtekroens opførelse i slutningen af 1700-tallet, men første stavelse, oprindeligt "lgh", er et gammelt ord for sump. Kronavnet kan altså have haft mere end en tilknyndelse. Det var et yndet bested for bønder, der skulle til eller fra kortet i København, og lå, hvor Mi-

mersgade nu udmunder i Nørrebrogade, og denne bliver til Frederiksborggade. Den bugtede sig mellem skønne haver og skar den daværende landevej ved hjælp af en bro af kampesten - oprindeligt en træbro, der kaldtes "Hyltebroen". Denne idyl forsvandt et par år efter århundredeskiftet. Nørrebros Runddel er angivet allerede på kort fra 1700-tallet. Den synes at stamme fra anlæggelsen af Jagtvejen og domineredes af en hollandsk vindmølle, "Glunds Mølle".

Jagtvej er anlagt 1750 fra Frederiksberg til Store Vibenshus, og resten i 1768. Den benyttedes af kongelige jagtselskaber fra slottet på Frederiksberg. Den har ifølge kortet tidligt været omkranset af træer. Røde Rose's del af Jagtvejen omfatter de ulige numre fra 77 til 147, herunder en blind sidegade med numrene 109 A-H, hvor andelsboligforeningen "Solgergården" nu ligger. Sidegaden ses allerede på kortet fra 1879 og har senere været krydset af Urtegades forlængelse.

Lygtekroen på Nørrebrogade i 1924, beliggende omtrent hvor to år senere Slangerupbanens station opførtes. I forgrunden Lygteåen. (efter samtidigt fotografi).

1j

KVARTERETS GADENAVNE OG DERES HISTORIE ...

Hestesporvognen passerer fabrikken Titan på Tagensvej, som endnu er en landlig idyl mellem levende hegn. Røde Rose ligger til venstre med Ægirsgades udmunding. (efter foto ca. 1890)

Tagensvej

er opkaldt efter ejendommen Tagenshus, der lå ved vejens nordside umiddelbart før Rådmandsgade. Det var opført 1631 som bolig for vangenmanden, der havde opsyn med Borgmestervangen og Rådmandsmarken, jorder på Nørrebro, hvis overskud gik til supplement af borgmestres og rådmands løn. Huset skal have fået navn efter en senere vafgængmand, Tage Nielsen, der døde i 1710. På hjørnet ved Jagtvej lå "Tagens Mølle".

Vejen blev først ført igennem til Fredensgade i 1899, fordi der var opstået en strid mellem kommunen og militæret om brugsretten til fælleden. En sporvejsslinie var dog allerede 1887 etableret ud til Tagensvej, men den gik over åbent land uden gadenæring mellem Blegdamsvej og Jagtvej. Det var fabrikant Sophus Hauberg, en af stifterne til Titan A/S (nord for Vslunds-

sade), som havde bekostet nyopførelsen af Fredensbro for at få en hestesporvogn ud til fabrikken af hensyn til sine mange arbejdere inde fra byen.

Efter at hestesporvognene var blevet afløst af motoriserede sporvogne, blev remiserne på Tagensvej nr. 97 (mellem Heimdalsgade og Hamletsvej) i 1918 solgt og indrettet som maskinværksted. Bygningerne fremtræder idag væsentligt i den samme skikkelse som ved fuldførelsen i 1888-89.

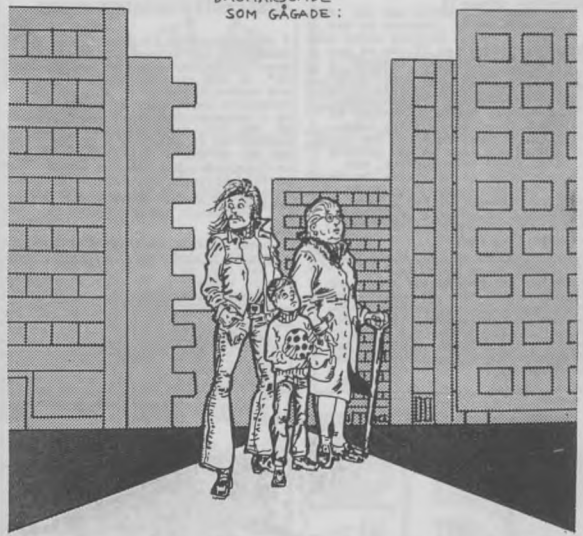
Røde Roses del af Tagensvej udgøres af de ulige numre fra 37 til 135, herunder en blind sidegade, nr. 83 A-P (mellem Baldersgade og Heimdalsgade), som på ældre kort ses ført igennem til Nannasgade.

Kilder: Zinglersen, Københavnske gadenavne. Erik Hansen, Linie 10. (fortsættes i de følgende rosenblade)

1k

- 12 -

DAGMARGADE SOM GÅGADE:

BEBØRNE

STYRK DIT KVARTER

den 5. marts

- Ja, ja, ja, nu kommer vi

POLITIKERNE

1 l

Bilag til Røde Rose III - frugt af vores slid og kommunens forkærlighed for spekulanter og lejemål

[Faded text in the top-left quadrant, likely the first page of a document or report.]

[Faded text in the top-right quadrant, likely the second page of a document or report.]

[Faded text in the bottom-left quadrant, likely the third page of a document or report.]

[Faded text in the bottom-right quadrant, likely the fourth page of a document or report.]

Fix Center A/S - Jagtvej 87-99 - 2200 København N. - telefon: (01) og (02) 11 465 postboks: 1684

Fru G. Tofteberg,
Gormsgade 8, 3. sal, lejl. nr. 44,
2200 København N.

Administrationscenter for:
FIX LINNEDULEJNING ¼, KØBENHAVN
FIX LINNEDULEJNING ODENSE ¼
PATEX ¼, KØBENHAVN
DUST-TEX ¼, KØBENHAVN

Den 11. maj 1971

I fortsættelse af de samtaler, som er ført om evt. indretning af en vuggestue i industribygningen Jagtvej 95, beklager jeg at måtte meddele Dem følgende udvikling i sagen:

- Den virksomhed, som p.t. lejer en stor del af den omtalte bygning, har søgt om at blive boende i de kommende 5 år, idet deres planer om flytning af virksomheden er blevet ændret. Man har behov for den del af bygningen som vender ud mod gården (ved tasserampe).
- Vor arkitekt har set på vuggestueplanerne og gør opmærksom på, at det meget nemt kan blive en særdeles kostbar ombygning, og han har ikke lagt skjul på, at han ikke vil anbefale en sådan.
- Vort selskabs bestyrelse har på et møde d. 10. ds. udtalt, at man forventer den ledige del af vore lokaler kun bliver udlejet til formål, der relativt hurtigt kan opsiges, dersom vi selv får behov for lokalerne. Dersom dette ikke kan gennemføres, vil man fra bestyrelsens side foretrække, at lokalerne står tomme indtil behovet opstår, for ikke at være fastlåst af lange lejemål.

På baggrund af ovennævnte forhold vil De sikkert kunne forstå, at planerne om etablering af en vuggestue her på adressen ikke kan gennemføres, og jeg beklager dersom vore samtaler har givet Dem forhåbninger, som ikke kan opfyldes.

Jeg håber, at De er i stand til at finde en løsning, som bliver endnu bedre end det planlagte og ønsker Dem held og lykke fremover.

Med venlig hilsen
Fix Center A/S

O. Laursen

OL/LV

1

Forældregruppen
v/G. Tofteberg,
Gormsgade 8, 3.sal lejl.nr. 44,
2200 København N.

den 25. maj 1971.

Til Bestyrelsen for
Fix Center A/S,
Jagtvej 87-99,
2200 København N.

Vi har med beklagelse modtaget Deres brev af 11.ds., som vi kun kan opfatte som en uventet og ensidig afbrydelse af de igennem 3 måneder førte forhandlinger vedrørende indretning af vuggestue i en del af Deres lokaler Jagtvej nr. 95.

Med hensyn til de opstillede punkter kan vi bemærke følgende:

- D. 13.ds. har vi gennem telefonsamtale med dir. Metz erfaret, at fa. Metz som hidtil agter at flytte d. 1.6. d.å.
- Prisproblemet er udelukkende en sag mellem foreldregruppen (institutionsbestyrelsen) og kommunen og behøver derfor ikke være et problem for Fix. Isvrit vil vi bemærke, at vi ved forelæggelse af planerne hos Stadsråden og i Arbejdstilnyttet samt i Mag. 3. afd. kun har fået positive reaktioner.
- Gennem de hidtil førte forhandlinger har spørgsmålet om lejemålets længde kun været berørt på den måde, at kommunen normalt foretrækker lejemål på 10-15 år, men dette spørgsmål kan naturligvis også optages til nærmere forhandlinger. Herudover vil vi ikke undlade at gøre opmærksom på, at en beslutning, som den i pkt. 3 nævnte, fjerner muligheden for opnåelsen af det resultat, som vi måske var ført på et realistisk grundlag gennem 3 måneder.

Idet vi håber, at ovenstående kommentarer giver Dem mulighed for at tage foreløbig stilling til de af dir. Laursen rejste problemer, ønsker vi at meddele Dem, at vi søgter gerne vil deltage i yderligere mundtlige forhandlinger.

Den pludselige vending som har taget, er for os temmelig katastrofal, idet det arbejde, som vi havde håbet ville give os og vore børn nogle af de muligheder, kvarteret er så fattigt på, nu ser ud til at blive skudt ud i en vis freetid.

For at redegøre yderligere for sagens udvikling vedlægger vi en oversigt.

Idet vi henholder os til telefonsamtale d.d. med vekselerer O. Mauritzen, håber vi på svar inden dennes afrejse.

Med venlig hilsen

FÅ forældregruppens vegne
G. Tofteberg.

2a

Fix Center A/S - Jagtvej 87-99 - 2200 København N. - telefon: (01) og (02) 11 465 postboks: 1684

Fru G. Tofteberg,
Gormsgade 8, 3. sal, lejl. nr. 44,
2200 København N.

Administrationscenter for:
FIX LINNEDULEJNING ¼, KØBENHAVN
FIX LINNEDULEJNING ODENSE ¼
PATEX ¼, KØBENHAVN
DUST-TEX ¼, KØBENHAVN

Den 14. juni 1971

Som svar på Deres skrivelse af 25. maj 1971 vedr. resultatet af de samtaler, som en forældregruppe har ført med direktør O. Laursen, om evt. etablering af en vuggestue i selskabets ejendom Jagtvej 95, skal jeg på bestyrelsens vegne meddele Dem, at man ikke finder mulighed for at gennemføre det påtænkte projekt, bl.a. som følge af de årsager, som er anført i brev af 11. maj d.å. fra selskabets direktør.

Med venlig hilsen
Fix Center A/S

O. Engbøllm
Advokat

Bilag til skrivelse til

25/5/71

Bestyrelsen for
Fix Center A/S

Vi er en gruppe på 17 forældre der siden januar har forsøgt at få sparet en vuggestue selv - grundet den store mangel på sådanne pladser. Alle er bosiddende på Hørrebrø, og var som sådan glade da det tilsvarende lykkedes for os at få fat i nogle lokaler i ejendommen Jagtvej 95-99, ejet af Fix.

Forhandlingerne indledtes d.10-2 d.å. med et møde hos dir. O. Laursen, hvor han erklærede sig velvillig overfor tanken om at indrette en vuggestue i omtalte lokaler. I konsekvens heraf opgav vi andre muligheder, og påbegyndte udarbejdelsen af et forslag, på grundlag af nogle af dir. Laursen udliveredede tegninger. Vi påbegyndte forhandlingerne med myndighederne, og aflagde efter anmodning referat af disse til dir. Laursen.

Det eneste forbehold vi er blevet mødt med var at det måtte være bestyrelsen der skulle tage stilling til om den ville finansiere en vuggestue, da det måtte siges at være en for Fix unormal investering. Dette efter at vi havde fremsat det som ønske, idet det er sådan, at huslejen dækkes 100% af stat og kommune, der således kommer til at dække en indretning der er betalt af ejeren. Medens det er sådan at hvis vi lejer lokalerne r1, og selv bekoster ombygningen skal vi udrede 30% af udgiften, og det uden at få den dækket af stat og kommune senere. Dette finansieringsproblem ansås dog ikke for at være større end at man fortsatte driftsøerne.

Efter at myndighedernes stilling var blevet drøftet, blev det aftalt med dir. Laursen at virksomhedens arkitekt skulle give et prisoverslag, da dette var en forudsætning for myndighedernes videre behandling af sagen.

Istedet modtog vi så det tidligere nævnte brev.

Forældregruppen

3

2b

Formidregruppen
v/Lillian Toftberg
Gormsgade 8 III
Lejlighed nr. 44
2200 København N.

den 29. juli 1971

Bestyrelsen for
Fix Center A/S
Jagtvej 87-99
2200 København N.

Idet vi henviser til Deres brev af 14-6-1971, gør vi opmærksom på, at vore spørgsmål ikke er blevet besvaret, og at De derudover antyder årsager vi ikke er gjort bekendt med.

Det må heretter stå klart, at firmaet Fix Center A/S, i kraft af dets bestyrelse og administrerende direktør, ikke er i stand til at etablere et entydigt forhandlingsgrundlag over for tredjemand. Den naturlige følge af dette, har og vil være, at tilsagn, i vores tilfælde mundligt, vil kunne brydes.

Idet vi forbeholder os vor ret.

ADVOKAT B. THORBERG

Gyldenløvsgade 19
(Byggecenterhus)
1600 København V
Telefon (01) 12 12 26
Kontorid. 10-16 (fredag lukket)
Postboks 91235

Daginstitutionen Røde Rose 3
ved børnehavens bestyrelse
c/o hr. Jens Brøgger Jensen
Vølundsgade 1
2200 N

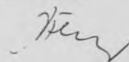
19. februar 1974

Vedr. Røde Rose, Tagensvej Centret

Idet jeg henviser til tidligere korrespondance i ovennævnte sag, beder jeg Dem venligst meddele, hvor langt De er nået med hensyn til myndighedernes godkendelse af børnehaven.

Hvis der ikke bliver givet svar inden 8 dage fra dato, må De regne med, at ejendommen bliver indrettet som oprindelig planlagt med lejligheder, og det vil derefter ikke være muligt at imødekomme Deres ønske om at leje lokaler til børnehaven.

Venlig hilsen

4

5

Røde Rose/Integreret institution Røde Rose 3, Heimdalsgade
v/Lisa Brøgger, Vølundsgade 1, 4. th, 2200 N. tlf. NG 350

Bente March Lassen,
Direktoratet for børne- og ungdomsforberedelse,
Hjælpsgade 13,
2300 S.

Kb. 12. 3. 1974

Vedr. indretning af integreret institution i Heimdalsgade

I henhold til aftale den 6.3. 1974 fremsender vi hermed, udkast til årligt driftsbudget, skitse til legeplads, kopi af huslejekontrakt og åbningsskema. På kopien af huslejekontrakten er der følgende rettelser:

2. og legeplads
4. årlig leje af legeplads
9. øvrige vedligeholdelse påhviler udlejeren, herunder også den til institutionen hørende vedligeholdelse af legepladsen incl. klærestativ.

Vi aftalte med bygherren, at institutionen er færdig 1.7.74 og legepladsen forventes færdig ca. 1.8.74, herefter regner vi med at ansette 1 pædagog pr. 1.6.74 og 2 pædagoger, 3 medhjælpere, 1 økonom, 1 forretningsfører og 1 rengøringshjælp pr. 1.7.74.

Bl.a. under hensyntagen til legepladsens åbning tager vi barn legetøj ind så vi pr. 21.3.74 skulle være fuldt belagt med 50 børn. Det skal hertil bemærkes, at bygherren har indvilliget i at køre med nedsat husleje til legepladsen er færdiggjort.

På grundlag af ovenstående beder vi som aftalt om skriftlig bekræftelse på, at lejemålet kan starte pr. 1.7.74.

Da bygherren ikke vil foretage sig yderligere for denne bekræftelse foreligger, beder vi om denne inden 3 dage (som aftalt på mødet den 6.3.74)

Mød venlig hilsen
p.c.v.

Vibeke Halakov

ADVOKAT B. THORBERG

Gyldenløvsgade 19
(Byggecenterhus)
1600 København V
Telefon (01) 12 12 26
Kontorid. 10-16 (fredag lukket)
Postboks 91235

Daginstitutionen Røde Rose 3
ved børnehavens bestyrelse
c/o hr. Jens Brøgger Jensen
Vølundsgade 1
2200 N

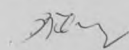
20. marts 1974

Vedr. Røde Rose - Tagensvej Centret

Idet jeg henviser til vore forhandlinger om indretning af børnehaven i ovennævnte ejendom, og hvor jeg senest har gjort gældende, at det for min klient var nødvendigt, at der blev fremskaffet et klart og bindende tilsagn fra kommunen om godkendelse af børnehaven og tilskud til driften, mener jeg for den gode ordens skyld at konstatere, at der ikke foreligger noget tilsagn fra kommunen.

Min klient kan ikke vente længere med at færdiggøre ejendommen, og min klient har derfor opgivet planen om at leje ud til børnehaven, hvilket min klient beklager, især da der tidligere har været et udmerket samarbejde om børnehaven på Jagtvej.

Venlig hilsen

6

7

Social- og sundhedsforvaltningen i København,
direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne

Njalsgade 13, 2200 København S
Telefon Asta 7201* lokal nr. 409

Den 22/3 1974
J.nr. B.P. 632

Døginstitutionen Røde Rose 3
v/bestyrelsesformanden
fru Lisa Brøgger
Velundsgade 1, IV th.
2200 N.

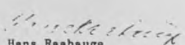
Ved skrivelse af 6. februar 1974 har nærværende direktorat godkendt skitseprojektet til indretning af en integreret institution til 38 børn i ejendommen Heimdalsgade 42, København N.

Det er oplyst, at institutionen vil være klar til ibrugtagen pr. 1. juli 1974, hvorfor der fra dette tidspunkt vil blive ydet kommunal støtte til driften, herunder huslejen, i medfør af lov om børne- og ungdomsforsorg.

Det forventes at staten vil yde tilskud til driften fra samme tidspunkt.

P. d. v.

Søren Korsgaard
kontorchef

Hans Raahauge
sekr.

Bilag til Masser af plads - til spekulanter og nøglebørn?

Nørrebro, 3. aug. 1971.

Hr. forretningsfører Erling Sørensen,
Arbejderbo A.S.B.A.,
Bytorvet 25,
2020 Albertslund.

Vedr. byggegrunden Dagmarsgade nr. 18.

Vi er eh kreds af foreldre boende i området Nørrebro - Fagensvej / Jagtvej - Hareskovbanen. Vi har alle børn i vuggestue-, børnehave- og fritidshjemsalderen, og har søgt sammen for at forsøge at afhjælpe den katastrofale mangel på ovennævnte institutioner i dette område.

Byggegrunden Dagmarsgade 18 har vi længe anset for ideel til opførelse af en eller flere børneinstitutioner, og da vi mener at have forstået, at Deres boligelskab ser med velvilje på denne idé, anmoder vi Dem hermed om at forelægge denne sag for Arbejderbo's bestyrelse, således at vi snarest kan indlede forhandlinger med selskabet om opførelse af disse institutioner.

P. k. v.

Tove Tindall
Mimersgade 114, 5. tv.
2200 Kbh. N.

ARBEJDERBO

Arbejderboernes organisation til fremme af økonomisk boligbyggeri

Arbejder

BYTORVET 25
2020 ALBERTSLUND
TELEFON 00 14 64 31
POSTKONTONR. 1031

Foreldrekrædsen,
v/ Tove Tindall,
Mimersgade 114, 5. tv.
2200 København N.-

Dato af: Dato brev af: Vnr. nr. (inden anført ved evt. korrigering): Dato: 2059/1 537/3PS/217 10. august 1971

Angående: Forbundshuset.

Tak for Deres brev af 3 ds. anrørende byggegrunden, Dagmarsgade. Vi må desværre meddele Dem, at Forbundene i øjeblikket fører forhandlinger til anden side, således at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at imødekomme Deres ønske.

Dersom der skulle indtræffe ændringer i dispositionerne, skal vi vende tilbage til sagen.

Med venlig hilsen

ARBEJDERBO

Erling P. Sørensen

1

2

Røde Rose / Thorsgade 7 over gården / 2200 N / Kg 11 400

Bestyrelsen for Legeplads & Fritidshjemsgruppe nr. 1

Københavns kommune,
Magistratens 3. afdeling,
DIREKTORATET FOR BØRNE- & UNGDOMSINSTITUTIONER,
Njalsgade 13,
2300 S.

Nørrebro d. 5/10/71.

Ang. Anmodning om tilladelse til etablering af selvejende Børne- & Ungdomsinstitution på toften af matr.nr. 5744 Udenbys Klædebo kvarter, Dagmarsgade 18, 2200 N.

Vi har søgt kontakt med ejeren af ovennævnte parcel i henved 3/4 år, med det formål at søge gennemført et institutionsbyggeri herpå. Det er først lykkedes for os nu, efter at han, Tømmer- & Snedkerforbundet gennem sin forretningsfører Arbejderbo, har tilbudt Københavns kommune at overtage den med frist til 31/12/71. Han mener sig forpligtet af sit tilbud til kommunen, hvorfor han ikke ser sig i stand til at forhandle med os, før han er gjort bekendt med kommunens afgørelse.

Heri ligger, at vi mener grunden er velegnet til institutionsbyggeri p.g.a. dens placering i kvarteret, og dette, at vi er interesseret i at få etableret institutionen hurtigst muligt, p.g.a. kvarterets beskedne institutionsdekning - og den tid der allerede er medgået, for at nå så vidt som hertil.

På denne baggrund henvendte vi os til kommunens Ejendomskontor, magistratens 1. afdeling, hvor vi fik kontakt med hr. sekr. Lind. Han berigtigede at man har søgt til behandling, og oplyste 1) at grunden indgår i mæglerforhandlinger med noget nabojord, muligvis Børdings tidligere ejendom, matr.nr. 1051 Udenbys Klædebo kvarter, samt 2) at Ejendomskontoret ikke så sig i stand til at forhandle med os om sagen, fordi den afventede 3. og 4. magistratsafdelingens afgørelse og indstilling.

Med henvisning hertil søgte vi yderligere oplysning om kommunens indstilling i Generalplankontoret, magistratens 4. afdeling. Her fik vi at vide, at grunden er tænkt udlagt til institutionsbyggeri, og indgår som sådan i en kommende offentlig plan, der imidlertid bl.a. afventer et udspil fra Direktoratet for Børne- og Ungdomsinstitutioner, magistratens 3. afdeling, hvem vi henvises til, hvis vi ønskede at komme videre med sagen.

Derfor henvender vi os til Dem, med anmodning om at indstille til Generalplankontoret, magistratens 4. afdeling, og Ejendomskontoret, magistratens 1. afdeling, at vi, som bestyrelse og repræsentanter for en del af beboerne i kvarteret Røde Rose, får overladt enten købs- eller brugretten til ovennævnte grund, mod at vi forpligter os til at etablere en selvejende institution der, efter loven

...2

2

Børne- & Ungdomsforvalg, samt til at gennemføre den hurtigt, f.eks. med det for øje, at åbne institutionen for kvarterets børn og unge i første halvdel af året 1972.

Anmodningen finder sin begrundelse i følgende forhold:

- vi kan etablere institutionen nu: vi og mange andre af kvarterets beboere, er så interesseret i at forbedre dette og dets institutionsudbud, at vi har organiseret os, så vi kan magte at gennemføre dens opgave nu, hvis kommunen vil overlade os retten til at købe og/eller benytte grunden.
- kommunen kan give os tilladelsen: Ejendomskontoret har forbeholdt retten til parcellen, Generalplankontoret har tænkt den udlagt til Børne- & Ungdomsinstitutioner, Direktoratet for Børne- & Ungdomsinstitutioner må derfor være interesseret i en institutionsetablering her, samt i at den bliver etableret hurtigt, når Direktoratet sammenligner institutionsudbuddet med befolkningsgrundlaget.
- vi kan gøre det godt og hurtigt: får vi mulighed for at etablere institutionen, bliver den så god som kommunen kan lave den. Derfor garanterer vor interesse og lovgivningen, samt Socialstyrelsens og Direktoratets indseende. Hertil skal så muligvis lægges, at institutionen måske bliver mere integreret indlag i det lokale miljø, når kvarterets beboere står bag den praktiske etablering, i samarbejde med nogle af de pædagoger som skal arbejde der. Herudover kan vi garantere at institutionen vil blive etableret hurtigt, hvis kommunen giver os muligheden for at etablere den. Dette skal forstås sådan, at vi råder over arbejdsressourcer og økonomiske muligheder for at gennemføre den hurtigt. Vi betvivler ikke, at Direktoratet kan gøre det lige så hurtigt uden vores hjælp, men frygter alligevel at institutionen i givet fald vil blive etableret senere, på grund af det arbejdspress som Direktoratet er udsat for, og de mange hensyn Direktoratet må tage, når det skal planlægge og prioritere sine investeringer, med midler der ikke står i noget rimeligt forhold til investeringsbehovet.
- det er i kommunens interesse at give os tilladelsen: Den vil i givet fald blive både god og etableret hurtigt, til dels af andre end Direktoratet for Børne- & Ungdomsinstitutioner embedsmænd og til dels for andre likvide midler end kommunens. Herved gives der Direktoratet og dermed kommunen mulighed for at gennemføre en anden institutionsetablering. Direktoratet vil derfor ikke kunne tjene os og de øvrige beboere i Røde Rose ved at formidle tilladelsen, men også sine egne - kommunens og dens øvrige beboeres - interesser.

Idet vi sender Dem de venligste hilsener, anbefaler vi os og vor anmodning, samtidig med, at vi beder Direktoratet behandle sagen hurtigst muligt.

For bestyrelsen:

3a

3b

8.

bortforpagning af landbrugsgårdene ved skolehjemmet »Spanager« (B.F. 1970-71, s. 3643-45). Et mindre areal er imidlertid tilbage, og på dette vil magistraten gerne tilvejebringe en række fritidstilbud, eksempelvis mulighed for boldspil og kontakt med dyr, ridning for handicappede osv. dels for børn fra fritidshjem i København, dels til eleverne på »Spanager« og eventuelt også til børn fra engmen »Spanager«.

Udvalget har i den forløbne 4-års periode ved flere lejligheder beskæftiget sig med udflytterbernehaver. Således har udvalget bl.a. forespurgt, om magistraten har indvundet erfaringer med hensyn til eventuelle gener af disse udflytterbernehavers beliggenhed - i nogen afstand fra København. Udvalget har forespurgt, hvorvidt der kunne siges noget mere generelt om, hvorvidt der er visse afstandsnormer, der bør overholdes.

Magistraten har hertil bemærket, at de bestående udflytterbernehavers beliggenhed i forhold til København ikke har voldt vanskeligheder.

De ligger i en afstand fra ca. 25 til ca. 45 km fra København, men det er magistratens opfattelse, at køretiden nok så meget som afstanden i kilometer bør være retsningsgivende for udflytterbernehavernes placering. I denne sammenhæng blev det fra magistratens side anført, at udflytterbernehaven »Bjerggården« ved Hillerød ligger ca. 45 kilometer fra København, og at statens direktorat for børne- og ungdomsomsorg i sin tid nærede betænkelighed ved at give godkendelse til institutionen på grund af afstanden. Imidlertid accepterede direktoratet en henvisning til de gode vejforhold og meddelte de ønskede godkendelse.

Magistraten tilløjede, at det er institutionspersonalets erfaring, at børnene ikke føler sig generet af de daglige køreture mellem opstillingen og udflytterinstitutionen, men opfatter disse som en naturlig del af deres ophold i bernehaven.

Udvalget har endvidere forespurgt, om magistraten har overvejet muligheden af at søge udflytterbernehaver placeret i København, f.eks. på Amager. Magistraten har herpå svaret, at den er opmærksom på muligheden for at etablere udflytterbernehaver på egne arealer i København. Som eksempel anførte magistraten, at bernehaven på Børnøvej ved Endrup Søglad tidligere har tjent som udflytterinstitution for Tingbjerg-området.

Magistraten havde i øvrigt i sine bestrebelser for at imødekomme det betydelige behov for daginstitutioner på Amager rettet henvendelse til borgmesteren i Tårnby kommune med anmodning om at få tilladelse til at etablere i denne kommune til en udflytterbernehaven.

Magistratens 3. afdeling var i stadig kontakt med øvrige magistratsafdelinger vedrørende anvendelse af kommunens arealer, og man har særlig opmærksom-

heden henledt på de muligheder, der måtte være i forbindelse med arealer, der er udlagt til park eller grønne områder.

Magistraten har endvidere over for udvalget tilkendegivet, at den inden for kommunegrænserne vil være opmærksom på eventuelt at udnytte eksisterende daginstitutioner i bykvarterer med stigende behov for institutionspladser som udflytterinstitutioner for andre bykvarterer, hvor behovet for institutionspladser er betydeligt, men hvor mulighederne for en institutionsudbygning er begrænset.

I forbindelse med spørgsmålet om udflytterbernehaver har udvalget udbedt sig oplysninger vedrørende en henvendelse af 29. marts 1972 fra »Røde Rose«, dels om institutionen på Ydre Nørrebro, dels om etablering af en udflytterbernehaven.

Magistraten har over for udvalget oplyst, at gruppen »Røde Rose« er en kreds af forældre og beboere på Ydre Nørrebro, som gennem nogle år har arbejdet med etablering af daginstitutioner for kvarterets beboere - så vidt muligt i selve kvarteret - med tanke på integration af institutionerne i kvarterets miljø. Kommunen har støttet gruppens arbejde med hensyn til etablering af en vuggestue på Jagtvej 141, der drives som selvstændig institution.

Gruppen har i øvrigt haft vanskeligheder med at skaffe egnede lokaler eller arealer til en videre udvikling af sin virksomhed.

Gruppens seneste initiativ drejer sig om oprettelse af et fritidshjem, og gruppen har i denne forbindelse søgt på arealet Rådmandsgade - Dagmargade (bl.a. Bevings grund), som nu administreres af direktoratet for statens faste ejendomme (jordkontoret).

Det kan oplyses, at der efter den senest udførte behovsanalyse er behov for såvel bernehaver som fritidshjem i dette kvarter.

På en del af det omhandlede areal Rådmandsgade - Dagmargade er i følge det af magistratens 4. afdeling udførte forslag dispositionen planlagt for Dagmargadekvarteret af juni 1972 regnet med permanente daginstitutioner.

I overvejelserne om en midlertidig anvendelse af dette areal er magistraten positivt indstillet over for et initiativ der kan medvirke til at afhjælpe manglen på institutionspladser.

Da det imidlertid er hensigten, at Københavns kommune selv skal forestå drift af de kommende permanente institutioner, forekommer det mest hensigtsmæssigt, at kommunen selv forestår den midlertidige anvendelse af arealet.

Magistraten ville imidlertid søge at hjælpe gruppen til etablering af en institution et andet sted, eventuelt i forbindelse med frigjorte forretningslokaler eller lignende, måske også i form af en karvænstation.

Magistraten gjorde dog samtidig opmærksom på, at initiativtagerne »Røde Rose« ved tidligere lejlig-

heder har vist en reserveret holdning over for kommunens bestrebelser for at oprette daginstitutioner. Udvalget har udbedt sig oplysning om, hvorledes tallene for overflytning af børn fra udflytterbernehaver til stationære bernehaver ser ud.

Magistraten var imidlertid ikke i stand til at give tal for de nævnte overflytninger. Derimod kunne magistraten oplyse, at man ikke hidtil har været præserveret for ønsker fra forældre om flytning af deres børn fra en udflytterbernehaven til en stationær bernehaven. I de få tilfælde, hvor en flytning alligevel er forekommet, har der været tale om helt specielle årsager. Som eksempel herpå kan nævnes, at en moder i forbindelse med nedskærselse af arbejdstiden har fået mulighed for at hente sit barn så tidligt om eftermiddagen, at udflytterbernehaven på det tidspunkt endnu ikke var vendt tilbage til byen.

Modens overflytninger fra udflytterbernehaver til stationære bernehaver således er sjældne, er anmodninger om flytning den modsatte vej ikke ualmindelige.

Det er bl.a. på denne baggrund magistratens opfattelse, at udflytterbernehaven i forældrekrævede opfattelse som en populær institutionsform.

Magistraten har endvidere fremhævet, at igangværende forsøg med integrerede institutioner, hvor eksisterende skranker mellem forskellige aldersgrupper nedbrødes, giver mulighed for tilvejebringelse af mere åbne institutioner, hvorved eksisterende tilbud om institutionspladser kan udnyttes på en mere fri og smidig måde end hidtil.

Udvalget har interesseret sig meget for de erfaringer, som er indhøstet i de integrerede institutioner.

Udvalget har bl.a. forespurgt, hvorledes en integration påvirker det pædagogiske arbejde i en institution, f.eks. vedrørende problemberet, og hvorledes personalistabiliteten påvirkes. Endvidere har udvalget udbedt sig tal til betydning af til- og afgang af børn i sådanne institutioner.

Magistraten har i denne sammenhæng gjort opmærksom på, at kun ganske få af Københavns kommunes institutioner endnu er integrerede, og for disse integrerede institutioner gælder, at deres bygningsmæssige struktur ikke imødekommer principperne i den integrerede institutionspædagogik.

Således forefindes ikke den opdeling i primærgrupper med tilhørende afstudsgrupper og alternativ-arealer, som integrationsen for så vidt forudsætter.

Det reelle er derfor, at der i de pågældende institutioner er foretaget ændringer i den pædagogiske hverdag på trods af større eller mindre - i denne henseende - bygningsmæssige mangler, der må betragtes som en konstant hæmsende faktor.

Den integrerede institutionsform er så ny, at det efter magistratens opfattelse endnu er for tidligt at foretage en dyberegående pædagogisk vurdering af den,

men det blev dog anført, at den integrerede institution efter magistratens mening principielt giver pædagogiske større muligheder for en effektiv indsats over for eventuelle problemer.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorledes personalistabiliteten påvirkes af integrationen, gør magistratens hidtidige erfaringer ud på, at integrationen ikke påvirker personalistabiliteten.

Magistraten var ikke i stand til at give tal for til- og afgang af børn i disse institutioner, men kunne dog helt klart sige, at afgang af børn fra integrerede institutioner ikke finder sted i hverken større eller mindre omfang end ved traditionelle institutioner. I begge tilfælde sker det kun, når behovet for institutionspladser af en eller anden grund - f.eks. flytning eller ophør med udearbejde - ikke længere er til stede.

I den årlige perspektivplan foretages en vurdering af, hvilke planer og projekter der bør fremmes, og hvilke der bør eller må stilles i bero. Udvalget har i denne forbindelse forespurgt, af hvilken årsag visse planlagte institutioner må oplyses.

Magistraten har hertil udtalt, at proceduren i forbindelse med behandling af byggeris vedrørende børne- og ungdomsinstitutioner er meget kompliceret, hvilket bl.a. skyldes, at de udearbejdede projekter eller de hidtil gældende regler skal underkastes en omfattende behandling hos såvel de statlige som de kommunale myndigheder. På dette punkt er der dog nu som tidligere anført i den seneste tid sket en forenkling ved boligministeriets cirkulære nr. 17 af 17. februar 1971 om offentlig støtte til byggeri for sociale og kulturelle institutioner. Opå finansieringsforholdene over indflydelse på sagbehandling, idet eksempelvis statsstøtte ved finansieringen af børne- og ungdomsomsorg - herunder børne- og ungdomspensioner - skal medtages på særlige driftskvoter inden for de årlige finanslovsforlag. Som følge heraf kan projekter på det tidspunkt, hvor opførelsen af institutionen skal påbegyndes, være udført på en mindre moderne eller hensigtsmæssig måde. Kravene til rammerne for den socialpædagogiske virksomhed på børne- og ungdomsinstitutioner ændres i disse år, og det kan derfor forekomme urigtigt at realisere et projekt, som i sin udførelse er udsavende. Dette gælder naturligvis særligt, såfremt man i stedet har mulighed for hurtigt at realisere et andet og nyere projekt med en moderne udførelse. Ibrugtagelsen af nye og traditionelle byggetyper på baggrund af standardprojekter har muliggjort en hurtigere sagbehandling og kortere byggeperiode end tidligere.

Magistraten har dernæst gjort opmærksom på, at det også er forekommet, at kravene til det enkelte projekt, der fremsættes af de godkendende myndigheder, er af en sådan karakter, at det eksempelvis ud fra en økonomisk vurdering må forekomme rimeligt at afstå fra en realisering af projektet. Som et eksempel

4a

FORMANDEN

Rådhuset, den 26. februar 1973.

Kære Lundberg.

Ved et besøg forleden i forbundsbygningen for murerne, tømrerne og snekerne blev jeg præsenteret for et byplanmæssigt problem vedrørende en tilkørsvej til karreen, hvor forbundene har bygget en facadebygning ud mod Mimersgade.

Forbundene har forkeberet til et grundstykke i retning mod Rådmandsgade, og det i udvalget liggende forslag om byplanvedtægt for karreen indeholder en bestemmelse om, at indkørselsadgangen til karreen skal ske igennem dette grundstykke.

Forbundene er meget pikerede over dette forslag, idet de føler, at de er blevet dårligt behandlet af kommunen, fordi man med store udgifter har gjort alt for at skabe en så smuk bebyggelse som mulig og derefter bliver præsenteret for en gene ved en eventuel tilbygning, hvor en indkørsel lige så godt kunne ske fra grundstykket på hjørnet af Mimersgade og Rådmandsgade, en ejendom, der formentligt skal saneres, og som lige så formentligt ejes af Københavns kommune selv.

Forbundenes arkitekt, Ole Buhl, har tegnet vellagte forslag til en drejning af vejen, og da den, selv om den bliver lagt på det kommunale grundareal, alligevel vil være ca. 15 m fra gadehjørnet, synes jeg, det vil være naturligt, at kommunen påtager sig denne ulempe ved sit kommende institutionsbyggeri i stedet for at pålægge forbundene den.

Jeg beder dig venligst se nærmere på det af arkitekt Ole Buhl udførte forslag til drejning af vejen, og jeg vil gerne tilføje, at det jo drejer sig om en vejdifferentiering, der først gør betingelsen realistisk om 10-20 år.

Vil du være så venlig at forelægge dette problem for udvalget?

Med venlig hilsen

[Signature]
Weidekamp

Til formanden for byplan- og trafikudvalget.

5

4b

O V E R S L A G O V E R E T A B L E R I N G S O M K O S T N I N G E R

Vedr. børneinstitution i Røde Rose på Matr. nr. 1051 UK

0.0. Grundmodning

Kloak (anslået)	kr.	30.000	
Vandstik	-	3.000	
El-stik	-	5.000	
Ialt	kr.	38.000	kr. 38.000

1.0. Bygning

Fundament, Randfundament til frostfri dybde og mellemunderstytninger til 60 cm.	kr.	85.000	
Pavillion (jvf. tilbud fra Dansk Pavillionbyggeri a/s)	kr.	1.120.000	
Tillæg for værksted	-	28.000	
El-tavle	-	10.000	
Ialt	kr.	1.243.000	kr. 1.243.000

2.0. Friarealer

Etablering af legeplads: Jordarbejde, Befæstning, Beplantning, Legeudrustning, Udenomsrum	kr.	150.000	
Samlet overslag excl. moms	kr.	1.431.000	

Opmærksomheden henledes på at saatlige priser under punkt-r. 0.0 og 1.0 stammer fra vedlagte tilbud fra Dansk Pavillionbyggeri eller frekommer i samråd med dette firma og efter aftale.

6a

BUDGET- OG ETABLERINGSFORSLAG TIL SKITSEPROJEKT FOR 1051 U.K.

BUDGET - Klub kl.

Mini 20 børn 9-12 15 timer pr. uge

Pædagoger 1/2 x 42.000	24.000
Medhjælp 1	13.000
Rengøring 1	5.000
Vikar og andet lønnet medhjælp	6.300
	<u>48.300</u>
Fødevarer	2.400
Varme-el og vand	1.500
Administration 5%	1.000
Beskæftigelse	4.000
Andre udgifter	6.000
Vedligeholdelse	2.000
	<u>18.900</u>
	<u>67.200</u>

Foreldrebetaling til driften:

35% af 67.200 = 23.520 : 20 = 1176 : 12 = 98 kr. mdl. kl.

Fritter 110 børn 10-18, lærda: 5 timer, 45 timer pr. uge

Pædagoger 3 1/2 x 50.000	175.000
Medhjælp	200.000
Ledertilling	10.000
Rengøring	25.000
Vikar og andet lønnet medhjælp	61.500
	<u>471.500</u>
Fødevarer	12.000
Varme-el og vand	6.500
Administration 5%	29.000
Beskæftigelse	33.500
Andre udgifter	42.000
Vedligeholdelse	8.000
	<u>131.000</u>
	<u>602.500</u>

Foreldrebetaling til driften:

20% af 602.500 = 120.500 : 12 = 1003 : 110 = 91 kr. mdl.

Integreret institution

Pædagoger 8 x 48.000	383.000
Medhjælp 8	200.000
Økonoma 6 timer rengøring 8 timer	60.000
leder- og stedfortrædertilæg	22.000
Vikar og andet lønnet medhjælp 15%	100.000
	<u>765.000</u>

Fødevarer	40.000
Varme-el og vand	8.000
Koloni	30.000
Administration 5%	44.000
Beskæftigelse (300 x 64)	20.000
Andre udgifter	30.000
Vedligeholdelse	10.800
	<u>152.800</u>
	<u>918.000</u>

Foreldrebetaling til driften:

25% af 918.000 = 229.500 : 64 = 3586 : 12 = 299 kr. mdl.

Vuggestuebørn	380 " "
Børnehavsbørn	290 " "
Fritidsbørn	200 " "

Etablering: excl. moms og jordarbejde

incl. jordarbejde excl. moms	1.253.000
Byggeudgifter	150.000
Legeplads	1.403.000

Løst inventar:

Klub Mini (20 børn x 1500 kr.)	30.000
Klub Fritter (110 børn x 1000 kr.)	110.000
Integreret institution (64 børn x 1950 kr.)	124.800
Var andel heraf:	
3% af 1.403.000	42.090
30% af 124.800	37.440
30% af 140.000	42.000
	<u>121.530</u>

6f

6g

AREALOVERSIGT

Vedr. børneinstitution i Røde Rose på matr. nr. 1051 UK

Institutionen omfatter	916 m ²
excl.:	
Overdækket areal	29 m ²
Udendørs til byggelegeplads	36 -
Liggehal (overdækket)	35 -
Ialt udenomsrum	100 m ²

fordelt på

Den integrerede institution

netto:	
Grupperum incl. puslerum, toilet og gard.	208 m ²
Fællesrum	66 -
Lille teater	22 -
Værksteder	29 -
Køkken	17 -
Bad, toilet og omklædningsrum	22 -
Depot	9 -
Netto ialt	373 m ²
Andel i fælles areal (overført)	95 m ²
Bruttoareal for integreret institution	468 m ²

Fritidsklubben

netto:	
Værksteder	52 m ²
Bibliotek	35 -
Bad, toilet og omklædningsrum	28 -
Gang	6 -
Discoteque	43 -
Cykle og knallertværksted	36 -
Fællesrum	66 -
Køkken	17 -
Nedskal	60 -
Ex. toiletter	6 -
Garderobe	12 -
Netto ialt	361 m ²
Andel i fælles areal (overført)	95 m ²
Bruttoareal for Fritidsklub	456 m ²

Fællesareal	
Vindfang og gang	58 m ²
Kontor	14 -
Pædagog- og lagerum	26 -
Bad, toilet og garderobe	23 -
Isolationsrum	9 -
Depoter og rengøringsrum	24 -
Dramatikrum	25 -
Ialt fælles	189 m ²
Fordelt med halvdelen (95 m ²) på hver af de to institutioner	

BØRNENORMERING

Vedr. børneinstitution i Røde Rose på matr. nr. 1051 UK

Den integrerede institution

Institutionen er udformet til 4 basisgrupper med hver 16 børn, ialt 64 børn. Institutionen omfatter (inkl. andel i fællesareal) 468 m², hvilket fordelt på 64 børn svarer til

7,3 m²/barn

Klubben

Klubben skal indeholde:	
20 børn i alderen 3 - 7 år á 6 m ² = 120 m ²	
110 børn i alderen 7 - 14 år á 2 - = 220 -	
Ialt	360 m ²

Institutionen omfatter 456 m². De resterende 96 m² medgår til fremtidig ungdomsklub.

6h

6i

Den 22. Juni 1973.

Røde Rose
Bestyrelsen for legeplads-
og fritidshjemsgruppe nr. 1,
Thoragade 7 over gården,
2200 København N.

Da undertegnede rådmænd i magistratens 3. afdeling under borgmester Børge H. Jensens sygdom varetager hvervet som borgmester, har jeg fået forelagt Røde Rose's brev af 8. Juni 1973 til borgmesteren, hvori der dels anmodes om et møde med borgmester Børge H. Jensen, dels anmodes om tilladelse til etablering af en eventuel midlertidig børne- og ungdomsinstitution på tomtens Rådmandsgade 11-13.

Med mit kendskab til indstillingen i direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne og til borgmesterens personlige indstilling er jeg ikke i tvivl om, at Røde Rose's ønske og forslag er blevet modtaget meget positivt, og for mit eget vedkommende kan jeg sige, at jeg da også meget gerne selv ville hjælpe til en løsning af de problemer, der ubestrideligt eksisterer på Ydre Nørrebro og i en række andre bydele.

Imidlertid har de økonomiske forhold i det sidste års tid udviklet sig på en sådan måde, at vi i magistratens 3. afdeling har været nødt til at indstille os på en neddampning af aktiviteten såvel med hensyn til institutionsbyggeriet som med hensyn til aktiviteten isærligt. Dette hænger ikke alene sammen med den økonomiske situation i almindelighed men i høj grad også med den kendsgerning, at netop den sociale sektor i det sidste ti-år - og navnlig i de seneste år - har forceret sin indsats overordentligt meget for at imødekomme de behov, som vi kun alt for godt kender. Det ressourceforbrug, der har præget de senere år, har imidlertid dels i sig selv været en overordentlig stærk belastning for kommunens økonomi, dels medført en meget kraftig stigning i de årlige driftsudgifter.

Derfor står vi nu i den situation, at der fra statens side er fastsat meget snævre rammer for forøgelse af de kommunale udgifter, og det medfører uundgåeligt drastiske nedskæringer af de forslag, som ikke mindst magistratens 3. afdeling fremkommer med - og kan give gode grunde for. Ved de budgetforhandlinger, som vi netop i disse dage er involveret i, er hovedproblemet for alle magistratsafdelinger derfor at finde ud af, hvorledes man kan få pengene til at række til de i forvejen planlagte opgaver.

På denne baggrund må jeg desværre sige, at det er uundgåeligt, at Røde Rose på samme måde som kommunen selv må indrette sig efter de økonomiske kendsgerninger.

For en ordens skyld vil jeg gerne tilføje, at arealet langs Rådmandsgade mellem Mimersgade og Dagmarsgade må påregnes anvendt af kommunen selv såvel på kort sigt som på lang sigt, hvilket så vidt jeg kan se også tidligere er tilkendegivet over for repræsentanter for Røde Rose.

Med venlig hilsen

Kai Brank
Kai Brank
hul

7a

7b

Behovsundersøgelse vedr. samtlige institutionsarter i Røde Rose, Ydre Nørrebro.

Geografisk afgrænses det undersøgte område af Tøsgensvej-Jagtvej-Nørrebrogade-Jernbaneterrænet ved Nørrebro St.

Statistisk omfatter området roderne 149-157 inkl., hvilket er en del af statistikdistrikt f. Ydre Nørrebro.

Befolkningsgrundlag pr. 1.1.1972:

0-2 Årige : 592
3-6 Årige : 630
7-13 Årige : 731
heraf 10-13 Årige : 402
14-17 Årige : 411

Pladsantal pr. d.d.:

Der er i området:
3 vuggestuer med 86 pladser plus ca. 15 pladser i dagplejen, ialt ca. 100 pladser.

6 børnehaver med ialt 241 pladser (inkl. Lerbakkehus)
1 fritidshjem med 69 pladser
1 fritidsklub med ca. 75 indskrevne
1 ungdomsklub med ca. 100 indskrevne

Evt. børnepassning eller lign. i Lerbakkehus'opsamlingssted er ikke medregnet.

Dækningsgrader:

	Røde Rose	Ydre Nørrebro	Hele kommunen
vuggestuer.....	16,9 pct.	22,1 pct.	22,3 pct.
børnehaver.....	38,3 pct.	41,0 pct.	54,7 pct.
fritidshjem....	9,4 pct.	15,8 pct.	14,6 pct.
fritidsklubber..	19 pct.	20 pct.	25 pct.
fr.hj./fr.kl....	20 pct.	26 pct.	29 pct.
ungdomsklubber.	24 pct.	19 pct.	30 pct.

Planlagte institutioner i området:

Baldersgade 1 fritidshjem til 40 børn
Krogenlund 2 udflytterbørnehaver med ialt 80 pladser, erstatningsbyggeri nettotilvækst 20 pladser,

Ydre Nørrebro isærligt:

Stadens Vængelbørnehave, erstatningsbyggeri, nettotilvækst 8 pladser
Stefansgade 1 vuggestue til 30 børn

Dækningsgrader efter at planlagte institutioner er etablerede:

	Røde Rose	Ydre Nørrebro	Hele kommunen
vuggestuer.....	17 pct.	25 pct.	27 pct.
børnehaver.....	41 pct.	42 pct.	61 pct.
fritidshjem....	15 pct.	17 pct.	17 pct.
fritidsklubber..	19 pct.	20 pct.	32 pct.
fr.hj./fr.kl....	25 pct.	27 pct.	33 pct.
ungdomsklubber..	24 pct.	19 pct.	35 pct.

Med i vurderingen af tallene må tages, at befolkningsgrundlaget er ca. 1½ år gammelt, og at befolkningstallene på Ydre Nørrebro er fortsat faldende som i kommunen som helhed.

Ifølge Statistisk Kontors befolkningsprognose vil befolkningsgrundlagene på Ydre Nørrebro falde med 20-25 pct. inden 1980 bortset fra antallet af 14-17 Årige, der forventes at være uændret.

Med det eksisterende pladsantal og etablering af de foran nævnte planlagte institutioner vil dækningsgraderne i 1980 blive:

	Ydre Nørrebro	Hele kommunen
vuggestuer.....	ca. 32 pct.	ca. 33 pct.
børnehaver.....	ca. 57 pct.	ca. 84 pct.
fritidshjem.....	ca. 20 pct.	ca. 22 pct.
fritidsklubber.....	ca. 22 pct.	ca. 40 pct.
fr.hj./fr.kl.....	ca. 30 pct.	ca. 42 pct.
ungdomsklubber.....	ca. 19 pct.	ca. 40 pct.

Resumé: Det undersøgte område Røde Rose er i forhold til kommunen som helhed dårligt forsynet med samtlige institutionsarter. Dette vil ikke ændre sig ved etableringen af de planlagte institutioner eller ved befolkningsudviklingen frem til 1980.

20/8-1973

Paul Bygaard

8a

8b

Røde Rosse / Bestyrelsen for legeplads- & fritidshjemsgruppe nr. 1
v/ Else Roos, Halders Plads 6, 2200 N.

Til Kommunalbestyrelsen,
Overborgmesteren, Magistrats- og Borgerrepræsentationsmedlemmerne,
Rådhuset,
1599 København V.

København, den 11.11.1973.

DE ANMØDES HERMED OM AT FORHÅLEDIGE NEDENNEVNE FORHOLD OM KOMPETANCE-
FORVINDING OG FORKINGELSE AF VISSE KOMMUNALE VÆRDIER OG BUNDEDE INVESTER-
NINGER OPLYST GJEMM FORHÅNDLING PÅ ET ÅRENT MØDE I BORGERREPRÆSENTATIONEN,
SAMT LØST VED BESLUTNING OM ÆNDRING AF BYPLANFORSLAG OG ETABLERING AF
DAGINSTITUTIONER, I RENHOLD TIL NEDENNEVNE ALEREDE TRUFTE BESLUTNINGER,
SNAREST MULIGT.

1: Kommunen vedtager visse planer med henblik på etablering af offent-
lige institutioner, og henlægger dem til bl.a. Mag. 3.afd. og dens
Direktorat for børne- & ungdomsinstitutioner

- 1927-37 Kommunen erhverver 4 ejendomme (matr.nr. 492, 493, 1369 og 1370 UK) mellem Miersegade og Dagmarsgade langs Rådmandsgade til en nuværende ejendomsverdi af godt 600.000 kr.
- 09.10.69 Borgerrepræsentationen diskuterer § 9 forbud mod Husted Andersen planer om helhusbyggeri på matr.nr. 1051 mellem Miersegade og Dagmarsgade langs Rådmandsgade. Herunder påtager Mag. 4. afd. sig bl.a. at lave en undersøgelse af kvartets institutionsbehov.
- 12.02.70 Mag. 4.afd. anmoder Bøllingministeriet om medlæggelse af § 9 forbud på matr.nr. 1051 med henblik på en justering af karréns forhold og henvisning til institutionsundersøgelsen.
- 23.02.70 Bøllingministeriet bevilger § 9 forbudet og gør opmærksom på, at der skal udarbejdes en byplanvedtægt for karrén inden et år.
- 24.11.70 Mag. 3.afd. giver Mag. 4.afd. skriftlig redegørelse her, at de mener der bør etableres daginstitutioner og forsørgerseminarium i karrén.
- 16.09.71 Borgerrepræsentationen vedtager at købe en neborgrund til matr. nr. 1051 for ca. 3.000.000 kr. af Bygningsforbundens for, som Overborgmesteren har foreslået, at sælges med Husted Andersen (1051) og regulere forholdene i henhold til den stedfindende institutionsundersøgelse.

12

- 13.03.72 Overborgmesteren anbefaler borgerrepræsentationen at tilslutte sig magistratens godkendelse af Saneringsplanforbudsplanforbudsloven og afsætte ca. 2.000.000 kr. til totalsanering af grundene langs Rådmandsgade mellem Miersegade og Dagmarsgade, af hensyn til magistratsafdelingens ønske om gadereguleringer, legepladser, arene arealer og daginstitutioner m.v. (bl.a. ad 7,2).
- 22.06.72 Borgerrepræsentationen vedtager saneringsplanen uden ændringer.
- 04.09.72 Mag. 4.afd. offentliggør Dispositionsplanforbudsloven for Dagmarsgade-området. Heri fastslås institutionsbehovet og se deses at Mag. 3.afd. vil etablere midlertidige institutioner (s. 60) og legepladser (s. 32) på bl.a. 1051, samt vejforbindelse fra Miersegade over Bredfabrikens grund (5673) til henholdsvis Husted Andersen boligbyggeri og kommunens siden, blivende børneinstitutioner, uddannelsescenter og legeplads, der herefter skal udgøre et væsentligt element i miljøet, kombineret med henholdsvis Rådmandsgades og Dagmarsgades forandring til gader.
- 05.10.72 Borgerrepræsentationen sender Dispositionsplanforbudsloven i udvalg efter en interessant diskussion.
- 12.03.73 Borgerrepræsentationen sender det af Mag. 4.afd. af 15.11.1973 fremsatte byplanforbudsloven for karrén, Miersegade, Miersegade, Rådmandsgade og Dagmarsgade i udvalg. Heri udlægges de grunde til offentlige formål, som dispositionsplanforbudsloven udgør, dog med undtagelse af 5673 og en del af kommunens frontlige ejendomme, under henvisning til, at Bygningsforbundet har en forkeberet til 5673 til eventuel forlængelse af deres bygning på en neborgrund (matr.nr. 5744).
- 22.03.73 Borgerrepræsentationen sender Overborgmesterens saneringsplanforbudsloven af 12.3.73, der omfatter den del af ovennævnte karré saneringsplanforbudsloven til rådighed for Mag. 3.afd., for at etablere midlertidige institutioner af længere varighed end normalt, derefter til permanente institutioner som ang. i dispositionsplanforbudsloven, til offentligt omholdelse, blivende børneinstitutioner og uddannelsescenter. Saneringsplanforbudsloven til 1.375.000 kr., og til dækning af saneringsudgiften foreslås etatslån på 2.900.000 kr. Det skønnes, at planen vil kunne iværksættes i løbet af sommeren 73 og gennemføres på 4-6 måneder.
- 22.06.73 Udvalget afgiver sin betænkning om saneringsplanen og indstiller til borgerrepræsentationen at godkende den uden ændringer.
- 28.06.73 Borgerrepræsentationen vedtager saneringsplanen.

13

2: Kommunens investeringer og borgerrepræsentationens beslutninger og beslutningsproviser udhales:

- 13.11.72 Mag. 4.afd. konstaterer, at Husted Andersen har påbegyndt sit byggeri og overkrædet afstandsbestemmelserne i forhold til kommunens grund, gives byggetilladelse og pålægger kommunen at korrigere fra overkrædelse i sit frontlige byggeri samt pålægger Husted Andersen at udarbejde forslag til legeplads, evt. efter samråd med stadsarkitekten.

9a

9b

- 15.01.73 Mag. 4.afd. tilstiller borgerrepræsentationen sit byplanforbudsloven for karrén, som forringer dispositionsplanen med udlæggelse af matr.nr. 5673, der er af væsentlig betydning for kommunens realisering af sine planer, med henvisning til Bygningsforbundens betingede forkeberet.
- 26.02.73 Bygningsforbundens forandlinger om henstilling til Byplan- & Trafikudvalget om at det skal pålægges kommunen hele vojtveden med etableringen af tilkørselsvejen over Bredfabrikens ejendomme (5673) på trods af, at denne ikke kan være til gavn for dem, i tilfælde af at de ønsker at udnytte deres forkeberet (Byplanforbudsloven § 4 tillader eventuel portgennemkørsel).
- 16.06.73 Vi fremsender indsigelse mod byplanforbudsloven til Mag. 4.afd. og anmoder Byplan- & Trafikudvalget om at ændre forslaget, så Bredfabrikens ejendomme matr.nr. 5673 bringes i overensstemmelse med dispositionsplanforbudsloven, så den bliver omfattet af forbudslovens bestemmelser om de offentlige dag med udlæggelse af byplanforbudslovens bestemmelser og nedsettelse af 99, samt om at opretholde dispositionsplanforbudslovens forslag om vejforandring, så kommunens planer kan realiseres.
- 14.09.73 Mag. 4.afd. redager for sin indstilling til bl.a. vores indsigelse mod byplanforbudsloven til Byplan- & Trafikudvalget, og anbefaler det kan at følge henstillingen om indlæggelse af 5673, i tilfælde af at Bygningsforbundens ønsker at fravalde deres forkeberet. (Et økonomisk forslag, når man betænker, at kommunens investeringer på udgør mindst 7.286.000 kr. og omfatter 11/12 af de i dispositionsplanforbudsloven til offentlige institutioner udlagte arealer, så planerne på trods heraf ikke kan realiseres herpå, på en for kommunen hensigtsmæssig måde, dels p.g.a. den eksisterende bebyggelse, dels fordi matr.nr. 5673 trods sin lidenhed (1/12) bærer 1/7 af det samlede grundareals udnyttelsesmuligheder (etats m² incl. tilleggsarealer) og endelig fordi domo 1712 kan erhverves for 1/12 af den samlede investering (grundens ejendomsverdi er 400.000 kr.).)
- 27.09.73 Mag. 4.afd. forhandler med Husted Andersen, som indvilliger i at stille 400 m² af sit areal til rådighed for legeplads med en erstatning på mellem 20- og 40.000 kr. svarende til det af ham forventede modkrav fra 20 lejligheidsindbyggere.
- 03.10.73 Mag. 4.afd. fortæller Byplan- & Trafikudvalget, at Husted Andersen skal have omkring 250.000 kr. for at afsætte areal til legeplads.

Skæbner

3: Mag. 3.afd.s dispositionsret undergraves, så den kommer til at repræsentere kommunen på en sådan måde, at borgerne lovbestemte modindflydelse desværre, så kommunalinstitutionen kommer i fare for at blive flidtliggjort.

14

- 05.10.71 Skriftlig anmodning fra os til direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner om tilladelse til at få overdraget enten brugs- eller forkeberet til matr.nr. 5744 til etablering af en børne- & ungdomsinstitution i henhold til den bestående lovgivning om oprettelse af selvejende institutioner og kvartets behov for dem med forpligtigelse til at udnytte den efter aftale med direktoratet.
- 08.10.71 Orienterende møde med direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner om vores foreslåede.
- 07.12.71 Direktoratet meddeler, at det ikke kan være os behjælpelig, fordi grunden indgår i uafsluttede sageløseforhandlinger.
- 12.03.72 Mundtlig aftale mellem os og direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner om senere drøftelse af vores mulighed for at komme i betragtning på 1051 efter sagskiftet.
- 20.04.72 Berge H. Jensen, Carl Ejner Jørgensen og bl.a. Knud Børup udtaler deres sympati for os og vores bestræbelser samt deres og registratens interesse i, at indtræde os og andre bobere i planlægning- og etableringsarbejdet, ikke mindst p.g.a. de økonomiske fordelte det skønnes at kunne indbringe. Drøftelserne om kommunens muligheder for at fremme samarbejdet henvises til Daginstitutionsudvalget med direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioners årsrapport.
- 24.04.72 Berge H. Jensen uddyber sine udtalelser i etformiddagsradioen, foreskrivt os om sin og sine embedsmænds støtte og hans interesse i at mødes med os.
- 06.09.72 Møde med direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner om etablering på matr.nr. 1051 UK. Behovet for den konstateres og aftalen bliver, at vi kan få tilladelse til at etablere institutionen, hvis det bliver en midlertidig alderintegreret børneinstitution, og hvis dir. Henrik Jespersen og evt. borgmester Berge H. Jensen kan støtte aftalen. Da det dels viser sig vanskeligt at få en medaftale i stand mellem os og henholdsvis Henrik Jespersen og Berge H. Jensen gennem direktoratet, dels anses for sandsynligt at de vil støtte aftalen p.g.a. dens overensstemmelse med kommunens planer, kvartets behov for institutionspladserne og ovennævnte udtalelser, beslutter vi at påbegynde skitseprojekteringen. Direktoratet holdes orienteret om tingenes udvikling.
- 07.03.73 Skitseprojekteringen er fra fremkredet, at vi kan etablere foreløbig kontakt med entreprenørfirmaer. Dansk Puvillionbyggeri bliver det foretrukne og der træffes foreløbig aftale m.h.t. konsulentydelse og økonomiske overlag.
- 23.05.73 Projekteringsarbejdet er færdigt og Dansk Puvillionbyggeris etableringstilbud foreligger.
- 08.06.73 Skriftlig anmodning til Berge H. Jensen om et møde med ham og repræsentanter for direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner med henblik på tilladelse til at etablere en midlertidig børne- & ungdomsinstitution på toten 1051 UK.

15

9c

9d

- 19.06.73 Vi får besked om, at Berge H. Jensen er på rekreation og træffer aftale med direktør Henrik Jespersen om møde.
- 21.06.73 Møde med direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner ved bl.a. dir. Henrik Jespersen, Kontorchef Søren Korngård og Expeditionssekretær Berge Holst Larsen. Ud over etableringsansøgningen afleveredes tegningerne over projektet, en behovsbeskrivelse, et overslag over etableringsomkostningerne, et tilbud fra Busk Pavillionbyggeri, en arealoversigt med m² pr. barn i henholdsvis den integrerede- og klubafdelingen, samt et driftsbudget for henholdsvis miniklubben, fritidsklubben og den aldersintegrerede del af institutionen.
- Vort forslag omfatter en bygning, hvis ene halvdel er indrettet til en aldersintegreret institution for 84 børn i 0-12 års alderen fordelt på 4 familiergrupper, og dens anden halvdel er indrettet til klub for 20 sindrørlige forældagsbørn og 100 eftermiddagsbørn i skolealderen, og udførte således at den på eftermiddagsbørn i skolealderen, og udførte således at den på et senere tidspunkt kan bruges som ungdomsklub (se evt. bilag 1).
- Der kom det ud af mødet, at behovet blev konstateret som uløseligt, at projektet var både fornuftigt og spændende, at etableringsomkostningerne pr. barn/m² var mindre end sædvanligt, at bemonteringen støttede med m², at pædagogmøderne svarede til bemonteringen, og at projektets udformning og placering af grunden svarede til kommunens planer for karréen.
- Det aftales, at vi inden næste møde skulle frenskrifte oplysning om vore muligheder for at få hel eller delvis disposition for etablering af sikringsrum, medens direktoratet skulle gennemgå projektet og dets økonomi nærmere, samt afgøre hvordan løsningsforslaget om jorden skal ordne op.
- 22.06.73 Rådmand Kai Brunk reagerer på vores henvendelse til Berge H. Jensen ved at skrive til os, at han sympatiserer med os, og vi stette os, samt orienterede os om kommunens aktuelle økonomi og om, at de pågældende arealer er tænkt anvendt af kommunen selv.
- 26.06.73 Vi modtager Kai Brunks brev og får en telefon samtale med ham heraf det fremgår, at han ikke er bekendt med vore forhandlinger med direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner. Efter en orientering om kvarterets institutionsbehov og angens stilling i direktoratet vedtoges, at han skulle tale med direktoratet om dets forestillinger, inden vi mødte næste møde.
- 20.06.73 Møde med direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner ved bl.a. Henrik Jespersen, Søren Korngård, Berge Holst Larsen og Henrik Vilien. Vi har et foreløbigt OK med fra civilforsvarsstyrelsen om en ialtfald delvis disposition for etablering af sikringsrum samt forsikringer fra Husted Andersen os, at han kan stille lokaler til rådighed for os, hvis det bliver krævet af os. Kommunen har fået statistisk kontor til at beregne kvarterets behov for institutioner, og den bekræfter at vores institutionsbehov er større end i kommunen som helhed og vil være det på både kort og langt sigt i forhold til befolkningsprognoserne. Hvad lejeaftalen angår, er der endnu ingen endelig afgørelse. Man regner med at have den klar til næste møde.

- 27.09.73 Møde med direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner ved bl.a. Henrik Jespersen, Søren Korngård, Poul Kristensen, Henrik Vilien og Berge Holst Larsen. Her meddeles det os, at etableringsmuligheden for en midlertidig og senere blivende børneinstitution i karréen ikke længere er sikker. Til begrundelse herfor kan kun oplyses, at der måske ikke længere kan blive plads til den. Det aftales at besigtige Røde Rose for bl.a. at se efter evt. andre etableringsmuligheder.
- 17.10.73 Besigtigelsen af kvarteret finder sted. Herunder konstateres det bl.a., at der ikke findes nogen etableringsmuligheder, der står i overensstemmelse med mulighederne på matr.nr. 1051. Det aftales, at vi må se tiden an.

--- o ---

På denne baggrund anmodes vi Dem om at foranledige:

- at byplanforslaget for karréen Ågriegade, Minoragade, Rådmandsgade og Dagmargade bringes i overensstemmelse med de registrats- og borgerrepræsentations-beslutninger, der udtrykkes i dispositionsplanforslaget for Dagmargade-området, således
- at beslutningen om etablering af midlertidige børneinstitutioner af længere varighed end normalt, samt etablering af offentlig plads, blivende børneinstitutioner og forsorgseminarium bliver realiseret.

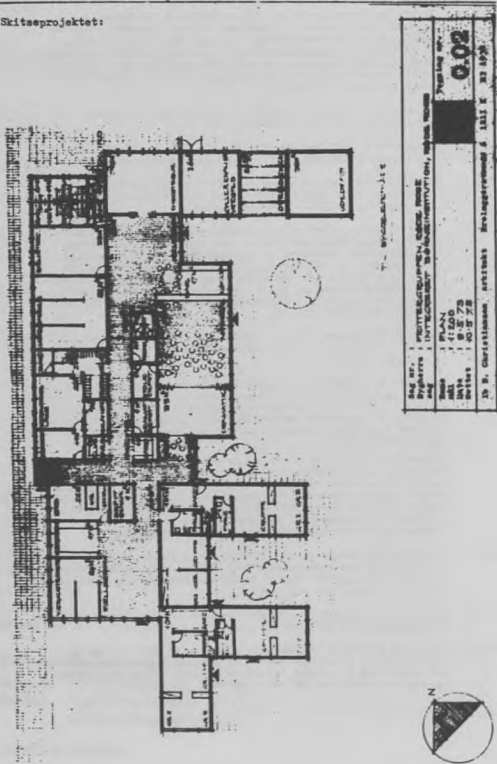
Med venlige hilsener
P.G.V.

Flemming Rinde	Susanne Kastrop Olsen
Ami Adsel Johansen	Hanne Lund Petersen
Birgit Jensen	Tinne Sørensen
Tove Petersen	Marion Vej Hansen
Kirsten Ganst Nielsen	Elsie Roos

Vedlagt: Bilag 1, Skitseprojekt
Bilag 2, Situationsplaner

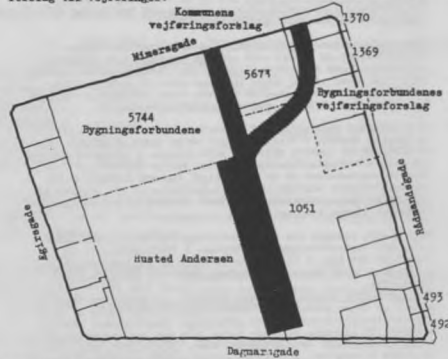
Edele Rose / Bestyrelsen for legeplads- & fritidshøjagr. nr.1 Bilag nr. 1

Skitseprojektet:

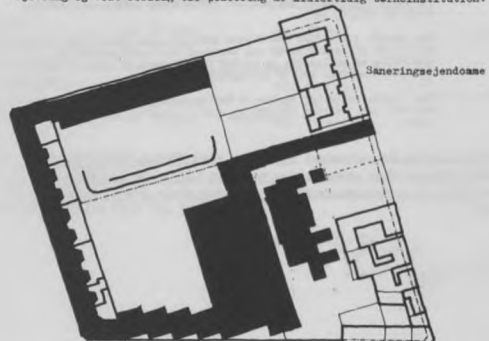

Edele Rose / Bestyrelsen for legeplads- & fritidshøjagr. nr.1 Bilag nr. 2

Oversigt over heromtalte matr. nr., samt Kommunens og Bygningsforbundens forslag til vejfæring:

Huvservende bebyggelsesforhold med Dispositionsplanens forslag til midlertidig vejfæring og vort forslag til placering af midlertidig børneinstitution:

Røde Rose / Frittergruppen & Forældrene ved Baldergades børnehavn s.v.

✓ Elise Ross, Baldergade 6, 2200 N.

Til Kommunalbestyrelsen,
Overborgmesteren, Magistrats- og Borgerrepræsentationsmedlemmerne,
Rådhuset,
1599 København V.

Den 10.2.1974.

Vedr. Børneinstitutionen på grundens langs Rådmandsgade, mellem
Mineragade og Dejnarsgade.

I årene 1969-73 har De investeret mere end 6.606.000 kr. af kommunens midler i ovennævnte grunde for at skaffe plads til henholdsvis et mindre torv ved de kommende gader Rådmandsgade/Vagnersgade og til først midlertidige daginstitutioner af læggers dagmar, siden blivende daginstitutioner, samt et seminarium.

Arbejdet med plagerens realisering blev henlagt til magistratens 3. afd., og dette direktorat for børne- & ungdomsinstitutioner indgik siden aftale med en af kvarterets forældregrupper (Frittergruppen) om at den skulle stå for etableringen af den midlertidige daginstitution.

I løbet af 72/73 udarbejdede forældregruppen et forslag til den midlertidige institution. Det er en aldersintegreret institution i overensstemmelse med direktoratets krav og er udformet, så den er i overensstemmelse med de betingelser, De har været med til at træffe og som bl.a. er udtrykt i Dispositionsplanforlaget for Dejnarsgadeområdet. Det skal herudover bemærkes, at forslaget både er blevet rost for sin pædagogiske udformning og for dets økonomi af direktoratet for børne- & ungdomsinstitutioner.

Må trods heraf, samt på trods af, at de behovsundersøgelser, der lå til grund for Dispositionsplanforlaget bekræftede af vort kvarters behov for børneinstitutioner, er mere end bekræftet af senere undersøgelser, så nættes magistratens 3. afdeling til at meddele forældregruppen "at det ikke længere så ud til, at der var plads til børneinstitutionen på grunden" d. 27.9.73, hvor den endelige godkendelse skulle være blevet meddelt.

Det forekommer os ubegribeligt. Vi mener ikke, det er rimeligt at investere så meget i et område, for så uden videre at anvende ejendommen til noget andet. Vi mener heller ikke, det er rimeligt at investere med henblik på en afhjælpning af vort og vore børne institutionsbehov, for så siden at anvende grundene til formål, der ikke lægges hjælper kvarterets børn med det, de skulle.

Derfor anmoder vi Dem om at sørge for, at daginstitutionen bliver etableret, som det er blevet besluttet samt om at foranledige, at sagen bliver ordentligt oplyst på et åbent borgerrepræsentationsmøde snarest muligt.

Idet vi sender Dem de vænligste hilsener, beder vi Dem sørge for at det bliver meddelt os, hvornår sagen vil blive behandlet i Borgerrepræsentationen til ovennævnte adresse.

Med venlig hilsen:

Elinor Vanggaard
Anna Nielsen
Kristian Gravesen
Kirsten Insbj
Solveig Rasmussen

Hitten B. Rasmussen
Grethe Oetmann Hansen
Allan Wind
Ingrid Sefferberg
Greger Paddum

M. Lange

Annie Jonassen
Laila Johansen
Grethe Stahr
Janne Aaris Sørensen
Jimmy Glud
Lillian Brøgger
Lene Simonsen
Anne Krogh
Metha Poulsen
Annette B. Nielsen
Anne Guthor
A. Thomsen
Niels Brøgger Jensen
Sigrun Davidsen
M.T. Christensen
Randi Luggin
Tony Andersen
Vibeke Halakov
Elisabeth Brøgger Jensen
Hanne Ryberg
Frederik Vest Hansen
Susanne Duge
Helena Nielsen
Frida Kusier
Lars Jønsen
Franz Kusier
Bonde Hansen
Rune Cedestrand
Grethe H. Haagerup
Allan Speggaard Jensen
Elyvind Larsen
Torben Antrup
Judith Ipsen
Peter E. Hede
Erik Manniche
K. Borg-Rasmussen
Henning Rits-Andersen
Lise Thomsen
Helge Jensen
Jørgen Høse Jensen
Lise Kristoffersen

Anette Buchard

Dorthe Nielsen
Anne Steensen
Torild Hansen
Moni Walbon
Comi Andersen
Trine Hansen
Erik Rasmussen
Lis F. Olsen
Sv. Hartmann Nielsen
Erik Meistrup
Jens H. Deeyer
Karl Hvidtfeldt Nielsen
Annalise Larsen
Gull Maj Steerg
Susanne Hollund
Jette Sommer
Comi Christensen
Jens Brøgger Jensen
Bjorne Thomsen
Inger Vest Hansen
Uffe Haagerup
Tais Andersen
Karia Petersen
Lisbeth Jønsen
E. Mikkelson
Carsten West
Lise Nielsen
Jens W. Haagerup
Helge Kastrup Olsen
L. Speggaard Jensen
Marianne Larsen
Birte Antrup
Allan Rasmussen
Anna E. Hede
Solveig Rundqvist
Lars Krøstrup
Lillian Sørensen
Karl Jensen
Inga Jensen
Karin Jensen
Ruth Laurson

10a

10b

3.

Anna Thomsen
A. Jørgensen
H. Hansen
Hjagensen
G. Hansen
Aarvæn væst Nielsen
Lisbet Petersen
Kirsten Sørensen
Linda Overgård
Belle Nielsen
Svend Erik Kjær
Inge-Lise Pedersen
Jens Pedersen
Gregers Christensen
Randi Madsen
Robert Sønder
Amy Bent Sønder
Mogens Larsen
Ellen Jensen
Steen Nielsen
John Weidich
Iris Strainfeldt
E. Christensen
S. Kjeldsen
Annegrete Thomsen
B. Nielsen
Carsten Bremer
Per B. Mortensen
H. Thomsen
Lotte Koch Hansen
Jette Hansen
H.F. Nielsen
Leif Aagaard
Tina Jacobsen
Grethe Jørgensen
Amy Andersen
Marianne P. Lillelund
Grethe Rasmussen
Karen Karlsson
Lis Petersen
Leif Gregersen
Bertel Andersen

A. Hirkhoj
Jørgensen
Christensen
H. Grøve
H. Jacobsen
Jens Jørgensen
Peter Petersen
Willy Sørensen
Henrik Rasmussen
Erik Kromann
Benny Jensen
Hanne Madsen
Steen Ailing Petersen
Aase Hansen
Jan Rasmussen
Ely Aunsing
Bente Hansen
Gunhild P. Larsen
Frank Nielsen
Sonja Nielsen
Karl Weidich
V. Sonne
M. Herth
Hanne Bekgaard
Verner Nielsen
Majbritt Jensen
Pinn Weidich
Vivian Rasmussen
M. Aagaard
Leif Hansen
Palle Grenlund
Vera Jørgensen
Pinn Jacobsen
Marianne Bostrom
P. Jensen
Willy Jensen
Else Marie Sø
Erik Karlsson
R. Jiløjanada
Borge Petersen
Fr. Andersen
Stig Hansen

4.

Ulla Berntsen
Pinn Pedersen
Ester Christiansen
Jørgen Amdi
Oudrun Olsen
Lise Ulrich
Jens Wulff Hansen
C. Bjørklund-Lassen
C. Willussen
Marie-Anne Schmidt
Bent J. Ørle
Ebbe Gudmand-Hoyer
Vibeke Møller
Kirsten Sørensen
Inger Rasmussen
Margot Sønder
Jeanne Hansen
Paul Jensen
Hanne Larsen
L. d'Apuzzo
Winnie Hajland Jensen
Else Marie Rung
Tommy Larsen
Else G. Jensen
Martha M. Petersen
Alicie Johnsen
Heinz Aagesen
Birgit Jensen
Lisbeth Jørgensen
Erik Jørgensen
E. Jørgensen
Inge Voldbro
Sv. Kargo Jensen
Chr. P. Jensen
Mona Dam
K. Jensen
Anne-Lise Hansen
Soren Henriksen
Ruth Johnsen
Vibeke Klausbol
Bente Nord Rasmussen
Grethe Larsen

Egon Christensen
Henny Jensen
H. Nielsen
M. Amdi
Karen Simonsen
Axel Ulrich
J.G. Bjørklund-Lassen
A. Fjeldvig
Lauri Norpård Ørle
Bent J. Ørle
Erik Schmidt
Peter Weergaard Jensen
Peter Koch Andersen
John Grosmann
K.F. Sønder
Birthe Jensen
Kjeld Hansen
Palle Lind
E. Frederiksen
Pionning Sørensen
Preben Rud Rung
Mona Busch
Niels Jensen
Belle Hansen
John K. Johnsen
I.S. Aagesen
Ole Jensen
Anker Jørgensen
B. Kristiansen
A.M. Kristiansen
Birger Voldbro
Gunhild Bispegaard Jensen
Ove Dam
H. Østberg
Akseel Jensen
Niels Hansen
Sv. Hahn Petersen
Bente Bertelsen
Carsten Jensen
P. Rasmussen
Kitty Newby

10c

10d

Agnethe Marso
 Lis Jensen
 Bent Hubert
 Ruth Sonntag
 Per Laureng
 Ery Hansen
 Birgit Jensen
 Kirsten Jensen
 Ery Jorgensen
 Lone Alexian
 Anette Nedakou
 Charlie Svensson
 Frank Kildemann
 F. Helmut Larsen
 H. Dugbon
 Susanne G. Petersen
 D. Kirablinki
 Anne Seidenfoden
 H. Laursen
 Klaus Sonderup Petersen
 Soren Plum
 Hanne Lund
 Marion Wej-Hanssen
 Tove Petersen
 Ib Berge Christiansen
 Susanne Kastrop Olsen

Ulla Nielsen
 Ingelise Ranners
 Ulla Rasmussen
 K.J. Kleinsmid
 Britta Nielsen
 Marianne Kolich
 Majbritt Pedersen
 Karen Jepsen
 Victor Christensen
 Erling F. Petersen
 Egon Frederiksen
 D. Bognark
 Vivian Ipsen
 J. Jardtill
 F. Kjer
 Inger R. Ove
 Steen Nielsen
 Sidsel Bloch
 Erik Eleite
 Hanne Krosgaard
 Anna Lise Christensen
 Kirstine Engqvist
 Tinne Sorensen
 Sonja Christiansen
 Anni Adabel Johansen
 Flemming Rinds
 H. Rind

Susanne Kastrop Olsen
 Else Roos
 H. Roos

Bilag til Tomten i Allersgade - lidt om et åndehul i en karré

Røde Rose / Thorsgade 7 o.g. / 2200 København N.

Bestyrelsen for legeplads- og frittergruppe nr. 1, samt beboerne i kvarteret Nørrebrogade, Thorsgade, Dagsmargade og Gørgsgade.

Bestyrelsen for
Almennyttigt Saneringselskab a/s,
Frederiksgade 19,
1255 København K.

Nørrebro d. 23.3.72.
Vedr. matrikel nr 171 M 12 Udenbys klædebo kvarter, Allersgade 8-10.

Idet vi har erfaret, at saneringselskabet arbejder med udarbejdelsen af en saneringsplan for karræerne Nørrebrogade, Thorsgade, Dagsmargade og Allersgade, tillader vi os at henlede Selskabets opmærksomhed på ovennævnte grund, der udgør en del af karræens, og amoders saneringselskabet om at medvirke til etableringen af en fornuftig udnyttelse af grunden på kort såvel som lang sigt.

Vort aktuelle og mere kortsigtede ønske er, at grunden skal udnyttes fornuftigere, end den er blevet det de sidste 4 år, hvor den har henligget som indhegnet tomt og affaldsplads - at den med andre ord ordnes, så den bliver pæn at se på og tilgængelig for os og vore børn til den eventuel skal bygges.

På længere sigt er det vort ønske, at det påtænkte facadebyggeri, der er projekteret på grunden, ikke etableres før der er skabt andre arrangementer i karréen, der sikrer os mod en forøgelse af karræens udnyttelsesgrad, og de miljømæssige belastninger, der vil være en følge af dets etablering under de aktuelle omstændigheder.

Til støtte for vore synspunkter skal anføres, at den tidligere bebyggelse var lav, åben og grøn, at den siden nedrivningen har henligget som beton- og affaldsplads, samt endelig, at det projekterede byggeri er så højt, at det både vil lukke for lyset og øge karræens udnyttelse, så karræens i forvejen svært belastede fysiske miljø vil blive føleligt påvirket i skadelig retning, ikke mindst for de mere end 300 børn, der bor her. Det bør også bemærkes, at der ikke findes kompensationsmuligheder inden for blot en nogenlunde antagelig afstand.

På denne baggrund amoder vi Saneringselskabet udvirke, at førnævnte rimelige krav sikres mulighed for virkeliggørelse snarest.

Til støtte for saneringselskabets initiativ, kan vi tilbyde Dem at leje grunden af den nuværende ejer, eller af saneringselskabet/Kommunen, hvis et ejerskifte skulle blive aktuelt, for den periode der så medgå til, at et evt. byggeri kan realiseres under betryggende vilkår.

Lejevilkårene så naturligvis afgøres efter forhandling, men vi kan oplyse at vi enten vil reetablere grunden som åbent opholds- og legeareal hvis der bliver tale om en kortere periode, medens vi vil etablere et legested under Lov om børne- og ungdomsforsorgen hvis der bliver mulighed for en længere periode - alt under forudsætning af, at vi ikke kan få den stillet til fri disposition.

I håbet om en positiv modtagelse og hurtig behandling af nærværende anmodning sende vi Dem vore venligste hilsener.

På underskrivernes vegne
Flemming Rinds (tilf. 295988) Mærte Vester Christensen (tilf. BG 2511)
Bilag: fotokopi af 24 lister med underskrifter, indsamlet blandt beboerne i kvarteret

A/S Almennyttigt Saneringselskab

Hr. Flemming Rinds
Hildursgade 5
2200 N.

Frederiksgade 19 - 1265 København K
Telefon (01) 11 82 22*
Postgiro 72 507

27- juni 1972.

Under henvisning til Deres skriftlige henvendelse og til vore senere gentagne telefonsamtaler vedrørende ejendommen Allersgade 8-10 skal vi meddele, at vi efter forhandling med Københavns kommunes ejendomsdirektorat har rettet henvendelse til ejerne af ejendommen om vor eventuelle erhvervelse af denne.

Såfremt det lykkes os at erhverve ejendommen, kan vi optage forhandling om benyttelsen af den, indtil den skal bruges til nybyggeri. Såfremt det ikke lykkes os at erhverve ejendommen, har vi ingen mulighed for at træffe bestemmelse direkte eller indirekte med hensyn til ejendommens erhvervelse.

Med venlig hilsen
dikteret af Vicedirektør Alf Mortensen
underskrevet og dennes fravaer

Flemming Rinds
Ejerskifte

am/gm

4

5

Røde Rose / Allersgadegrunden n.v.

D. 24.8.72

TIL LEGEPLANSGRUPPEN & BEBOERKOMITEEN FOR KVARTERET MELLEM THORSGADE, GØRGSGADE, DAGSMARGADE OG NØRREBROGADE.

På vort sidste møde, d. 16.5.72 bestemte vi - de af os der var tilstede - os til, at vi ikke ville foretage os andet end afvente tingenes udvikling. Sidst i Juni modtog vi omstændige brev fra Saneringselskabet, Tony og Mærte endogså dengang om, at vi skulle se tiden an lidt endnu, men at brevet derefter så også skulle omdeles som det var blevet bestemt på ovenstående møde.

Den 15.8.72 rykkede Hanne Børgård for oplysning om hvad der skete i sagen. Det førte til, at Mærte, Tony og jeg (Flemming) besluttede os for at rykke Kommunen, Saneringselskabet og Ejerne for svar. Senere har Jørgen Amidi spurgt efter nyt. Santidigt fortalte han, at de var ved at lave en beboerforening i den øjendoms hvor han bor. Der havde de allerede talt om evt. at rette henvendelse til grundens ejere, for at bede ham om tilladelse til at bruge tomt midlertidigt, til legeplads i perioden ind til huset skal bygges. Amidi vidste ikke hvordan han skulle forholde sig til det på grund af vort fællesforetagene, og som I nok kan forestå, så jeg mig ikke i stand til fortælle ham det. Jeg kunne kun sige, at vi stod for at skulle omdele dette papir, og derfor ville kunne spørge forsamlingen på nedenstående møde.

Mærte kom i løbet af Jørgen Andersens i Københavns Kommune d. 17.8.72. Han oplyste at de havde spurgt efter sagen i Saneringselskabet for et par dage siden, og havde fået at vide, at de ikke havde modtaget noget svar. Han rekonstruerede på Kommunens vegne, at man jo heller ikke kunne tvinge ejeren til at sælge. På spørgsmålet om hvordan det gik med deres levereelse af vort brev sagde han, at vi jo havde fået besked fra Saneringselskabet.

Flemming kom i løbet af Vicedirektør Alf Mortensen i Saneringselskabet d. 21.8.72. Han oplyste at kommunens ejendomskontor havde tilknyttet dem til at købe grunden, under forudsætning af, at det passede i deres planer. Derfor havde de sendt ejerne en forespørgsel om at sælge, på samme tidspunkt som de havde svaret os (se omstændige). De havde ikke modtaget noget svar, og ville ikke rykke ejerne, da de så ville tro at han/de var mere interesserede end de er, hvorfor prisen ville ryge op med 10.000 kr for hver forespørgsel. Traf han indtilrettet en af ejerne, ville han rette personlig henvendelse. På mit forslag om at vi kunne rykke svarede han, at det jo ikke forlods kunne afvises som nytteløst. Jeg sagde, at besluttede vi os til at gøre det, ville vi lade ham det vide som vi fik oplyst.

Tony kom i løbet af Brul Jensen d. 22.8.72. Han oplyste at have afsendt det salgs-tilbud som var udarbejdet til os, til Saneringselskabet. Det havde de gjort fordi de mente at selskabet nok var bedre beslægtet end os. Han huskede ikke hvilken dag det var afsendt, og erindrede heller ikke tidspunktet for modtagelsen af Saneringselskabets brev. Han lovede at sende os en kopi af Saneringselskabets skrivelse til dem, samt oplysning om hvornår de havde afsendt deres svar. Det ville han gøre snarest. Når han ikke ville sende os en kopi af deres brev til Saneringselskabet, var det for ikke at bringe sig i en situation der kunne forestås derhen, at han ville forhandle med to parter på samme tid.

Vore mandater er opbrugte. Skal der derfor ske mere i denne sag, skal der træffes beslutning derom. Det kan kun ske når vi er samlede. Vi foreslår at mødes til en drøftelse herom:

ONSDAG D. 6 SEPTEMBER 72, KL. 20.00 PÅ KONTORET, RØDE ROSE, THORSGADE 7 OVER GÅRDEN.

Venlige hilsener *Flemming Rinds*

Se omstændige.

A/S Almennyttigt Saneringselskab Reg.nr. 42.888

A/S Det københavnske saneringselskab Reg.nr. 43.184

Fr. Anette Kjør
Thorsgade 39
2200 N.

Frederiksgade 19 - 1265 København K
Telefon (01) 11 82 22*
Postgiro 72 507
Postgiro 10 08 80

12. september 1973.

Vedr. karréen Thorsgade, Dagsmargade, Allersgade og Nørrebrogade v. vort 9. nr. 403.

I Deres udaterede skrivelse indkommet hertil den 4/9 1973 har De for "Røde Rose/Den foreløbige beboerkomite for Allersgade og Thorsgade" påny forespurgt om tidspunktet for fremkomsten af nærmere oplysninger om det påtænkte forslag til saneringsplan vedrørende ovennævnte karré.

I denne anledning henviser vi til det i vor skrivelse af 15. juni 1973 anførte. Vi overvejer stadig vort oplæg, og vi forventer, at overvejelserne afsluttes i løbet af kortere tid, hvorefter vi går frem efter reglerne i saneringslovens § 9 a.

Med venlig hilsen

Alf Mortensen
Alf Mortensen

am/gm

6

7

Rede Rose / Beboerkomiteen i Allersgade-Thorsgadekarreen d.15.6.72
Thorsgade 7 over gården / 2200 N.

Til byplan- og trafikudvalget,
Borgerrepræsentationen,
Rådhuset,
Rådhuspladsen,
1550 København V.

I "Supplément til dispositionsplanforelag for Dagmarsgadeområdet" s. 3 omtales grunden i Allersgade 8 - 10, matr. nr. 171 H 12. Den 22.7.1968 - efter at ejeren, Kommanditselskabet Centralplan Vest, havde fået lov til at nedrive den daværende bebyggelse - tillod magistratens fjerde afdeling et nybyggeri på 5 og 6 etager med 35 små lejligheder, alle ensidige og endda nordvendte.

Ejeren har endnu ikke udført sin byggetilladelse, men har hvert år siden da, og senest d. 18.7.72 søgt - og ca. en måned senere fået - forlængelse af byggetilladelsen. Ejeren har endnu ikke indgivet ansøgning om forlængelse for i år. Men vi forudsætter, at det sker i løbet af den næste måneds tid, og at magistratens fjerde afdeling endnu en gang vil forlange tilladelsen, hvis den ikke forhindres deri.

En forlængelse vil foruddiskontere såvel dispositionsplanen som den saneringsplan, der er under udarbejdelse for den karre, hvori grunden er beliggende. Eksempelvis er byggeplænen i strid med forudsætningerne for planchen s. 44 i dispositionsplanforelaget.

Den 21.5.72. fremsendte "Bestyrelsen for legeplads- og frittergruppe 1, samt beboere i området Nørrebrogade, Thorsgade, Dagmarsgade og Gormsgade" et brev, hvoraf en kopi vedlægges, til overborgmesterens afdeling. Heri anmodede vi bl.a. overborgmesteren om at udvirke, at den nævnte byggetilladelse blev standset. Dette er ikke sket.

Under henvisning til ovenstående, anmoder vi udvalget om at indstille til borgerrepræsentationen at vedtage at pålægge magistratens fjerde afdeling at søge forlængelse af den omhandlede byggetilladelse, når ansøgning herom indgives, under hensyn til, at forudsætningerne for tilladelsen er væsentligt ændrede, eller i det mindste indstille til borgerrepræsentationen at vedtage, at magistratens fjerde afdeling skal anmode boligministeriet om at nedlægge et §-9 forbud samt pålægge magistratens fjerde afdeling denne gang faktisk at udarbejde en byplanvedtægt inden fristens udløb.

Med venlig hilsen

Anette Kjer	Steen Nielsen
Jørgen Arleth	Kirsten Gamst-Nielsen
Jytte Kaas	Fl. Rinde
Henning Kaas	Tony Andersen
Verner Nielsen	Jørgen Amidi
Jens Hansen	Merete Vester Christensen
Gert Strømfeldt	Hanne Bækgaard
Iris Strømfeldt	Jes Andersen
Senja Nielsen	Niels E. Andersen

Eventuel telefonkontakt vil kunne opnås ved henvendelse til Niels E. Andersen tlf. 97 05 01 lokal 364 mellem kl. 8 - 16.

8a

SANERING

af
Allersgade
Dagmarsgade
Thorsgade
Nørrebrogade

Som De sikkert ved, blev der for et år siden udført et forslag til dispositionsplan for Dagmarsgadekvarteret. Denne dispositionsplan indeholder de væsentligste forudsætninger for det forslag til saneringsplan, som det københavnske saneringsråd hermed forelægger.

Det er ikke den eneste saneringsplan i området, der er omfattet af dispositionsplanen. Saneringen af karreen ved Egergade og Rådhusgade er nært forestående, og vi skal udføre dette arbejde.

Det københavnske saneringsråd blev stiftet i 1970 af Københavns kommune og de fleste sociale boligforeninger i København med det formål at øge saneringsaktiviteten i kommunen. Selskabet er almentvirket og drives ikke med henblik på at opnå fortjeneste. Man får kun dekning for de med saneringsarbejdet forbundne udgifter.

Den her foreliggende saneringsopgave er selskabets nr. 27 i Københavns kommune. En meget væsentlig del af vort hidtidige arbejde har ligget på det indre Nørrebro - den sorte firkanter - og på Vesterbro. Vi har imidlertid fundet det rimeligt også at inddrage andre kvarterer i saneringen, selvom manerne ved bebyggelsen i disse kvarterer gennemgående ikke er af alvorlig art som f. eks på indre Nørrebro.

Saneringsområdet
Karreen mellem Thorsgade og Allersgade er vist på tegningen

9a

8b

Størstedelen af bebyggelsen er opført omkring århundredskiftet. Bygningerne anvendes overvejende til beboelse. Der er to særligt fremtrædende mangler ved karreens bebyggelse, nemlig den rings afstand mellem bygningerne med små passager og små gårdarealer opdelt af plankvarter og skure, og lejlighedernes dårlige forsyning med sanitære installationer, således har op imod 2/3 af lejlighederne i området ikke selvstændigt wc.

Under vore overvejelser om saneringen er vi meget tilbøjelige til at bringe al bebyggelse i området op til nutidig standard. Dette skyldes navnlig, at vi i så fald måtte foretage særdeles omfattende nedrivninger i karreen. Vi har heller ikke ment at burde kræve wc indlagt i alle lejligheder. Vi forventer, at når området er behandlet efter boligbyloven, vil de lejligheder, som ikke har selvstændigt wc, blive kondemneret, således at de bliver forbudt anvendt til beboelse efter forløbet af en halv snes år. Hvis ejendommens ejere ikke har søgt for at få manglerne afhjulpet, må man regne med, at karreens forhold bliver taget op til nye overvejelser, som kan resultere i, at yderligere bygninger bliver foretaget i henhold til saneringsloven.

Samtlige ejendomme i området er gennemgået for at konstatere eventuelle mangler i brandsikringsmæssig henseende, og sådanne mangler vil i saneringsplanen blive påbudt afhjulpet nu.

Vort forslag til sanering i karreen går altså ud på, at der på en økonomisk, fornuftig måde foretages en udnyttning af bebyggelsen for at tilvejebringe bedre friarealer og bedre lysforhold for de lejligheder, der skal blive stående endnu en årrække. Herudover foretages der en brandsikring af området.

Nedrivningen kan på denne måde begrænses til kun at omfatte bygninger med ialt ca. 50 lejemål, men vi mener ikke, at det er muligt at foretage en rimelig forbedring uden disse nedrivninger.

Saneringsområdet
Følgende bygninger foreslås nedrevet:
Thorsgade 31-27, samtlige bygninger
Thorsgade 13-3, baghuset
Thorsgade 1/
Nørrebrogade 160-162, nordlige sidebygning
Nørrebrogade 164, baghuset
Nørrebrogade 166 og 166 A-B, mellembygning
Nørrebrogade 168, østlige sidebygning
Nørrebrogade 170/
Allersgade 2 A-B, nordligste baghus
Allersgade 4, sydligste bygning
Allersgade 6, baghusene
Omfanget af nedrivningerne kan også ses på tegningen på næste side.

NEDRIVNINGSPLAN

■ BYGNINGER DER NEDRIVES
▨ BYGNINGER DER BEVARES

9b

Ættes girtnet

At tæningen fremgår det, at når saneringen er gennemført, vil området være opdelt i 2 kvarter. En med Nordvestgåde og en mod Allersgade, idet passagen fra Thorngade føres igennem til Allersgade. I hver af de to kvarter forestår vi indretning af fælles skolegang, som bl. a. skal ligge som rekreativ område for hver kvarter beboere.

Indretningen af gårdstuegårde vil efter beboergruppen's forskellige praktiske ønsker en mindre lejlighedsbeholdning, mens alle de øvrige søgter ved saneringen betales af det offentlige.

Vi har ønsket udvalgte ved planens gennemførelse til et par millioner kroner og regner med at planer vi kunne gennemføre i løbet af 1974.

Hvad kommer saneringen til at betyde for den enkelte familie

For de ca. 377 familier, der bliver tilbage i saneringsområdet efter saneringen, vil beboelsestyper være væsentligt forbedrede, navnlig med hensyn til opholdsarealer, lejlighedsforhold og væsentligt bedre forhold med hensyn til lys- og luftforhold. Beboelsen vil også blive væsentligt bedre sikret mod faren for indbrud og følgerne deraf.

De ca. 30 husejede, som må flytte på grund af nedrivningerne, vil af saneringsselskabet få tilbudt en anden bolig, som svarer til familiens økonomiske og familiebaserede forhold. Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at skaffe en bolig i overensstemmelse med fremtidens ønsker.

Er den anden, De skal flytte hen i dyrtre end den, De må flytte fra, bliver der yderligere et særligt tilbud, der minimerer overgangen fra den ene bolig til den anden. Tilbuddet vil blive afviklet over en årrække og udgør i starten forskellen mellem gammel og ny bolig. Herved søges hindret at der opstår økonomiske vanskeligheder som følge af saneringen. De bolags, vi kan tilbyde, ligger enten i Københavns kommunes ejendomme, være egne ejendomme eller de sociale bolig-selskabers ejendomme. Hvis der skal betales indskud, vil De kunne få lån til betaling af indskuddet. Lån, der afvikles på 20-års rentefri måde, så de ikke hårdt vil belaste Deres økonomi.

Til pensionisterne vil vi ved samarbejde med Københavns kommune have gode muligheder for at skaffe pensionstilfølgelser, hvis man har ønske herfor.

A/S Det københavnske saneringsselskab vil sætte af sin erfaring ind på at løse de problemer, der vil opstå ved saneringen, på den bedste mulige måde. Vi ved fra vores andre saneringer, at størst set alle vil blive tilfredse med de opnåede resultater.

Erfvervslejerne

De erfvervslejerne, der skal flytte fra de bygninger, der skal nedrives, får ikke tilbudt andre lokaler. De må selv søge at skaffe sig nye lokaler andre steder. I et vist omfang kan der blive tale om, at erfvervslejerne får erstatning, nemlig de erfvervslejerne der er erfvervslejerne og de erfvervslejerne der har ansættelsesforhold i deres lejekontrakter. Erfvervslejerne er i fleste tilfælde lejere, der driver detailhandel eller lignende virksomheder.

Ejerne

De ejere, der ejer ejendomme, som ifølge planen helt eller delvist skal nedrives, får erstatning. Lovgivningen vil det i medfør af planen blive pålagt ejerne af de bevarede bygninger at udføre forskellige former for bygningsarbejder (brandsikring m. m.).

Det i planen foreslåede fælles gårdstue skal udføres og drives af ejerne i fællesskab. Det vil efter vor opfattelse være rimeligt at indtræde lejere i gårdstueens projektering.

Orientering

Ved den ændring, der blev foretaget i saneringsloven i sommer, er reglerne om orientering af ejere og lejere i saneringsområder blevet væsentligt udbygget. Det er nu således, at der skal foretages orientering af ejere og lejere før en saneringsplan er endelig godkendt af de kommunale og statslige myndigheder. Denne orientering sker dels ved den hermed foreliggende brochure, men herudover vil vi i løbet af december måned holde en række møder med ejere og lejere i saneringsområder, hvor vi kan diskutere det foreliggende saneringsplanforslag. For at give de fleste mulige adgang til at ytte sig, indbyder vi kun et begrænset antal ad gangen. Hver enkelt vil få besked om mødernes afholdelse. Hvis De har specielle ønsker, bemærkninger, gode forslag eller oplysninger at give os, beder vi Dem sende os en brev derom, ligesom vi også er rede til at tage imod telefoniske henvendelser (til. 11 82 22).

Eventuelle bemærkninger eller forslag beder vi om at få skriftligt inden den 15. januar 1974. Vi regner med umiddelbart derefter at kunne forelægge et vedtaget forslag til saneringsplan for Københavns Kommunalbestyrelse.

Med venlig hilsen

A/S Det københavnske saneringsselskab
 Frederiksgade 19
 1265 København K.
 Tlf. 11 82 22

A/S Det københavnske saneringsselskab
 Frederiksgade 19, 1265 København K. Tlf. 11 82 22

9c

BOERNE BOERSE den 26.12.1973
 Den forarbejdede beboerkomité Thorngade/Allersg.

Betørmøde om saneringen den 9.1.1974 kl. 20.
 I MEDDELELSER

50 familier udsættes - hvor - hvor -
 den 375 familier bliver boende - hvor -
 den kommer her til at se ud - hvad kom -
 met det til at koste.

Saneringen angår på alle i kvarteren, i denne fol -
 der og på mædet fortæller vi om hvilke mulighe -
 der vi har for sammen at gøre kvarteren god at bo
 i.

10a

9d

4) ØSTVEJEN I KÅRREHED
 Ifølge loven kan man, hvis man overlader sin lej -
 lighed til en samregeret familie, selv overtage
 lejligheden. Dette betyder, at hvis man sam -
 regerer familie bliver bundet, hvis der er et
 dre familier, der ønsker at flytte.

Vi foreslår, at interesserede på mædet kan prøve et
 starte en form for bytteordning.

5) NYORDEN SIKKERHED I KÅRREHED
 Hvad skal der ske, når man med den tomme grund i
 det område, der skal saneres, og i denne forbindelse
 der ligger en byplanvedtaget og i denne forbindelse
 det lever set der på byplanen, hvordan grundene skal
 anvendes (lejligheder, erhvervs osv.). Vi kan kom -
 me grund i Allersgade, og på den måde af de små
 erhvervs forbliven. En byplanvedtaget skal offentlig -
 gøres på en offentlig høring, og det er en mulighed for
 at komme med forslag til hvordan vi mener kvarren
 skal se ud.

LAD OG DRIBOR NØJES I MEDDELELSER I BILDRE -
 OMBUD 31. ORHOD 08H 9.1.1974 kl. 20.00.

Med venlig hilsen
 P.K.V.
 Mogens Kær/line Andersen
 Frederiksgade 19, 1265 K.
 Tlf. 11 82 22

1) ER VI TILFØJES MED PLANER
 Hvilke huse synes du er de dårligste? Hvilke huse
 kræver mest til lys og luft? Kunne planen være
 lavet anderledes? Thorngade 27 - 31 skal nedri -
 ves. Hvor er muligheden for at komme med forslag
 og ændringer. Vi kan sammen skrives et brev til
 saneringsselskabet inden den 15. januar.

2) ATORDEN SIKKERHED I KÅRREHED
 Ifølge planen skal der inden 16. år være 40 i alle
 lejligheder ligesom der skal foretages brandsik -
 ring m.v.

3) NYORDEN SIKKERHED I KÅRREHED
 Hvis man overlader sin lejlighed til en samregeret
 familie, kan man selv overtage lejligheden. Dette
 gælder også for de små lejligheder i Kårrehed. Men
 den af disse lejligheder tilhører 2 andre familier.
 Saneringsselskabet har på et møde foreslået, at ind -
 lægges af 20 og enhver vil kunne en husejers til -
 lighed på en offentlig høring, og det er en mulighed for
 at komme med forslag til hvordan vi mener kvarren
 skal se ud.

3) NYORDEN SIKKERHED I KÅRREHED
 Befragter fra anden side i Kårrehed. Befragter
 gerne viser, at vi kunne have sagt forresten, eller
 tage hensyn til alle beboeres navn, at indretning
 af de små lejligheder (som, træ, vind, luft osv.)
 er blevet og dult ved to huse via et stort oven -
 hængt.
 Også beboerens behov og kommunen, og det er et
 beboerens vil vi. Derfor foreslår vi, at der skal
 grupper af interesserede fra fra hver af de 3 huse -
 dele, som kvarren kommer til at bestå af.

10b

Røde Rose/Beboerkomiteen Dagmarsg. Thorsg. Allerog. Nørrebro.
v/ Jens Pedersen, Thorsgade 3, 2200 København N

A/S Det almennyttige Saneringselskab
Frederiksgade 19
1265 København K

København, den 13.1.1974

Vedr.: Saneringsplanforelaget Allerog. Dagmarsg. Thorsg. Nørrebro.

Saneringsplanforelaget er godt fordi det tilgodeser vore ønsker om opholdsarealer, luft og lys, men betænkeligt, at der er lagt så stor vægt på at bevare de ringest udstyrede ejendomme uden samtidig at komme med forslag til bestemmelser, der sikrer os mod vilkårlighed i tilslutning til saneringen. Derfor anmoder vi Dem om at foranledige:

- at bestemme moderniseringskravene for de enkelte ejendomme så investeringerne og de deraf afledte huslejer kommer i et rimeligt forhold til ejendommens levetid, og meddele os dem.
- at tonten i Allerogade (matr. 171 m 12) belægges med bestemmelser, der sikrer, at dens udnyttelse bliver lav, og anvendt til et offentligt formål der både giver de unge og gamle i karreen, samt pensionisterne i Dagmarsgården glæde af institutionen og dens friarealer.
- at de parkeringspladser der er foreslået i passagen mellem Thorsgade og Allerogade, flyttes til den anden side hvor der fortrinsvis er småindustri, og det som forslaget lover for Thorspassage, at den bliver helt lukket for andet end fodgængere bliver gennemført.

Herudover anmoder vi Dem om at bemærke, at vi vil aflevere en plan, for hvordan vi ønsker de kommende friarealer skal anvendes, til juni, samt tage initiativ til et møde med Dem med henblik på en drøftelse af de praktiske muligheder for at anvende gennemsningsbestemmelsernes muligheder for lejlighedsbygning, og de fordelene de kan medføre.

Med venlige hilsener:

Lilli Christensen	Ellen Rasmussen
Otto Rasmussen	Hanne Madsen
Jens Pedersen	Laila Eriksen

..... 2

Kurt Eriksen	Per Bo Mortensen
Verner Nielsen	G. Olsen
P. Østergård	Elsø Mari Sø
Kirsten Nielsen	Jette Gerild
Rita Nicolaisen	B. Jensen
Karen Nørrebro	Poul Bigler
Annelise K. Christensen	Niels Henrik Foubro
Henrik Nielsen	Kirsten Gamst-Nielsen
Tony Andersen	Evy Kjør
<i>JL Riis</i>	<i>H. Kjør</i>
Flemming Rind	<i>Ambe Kjør</i>
<i>Jeg Andersen</i>	<i>Jens Pedersen</i>

11a

11b

Røde Rose / Beboerkomiteen Allerogade - Thorsgade
Thorsgade 7 o.g., 2200 N

22.1.74

Sendt til partigrupperne

ang.: saneringsplan for Allerogade-Dagmarsgade-Thorsgade-Nørrebrogade

Det københavnske saneringselskab har vedtaget ovennævnte plan og givet os meddelelse herom den 10.4.

Boligkommissionens sekretariat har udtalt sig om planen. Man er i vid udstrækning uenig med saneringselskabet, idet man finder planen utilstrækkelig.

Det kan således komme til at trække ud, inden borgerrepræsentationen får planen forelagt. Og det er uvist i hvilken skikkelse det bliver. Indtil videre er det på høje tid, at der bliver udarbejdet en byplanvedtægt for vores karre, bl.a. for at en ny Top House skandale kan undgås.

Vi anmoder Jer derfor om at tage initiativ til at sikre, at en byplanvedtægt snarest bliver udarbejdet.

Byplanvedtægten bør bl.a. bestemme:

- 1) at områdets udnyttelsesgrad sænkes fra de nuværende 2,0 til 1,25,
- 2) at der på tonten Allerogade 8-10 (matr.nr. UK 171 M 12) opføres en lav bebyggelse indeholdende fælleslokaler for områdets beboere, og at grunden ellers udlægges til fælles opholdsarealer.

Gennemførelse af disse krav sikres ikke af den dispositionsplan, som borgerrepræsentationen vedtog d. 28.3.74 for Dagmarsgadeområdet, som da også kræver, at der udarbejdes byplanvedtægt for områdets delområder.

Til pkt 1): Uanset i hvilken form den endelige saneringsplan bliver vedtaget, vil den utvivlsomt indeholde nedrivning af et antal ejendomme. Det er derfor væsentligt, at byplanvedtægten fastlægger, at de herved indvundne friarealer ikke frigives til boligbebyggelse, for områdets samlede udnyttelsesgrad er under 1,25, men i stedet udlægges til grønne områder for kvarterets beboere.

Til pkt 2): Allerogade 8-10, matr.nr UK 171 M 12, har ligget ubebygget hen i 5-6 år. Ejeren har haft en byggetilladelse til et 6-etagers hus med ensidige lejligheder, hvoraf nogle er nordvendte. Byggetilladelsen er nu udløbet og ikke forlænget. Men ejeren kan meget vel tænkes at indgive en ny ansøgning - og dispositionsplanen er ikke tilstrækkelig sikring mod en uheldig udbygning af denne grund.

Vi anmoder Jer derfor om at sikre, at der bliver vedtaget en byplanvedtægt, der udlægger matr.nr. UK 171 M 12 til offentligt anlæg med op-

- 2 -

holds- og legeomuligheder ikke bare for beboerne i den nordlige ende af karreen, men også for beboerne på den anden side af henholdsvis Allerogade, Thorsgade og Dagmarsgade. - I Allerogade-Gormsgade kareen er der såvel pensionistboliger som plejehjem og boliger for familier med børn. Deres opholdsmuligheder begrænser sig til en lang "tarm" med asfalt og parkerede biler, og en antydning af en legeplads med lidt grønt bag et nethegn. For beboerne på den anden side af Thorsgade og Dagmarsgade gælder det, at de kun har deres små baggårde at holde sig til, jøvnfør også brev af 21.3. 1972 fra den daværende beboerkomite for Thorsgade-Gormsgade til overborgmesteren, og vores brev til byplan- og trafikudvalget af 15.6. 1973. -

Vi anmoder Jer endvidere om at tage initiativ til, at der bevilges penge til grundkøb og til den ønskede institution.

Saneringsloven kræver, at kommunen sender boligministeriet forslag til byplanvedtægt med bestemmelser om den fremtidige bebyggelse og omvendelse af bebyggelsen samtidig med, at saneringsplanen indsendes. Så længe bør der ikke ventes. En byplanvedtægt er nødvendig nu; vi vil ikke vente, til "udviklingen" har bestemt det hele. Vi ønsker ikke Top House fadæsen gentaget hos os.

Med venlig hilsen

Kristian Lauridsen	Anne Christiansen
Bertil Andersen	Gusta Olsen
Henry Petersen	M. Ryberg
Jens Knudsen	Ellen M. Knudsen
Henry Thomsen	Ruth Thomsen
Anni Arensberg	Ejner Jespersen
Robert Olsen	Karen Nørrebro
Barbara Nielsen	Anger L. Buchmann
E. Nielsen	Ingrid L. Buhrmann
Evy Kjør	K. Hansen
Inger Gregersen	Leif Gregersen
M. Mures	Francis
O.V. Hansson	E. Møller
Harry Laurson	Pinn Hansen
Pinn Weidich	Vivian Rasmussen
Bodil Urenholt-Hansen	H. Thomsen
J. Thomsen	Jytte Thomsen
E. Petersen	Hanna Bekgård
Berit Kjør Nielsen	

12a

12b

- 3 -

Birthe Nielsen	Verner Nielsen
Helge V. Geertsen	Lilly Herransen
Karl Weidick	J.S. Wilhardt
Sonja Nielsen	Steen Nielsen
Jette Weidick	Karen Weidick
John Weidick	Karl Weidick
Sonne	Maja Urth
Ernst Christensen	Solveig Kjeldsen
M. Olsen	T. Sngmark
Mogens Larsen	Gunhild Diness Larsen
Jan Rasmussen	Lars Brorchholm
Tove Vest Hansen	Elo Schlett
Emma Hansen	Ajnar Hansen
Henning Pøgaard	Hjarne Madsen
Hanne Madsen	L. Thomsen
As. Hansen	Randi Madsen
Steen Ellinor Petersen	Laila Simonsen
Grethe Hale	K. Albrecht
Steen Nielsen	Jeff Jensen
Ellen Rasmussen	Martha Larsen
V. M. Petersen	Magna Hansen
Irma Hansen	Andreas Hansen
Grethe Reinmann	Poul andersen
Karen Karlsson	Erik Karlson
Ove Kristensen	Toge Hansen
Zether Christensen	Henny Jensen
Tommy Jensen	Kirsten Kristensen
P. Gandolf	Jørgen Amdi
Gitte Baum	Mette Amdi
Elae Gandolf	J. Jensen
S. Jørgensen	H. Jørgensen
Erik Mentze	Greta Madsen Pedersavend
Leif Most	H. Henriksen
J. Hansen	Inga Steffensen
E. Arenberg	Svend Jørgensen
Lillian Jørgensen	V. Hollesen-Madsen
Rudolf Øltiang	Grete Øltiang
G. Hansen	Ib P.V. Thorup
Birgit Bach Nielsen	Gerhardt Thomsen
Gerhardt Hildebrandt	Erik Hobdrup
Marianne Myhre	Henrik Hansen

- 4 -

Dagmar Hansen	Per Hanning
Marianne Lillelund	Vera Fløjbo
B. Pedersen	Emmy Andersen
K.V. Fibiger Jensen	Johanna Marie Olsen
Knud Jeppesen	Kristian Berndal
Jette Schou	S. Wilhela
Th. Sørensen	Ø. Tholstrup
M. Rosenquist	Lis Rosenquist
Freben Ebert	Lisbeth Salsbrück
Vera Jørgensen	Svend Olesen
Kiril Boskovski	Birthe Zaamot
Berge Mortensen	Antonio L. Aranda
Margrethe Nielsen	Tove Mahta
E. Olesen	Per Bo Mortensen
Henrik Nielsen	Elae Marie Søe
Geert Frederiksen	Erik Andersen
Kirsten Hansen	Poul Østergaard
Martin Holmegård	Gitte Larsen
Peter Pedersen	Lars Christensen
Vibeke Ballelev	Ellinor Brison
Ingelise Petersen	Birgit Brison
Metha Poulsen	K.A. Poulsen
Sonja Frederiksen	Mariann Larsen
E. Kromann Larsen	Ole Torp
Anita Torp	Elae Johnsen
Prode Johnsen	Pinn Pedersen
Maj-Britt Bøgebo	Egon Christensen
P.S. Knudsen	Linda Knudsen
Bernt Sireborn	Hanne Sireborn
Marie Lund	Dagry Hornstrup
Petar Holsted	Leif Steenberg Hansen
Knud Hansen	K. Ravnkilde Larsen
Poul Boalth	Karen Larsen
Harry Lauritsen	Alice Lauritsen
C. Møller	I. Møller
Ole Møller	Jorunn Møller
H.L. Rasmussen	D. Segermann
Lene Kragh	Jesus Lopes Allan
P. Petersen	Dorrit Gomez
Marte Nyhold Hansen	Alf Møller Hansen
Pedro Gomez	Jette Glavind
John Pedersen	Kirsten Møst-Nielsen

12c

12d

Røde Rose / Bøværkomiteen Allergade-Thorsgade 22.6.74.
Thorsgade 7 o.g. 2200 H

Magistratens 4. afd.
Skånsvej
1590 V

ang.: saneringsplanen for Allergade-Dagmarsgade-Thorsgade-Nørrebrogade

Herved fremsender vi vores brev af d.d. til samtlige partigrupper i Borgerrepræsentationen med anmodning om udarbejdelse af byplan for vores karre.

Da borgerrepræsentationen nu står for at skulle holde sommerferie i to måneder, inddeser vi, at sagen forsinkes, såfremt De ikke allerede nu påbegynder arbejdet med de fornævnte undersøgelser. Vi anmoder Dem derfor om at sætte arbejdet i gang, og om at meddele os, hvilke overvejelser De gør.

Endelig beser vi om en kopi af Deres udtalelse vedrørende saneringsplanen til saneringselskabet, så snart denne foreligger.

Med venlig hilsen
p.k.v.

Poul Østergaard

Røde Rose / Bøværkomiteen Allergade-Thorsgade 22.6.74
Thorsgade 7 o.g. 2200 H

Byplankontoret
Færvergade 25
1463 K

ang.: saneringsplan for Allergade-Dagmarsgade-Thorsgade-Nørrebrogade

Herved fremsendes kopi af vores brev af d.d. til samtlige partigrupper i Borgerrepræsentationen, hvori vi anmoder om udarbejdelse af byplan vedtaget for vores karre snarest. Da borgerrepræsentationen nu står over for to måneders sommerferie, frygter vi at sagen vil trække i langdrag, såfremt De ikke, allerede inden den træder sagen igen, har påbegyndt arbejdet. Vi anmoder Dem derfor om straks at iværksætte dette.

Da det er uvist, hvornår saneringsplanen kan godkendes i borgerrepræsentationen, og da vi ikke bryder os om den lange uvished, beser vi Deresuden oplyse os om følgende: Den gårdsanering, der i saneringsplanen er foreslået for den ende af karreen, der ligger nærmest Nørrebrogade, og som boligkommissionen har udtalt sin tilfredshed med - kan den gennemføres som en forsanering efter påbud af bygningskommissionen uafhængigt af, hvornår selve saneringsplanen gennemføres? Vi har i denne ende af karreen arbejdet med plan for gårdens indretning, og vil fremsende vores ønsker i så henseende til august. - Vil De tage initiativ, såfremt vi indsender anmodning?

Med venlig hilsen
p.k.v.

Poul Østergaard

13

14

Røde Rose / Beboerkomiteen Allergade-Thorsgade

Præsent
4.7.74

Thorsgade 7 o.g., 2200 N

Magistratens 2. afdeling,
boligkommissionens sekretariat,
Bådhuset
1590 V

ang.: saneringsplan for Allergade-Dagmarsgade-Thorsgade-Nørrebrogade.

Det københavnske saneringselskab har vedtaget ovennævnte plan og givet os meddelelse herom d.10.4. Selskabet har kun i meget begrænset omfang taget hensyn til de indsigelser, vi har gjort i brev af 13.1.74.

Vi anmodede det bl.a. om, at tosten Allergade 8-10 blev inddraget i planen og udlagt til opholdsareal. En anden af vores indsigelser er, at planen ikke fastlægger, hvilke sanitære forbedringer, der skal foretages for at opheve ejendommens kondemnable tilstand.

Først længe efter indsigelsesfristens udløb er vi blevet bekendt med den samlede saneringsplan, og først da med de forudsætninger, som saneringselskabet har bygget sit forslag på. Vores grundlag for bedømmelse af planen er derfor et andet nu. Da vi yderligere i slutningen af maj blev bekendt med boligkommissionens indstilling til saneringsplanen, drog vi på et karremøde, hvordan vi nu skulle stille os.

Da vi ikke er teknikere og eksperter, er der en række spørgsmål, vi mangler svar på. Vi talte en del om, hvorvidt det for nogle opganges vedkommende ikke er mere hensigtsmæssigt at klare problemerne med indlæg af toilet ved hjælp af sammenlægning af lejligheder, og om ikke der kommer mere sol ind i krogene i Dagmarsgade-enden af karreen ved nedrivninger i passagen i stedet for ved nedrivning af karreens bedste ejendom, Thorsgade 27-31, jfr også de skyggestudier, der er vedlagt saneringsplanen.

Saneringselskabet ser ikke ud til at have de fornødne ressourcer til at hjælpe os. Men det har boligkommissionen. Derfor anmoder vi om, at følgende bliver undersøgt og resultatet meddelt os og saneringselskabet:

1. Hvilken forakel gør det i økonomisk henseende for hhv saneringselskab (stat og kommune), grundejere, andelshavere og lejere, at sammenlægning af lejligheder, sanitære forbedringer og vedligeholdelse af ejendomme fastlægges i saneringsplanen og ikke ved påbud fra boligkommissionen? - Hvordan ser regnestykket ud?
2. I hvilke omgange kan indlæg af toilet i lejlighed bedst ske ved sammenlægning af lejligheder a) ud fra bygningstekniske hensyn (hvilke?) og b) ud fra økonomiske hensyn (hvilke?)
3. I hvilke lejligheder kan toilet ikke indlægges på grund af lejligheds-

- 2 -

dens størelse?

4. Hvordan gennemføres sammenlægning af andelslejligheder i medfør af saneringsplan? Hvilke økonomiske konsekvenser har det for andelsforeningen, for den andelshaver, der må flytte, og for den andelshaver, der overtager den udvidede lejlighed?

5. Hvordan gennemføres sammenlægning af ejerlejligheder? - Hvilke økonomiske konsekvenser har det for ejerne / lejerne?

6. Hvilke lejligheder i karreen er fugtige? (Vi kan selv nævne mindst tre). Kan de isoleres effektivt mod fugt? Hvor meget koster det for hhv grundejere, andelsforeninger, og andelshavere og lejere, hvis isolering påbydes af boligkommissionen? Hvis det påbydes i saneringsplanen?

7. Kan fugtige og sundhedsfarlige lejligheder udlægges til fællesrum for den pågældende ejendoms beboere i medfør af saneringsplanen?

8. Hvis hensigten med saneringen er at skaffe lys og luft - hvilke bygninger er det da mest hensigtsmæssigt at fjerne, alt andet lige?

9. Hvis hensigten er at skabe bedre sanitære forhold, hvilke bygninger er det da mest hensigtsmæssigt at a) fjerne, b) forbedre?

10. Hvilke bygningsmæssige forbedringer / vedligeholdelsearbejder er nødvendige på de enkelte ejendomme for at bringe dem ud af deres kondemnable tilstand?

11. Hvilken forakel gør det i henseende til huslejeformåelse, om gård-sanering + hhv det samlede anlæg/ de neuterfæstede anlæg (belægning, gårdtoiletter, skraldeskure, cykleskure) / eller kun nedrivning fastlægges i saneringsplanen?

Vi beder Dem om at give en udførlig begrundelse for alle svar, og vil gerne komme ind og tale med Dem, hvis De finder det ønskeligt.

Med venlig hilsen
p.k.v.

Jette Glavind
tlf. AG 7550 (pr)
296964 (arb.)

Poul Østergaard
tlf. AG 1721
631212/47 (arb.)

Kirsten Gamst-Nielsen

endvidere kontakt:
Jens Pedersen TA 7569

15a

Røde Rose / Beboerkomiteen Allergade-Thorsgade

22.6.74

Thorsgade 7 o.g., 2200 N

Det Københavnske saneringselskab
Frederiksgade 19
1265 K

ang.: saneringsplan for Allergade-Dagmarsgade-Thorsgade-Nørrebrogade

Hermed fremsender vi til orientering vores brev af d.d. til samtlige partigrupper i borgerrepræsentationen. Hvad angår selve saneringsplanen har vi i sinde at stille boligkommissionen en række spørgsmål, og når vi har fået svar på dem, vil vi træffe beslutning om, hvilke anmodninger vi skal fremsætte i borgerrepræsentationen. Der vil naturligvis tilgås Dem en kopi til sin tid.

Da vi har forstået, at boligkommissionen er tilfreds med planen for såvidt angår den del af vores karre, der ligger nærmest Nørrebrogade, og da vi alle naturligvis er kede af at gå i uvished, beder vi Dem oplyse os om, hvorvidt gårdsaneringen evt. kan gennemføres. Vil De tage initiativ i så henseende og hvornår? Hvis ikke, hvad vil De da anbefale os at gøre for at ordne gårdforhold snarest?

Med venlig hilsen

Jens Pedersen
TA 7569

Kirsten Gamst-Nielsen
AG 9556

15b

Røde Rose / Beboerkomiteen Allergade-Dagmarsgade-Thorsgade-Nørrebrogade-karreen

Thorsgade 7 o.g.

7.9.74.

Kom ned - og vær med!

til at gøre den tomme grund i Allergade 8-10 til et rart sted at være for børn og voksne.

Grunden har ligget tom siden 1967 - i alle de år har den været affalds-plads, en farlig legeplads for børnene - og en torn i øjet på mange af os.

VI BEGYNDER AT RYDDE OP DERNEDE I DAG, LØRDAG, kl. 10. VI HAR TÆNKT OS AT LAVE NOGLE BORDE OG BÆNKE TIL EN BÅNYDELSE 4 OG BEGYNDELSEN TIL EN SYGGELEGEPLADS. BLOMSTER KAN VI OGSÅ PLUKKE.

VI SØGTER OGSÅ FOR MUSIK - OG FOR AT TØRSTIGE SJÆLE KAN KØBE ØL OG VAND ELLERS TAG TERMOKAFFEN OG MÅSKE VÆRDTÅJ MED.

I foråret 1972 var vi ca 700 herfra og fra de onliggende karreer, der bad kommunen, saneringselskab og ejer om at hjælpe os, så vi kunne bruge grunden til fælles formål. - Uden resultat. I sommeren 1973 bad vi kommunen forhindre det påtænkte spekulationsbyggeri. Det lykkedes at få nedlagt et midlertidigt forbud mod det. Forbuddet udløber 6.11.74. Her i juni i år var vi ca 200 her fra karreen, der bad politikerne om at hjælpe os med grunden. Vi har fået lovning på støtte fra nogle af den bl.a. med et forslag til en byplan. Men vi skal selv presse på, hvis det skal lykkes.

VEL MØDT!

Kirsten Gamst-Nielsen, Verner Nielsen, Jens Pedersen, Jette Glavind, Per Mortensen, Bente Kelvis, og mange flere

Hovedjournalnummer 494.

Hovedkomiteens forslag om vedtagelse af en byplanvedtægt for karreen begrænset af Nørrebrogade, Allersgade, Dagmarsgade og Thorsgade.

Under behandlingen i byplan- og trafikudvalget for borgerrepræsentationens vedtagelse den 28/3 1974 (B.F. 1973-74 s. 1180-1201, jfr. 1972-73 s. 614-17) af det af magistraten udarbejdede forslag til dispositionsplan for en del af Ydre Nørrebro gav man tilkald, at der om fornuddet ville blive søgt nedlagt forbud i medfør af byplanlovens § 9 mod en projekteret bebyggelse på ejendommen matr.nr. 171 M 12 Klædebo kvarter, Allersgade 8-10, såfremt der skete frekømmen anøgning om fornyelse af den af magistraten givne byggetilladelse vedrørende den pågældende ejendom. Efter frekømmens af ansøgning om fornyelse af den nævnte byggetilladelse har magistraten herefter påbegyndt forberedelse af et forslag i henhold til byplanlovens § 9 og udarbejdet forslag til byplanvedtægt for den omdannede karré.

Besludt blev under behandlingen i byplan- og trafikudvalget af ovennævnte dispositionsplanforlag i udvalget rejst spørgsmål om muligheden for at indpasse større fælles friarealer i området, med dispositionsplanforlaget aviser, jfr. herved også den fra Røde Røde/Beboerkomiteen Allersgade-Thorsgade til sætliche partigrupper i borgerrepræsentationen i Juni 1974 rettede henvendelse vedrørende det af ovennævnte byplanvedtægtforlag omfattede område. I anledning af det af byplan- og trafikudvalget rejste spørgsmål, pegede magistraten på, at der i dispositionsplanforlaget

er en række bilfri pladser og gader, som i nogen grad imødekommer dette behov, som henledte dog samtidig opmærksomheden på den eventuelle mulighed for gennem kommunens erhvervelse af private grunde, om fornuddet ved ekspropriation til offentlige formål, at tilvejebringe yderligere offentligt tilgængelige friarealer.

Under besagn til forsamlingen, sammenholdt med at magistraten er bekendt med, at der fra miljøministeriets side lægges vægt på en alsindelig nedsmaltelse af de i henhold til byplanloven maksimalt tilladte udnyttelsesgrader for bykvarteret, har magistraten fundet det hensigtsmæssigt, at et areal af den pågældende karré fastlægges til offentlige formål (grønt område).

I overensstemmelse med det af borgerrepræsentationen vedtagne dispositionsplanforlag har de øvrige dele af den heromhandlede karré fastlægges som boligområde dog med mulighed for i et vist omfang at indrette forretnings- og kontorlokaler. Der henvises herved til borgerrepræsentationens beslutning af 11. Juni 1970 (B.F. 1969/70 s. 442-44), hvorved området mellem Nørrebrogade, Agirgade, Dagmarsgade og Thorsgade er forbeholdt til boligbebyggelse m.v. i medfør af byplanlovens § 12.

I ovennævnte dispositionsplanforlag finder man en yderligere detaljeret beskrivelse af den af den pågældende karré omfattede areal. Efter fornyede søvrelsesår finder magistraten ikke, at en sådan yderligere detaljeret beskrivelse bør gennemføres, idet en opdeling af området i to lukkede karréer vil medføre, at udnyttelsen bliver for høj, og endvidere at friarealerne bliver for små og utilfredsstillende.

Magistraten har på grundlag af ovennævnte udarbejdet vedtægt forslag til byplanvedtægt med dertil hørende plan nr. 21.868.

Det på planen med krydskravering viste areal fastlægges til offentlige formål (grønt område).

Magistraten finder, at det nævnte til offentlige formål (grønt område) forbeholdte areal er hensigtsmæssigt beliggende i passende nærhed af Dagmarsgade, der i dispositionsplanforlaget er tænkt omdannet til bilfri gade. Endvidere vil det ifølge den i dispositionsplanforlaget indeholdte målberegning med hensyn til klassificering af godkømmet i det pågældende kvarter være muligt at komme til og fra det nævnte areal uden at skulle passere stærkt trafikerede gader.

De øvrige dele af området fastlægges til boligområde med mulighed for erhvervsudnyttelse (forretnings- og kontorlokaler med naturlig tilknytning til kvarterets bebyggelse) i sætliche etager i bebyggelsen mod Nørrebrogade og i den nederste etage mod de øvrige gader. Forlaget indeholder en oplysning om de i borgerrepræsentationens ovennævnte vedtagelse af 11. Juni 1970 indeholdte bestemmelser, hvorefter der i et ca. 50 m bredt bælte langs Nørrebrogade vil kunne opføres ikke blot forretningslokaler og værksteder, som nævnt i byplanlovens § 44, stk. 1, 1. punktum, men også sådan bebyggelse af anden art som er nævnt i byplanlovens § 44, stk. 1, 2. punktum.

I de til boligbebyggelse forbeholdte dele af karreen kan der efter magistratens ovennævnte godkendelse opføres eller indrettes bebyggelse til kollektive anlæg, der naturligt finder plads i et boligområde, såsom vuggestuer og børnehaver.

I øvrigt skal magistraten om de i byplanvedtægtforlaget indeholdte bestemmelser vedrørende de til boligbebyggelse forbeholdte dele af karreen bemærke følgende:

Den maksimalt tilladte udnyttelsesgrad fastsættes til 1,25.

Ny bebyggelse skal opføres som vist med skravering på den til vedtægten hørende plan og med det på planen angivne etageantal.

Besludt indeholder forlaget bestemmelser om maksimalt husdyr samt en bestemmelse om fælles gårdeanlæg.

Om gadeforholdene henvises til byplanvedtægtens § 1.

Sagen har den nævnte magistrat, og i overensstemmelse med dens beslutning indstiller man herved til borgerrepræsentationen.

At vedtage forlaget til byplanvedtægt således, at magistraten i tilfælde af, at der frekømmes indsigelser, på sædvanlig måde afgiver indstilling om vedtægten omfattede vedtagelse, og

At bemyndige magistraten til, såfremt der ikke frekømmes indsigelser, at anmode miljøministeriet om vedtægten godkendelse.

Med forsamlingens svar bedes bilagene tilbagesendt.

Mag. den

18a

18b

Hoved-jr.nr. 494.

BYPLANVEDTÆGT.

I medfør af byplanloven (lovbekendtgørelse nr. 63 af 20. februar 1970) pålægges karreen begrænset af Nørrebrogade, Allersgade, Dagmarsgade og Thorsgade nednævnte byplan.

På vedhæftede plan nr. 21.868 er vist den omhandlede karré.

Byplanen omfatter - som det i øvrigt fremgår af planen - matr. nr. 171 M 2, 171 M 3, 171 M 4, 171 M 10 A, 171 M 10 B, 171 M 12, 946, 947, 1541, 1688, 3574, 3575, 3576, 3577, 3674, 3675 og 3676 Udenbys Klædebo kvarter samt alle parceller, der efter den 1. januar 1974 udstykkes fra de nævnte ejendomme.

§ 1.

For Nørrebrogade opretholdes den nuværende gadelinie.

På matr.nr. 1541 og 1688 Udenbys Klædebo kvarter fastlægges de på planen med punktering viste udvidelseslinier for Dagmarsgade og Thorsgade. For de øvrige strækninger af disse gader opretholdes de nuværende gadelinier.

På matr.nr. 171 M 4 Udenbys Klædebo kvarter fastlægges den på planen med punktering viste udvidelseslinie for Allersgade. For den øvrige strækning af denne gade opretholdes den nuværende gadelinie og den fastlagte gadelinie på matr.nr. 171 M 10 A, 171 M 10 B og 171 M 12 Udenbys Klædebo kvarter.

§ 2.

Det på planen med krydskravering viste areal omfattende ejendomme matr.nr. 171 M 10 A, 171 M 10 B, 171 M 12, 1541, del af 3574, del af 3675 samt 3676 Udenbys Klædebo kvarter fastlægges til offentlige formål (grønt område).

§ 3.

De øvrige dele af karreen fastlægges som boligområder. Foruden boliger må der kun indrettes sådanne forretnings- og kontorlokaler og lignende, som har en efter magistratens skøn naturlig tilknytning til kvarterets bebyggelse. I bykvarteren mod Nørrebrogade kan forretnings- og kontorlokaler indrettes i sætliche etager, medens sådanne

lokaler mod de øvrige gader kun må indrettes i den nederste etage, idet der bortses fra eventuel kælderetage.

Endvidere kan der efter magistratens nærmere godkendelse opføres eller indrettes bebyggelse til kollektive anlæg, der naturligt finder plads i et boligområde, såsom vuggestuer og børnehaver.

§ 4.

Ny bebyggelse i de i § 3 omhandlede dele af karreen skal opføres som vist på planen med skravering og med det på planen angivne etageantal.

Opbygninger må ikke udføres i større højde end 2 m over tagfladen. Husdybden må ikke overstige ca. 11 m, dog må stuetaen i bebyggelse mod Nørrebrogade udføres med en husdybde på indtil ca. 20 m. Udnyttelsesgraden må ikke overstige 1,25.

Der kan efter magistratens nærmere godkendelse udføres underjordisk parkeringsanlæg samt - om fornuddet - cykelskure m.v. i mindre omfang.

Ubebyggede arealer - herunder parkeringsanlæg - skal efter magistratens nærmere bestemmelse indgå i fælles gårdeanlæg i overensstemmelse med lovgivningens regler herom.

§ 5.

Der må, efterhånden som forholdene gør det påkrævet - i overensstemmelse med byplanlovens bestemmelser, om fornuddet ved reguleringskommissionens eller taksationskommissionens medvirken - foretages sådanne omlægninger af ejendomsgrænser og andre foranstaltninger, som efter magistratens skøn må anses for nødvendige for en hensigtsmæssig ordning af bebyggelsen og en tilfredsstillende udformning af de ubebyggede arealer.

§ 6.

Byplanvedtægten bestemmelser skal ikke være til hinder for bibeholdelse af den nuværende bebyggelse og dens nuværende udnyttelse, forudsat at såvel denne bebyggelse som udnyttelsen ikke strider mod de i givne byggetilladelser tagne forbehold og i øvrigt er lovlig.

§ 7.

København magistrat alene har påtaleret for overtrædelse af nærværende vedtægt.

18c

18d

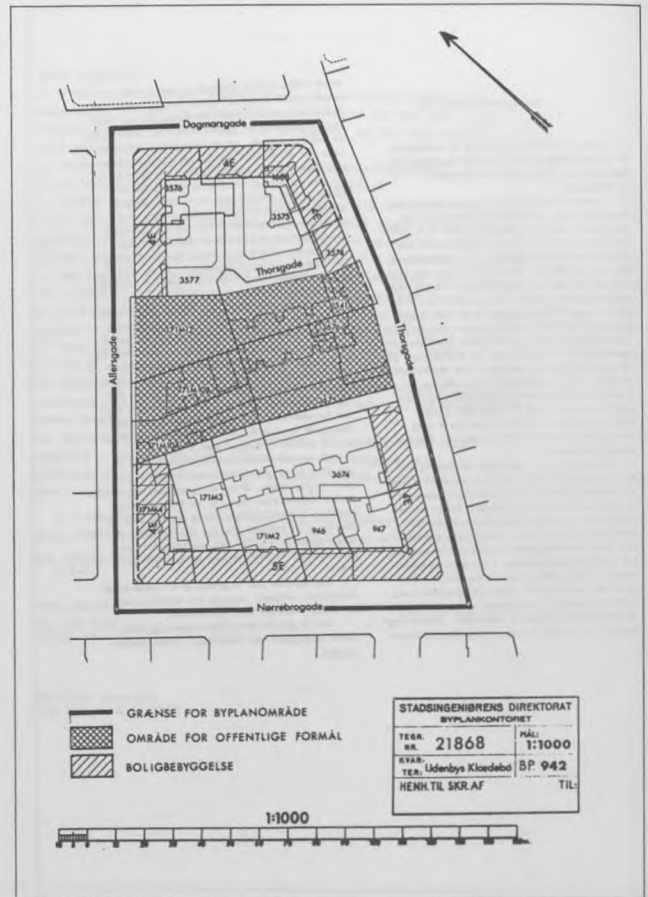
§ 8.

Den samlede magistrat kan indrømme mindre lempelser i vedtagtens bestemmelser, såfremt karakteren af det kvarter, byplanen søger at skabe, ikke derved ændres.

§ 9.

Forandringer i denne byplan kan ske ved kommunalbestyrelsens beslutning og ministeriets godkendelse efter reglerne om vedtagelse og godkendelse af nye planer, jfr. byplanlovens § 5.

18e

18f

Røde Rose/ Beboerkomiteen Allersgade - Thorsgade 1.8.74

Referat af møde 19.7.74 i boligkommissionens sekretariat. Til stede: ark. Mogens, ark. Kofoed, ark. Nygaard (boligkommissionen), Jette Glavind, Poul Østergaard, Kirsten Gamst-Nielsen (beboerkomiteen).

Arkitekterne gjorde straks opmærksom på, at de hvad det økonomiske angår, såvel som det juridiske, ikke kunne svare særligt præcist, men at vi måtte gå andre steder hen for at få svar på det. Vi blev henvist til fru Nygaard i ejendomsdirektoratet, som kan lave alle de regnestykker, vi har bedt om. Fsv angår husleje-forholdelser skal vi snakke med huslejenævnet.

1. Vores spørgsmål om den økonomiske forskel mellem sanering og boligkommissionspåbud blev besvaret i princippet (det konkrete skal vi snakke med fru Nygaard om). Boligkommissionens påbud er erstatningsfri for det offentlige. Bestemmelser i saneringsplan er det ikke, idet udgifterne går ind saneringsregnskabet som en del af saneringstabet, der deles af stat og kommune. Da sanerings-selskabet skal have godkendt sit regnskab i boligministeriet for at få statsstøtte, er det interesseret i at holde udgifterne så langt nede som muligt. Derfor vil det gerne overlade så meget som muligt til boligkommissionen.

I saneringsregnskabet skelnes mellem følgende poster: a. afhjælpning af kondemnable forhold (påbud fra boligkommissionen), b. retablering efter nedrivninger, c. krav fra andre bygningsmyndigheder, d. krav ifølge saneringsplanen (man kan nemlig godt påbyde mere end det, boligkommissionen har ønsket), og e. moderniseringer ønsket af ejeren. Sidstnævnte indgår vistnok ikke i saneringsregnskabet, men fremsendes af ejeren til huslejenævnet med anmodning om huslejeforhøjelse. Huslejenævnet spørger så boligkommissionen, der udtaler sig om, hvorvidt moderniseringen modsvares af en forøgelse i brugsværdien (hvis ja, anbefaler man husleje-forhøjelsen). Det samme er tilfældet ved forbedringer påbudt af boligkommissionen. - Kommunen kan låne ejeren penge, men vistnok ikke til forbedringer, der medfører husleje-forhøjelse.

2. Såvel ud fra økonomiske som fra bygningstekniske hensyn er lej-lighedssammenlægning det eneste fornuftige, når der skal lægges toilet ind i toverrelses lejligheder. Ulempe: der skal genhuses. Men så snart der er et kammer til den toverrelses, kan det betale sig med indlæg.

3. Alle toverrelses er for små til indlæg af toilet.

4.+ 5. Sammenlægning af andelslejligheder & medfører af sanerings-

- 2 -

plan er aldrig sket før. Men ved saneringen i Poppelgade har man i nr 5-7 et tverhus med ejerlejligheder (ensidige) forlængt sammenlægning, boligkommissionen har blot afsagt kendelsen om sammenlægning uden at skele til ejere og lejere. Man har overladt det til ejerlejlighedsforeningen at finde ud af det økonomiske og af, hvem der skal flytte. Der forhandles mellem ejerne og sanerings-selskabet (Bondo P.).

Arkitekterne mener, at det er for dyrt for sanerings-selskabet at nedlægge ejer- og andelslejligheder, fordi det gør sanerings-tabet stort, jfr. pkt.1.- De mener også, det er for dyrt for boligkommissionen (???)

6. Den mand, der går rundt og udfylder skemaer med oplysninger om hver ejendom, er pt på ferie, men kommer hjem om en uge. Han har givetvis oplysninger i sit materiale om, hvilke lejligheder der er fugtige (grundfugt + anden fugt). Når han kommer hjem, får vi oplysning om, hvilke lejligheder det drejer sig om hos os. Vi skal ikke regne med, at boligkommissionen vil forlange isolering. Det bliver for dyrt. I stedet vil man forlange ophør af beboelse. Kun i tilfælde, hvor huse har været af bindingsværk - og bevarings-værdige - (Christianshavn og Rigsgade) har man påbudt isolering.

7. Fugtige rum, det ikke kan betale sig at isolere, kan godt ud-lægges til fællesrum. F.eks. i Søndervoldstræde på Christianshavn har man ladet de tidligere stuelejligheder blive til cykle- og barnevognsrum (men det var før sanerings-selskabets tid). Det vil også blive foreslået ved Gasværksvej (transformatorkarreer).

8. Af hensyn til lys og luft er det mest hensigtsmæssigt at bruge saneringsplanen "model 1" (den hvor Thorsgade 27-31, 41-45 og 37-39 er fjernet). Men man vil "sluge", at sanerings-selskabet nøjjes med "model 2" (nedrivning af nr 41-45 + nr 39). Derimod vil man ikke affinde sig med "model 3". Man mener, at det er nødven-digt at rive nr 39 ned for at give gennemtræk - og at det vil give sol ind i hjørnet til bagsiden af nr 35 i hvert fald om sommeren.

9. Man behøver kun at fjerne Allersgade 2A forsåvidt angår det sanitære. Dertil kommer så de nødvendige indlæg af toiletter eller sammenlægning af lejligheder.

19a

19b

- 3 -

10. Tidligere afsagde boligkommissionen også kendelser mht den ydre vedligeholdelse (mure, vinduer, skorstene etc.) med krav om afhjælpning. Det må man ikke mere. Fjerde afdeling, som er den almindelige bygningsmyndighed, tager sig af det hele nu. Dog kan boligkommissionen stadig give påbud om forhold, der frembyder fare ved brand, f.eks. nedslidte trapper, hvad man også benytter sig af. I praksis er det formentlig sådan, af 4. afdeling kun griber ind, hvor der er direkte fare, f.eks. for nedstyrtning. - Dvs. at boligkommissionen ikke kan stille krav til den ydre vedligeholdelse (ud over til trapperne), som kan optages i saneringsplanen. - Ifølge arkitekterne er så godt som alle byens ejendomme behæftet med en eller anden mangel ved den ydre vedligeholdelse, som strengt taget gør dem kondemnable, så det er nærmest umuligt at gøre noget ved det gennem kendelser.

11. Arkitekterne oplyste, at saneringsplanen skal indeholde gårdanlæg. De mente ikke, andre kunne tage sig af det.

Vi spurgte endvidere, hvad 8-årsfristen reelt betyder, altså om man har sanktionsmuligheder overfor en ejer, der ikke afhjælper mangler inden fristens udløb. Arkitekterne svarede, at der hersker uklarhed om, hvorvidt det er benyttelsesforbudsfristen eller afhjælpningsfristen (boligtilsynslovens § 13), der er afgørende for, om et benyttelsesforbud træder i kraft. De oplyste, at boligkommissionen netop har drøftet spørgsmålet, og at det nu er op til Edel Saunte som formand at finde ud af, hvordan man vil forstå loven. Arkitekterne mente, at det vil ende med, at man må nøjes med at afsige kendelser om kondemnering af Nørrebrogade 164 (med påbud om sammenlægning af lejligheder) og af Allersgade 2A. Det er uvist, hvad der så vil ske med bestemmelser om indlæg af toilet, hhv sammenlægning af to værelses lejligheder. Saneringsselskabet er jo ikke tilbøjeligt til at træffe bestemmelser under hensyn til omkostningerne. Men man forudsår en række forhandlinger mellem boligkommissionen og saneringsselskabet.

Forsvædet angår materiale om de enkelte ejendomme rundt om i byen oplyste arkitekterne, at det dels er offentliggjort i årsberetningen, dels at man ikke kan se det før, fordi boligkommissionen først skal sige god for det. Materiale ud over, hvad der ligger til grund for klassifikationsoversigten, findes kun for nogle karreer. Man er pt i gang med nogle karreer på Ydre Nørrebro (hvilke?).

Kirsten Gamst-Nielsen Jette Glavind Poul Østergaard

KØBENHAVNS MAGISTRATS 2. AFDELING
RÅDHUSET - 1599 KØBENHAVN V.
TELF. 15 38 00

Ses
19. november 1974.
2. afd. L. nr. 38-9/1974.

Råde Rose/ Beboer-
komitéen Allersgade-
Thorsgade,
Thorsgade 7 o.g.,
2200 København N.

Ved skrivelse af 4. juli 1974 har Råde Rose/Beboerkomitéen Allersgade-Thorsgade anmodet magistratsens 2. afdeling om besvarelse af en række spørgsmål vedrørende saneringsplanen for Allersgade, Dagnarsgade, Thorsgade, Nørrebrogade.

Da en række af spørgsmålene ikke berørte magistratsens 2. afdelings område, har man i skrivelser af 8. juli d.å. anmodet henholdsvis overborgmesteren (direktoratet for stadens faste ejendomme) og magistratsens 4. afdeling om i muligt omfang at besvare disse spørgsmål.

Man er bekendt med, at repræsentanter for beboerkomitéen den 19. juli d.å. har afholdt et møde med boligkommissionens arkitekter, ligesom man er bekendt med det af beboerkomitéen udarbejdede referat af dette møde, hvorunder de af beboerkomitéen rejste førnævnte spørgsmål er blevet besvaret, for så vidt som de angår boligkommissionens område.

Fra boligkommissionens sekretariat har man senere modtaget underretning om, at det omhandlede mødereferat på visse punkter er ukorrekt, og arkitekterne har derfor i fornødent omfang udarbejdet kommentarer til referatet.

Med fremsendelse af kopi af disse kommentarer betragter magistratsens 2. afdeling de af beboerkomitéen rejste spørgsmål som besvaret, for så vidt angår magistratsens 2. afdeling.

Aising Andersen
Aising Andersen

V.B. Arendrup
V.B. Arendrup

19c

20a

Karreer Allersgade - Dagnarsgade - Thorsgade - Nørrebrogade.

19. juli 1974 blev der afholdt et møde mellem Råde Rose/Beboerkomitéen og boligkommissionens sekretariats arkitektkontor. Mødet blev udført af beboerkomitéen, som det fremgår af vedlagte referat af 11. august 1974. Punkterne i referatet henviser til spørgsmålene i Råde Roses skrivelse af 4. juli 1974. Til referatet har arkitektkontoret følgende bemærkninger:

Ad 1. Bemærkningen i 1. afsnit om saneringsselskabets interesse i at holde udgifterne nede og overlade så meget som muligt til boligkommissionen må bero på en misforståelse. Boligkommissionens forbud og påbud er alene begrundet i de kondemnable forhold, som saneringsplanen beskriver, og tilsigter at afhjælpes.

Det er også en misforståelse, når det i 2. afsnit antages, at forbudninger påbudt af boligkommissionen forelægges huslejerådet. De af boligkommissionen afgivne påbud vedrører alene kondemnable forhold, og altid skal afhjælpes.

Ad 2 og 3. Udtalelsen om, at alle 2-værelses lejligheder er forbudt til indlægning af toilet er for kategorisk. 2-værelses lejligheder findes i forskellig størrelse og spørgsmålet om, hvorvidt det vil være formålstjenligt at indlægge w.c. i lejligheden afhænger af en vurdering af den enkelte lejligheds beskaffenhed. Det kan ikke i almindelighed siges, at lejlighedsammenlægning er den eneste formålstjenlige vej.

Ad 4 og 5. Behandlingen af ejendomme, der indeholder ejerlejligheder og andelejligheder skaber særlige problemer. At det skulle blive så dyrt for boligkommissionen at nedlægge forbud mod sådanne lejligheder, er ikke rigtigt, idet forbud nedlagt med hjemmel i boligtilsynsloven ikke medfører noget erstatningsansvar.

Ad 6. Til dette punkt kan det nu oplyses, at de stuelejligheder, som kan være tale om, er følgende:

Thorsgade 21 (1 stk.), nr. 43 (1 stk.), nr. 45 (1 stk.), nr. 47 (1 stk.) og nr. 51 (1 stk.) altså ialt 6 lejligheder. I disse lejligheder er der ikke konstateret grundfugt, men lejlighederne har været udsat for fugtige ydermure, sikkert gennem længere tid, hidrørende fra utætте tagnedløbsrør. Disse var imidlertid udsiftet og bragt i orden, da rekognosceringen af ejendommen fandt sted og udtørring af murværket var igang. Enkelte steder ved dybe indadgående hjørner var

såvel murværket som gærdbelægningen grøn (mos), men sådanne forhold afhjælpes permanent kun ved, at der skabes varig adgang for lys og luft.

Ad 7, 8 og 9. Hertil har arkitektkontoret ingen kommentarer.

Ad 10. At der ved mange ejendomme findes vedligeholdelsesmæssige mangler er rigtigt, men sådanne mangler gør i almindelighed ikke en ejendom kondemnable. Derimod findes der ved mange ejendomme mangler ved de brandsikkerhedsmæssige forhold ved trapperne, men disse mangler vil i de fleste tilfælde kunne klæres ved påbud i medfør af boligtilsynslovens § 11.

Ad 11. Hertil har arkitektkontoret ingen kommentarer.

Til sidst spørger beboerkomitéen, hvilke andre karreer på Nørrebro arkitektkontoret for tiden beskæftiger sig med. Det kan oplyses, at karreer Agirsgade - Dagnarsgade - Mimersgade - Rådmandsgade er under behandling.

Boligkommissionens sekretariat
den 18. oktober 1974.

20b

20c

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

Bilag til En gadeforening er go' at ha'

... og det er vigtigt at huske på, at en gadeforening er en frivillig organisation, der er oprettet af borgere i et bestemt område. Det betyder, at medlemmerne selv vælger at være med, og det betyder også, at de selv bestemmer, hvad de vil gøre for området. Det er derfor vigtigt at huske på, at en gadeforening er en organisation, der er oprettet af borgere i et bestemt område. Det betyder, at medlemmerne selv vælger at være med, og det betyder også, at de selv bestemmer, hvad de vil gøre for området.

... og det er vigtigt at huske på, at en gadeforening er en frivillig organisation, der er oprettet af borgere i et bestemt område. Det betyder, at medlemmerne selv vælger at være med, og det betyder også, at de selv bestemmer, hvad de vil gøre for området. Det er derfor vigtigt at huske på, at en gadeforening er en organisation, der er oprettet af borgere i et bestemt område. Det betyder, at medlemmerne selv vælger at være med, og det betyder også, at de selv bestemmer, hvad de vil gøre for området.

... og det er vigtigt at huske på, at en gadeforening er en frivillig organisation, der er oprettet af borgere i et bestemt område. Det betyder, at medlemmerne selv vælger at være med, og det betyder også, at de selv bestemmer, hvad de vil gøre for området. Det er derfor vigtigt at huske på, at en gadeforening er en organisation, der er oprettet af borgere i et bestemt område. Det betyder, at medlemmerne selv vælger at være med, og det betyder også, at de selv bestemmer, hvad de vil gøre for området.

... og det er vigtigt at huske på, at en gadeforening er en frivillig organisation, der er oprettet af borgere i et bestemt område. Det betyder, at medlemmerne selv vælger at være med, og det betyder også, at de selv bestemmer, hvad de vil gøre for området. Det er derfor vigtigt at huske på, at en gadeforening er en organisation, der er oprettet af borgere i et bestemt område. Det betyder, at medlemmerne selv vælger at være med, og det betyder også, at de selv bestemmer, hvad de vil gøre for området.

VEDTÆGTER FOR GADEFORNINGEN TRIV-SELV

1

1. Foreningens navn er Triv-selv.
2. Foreningens formål er at skabe bedre miljø og trivsel for gadens beboere.
3. Som medlemmer kan optages enhver, der har tilknytning til gaden.
4. Kontingentet fastsættes på den årlige generalforsamling med 2/3 flertal af de fremmødte. Regnskabsåret går fra 11.10 - 10.10.
5. Foreningens øverste myndighed er generalforsamlingen, hvor alle, der har betalt kontingent, har stemmeret. Afstemning foregår ved simpelt stemmeflertal blandt de, der er mødt op. Vedtægtsændringer kræver dog 2/3 flertal.
6. På generalforsamlingen aflægger formanden beretning og kassereren revideret regnskab, hvilket godkendes ved simpelt flertal.
På generalforsamlinger og bestyrelsesmøder føres protokol, som offentliggøres efter møderne.
7. Bestyrelsen består af 7 medlemmer + 2 suppleanter, som på den årlige generalforsamling vælges for 1 år. Genvalg kan finde sted.
Generalforsamlingen vælger formand; i øvrigt konstituerer bestyrelsen sig selv.
På generalforsamlingen vælges endvidere 2 revisorer.
8. Indkaldelse til generalforsamling sker med 14 dages varsel i udhængsskabet. Ekstraordinær generalforsamling kan dels indkaldes af bestyrelsen, dels af medlemmerne, hvis mindst 25 af medlemmerne anmoder om det.
9. Hvis foreningen skal nedlægges, kræves der 3/4 flertal af de fremmødte på en ekstraordinær generalforsamling. Denne beslutter også, hvad foreningens eventuelle midler skal anvendes til.

Vedtaget på den stiftende generalforsamling, den 11. oktober, 1971.

VEDTÆGTER FOR GADEFORNINGEN TRIV-SELV

2

1. Foreningens navn er Triv-selv.
2. Triv-selv's formål er på grundlag af beboeraktiviteter at skabe bedre miljø og trivsel i gaden.
3. Som medlemmer kan optages enhver, der har tilknytning til gaden.
4. Kontingentet fastsættes på det årlige beboermøde med 2/3 flertal af de fremmødte. Regnskabsåret går fra 11.10 - 10.10.
5. Foreningens øverste myndighed er det årlige beboermøde, hvor alle, der har betalt kontingent, har stemmeret. Afstemningen foregår ved simpelt stemmeflertal blandt de, der er mødt op. Vedtægtsændringer kræver dog 2/3 flertal.
6. På det årlige beboermøde vælges en tremandsgruppe, som varetager Triv-selv's kasseforretning og fungerer som kontaktorgan. Endvidere vælges 2 revisorer.
7. Triv-selv's øverste myndighed uden for det årlige beboermøde er fællesmøder, hvor diverse grupper er repræsenteret (en gruppe er en samling af beboere, der søger at løse en bestemt opgave). Tremandsgruppen sørger for indkaldelse til fællesmøder ved opslag af dagsordenen i udhængsskabet med 5 dages varsel. Der afholdes mindst 5 fællesmøder årligt. Der skal indkaldes til fællesmøder ved fordeling af større pengebeløb.
8. På det årlige beboermøde aflægges beretning fra egentlige grupper, herunder revideret regnskab. Beretning og regnskab godkendes ved simpelt flertal.
På beboermøder og fællesmøder tages referat, som offentliggøres efter møderne.
9. Indkaldelse + dagsorden til beboermøde sker med 14 dages varsel i udhængsskabet. Ekstraordinært beboermøde kan indkaldes af fællesmødet, eller hvis mindst 25 af medlemmerne anmoder herom.
10. Hvis Triv-selv skal nedlægges, kræves der 3/4 flertal af de fremmødte medlemmer på et ekstraordinært beboermøde. Dette beslutter også, hvad Triv-selv's eventuelle midler skal anvendes til.
11. Disse vedtægter erstatter vedtægterne af 11.10.1971.

Vedttaget på generalforsamlingen, den 14. november 1972.

Bilag til Kampen om en byplanvedtægt

[Faded text, likely the beginning of a section in the document.]

[Faded text, likely the beginning of a section in the document.]

[Faded text, likely the end of a section in the document.]

*Prøve
led. Rådsk. & Udl.
Næstform. 12/12/73
Hj. G. J.*

TIL BEBOERNE I KARREEN

ÅGIRSGADE 4 MIMERSGADE - RÅDMANDSGADE - DAGMARGADE

Som vi har kunnet læse i bl.a. Nørrebrobladet, har kommunen nu udarbejdet en plan for vores karree, en plan der skulle fortælle om hvordan der kommer til at se ud i fremtiden.

Den siger at være huse i Ågirsgade, samt det påbegyndte ved siden af skal være boligområde.

Endvidere siger den at ferbundsgrunden og bygningen skal kunne udvides videre langs Mimersgade, samt at Bardings gamle grund, og alle grundene langs Rådmandsgade efterhånden skal overgå til offentlige formål evt. sociale institutioner.

For vores vedkommende betyder planen at det frie areal vi før havde liggende midt i karreen bliver hårdt udbygget, og det på en måde der udelukker vores ret til at få murene revet ned og derved skaffet os de opholds- og legepladser vi har ret til efter loven, og kommunen pligt til at sørge for.

Hvad området til offentlige formål angår findes der ingen bestemmelser overhovedet. Vi kan altså ikke få at vide om det der kommer bliver et nyt stort betenbyggeri, eller om der vil kunne planlægges fælles anlæg til os beboeres fælles gavn.

For at få rettet på disse kommunale fadæser, har vi skaffet os og vedlagt byplanvedtægten, så vi kan gennemgå den for at få afsendt en indsigelse til kommunen, der så efter loven skal imødekomme vores ønsker eller også sende den videre til Belligministeriet, der så kan standse vedtægten og kræve mere spørgsmål taget op.

Vi har altså en sidste chance for at få skaffet os lidt grønt og frit areal, og hidret at hele vort område ender som et betenmareridt, overfyldt af mennesker i fer små lejligheder og biler.

Hvis det skal lykkes kræver det at vi er mange og at vi mødes, så vi kan blive enige om hvad der skal gøres - vi har derfor reserveret et lokale i

MEDBORGERHUSET
Baldersgade 3

MANDAG d. 26/2 kl. 19.30

Gå efter skiltet "Karreen Ågirsgade" der kan køges øl, sødsvand og kaffe

Med venlig hilsen og på gensyn
Carita Larsen Ebbe Gudman-Højer
Ågirsgade 32 Dagmargade 38
TA 9676 NO 8752

1a

BYPLANVEDTÆGT

I medfør af byplanloven (lovbekendtgørelse nr. 63 af 20. februar 1970) pålægges karreen begrænset af Rådmandsgade, Dagmargade, Ågirsgade og Mimersgade nedennævnte byplan.

På vedhæftede plan nr. 21.460 er vist den omhandlede karree.

Byplanen omfatter - som det i øvrigt fremgår af planen - matr.nr. 171 N 12, 358, 492, 493, 737, 852, 934, 978, 1051, 1268, 1269, 1370, 3346, 3347, 3348, 3349, 3358, 3359, 3375, 5673, 5744 og 5957 Udenbys Kløbebo kvarter samt alle parceller, der efter j. december 1972 udstykkes fra de nævnte ejendomme.

§ 1.

For Rådmandsgade fastlægges en gadelinie i 9,415 m afstand fra gadens midtlinie som vist på planen med punktering og med de ligeledes med punktering viste hjørneafskæring ved Mimersgade og Dagmargade.

For Mimersgade fastlægges en gadelinie på matr.nr. 1370 Udenbys Kløbebo kvarter i 9,415 m afstand fra gadens midtlinie som vist på planen med punktering. For den øvrige strækning af Mimersgade opretholdes den nuværende gadelinie.

For Ågirsgade opretholdes den nuværende gadelinie.

For Dagmargade fastlægges en gadelinie på matr.nr. 171 N 12, 358 og 492 Udenbys Kløbebo kvarter i 7,845 m afstand fra gadens midtlinie som vist på planen med punktering. For den øvrige strækning af Dagmargade opretholdes den nuværende gadelinie.

Til et privat, fælles parkerings- og adgangsareal fastlægges det på planen med prækursor angivne areal af matr.nr. 1051, 5673 og 5957 Udenbys Kløbebo kvarter.

§ 2.

Det på planen med krydskravering angivne område fastlægges til offentlige formål (sociale institutioner). Bestemmelser om bybyggelsens beliggenhed, udstrækning og udnyttelsesgrad m.v. må om fornødent fastsværes i en supplerende byplanvedtægt.

1b

2.

§ 3.

Det på planen med åben enkeltkravering angivne område fastlægges som boligområde. Foruden boliger må der kun indrettes sådanne forretnings- og kontorlokaler og lignende, som har en efter magistratens skøn naturlig tilknytning til kvarterets bebyggelse. Forretnings- og kontorlokaler må dog kun indrettes i den nederste etage, idet der bortses fra eventuel kælderetage.

Bestemmelser om bebyggelsens beliggenhed og udstrækning på grunden vil om fornødent blive fastsat i en supplerende byplanvedtægt.

Udnyttelsesgraden må ikke overstige 1,25. Når bebyggelse opføres på grundlag af en godkendt bebyggelsesplan, eller når magistraten under hensyntagen til projektets karakter og den omgivende bebyggelse finder det rimeligt, kan magistraten godkende forøgelse af udnyttelsesgraden med indtil 30 %.

§ 4.

Det på planen med tæt enkeltkravering angivne område fastlægges som bolig- og forretningsområde, jfr. bygelovens § 44, stk. 1 og 2.

Overbygning af det fælles adgangsareal kan finde sted ved Mimersgade ved udførelse af en port med en fri bredde og højde på minimum 7,725 m og 4,20 m.

Udnyttelsesgraden må for forretningsbebyggelse ikke overstige 2,0 og for boligbebyggelse ikke overstige den i § 3, stk. 3, nævnte udnyttelsesgrad.

§ 5.

Der må, efterhånden som forholdene gør det påkrævet, i overensstemmelse med bygelovens bestemmelser, om fornødent ved reguleringskommissionens eller taksationskommissionens medvirken, foretages sådanne omslagninger af ejendomsgrænser og andre foranstaltninger, som efter magistratens skøn må anses for nødvendige for en hensigtsmæssig ordning af bebyggelsen og en tilfredsstillende udførelse af de ubebyggede arealer.

§ 6.

Byplanvedtægtens bestemmelser skal ikke være til hinder for beholdelse af den nuværende bebyggelse og dens nuværende udnyttelse, forudsat at såvel denne bebyggelse som udnyttelsen ikke strider mod de i givne byggetilladelser tagne forbehold og i øvrigt er lovlige.

1c

3.

§ 7.

Københavns magistrat alene har påtaleret for overtrædelse af nuværende vedtægt.

§ 8.

Den samlede magistrat kan indrømme mindre lempelser i vedtægtens bestemmelser, såfremt karakteren af det kvarter, byplanen søger at skabe, ikke derved ændres.

§ 9.

Forandringer i denne byplan kan ske ved kommunalbestyrelsens beslutning og ministeriets godkendelse efter reglerne om vedtagelse og godkendelse af nye planer, jfr. byplanlovens § 5.

MÅL: 1:1000

1d

Røde Rose d. 26-2. 1973

Til byplan- og trafikudvalget
samt Magistratens fjerde afdeling,
Borgerrepræsentationens sekretariat,
Rådhuset
1550 København V.

På et møde i Medborgerhuset d. 26.2. d.å. af lokale beboere vedtoges følgende kommentarer og ændringsforslag til Byplanvedtægt for karreen Agirsgade, Mimersgade, Rådmandsgade, Dagmarsgade:

Vi gør indsigelse mod, at byplanvedtægten først foreligger, da tre fjerdedele af området faktisk er udbygget med nybygninger.

Vi gør indsigelse mod, at disse nybygninger overhovedet ikke er nævnt i byplanvedtægten.

Konkretisering af indvendingerne for hver enkelt paragrafs vedkommende:

§ 1. Den i forslag til dispositionsplan for Dagmarsgadekvarteret planlagte plads ud for uddannelsesinstitutionen (forslag til disp.plan s. 42 og fig. 17 og 18) er ikke anført i byplanvedtægten.

§ 2. Der foreligger ikke en eneste bestemmelse om bebyggelsens beliggenhed, udstrækning og udnyttelsesgrad for grunden langs Rådmandsgade, den som er udlagt til sociale institutioner.

Hvis udnyttelsesgraden af hele karreen skal nedsættes under 1,6, f.eks. til 1,4 (jvnt. forslag til dispositionsplan s. 44, fig 16) må udnyttelsesgraden for denne grund ikke overstige 0,7 (dette beregnet ud fra, at det igangværende byggeri er tilendebragt).

På baggrund af disse bemærkninger foreslås § 2 ændret til: Det på planen med krydskravering angivne område fastlægges til offentlige formål (sociale institutioner). Bestemmelser om bebyggelsens beliggenhed, udstrækning og udnyttelsesgrad m.v. vil blive fastlagt i supplerende byplanvedtægt.

Ubebyggede arealer vil blive indrettet til opholdsarealer, hvor parkering ikke må finde sted.

§ 3. Der foreligger ingen oplysning om, hvorvidt magistraten finder en udnyttelsesgrad på 1,25 tilstrækkelig eller at den har udvidet denne og hvori rimeligheden består. Vi vil gerne vide på hvilke premisser denne præmiering på 30% gives.

I betragtning af, at det eksisterende (men ikke omtalte) ny kontorbyggeri langs Mimersgade har en udnyttelsesgrad på 1,8 og de gamle ejendomme langs Agirsgade en udnyttelsesgrad på 2,0, vil vi gøre opmærksom på, at vi finder en udnyttelsesgrad på over 1,25 for de igangværende byggeris vedkommende aldeles urimelig og i direkte modstrid med, hvad der loves i Dispositionsplanforslaget for Dagmarsgadekvarteret s.44.

Netop i betragtning af, at der mangler angivelse af udnyttelsesgraden for det område, der fastlægges til sociale institutioner, finder vi den høje udnyttelsesgrad dobbelt graverende.

Da bebyggelse netop er under opførelse på arealet, bør bebyggelsesplanen vedlægges for at give boligministeriet og offentligheden det bedst mulige grundlag for bedømmelse af byplanvedtægten.

§ 4. Udnyttelsesgraden på 2,0 forekommer at være en urimelig høj udnyttelsesgrad i netop denne karre, ligesom det tætte, for størstedelen tilendebragte kontorbyggeri står i direkte modstrid med Dispositionsplanforslagets plan om, at kvarteret skal udlægges til boligkvarter (forslag til disp. plan s. 38).

Da ny bebyggelse netop er opført, på arealet, bør bebyggelsesplanen vedlægges for at give boligministeriet og offentligheden det bedst mulige grundlag for bedømmelse af byplanvedtægten.

Vi forlanger byplanvedtægten taget op til revision ud fra den anførte anker.

Frøde Christensen
Mimersgade 53
Flemming Rinds
Hildursgade 5, 2100 Ø
+ 15 andre mere

2a

2b

Agirsgade den 3-6-73

Til beboerne i Dagmarsgade 38, Agirsgade 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36 og Mimersgade 53.

Møde i medborgerhuset den 13/6-73

Som alle har set er byggeriet på Husted Andersens grund allerede langt fremskredet. Vi har derfor fået fat i en plan over hvordan Husted Andersen tænker sig denne gård udnyttet og en skitse af planen vedlægges.

Undertegnede beboere i Dagmarsgade og Agirsgade foreslår at vi mødes for at diskutere denne plan. Loven giver os nemlig mulighed for at få ordnet vore gårde efter en fælles plan i overensstemmelse med vore egne ønsker og behov.

Til mødet foreslår vi følgende dagsorden:

1. Velkomst
2. Redegørelse for Husted Andersens gårdplaner
3. Redegørelse for lovgivningen herunder økonomien
4. Diskussion af fordelene ved en fælles planlægning for vore gårde
5. Hvad skal der videre foretages

Mødet vil finde sted onsdag d. 13. juni kl. 19.30 i medborgerhuset.

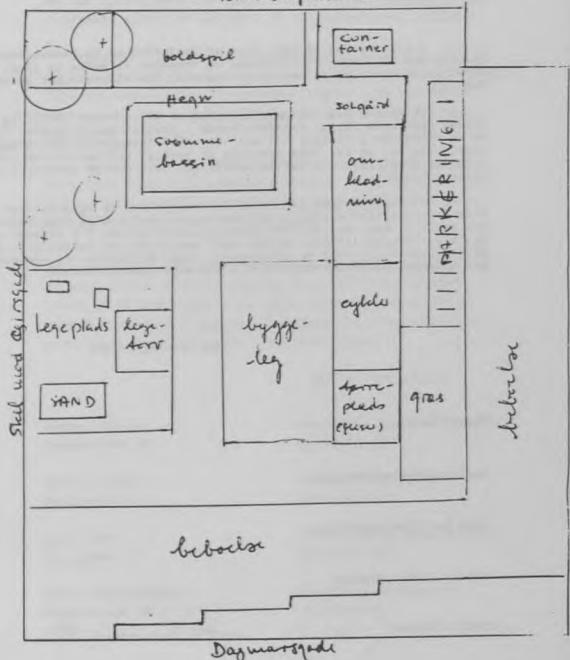
Med venlig hilsen

Ebbe Gudmand-Høyer Mogens Madsen J.E. og Carita
Dagmarsgade 38 Agirsgade 18 Bjørklund-Lassen
Agirsgade 32

3a

Plan - tegnet efter hukommelsen og noter - størrelsesforhold derfor uregelmæssige.

Husted-Andersen, Dagmarsgade: 175 et-værelse og 4 to-værelse for ca 24-60 m² i størrelse - formløstgrundplan

3b

Beboere i karreen Dagmarsgade-Egirsgade-Mimersgade-Rådmandsgade.

v/ Ebbe Gudmand-Hoyer, Dagmarsgade 38, 2200 N

Placet

Til byplan- og trafikudvalget,
Borgerrepræsentationens sekretariat,
Rådhuset,
Rådhuspladsen
1550 V

Røde Rose d. 16/6
1973.

Vi, beboere i ovennævnte karre, sendte d. 26 - 2, 73 en indsigelse mod byplanvedtagten for anførte karre til udvalget

Det forlyder, at magistratens 4. afd. nu har kommenteret den overfor udvalget, uden at vi dog har fået noget svar.

Vi har hørt noget om kommentarens indhold og vil derfor oplyse følgende: Husted-Andersens byggeri omfatter 179 lejligheder, men ikke med den "pæne" fordeling, som udvalget har fået oplyst:

Enhver kan studere tegninger og planer i byggeriets salgskontor, Hovedvagtsgade 6; vi har desuden både før og efter 3/5 haft lejlighed til at gennemgå projektet i magistratens 4. afd. hvor sagen ligger. Begge steder fremgår det, at der er 4 stk. 2-værelses lejligheder med selvstændigt køkken, 56 stk. 1-ensidige 1-værelses lejligheder med selvstændigt køkken og 139 ensidige 1-værelses lejligheder, heraf 137 uden selvstændigt køkken.

Vi anmoder udvalget om at undersøge, hvorfor magistratens 4. afdelings oplysninger er fejlagtige, samt om at tage forholdsregler, der hindrer gentagelse.

Nu, da byggeriet er oppe i 1. sals højde, udbydes lejlighederne til salg for en pris af 129 000 kr. for de mindste på 24 m² og for de største på ca 60 m² på 249 000 kr.

Vi anmoder udvalget om at undersøge, om magistratens 2. afd. nu for disse priser har i sinde at købe de lejligheder til sygeplejeboliger, som blev "prøvmærket" som led i magelagsoverenskomsten, og om i bekræftende fald at sikre, at der i stedet bliver tale om lejemaal til rimelige priser.

Erfaringsmæssigt er de 1-værelses lejligheder gennemsnitligt de mest overbefolkede. Presset på fællesfaciliteter af alle slags vil derfor øges uforholdsmæssigt meget. Spørgsmålet om udhytelsesgrad er ikke blot et spørgsmål om regnestykker men også et spørgsmål om antal mennesker.

2

Både af denne grund og fordi en byplanvedtægt er det eneste middel, der sikrer os og udvalget mulighed for indflydelse på arealanvendelsen, før det er for sent, fastholder vi vor anmodning til udvalget om at indføre en bestemmelse i byplanvedtagten om, at der skal udarbejdes supplerende byplanvedtægt.

Der er heller intet til hinder for i en byplanvedtægt at bestemme, at der mindst skal udlægges xx m² til en plads, uden at dette præjudicerer den endelige udformning og beliggenhed.

Vi har ikke hidtil haft grund til at regne med, at magistraten er i stand til at skønne, hvornår det er betimeligt at binde arealanvendelsen gennem vedtægter, og har heller ikke grund til at tro det denne gang. I den sammenhæng anmoder vi udvalget om at undersøge, hvorfor der ikke allerede, da forbundene søgte byggetilladelse, blev taget skridt til udarbejdelse af byplanvedtægt. Endvidere anmoder vi udvalget om at undersøge, hvorfor nærværende byplanvedtægt først forelå efter 99-forbudsfristens udløb.

Vi opfordrer udvalget til at returnere byplanvedtagten til magistratens 4. afdeling med anmodning om at få de tidligere nævnte oplysninger samt om at udarbejde en byplanvedtægt, der sikrer, at vore behov tilgodeses.

Med venlig hilsen

4a

4b

Beboere i karreen Dagmarsgade - Egirsgade - Mimersgade - Rådmandsgade.

v/ Bent J. Øhle, Egirsgade 18.

Til Byplan- og trafikudvalget,
Borgerrepræsentationens sekretariat
Rådhuset
Rådhuspladsen
1550 København V.

Røde Rose d. 21/6-73.

I forlængelse af vort brev af 26.2.1973 om byplanvedtægten for karreen, tillader vi os hermed at henvende os endnu en gang, fordi vi er blevet bekendt med nogle forhold, som vi mener har betydning for os.

Da vi har set, at byggetilladelsen til matr.nr. 5957, og er blevet opmærksom på, at bestemmelserne i byggelovens § 52 stk. 3, ikke er overholdt i forhold til matr.nr. 1051 (kommunens egen grund), undrer det os, at der ikke samtidig er stillet betingelser om udarbejdelse af en plan for fælles gårdanlæg, hvad der er normalt i den slags tilfælde.

Vi anmoder udvalget om at tage denne sag op og undersøge hvorfor dette ikke er sket. Der kan endnu rådes bod på forlængelsen. Det kan ske, hvis man omformulerer byplanvedtægten § 5 således at det klart fremgår af den, at der skal udarbejdes en fælles plan for gård for matr.nr. 5957 og ejendommene langs Egirsgade. Vi anmoder derfor udvalget om at udarbejde § 5 i overensstemmelse hermed.

Med venlig hilsen

Mogens Madsen

Carita Bjørklund-Lassen

Jens E. Bjørklund-Lassen

Kirsten Gamst-Nielsen

Bent J. Øhle.

Beboere i karreen Dagmarsgade-Egirsgade-Mimersgade-Rådmandsgade.

v/Bent J. Øhle, Egirsgade 18.

Hr. borgmester A. Wassard
Magistratens 4. afd.
Rådhuset
Rådhuspladsen
1550 København V.

Røde Rose d. 21/6-73.

Hermed fremsendes kopi af skrivelse af 21.6.1973, som er sendt til byplan- og trafikudvalget.

Vi vil samtidig gøre opmærksom på, at kommunen har tilladt bebyggelse af matr.nr. 5957 uden at tage hensyn til beboerne i Egirsgade ved en fælles planlægning af gårdene, og at man samtidig ved at give tilladelse til dette byggeri har begrænset kommunens disposition over sin egen grund p.g.a. bebyggelsens udformning. Vi anmoder Dem om at oplyse os om de nærmere grunde hertil.

Med venlig hilsen

Mogens Madsen

Carita Bjørklund-Lassen

Jens E. Bjørklund-Lassen

Kirsten Gamst-Nielsen

Bent J. Øhle.

Kære naboer i Dagsmarsgade 38, Agirsgade 18-36 og Mimersgade 53.

På mødet 13.6.73 i Medborgerhuset blev der nedsat et arbejdsudvalg, som fik til opgave at undersøge, hvor realistisk muligheden for fælles gård med Husted-Andersen er, og at udarbejde en oversigt over forskellige fremgangsmåder med henblik på et nyt fællesmøde.

DET HAR VI GJORT NU. VI INDBYDER DERFOR TIL NYT MØDE T I R S - D A G DEN 21. AUGUST KL. 19.30 I MEDBORGERHUSET, BALDERSGADE 3.

I kommunen fik vi at vide, at der kan laves fælles gård: Normalt får folk ikke lov at bygge som H-A, uden at der bliver mulighed for fælles gård.

Der er sket en fejl i dette tilfælde. - Vi har derfor skrevet til borgerrepræsentationens byplan- og trafikudvalg og til borgmester Wassard. Vi har bedt dem sørge for, at byplanvedtægten for vores karré bliver lavet sådan, at der kan laves fællesanlæg, hvis vi bliver enige om at ville have det. -

Vi foreslår, at vi bruger mødet til at drøfte de forskellige løsninger og til at beslutte, hvilken evt. hvilke løsning(er), der foreløbig skal arbejdes videre med. Vi er villige til at fortsætte som arbejdsudvalg, men har brug for at være flere om arbejdet.

Vi har tænkt på følgende muligheder:

1. Muren bliver stående, de nuværende plankeværker og skure rives ned, og i stedet laves læskærme.
2. Muren bliver stående, de nuværende plankeværker og skure rives ned, i stedet laves fælles anlæg for hele husrækken.
3. Muren, plankeværker og skure rives ned, i stedet laves læskærme og en eller anden form for lav adskillelse evt. med låger ind til H-A.

4. Muren, plankeværker og skure rives ned, i stedet laves fællesanlæg for husrækken med lav adskillelse - evt. med låger - ind til H-A.

5. Muren, plankeværker og skure rives ned, i stedet laves fællesanlæg med H-A grund evt. med læskærme.

For ca. 15 kr. om måneden pr. husstand kan vi få det, vi har brug for: steder at sidde, snakke sammen, grønt at se på, ny beplantning i gården, og meget andet.

Med venlig hilsen og på gensyn

Bent Øhle, Agirsgade 18.

Carita og Jens Erik Björklund-Lassen, Agirsgade 32.

Kirsten Gamst-Nielsen, Odinsgade 6.

7a

7b

Røde Rose / Beboere i karreen Dagsmarsgade, Agirsgade, Mimersgade. d.18/9,74

Afbent brev til Borgerrepræsentationen

Vil Københavns borgerrepræsentation fortsat finde sig i, at magistraten administrativt binder borgerrepræsentationens fremtidige beslutninger?

Allerede for 2 år siden i forbindelse med røret omkring nedrivningen i Fenrisgade forhandlede borgerrepræsentationen om en vedtagelse, der skulle påbyde magistratens 4. afd. i forbindelse med alle byggesager, der omfatter en karré eller mere, eller i forbindelse med planer, der forudsætter en samlet planlægning af en karré eller mere, at forelægges disse for borgerrepræsentationen eller et af dens udvalg i form af en byplanvedtægt eller en saneringsplan.

Det blev kun til, at magistraten lovede "i højere grad end hidtil" at forelægges byggesager til udtalelse i borgerrepræsentationen, forinden den træffer sin afgørelse.

Dette er ikke sket, og historien gentager sig:

I 1969 købte landsretssagfører Husted-Andersen og direktør Beje Nielsen en grund i vores karré. Havde ikke en vågen borgerrepræsentant forhindret det, ville der i dag have stået et højhus med 260 små lejligheder her midt i et af de i forvejen tættest udbyggede kvarterer i København.

Kommunen købte nabogrunden, og af uigennemskuelige årsager byttede den grund med Husted-Andersen, for at han der kunne realisere sine - lidt ændrede - byggeplaner.

Foranlediget af disse byggeplaner udarbejder magistraten et dispositionsplanforslag for en del af kvarteret, og den dag, det første gang forelægges borgerrepræsentationen, sættes også udgravningerne i gang.

Da magistraten sidste januar for borgerrepræsentationen forelægger den byplanvedtægt, der skal bestemme udformningen af karreen, står allerede grundene stopt. Allerede i slutningen af november året før forelå den endelige byggetilladelse.

Mens byplan- og trafikudvalget overvejer både dispositionsplan og byplanvedtægt samt vores indsigelser, og efter at vi skriftligt har gjort opmærksom på, at magistraten har undladt at stille betingelser om udarbejdelse af plan for fælles gårdanlæg, og bedt udvalget tage problemet op, fortsætter magistraten uanfægtet at give byggetilladelser. Den foreløbig sidste er anlagt af et svømmebassin i gården.

Hvad vil Københavns borgerrepræsentation gøre, for at byplan- og trafikudvalget i sit arbejde med byplanvedtægten ikke allerede nu for afslutningen bindes i de sidste beslutninger, der er levnet den ang. udformningen af gårdarealerne?

Bassinet er udgravet, støbningen er lige på trapperne, de sidste anlæg blir snarest påbegyndt. Hvis ikke der handles nu, bliver der tilbage for byplanudvalget i vedtægten at bekræfte, hvad der er tilendebragt.

PS: Hvad vil borgerrepræsentationen i øvrigt gøre for nok så presserende opgaver, sikring af grønne fællesarealer, lettelse af renovation i de gamle gårde, mulighed for at skaffe brandvæsenet adgang til baggårdene i det gamle byggeri, hvad byplanvedtægten burde have sikret?

Med venlig hilsen

Mogens Madsen
Dagsmarsgade 38

Jens Erik Björklund-Lassen
Agirsgade 32

Bent J. Øhle
Agirsgade 18

Carita Björklund-Lassen
Agirsgade 32

Laura Øhle
Agirsgade 18

Erik og Marie Anne Schmidt
Agirsgade 24

Ebbe Gudmand-Hoyer
Dagsmarsgade 38

Kirsten Gamst-Nielsen
Odinsgade 6

Ebbe Gudmand-Hoyer

Kirsten Gamst-Nielsen

8a

8b

Rede Rose, den 9/11- 1973.

Kære naboer i Dagsaragade 38 #giragade 18-36, og Mimeragade 53!

Vi kan alle sammen se, hvordan svømmebad og øvrige anlæg dag for dag skrider frem i vores nye genbo-byggeri, men hvordan det går med vores eget arbejde, ved nogle af jer mindre om.

Hvad der tidligere er sket ved I:

Sidste februar havde vi beboermøde i medborgerhuset og udfærdigede en kritik af den byplanvedtægt, som vi nogle dage forinden havde sendt kopier af til jer alle i karreen. Denne kritik sendte vi ind til byplan- og trafikudvalget i magistratens 4. afd. underkrevet af de 17 beboere, der deltog i mødet.

I juni sendte vi Husted-Andersens plan over gården rundt til alle. Ved det følgende møde, hvor 16 beboere deltog, blev vi enige om at lave et arbejdsudvalg, der skulle undersøge mulighederne for gårdsammenlægning, uden at vi dog skulle binde os.

I august indbed vi på ny til møde. Kun 9 mennesker indfandt sig, men vi var enige om fortsat at arbejde med mulighederne for gårdsammenlægning.

Da vi måtte give op!

I september måtte vi konstatere, at Husted-Andersen var gået i gang med at udgrave til svømmebassin, tilladelsen forelå fra magistraten, og vi afgjorde, at der ikke var mere at gøre.

I stedet skrev vi et brev til samtlige borgerrepræsentanter, hvor vi spurgte dem, hvad de ville gøre for at hindre magistraten i at aføre alle ting hen over hovedet på borgerrepræsentationen, og gjorde dem opmærksom på, hvordan det var gået omkring vores gård.

Vi sendte også dette brev til pressen. Land og folk nævnte det og ligeledes Politiken. Nørrebro Avis gjorde god rede for det.

Nye muligheder!

I sidste måned fik vi at vide, at Husted-Andersen uventet havde tilbudt magistraten at stille noget af sit areal til rådighed for en fælles legeplads. Det var meningen at muren så skulle brydes ned på ca. 10 meter langt stykke for at skaffe adgang.

Vi sendte øjeblikkeligt en protest ind til samtlige partigrupper og vedlagde en plan over vore gårde og Husted-Andersens, så borgerrepræsentanterne kunne se, hvad det drejede sig om. Vi påviste, at det at gemme alle vore gårde bag muren og lave fælles adgang gennem dem til en del af Husted-Andersens grund var den dårligste mulige løsning.

Vi viste som eksempel på en anden mulighed en plan, hvor muren var væk og erstattet af levende hegn.

Sådan står sagen!

Nu venter vi på, at grupperne vil diskutere brevet og sagen i øvrigt. Der er en svag risiko for, at kommunen i sidste øjeblik bringer os en gårdrydning på halsen uden nedrivning eller blot med delvis nedrivning af muren.

Skulle dette ske, eller skulle der på anden måde komme afgerende nyt i sagen, indkalder vi øjeblikkeligt til beboermøde.

Skor der ingenting, og det er nok det sandsynligste, vil vi sende besked ud, når byplanvedtægten skal til behandling i borgerrepræsentationen. Vi håber, at mange kan komme ind og overvære det sidste kapitel af arbejdet med denne byplanvedtægt, som har været så komisk og som sandsynligvis vil berøre os den sidste mulighed for at få bedre gårdarealer.

Med venlig hilsen

Hogens Madsen

Laura Øhle

Bent J. Øhle

Erik Schmidt

Mario-Anne Schmidt

Carita Bjerklund-Lassen

Jens Erik Bjerklund-Lassen

Kirsten Gamsj-Nielsen

Ebbe Gudmand-Hoyer

9a

9b

Bilag til Dispositionsplanen for Dagmarsgadeområdet - et strålende eksempel

Rede Rose/ Den foreløbige kvartersforsamling/ Thorsgade 7 o.g./ 2200 N.

Til Borgerrepræsentationen,
Rådhuset,
Rådhuspladsen, 1550 V

Nørrebro den 28/9/1972

Vedr.: Dispositionsplanforslaget for Dagmargadekvarteret, Ydre Nørrebro.

Som borgere i København og bebøere i Rede Rose, der omfattes delvis af dispositionsplanforslaget, anmoder vi Borgerrepræsentationen og dens politiske partier om at inddrage og følge nedenstående, når dispositionsplanforslaget kommer til behandling i Borgerrepræsentationen første gang.

SEt HOVEDMÅLSHEDEDEN PÅ FORTEJEN - APTVIS DISPOSITIONSPLANFORSLAGET.

Man foregiver at fremlægge en plan, men præsenterer - som antydnet i foreslagentes indledning - kun en samlet oversigt over eksisterende vedtagelser og tilfældige byggesøskner.

Den måde, man taler om kvartererne på, er lige så indholdsløs. "Ydre Nørrebro", siger man, er et sammenhængende kvarter, fordi dets grænser er veje, og fordi der er huse mellem vejene. "Dagmargadekvarteret", siger man, er et kvarter, fordi det er en del af "Ydre Nørrebro", og fordi der forligger et par byggesøskner i området samt to karreer, som kommunen ønsker saneret.

Dette er et lige så meningsløst som åbenlyst utilstrækkeligt grundlag for diskussionen af, om forslaget er hensigtsmæssigt og til gavn for de mennesker, som skal bo her.

Borgerrepræsentationen skal derfor returnere det til generalplandirektoratet med retningsskilt for, hvad der skal lægges til grund for udarbejdelsen af denne såvel som andre dispositionsplaner.

LÆG BORGERNES TRAF TIL GRUND FOR DEN NYE PLAN.

Det foreliggende forslag er kun hensigtsmæssigt som grundlag for trafikske overvejelser. Derfor kan forslagsstillerne fremsætte vores behov på dette område og komme med konkrete forslag til deres opfyldelse.

Hvad rosten angår, forholder man sig enten tavst eller kommer med løs snak. Således omtaler man mere behov for daginstitutioner og skoler samt rekreative områder, medens forslagene til deres opfyldelse enten ikke kan komme på tale i forslaget eller kun kan præsenteres på en så uforpligtende måde, at det kan blive til hvad som helst, og derfor undrager sig vurdering.

Borgerrepræsentationen skal derfor formulere de kriterier, som generalplandirektoratet skal lægge til grund for udarbejdelsen af forslag til opfyldelse af de resterende fundamentale behov. Uden en sådan formulering kan arbejdet ikke iværksættes.

1a

2.

ØØR BYEN GOD AT LEVE I OG NEM AT ADMINISTRERE - ØØR KVARTERSKRITERIERNE NEM-
SIGTSMÆSSIGE.

"Y. v. Nørrebro" og "Dagmargadekvarteret" er kun tilfældige udanet af byen. Ingen af dem har grænser til fælles med andre af kommunens administrative inddelinger. Det betyder ikke forholdet, at disse som regel heller ikke har grænser til fælles. Anledningen til at lægge tingene mere hensigtsmæssigt an er aktuel i mere end denne sammenhæng: Generalplanforslaget for hele kommunen er også under udarbejdelse.

Dispositionsplanforslaget kan kun fastslå, at der højst må være 50 meter fra boligen til parkeringspladsen, til trods for, at det er offentligt erkendt, at det kun berører et af de behov, som en dispositionsplan skal regne med - og tilgodes.

Forudsætningerne for, at de resterende behov kan isædekkes er, at byens administrative inddelinger omlægges, så grænserne bliver sammenfaldende, og kvartererne af en sådan størrelse, at de for det første kan opfylde den enkelte borgers behov for daginstitutioner, skoler, fritidsanlæg (såsom nær- og kvarters- legepladser samt andre opholdsarealer) og andre sociale institutioner (såsom dagcenter, børnepension, socialkontor, forsamlingshus, posthus og bibliotek) samt behovet for et meningsfyldt tilholdsforhold til de hjemlige omgivelser og medindflydelse på kvarterets indretning, og for det andet er et godt administrationsgrundlag, hensigtsmæssigt som måleenhed for såvel kvarterernes indretning som for sømordningen af deres fællesfunktioner.

Kvartererne skal med andre ord være overkommelige for både den enkelte og administrationen, når kvarteret skal være godt at bo i og byen god at leve i samt nem at administrere.

Borgerrepræsentationen skal derfor 1) fastslå, at vi skal have en velordnet kommune med sammenfaldende administrative grænser, og 2) afgøre hvor stor afstanden må være mellem den enkelte bolig og de enkelte kvarters fællesanlæg, samt 3) iværksætte arbejdet med omlægningen af byens administrative inddelinger, så grænserne bliver sammenfaldende, og de enkelte enheder af en sådan størrelse, at de både opfylder borgernes ovennævnte behov, og krævet om, at de skal være hensigtsmæssige for såvel kvarterernes indretning som for sømordningen af deres fællesanlæg, på sin 4) sørge for at vedtage det mest hensigtsmæssige af de alternative forslag ovennævnte arbejde resultater i.

Rede Rose er et godt eksempel på et kvarter, og et udmærket grundlag for borgerrepræsentationens overvejelser.

1b

3.

GIV VEDTAGELSESTILBUD OG BORGERNES MEDBESTEMELSE GEMT INDHOLD.

Den måde, denne plan er offentliggjort på, er et forbilligt eksempel på, hvor indholdsløst det nuværende borgerlige demokratis direkte medindflydelse er. Offentliggørelsen falder så tæt på behandlingen, at det kun kan være meningen, at det skal være de færreste beklæret at klare vanskelighederne med at få fat på forslaget i arbejdstiden, samt nå at sætte sig ind i og kommentere det.

Alle andre kan se dette. Det er på tide, at kommunalpolitikkerne også ser det, og giver det konsekvenser i Borgerrepræsentationen.

Når Borgerrepræsentationen har vedtaget hensigtsmæssige kvarterskriterier, er de taktiske problemer vedrørende udvælgelsen af berørte borgere fjernet, og vejen åben for kommunalpolitikkerne til at give os medbestemmelse og inddrage os på det forberedende tidspunkt i planlægningen.

Disse vilkår har vi ikke haft. Derfor vil vi betragte kommunalpolitikernes og Borgerrepræsentationens 1. behandling af dispositionsplanforslaget for Dagmargadekvarteret samt denne henvendelse, som Borgerrepræsentationens og dens politiske grupperingers svar på de spørgsmål, som er rejst ved denne henvendelse - som udtryk for de politiske partiers opfattelse af borgernes værdi, og indstilling til hvilken betydning vi skal have for byens fremtidige udvikling - hvilken indflydelse de enkelte partier m.a.o. vil give os.

Samtidig gør vi opmærksom på, at vores næste henvendelse i denne sag vil ske på et bredere grundlag end tiden har tilladt os at opnå for denne.

Med venlig hilsen

Bent Toftberg	Grethe Toftberg
Eddi Jack Larsen	Majken Larsen
Jens Helge Nielsen	Grete Pape Nielsen
Frederik Vest-Hansen	Randi Luggin
Herbert Luggin	Inger Vest-Hansen
Elise M. Pedersen	Thorvil Hasberg
Inge Hasberg	Knud Hasberg
C. F. Sørensen	Kaja Sørensen
Ulrik Tholsted	Anette Tholsted
K.V. Sørensen	E.A. Sørensen
Miguel Caralt	Inger Caralt
Franz Kusier	Frida Kusier
Per Johannes Albert	Annalise Pedersen
Christian Fjølstrup	Susanne Dann
Hans Christian Malberg	Kirsten Malberg
Jonna Jacobsen	Lisa Brøgger
Paul Jensen	Birthe Jensen
Helene Weber	Henrik Weber
Volker Bauer	Lillian Brøgger Jensen

Laila Johanson	Bent Toftberg
Merete Wester Christiansen	Edith Jonsen
Nina Quistgaard	Knud Jonassen
B. Frederiksen	L.P. Larsen
Inga Axelson	Jogvan Davidsson
Jens Erik Lassen	Carta Lassen
Birgit Thomsen	B. Lavigne
K. Ploss	L. Ploss
J. Holm	Helle Nielsen
G. Strømfeldt	K. Skovmand
Grete Jensen	Carsten D. Birch
Niels Brøgger Jensen	Jørgen Lund
Iris Strømfeldt	Jørgen Andi
Mette Amidi	P. Gandolf
Elise Gandolf	L. Schmidt
Katia Schmidt	Niels Thomassen
Grete Thomassen	Grethe Sætner
Tom Sætner	Karen Kofod
Erik Karlsson	Elise Roos
Birgit Jensen	Karin Møller
Torben Møller	Irene Hanson
P. Hansen	Randi Nørrebro
Robert Nørrebro	Marion Hansen
Jørgen Jørgensen	Birgit Jørgensen
Linda Overgård Nielsen	Hans J. Sigurdsson
Margrethe Sigurdsson	Verner Brønholm
Hjortis Brønholm	Birte Jensen
Keld Madson	Annalise Larsen
Bente Nielsen	Birgit Kovang

Udvalgte henvendelse
Thorvil Hasberg TA 1935
Hans Brøgger
Jens Brøgger BG 350
Anders Mønstert TA 9558
P. Rindø
Fløming Rindø 295995
Jens Hansen

Hans Brøgger TA 9213
Henrik Nielsen
Tony Andersen TR 6524
Kirsten Gandst-Nielsen BG 9556
Ebbe Gøttard-Nielsen BG 8752
Hanno Bakgaard
Hans Brøgger

1c

1d

Nørrebro den 10/1/1973

Til byplan- og trafikudvalget,
Borgerrepræsentationens sekretariat,
Rådhuset,
1550 København V.

Vedr.: forslag til dispositionsplan for Dagmargadekvarteret, Ydre Nørrebro, vor tidligere henvendelse til borgerrepræsentationen af 28/9/72, samt borgerrepræsentationens 1. behandling af dispositionsplanen den 5/10/72.

Vi har med glæde fulgt Kommunens anstrengelser for gennem planlægning at skabe ordnede forhold i vort kvarter, Røde Rose. Vi beder Dem betragte vor færdige henvendelse af 28/9/72 sammen med dette brev som et oplæg til samarbejde, og ikke som sur kritik, heller ikke selvom vi på mange måder er meget kritiske overfor dispositionsplanen.

Siden vor færdige henvendelse har vi på adskillige møder arbejdet videre med dispositionsplanen, og vi har på det seneste fået bistand fra et henværende byplanfirma, Peter Bræddorff A/S, som på eget initiativ var i gang med et studie vedr. den byplanmæssige udvikling fra 1810 til idag for en del af området, de Aller'øke grunde. Vi er nu gået sammen, og arbejder med et supplement til dispositionsplanen, et supplement, som efter arbejdsplanen kan være færdigt i april måned.

Vi henvender os til byplan- og trafikudvalget i det håb, at udvalget ikke tager endelig stilling til dispositionsplanen uden samtidig at tage stilling til vort supplerende materiale.

Det bliver ofte sagt, at dispositionsplaner kun er midlertidige og vejledende og tit lader sig ændre. Vi deler dette synske om en mere samtidig planlægning, men kender mange eksempler på dispositionsplaner, som det trods alt har været vanskeligt at få ændret. De bliver bl.a. benyttet som grundlag for den løbende byggesagsbehandling, og vi må derfor betragte det foreliggende forslag som et forslag, der, lige som andre dispositionsplaner, i høj grad bliver bestemmende for områdets fremtidige udvikling.

I en situation, hvor Kommunen arbejder med en generelplan, og hvor det overordnede grundlag for dispositionsplanen derfor er usikkert, ser vi det som noget positivt, at planen indledes med et afsnit om en større del af det ydre Nørrebro. Vi forestår godt, at det her som i mange andre planer er frentende især at se på trafikforholdene, og at lade andre nok så vigtige - men også mere besværlige - emner, f.eks. spørgsmålet om udnyttelsesgrader,

spille en underordnet rolle. Det er et af de problemer, vi ønsker at tage op i vort supplement til dispositionsplanen.

Vi skal i det følgende redegøre for nogle af de punkter, hvor der ikke er overensstemmelse mellem planens konkrete forslag på den ene side og planens målsætning, eller Kommunens hensigter og vore interesser som beboere, på den anden. Det er nogle af disse punkter, vi i den kommende tid vil arbejde med.

1. Boliger og udnyttelsesgrader.

- Første etape består i det væsentlige i, at der opføres nye boliger på nu lavt udnyttede arealer (s. 63).
- Boligtallet vil efter planen være nogenlunde umdret i 1985, etagearealet nedsettes (s. 31 og 39 jvf. 26), med et fald i den gennemsnitlige lejlighedsstørrelse fra de nuværende 64 m² til 53 m² til følge.
- Hverken dispositionsplanen eller Kommunens tidsfølgeplan sikrer, at området udnyttes i takt med den skitserede udbygning.
- Planen fastlægger en maksimal bygningshøjde (s. 33), men giver ingen retningslinier hvad angår husebyden.

Konklusionen må være, at planen, trods målsætning om nedsettelse af områdets udnyttelsesgrader, i praksis synes at indebære en forøgelse.

2. Fællesanlæg, børneinstitutioner, lege- og opholdsarealer.

- Planen omfatter kun et konkret forslag til en børne- og ungdomsinstitution (s. 60), og der er i dette tilfælde tale om erstatning for den eksisterende midlertidige institution i Baldergade, som efter planen vil blive nedlagt (s. 60).
- Det anføres (s. 40), at området skal være selvforsynende med institutioner. Den eneste af områdets nuværende institutioner, der er kommunal, er den midlertidige institution i Baldergade, men den tager - lige som Kommunens andre institutioner - også børn fra andre områder.
- Planen nævner kun midlertidige, og ikke permanente, legepladser, (s. 32 og 60). Den eneste undtagelse er foreslaget om en legeplads i Odinagade (s. 67), men den mangler til gengæld på planens oversigter over områdets fremtidige anlæg.
- Planen placerer den kommende skole på arealer, hvor trafikaksen vil være stærkt generende, og mulighederne for skolens udformning begrænsede.

2a

2b

3.

- De eneste arealer, der udpeges som rekreative, (s. 45) er meget smalle, afgrænset af næsten ubrudte rækker 5 etages huse, og de er derfor ugunstige til de fleste rekreative formål.

- Planen angiver normer for afstanden fra bolig til parkeringsplads, men hvis vi ser bort fra ønsket om selvforsyning, pkt. b - ikke for afstanden til nærlegepladser og andre fællesanlæg.

Konklusionen må være, at planen hverken giver håb om en væsentlig forbedring af institutionsforsyningen eller af forsyningen med rekreative arealer.

3. Trafik, støj og luftforurening.

- Vi tilslutter os ønsket om nedklassificering af Nørrebrogade (s. 45), bl.a. for at bedre forholdene for den kollektive trafik (s. 46), og iverkset skabe en tiltrækkende strøguds for hele Nørrebro (side 16), men planen indeholder ikke konkrete forslag, og den foreslåede spærring for uønskede trafik i Nørrebrogade er, så vidt vi forestår, opgivet.

- Vi tilslutter os ligeledes ønsket om, at der "tages særlige støjmæssige hensyn" langs primærgader og distriktegader, men også her mangler konkrete forslag.

- Planen tager ikke stilling til Niseregades fremtid.

- Aptregade skal tilsyneladende klassificeres op til gennemkørende trafik med deraf følgende gener for lokaltrafikken, og støj og luftforurening for beboerne.

Konklusionen må være, at området, trods dispositionsplanens gode hensigter og trods foreslaget om en fodgængerpassage i Dagmargade, også i fremtiden vil være urimeligt belastet af biltrafikken.

Vi værdsetter dispositionsplanens gode hensigter, og vi erkender, at en dispositionsplan som den foreliggende er udtryk for det mulige kunst. Når vi går ind i arbejdet med et supplerende materiale, skyldes det frygt for planens praktiske følger: forøget udnyttelse af de lavt udnyttede arealer, voldens økning i antallet af små lejligheder, hurtigt forfald i den bestående boligmasse, fortsat utilfredsstillende forsyning med institutioner og rekreative områder og fortsat utilfredsstillende trafikforhold med deraf følgende luft- og støjforurening. Vi frygter, at disse generelle udviklingstendenser alene igennem og præger området, før planens positive foranstaltninger, nye institutioner, foransæring o.s.v., når at blive iverksat.

4.

Som nævnt er vort supplement til dispositionsplanen færdigt i april, og det kan da indgå i byplan- og trafikudvalgets overvejelser som et naturligt led i Kommunens bestræbelser for offentliglig i planlægningen. Under borgerrepræsentationens 1. behandling blev vi af flere talere - bl.a. andre borgmester Wassard - indbudt til møde med udvalget. Vi siger tak for invitationen. Vi kommer meget gerne, også med kort varsel, men det er indlysende, at jo nærmere vi når afslutning på vort arbejde, desto bedre kan vi orientere udvalget om beboernes ønsker.

Med venlig hilsen,

Arvid Jensen

Helle Nielsen

Kenneth Nielsen

[Signature]

Ulfen C. Larsen

Torben

J.P. Petersen

Anders Hoffmeyer

Hans Børgesen

[Signature]

[Signature]

2c

2d

Til byplan- og trafikudvalget.

Spørgsmål og henstillinger vedr. "Foreslag til dispositionsplan for Dagmargade-kvarteret".

- Trafik:**
- Kan Hillerødsgades forlængelse gennem kvarteret ske gennem Baldersgade ?
Eller bedre over de lavt udnyttede arealer langs Farungsgade og videre ad Bragesgade ?
Eller endnu bedre over de lavt udnyttede arealer langs Farungsgade og videre nord om remiseområdet og videre ad Hæmletsgade ?
 - Kan Nørrebrogade lukkes for gennemkørende trafik ?
 - Kan Mimersgade lukkes for gennemkørende trafik og alligevel fungere som kvartergade ?
 - Kan den kollektive trafik følge Nørrebrogade og Mimersgade, selvom disse lukkes for gennemkørende biltrafik ?
 - Kan p-husene placeres som støjskærm langs dele af Jagtvejen og lange dele af Hillerødsgades forlængelse gennem kvarteret ?
- Boliger og arbejdspladser:**
- Kan der tilrettelægges en tidsfølge i dispositionsplanen, så de lavt udnyttede karreer ikke udbygges kraftigere færend udtjning, gårdrydning o.s. fornyelse er gennemført for de tæt bebyggede karreer ?
 - Kan der udarbejdes en vejledende bebyggelsesplan, der ikke bygger på karre-princippet ?
 - Kan ikke-forurensende, boligorienterede arbejdspladser i industri og service bevares eller placeres indenfor planområdet ?
- Friarealer og institutioner:**
- Kan remisearealet udlægges til et sammenhængende, offentligt rekreativt areal ?
 - Kan skolen placeres på arealet Agirsgade-Mimersgade-Rådmandsgade-Dagmargade ?
 - Kan skolen placeres på det lavt udnyttede areal i karreen Thorøsgade-Odinsgade-Jagtvej-Nørrebrogade ?

Vi er ved at supplere planforslaget. Det kræver tid at føre arbejdet til ende, og udvalget skal både have tid til at behandle forslaget og vort supplement.

Hvis der i næsttiden dukker byggesøker op i området, kan byplanlovens opsettende bestemmelser (§ 9) tages i anvendelse. Planforslaget kan således udsættes i mindst et år uden andet end gode følgevirkninger.

På denne baggrund henstiller vi til udvalget, at det udsætter sin endelige behandling af forslaget til efter april, hvor udvalget har modtaget vort supplement.

På forsamlingens vegne

Anders Thomsen

Kommentarer og uddybning af skrivelse af 27.2.73.

Trafik:

Dispositionsplanforslaget er præget af områdets trafikproblemer, men samtidig er det karakteristisk, at der ikke i noget tilfælde er angivet alternative løsninger på de opstillede problemer. I planforslaget fig. 8 er Agirsgade, Nørrebrogade og Mimersgade angivet som kvartergader. Isidertid foreskrives dog af forslaget, at de nævnte gader i realiteten vil fungere som en slags distriktsgader, idet de er vist gennemgående.

Agirsgade er idag en af områdets tættest bebyggede gader, med ret gode huse. I illustrationskitset regnes der ikke med nogen egentlig ændring af denne bebyggelse.

(a) Kan Hillerødsgades forlængelse gennem kvarteret lige så godt ske gennem Baldersgade ?

Eller bedre over de lavt udnyttede arealer langs Farungsgade og videre ad Bragesgade ?

Eller endnu bedre over de lavt udnyttede arealer langs Farungsgade og videre nord om remiseområdet og videre ad Hæmletsgade ?

Nørrebrogade udgør med alle sine forskellige butikker kvarterets "supermarked". Det betyder hele ydre Nørrebro. Isidertid kan vi konstruere, at Nørrebrogade virker adskillelse på grund af den voldsomme trafik. Man handler ikke på den anden side".

(b) Kan Nørrebrogade lukkes for gennemkørende trafik ?

Mimersgade er i fig. 8 angivet som en gennemfartsvej med tilslutning til Jagtvejen og tillydnende videre til Tagervej (begge distriktsgader) og en evt. godshusering (primærgade). Den må nødvendigvis blive belastet med meget trafik, mere end der bør ligge i ordet kvartergade.

Langs med Mimersgade ligger i syd nogle af områdets tættest befolkede boligkvarterer. Ifølge illustrationskitset vil Mimersgade yderligere blive udbygget med boliger og institutioner.

(c) Kan Mimersgade lukkes for gennemkørende trafik og alligevel fungere som kvartergade ?

(d) Kan den kollektive trafik følge Nørrebrogade og Mimersgade, selvom disse lukkes for gennemkørende biltrafik ?

P-huse:

Illustrationsplanen angiver 3 fem-etagers p-huse. Vi finder det rimeligt i tæt bebyggede områder at anvende p-huse for at sikre beboerne bedre friarealer. Men til- og frakørsel er meget støjende og forurensende (tomgangs-kørsel, accelerationer og nogen kørsel i 1. gear). Det fremgår af planen, at 2 af p-husene er placeret midt i karreerne, netop der hvor beboerne har felles opholdsareal.

P-huse er en af de funktioner, som støjensigt kan "tåle" at ligge langs hovedtrafikårer. Rigtigt udført kan de måske endda virke dempende på støjen.

(e) Kan p-husene placeres som støjskærm langs dele af Jagtvejen og lange dele af Hillerødsgades forlængelse gennem kvarteret ?

Bilfri gader er anvendt i stor udstrækning. Isidertid har det været nødvendigt (på grund af de mange gennemkørende gader) at foretage 7 gangtunneler. Disse er, som de bør være, angivet med lange ramper, således at personer med barnevogn, gangbesværede og handicappede kan benytte dem. Der er jo mange pløjehjøn og ældreinstitutioner i området. Men vi mener at man med en anden udførelse af bilvejnettet kan undlade formentlig 4-6 af de viste gangtunneler.

Boliger og arbejdspladser:

Planforslaget går ud fra, at den maksimale opnåelige udnyttelsesgrad på 1,25 (med muligt tillæg på 30 % vil den dog nå op over de 1,60 som angives som suveræne gennemsnit) skal gælde indenfor hele området.

De de lavest udnyttede karreer udbygges inden en fornyelse og udtjning i bestående, maksimalt bebyggede karreer er set ligeså, er virkningen, at den samlede U⁰ i en, formentlig lang periode, vil være kraftigt i forhold til idag.

(f) Kan der tilrettelægges en tidsfølge, således at de lavt udnyttede karreer ikke udbygges kraftigere færend udtjning, gårdrydning o.s. fornyelse er gennemført for de tæt bebyggede karreer ?

Planforslaget regner med en maksimal byggehøjde på 5 etager (der angives ingen maksimal byggehøjde). Den hidtidige udvikling i området og det foreliggende planforslag viser, hvorledes bebyggelsesformen - karrebegyggelsen - sammenholdt med bygningshøjden fører til en betydelig overskygning af friarealerne.

(g) Kan der udarbejdes en vejledende bebyggelsesplan, der ikke bygger på karre-princippet ?

Planforslaget går ud fra, at de arbejdspladser, der placeres, eller bibeholdes i området, findes indenfor kontorbyerne. Isidertid er mange, især onlige mindre og børn, i området afhængige af eksisterende lokale arbejdspladser indenfor lette industri og service.

(h) Kan ikke-forurensende, boligorienterede arbejdspladser i industri og service bevares eller placeres indenfor planområdet ?

Friarealer og institutioner:

Planforslagets udlæg af offentlige friarealer indekkræver sig til gangstreg og to pladsområder, der er utilstrækkelige som egentlige, rekreative friarealer. Eksempelvis foreslår vi de lovligt gode ramper til røgnmyrunderskifinger og ca. 30 % af hele friarealet.

Der findes tre sammenhængende, lavt udnyttede områder i planområdet:

- remisearealet, som i planforslaget udlægges til skole,
- karreen mellem Agirsgade, Rådmandsgade og Mimersgade, som i planforslaget udlægges til 5-etagers karrebegyggelse,
- området mellem Thorøsgade, Odinsgade, Jagtvej, Nørrebrogade, som i planforslaget er udlagt til uddannelsesinstitution.

Disse arealer kan måske områdets behov for store sammenhængende friarealer, lokalinstitutioner, skole og uddannelsesinstitutioner.

Remisearealet er mindre velegnet til skole i betragtning af:

- ucentralt placering i området; børnene skal passere flere stærkt trafikerede gader,
- Rådmandsgades skoles front er uafklaret, og såfremt skolen skal betjenes et større område end dispositionsplanen, bliver boligproblemet endnu mere ucentralt.

(i) Kan remisearealet anvendes og udlægges til offentligt, rekreativt formål i stedet ?

Karreen mellem Agirsgade og Rådmandsgade er centralt placeret i området. Byggetilladelsen på dele af karreen gælder kun kelderetagen. Friarealer på dette sted vil gøre det meste af Dagmargade til et attraktivt gangstreg. Karreen ligger overfor lavt udnyttede grunde på den anden side af Mimersgade og vil på længere sigt kunne indgå i et sammenhængende grønt område i øst-vestlig retning.

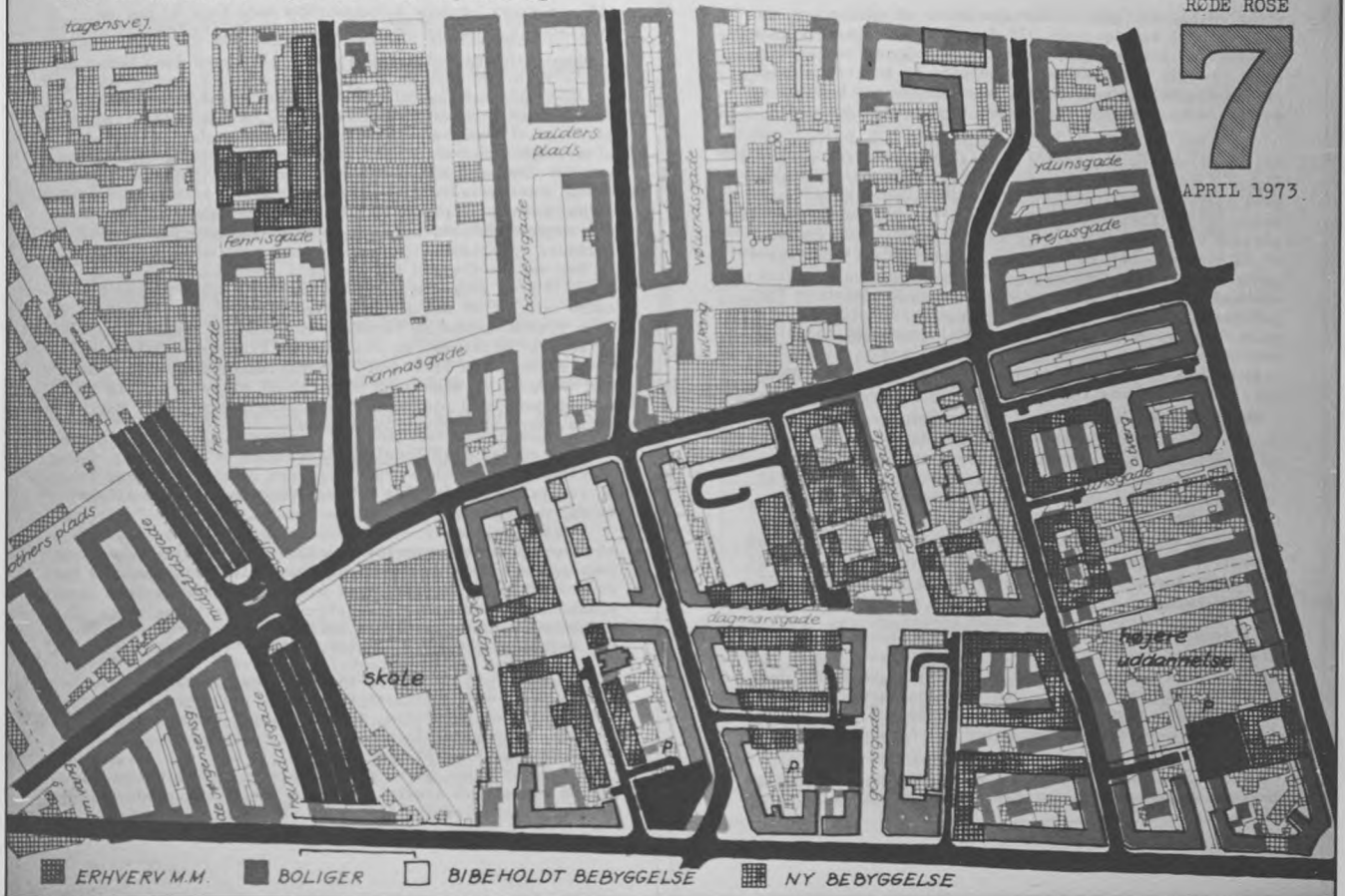
(j) Kan skolen placeres på arealet Agirsgade-Mimersgade-Rådmandsgade-Dagmargade ?

Det svagt udnyttede areal mellem Thorøsgade og Jagtvej er placeret umiddelbart op ad den største befolkningskoncentration i området. Friarealer på dette sted vil være et væsentligt supplement til den eksisterende, meget tætte bebyggelse. Skolen og friarealerne vil da ligge i direkte forbindelse med det planlagte nord-sydlige gangstreg i området.

(k) Kan skolen placeres på det lavt udnyttede areal i karreen Thorøsgade-Odinsgade-Jagtvej-Nørrebrogade ?

Red: H. Nielsen / Tryk: J. & R. Frydenberg

RØDE ROSE

1

Indhold:

SLUT OP!	side 2
(Hvad har sammenholdet medført hidtil?)	
HVORDAN ER VORES KVARTER BLEVET BYGGET?	side 6
(Nørrebrogade-Jagtvej-Tagensvej-Godsbanen)	
TOTAL SANERING - HALV BEVARING	side 13
(Thorsgade-Allersgade)	
KVARTERSFORSTENINGEN	side 20
(Gormsgade-Ægirsgade)	
KAPITALISTER & KOMMUNALE KRUMSPRING	side 24
(Ægirsgade-Mimersgade-Rådmandsgade-Dagmarsgade)	
UDBYTNING OG UDNYTNING	side 27
(Om friarealer)	
STØJPALADS & -RUIN	side 30
(Om kvarterets nye & gamle skole)	
RØG, STØJ OG MØG	side 32
(Trafikplaner i Røde Rose)	
SLUT OP!	side 36
(Hele kvarteret rammes)	
MØDEINDBYDELSE	side 38
(Adresse og telefon)	

Vores adresse er "Røde Rose", Thorsgade 7 over gården, 2200 N. Der er i hvert fald nogen Onsdag mellem kl. 18 og 20. Telefonen er Æg 11.400.

Bladet er dyrt og enhver kontant hjælp er velkommen på vores postgiro nr. 17 79 42.

2

Slut op!

HVAD ER RØDE ROSE?

Det er, hvad du ser på omslaget - dit og mit kvarter. Det er ikke mere end $\frac{1}{2}$ km² stort, men her bor knap 15.000 mennesker.

Siden vinteren 70/71 er mange i kvarteret gået sammen for at skaffe os og børnene bedre forhold.

HVAD HAR SAMMENHOLDET MEDFØRT?

I 1970 gav kommunen en spekulant lov til at nedrive en god moderniseret ejendom i Fenrisgade, for at han bl.a. kunne bygge et kontorhus i stedet. Ejendommens beboere gik imod planerne, stod sammen og fik hjælp fra andre grupper i kvarteret. I juni 1971 var planen omstødt, beboernes hjem reddet, og husets fremtid sikret.

I december 1970 gik en del af kvarterets forældre sammen om at skaffe sig vuggestuepladser til børnene. I september 1971 åbnede de en dejlig vuggestue til 23 børn fra kvarteret. Den ejes af de forældre, der har deres børn i den, hedder Røde Rose 1, og adressen er Jagtvej 141.

I foråret 1971 var der en del fællesarrangementer i Vølundsgade. Det førte til dannelsen af gadeforeningen Triv-Selv om efteråret. Dens formål er at gøre det godt at bo i gaden. Ud over mange festlige arrangementer, er der siden påbegyndt en gadesmukkesering ved facademaling, parkeringsforholdene er ved at blive ordnet, et lille haveanlæg åbnes snart, og nu er man også ved at se på, hvad der kan gøres ved gårdene.

I løbet af 1970/71 gik mange sammen, i kvarterets forskellige karreer, for at bruge de muligheder loven giver for at få ordnede forhold i gårdene. Trods lovgivningen skal der megen stædighed til. Såvidt vi ved, har man kun kunnet holde modet oppe i tre af karreerne.

I karreen mellem Odins Tværgade og Jagtvej har staten og kommunen bevilliget pengene til nedrivningen af en

værkstedbygning, som fylder det meste af gården, og er vurderet til kr. 600.000. Når den sidste lejer er flyttet ud senest til efteråret, kommer nedrivningen samt lyset og en dejlig gårdhave med legeplads. En foreløbig fælge af samarbejdet i denne karre, er dannelsen af beboerforeningen Odin, der nok skal blive rammen om meget godt.

Beboerne i karreerne mellem Balders Plads og Tagensvej, samt mellem Mimersgade og Frejjasgade holder også ved. Begge steder har de afleveret deres tegninger over gårdens indretning til kommunen. De er blevet venligt modtaget og har fået bekræftelse på, at de har ret til at få gårdene ordnet. Begge steder kniber det imidlertid med, at få kommunen til at tage sig sammen til, at løse nogle genstridige ejere teksten. Bagerlauget ejer en stump af karreen ved Baldersgade, og Arbejdernes Kooperative Byggeförening (AKB) ejer den ene side af karreen ved Mimersgade. Det er beklageligt, at vi skal kæmpe med bagerlauget for at få det til at være socialt, men at vi også skal tvinge en af vores egne Kooperationer til at være det, er nærmest ufatteligt.

I januar 1971 dannedes to forældregrupper, der ville skaffe børnene og sig selv bedre forhold ved oprettelse af børnehaver. Arbejdet med at finde egnede muligheder i kvarteret var så stort, at kun den ene holdt ud. Efter sommerferien åbner den ene udflytterbørnehave, for 20 børn fra kvarteret i skoven Ganløse Eget. Den får samlingssted i Baldersgade, hvor der bliver indrettet "Tullested" for kvarterets hjemmegående forældre, og dagplejemødrene kan komme med deres børn, så de kan lære hinanden at kende.

I januar - maj 1971 samledes der herudover to forældregrupper, der dels ville hjælpe de mindre børn med en vuggestue, dels de store med et fritidshjem. Begge har haft svært ved at finde husrum, men åbner nu hver en børneinstitution til vinter. En i Heimdalsgade til 40 børn i 0-8 års alderen, og en i Rådmandsgade til 64 børn i 0-12 års alderen.

Samarbejdet har endvidere medført, at der er lavet en børnepasningsordning i kvarteret, hvor forældrene skiftes

til at passe børnene i vuggestuen Røde Rose 1, der er stillet til rådighed om aftenen mandag til torsdag.

HVEM STÅR SÅ BAG DETTE BLAD?

Initiativet til udgivelsen blev taget på et fællesmøde mellem grupperne i september 72, efter offentliggørelsen af kommunens forslag om, hvordan den ene halvdel af vores kvarter skal "udvikles". - dispositionsplanforslaget for "Dagmarsgadekvarteret", området mellem Mimersgade og Nørrebrogade.

Vi indså, at planen er farlig. Hvis den vedtages i sin nuværende form, bliver det endnu sværere for os at forbedre forholdene i vores kvarter.

Der var imidlertid for travlt i grupperne til, at vi kunne blive mange om arbejdet med forslaget. Derfor aftalte vi, at de der kunne påtage sig det, skulle undersøge planen nøjere og fortælle om, hvad de fandt ud af.

Der var stort set en fra hver af grupperne, der kunne - og på den måde blev dispositionsplangruppen dannet. Siden har godt lo mennesker brugt meget af deres fritid til at undersøge planen og forholdene i kvarteret. Det er os, der har skrevet dette blad.

Hvad er der sket i mellemtiden?

Planforslaget blev offentliggjort den 4. september 72 og kom til 1. behandling i borgerrepræsentationen allerede den 5. oktober.

Den 28. september 72 var vi 106 personer der afsendte et brev til alle borgerrepræsentanterne, lokalrådene og partiernes lokalafdelinger. Vi henstillede til dem alle at medvirke til, at forslaget blev sendt tilbage til plankontoret med nye retningslinier, så de kunne lægge vores og børnenes mest almindelige behov til grund for det videre planlægningsarbejde.

Som planen er nu, tilgodeser den ingen i kvarteret. Den siger ganske vidst, at trafikken, støjen og luftforureningen skal begrænses, men foreslår i samme åndedrag, at adskillige gader åbnes for flere biler - med en tilsvarende forøgelse af generne.

Den siger også, at vi skal have mange børneinstitutioner og rekreative arealer, men den foreslår kun oprettelse af en børneinstitution og en midlertidig legeplads,

samt en gade - mellem 5 etagers huse - som rekreativt areal.

Den siger, at vi skal være færre mennesker i kvarteret, og at der skal være mere luft mellem husene - men den foreslår også det modsatte her.

Da borgerrepræsentationen behandlede planforslaget, konstaterede den bare, at den havde modtaget vores brev - og sendte sagen til byplan- og trafikudvalget. Det kunne vi så snakke med, hvis der var noget. Den borgmester, der står bag planen - Wassard - tillod sig endda at betvivle at vi havde læst planforslaget.

Ingen af dem vi havde henvendt os til - heller ikke Nørrebro Lokalråd - ville tage sagen op, så vi var henvist til at gå videre alene. Derfor fremsendte vi den 10. januar 1973 et brev til byplan- og trafikudvalget. Deri påpegede vi en række af forslagens mangler og modsigelser, og anmodede samtidig udvalget om at afvente resultatet af vores fortsatte undersøgelser. Vi havde på det tidspunkt fået lovning på hjælp fra Peter Bredsdorffs byplan-tegnestue, som ligger i Røde Rose. Vi sagde til udvalget, at det kunne regne med at modtage vores redegørelse til april i år.

Også dette brev sendte vi til mange andre med henstilling om at gøre noget ved det, heriblandt Nørrebro Lokalråd, der heller ikke reagerede denne gang.

Den 27. februar 73 var vi til møde med byplan- og trafikudvalget. Vi fik ikke lov til at tale med udvalgsmedlemmerne, men de hørte på os, og modtog et brev, vi havde med. Heri bad vi udvalget besvare en del spørgsmål, og gentog vores anmodning til det om, at udsætte den endelige behandling af forslaget til efter april, når de havde modtaget vores endelige redegørelse.

Hvad skal der så ske nu?

Vi vil høre jeres mening om planen og om vores udkast til redegørelse. Vi må mødes og snakke om det, så vi evt. i fællesskab kan sende redegørelsen af sted. Det er bl.a. med henblik herpå, at vi har lavet bladet.

Bladet omfatter kun nogle af forarbejderne, fordi vi er i tidnød. Vi har ikke kunnet nå at lave udkastet til redegørelsen før dette blad skulle ud med indbydelsen

til mødet. På grund af bl.a. påsken kniber det også med at få redegørelsen af sted i april. Begge ting kan imidlertid nås, hvis vi får 14 dages udsættelse med afleveringen til byplan- og trafikudvalget. Det har vi anmodet om skriftligt, og regner med at få udsættelse.

Udkastet er færdigt og bliver omdelt til mødet den 7. maj. Herefter kan vi i fællesskab sende den endelige redegørelse til udvalget.

Hvorledes er vores kvarter blevet bygget?

Fra gammel tid var det område, der nu er ved at blive byplanlagt, en fjern del af den "bymark", som tilhørte hovedstaden, der lå indenfor Chr. 4.s nu forlængst sløjfede volde (langs de nuværende voldgader).

I 1795 brændte 1/3 af byen ned. Det var en økonomisk katastrofe, men staten var ikke særlig hjælpsom. Den skænkede blot byen en strimmel af Kongens Have - den nuværende Kronprinsessegade - og tvang o. år 1800 kommunen til at sælge den i princippet fælles bymark til private. Herunder også vores kvarter.

Der var jo enevælde dengang, og byen stod yderst svagt, når staten stillede krav. En stor del af de arealer, som lå mellem byen og Jagtvejen, havde staten forlængst taget fra byen til øvelsespladser for militæret - fælledparken er en rest heraf. For de øvrige arealer fra voldene ud til Jagtvejen var det bestemt, at der kun måtte opføres bebyggelse der var lav og som let skulle kunne brændes af, for ikke at kunne yde en angribende fjende dækning!

Da indbyggertallet stadig voksede, var byen indenfor voldene meget tæt bebygget. Derfor var der en vis privat interesse i at købe grunde til bebyggelse udenfor Jagtvejslinien, selv om området lå meget langt fra byen. Men

7

havde en borger penge og en privat karek kunne han f.eks. herude bygge sig et landsted (datidens statussymbol). Han kunne også bygge sig en virksomhed for at tjene endnu flere penge. De, som skulle arbejde her, måtte så enten bosætte sig herude eller vandre derud inde fra byen tidligt om morgenen og tilbage om aftenen.

Den bebyggelse, som udviklede sig mellem Jagtvejen og Lygtevejen (som det ydre Nørrebrogade dengang hed), blev altså et temmelig blandet kvarter. Med den voksende indvandring af arbejdere til de nye industrier, som begyndte o. 1850 kunne byggespekulanter også opføre små boliger til udlejning herude.

Samtidig med at indvandringen til byen tog til, erkendte militæret, at den gamle befæstning ikke mere var nogen nytte til. Der var adskillige europæiske storbyer som allerede havde sløjft deres volde og erstattet dem med "fremskudte forter". I 1852 ophævede staten så pludselig byggeforbudet på hele området mellem Jagtvejen og søerne.

På dette tidspunkt var enevælden nu afskaffet og afløst af "frihed", ihvertfald for dem, der ejede noget at bruge den til: Fri konkurrence, fri rådighed over den jord, man ejede o.s.v.

Der blev også større frihed for byerne - "kommunalt selvstyre". For Københavns kommune, den største og rigeste i landet, blev friheden i forhold til staten meget stor. Det "tilsyn", som staten i princippet skulle føre med kommunerne, blev efterhånden ret begrænset for Københavns vedkommende.

Med det ophævede byggeforbud mellem søerne og Jagtvejen kunne byggespekulanterne holde deres indtog på det indre Nørrebro. Presset fra landarbejderne, som søgte ind til de nye industrier var så stort, at dette kvarter i løbet af 20-25 år var fuldt bebygget. I brokvarterernes første årtier var der tale om ret små "konsortier" (f.eks. en mand med penge at skyde ind plus en håndværker, som skød sit arbejde ind). Begærligheden var så stor, at hele dette kvarter - (Herunder "den sorte firkant") - blev slum fra starten.

8

Selvom det dengang var endnu mere upopulært blandt de styrende at gribe ind i den frie udnyttelse af private grunde, måtte den værste sundheds- og brandfare dog forebygges.

Den første bygningslov kom i 1856. For beboelsesrum krævede den en mindstestørrelse og en mindehøjde samt vindue til det "fri". Bygningerne måtte ikke være højere end 6 beboelseslag og der blev krævet en yderst beskedne mindste-afstand til andre bygninger på samme grund og til naboskel (evt. med høje brandgavle). Af hensyn til brandfaren blev der også krævet adgang til to trapper (men for at gøre byggeriet mere profitabelt blev disse trætrapper ofte anbragt i samme trapperum!

Efterhånden som det indre Nørrebro var ved at være udbygget, flyttede spekulant-ræset til Vesterbro. I de sidst udbyggede dele af Vesterbro blev konsortierne større, regulære "selskaber" med gode bankforbindelser. De magtede at bygge hele karreer på engang. Sådanne selskaber med deres advokater, arkitekter og ingeniører stod stærkt endog overfor den stærke Københavns kommune.

Det er klart, at hele denne aktivitet nærmere inde ved byen medførte en langsommere udvikling herude på den anden side af Jagtvejen. Men da grundene imidlertid var bil-

Af Lars Christians Kogebog:
"Goderåd".

Man tager 181 kr. og 30 øre. Dem anbringer man i en lille udlejningsejendom til en værdi af 50.000 kr. i handel ogandel. Man krydrer med omkring 12.000 kr. årlig. Resultatet er uforligneligt: ens skattepligtige indtægt nedbringes med ca. 8.000 kr. årligt, og man kan låne kontante penge. Det koster ganske vist i renter, men med dem kan man yderligere nedbringe sin skattepligtige indtægt. Man betaler mindre i skat og får flere penge mellem hænderne. Og de kontante lån kan man anbringe f.eks. i en frugtbringende modernisering af en af ens andre ejendomme eller et nybyggeri. - Jo 181 kr. og 30 øre er et godt hævemiddel - dem kommer man langt med.

9

ligere her, blev der dog bygget både virksomheder og lejekaserner. Men tempoet var altså så langsomt at man i vores kvarter kan finde eksempler på så at sige alle bebyggelses- og boligtyper fra disse par menneskealdrer.

I 1938 fik Københavns kommune sin endnu gældende bygge- lov, dengang landets mest moderne (idag den mest forældede). På det tidspunkt var det meste af byen udbygget, også det ydre Nørrebro. Kommunen tillod dengang, at man for de forskellige dele af byen havde bebyggelsestætheder som var god latin i forrige århundrede: for brokvartererne, herunder ydre Nørrebro, dobbelt så meget etageareal, som der var grundareal. Loven er omsider under revision, men kommunen kæmper stadig sammen med grundejerne for så høje udnyttelser som muligt.

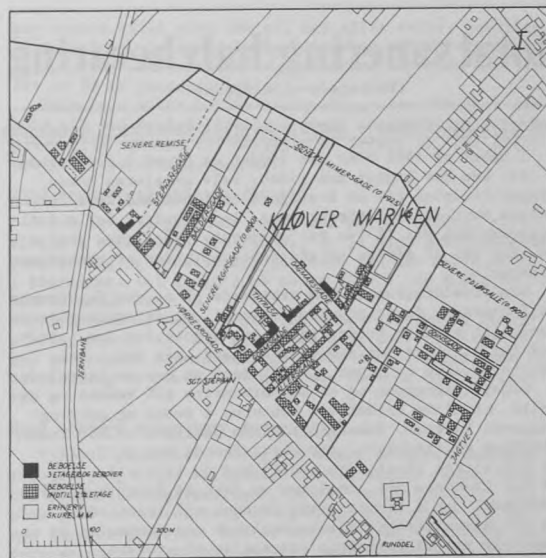
Vores kvarter har sådan set været heldigt hidtil, idet der under den langsomme udvikling var blevet bygget mange lave beboelseshuse, lave erhvervs- og lagerbygninger o.l., og der var plads til træer. I det store og hele har vores kvarter indtil nu været langt bedre for børn og voksne end de indre brokvarterer.

Men nu skal der altså udskiftes og fornyes. Nutidens bygherrer er endnu mere kapitalstærke end fortidens, og der er profit at hente, navnlig i store, lavt udnyttede enklaver, som dem vi har her hos os, og hvor bulldozerne og kranerne allerede er i fuld gang.

Hvad skal en "stakkels" kommune gøre? kvarterets beboere ønsker et kvarter der er bedst muligt at bo i for dem og deres børn. De forlanger ovenikøbet at man lytter til dem. I de forhandlinger om en ny bygge- lov for København, som snart har stået på længe, får beboerne et vist, temmelig fjernet medhold fra staten. Men konsortier, som opkøber lavt udnyttede grunde, ønsker profit, flest mulig lejligheder på mindst mulig areal - børnene kan vel lege ovenpå garagerne; og kommunen, som har undladt at sikre sig de lavt udnyttede arealer mens de var billige, vil egentlig også gerne have flest mulig lejligheder (= nye skatteydere).

Hvem bliver sorteper i dette magtspil? Er det fremtidens "sorte firkant", forchromet slum fra starten, der er på vej?

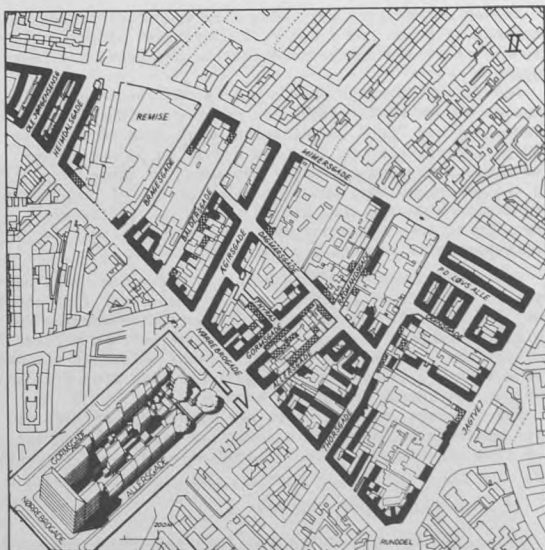
10

ca. 1880 så kvarteret sådan ud (plan I).

"Kløvermarken" blev o. 1810 udbudt til salg i lange strimler parallelt med Jagtvejen. En brændeovnsbrænder Aller købte hele fire af dem på engang. Hans søn byggede et lille landsted (indrammet med en lille cirkel), førte forretningen inde i byen videre - og døde. Hans enke deltog driftigt i 1850'ernes nye grund- og byggespekulation. Hun fik lagt planer for nye gader, og der opstod et lille tyngdepunkt i den ellers forsinkede bebyggelse herude.

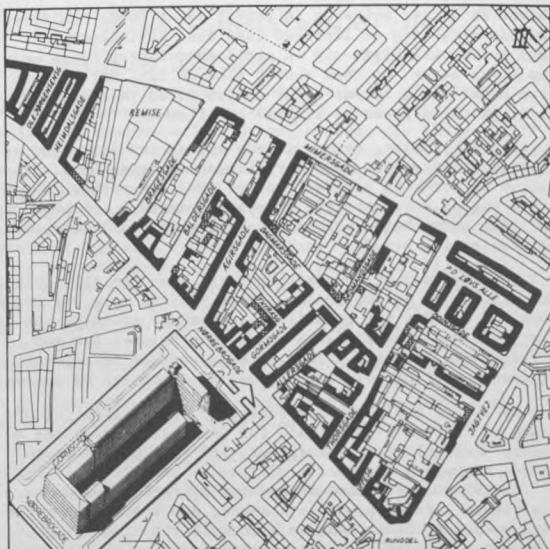
11

ca. 1937 - lige før den nugældende byggeplan (plan II).

Nu er hele kvarteret taget i brug. Noget af det nyeste boligbyggeri finder vi langs Mimersgade, som o. 1925 blev ført ud til Jagtvej. Nørrebrogade havde allerede o. 1900 fået en sammenhængende bebyggelse og var ved at blive et forretningsstrøg. Den første større, private "sanering" var slagtermester Zøllners i den nederst til venstre viste karre mellem Gormsgade og Allersgade i 1930'erne. Men stadig var der lave bebyggelser og mange store træer.

12

I 1972 så kvarteret sådan ud (plan III).

Der er tilsyneladende ikke sket de store ændringer i den menneskealder, der er forløbet siden 1937. Men de er undervejs.

Hvor mange husker kæmpekastanien på hjørnet af Allersgade og Dagmarsgade? Den lave og urentable bebyggelse i denne karre er nu totalsaneret (se igen næverst til venstre). Ved Gormsgade har vi et forvarsel om det, der vil ske med andre lavt udnyttede grunde: "Dispensationer" til den idag højest mulige udnyttelse.

13

Total sanering/halv bevaring

(Thorsgade-Allersgade)

TOMTEN I ALLERSGADE - LEGEPLADS ELLER KORRIDORLEJLIGHEDER?

I løbet af 1969 blev der ryddet en grund i Allersgade 8-10. Den har ligget tom siden, selv om ejeren havde byggetilladelse til et 6-etagers højt hus med dyre 1-værelses korridorlejligheder, dvs. lejligheder, der mod Allersgade kun vil få lys fra nordvest. Yderligere skulle en stor del af gården selvfølgelig opfyldes af parkeringspladser!

Den forældregruppe, som arbejdede på at skaffe børnene en legeplads, fandt grunden velegnet. Og de omkringboende fandt, at pladsen burde ryddes til ophold for dem i stedet for at ligge hen som affaldsplads, når der i hele kvarteret ikke er meget opholdsareal og kun en legeplads.

Legepladsgruppen og en beboerkomite gik sammen og omdelte en lille folder til beboerne i denne og omkringliggende karreer. Beboerne samlede derefter ca 700 underskrifter på tre breve, der blev afsendt den 21/3-72: Et til ejeren af grunden med tilbud om leje eller køb. Et til kommunen med anmodning om ikke at forny byggetilladelsen, men i stedet sikre grunden til legeplads. Et til Almennyttigt Saneringsselskab med anmodning om at medvirke til en fornuftig anvendelse af grunden. Det er begrænset, hvad der kom ud af det:

Ejeren påstod telefonisk, at han gerne ville sælge, men helst til saneringsselskabet, men har endnu ikke sendt tilbud til hverken saneringsselskabet eller os.

Kommunen sendte bare vores brev til saneringsselskabet.

Saneringsselskabet ville, efter at have forhandlet med kommunen, gerne købe grunden, hvilket blev meddelt os og ejeren den 26/6-72. Hvis de fik grunden, ville de derefter forhandle med os om midlertidig leje af grunden til legeplads.

I juni 1972 trykkes så Københavns kommunes dispositionsplanforslag for Dagmarsgadekvarteret - en plan over

14

området fremtidige bebyggelse, hvori karreen er omtalt. På en tegning foreslås det, at karreen bliver til to karreer, og der lægges en ny gade over grunden i Allersgade.

Kommunen vil ikke ekspropriere grunden; og saneringsselskabet er bange for at lægge pres på ejeren af frygt for, at han skal hæve prisen. - Men der er brug for lys og luft i karreen. Og der er mangel på legepladser i hele kvarteret.

Som det fremgår af næste afsnit, har vi mulighed for at få indflydelse på karreens fremtid, og altså også på fremskaffelsen af opholds- og legearealer.

Dispositionsplanen taler kun om en midlertidig legeplads og siger næsten intet om opholdsarealer og andre rekreative områder. Vi må kræve en planlægning, der sikrer os disse nødvendige goder, som loven giver os ret til.

HVEM SKAL UDSANERES?

Arbejdet med problemerne omkring vores ønske om en legeplads har givet os nogle oplysninger om saneringsplanerne for karreen Allersgade - Thorsgade.

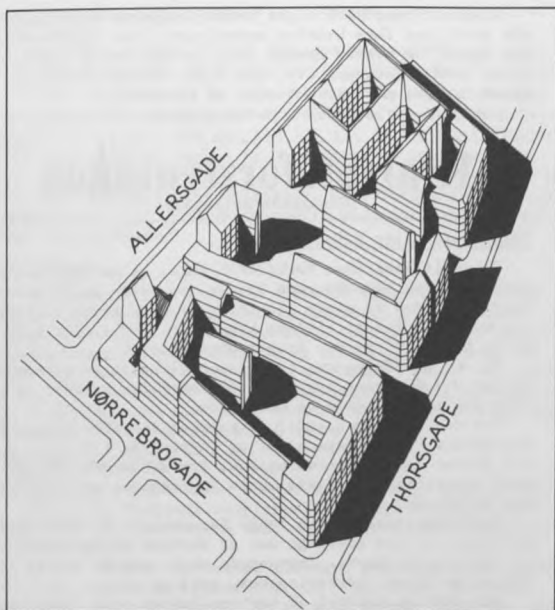
I Københavns kommunes saneringstidsfølgeplan (en plan over, hvor der skal saneres, i hvilken rækkefølge, det skal ske, og hvad det koster), er der allerede næste år 1974/75 afsat 5 mill. kr. til sanering af karreen, samt yderligere 5 mill. kr. i 1975/76.

Denne plan siger også, at når en karre skal saneres, skal der tages hensyn til det omgivende kvarters udseende, hvor højt og tæt der er bygget, om der er institutioner nok, om der er friarealer, legepladser m.v., således at det kan blive et godt sted at bo for gamle og evt. nye beboere.

Dette er alt sammen noget, dispositionsplanforslaget skulle have anvist løsninger på. Men der står intet om det. Hvordan selve karreen kommer til at se ud, får man normalt først at vide, når planen er helt færdig hos saneringsselskabet eller kommunen, men dog før boligministeriets endelige godkendelse og nedrivningens påbegyndelse.

For os stiller det sig lidt anderledes på grund af beboerkomiteens arbejde og dens kontakt med Almennyttigt Saneringsselskab. Selskabets direktør, Alf Mortensen, har

15

nu oplyst, at man endnu er ved det forberedende arbejde. I øjeblikket vurderes ejendommenes kvalitet og pris henblik på mulighederne for at fjerne alle husene og bygge helt nyt (totalsanering), eller mulighederne for at fjerne nogle huse og modernisere resten, og endelig mulighederne for kun at lade saneringen omfatte en mindre del af karreen, f.eks. ved deling med en ny gade. Når dette er gjort, vil de forhandle med politikere i kommunens byplan- og trafikudvalg, der netop nu behandler dispositionsplanen.

16

Desuden nævnte Alf Mortensen, at han også gerne ville tale med beboerne i karreen, men han sagde ikke hvordan og hvornår!

I det følgende er der vist nogle tydelige eksempler på, hvordan saneringen måske kan laves, og hvad det så vil koste. Tegningen viser karreen, som den ser ud i dag. En typisk 2-værelses lejlighed på 50 m² med kakkelovn, gas i køkken og uden bad, koster ca 125 kr pr måned. (Dette er udgangsværdien i beregningerne).

En forbedring af de nuværende forhold i karreen kan ske på flere forskellige måder:

a) "skrabet modernisering og fjernelse af huse". Der foretages visse indvendige og udvendige reparationer bl.a. af døre, vinduer, vægge, trapper, og kælderrum. Der laves håndvask og bruser på WC, elvandvarmer og stålvaske i køkken. Afløbs-, vand- og elinstallationer fornyes.

Huslejen vil stige til ca 440 kr pr måned.

b) "begrænset modernisering og fjernelse af huse". Ud over de ændringer, som den skrabede modernisering medfører, hævles gulvene i stuerne af, der males indvendig, og lægges centralvarme ind, opsættes komfur og køleskab i køkken. Herudover gøres der færrest mulige ændringer i ejendommens stand.

Huslejen vil stige til ca 550 kr pr måned.

c) "omfattende modernisering og fjernelse af huse". Huset gøres i stand, så det svarer til nybyggeri, dvs. nyt tag, skorstene, gesimser, nye døre og vinduer, nyt køkken, WC med bad, isolerede etageadskillelser, centralvarme, badedekar, komfur og køleskab.

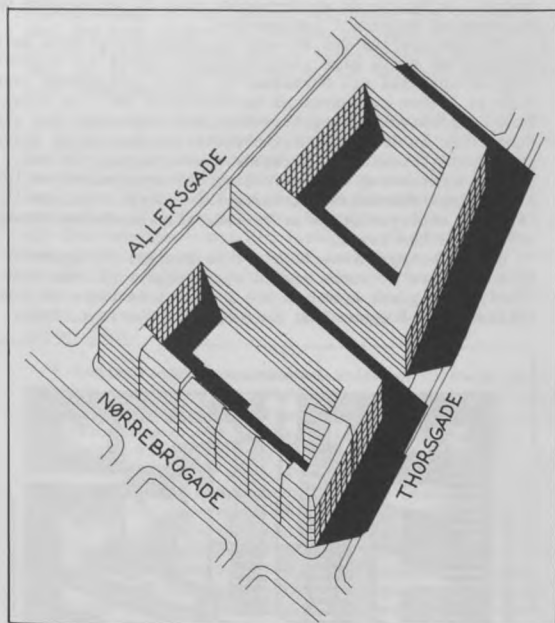
Huslejen vil stige til ca 900 kr pr måned, eller mere.

d) "totalsanering efterfulgt af nybyggeri eller byggeri i omegnskommune". Hvis det offentlige dækker en del af udgifterne ved saneringen, vil de nye boliger i karreen komme til at koste det samme som erstatningsboliger, der vil blive tilbudt, sagdsynligvis i en omegnskommune. Der vil prisen på en 50 m² lejlighed blive:

i socialt nybyggeri ca 710 kr pr måned.
i privat nybyggeri ca 980 kr pr måned.

Tegningen herunder er kommunens forslag. Det betyder næsten total udsanering i karreen, dvs. næsten alt rives ned og der bygges nyt.

17

Om moderniseringerne gælder, at ved enhver forbedring, hvor der er tale om lejeforhøjelser, skal ejeren tilbyde erstatningsbolig. Beboerne skal i visse tilfælde høres gennem huslejenævnet, det skal godkendes større forbedringer og under alle omstændigheder alle lejeforhøjelser.

For beboere, der skal flytte på grund af sanering, gælder følgende bestemmelser i loven: Der skal skaffes erstatningsboliger. Genhusningspligten påhviler kommunen, men ejerne skal medvirke. Kommunen

18

kan betale eller give lån til hel eller delvis betaling af depositum, boligandel, boligindskud eller forudbetalt leje, hvis den skønner, at husstanden har brug for det for at få en passende bolig.

Hvis leje minus boligsikring stiger væsentligt i forhold til den oprindelige leje minus boligsikring, kan kommunen give tilskud til huslejen de første år, alt efter hvor stor lejestigningen er.

Hvad betyder saneringen for os?

Vi vil alle gerne bo godt, men til en rimelig pris. Vi kan i hvert fald konstatere, at jo mere omfattende modernisering og nedrivning, jo bedre kan det blive at bo i kvarteret; til gengæld må mange flytte, og huslejen bliver meget høj.

På grund af sådan noget som moms-refusion og rentesikring bliver socialt nybyggeri billigere for lejerne end omfattende moderniseringer. Men mindre omfattende modernisering er altid billigere for lejeren end nybyggeri.

Hvad betyder saneringen for ejerne?

Ejernes økonomiske fordel afhænger af deres kendskab til loven og deres muligheder for at skaffe penge. Alle tre moderniseringsløsninger, som er omtalt ovenfor, vil både give en forrentning af egenkapitalen på ca 18% og øge lånemulighederne. Derfor interesserer omfattende modernisering de velorganiserede, kapitalstærke ejendomsjere, også kaldet byggespekulanter.

Mindre ejere, der evt. selv bor i deres ejendom, vil være mere interesseret i en modereret, fornuftig løsning. De har mulighed for at danne ejerlav til formålet. Dette kan gøres, hvis de råder over mere end halvdelen af ejendommens værdi i karreen. Grundejernes Saneringsselskab, som i så fald skal lave saneringen, har tidligere lavet lempelige og mindre omfattende saneringer.

Hvad betyder saneringen for Almennyttigt Saneringsselskab?

Umiddelbart synes saneringsselskabet at have mange muligheder for at lave noget, der er godt for os at bo i. Men andre steder i byen har selskabet indtil videre været mest interesseret i totalsaneringer, hvor alt ryddes og

der bygges nyt. Dette skyldes, at selskabet derved får bedre lånemuligheder.

VI KAN SELV!

Det bør være beboerne selv, der bestemmer, hvor meget, der skal moderniseres, og hvor meget, der skal bortsaneres. Som følge heraf bør det være de af os, der bor i karreen mellem Allersgade og Thorsgade, der er medbestemmende på saneringen der.

Det kræver, at vi står sammen, ikke kun i de enkelte karreer, men i hele vores kvarter Røde Rose. Det er vigtigt, at vi benytter os af Alf Mortensens tilbud om en samtale med os

Det skal blive rart at bo i karreen. En gårdrydning og en rimelig modernisering af flere ejendomme vil hjælpe meget, men karreen er i øjeblikket alt for tæt bebygget. På lidt længere sigt må det derfor skønnes, at der også skal nedlægges et vist antal boliger. Det betyder, at nogen må flytte, hvilket kan ske på flere måder:

- 1) ved naturlig fraflytning af beboere i denne og andre saneringsramte karreer og indbyrdes lejlighedsbytning til frigørelse af de huse, der skal rives ned.
- 2) ved at den del af beboerne, der ønsker at flytte væk, slår sig sammen om at lave en aftale med et boligselskab om bygning og indretning af lejligheder et andet sted, samt om at overlade deres lejligheder til dem, der ønsker at blive boende. Dem, der vil blive, slår sig sammen om at få indflydelse på, hvor meget der skal nedrives og moderniseres, hvad det skal koste, samt om at føre forhandling med saneringselskabet.

Ombytningerne begunstiges af loven på den måde, at de familier, der frigør deres lejlighed til de tilbageblevne, kan få de samme tilskud som saneringsramte.

For dem, der bor i karreen betyder disse saneringsplaner, at de må gøre noget nu, hvis de ønsker at få medbestemmelse på deres egen boligsituation og muligheden er faktisk til stede.

For os, der bor uden for karreen, viser dette eksempel, at vi må kræve en ordentlig planlægning. I forbindelse med saneringen skal kommunen tage hensyn til, at den i vores kvarter, Røde Rose, ikke har skaffet os de nødvendige institutioner, legepladser og friarealer.

Dispositionsplanen siger nemlig angående saneringen nok hvor, men ikke hvordan saneringen i den omtalte karre kan laves, og planen nævner ikke, at der netop i forbindelse med saneringen evt. kan rådes bod på kvarterets store mangel på institutioner og friarealer.

Kom derfor til mødet i Medborgerhuset den 7. maj.

Kvartersforsteningen

(Gormsgade-Ægirsgade)

Vores lufthuller bliver fyldt op.

Dispositionsplanen forhindrer ikke, at området mellem Mimersgade og Nørrebrogade fyldes med beton de få steder, hvor der endnu er plads til friareal. Den giver magistraten mulighed for at tillade byggerier, der er for høje og/eller for dybe. Og den bruger magistraten.

En af anledningerne til dispositionsplanen er snedkermester O.J.Nielsens byggeri i den nordlige halvdel af karreen mellem Ægirsgade og Gormsgade.

For den sydlige halvdel af karreen foreslår planen for det første, at Gormsgade 3-7 og Thyragade 1-5 rives ned til fordel for et parkeringshus, for det andet, at der skal bygges fra Ægirsgade langs Thyragades sydside ned mod Gormsgade.

Snedkermesterens huse langs Dagmarsgade og Thyragade medfører, at den nordlige del af karreen bliver gjort til en selvstændig karre. Thyragade skal være en rigtig gade med mange biler, parkeringshus, støj og os.

Den sydlige halvdel af karreen lukkes også, hvis planen bliver gennemført.

Byggeplaner i Thyragade.

Selv om dispositionsplanens forslag med hensyn til den sydlige del af karreen ikke bliver gennemført, er der stor sandsynlighed for, at denne del alligevel lukkes:

Syd for Thyragade har civilingeniør Lars Chr. Nielsen købt Gormsgade 3-5 og Thyragade 5 for at bygge nyt. I 1967 søgte han magistraten om tilladelse til at nedlægge et pissoir. Samtidig fortalte han, at han havde planer om at rive husene ned og bygge nyt. I 1969 spurgte han under

hånden, om han kunne regne med at få tilladelse til at bygge et 5-6 etagers hus, hvis han rev den nuværende bebyggelse ned. Magistraten svarede, at det kunne han godt, når bare han overholdt loven. I 1970 søgte han boligministerium og magistrat om tilskud til at rive først baghuset til Gormsgade 5, og siden også Thyragade 5 ned. Han fik ikke pengene, men magistraten sagde, at han bare kunne søge almindelig tilladelse til nedrivning. Det gjorde han så i august 1972 - og nu gælder det al bebyggelse, både for huse og baghuse på Gormsgade 3-5 og Thyragade 5. Sagen er ikke afgjort endnu.

Det er sandsynligt, at han får lov at rive ned og bygge nyt. Vi ved ikke, hvordan hans byggeri bliver anbragt på grunden, ej heller hvor højt, det bliver, og hvor store lejlighederne bliver. Men vi har grund til at frygte det værste:

Kommune og boligministerium svigter

Efter at snedkermesteren i 1969 og -70 havde købt grunde mellem Dagmarsgade og Thyragade, søgte han i foråret 1970 tilladelse til at bygge i fem og seks etager langs henholdsvis Dagmarsgade og Thyragade. Han ville bygge højere og tættere på nogle af nabohusene, end loven tillader, og ville lave 1 og 1½ værelses lejligheder uden selvstændigt køkken til beboelse for to personer, hvilket heller ikke er tilladt. Alligevel ville magistraten gerne give ham lov til det hele.

Men de måtte spørge boligministeriet først. Den mand, der giver boligministeriet råd i spørgsmål vedrørende planlægning, sagde, at der burde laves en samlet plan for hele karreen, inden projektet blev godkendt.

Boligministeriet spurgte så i juni 1971 magistraten, hvordan den stillede sig til det. Samtidig henstillede det til kommunen at forhandle med snedkermesteren om at få ham til at lave familieboliger i stedet for 1½ værelses lejligheder, og at forsyne dem med selvstændigt køkken.

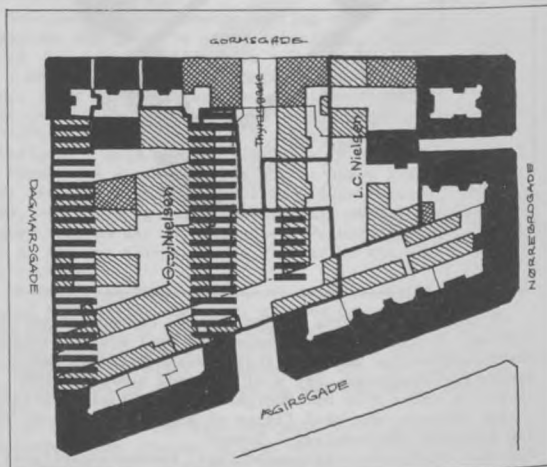
Magistraten svarede i november 1971, men gik uden om spørgsmålet ved at påstå, at karreen i virkeligheden ikke er én, men to karreer, og at disse er vidt forskellige. De sagde, at de var ved at lave en plan for de samlede opholdsarealer i den del af karreen, hvor snedkermesteren bygger. Det vil sige et forslag til, hvordan beboerne i

den del af Ægirsgade og Gormsgade skal få fælles gård med de kommende beboere i nybyggeriet.

Om den sydlige del af karreen sagde de, at hvis boligministeriet ville give civilingeniøren penge til nedrivning af baghuset til Gormsgade 5, ville magistraten overveje at fjerne garagerne på Nørrebrogade 184 - og altså lave en gårdrydning; og hvis baghuset blev revet ned til fordel for en legeplads til børnene fra den del af karreen, skulle beboerne i Ægirsgade sikres adgang til den.

Magistraten tog ikke stilling til spørgsmålet om lejlighedernes størrelse, og fastholdt iøvrigt sin indstilling til ministeriet om at tillade alle snedkermesterens afvigelser fra loven.

Det er boligministeriet, der bestemmer, om bygherrer skal have lov at sætte sig ud over bygeloven. Men ministeriet har givet kommunen lov til at give nogle af disse tilladelser på egen hånd. En ting står dog fast, ingen

har krav på, at ministeriet og kommunen giver lov til afvigelse.

Boligministeriet tillod ikke snedkermesteren at bygge for tæt på hjørnet af Gormsgade-Thyrasgade; det ville heller ikke tillade, at lejlighederne beboes af to personer. Men magistraten brugte sin mulighed for at tillade fravigelser fra loven: den gav ham lov til at lave lejligheder uden selvstændigt køkken til beboelse for en person, og gav ham lov til at bygge for tæt på Thyrasgades sydside og for højt i forhold til Ægirsgade. Magistraten har haft rig anledning til at lave en fornuftig plan for karreen, men har ikke gjort det.

Følgerne.

Følgerne af, at kommunen tillader byggerier, der medfører opdeling af eksisterende karreer, er, at bygherrerne kan bygge flere m² beboelse uden at overskride bestemmelserne om bygningshøjde og om grundudnyttelse. På den måde kan der stables flere mennesker endnu ind i karreen. Vi bliver flere om at dele meget mindre opholdsareal i gårdene, med forringet sundhed for os alle, mens bygherrerne får endnu mere ud af deres penge.

Det kan ske igen.

Det, som sker i denne karre, er også sket andre steder i Røde Rose. Dispositionsplanens forslag er blot en bekræftelse på, at tingene skal være i fremtiden, som de altid har været.

Der er stadig lufthuller tilbage, både i den del af Røde Rose, som planen omhandler, og i den anden halvdel. Hvis det skal forhindres, at de også bliver fyldt op, skal der gøres noget nu.

Hvad kan vi gøre?

Vi må kræve af borgerrepræsentationen og dens byplan- og trafikudvalg, at de vedtager dispositionsplanen i en form, der sikrer os ordentlige boligforhold og tilstrækkeligt med institutioner og opholdsarealer i kvarteret.

Herudover må vi støtte os til de muligheder, lovgivningen giver os i enkeltstagerne, især bestemmelserne om gårdrydning og byplanvedtægter.

byplanvedtægt for den karre, det drejer sig om. Deri skal den give besked om, hvordan karreens grunde må benyttes. Ejerens fordel ved at fremprovokere sådan en vedtægt er, at han indenfor eet år får nøjagtig besked om, hvor langt han kan gå.

Nu begynder et ejendommeligt dobbeltspil. I det ene af sine kontorer forhandler magistratens 4. afdeling med Husted Andersen om karreens udnyttelse. I et andet af dets kontorer arbejdes der samtidigt med byplanvedtægten. I et tredje af dets kontorer arbejder det herudover med en plan for det ydre Nørrebro - fra Tagensvej til Åboulevarden - med det formål at få hånd i hanke med udviklingen og finde ud af dets behov for opholdsarealer og institutioner. Da planen bliver offentliggjort september 72, er den skrumpet ind til det heri meget omtalte: forslag til narreplanen for Dagmarsgadeområdet.

I forhandlingerne med Husted Andersen foreslår magistratens 4. afdeling den 14/6-71 borgerrepræsentationen et mageskifte, hvorved Husted Andersen skal have grunden bag forbundshuset ned mod Dagmarsgade, som kommunen i mellemtiden har sikret sig forkøbsret til. Kommunen skal så overtage Bardings tidligere grund langs Rådmandsgade til gengæld, hvor den i forvejen har 3 huse. Samtidig påtager den sig opgaven at få husene langs Rådmandsgade bortsaneret, så den selv kan udbygge grundene til noget fornuftigt. Borgerrepræsentationen godkender mageskiftet.

Magistraten godkender, at Husted Andersen udbygger østre side af Dagmarsgade fuldstændigt, og at han ned langs sin nye grund på tværs af det oprindeligt store frie areal bygger et umådeligt dybt korridorhus med små lejligheder, hvoraf halvdelen vender mod syd og halvdelen mod nord. Flertallet af lejlighederne er halvanden værelses med køkkenelementer inderst i stuerne halvørke.

Tegninger foreligger den 21/2-72.

Da dispositionsplanen kom i sommeren 72 var der allerede i mindste detalje disponeret over Husted Andersens grund. Ja, grunden til at nissehuet bliver det udvalgte kvarter er måske, at man ønskede, at planlægningen på pa-

Kapitalister & kommunale krumspring

Midt i karreen Ægirsgade, Mimersgade, Rådmandsgade og Dagmarsgade lå der indtil for kort tid siden et åbent, lyst areal på ca. 20.000 m² - det svarer til tre store fodboldbaner. Det var bebygget med lave trægarager og skure; bortset fra husrækken mod Ægirsgade var der alene mod Rådmandsgade en lidt højere bebyggelse med huse i ret dårlig stand. Kommunen erhvervede tre af dem for 35 år siden til nedrivning, og sidste år vedtoges, at alle husene mellem Mimersgade og Dagmarsgade mod Rådmandsgade skulle sannes.

Dette åbne areal burde være udnyttet til offentligt opholdsareal samt til nogle af de fællesanlæg, vi har så hårdt brug for.

MEN HVAD SKETE?

Karreens to største ejere spekulerede uindret med grundene alene med henblik på profit. Først solgte den største grundejer sit areal til Tømmer- og Snedkerforbundet, der i 1970-71 opførte deres ny forbundsbygning langs Mimersgade. Derefter indsendte ejeren af Bardings tidligere grund, landsretssagfører Husted Andersen ansøgning til kommunen om godkendelse af et højhus på sin grund.

Den 9.10.69 var der imidlertid en der tog sagen op i borgerrepræsentationen. Han spurgte om kommunens afdeling for byggesager ganske uden videre ville godkende en sådan udbygning af grunden. Hertil svarede borgmester Wassard, at da man nu blev spurgt, ville man gerne se lidt nærmere på projektet. Man ville da også godt gå i gang med at undersøge hvilke fællesanlæg og offentlige arealer der var brug for i og omkring karreen.

Husted Andersens modspil blev et krav til kommunen om enten at godkende eller få boligministeriet til at nedlægge \$9 forbud på hans grund. Efter udstedelsen af dette forbud skal kommunen inden eet år udarbejde en

piret skulle indhente realiteterne. Nissehue, narrehue, narresut.

For at gøre farcen fuldstændig foreligger endelig den 18/1-73 byplanvedtægten for den her omhandlede karre, to år efter udstedelsen af \$9 forbudet. På dette tidspunkt er grunden til Husted Andersens byggeri både gravet ud og støbt. Men intet af dette er omtalt i vedtægten. Hvad forbundshuset angår, rummer vedtægten kun almindeligheder om gadeføring og lign. Hvad kommunens grund angår gives blot, at den skal udlægges til sociale formål.

Byplanvedtægten kan kun tjene til at vildlede enhver læser om de virkelige forhold, offentligheden, som har krav på at se den, samt Borgerrepræsentationen og Boligministeriet, der skal godkende den.

Den plads, dispositionsplanen angiver på hjørnet af Rådmandsgade/Dagmarsgade, er ikke anført i byplanvedtægten, og man får mistanke om, at den er opgivet. Kommunens grund, som skal anvendes til sociale formål, er på vej til at blive forringet, idet borgerrepræsentationens formand, Weidekamp, har lagt pres på byplanudvalget for at få dem til at svinge den ny parkeringsvej, som er planlagt tværs gennem arealet langs Husted Andersens hus, i en bue i retning af hjørnet Mimersgade/Rådmandsgade hen over kommunens grund. Forbundene har nemlig forkøbsret til grunden i forlængelse af deres hus i Mimersgade og ønsker den ikke gennemskåret af en ny vejføring.

Tager man kommunens pladsnød i betragtning og den hensynsløshed, hvormed den accepterer udbygning af private grunde, har vi ingen grund til at vente, at den selv skulle holde sig tilbage, når det gælder at bygge sin sidste grund tæt.

HVAD KAN VI GØRE?

Det sidste, der er tilbage af det oprindeligt areal, gården bag Husted Andersens byggeri, bør udformes så den også kommer beboerne langs Ægirsgade til gode.

Kommunens grund bør udbygges så lavt og frit at det bliver muligt at ånde i Rådmandsgade, og den bør rumme institutioner, vi har brug for.

Den plads, som dispositionsplanen stiller i udsigt ved hjørnet af Rådmandsgade/Dagmarsgade, bør udformes så

rigeligt og smukt, at vi kan få glæde af den. De delvis ubebyggede områder, som er tilbage i kvarteret, må ikke udbygges, som Dagmarsgade er blevet det.

I samme grad vi er passive, kan kommunen frit manipulere hen over hovedet på os. Kun ved aktivitet og ved at lægge pres på borgerrepræsentationen og magistraten kan vi gøre os håb om at udvikle kvarteret efter vore behov.

Derfor mød op mandag den 7. maj i Medborgerhuset for at drøfte problemerne og lægge nogle fornuftige retningslinier for det videre arbejde.

Udbygning & udnyttning

(Om friarealer)

Det, der bestemmer, hvor meget vi skal klumpes sammen her i Røde Rose-kvarteret, er udnyttelsesgraden. Den er så vigtig, at det er den vigtigste bestemmelse for de enkelte grunde i den plan, kommunen har lavet. Men hvad betyder den egentlig, og hvad betyder den for os som beboere?

Prøv at se på en lejlighed. Hvis den er halvt fyldt med møbler, kan man sige, at udnyttelsesgraden er en halv (0,5). Hvis lejligheden var helt fyldt op med møbler, er udnyttelsesgraden 1,0. Man kan også stable møblerne og få endnu højere udnyttelsesgrader.

Nu er det jo de færreste af os, der brokker hele lejligheden til med møbler. Det er nødvendigt at kunne gå rundt i lejligheden, og ramt med lidt fri gulvplads.

Det er nogenlunde det samme problem, når det er byggegrunde og huse, det drejer sig om. Hvis der er for mange huse, altså hvis udnyttelsesgraden er for høj, kan vi ikke få arealer til boldspil, legepladser, græsplaner. Men hvorfor er der da så mange huse i kvarteret, når det ville være rarere med nogle færre?

Det skyldes, at når det er vores egne lejligheder, det gælder, bestemmer vi selv, hvor mange møbler, vi vil have. Derimod er det normalt ikke os, der bor her, der ejer de omliggende grunde, og altså bestemmer hvor meget, der skal

bygges. Og for ejeren gælder det, at jo flere huse, han kan få presset ind, jo flere penge vil han tjene, når han lejer dem ud til os.

Men hvorfor bygger han så ikke endnu flere end der er i dag?

Den gang, der ikke var lov der bestemte, hvor meget der måtte bygges på en grund, byggede han lige så tæt, han kunne.

Han ville også gerne kunne bygge lige så højt, som han kunne få håndværkerne til at slæbe bygningsmaterialer op, indtil der i 1857 kom en lov, der bestemte at der kun måtte bygges i 6 etager.

Kommunen fandt også ud af, at det faktisk blev lidt for sundhedsfarligt med alle de tætbyggede huse, så loven blev lidt efter lidt forbedret. Det bestemtes bl.a. at der i vores kvarter. lige som flere andre steder i København, højst måtte være dobbelt så meget etageareal som grundens areal. Altså en udnyttelsesgrad på 2,0.

Da grundejernes eneste interesse også dengang var at tjene så meget som muligt, blev vores kvarter udbygget med 5-6 etagers huse, og lige så meget, som udnyttelsesgraden tillod.

De eneste undtagelser er de gamle huse i bl.a. Gormsgade, Thorsgade og Rådmandsgade samt fabriksbygningerne rundt om i karreerne. Da det netop er sådanne huse og fabrikker, der ikke mere kan betale sig, er det disse indtil nu lavt udnyttede grunde, der er blevet mål for de nye spekulationsbyggerier.

Om hvad betyder det så?

De ældre 5-etagers huse er for de flestes vedkommende bygget med udnyttelsesgrader på 2,0.

Fra karreen Mimersgade-Frejasgade, hvor beboerne har lavet projekt til gårdrydning, og fra karreen Gormsgade - Allersgade, der begge har udnyttelsesgrad på 1,85 ved vi, at det gårdareal sådanne byggerier levner tilbage kun kan rumme legeplads til de mindste børn, opholdsplads til de voksne samt en mindre boldbane.

I den plan, kommunen har udarbejdet for halvdel af Røde Rose, dispositionsplanforslaget for Dagmarsgadekvarteret, har boligministeriet fået udnyttelsesgraden ned til 1,25 + 30%, altså lidt over 1,6.

Fra gårdrydningerne i Odinsgade og Balders Plads, hvor begge karreer har en udnyttelsesgrad på ca 1,6, kan vi se, at selv en sådan senkning kun hjælper lidt - og slet ikke giver mulighed for f.eks. at få areal nok til at give de større børn og unge udfoldelsesmuligheder.

Det ligner da også en tanke, at øgningen af friarealet i forhold til det bebyggede areal, præcist svarer til den stigning i parkeringsareal, som dispositionsplanen regner med for de enkelte ejendomme.

Vi står altså i en situation, hvor der i de enkelte karreer kun er mulighed for at klare de allernødvendigste friarealkrav, der ikke tilgodeser nogen form for pladskrævende aktiviteter og slet ikke giver mulighed for bygningsanlæg eller fællesanlæg for flere karreer. Hvis vi skal have opfyldt vores behov for større samlede friarealer, må vi altså uden for såvel de gamle karrebebyggelser som de nye, der er under vejs.

Hvad kan vi gøre?

Vi må først og fremmest i forbindelse med dispositionsplanens behandling i borgerrepræsentationen og dens udvalg kræve, at de sidste lavt udnyttede arealer, der endnu er tilbage, bliver pålagt bestemmelser, der sikrer os mulighed for at få de større legepladser, parker og institutioner, ethvert kvarter i landet med rimelighed kan forlange.

På omslaget er de lavt udnyttede grunde vist. Det eneste af disse arealer, der er pålagt bestemmelse om offentlig udnyttelse, og ikke allerede er brugt, er industriarealerne inde i karreen Nørrebrogade-Odinsgade, der i kommunens plan er udlagt til mulig fremtidig uddannelsesinstitution. Ikke et eneste sted er der udlagt en legeplads eller andet egentligt fælles frit areal.

Når vi ser på de resterende lavt udnyttede grunde, er remisegrunden udlagt til skole, og grundene i Bragesgade og Allersgade udlagt til forskellige institutioner og boliger. Alle de andre grunde er underlagt de almindelige byggebestemmelser, og de vil derfor på et hvilket som helst tidspunkt kunne bygges efter de samme retningslinier, som vi ser benyttet i Thyrsagade-Dagmarsgade.

For de arealer, vi ikke vil kunne sikre med bestemmelser om udnyttelse til fælles bedste, må vi stille krav om udarbejdelse af planer, der binder ejerne - byplanvedtægter - der fastlægger en lavere udnyttelsesgrad end den hidtidige samt en bygningsudformning og -placering, der sikrer os rimelige friarealer.

For at kunne tale med vægt, må vi samles og få snakket om, hvad vi nøjere skal kræve og hvordan vi iøvrigt vil gribe sagerne an. - Vi har kun os selv at stole på.

Derfor på gensyn d.7/5 kl. 19.30

Støjpals & skoleruin

(Om kvarterets ny & gamle skole)

Hovedindholdet af de 3½ side, planen ofrer på vore skoleforhold er, at remisegrunden foreslås anvendt til en helt ny skole i stedet for den i Rådmandsgade. Af et par sidebemærkninger fremgår det, at det forøvrigt er umuligt at lave skoleplanlægning for så lille et område som halvdel af Røde Rose - og det er jo så sandt, som det er sagt. I samme åndedrag, som 4. Magistratsafdelings planlæggere bringer disse skoleplaner på en grund klods op ad en motorvej på tale, forsøger de at undskylde den tåbelige placering med følgende sætning: "...det skal i denne forbindelse dog oplyses, at Magistratens 1. afdeling (det er dem med skolerne) skønner, at det vil være muligt at placere bygningerne således, at trafikken på Godsbaneringen og på Nørrebrogade ikke medfører støjgener".

Derudover meddeles, at arealet er på små 2 ha, og at det påtænkte etageareal i skolekomplekset er 10.000 m² (= 1 ha). Men der står ikke noget om, at vort boligministeriums konsulent i den slags sager regner en moderne 3-sporet skoles arealbehov til 8 ha - under skrabede forhold 4 ha. Når dertil kommer, at et forsvarligt støjbælte imod Godsbaneringen vil sluge mellem tredjedelen og halvdel af de små 2 ha, som hele grunden består af, bliver man virkelig nysgerrig efter at høre, hvad det er

for overvejelser, magistratens 1. afdeling lægger til grund for sit skøn.

Der står iøvrigt heller intet i planen om, hvorfor man har tænkt sig at nøjes med 10.000 m² etageareal, når normalen for en skole af den størrelsesorden, der må blive tale om, er 12.000 m². Det kan selvfølgelig lade sig gøre, hvis det endelig skal være. Så får vi blot en ny skole, der straks fra begyndelsen fremviser alle de træk, der i årevis har været typiske for skolerne på Nørrebro: for små indeni, for lidt udenomsplads, vandreklasser med deraf flydende forvirring og skolelede, samt ballade på legepladserne. For slet ikke at tale om livsfarlige cykel ekspeditioner over stærkt befærdede gader til nærmeste park, når en klasse får lyst til lidt boldspil i en gymnastiktide.

På den baggrund kan man jo hente en vis beroligelse i formodningen om, at disse planer i hvert fald ikke bliver til noget den første halve snes år - og derved også glæde sig over, at vort kvarter ikke alt for snart bliver berøvet de så hårdt tiltrængte rekreative muligheder, som Københavns Ungdomscenter er ved at skabe i de gamle remiser.

Men samtidig er sagen desværre den, at dette forslag om en ny skole virker fuldstændig lammende på bevillinger til selv de mest beskedne ønsker om hårdt tiltrængte ændringer på skolen i Rådmandsgade, som betjener 500 børn fra den del af Røde Rose, der ligger uden for dispositionsplanens område. Endnu et klart eksempel på, at disse planer allerede længe før deres virkeliggørelse trækker følger efter sig, der berører os alle.

På en direkte forespørgsel om, hvad man havde tænkt sig med Rådmandsgade Skole, svarede Rådmanden for Skoleborgmesteren, at man afventer en skolebørnsprognose, at byens i ndbyggerantal jo iøvrigt var dalende, at det i det hele taget var svært at sige noget om fremtiden - kort sagt en sludder for en sladder.

MEN - skolebørnsprognose eller ej:

-Vi står med 500 børn her og nu, hvis skolegang man åbenbart har tænkt sig at klare efter loddens og trissers og forhåndenværende søms princip.

-Rådmandsgades Skole ligger så centralt som overhovedet muligt i det kvarter, den betjener. Den er frygteligt

rorsomt, og dens udenomsplads for lille, men det er der glimrende muligheder for at råde bod på - endnu. Og i l. Magistratsafdelings skuffer ligger en række forslag til, hvordan det kan gøres. Det skorter bare på viljen i kommunen.

Vi har altså kun os selv at stole på, hvis disse forhold skal ændres til det bedre.

Ved mødet i Medborgerhuset den 7. maj kan vi snakke om, hvordan vi skal bære os ad.

Røg, Støj & Møg

(Trafikplaner i Røde Rose)

PLANEN BETYDER:

- at Mimersgade skal overtage Nørrebrogades trafik og have direkte forbindelse med Godsbaneringen.
- at Ægirsgade skal have direkte forbindelse med Hillerødgade.
- at Godsbaneringen skal gå igennem vores kvarter.
- at gode, tidssvarende huse skal rives ned, og at disse huse indtil da får lov til at forfalde.
- at vi får mere trafik på de gader vi til daglig færdes i, og dermed mere støj og skidt.
- at vores muligheder for at få det godt i Røde Rose, forringes i meget høj grad.

-MERE DETALJERET:

Ægirsgade og dele af Mimersgade er i dag nogle af de tættest bebyggede gader i kvarteret. Det samme gælder området omkring Hohers Plads, Midgårdsgade og Heimdalsgade. Det betyder, at det også bliver mange mennesker, der kommer til at lide under de planer, man vil påtvinge os.

Den foreslåede omlægning af Nørrebrogade ved Nørrebro station betyder godt nok, at det måske bliver mere behageligt at færdes på Nørrebrogade, men også at: Mimersgade skal overtage Nørrebrogades trafik og mere til.

Ægirsgade skal ved en omlægning have forbindelse med Hillerødgade og derigennem med Ndr.Fasanvej, Borups Alle m.m. Den vil få meget mere trafik, da den så bliver direkte forbindelsesvej til Mimersgade og Tagensvej.

Godsbaneringen er foreslået lagt lige uden for vinduer og døre i Heimdalsgade og Midgårdsgade. Det vil få forholdene til at blive som ved den berygtede Bispeengbue samt gøre Mimersgade til områdets forbindelsesmulighed med Godsbaneringen.

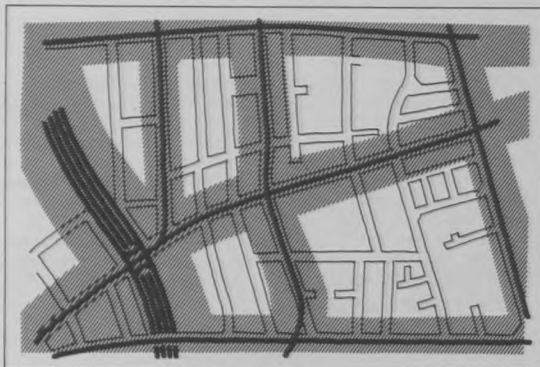
Dette er kun nogle af de trafikale omlægninger, der er foreslået, og de kan selvfølgelig ikke gennemføres uden alvorlige indgreb og gener.

Huse må jævnes med jorden. Det gælder bl.a. husene på hjørnet af Ægirsgade og Nørrebrogade (hvor man vil bygge parkeringshus i stedet) samt husene med lige numre i Heimdalsgade.

-STØJ OG MØG:

Vi kan godt forestille os hvordan Ægirsgade og Mimersgade vil blive med stop- og parkeringsforbud med 2 kørebane i hver retning. Støjen bliver så kraftig, at man ikke engang med lukkede forsatsvinduer vil kunne snakke sammen i en af stuerne mod gaden. Alle ved hvilke gener støj medfører. De planlæggere der har lavet forslaget ved det også, men de bruger kun 6 linier til at omtale problemet i planen! Dette til trods for, at støjen, i de områder Godsbaneringen skal gå igennem, i det meste af tiden, vil svare til larmen i en lufthavn, hvor store propelmaskiner starter og lander uafledigt. Vi kan jo spørge dem, der bor ved Bispeengbuen, hvordan de har det - og så regne med mindst dobbelt så meget trafik på Godsbaneringen.

Dette er selvfølgelig uacceptabelt, og det mener støjeksperten prof. F.Ingerslev også. Det siger han i en undersøgelse som Statens Motorvejskontor bad ham om at lave vedrørende en placering af Ydre Ring (Godsbaneringen). Denne undersøgelse skulle Motorvejskontoret bruge, så de kunne bedømme hvor motorvejen skal ligge også ud fra et støjmessigt synspunkt. Undersøgelsen blev afleveret i november 1971, men det eneste man har brugt den til, i en rapport om Ydre Ring fra januar 1972, er at tage nogle

påne sætninger og bruge dem, så det hele får en anden mening. Rapporten tager overhovedet ikke stilling til, hvad der skal ske med de boligområder, der kommer til at ligge midt i al støjen. De økonomiske overslag vedrørende Godsbaneringen medtager ikke andet end den 1-1,5 mia., det vil koste at bygge selve vejen. Omkostningerne til at mindske støjgenerne er ikke kommet på tale - endnu.

Herudover skal det bemærkes, at de af os, der bor på planens kommende "støj-ø" mellem Godsbaneringen og S-banen, går en usikker fremtid i møde. Man foreslår, at området skal udlægges til butikker og kontorer samt andre offentlige formål, men afgørelsen er skudt ud i en uvis fremtid.

-AT DER MÅ GØRES NOGET!

Nogle politikere prøver ganske vist at berolige os med, at Godsbaneringen og mange af de ting forslaget nævner, ikke bliver til noget, fordi der ikke er råd. De taler i bedste fald mod bedre vidende. Alle erfaringer om lignende ting viser, at sådanne planers følger for vort kvarter bliver, at den fremtidige vedligeholdelse og ud-

bygning af gadenettet kommer til at ske med Godsbaneringen for øje, og at grundejerne, i de berørte områder, får en "god grund" til at lade deres ejendomme forfalde "for de skal jo alligevel rives ned". Begge ting vil til sin tid blive brugt som vægtige argumenter for gennemførelsen af Godsbaneringen og det deraf øgede trafikmareridt i Mimersgade og Ægirsgade.

Der er god grund til at forlange af kommunen, at den hverken laver eller vedtager planer om trafik, uden samtidig at sikre os mod de skadelige følger.

På mødet den 7. maj skal vi vedtage hvad vi skal gøre for at få den foreliggende plan rettet op.

Hvis du er interesseret i at blive løbende orienteret om beboeraktiviteterne til forbedring af forholdene i Røde Rose, herunder oprettelse af flere institutioner for kvarterets børn og unge, gårdsaneringer, kvartersforsamling m.m., så kan du tegne abonnement på

rosenbladet

som udkommer i begyndelsen af hver måned.

Det koster 10 kr for et år, hvis du bor i kvarteret Røde Rose (se omslaget) - og 20 kr udenfor p.g.a. forsendelsesudgiften. Beløbet kan indbetales på Giro nr. 21 85 58, Røde Rose, "rosenbladet", Mimersgade 15, 4.th., 2200 N - eller til redaktionen sammesteds (tlf. Æg 6644).

Slut op!

Tro ikke, at planforslaget kun kan få betydning for "Nissehuen", som planlæggerne - der mestendels ser oppefra og ned på tingene - har kaldt området mellem Mimersgade og Nørrebrogade. Vedtages forslaget i den foreliggende form, får det følger for hele Røde Rose.

RESTEN AF RØDE ROSE RAMMES OGSÅ!

Vi skal holde sammen i Røde Rose. Forslagsstillerne foregøgler os ikke kun at have tilgodeset vore interesser med planen, men også at forslaget kun vedkommer de mennesker, der bor i området mellem Mimersgade og Nørrebrogade.

Begge dele er forkert:

- Hvad betyder det nemlig for resten af Ægirsgade, når planen for "Narrehuen" siger, at gaden skal åbnes for trafikken fra Borups alle til Hilberødgade? En strøm af vogne og strøm af støj ad Ægirsgade til Tagensvej og ad Mimersgade.

- Hvilken betydning får det for børnene i resten af Røde Rose og for Rådmandsgades skole, at planen nøjes med løs snak om en stor ny skole på remisegrunden? Nul bevillinger til vedligeholdelse og udbygning, og høreskader.

- Hvad betyder det, at planen forudsætter Godsbaneringen? At gaderne bliver omlagt til at passe til den, så den til sin tid bliver "uundgåelig".

- Hvad betyder det for resten af Røde Rose, at planen tillader tæt bebyggelse i vore lufthuller uden at sikre legepladser, opholdsarealer og daginstitutioner m.v.? At vi bliver flere mennesker om mindre plads, lys og luft.

- Hvilken betydning får det for resten af kvarteret, at planen foreslår karreer revet ned i stedet for istandsættelse af de eksisterende huse - så vi fortsat kan have noget at bo i, der er til at betale? At det bliver alles lod, hvis reglen ikke bliver ændret.

HVAD SKAL DER SKE PÅ MØDET?

Vi må sikre, at vores kvarter bliver et godt sted at bo. Derfor skal vi forhindre, at planen bliver vedtaget i sin nuværende form.

Til det formål skal der både vedtages en udtalelse til borgerrepræsentationen og dens udvalg samt besluttes, hvordan det hele skal følges op. Vores redegørelse vil blive omdelt til mødet i udkast, og vi foreslår, at den bliver brugt som grundlag for drøftelserne.

Spørgsmålet om, i hvilken udstrækning de enkeltsager, vi har brugt som eksempler i dette blad, skal forfølges, bestemmes af interessen på mødet.

Da mødets resultater skal sammenfattes og måske følges op, skal der også dannes et arbejdsudvalg til formålet, inden vi skilles.

KAN VI FÅ NOGET UD AF DET?

Vi kan ikke vide det. Vi kan kun henvise til, at vi foreløbig har opnået at udvalget har udsat sin behandling.

Vi tror, at vi kan opnå meget ved at stå sammen, stole på egne kræfter og arbejde godt. Erfaringerne fra de grupper, vi kommer fra, tyder på, at der er noget om det, og derfor håber vi at blive mange på mødet d. 7.5. i Medborgerhuset.

LYKKEN ER EN HESTESKO. En stor grund med en lille hesteskofabrik bliver til en stor grund med et 7 etagers hus. På den plads, beboerne skulle have haft til haveanlæg, bygger man et 1 etagers hus, endnu et 7 etagers hus og et 6 etagers. Haven indskrænker sig til en sandkasse til kattene. Baggårdsbyggeri i Rådmandsgade anno 1967. Anno 1973 i Heimdalsgade - Hamletsgade går det ikke bedre. Et betonfrimærke i l.sals højde til ophold for beboerne. Dem i Fenrisgade får ikke engang det - de får en trappe til parkeringskældrens skygge.

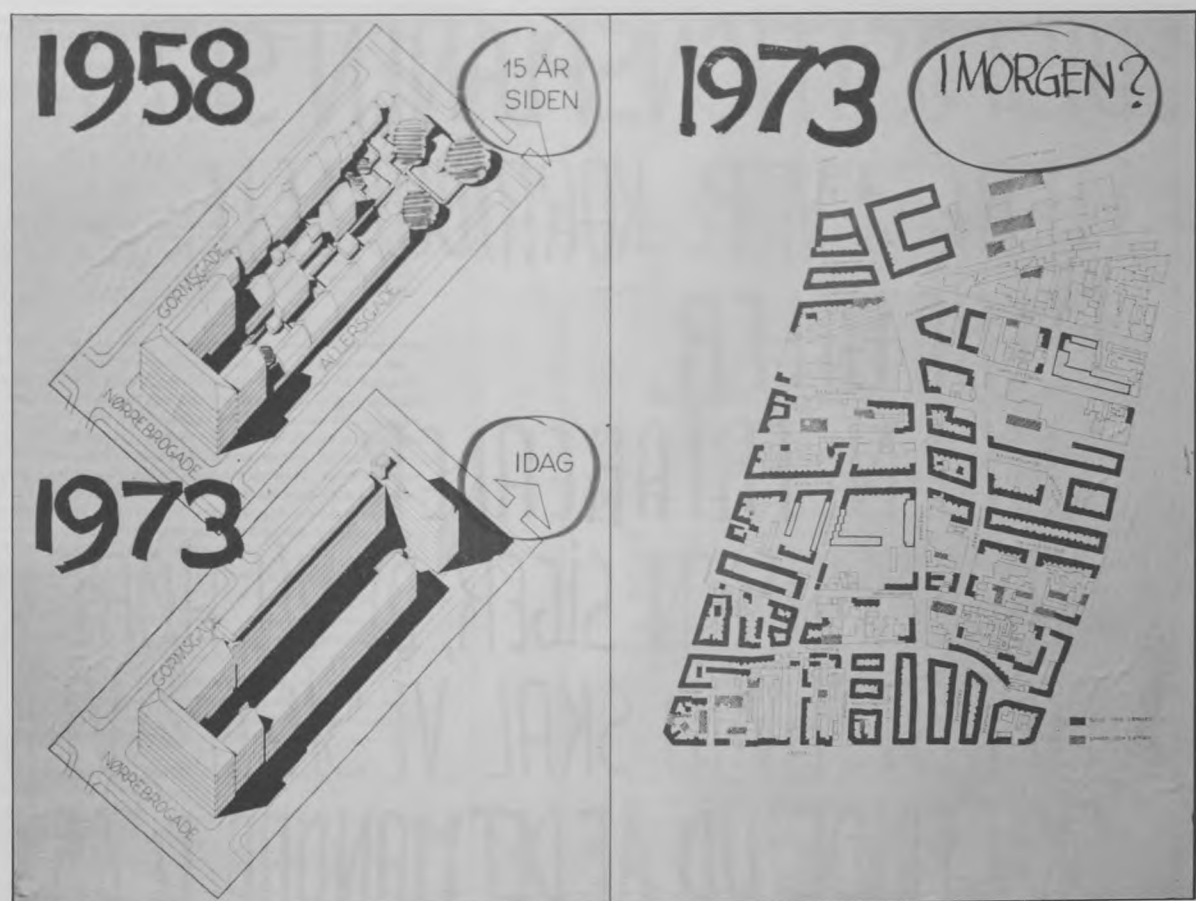
Møde i Medborgerhuset Baldersgade 3 Mandag d. 7. Maj kl. 19.30

TRÆERNE I P.D.LØVS ALLE SKAL FÆLDES. Kommunens plan viser også, at fortorvet skal ødelægges, og der skal indrettes 52 parkeringspladser. I øjeblikket er der god plads til ca 50 biler. Det kan vi selv gøre bedre. I Vølundsgade har beboerne ordnet parkeringsproblemerne ved at lave skråparkering. Vi kan f.eks. gøre det samme.

Planens tekst nævner ikke, at træerne skal fældes, men prøver at smugle det ind på en af de næsten uforståelige arkitekttægninger. Det må vi forhindre - om ikke andet må vi sætte os op i træerne! - Foreløbig kontakt til Beboerforeningen Odin, ved Helle og Henrik Nielsen, P.D.Løvs Alle 1, st.th.

5a

5b

5c

DISPOSITIONSPLANEN SIGER:
 FLERE 1-VÆR. KORRIDORLEJL.,
 FLERE BILER,
 INGEN FRIAREALER,
 MEN KOMMUNEN SIGER, DE VIL HØRE
 PÅ OS! HVAD SKAL VI SIGE? VI
 SKAL FINDE UD AF DET MANDAG D.7.5.

5d

Tagensvej

KOMMUNENS PLAN FOR KVARTERET SKAL FORANDRES
INDEN VEDTAGELSEN.

MØDE MANDAG D. 7.5.73 KL. 19.30 I MEDBORGER-
HUSET, BALDERSGADE 3.

Nørrebrogade

Godebanen

Jagtvej

En gennemgang af kommunens plan for hvordan det skal være at bo her i Røde Rose, viser med al ønskelig tydelighed, at det ikke er for vores, beboernes skyld planen er lavet.

Den siger at trafikken, støjen og luftforureningen bør begrænses, men foreslår at flere gader skal åbnes for mere gennemkørende trafik. Den siger at vi skal have mange børneinstitutioner, men stiller kun forslag om een - til afløsning af en anden. Den siger vi skal have rekreative arealer, men stiller forslag om, at de arealer der kan bruges til det nu, skal bruges til andre ting, og giver os bunden af en gadeskakt i stedet.

Vi har muligheden for, at få lavet om på det. Kommunen venter få en fællesudtalelse fra os i 8 dage til. Det blad der omdeltes i lørdags, Røde Rose 7 var af orienterende karakter. Inden mødet er vi færdige med et udkast til en fællesudtalelse - et supplement til planen. Det vil indeholde forslag til kritik af planen, samt forslag til forbedringer af den, som vi så kan rette i og anmode borgerrepræsentationen og dens udvalg om at følge.

MØD DERFOR OP DEN 7.5 OG GIV DIN MENING TIL KENDE, SÅ VI BLIVER MANGE OM FÆLLESUDTALELSEN OG KRAVENE OM EN BEDRE PLAN FOR RØDE ROSE.

6

 Røde Rose / Den foreløbige kvartersforsamling D. 11.5.73
Thorsgade 7 over gården, 22ac N.

SUPPLEMENT TIL DISPOSITIONSPLANFORSLAGET FOR DAGMARGADEOMRÅDET
YDRE NØRREBRO

Indholdsfortegnelse:

FORHISTORIEN	1
DISPOSITIONSPLANFORSLAGETS ÅRSAG	2
PLANLAGNINGEN AF OMRÅDET I FORHOLD TIL DET ØVRIGE NØRREBRO .	2
OMRÅDET SOM DET SER UD I DAG	2
DISPOSITIONSPLANFORSLAGET:	
Arealanvendelsen, udnyttelsesgraden	3
- , bebyggelsesformen	4
- , Saneringen	6
Institutionsforrytningen, børneinstitutionerne	7
- , skolerne	9
- , legepladser og friarealer	10
Trafikken	11
PLANENS AFGRÆNSNING	12
HOVEDLØS PLANLAGNING?	13
AFSENDERNE	14-24
BILAG 1 vedr. spørgsmål til byplan- og trafikudvalget af 27.2.73.	
BILAG 2 vedr. dispositionsplanforslagets trafikforslag reelle indhold og et eksempel på vore ønsker.	
Bilag 3 vedr. dispositionsplanforslagets henholdsvis Røde Roses udnyttelse og afgrænsning.	

7a

RØDE ROSE / Den foreløbige kvartersforsamling / Thorsgade 7 o.g. 2200N

Til byplan- og trafikudvalget,
Borgerrepræsentationens sekretariat,
Rådhuset,
Rådhuspladsen,
1550 Kbh. V.

Nørrebro d.11.5.1973.

Herved fremsendes supplement til forslag til dispositionsplan for Dagmargadeområdet, hvori vi anmoder udvalget om at foranledige, at borgerrepræsentationen følger neden for sådanne retningslinier og træffer de heraf følgende nødvendige beslutninger, at den herefter sender forslaget til revision i generalplandirektoratet, eller i det mindste foranlediger, at borgerrepræsentationen indsætter nedenstående bestemmelser i planen med de deraf følgende rettelser.

Den 28.9.72 sendte 106 beboere i kvarteret Røde Rose borgerrepræsentationen et brev, hvori vi kritiserede planforslaget og anmodede den om at tilgodese andre af borgernes behov end de trafikale. Vi bad borgerrepræsentationen om del at sende dispositionsplanforslaget tilbage til Generalplandirektoratet med ordentlige retningslinier for, hvad en dispositionsplan skal fastsætte, nemlig bl.a. normer for afstanden fra hjem til daginstitution, skole, legeplads, grønt område, bibliotek, posthus osv., del at bestemme, at skoledistriktsgrænser, institutionsoplades grænser, biblioteksoplades grænser, socialkontorers distrikter, roder, valgdistrikter osv. skal være sammenfaldende og ikke gå på kryds og tværs som nu, del at sætte arbejdet hermed i gang, så byen bliver nem at administrere og god at bo i.

Borgerrepræsentationen sendte blot vores brev og planforslaget i udvalg.

Den 10.1.73. sendte vi så byplan- og trafikudvalget et brev, hvor vi gjorde rede for nogle af de uoverensstemmelser, der er mellem planens udtalte hensigter og dens forslag, og hvor vi lovede udvalget et supplement til dispositionsplanforslaget.

Den 27.2.73. fik vi lov at tale til udvalget og overrakte det samtidig en række skriftlige spørgsmål. Disse drejede sig bl.a. om muligheden for at gennemføre andre tænkelige løsninger end dem, planen peger på (bilag 1).

Vi har ikke fået svar på disse spørgsmål, og har derfor måttet gøre supplementet færdig uden at kende svarene.

Vi takker udvalget for, at det har udsat færdigbehandlingen af planforslaget for at afvente vores supplement.

7b

2.

FORSLAG TIL FORBEDRING AF DISPOSITIONSPLANEN.

ÅRSAGEN TIL DISPOSITIONSPLANFORSLAGET.

På første side i dispositionsplanforslaget anføres, at der for Dagmargades vedkommende foreligger to byggesøskner: det nu påbegyndte byggeri på begge sider af gaden - Husted Andersen og Beje Nielsens mødest og O.J.Nielsens mod vest - samt for remisegrunden ønsket om en skole.

Anden begrundelse for at gøre dette område til genstand for planlægning anføres ikke. Det er vores indtryk, at dette område er valgt på grund af disse tilfældige byggesøskner, og at afgrænsningen af området er lige så tilfældig.

PLANLØSNINGEN AF OMRÅDET I FORHOLD TIL DET ØVRIGE NØRREBRO.

Det er den planlagte Godebanering, der betinger forslaget til trafikken i Dagmargadeområdet og valget af området omkring Nørrebro station til cityafsløst center. Dette vil medføre et stærkt pres på gadenettet.

Det tilsigtes at gøre Dagmargade til bilfri gade, men det hjælper ikke på situationen i de øvrige gader. Nørrebrugade vil blive hovedfærdselsåre fra Godebaneringen til hele Nørrebro, og Mimeragade vil aftage store dele af trafikken til ydre Nørrebro og Østerbro, og Agiragade vil blive en vigtig tværgående trafikåre.

Planen fremsætter ønsket om, at det "kunne tages særlige støjmessige hensyn" (s.39), men dette ønske er netop kun et ønske. Vedtages dispositionsplanforslaget, vil vores kvarter i langt højere grad end i dag blive et udbygget støjhelvede. Trafikken vil sønderdele kvarteret og ødelægge det som boligmiljø, stik imod, hvad planen tilsigter.

OMRÅDET SOM DET SER UD I DAG.

Det område, der dækkes af dispositionsplanforslaget, lå indtil for ti år siden som et delvis åbent område i Nørrebro med frie arealer med små værksteder og garager mellem de fæmteages boligblokke fra Århundredeskiftet.

For godt fem år siden blev karreen Gormgade - Allersgade udbygget

7c

med store syv- og fireetages blokke med altangange.

D. 5.10.72., samme dag som dispositionsplanforslaget første gang blev forelagt i borgerrepræsentationen, begyndte udgravningen til Husted Andersens byggeri mellem Dagmarsgade og Mimersgade. I dag er grunden fuldt udstøbt.

Over for mellem Dagmarsgade og Thyrsagade er O.J.Nielsens byggeri nået op i 2.sals højde.

I Allersgade, på den eneste tomme grund i kvarterets tættest bebyggede karre, Allersgade - Thoragade, er der givet byggetilladelse til et seksetages højt korridorhus med ensidige værelses lejligheder, hvoraf halvdelen vender mod nord.

Alle disse byggerier er planlagt og delvis eller helt fuldenet på arealer, der før havde lav, gammel bebyggelse eller var dækket af græs. De rummer hovedsagelig 1½ værelses lejligheder uden selvstændigt køkken.

DISPOSITIONSPLANFORSLAGET.

I. Arealanvendelsen

a. Udnyttelsesgrad

I sammenfatningen s. 38 forudsættes den maksimale udnyttelsesgrad ved fremtidige byggesager ikke at måtte overstige 1,25. Denne udnyttelsesgrad er dobbelt så høj som den, der er tilladt i de nye yderkvarterer.

Det byggeri, der er tilendebragt i de sidste ti år, og det, der er i gang nu, har en udnyttelsesgrad for karreerne på omkring 1,80. Skitsen over udnyttelsesgraderne (fig.16 s.44) er ikke korrekt for disse karreers vedkommende. Samtidig med, at magistraten har arbejdet med dispositionsplanen har den givet byggetilladelser med udnyttelsesgrader, der ligger langt over, hvad forslaget forudsætter.

Den samlede anførte udnyttelsesgrad, der er anført som 1,4 (fig.16, s.44) er alene opnået ved, at remlisegrunden fremtræder som ubebygget, og ved ikke at regne de projekterede parkeringshuse med. Skitsen er aldeles vildledende.

Det er godt, at dispositionsplanforslaget regner med, at institutionsarealer skal stige, mens bolig- og erhvervsarealer skal falde så meget, at det samlede etageareal falder (s.39) og dermed udnyttelsesgraden (s.38). Det er godt, at dispositionsplanforslaget regner med, at her skal bo færre mennesker (s.39).

Men det er skidt, at der ikke er gjort rede for, hvordan planens beregninger er fremkommet. Det er skidt, at 1. etape af planen slet bekræfter to igangværende boligbyggerier, der dels betyder en udnyttelse af de pågældende karreer på omkring 1,8, dels betyder mindst 3-500 nye beboere i området, og at den bestemmer køb af to lavt udnyttede grunde i Bragesgade, hvor der i øjeblikket ikke bor mennesker, til bebyggelse med bl.a. plejehjem og beskyttede boliger i tre etager (s.60, 61). Det er skidt, at magistraten må tillade overskridelse af udnyttelsesgraden med op til 30% på et så spinkelt grundlag som "når den skønner det rimeligt" (s.38).

I stedet for at sikre en lavere udnyttelse og færre beboere, måker planforslaget således en højere udnyttelse og flere beboere.

Derfor anmoder vi udvalget om at vedtage følgende indstilling til borgerrepræsentationen:

1. Dispositionsplanen skal sikre, at såvel lavt udnyttede som højt udnyttede grunde ikke bebygges uden at mindst et tilsvarende antal etager fjernes.
2. Der skal udarbejdes præcise retningslinier for, hvornår magistraten må tillade overskridelse af grænsen for grundudnyttelsen. Eller indsætte følgende bestemmelse i planforslaget:
3. Som første led i gennemførelsen af dispositionsplanen udarbejdes byplanvedtægter, der sikrer, at nybebyggelse i en karre ikke kan ske såfremt det vil bringe udnyttelsesgraden i denne op over 1,25.

b. Bebyggelsesform

Ifølge planen skal området bibeholdes som overvejende boligområde (s.38), og bebyggelsen baseres på den nuværende karrestruktur.

Sluttet randbebyggelse giver den mest effektive udnyttelse af et givet areal, og jo mindre karreerne er, jo højere er udnyttelsen ved samme etagehøjde.

På planchen s. 23 vises karreen mellem Odinsgade og Nørrebrogade opdelt i tre dele af nogle bilfri gader.

Karreen Thoragade - Allersgade er på fig. 16 s. 44 delt til to karreer med randbebyggelse efter sanering.

Karreen Rådmandsgade - Dagmarsgade - Ågirsagade - Mimersgade er ved den planlagte vejføring parallelt med Rådmandsgade blevet delt i to, hvoraf den nordlige karre langs Ågirsagade får en udnyttelsesgrad på nær ved 1,85, når Husted Andersens byggeri er færdigt.

Den oprindelige karre Gormgade - Ågirsagade bliver ved Thyrsagades gennembyrning til to karreer, og af disse er den østlige allerede nu udbygget med huse, der, når de fuldendes med sjette etage, vil give en udnyttelsesgrad på nær ved 1,85.

En tilsvarende deling skal efter planen ske i karreen Bragesgade - Mimersgade - Baldersgade - Nørrebrogade.

Den tætte karrebebyggelse, som dispositionsplanforslaget anbefaler, og som er så dominerende i det københavnske bybillede, er omtrent den mest ensformige og triste form for byggeri, der gives. Karreen Gormgade - Allersgade er et afskrækkende eksempel fra nyeste tid. I Guldbergs Have har vi et velgørende eksempel på, hvordan man i begyndelsen af trediveerne reagerede på den form for bebyggelse. I stedet for sluttet randbebyggelse lavede man stokke med havearealer og fri passage imellem.

Dispositionsplanforslaget giver ingen begrundelse for, hvorfor man foretrækker den sluttete randbebyggelse, og fig. 16 med skitsen over fremtidens bebyggelse er uden alternativ i planen.

Dispositionsplanen regner med en hus højde på 5 etager ved nybyggeri. Det ny byggeri ved Gormgade er på 7 etager. O.J.Nielsens lange Thyrsagade er på 6. Husted Andersens er "kun" på 5, men til gengæld er husdybden på det største af husene 19 meter, hvilket giver en meget stor udnyttelse. Hertil kommer, at lejlighederne bliver smalle og dybe, og på grund af ensidigheden også mørke. Byggedybdens er mindst lige så vigtig som byggehøjden.

Hvis de planlagte karreer skal bebygges med sædvanlig højde (5 etager) og dybde, bliver det nødvendigt for magistraten at tillade, at udnyttelsesgraden på 1,25 øges med 30% op til den nuværende gennemsnitlige udnyttelsesgrad på 1,6 ved ethvert byggeri.

Det er godt, at fornyelsen skal ske på grundlag af den nuværende gadeføring (karrestruktur) (s.38). Det er godt, at der er sat en grænse for, hvor højt, der må bygges (s.39).

Men det er skidt, at bebyggelsesplanerne og trafikplanerne viser en række karreer, som i fremtiden deles midt over af nye gader. Det er skidt, at planen ikke anviser andet end sluttet randbebyggelse. Det er skidt, at planforslaget ikke giver nogen anvisning på, hvordan den ønskede overgrænse for byggehøjde og grundudnyttelse skal sikres.

Følgen er en højere grundudnyttelse i stedet for den lovede lavere.

Derfor anmoder vi udvalget om at vedtage følgende indstilling til

borgerrepræsentationen:

1. Dispositionsplanen skal sikre, at eksisterende karreer (områder afgrænset af gader) ikke deles midt over.
2. Der skal udarbejdes byplanvedtægter, der sikrer en varieret bebyggelse med lys til alle lejlighederne.
3. Der skal fastsættes en højeste grænse for husdybden.
4. Eller indsætte følgende bestemmelse i planforslaget:
5. Der skal udarbejdes byplanvedtægter, der hindrer udvidelse af gadearealer og hindrer øget udnyttelse ved deling af bestående karreer.

c. Sanering

Borgerrepræsentationen har vedtaget en saneringsplan for nogle gamle huse i Rådmandsgade og tilstødende gader. De rummer ca 80 lejligheder.

De lavt udnyttede grunde med småindustri og garager, som kunne være blevet kvarterets åndehuller, er efterhånden udbygget eller under udbygning med store boligblokke. Mens de gamle højt- og tæt bebyggede boligområder stadig står fuldt intakt. Ved udbygning af de ubebyggede områder bliver kvarteret dag for dag stadig mere udnyttet.

Dispositionsplanen fremmer denne udvikling. På fig.16 er en række lavt bebyggede områder i Rådmandsgade, Baldersgade og Bragesgade fuldt udbygget.

De nybyggede lejligheder, og de lejligheder, der er under opførelse, har gennemsnitligt færre værelser end den gamle boligmasse i kvarteret. Ud fra denne iagttagelse er en total sanering, som den fremstilles for karreen Allersgade - Thoragade, ikke en fordel for beboerne. Erstatningen for de eksisterende boliger bliver små bitte lejligheder, der ikke er til at betale for penge. En delvis sanering, med nedlæggelse af nogle af husene, modernisering af de øvrige, evt. med sammenlægning af lejligheder, og anlæg af grønne gårde ind imellem er både billigere og bedre for alle.

Så længe magistraten rundhåndet dispenserer fra kravet om selvstændigt køkken og gennemføringsmulighed, gør den det muligt for bygherrerne at opføre huse med mange små lejligheder.

Ifølge dispositionsplanen er der ca 3000 lejligheder i området (s.27). Planen antager, at der i 1985 vil være 2400 lejligheder, der er over 100 år gamle (s.39). Dette stemmer ikke med kortet s. 28 og de faktiske forhold, idet der højst kan være tale om 650. Den regner med, at der i 1985 vil være 500 boliger, der er under 15 år gamle. I øjeblikket er der ca 320 under opførelse. Der findes allerede ca 60 lejligheder, der er opført efter 1970. Der kan altså bygges ca 120 lej-

7.

ligheder yderligere. Planen siger intet om det forventede samlede antal boliger i 1985. Den siger m.a.o. intet om, hvor mange boliger, der skal saneres, og giver ingen sikkerhed for, at der faktisk vil ske en udbygning. Alligevel regner planen med en nedsettelse af det eksisterende boligetageareal fra 193.000 m² til 159.000 m². Hvis vi lægger et skønnet antal etagem² for de 500 nye lejligheder på ca. 25.000 m² til det eksisterende antal m², skal der fjernes over 1000 boliger for at opnå den planlagte nedsettelse - 1/3 af områdets lejligheder! Og det giver planen os ingen grund til at tro på.

Det er godt, at der skal saneres og tyndes ud (s.42 og 38). Men det er skidt, at planforslaget ikke følger det op med bestemmelser om, hvordan det skal ske og i hvilken rækkefølge. Det er skidt, at planen ikke regner med færre lejligheder i 1985. Det er skidt, at planen intet siger om konkrete gårdrydninger og om sammenlægning af gårde, end ikke hvor gammelt byggeri kommer til at ligge og ad nyt.

Planens talberegninger kan kun være beregnet på at forvirre befolkningen. I stedet for at sikre udbygning af bebyggelsen medfører planen både en udbygning og forslumning af området.

Derfor anmoder vi udvalget om at vedtage følgende indstilling til borgerrepræsentationen:

8. Dispositionsplanen skal anvise, hvor der bør saneres, og hvordan den fremtidige anvendelse og udnyttelse af sanerede karreer skal være, samt bestemme, at der skal udarbejdes en tidsfølgeplan for fornyelsen.
 9. Dispositionsplanen skal sikre, at der laves fælles rummelige, bilfri og grønne gårde for det gamle og ny byggeri i en karre.
- eller indsætte følgende bestemmelser i planforslaget:
10. Der skal udarbejdes en tidsfølgeplan for fornyelsen af området.
 11. Ved byplanvedtagter skal det sikres, at der ved nybyggeri tilvejebringes fælles bilfri opholdsareal for såvel det eksisterende som det ny byggeri efter normer for forholdet mellem friareal og hhv. beboerantal og etagem²-tal.

II. INSTITUTIONSPROBLEMER.

a. Børneinstitutioner

Det anføres s. 12, at den store andel af gamle mennesker i ydre

8.

Nørrebro kan medføre en stor udskiftning af mange beboere med deraf følgende forøget pres på børneinstitutionerne i området.

Endvidere regner man med, at aldersfordelingen i det ny byggeri vil være som i de små lejligheder opført i 1960'erne (s.39). Der regnes altså med et øget antal børn i kvarteret i fremtiden, og samtidig konstateres det, at der allerede nu mangler mange daginstitutionspladser (s.32).

Ser man på fig. 16 s.44 er der en overraskelse af børne- og ungdomsinstitutioner. Men planen siger intet om, at de faktisk skal oprettes. Konkret udlægges kun en midlertidig børneinstitution på den tidligere a/s Bardinges grund i Rådmandsgade.

Det er muligt at stille krav til nybyggeri og få dem indfriet: Planen fastsætter, at afstanden til nærmeste parkeringsplads ikke må overstige 50 meter og til parkeringsanlæg 100 meter.

En lignende norm kan og bør fastsættes for, hvor langt der højst må være mellem bolig og børneinstitutioner, skoler m.v.

I redegørelsen for forholdene i området "formodes" det, at institutionerne i området modtager børn fra andre dele af Ydre Nørrebro (s.32) - Det forholder sig faktisk sådan, at de endog modtager børn, der har stuet på Ryesgades ventelister.

Det er godt, at planforslaget søger at fastsætte, hvor mange daginstitutionspladser, der skal være i forhold til antallet af børn i området (s.40). Det er godt, at området fremover skal være selvforsynende med børneinstitutioner (s.40).

Men det er skidt, at planen faktisk kun træffer bestemmelse om indretning af børneinstitutioner ét sted - Rådmandsgade (s.60), og at disse endog er midlertidige og blot skal erstatte de midlertidige institutioner i Baldersgade (s.57).

Det er ud til, at opgørelsen over institutionsbehovet bringes for sjovs skyld, da planen ikke anviser midler til udlæg af arealer til de hårdt tiltrængte institutioner.

Derfor anmoder vi udvalget om at vedtage følgende indstilling til borgerrepræsentationen:

12. Der skal fastsættes normer for, hvor langt der højst må være fra bolig til børneinstitution, således, at der kan fastsættes fornuftige grænser for institutionsoplande, og således, at behovet i de enkelte kvarterer kan gøres op.
13. Dispositionsplanen skal sikre, at der bliver udlagt tilstrækkeligt

7h

7i

9.

areal til børneinstitutioner i overensstemmelse med opgørelsen af områdets aktuelle og fremtidige behov.

eller indsætte følgende bestemmelser i planforslaget:

14. Der må ikke være mere end ... meter mellem bolig og børneinstitutioner.
15. Det skal bestemmes ved byplanvedtagter, at der i forbindelse med nybyggeri skal afsættes areal til de nødvendige børneinstitutioner.

b. Skoler

For øjeblikket rummer den gamle remise fortreffelige sportshaller og fritidsarealer efter lokalrådets initiativ. På denne grund ønsker magistratens første afdeling ifølge dispositionsplanen at opføre en skole.

Remisegrunden egner sig dårligt som areal for den projekterede skole. Godsbaneringen vil gøre mindst halvdelen af arealet uanvendeligt på grund af støj og stank, og endvidere er det dårligt at placere en skole i kvarterets periferi.

Rådmandsgades skole har en god placering i kvarteret men er stærkt foreømt. Det havde været rimeligt at anvende f.eks. Husted Andersens grund til udbygning af skolen.

Som det er nu, forfalder de eksisterende skolebygninger, fordi forbringerer udskydes under henvisning til den projekterede skole.

Det er godt, at der er tænkt på forbedring af skoleforholdene (s.13). Men det er skidt, at planen intet siger om, hvilket distrikt en skole på remisegrunden skal hente børn fra. Det er skidt, at planen anbringer skolen på det eneste areal, der for tiden rummer noget rekreativt, og som efter planen vil blive et støjhelvede, hvis Godsbaneringen kommer.

Planen bidrager ikke til nogen forbedring af skoleforholdene.

Derfor anmoder vi udvalget om at vedtage følgende indstilling til borgerrepræsentationen:

15. Remisearealet skal bevares til rekreativ formål, og areal til skolen skal erhverves andetsteds i kvarteret, jfr. pk. 17.
17. På samme måde som for parkeringspladser og børneinstitutioner skal der fastsættes normer for afstand mellem bolig og skole, således at behovet for skoler i det enkelte kvarter kan opgøres, og således at en vurdering af disse forhold kan lægges til grund for valg

10.

af det sted, hvor skolen bør ligge.

eller indsætte følgende bestemmelser i planforslaget:

18. Der skal udlægges areal til udvidelse af Rådmandsgades skole på matr. nr.

c. Legepladser og friarealer iøvrigt.

Der er i planen nævnt to midlertidige legepladser på Bardinges tidligere grund og remisegrunden (s.32 og 60). Der er og så nævnt en legeplads i Odinsgade (s.61), men den mangler på oversigten over områdets fremtidige indretning.

Trods det, at der endnu er lavt udnyttede grunde tilbage, er der ikke udlagt noget grønt område, boldbaner o.l.

Planen foreslår, at Dagmargade ved omdannelse til gågade kan gøre det ud for rekreativt område. Med de femetages huse på hver side af gaden bliver der ikke megen rekreation at hente der. Da gågaderne ligger i udpræget boligområde, rummer de heller ikke andre tillokkelser. Forslaget er kun en tilsyneladende forbedring af kvarteret.

Planens forudsætning om, at vi kan bruge Nørrebroparken, holder ikke stik. Ingen børn går så langt. De mange penge til fodgærgertunneller bør bruges til rekreative arealer i kvarteret.

Det er godt, at der er tænkt på legepladser og rekreative arealer. Men det er skidt, at der ikke udlægges nogen.

Planen sikrer hverken bedre opholds- eller legemuligheder.

Derfor anmoder vi udvalget om at vedtage følgende indstilling til borgerrepræsentationen:

19. Der skal fastsættes en norm for afstand mellem bolig og henholdsvis nærlegeplads, kvarterslegeplads, og grønne områder (se f.eks. SBI-publikation nr 11), der sikrer, at det enkelte kvarters behov kan gøres op og lægges til grund for anlæggenes placering.
 20. Der skal udlægges de fornødne arealer til kvarterslegepladser og grønne områder til brug for større dele af kvarterets beboere.
- eller indsætte følgende bestemmelser i planforslaget:
21. Der skal ved byplanvedtagter udlægges areal til grønne områder og kvarterslegepladser til brug for større dele af kvarterets beboere.

7j

7k

III. TRAFIK.

Mimersgade og Agirgade er vist og omtalt som kvartergader, og Nørrebrogade er foreslået nedklassificeret til kvartergade, dvs. gade forbeholdt lokal trafik og kollektiv trafik (s.45). Trods dette viser planen, at Mimersgade med udretning til Frederikssundsvej ved Nørrebro station (s.23) vil komme til at fungere som stærkt belastet gennemkørselsgade for en overvejende del af den trafik, der i dag betjenes af Nørrebrogade.

Det samme gælder for Agirgade, der ved udretning til Hillerødgade lettere kan betjene den tværgående trafik fra andre områder midt gennem kvarteret.

Hvis Godsbaneringen gennemtrumfes, kan kvarteret ikke opretholdes som overvejende boligområde som forudsat i planen (s.38).

Hvis Mimersgade og Nørrebrogade tilsluttes Godsbaneringen (s.450 fig. 17), kommer de til at fungere som distriktagader, dvs. gennemkørselsgader med mere trafik, larm og os. En anden og bedre løsning, både støjssigt og forureningssigt, - hvis Godsbaneringen opretholdes - er kun at tilslutte Tagensvej til den, sådan som det er foreslået i linievalsrapportens type 2.

Det er godt, at Nørrebrogade skal forbeholdes lokal og kollektiv trafik. Det er godt, at Agirgade og Mimersgade skal bevares som kvartergader (s.45). Det er godt, at biltrafik skal skilles fra cykeltrafik og gangtrafik (s.38). Det er godt, at det findes "enskeligt, om der kunne tages særlige støjssigt hensyn". Det er godt, at der er tænkt på parkeringsforholdene.

Men det er skidt, at planen forudsætter Godsbaneringen. Og det er skidt, at den vælger den tilslutning til kvarterets gader, som gør kvartergaderne Nørrebrogade, Mimersgade og Agirgade til distriktagader. Det er skidt, at Mimersgade og Agirgade skal rettes ud. Det er skidt, at der ikke gives nogen anvisning på, hvordan støjen kan begrænses. Det er skidt, at en del af løsningen på parkeringsproblemet er parkeringshuse (s.47), der anbringes i forbindelse med boligbebyggelse, som derved påføres ekstra megen støj- og luftforurening. Det er skidt, at parkeringsarealet regnes med i det ubebyggede areal, og tæller som friareal, selv om det er umuligt at opholde sig på for andre end biler.

I stedet for at sikre en virkelig trafiksanering bevirker planen, at kvartergader bliver distriktagader, og at området deles op i endnu

mere tilfældige dele. (bilag 2)

Derfor anmoder vi udvalget om at vedtage følgende indstilling til borgerrepræsentationen: eller indvænte følgende bestemmelse i forslaget:

22. Nørrebrogade, Mimersgade og Agirgade skal fastlægges som kvartergader, der betjener lokal fordelingstrafik samt gennemkørende kollektiv trafik ved hjælp af ensrettede gader eller sløjfer.

PLANENS BEGRÆNSNING.

Dagsmarsgadeområdet er som tidligere nævnt et helt tilfældigt udsnit af byen. Det er Røde Rose, kvarteret mellem Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og godsbanetrækket ikke. Det er et kvarter. Det er velafgrænset og opleves som sådan ved, at disse gader er grænser for vores daglige farten. Vi handler f.eks. ikke så ofte på den anden side af Nørrebrogade. Det omfatter ca. 7.300 husstande og ca. 15.000 mennesker. Det er ca. 1/2 km² stort. Det svarer til en mellemstor provinsby.

Røde Rose er et eksempel på en passende bynæthed, administrativt overkommelig, svarende til normerne for valgenhed, park, sportsanlæg, socialcenter, bibliotek, posthus, samt af en hensigtsmæssig udstrækning for placering af skoler, daginstitutioner etc. for kvarterets beboere.

Det tjener både beboernes og administrations interessener, at dispositionsplaner udarbejdes for sådanne sammenhængende enheder som vort kvarter; og det er en afgørende mangel ved den foreliggende, at den kun omfatter et villakrigit udsnit.

Mens store dele af Dagsmarsgadeområdet er udbygget, rummer resten af vort kvarter endnu relativt frie arealer, selv om også udnyttelsen her - i form af baghus-byggeriet i Rådmandsgade og storbyggeriet i Penrisgade - Heimdalgade- er varsel om fremtiden.

Det er skidt, at planen ikke hviler på grundige overvejelser over den mest hensigtsmæssige udstrækning af et kvarter.

Foresøgelsen er en følge af, at borgerrepræsentanterne ikke har fastsat normer, der giver planlæggerne mulighed for at konkretisere planens udtalte hensigter.

Derfor anmoder vi udvalget om at vedtage følgende indstilling til borgerrepræsentationen:

23. Der skal iværksættes arbejde med henblik på omlægning af de administrative grænser, så de bliver sammenfaldende og således, at byen kommer til at bestå af velafgrænsede enheder med 10-15.000 mennesker.

24. Dispositionsplanforslaget for Dagsmarsgadeområdet skal revideres i overensstemmelse med supplementet og udstrækkes til hele Røde Rose. (bilag 3).

HOVEDLØS PLANLØSNING?

Hvis udvalget og borgerrepræsentationen ikke forstår alvoren af vores kritik og følger vores anmodninger, bliver vedtagelsen af dispositionsplanen lige så grotesk som byplanvedtægten for karreen Mimersgade - Rådmandsgade - Dagsmarsgade - Agirgade, hvor alle dispositioner var truffet og den stærkt tilladelige udnyttelsesgrad overskredet, uden at det var udtrykt i forslaget, da det blev behandlet i borgerrepræsentationen d.25.1.73.

For den del af karreen, som kommunen ejer, stilles overhovedet ingen krav eller begrænsninger, bortset fra en bestemmelse om anvendelse til sociale formål.

Bag reguleret giver byplanvedtægten indtryk af, at kommunen har taget de første formularer frem af skuffen og sat den sammen uden anden hensigt end at opfylde byherrernes ønsker om den stærkt mulige udnyttelse.

Der var ingen plan i byplanvedtægten: den del af karreen, som allerede er boligområde, udlægges til boligområde, hvorefter det siges, at "bestemmelser om bebyggelsens beliggenhed og udstrækning på grundene om formodent vil blive fastsat i en supplerende byplanvedtægt". Herudover træffes der ingen konkrete bestemmelser med hensyn til den del af karreen, som kommunen skal sanere: "bestemmelser om bebyggelsens beliggenhed og udstrækning på grundene vil om formodent blive fastsat i en supplerende byplanvedtægt".

Hvis borgerrepræsentationens medlemmer vedtager dispositionsplanforslaget i den foreliggende form, demonstrerer de deres manglende vilje til at varetage vores, beboernes, interesser.

Med venlig hilsen:

NIELS ERIC ARDRESEN	THORSGADE 11 III TH 126599
MARIAN ANDERSEN	THORSGADE 11 III TH 126 8199
Anne Marie (Madson)	Thorsgade 11 4H
Gudfred Mathiasen	Thorsgade 11 II TH.
Olavin Rasmussen	Thorsgade 11 5H
FINN KJELLER LARSEN	THORSGADE 15 SI TH
Peter Bødtker	Thorsgade 27 4H
K. Ravnkilde Laurson	Thorsgade 27 7TH
Stanne Madson	Thorsgade 3 1. Et.
for Rasmussen	Thorsgade 3 1. Et.
Thorsgade 3 2TH	
Annie-Ann Sørensen	Thorsgade 7 4H
Jens P. Petersen	Thorsgade 7
Frank Nielsen	Thorsgade 9 1. Et.
Inge-bise Mikkelsen	— " —
Solvej Nielsen	Thorsgade 9, 1. Et.
Steen Nielsen	Thorsgade 9 1. Et.
Luis Strampfeldt	Thorsgade 9 3. Et.
Gert Strampfeldt	— " —
Polvig Hoffmann	Thorsgade 9 4. Et.
Carsten P. Rasmussen	Thorsgade 13 1. Et.
Grete B. Jensen	Thorsgade 13 2. Et.
Karin Wiedel	Thorsgade 13 1. Et.
Ann-Lise	Thorsgade 13 5. Et.

G. Lwiige	P. D. Løvs Alle 3 310
Lillegj. Jensen	P. D. Løvs Alle 1 2 46
Benny Jensen	P. D. Løvs Alle 1 1 16
Kelle Nielsen	P. D. Løvs Alle 1 1 16
Herrich Nielsen	P. D. Løvs Alle 1 1 16
Michael Korbørnsgaard	Jagtvej 109 B d. M. TR. 4876
Carl Andersen	Jagtvej 109 B I A
Anna Thomsen	Salme 109 D
Kirsten Tiel Larsen	Jagtvej 109 B 240 FEG 220
Niels Jørgen Grand	Fæstevj 109 B
Gertrud Pedersen	Jagtvej 109 B 140
Preben Fri. Løden	Jagtvej 109 C 400
Elsebeth Nielsen	Jagtvej 109 C 460
Arne Thomsen	Jagtvej 109 B d. M.
Lena Hansen	Jagtvej 109 III 100
E. H. Hansen	Jagtvej 109 III 100
Anna Thomsen	Jagtvej 109 III 100
Paula Fryg	Jagtvej 109 III 100
Selma Thomsen	Jagtvej 109 III 100
B. Hansen	Jagtvej 109 III 100
K. Thomsen	Jagtvej 109 III 100
KARL WINTHER PEDERSEN	Jagtvej 109 G FEG 4866
Dorte Bernhoj	Jagtvej 109 G FEG 4866
J. Pedersen	" " " 6710

Bent Sørensen	Nørrebrogade 156 B 2
Sten Th. Jensen	Jagtvej 109 F 100
Mogens Th. Rasmussen	Jagtvej 109 F 100
Klaus Thomsen	Jagtvej 109 F 100
Olaf Sørensen	Jagtvej 109 F 100
Knut Thomsen	Jagtvej 109 F 100
Grethe Thomsen	Jagtvej 109 F 100
Preben Thomsen	Jagtvej 109 F 100
Carl Thomsen	Jagtvej 109 F 100
Ellen Thomsen	Jagtvej 109 F 100
Signe Thomsen	Jagtvej 109 F 100

Vedlagt: Bilag 1 vedr. spørgsmål til byplan- & trafikudvalget af 27.2.73.
 Bilag 2 vedr. dispositionsplanforslagets trafikforslag og vore ønsker.
 Bilag 3 vedr. dispositionsplanforslagets henholdsvis Rede Roses udnyttelse og afgrensning.

7y

7z

Til byplan- og trafikudvalget. *Kopi/27.2.73.*

Spørgsmål og henstillinger vedr. "Forslag til dispositionsplan for Dagmargade-kvarteret".

Trafik:

- Kan Hillereds-gades forlængelse gennem kvarteret ske gennem Haldergade?
- Eller bedre over de lavt udnyttede arealer langs Farungade og videre ad Bragegade?
- Eller endnu bedre over de lavt udnyttede arealer langs Farungade og videre nord om remiseområdet og videre ad Hæletagade?
- Kan Nørrebrogade lukkes for gennemkørende trafik?
- Kan Mimarsgade lukkes for gennemkørende trafik og alligevel fungere som kvartergade?
- Kan den kollektive trafik følge Nørrebrogade og Mimarsgade, selvom disse lukkes for gennemkørende biltrafik?
- Kan p-husene placeres som støjskærm langs dele af Jagtvejen og langs dele af Hillereds-gades forlængelse gennem kvarteret?

Boliger og arbejdspladser:

- Kan der tilrettelægges en tidsfølge i dispositionsplanen, så de lavt udnyttede karreer ikke udbygges kraftigere før end udtynding, gærdrydning o.a. fornyelse er gennemført for de tæt bebyggede karreer?
- Kan der udarbejdes en vejledende bebyggelsesplan, der ikke bygger på karre-princippet?
- Kan ikke-forurenede, boligorienterede arbejdspladser i industri og service bevares eller placeres indenfor planområdet?

Fritidsarealer og institutioner:

- Kan remiseområdet udlægges til et sammenhængende, offentligt rekreativt areal?
- Kan skolen placeres på arealet Agirsgade-Mimarsgade-Rådmandsgade-Dagmargade?
- Kan skolen placeres på det lavt udnyttede areal i karreen Thorsgade-Odinggade-Jagtvej-Nørrebrogade?

Vi er ved at supplere planforslaget. Det kræver tid at føre arbejdet til ende, og udvalget skal både have tid til at behandle forslaget og vort supplement.

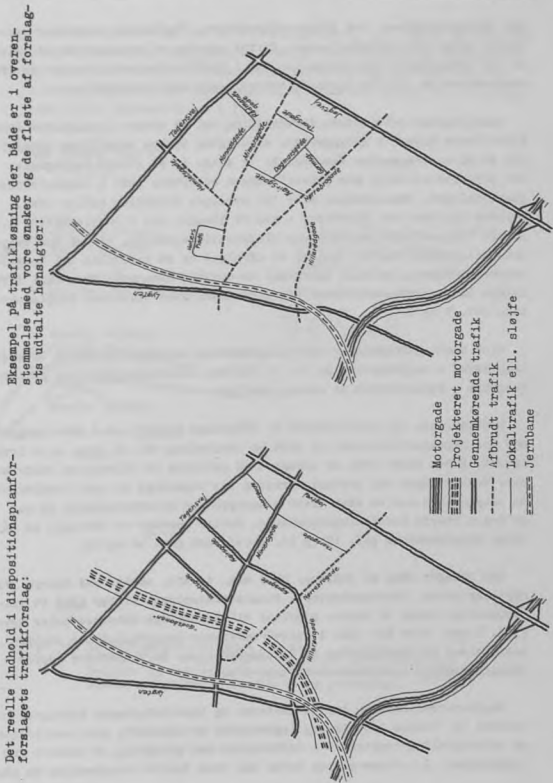
Hvis der i mellemtiden dukker byggesøsker op i området, kan byplanlovens oplysningsbestemmelser (§ 9) tages i anvendelse. Planforslaget kan således udsættes i mindst det år uden andet end gode følgerikninger.

På denne baggrund henstiller vi til udvalget, at det udsætter sin endelige behandling af forslaget til efter april, hvor udvalget har modtaget vort supplement.

På forsamlingens vegne

Anders Thomsen

7æ

7ø

4.

handelsstandsforening, at Nørrebrogade bevares som distriktsgade (1), hvad hverken de handlende, vi eller udvalget er tjent med.

Vi anmoder udvalget om at skaffe sig oplyst, hvilke misforståelser, vi skulle have gjort os skyldige i, samt om at være opmærksom på de spørgsmål, magistraturen har undladt at behandle:

1. supplementet s. 3 n. - udeladelsen af remisegrunden og p-husene ved beregningen af u^o.
2. " s. 5 n. - byggedybden
3. " s. 5 f.n. - tillæg til u^o 1,25 på 30% bliver altid nødvendig
4. " s. 5 f.n. - opdeling af karreer nye ny gader giver mulighed for højere udnyttelse
5. " s. 8 - at der faktisk kun udlægges en børneinstitution
6. " s. 9 m. - placeringen af skolen i periferien af området
7. " s. 9 f.n. - afstandsnorm bolig - skole
8. " s. 10. f.o. - kun midlertidige legepladser udlægges.

Vi mener, endelig, at udvalget har krav på mere fyldestgørende besvarelser fra magistraten, end det har fået, og anmoder det om at vedtage de indstillinger, vi har formuleret i supplementet.

med venlig hilsen
p.f.v.

Tony Andersen
Tony Andersen

Ebbe Gudmand-Hoyer
Ebbe Gudmand-Hoyer

Flemming Rindø
Flemming Rindø

Kirsten Gønst-Nielsen
Kirsten Gønst-Nielsen

Jens Brøgger Jensen
Jens Brøgger Jensen

Røde Rose / Den foreløbige kvartersforsamling

4.11.73.

Thorsgade 7 o.g., 2200 Kbh. N

PRESSEMEDDELELSE / ÅBENT BREV

Folketingets formand,
Karl Skytte,
Folketinget,
Christiansborg Slotsplads
1218 K.

Borger- og Beboerforeninger og Lokalrådenes Landsorganisation har bedt om fri folketingsdebat for at få foretaget en undersøgelse af kommunalreformens virkninger og en eventuel løvsættelse af beboerindflydelse gennem valgte lokalråd.

Vi støtter landsorganisationens anmodning, idet vi samtidig anmoder om, at debatten også kommer til at omfatte Københavns kommune, da denne hverken er omfattet af kommunalreformen eller endnu har vist sig moden nok til at sig selv at tage sine demokratiseringsproblemer op til drøftelse.

Vores kommunes forfatning er i sine principper usændret siden 1660. Byen har vokset sig mange gange større, og arbejdspresset på de kommunale organer er mangedoblet siden. Magistrats- og udvalgsordningen i denne særlige udformning er derfor blevet utilsvarende:

Byens problemer kan ikke længere behandles som sammenhængende af borgerrepræsentationen og dens udvalg, men afgøres som enkeltstående problemer på det administrative plan.

Dette betyder, at den indflydelse vi har gennem vores folkevalgte på så vigtige forhold som f.eks. byfornyelse, institutionsforsyning og trafikplanlægning - forhold som er af meget stor betydning for vort daglige liv - er yderst begrænset.

De folkevalgtes beslutningsfrihed er oftest gjort illusorisk på forhånd, eller udmules efterhånden. Følgen bliver planløshed og vilkårlighed i administrationen - og det er ikke vores, borgernes, tarv, der varetages.

Da lokalrådene blev dannet hos os i København var det et udtryk for en demokratisk bevægelse blandt byens borgere mod ovennævnte tilstande.

Siden kommunalreformens gennemførelse har der rejst sig en lignende bevægelse i resten af landet. Her frygter man at komme til at opleve lignende tilstande hos sig.

8d

9a

2.

Hos os gik det desværre sådan med lokalrådene, at forholdene i det kommunale styre foret nedferte, så kommunalbestyrelsen ikke kan tage den alvorligt, og siden at lokalrådene som følge heraf har forandret sig, så de ikke længere selv vil sikre den lokale medindflydelse gennem andet end erhvervelse af uforspligtende rettigheder - noget de selv sagt ikke kan tildeles.

Når landsorganisationen derfor anmoder Dem om at foranledige en fri folketingsdebat om problemerne, er det med god grund.

Problemerne har været offentlig ejendom længe. Pressen behandler dem hyppigere og hyppigere. Og enkelte politikere har ladet deres røster høres. Indenrigsminister Egon Jensen har således udtalt, at han om nødvendigt vil anvende tvang over for Københavns kommune for at få en rimelig forfatningsreform igennem. Formanden for Københavns borgerrepræsentation Egon Weidekamp har udtalt sig varmt om de administrative fordele ved en decentralisering af beslutningsprocessen i kommunen.

En folketingsdebat er et nødvendigt middel til at få problemkomplekset endevendt og erkendt af de offentlige institutioner. Debatten kan ikke komme hurtigt nok.

Der kan gives mange eksempler på, at også befolkningen i København ser hen til initiativer fra Dem. Det falder os dog mest naturligt at henvise til, at vi selv så tidligt som i september 1972 - i en indsigelse mod en tilfældig og planløs dispositionsplan for en del af vores kvarter - kunne anmode borgerrepræsentationen om at sætte decentralisering på dagsordenen. Henstillingen gentog vi i maj i år, hvor vi anmodede den om det på en mere konkret måde: Vi bad den om at iværksætte arbejdet med en opdeling af byen i kvarterer af en hensigtsmæssig størrelse og med sammenfaldende administrative grænser. Vi pegede på vores eget kvarter som et godt eksempel. Det er afgrænset af store trafikårer, Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej og godsbanen, og vi bor ca. 15.000 mennesker her.

På trods af, at forestillingerne er almindeligt udbredte blandt os borgere, har det ikke fået synlige konsekvenser endnu.

Vi er mange som mener, at den nødvendige decentralisering bør ske over en dannelse af kvarterråd, der er valgt af lokalbefolkningen til at varetage dennes interesser, og at disse råd får rettigheder og pligter, administrative beføjelser og bevillinger på en række veldefinerede områder, der har at gøre med de enkelte kvarterers indretning, og at dette er helt nødvendigt for at sikre byens og borgernes tarv.

3.

Vi ser derfor hen til en folketingsdebat, der munder ud i de for os i København og befolkningen iøvrigt helt nødvendige lovforslag om decentralisering af kommunernes forvaltning, og tilslutter os landsorganisationens anmodning om, at debatten kommer til at finde sted inden kommunalvalget i 1974.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Tony Andersen
Tony Andersen

Kirsten Gønst-Nielsen
Kirsten Gønst-Nielsen

Henrik Nielsen
Henrik Nielsen

Anders Thomsen
Anders Thomsen

Jens Brøgger Jensen
Jens Brøgger Jensen

Ebbe Gudmand-Hoyer
Ebbe Gudmand-Hoyer

Flemming Rindø
Flemming Rindø

kopi til indenrigsminister Egon Jensen,
formand for borgerrepræsentationen Egon Weidekamp,
Borger- og Beboerforeninger og lokalrådenes Landsorganisation,
beboerbevægelse i København og provinsen.

9b

9c

Hele teksten er upersonlig, således at læseren stort set holdes i uvidenhed om, hvem der har de omtalte ønsker, hensigter eller har udtænkt retningslinier: "I den del af dette område foreligger (vor udhævelse) en del aktuelle byggeønsker". "Det synes (vor udhævelse) ligeledes rimeligt at redegøre for nogle tanker, man (vor udhævelse) gør sig om, hvad der kunne foreslås som fremtidige hovedretningslinier". De konkrete beslutninger viser sig stort set kun at handle om trafikken - der er faktisk ingen hovedretningslinier for området - og "man" er "ingen".

De få steder, hvor borgerrepræsentation og magistratsafdelinger overhovedet nævnes, er den læge læser alligevel ladt i stikken - hvem har normalt nogen som helst kendskab til, hvordan kommunen er opbygget, hvad hvilke afdelinger laver - og hvad de skal, må og ikke må? -

Allerede efter gennemlæsning af den første side er læseren "ude og svømme" - og så er der ikke så langt til at lægge "værket" fra sig.

Længere inde i planen gives en række statistiske oplysninger, som man bare kan sige "nå" til - ja nogle af dem anvendes endda i beregninger, som vi senere brugte mange timer til at prøve at forstå - indtil det gik op for os, at de var rivende gale! F.eks. får vi oplyst, hvor stor en %-del af befolkningen, skolebørnene udgør - og på et kort vises skoledistrikterne - men disse to oplysninger sættes ikke i forhold til hinanden. På samme måde kan behovet for pladser i børneinstitutioner - og for andre offentlige funktioner - ikke sættes i forhold til nogen oplandes grænser (fordi disse ikke findes) - og altså faktisk ikke beregnes. - Som læser føler man sig lidt til grin.

Tabellerne over parkeringspladser er endnu mere uforståelige - om der parkeres på plads, ved kantsten, om natten osv., siger ikke den læge læser meget. Antallet af husstande med biler i hver gade f.eks. er ikke oplyst. Der gives bare nogle %-tal for hvor mange pladser der var i brug et bestemt tidsrum.

Der gives oplysninger om, hvor stor %-del af lejlighederne, der er på 1 værelse, 2 værelser osv. Men intet om, hvor mange personer eller børn i hver type lejlighed. Man kæmper sig gennem en masse tal, man ikke kan bruge til noget.

Kortene med udnyttelsesgrader giver heller ikke reelle oplysninger. Når der regnes med gennemsnit, trækker de lavt udnyttede grunde jo de højt udnyttede ned.

MEDEDELELSE FRA NØRREBRO POSTKONTOR.
Jagtvej 70, 2200 København N.

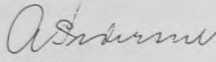
Ændringer i postomdelingen.

Med henblik på en dæmpning af arbejdskraftforbruget inden for den offentlige sektor har postvæsenet på grund af nybyggeri i Deres boligkvarter set sig nødsaget til fra den 19. november 1973 at sammenlægge 1. og 2. brevomdeling.

Sammenlægningen af omdelingerne nødvendiggør en omlægning af brev-berøringsdistrikterne, så disses geografiske afgrænsninger ændres og distrikterne bliver større. Dette kan desværre ikke undgå at betyde, at postmodtagerne får posten på et andet tidspunkt end hidtil - for nogle vedkommende tidligere end før og for andre vedkommende på et senere tidspunkt. I så stor udstrækning som muligt vil postvæsenet søge at tilrettelægge omdelingen således, at så stor en del af de store postmodtagere som muligt vil modtage posten på et tidligt tidspunkt.

Pakkeomdelingen vil ikke blive berørt af omlægningen.

Med venlig hilsen

A. Pedersen
Postmester.

1

REGNSKAB
Thoragade 7 o.s.
2200 Kbh. N
EG 11.400

REGNSKAB 1970-1971

Indtægter:

Udlæg fra enkeltpersoner:

Tony Andersen.....	2976,11	
Inga Axelsen.....	2642,94	
Jørgen Roy.....	806,00	
Gerd Berlev.....	510,00	
Lise Bech.....	780,00	
Morten Bang Christensen.....	1727,48	
Flemming Rinds.....	2917,83	
Anne Rosenberg.....	99,00	
Finn Quistgaard.....	20,00	
Hans-Jørn Jensen.....	187,45	
	-----	12666,81
Foredrag, studiekredse, honorarer.....	3137,59	
Legater, fonds, gaver.....	1740,00	
Støtteabonnementer.....	1625,00	
Salg af "Procedure".....	320,00	
Overkud af sodavandsalg ved møder.....	29,99	
Duplikering for beboergrupper.....	280,00	
Renter af girokonto.....	2,25	
	-----	19801,64
		19801,64

Udgifter:

Tilbage til enkeltpersoner:

Tony Andersen.....	1000,00		
Inga Axelsen.....	200,00		
	-----	1200,00	
Fremstilling af bladet "Røde Rose" 1-5.....	976,07		
Omdeling af bladet.....	170,00		
Fremstilling af 50 meter plancher.....	2117,35		
Fremstilling af 6 løbesedler.....	311,68		
Leje af lokale til offentlige møder.....	310,50		
Fremstilling af "Procedure".....	762,37		
Udgifter til lokale (huseleje, varme m.v.).....	1244,40		
Kontorudgifter (duplikering, forsendelser m.v.)..	2612,61		
	-----	18497,38	
		18497,38	
Kassebeholdning 31/12 1971.....		1304,26	

*) "Procedure" = "En redegørelse for hvad der kan og skal gøres, naar man vil skaffe kvarterets børn og unge institutionstilbud".

2a

Regnskab for driften af fælleslokale og andre aktiviteter/ 1972

IND. UDLAG fra enkeltpersoner		UD. Røde Rose 6	2493,08
Tony Andersen 312,33		Omdeling af blad	16,85
Morten Bang Christensen 1200,00		Løbeseddel	59,00
Flemming Rinds 324,61		Leje af lokale	53,03
		Udgifter til kontor	
Foredrag/ Honorarer	1836,94 kr.	Huseleje	1200,00
GAVER	832,91	Varme	629,28
fra enkeltpersoner	1633,50	El & telefon	936,20
fra grupper i kvarteret	587,00		2765,48
		Kontorhold	
Støtteabonnementer	2220,50	Abonnementer	369,58
Salg af "procedure"	60,00	Papir, svarte, etc.	1194,32
Duplikering	1072,00		1563,97
Renter af girokonto	30,00		6951,41
	16,72		
Kassebeh. 1/1/72	6069,07 kr.	Kassebeholdning 1/1/73	421,92
	1304,26		7373,33 kr.
	7373,33 kr.		

Regnskab for driften af fælleslokale og andre aktiviteter/ 1973

IND. UDLAG fra enkeltpersoner		UD. Røde Rose 7	4299,68
Tony Andersen 310,14		Omdeling af blad	50,00
Morten Bang Christensen 800,00		Plancher	232,38
Kirsten Gamst-Nielsen 807,97		Udgifter til kontor	
Henrik Nielsen 100,00		Huseleje	1200,00
Flemming Rinds 122,50		Varme	912,90
Anders Thomsen 80,00		Telefon	319,90
		2220,61 kr.	2432,80
Foredrag/ Honorarer	3529,52	Kontorhold	
GAVER		Abonnementer	433,99
fra enkeltpersoner	285,00	Forsikring	53,00
fra grupper i kvarteret	1183,40	Papir, svarte, etc.	3708,17
bidrag til Røde Rose 7	4301,95		4195,16
			11210,23 kr.
	5779,35		
Støtteabonnement	600,00		
Salg af procedure	50,00		
Brug af telefon etc	30,00		
Rente af girokonto	16,95		
Refusion fra belysningsv.	525,00		
	12742,43 kr.		
Kassebeholdning 1/1/73	421,92	Kassebeholdning 1/1/74	1354,12
	13164,35 kr.		13164,35 kr.

2b

Centret bør indeholde rum, der er omfattede af betegnelsen "hensigtsmæssige og venlige lokaleforhold til uforstyrrede samtaler" - jfr. socialministeriets cirkulære af 25. januar 1971 om familievejledning m.v. - såvel som rum, der muligvis gør gruppearbejdet som ordinær arbejdsform. Der bør indrettes både små og større gruppe lokaler. Klientbehandlernes enkeltmandskontorer (samtalerum) bør placeres i umiddelbar nærhed af det lille gruppe lokale, der må indrettes til hver enkelt behandlingsgruppe. De større gruppe lokaler vil muliggøre afholdelse af samlede medarbejdermøder og gennemførelse af den i afsnit 6.43 nævnte kursus- og uddannelsesvirksomhed i selve centret. Disse lokaler bør også kunne danne ramme om det i afsnit 6.7 nævnte lokale samarbejde m.v.

Af vigtige tekniske faciliteter, der bør forefindes, skal nævnes terminaler med tilknytning til et centralt socialregister og til centralforvaltningens afdeling for sikringsydelse.

6.6 Distrikterne.

Integreringen af de eksisterende sociale organer vil i sig selv løse det problem, som idag vanskeliggør et samarbejde på lokal basis betydeligt, nemlig de sociale institutioners uensartede distriktsgrænser.

Ved fastlæggelsen af nye distriktsgrænser bør der tages hensyn til blandt andre følgende forhold:

- områdets indbyggerantal og prognosen for dette; lokalbefolkningens nuværende og kommende aldersfordeling er af betydning i denne sammenhæng,
- områdets geografiske udstrækning ved fastlæggelse af naturlige grænser, f.eks. motorveje, søer og større åbne arealer,

3a

- c) samfærdighedsmulighederne indenfor området ad det eksisterende og planlagte vejnet, herunder også den lokale dækningsgrad af kollektive trafikmidler,
- d) omfanget af lokalbefolkningens forventede behov for social service, vurderet ud fra de eksisterende sociale organers erfaringer, og
- e) mulighederne for at knytte sagkyndig bistand i fornødent omfang til området og at koordinere den sociale service, der kan tilbydes i centret, med andre lokale institutioner, f.eks. skoler og praktiserende læger (lægehuse).

Generalplandirektoratet har udarbejdet 2 alternative forslag til en opdeling af kommunen i lokale socialdistrikter under iagttagelse af en del af de her nævnte forhold. Forslagene er i første række udarbejdet som diskussionsoplæg til det under strukturkommissionen nedsatte arbejdsudvalg vedrørende distriktsgrænserne; dette arbejdsudvalg har endnu ikke haft lejlighed til at tage stilling til forslagene.

Arbejdsgruppen vil for sit vedkommende gå ind for generalplandirektoratets alternativ 2 (bilag 6), i hvilket der foreslås oprettet ialt 15 distrikter. Man synes herved at være nået frem til en række enheder, der især med hensyn til befolkningsunderlagets størrelse og den geografiske udstrækning, må anses for hensigtsmæssige. Det mindste og det største distrikt i inddelingen har et befolkningsunderlag på henholdsvis 28.600 (Christianshavn og Islands Brygge) og 55.500 (Amagers østside fra Kløvermarken til Tårnby kommune).

3b

6.7 Samarbejde på distriktsbasis.

Erfaringerne fra det arbejde, der igennem flere år er udført af de distriktsudvalg, der for nogle år siden nedsattes på initiativ af direktoratet for børne- og ungdomsinstitutionerne, har været særdeles gode. Man har senest ved oprettelsen af Tingbjerg kontaktkontor og iværksættelsen af det såkaldte "Dyveke-Projekt" fået bekræftet behovet for og værdien af et meget bredt anlagt samarbejde. Et samarbejde, der omfatter langt flere institutioner end de, der kan forventes integrerede under den københavnske socialforvaltning.

Det må anses for at blive en åbenbar opgave for de lokale socialcentre at påtage sig en opsøgende funktion ikke blot i forhold til eventuelle klienter - f.eks. via familievejledning og omsorgsarbejde for ældre - men også i forhold til områdets forskelligartede offentlige institutioner og lign. Det må således betragtes som en betydningsfuld opgave - ikke mindst i forebyggende henseende - at etablere en meget nær kontakt mellem socialcentret og områdets daginstitutioner for børn og unge, skoler, skolepsykologer, praktiserende læger, rodekantor, politi og mange andre (bilag 3).

Socialcentret bør ofre megen tid og arbejdskraft på etableringen af et sådant samarbejde. I denne henseende ville en medvirken fra de lokale vælgerforeninger, lokalrådene eller andre sammenslutninger indenfor lokalbefolkningen sikkert være formålstjenlig, bl.a. fordi samarbejdet mellem socialcentret og de lokale offentlige institutioner ville være af temmelig begrænset værdi, hvis ikke lokalbefolkningen var helt fortrolig med centrets muligheder.

3c

Vejledninger og Statistik - til fri afbenyttelse

- 491 HVORDAN FÅR MAN RYDDET SIN GÅRD
- 503 FRITIDSLOVEN
- 507 HVORDAN FÅR MAN EN INSTITUTION TIL SIT KVARTER
- 525 PENGEMANGEL?

Hvordan får man ryddet sin gård?

- 492 HVAD OMFATTER EN GÅRDRYDNING
- 493 LOVEN GIVER OS RET
- 494 HVORDAN SIGER LOVEN, AT GÅRDRYDNING OG INDRETNING AF FÆLLESANLÆG KAN LAVES
- 494 Hvor meget koster det .- og hvem betaler?
- 497 HVORDAN GØR VI
- 497 Hvad skal vi vide?
- 498 Hvordan bliver vi mange?
- 499 Hvordan laver vi ansøgningen?
- 501 Hvordan og med hvad forhandler vi videre?
- 502 Adresser i Københavns kommune

I byer med ældre bebyggelse er de enkelte karreer ofte delt op i mange små gårde ved hjælp af plankeværker, skure, mure o.l. Sådan har det altid været, og tit er plankeværker og skure møre og faldefærdige. Mure og værkstedsbygninger, måske i flere etager, tager sollyset. Skarnkasserne er gamle, og tit for få og derfor overfyldte. Belægningen i gården er hullet, og mange steder, hvor der aldrig kommer sol, ligefrem mosgroet - måske er der også rotter.

Selv om en gård er lille, kan den sagtens være velholdt, og der kan godt være et hjørne med sol - og det er selvfølgelig rart.

Vores byer er ikke blevet indrettet sådan, at der er et rart sted at være udendørs lige i nærheden af vores lejlighed. På fortovet kan man ikke mere sidde på grund af bilstøj og -os. Der er som regel ret langt til grønne pletter.

De små børn under skolealderen, som ikke er i daginstitution hele dagen skal have et sted at lege. Men det skal være lige i nærheden af hjemmet. For dels viser undersøgelser, at de normalt ikke bevæger sig mere end højst 50 m væk fra gadedøren, dels skal den, der passer dem, kunne holde øje med dem. Fortovet med biltrafikken lige uden for, er jo ikke nogen god legeplads, og den lille, mørke fugtige, snavsede gård er et meget usundt opholdssted.

De større børn skal have megen plads at udfolde sig på - f.eks., hvis de vil spille bold. Det er den enkelte gård som regel alt for lille til. Desuden kommer den til at virke som lydforstærker, så ungerne bliver jaget ud, eller i hvert fald bliver upopulære - hvad der jo sådan set ikke er noget at sige til. De større børn har derfor også brug for legepladser, der er fælles for flere karreer. Men det mangler også i mange byer og bydele. Så leger de på fortovet - og det er igen alt for farligt.

Vi - voksne - fra de unge med børn til pensionisterne - har også brug for et rart sted at være udendørs med hinanden og med børnene, et sted som ikke ligger for langt væk. Dårligt gående mennesker har brug for det i samme grad som børnene.

Alle disse mangler ved vores udenomsforhold kan afhjælpes, i hvert fald delvis, og vi kan selv gøre det. Alle plankeværker og skure i karreen kan fjernes, værkstedsbygninger rives ned, belægningen ordnes, affaldsforholdene ordnes, der kan sættes borde, bænke, legeredskaber, tørrestativer, blomster osv. op. Alle får lige andel i bedre fælles faciliteter, sådan at alle i karreen får en mulighed for at opholde sig et sted, hvor der er sol, og hvor bilos og -støj ikke er så påtrængende.

Det hænder, at der i en karré er en enkelt gård eller to, som dels har sol og dels er velholdt - og som de, der bor der sætter pris på, selv om den er lille. Der er ingen grund til at tro, at den idyl bliver ødelagt ved en gårdrydning. En gårdrydning kan regulere det hele ved en samlet fælles plan, der tager hensyn til alle.

Alle får mere plads. Der bliver lys og luft. Skraldespande, cykelskure, tørrepladser osv. bliver anbragt ordentligt. Lyden af legende børn bliver mindre voldsom, fordi børnenes aktiviteter spredes over et større område; fordi de får mere fornuftigt at tage sig til; og fordi beplantningen virker lyddæmpende. Aldersgrupper, som måske er meget isolerede i den enkelte opgang, finder sammen med jævnaldrende fra andre opgange. Fællesskabet om gården fører muligheden for fællesskab om andre ting med sig, f.eks. hobbyrum, forsamlingslokale og børnepasning, og øger muligheden for gensidig støtte, f.eks. ved at se efter hinanden ved sygdom, alderdom osv.

Men en forudsætning for, at det kan blive rigtig godt, er at vi selv bestemmer, hvordan vi vil have gården indrettet, hvordan ordensreglerne skal være, og at vi får indflydelse på de økonomiske rammer.

LOVEN GIVER OS RET!

For os, der bor i Københavns kommune gælder det, når der bygges nyt, at der skal "sikres opholdsareal for beboerne", og at der skal være "tilstrækkeligt stort og frit areal, alene til opholdssted og legeplads for børn", men hverken i byggeloven for København eller i bygningsvedtægten dertil står der noget om, hvor stort det skal være, og heller ikke noget om, hvad der er "tilstrækkeligt". Mange af os bor i bydele og huse, der er bygget længe før det blev bestemt, at der skal være noget at opholde sig på udendørs. For os gælder det, at kommunen kan kræve en gårdrydning gennemført, når grunden til en ejendom ikke opfylder de betingelser, der stilles til nybyggeri. (Københavns byggelov § 50a jfr. § 50).

De af os, der bor i landets øvrige kommuner er lidt bedre stillet. Her gælder nemlig en anden lov, landsbyggeloven: Der skal "i det fri sikres passende opholdsareal for beboerne" - og i den dertil hørende bygningsvedtægt er det nærmere bestemt hvor stort "passende" er: uden for ældre byområder skal opholdsarealet være mindst lige så stort som beboernes samlede bruttoetageareal. I ældre byområder er det overladt til kommunalbestyrelsen at afgøre, hvad der er "passende". Også uden for København bor nogle af os i huse, der er så gamle, at de ikke opfylder kravene. Også i disse tilfælde kan kommunen kræve gårdrydning (landsbyggeloven § 36, jvf. § 32).

Hvad enten vi bor i Københavns kommune eller ej, har vi efter bygningsvedtægten krav på, at opholdsarealerne "så vidt muligt" ligger sådan, at der er sol om sommeren (men det står ingen steder, hvor længe der skal være sol, og hvor stor en del af gården, der skal være sol i).

Endelig kan vi henvise til saneringslovens § 52a, der giver kommunen mulighed for at få statstilskud også til gårdrydninger, der laves efter bygge-loven. Alle disse bestemmelser administreres af kommunens tekniske forvaltning (embedsmænd). Men det endelige ansvar er kommunalbestyrelsens. Derfor kan vi om nødvendigt henvende os til den.

HVORDAN SIKER LØVEN, AT GÅRDRYDNING OG INDRETNING AF FÆLLESANLÆG KAN LAVES?

Når grunden til vores ejendom ikke opfylder de krav, som stilles til nyt byggeri, kan kommunen (i København bygningskommissionen efter indstilling fra magistraten - i resten af landet kommunalbestyrelsen) påbyde grundejerne at sørge for tilstrækkeligt opholdsareal - evt. fællesareal for flere ejendomme - ved at gårdpladserne anlægges, plankeværker fjernes, skure og lign. småbygninger rives ned.

Hvis det af en eller anden grund ikke passer en grundejer at deltage i en gårdrydning, kan kommunen gennemtvinge ordningen alligevel. Den kan nemlig lade arbejdet udføre for ejerens regning og sende denne til ham bagefter. (Kbh. byggelov § 50, stk. 7, Landsbyggeloven § 36, stk. 7). Det vil sige, at det ikke er afhængigt af den enkelte husejers gode vilje.

Some tider skal der mere til for at få ordentlige forhold, f.eks. hvis der er murede værkstedsbygninger inde i karréen. Så kan kommunen kræve bygningen revet ned - men kun hvis bygningens værdi er lille i forhold til beboelsejendommens værdi. Som en tommelfingerregel kan vi sige, at det er den, når bygningens værdi er mindre end 10% af beboelsejendommens værdi. (Kbh. byggelov § 50a, stk. 22, Landsbyggeloven § 36, stk. 2).

Når kommunen påbyder fjernelse af plankeværker osv. eller nedrivning af bygning, kan den også bestemme over vedligeholdelsen og belysningen og over ordren. (Kbh. byggelov § 50a, stk. 3, Landsbyggeloven § 36, stk. 3).

Hvis den eller de bygninger, det er nødvendigt at rive ned for at få ordentligt opholdsareal, er meget kostbar, dvs. overstiger ca. 10% af beboelsejendommens værdi, skal der en såkaldt forsæring til (saneringsloven § 16 stk. 1.).

I en stor by med megen gammel bebyggelse er det svært for embedsmændene og politikerne at finde ud af, hvor de skal ende, og hvor de skal begynde. Det er endda sket, at de ikke har kendt reglerne om gårdrydning! Og desuden er det umuligt for dem at vide, hvordan vi, der bor i husene, gerne vil have gården indrettet, for at den kan opfylde vores behov. Husejerne i en karré har ikke megen grund eller anledning til at snakke sammen, så det er ikke særligt sandsynligt, at de af sig selv finder ud af at sætte igang med gårdrydning, og desuden ved de jo heller ikke, hvordan vi vil have det, for de bor der så godt som aldrig.

Men vi, der bor i samme karré, kan snakke sammen - og finde ud af, hvordan en fælles gård skal se ud for at passe til os. Og vi kan hjælpe os selv og vores kommune ved at henvende os til den og anmode om at den giver ejerne et påbud om gårdrydning, idet vi lover, at vi selv vil komme med en tegning over, hvordan vi vil have det.

Hvor meget koster det - og hvem betaler?

Omkostningerne afhænger selvfølgelig af, hvor meget, der skal laves. Vi skal skelne mellem erhvervelsesudgifter, anlægsudgifter og driftsudgifter.

Erhvervelsesudgifter fremkommer, når der er tale om at påbyde nedrivning af murede bygninger, hvad enten det er bygninger af mindre værdi eller af større

værdi (forsanering). Det offentlige skal nemlig tage bygningen fra den pågældende ejer. I praksis sker det næsten altid på den måde, at kommunen køber ejendommen. Men hvis ejeren ikke ønsker at sælge eller ikke vil sælge til en pris, som kommunen finder rimelig, kan den ekspropriere mod, at ejeren får en erstatning. Erhvervsudgifterne betaler det offentlige fuldt ud.

Hvis gårdrydningen er bestemt i en saneringsplan, kan staten give lån til dækning af erstatnings- (købs-) og nedrivningsudgifter til den kommune eller det saneringsselskab, der foretager saneringen.

Men ved gårdrydninger, der er påbudt efter byggeloven, er det først og fremmest kommunen alene, der skal betale erhvervsudgifterne. Men staten kan give både lån og tilskud til dækning af nedrivnings- og erstatningsudgifter, når kommunen forpligter sig til at give lige så stort tilskud - dvs. at stat og kommune hver betaler halvdelen. (saneringslovens § 52a). - Det skete f.eks. i forbindelse med den første store gårdrydning i Røde Rose; men her var der også tale om en forsanering. Det vil sige en nedrivning, der medfører umiddelbar forbedring og som kan forventes at blive påbudt i en saneringsplan en gang med tiden. (saneringslovens § 16, stk. 1.).

Anlægsudgifterne betales normalt af husejerne. Men hvis gårdrydningen er fastsat i en saneringsplan på en sådan måde at det også der er bestemt, at kommunen eller saneringsselskabet skal tilvejebringe fællesanlægget, dækker statslånene til saneringen også anlægsudgiften.

Hvis det i stedet i planen er overladt til grundejerne at indrette fællesgården, skal de selv betale udgiften. Men de kan få 10-årige lån hertil fra staten til markedsrente.

Også ved gårdrydninger, der er påbudt efter byggeloven, er det grundejerne der skal betale anlægsudgifterne.

Hvis en ejer ikke vil følge et påbud om gårdrydning, kan kommunen lade arbejdet udføre for hans regning.

I praksis er det sådan, at ejerne i den pågældende karré som regel synes, det er meget lettere, at kommunen finder ud af, hvordan gården skal indrettes - så kan de evt. nøjes med at forhandle om, hvor meget det skal koste. Derfor er det ofte kommunen, der lader arbejdet udføre og betaler i første omgang. Men kommunens omkostninger betragtes som et lån til ejerne, som de skal afdrage over 10 år. Hvor meget den enkelte ejer ialt skal betale af anlægsudgifterne afhænger af antal bruttoetage m^2 i hans ejendom - derfor betaler ejerne af de største huse mest.

Selv om det som hovedregel er kommunen, der yder lånet, når gårdrydningen sker efter byggeloven, så kan staten give både lån og tilskud også til dækning af anlægsudgifterne; men stadig på den betingelse, at kommunen bærer sin halvdel af byrden. - Den mulighed har vi endnu ikke prøvet at udnytte hos os.

Men det er os, der bor i husene, der i den sidste ende skal betale gildet. Det sker i form af en husleje-forhøjelse, hvor den enkelte ejer kan tage 10% af sin del af udgifterne og lægge over på huslejerne. De 10% fordeles mellem lejlighederne i forhold til huslejens størrelse. Selv når ejeren efter de 10 år har betalt lånet tilbage til kommunen ved hjælp af de ekstra penge, han får af os, skal vi fortsat betale den forhøjede husleje.

På den måde er en gårdrydning til økonomisk fordel for ejeren - også på den måde, at ejendommens værdi øges. Det er tosset og for galt - og det eneste vi kan sige er, at her er for en gangs skyld en husleje-forhøjelse, der dækker over en reel forbedring, og en forbedring, som vi kan være med til at styre. Det skal altså ikke afholde os fra at skaffe os en rimelig forbedring - urimeligheden i finansieringen kan vi kun gøre noget ved i politiske sammenhænge, f.eks. ved at stemme på de politikere til folketingsvalgene, der lover at slå for vore krav, ved at gå ind i lejerbevægelsen eller i et parti.

Næ - man skulle være en andelsforening! Andelsboligforeninger betragtes nemlig - rettelig - som ejere. Det lån, som de får af kommunen, kan de måske klare at betale tilbage over det almindelige budget uden at sætte "lejen" op. Og i hvert fald er det slut med at betale, når de 10 år er gået.

I de tilfælde, hvor kommunen evt. ikke selv vil påbyde gårdrydning, men hvor vi, der bor der synes, at der trænger til en gårdrydning og derfor henvender os til ejerne, finansieres der på samme måde. Blot er det nu ikke kommunen, men en bank, financier osv., der giver husejeren et lån. Der er dog mulighed for at grundejerne kan få statslån og statstilskud også i disse tilfælde - men stadig på betingelse af, at kommunen vil slå halv skade med staten. (saneringslovens § 52a).

Efter det første boligforlig i 1966, blev en del af lejeforhøjelserne sat ind i noget, der kom til at hedde Grundejernes investeringsfond. For boligselskabernes vedkommende er det landsbyggefonden. De skal bl.a. bruges til, at låne grundejerne penge til forbedring af deres huse. I virkeligheden er det altså vore penge, de låner. De skal ikke betale dem tilbage til os, men til fonden; - og i virkeligheden skal vi betale en gang til via husleje-forhøjelsen - og i al evighed. - Fondenes penge skal bl.a. betale gårdrydninger. Men næsten ingen er brugt til dette formål. Med det forslag til ændring af lejelovgivningen, der kom ud af boligforliget 1973, ophæves Grundejernes investeringsfond. I skrivende stund er den politiske situation imidlertid så usikker, at der ikke er grund til at gøre rede for, hvad der kommer i stedet.

Endelig er der driftsudgifterne. Gården skal holdes ren, og borde og bænke, legeredskaber skal repareres, blomster plantes osv. Pasningen foretages af en fælles gårdmand. Det er - i hvert fald i København - kommunen, der betaler hans løn. Men ejerne skal dække kommunens udgifter - og det gør de ved at forhøje vores husleje efter godkendelse af kommunen.

Hvor meget bliver huslejestigningen så på? Ja, det afhænger jo af anlægsudgifternes størrelse, og af hvor mange vi er om at dele dem. Men p.t. (forår 1974) regner man i København med en gennemsnitlig udgift på kr. 200.000-225.000 i anlæg og 10% af anlægsudgiften i driftsudgifter. Hvis alle lejligheder betaler lige meget (hvad de nok sjældent gør), kan det f.eks. blive 20 kr. mere om måneden pr. husstand + 20 kr. om måneden til driften. De af os, der har meget lave indtægter, f.eks. pensionister, kan have svært ved at klare de kr. 40 mere for ikke at tale om større beløb. - De er derfor ofte meget betænkelige ved at gå ind for gårdrydning. Men det er i helhedens interesse, at gården bliver ordentlig - det er dér de børn, som bor der nu skal vokse op - og der kommer andre efter os. Vi må løse pensionisternes problem på anden måde. Boligsikringen dækker en del af forhøjelsen - men det afhænger selvfølgelig af, hvor stor huslejen er i forvejen, hvor stor pensionen er osv.

HVORDAN GØR VI?

For det første skal jeg, den ene, blive til flere, ellers bliver resultatet ikke godt - og desuden bliver det helt uoverkommeligt. Jeg kan snakke om det med den eller dem, jeg kender i karreen eller opgangen.

Hvad skal vi vide?

Dernæst er der nogle oplysninger, der er nyttige at have inden man går igang. De skal hentes ud af offentlige kontorer, som kun har åbent i den almindelige arbejdstid. Nogle kan klares pr. telefon i åbningstiden. Så hvis man ikke kan komme derhen, må man begynde med at finde en, som vil være med, og som har mulighed for at gå.

Det er praktisk at vide, hvem der ejer husene i karreen. Det er i hvert fald nødvendigt at kende matrikel-numrene, når man skal til at ansøge kommunen. Numrene og ejerskab finder man i KRAK's Vejviser, gaderegisteret (hvis man bor i Københavnsområdet), men den er ikke altid helt aktuel. Så det bedste er at gå til tinglysningskontoret. Ejendommene er ordnet efter kvarter og matrikelnumre. Hvis man bor uden for København, må man bede om hjælp på kontoret til at finde ejendommens matrikelnummer. - Sommetider står matrikelnummeret også på et lille skilt på husene selv. - På ejendommens blad i tingbogen står et "aktnummer". Hvis man opgiver det til personalet og beder om at få akten at se, kan man se skøder, pantebreve osv. - og finde ejerens adresse. Af tingbogen kan man også se grundens størrelse og om der er servitutter o.l. af betydning for f.eks. gårdens indretning og anvendelse.

Det kan være praktisk at vide, hvor meget ejendommene er vurderet til. Det kan man se i tingbogen. Men hvis det er længe siden ejendommen er handlet, er tallet ikke aktuelt. Derfor kan man lægge vejen rundt om kontoret for ejendoms-skatte, hvor vurderingstallene fra de almindelige vurderinger og evt. nyvurderinger, og ejerens adresse findes. Man behøver ikke kende matrikelnumrene, fordi man nu er gået over til at ordne ejendommene efter gade og gadenumre (i hvert fald i København).

Det kan også være praktisk at vide, om en ejer har en byggesag løbende (f. eks. har søgt om nedrivnings- eller ombygningstilladelse). Til den ende skal man på byggesagskontoret, hvor ejendommene er ordnet efter matrikelnumre. Man skal ikke lade sig nøje med mappen for afsluttede sager, for den får man ikke noget at vide af. Det letteste er at henvende sig til journalen og sige, at man har hørt, at ejeren af matrikel nr. xx har søgt om tilladelse til xxx. Og nu vil man gerne vide, om det forholder sig sådan, og vil gerne se korrespondancen. Efter offentlighedsloven har enhver ret til at se den - der er nogle undtagelser, men de er som regel ikke aktuelle.

Det kan ligeledes være praktisk at vide, om kommunen har nogle planer for det område, hvor karreen ligger. Derfor kan man i København henvende sig til generalplandirektoratet og høre, om der er en dispositionsplan, et forslag til en sådan eller en under udarbejdelse for området. Hvis den findes, er den offent-

liggjort - spørg hvor den er og hvad den går ud på. Hvis den er under udarbejdelse kan det godt være man nægter at fortælle, hvad planerne går ud på, og så er der ikke andet at gøre end at skaffe sig forbindelser eller lave andre krumspring.

Man kan også besøge byplankontoret og undersøge om der ligefrem skulle være en byplanvedtægt enten i eksistens eller under udarbejdelse for området. Også der skal man vide, hvad den siger med hensyn til den pågældende karré.

Endelig kan det være praktisk, hvor der er tale om ældre bebyggelse og især hvis den ønskede gårdrydning er så omfattende, at den kan være en forsanering, at undersøge, om der er en saneringsplan på vej. Man kan dels studere den saneringstidsfølgeplan som kommunen har udarbejdet (i København er den trykt i Borgerrepræsentationens Forhandlinger 71/72, som findes på biblioteket), dels kan man henvende sig på kommunens saneringskontor og spørge. Men man kan risikere, at det i stedet er et af saneringsselskaberne, der arbejder med sagen, og at planen endnu ikke er kommet frem til kommunen. Så må man henvende sig hos selskabet i stedet. Der må man prøve at få oplyst, om f.eks. en gårdrydning stemmer overens med planerne, om tidsterminer osv. - Uden for København skal man snakke enten med det Almennyttige Saneringsselskab eller med Grundejernes saneringsselskab, som begge har hovedkontor i København. I København må man også forhøre sig hos det Københavnske saneringsselskab, dvs. i virkeligheden hos det Almennyttige, idet dette er forretningsfører for det københavnske.

Hvordan bliver vi mange?

Hvis vi bliver enige om, at nu skal det være, sætter vi os ned og laver et brev til alle naboer i karreen. I brevet gør vi kort rede for de muligheder, loven giver os, og inviterer til at komme til et møde om sagen.

Man skal sørge for på forhånd at have reserveret et lokale, hvor der er plads til, at alle kan være der. Lokalet skal helst være i nærheden af karreen. I København kan man f.eks. benytte skolerne, hvis man først ringer til pedellen og sikrer sig, at der er plads den ønskede aften, og dernæst skriver en ansøgning til skoledirektoratet om leje af det pågældende lokale - det plejer at koste 20 kr.

Man skal sørge for, at invitationen omddeles til alle husstande, og at den kommer ud ca. en uges tid før mødet, så alle har tid til at finde babysitter eller flytte andre aftaler.

På mødet må indbyderne så give en mere grundig redegørelse for mulighederne og give alle lejlighed til at snakke om fordele og ulemper ved en gårdrydning. Hvis der er stemning for at gå videre, nedsætter mødet et arbejdsudvalg, der f.eks. får til opgave at skaffe flere oplysninger, lave referat af mødet og beslutningerne, lave husstandsundersøgelse, indkalde til næste møde osv.

En husstandsundersøgelse kan f.eks. gå ud på at undersøge, hvor mange der bor i hver lejlighed, og hvor mange børn, der er, evt. i forskellige aldre. (Kommunen tager oplysningerne selv fra folkeregistret, men det stemmer ikke altid med de faktiske forhold, så derfor er det praktisk at skaffe dem selv). Samtidig kan gruppen så registrere, hvordan indstillingen er til en gårdrydning. - Det er vigtigt, at arbejdsudvalget har givet sig tid til at sætte sig godt ind i reglerne og de praktiske problemer, inden det starter, så medlemmerne kan svare på så mange som muligt af de tvivlsspørgsmål, der altid rejses i sådanne "dør-

samtaler". Man skal huske at gøre lidt rede for økonomien også. Mange, der er modstandere, fordi de ser et bestemt problem som uløseligt, bliver tilhængere, når det viser sig, at det kan løses eller at det slet ikke er noget problem. - Dernæst skal udvalget give sig god tid. Man kan nemt bruge $\frac{1}{2}$ time hvert sted, og så når man jo ikke langt på en aften. Derfor er det rart at være mange om at dele opgangene. Man kan heller ikke komme på alle tider af døgnet. Ældre, enlige mennesker kan som regel ikke lide at lukke op om aftenen - i hvert fald ikke efter kl. 20. Man skal også tage hensyn til TV-tider og spisetider og arbejdstider. - Omdeling af referater og indbydelser o.l. bør ikke finde sted efter f.eks. kl. 20 - mange bliver forskrækket, når det pusler i brevkassen om aftenen.

Hvordan laver vi ansøgningen?

Om man først skal sende en ansøgning til kommunen (eller ejerne, hvis rydningen er så lille, at kommunen ikke vil beskæftige sig med den) og siden gå i gang med at lave tegninger over indretningen - eller om ansøgning og projekt skal afsendes samtidig, må afhænge af situationen, og rydningens omfang.

En ting er bare sikkert. Ansøgningen bør ikke sendes, før den har været drøftet i karreen. Dvs. at alle har fået et udkast - udkastet har været behandlet på et møde, hvortil alle har været indbudt, og hvor udkastet har stået på dagsordenen - den endelige udgave omdelt til alle - og der derefter er samlet underskrifter. (Det er praktisk at omdele et par dage før underskriftindsamlingen, så der er tid til at læse, og samtidig angive på hvilket tidspunkt indsamlingen finder sted, og hvor og hvornår man kan aflevere underskrifter, hvis man ikke kan være hjemme).

Hvordan indretter vi os og laver tegning?

Det samme med tegningen over gårdens indretning. Det er vigtigt, at alle tager sig god tid til at finde den bedste løsning. Derfor er det heller ikke klogt, at der foreligger et forslag fra arbejdsudvalget allerede til det næste møde - det kan virke hæmmende på fantasien og forhindre en gennemdrøftelse af, hvor det er bedst og mest praktisk at anbringe hvad. Til nød kan man give løse eksempler på, hvordan det kan gøres.

Der findes nogle regler i sundhedsvedtægt, brandvedtægt og bygningsreglement, som det kan være praktisk at kende, når man skal anbringe skraldespande, lukke kældergennemgange osv. på sin tegning - der er jo ikke grund til at lave noget, som brandvæsenet eller sundhedsmyndighederne vil kræve ændret. Endvidere er der en række bestemmelser i byggelovgivningen, som vi kan holde os til.

Der er mange områder, hvor embedsmændene i kommunen har fået lov til at afgøre, hvad der er passende for os. Men vi har ved selv at udarbejde planen muligheden for at holde fast på, at de skal sætte "passende" lig med det vi faktisk har brug for af plads, borde, bænke, beplantning, haveanlæg.

Der er osse andet end opholdsareal ved huset, som vi har brug for: renholdelse, tørrestativer, legeplads, parkering osv.

Cykelparkering. - I København "kan" kommunen kræve, at bygherren udlægger et areal til cykelparkering - og når der er mere end fire lejligheder i en ejendom, "skal" der findes et sted at sætte cykler o.l., som både er let tilgænge-

ligt og er indrettet til formålet. - I resten af landet kan kommunen kræve et "passende" areal forbeholdt til cykler.

Cykler kan normalt samles i nogle få større overdækkede anlæg. Men der kan godt laves cykelkælder i forbindelse med en gårdrydning.

Bilparkering. - I København kræves i praksis, at der skal være plads til biler (selv om det ikke står nogen steder, at der skal være det), vistnok 1 plads pr. 100 etage m². - I resten af landet skal der være det nødvendige areal til tilkørsel og parkering under hensyn til bebyggelsens benyttelse. Der kræves et areal på mindst 25% af bruttoetagearealet og 1½ plads pr. beboelse.

Disse krav stilles normalt ikke ved gårdrydning. Tværtimod tilstræber man at holde gården fri for biler.

Legeplads. - I København "kan" kommunen kræve, at der laves en "passende" legeplads til børn, når der skal bo mere end 8 familier i huset - og det "passende" skal ses i forhold til forholdene i hvert enkelt tilfælde (hvad det så er), og handler om, hvor stor pladsen skal være, og hvad der skal være på den af legeredskaber o.l. (men nogen norm findes ikke). - I resten af landet skal der være et "tilstrækkeligt stort og frit areal alene til opholdssted og legeplads for børn", når der skal bo mere end 8 familier i huset, medmindre kommunalbestyrelsen synes at det ikke behøves!

Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) har udarbejdet et lille hefte bl.a. med forslag til sådan nogle normer. Der går man ud fra, at der skal være en nærlegeplads især til mindre børn til hver beboelse. For hver 1-30 familiebo-liger bør der være en nærlegeplads i højst 50 m's gangafstand og med plads til 1-10 børn, der leger samtidig og med et areal på 100-200 m².

Det betyder, at der i vores karreer skal indrettes mindst en småbørnsle-geplads med sandkasse, plads til at køre på trehjulet cykel, klatrestativ o.l. Hvis der er plads, bør de større børn have et klatrearrangement, hule, ind-hegnet boldbane o.l.

Tørreplads. - I København "kan" der laves tørrerum i husene. - I resten af landet "skal" der være mulighed for at vaske og tørre tøj.

Normalt samles tørrestativerne på enkelte større tørrepladser i skyggen. Ved at sætte snorene tæt undgår vi, at stativerne fylder for meget.

Renovation. - Skraldespandene skal stå mindst 5 meter fra vinduer og døre. Ved gårdrydning får vi som regel de nye plastcontainere - eller spande, der hvor containere ikke kan komme ind og ud - samlet i større overdækkede enheder på skyggefulde steder i gården.

Renholdelse. - Husejeren har altid pligt til at sørge for, at der er "sædvanlig" belysning på trapper og gange - og i porte. Og han har pligt til at holde gården og de "indretninger", der findes der, rene og ordentlige.

Hvis der ikke bliver holdt ordentligt rent, kan vi bede sundhedspolitiet om at se på sagen. Så får ejeren pålæg om at få tingene i orden - men i de rigtig slemme tilfælde er det en langsommelig affære, fordi der skal en politisag til, hvis ejeren er meget genstridig.

Efter en gårdrydning er det ikke noget problem, for så får vi en fælles gårdmand.

Det kan være praktisk at få professionel hjælp, når man har fundet ud af, hvordan man vil have det, til at sætte ønskerne på papiret. Arkitekter koster som regel penge, men der er sikkert nogen i karreen, der kender en - evt. stu-derende - der vil hjælpe gratis.

Hvordan og om hvad forhandler vi videre?

Når ansøgning og projekt er kommet afsted til kommunen, er det vigtigt, at nogen holder kontakt og hører, hvordan sagen skrider frem. Det kan meget vel blive nødvendigt at tage forhandlinger med kommunen om f.eks. indretningen af gården. Der vil ofte være indvendinger af teknisk art, økonomisk/brandmæssig/sundhedsmæssig art - og dem kan det være nødvendigt at imødegå.

Formelt er det ejerne, der afgør, hvordan gården skal indrettes. Men de kan som regel ikke enes, og derfor bliver det kommunen, der bestemmer - og den plejer at være glad for at kunne bruge vores - beboernes - tegninger; men det er praktisk alligevel at vide, hvornår forhandlingerne med ejerne finder sted, så man forinden kan aftale med kommunen, at den går ind for beboertegningen.

Når sagen nemlig er så langt, at kommunen har givet ejerne påbud om gårdrydning, skal de bl.a. forhandle om, hvem der skal passe den nye fællesgård, og hvordan der skal holdes ro og orden. I København beder kommunen ejerne om i fællesskab at udpege den af viceværterne, de finder bedst egnet til jobbet. Hvis de ikke kan enes om det, finder kommunen selv en mand. Han aflønnes under alle omstændigheder af kommunen med for tiden fra 300-700 kr./md., udbetalt bagud af stadsingeniørens direktorat (Kbh.). Lønnen pristalsreguleres. De andre viceværter skal selvfølgelig fortsætte med deres opgaver - nu slipper de bare for at holde gården, og de går ikke ned i løn.

På mødet med ejerne vil kommunen også drøfte spørgsmålet om ordensreglementet.

Når mange mennesker skal bruge et hus, en plads eller lignende er det som regel nødvendigt med nogle aftaler om, hvad man må foretage sig, og hvordan og på hvilke tidspunkter.

Kommunen forlanger, at der bliver lavet et ordensreglement. I København har den et standardreglement, som bliver forelagt ejerne, og som regel bliver det passet lidt til efter forholdene i den pågældende karré. Ordensreglementet for gården har samme betydning som ordensreglementet for husene (husordenen): overtrædelse kan medføre opsigelse. Men eftersom det er os, som bor her og ikke ejerne, der skal bruge gården og høre på hinandens udfoldelser, er det rimeligt at det er os, der i fællesskab bestemmer, hvilke ordensregler der skal være. - Sørg derfor for i god tid at få fat i standardreglementet (byplankontoret). Mangfoldiggør det, omdel det i karreen og hold møde om det på samme måde som med ansøgning og projekt, sådan at der kan afgives en samlet indstilling fra brugerne af gården, om hvordan reglerne skal være. Kommunen plejer at se velvilligt på at foreslå ejerne et ordensreglement i den udformning vi, beboerne, har lavet.

Herefter er det blot at holde sig orienteret, samt - til slut - kontrollere, at huslejerne ikke sættes højere op end det er lovligt. Hertil kan vi søge hjælp hos lejerforeningen.

Held og lykke med gården.

Adresser i Københavns kommune

Magistratens 4. afd., Rådhuset, Rådhuspladsen, 1599 V	tlf.: 153800
Byplankontoret, Farvergade 25, 1463 K	153800
Stadsgartnerens kontor, Rådhuspladsen 45,1 1550 V	BY 865
Byggesagskontoret, mag. 4. afd., Rådhuset, 1599 V	153800
Generalplandirektoratet, Østergade 26, 1100 K	112011
Bygningskommissionens sekretariat, Rådhuset, 1599 V	153800
Brandvæsenet, afd. I, H.C. Andersens Boulevard 23, 1553 V	142717
Saneringskontoret, OB afd., Rådhuset, 1599 V	153800
Kontoret for Ejendomsskatter, Bremerholm 6, 1069 K	136220
Direktoratet for Kbh. kommunale skolevæsen, Islands Brygge 37 2300 S	SU 1055
Sundhedskommissionen ("Møg-patruljen"), Mehldalsgade 3, 1613 V	129848
Almennyttigt Saneringsselskab } Det Københavnske Saneringsselskab }	Frederiksgade 19, 1265 K 118222
Grundejernes Saneringsselskab, Nørre Voldgade 2, 1358 K	122534
Tinglysningskontoret, Lavendelstræde 1, 1462 K	MI 8141
Lejerforeningernes fællesråd, Lyongade 13, 2300 S	585492

I Københavns Kommunalkalender, der kommer en gang om året - og som står på biblioteket, er der oplysninger om hele magistraten og borgerrepræsentationen med adresser, telefonnumre og arbejdsområder.

I Kommunalhåndbogens BD 1, som også kommer en gang om året og findes på bibliotekerne, er en oversigt over alle landets kommuners administration med adresser og telefonnumre. Desuden er der oplysninger om ministerierne.

På biblioteket står også byggelovene for hhv. København og resten af landet, bygningsvedtægt, sundhedsvedtægt osv., og Kraks Vejviser. Den sidstnævnte står dog også på postkontorerne.

Fritidsloven.

FRITIDSLOVEN

Det er lidt svært at give jer en vejledning i brug af loven om fritidsundervisning. På indeværende tidspunkt ser det nemlig ud til, at den er under kraftig omarbejdelse i undervisningsministeriet. Der er lavet et udkast til et nyt lovforslag, som er sendt ud til en række organisationer til høring. Udkastet er dateret juni 1974, og organisationerne skal give deres meninger og forslag til kende senest 15.9.1974. Om det endelige lovforslag, for ikke at tale om den endelige lov, kommer til at ligne udkastet, er svært at sige, men de vigtigste ændringer i forhold til den lov, som vi har udnyttet, bliver sandsynligvis opretholdt. Det drejer sig om, at det hele lægges ud til kommunerne. De skal alene betale tilskuddene; de kan frit bestemme, hvor mange deltagere, der mindst skal være på et hold; de kan lave almene retningslinier for begrænsninger i undervisningen (af hensyn til deres budgetlægning). Tilskuddets størrelse foreslås begrænset til 75% af lærerlønnen. Endelig skelner man ikke mere mellem aftenskole, studiekreds eller højskole.

Vi kan nok ikke regne med, at lovforslaget bliver fremsat før en gang sidst på året. I udkastet foreslår man, at den nye lov kommer til at gælde fra 1.4. 1976. På grund af reglerne om tilskud til kommunerne efter objektive udgiftskriterier, kan den kun træde i kraft til en 1. april - hvor et nyt finansår begynder. Da der således formodentlig vil blive tale om, at den eksisterende lov fortsætter at gælde et års tid endnu, vil vi gøre rede for, hvordan vi har brugt den - med al mulig forbehold for, hvad politikerne finder på at ændre i den undervejs.

VI LÆRER MEDENS VI ARBEJDER:

Når vi i grupperne i Røde Rose arbejder for nogle konkrete mål - indretning af en daginstitution - forbedring af miljøet - er vi nødt til at skaffe os en masse viden, både om hvordan vi rent praktisk griber tingene an, og mere teoretisk baggrundsviden om de ting vi beskæftiger os med.

Herhjemme støtter det offentlige mange former for oplysning, og videre uddannelse bl.a. gennem loven om fritidsundervisning. Det er den vi har benyttet os af. Har man en arrangør (her "Røde Roses undervisningsafdeling"), en leder (en person med et lederteknisk grundkursus "ansat" af arrangøren) samt en lærer (en person med visse kvalifikationer), et lokale (ikke et privat hjem, men gerne en institution), kan man efter at have annonceret i et lokalblad fx. holde en studiekreds over et givet emne. Man kan også holde aftenskole eller højskole. Men vi fandt studiekreds mest hensigtsmæssigt.

Foruden at lederen skal have de "nødvendige pædagogiske og administrative forudsætninger" for at være leder, skal han som sagt have gennemgået et lederteknisk kursus. Det er et 8-timers kursus, som arrangeres af de enkelte amter (i København af Københavns respektive Frederiksberg kommune - dog somme tider i samarbejde med Københavns amt). Kurserne ligger som regel i tiden april til juni og afholdes over nogle aftener. Hvis man skal lede aftenskole med mere end fem hold, skal man på et 36 timers kursus. For dem, der ikke har mulighed for at

følge amternes kurser arrangerer undervisningsministeriet et til to internatkurser af en uges varighed i sommerferien. Undervisningen er gratis, men man skal som regel betale et mindre indskrivningsgebyr. Hvis man vil på kursus, kan man ringe til amtets fritidsforvaltning og spørge, hvornår det næste kursus afholdes. Telefonnummer står bl.a. i Kommunal Håndbog - se den på bibliotekets læsesal.

Den, der skal være lærer, skal have de nødvendige faglige kvalifikationer, og fornødne pædagogiske forudsætninger. Disse kan man have enten i kraft af tidligere uddannelse eller i kraft af tidligere arbejde. Ofte vil en højere uddannelse eller en mellemuddannelse være tilstrækkelig. Man behøver ikke tage på kursus først, men der findes nogle almene voksenpædagogiske grundkurser, som man kan følge. For at blive studiekredslærer skal man have forudsætninger for at lede en studiekreds samt ved særlig uddannelse eller erfaring godtgøre, at man behersker den arbejdsmåde, som en studiekreds forudsætter.

Kontakten med det offentlige sker gennem kommunens skolevæsen. I Københavns kommune har Direktoratet for Københavns kommunale skolevæsen udgivet en "Administrativ vejledning vedrørende fritidsundervisning for voksne", som indeholder alle oplysninger og krav til studiekredsvirksomheden. Det kræver en hel del papirrusseri med ansøgninger og indberetninger og attestationer at arbejde som studiekreds.

Til gengæld betaler kommunen 5/6 af lærerlønnen, som for tiden er ca. 55 kr./time. Dvs. at en gruppe, der holder møde 3 timer en gang om ugen, kan tjene op imod 100 kr. pr. møde, når skat og deltagerbidrag er trukket fra, såfremt læreren lader sin løn gå i gruppens kasse.

Her vil vi kort beskrive den første studiekreds med Røde Rose som arrangør:

I sommeren 1973 arbejdede Heimdalsgadegruppen som studiekreds, idet vi 8 mandage i træk (3 timer hver gang) beskæftigede os med emnet "Problemer omkring indretning og funktion af integrerede institutioner". En pædagog i gruppen blev godkendt som lærer, og vi indsendte et skema med disse oplysninger om holdet:

Fag/emne: Problemer omkring indretning og funktion af integrerede institutioner.

Deltagere: Forældre og pædagoger med interesse for børns trivsel.

Indhold:

1. udviklingspsykologiske og pædagogiske synspunkter.
2. institution og miljø.
3. daginstitutioners målsætning.
4. indretning af nye integrerede institutioner.
5. uddannelses- og personalenormer.
6. bestående daginstitutioners omdannelse til integrerede institutioner.
7. tilskudsregler.

Arbejdsmetode: Gruppediskussion og om muligt konsultation af relevante myndigheder. Vi ansøgte om at holde studiekredsen i de lokaler, vi var vant til at holde møder i, nemlig vuggestuen Røde Rose I. Af materialer angav vi relevant litteratur og lovsamlinger, f.eks. "Noget om alternativ socialpædagogik", "Børn og Unge" debat nr. 6, "Nye institutionsformer". Denne rammeplan samt lærerskemaet blev efter at være underskrevet af lederen indsendt i 6 eksemplarer til Direktoratet en måned før studiekredsen skulle starte, og allerede en uge efter forelå godkendelserne.

Vi annoncerede studiekredsen med en notits i rubrikken "Tid og sted" i Nørrebro Avis. Der meldte sig dog ingen nye deltagere ad den vej. En gang havde vi besøg af kommunens kontrol, som først og fremmest så efter at dagbogen, en fortegnelse over deltagerne og deres fremmøde som læreren fører, var i orden. Inden 3. gang indsendte vi deltagerandelen 210 kr. af lærerens løn til direktoratet. Derefter fik vores lærer den 1. i måneden tilsendt lærerlønnen (minus skat), som efter at deltagerandelen var blevet betalt tilbage, gik i gruppens kasse. Talt indbragte studiekredsen som varede 2 måneder ca. 1000 kr. som bl.a. har været med til at dække vores udgifter til porto og papir samt andre udgifter i forbindelse med gruppens arbejde.

Til slut en liste over de punkter der af direktoratet kræves opfyldt for at starte en studiekreds:

Hvem deltager: Undervisningen skal være åben for alle over 18 år

Krav: a. undervisningen skal give en alsidig belysning af emnet

b. der skal være et rimeligt forhold mellem undervisningens mål og time-tallet

c. en studiekreds skal vare mindst 20 timer, og der må højst være 16 deltagere

d. undervisningen skal gennemføres i egnede lokaler med fornødent udstyr (et privat hjem kan ikke godkendes)

e. læreren skal gennem uddannelse eller virksomhed have erhvervet de fornødne forudsætninger for at virke som leder af studiekredsen.

Økonomi: Det offentlige betaler 5/6 af udgifterne til lærerløn, mens deltagerne betaler 1/6. Lærerlønnen for en studiekreds er ca. 55 kr. pr. time.

Adressen i København er: Direktoratet for Københavns kommunale skolevæsen, Islands Brygge 35, 2300 S.

Loven: Lovbekendtgørelse nr. 388 17/8/1972. Bekendtgørelse nr. 378 af 3/6/71 om fritidsundervisning for voksne.

Hvordan får man en institution i sit kvarter?

508	INDLEDNING
509	HVAD SIGER LOVEN
511	DAGINSTITUTIONERNES FORMÅL OG FUNKTION
514	CIRKULÆRE OM OPRETTELSE AF DAGINSTITUTIONER
524	ADRESSELISTE FOR KØBENHAVNS KOMMUNE

INLEDNING

Vi havde egentlig tænkt os at tage vores hæfte om "Hvad man kan og skal gøre, hvis man vil skaffe sit kvarters børn og unge bedre institutionstilbud", med i bogen. Men siden vi lavede det færdigt i april 1971 er både proceduren for, hvordan de skal oprettes og vilkårene for institutionerne ændret så meget at det ville være meningsløst at genoptrykke hæftet.

I stedet har vi valgt at tage de nye bestemmelser og kommentere dem, således at vi sætter de erfaringer, vi har fået, ind i de rammer, der gælder nu.

Kommunerne har ganske vist pligt til at give os grundig oplysning og vejledning på disse områder, men vores kommune har ikke gjort det, og det kan jo være, at der også er andre kommuner, der er glemsomme på dette område.

Siden vi gjorde vores hæfte færdigt er der kommet et helt nyt sæt regler, hvoraf de vigtigste foreløbig står i:

- Socialministeriets cirkulære af 15. november 1972, om forholdet mellem bestyrelse og leder i anerkendte, selvejende daginstitutioner under børne- og ungdomsforsorgen samt om lukning af daginstitutioner i ferier og på lørdage - og som fastlægger reglerne for, hvordan de enkelte institutioner skal administreres, hvem der skal bestemme og har ansvaret for hvad.
- Socialministeriets cirkulære nr. 57 af 27. marts 1973, om oprettelse af daginstitutioner, der søges anerkendt efter lov om børne- og ungdomsforsorg § 65, stk. 1 - der indeholder reglerne for hvad man skal gøre, når man ønsker at oprette en børneinstitution, og hvilke bygningsmæssige krav man skal opfylde.

Baggrunden for cirkulæret er bl.a. en rapport fra et embedsmandsudvalg, vedrørende standarder og normer for daginstitutioner for børn, samt for plejehjem og dagcentre. Rapporten er fra den 2. februar 1973, og udvalget bestod af repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Københavns og Frederiksberg kommuner, boligministeriet, indenrigsministeriet, økonomi- og budgetministeriet, socialstyrelsen og socialministeriet.

- Vejledning om indretning af daginstitutioner, Socialstyrelsen, marts 1973 der udover principper for institutionernes formål og funktioner, indeholder reglerne for deres bygningsmæssige indretning, en bygherrevejledning samt en oversigt over de bekendtgørelser og cirkulærer der vedrører daginstitutioners oprettelse og drift.

- Lov om social bistand, nr. 333 af 19. juni 1974 - der fastlægger de endelige bestemmelser og som er vedtaget, men først træder endeligt i kraft den 1. april 1976. Der vil de nævnte cirkulærer så blive endeligt tilpasset den nye lov. Men også andre bestemmelser vil blive ændret, bl.a. står der i embedsmandsrapporten fra 1973, at "der i udvalget er enighed om, at det vil være ønskeligt, at visse af de krav, der stilles efter anden lovgivning, således byggelovgivningen, sundhedslovgivningen, brandpolitilovgivningen og arbejderbeskyttelseslovgivningen etc., kan modificeres".

Lovene og så godt som alle de tilhørende cirkulærer og bekendtgørelser er samlet i Leif Lunn's bog "Daginstitutioner", der udgives af Munksgårds forlag.

Den revideres hvert år, og kan lånes på biblioteket eller købes hos boghandlere.

Love, cirkulærer m.v. kan også købes hver for sig gennem J. H. Schultz boghandel, Møntergade 19, 1116 København K, telefon (01) 141195, og undertiden fås gratis hos de forskellige instanser der har udsendt dem.

Gennem den periode hvor bestemmelserne er blevet til, har en række tendenser gjort sig gældende. Eftersom tiden er gået, er de blevet mere udtalte, og har resulteret i at institutionsområdet er blevet fjernet fra socialministeriets administration og lagt ud til de enkelte kommuner. De bestemmelser der før skulle sikre os, at institutionerne mindst blev så og så gode, er nu enten smidt ud af lovgivningen eller lavet om til bestemmelser om, at institutionerne højst må koste så og så meget.

Dette er gjort ved at lade de forhenværende bestemmelser om m²-størrelser, indretning, personalenormering og -løn fra at være vejledende retningslinier der angav en minimumsstandard, til at være maksimumsgrænser, som kommunen eller initiativtagerne kun må overskride, hvis de påtager sig alle de økonomiske byrder som overskridelsen medfører.

Når vi bringer og kommenterer de nugældende bestemmelser, er det bl.a. for at give jer mulighed for at tolke dem så hensigtsmæssigt som muligt.

Som I vil se har vi gjort det dels ved at trække de afsnit i vejledningen ud, hvor embedsmændene har nedskrevet deres bedste forhåbninger om hvordan institutioner bør fungere. Dels ved at sammenligne de nye bestemmelser med de gamle og med vores erfaringer.

HVAD SIGER LOVEN?

Pligten til at sørge for det tilstrækkelige antal pladser på daginstitutioner har hele tiden været de enkelte kommuners.

Hidtil har det været § 2 i lov om børne- og ungdomsforsorg, der har pålagt dem den pligt. I den nye lov om social bistand er bestemmelsen fastholdt i § 69.

§ 2

§ 2

Det påhviler børne- og ungdomsværnet i samarbejde med andre myndigheder og med institutioner og foreninger at varetage børne- og ungdomsforsorgen i kommunen ved at føre tilsyn med de forhold, børn og unge i kommunen lever under, støtte forældrene med hensyn til børnenes opdragelse og pleje, yde hjælp til børn og unge, der trænger til støtte, og påse tilstedeværelsen af fornødne daginstitutioner og socialpædagogiske fritidsforanstaltninger.

Stk. 2

Det påhviler kommunen at oprette og drive de fornødne institutioner, såfremt opgaverne ikke løses ad anden vej.

§ 69

§ 69

Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal plad-

ser på daginstitutioner for børn og unge, herunder socialpædagogiske fritidsforanstaltninger.

Stk. 22

Daginstitutioner for børn og unge kan oprettes og drives af en eller flere kommuner eller som private institutioner, med hvilke kommunalbestyrelsen indgår overenskomst. Private institutioner skal være selvejende, hvis der er plads til mindst 6 børn.

Stk. 33

Socialministeren fastsætter vejledende regler for institutionernes ledelse og drift.

Vendingerne "ad anden vej" eller "private institutioner med hvilke kommunalbestyrelsen indgår overenskomst" betyder, at institutionerne udover at være kommunale kan oprettes og drives som private, der så skal være selvejende. Der er ikke stor forskel på de to slags, de skal godkendes, drives og modtager tilskud fra det offentlige efter de samme regler. Forskellene viser sig mest i, hvordan de økonomiske og ledelsesmæssige forhold kan administreres.

Hvad økonomien angår giver den kommunale fællesdrift fordele, som fælles indkøbsordning, enhedspriser og, i Københavns kommune, ekstraordinære politisk betingede tilskud. Dette betyder, at de kan holde en lavere pris end de private institutioner. Disse er nemlig som regel oprettet uafhængigt af hinanden. Selvom de interessegrupper, der står bag, er velmenende, er der dog grænser. Man slutter sig ikke sammen med "konkurrenten".

Hvad ledelsen angår, vender den kommunale samdrifts fordele sig imidlertid til det modsatte, fordi kommunerne endnu ikke kan finde ud af at give de enkelte institutioner lokalselvbestemmelse. Dette betyder bl.a. at forældrene i de kommunale institutioner kun har ret til at blive valgt ind i et forældreråd, som ikke har nogle reelle beføjelser - hvorfor samtalen mellem os og pædagogerne får nemt ved at blive "tom". Det samme kan være tilfældet i de private institutioner, hvor forældrene kun har et mindretal i bestyrelsen - men er naturligvis ikke tilfældet her hos os, hvor det er os forældre, der selv er initiativtagere.

Udover at vi således har ret til institutionerne og lov til selv at oprette dem, hvilke retningslinier giver loven så kommunerne og os at gå frem efter?

Fra at være retningsgivende minimumsstørrelser og forudsætningen for de statslige tilskud, er bestemmelserne blevet gjort til absolutte maksimumsstørrelser. Hertil kommer at de detaljerede bestemmelser, der enten fremgik direkte eller fulgte af den gamle lov, om hvilken standard vi skal have, ikke har bindende virkning efter den nye lov. Så kan man nok spørge sig selv om, til hvis gavn vi har fået en ny lov.

Den er blevet gjort upræcis og på mange måder selvmodsigende.

Når den f.eks. siger, at kommunerne skal oprette det antal institutioner, der er brug for, så er det både til at le og græde over. Der står nemlig ingen steder efter hvilke kriterier det skal afgøres - og vendingen om at andre end kommunen kan gøre det er tragikomisk, da det jo netop også fremgår, at dette ikke kan lade sig gøre uden kommunernes velsignelse og aktive støtte.

På samme måde med bestemmelserne om institutionernes indretning. Der står

f.eks. meget fornuftigt i vejledningen om, hvordan man bør oprette og indrette institutioner - men se hvordan loven og cirkulæret følger det op - ved kun at tale om maksimumsgrænser, først og fremmest for m^2 og tilskud, men også ved at opgive alle regler for, hvor meget og hvor kvalificeret personale, der skal være på institutionerne. I embedsmandsrapporten fra 2. februar 1973 er der nemlig bl.a. foreslået, at "det fuldt ud overlades til de enkelte kommuner at fastsætte størrelsen af personalet i daginstitutioner", "at der gives kommunerne dispositionsfrihed ved personalenormeringen i de enkelte institutioner" samt "bortfald af de eksisterende krav om regelmæssig opslag af ubesatte pædagogstillinger". Det sidste sammen med en vedtagelse om, "at der i tilfælde, hvor en ledig pædagogstilling midlertidig besættes med ikke-uddannet arbejdskraft, ikke sker en forøgelse af medarbejdertimerne i forhold til børnetallet". Hertil kommer, at man påtænker at ændre lovens § 70, så de heri nævnte retningslinier, der ville kunne sikre en rimelig, nogenlunde ensartet standard, ændres til vejledende forslag, de enkelte kommuner så kan følge eller se bort fra, som det passer dem.

Når det derfor skal sikres, at de nødvendige institutioner kommer, og at de også bliver gode, så er vi almindelige mennesker, nødt til at blande os i hvordan loven bliver administreret og institutionerne bygget.

Det kan vi gøre på to måder. Dels ved at sørge for, at loven bliver forbedret gennem initiativer i de politiske partier. Dels ved at trodse den modsætning der er i selv at oprette selvejende institutioner i vores boligkvarterer, når det kan siges at være mere fordelagtigt for os, at institutionerne er kommunale. For det er jo tilfældet, det er der vi som forældre og borgere har fordelene af de manges fællesdrift. På kort sigt er der imidlertid ikke andet at gøre end at gå igang selv. Hvordan skal vi ellers sikre os, at vi bliver taget med på råd om udformningen, at der kommer nok, og at de kommer til at ligge hensigtsmæssigt? Hvordan skal vi ellers få indflydelse på, hvad der skal ske, medens vores børn er der? I de børneinstitutioner, der er oprettet af menighedsrådene og andre private foreninger, har vi forældre kun et mindretal af repræsentanter i bestyrelserne, og i de kommunale er vores repræsentations betydning i forældrerådene helt afhængig af tilfældige pædagogers indstilling til os og vore meninger.

DAGINSTITUTIONERNES FORMÅL OG FUNKTION

Hvad har vi så at holde os til, når vi skal have noget godt ud af vore anstrengelser? Det eneste er en betænkning (nr. 654) om omlægning af daginstitutionernes struktur, der blev udarbejdet af børne- og ungdomsforsorgens pædagogiske nævn i 1972, og som er den saglige begrundelse for de nye bestemmelser.

Udover at beskæftige sig med problemerne omkring etableringen af de aldersintegrerede institutioner, behandler betænkningen også institutionernes forhold til forældre, opdragelse og det omgivende miljø.

En del af den er videregivet i socialstyrelsens vejledning om indretning af daginstitutioner - i hvis forord der bl.a. står at "man ved formuleringen har bestræbt sig på at understrege, at der er tale om vejledende bestemmelser.

1. Formål.

Daginstitutionen tjener et pædagogisk hovedformål ved som supplement til hjemmet at skabe et pædagogisk miljø omkring barnets opvækst og udvikling.

Der har været en traditionel opfattelse af, at et hovedformål for institutionerne var at yde omsorg og pasning til børn i en række dagtimer, hvor der ikke er andre til at se efter dem, specielt på grund af forældrenes arbejde uden for hjemmet. Denne opfattelse har særligt gjort sig gældende for byernes vedkommende. Der er dog grund til at påpege, at behovet gennem de senere år også har gjort sig stærkt gældende i landdistrikter med landbofamiliers stigende beskæftigelse i industrien.

Daginstitutionernes selvstændige pædagogiske betydning er imidlertid i de senere år blevet stadig stærkere fremhævet. Som begrundelse herfor er nævnt boligen og dens omgivelser, der for flertallet af børns vedkommende ikke byder tilstrækkelige udfoldelses- og oplevelsesmuligheder, og familiens gennemsnitlige størrelse, der ikke giver barnet før skolealderen mulighed for at opleve sig selv i gruppe med andre børn. Hertil kommer en øget pædagogisk indsigt, der har dannet grundlag for en stadig stærkere udformet førskole- og fritidspædagogik.

Der er således - også for børn, der ikke nødvendigvis skal passes - et rent pædagogisk begrundet behov for daginstitutionsoophold i nogle af dagens timer, f.eks. i halvdagsbørnehaver med åbningstid indtil 4 timer, korttidsbørnehaver med åbningstid indtil 7 timer (pædagogisk nævns betænkning nr. 337, 1963 om børnehaveproblemer).

2. Ansvar for oprettelse.

Det er ikke ved lov eller andre bestemmelser fastsat, hvor mange pladser i daginstitutioner, der skal være i forhold til et bestemt befolkningstal eller et bestemt børnetal. Det er derimod i lov om børne- og ungdomsforsorg § 2 pålagt de kommunale myndigheder at påse, at daginstitutioner er til stede i fornødent omfang og at etablere disse ved kommunalt initiativ, såfremt opgaverne ikke løses ad anden vej.

Det er således overladt til kommunernes ansvar at træffe afgørelse om den tilstrækkelige dækningsgrad med hensyn til daginstitutioner ud fra lokale behov på baggrund af børnetal, boligforhold, erhvervsforhold m.v.

3. Funktioner.

En daginstitution har på grund af forældrenes fravær fra hjemmet i almindelighed åben 10-12 timer daglig. Mange børn opholder sig derfor i en meget væsentlig del af deres vågne tid i en institution, hvorfor de må have dækket hovedparten af deres behov der. Men også børn og unge, der er færre timer på institution, har krav på at få opfyldt en række behov.

Hovedopgaven for en daginstitution er at skabe et pædagogisk miljø, hvor børn og voksne trives, og hvor børnene får optimale muligheder for udfoldelse.

Indretningen af institutionen er af fundamental betydning for, hvordan dette miljø bliver. Det er således en given ting, at manglende plads og/eller uhensigtsmæssigt disponerede arealer er med til at skabe konflikter. Med bruttoetagearealer på henholdsvis 6 m² til børnehaver/fritidshjem, 10 m² til vuggestuer og 7 m² til de aldersintegrerede institutioner er der en begrænsning for, hvor store institutionerne må være. Den

enkelte kommune kan dog godkende et større bruttoetageareal, men uden at merudgiften kan gøres til genstand for statsrefusion.

For at tilgodese de funktioner, der naturligt indgår i en daginstitutionens program, er det af stor betydning, at selve indretningen er så fleksibel som muligt, og hvis institutionerne skal kunne opfylde de mange forskellige krav, børn, forældre og samfund stiller, må der skabes mulighed for, at det pædagogiske arbejde med børnene kan praktiseres således, at det enkelte barns udvikling kan tilfredsstilles.

Det er bl.a. vigtigt, at man ved indretningen tager hensyn til, at børnene får mulighed for konstruktiv udfoldelse (fantasi- og rollelege), og ligeså vigtigt, at der i institutionen er et roligt sted, hvor børnene kan isolere sig med f.eks. bøger, spil, grammofoon o.l. Det kan have karakter af bibliotek, hvor der for de større børn er mulighed for lektielæsning og/eller hvor pædagogen kan have højtlesning for de mindre børn.

De mere hobbybetonede funktioner, der underbygger og udvikler skaberglæde og selvstændighed, bør indgå som et naturligt tilbud til børnene. Også det at "få lov at grise sig til" har stor betydning, derfor bør man specielt tage hensyn til disse beskæftigelser. For de mindre børn kan nævnes småsløjd, ler, lim og klistre, og for de større børn, hvor det er meget vigtigt at tilbudene er rigt varierede, kan peges på sløjd med brug af maskiner, ler med mulighed for brænding af produkterne, foto, syning, farvning, småreparationer af cykler o.l. En forudsætning for at kunne udnytte tilbudene er, at der er rigeligt med materialer og legetøj, og plads til dette (depoter, skabe) samt at tingene er let tilgængelige for børnene.

Hovedprincippet må være, at institutionen i sin opbygning fungerer som et "arbejdssted", hvor børn og unge efter eget valg kan samles i større eller mindre grupper.

Placeringen af de enkelte rum og deres funktioner spiller en meget væsentlig rolle, for at institutionen kan fungere hensigtsmæssigt.

I institutioner med børn, der efter eget eller forældrenes ønske har brug for sevn og hvile, bør der tages hensyn til, at dette kan foregå uden unødigt begrænsning i de øvrige børns aktiviteter. Dette stiller især krav til placering og lydisolering.

Ved indretningen af spiseplads bør tages hensyn til, at måltiderne kan indtages i en rolig atmosfære. For de mindre børn, der skal mades, er det vigtigt, at den voksne uforstyrret kan engagere sig i dette. De større børn har også brug for, at spisningen opleves som noget hyggeligt, hvad enten det foregår samlet eller i små grupper.

Børnegarderoberne bør ikke placeres for langt væk fra opholdsarealet. Garderoberne, der i praksis fungerer som mere end opbevaringssted for børnenes tøj, bør have en rimelig størrelse med god plads til børn og forældre, idet garderoben ofte er "kontaktsted", hvor den daglige "garderobesnak" pædagog/forældre foregår.

Ved toiletrummenes indretning bør der altid tages hensyn til både små og store børn. For de mindre børn er god plads afgørende, således at de i videst muligt omfang kan klare sig selv, samt at gulvarealet giver mulighed for placering af flytbare baljer, kar o.l. til

pjaskelege. De større børns ønsker til toiletternes indretning er mere et spørgsmål om at være sig selv. Derfor vil det mest naturlige være at indrette flere små toiletafsnit med 1-2 W.C.'er.

De administrative funktioner i en institution omfatter bl.a. kontorarbejde, forældresamtaler, personalemeder m.v. Det kan have stor betydning, at der udover personalerum og kontor etableres et disponibelt rum, hvor forældresamtaler kan foregå uforstyrret, eller hvor talepædagogen/psykologen kan arbejde med børnene. Administrationsrummene bør placeres nær institutionens indgang, således at man uden at forstyrre det øvrige arbejde frit kan komme og gå.

For alle institutionsformer er det af betydning, at også udearealet er hensigtsmæssigt udformet og arealmæssigt rimeligt proportioneret. Legearealerne er et værdifuldt supplement til det liv, der udfoldes indenfor, og mange af de pladskrævende aktiviteter, som børn har behov for, kan kun foregå udendørs. Det er væsentligt at arealet søges gjort "spændende" for børnene. Et kuperet terræn (overskudsjord fra byggeriet) byder på mange muligheder, og man kan ved etablering af tunneller, broer o.l. give børnene oplevelser af mere varieret karakter. Børnenes aktivitetsbehov udendørs kan kort skitseres således:

Løbe- og rullelege,
boldspil,
sand- og pjaskelege,
gynger (bildæk),
klatremuligheder,
grave- og byggelege,
bålplads.

Der bør ved udformningen sørges for et rimeligt græsareal og evt. etableres små haver.

For bedre at kombinere inde- og udelege er det af betydning, at adgangen til legepladsen er hensigtsmæssig, enten via garderoberne, eventuelt gennem et bryggers eller en ekstra udgang.

Klubber bør bygge på frivillighed og medansvar, hvilket indebærer, at medlemmerne i udstrakt grad deltager i klubbens indretning og styrelse. Den indbyrdes ansvarsfordeling mellem medlemmer, forældre og pædagoger er derfor af central betydning.

Dette stiller krav til meget frie rammer for aktiviteter ikke blot for medlemmerne, men også for forældrene. Den såkaldte generationskløft kan modvirkes ved, at man i indretning af klubber åbner også lokalemæssige muligheder for forældreaktiviteter.

Lokalerne bør i øvrigt indrettes fleksibelt, så der bl.a. kan være mulighed for følgende aktiviteter:

Filmforevisning, foredrag, dramatik, dans, musik, diskussionsgrupper og fællesmeder, læsning, keramik, male-ri, syning, stoftryk, madlavning, foto-, træ- og metalarbejde, bordtennis o.l. samt reparation af motorcykler, knallerter og go-carts.

I videst muligt omfang bør der være mulighed for udøvelse af sportsaktiviteter, f.eks. ved at man placerer institutionen i nærheden af eksisterende anlæg. Herudover tænkes også på go-cart- eller knallertbaner, der vinder stigende popularitet.

Det er af stor betydning, at man i videst muligt omfang tilstræber et samspil mellem klubberne og det omgivende

miljø. Generelt kan en klub betragtes som et samfundsmæssigt eksperimentalværksted, hvor man gennem aktivt samvær finder frem til mindre traditionsbundne livsformer og -holdninger. En sådan indstilling stiller krav om utraditionelle rammer, hvilket man bør have for øje ved placering, indretning og drift af klubber.

4. Institutionstyper.

Ved daginstitutioner forstås de i lov om børne- og ungdomsforsorg § 65, stk. 1, nr. 1-6, omtalte institutioner: vuggestuer, børnehaver (legestuer for børn under skolealderen), fritidshjem, fritidsklubber, der ikke kan anerkendes som led i det almindelige skolevæsen, ungdomsclubber, der fortrinsvis har et socialpædagogisk formål, eller som indgår i en flerleddet institution, og legesteder (byggelegepladser) for børn i skolealderen, samt de foranstaltninger der ikke falder direkte ind under en af de nævnte grupper, og som i samme paragrafs stk. 1, nr. 7, er benævnt: Andre fritidsforanstaltninger med et socialpædagogisk formål.

Aldersintegrerede institutioner.

I pædagogisk nævns betænkning nr. 654 af juni 1972 om omlægning af daginstitutionernes struktur er der peget på, at den enkelte daginstitution i fremtiden bør indrettes til at modtage børn i både vuggestue-, børnehave- og fritidshjemsalderen.

Flere grunde taler for oprettelse af denne institutions-type:

- Betænkningen omtaler, at psykologisk forskning til overmål dokumenterer nødvendigheden af, at børn fra den tidligste spæde alder lever i et stimulerende og afvekslende miljø. Børn i alle aldersklasser fra den tidligste spædbarnalder til langt op i skolealderen bør opholde sig i samme gruppe, som på den måde får karakter af en større "søskendeflok".
- For forældrene er det en fordel kun at skulle anbringe deres børn i én institution.
- Pædagogerne vil på deres side opnå et mere tilfredsstillende og kontinuerligt arbejde ved at kunne følge de enkelte børns udvikling og får derved mulighed for et nærmere samarbejde med forældrene.
- Udover de pædagogisk/psykologiske grunde kan nævnes, at de aldersintegrerede daginstitutioner bedre er i stand til at imødekomme lokale behov for daginstitutioner. Erfaringer har vist, at f.eks. i nye boligområder er der i begyndelsen et større behov for vuggestuepladser, men senere ændrer behovet sig.

Integrerede daginstitutioner med variable børnegrupper kan løse disse problemer. Det er dog en forudsætning, at børnegruppens størrelse varierer med børnenes alder, således at antallet af børn nedsættes, hvis der er mange børn under 3 år.

Gruppestørrelsen i den aldersintegrerede institution må fastsættes under hensyn til aldersfordelingen i gruppen, således at et vuggestuebarn er lig 2 børnehavebørn.

Vuggestue.

Såfremt der i et område er et akut behov for vuggestuepladser, bør man undgå en for speciel indretning af denne institutionstype, idet man derved kun med større omkostninger kan ændre institutionen til senere at optage andre eller alle aldersgrupper. Vuggestuerne sigter primært på at tage sig af de 0-3 årige, og grupperummene i en vuggestue har traditionelt været indrettet med spædstue, kravlestue og småbørnsstue med hen-

holdsvis 8, 10 og 12 børn. For at fremme og stimulere børnenes udvikling mest muligt er det dog hensigtsmæssigt at blande grupperne således, at der er 10 børn mellem 10 og 12 år på hver stue.

Derfor anbefales det, at man ved oprettelsen indretter vuggestuen således, at de fysiske rammer ikke hæmmer det pædagogiske arbejde med børnene. Eksempelvis er det af betydning, at alle grupperum er lige store (30 m²), og at alle toilet- og baderum er indrettet ens.

Børnehave (legestue).

Ved oprettelse af en børnehave eller legestue, der traditionelt optager børn i alderen 3-7 år, gør de samme hensyn som tidligere nævnt sig gældende. Indretningen bør være så fleksibel som mulig, således at man også her evt. på et senere tidspunkt kan optage andre aldersgrupper.

Det er tillige af betydning for det pædagogiske arbejde, at rumopdelingen kan ændres (flytbare skillevægge), således at man nemt og uden for store udgifter kan indrette grupperummene efter børnenes skiftende behov. Børnene vælger selv de pædagogiske tilbud, de forskellige rum indeholder. Dette vil sige, at institutionen i stedet for de traditionelt opdeltede aldersgrupper på 20 børn arbejder med børnegrupper på tværs af alder.

Endelig kan det nævnes, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at institutioner med et centralt placeret alrum fungerer meget hensigtsmæssigt.

Med hensyn til småbørnsstuer (alder 2-3 år) henvises til side 21 i vejledningen.

Fritidshjem.

Fritidshjem, der traditionelt optager børn i skolealderen (7-14 år), har i de senere år haft en mere fri gruppeopdeling i lighed med den under børnehaveafsnittet beskrivne (tilbudstanken).

På længere sigt må det antages, at fritidshjemmenes funktioner mere vil overgå til klubvirksomhed, bl.a. fordi aldersgruppen fra 10-14 år erfaringsmæssigt ikke trives under den mere bundne form i fritidshjem. Hvis de større børns behov for frihed skal tilgodeses, vil det indebære, at børnene får et løsere tilhørsforhold til institutionen. De mange tilbud udefra, såsom dans, svømning, guitarspil m.v., peger iøvrigt i samme retning. Ligeledes de erfaringer man har fra fritidshjem, der i dag har tilknyttet en klub.

Klubber.

Fritids- og ungdomsklubber optager normalt børn og unge i og over skolealderen. Medlemmernes tilhørsforhold til institutionen er meget forskellig fra andre daginstitutioner, idet barnet/den unge kan komme og gå efter eget ønske. Denne institutionsform, der direkte bygger på frivillighedsprincippet, har i praksis vist sig at fange de større børns interesse. Det er med denne struktur vanskeligt at angive, hvor mange og hvor store grupperum der skal være. Det vil i vid udstrækning afhænge

af den enkelte klubs tilbud, og området hvori den ligger.

Byggelegepladser (legesteder).

Disse institutioners klientel har ligesom klubmedlemmerne et meget frit tilhørsforhold til institutionen. Byggelegepladser optager børn i alderen 5-6 til 12-14 år. Institutionens opgave er at tilbyde børn legemuligheder i få eller mange timer om dagen, alt efter børnenes egne ønsker og behov, og forældrene kan derfor ikke påregne, at pædagogerne "beholder" børnene i et fast antal timer. Byggelegepladsens tilbud bør være mange og varierede udendørs aktiviteter. Naturligvis byggeri af enhver art, hvilket forudsætter megen plads, samt et rigt udvalg af materialer. Derudover kan gravning, hulebyggeri, dyrkning af planter og grønsager, leg med vand og ild samt dyrehold indgå som tilbud. Til disse legepladser bør dog også opføres en bygning af passende størrelse, således at børnene kan vælge at lege inde. Her bør være tilbud i lighed med klubbernes.

Andre socialpædagogiske fritidsforanstaltninger.

Ansejninger om godkendelse af andre fritidsforanstaltninger med et socialpædagogisk formål (jfr. § 65, stk. 1, nr. 7 i lov om børne- og ungdomsforsorg) - bortset fra aldersintegrerede institutioner - skal som hidtil indsendes til socialstyrelsen.

Som eksempler på anerkendte socialpædagogiske fritidsforanstaltninger kan nævnes: go-cart/knallertbaner, optimistjolle/sejlsportsklubber m.v.

I henhold til den nævnte paragraf vil også andre traditionelle institutionsformer f.eks. "Hus"-projekter, der etableres og styres af de unge selv, kunne forventes godkendt.

5. Placering.

Hvis der ønskes etableret større institutioner med mange funktioner, må betydningen af opdeling i mindre gruppeenheder særlig understreges.

I tætbebyggede områder kan det være hensigtsmæssigt at etablere flere små daginstitutioner i tilknytning til nærmiljøet, for at forældrene kan leve med i deres virksomhed. Det må dog påses, at man ved oprettelsen af sådanne mindre institutionsenheder sikrer disse yderligere muligheder f.eks. i form af centralt placerede værkstedsrum, byggelegeplads m.v.

Hvor andre institutioner såsom skoler, biblioteker, sportspladser, dagcentre for ældre el.lign. allerede er etablerede, kan det være en fordel at placere daginstitutionen i tilknytning til disse. De allerede etablerede institutioners faciliteter kan derved på fordelagtig måde indgå som yderligere muligheder for daginstitutionen.

I tyndt befolkede områder vil den integrerede institution, der er indrettet til at modtage meget forskellige aldersgrupper, være at foretrække, for at man kan få en tilstrækkelig udnyttelsesgrad. Der kan blive tale om daginstitutionstilbud fælles for børn under og i skolealderen samt klubvirksomhed for unge.

CIRKULÆRE OM OPRETTELSE AF DAGINSTITUTIONER

Dette cirkulære skulle være konkretiseringen af de økonomiske og ledelsesmæssige bestemmelser fra det pædagogiske nævns betænkning.

Cirkulære om oprettelse af daginstitutioner, der søges anerkendt efter lov om børne- og ungdomsforsorg § 65, stk. 1.

Indledning.

1. Efter lov om børne- og ungdomsforsorg § 2 påhviler det kommunerne bl.a. at påse tilstedeværelsen af fornødne daginstitutioner og socialpædagogiske fritidsforanstaltninger i kommunen samt at oprette og drive de fornødne institutioner, såfremt opgaverne ikke løses ad anden vej.

Efter lovens § 65, stk. 1, er tilskud fra stat og kommune til de daginstitutioner og fritidsforanstaltninger, der nævnes i bestemmelsen, fortsat betinget af socialministerens anerkendelse, der som regel meddeles af socialstyrelsen.

Anerkendelse forudsætter, at en række forhold vedrørende institutionerne m. v., jfr. lovens § 66, stk. 1, 2 og 4, kan godkendes.

Efter indstilling fra et under socialmini-

steriet nedsat udvalg har regeringen, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg kommuner tiltrådt, at der sker en forenkling af fremgangsmåden ved behandling af ansøgninger om godkendelse (og anerkendelse) af daginstitutioner, samt at kommunerne stilles mere frit med hensyn til institutionernes indretning.

1 Nærværende cirkulære indeholder de bestemmelser, der herefter er gældende for følgende daginstitutionstyper:

2 Aldersintegrerede institutioner,

Aldersopdelte institutioner:

vuggestuer,
børnehaver og legestuer,
fritidshjem,
fritids- og ungdomsklubber,
legesteder (byggelegepladser).

Bemærk. 1

Som det er antydnet her er det sket - som er udtrykt i lov om social bistands § 70 - at det allerede nu faktisk er kommunen, der alene godkender det enkelte projekt.

Bemærk. 2

Forskellen mellem de enkelte typer er udover den aldersmæssige, dels reglerne for indretning og dels økonomien, hvor der hidtil har været forskellige driftstilskudssatser gældende, spændende fra 65% for vuggestuer, børnehaver, over 75% for fritidshjem, legesteder og andre fritidsforanstaltninger og til 80% for fritids- og ungdomsklubber.

De aldersintegrerede institutioner er noget nyt i forhold til den gamle lov - der er gjort nærmere rede for dem i vejledningen, men det kan nævnes at de dækker aldersklasserne 0-14 år på den samme institution, og i blandede grupper. Hvad tilskudsordninger angår har der hidtil været en del forvirring, idet det har været forsøgt at køre dem efter de gamle regler med forskellige tilskud alt efter, hvor gamle børnene er, medens det i andre tilfælde (som f.eks. Røde Rose III) er lykkedes at få anerkendelse som en socialpædagogisk foranstaltning, hvad der jo giver et højere driftstilskud fra det offentlige, og altså bliver billigere for os forældre.

§ 65. Følgende daginstitutioner og fritidsforanstaltninger kan af socialministeren anerkendes som berettigede til tilskud fra stat og kommune:

1. Vuggestuer.
2. Børnehaver.
3. Fritidshjem og heldagskoler.
4. Fritidsklubber, der ikke kan anerkendes som led i det almindelige skolevæsen.
5. Ungdomsklubber, der fortrinsvis har et socialpædagogisk formål, eller som indgår i en flerleddet institution.
6. Legesteder.
7. Andre fritidsforanstaltninger med et socialpædagogisk formål.

Stk. 2. Endvidere kan formidling af privat dagpleje anerkendes som led i en vuggestues, en børnehaves eller et fritidshjems virksomhed eller som selvstændig institution.

§ 66. Institutionerne kan drives som selv-

ejende institutioner, af kommuner og af anerkendte foreninger for børne- og ungdomsforsorg. Institutioner, der ikke er beregnet til at modtage over 20 børn, kan dog drives på anden måde, og dette kan i særlige tilfælde også af socialministeren tillades for institutioner, der kan modtage mere end 20 børn.

Stk. 2. Det er en forudsætning for anerkendelsen, at institutionens bestyrelse, leder, vedtægt og lokaler godkendes af socialministeren.

Stk. 3. Forud for anerkendelse indhentes gennem kommunalbestyrelsen erklæring fra det sociale udvalg og, for så vidt angår ungdomsklubber, tillige fra det fritidsnævn, der omhandles i lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

Stk. 4. Forud for en institutions oprettelse eller ombygning skal planerne for institutionens indretning og virksomhed være godkendt af socialministeren.

Ansøgninger vedrørende andre fritidsforanstaltninger med socialpædagogiske formål, jfr. lovens § 65, stk. 1, nr. 7, samt vedrørende institutioner, der henføres under den særlige tilskudsordning i § 72, skal som hidtil indsendes til socialstyrelsen.

3

2. Følgende bestemmelser under socialministeriet ophæves:

Cirkulærskrivelse af 14. juli 1971 fra socialstyrelsen, børne- og ungdomsforsorgen, til samtlige kommunalbestyrelser om behandling af projekter vedrørende børne- og ungdomsforsorgens daginstitutioner, og socialministeriets vejledning af marts 1969 om projektering af daginstitutioner for børn og unge.

Endvidere ophæves efter forhandling med boligministeriet kapitel VIII „Børne- og ungdomsforsorgens daginstitutioner“ i boligministeriets cirkulære af 17. februar 1971 om offentlig støtte til byggeri for sociale og kulturelle institutioner.

Om daginstitutioner, der agtes opført i forbindelse med boligbyggeri, til hvis opførelse der er søgt eller bevilget statsstøtte i henhold til lov om boligbyggeri, henvises til boligministeriets cirkulære af 14. december 1972 om offentlig støtte til opførelse af al-

mennyttigt og privat boligbyggeri til udleje m.v. Det er en forudsætning for statsstøtte til daginstitutioner, at såvel kommunen som boligministeriet kan godkende projekt og priser.

Også for disse projekter gælder imidlertid, at de skal opfylde de nedenfor nævnte krav, og at behandlingen af spørgsmålet om deres godkendelse som forudsætning for anerkendelse efter lov om børne- og ungdomsforsorg henhører under vedkommende kommune.

Kommunernes behandling af projekter for opførelse af daginstitutioner.

3. Fællesbestemmelser for kommunale og ikke-kommunale institutioner.

4

a. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor en daginstitution skal opføres, foretager den tekniske og økonomiske vurdering af projektet. Kommunalbestyrelsen undersøger herved bl.a. behovet for vedkommende institution, projektets overensstemmelse med byplanmæssige og bygningsmæssige forskrifter og mulighederne for at indpasse projektet — også tidsmæssigt — i kommunens økonomiske planlægning.

Efter godkendelse af totalprojektet kan arbejdet udbydes i licitation, hvilket skal ske efter reglerne om fast tid og pris, jfr.

I den nye lov om social bistand er taksterne i § 73 sat til at forældrene skal udrede 35% af driftsudgifterne for børn under skolealderen, og 25% for børn i og over skolealderen, det sidste med mindre der ikke for særlige institutioner fastsættes en lavere betaling.

Bemærk. 3

Kommunalbestyrelserne nedsætter sædvanligvis et politisk udvalg (det sociale udvalg) til at tage sig af bl.a. den slags sager. Det tager stilling til de enkelte sager på grundlag af en indstilling fra embedsmændene i socialforvaltningen. I større kommuner med magistratsordninger er der også udvalg, og her er det endnu mere udpræget at det er den af magistratsafdelingerne, der administrerer de her love og bestemmelser, der tager beslutningerne og lægger planerne. Navne og adresser på de forskellige udvalgsmedlemmer, afdelinger og kontorer og deres personale kan man dels få oplyst ved at henvende sig på rådhuset dels ved at kigge i kommunalkalenderen, evt. på biblioteket.

Bemærk. 4

I Københavns kommune er det magistratens 3. afdelings kontorer i Njalsgade 13, 2300 København S (tlf. Asta 7201), der i byggeafdelingen tager sig af godkendelsen og i driftsafdelingen af anerkendelsen. Afdelingens planer for hvordan loven og cirkulæret skal administreres redegøres der dels for i en årlig oversigt over planlagte daginstitutioner i Københavns kommune, dels i en udvalgsbetænkning borgerrepræsentationens daginstitutionsudvalg har udarbejdet (den sidst udarbejdede er fra den 15. februar 1974).

§ 70. Til tilskudsberettigede institutioner ydes fuld dækning af udgifter til husleje, til forrentning og afdrag på lån i fast ejendom, der er godkendt af socialministeren, og til skatter, afgifter, forsikring og vedligeholdelse vedrørende fast ejendom. Staten dækker $\frac{1}{3}$, og den stedlige kommune $\frac{2}{3}$. Tilsvarende gælder for udflytterbørnehavers særlige befodringsudgifter.

Stk. 2. Vedligeholdelsesudgifterne må

over en 3 års periode ikke overstige $4\frac{1}{2}$ pct. af den godkendte brandforsikringssum — for institutioner i lejede lokaler et tilsvarende beløb. Socialministeren kan dog for institutioner, hvis behov for vedligeholdelse er særlig stort på grund af bygningernes alder, klientlets art og lignende, tillade udgifter på indtil 2 pct. årlig over 3 eller 6 års perioder.

Stk. 3. Udgifter til lægetilsyn og tandpleje

nedenfor under b. Endvidere behandler kommunalbestyrelsen skitseprojektet og spørgsmålet om godkendelse af totalprojekt og anskaffelsessum, efter at embedslægen og fabriksinspektøren har udtalt sig.

b. Kommunalbestyrelsen påser, at projekter vedrørende aldersintegrerede institutioner og de nedennævnte aldersopdelte institutioner opfylder følgende bygningsmæssige krav:

- 5 Aldersintegrerede institutioner:
 Grupperum skal have mindst 2 m² frit gulvareal pr. barn.
- Aldersopdelte institutioner:
 Børnehaver, legestuer, fritidshjem:
 Grupperum skal have mindst 2 m² frit gulvareal pr. barn.
 Vuggestuer samt grupperum for småbørn (grupper af 2-årige) i børnehaver:
 Grupperum skal have mindst 3 m² frit gulvareal pr. barn.

- 6 Til de ovennævnte institutioner samt fritidsklubber skal der endvidere indrettes legeplads, medmindre der findes egnede legepladser i umiddelbar nærhed. Dette gælder dog ikke institutioner, der udelukkende fungerer som ungdomsklub.

Overholdelse af disse krav er en betingelse

for opnåelse af statstilskud i henhold til lov om børne- og ungdomsforsorg § 70, stk. 1.

Om maximumsarealer for beregning af tilskud, se nedenfor under c.

Opmærksomheden henledes på socialstyrelsens vejledning af 27. marts 1973 om indretning af daginstitutioner.

Ved bedømmelsen af projektet og anskaffelsessummen, hvori medtages fast inventar, skal der tages hensyn til de udgifter, der vil være forbundet med driften af institutionen, herunder udgifter til vedligeholdelse og rengøring m. v. Bedømmelsen skal ske på grundlag af et driftsbudget, der muliggør en vurdering af ejendomsudgifterne og driftsudgifterne i øvrigt sammenholdt med finansieringen af disse udgifter gennem den refusion, der vil kunne opnås, og den betaling brugerne af institutionen herefter må udrede.

Byggearbejdet skal udføres til faste priser og fast tid i overensstemmelse med boligministeriets cirkulære af 9. maj 1971 om fast pris og tid på bygge- og anlægsarbejder.

I øvrigt henvises til de i kap. III-VII i boligministeriets cirkulære af 17. februar 1971 gældende generelle bestemmelser, herunder om krav til projektet, indhentning af priser, byggeriets gennemførelse, kommunegaranti m. v.

Bemærk. 5

M²-tallene for grupperummene er fastholdt fra de tidligere bestemmelser - bortset fra de aldersintegrerede institutioner, hvor det på trods af, at børnegruppen også indeholder vuggestuebørn er sat til det laveste tal - 2 m².

Bemærk. 6

Efter socialstyrelsens gamle vejledning af marts 1969, var det reglen, at der skulle være legeplads til institutionerne, og at den skulle have en størrelse på mindst 10 m² pr. barn.

Bemærk. 7

Cirkulæret om fast pris og tid handler om under hvilke betingelser entreprenøren skal opføre offentligt støttet byggeri.

Cirkulæret af den 17. februar 1971 handler om offentlig støtte til byggeri for sociale og kulturelle institutioner, og omhandler bl.a. bestemmelser om krav til sådanne projekter i byplanmæssig og teknisk henseende om priser og honorarer - om godkendelse af skitse- og totalprojekt, om indhentning af priser, om principperne for byggeriets gennemførelse og om procedurer ved udbetalingen af den offentlige støtte.

Bestemmelserne i begge cirkulærer gælder egentlige byggesager, hvis man selv er nødt til at stå for opførelsen af en ny institution eller til selv at stå for en ombygning og nyindretning i eksisterende lokaler, man enten har lejet eller købt.

dækkes af staten.

§ 72. Institutioner, som på grund af ganske særlige forhold ikke kan drives inden for den almindelige tilskudsordning, kan godkendes til fuld dækning af driftsudgifter efter fradrag af driftsindtægter inden for rammerne af et af socialstyrelsen forud godkendt budget. Tilskuddet ydes med ¹/₇ fra

staten og ³/₇ fra den stedlige kommune.

Stk. 2. Godkendelsen meddeles af socialministeren efter forhandling med finansministeren. Den kan kun meddeles til institutioner, der drives som selvejende institutioner, af kommuner eller af anerkendte foreninger for børne- og ungdomsforsorg.

Stk. 3. Der skal for hver institution ned sættes et tilsynsråd, hvis medlemmer beskikkes af socialministeren.

c. Indtil der måtte blive fastsat et økonomisk maksimumsbeløb for udgifterne pr. barn med henblik på størrelsen af de udgifter, som kommunerne kan anmelde til statsrefusion, må det samlede bruttoetageareal, der vil kunne godkendes som tilskudsberettigede efter lov om børne- og ungdomsforsorg ikke overstige følgende maksimumsgrænser pr. barn:

Aldersintegrerede institutioner: 7 m²

Aldersopdelte institutioner:

Vuggestuer og småbørnsstuer 10 m²

Børnehaver, legestuer og fritids-

hjem 6 m²

For de øvrige daginstitutioner kan der ikke fastsættes maksimumsareal pr. barn.

4. Særlige bestemmelser for ikke-kommunale institutioner.

9 Private initiativtagere, der ønsker at oprette en daginstitution, skal på et så tidligt tidspunkt som muligt — og i alle tilfælde inden skitseprojekt foreligger — rette henvendelse til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor institutionen agtes opført. Kommunen skal derefter oplyse og vejlede om alle forhold i forbindelse med en sådan institutions oprettelse og drift, herunder gøre initiativtagerne bekendt med lovbestemmelser, cirkulærer, særlige ansøgningskemaer m.v. Disse kan rekvireres i socialstyrelsen, børneforsorgen.

Kommunalbestyrelsen undersøger på grundlag af en kortfattet skriftlig redegørelse for det påtænkte projekt behovet for institutionen og de økonomiske muligheder for indpasning af et eventuelt projekt i kom-

Statens tilskud til institutionernes drift vil i forbindelse med den nye lovs ikrafttræden (1. april 1976) overgå fra at være et tilskud, der står i forhold til et godkendt budget for hver enkelt institution til at være et beløb, som indtil en øvre grænse, der fastsættes af socialministeren, dækker halvdelen af en kommunes udgifter til institutioner - hvordan pengene så nøjere skal administreres er kommunens egen sag.

Grundlaget for den nye tilskudsordning vil formodentlig i det store hele følge de retningslinier, der hidtil har været gældende. Det udgangspunkt, der vil blive brugt er en fastlæggelse af hvor meget det må koste pr. barn. Det bliver gjort på den måde, at man tager det fastsatte antal m² i en institution til standardpris, det fastsatte antal ansatte (pædagoger og andre) og et standardiseret driftsbudget - og får på den måde det beløb, som der maksimalt ydes tilskud til.

Hvad en sådan fastlåsning af de gældende regler betyder kan vi få en fornemmelse af ved at se på de kvadratmeter tal der er angivet. For de gamle institutionstyper er tallene 6 og 10 m² fra at være vejledende størrelser gjort til at være absolutte maksimumsgrænser, og for den nye type - den aldersintegrerede institution har man strammet betingelserne ved at foretage en udregning der siger, at hvor vuggestuen, af personalemæssige grunde, skal have 10 børn pr. gruppe og børnehaven 20, skal den integrerede institution have 16 - fordi der skal være 4 vuggestuebørn, 6 børnehalebørn og 4 fritidshjembørn. Derefter tager man så de gamle kvadratmetertal og får på samme måde, at der højst må være 7 m² pr. barn i den integrerede institution. Alt dette uanset, at børnenes større aldersspredning selvfølgelig kræver mere plads, da der jo skal foregå flere forskellige slags aktiviteter på samme tid end i de aldersopdelte institutioner. Det er også gjort på trods af, at den betænkning, der er den særlige forudsætning for bestemmelserne om de aldersintegrerede institutioner arbejder med børnegrupper på ned til 12 børn og med 8 m² pr. barn

Kommunen forlanger ikke, at man er valgt - bestyrelsen må gerne være selvbestaltet - men den vil nok blive betragtet med større alvor, hvis den repræsenterer en større, "rigtig" forældrekreds.

Da der imidlertid også er et og andet, der skal ordnes inden man kan slå dørene op - så synes man måske det vil være rart at være flere om arbejdet.

Bemærk. 8

Bemærk. 9

munens økonomiske planlægning.

Kommunen giver derpå en forhåndstilkendegivelse om, hvorvidt en daginstitution som den ønskede vil kunne akcepteres. Såfremt de private initiativtagere har fået en positiv forhåndstilkendegivelse, kan skitseprojekt udarbejdes og indsendes til behandling i kommunalbestyrelsen tillige med en beliggenhedsplan samt udførlige oplysninger om ejendommens matr.nr., beliggenhed og størrelse.

Kommunalbestyrelsen træffer herefter under hensyn til *samlige* ovenfor under 3. nævnte forhold afgørelse om, hvorvidt den kan godkende skitseprojektet.

Såfremt kommunalbestyrelsen godkender *totalprojektet*, jfr. herom ovenfor under 3.a, meddeler den samtidig, hvor lang tid der vil

medgå til behandlingen af den endelige ansøgning med priser, jfr. næste afsnit, og hvornår et tilsagn om eventuel kommunegaranti vil kunne forventes.

Som nævnt ovenfor under 3.a, kan arbejdet herefter udbydes i licitation, hvilket skal ske efter reglerne om faste priser og fast tid. Når priserne foreligger, indsendes endelig ansøgning ligeledes til kommunalbestyrelsen, der tager stilling til, om priserne kan godkendes, og meddeler et eventuelt tilsagn om kommunegaranti.

Vedtægter.

- 10 5. For selvejende institutioner udarbejder bestyrelsen vedtægter efter de retningslinier, der er fastsat af socialministeriet. Vedtægterne godkendes af kommunen, men medsendes ikke ansøgningen om anerkendelse.

Det bliver man ved at henvende sig til andre, f.eks. gennem løbesedler med indbydelse til at snakke sammen om sagerne et sted i kvarteret.

Derefter kan man så begynde at se sig om efter velegnede lokaler: store lejligheder, butikker, huse eller grunde i kvarteret. Sørge for at få fat i nogle pædagoger der senere vil arbejde i institutionen. Snakke om mindstekrav og måske undersøge hvordan andre har lavet lignende institutioner.

Bemærk. 10

Retningslinierne er lagt fast i cirkulæret af 15. november 1972 om forholdet mellem bestyrelse og leder i anerkendte, selvejende daginstitutioner under børne- og ungdomsforsorgen.

Det er kommunen, der alene skal godkende vedtægterne, og det skal ikke ske samtidig med, at institutionen åbner og derved modtager tilskud - der findes heller ingen bestemmelser, om hvornår det skal ske. Det må betyde, at man i en konfliktsituation (ml. forældre, personale og/el. kommune) under alle omstændigheder vil hævde, at det skal være de regler, der står i cirkulæret, der er gældende. Dette er da også formuleret sådan, at kravene om en bestyrelse på 5 medlemmer og om en leder ikke kan fraviges.

At vi i de forældreoprettede og -drevne institutioner i Røde Rose har fraveget dette betyder altså nok kun noget os selv imellem, så længe vi ikke har fået vores vedtægter formelt godkendt. Hertil er at bemærke, at myndighederne allerede har frafaldet kravet om en leder, idet 2 af de igangværende institutioner er blevet godkendt med det man kalder en kollektiv (kollegial) ledelse (dvs. at det er de ansatte pædagoger, der i fællesskab har ansvaret for den pædagogiske og daglige drift). Den tredje institution afstod i første omgang fra at søge om det, for ikke at snyde pædagogerne for leder og stedfortræder honorarerne.

Derudover har vi så gjort det samme med en forældrevalgt bestyrelse, idet vi har sagt, at det er et fællesmøde, der er den øverste myndighed. Et større problem bliver det, at vi også har sagt, at det er forældrene og alle de ansatte, der i fællesskab bærer hele ansvaret. Det betyder nemlig, at vi har udstrakt den kollektive ledelse til også at omfatte andre ansatte end pædagogerne i de normerede stillinger og at forældrene bærer en del af det pædagogiske ansvar og pædagogerne en del af det økonomiske. Hvad myndigheder og fagforeninger siger til en sådan ordning har vi ikke fundet ud af endnu.

Personale.

6. Spørgsmålet om godkendelse af institutionens personaleantal henhører under kommunalbestyrelsen. Dog foretages godkendelsen af antallet af pædagogisk uddannet personale indtil videre af socialstyrelsen efter de hidtil gældende regler i forbindelse med behandling af ansøgningen om anerkendelse. 11

Ansøgning om anerkendelse.

7. Ikke kommunale institutioner skal senest 5 måneder før institutionen forventes åbnet til kommunen sende:

1) ansøgning om anerkendelse (hertil benyttes det særlige skema, der er optrykt

som bilag 1 til dette cirkulære),

2) driftsbudget.

Kommunalbestyrelsen videregiver ansøgningen til socialstyrelsen med sine bemærkninger.

For kommunale institutioner udfærdiges ansøgningen af kommunalbestyrelsen, ligeledes på nævnte skema.

Ansøgning om anerkendelse indsendes til socialstyrelsen ca. 3 måneder, før institutionen forventes taget i brug.

Ansøgningen skal være ledsaget af en erklæring fra kommunalbestyrelsen om, at de fastsatte bygningsmæssige krav til daginstitutionens byggeri er opfyldt.

Ansøgningen skal foreligge i 3 eksempla-

Ved at indtage samme holdning til personalespørgsmålet som til kvadratmeterne er man nu kommet i den situation, at de tidligere regler også her betragtes som absolut maximum, og at kommunerne ikke behøver at opfylde dem for at få statstilskud.

Det er gjort ved at opgive de gamle krav om opslag hver 3. måned af normerede stillinger, der ikke er besat af færdiguddannede pædagoger og ved at henlægge hele normerings- og lønspørgsmålet til hver enkelt kommune.

Den gamle regel om, at en kvalificeret besættelse af stillinger var en forudsætning for offentlige tilskud er altså væk og i konsekvens heraf, er der regler, der gjaldt for udregningen af antallet af normerede stillinger, da også kun gjort vejledende. Disse regler siger, at antallet af pædagogisk uddannede medarbejdere bestemmes af forholdet mellem institutionens samlede arbejdsmængde og medarbejdernes normale arbejdstid.

Den samlede arbejdsmængde udregnes på grundlag af:

1. Institutionens godkendte åbningstid pr. uge
2. - børnetal
3. Børnegruppernes størrelse
4. Tid til at åbne og lukke institutionen (tilrettelæggelse og oprydning)
5. - - administrativt arbejde
6. Den ugentlige arbejdstid er for tiden (jan. -75) 40 timer.

Selve udregningen hedder:
$$\frac{(1 \times 2) + 4 + 5}{3 \times 6} = \begin{matrix} \text{antal udd.} \\ \text{medarb.} \end{matrix}$$

Åbningstid (1) er selvfølgelig forskellig fra institution til institution, men det offentliges normale krav ligger på 10-12 timer om dagen + 6-8 timer om lørdagen.

Børnetal (2) afhænger af størrelsen.

Tid til at åbne og lukke (4) sættes til 2 timer pr. uge. Hvis man regner med halvdagshold i en heldagsinstitution regnes der 2 timer pr. uge pr. hold.

Administration (5). Timetallet pr. uge sættes til halvdelen af børnetallet, indtil dette når 50. Derefter stiger administrationstimetallet med 1 time for hver gang børnetallet stiger med 4, og slutter med 35 timer ved 90 børn.

Børnegruppens størrelse (3) sættes i vuggestuer til 10 børn; i børnehaver, legesteder og fritidshjem til 20 børn i småbørnsgrupper (grupper af 2-årige) i børnehaver til 12 børn; i aldersintegrerede institutioner normalt til 16 børn. For fritidsklubber, ungdomsklubber, legesteder (for de 7-14 årige) samt for so-

Bemærk. 11

rer. Endvidere skal ansøgningen være ledsaget af et driftsbudget, der for ikke-kommunale institutioners vedkommende skal udarbejdes af bestyrelsen. Budgettet opstilles på socialstyrelsens særlige skemaer, der kan rekvireres hos kommunen. Kommunalbestyrelsen gennemgår budgettet og kan forlange, at dette ændres, og at der gives yderligere oplysninger til bedømmelse af budgettet. I øvrigt henvises til den af socialstyrelsen udarbejdede budgetvejledning.

Anerkendelse.

8. Anerkendelsen meddeles skriftligt af socialstyrelsen på grundlag af ovenstående oplysninger. Anerkendelsen vil være gældende fra datoen for institutionens ibrugtagen.

Monteringstilskud.

9. Der vil blive anvist tilskud til delvis dækning af institutionens monteringsudgifter. Tilskuddet beregnes på grundlag af standardmonteringsoverslag, der er udarbejdet af socialstyrelsen. Ansøgning om anvist tilskud indsendes gennem kommunen på det særlige skema, der er optrykt som *bilag 2* til dette cirkulære.

Finansiering af byggeri.

12 10. Det reviderede byggeregnskab indsendes til kommunalbestyrelsen med begæring om endelig berigtigelse af kofmune-garantien, jfr. kap. VII i boligministeriets cirkulære

cialpædagogiske fritidsforanstaltninger, der har forskellige og skiftende aktivitetsbehov og -tilbud, er der ikke fastlagt regler for antal af medarbejdere. Det må man forhandle sig frem til fra gang til gang, med så gode argumenter som muligt, og med henvisning til tidligere godkendelser.

Det skal endelig nævnes at myndighederne har tilladt, at der udover det normerede personale ansættes rengøringshjælp, økonoma og forretningsfører (så længe denne sidste lønnes indenfor administrationsudgifterne, der må udgøre 5% af det samlede driftsbudget), hvad der jo vil aflaste pædagogerne og derved frigøre dem til arbejdet med børnene. Herudover kan man regne med, at der normalt vil blive godkendt 1 medhjælp pr. børnegruppe. Ved at påberåbe sig specielle forhold, såsom særligt besværlige lokaleforhold (indretning i ekst. ombyggede lokaler, udflytterbørnehaver), optagelse af særligt belastede børn (handicappede, adfærdsvanskelige el. lign.) kan det dog være at man kan få rundet tallene op eller ligefrem tildelt ekstra.

Bemærk. 12

Finansieringsforholdene kan kort beskrives gennem 3 muligheder.

1. Man kan købe sig ind eller bygge nyt. Her skal man skaffe 3% af anskaffelsesudgiften, resten dækkes af stat og kommune i fællesskab samt ved alm. prioritering. Vedrørende det løse inventar, skal man selv skaffe 30% af udgiften, hvis størrelse fastlægges efter samråd med kommunen.
2. Man kan leje sig ind i et hus eller lokaler som ejeren ombygger efter ens anvisninger. Dermed flyttes hele ombygningsudgiften over på huslejen, der bliver betalt fuldt ud af stat og kommune. Derfor skal man kun skaffe 30% af et eventuelt indskud - men ikke af et depositum - de 30% til det løse inventar er stadig de samme.
3. Man kan leje sig ind i lokaler, som man "selv" ombygger. Her skal man skaffe 30% af både ombygningsudgiften og et eventuelt indskud, udover de 30% til det løse inventar.

Hvis ombygningsudgiften bliver meget stor kan man dog risikere at få sin sag rubriceret under 1, altså som nybygningssag. Man må så sikre sig, at der kan optages lån i det lejede. Det er f.eks. ikke tilfældet i statsejendom, hvor man så evt. kan prøve at komme igennem med en etapevis ombygning.

I Københavns kommune synes man at foretrække, at selvejende institutioner oprettes efter model nr. 2. Måske fordi det er den løsning, der belaster 3. afdelings anlægsbudget mindst og hvor det er nemmere at indpasse forhøjede driftsbudgetter.

af 17. februar 1971 samt § 43 i lov om boligbyggeri.

Vedrørende *optagelse af lån* i ejendomme, der opføres til daginstitutioner, samt de gældende betingelser og grænser herfor, henvises til lov nr. 281 af 10. juni 1970 om real-kreditinstitutter.

Spørgsmål om *godkendelse af lån* behandles af de kommunale myndigheder. Dog kræver optagelse af lån til *kommunale* daginstitutioner vedkommende tilsynsmyndigheds samtykke, jfr. § 55 i lov nr. 223 af 31. maj 1968 med senere ændringer om kommunernes styrelse.

Spørgsmål om *godkendelse af husleje* for institutioner, der indrettes i lejede lokaler, behandles ligeledes af kommunalbestyrelsen — respektive huslejenævne i de kommuner, hvor der er nedsat huslejenavn.

Kommunalbestyrelserne foretager *indberetning* til socialstyrelsen af de godkendte lån og huslejer.

Der vil endvidere i medfør af lov om børne- og ungdomsforsorg § 74 kunne ydes *tilskud* til delvis dækning af den del af anskaffelseessummen, der er godkendt af kommunen, og som ikke dækkes af størst mulige godkendte lån, samt tilskud til delvis dækning af lejerindskud til institutioner i lejede lokaler. Ansøgning om anvisning af nævnte tilskud indsendes gennem kommunen på det særlige skema, der er optrykt som *bilag 3* til dette cirkulære.

Driftstilskud.

11. På grundlag af budgettet, der er indsendt af kommunalbestyrelsen, vil der fra datoen for institutionens ibrugtagen blive anvist a conto driftstilskud fra socialstyrelsen. 13

De årlige budgetter bliver inden indsen-

delsen til socialstyrelsen gennemgået af kommunalbestyrelsen, der kan forlange, at vedkommende budget ændres, og at der gives yderligere oplysninger til bedømmelse af budgettet.

Om skemaer og vejledning henvises til det foran under 7. anførte.

Endelig afregning af driftstilskud sker på grundlag af årsregnskabet, der indsendes på særlige regnskabsskemaer til socialstyrelsen, økonomi- og personaleadministrationen. Regnskabsskemaerne vil blive tilsendt institutionerne fra socialstyrelsen.

Ændringer i bestående institutioners forhold.

12. Kommunalbestyrelsen godkender ændringer i bestående institutioners forhold, d. v. s. ændringer i de i bilag 1 indeholdte oplysninger samt ændringer af tidligere godkendt husleje.

De godkendte ændringer indberettes til socialstyrelsen.

Ekstraordinære vedligeholdelsesarbejder og nyanskaffelser af inventar, hvortil udgifterne ikke kan afholdes inden for driftsbudgettet, skal godkendes af kommunalbestyrelsen, der foretager indberetning til socialstyrelsen. De af kommunen godkendte udgifter vil blive lagt til grund for beregning af *eventuelt* statstilskud i henhold til §§ 73 og 74.

Overgangsregler.

13. Nyordningen, hvorefter kommunerne på grundlag af foranstående regler overtager godkendelsen af projekter og personale, jfr. herved punkt 6, træder i kraft den 1. april 1973. Ansøgninger, der er indsendt til socialstyrelsen, men som pr. nævnte dato ikke er endelig afgjort, tilbagesendes til behandling i vedkommende kommune.

Socialministeriet, den 27. marts 1973.

Eva Gredal.

/ N. B. Ulrich.

Før indsendelse af det endelige driftsbudget vil det nok være klogt at henvende sig til institutioner, som man har kendskab til, og man synes er gode, for at have noget at sammenligne med, og evt. få gode råd.

Bemærk. 13

§ 74. Af en årlig rådighedssum kan der ydes støtte til nye eller bestående institutioner m. v. til køb og opførelse af fast ejendom, til lejerindskud o. lign., til indretning af lokaler og til inventar med indtil 50 pct. af den del af udgifterne, der ikke kan dækkes af størst mulige prioritetalån af offent-

lige midler eller lån efter lovgivningen om byggeri med offentlig støtte.

Stk. 2. Statens støtte kan gøres betinget af, at den stedlige kommune yder støtte af indtil samme størrelse. For ikke-kommunale institutioner kan den samlede støtte dog ikke overstige 70 pct. af udgifterne.

Bilag 1.

ANSØGNING

om anerkendelse i henhold til § 65, stk. 1, i lov om børne- og ungdomsforsorg.

af
(institutionens navn)

adresse og telefon nr.

1) Institutionens art:

- a) Aldersintegreret institution
- b) Vuggestue
- c) Børnehave
- d) Legestue
- e) Fritidshjem
- f) Fritidsklub
- g) Ungdomsklub
- h) Legested (byggelegeplads)

2) Institutionen agtes drevet

- a) som selvejende institution
- b) som kommunal institution
- c) af anerkendt forening for børne- og ungdomsforsorg
- d) på anden måde, jfr. § 66, stk. 1, 2. pkt.

3) Institutionens bestyrelse:

- a) Antal medlemmer (inklusive forældrerepræsentanter, der vælges snarest muligt efter institutionens ibrugtagelse):
- b) Formandens navn, adresse og telefon nr.:
- c) Kassererens navn, adresse og telefon nr.:

4) Institutionens lokaler:

- a) Godkendt anskaffelsessum.:
- b) Samlet bruttoetageareal i m² (beregnet i henhold til bygningsreglement af 1972, kap. 2, 2.4.):
- c) Antal pladser:
- d) Egen ejendom/lejede lokaler (udlejerens navn og adresse anføres).

5) Institutionens leder:

Navn, adresse og telefon nr.

ANSØGNING

Bilag 3.

om tilskud efter lov om børne- og ungdomsforsorg § 74, stk. 1,
til delvis dækning af byggeudgifter/boligindskud.Vedrørende (institutionens navn og adresse)
.....

..... kommune anmoder herved om, at statstilskuddet i henhold til lov om børne- og ungdomsforsorg § 74, stk. 1, til den del af byggeudgifterne, som ikke er dækket ved låneoptagelse respektive til institutionens boligindskud, må komme til udbetaling.

Institutionens endelige af kommunen godkendte anskaffelsessum (excl. montering) andrager kr. Heraf:

Grundkøbesum kr.
Grundudgifter kr.
Håndværkerudgifter kr.
Omkostninger kr.
I alt kr.

Den del af institutionens anskaffelsessum, som ikke er dækket af størst mulig låneoptagelse respektive institutionens boligindskud andrager kr.

Tilskuddet bedes anvist til

Bank eller sparekasse

.....

konto nr.

pr. giro nr.

Bestyrelsens formand

navn

stilling

adresse

tlf. nr.

Institutionens kasserer

navn

stilling

adresse

tlf. nr.

J. H. SCHULTZE
BIBLIOTEK

6) Institutionens åbningstid:

- a) Daglig åbningstid:
(klokkeslet anføres).
- b) Hvilke ugentlige åbningsdage?
- c) Såfremt institutionen holdes lukket på grund af ferier m. v. angives lukningsperioder.

7) Antal børn og unge (for klubber og legesteder: forventet antal fremmøde):

Ialt	heraf på	
	heldagshold	halvdagshold
a) under 3 år		
b) 3-7 år		
c) 7-14 år		
d) over 14 år		

8) Institutionens forventede åbningstid:

(Såfremt tidspunktet ikke kan opgives ved indsendelsen af ansøgningen, bedes oplysning herom indsendt, så snart åbningstiden er fastsat).

9) Girokonto, bank eller sparekasse, hvortil tilskud ønskes anvist:

(Kontonummer oplyses).

På bestyrelsens vegne

.....
..... den

På

..... kommunalbestyrelsens vegne den

.....

Bilag 2.

ANSØGNING

om monteringsstilskud efter § 74, stk. 1, i lov om børne- og ungdomsforsorg.

Vedrørende (institutionens navn og adresse)
.....

..... kommune anmoder herved om, at statstilskuddet i henhold til lov om børne- og ungdomsforsorg § 74, stk. 1, til udgifterne i forbindelse med monteringen af institutionen må komme til udbetaling.

Institutionens navn og adresse:

Institutionen forventes åbnet den 19... Antal børn:

Tilskuddet bedes anvist til

Bank eller sparekasse

.....

konto nr.

pr. giro nr.

Bestyrelsens formand

navn

stilling

adresse

tlf. nr.

Institutionens kasserer

navn

stilling

adresse

tlf. nr.

ADRESSELISTE FOR KØBENHAVNS KOMMUNE

Arbejdstilsynet (er delt i kredse, vores er Nordre Kreds)	
Lersø Parkallé 112, 2100 København Ø	tlf. 297555
Boligministeriet	
Slotsholmsgade 12, 1216 København K	110201
Direktoratet for børne- og ungdomsinstitutioner, byggeafd.	
Njalsgade 13, 2300 København S	Asta 7201
Socialministeriet	
Slotsholmsgade 6, 1216 København K	122517
Socialstyrelsen, børne og ungdomsforsorgen	
Kristineberg 6, 2100 København Ø	299622
Socialstyrelsens indkøbsafdeling	
Kristineberg 6, 2100 København Ø	299622
Stadsingeniørens direktorat, byplankontoret	
Rådhuset, Rådhuspladsen, 1559 København V	153800
Stadsbygmesterens direktorat	
Vester Voldgade 87, 1552 København V	113151
Stadslægens kontor	
H.C. Andersens Boulevard 25, 1553 København V	116870
Statens Trykningskontor	
Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K	132885
Sundhedskommissionens sekretariat	
Meldahlsgade 3, 1613 København V	129848

Hvad man iøvrigt får brug for af telefonnumre og adresser, kan man finde foran i telefonbogen (Navnebogen), under ministerierne eller Københavns forskellige magistrater.

Pengemangel?

526 HVA' MÆ' ØKONOMIEN?

527 FONDSLISTE

HVA MÆ' ØKONOMIEN?

Pengene er det evigt tilbagevendende problem, når man vil lave en børneinstitution (eller går i gang med et hvilket som helst større projekt). Andetsteds i bogen er der gjort rede for hvilke støttemuligheder, der er hos stat og kommune. Som regel genstår der et ret så betydeligt beløb, som man selv skal skaffe.

En udvej er at snakke med en bank eller sparekasse. Det gjorde de i vuggestuegruppen, og de opnåede en ordning hvor de forældre der til ethvert tidspunkt har deres børn i vuggestuen, betaler af på lånet og hæfter solidarisk.

Inden man går ud på lånemarkedet, er der dog en mulighed, som bør prøves. Der findes her til lands et stort antal fonds og legater, og det koster da ikke andet end et frimærke og lidt energi at skrive til dem. Børnehavegruppens erfaringer viser tydeligt, at det kan betale sig: Der blev afsendt 44 1. gangs ansøgninger + 15 2. gangs ansøgninger, ialt 59 breve. P.t. er der indkommet 30 negative og 11 positive svar - ialt kr. 123.000. Altså et gennemsnit på kr. 2.080 pr. brev!

se evt. bilag
nr.3, s.384

Hvem skal man skrive til? På biblioteket står bl.a. "Vejviser for legatsøgende" og "Hof- og Statskalenderen", som tilsammen omfatter de fleste af de alment tilgængelige legater. De nogenlunde relevante af disse har vi plukket ud og sat sammen til nedenstående liste.

Et godt råd: Selv om jeres projekt ligger et stykke fra det, der er nævnt i legatets fundats, så prøv alligevel! Det kan jo ske, at der ikke er andre eller bedre ansøgninger.

Hvordan skal ansøgningen udformes? Sørg for at få alle relevante oplysninger med - en nøje beskrivelse af projektet, hvem I er, hvorfor I gik igang, hvor stort behovet er, hvor store jeres økonomiske muligheder er. Bilagsmateriale: f.eks. tegninger eller fotos, behovsanalyse, redegørelse for lovgivningen m.h.t. økonomi og byrdefordeling m.m.

se evt. bilag
nr.5,s.401 og
nr.31, s.413

En del fonds benytter trykte ansøgningsskemaer, men disse er ikke altid lige nemme at udfylde (specielt hvis ens projekt er lidt utraditionelt). En "frihåndsansøgning" vil som regel blive godtaget, bare de nødvendige oplysninger er med. Det er heller ikke nødvendigt at udfylde rubrikkerne slavisk, hvis I alligevel vælger skemaet.

Hvornår skal man begynde at søge? Det kan godt lade sig gøre at få penge, selv om projektet endnu svæver ret så frit i luften. På den anden side gør det afgjort mere indtryk med et konkret projekt, hvor man kan fremvise fotos eller tegninger og evt. en fastlagt åbningsdato. Søger man tidligt, kan man måske til gengæld nå at komme med flere gange (en del legater uddeles jo en gang om året).

Brevet skal følges op: Ring evt. til fonden og spørg hvordan sagen står - det medfører da i hvert fald, at den ikke ligger nederst i bunken. Specielt er det vigtigt at give besked, hvis der sker ændringer i projektet eller det ansøgte beløbs størrelse, og det kan nok også være en ide at give besked, når der sker andet afgørende nyt (som f.eks. at man har opnået kommunal godkendelse og har fastlagt åbningsdato).

Hvis svaret er positivt: Nogen sender uden videre en check, andre giver kun tilsagn om støtte, når man kommer så langt, at projektet skal realiseres (og i så fald skal man selvsagt huske at give besked, når dette er tilfældet). I alle tilfælde skal der sendes takkebrev, og helst også et revideret regnskab.

Hvis svaret er negativt: Det er ikke altid forgæves at sende en ny ansøgning et stykke tid senere - heller ikke hvis svaret lød, at de aldrig giver til den slags formål! Dette gælder selvfølgelig i særlig grad hvis man i anden omgang er kommet så langt, at der kan lægges et næsten færdigt projekt på bordet.

GOOD LUCK!

FONDSLISTE

(Listen giver sig absolut ikke ud for at være komplet - men der er et rimeligt udvalg at starte med. M.h.t. adresser, ansøgningsfrist, fundats m.m. henvises til bøgerne).

"Vejviser for legatsøgende"(13. udg.)

Specielt til børneinstitutioner:	Ansøgningsfrist
4-Hanna Adlers Børnesagslegat	31.1
295-Børnehjælpsdagen (man skal selv deltage i arbejdet)	
1124-Kreditkassen for Husejerne i Københavns Fond	
1163-Københavns Kommunes Fond til minde om Danmarks befrielse	1.12
1167-Københavns Rundskuedag	1.10
2168-Fabrikejær Vald. Selmer Tranes og Hustru Elisa Tranes Fond	
Almene formål:	
62-Etatsråd Poul Andræs Legat	
170-Det Bertouch-Lehnske Fond	1.4
243-Overskuddet ved Brevdue-Totalisator-Flyvningerne	1.3
311-Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen	1.7
316-Carl F.J. Carlsons og Hustru Camilla Carlsons Legat	
470-Dansk Esso Fond	
505-Finansministeriets Tipsfond	1.9
520-Journalist og Forfatter William Flerons og Hustrus Mindelegat	30.11
682-Alfred Hansens Legat	
739-Georg og Johanne Harders Legat	
805-Hjerl-Fonden	1.4
885-Knud Højgårds Fond	
1284-LK-NES-Fondet	
1355-I.H. og Ida Mannheimer, f. Fischels Legat	1.9
1467-A.P. Møller	
1494-Otto Mønstedts Fond	

1649-Antikvar Carl Julius Petersens Hjælpefond	15.3
1652-Egmont H. Petersens Fond	28.2
1670-Krista og Viggo Petersens Fond	1.1
1759-Chr. Rasch's Mindefond	31.3
1873-Grosserer Wilhelm Sass's Legat	
1978-Julius Skrikes Stiftelse	1.10
2050-C.W. Strandes Legatfond	15.3
2191-Tuborgfondet	15.2
2203-Understøttelsesfondet af 1924	
2225-Det Warburgske Legat	
2336-Overretssagfører L. Zeuthens Mindelegat	1.4

"Hof- og Statskalenderen":

Hannibal Sanders Fond
Fabrikant Chas. Otzens Fond
De Spannørske Legater
Louis Petersens Legat

Lidt statistik

- 530 Indledning til mødestatistik
- 531 Mødestatistik for Odinsgården
- 532 Mødestatistik for Heimdalsgadegruppen
- 534 Mødestatistik for Børnehavegruppen
- 537 Sammenligning mellem Odinsgården, Heimdalsgadegruppen og befolkningen på Ydre Nørrebro i histogramform
- 538 Brevstatistik for Dispositionsplangruppen
- 540 Mødedeltagelser i Odinsgården og Heimdalsgadegruppen i histogramform

For nogle af grupperne har det været muligt at lave skemaer over mødedeltagelsen på grundlag af referater og andet arkiveret materiale.

Skemaerne medtager kun de "koordinerende" møder, dvs. (arbejds-) gruppemøder (G) og fællesmøder (F). For karreen Odinsgade/Jagtvej er tillige medtaget beboerforeningsmøder (B). Oplysningerne om deltagelse i øvrige møder og om arbejdet imellem møderne har oftest været for mangelfulde.

At skemaerne på denne måde ikke udtrykker selve aktiviteten særlig godt, viser f.eks. en opgørelse over børnehavegruppens arbejde, hvor der er omtalt aktiviteter på 528 forskellige datoer, mens kun 120 gruppe- og fællesmøder er medtaget i skemaet. Heimdalsgadegruppen har haft yderligere 15 møder med bygherre og myndigheder, og i Odinsgade/Jagtvej-karreen har yderligere 30 husstande været med til at sende gårdsaneringsplanen til kommunen uden at have deltaget i møder. I alt har således 68% af husstandene i denne karré været med.

Vi har forsøgt at påføre skemaerne oplysninger om mødedeltagernes alder (1. ciffer, f.eks. 3 er lig 30-39 år), køn (0 er lig hun, X er lig han, Z er lig begge), stilling (S er lig selvstændig, F er lig funktionær, A er lig arbejder, U er lig ude af erhverv), og antal børn i husstanden (0, 1, 2 ...).

Husstandene står opført i skemaerne i den orden, de første gang repræsenteres på et møde, idet udenkvarters ikke nummereres. At en husstand kun består af én person, er markeret ved en streg i stedet for oplysningerne om den "manglende" part. Udfyldte rubrikker betyder uoplyste.

Skemaerne skulle give et godt oversigtsbillede over tilgang, frafald, mødehyppighed m.v. i grupperne. Vi har på grundlag af oplysningerne lavet nogle histogrammer over mødedeltagelsen (NB: ikke mødedeltagerne!) efter alder, køn og stilling, dels for en arbejdsgruppe i en karré, dels for en gruppe, der har arbejdet med oprettelse af en børneinstitution, idet ikke alle har mulighed for at deltage lige meget.

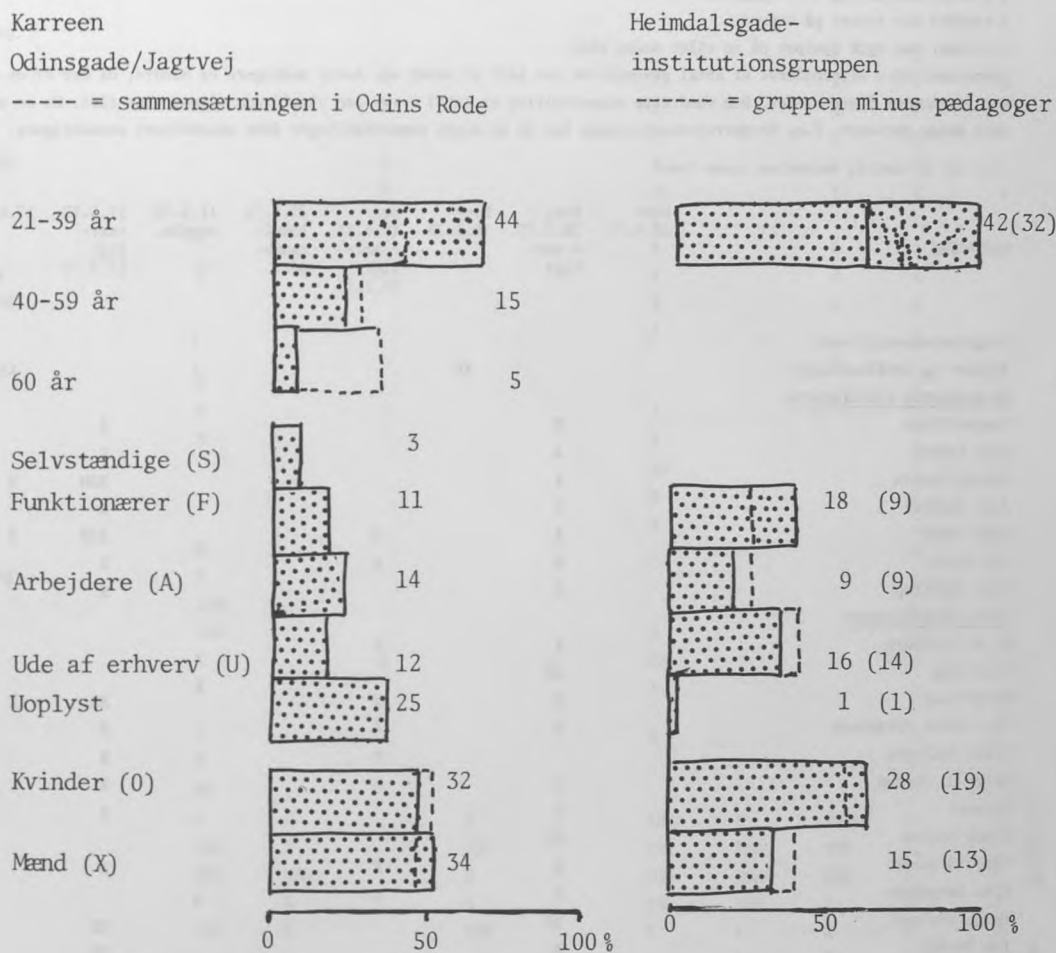
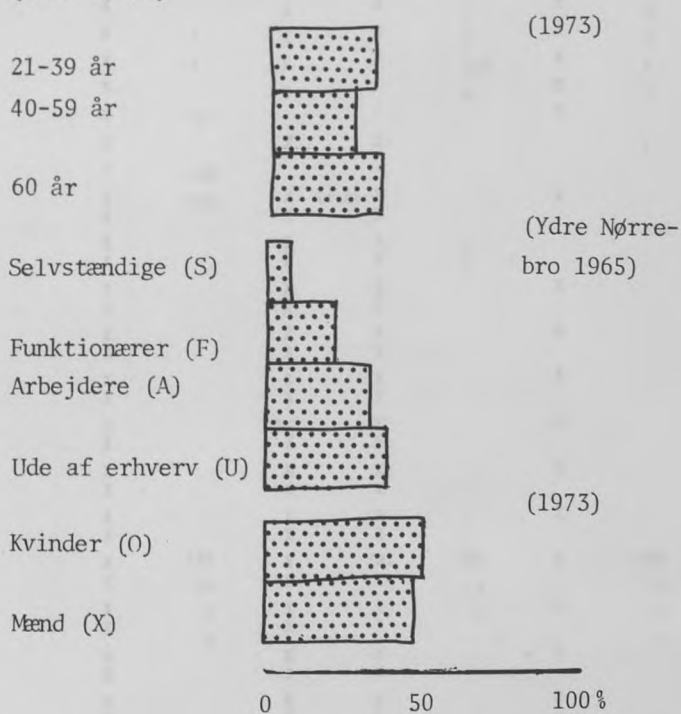
Til sammenligning har vi også anført mødedeltagernes fordeling (uanset deres aktivitet) og befolkningens fordeling i Røde Rose.

Vi vil overlade det til den eventuelt interesserede læser at bearbejde materialet yderligere og uddrage konklusioner.

GÅRDSANERINGSGRUPPE OG BEBOERFORENING I KARREEN ODINGSGADE/JAGTVEJ

Husstand nr.	Antal børn	Stilling	Alder	Møde- type	Møde- dato
47		UU	22		
46			3		
45		U	2		
44			3		
43		-	2-		
42			22		
41			55		
40	1	AA	32		
39		A	4		
38		FU	22		
37			5		
36			5		
35		S	5		
34			3		
33	1	-F	-2		
(26)		A	4		
32		-A	-2		
31		-U	-7		
30		S	2		
29		-	2-		
28			22		
27			5		
26		-U	-1		
25			5		
24	1	UU	22		
23	1	AF	22		
22		S	33		
21		U-	2-		
20			5		
19		-U	-8		
18			6		
17		F-	3-		
16		F	4		
15		A	33		
14		AA	33		
13		AF	66		
12		FA	22		
(1)			55		
11		U-	2-		
10		U-	-		
9		A	23		
8	0	F-	2-		
7		FF	22		
6			2		
5		A	4		
4			2		
3			4		
2		A	33		
1		F-	2-		
1.6.71				F	0
16.6				F	Z
20.9				G	Z
24.11				G	X
25.5.72				G	X
8.6				F	Z
? .6				G	X
14.8				G	X
21.8				G	X
14.9				F	Z
13.12				G	X
2.1.73				G	
10.1				G	
17.1				G	
14.2				F	
28.2				B	
15.3				B	
28.3				G	
8.5				B	
6.6				F	
5.2.74				G	
20.2				F	

MØDEDELTAGERNES FORDELING EFTER ALDER, STILLING OG KØN

Befolkningsfordelingen i Røde Rose
(over 20 år)

DISPOSITIONSPLANGRUPPENS STATISTIK OVER MODTAGERNE AF BREVENE TIL KOMMUNALBESTYRELSEN OG DISSER SVAR

Signatur- og andre forklaringer

X betyder har modtaget det pågældende brev

S betyder har svaret på brevet

H betyder har også hjulpet på en eller anden måde

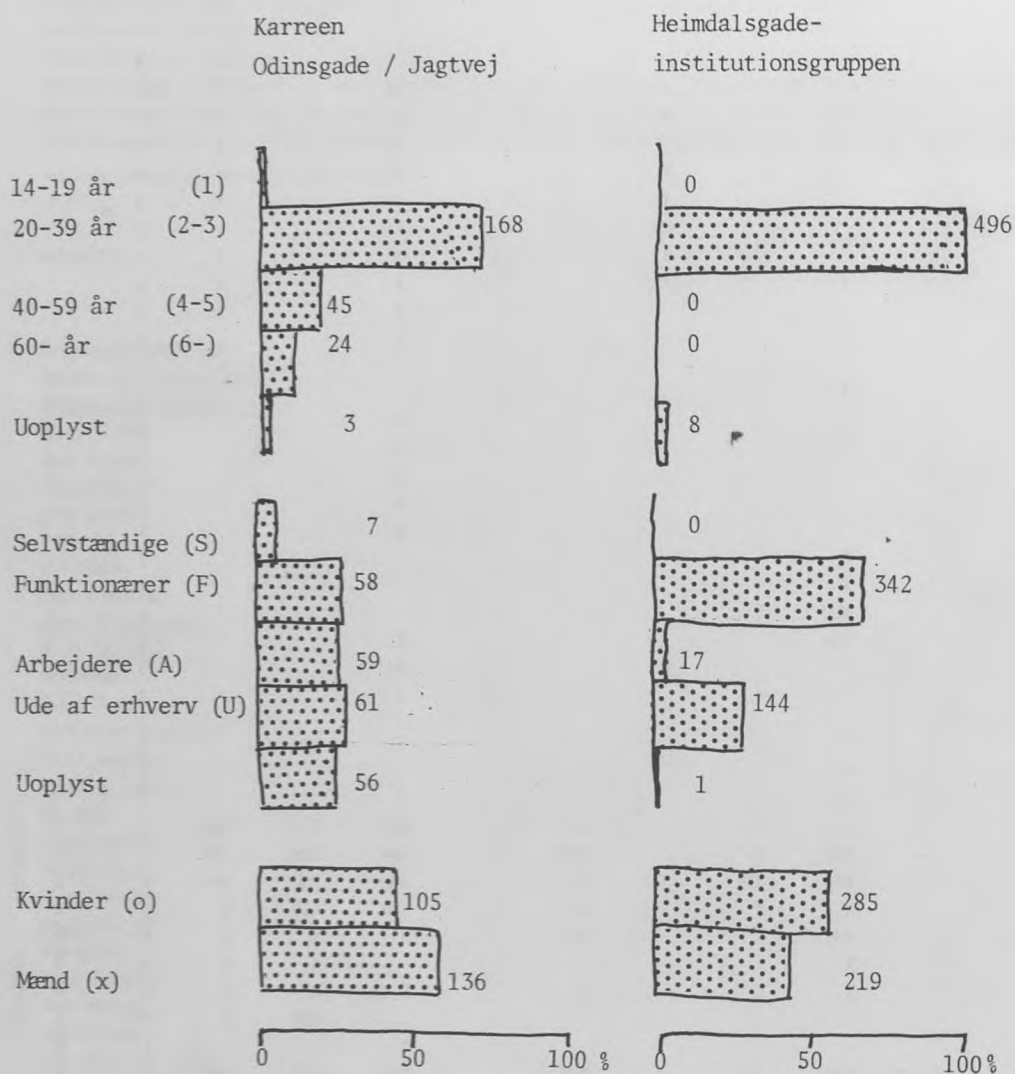
Sammentællingen allernederst er antal eksemplarer der ialt er sendt ud. Antal modtagere er mindre, da der er en del personer, der forekommer flere steder. Den vandrette sammentælling er antal breve den pågældende adresse har fået. Da en adresse kan være mange personer f.ex borgerrepræsentationen kan de to slags sammentællinger ikke umiddelbart sammenlignes.

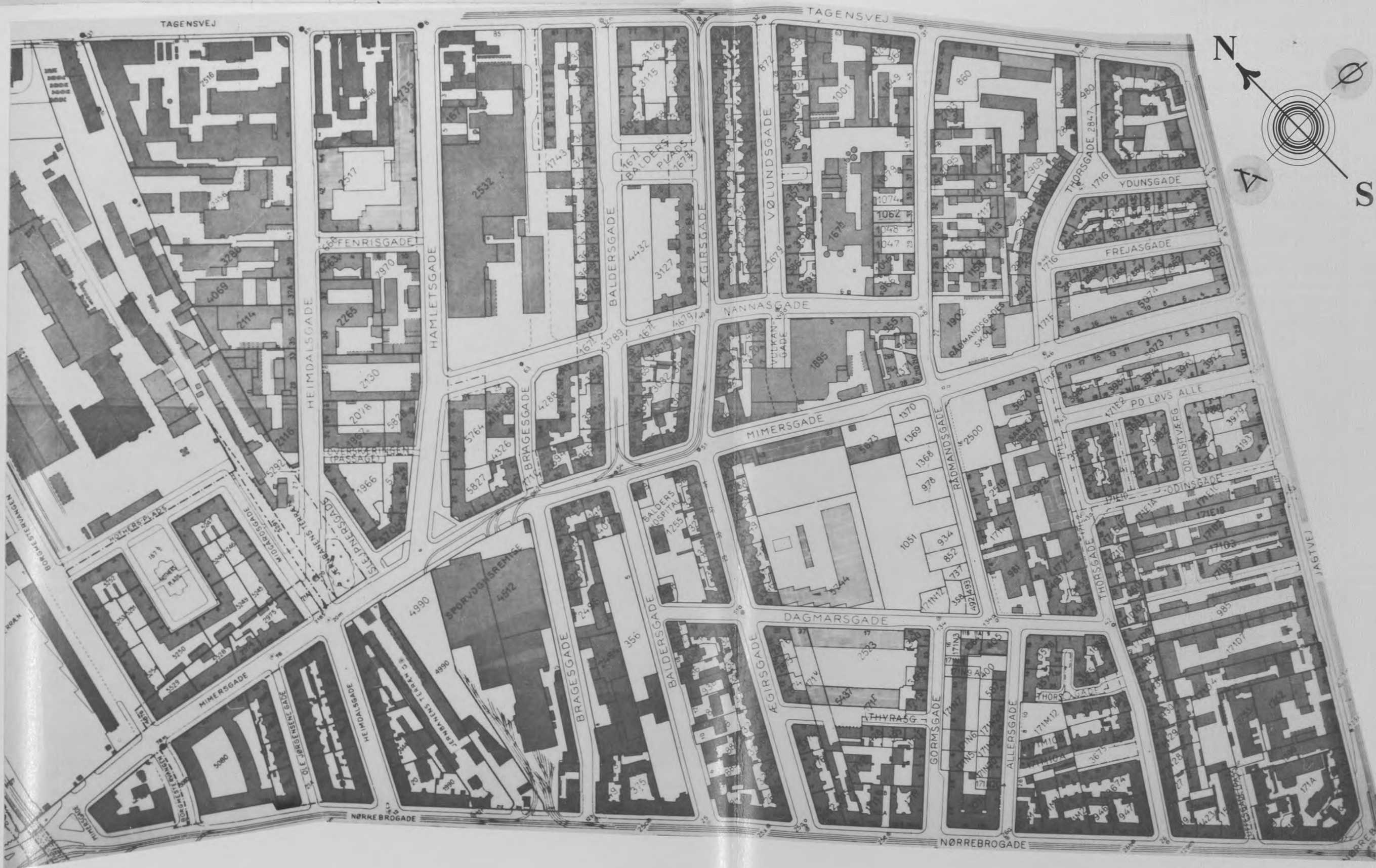
+) = de to spalter omhandler samme brev.

	brev 28.9.73	brev 28.9.73 + sær- ligt	brev 10.1.73	brev 10.1.73 + sær- ligt 20.1.73	20.1.73 lokal- raads- mdl.	11.5.73 supplm.	11.5.73 +sær- ligt 12.5.73	17.6.73	4.11.73	sendt ialt	svar ialt
MODTAGERE											
Borgerrepræsentationen	X					X				2	
Byplan- og trafikudvalget			XS			X		XS		3	2
<u>BR-grupperne v/ordførerne:</u>											
Gunnar Ulbæk		X					X			2	
Knud Brørup		X					X			2	
Ludvig Hansen		X					XSH	X		2	1
Jens Jelsbak		X					X			2	14
Peder Boas		X		X			XSH	X		2	1
von Rosen		X		X			X			2	
Vagn Støttrup		X					X			2	
<u>andre BR-medlemmer:</u>											
K. B. Lundberg		X		X						2	
Weidekamp		XS							X	2	
Børge Oløe		X		X			XS	X		4	13
Carl Einar Jørgensen		X		X			X			3	
Niels Andersen				X			X			2	
Børge H. Jensen		X		X			X			3	
Wassard		X					X			2	
Urban Hansen		XS								1	12
Børge Schmidt		X		X			X			3	
Elna Jørgensen		X		X						2	
Helge Nielsen		XS					XS			2	2
Eva Gredal		X					XS			2	1
Jens Kampmann		XS					XS			2	9
Karl Skytte									XS	1	1
Egon Jensen							X		X	2	
Soc. Dem. 11. kreds		X		X			X			3	
SF 11.-12. kreds		X		X			X			3	
DKP Nørrebro		X		X			X			3	
VS Nørrebro		X		X			X			3	
Radikale vælgerforening		X		X			X			3	23
Konservative vælgerforening		X					X			2	
Venstre vælgerforening		X					X			2	
DKP kommunaludvalg				X	X		X			3	
VS kommunaludvalg							X			1	
Amager lokalraads formand		X		X +) +)	X		X			3	
Amager lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Bryggens borgerforenings formand				X	X		X			2	
Bryggens borgerforenings medlemmer				X	X		X			2	
Christianshavn lokalrds. formand		X		X	X		X			3	
Christianshavn lokalrds. medlemmer				X	X		X			2	
Indre by lokalraads formand		X		X	X		X			3	
Indre by lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Østerbro lokalraads formand		X		X	X		X			3	
Østerbro lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Nørrebro lokalraads formand		X		X	XS		X			4	
Nørrebro lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Nordvest lokalraads formand		X		X	X		X			4	61
Nordvest lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Vesterbro lokalraads formand		X		X	X		X			3	
Vesterbro lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Sydvest lokalraads formand		X		X	X		X			3	
Sydvest lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Valby lokalraads formand		X		X	X		X			3	
Valby lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Vanløse lokalraads formand		X		X	X		X			3	
Vanløse lokalraads medlemmer				X	X		X			2	
Brønshøj-Husum lokalrds. formand		X		X	X		X			3	
Brønshøj-Husum lokalrds. medlemmer				X	X		X			2	

MODTAGERE		brev 28.9.73	brev 28.9.73 +sær- ligt	brev 10.1.73	brev 10.1.73 + sær- ligt 20.1.73	20.1.73 lokal- raads- mdl.	11.5.73 supplm.	11.5.73 + sær- ligt 12.5.73	17.6.73	4.11.73	sendt ialt	sva- r ialt
	Borger- og beboerforeninger og lokalraadenes sammenslutning								X		1	
	Nansensgades beboerforening		X		X			XS	X		4	1
	Sverigesgades beboerforening		X		X			X	X		4	
	Omraade I							X	X		2	
Beboergrupper	Jægersborggades beboerforening				X			X	X		3	
	Islands Brygge gruppen				X			XS	X		3	1
	Rigensgade gruppen				X			X			2	
	Revalsgade gruppen				X			X	X		3	
	Sjællandsgades beboerforening		X		X			X	X		4	
	Ole Rømersgades beboerforening							X	X		2	
	Ida Schneekloth							X			1	
Andre grupper	Brumleby beboerforening								X		1	
	Slumstormerne		X								1	
	Saxogaarden		X					X			2	
	Det nødvendige seminarium		X					X			2	
	Store Restrup Højskole							XS			1	9
	Kolding Højskole							X			1	
	Den røde Højskole							X			1	
	BOML		X								1	
	Institut for centerplanlægning		X								1	
	SBI		XSH								1	1
Diverse	Bredsdorffs tegnestue		XSH					X			2	1
	Steen Eiler Rasmussen		X		X			XS			3	13
	Otto Krabbe		X					X			2	
	Den kommitterede v/Karsten Jørgensen og Arne Gaardmand		X					X			2	
	Kai Lemberg		X								1	
	H. C. Seierup		XS								1	1
	Aktuelt		X	X		X		XSH	X	XSH	6	2
	Information		XSH	X		XSH		XSH	XSH	XSH	6	5
	Politiken		XSH	XSH		X		XSH	XSH	XSH	6	5
	Land og folk		X	X		X		XSH	XSH	X	6	2
	Miniavisen		XSH	X		XSH		X	X	X	6	2
	BT		X						X	X	3	0
	Ekstrabladet		X	X		X		X	X	X	6	0
Berlingske Tidende								XSH	X	2	1	
Nordvestavisen							X			1	0	
Nørrebro Avis		XSH	XSH		XSH		XSH	XSH	XSH	6	6	
City Avisen			X		X		X	X		4	0	
Sydvestbladet			X		X		X			3	0	
Vesterbrobladet		X	X		X		X	X	X	6	0	
Østerbro Avis		X	X		XSH		X		X	5	1	
Pressen	Kristeligt Dagblad				X		X	X	X		5	0
	Byplan		XS								1	1
	Samvirke						X				1	0
	Dags Dato		XSH								1	1
	Familiespejlet		XSH								1	1
	Lokalradioen							XSH			1	1
	Frederiksborg Amtsavis									X	1	
	Fyns Tidende									X	1	
	Jyllandsposten									X	1	
	Aarhus Stiftstidende									X	1	
	Demokraten									X	1	
	Aalborg Stiftstidende									X	1	
	Vestkysten									X	1	
	Sjællands Tidende									X	1	
Fyns Amtsavis									X	1	86	
Kommunen									X	1		
UDSENDT IALT		135		392	356		490	50	35		1458	
ANTAL SVAR IALT		14		3	5		16	6	5		48	
ANTAL HJÆLP IALT		8		2	4		8	5	4		31	
DERAF HJÆLP UDØVER PRESSEN		2					2				4	

MØDEDELTAGELSERNES FORDELING EFTER ALDER, STILLING OG KØN.

0 50 100 150 200
Meter

Kort over Røde Rose

Foto: John B. Andersen, Inga Axelsen, Sri Sai Das, Leif Grage (forsiden), Erik Jensen, Jens Brøgger Jensen, Jens Johansen, Københavns kommunes Stadsarkiv, Landinspektørernes luftfotoopmåling, Annalise Larsen, Kim Larsen, Peter Lyager, Hans Christian Malberg, Ingrid Mikkelsen, Svend Hartmann Nielsen, Julie Rønnow m.fl.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Udgivet af beboergrupper i kvarteret Røde Rose, Thorsgade 7 o.g., 2200 København N, tlf. (01) ÆG. 11.400 (onsdag 18-20).
Trykt på Ex-skolens Trykkeri, februar 1975 i 1000 ex.
ISBN nr. 87-980346-1-8.